

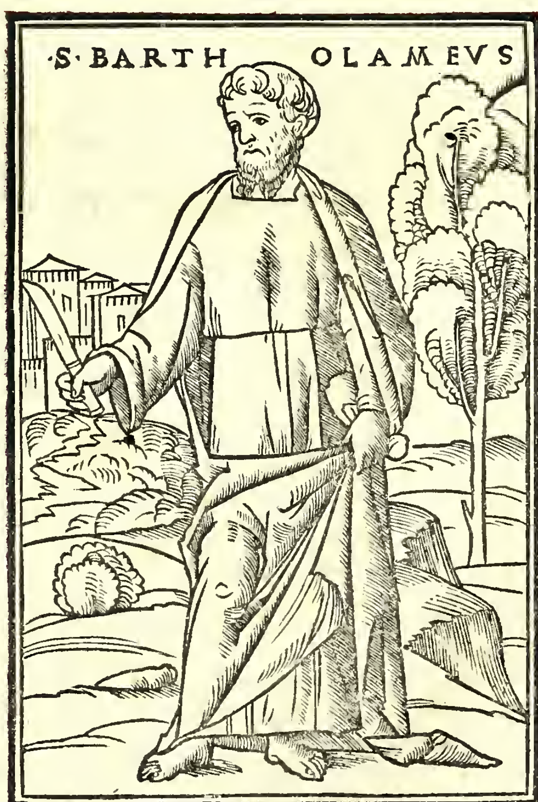

[illegible]
[illegible]
Cp

(BOCCACCIO)

D Pauli

Genealogiae Joannis Boccatii: cum demonstrationibus in formis arborũ designatis. Eiusdẽ de mõtibus ⁊ syluis. de fontibus: lacubus: ⁊ fluminibus. Ac etiã de stagnis ⁊ paludibus: necnon ⁊ de maribus: seu diuersis maris nominibus.

TABVLA

Genealogiæ deorum gentilium ad Vgonē iclitū Hierusalē & Cypri regē secūdū Ioannē Boccatiū de Certaldo. Liber primus īcipit fœliciter. Prohœmium.

Vis primus apd̄ gētiles deus habitus sit: ī arbore signata desup ponit' in culmie Demogorgō uersa in cælum radice nec solum ifra descripte ꝓgeniei: sed deorū oīum gētiliū pater: & i ramis & ī frōdib9 ab eo descēdētib9 describūt' eius filii & nepotes: de qbus oībus hoc ī prīo libro: ꝓut sūt signati distīcte scribit'. Verū ex eis æther excipit' solus: de quo & ei9 amplissima posteritate ī libris sequētibus describet'. Fuerūt ergo Demogorgoni filii filiæq; nouē: quoꝝ prius Litigiū scd̄us Pan. tertia Cloto. quarta Lachesis. quinta Atropos. sextus Polus seu pollus. septimus Phyton: seu Phaneta. octaua Terra. nonus Herebus.

Genealogiæ deoꝝ gentiliū. Liber secūdus fœliciter incipit.

N arbore āt signata desup ī cælū uersa radice ponit' in culmine æther fili9 hr̄bi & noctis: eiusq; in ramis & frōdibus cū ætheri duo tantū fuerint filii iuppiter. s. primus: & Cælius seu cælū Iouis primi solū ꝓsapia designat' oīs Cælii seu cæli ꝓle in insequēti reseruata uolumine: prohœmiū.

Genealogiæ deorum gentilium liber tertius incipit.

IN arbore aūt signata desuper ponit in radice cælius ætheris filius: & diei: & in eius ramis & frōdibus pars suæ posteritatis ostēditur. Fuerūt.n. cælio filii.xii. quo℞ prima fuit opis.ii. Thethys magna.3.Ceres prima.4.Vulcāus primus.5.Mercurius tertius.6.Venus magna.7.Venus secunda.8.Toxius.9.Titanus: Iuppiter secundus.10.Oceāus.11.saturnus.12.Ex istis.12.reseruantur quattuor: de qbus nulla in presenti libro.3.mentio fiet.s. Titanus: de quo scribetur in quarto: & Iuppiter secundus: de quo & eius ,ple scribet in.5.& 6. & oceanus: de quo scribetur in septimo. & Saturnus: de quo & eius omni posteritate fiet mētio i octauo: & i rliqs huius lib. ,phœmiū.

Genealogiæ deo℞ gētilium liber quartus incipit fœliciter.

IN arbore aūt signata desup ponit in radice Cælius: eo ꝙ nōdū filii eius descripti sūt: sed i ea tā i rāis q̄ frōdibus oīs Titanis ,pgenies demōstrat: ,phœmiū.

Genealogiæ deorũ gentiliũ Liber q̃ntus incipit.

IN arbore signata desup ponit̃ ĩ radice cælius eo q̃ pater fuerit ioui:secũdi:cuius proles & si non omnis:nã dardanus ĩ librum aliũ hunc sequentem reseruat̃ in hac arbore tam in ramis q̃ in frondibus describitur prohœmiũ.

Genealogiæ deorum gentilium. Liber sextus incipit.

IN arbore præcedenti:cuius in radice ponit̃ dardanus.16.filius iouis secundi:ois eiusdẽ dardani proles describitur tã in ramis q̃ in frondibus:prohœmiũ.

Genealogiæ deorũ gentilium Liber ſeptimus incipit.

IN præcedenti arbore:cuius in radice ſcribit̃ oceanus:oĩs eiuſdẽ oceani tã in ramis q̃ in frondibus poſteritas ordinate apponitur:de qua in ſequenti ſeptimo libro dicetur. Prohœmiũ.

Capitulũ.primũ.

Genealogiæ deorú genti liú Liber octauus incipit.

N arbore auté præceden ti:cuius in radice Satur nus cæli filius ponit:de scribitur tá in ramis q̃ in frondibus pars posteritatis eiusdé Saturni:cú reliqua ois i quinq; se quẽtibus describat libris sub iu none & neptúo atq; ioue filiis ei9.

Prohœmium.

Genealogiæ deorú genti liú Liber nonus incipit

N præcedenti arbore:cu ius in radice iuno est:de scribitur tam in ramis q̃ in frõdibus omnis eius dem iunonis tantum posteritas.

Prohœmium.

Capitulum primú.

Genealogiæ deorū gentiliū Liber decimus icipit.

IN præcedēti arbore: cuius in radice consistit neptunus: describitur i ramis & frondibus omnis eiusdem neptuni successio.

Prohœmium.

Capitulum. primū.

Genealogiæ deorū gentiliū Liber undecimus incipit.

IN arbore præcedenti: cuius in radice scribit Iuppiter: ponitur tam in ramis q̄ in frondibus pars posteritatis eiusdē iouis: cū in sequētibus duobus libris residuum describatur.

Prohœmium.

Genealogiæ deorũ genti lium liber.12.incipit.

IN arbore p̃cedéti cuius i radice positus est Iuppi ter.3.describuntur in ra mis & frondibus posteri tates.8.filiorũ iouis prædicti.s.Tã tali:dionysii:persei:aonis æaci:pi lunni:mercurii:& uulcani.

Prohœmium.

Genealogiæ deorum gentilium Liber.xiii.incipit:

IN arbore præcedēti: cuius in ramis describitur Iuppiter tertius:ponuntur tā in ramis q̄ in frondibus posteritates herculis:& æoli filiorum dicti iouis tertii.

Prohœmium.

Genealogiæ deorum gentilium secundum Ioannem Boccatium de certaldo. Liber.xiii.explicit.

INcipit liber.xiiii.eiusdē i quo auctor obiurgationibus respondens in hostes poetici nominis iuehit. Prohœmium.

Genealogiæ deorum gentilium Liber.xv.incipit.

INcipit qntusdecimus liber & ultimus: in quo auctor purgat seipsum ob iectis in se. Prohoemiũ.

¶ Genealogiæ deorũ gentilium secundum Ioannem Boccatium de Certaldo: ad illustrem principẽ Vgonẽ: Hierusalem & Cypri regẽ Liber.xv.& ultimus explicit.

Genealogiæ deorꝝ gētiliū Ioānis Boccatii de Certaldo ad Hugonē īclytū Hierusalē & Cypri regē. ꝓhœmiū

I satis ex relatis Donini Parmēsis ægregii militis tui uera ꝑcepi: Rex īclyte sū-
mope cupis Genealogiā đoꝝ gētiliū & heroū ex eis iuxta fictiões ueteꝝ đscē-
dētiū: atq; cū hac qđ sub fabꝉaꝝ tegmīe illustres quōdā sēsēꝛt uiri: & me a cel
situdīe tua q̄si expītissimū atq; eruditissimū hoīeȝ ī talib9 selectū tāto opi au-
ctorē. Sane ut omiseri đsiderii tui admiratiōeȝ. Nō.n. ꝑuū hoīeȝ đcet: qđ regē
moueat ꝑscrutari aduersus electiōnē mei qđ sētiā: diceꝛ ꝑtermittā: nedū īsuf
ficiētiā meā mōstrauero ꝑ subterfugia arbitreris: īpositi laboris on9 euitē añq̄
ad sñiaȝ meā circa īpositū op9 đueniā: libet serēissime regū appōeꝛ: & si nō oīa
q̄dā saltē q̄ īter doninū īsignē militē tuū: dū iussa tuæ celsitudīs explicaret: &
me īteruenēꝛ uerba: ut eis plectis satis iudiciū tuū đ me uideas: & temeritatē
meā dū ī obediētiā tuæ maiestatis đueio. cū igr̄ ille facūdo ore: sacra maiesta
tis tuæ studia: & opa r̄galꝭ officii admirāda: necnō & īsignes atq; glꝉiosos quosdā
tui noīs titulos lōga dicacitate explicuisse: eo đuēit: ut cōatu plurīo mei ī tuā sñiaȝ đducēꝛ cōareꝛ: nō unica tm̄
rōne: sȝ mꝉtis: ex qb9 fateor ualide uidebāꝛ q̄dā. Veꝝ postq̄ tacuit: & mihi r̄ndēdi copia fcā ē: sic dixi. Arbitra
tus es forsā facūde miles: seu rex tu9 đ ꝓxīo nr̄ futur9 ꝑstāte đo: hāc īsaniā ueteꝝ. s. cupiētiū se hr̄i diuīo ꝓcre
atos sāguīe: āgulū terræ modicū occupasse: & tāq̄ ridiculū qđdā: ut erat: ꝑuo tp̄is ꝑseuerasse tractu: & ueluti
ēt recētissimū op9 facile colligi posse. Attñ bōa sp̄ tua pace dicā: alꝛ lōge ē. Nā ut omittā cycladas & reliq̄s egei
maris īsulas. Achaiā: Illyriā: atq; Traciā: q̄s penes fomēta h9 stultitiæ emicueꝛ p̄rimū: & potissime dū græco-
rū resp. floruit: Euxini maris: Hellespōtiaci: Meonii: Icarii: Pāphilii: Cilicis: Phœnicis: & Syrii: atq; ægyptiaci
littora sua cōtagiōe īsecit. Nec cypr9 nr̄i regis īsigne dec9 ab hac labe fuit ī munis. Sic & oēm Lybiæ atq; syrtiū
& nūidiæ orā labefactauit: & atlāticos: occiduiq; maris sin9: & remotissimos hespidū hortos. Nec mediterra-
nei tm̄ maris fuit cōtēta littorib9: qnīmo & ad īcognitas mari natiōes ēt penetrauit. Decideꝛ ēt ī ꝑnitiē hāc cū
littorib9 accolæ oēs: Nili fōte carētis: & harenæ libycæ una cū suis pestib9: & antiq̄ssimaꝝ thebaꝝ solitudīes.
Necnō & supiores ægyptii atq; garamātes feruidi & calētes nimiū: hyrsutiq; æthyopes: & odori arabes: ꝑsæq;
dites atq; gāgarides ꝑꝑlr̄: & nigredīe īsignes īdi: Babylōes: & cælsa caucasi cacuīa: eiusq; tā ī feruidū solē q̄ ī ge
lidas arctos: scabrosa đcliua. Caspiū mar: hircāiq; truces: & oīs Tanais ac niuosus sp̄ Rodopes & scythaꝝ ēt in
culta barbaries: & cū oriētalꝭ ēt oceani fluct9: & rubri maris īsecisset īsulas: postrēo ad nos usq; italos đclinauit
adeo ut rōa reꝝ dña h9 caligīs obfuscata nube sit: & ne passim ꝑ regiōes oēs: ī qb9 plurimū hæc īscitia potuit
euagari: ut satis potes aduerteꝛ: portiūcula sola fuit orbis īter triōes: & cadētē solē: q̄ deitatis hm̄oi nō fuit no
bilitata ꝓgēie: esto nefādæ crudelitatis: sicuti & reliq̄ fuit īfecta: nec ista æuo nr̄o fueꝛ. Erat adhuc forsā ado-
lescēs Abraā dū apđ Sicyōios cœpit ista ꝓserpe: & īsipiētiū hoīuȝ subitrāꝛ aīos. Heroū tñ tēpestate ferbuit: &
ī maximū đmū đuēit dec9: & nomē: & ī dies usq; suꝑbi iliōis ruīæ ꝑseuerauit. nā ī troiano bello quosdā ceci
disse đoꝝ filios: & hecubā ī canē: & Polydoꝝ ī uirgulta cōuersos legisse mēinimus. qđ qdē uetustissimū ē: &
pluriū sæcꝉoꝝ tp̄s. Nec dubitādū īsup qn quocūq; hæc uiguerit stultitia: ibidē īgētia scripta sint uolumīa: ut
maioꝝ diuīa nobilitas mōimēta lr̄aꝝ uēiret ad posteros. Et esto nūq̄ existiaueri taliū ꝑuū fuisse nūeꝝ: q̄ q̄
maxius fuerit Paulus ꝑusin9: uir grauis: & taliū solertissim9 atq; curiosissim9 exq̄sitor ñnūq̄ asseruit me ꝑn̄te
a Barlaā quodā calabro hoīe græcaꝝ lr̄aꝝ apprīe erudito hūisse: nēinē īsignē uiꝝ principatu aut ꝑeminētia
alia tota ī græcia: īsuꝛ: & littorib9 ꝑmōstratis eo fuisse sæcꝉo: quo hæc fatuitas uiguit: q̄ ab aliquo đoꝝ hm̄oi
duxisse originē ñ mōstraret. qđ igr̄ dicā? qđ tu si spectares tā lōge lateq; diffuse malū: tā uet9 tot ꝑseueratū sæ
cuꝛ: tot explicatū uolumīb9: & ī tā grādi uiroꝝ nūero āpliatū? Credisne me regis optata posse ꝑficeꝛ. Eq̄dē
si ꝑstēt mōtes faciles trāsit9: & solitudīes iuiæ aptū notūq; iter. Si fluīa uada: & maria trāq̄llas ūdas: ac trāsfre
tāti emittat ab ātro æol9 uētos tā ualidos: q̄ scđos. & qđ mai9 ē: sint argifōtis talaria aurea uolucri cuicūq; hoī
alligata pedib9: & ꝓ uotis quocūq; libuerit euoleꝛ: uix tā lōgos terraꝝ marisq; tract9: ēt si illi ꝑstēꝛ ꝑmaxīa sæ
culoꝝ ānositas: nedū aliđ agat solū poterit ꝑagrasse. Cōcedā apli9: dēꝛ cui uelꝭ hæc oīa posse cōtigēꝛ ī mom̄to
loca: & dīna īsup fauēte gr̄a caracteꝝ: ac idiōatū uariaꝝ natiōnū noticia: & corā accedēti īntegra ꝑpareꝛ uoluīa
q̄s ut me ꝑtermiseri mortaliū erit cui sint uires tā solidæ: tā ꝑspicax īgeniū: tāq; tēax mēoria: ut oīa q̄at uideꝛ
apposita: & ītelligeꝛ uisa: & ītellecta ꝑuaꝛ: & đmū calāo ēt exaraꝛ: & ī op9 collecta đduceꝛ. Addebas ꝑterea: ut
explicarē: q̄ sub ridicꝉo fabꝉaꝝ cortice abscōdissēt prudētes uiri: q̄si rex īclyt9 arbitrareꝛ stolidū credeꝛ hoīes
sēꝛ oī dogmate eruditos simplr̄ circa đscribēdas fabꝉas: nlꝉi ueritati ꝯsōas: nec ꝑter lr̄alē sēsū hn̄tes triuisse tp̄s
& īpēdisse sudores. Nō īficiar: đlectauit me ista regalꝭ discretio: & argumt̄ū certissimū ꝑbuit. qm̄ ut tu añ dice
bas: sit illi dīnū īgēiū: meq; ī uotū īpulit suū: dūmō uires sufficerēt. Sāe circa hm̄oi explicatiōes lōge p̄lꝛq̄ pu
tes difficꝉtatis & theologi hoīs labor ē. nā dato iuxta Var. sñiaȝ ubi đ dīnis & hūanis reb9 mꝉta descripsit: gēus
hoc theologiæ sit: qđ misticū seu ut aliis placet: & forte meli9 physicū dr̄: & si p̄rimū ridēdæ falsitatis hēat:
mꝉtū tñ ad illā eliciēdā artis exq̄rit. Et ob id miles elegātissime pēsādæ sꝛ hoīuȝ uires & exāīnāda īgēia: & sic
illꝛ cōueniētia onera īponēda. Potuit atlas capite sustiēꝛ cælū: eiq; fesso sub oneꝛ alcides potuit ꝑstaꝛ uicē dīni
hoīes ābo: & īuictū sēꝛ robur fuit ābob9. Ast ego qđ? breuis sū homūtio: nlꝉæ mihi uires: īgeniū tardū fluxa
mēoria: & tu meis hūeris ñ dicā cælū qđ illi tuleꝛ: qnīmo & terrā supaddeꝛ cupis: & maria: ac ēt cælicolas ip
sos: & cū eis sustētatores egregios. Nil aliđ h̄ ē nisi uelle ut pōdeꝛ ꝑmar. Veꝝ si tm̄ regi h̄ erat aīo: erat on9 aptū
si īter mortales un9 ē tāto labori sufficiēs: uirib9 ꝑclarissimi uiri. F. petrar. c9 iā diu ego auditor sū. hō q̄ppe ē
cælesti īgēio ꝑdit9: & ꝑēni mēoria: at ēt facūdia admirabili: cui fāiliarissiæ q̄rūcūq; gētiū historiæ sꝛ sēsus fa
bꝉaꝝ notissi: & breuiꝛ q̄cq̄d p̄hiæ sacro iacet ī grēio māifestū ē. tacuerā iā cū sic ille uꝉtu placido: & cōpto s̄mōe
secut9 ē. credo lōge meli9 q̄ noueri ea uera eē q̄ narras: & difficꝉtates uidō. Sȝ q̄so mi Io. an putas regē nrȝ circū-

ſpectiõe carere? Oculatus qppe dñs ẽ:& mitis īgenii:& regia fœlicitate laudabilis:&abſit ut queq̃ nedũ te ꝑme
re uelit:qnimo uetꝰ ẽ illi mos leuiare quoſcũq;:& icirco ſane ītelligẽda atq; aſſumẽda ipſiꝰ iuſſa. Edepol fa
cile credi põt iacceſſibiles eẽ eas:q̃s ꝑdixeras natiões:&eoꝝ codices:ſiq ſũt oĩno latis icognitos.ueꝝ ſi q̃ ex græ
cis q̃ ad latios uſq; deuenerĩt:ſeu apd̃ latios ipos:quoꝝ lr̃is nõ paꝝ honoris & gl̃iæ maioꝝ attuler̃ ſtudia.cõpa
riãt & ſi nõ oĩa q̃ ſaltẽ tua cura hr̃i poſſint:iſta d̃ſiderat.Eia ergo liberali aĩo bñ de deo ſperãs laborẽ ſubi: &
qd̃ potes facito:cũ ad ipoſſibile reqrat̃ nẽo.Nõ.n.mihi uiꝝ illũ ſublimẽ : & nedũ apd̃ cyprios:ſed fama ſup
æthera notũ.F.petrarchã dedit fortuna obuiũ.Credo ſic uolẽte deo:& illi maxĩs occupato ꝑcerẽ:& iuuẽtuti
tuæ hõeſtũ laborẽ iſerrẽ:ex quo nomẽ tuũ nup i auras exire icipiẽs iclyte eluceſcat clariꝰ apd̃ nr̃os. Tũc ego
iã inq̃ ſatis uideo ſtrenue miles ꝙ ꝑtermiſſis barbaroꝝ rẽotiſſimis libris exiſtẽs ex græcis:latiſq; opus hoc ĩte
grũ ꝑfici poſſe.O bõe deꝰ.nõne ipe dñe uides:qa hac ipa cõceſſiõe maximã ꝑtẽ opis dẽas? Sed faciamꝰ uti iã
dudũ nr̃i fecer̃ prĩcipes ro.ipũ diuidẽtes i oriẽtale & occiduũ:ſint mõſtro huic corpa duo:barbaricũ unũ:&
græcũ atq; latinũ reliquũ & ad græcũ latinũq;:quos ipemet noĩas libri:nec ẽt iſtd̃ poterit:ut qd̃ poſtulas cõſe
qr̃. Ant q̃.n.hãc peſtẽ mõſtrauimꝰ.tu nũc tecũ uolue.ꝙ labẽtibꝰ ſeculis hoſtes hũere uoluia.cõfiteberis eqdẽ
qm̃ & icẽdia:& aqꝛ diluuia:ut d̃ ꝑticularibꝰ taceã:bibliotecas aſſũpſerĩt pluriãs.Et ſi nõ alia depiſſet q̃ Ale-
xãdria:q̃ iãdudũ philadelphꝰ ſũma cũ diligẽtia fecerat:eẽt libroꝝ maxĩa dimĩutio:cũ i ea teſtĩonio ãtiquo
rũ poteras repire q̃ uelles.ꝑterea iualeſcẽte gl̃ioſiſſimo xp̃i noĩe:eiuſq; fincer̃ ueritatis ꝑlucida lætiferi erroris
& potiſſime gẽtilici tenebras amouẽte:ac ẽt diu d̃clinãte græcoꝝ fulgor̃:clamãtibꝰ i ifauſtã religionẽ xp̃i nũ-
ciis:ac eã i exterminiũ pellẽtibꝰ nulli dubitãdũ ẽ:qn ſecũ multos diluerit libros: hꝰ materiæ refertiſſimos:
dũ nõ multos eẽ deos:nec deoꝝ filios:ſ; unicũ deũ patrẽ:& filiũ dei unicũ:tã uera q̃ pia ꝑdicatiõe mõſtrarẽt
Inſup auaritiã:cui nõ ꝑuæ ſt̃ uires:cõcedes hũiſſe hoſtẽ.Facultatẽ.n.poeticã ſciẽtibꝰ nihil afferre lucri certiſ
ſimũ ẽ:& apd̃ eã nil ꝑcioſũ ẽ:ꝑter qd̃ afferat auꝝ:ex quo cõſecutũ:ut auꝝ nõ afferẽtia:nõ ſolũ neglecta:ſ; de-
ſpecta atq; d̃iecta ſint.Et cũ oẽs fer̃ i ditias totis tẽdãt pedibꝰ:uoluia talia i deſuetudinẽ abier̃:& ẽt ſic ꝑire fa-
cile fuit ꝙ i eoꝝ detrimẽtũ quorũdã prĩcipũ d̃teſtabile acceſſit odiũ:nec alr̃ q̃ i hoſtes ab eis aduerſus ea cõ-
ſpiratũ ẽ:& qd̃ hoc d̃leuerit odiũ nõ ſolũ fabulaꝝ:ſ; q̃rũcũq; facultatũ uoluia nõ leuiter exprĩeret̃ nũerus.
Cæteꝝ ſi cætera pepiſſẽt:nõ eis r̃ſtaurator̃ carẽtibꝰ pepciſſet labile tp̃s:cui & taciti &adamãtini dẽtes ſt̃.nedũ
libros ſ; ſaxa corrodẽtes duriſſima & ferꝝ ip̃ domãs cætera.Hoc hercle tã græca q̃ latĩa mĩta r̃degit i pulue
rẽ.Et ſi h̃ alia plura paſſa ſint:& ea potiſſime q̃ nr̃o labori optũa eẽnt.negari tñ nõ pt̃ qn multa ſupſint.S; nul-
lũ tñ qd̃ ego noueri i hoc qd̃ optas cõſcriptũ.Vagãt̃ itaq; tã deoꝝ q̃ ꝑgẽitoꝝ natiões & noĩa huc illuc diſpſa ꝑ
orbẽ.Hẽt.n.liber h̃ ex is aliqd:& aliqd liber alter.Quæ qs qſo ꝑ mũere:ſeu ſaltẽ paꝝ fructuoſo labor̃ uelit
exqrer̃:& tot uoluia uoluer̃ leger̃ & hĩcĩde excerpe ꝑpauca.Credo latiꝰ d̃ſiſtẽdũ.Aſt ille d̃fixis lumibꝰ inqt:
Nõ me latebat qn aduerſũ moderatã petitiõnẽ meã hẽres:qd diceres:ſ; ñ adeo me repelles qn loculus rema
neat aliqs:i quẽ fugiã.Nõ eqdẽ negabo qd̃ aſſeris. Veꝝ iã ſcd̃o dixiſſe uelĩ:qd̃ potes facito:hãc portiũculã:q̃
hĩcĩde excerpſiſſe poteris:Rex nr̃ exoptat.Poteris ne iſtd̃ d̃negaſſe?ſ; heu timeo ne has tibi torpor ignauꝰ rõnes
ꝑparet:ut laborẽ effugias.Nihil nẽpe turpiꝰ occiſo iuuene & ſi laborãdũ ẽ:quũ oẽs ad laborẽ naſcamur. Cui
meliꝰ q̃ regi optĩo potes laborẽ ĩpẽder̃? Surge igr̃ & iertiã hãc pelle:& ad opꝰ igẽti accĩgere aĩo : ut regi ꝑiter
peas:& tuo noĩ ad iclytã famã uiã facias. Veies ꝑfecto ſi prudẽs es:ultro eo quo ego te conor ipeller̃ : Noſti.n.
quõ labor ĩprobꝰ uĩcat oĩa:audẽteſq; fortũa iuuet:& mĩto magis deꝰ ipe nũq̃ d̃erẽs ſperãtes i ſe. Vade igr̃ &
bõis auibꝰ uolue:& euolue & exẽtera libros:calamũ arripe:& dũ regi obſeqris:tuũ nomẽ i lõgiſſimũ deduc
æuũ. Tũ ego uicor inq̃ magis fere læpiditate uerboꝝ q̃ uiribꝰ rõnũ. Vrges eteni me ipellis:trahis:& ut pareã:
ſi nolĩ uelĩ ue:neceſſe ẽ. Et ſic clemẽtiſſime rex:ut ad te calamũ aliqñ flectã:aliq̃diu altercati ſumꝰ Dñs tuꝰ &
ego:& ſeu ualeã ſeu nõ ualeã ad ultimũ uictꝰ i tuã ſnĩa; ipulſus uẽio:qbꝰ tñ uiribꝰ tu uides.Iuſſu igr̃ tuo mõ
tanis Certaldi cocleis:&ſterili ſolo d̃relictis tẽui l; cĩba i uertigioſũ mar̃ crebriſq; iplicitũ ſcopulis nouꝰ d̃ſcẽ
dã nauta:icertꝰ nũqd opæpciũ facturꝰ ſim.ſi oĩa legero littora & mõſtruoſa ẽt nẽora:ſcrobes & ãtra ſi opꝰ ſit
pagrauero pedibꝰ:ad ĩferos uſq; d̃ſcẽdero:& Dedalus alter factꝰ:ad æthera trãſuolauero:undiq; i tuũ d̃ſide
riũ:nõ alr̃ q̃ ſi ꝑ uaſtũ littꝰ igẽtis naufragii fragmẽta colligerẽ:ſpſas ꝑ ifinita pene uoluia d̃oꝝ gẽtiliũ reliqas
colligã:q̃s cõperiã:& collectas æuo dimĩutas atq; ſemeſas:& fere attritas i unũ genealogiæ corpꝰ:quo potero
ordĩe:ut tuo fruaris uoto:redigã.Horreſco tñ grãde opꝰ aſſumer̃:& uix credã ſi reſurgat & uẽiat ꝓmetheꝰ al
ter:ſeu is idẽ q poetaꝝ aſſertiõe priſco tp̃e cõſueuerat hoĩes ex luto cõponer̃:nedũ ego hꝰ opis ſit artiſta ſuffi
ciẽs.Sane ne rex iclyte mireris i poſteꝝ dixiſſe uelĩ:nõ expectes pꝰ multũ tp̃is diſpẽdiũ:& lõgis uigiliis elucu
bratũ opꝰ corpꝰ hmõi hr̃e ꝑfectũ.Mutilũ qppe & utinã nõ mẽbroꝝ pluriũ:&fortaſſe diſtortũ ſeu cõtractũ
gibboſũq; hñdũ ẽ.Iã rõnibꝰ ꝑmõſtratis.Porro prĩceps eximie uti ad cõponẽda mẽbra deueniã:ſic ſenſus ab-
ſcõditos ſub duro cortice enucleãdo ꝓcedã:nõ tñ ad unguem iuxta ĩtẽtiõnẽ fingẽtiũ feciſſe ꝓmittã. Quis eni
tẽpeſtate nr̃a antiquoꝝ qat:terebrare pectora:& mẽtes excutere i uitã aliã iã diu a mortali ſegregatas:& quos
hũere ſenſus elicere? Eẽt ædepol dĩnũ potiꝰ q̃ hũanũ. Veteres qppe relictis lr̃is ſuis noĩbus iſignitis i uiã uni-
uerſæ carnis abiere:ſenſuſq; ex eis iuxta iudiciũ pꝰ ſe reliqre naſcẽtiũ:quoꝝ qd̃ ſũt capita:fere iueniũt̃ tot iu
dicia:nec mirabile. Videmꝰ.n.diu i uolumĩs uerba ab ipa lucida:certa ac ĩmobili ueritate ꝓlata:ẽt ſi aliqñ te
cta ſint tenui figuratiõis uelo:i tot ĩterꝑtatiões diſtrahi:qd̃ ad illa deuenere lectores:& ob id i hoc minus pa-
ueſcẽs accedã. Nã & ſi minꝰ bñ dixero:ſaltẽ ad melius dicẽdũ prudẽtiorẽ alteꝝ excitabo:& hoc faciẽs prĩo q̃
ab ãtiqs audiſſe potero:ſcribã:ĩde ubi d̃fecerit:ſeu minꝰ iudicio meo plene dixerit:meã apponã ſnĩa;:& hoc
libẽtiſſimo faciã aĩo:ut qbuſdã ignaris atq; faſtidioſe deteſtãtibꝰ poetas a ſe mĩme ĩtellectos appeat eos:& ſi ñ
catholicos:tãta fuiſſe prudẽtia ꝑditos:ut nihil artificioſiꝰ hũani igẽii fictiõe uallatũ ſit:nec uerboꝝ cultu pul
chriꝰ exornatũ. Ex qbꝰ p; liqdo eos pluria mũdana ſapĩa ĩbutos fuiſſe:q̃ ſæpiſſime carẽt ſtõacoſi rephẽſores
eoꝝ:ex qbꝰ enucleatiõibꝰ ꝑter artificiũ fingẽtiũ poetaꝝ & futiliũ d̃oꝝ ꝓſãguitates & affinitates explicitas.na-

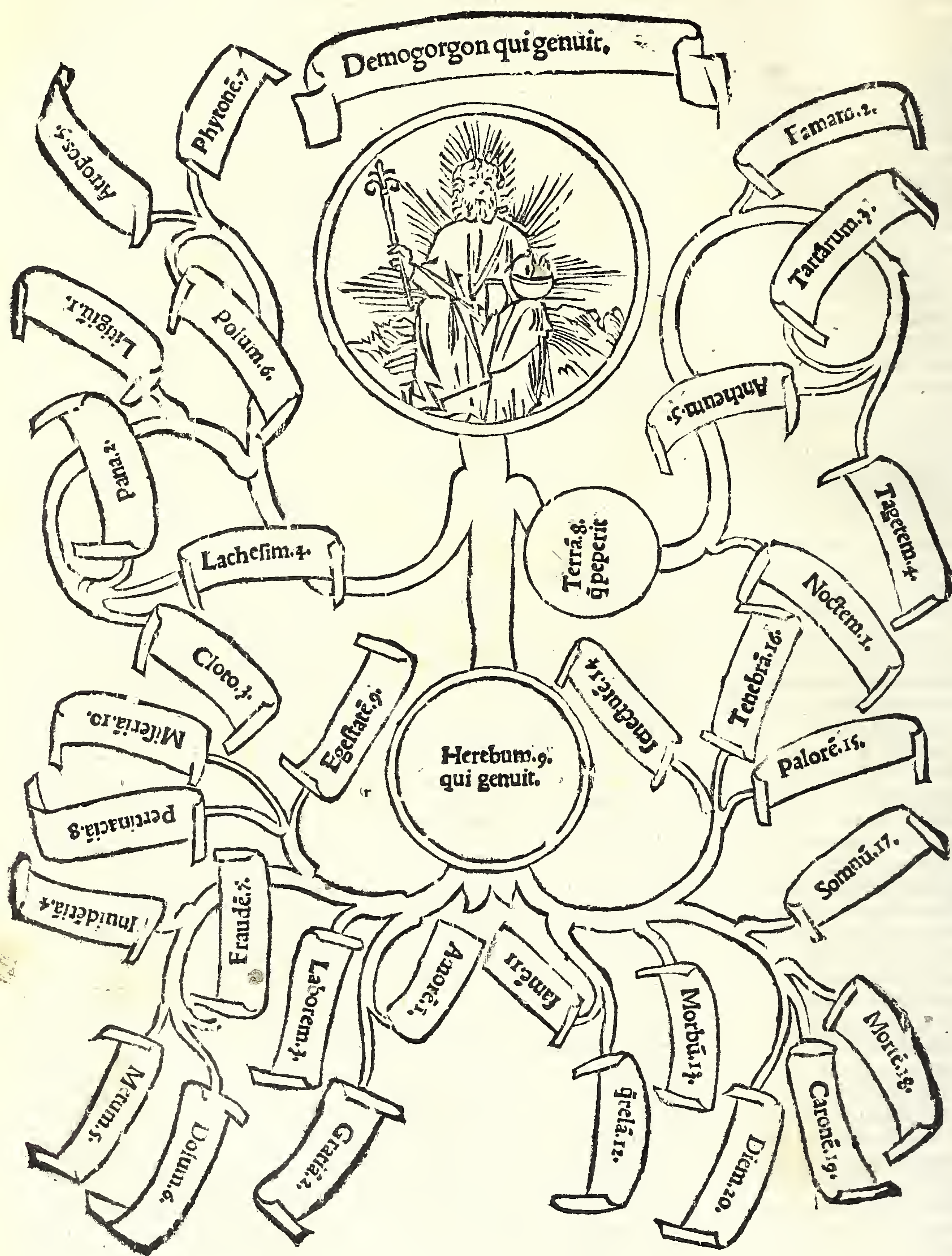
turalia qdā uidebis tāto occultata mysterio:ut mireris:sic & pceꝝ gesta:moresq; nō p oē triuiū euagātia. Post hæc qm̄ i lōge maius uolumē q̄ existīes ,pgredieƭ opus:optunū arbitror:ut facilius iuenies qd̄ exqres: & melius possis retiere q̄ uelis:illd̄ ī pres distīguere pſres:eosq; nūcupare libros:quoꝝ uniuscuiusq; pricipio arborē apponēdā cēseo:cuius ī radice pr̄ adsit ,ppagis.ī ramis uero iuxta degradatiōis seriē apponere oēm dilatatā ,ppaginē:ut p hāc uideas:de qbus & quo ordie ī seqnti libro pgras:Quos libros ēt debitis cōpies rubricis distīctos āpliori sermōe pādētibus:qd̄ unico tm̄ noīe p frōdes arboris prīo plegeris. Demū duos supaddā libellos:& ī prīo qbusdā obiectiōibus ī poesim:& poetas scīs rn̄debo. In scd̄o q toti9 opis erit ultius:qdā q̄ me forsan obiiciēt:amoueƭ conabor:Sane ne omiseri(nolo mireris ut errore meo cōtigisse putes)ueteꝝ crimē ē qd̄ sæpissime leges multa.s.adeo ueritati dissona:& ī seipa nōnūq̄ discrepātia:ut nedū a phis opiata:sed nec a rusticis cogitata putes:sic & pessime tpibus cōgruētia:q qdē & alia si q̄ sūt a debito uariātia:nō ē meæ itētiōis redarguere uel aliquo mō corrigere:nisi ad aliquē ordinē spōte sua se sināt redigi. Satis.n.mihi erit cōpta rescribere:& disputatiões phantibus linqre. Postréo si sane mētis hoies tā ex debito:q̄ ex platōis cōsulto:ī qbuscūq; ēt miaꝝ reꝝ pricipiis diuinā opē īpræcari cōsueuere:ac ēt eius ī noīe agēdis initiū dare:eo q illo ꝑtermisso torqti sn̄ia nullū rite sūdeƭ exordiū:satis aduerteƭ possū:qd mihi faciēdū sit:q iter fragosa uetustatis asprerta:& aculeos odioꝝ mēbratī discerptū attritū:& ī cīeres fere redactū īgēs olī corpus deoꝝ: pceꝝq; gētiliū: nūc huc:nūc illuc collecturus:& q̄si æsculapi9 alter ad īstar Hippolyti cōsolidaturus sū. Et iō cū solū cogitās iā sub pōdeƭ titubē nimio:eū piissimū patrē ueꝝ deū:rerūq; oiu; opificē:& cūcta potētē:cui mortales uiuimus oēs:supplex pcor:ut grādi supboq; cœptui meo fauēs adsit. Sit mihi splēdēs & īmobile sidus:& nauiclæ dissuetū maƭ sulcātis gubernaculū regat:& ut optunitas exigit:uētis uela cōcedat:ut eo deuehar:quo suo noī sit decus:laus:honor & gl̄ia sempiterna. Detrectātibus aūt delusio:ignominia:dedecus:& æterna dānatio.

¶ Qui primus apud gentiles deus habitus sit.

MAre magnū:& dissuetū nauigiis ītraturus:nōnūq̄ sūpturus iter ratus sū ,pspectādū foꝛ solertius: quo ex littore cībæ ,pra soluēda sit:ut rectius scd̄o spirāte uēto eo deuear : quo cupit aīus. qd̄ qdē tūc cōpisse reor:dū eū cōpero:quē sibi pm̄ū deū finxeƭ priores:ut ab eo initio ,ppagis sūpto debito possim ordie ī posteritate pcedeƭ. Cōuenerāt igiƭ mecū oēs aī uires:& e sublimi mētis speculo oēm fere ordis ītuebar ambitū:surgētesq; extēplo plurios uidi:nec unius tm̄ religiōis hoies:cuiuscūq; tn̄ ueritatis fide dignissimos testes:grauitate asserētes sua deū unicū eē:quē nēo uidit unq̄:& hūc ueꝝ eē : pricipio fineq; carētē potētē oīa:reꝝ patrē atq; creatorē:tā patētiū q̄ nō patētiū nobis:qd̄ cū optie crederē:& ab ipis puerilib9 annis crediderī sp:cœpi mēte reuolueƭ ueteꝝ q̄plurioꝝ circa hūc uarias atq; diuersas opiniōes. Visūq; mihi ē hoc idē fere ipos credere gētiles:sed eos decipi dū creaturæ creatoris attribuūt dignitatē:nec oēs uni:sed diuersi diuersis conāƭ īpēdere. Cui errori cām ītulisse phantes:& diuersimode sentiētes existīo:dū ostēderēt priscæ ruditati:& post eos poetæ:quos prīos theologizantes Arꝝ. dicit scd̄m suas credulitates eē eos deos prīos:quos ipi arbitrabāƭ reꝝ prīas fuisse cās.& hic si pſres & diuersimode opinātes fuere de necessitate sequutū ē ut plures & diuersos deoꝝ diuersæ hērēt natiōes uel sectæ:q̄ꝝ unaqq; suū existīauit ueꝝ & primū & unicū eē deū: alioꝝ patrē & dn̄m. Et sic nō solū īstar cerberi tricipitē fecere belluā:qnimo ī mōstrū lōge pluriū capitū describere conati sūt:quoꝝ dū ātiqssimū īuestigarē:Thaletē Milesiū obuiū hūi suo æuo sapiētissimū hoiem & cælo astrisq; familiarissimū:& quē ego audierā multa de uero deo:ingenio magis q̄ fide iā diu exqsiuisse. Hūc ego rogaui ut diceret quē ratus sit deoꝝ fuisse primū:q euestigio inqt:Reꝝ oīum cām primā aq̄ fuisse reor:eāq; ī se diuinā hr̄e mētē:oīa pducētē:nec aliter q̄ apd̄ nos plātas hūc ectet:sic ex abysso scaturigib9 emissis ī cælū usq; sydera & ornatū reliquū māu madida fabricasse. Hic anaximenē aliū doctissimū uiꝝ cōueni: & dū hoc idē qd̄ a Thalete pcūctor:rn̄dit aerē reꝝ oīum ,pductorē:eo q aīantia aere pdito moriāƭ ilico & absq; eo neqant ,pcreari. Post hos chrysippus affuit īter priscos famosus hō:q rogatus ait:ignē se reꝝ oīum cōditorē credere:eo q absq; calore nil appeat posse gigni mortale:uel genitū posse cōsistere. Alcinoū āt crotoniēsem cū cōuenisse : cæteris celsioris aī hoīum cōpi. Nā elemētis trāsuolatis repēte ītellectu se miscuit astris īter q:q nouerit nescio:sed rettulit se arbitrari solē lunā & stellas & oē cælū reꝝ oīum fuisse fabros. O liberalis hō.q̄ uni tm̄ elemēto cæteri dederāt:hic oibus supcælestiū corpibus deitatē largitus ē. Post hos ego Macrobiū iuniorē oīum adorior. Ille āt solo soli attribuit qd̄ dederat Alcinous toti cælo. Theodō. uero ut arbitror nō nouus hō:sed taliū īuestigator pcipuus.neminē noiando rn̄dit:uetustissimoꝝ Archadū fuisse opionē:terrā reꝝ oīum fuisse cām:eiq; ut de aq̄ dicit tales:mētē īeē dīnā existīmātes:crediderūt eius ope oīa fuisse pducta:atq; creata. Porro ut de reliqs taceāus poetæ:q taletis opiōnē secuti sūt:aq̄ elemētū oceanū uocauere:& rerū oīu; hoīu; atq; deoꝝ dixeƭ patrē:& ab eodē genealogiæ deoꝝ dedeƭ pricipiū:qd̄ & nos fecisse poteraus: nisi īuenissem9 scd̄; quosdā oceanū filiū fuisse cæli. Et q anaximenē & Chrysippū uera dixisse credideƭ:eo q iouē p elemēto ignis:& nūq̄ aeris sæpissimæ ponāt poetæ:ei pricipatū deoꝝ oīum tradidere:& suis genealogiis deoꝝ primū oīum assūpsere:quos iō ī hoc secuti nō sumus:qa iouē nūc ætheris:nūc cæli:nūc saturni fuisse filiū legisse meminus.q uero Alcinoo dn̄r pstitisse fidē:cæliū seu cælū genealogiæ suæ pricipē uoluerūt.qd̄ cū ætheƭ genitū legissem9:ultro omisim9:sicut & Macrobiū prioresq; suos:q soli genealogiæ cōcessere primatū:quē multos hūisse parētes ipi testāƭ poetæ:nūc illi iouē patrē:nūc hypionē:nūc uulcanū attribuentes.q āt terrā reꝝ oīum ,pductricē uoluere:ut Theodō. dicit:īmixtā illi diuinā mētē Demogorgonē nūcupauere:quē pfecto ego deoꝝ gētiliū oīum patrē pricipiūq; existīo:cū neminē illi scd̄; poeticas fictiōes patrē fuisse cōpereri:& cū ætheris nō tm̄ patrē:sed auū extitisse legeri:& deoꝝ alioꝝ pluriū:ex qbus hi orti sūt:de qbus supra mētio fcā ē. Sic igiƭ oibus circūspectis & aliis abscisis tanq̄ supfluis capitibus : & ī mēbra redactis adiuenisse itineris pricipiū rati faciētes Demogorgonē nō reꝝ patrē:sed deoꝝ gentiliū duce deo scabrosum ītrabimus iter p tenaron:aut ætnā in terræ uiscera descēdētes:& ante alia Stygiæ paludis uada sulcantes.

Deus
Tales Ant
Aqua
Anaxime
Aer.
Chrysippus
Ignis
Alcinous
Sol: Luna
Stelle
Macrobius
Theodō:
Terra
Aqua Ocean
Ocean) Celi
Jupiter. Ignis
Demogorgon
Iovis varie origines

PRIMVS HABET STIRPEM DEMOGORGONIS AETHERE DEMPTO

Vmma cũ maieſtate tenebrarũ arbore deſcripta ueternoſus ille deorũ oĩum gentiliũ ꝑauus undiq; ſtipatus nebulis & caligine mediis in uiſceribus terræ pambulanti mihi apparuit demogorgon:noĩe ipſo horribilis:pallore quodã muſcoſo:& neglecta humiditate amictus:terreſtrẽ:tetrũ:fœtidũq; euaporãs odorẽ:ſeq; miſeri prĩcipatus patrẽ potius alieno ſermone q̃ ſuo cõfeſſus uerbo me corã noui laboris opifice conſtitit.Riſi fateor dũ illũ intuerer:memor ſtultitiæ ueterũ:q illũ a nemine genitũ æternũ:& regũ oĩum patrẽ:atq; in uiſceribus terræ deliteſcentẽ rati ſunt. Sane qm̃ minus hoc ſpectat ad opus:eũ ſinamus in ſua miſeria:ꝓcedẽtes eo quo cupimus.Huius igit̃ ĩſipidæ credulitatis cãm dicit Theodon.nõ a ſtudioſis hoĩbus habuiſſe principiũ:qnimo a ueтuſtiſſimis archadũ ruſticis.Qui cũ mediterranei eẽnt hoĩes:atq; mõtani & ſemiſylueſtres:& uiderẽt terrã ſponte ſua:ſyluas & arbuſta quæq; ꝓducere: flores: fructus:& ſemina emittere:aĩalia alere cũcta:& demũ in ſe morientia qq; ſuſcipe:necnõ & mõtes flãmas euomere & duris ſilicibus ignes excuti:ex concauis locis & uallibus exalare uẽtos:& illã ſentirẽt moueri nõnũq̃:& ẽt mugitus emittere:eiuſq; e uiſceribus fontes:lacus:& flumĩa fundi:q̃ ſi ex ea æthereus ignis & lucidus aer exorti:ac ægregiæ pota ingentẽ illũ oceani pelagũ emiſerit: & ex colliſis ĩcẽdiis euolãtes in altũ fauillæ ſolis lunæq; globos ediderint.fũmoq; ĩplicitæ cælo in ſtellas ſeſe ĩfixerint ſempiternas ſtolide credidere.q ãt poſt hos ſecuti ſũt paulo altius ſentiẽtes:nõ terrã ſimpliciter regũ hagũ dixere auctorẽ:ſed illi mentẽ ĩplicitã eẽ diuinã:ĩtellectu &nutu cuius agerent̃ iſta:eãq; mẽtẽ in ſubterraneis habere ſedẽ arbitrati ſũt.Cui errori auxit fidẽ apud ruſticos antra ac ꝓfundiſſimos terrarũ abditus intraſſe nõnunq̃ cũ in ꝓceſſu langueſcẽte luce ſilẽtiũ augeri uideat̃:ſubintrare mẽtes cũ natiuo locorũ horrore religio cõſueuit:& ignaris p̃ſentiæ alicuius diuinitatis ſuſcipio:quã a talibus ſuſpicatã diuinitatẽ nõ alterius q̃ demogorgonis exiſtimabãt:eo ꝙ eius mãſio in terræ uiſceribus crederet̃ ut dictũ eſt.Hic igit̃ cũ eẽt apud uetuſtiſſimos archades in honore p̃cipuo rati taciturnitate ſui noĩs diuinitatis eius augeri maieſtatẽ:ſeu exiſtimãtes indecẽs eẽ:tã ſublime nomẽ in buccas uenire mortaliũ:uel forte timentes ne noĩatus irritaret̃ in eos:cõſenſu publico uetitũ eſt:ne ĩpune noĩaret̃:a quoq̃:qđ qdẽ teſtari uidet̃ Luca.ubi erictũ manes inuocantẽ deſcribit dicens. Paretis an ille Cõpellãdus erit:quo nũq̃ terra uocato Nõ cõcuſſa tremit:q gorgona cernit aptã. Verberibuſq; ſuis trepidã caſtigat erynnẽ.Sic & ſtatius ubi cæcũ ſenẽ Tireſiã iuſſu Etheoclis belli thebanorũ exitũ pſcrutat̃ dicit.Scimus.n.& qcqd dici:uociſq; timetis.Et turbare hecatẽ ni te tymbree timerẽ:Et triplicis mundi ſũmũ quẽ ſcire nephaſtũ.Illũ ſed taceo &c.hũc de quo duo poetæ loquunt̃ noĩe nõ expſſo.Lactan. inſignis hõ doctuſq; ſup Statiũ ſcribens liqdo dicit eſſe demogorgonẽ:ſũmũq; & primũ deorũ gentilium.Et nos ẽt ſatis ſumere poſſumus:ſi uerba carminũ põderare uelimus.Dicit.n.apud Lucanũ fœmina malefica:& gẽtilis ad p̃eminẽtiã atq; ſubterraneã huius mãſionẽ demõſtrãdã terrã tremere:eo uocato:qđ nunq̃ alias facit niſi cõcuſſa.Subſequit̃ hoc idẽ:qa uidet gorgonẽ.i.terrã apertã.i.ad plenũ:eo ꝙ in uiſceribus habitet terræ.nos autem reſpectiue ad eũ ſupiorẽ:ſi ſupficiẽ tantũ uidemus:uel uidet apertã gorgonẽ:mõſtrũ illud uertens aſpicientes in ſaxa:nec ꝓpterea in ſaxũ uertit̃:ut appareat p̃eminentiæ eius ſignũ aliud.Tertio potentiã eius oſtẽdit ẽt circa ĩferna:dũ eũ dicit:caſtigate uerberibus erynnẽ ꝓ erynnas.i.furias eas.ſ.potẽtia ſua:& reprimẽdo & irritãdo.Hũc ãt cognoſci a ſupis:iõ dicit Statius:ut illũ & ſubterraneũ:& cũctorũ demõſtret principẽ:& ĩuocatũ poſſe cogere manes in deſideria mortaliũ:qđ ipſi nollẽt:eũ autẽ cognoſci iõ nephas dicit:qa ſcire ſecreta dei nõ ſpectat ad oẽs.nã ſi cognita ſint:in uilipẽſionẽ fere ueniet potẽtia deitatis.Huic p̃terea ne tedio ſolitudinis angeret̃ liberalis & circũſpecta uetuſtas: ut ait Theodõ.dedit æternitatẽ atq; chaos:& ĩde filiorũ agmẽ ægregium.Nouem.n.illi ĩter mares & fœminas fuiſſe uoluere:ut infra patebit diſtinctius: erat hic locus detegendi:ſi qđ fuiſſet poetica fictione reconditũ:ſed cũ nudus ſit huius deitatis erroneæ ſenſus explicare qđ nomen eius horridũ ſonare uideat̃:tantũmõ.ſupereſt.Sonat igit̃:ut reor demogorgon græcæ terræ deus latine: nã demon deus:ut ait Lactan.Gorgon aũt terra ĩterprætat̃:ſeu potius ſapiẽtia terræ:cũ ſæpe demon ſciens: uel ſapiẽtia exponat.Seu ut magis placet aliis:deus terribilis:qđ de uero deo:q in cælis habitat:legit̃.Sanctum & terribile nomẽ eius.Verũ iſte aliã ob cãm terribilis eſt:nã ille ob ĩtegritatẽ iuſtitiæ male agẽtibus in iudicio eſt terribilis.Iſte uero ſtolide exiſtimantibus.Poſtremo anteq̃ de filiis aliquid:de ſociis pauca uidenda ſunt.

Gorgon Terra

¶De Aeternitate. Cap. I.

SEquitur de æternitate: quã ideo ueteres demogorgoni ſociã dedere:ut is qui nullus erat uideret̃ æternus:quæ qđ ſit ſuo ſeipſa pãdit noĩe.nulla.n.tẽporis quãtitate mẽſurari põt:nullo tpis ſpacio deſignari:cũ oẽ cõtineat æuũ:& cõtineat̃ a nullo.Quid.n.de illa ſcripſerit Claudius Claudianus ubi in heroico carmine ſtiliconis laudes extulit:libet ĩſerere:dicit enĩ ſic.Eſt ignota ꝓcul noſtræq; imperuia menti.Vix adeunda diis annorũ ſqualida mater ĩmenſa ſplũca æui:quæ tpa uaſte Suppeditat reuocatq; ſinu cõplectit̃ antrũ.Oĩa quæ placido cõſumit numine ſerpens Perpetuũ uiret ſquãmis: caudãq; reducto Ore uorat:tacito relegens exordia lapſu.Veſtibuli cuſtos uultu lõgeua decoro:ante fores natura ſedet cũctiſq; uolãtes depẽdet mẽbris aĩæ:manſura uerendus Scribit iura ſenex:numeros qui diuidit aſtris.Et curſus ſtabileſq; moras:qbus oĩa uiuunt.Ac pereũt:fixis cũ legibus ille receſet &c.Antro demũ ſic deſcripto ſubſequit̃ idẽ.Hic habitãt uario facies diſtincta metallo Sæcula certa locis:illic glomerant̃ ahena Hic ferrata rigent illic argẽtea candẽt.Eximia regiõe domus &c.hæc ille.Ex quibus reor Sereniſſime regũ poſſis aduertere quã ſuaui ſtilo:quãq; accurata atq; explicata oĩone:qđ æternitas:& quæ intra æternitatẽ contineant̃ poeta deſcribat.Qui ut eius oſtẽdat oĩum temporũ exceſſum:dicit ſpeluncã ipſius.i.gremii ꝓfunditatẽ ĩcognitam

atq; procul stantem:& nedum mortalibus:sed uix adeundam diis:idest beatis creaturis:quæ in cōspectu dei sunt.eamq; demū dicit tempora suppeditantē atq; reuocantē:ut appareat intra eam omne tēpus initium sum psisse ac sumere & sumpturum esse:& ultimo in finē deuenere suū:& ut appareat quo ordine describit serpentem perpetuo uiridem:idest quantū ad eam nunq̄ in senium tendentē eumq; dicit reuoluto in caudam ore eam deuorantē:ut ex hoc actu percipiamus tēporis circularis lapsum.Nam semper anni unius finis principium est sequentis:& sic erit durante tempore.Quo exemplo usus est:eo ꝙ per illud fuerit olym ægyptiis anteq̄ litteras suscepissent cōsuetudo describendi annū.Subsequenter autē hoc fieri tacite dicit:eo ꝙ non aduertentibus nobis paulatim labat tempus.Naturā aūt aīarum circūuolantiū plenā:eo ꝙ assidue multis animantibus aīas infundat.ideo ante fores æternitatis describit:ut intelligamus quod quicq̄d intrat æternitatis græmiū:seu parū mansurū:seu multū natura rerum augente intrat:& sic quasi ianitrix hic est:& intelligendum est de natura naturata.Nam quod natura naturans imittit:nunq̄ egredietꝰ.Senē aūt:qui in antro numeros stellis diuidit:deū uerū credo:nō quia senex sit.Non enī in æternū cadit ætatis ulla descriptio:sed mortaliū loquitur more:qui longeuos etiā īmortales senes dicimus.Hic numeros stellis diuidit:ut intelligamus:q̄ a eo agente & ordinante per certū & constitutū ab eo syderū motū nobis tēpora distinguantꝰ:ut per solis totius cæli circuitū habemus annū.Sic per eandē lunæ circūuolutionē mensem:& per integrā octauæ spheræ reuolutionē diem.De sæculis aūt:quæ ibidē dicit esse:infra ubi de eonis satis clare scribetur.

¶De Chaos. Cap. II.

Haos:ut Ouidius in principio maioris sui uoluminis asserit:fuit quædam omnium rerū creandarū īmixta & confusa materia.Dicit enim sic:Ante mare & terras: & quod tegit omnia cælum. Vnus erat toto naturæ uultus in orbe:Quem dixere chaos:rudis indigestaq; moles:Nec quicquā nisi pondus iners congestaq; eodem:Non bene iunctaꝝ discordia semina rerum & cætera . Hunc seu hanc tam speciosam forma certa carentem effigiem uoluere nonnulli:alias insignes philosophi sociam: atq; iam æternam fuisse Demogorgoni:ut si quando in mentem illi uenisset creaturas producere non deesset materia:quasi non posset:qui poterat rebus uariis formam dare:materiam:ex qua daret producere:ridiculum est:sed iam neminem redarguere professus sum.

¶De Litigio primo Demogorgonis filio. Cap. III.

Is præmissis ad inclytam prolem primi dei gentilium ueniendum est:Cuius primum filium uoluere litigium:eo ꝙ primum eum ex Chaos prægnantis utero:ex incerto tamen patre eductū uelint.De cuius eductione talis a Theodontio recitatur fabula.Dicit enim a Pronapide poeta in prothocosmo scribi:ꝙ semel residente demogorgone:ut quiesceret in æternitatis antro:sensit in utero Chaos tumultuari:quāobrem cōmotus extensa manu Chaos uentrem aperuit:& euulso Litigio tumultum faciente:eo ꝙ turpem & inhonestam haberet faciem abiecit in auras:Qui confestim euolauit in altum : non enim poterat ad inferiora descendere:cum oīum rerum inferior is esse uideretur:qui illum ex utero matris exemerat.Ast inde Chaos acri fessa labore:cum non haberet quā inuocaret Lucinam:madens tota in sudorē uidebatur resolui debere ignita exhalans infinita suspiria:insistente forti manu Demogorgone:ex quo factū est:ut iam diuulso Litigio:tres parcas & panem educeret una cum eis.Inde autem cum illi Pan rebus gerendis uideretur cæteris aptior:eum domui præfecit suæ & sorores illi dedit pedissequas. Chaos autē liberata pondere:iussu panis Demogorgonis cessit in sedem. Litigium uero quod nos uulgatiori uocabulo discordiam dicimus ab Homero in Iliade lis uocatur:& Iouis dicitur filia:quā ipse ait:eo ꝙ a Iunone per eā læsus fuerit circa natiuitatem Euristei & Herculis de cælo in terram eiectum.Theodontius autem de litigio plura insuper recitat:quæ ubi decentius in processu ponenda uidebuntur:apponam:quæ hic ad præsens omittuntur.Habes rex inclyte ridiculam fabulam:uerum eo uentum est:ut opportunū sit a ueritate amouere fictionis corticem:sed prius respondendum est persæpe dicentibus:quid poetæ dei opera:uel naturæ uel hoīum hoc sub fabularū uelamine tradidere.Non erat eis modus alter.Erat equidem sed uti non æqua facies oībus sic nec aīorum iudicia.Achilles arma præposuit ocio.Aegistus desidiam armis.Plato philosophiā amissis cæteris secutus est.Statuas celtæ sculpsere.Phidias appelles penniculo imagines pinxere. Sic & reliqua hominū studia sinam.Poeta delectatus est tegere fabulis ueritatem:cuius delectationis Macrobius super somnio Scipionis scribens satis aperte causam uidetur ostendere dum dicit.De diis autem dixi cæteris:& de anima non frustra: sed nec ut oblectent ad fabulosa conuertunt:sed quia sciunt inimicam esse naturæ undiq; apertā expositionem sui:quæ sicut uulgaribus hoīum sensibus intellectū sui uario reꝝ tegmine operimento subtraxit ita a prudentibus archana sua uoluit per fabulosa tractari.Sic ipsa mysteria fabularum cuniculis operiuntur ne uel hoc adeptis nudam rerum talium natura se præbeat:sed sūmatibus tantū uiris sapiētia interpræte ueri archani consciis contenti sunt reliqui:hæc Macrobius:Et si multo plura dici possunt satis responsum arbitror exquirentibus.Insuper rex præcipue sciendum est his fictionibus non esse tantum unicum intellectum: quinimo dici potest potius polysenum:hoc est multiplicium sensum.Nam sensus primus habetur per corticem:& hic litteralis uocatus est.Alii per significata per corticem:& hi allegorici nuncupantur.Et ut quid uelim facilius assumatur ponemus exemplum.Perseus Iouis filius figmento poetico occidit Gorgonem : & uictor euolauit in æthera:hoc dum legitur per litteram historialis sensus præstatur.Si moralis ex hac lr̄a quæritur ītellectus:uictoria ostenditꝰ prudentis in uitium:& ad uirtutem accessio.Allegorice aūt si uelimus assumere:piæ mentis sprætis mundanis deliciis ad cælestia eleuatio designatur.Præterea posset & analogice dici per fabulā Christi ascensum ad patrē mundi principe superato figurari.Qui tamē sensus: & si uariis nuncu-

pentur nominibus:possunt tamen omnes allegorici appellari:quod utplurimum fit. Nam allegoria dicitur ab allon qđ ē alienū latine siue diuersū:& ideo qđ diuersi ab historiali seu litterali sint sensu:allegorici possunt:ut dictū est:merito uocitari. Verum nō est animus mihi secūdū oēs sensus enucleare fabulas:q̄ sequūtur:cum satis unum arbitrer ex pluribus explicasse. Esto aliquando apponentur fortasse plures: Nunc aūt quid Pronapidem sensisse putem explicabo paucis. Videt & enim mihi Pronapidem creationem mūdi designare uoluisse secūdum erroneam eorū opinionem:qui rati sunt deū ex materia præparata produxisse q̄ creata sunt. Nā sensisse Demogorgonē tumultū fieri in utero chaos nil aliud reor q̄ diuinam sapiētiam aliq̄ eam mouēte causa:utputa maturitatē uētris:idest tempus ꝓpositi horam aduenisse:& sic cœpisse uelle creationē & quæ īmixta erant certo ordine segregare:& hinc extendisse manū:idest operam uoluntati dedisse:ut ex īformi colluuie formosum atq; ordinatū produceret opus:& ante alia euulsis ex utero laborātis:idest laborē confusionis patiētis litigiū:quod totiēs auferī a rebus:quotiēs amotis discordātiæ causis illis debitus imponit ordo. Patet igit hoc ante alia fecisse:disgregasse.s.quæ inter se erant:erant.n.elemēta confusa: calida enim frigidis:sicca humidis:& leuia grauibus repugnabant. Et cū primus dei uideret actus a discordantibus ordinando subtraxisse litigiū:Demogorgonis primus filius dictus est. Eum abiectum ob turpē faciem: quia turpe sit utplurimū litigare. Euolasse ad sublimia potius uidet fabuloso ordini p̄stare decorē: q̄ aliud uelle significare. Præterea eiectū quo se afferret ī altū tēdere nō habebat:cū ī īferioribus iā ꝑducti orbis partibus ī lucē constet eū fuisse ꝑductū:quod a superis in terrā demū deiectum sit scribit Homerus ob id factū:quod opere suo ante Herculē Euristheus natus sit:ut suo narrabit loco. Verum quantum ad itrīsecum sensum hoc ego sentio:quod a motu corporū superiorū apud mortales sæpissime orianī litigia. Insuper dici potest illud in terras eiectū a superis: cū apud superos omnia certo & perpetuo agantur ordine ubi apud mortales uix inuenitur aliquid esse concors. Deinde cum dicit sudore madefactam chaos:& ignita emittentem suspiria:nil aliud ītelligat reor:q̄ elemētorum segregationem primam:ut per sudorē sentiamus aquā: per ignita uero suspiria aerem atq; ignē:& quæ desursum sunt corpora:& per grossitiem molis huius terrā: quæ panis consilio confestim creatoris sui domus & sedes facta est. Eductum autem pana post litigium credo ratos ueteres ea in separatione elemētorꝵ naturā naturatā habuisse initiū:& e uestigio domui:idest orbi demogorgonis ꝓpositam:quasi eius opere sic uolente deo:omnia producantur mortalia. Parcas āt eodē partu productas: & pædissequas fratri datas ideo fictum existimo:ut intelligatur naturam his cum legibus ꝓductam ut procreet seu gignat:nutriat:& in finem nata deducat:quæ tria sunt parcarum officia:in quibus cōtinuum naturæ præstant obsequium:ut latius in sequentibus apparebit.

¶De Pane secundo Demogorgonis filio. Caput. IIII.

PAna Demogorgonis fuisse filiū iam satis supra demōstratū est. De quo talē Theodontius recitat fabulam. Dicit.n.eum uerbis irritasse cupidinem: & inito cū eo certamine superatum: & uictoris iussu Syringā nympham Archadem adamasse:quæ cū Satyros:ante lusisset:eius etiā spreuit cōiugiū. Pan aūt cū illā urgente amore fugientē sequeretur:contigit ut ipsa a ladone fluuio impedita consisteret:& nympharū auxilium præcibus imploraret:quarū opere factū est:ut in palustres calamos uerteretur. Quos cum Pan motu uentorum sensisset:dum inuicē colliderentur esse canoros:tam affectione puellæ a se dilectæ:q̄ delectatione soni ꝑmotus calamos libens assumpsit:& ex eis septem disparibus factis fistulā:ut aiunt:composuit:eaq; primus cecinit:ut etiam testari uidetur Virgilius. Pan primus calamos cæra coniungere plures īstituit &c. Huius præterea poetæ & alii īsignes uiri mirabilē descripsere figurā. Nā ut Rabanus in libro de origine rerum ait. Is ante alia fronti habet infixa cornua in cælū tendētia barbam prolixam:& in pectus pendulam:& loco palii pellem distinctā maculis:quā nebridem uocauere prisci:sic & manu uirgā atq; septem calamorū fistulam. Præterea inferioribus membris hirsutum atq; hispidum dicit: & pedes habere capreos:& ut addit Virgilius purpuream faciem:hunc unum & idem cū Syluano arbitrabaī Rabanus: sed diuersos esse describit Virgilius dicens. Venit & agresti capitis syluanus honore Florentes ferulas & grādia lilia quassans. Et illico sequitur. Pan deus archadiæ uenit. Et alibi. Panaq; syluanūq; senem nymphasq; sorores &c. His igit præmissis ad intrinseca ueniendum est. Et quoniam supra Pana naturam naturatam esse dictum est:quid sibi uoluerunt fingētes eum a cupidine superatum:facile reor:uideri potest. Nam q̄ cito ab ipso creatore natura producta est:e uestigio cœpit operari:& suo delectata opere illud cœpit amare: & sic a delectatione irritata amori succubuit. Syringam autem quam aiunt a Pane dilectam:ut dicebat Leontius: dicitur a syrin græce:quod latine sonat deo cantans:& sic poterimus dicere syringam esse cælorum seu phærarum melodiam:quæ ut Pythagoræ placuit:ex uariis inter se motibus circulorum sphærarum conficiebatur seu conficitur:& per consequens tanq̄ deo & naturæ gratissimum a natura cōficiente diligitur. Seu uolumus potius Syringam esse circa nos agentibus supercælestibus corporibus naturæ opus tāto organizatum ordine: ut dum incertum & determinatum finem continuo deducitur tractu:non aliter q̄ faciant rite canentes armoniam facere:quod deo gratissimum fore credendum est. Cur autem hanc nympham Archadem fuisse dixerint: & ī calamos uersam:ideo dictum puto:quia ut placet Theodōtio:archades primi fuere:qui excogitato cantu emittentes per calamos longos:& breues spiritum:quattuor uocum īuenere discrimina:& demum addicere tria:& ad postremum quod per multos faciebant calamos in unam contraxere fistulam:foraminibus ori flantibus proximis:& remotioribus excogitatis. Macrobius uero hoc repertum dicit Pythagoræ ad ictus malleorum grauium & leuium. Iosephus uero in libro antiquitatis iudaciæ dicit longe uetustius Iubal inuentum fuisse ad tinnitum malleorum Tubalcain fratris sui:qui ferrarius faber fuit. Verum quoniam fingentibus uerius uisum est archades inuenisse:eo q̄ illo forsan æuo cæteros excederent fistula Archadē nym

pham fuisse uoluere. Syringam autem lusisse satyros: & Pana fugientem atq; a ladone moratam: & nympharum suffragio in calamum uersam: circa nostros cantus iudicio meo aliquid bonæ considerationis abscōdit. Hæc enim spretis satyris. i. ingeniis rudibus: fugit pana. i. hominem aptum natum ad musicalia nec quidē aptum fugit: sed extimatione cupientis: cui in delectatione uidetur cessari quod optat. Hæc tunc a ladone sistitur donec instrumentum ad emittendam meditationem perficitur. Est enim ladon fluuius in ripa enutriens calamos: in quos uersam syringam aiunt: ex quibus postmodum confectam fistulam nouimus: ex quo sumere debemus uti calamorum radix terræ infixa est: sic & meditatio musicæ artis & compertus exinde cantus tam diu latet in pectore inuentoris: donec emittendi præstetur organum: quod ex calamis suffragio humiditatis a radice emissis conficitur: quo confecto sonus præmeditatus emittitur suffragio humiditatis spiritus emittentis. Nam si siccus esset nulla sonoritatis dulcedo sed mugitus potius sequeretur: ut uidemus ex igne per fistulas emisso contingere: & sic in calamos uersa uidetur syringa: eo ꝙ per calamos resonet. Possibile præterea fuit a compertore fistulæ calamos adhuc primo fuisse cōpertos ladonē secus: & sic a ladone detētos. Restat uidere qd sensisse potuerint circa pannis imaginem: in qua ego arbitror ueteres uniuersale naturæ corpus tā. s. agentiū q̄ patiētiū rerū uoluisse describere: utputa sentientes per cornua in cælū tendētia supercælestium corporū demōstrationē: quā duplici mō ꝑcipimus arte. s. q̄ discursus siderū inuestigantes cognoscimus: & sensu quo eorū in nos īfusiones sentimus. Per ignitā autē eius faciē ignis elementū: cui annexū aerē uoluere sumendū reor: quos sic iunctos Iouē dixere nōnulli. Per barbam autē: per quā uirilitas demonstratur: uirtutē actiuā horū duorum elementorum sic iunctorum intelligi uoluisse existimo: & eorum opus in terram & aquam dum demissam illam in pectus: & ad partes inferiores traxere. Eum autem maculosa pelle tectum descripsere: ut per illam ostenderetur octauæ sphæræ mirabilis pulchritudo crebro stellarū fulgore depicta: a qua quidem sphæra sicut pallio tegiť homo: sic omnia ad naturam rerum spectantia conteguntur. Per uirgam autem naturæ regimen ītelligendū reor: quo omnia & potissime ratione carentia reguntur: & in determinatum finem in suis operibus etiam deducuntur. Fistulam ad armoniā cælestem designandam illi apposuere. Quod illi circa inferiora sit hispidum corpus & hirsutum: terræ superficiē: montium: & scopulorum gibbosam: & siluarum uirgultorum & graminum tectam intelligo. Alii uero sensere aliter: Solem scilicet per hanc imaginem designari: quem rerum patrem dominumq; credidere. Quos inter fuit Macrobius. Et sic per eius cornua uolunt lunæ renascentis indicium: per purpuream faciē aeris mane seroq; rubescentis aspectū: per prolixam barbā ipsius solis in terrā usq; radios descendentes. Per maculosam pellē cæli ornatum a solis luce deriuantem. Per bacculum seu uirgam rerum potentiā atq; moderamen. Per fistulā cæli armoniam a motu solis cognitam: prout supra. Credo Rex magnifice uideas q̄ summotenus exponēdo transeam: quod duplici de causa facio. Primo qa cōfido: quoniā tibi nobile sit ingenium: quo possis quantūcunq; paruis datis indiciis: in quoscūq; profundissimos sensus penetrare. Secundo quia sequentibus cedendū est. Nā si omnia quæ ad expositionem huius fabulæ possent induci: describere uellē: inuidia forte posteritatis fecisse uiderer: & ipsa sola fere totum excogitatum uolumen occuparet: quod & de reliquis dictū uolo: & ut redeam ad omissa: hunc Pana: seu ꝙ in processu eundem cū Demogorgone arbitrarentur Archades ut Theodontio uisum est: seu ꝙ illo neglecto in istum totos uerterent animos sacris etiā horrēdis: utputa humano: immo natorum illi litantes sanguine ꝑcipue coluere: eumq; dixere Pana a pan: quod totum latine sonat. Volētes ob hoc ꝙ oīa quæcunq; sint in naturæ gremio cōcludantur: & sic ipsa totum sit. Iuniores inde: eo ꝙ innouata placeant pana lyceū uocauere. Alii dempto panis nomine lyceū tantū dixere: & nōnulli Iouē lyceū existimātes naturæ seu Iouis opere lupos a gregibus amoueri. qbus ipsi fere uacabant omnes: & sic a lupis fugatis cognomē meruisse uideť. Græce. n. lupus diciť lycos. Augustinus uero ubi de ci. dei scribit: dicit ne ob hoc contigisse pana lyceū uocari: qnimmo propter crebram mutationem hominum in lupos: quæ in archadia cōtingebat: quod nisi diuina operante uirtute fieri non posse arbitrabanť. Hinc præterea uideť Macrobiū sumpsisse pana nō Iouē sed solē esse: eo ꝙ sol oīs mortalis uitæ sit pater: & ꝙ eo surgente consueuerit lupi dimissis insidiis aduersus greges in syluas abire: & sic ob istud beneficium eum dixere lyceum.

De Cloto: Lachesi: & Atropos Demogorgonis filiabus. Caput. V.

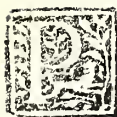
Cloto Lachesis & Atropos: ut supra ubi de litigio: filiæ fuere Demogorgonis. Cicero āt has parcas uocat: ubi de naturalis deorū scribit: & filias Herebi noctisq; fuisse dicit. Verum ego ideo Theodontio potius adhæreo: qui illas cū rerū natura creatas dicit: quod longe magis ueritati uideť cōforme: eas. s. naturæ rerū esse coæuas: has easdē ubi supra uocat Tullius in singulari fatū: illudq; herebi noctisq; filiū dicit: quod ego lōge magisq; q̄ parcas habito respectu ad id quod de fato scribiť: ut post sequetur: Demogorgonis filiū dicā. Seneca uero has in epistolis ad Lucillū fata uocat: dato cleantis dictū dicens. Ducunt uolentē fata: nolētē trahūt. Circa qď nō solū eoꝝ describit officiū: eas. s. sorores oīa ducere: sed etiā trahere: nō aliter q̄ si de necessitate cōtingāt oīa: quod lōge apertius sentire uideť ī tragœdiis Seneca poeta tragicus: & in ea potissime cui titulus ē oedipus: ubi dicit. Fatis agimur credite fatis. Nō sollicitæ possunt curæ mutare rati stamina fusi. Quicqd patimur mortale genus. Quicqd facimꝰ uēit ex alto. Seruatq; sua decreta colus Lachesis dura reuoluta māu: Oīa septo tramite uadūt. Primusq; dies dedit extremū. Nō illa deo uertisse licet: Quæ nexa suis currūt causis. It cui ratus ꝑce nōnulla Mobilis ordo multis ipm timuisse nocet. Multi ad fatū uenere suū dū fata timēt &c. Hæc ille: qď ēt Oui. sensisse uideť dū ī maiori suo uolumine dicit ī ꝑsona Iouis ueneri. Tu sola īsuperabile fatū. Nata mouere putas? ītres licet ipsa sorores Tecta trium cernēs illic molimine uasto Ex ære & solido rerū tabularia ferro. Quæ neq; concursum cæli neq; fulminis irā. Nec metuūt ullas tuta atq; æterna ruinas. Inuenies illic īcisa adamante perenni. Fata tui generis &c. In quibus

præter iam dānatā opinionē sumi pōt has tres sorores esse fatū:& fata q̄tūcūq; Tullius in parcas & fata distixerit:uolēs potius:ut reor diuersitate noīum diuersitatē officiorū q̄ psonarū ostēdere. Nos āt de his tribus redigēdis postremo ī unū:qd nōnulli sentiāt uideamꝰ. Has supra diximus seruitio panis dedicatas a pr̄e & cām demōstrauimus. Fulgētius uero ubi de mythologiis:dicit eas attributas obseqo Plutonis inferorū dei. Credo ut sentiamus actiones istarū circa terrena tantū uersari:& Pluto terra interpr̄tat̄. Et ait idē Fulgentius Cloto īterp̄tari euocationē:eo ꝙ suū sit iacto cuiuscūq; rei semīe:illud adeo in cremētū trahere:ut aptū sit in lucē emergere. Lachesis āt:ut idē dicit:īterp̄tat̄ ꝓtractio:eo ꝙ qcqd a Cloto cōpositū ē:& ī lucē euocatū:a lachesi suscipiat̄ & ꝓtrahat̄ ī uitā. Atropos āt ab a'ꝙ est sine & tropos ꝙ est cōuersio:absq; cōuersiōe īterp̄tat̄:eo ꝙ oē natū euestigio:ꝙ in terminū sibi p̄signatū uenisse cognouerit demergat in mortē:a q̄ nulla retro naturali ope cōuersio est. Apuleius uero medaurēsis nō mediocris auctoritatis p̄hus:de his ī libro:quē cosmographiā cognominat scribit sic. Sed tria fata sūt numero cū rōne tp̄is facientia:si potestatē earū ad eiusdē similitudinē tp̄is referas. Nā ꝙ īsuso p̄fectū ē:p̄teriti tp̄is hēt speciē:& qđ torquet̄ ī digitis momēti p̄sentis īdicat spacia:& qđ nōdū ex colo tractū ē:subactūq; curæ digitorū:id futuri & cōsequētis sæculi posteriora uidet̄ ostēdere. Hæc illis cōditio:& noīum eiusdē ꝓprietatē cōtingit:ut sit atropos p̄teriti tp̄is fatū:qđ nō deus qdē faciet infectū:& futuri tp̄is. Lachesis āt a fine cognominata:qđ ēt illis quæ futura sūt:finē sui deus dederit. Cloto p̄sentis tp̄is hēt curā:ut ipsis actiōibus suadeat:ne cura solers rebus oībus desit. Hæc Apuleius. Sūt insup̄ qui uolunt lachesim eā eē:quā fortunā nuncupamus:& ab ea oīa mortalibus cōtingentia agitari. Nūc aūt qd de fato sentiāt ueteres dato nō multū a p̄cedētibus differāt uidendū est. Dicit ergo de fato sic Tullius ī lib. quē de diuinatiōe scripsit. Fatū id apello:qđ græci imarmenidē.i.ordinē:serieq; cārum:cū causa cām ex se gignat:ea ē ex oī æternitate fluēs ueritas sempiterna. Qđ cum ita sit:nil est futurū:cuius nō causas idipsum efficientes natura cōtineat:ex quo ītelligit̄:ut fatū sit:nō id qđ sup̄stitiose:sed id qđ philosophice dicitur causa æterna rerum:cur ea quæ p̄terierint facta sunt:& quæ instāt fiant:& quæ sequunt̄ futura sint. Hæc Cicero Boetius aūt torquatus uir disertissimus atq; catholicus:ubi de philosophica consolatione scripsit:cum diffuse de hac materia cum p̄hia magistra rerū altricet̄:dicit inter alia de fato sic. Oīum generatio rerū cūctusq; mutabiliū naturarū ꝓgressus:& qcqd aliquo mouet̄ mō causas:ordinē:formas ex diuinæ mētis stabilitate sortit̄:hæc in suæ simplicitatis arce cōposita:multiplicem rebus gerendis modū statuit. Qui modus cum ipsa diuinæ ītelligentiæ puritate conspicit̄:ꝓuidentia noīat̄. Cum uero ad ea:quæ mouet:atq; disponit refert̄:fatū a ueteribus appellatū est. Hæc ille. Poterā & apponere qd Apuleius de fato in cosmographia determinet:& aliorum sn̄ias. sed quoniā satis dictū reor:cur Demogorgonis aut Herebi noctisq; parcæ:seu fatū uel fata dicant̄ filiæ breuiter describā. Cum sæpe euenturū sit in sequentibus:& iā in p̄cedentibus cōtigerit:ꝙ causatus causantis dicatur filius:possumus ad p̄sens dicere has tres sorores uariis nuncupatas noībus dei filias tanq̄ ab eo causatas qui prima causarū est:ut satis p̄ uerba supra ꝓxime Ciceronis atq; Torquati uideri pōt:hunc deū:ut dictū ē:Demogorgonē ueteres dixere. Qđ aūt ex Herebo & nocte:ut dicit Tullius natæ sint:talis rō reddi pōt. Est herebus ut apparebit latius in sequētibus terræ ꝓfundissimus & abscōditus locus:quē allegoricæ possumus accipere pro ꝓfunditate diuinæ mentis:in quā mortalis oculus penetrare non potest:& cū diuina mens uidens tanq̄ seipsam:ītelligens qd actura esset:& inde has actu cū natura rerū ꝓduceret satis ex herebo.i.ex archano & ꝓfundissimo diuinæ mentis penetrali natas dicere possumus. Noctis aūt filiæ dici possunt q̄tū ad nos:qa oīa in q̄ acies oculorū nostrorū penetrare non pōt:obscura dicimus:& noctis luce carentia similia:& sic dū ad intrinseca diuinæ mētis ītellectu trāsire nequeamus:mortali offuscati caligine:cū in seipsa splēdidissima sit:& uiuæ atq; indeficientis lucis corusca:uitium illi nostræ habitudinis nominando attribuimus noctē perēnē diē nuncupantes:& sic noctis erūt filiæ:seu uolumus dicere:qa nobis īcognitæ sūt dispositiōes earū:eas obscuras:& noctis filias uocitamus. De noībus ꝓpriis p̄dictū est:de appellatiuis dicēdū. Vocat igit̄ has Tullius parcas:ut arbitror p̄ antiphrasim:qa nemini parcant. Nulla enim apud eas est acceptio personarum:solus deus pōt peruertere earum uires & ordinem. Fatum aūt aut fata a for faris tractum nomen est:quasi uelint:qui id iposuere nomen:qđ ab eis agitur a deo quasi irreuocabile dictum sit:seu p̄uisum:ut per uerba Boetii satis assumitur:ut ēt sentire uidetur Augustinus ubi de ciuitate dei:sed abhorret ipse uocabulū admonens:ut si qs̄q̄ uoluntatē dei seu potestatē nomine fati appellet sententiam teneat linguam coerceat.

¶De Polo sexto Demogorgonis filio. Cap. VI.

Dicunt insup̄ Polū Demogorgonis fuisse filiū:& hoc in ꝓthocosmo afferere ꝓnapidē talē ex hoc fabulā recitantē. Qđ dū secus undas in sede sua cōsisteret Demogorgon:& ex exili limo sperulā cōposuisset:eā nūcupauit Polū. Qui spretis patris cauernis:& inertia euolauit in altū:& eo ꝙ adhuc mollis eēt in tā grāde corpus euolans cōflatus est:ut oīa quæ a pr̄e fuerāt ante cōposita circūdaret. Verū nōdū sibi aliqs erat ornatus:cum fabricāti p̄ri lucis globū assistens:uideretq; ignitas plurimū ad ictum mallei fabrilis:hīc inde fauillas euolare oēs sinu facto collegit:& in domū suā detulit:eamq; ex illis ornauit oēm. Haberē rex inclyte:qd riderē uidens cōpositi orbis tā ineptū ordinē:sed ante testatus sum nullū uelle mordere. Sequit̄ enī ut in cæteris ꝓnapides opinionē uolentiū ex terra a mente diuina terris īclusa fuisse ꝓducta:dum Polū:quē ego cælū intelligo:ex terra extensibili factū ait:& in maximū ac circūplectens oīa corpus eductū. Qđ āt ex fauillis ex luce ꝓdeuntibus domū ornauerit suā:hoc iō dictū reor:qa solis micantibus radiis:stellæ ī cælo cōpositæ:natura sua luce carētes lucidæ factæ sint. Polus aūt dr̄:ut arbitror a qbusdā potioribus suis partibus. Cōstat.n. ut uenerabilis Andalo p̄ceptor meus:& ueteres astrologiæ auctores asserunt cælū omne super duos polos circūflecti:quorum alterum nobis propinquiorem arcticum uocant. oppositū autem antarcticum. hunc tamen aliqui polucem uocant:causam ego non uideo.

¶ De Phythone septimo Demogorgonis filio. Cap. VII.

Hyton, pnapidis testimonio Demogorgonis filius fuit & terræ: ex natiuitate cuius ipse talé recitat fabulá. Dicit.n. Demogorgoné continue caliginis affectú tedio acroceraunos conscendisse montes: & ex eis ingenté nimiú & ignitam euulsisse molem: eamq; primú rotúdasse forcipibus: deinde in caucaso monte malleo solidasse. Post hæc ultra taprobané detulisse: & globú illú lucidum sexies undis mersisse: totidéq; circú rotasse per auras: & hæc ió ne ulla unq̃ posset circuitione diminui: aut æui labefactari rubigine. & ut agilis ferret undiq;: qui cófestim se tollens in altú: domú intrauit poli,: patrisq; sedé oém cópleuit fulgore. Ex imersionibus aút eius aquæ ante dulces amaritudiné sumpsere salsedinis: & aer ad pcipiendos lucis radios: ex rotationibus aptus factus est. Orpheus uero: q fere poeta℞ oíum uetustissimus fuit: ut Lactan. in lib. diuina℞ insti. scribit opinatus est phythoné hunc primú maximú & ue℞ deú eé: & ab ipo cuncta fuisse pducta atq; creata: qd forsan hoc in ope locú illi primú qsisset: tanto asserente teste: ni ipsemet Orpheus minus aduertés, reor: seu qa neqret aío concipe quéq̃ fuisse ingenitú: scripsisset. Prothogonus phython perimetheos: neros: & yos. Quod in latinú uersum sonat. Principio genitus phython: longo aere natus. Et sic nó primus: ut dixerat si aere genitus est. Hunc pterea Lactá. ubi supra phaneta uocat. Sed iá sumptus expetit ordo: ut uideamus qd cótegat fictio: qd explicato sensu noíum fere apparebit liqdo. Vgutio in lib. uocabulo℞ dicit Phythoné solé eé: & hoc illi quæsitú nomé a Phythone serpente: ab eodé superato. Sic & Paulus in libro: qué collectionú intitulat. dicit phanos seu phaneta idé esse qd apparitio. Sic.n. phythonem hunc Lactan. uocat: ꝙ quidem nomen soli optime competit: ipse enim est qui surgens apparet: eo ení cessante nulla erit cæterarum creatura℞ mortaliú apparitio: seu etiá syde℞. Ergo solis creationé uult ostendere Pronapides: circa quá ut eo℞ consequat opinioné: qui ex terra oía uolunt cóndita: iducit deú: seu terræ diuiná menté ex acroceraunijs montibus sumpsisse materiá: ratus ignitá terrá ad cóponendú lucidú corpus aptioré. Quod aút hanc molem forcipibus rotundasset: intelligo diuiná artem: qua a deo solis globus adeo spericus factus est: ut nulla supfluitate eius supficies gibbosa sit. Aequo mó & malleus dici pót summi artificis intentú: quo in caucaso monte. i. in cæli súmitate adeo corpus illud solidú formauit: ut nulla ex parte dissolui: aut minui uideat. Inde dicit eú delatum ultra taprobanem: ut ostendat ubi creatú opinetur. Est eni taprobane orientalis insula hostio gangis fluminis opposita: qua ex parte nobis in equinoctiis sol oritur: & sic in oriente uidetur compositum uelle. Mersum enim ibi sexies undis dicit imitatus fabriles actus: qui ad durandum ferrum feruidum aquis imergunt: & in hoc arbitror pronapidem uoluisse perfectionem & æternitatem corporis huius designasse. Est æquidem sex perfectus numerus se ex suis partibus oíbus conficiens: ex quo uult itelligamus & artificis & artificiati perfectionem. Quod autem sexies rotatum sit: puto per numerum perfectum ratióis uoluerit eius circularem & indeficientem motum describere: a quo nunq̃ exorbitasse: aut destitisse compertum est. Quod ob ingentis & igniti corporis demersioné aquæ primo dulces amaræ factæ sunt: non ob aliud dictum puto: nisi ut ostendatur ꝙ ob continuam radiorum solis feruentium percussionem aquarum maris aquæ superficietenus salsæ factæ sint: ut approbant physici.

¶ De Terra ex filiis Demogorgonis octaua: quæ ex incognitis parentibus quinq; genuit filios: quo℞ primas Nox. ii. Tartarus. iii. Phama. iiii. Taygetes. v. Antheus. Cap. VIII.

Erra: ut supra patet Demogorgonis fuit sedes & filia: de q̃ Statius in thebaide scribit sic. O hoíum diuumq; æterna creatrix. Quæ fluuios syluasq; aíarum semina mundi Cuncta: prometheasq; manus pyrrheaq; saxa Gignis: & impastis: quæ prima elementa dedisti: Mutastiq; uiros quæ pontum ambisq; uehisq;. Te penes & pecudum gens mitis & ira ferarum. Et uolucrum requies firmum atq; ímobile mundi Robur: & occidui te uelox machina cæli Aere pendentem uacuo te currus uterq; Circuit. O rerum media indiuisaq; magnis Fratribus. ergo simul tot gentibus alma: tot altis Vrbibus ac populis subterq; & desuper una Sufficis: astriferumq; domos athlanta supernos Ferre laborantem nullo uehis ipa labore: &c. In quibus pfecto carminibus satis terræ opus & laudes ostendunt: de cuius generatione: quoniá supra ubi de litigio dictum est reiterandú non censeo. Eam tamé ueteres titanis dixere coniugé eamq; ex patris concubitu: ut præmonstratú est: quosdá suscepisse filios: & ex oceano nepote: atq; ex Acheronte infernali fluuio: necnon & aliis incognitis: ut decenti monstrabit loco. Vocauere eá pterea multis noíbus: utputa Terrá: tellurem: tellumenem: humú: aridam: boná: deam: matré magná: fauná: fatuam. Habet & pterea hæc cúm quibusdá deabus cóía noía. Dicit.n. cybeles berecynthia Rhea: opis: iuno: Ceres: Proserpina: Vesta: Isis: maia: & medea. Sed quid circa pdicta theologi uoluerint ueteres uidendú est. Dicunt eam titanis: q sol est coniugé: eo ꝙ in eá sol agat tanq̃ in dispositá materiá ad producendú animátia quæcúq;: atq; metalla: & præciosos lapides & hmói. nónulli uolunt titanú hoíem ingentis potentiæ fuisse: & terræ uirum dictum: eo ꝙ multú terræ possideret: & filios suscepisse tanta pstantes fortitudine: & corporis mole: ut non ex muliere: sed ex ingentiori corpore: utputa terræ suscepti uiderentur. Et ut ad noía ueniamus dicit Rabanus: in libro de originibus rerum eo terram nuncupari: eo ꝙ teratur: quod ad superficié solá spectat. Tellus autem ut idem testatur Rabanus dicta é qa fructus ex ea tollamus. Seruius auté dicit eam terrá esse: quæ teritur: tellurem uero deam. Et alibi dicit tellurem deam esse: terrá auté elementú: sed q̃doq; telluré pro terra poni: sicut pro igne uulcanum: & cereré p fruméto. Tellumené uero: ut ego coniectura possum pcipere eá terræ parté dixere: quæ nec terit: nec graminum radicibus: aut arborum usui est: eo ꝙ longe sit tellure inferior. Huius uero: ut asserit rabanus ea pars terræ dicitur: quæ plurimum habet humiditatis: utputa palustris & ppinqua fluminibus. Aridam autem terrá uocauere: non qa sic illá a creatione: creator nuncupauerit: ut eius ueram complexionem ostéderet: sed eo ꝙ aretur. Bona aút dea: teste Macrobio saturnalio℞ ideo dicta est: ꝙ nobis omnium bonorum ad uictum causa

fit:cum ipsa germinantia nutriat:fructus alat:escas auibus:& pabula brutis exhibeat:ex quibus & ipsi nutrimur. Matrem autem magnam ut Paulus ait:uocari uoluere:qui arbitrati sunt eam rerum omniũ creatricẽ. Ego equidem arbitror:quia tanq̃ pia mater:& maxima sua ubertate nutriat cuncta mortalia: & suo gremio morientia cuncta suscipiat. Cur autem faunam dixerint: Macrobius Saturnaliorũ libro describit dicens:qđ omni usui faueat animantium:quod adeo manifestum est ut litteris explicari non egeat. Fatuam uero a fando dictã dicit idẽ macrobius ueteres uoluisse:eo q̧ ĩfantes partu editi nõ prius uocẽ habeant uel emittant: q̃ ipsam contigerint. Quæ uero ex nominibus cum aliis communia sunt:ubi de illis in sequentibus mentio fiet intelligenda dicentur:& ad explicandum de filiis quos ex incerto patre genuisse dixerunt ueteres ueniemus.

¶De nocte prima terræ filia. Caput. IX.

EX incerto patre dicit Paulus noctẽ terræ fuissem filiã:de qua Pronapides talẽ in ꝓtocosmo fabulam scribit.eã.s.a Phanete pastore dilectam:cui petenti cũ mater uellet copulare connubio: dixit se ignotũ habere hoiem:nec unq̃ uidisse.audiuisse tamẽ illũ suis aduersum moribus:& ideo mori malle:q̃ illi nubere:qobrẽ indignãs Phanetes ex amatore hostis factus:dũ illã occisurus sequeref:illa se copulauit herebo:nõ ausa ubi phanetes esset apparere. Dicit ĩsup Theodontius huic a Ioue cõcessã qdrigã:eo q̧ illi fautrix fuisset:dũ ante lucẽ accederet ad Alcmenã:hãc ĩsup q̃tũcũq; fusca sit:picta ornauerunt chlamyde:& in eius laudem:& ut eius pro parte demonstraret effectus:Statius hos in thebaide cecinit uersus. Nox q̃ terrarũ cæliq; cõplexa labores Ignea multiuago trãsmittis sydera lapsu. Indulgẽs reparare animũ:dum proximus ægris Infundat tytan agiles animantibus ortus &c. Sed nunc quid fabulæ ueri tegant uideamus. Dicunt igif ante alia eã absq; cognito patre terræ filiã:quod ob id arbitror dictũ:quia terra densitate sui corporis operaf:ut radii solares nequeant in partẽ oppositã penetrare:& sic causam dãte terra umbram tam grãdis efficif:quãtũ spacii a dimidio corporis terræ occupaf:quæ quidẽ umbra nox dicitur: & sic tanq̃ a terra & nõ ab alia re causata absq; cognito patre noctis tantum filia arbitratur. Quod autẽ a Phanete pastore dilecta sit hoc modo intelligendũ reor. Phanetẽ ego Solẽ puto ideo pastorẽ dictũ:quia suo ope uiuentia cũcta pascunf:eũ aũt adamasse noctẽ fictũ existimo:quia tanq̃ dilectã sibi uidere cupiẽs rapido cursu seqf & illi uidetur appetere copulari. Illa uero renuit nec minus uolucri passu fugit q̃ seqtur:eo q̧ sibi mores aduersos habeat:cum illuminet ille.ipa aũt obscurũ faciat:nec frustra se:si illi iungatur:moriturã dicit: cũ sol luce sua omnẽ dissoluat obscuritatẽ:& sic eius hostis efficitur. Demũ nox herebo iũgif.i.inferno:in quẽ cum nunq̃ solares penetrẽt radii mox uiget atq; secura cõsistit.qđ aũt Ioui fauerit:fabula manifestat:ut patet per Plautũ in amphitriõe. Nã cũ accessisset in diluculo Iuppiter ad Alcmenã:nox ut illi pstaret obsequiũ tãquã a crepusculo nocturno ĩchoasset:pseuerauit in lõgũ:ex quo quadrigã meruit:p quã circuitionẽ terræ cõtinuam:quã facit intelligo. Per q̃ttuor aũt rotas:ex quibus quadriga cõstat:q̃ttuor arbitror significari noctis tpa: solũ nocturnæ quieti seruiẽtia. Diuiditur aũt nox a macrobio in lib. Saturnalium in septem tpa: quorũ primũ. Sole intrãte incipit:& dicitur crepusculũ a crepero:qđ est dubium:eo q̧ dubitari uideaf diei pteritæ: an ueniẽti nocti attribuendũ sit:& hoc mõ nõ deseruit qeti. Secũdũ aũt cũ iam obscurũ sit fax prima dicif: eo q̧ tũc faces accẽdanf:nec hoc qeti accõmodũ. Tertiũ uero cũ iã nox densior sit nocte cõcubia nũcupatur: eo q̧ qeturi uadamus concubitũ. Quartũ nox dicitur intẽpesta:eo q̧ nulli opi tẽpus aptũ sit. Quintũ ãt gallicinũ uocitaf:eo q̧ a medio sui nocte ĩ diẽ tendẽte galli cãtẽt. Sextũ uero dicif cõticiniũ iã auroræ ꝓximũ: & ideo sic dictũ:eo q̧ tũc uideaf utplurimũ grata quies:& ob id oĩa cõticescũt:& hæc q̃ttuor quieti pstanf. Septimũ appellaf diluculũ a die iã lucente:in quo solertes assurgũt operi: qđ minime somno aptũ ẽ. Et sic totidẽ rotæ sunt curru i noctis:quot in ea sunt tẽpora qeti tantũmodo seruiẽtia. Seu uolumus more nautarũ & castrẽsiũ uigilũ noctẽ ĩ partes q̃ttuor diuidere:ĩ primã.s.& secũdã & tertiã atq; quartam uigiliã:& sic quadrigæ rotas q̃ttuor ex totidẽ uigiliis cõponemus. Quod aũt picta palla amicta sit:facile uideri põt:illã cæli ornatũ significare:quo tegimur. Nox ãt:ut ait Papias:ideo dicif:q̃a noceat oculis. Aufert.n.illis uidẽdi officium cũ nil nocte cernamus. Nocet ĩsup q̃a male agẽtibus apta ẽ cũ legamus. Qui male agit:odit lucẽ: ex quo sequif ut tenebras amet tanq̃ malo operi aptiores:& dicit etiã Iuuena. Vt iugulẽt hoĩes surgũt de nocte latrones. Homerus præterea in Iliade eã Domitricem deorum uocitat:ut sentiamus quoniã nocte magnanimes in gentia pectoribus uersant:tamen nox minime talibus apta ebulientes opprimit spiritus:eosq; tanq̃ domitos ĩ lucem usq; coerceat. Fuerunt insuper huic tam ex uiro q̃ ex aliis filii plures:ut in sequẽtibus describetur.

¶De Phama secunda Terræ filia. Caput. X.

VIrgilio cælestis ingenii poetæ placet Phamam Terræ fuisse filiam dum dicit in æneide. Illam terra parens ira irrata deorum Extremam:ut perhibent cæo enceladoq; sororem Progenuit &c. De hac ut appareat originis suæ causa:talis a Paulo recitatur fabula:q̧ cum ob regni cupidinem bellum inter Titanos gygantes Terræ filios & Iouem esset exortũ:eo itum est:ut omnes Terræ filii q Ioui aduersabantur:occiderentur:& a Ioue & diis aliis. Quo dolore terra irritata & uindictæ auida cum sibi aduersus tam potentes hostes arma deessent:ut illis quibus poterat uiribus aliquid mali ageret coacto utero Phamam emisit scelerum superum relatricem. Huius autẽ incremẽtum & formã describẽs Virgilius ait sic. Phama malũ quo non aliud uelocius ullũ Mobilitate uiget uiresq; acqrit eũdo Parua metu primo:mox sese tollit in auras:Ingrediturq; solo:& caput inter nubila condit. Et paulopost hæc ait. Et pedibus celerem: & pernicibus alis Monstrum horrendum ingens:cui quot sunt corpore plumæ Tot uigiles oculi subter mirabile dictu Tot linguæ totidem ora sonant: tot subrigit aures: Nocte uolat medio cæli terræque per umbram Stridens: nec dulci declinat lumina somno. Luce sedet custos aut sũmi culmine tecti: Turribus aut altis:& magnas territat urbes: Tã ficti prauiq; tenax q̃ nuncia ueri. Sentis optime rex quanto uerborum orna

tu:quanto lepore:q̃ fuci pleno q̃q; iduſtrioſa fictione Virgilius q̃dé eius opus conet̃ oſtédere:& oſtédat: ſen tis eqdé:ſed ut q te præter lecturi ſunt ampliuſcule uideát libet explicare paululú:præmiſſo tamé quid ue ſit fabula Pauli.Dicit ergo primo irritatá terram ira deorú:Circa q̃d ꝓ iratis diis ſiderú opus circa q̃dá itel ligo.Sidera.n.ſeu ſupcæleſtia corpora ꝓculdubio in nos agunt:potétia eis a creatore conceſſa ſecundú diſpo ſitiones ſuſcipientiú eorú influentias:& hinc fit q̃ puer uel adoleſcens auget̃ eoꝝ opere:cum diminuat̃ ſene ſcens:& cú nunq̃ a rõne gubernatoris optimi ſeparet̃:nõnunq̃ aliqua faciunt:quæ mortaliú repétino:falſoq; iudicio tanq̃ irata feciſſe uident̃:utputa dum iuſtú regé:dú fœlicem iperatorem:dum ſtrenuú milité in fi né ſuum deducunt.Et ideo iratos dixit deos Paulus:q̃a occiderint illuſtres uiros:quos ꝑpetuandos rebantur homines.Sed q̃d ex hoc ſequit̃:irritatur ab hoc opere:q̃d' deorú iram uocant:terra.i.aioſus homo.nam ter rei ſumus omnes:& ad q̃d irritat̃:ut pariat phamá ultricem futuræ mortis.i.ut id agat:ꝑpter quod phama ſui nominis oriat̃:ut dum deorú ira ceciderit:illius nomé agéte meritorú phama ſupſtes ſit:etiá nolentibus his:q hoiem occidendo eú oïno auferre conati ſunt:ad q̃d' nos idé hortat̃ Virgilius dum dicit.Stat ſua cuiq; dies:breue & irreparabile tempus.Omnibus é uitæ:ſed phamá extendere factis:Hoc uirtutis opus &c.Hanc aút phamá ideo malú dicit Virgilius:q̃a nõ æquo paſſu ad eá ꝓquirédá tédimus oés.Ná ꝑ fraudes utpluri mú ſumma occupari ſacerdotia cernimus:dolo uictorias obtineri: prícipatus poſſideri uiolétia : & ea q̃cúq; per fas & nefas:quæ noia ſolent in lumé extollere.Nam ſi per uirtuté agat̃:tunc non malú uiuere dicit̃ pha ma:Veꝝ ịproprie locutus eſt auctor:uſus ꝓ iſamia uocabulo phamæ:cú ſic fictioné iſpiciamus:ſeu potius fi ctionis cám ſatis aduertamus:ex ea iſamiá non famam ſecutá.Hanc iſuper dicit metu primo paruá & ſic eſt. Ná quátúcúq; grádia ſint facinora:ex q̃bus orit̃:a quodá tamé audiétiú metu uidet̃ incipere: mouemur q̃ dé auditu primo rei alicuius:& ſi placet:eam falſam eſſe timemus:ſi uero diſplicet æquo mõ:ne uera ſit exti meſcamus:mox ſeſe attollit i auras.i.in ampliationé locutiõis gentiú euolat:ſeu mediocribus miſcet̃ uiris:& inde ſe ſolo infert:hoc eſt in uulgus & plebeios:& tunc caput inter nubila condit:cum ſe ad reges atq; maio res effert.Pernix etiá eſt.i.uelox:nil enim ut ipſemet dicit uelocius eſt.Monſtrú autem ingens aſſerit: & hor rendum ratione corporis q̃d illi deſcribit:uolés in hoc q̃d omnes eius plumæ:cum aué dicat propter eius ce lerem motum habeant hominis effigié.ad hoc ut per hoc intelligat̃ unúquéq; de aliqua re loquentem pen nam unam addere phamæ:& ſic ex multis cum multæ ſint auium pénæ:non ex paucis phama conficit̃ . Seu potius monſtrú horrendú hanc uocat:quia fere nunq̃ ſuperari poteſt.nam quanto magis quis illam conatur opprimere:tanto magis exinde fit maior:q̃d' monſtruoſum eſt.Dicit inſuper omnes oculos eius uigiles eſſe eo q̃ non niſi a uigilantibus perſonet phama.nam ſi in ſomnú tendit locutio:phama uertitur in nihilú . No cte eam e medio cæli uolitantem:ob id dicit q̃d ſæpiſſime cõtigiſſe compertum eſt:ſero.ſ.factum aliquid:& mane etiam in remotiſſimis partibus cognitú:non aliter:q̃ ſi nocte uolauerit.Seu id dicit ut oſtendat uigilan tiam garulonum.In die aút eam ſedere dicit cuſtodem:ut oſtendat q̃d' ad eius relata cuſtodes portis terrarú urbium apponant̃:& in turribus ad excitandú uigiles:uel ſpeculandú a longe. Et cum inter ueritaté & men dacium non diſtinguat:contéta eſt pro ueris quæcúq; audita referre.Cuius præterea domum in maiori ſuo uolumine ſic deſcribit Ouidius.Orbe locus medio eſt inter terraſq; fretúq;:Cæleſteſq; plagas triplicis cõfi niá mundi:Vnde q̃d' eſt uſquá:quáuis regionibus abſit Inſpicit̃ : penetratq; cauas uox omnis ad auras.Pha ma tenet ſummaq; locú ſibi legit in arce:Innumeroſq; aditus:ac mille foramina tectis Addidit:& nullis íclu ſit limina portis.Nocte dieq; patet.tota eſt ex ore ſonanti.Tota fremit:uoceſq; refert:iteratq; q̃d' audit. Nulla quies intus:nullaq; ſilétia parte.Nõ tantú eſt clamor:ſed paruæ murmura uocis:Qualia de pelagi ſi q̃s ꝓcul audiat undis Eſſe ſolent:q̃lé ue ſonú cú Iuppiter atras Increpuit nubes extrema tonitrua reddút.Atria turba tenet:ueniút læue uulgus euntq;.Mixtaq; cú ueris pariter coniúcta uagant̃ Milia rumorú cõfuſaq; uerba uo lutant:Ex quibus hi uacuas replét ſermonibus auras:hi narrata ferút aliis:menſuraq; ficti Creſcit: & auditis aliquid nouus adiicit auctor.Illic credulitas:illic temerarius error:Vanaq; læticia é:cõſternatiq; timores.Se ditioq; recens:dubioq; auctore ſuſurri.Ipſa quid in cælo reꝝ pelagoq; gerat̃:Et tellure uidet:totúq; inq̃rit in orbem &c.Satis hæc etiam minus erudito patentia ſunt:& ideo quid ſibi uelit Paulus dum addidit fabulæ: famá genitá:ut turpia deorú facta narraret:uidiſſe ſupereſt: q̃d nil aliud autumo præter q̃d' cú minores in maiores nil uiribus poſſunt:illata uerbis maioribus iſamia conant̃ ulciſci.Terræ át ideo filiá uolucre: q̃a nõ aliunde q̃ ex geſtis in terris phama ſit.quod auté p̄re careat non abſurde dictú eſt:cú ut ſæpiſſime rerú a pha ma geſtarum quæ utplurimum falſiſſime ſunt ignoretur auctor:qui cõpertus loco patris deſcribi poſſet.

¶De Tartaro.iii.terræ filio. Caput. XI.

TArtaꝝ aſſerit Theodontius abſq; p̄re terræ fuiſſe filiú:hunc Barlaam dicit inerté atq; torpété ma tris adhuc i utero iacere:eo q̃ iuocata lucina fauer̃ partui noluiſſet:ob id q̃d phamá i deorú igno miniam peperiſſet.Figmentum hoc ab effectu cauſam ſumpſit.Nõ erat enim lucina non naſcitu ro:ſeu partui non futuro præſtatura fauoré:Arbitrati ſunt quidé ueteres circa terræ centrú locú eſſe concauú:& in eodé ſontiú animæ pœnis affligi:ut ſatis in deſcenſu Aeneæ ad inferos oſtendit Virgilius. Húc tartaꝝ dici uolunt:& hoc ſecúdú Iſidorú ubi de etymologiis a tremore frigoris dictú . Ná ibi nec ſolis unq̃ potuit penetrare radius:nec aeris motus é aliq̃s:cõfricatiõe cuius calefieri poſſit. Q̃d át in utero m̄ris tor peat ſatis apparet:nõ.n.ad ſupiora põt aſcédere:& ſi aſcédat nõ erit amplius tartarus. Terræ át filius iproprie dicit̃.Ná quátúcúq; concepit mulier:niſi i lucé cõceptus uenerit iure filius dici nõ poterit. Dicit̃ át abſq; pa tre cõceptus:eo q̃ credamus terræ corpus cõcauitates habere:nõ tamé ſatis certi ſumus:an a creatiõe: an a ſe cuto poſt.creationem euétu habuerit.In teſtimoniú autem prædictorú dicit Virgilius. Tartarus iṗe . Bis pa tet in præceps tantum tenditq; ſub umbras Quantus ad æthereum cæli ſuſpectus olympum &c. Nec multo

post ait. Hic genus antiquum terræ titania pubes. Fulmine deiecti fundo uoluunt in imo &c.

¶De Tagete.iiii. Terræ filio. Caput. XII.

TAges ut asseruere gẽtiles:& potissime thusci absq; cognito genitore terræ filius habitus é. De quo refert Paulus perusinus:ꝙ cũ apud etruscos in agro tarqniensi aliquãtulũ tellus itumuisset:is uiculicus cuius erat agellus nouitate rei pmotus:auidusq; uidere qd esset ostẽti monstratura turgiditas:aliquãdiu expectauit:tãdẽ impatiẽs moræ ligone sumpto locum cœpit sensim effodere:nec multũ effodit:& ecce ex glebis ꝓsiluit isantulus. Quo mõstro perterritus rudis hõ uocauit affines:nec diu & is q modo isans erat ætate ꝓuectus uisus é & ide senex:& cũ incolas aurusp icinã docuisset:repẽte nusq̃ cõparuit: Auditores ãt arbitrati numen:& terræ credidere filiũ & noiauere tagetẽ:qđ idẽ olim ligua sonabat etrusca:qđ latina deus:eũq; postea loco sũmi numinis coluere. Isidorus uero ab aratore gleba uomere submota isantẽ cõpertũ dicit:nec ãplius ab etruscis uisum:& i illa eos aurus picinã docuisse:& ex ea libros ẽt reliqsse: quos postea Romani i liguã ꝓpriã trãstulere. Cuius figmẽti talẽ fuisse sensum existimo. Quẽdã.s.eẽ potuisse:q diu studens circa aurus picinã:& ob cõtẽplationis cõmodũ cõsortio hoium aspernato:doctus repẽte:unde minime credebaꝑ cõparuit. Et qa forsan ex antro aliquo exire uisus ẽ:terræ puerperiũ fictũ est: uel i oculos agrũ colẽtis iopinatus affuit:q̃si ꝓdisset ex glebis:a rudi uulgo terræ filius dictus ẽ:& ideo absq; pr̃e:qa icognita eius fuerit origo. Cõsueuere præterea ueteres exteros ignotos terrestri itinere ad se ueniẽtes terræ filios uocitare:uti Neptũni q aduehereꝑ nauigio. Infans ãt dictus qa nouus & cõfestim ꝓuectus:& senex: eo ꝙ eruditus & prudens:qđ senum est: cõpertus sit:ꝙ in agro tarquinensi cõtigerit:seu quia aut sic fuit ibidẽ .s.tagetem primo cognitũ:seu quia etrusci aurus picina clarissimi fuere. In breui aũt termino moræ designaꝑ affectio grandis incolarũ ad eum. Nam dilectæ rei mora etiam si longissima sit diligenti uideꝑ breuissima. Eum autem deũ habitũ ob id contigisse puto:ut doctrinam q̃ sũme colebant deo actore nobilitarent.

¶De Antheo.v.terræ filio. Caput. XIII.

ANtheũ oẽs terræ dicũt filiũ:& qa nemo illi pr̃em designat:ĩter genitos icerto pr̃e eũ apponere necesse fuit:de quo sic scribit Luca. Nõdũ post genitos tellus effœta gigãtes Terribilẽ libycis partu cõcepit i antris:Nec tã iusta fuit terraꝝ gloria typhon:Aut tycios: briareusq; ferox:cæloq; pepcit. Quod nõ phlegræis antheũ sustulit aruis. Hoc quoq; tã uastus cumulauit munere uires Terra sui fœtus:q̃ cũ tetigere parẽtẽ iã defœta uigẽt renouato robore mẽbra. Hæc illi speluca domus:latuisse sub alta Rupe ferũt:epulas raptos habuisse leões. Ad somnos nõ terga fere pꝫbere cubile Assuerũt:nõ sylua toꝝ:uiresq; resũpsit in nuda tellure iacẽs:piere colõi Aruoꝝ libyæ:pereũt quos appulit æquor:Auxilioq; diu uirtus nõ ausa cadẽdi Terræ spnit opes iuictus robore cũctis. Quãuis staret erat &c. Apparet ergo p Lucani carmẽ q̃ grãdis q̃q; fortis & ferus fuerit Anthæus:ad quẽ ut idẽ testaꝑ Lucan.ut cũ eo luctã iniret accessit Hercules laboꝝ uictor:& cũ in agone eẽnt:eũq; sæpius ꝓstratũ robustiorẽ resurgẽtem cerneret:aduertẽs ꝙ a terra uires recuparet iã fessum ulnis i altũ extulit:tãq; diu tenuit donec spirauit. Fabulæ huius sensus duplex ẽ hystoricus & moralis. Videꝑ.n.Põponio mellæ i libro cosmographiæ placere:hũc regẽ i extremis mauritaniæ fuisse:asserẽs apud Ampelusiã ꝓmõtoriũ i oceanũ arh lãticũ tẽdens:eẽ specũ Herculi sacrã:& ultra Tingẽ oppidũ puetustũ ab Antheo:ut ferũt:cõditũ:& i testimoniũ ostẽdiꝑ ab icolis pma igẽs ex elephãte:& ob magnitudinẽ nulli nũc habilis:q̃ ab eo gestatã asserunt:& sũme colũt. Necnõ mõstraꝑ ab eisdẽ collis modicũ resupini hois iacẽtis habẽs imaginẽ:quẽ eius tumulũ fuisse confirmãt. Aduersus hũc dicit Theodontius Dionysiũ thebæũ q ob isignẽ eius uirtutẽ:Hercules appellatus fuit:bellũ hũisse:& q cũ aduertisset eũ sæpius i mauritãia ꝓstratũ:& euestigio exercitus restaurãtẽ ficta fuga eũ ad se psequẽdũ i libyã usq; traxit:ibi eũ uero supauit & occidit:Leõtius uero dicebat hũc herculẽ fuisse Nili filiũ:quẽ ego unũ & idẽ cũ supiori puto. Eusebi.ãt i li.tẽpoꝝ dicit hũc Antheũ palestricæ artis fuisse doctissimũ:& quorũcũq; certaminũ:q̃ exercereꝑ i terris:& ob id oñdit se arbitrari fictũ:ꝙ terræ fuit filius:& ꝙ uiribus restaurareꝑ ab ea. Fulgẽtius qdẽ moralẽ sensũ fictioni subesse demõstrat:dicẽs Antheũ de terra natũ libidinẽ eẽ:q̃ sola ex carne nasciꝑ:q̃ tacta & si fessa sit in uires resurgit. Veꝝ ab hoie uirtuoso:carnis denegato tactu supaꝑ:hũc fuisse dicit Augustinus regnante argis danao. Eusebius aũt regnante athenis Aegeo. Leontius regnante apud argiuos argo.

¶De herebo.ix.Demorgonis filio:cui fuerunt filii.xxi.quorũ primus Amor.ii.Gratia.iii.Labor.iiii.Inuidẽtia.v.Metus.vi.Dolus.vii.Fraus.viii.Pertinacia.ix.Egestas.x.Miseria.xi.Fames.xii.Querela.xiii.Morbus.xiiii. Senectus.xv.Pallor.xvi.Tenebra.xvii.Sõnus.xviii.Mors.xix.Charõ.xx.Dies.xxi.Aether. Caput. XIIII.

EXpeditis Terræ filiis ad herebũ stilus reuocandus est:qui ut Paulus ait a Crisyppo traditũ: filius fuit Demogorgonis & terræ. Hũc ego arbitror unũ & idem cũ Tartaro:cũ eũ oẽs ueteres existimare uideanꝑ in remotissimis terræ uisceribus esse:& in eodem: uti de Tartaro diximus: suppliciis sontes puniri. De hoc tamen multa scribunꝑ ab antiqs:& potissime a Virgilio in.vi. Aeneidæ libro quæ sub compendio ptransibo:eo ꝙ fere de omnibus fiet in sequentibus prolixior mentio. Dicit ergo Virgi. ꝙ in faucibus huius sunt terribiles uisu hæ formæ:uidelicet Luctus & ultrices curæ:morbi pallentes: & tristis senectus:atq; metus & fames egestasq; terribilis:& horribiles uisu:letũ:laborq; sopor:& mala mentis gaudia. Bellũq; lætiferũ & eumenides:& discordia:& ulmus somnioꝝ sedes:Centauri scillæ briareus:lernæuiq; serpens:& flammis armata chymera una cũ gorgonibus harpyis.& tricorporeo geryone: & trifauce cerbero limina seruante ditis. Præterea hũc herebũ quattuor rigari fluminibus Acheronte scilicet & phlegetonte:stigeq; atq; cocyto:& Acherontis nautam dicit esse Charonem moriẽtium animas ad profundiora Herebi trãsferentẽ. Insup minoẽ Rhadamãtũ æacũq; uersantes urnis merita itrantiũ iesse describit:& ꝓstratos fulminibus Titanos gigãtes:& salmeonẽ ac Tition discerptũ a uulturꝫ:Isiona ppetua circũuolutũ rota:nec nõ & sisy-

phũ in altũ ĩgẽtia pectore ĩpingentẽ saxa:ac tantalũ inter undas & poma siti fameq; pereũtẽ:& Theseũ ppetuo damnatũ ocio aliosq;:& hos oẽs ĩtra ditis ferrea mœnia sub ultrice tisiphone cruciari. Similiter & hunc idẽ pter herebũ multis uocauere noĩbus utputa Tartarũ:Orcũ:Ditẽ:Auernũ:Barathrũ:& ĩfernũ. Sic & eũdẽ multorꝝ filiorꝝ patrẽ faciũt. Cæterꝝ is præmissis ad detectionẽ abscõditæ ueritatis ueniendum est. Volunt igitur eũ Demogorgonis & terræ filiũ:eo ꝙ Demogorgonẽ rerꝝ oĩum creatorem arbitrati sunt. Terræ autẽ quia ut patet in eius utero conditus est. Verũ eũ locũ esse pœnarꝝ nõ solum gẽtiles:sed nõnulli illustres christiani existimauere:hac forte ducti ratione. Nã cũ summa bonitas deus sit:& q peccatũ cõmittit.qđ forte malũ est:& sic malus effectus sit: ut a deo tanq̃ a suo cõtrario remotissimus sit:necesse est:nos deũ in cælis habitare credimus:& a cælo nulla remotior pars ẽ cẽtro terræ:& ob id tanq̃ in loco a deo remotissimo:ibidẽ pœnas luant ĩpii:forsan nõ ĩepte creditũ ẽ. De hoc tamẽ Tullius ubi de quæstionibus tusculanis apte truffat. Ex quo satis existimari põt:aliud eruditos ueteres sẽsisse:& iõ cũ uoluerũt duplicẽ eẽ mũdũ:maiorẽ.s.& minorẽ:maiorẽ eũ quẽ generaliter mũdũ dicimus:minorẽ ãt hoĩem asserẽtes oĩa ĩ minori eẽ q̃ ĩ maiori describũtur ab eis:credo eos hũc Herebũ:& hos cruciatus ĩtra minorẽ mũdũ .i.hominẽ eẽ:existimasse ac uoluisse illas horribiles formas q̃s ĩ uestibulo Herebi describit Vir.eẽ cãs exteriores p q̃s ĩtrorsum illa supplicia causant:seu ea q̃ ab ĩtrinsecis creata apparẽt extrorsum:quẽ lõge meliorẽ sensũ existimo. Deinceps q̃dẽ: ut pdictorũ seriem exponẽdo puertã:necesse ẽ. Fictũ igit puto ĩ ꝓfundũ huius herebi ditẽ eẽ fereã ciuitatẽ:ut per eã ĩtelligamus ꝓfundã obstinati cordis partẽ:in q̃ uere ptinaces nõnũq̃ sumus & ferrei. Titanes.i.hoĩes terrenis dediti:& gigantes.i.superbi ꝓstrati:ideo uexari dicunt:ut cognoscamus circa hoc anxiari terreos:& supbos homines animo:qui dum semper extolli cupiunt cæco suo iudicio deprimi & uilipendi arbitrantur:& ab excelso deiiciunt aliq̃do:qđ illis ẽ acre tormẽtum. Per Tition ãt discerptũ a uulture mẽs cuiuscũq; laborantis:ut ea quæ ad eũ spectãt agnoscat:accipiẽda est:seu illius:qui ĩ cumulãdis thesauris cõtinua cogitatione agitat. Ision autẽ perpetua circũuolutus rota circũagitatiões optãtis regnũ ostendit. Sic & sisyphus saxa reuoluens ĩefficacibus:ac laboriosis conatibus uitã ducẽtis declarat. Per tantalũ ãt inter undas:& poma fame pereuntẽ:auarorũ hoĩum curas & agones circa ĩfamẽ parsimoniã ĩtelligere debemus. Theseus aũt ociosus temerariorꝝ friuolos conatus ostẽdit:q̃bus misere cruciant. Dicũt aũt hos sub infestatione uexari thisiphonis:qđ sic reor accipiẽdũ. Interpretat ãt thisiphones irarꝝ uox:& sic patet q a talibus cruciant:ĩ seipsos irasci:& irarꝝ uoces nõnunq̃ emittere. Per illos aũt tres iudices:hoc ĩtelligo:tres.n.personas male agẽdo lædere possumus: deũ:proximũ:& nosmetipsos:& sic a triplici cõscientiæ iudicio redarguimur & dãnamur. Per ianitorẽ autẽ tricerberꝝ canem:cuius officiũ est uolẽtes ĩtromittere: & exitũ intrãtibus prohibere:tres cãs ĩtelligẽdas puto:rodẽtes acri morsu deceptorũ mẽtes lætales.s.assentatorũ blandiciæ:falsa fœlicitatis opinio:& inanis gloriæ fulgor:quæ q̃dẽ cõtinue nouis discipulis detrahẽtes ignaros miseras curas augẽt: & minuere auctas non pmittũt. Circuit seu inundat herebus a q̃tuor fluminibus:ut per hoc sentiamus q̃a hi q se rõne deiecta ab ĩceptis concupiscẽtiis trahi permittunt primo recti iudicii perturbata lætitia acherontẽ transeunt:q carẽs gaudio interptat:& sic pulsa lætitia:ut eius occupet mœsticia locũ necesse est:ex qua ob bonum læticiæ pditum persæpe uehemẽs nascit ira:a qua ĩ furorẽ impellimur:q phlegetõ ẽ.i.ardẽs.ex furore etiam in tristiciã labimur:quæ stix est:& ex tristicia ĩ luctũ:& lachrymas:p quas cocytus accipiẽdus est quartus fluuius. Et sic miseri mortales agimur:cæca cõcupiscibilis appetitus opinione seducti:ĩtraq; gerimus: qđ in uisceribus terræ a poetis stolidi arbitrant inclusum. Herebus autẽ dicit:ut ait Vgucio quia nimis hæreat illi quẽ capit. Dis ãt dr̃ a dite rege suo:q apud poetas diuitiarũ dicit deus:& hoc iõ q̃a diues sit.i.abũdans locus iste:eo ꝙ ĩ eũ descẽdãt:utplurimũ moriẽtes hodie:olim omnes. Tartarus aũt dicitur a tortura:quia torqueat quos absorbet. Verũ tartarus est profundissimus ĩfernorꝝ locus:ex quo ut opinari uidet Vgucio: Christus neminẽ eduxit: Orcus dicit q̃a obscurus. Baratrũ uero a forma dictus credit. Est ãt baratrũ uas ex uiminibus cõfectũ a parte supiori propatulũ:ab ĩferiori ãt acutũ:quo utunt agrestes cãpani:dũ ex uitibus arboribus annexis uindemiãtes uuas colligũt:& hoc iõ dictũ ut ĩtelligamus ĩfernũ amplissimas fauces ad suscipiendum dãnatos habere:ad eos uero seruãdum artissimũ locũ atq; ꝓfundũ. Infernus ãt dicit:q̃a oĩum terræ partiũ inferior sit. Auernus autẽ ab a qđ est sine:& uernos qđ est gaudiũ dicit:eo ꝙ gaudio careat & tristitia lugeat sempiterna.

¶De Amore primo herebi filio. Caput. IX.

EX filiis herebi primus occurrit amor quẽ ab eo ex nocte susceptũ:ubi de naturis deorꝝ Tullius asserit. Qđ forsan regũ serenissime uideret tibi mõstruosum:ni uerꝝ mõstraret rõne possibili. Antiquorꝝ sentẽtia fuit amorẽ eẽ animi passionẽ. Et iõ q̃cquid optamus id amor est. Verꝝ quoniã in diuersum nr̃æ affectiões finẽ ferunt:ut amor nõ idẽ circa oĩa sit necesse ẽ:& ob id ĩ paruũ numerꝝ redactis mortaliũ desideriis:triplicẽ illũ maiores dixere. Et ante alios apuleio teste:eo in libro:quẽ de dogmate Platõis scripsit:asserit Plato tres nõ amplius amores fore. Quorꝝ primũ dixit eẽ diuinũ:cũ ĩcorrupta mẽte:& uirtutis rõne conuenientẽ. Alterꝝ degeneris animi corruptæq; uolũtatis passionẽ. Tertiũ ex utroq; pmixtum. Post quẽ auditor eius Aristoteles mutatis fere potius uerbis q̃ s̃nĩa:æq; triplicẽ uoluit. Primũ dicens pp honestũ.secũdũ pp delectabile.tertiũ pp utile mouẽtẽ captos a se. Sane quoniã nec is de quo sermo: diuinus aut pp honestũ est:nec ex duobus aliis pmixtus:aut pp delectabile:uerꝝ degeneris animi:& pp utile:merito eũ iuxta sententiã Ciceronis:filiũ herebi noctisq; dicemus.i.cæcæ mẽtis & obstinati pectoris. Ab hoc.n.ĩ execrabilẽ auri famẽ impellimur. Ab hoc ĩ cupidinẽ ĩpii ĩexplebilẽ. Ab hoc ĩ stolidũ piruræ gloriæ desideriũ. Ab hoc ĩ funestã amicorꝝ cedẽ. Ab hoc ĩ periclitatiões urbiũ:furta fraudes uiolẽtias:& dolosa consilia miseri trahimur. Hac peste afficiunt gnatonici:histriones assentatores:& huiusmodi pniciosa manus hoĩum ridẽtem insipientium sequentes fortunam:& eo utuntur ad denudandos blãditiis: & falsis laudibus milites glo-

riosos. Eum igitur rite pensatis omnibus non amorem: quinimmo odium rectius uocaremus.

¶De gratia herebi & noctis filia. Cap. XVI.

HErebi & noctis gratiã eẽ filiã scribit Tullius: ubi de naturis deo℞. Ego tamen alibi legisse memini grãs seu iouis & auctonii: seu liberi pr̃is ac Veneris fuisse filias. Ve℞ ut hẽamus qd in hoc senserit: q finxerũt est sciendũ: grãm eẽ q̃dã liberæ mẽtis affectionẽ: maio℞ potissime in minore: q̃ nullo pcedẽte merito ĩdulgentiæ beneficia: & obseqa: etiã nõ petẽtibus ĩpendunt. Ha℞ tamen multiplices eẽ spẽs reor. Aliæ qdẽ dei sũt ĩmortalis: qbus amotis nulli sumus. Aliæ uero hoĩum ĩter se: & hæ in bonũ possũt tẽdere & in malũ: q̃q̃ semp in bonũ sonare uideat grã. Has oẽs herebi & noctis filias: uariatis tamẽ parentiũ sensibus possemus ostendere: sed ut ad hanc omissis in suũ tempus reliqs ueniamus: reor ergo hanc eam grãm esse: quæ ob aliqd̃ infandũ facinus: uel turpes alicuius hominis mores in peruerso aliquo ac detestabili uiro causatur: & sic herebi. i. obstinati pectoris: & noctis. i. cæcæ mentis erit filia gratia talis.

¶De Labore. iii. herebi filio. Cap. XVII.

LAbor a Cicerone noctis & herebi scribit filius. cuius qditas ab eodẽ huiusmõi designat. Labor ẽ functio qdã: uel aĩæ uel corporis grauioris opis uel muneris. Qua ĩspecta merito noctis & herebi filius dr̃ seu dici põt: is. s. q dãnosus ẽ: & merito reprobãdus. Nã uti ĩ herebo & nocte ppetua sontiũ ẽ inqetudo: sic & ĩ secretis cordiũ penetralibus eo℞ q cæca tracti cupidĩe: circa supflua & minime opportũa cogitatiõe agitant cõtinua & quoniã cogitatiões tales ĩ obscuro causant pectore: merito labor talis filius dicit noctis & herebi.

¶De inuidentia seu inuidia. iiii. herebi filia. Cap. XVIII.

INuidentiã dicit Tullius herebi & noctis fuisse filiã: q ubi de q̃onibus tusculanis: hãc ab ĩuidia differentiã facit: dicẽs inuidẽtiã ad ĩuidũ tantũmõ ptinere: cũ ĩuidia ad eũ ẽt cui fert ptinere uideat & de ea cõcludẽs dicit. Inuidẽtiã eẽ ægritudinẽ susceptã pp alterius res secũdas: q nil noceat ĩuidẽti. huius. n. habitationẽ & mores sic describit Ouid. Protinus ĩuidiæ nigro squalẽtia tabo Tecta petit: domus est imis in uallibus huius Adita sole carens nõnulli puia uẽto. Tristis & ignaui plenissima frigoris: & q igne uacet semp: caligine semp abũdet. Et paulo post. Cõcusse patuere fores. uidet intus edentẽ Vipereas carnes uitio℞ alimẽta suo℞ Inuidiã: uisamq; oculis auertit. at illa Surgit humo pigre semesarũq; reliqt Corpora serpentũ: passuq; ĩcedit ierti. Vtq; deã uidit: formaq;: armisq; decorã: Ingemuit: uultũq; deæ ad suspiria duxit: Pallor in ore sedẽs: macies in corpore toto. Nusq̃ recta acies: liuẽt rubigine dẽtes: Pectora felle uirent: lingua est suffusa ueneno. Risus abest: nisi quẽ uisi fecere dolores: Nec fruit somno uigilantibus excita curis. Sed uidet igratos: ĩtabescitq; uidẽdo Successus hoĩum: carpitq; & carpit una. Suppliciũq; suũ est &c. Hos uersus si qs plene cõsiderabit: & eã eẽ inuidẽtiã: quã nos ampliori licentia ĩuidiã dicimus: & herebi noctisq; filiã absq; difficultate cognoscet &c.

¶De Metu. v. herebi filio. Cap. XIX.

MEtus ut sæpe dictus asserit Tullius filius herebi: fuit & noctis. Est enim metus: ut idẽ ait Tullius: rõni aduersa cautio. Hũc ego ho℞ parẽtũ filiũ dictũ arbitror: qa ex remotis a cognitione nr̃a nr̃is in pectoribus oriat. Eũ tamẽ duplicẽ reor: & q in discretũ uirũ iure cadere possit: ut metuisse tonitrua: & q nulla rõnabili cã ĩpellẽte: nõ aliter q̃ mulierculas nõnullos exanimat. Hic sub uocabulo pauoris unus ex ministris martis est: ut demõstrat a Statio dicẽte. Inde unũ dira comitũ de plebe pauorẽ. Quadrupes anteire iubet: nõ alter anhelos Insinuare metus aiumq; auertere ueris: Actior inuere mõstro uocesq; manusq;. Et faciẽs q̃cũq; libet bonus oĩa credi: Auctor: & horrificis limphare ĩcursibus urbes. Si gemios soles nutũq; suadeat astra: Aut mutare solũ: aut ueteres descẽdere syluas. Has misere uidisse putant &c. Possem rex optĩe multa uerba facere huius carminis explicãdo partes: ut mores metus aperirẽ: sed adeo tenuia sũt figmẽta: ut plura dicere supflua ratus sim. Huic pterea ascribit Tullius in tusculanis q̃onibus nõ aduertẽter plures subesse ministros: utputa pigritiã: pudorẽ: terrorẽ: timorẽ: pauorẽ: exanimationẽ: cõturbationem: & formidinẽ: de qbus oĩbus ibidẽ seriose legit.

¶De dolo. vi. herebi filio. Cap. XX.

Est & Dolus: ut Tullio placet: filius noctis & herebi: de quo referre cõsueuerat Barlaã quũ ad troianũ bellũ iuisset cũ græcis: & cũ minus armis iret in uotũ cõsultantibus qbusdã ex primatibus de agẽdis ab Vlysse: cui familiarissimus erat: ĩ cõsiliũ fuisse deductũ. Qui cũ elatos aĩos & iactantes: atq; cõsilia quorũdã audiuisset: atq; aliq̃diu secũ risisset: rogatus sniam dixit: q & si nõ honesta: eo q opportuna uidebat: assumpta ẽ: & eidẽ cũ epeo fabricãdi eq: negociũ euestigio cõmissum ẽ: quo postmodũ eo puẽtũ: ut optato iã fessi potirent græci. Satis tenuæ fictiõis ẽ uelũ. & iõ cur herebi & noctis dicat filius uideamus. Quod meo iudicio sacris ostẽdit lr̃is: qbus docemur ab herebo forma serpẽtis assũpta: humani generis hostẽ ĩ terris uenisse: & parẽtũ nr̃o℞ mẽtes dolosis suggestiõibus offuscasse nocte tartarea: & ĩde tãq ĩ cultũ agrũ semẽ iniecisse lætiferũ: cuius fructus cũ in legẽ egissent extẽplo uenit in lucẽ: & sic dolus nõdũ in terris cognitus ab initio manauit ex herebo: & ĩ utero cæcæ mẽtis cõceptus nr̃a morte: & exilio regni cælestis palã facto: ostẽdit liqdo se filiũ noctis & herebi. Sane qa qd̃ gẽtiles nõ nouerũt: finxisse nõ poterant. arbitror eos p herebo ĩtimũ cordis hũani recessum ĩtellexisse. ubi. n. cogitationũ oĩum sedes ẽ: & iõ si æger aĩus uirtute neglecta: ut adoptatũ deueniat: si desint uires illico dirigit ad artes ĩgeniũ. Et quoniã facilius dolo capiunt amãtes: eo cogitatiõibus pessimis fabricato: & quos capit & seipm lætifero alligat laqueo: & sic ex nocte. i. mẽtis cæcitate: p quã ea uia: q̃ minime decet in desideriũ suũ tẽdit: & ægri pectoris ignominiosa cõcupiscẽtia feruẽtis dolus creat: & nascit. & ut plurimũ nõ ante uisus in lucẽ: q̃ is ĩ pcipitiũ uenerit in quẽ struit.

¶De fraude. vii. herebi filia. Cap. XXI.

FRaus & merito Herebi & noctis a Cicerone: ubi de naturis deo℞ dicit filia: Lætalis qdẽ & infanda pestis: & iniquæ mentis execrabile uitiũ. Inter hãc & dolũ hoc ĩterest. s. dolũ quãdoq; in bonũ ope-

bella monstra

ri posse:fraus nunquã pter in malũ:sed potius aduersus hostes dolo agimus:amicos fraude decipimus. Huius aũt formã Dãtes allegeri floretinus:eo in poemate:qđ floretino scripsit idiomate:non parui qdem inter alia poemata momenti:sic describit. Eam.s.iusti hoĩs habere faciem:corpus reliquũ serpentinũ:uariis distinctũ maculis:atq; coloribus:& eius caudã terminari in scorpionis aculeũ:eãq; cociti innare undis:adeo ut illis excepta facie totũ cõtegat horridũ corpus:eãq; gerionẽ cognoiat. In placida igit̃:& simili iusti hoĩs facie sentit auctor extrinsecũ fraudulẽtiũ hoĩum uultũ.sũt eñi uultu & eloqo mites:habitu modesti: ĩcessu graues: moribus ĩsignes:& spectabiles pietate:operibus uero miserabili sub gelu iniqtatis tectis uersipelles sũt:astutia callidi:& maculis respersi sceleꝝ:adeo ut oĩs eoꝝ opeꝝ cõclusio pniciosa sit plena ueneno. Et ĩde Gerion dicta ẽ:qa regnans apud baleares ĩsulas Gerion miti uultu blandisq; uerbis:& oĩ comitatu consueuerit hospites suscipere:& demũ sub hac benignitate sospites occidere. Cur autẽ herebi noctisq; dicta sit filia:eadẽ quæ de dolo ratio est.

¶De ptinacia octaua herebi filia. Cap. XXII.

Ertinacia insipientiũ exitiale crimen secũdũ Tulliũ herebi noctisq; filia est:nec cãm uidere difficile. Nã quotiẽs indigestus mortaliũ ignauiæ rigor:rõnibus ualidis:& calori diuini feruoris interposita obfuscata ĩtellectus caligine moliri non põt:obstinationẽ:seu ptinaciã oriri necesse est:ĩmo iam exortũ est ignorantiæ certissimũ argumentũ. Ergo bene pertinaciam herebi:quẽ sæpe gelidũ diximus & noctis:quã sæpe caliginem mentis monstrauimus esse:filia est.

¶De Egestate.ix.herebi filia. Cap. XXIII.

Gestas herebi noctisq; filia:non ea est quã plurimi arbitrant̃ oportunis.s.carere.hanc eñi uiri fortes tolerãtia supauere:ut in arenis libycis cato:sed ea potius cui abũdãtes falso iudicio tracti succũbũt:ut auri custos Midas Phrygũ rex:q dũ oĩa q̃ tangebat iuxta uotũ uerterent̃ ĩ aurũ:fame peribat. hæc ẽ ergo uere herebi filia.i.gelidi cordis ac ignaui:ac ẽt noctis.i.cæci cõsilii:existimãtis optimũ diuitias augere:ut usu careamus earũ.

¶De Miseria.x.herebi filia. Cap. XXIIII.

Lacet ĩsup Tullio miseriã herebi noctisq; filiã fuisse. Hoc.n.adeo extremũ ĩfortuniũ ẽ:ut possitis ꝑspectãtes in misericordiã cõmouere. Quod qdẽ nosipsi nobis facimus:dũ neglecto ueritatis lumine pituras res abeũtes quocũq; mõ:nõ aliter ĩgemiscimus:q̃ si ppetuas pderemus:& sic ab offuscato mẽtis iudicio cõcussum pectus:suspiriis lachrymisq; miseriã emittit in publicũ : ut ĩde filia noctis & herebi dici possit.

¶De fame.xi.herebi filia. Cap. XXV.

Amẽ dicit Paulus iuxta Chrisippũ herebi noctisq; fuisse filiã. Hæc aũt aut publica ẽ:ut oli pmonstrata pharaoni:aut priuata:ut crisotonis. Publica ex uniuersali frugũ penuria cõsueuit contingere Cuius rei:aut diuina ira cã ẽ:uel diuturnũ bellũ:seu aduersa supcælestiũ corporũ dispositio : seu uermes subterranei rodẽtes semĩa:seu locustæ iã sata nascẽtia deuorãtes. Ex qbus cã pria a nemine mortaliũ nosci põt:& sic dici poterit herebi noctisq; filia:sed nõ herebi ĩ uisceribus terræ latẽtis: aut in ægris hoĩum pectoribus residẽtis:qnĩmo ĩ ꝓfũdo diuiæ mẽtis arcano sãctissime uigilantis:quẽ ĩtellectus hoĩum mortalitatis caligĩe offuscatus ĩtueri nõ põt:nec ẽt noctis diuiæ mẽtis:ĩ q̃ nihil unq̃ fuit obscurũ:ueꝝ suo splumĩe cũcta clarificat:sed nr̃æ ĩbecillitatis errores. Cæteras cãæ huius spẽs asserũt mathematici suis artibus ẽt puideri posse. Si ãt sic ẽ talis fames:nec herebi:nec noctis filia eẽ põt. Si ãt nõ sic:tũc ut de eo dixĩus cũ ĩ arcano naturæ antro repositũ uideri nõ possit:liquet̃:ut talis fames filia sit noctis & herebi rõne iã dcã. Priuata ãt fames:aut ex pẽuria ciboꝝ cõtĩget:ut plurimũ:aut aliqñ ex fastidio stomachãtiũ. si ex penuria aut ĩertia:atq; desidia patiẽtis:aut ægestatis crimĩe cõtigit. Si ex ĩertia:uel desidia:ut qñq; uidemus quosdã lasciuiis potius & ĩertiis atq; ocio uacare:q̃ rei familiaris curã gerere. Hæc ꝑfecto noctis & herebi filia ẽ eo pacto:quo supiores sũt cæteri. Si ægestatis crimĩe:dũmõ nõ ob ĩtẽperantiã sit egenus q patit̃:nec hãc herebi noctisq; filiã puto nisi ob id dixeri:qa ab ĩtrĩseco stomachi esuriẽtis ꝓcedit. Si uero ob ciboꝝ fastidiũ fames sit:ut nõnũq̃ qbusdã discolis:atq; praua cõsuetudĩe nauseãtibus cõtigisse nouimus:qbus nisi exqsita edulia:& pulmẽta accurate cõposita:seu regũ turceta ĩ pciosa uina atq; forẽsia apponãt̃:adeo uulgaria spernũt : & respuũt : ut prius se torqri ĩedia pmittãt q̃ comedãt:nulli dubiũ qn & hæc nata sit herebi atq; noctis. Huius ãt mãsionẽ & formã sic describit Ouid. Quæsitãq; famẽ lapidoso ĩuenit ĩ agro Vnguibus & raris uellẽtẽ dẽtibus herbas. Hyrtus erat crinis:caua lumĩa:pallor ĩ ore:Labra ĩcana situ:scabræ rubigĩe fauces:Dura cutis p quã spectari uiscera possent. Ossa sub ĩcuruis extabãt arida lũbis. Vẽtris erat ꝓ uẽtre locus:pẽdere putares Pectus & a spinæ tãtũmodo crate teneri. Auxerat articulos macies genuũq; rigebat Orbis:& in modico prodibant tubere tali. Hãc procul ut uidit & cætera.

¶De Quærela.xii.herebi filia. Cap. XXVI.

Verelã dicit Tullius filiã fuisse noctis & herebi:qđ facile concedit̃:si qđ sit sanæ mẽtis oculo ꝑspectet̃. Est eñi morbus q̃si male conuenientis secũ aĩ:ob hoc insanũ ueniens pectus: qa aut subtrahi qđ sibi debet̃ autumat inconsultus homo:aut ægre fert sibi non dari qđ optat:uel nõ posse qđ cupiat. Et sic qđ suũ crimen est:alienũ lumine mentis priuatus existimat. Hĩc quærit̃ lasciuus amãs: hinc auri cupidus:hinc bonoꝝ auidus:hinc sanguinis sitibũdus:& alii plures malũ qđ introduxerũt ipsi:& prudentes eiecisse poterant flentes.

¶De morbo.xiii. herebi filio. Cap. XXVII.

St herebi noctisq; filius Morbus:ut placet Tullio & Crisyppo: Hic autẽ mentis & corporis potest esse defectus:& uti in corpore ab humoꝝ discordantia:sic in mente aĩoꝝ incõuenientia causat̃:& tũc merito huiusmõi parentũ.i.cæcitatis ĩtrinsecæ filius nuncupat̃ : & qm̃ in mortẽ salutis tẽdere uideat̃:morbus ut placet pluribus appellat̃.

¶De senectute.xiiii.herebi filia. Cap. XXVIII.

Enectus ætatum ultima : & morti contermina : solo contingit corpori cum rationalis anima tendat uiriditate perpetua in æternum. Hæc ut ait Tullius herebi fuit noctisq; filia:quod quidẽ faci-

le concedi potest: cum illi sit in complexione conformis: frigida scilicet & sicca: & filii similes cõsueuerunt eẽ parentibus. Est insuper herebus iners: & tremulus: a quibus nõ degener est senectus: cum ut cernimus tremula sit & tarda. Porro quia hebetes offuscatosq; sensus habet corporeos: non incongrue illi noctem dixere matrem. Attamen hoc habet insigne: quia quantum illi subtrahitur uirium: tantũ magis augetur consilii. ex quo fit ut ueneranda sit: & eius cani iuuenum præponantur lacertis.

quia nox est firma... (handwritten marginal note)

¶De Pallore decimaquinta Herebi filia. Caput. XXIX.

PAllor faciei atq; totius corporis ex sanguis ẽ color exhausti sanguinis: seu ægri: seu repentini timoris cei tissimus testis: hic noctis & Herebi filius est: teste Crisyppo. Et hoc iõ: qa quicqd a luce solis non cernit᷑: aut a minus bona uegetatiõe nutrit᷑: pallore facile occupat᷑: & supra dictũ ẽ: qa neq; solem uideat: neq; caloré sentiat herebus: & ob id ubi ista contingunt frigescere sanguiné: & aduersa digestione corrumpi: & per consequens oriri palloré necesse est: ut satis uidemus in eis qui diu cæco carcere clausi i lucé ueniunt. aut q ab ægritudie corporea fatigati resurgunt: uel subito correpti pauore pallescunt.

¶De Tenebra decimasexta herebi filia. Caput. XXX.

HErebi noctisq; filiã esse tenebrã nullo ĩteruenienteteste credit᷑. Sane ne idem mater & filia uideantur: in hoc differunt. Nocte aliqualis res luminosa cernitur ut luna: & sidera: seu ignis aliquando. In tenebra autem nil unq̃ apparet luminis: & si appareat usq̃ desistet esse tenebra.

¶De somno decimoseptimo herebi filio. Caput. XXXI.

SOmnus secundum quosdã est intimi ignis coertio: & per membra mollita: & labore relaxata diffusa quies. secundum uero alios est quies animalium uirtutum: cum ĩtentiõe naturalium. De hoc sic scribit Ouid. Sõne qes rerũ placidissima somne deoꝝ Pax animi: qué cura fugit: q corpora duris Fessa ministeriis mulces reparasq; labori. Sane lõge plenius sõni cõmoda: describit Seneca poeta in tragœdia Herculis furẽtis dũ dicit. Tu quoq; domitor sõne maloꝝ reqes ai. Pars humanæ melior uitæ Volucer matris genus astreæ. Frater duræ languidæ mortis Veris miscẽs falsa futuri: Certus & idẽ pessimus auctor Pater o rerũ portus uitæ: Lucis reqes noctisq; comes Qui par regi famuloq; uenis. Placidus fessum lenisq; foue Pauidũ leti genus humanũ Cogis longã discere morté Preme deuictũ &c. Huic præterea describit thalamũ satis aptũ dormiẽdi cupido dicens. Est ꝑpe cimerios lõgo spelunca recessu Mons cauus: ignaui domus: & penetralia somni. Quo nunq̃ radiis oriens mediusue cadẽsue Phœbus adire põt: nebulæ caligine mixtæ. Exalant᷑ humo dubiæq; crepuscula lucis. Nõ uigil ales ibi cristati cantibus oris: Euocat auroram: nec uoce silentia rumpunt. Sollicitæue canes: canibusue sagacior anser. Garrula nec ꝑgne stertentia pectora mulcet. Nõ fera: nõ pecudes: nõ moti flamine rami: Humanaue sonũ reddũt cõuitia linguæ. Muta quies habitat saxo tamẽ exit ab imo Riuus aquæ lentos: per quẽ cũ murmure labens. Inuitat somnos crepitãtibus unda lapillis. Ante fores atrii fœcũda papauera florẽt: Innumeræq; herbæ: quarũ de lacte soporẽ: Nox legit: & spargit ꝑ opacas humida terras. Ianua ne uerso stridorẽ cardine reddat Nulla domo tota est custos in limie: nullus In medio torus ẽ: ebano sublimis in antro Plumeus unicolor pullo uelamie tectus. Quo cubat ipse deus mẽbris languore solutis. Hũc circa passim uarias imitãtia formas Sõnia uana iacẽt totidẽ quot messis aristas. Sylua gerit frõdes: eiectas littus arenas: &c. Hũc tam spectabili thalamo: ac cubicularis decoratũ deum dicit Tullius herebi & Noctis fuisse filiũ: cuius rei causa uidẽda est: & inde uidere poterimus de ministris: cum satis sensus appareat descripti Thalami. Filius ergo herebi. Noctisq; dicit᷑ somnus: quia a uaporibus humidis e stomacho surgẽtibus: & opilãtibus arterias: & qeta obscuritate causet᷑. Si ãt de mortali sõno uelimus ĩtelligere: nõ difficilius parentũ taliũ dabit᷑ causa. Nã calore caritatis ꝑdito: & omissa rõnis uia: ut necessariũ sit in letiferũ ire somnũ satis aptũ est. Nũc aũt de assistentibus uideamus: quæ somnia sint multipliciũ specierũ: ex qbus qnq; tantũ sup somnio Scipiõis macrobius ostẽdit. Harũ prima uocat᷑ phãtasma: q̃ nunq̃ se mortalibus miscet nisi lente: dum se incipit somnus: imittere: existimãtibus nobis adhuc uigilare. Affertq; horribiles uisu formas: & ut plurimũ a natura specie & magnitudine discerpãtes. Certamẽ noxiũ: aut mirabile gaudiũ tẽpestates ualidas uentosq; sonoros: & huiusmodi. Huius ignẽ dicit macrobius esse etiã emactes seu ephiactes: uel ephialtes: quẽ cõmunis ꝑsuasio existimat qescẽtes ĩuadere: & suo põdere pressos: sentientesq; grauare. Et huius causam opinantur multi stomachũ nimio cibo uel potu grauatũ: seu longo ieiunio uacuũ: & nõnunq̃ aliquẽ ex humoribus cæteris prædominantẽ. Sunt qui supaddãt hæsitationes: dicantq; Virgiliũ intellexisse Didonẽ uidisse phantasmata dum sorori cõquesta est dicens. Quæ me suspensam insomnia terrent: & illud insomnia pro phantasmate licentia poetica ĩproprie positũ. Secunda insomniũ nuncupat᷑ a præmeditatione causatum: ut Tullius affirmare uidet᷑ in libro reipublicæ dicens. Fit eni sæpe ut cogitationes sermonesq; nr̃i pariant aliqd in somnio: quale de Homero scribit Ennius: de quo uidelicet sæpissime uigilans solebat cogitare & loqui &c. In hac igitur specie somni amans dilectam sibi puellã in amplexus eius occurrentem aspiciet: aut fugientem miserrimus exorabit. Nauta tranquillum mare nauẽq; pansis uelis sulcantem: aut tempestate periclitantem aspiciet. Sic & agricola frustra lætabitur lætas aruis intuens segetes: depastasq; plorabit. In gurgitator pocula exhauriet: ieiunus cibos: aut optabit: aut faucibus uacuis deuorabit appositos. De præmeditatis autem a Didone saucia uisa quidam uolunt: eo ꝙ uideantur a Virgilio ostensam præmeditationem: dũ dicit. Multa uiri uirtus animo multusq; recusat. Gentis honos: hærent infixi pectore uultus. Verbaq; &c. & sic tanquã ex præmeditatione proueniens uidetur esse insomnium. Verum quoniam ex affectione procedunt una cum somno in auras euanescunt: ut ipse idem Virgilius dicit. Sed falsa ad cælum mittunt insomnia manes. Somnium species tertia appellatur: per quod placet Macrobio certa somniari: sed sub uelamine: ut teste Moyse in pẽtateuco uidit Ioseph manipulos fratrũ suũ adorãtes: & ut ait Vale. astiages uitẽ & urinam

ex gnitalibus filiæ prodeũtes.hoc autẽ fieri uolũt homine existẽte sobrio utplurimũ sumus ꝓpinquãte die. Quarta uero species uisio noiatᷣ:nullas præ se ferens ambages qnimo ꝙ facturũ est liquida patefactione demonstrat:ut uidit Arterius Rufus romanus eques dormiẽs Syracusis:se.s.dum gladiatoꝝ munus inspiceret retiarii manu transfodi:qđ die sequẽti cũ multis nunciasset secutũ ẽ.Quinta & ultima somnioꝝ spẽs oraculum ueteres uocauere:qđ Macrobius eẽ uult dum sopiti parẽtes maioresq; nostros grauẽ hoiem ut põtificẽ seu ipm deũ aliqua dicentẽ seu ꝑmonentẽ nos cernimus:ut somniis Ioseph ab angelo ꝑmonitus est:ut acciperet puerũ & matrẽ eius:& cum eis secederet in Aegyptũ.Sane nõnulli ex priscis:ut ex uerbis Porphyrii philosophi satis percipi põt:oia per quietẽ uisa uera esse arbitrati sunt.Sed utplurimũ minime ĩtellecta:& ob hoc uideť Porphirium lõge aliter q̃ multi faciant alii sentire:qđ per Homeꝝ primo:deinde per Virgiliũ dictũ est:& quoniã familiare magis Virgilii q̃ Homeri carmen deducamus in mediũ.Dicit eteñ Virg.Sunt geminæ somni portæ:quarũ altera ferť Cornea:q̃ ueris facilis dať exitus umbris.Altera cãdenti ꝑfecta nitens elephanto.Sed falsa ad cælũ mittũt ĩsomnia manes &c.Per hos uersus uult Porphyrius somnia oia uera eẽ:sentiens ꝙ aia sopito corpore tanq̃ paululũ solutior:in suã diuinitatẽ nitať:& in latens humanitatẽ uerũ aciem oẽm dirigat ĩtellectus:& nõnulla uideat:& discernat:& plura uideat q̃ discernat:seu longius abdita sint:seu dẽsiori tegmine occultata:& hinc fit ut qđ discernit:esto nõ plene nebulo caliginis mortalitatis obsistente:dictũ sit ꝑ corneã emitti ianuã:cũ cornu huius naturæ sit:ut extenuatũ peruiũ sit ĩtuitu:& tanq̃ diaphanũ corpus in se recõdita uidere ꝑmittat.Qđ aũt obsistẽte carnis caligine uidere nõ põt:id elephanto contectũ dicimus:cuius qdẽ os a natura adeo cõdensatũ est: ut in q̃tãcũq; tenuitatẽ redigať uidere supposita nõ ꝑmittat: q̃ iõ falsa dicit Virg.qa minime intellecta sũt:ut ait Porphyrius.Nũc aũt superest de ministris uidere:q & si forte multi sint noia triũ tantũ esse cognoscimus:quoꝝ primũ morphea dictũ uolunt:qđ interprať formatio seu simulachrũ:cuius domini iussu officium est quoscunq; hoium uultus fingere:uerba:mores:uoces:& idiomata:ut scribit Ouidius dicẽs. At pater e populo natoꝝ mille suoꝝ.Excitat artificẽ simulatoreq; figuræ. Morphea nõ ullo iussos solertior alter.Exprimit incessus uultũq; sonũq; loquendi.Adiicit & uestes:& cõsuetissima cuiq; Verba:sed hic solus hoies imitať &c.Secundũ aũt itathona seu phabetora:quorũ ego nominũ significatũ ignoro.Huius tamẽ officiũ hoc in carmine dicit Ouidius.Alter fit fera:fit uolucris:fit longo corpore serpens.Hũc itathon superi mortale phabetora uulgus Noiat &c. Tertiũ uero dixere pãthũ:quasi totũ cuius officiũ est insensibilia fingere Ouidio teste:dũ ait.Est etiã diuersæ tractius artis Panthos ille:in humũ saxũq;:undãq;:trabẽ.Quæq; uacant animo fallaciter oia transit &c.Quasi ex his uelit quæ cernimus dormientes ab exteriori potentia nobis ablata sint.Verum utrum sic sit uideant alii.

¶De Morte decimaoctaua herebi filia. Caput. XXXII.

MOrs:ut uoluere Tullius & Chrisippus:filia fuit noctis & herebi:quã ultimũ esse terribiliũ testať Aristoteles.ab hac eñ oẽs ab ea ipsa die:qua miseri mundũ intramus:sensim adeo:ut nõ aduertamus cõtinue carpimur:& cũ quottidie moriamur:tũc uulgato sermone mori dicimur : cũ mori desinimus.Hãc & si mille modis miseri rapiamur:aut uiolentã:aut naturalẽ uoluere priores.Violenta est quæ ferro uel igni:uel casu aliquo fugienti:uel etiã postulanti inferť.Naturalis autem secundũ Macrobiũ sup somnio Scipionis ea est:q̃ nõ corpus ab aia:sed a corpore aia derelicta est.Vocauere insuper ueteres seniũ mortẽ maturã seu meritã:iuuenũ ĩmaturã:puerorũ aũt acerbã dixere.necnõ & aliis multis noibus appellata est:ut atropos:parca:letũ:nex:& fatũ . Huius etiã dirum opus sic breuiter describit Statius Stygiis emissa tenebris.Mors fruiť cælo bellatoreq; uolando Campũ operit nigroq; uiros inuitat hiatu.Nil uulgare legens:sed quæ dignissima uita.Funera præcipuos annis aisq; cruento.Angue notat &c.Sed iam quæ pauca ficta sunt detegamus.Herebi illã dicũt filiã: qui ab herebro missa sit:ut in præscripto carmine Statius Stygiis emissa tenebris:seu qa colore careat:ut caret herebus.Noctis autẽ ideo filia dicta est:quia horribilis & obscura uideatur . Mors autem dicta est ut dicit Vgucio quia mordeat.uel a morsu parentis primi per quẽ morimur.uel a marte qui interfector est hominũ:uel mors quasi amaror:quia amara sit.nihil eñ hominibus creditur amarior morte:eis exceptis:de quibus dicit Ioãnes in Apocalypsi.Beati qui in domino moriuntur.Hæc ut placere uidetur Seruio:ab atropu:de qua supra:differt.quia per hanc uiolentã debemus ĩtelligere mortẽ: ut satis etiam colligitur proximo supra ex carmine Statii.Per Atropon autem uult ĩtelligi naturalem rerum dispositionem.Atropos autem dicta quia non cõuertitur.Parcam uero eam per antiphrasim dixere:eo ꝙ nemini parcat.Sic & lætum eum sit mœstissima rerum.Necem autem illam proprie arbitror qua aqua uel laqueo seu modo alio spiritus intercluditur.Fatum autem dicta est: eo ꝙ diuina prouidentia præmonstratũ sit:qui nascuntur omnes mori debere.

¶De Charone.xix.herebi filio. Caput. XXXIII.

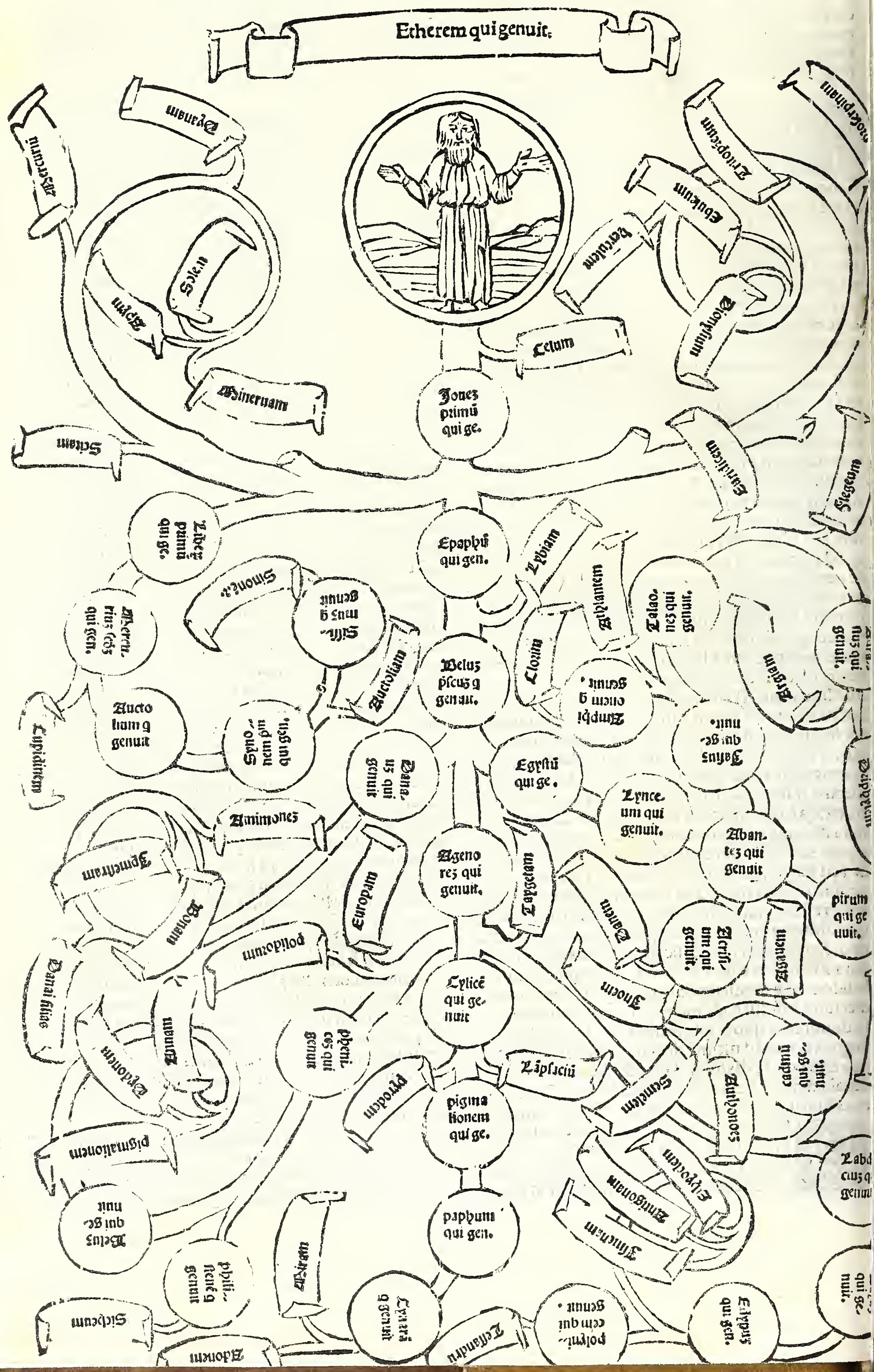
CHaron Acherontis nauta herebi & Noctis filius dicitur a Chrisyppo:de quo sic ait Virg. Portitor has horrendus aquas & flumina seruat terribili squalore Charon:cui plurima mento Canities ĩculta iacet:stãt lumina flãma.Sordidus ex humeris nodo depẽdet amictus.Ipse ratẽ conto subigit uelisq; ministrat.Vt ferruginea subuectat corpora cymba.Iam senior sed cruda deo:uiridisq; senectus.Charon:quem Seruius deuoluit in cronon:tempus est.Herebus autem hic pro intrinseco diuinæ mentis consilio intelligendus est:a quo tempus & cætera omnia creata sunt : & sic herebus Charonis pater . Nox autem illi ob id mater dicta est:quia ante creatum tempus nulla fuit sensibilis lux.& ideo in tenebris factum est:& ex tenebris productum uidetur.Apud inferos uero ideo positus est Charon:qa superi tẽpore non indigent:ut nos mortales:qui ab illis sumus inferi:indigemus.ꝙ autẽ Charon corpora deferat ex una in alteram Acherontis ripam:ideo fictũ est ut intelligamus : quoniam tempus confestim ut nascimur suo nos sumit in

gremio:& in ripam defert oppositā.i.in mortē:quæ quidē est natiuitati cōtraria:cū illa deducat in eē:& hæc corporibus auferat eē. Vehimur ꝑterea a Charone p Acherontē fluuiū:q absq; gaudio interꝑtat:ut aduerta mus:quoniā a tpe trahimur ad uitā labilē & miseriis plenā.Eū præterea dicit Virg.senē:sed robusta uiridiq; fultū senecta:ut cognoscamus tps annositate uires non pdere:hoc idem hodie potest quod potuit dum creatum est.Sordidus aūt illi amictus est:ut appareat:quia circa terrena:quæ sordida sunt uersentur.

¶De die.xx.Herebi filia. Cap. XXXIIII.

Dies Herebi Noctisq; fuit filia.Sic ubi de naturis deo.scribēte Tullio.Hāc dicit Thodō.Aetheri fratri suo cōiugio copulatā ꝙ Herebi filia sit & noctis:talis rō reddit a qbusdā.Herebū.n.a parte totum sumentes ꝓ uniuerso terræ corpore sumi uoluere ex extremo:cuius ꝙ orizonta uocant græci. nō est dubiū aduentū solis cedente nocte diē cōsurgere:& eā herebū ex nocte ꝓduxisse. Eam autē Etheri coniunctā cōnubio iō dicunt;qa ætherē intelligunt ignē:qui claritate carere non pōt; & ob id cū dies clara sit:nil aliud uolunt q̄ claritudinē igni coniunctā ostendere.hæc aūt ab antiqs postq̄ a deo dictū est.Vespere & mane factū est dies una; huius magnitudinis designata est; ut idem tps qd labitur assurgente sole & mundū oēm circūeunte:atq; in eodē loco unde surrexerat redeunte:ea cū nocte:quæ includit dies dicatur una:& hæc naturalis:quā in.xxiiii.æquas partes diuisere:& has horas nuncupauere.Deinde ꝓut eisdē uisum est artificialis ē supinducta dies:quæ in diē & noctē diuisa unicuiq; partiū diei.s.& nocti.xii.horas esto inæqles esse cōcessere:& artificialē ab artificio excogitantis eam dixere:qua in suis iudiciis utplurimū utunt astrologi.inde medici creticū iuenere diē:eaq; circa ægritudinū obseruationes utunt.Dierꝝ uero naturaliū initiū non æque a nationibus oībus sumitur.Romani aūt:ut ait.M.Varro a nocte media incepisse:& in sequētis noctis mediū terminasse uoluerunt:quā dimensionem adhuc seruant itali: & potissime in iudicialibus causis. Athenienses autē olim a solis occasu incipientes diē in occasum diei sequentis finiebant.Babylonii uero ab ortu faciebant:qd ob occasu actici.Vmbri qui & ætrusci sunt:a meridie illi fecere principiū & in sequētis diei meridiē terminabant:quæ consuetudo adhuc ab astrologis obseruatur.Est & præterea dies naturalis secundum uarias eius qualitates uariis distincta noībus.Nā ut Macrobius saturnaliorꝝ asserit ab initio diei romanorꝝ incipiens primū tēpus diei:dicit mediæ noctis inclinatio:eo ꝙ nox in diē incipiat declinare. Deīde a galli cantu galliciniū nuncupatū.Tertiū conticiniū:eo ꝙ sopita oīa conticescere uideantur.Quartū diluculum dr:eo ꝙ diei lux apparere uideat.Subsequenter quintū tempus sole iam surgente mane uocari uoluere: seu ꝙ a manibus exordiū lucis emergi uisum sit:seu ab omine boni noīs.Nā Lanubini mane pro bono dicūt.Sextum aūt dixere meridiū:hoc est diei mediū:qd nos meridiē dicimus.ab hac autē hora tēpus in noctē tēdēs: quod septimū est uocat occiduū:qa cadere uideat.Octauū uero suprema tēpestas nuncupatū est:eo ꝙ diei sit nouissimū tempus:ut in.xii.tabulis est expressum.Solis occasus supræma tēpestas esto.Deinde nouū tempus dr uespera:qd a græcis tractū est.Illi enim hesperā a stella hespero:quæ in occasu solis apparet dicunt. Decimū aūt tempus:qd est noctis initium:dicitur prima fax:eo ꝙ tunc stellæ incipiant apparere:seu ut aliis placet:qa tunc luce cessante diei incipimus faces accendere:ut tenebras noctis uincamus lumine. Tēpus uero undecimū nox concubia dictū est:eo ꝙ ea hora post aliqualē uigiliā cubitū consueuerint ire mortales.Duodecimū quidē diei tēpus qd noctis est tertiū intempestū dicit:eo ꝙ nullis gerendis rebus uideatur accōmodū.Cuius finis est circa principiū eius:qd diximus mediæ noctis inclinatio.Insup cum humana solertia respectu habito ad septenariū numerū:quæ quibusdā ex causis ueteres uoluere perfectū disposuerit oē tēpus per septimanas dierū efflui:& dies illas septimanæ noībus uariis nuncupare:cōsueuere nōnulli noium taliū exqrere causas:qs ego has puto cum a planetis apud nos qnq; denominent. Sexta sabbatū ab hebreis dicta; a xpianis postea imutata nō est:eo ꝙ requiē dicant significare latinæ:ut appareat cum creauisset oīa deus in sex diebus eū septima ab oībus operibus suis qeuisse.Dominica autē dies:quæ nobis xpianis est septima sic eo dicta est:qa ea die xpus dei filius:non solū ab oībus laboribus suis qeuit uerum uictor surrexit a mortuis:& sic illā a domino nr̄o patres inclyti uocauere dominicā.Alii uolunt a Sole denoīatā:eo ꝙ ipse sit planetarꝝ princeps:& idē dicat dominus:& qa eiusdē diei horæ primæ principatū habeat:ob id illā denoīari dominicam. Sed cū longe alius sit ordo planetarꝝ q̄ in noibus dierꝝ habeat:est sciendū secundū planetarꝝ ordinē successiue unicuiq; diei horæ dari dominiū:& ab eo cui cōtingit primæ horæ diei dominiū hēre:ab eo dies illa denoīata est:utputa si diei dominicæ ueneri secūdā horā tribues:quæ soli imediate subiacet:& mercurio tertiā qui subiacet ueneri:& lunæ q̄rtā q subiacet mercurio.qntā aūt saturno:ad quē conuertēdus est ordo cū in luna defecerit.sextā Ioui:& sic de singulis.xxiiii.horis diei dominicæ sub noīe uel dominio mercurii inueniret hora.xxiiii.&.xxv.quæ prima est diei sequētis sub noīe uel dominio lunæ:& iō ab ea secundus denoīatus est hebdomadæ dies:seu potius primus:ut dies dominica septima sit hebdomadæ & quietis dies. A qua prima diei lunæ hora:si eodē mō cōputaueris.xxiiii.eius horā inuenies sub iouis imperio constitutā:&.xxv.sub martis dominio:a quo & ipsa secūda dies martis denoīata est:qa primæ eius horæ mars iperet:& sic successiue de singulis donec ad ultimā deueneris sabbati:q marti subest:& subsequit prima diei dominici ascripta Soli: a quo dies ut ante diximus dicta est.Dies aūt naturalis cū ex die cōstet & nocte:a die tota tanq̄ a digniori parte denoīata est:& dies a diis uocitata.nā dios græcæ latine dr deus.Nā uti dii mortalibus opinione ueterū adiutores sunt:sic & adiutrices sunt dies:& a diis ipsis etiā eam ob causam denoīatæ sunt.

Ostq̄ e subterraneis latebris i diei lucē ꝓstāte deo deuenimꝰ:superat nobis ut æq de oībus herebi filiis dixissemꝰ ēt de Aethere:quē eiusdē filiū uolūt.qd senserit ueteres descripsisse.Sane quoniā omne eius masculinū genus hoc excepto filio sterile est:& huius nō est parua posteritas; & in longū satis uolumen ꝓtractū est:eū in secundū seruādū honestius ratus sum:& primo finē iponere

Etherem qui genuit.
Celum
Minervam
Jovez primū qui ge.
Epaphū qui gen.
Beluz pscuz q genuit.
Egyptū qui ge.
Lynceum qui genuit.
Abantez qui genuit
Agenorez qui genuit.
Amimones
Cylicē qui genuit
pigmalionem qui ge.
paphum qui gen.
Lāpsaciū

¶Genealogiæ deorũ gentiliũ. Liber secũdus icipit. Prohœmiũ.

Cauernis herebi fere oẽm ꝓlẽ eduximus grã dei nr̃i oĩpotẽtis & ueri opitulãte: & quo concessum est ĩgenio amotis figmentis nudam & præcedẽti uolumine corã apposuimus lectoribus. Eq̃dẽ nõ absq; ingẽti labore iter stygis fumos: & nebulas uacillãtis hincinde nauiculæ. sane postq̃ in patẽtiorẽ orbẽ uentũ ẽ: forsan minus ambigue flexus uarios reciprocosq; superabimus euripos: quoꝝ supbientes in cœlũ undas ni fallor aspicio. Nã inter alios arduus æthere uisceribus herebi ĩ sublime delatus primus ĩpetu occurrit suo: nõ magna tamẽ ꝓle secũdus: sed spectabili q̃dẽ. ex q̃ si satis recte cõspicio primus iuppiter unus ẽ: tã cõspicui noĩs gloria q̃ lõga successiõe refulgẽs: quã si describere uelĩ oẽm in ægyptiũ usq; littus & syriũ: regnũq; tuũ Cypꝝ ut euehar ĩpellẽte fluctu necesse ẽ. Quæ cũ tãto sit cælsitudini tuæ notior rex ĩclytæ: q̃to mihi lõginqor nauigatio q̃so per tui noĩs insigne decus: errores meos æquo aĩo feras: & pii more principis emẽdari potius iubeas q̃ dentibus inuidoꝝ lacerari pmittas. Ipse. n. tenso uelo ex orci faucibus iter arripio: orans ut ille illud dirigat: q̃ naufragãtibus in mare genesareth discipulis uentis ĩperauit & undis.

¶De Aethere Herebi & Noctis. xxi. filio qui genuit iouem primum & cælium seu cælũ. Caput. I.

Ether ut placet Tul. in li. de natu. deoꝝ: filius fuit Noctis & Herebi. q q̃dem & si quandoq; ꝓ cælo sumat̃: proprie tamẽ ignis elementũ uidet̃ existimari a multis. Sic. n. testat̃ Vgutio. sic uelle uidet̃ Ouidius ubi in principio maioris sui uoluminis dicit. Hæc sup ĩposuit liquidũ & grauitate carentem Aethera: nec quicq̃ terrenæ fecis habẽtẽ &c. Hũc reꝝ oĩum cãm credidere quidã ut supra dictum est. & eũ similiter Demogorgonis filiũ fictione sua pronapides ostendit: dum dixit chaos ignita exhalasse suspiria. sed uisum est Ciceroni credendũ. Quẽ quãtũcũq; sterilẽ multi faciant. ipse tamen eum scribit fuisse fœcundũ: & Iouẽ genuisse primũ & cæliũ: ex q̃bus emanauit oĩs numerosa deorũ prosapia.

¶De Ioue primo Aetheris filio. qui. xiii. inter filios & filias genuit: quorum prima Minerua: secundus Apis: tertius Sol: q̃rta Diana: q̃ntus Mercurius: Sextus Tritopatreus: Septimus Ebuleus: Octauus Dionysius: Nonus Hercules: Decima Proserpina: Vndecimus Liber pater: Duodecimus Epaphus. xiii. Scytha. Caput. II.

Ouẽ primũ dicit Theodontius fuisse filiũ ætheris & diei: de quo q̃dẽ ioue q̃tũcũq; p̃claro sit insignitus noĩe: legisse nihil: audiuisse tamen ppauca esto laudabilia memini. Referebat. n. Leontius græcus hõ & taliũ abundãtissimus. Hũc ante q̃ritũ maius nomẽ Lysaniã nuncupatũ: hoĩem archadẽ & ꝓfecto nobilẽ: & ex Archadia Athenas iuisse: & cũ esset ĩgentis igenii: uidissetq; rudi in sæculo: rudi & fere bestiali ritu uiuẽtes atticos: ante oĩa cõpositis legibus: illos publico ĩstituto uiuere docuit: & q̃ fœminas fere cões habebãt: primus matrimonia celebrare mõstrauit: & cũ iam ad humanos redegisset mores: monuit eos deos colere: & eis aras & tẽpla atq; sacerdotes ĩstituit: & multa illis insup ostendit utilia. quæ dũ mirarent̃ syluestres attici: atq; cõmendarent: eũ rati deũ iouẽ uocauere: regẽq; suũ fecere. Quẽ etiã Cicero antiq̃ssimũ dicit atheniẽsiũ fuisse regẽ. Hæc mihi de isto sũt. Nũc uero uiso cur ætheris & diei illũ finxerũt filiũ: & quoniã celeberrimũ fuit apud gẽtiles iouis nomẽ: eius significatũ uidebimus. & q̃ potuerit eẽ ĩpositiõis cã & deificationis pscrutabimur. Dicũt ergo eũ Aetheris filiũ: seu ut eũ nobilitent patre generoso. Putabant enĩ primã rerũ cãm ignẽ: & sic illi nobiliorẽ patrẽ dare nõ poterãt: seu ꝙ eũ cælestẽ putarẽt hoĩem: seu deũ a cælo uenisse rõne ꝓfunditatis ĩgenii: seu q̃a illi naturã igneã uiderẽt more ignis semp ad alta tendentẽ: ut de eo dici possit Virgilianũ illud: igneus est illis uigor: & cælestis origo. Diei uero filiũ iõ illũ dictũ puto: q̃a esto nascat̃ q̃s aptus ad maxĩa: nõ tamẽ e uestigio ꝙ natus est: ea põt ad q̃ natus est agere: oportet ut in dies augeant̃ uires: & aĩus in feruorẽ agendoꝝ excrescat: & demũ ipse operet̃: cuius opa quoniã in die uisa & cognita sũt a die nouo uidet̃ editus partu: ut de talibus dici possit q̃d Valerius dicit de Demosthene. Itaq; alteꝝ Demosthenẽ mater: alteꝝ ĩdustria enixa est: sic & alteꝝ peperit Lysaniã mater: & alterũ dies operũ testis. Vocatus est insup Lysanias iste ab atheniẽsibus iuppiter nomẽ eo usq; nemini cõcessum mortaliũ: nec ipsi etiam deo fuerat adhuc a gẽtilitate ĩpositũ: nec unde sumptũ sit ab ĩponẽtibus satis scit̃. Arbitror ego tamẽ id noĩs huius cãm dedisse: ꝙ & de aliis ẽt planetis multis cõtigisse cõperimus ad similitudinẽ. s. opationũ cõformiũ huius hoĩs ipsi ioui. Dicit enĩ Albumasar in suo maiori ĩtroductorio iouẽ planetã natura calidũ eẽ & humidũ: aeriũ tẽperatũ: modestũ atq; honestũ: laudabilẽ plurimũ: & patientiæ obseruatorẽ: ac in piculis post patientiã: audacẽ: liberalẽ: misericordẽ: cautũ: amatorẽ: uerũ magistratuũ auidũ: fidelẽ: multiloquũ: bonorũ amicũ: maloꝝ uero hostẽ: amatorẽ principũ & maiorũ. Et alia plura de eo scribit: q̃bus annectit eũ significare naturalẽ aĩam: uitã: pulchritudinẽ: sapientes uiros: legũ doctores: iustos iudices: diuinũ cultũ: religionẽ: uictoriã: regnũ: diuitias: nobilitatẽ: gaudiũ & huiusmodi. Quibus cõsideratis & demũ huius hoĩs põderatis moribus: adeo eũ cũ ioue cõuenire discernemus: ut nõ icõgrue iouẽ nũcupatũ dicamus: & hãc cõueniẽtiã tãti noĩs illi cãm fuisse credamus. Sane nomẽ hoc postq̃ ab antiq̃s planetæ & Lysaniæ cõcessum ẽ: nõnullis aliis a recẽtioribus etiã attributũ legimus: utputa ioui secũdo cæli filio: qui & Archas hõ fuit & atheniensiũ rex. Nec nõ & ioui tertio hoĩ cretensi & Saturni filio. Sic æque & Pericli atheniensi principi: quem multi iouem olimpum uocauere. Præterea poetæ ignem elementũ: & nõnunq̃ ignem & aerem sub iouis nomine suis fictionibus inseruere. adeoq; in sublime cõscendit: ut a prudentioribus etiã sũmo & uero deo ascriberetur: nec immerito: ipsi quippe soli tam egregium cõpetit nomen: quod nec abhorret xp̃ianus: considerato noĩs significato: nisi gentilium fuisset inuentum. uolunt enĩ aliq̃ & graues uiri: ꝙ idẽ iuppiter sonet: q̃d iuuãs pr̃: q̃d soli uero deo conuenit. Ipse enim uere pater est: & ab æterno fuit: & erit in sempiternum: quod de alio nemine

dici poteſt.Similiter & iuuans eſt oĩbus:& nulli nocens:& intantũ iuuans eſt:ut ſi ſuũ retrahat iuuamẽ periclitent oĩa cõfeſtim neceſſe ſit.Inſup hoc nomẽ iuppiter græcæ dr̃ zephs:qđ latinæ uita ſonat: & qs alter rebus & creaturis oĩbus uita ẽ niſi deus?ipſe.n.de ſeipſo dicẽs teſtat.Ego ſum uia ueritas & uita:& ꝑfecto ſic eſt illi.n.& p eũ:& in eo uiuunt oĩa:extra eũ ꝑter mortẽ & tenebras nihil.Hũc & ſi nõ ritæ coluerint: ueteres romani iouẽ optimũ maximũ uocauere:conati p hæc pauca uerba oñdere qm̃ magnitudine & potẽtia cæteros excedat deos:& ꝗ ipſe ſolus ſũmũ ſit bonũ:& ꝗ ab eo uita ſit:& adiutoriũ uniuerſis.Multa ꝑterea poterã hic apponere ioui a poetis attributa:utputa armigerã auẽ:quærcũ:bella : iunonẽ coniugẽ & alia. Sed quoniã iſta uident recte ſpectare ad ea q̃ de ioue cretico ficta ſũt illi cẽſui reſeruãda.Porro rex inclyte nõ ſatis certũ eſt utrũ Athenieſes iouẽ hũc ĩ deũ habuerit aut fecerit.Si ãt fecerũt:ſciẽdũ eſt antiqs cõſuetũ fuiſſe ad augẽdã originis nobilitatẽ:cõditores ciuitatũ ſuaꝝ certis ſuis ĩfauſtis cerimõiis numero deoꝝ ĩſerere:& ſacris tẽpliſque colere.Sic & parẽtes ſuoꝝ pricipũ:ſic & ipſos pricipes ob aliqđ ab eis ſuſceptũ beneficiũ:ut ſe gratos oñderent:& alios ad bene agendũ ob cupiditatẽ tã ſplẽdidæ gloriæ aĩarent:ſcribũt inſup ueteres multos fuiſſe ioui filios:ex qbus arbitror uere nõnullos iouis fuiſſe filios:ſed cuius iouis:primi:ſecũdi : uel tertii: de aliqbus nõ ſatis cõſtat.Sic & alios plures ob inſignẽ uirtutis ꝑeminentiã:& ad gloriã generis extollendã a Theologis gentiliũ ioui ſimiliter attributos:quos ego illi attribuã ioui:cui magis uidentur contemporanei.

¶De minerua prima:primi iouis prima filia. Caput III.

MInerua uulgato fere poetaꝝ oĩum carmine iouis fuit filia:de ortu cuius talis fert fabula:ꝗ cũ uideret iuppiter iunonẽ cõiugẽ ſuã nõ ferẽtẽ filios:ne oĩno abſq; filiis eẽt ꝑcuſſo cerebro ſuo armatã emiſit Mineruã:qđ Luca.firmare uidet dicẽs.Hanc & pallas amat patrio quæ uertice nata eſt. Et in natiuitate eius dicit Claudianus: Auratos radiis hymbres naſcẽte Mineruã induxiſſe iouem ꝑhibẽt &c.Inſup hãc natã dicit Seruius Luna gnta:ſicuti reliq:qui ſteriles fuere.Huius præterea cõpertum uolunt laníficiũ ante eã incognitũ:ſic & texturã:& ob id placet Ouidio:huic cũ aragne colophonia de textura fuiſſe certamen & uictoriã.Sic & cũ Neptuno de ĩpoſitione noĩs ciuitatis Athenarũ.Eã ꝑterea nonnulli armatã fingunt:& arcis athenaꝝ præſidẽ.Illi inſup Ti.Li.attribuit numeroꝝ inuentionẽ:& eorũdẽ figuras: cũ ante loco numeri ſignis uterent antiqui.Recitat de hac & alia fabula:ꝗ cũ eſſet huic ꝑpetuæ uirginitatis ſeruandæ ꝑpoſitũ:& Vulcanus in deſideriũ ſui ueniſſet:ioui Patri ſuo petiit loco muneris factoꝝ a ſe fulminũ in gigomãtia Mineruæ matrimoniũ.Cui iuppiter uoti natæ cõſcius ſi obtinere poſſet conceſſit:& Mineruæ ſi illũ aſpernaret uerſa uice cõceſſum eſt:ut ſe uiribus tueret:& ſic dũ totis conatibus in eam iuiſſet Vulcanus & ipſa in cõtrariũ niteret:actũ eſt ut emiſſo a Vulcano ſeminæ in terrã naſceret puer & ipſa linqueret in pace.Triplici ẽt illã indutã ueſte dixerũt:eiq; peplũ pictũ cõſecrauere:& eius in tutelã cornice pulſa noctuam poſuere:ac pluribus eã nũcupauere noĩbus:ut Mineruã:Palladẽ:Athenã:& Tritoniã.His explicitis exqrebat ordo ſũptus:ut detegeret qđ ſenſiſſe ſub figmẽtis potuiſſent antiq.Verũ hic aduertendũ eſt:quoniã non oĩa hic appoſita figmenta ad hãc ſpectant Mineruã:illa qppe noĩs idẽptitas nõ curantibus ex hoc poetis ĩplicuit: Nã nec arma ut leontius aſſerit ad hanc ſpectãt:nec Neptũni certamen:qnimo eius ſunt Mineruæ:q̃ iouis ſecũdi fuit filia:& iõ illis omiſſis detegemus cætera:& qdã hiſtorialia apponemus.Volũt igit mineruã.i.ſapiẽtiã:ex cerebro iouis.i.dei natã.Volũt.n.phyſici oẽm ĩtellectiuã uirtutẽ in cerebro:tanq̃ in arce corpis cõſiſtere:hic Mineruã.i.ſapientiã ex cerebro natã fingũt.i.ex cerebro dei:ut ĩtelligamus:quoniã ex ꝑfundo diuinæ ſapiẽtiæ archano:oẽm ĩtellectũ:oẽm ſapientiã ĩfuſam eẽ:quã iuno.i.terra quãtũ ad hoc ſterilis dare nõ poterat:neq; põt.Nã teſte ſacra pagina . Oĩs ſapientia a domino deo eſt:& ipſemet in eadem dicit . Ego enĩ ex ore altiſſimi ꝑdiui.Et ſic eam ꝑfecto inductrioſe:nõ ut nos gignimur:ſed ex iouis cerebro natã finxere:ut oſtenderent eius ſingularẽ nobilitatẽ ab oĩ terrena ſpurcitie:feceq; ſemotã.Virginitas inde illi attribuitur ꝑpetua: & inde ſterilitas ut per hoc noſcatur ꝗ ſapientia nunq̃ labefactat aliqua contagione mortaliũ:quinimo ſemper pura:ſemper lucida:ſemp integra & perfecta eſt:& quantũ ad temporalia eſt ſterilis:cũ ſapientiæ æterni ſint fructus.Quid per certamen illius ſenſerit: & Vulcani:infra ubi de Ericthonio ex certamine hoc nato ſcribet.Triplici aũt ueſte ideo tegitur:ut intelligantur uerba ſapientũ & potiſſime fingentiũ multiplicẽ habere ſenſum:illiq; ideo peplũ pictum ſacrũ eſt:ut intelligamus ſermones ſapientum ornatos:floridos: lepidos:& ſumma uenuſtate decoros.Noctua aũt illi attributa ideo eſt pulſa cornice:ut oſtendat ſapientẽ ꝑmeditatione in obſcuris ſepoſita noſcere:uti & noctua uidet in tenebris:& loquacitate:atq; garrulitate repulſa ut ope agat:loca tẽpuſq; reſpicere.Minerua enim dicit:ut ait Albericus:a min qđ eſt non:& erua qđ eſt mortalis:ut reſultet eſſe ſapientiã ĩmortalẽ.Pallas & Athenæ ad alias ſpectant mineruas & ideo ubi de illis mentio fiet exponentur.Tritonia aũt dicta eſt a loco ſeu a lacu:quẽ pœnes primo cõparuit:qui triton in Africa cõpu tatus eſt . Fictionibus igitur ſic expoſitis ad hiſtoriã ueniendũ eſt:& ſciendũ Mineruã fuiſſe uirginẽ quandã cuius incognita fuit origo:ipſa uero cũ ingẽtis eſſet ingenii:ut Euſebius ait:regnãte argiuis phoroneo: primo apud tritonam paludẽ ſeu lacũ africæ cõparuit ignorantibus cunctis qbus ueniſſet ab oris.Dicit tamẽ Pompo.mela in coſmographia:ꝗ incolæ arbitrabant eã ibidem genitã:& fabulæ fidẽ faciunt:quia quã natalẽ illi putant diẽ ludicris uirginũ inter ſe decertantiũ celebrant.Hæc aũt cũ laníficiũ & texturã & alia multa artificioſa cõperiſſet:celebris dea habita eſt:& quoniã oĩa eius inuenta ex ui ingenii atq; ſapientiæ ꝑcedere uidebantur:locus fabulæ adinuentus eſt:ut ex cerebro iouis genita uideret.De hac enim dicit Auguſtinus in lib. de ciuitate dei:qđ Ogigio in actica regnante:eam in uirginali habitu appariuiſſe apud lacũ tritonis ut dictũ eſt & cũ multoꝝ operũ eẽt inuentrix tanto procliuius dea credita eſt : quãto minus origo eius cognita:nec ab Euſebio differt Auguſtinus in tpe:nam cõtemporaneos fuiſſe phoroneũ & ogigiũ idem oſtendit Euſebius: & ob hoc ego hanc ioui primo filiã aſcripſi:eo ꝗ illi magiſq̃ cum reliquis uideat conuenire tempore.

¶De Api argiuorum rege primi Iouis secundo filio. Caput IIII.

EVsebius in libro temporum dicit Apim qui postea rex argiuorũ filiũ fuisse Iouis & Niobes filiæ Phoronei: cum idem Eusebius scribit Iouem primo q̃ alteri mortalium immixtum. & sic primus fuit Iuppiter cũ tempore longe inferiores sint alii. Leontius autem dixit hũc Phoronei & Niobes sororis & coniugis suæ fuisse filium: eiq; in regnum sycioniorũ hæredem successisse. Verũ postea ab ægyptiis & deũ & iouis filium factum. De hoc Api multa narrant᷑. Nam ut referunt aliqui cum aliquandiu Argis post Phoronei mortem imperasset cupiditate gloriæ & amplioris regni ad ægyptios transfretauit & obtento regno cum rudes homines multa docuisset: & potissime uini usum: loco dei haberi cœptus est: iam Iside sibi copulata coniugio. Eusebius uero eum sycioniorũ scribit fuisse regem. & ubi ab eodem traditũ est de tempore eius uariæ sensere scriptores annalium. Nam quidam dicunt tempore Abraæ ab eo græciam apiam appellatam. Alii autem dicunt nato iam Iacob eũ apud ægyptios deũ habitum. Beda uero eo in libro quem de temporibus scripsit dicit tempore Iacob ab Api in ægypto Memphim conditam. Eusebius præterea dicit secũdũ alios eũ regem fuisse argiuorũ: & regnasse post centesimũ annũ Iacob. & ibidem dicit Apin cũ Aegialeũ fratrem Regem præfecisset Achaiæ: in ægyptum transfretasse: & Memphin condidisse ciuitatem. Eũ aũt in ægyptũ abisse: & Isidẽ habuisse cõiugem satis ab omnibus credit᷑. Verũ uti de tẽpore eius ambigit᷑: sic & de morte eius uaria etiam recitátur. Nã alii uolunt eũ apud ægyptios mortuũ & sepultũ: de quo in libro de ciuitate dei sic dicit Augustinus. Rex argiuorũ apis nauibus trãsuectus in ægyptũ cũ ibidẽ mortuus fuisset factus est Serapis omniũ maximus ægyptiorũ deus. Nominis autem eius cur non apis etiam post mortem: sed Serapis appellatus sit. facillimam rationem Varro reddit. Quia enim archa in qua mortuus ponit᷑: quã omnes iam Sarcophagũ uocãt: Soron dicitur græcæ: & ibi uenerari sepultũ cœperant prius q̃ tẽplũ eius esset extructũ. unde Soron & Apis: Sorapis primo: deinde una littera cõmutata ut fieri solet Serapis dictus est. Alii aũt dixere eum a Typheo fratre occisum atq; mẽbratim discerptum: diu ab iside cõiuge quæsitum & postremo compertum: & in uanno eius membra collecta: quod postmodum in religionem uersum est in sacris. s. februis interuenire uannũ. Isis aũt ultra paludẽ Stygiam: quæ in Africa est: in Semotã insulã collecta detulit: & ibidẽ recondidit: Voluntq; qui hoc uerũ arbitrant᷑ a longa isidis exq̃sitione exortam q̃ ægyptii fecere diu: nõ ante desistentes q̃ albũ taurũ comperissent: compertoq; applaudentes eum uocabant Osirim. & quoniam singulis annis id fiebat: dixit Iuuena. & nunq̃ satis quæsitus osiris. Cæterũ quandocũq; ĩ ægyptũ iuerit: seu qualitercũq; occubuerit: aut quocũq; sepultus sit Apis: in tãta fuit apud ægyptios ueneratione ut eo iret᷑ ab eis ad hoc ut nulla humanitatis infectione posset illius labefactari diuinitas: ut cauerent ĩstituto publico: ut si qs illũ fuisse hoĩem diceret capite puniret᷑: & ob id ĩ qbuscũq; templis eius simulacrũ digito labiis ĩpresso admõebat silẽtiũ. Huius ĩsup tauri: quẽ Serapin arbitrabant᷑ ægyptii caput dicit Rabãus delirãtes iudæos ĩ heremo loco dei coluisse. Hũc p̃terea apim dicit Macro. ĩ lib. saturnaliorũ apud Alexãdriã ægypti mirabili cultu uenerari: seq; soli uenerationẽ illã ĩpẽdere affirmare: & sic Apim solẽ eẽ uidet᷑ arbitrari.

¶De Sole primo primi iouis filio tertio. Caput. V.

SOlem primũ primi iouis fuisse filium scribit Tul. ubi de naturis deorum. Nec tamẽ dicit ex qua matre susceptum. Sunt qui uolunt hũc apim fuisse: eo q͂ loco solis ab ægyptiis: ut paulo supra dictũ est: cultus sit. Ego autem quis aliter fuerit comperisse nõ memini: hominẽ tamẽ fuisse certus sum: & sic alius fuit ab api. Credendum est eum insignem atq; splẽdidum fuisse hominem: & ingentis: atq; regii animi preditum: & eo modo quo supra de ioue dictum est tam claro nomine decoratum.

¶De Diana prima primi iouis quarta filia. Caput. VI.

DIana prima filia fuit iouis primi: & ꝓserpina: ut ĩ lib. quo supra. Tul. idẽ asserit. Hãc ego reor uerã huius iouis fuisse filiã & nõ ascripticiã. & cũ satis sit nomẽ illud mulieribus usitatũ possibile etiã est fuisse propriũ non appositũ: uerũ qualiscũq; fuerit: non ea est: quam poetæ insignẽ uirginitate perpetua uoluere: cũ legat᷑ hãc ex mercurio liberi & ꝓserpinæ filio pẽnatũ cõcepisse Cupidinẽ.

¶De Mercurio primo primi iouis. v. filio. Caput. VII.

PRimi iouis & Cilenes nymphæ Archadis asserit Leontius filium fuisse Mercuriũ. Hunc deorum nunciurn seu interpræte fore poetæ describunt: eumq; uariis ornamentis insigniunt: ut per illa intelligatur eiusdem officiorũ uarietas. scribit. n. sic de eo Vir. Primũ pedibus talaria nectit Aurea quæ sublimẽ alis siue æquora supra: Seu terram rapido pariter cum flamine portant. Tũ uirgam rapit: hac animas ille euocat orco Pallentes: alias sub tristia tartara mittit. Dat somnos adimitq; : & lumina morte resignat. Illa fretus agit uentos: & turbida tranat nubila &c. insuper Horati. de eo sic scribit in odis Mercurii facunde nepos Athlatis. Qui feros uultus hominũ recentũ Voce formasti cantus & decore Mere palestræ &c. illi insuper Statius galerũ addidit: dicens. Obnubitq; comas: & tẽperat astra galero. Sane q̃q̃ legamus plures hoĩes fuisse mercurios: his ĩspectis quæ supra proximo de eo poetæ describunt: dato possunt & ad hominẽ referri: de Mercurio planeta scripta potius ꝓsumemus: & potissime si ĩspexerimus qualiter cũ his quæ ab astrologis scripta sunt poetarũ dicta cõueniant. Albumasar aũt maximæ ĩter antiquos auctoritatis homo asserit mercuriũ adeo flexibilis esse naturæ ut euestigio ad naturã eius: cui adhæret: & ipe suã naturã cõuertat: & hoc propter temperamẽtũ eius siccitatis & frigoris. Venerabilis ãt Andalo præceptor meus: eũ complexione dicit calidũ & siccũ: eũq; significare concubinariũ delectationes: claritatem & oracula uatũ: eloquẽtiã & historiarũ memoriã: credulitatem: pulchritudinẽ: bonitatẽ disciplinæ: & acumen ĩgenii: præsciẽtiã futurorũ arithmetricam & geometriã atq; astrologiã. Et hinc tam cælestiũ q̃ terrestriũ reꝝ omniũ descriptionẽ. Præterea auguria: dulcedinẽ ꝓlatiõis: uelocitatem: & prĩcipatus desideriũ: & ob illum laudẽ atq; Phamã &

insuper comæ tonsuram: scriptores & libros: mendacium: & testimonium falsum: speculationem semotarũ rerum: paucitatem gaudii: & substantiæ desolationem: negociationes: & emporia: furta contentiones: caliditates: & consilii profunditaté: modulationes carminum & fistularum: colorationes multimodas: obedientiá: concordiam: pietatem: pauptaté: amicitiæ retentioné: artificia manũ: & multa alia: ut idem ipse asserit Andalo: cũ masculis masculus: & cũ fœmineis fœmineus est. Ex quibus facile compræhendere possumus: cũ tam cõuertibilis sit naturæ: de eo in pscriptis carminibus intellexisse poetas: esto illud idé de hoibus mercurialibus dici possit & dicatur: ut in sequentibus apparebit. Sane libet intentum poetarum explicare latius: ut quantũ cũ astrologis conueniunt manifestetur apertius. Dicunt igitur ut a capite sumamus exordium: eum tectũ galero ut per hoc sentiamus. quia sicut qui galero tegitur imbres fugit & radios. sic & Mercurius solaribus tectus radiis: quibus fere semper iunctus fugit aspici a mortalibus: rarissime quidem uidetur: & paucis notus est: & mercurialis hõ caliditate suũ tegit consiliũ. Alata enim habere talaria uelocitatem tamen eius: non solũ in motu q illi circa epiciclũ uelocissimus est. Sed ob Celerem aliorũ corporũ supercælestiũ proprietatũ assumptionem atq; traditioné ex qua mercurialiũ etiá hominũ uelox: uersipellisq; circũflexio denotať. Virga át illi ascripta est ,ppter dimensiones corporũ se sibi ĩgentiũ: secũdũ q̃s & ipe illico suos disponit effectus: etiam mercurialis homo circa quodcũq; opus suũ metiť obsequiũ. Quod ab orco aías reuocet uirga. i. poténtia sua est hic accutius attendendũ. Fuere qdem qui arbitrati sunt omnes hominũ aías a pricipio simul fuisse creatas: & demũ cõceptis hoibus imissas eas morientibus nobis ad inferos descédere: ibiq; cruciari donec in uita cõmissa purgarenť: & ide transitũ facere ad elysios cápos: ac ide post mille annos a Mercurio deduci ad Lethem fluuiũ: ut eo potato obliuiscerenť præsentis uitæ labores: & sic desiderarent iterũ redire ad corpora: ad quæ Mercurius reuocabat. quá ridiculá opinioné optime tangit Vir. dũ dicit: Quisq; suos patimur manes exinde p amplũ Mittimur elysiũ: & pauci læta arua tenemus. Donec longa dies pfecto temporis orbe Cõcretá eximit labé: puruq; relinqt Aethereũ sensum atq; aurei simplicis igné. Has omnes ubi mille rotam uoluere per annos Letheũ & fluuiũ deus euocat agmine magno: Scilicet imemores supa ut cõuexa reuisant. Rursus & icipiát i corpora uelle reuerti. Hoc aũt officiũ reuocádi aías ad corpora: iõ Mercurio attributũ uolũt: qa dicũt eũ pesse fœtui in utero matris existenti in mése sexto: in quo opinanť multi rationé infundi cõcepto & hoc mercurii prædominantis opere. & sic ab orco. i. ab inferiori loco reuocať aía in corpus nasciturí a mercurio. qď át ad tartara mittat: physicũ é: qa deficiéte per frigidũ & siccũ: quæ est Mercurii cõplexio uera: calido & humido radicali aía separať a corpore. & iuxta ueteꝝ opinioné tendit ad iferos. Sõnos adimere & dare idé est cũ eo qď dictũ est in uitá educere nascentes: qď sõmnũ est adimere & i mortem soluere: qď est somnũ dare. Vétos agere Mercurii est. ipse enim frigore suo nõnũq̃ suscitat illos: qbus suscitatis eis ipellétibus feruntʼ huc illuc nubes: Volũt pterea eũ deũ eloquétiæ: deũ mercatorũ: deũ fuꝝ: & alia qdá esse: de qbus oíbus ifra protensius: ubi de Mercuriis hoíbus diceť. Eũ aũt Iouis fuisse filiũ: ideo fictũ est. qa dei creatura é. Cyllenis át ad colorandá fictioné dictus é: seu eo ꝗ apud Cyllené mõté Archadiæ primo cultus est.

De Tritopatreo. vi. & Ebuleo. vii. & Dionysio. viii. Iouis primi filiis. Caput. VIII.

TRitopatreũ Ebuliũ Dionysiũ dicit Cicero ubi de naturis deoꝝ antiqssimi Iouis. i. primi Atheniénsiũ regis & Proserpinæ fuisse filios: & athenis Ariarches appellatos esse. quos & si nihil de ipsis cõperiam arbitror isignes fuisse uiros: cũ Ariarches sonet armorũ princeps. nam aris græcæ mars latine sonat & archos priceps. ergo belloꝝ seu armoꝝ priceps fuere qď ea tépestate & etiá hodierna pmaximũ est. Leontius uero dicit ꝗ cũ ebuleus ad famá tractus Anthei terræ filii ad ineundũ cũ eo luctá accessisset: eo supato Herculis meruit cognomen: qď ante eũ nemo meruerat. Ego aũt credo longe antiqorem Ebuleũ Antheo. Similiter & Dionysiũ dicit ad idos coactis i militiá mulieribus itulisse bellũ. & obtenta uictoria Nysam urbé ibidé cõdidisse. & cũ uictoriosus reuerteretʼ: primũ põpá excogitasse triũphi: ac etiá uini usum atheniéses docuisse: eũq; ab eisdé Liberũ appellatũ & patré: eo ꝗ sese liberos eo uiuéte arbitrarenť q̃si sub optimi patris tutela seruatos: quæ qdé sic esse potuisse: nõ nego. sed tamé longe post fuisse extimo.

De Hercule primo. ix. primi Iouis filio. Caput. IX.

PLacet insup Tullio primi Iouis ex Lisica primũ & antiqssimũ Herculé fuisse filiũ: & huic asserit cũ Apolline de Tripode fuisse certamé: i quo quoniá obtinuerit dicit Paulus cũ Dióysius uocareť hercules meruit appellari: qď qdé & Leõtius affirmat. sed cám nõ ostédit. & ideo qd credá: non habeo Certamé át Tripodis credo de diuinatione fuit. ná phœbi Tripodas dicit Paulus spém esse lauri: cui tantum tres sunt radices: & has ob id in libris pontificũ tripodas dictas: & Apolloni ob id sacras. qa cum ipse diuinationis deus: sit huiusmodi lauri eandem uideantur habere uirtutem: cum legatur. Si frondes huius speciei Lauri dormientis capiti supponantur: cum proculdubio uera uisurum somnia.

De Proserpina prima. x. primi Iouis filia. Caput. X.

EX Proserpia Ioué nõnullos suscepisse filios ostédit Tullius: & ide illius ét fuisse filiá: qď qdé possibile é hõestate seruata: & Proserpiná habuisse cõiugé. & ex hac eadé uel ex alia muliere ,pserpiná habuisse filiá: q Liberi fr̃is sui fuisse cõiugé. idé uŕ testari Tullius: cũ de ea nl̃ aliud legisse meminerim.

De libero primo. xi. primi Iouis filio: q genuit Mercuriũ secũdũ. Ca. XI.

LIberũ primũ primi Iouis fuisse filiũ Cicero ubi de naturis deoꝝ testať liqdo. Húc unũ & idé cũ Dionysio supiori Leõtius arbitrať: eũq; præ cæteris fratribus isigné fuisse uiꝝ conať ostédere. Tamé Eusebi. seu de hoc seu de alio: qď ego magis arbitror: lõge post hæc tpa fuisse describit. Huius auté ,pserpiná & sororé & cõiugé nõnulli uolũt: eũq; ex ea Mercurium secũdũ suscepisse filium.

De Mercurio secũdo Liberi & Proserpinæ filio qui genuit Cupidiné & Auctoliũ. Cap. XII.

Ercurius alter a superiore Liberi & Proserpinæ fuit filius: ut Theodontius dicit & Coruilius: de quo talis a Theodōtio recitaẽ fabula: q̃ cũ uidēte nemine pter Bathũ quēdam Apollinis uaccas furatus fuisset: Batho ut hæc nemini reuelaret: unã cõcessit ex uaccis: demũ in faciẽ alterã trãsformatus experturus Bathi fidẽ ad eũ rediit: pmisitq̃ tauꝝ si sublatas sibi uaccas ostenderet. Bathus aũt oĩa quæ uiderat reuelauit. Quãobrem turbatus Mercurius: eũ mutauit in saxum qd' indicem uocauere priores. nos aũt paragonẽ uulgo dicimus. Tãdem cũ diuinitate sua fretus hoc cognouisset Apollo: sũpto arcu uoluit Mercuriũ sagittis occidere. Sed Mercurius pstygio inuisibilis factus lædi non potuit. Postremo inter eos inita cõcordia: citharã a se cõpertam Mercurius cõcessit Apollini. Apollo aũt uirgã cõcessit eidẽ. Dicebat insup Paulus se alibi legisse: q̃ Mercurius irã pcogitans Apollinis ne lædi posset ab eo clam illi pharetrã euacuauerat: qd' cum aduertisset iratus apollo: miratus eius astutiã risit & in cõcordiam secũ uenit ut supra. Leõtius circa hãc fabulã dicebat hũc Mercuriũ filiũ fuisse Dionysii: qui pxime supra Liber uocaẽ: & eum a natiuitate uocatũ Nysum: eo q̃ apud nysam Indiæ pauloante a pre cõditam natus sit: & cũ adoleuisset tanta pedũ uelocitate ualuit: ut coæuos suos cæteros cursu superaret. q̃obrẽ omisso noĩe primo Stilbõ appellatus ẽ: qd' uelox latine sonat. Demũ cũ illusiones magicas didicisset: & latrociniis delectareẽ sũme: armenta rapuit phoronidis sacerdotis apollinis delphici: q̃ ea tẽpestate mirãdæ auctoritatis hẽbaẽ: & ea post lapideũ tumulum quẽdam cui Bathos nomẽ erat: seduxerat. Veꝝ cum taurus unus ex iprouiso segregareẽ a reliq̃s: socios uagus repeteret: forte cõscendit tumulũ illũ mugiẽs: mugitui cuius respondẽtibus aliis ab exquirentibus armẽta compta sunt: & tumulus ex Batho dictus est index. Stilbon aũt cum suis artibus Phoronidis irati ipetũ effugisset: amicus eius tandẽ factus ẽ. Veꝝ cũ in talibus pseueraret: nõ ob auaritiã: sed naturæ ut aiebat ipulsu: cũ alias esset & formosus homo & eloquẽtissimus: & circa oĩa manualia opa celeberrimi ingenii: Mercurius nũcupatus est: & fuꝝ deus: qd' ut idẽ asserebat Leontius: & si a ioco habuerit initiũ: cõualluit tamẽ apd' atticos & archades incœptũ: ut post mortẽ illi tẽpla dedicareẽ & sacra: q̃bus sibi ppitiũ conabanẽ facere hi q̃bus furto aliq̃d erat subtractũ: asserẽtes numine suo: & seruata multa ac ẽt recupata: eũq; aiebat sicuti & cæteros isignitũ: de q̃bus isignibus q̃m isra: ubi de tertio Mercurio late dicturus sũ: hic aliq̃d scribeꝛ ñ curaui.

ℭDe Cupidine primo secundi Mercurii filio. Cap. XIII.

Vpido primus: ut ait cũ Tullio Theodõtius: scdi Mercurii & Dianæ primæ fuit filius: quẽ aiunt fuisse pẽnatũ circa qd' duo potuere sensisse fingẽtes. Primũ circa nomẽ: eo q̃ speciosissimus fuerit puer: instar Cupidinis filii Veneris: quẽ pueꝝ & pulcherrimũ sẽp pinxere pictores: q̃si alter Cupido dictus ẽ. Pẽnatum aũt ob id cognominatũ reor: q̃a uelocissimus cursu fuerit adolescẽs.

ℭDe Auctolio scdi Mercurii filio qui genuit Synonẽ primum. Cap. XIIII.

Vctolius: ut Ouidio placet Mercurii & Lychionis fuit filius: q̃ Ouidius de origine eiusdẽ talẽ recitat fabulã. Dicit. n. Lychionẽ Dedalionis speciosissimã fuisse filiã: adeo ut Apollini & Mercurio placeret: q̃bus poscẽtibus una & eadẽ die: uno tamẽ de altero ignorãte eius in sequẽti nocte cõcubitũ cũ pmisisset a Mercurio nõ expectata nocte uirga tacta ẽ: & in somnũ soluta: & sic cũ ea cõcubuit. Apollo aũt nocte accessit ad eã: ex q̃bus cũ geminos cõcepisset pepit Mercurio Auctoliũ: Apollini uero Philemonẽ. Veꝝ auctolius inter fures euasit clarissimus adeo ut nõ uidereẽ degenerare a patre. Phylemõ ãt citharista factus se Apollinis filium demõstrauit. Huic ergo fictioni causam dedisse uariũ geminoꝝ fratrũ exitũ. & sic uterq; eoꝝ illi deo attributus est filius: cuius imitatus est mores: & forsan Auctolii nascentis fuit significator Mercurius: & sic eius dictus est filius. & Apollo eandẽ ob causam Philemonẽ lucratus est.

ℭDe Synone primo Auctolii filio: qui genuit Sissimũ & Auctoliam. Cap. XV.

Ynon Auctolii fuit filius: ut placet Paulo. & hũc idẽ dicit Seruius fuisse furẽ: seq; ad exercẽda latrocinia in diuersas spẽs adeo trãsformantẽ: ut facile quos uellet: falleret: Genuit aũt Sissimũ & Auctoliam matrẽ Vlyssis: & habuit dominiũ penes Parnasum: ut per Homerũ patet in odyssea ubi recitat qualiter Vlysses apud Parnasum ab Apro in tibia uulneratus sit.

ℭDe Sissimo filio primi Synonis: & patre secundi. Cap. XVI.

Issimus ut dicit Seruius: filius fuit primi Synonis: nec de eo aliud legisse memini nisi quia pater fuit secundi Synonis: qui fraude sua troianos in extremam deduxit perniciem.

ℭDe Auctolia Synonis primi filia & Vlyssis matre. Cap. XVII.

Vctolia ut Seruio placet Synonis primi fuit filia. Hæc cũ nupsisset Laerthi Ithachæ regi: ut q̃busdã placet: a Sysipho latrone ad uiꝝ uadẽs itercepta est atq; oppressa: & ex eo cõcubitu sũt q̃ dicũt eã concepisse Vlyssem: & sic prægnãtem iuisse inuptias Laertis & quẽ ex Sysipho cõcepat Laertis filiũ eẽ dixit. qd' Aiax Thelamõius apud Ouidiũ i q̃one de armis Achillis illi obiicit: dicẽs. Qui sanguine cretus Sysiphio furtisq; & fraude simillimus illi &c. Hæc aũt ut ferẽ cũ audisset falso nuncio apud Troiam Vlyssem occisum: doloris ipatiens laqueo uitã abiecit: quã postea apud iferos: ut in odyssea scribit Homerus: Vlysses comperit & agnouit: & de multis perquisiuit ab ea & prædoctus est.

ℭDe secundo Synone filio Sissimi. Cap. XVIII.

Ecũdus Synon testimonio Seruii filius fuit Sissimi: & a Synone primo auo suo denoĩatus. Hic cũ græcis ut p Virg. patet ad excidiũ troianũ excessit: & iã minus succedẽtibus rebus a græcis fingẽtibus reditũ subornatus: uolens a troianis captus: & ad Priamũ regẽ deductus est: apud quẽ mira sagacitate primo se extulit: & demũ fallacibus uerbis in pniciosam credulitatẽ de recessu græcorum regẽ troianosq; reliquos ad suscipiendũ equũ itra mœnia ciuitatis impulit. Quid ex illo deinde secutus sit nescio. Scribit tamen Plinius in lib. de hystoria naturali huius inuentã fuisse significationẽ speculariã.

ex quo satis patet eum non minimi momenti fuisse hominem.

¶ De Epapho primi Iouis.xii.filio:q genuit Lybiam & Belum. Cap. XIX.

Postq̄ primi Liberi patris Iouis primi filii ꝓlē oēm expediuimus retro trahēdus est sermo ad epaphum ægyptiū eiusq; amplissimā ꝓgeniē.q qdē epaphus ut testat̄ Ouid.ex Ione filia Inachi Iouis fuisse filiū dicūt.sed ex Iside ꝓmethei filia ut ubi īfra dū de Iside latius patebit.Euse.aūt li. tēpoꝝ dicit eū filiū fuisse Thelegoni:cui post mortē Apis nupsit Isis. Geruasius qdē telliberiēsis in lib.ocioꝝ īpaliū scribit Epaphū Heleni & Isidis fuisse filiū:& Babyloniā ægyptiā cōdidisse:qđ opus fuisse cābisis psaꝝ regis certiores auctores affirmāt.Et sic de pr̄e & mr̄e eius iter se discrepāt auctores.Ego aūt uulgatiorē secutus famā:Iouis & Ionis filium dicā:ex cuius cōceptiōe fabula īfra ubi de Ione scribit̄ integre referetur.Huius dicit Lactantius Cassiopiam fuisse cōiugem:nō eam quæ socrus fuit psei:sed lōge antiqorē & ex ea quosdam suscepisse filios:ut postea apparebit.De tpe eius nō minus q̄ de patre & matre discordes sunt ueteres.nam Eusebio ubi de temporibus referente.Aliq dicunt Iouem Ioni Inachi filiæ mixtū regnāte athenis Cecrope:qui regnauit circa annos mūdi.iii.M.dcxlviii.cū constet inachū regnasse usq; ad annum mūdi .iii.M.ccc.lxxxxvii.& secundū hos opportuit aliā esse Ionē q̄ Inachi filiā.Idem aūt Eusebius paulopost prædictam dicit Ionē in ægyptū ꝓfectā anno.xliii.regni Cecropis:qui mūdi fuit annus.iii.M.dcc.x.& ibidē isidē nūcupatam:& Thelegono cuidā nupsisse:& ex eo Epaphum cōcepisse.Ego autem discordantiis omissis Iouis primi Epaphum filium dixi:eo q̄ eius tempus uideatur conuenire magis cum ione Inachi filia & iside Promethei:ex quibus quis potest quam malit illi matrem ascribere.

¶ De Libya filia Epaphi. Cap. XX.

Libya Epaphi & Cassiopiæ cōiugis suæ ut Lactātio placet:fuit filia:q cū in Neptuni uenisset cōcubitū.i.alieni hois ab ægypto:& ex eo cōcepit & pepit Busiridē īmanē postea tyrānum.Hæc ut dicit Isidorus:ubi de ethimologiis:eius ptis africæ regina fuit:q ex suo nomine Libya dicta est.

¶ De Belo Prisco Epaphi filio q genuit Danaū:Aegistū:& Agenorē. Cap. XXI.

Belus quē Priscum cognominant ueteres Epaphi secūdum Paulū fuit filius:& post eū in supiori ægypto regnauit:ubi ut aiūt cælestis disciplinæ inuētor doctorq; factus:meruit ab ægyptiis ut idē Paulus asserit:tēplum qđ illi in Babylonia fuit cōstructū:& Ioui belo cōsecratum. Theodontius uero dicit tēplum hoc post belū factum cretensis Iouis astutia:q captatis cū principibus amicitiis quasi ad eas conseruandas tēpla in regnis eoꝝ ædificari:& suo amici titulo īsigniri plura fecit:qua astutia sūme nomē eius & deitas ampliata est. Alii sunt q dicant tēplū hoc non Belo prisco ædificatū nec in Babylonia ægyptia:sed Belo patri Nini regis assyrioꝝ in Babylonia Chaldeoꝝ:eumq; diu sub nomine Saturni sacris & cultu uario honoratū.Fuere præterea belo prisco filii quidā:sed ex quibus mulieribus non constat.

¶ De Danao Beli Prisci filio:qui.l.genuit filias:ex quibus Hypermestra & Amimon atq; Bona tantum nomine cognoscuntur. Cap. XXII.

Danaus Beli Prisci fuit filius:ut asserit Paulus.& illud idē affirmat Lactātius:qui etiā & ante paulū Orosiū dicit Danaū Beli filiū ex pluribus cōiugibus.l.filias habuisse:quas cū Aegistus frater eius cui totidē erant melioris sexus filii:postulasset in nurus.Danaus oraculi responso compto se manibus generi morituꝝ:uolens euitare piculum:cōsensis nauibus in argos uenit. Asseritq; Plinius ī lib.naturalis hystoriæ:eū primū nauibus seu naui transfretasse cū antea ratibus inuētis ab eritra rege in mari rubro nauigaret̄.esto sint ut idē scribit Plinius:qui credant misos & troianos in Hellespōto priores excogitasse dū aduersus tracas transirēt.Aegistus aūt q̄ spretus esset indignans:ut illū sequerent̄ filiis imperauit:lege data ut nunq̄ domū repeterent ni prius danaum occidissent.Qui cū apud argos oppugnarēt patruū:ab eo diffidente fraude capti sunt.Spopondit.n.se illis iuxta Aegisti uotum filias datuꝝ in coniuges nec defuit ꝓmisso fides.Subornatæ.n.a patre uiroꝝ intrauere thalamos singulis cultris clam armatæ oēs:& cum uino lætitiaq; calentes iuuenes facile in soporem iuissent:obediētes patri uirgines: captato tpe iugulauerunt uiros: unaquæq; suū:Hypermestra excepta:q lino seu linceo uiro suo miserta pepercit.Hunc Danaum dicit Eusebius:cui & armais nomē fuit:anno mūdi.iii.M.dcc.xvi.apud ægyptios regnare cœpisse.Ast inde ægypto pulsus argos ueniens prius Stelenū argiuoꝝ regem cū annis regnasset.xi.regno expulit & idē Gelanorē successorem eius argiui ab īperio expulere & Danaū suscepe:q aqs eos abūdare fecit.Nā ut ait Pli.in lib.de naturali hysto.Puteos primus ex ægypto in græcia fodiēdos ostēdit.Et eisdem fere tpibus asserit eius ope a filiabus.l. Danai filios.l.Aegisti fr̄is sui pter Linū:seu Linceū occisos.Tandē ipe cū.l.ānis regnasset:a linceo occisus est.

¶ De quinquaginta filiabus Danai in generali. Cap. XXIII.

Filiæ Danai fratricidæ ꝓpriis fere nominibus incognitæ sunt:cū noīa triū tantum ad nos usq; peruenerint:& sicuti noīa pdidimus:sic & fortunas post sceleꝝ facinus ppetratum.Finxere tamen poetæ has apud inferos esse dānatas:& hoc assiduo agitari supplicio ut hauriētes aquas urnas absq; fūdis conentur īplere:ut dicit Oui.Moliriq; suis letū patruelibus ausæ Assidue repetūt quas pdant belides undas &c.Et Seneca tragicus in Hercule furēte:Vrnasq; frustra danaides plenas ferūt.Hoc ego illis iniūctū suppliciū reor:ut mulieꝝ singularis cura describat̄:q dū suā formositatē Lauticia nimia augere conāt̄: laborē pdūt:& minuit̄ qđ itendūt inani solertia augere.Vel potius mōstrat̄ q̄lis sit fluxoꝝ atq; effœminatoꝝ hoīum labor:q dū sæpe repetito coitu credūt adiplere qđ cupiūt nō obtēto uoto seipos euacuasse cōperiunt.

¶ De Hypermestra una ex.l.filiabus danai. Cap. XXIIII.

Hypermestra ut in epistolis ostendit Ouidius filia fuit Danai & sola ex.l.sororibus neglecto patris imperio Linceo uiro suo pepercit:& ob id ut idē dicit Ouid.carceri tradita est.Hāc ut dicit Euse.

in libro tẽporũ:nõnulli putarũt isidẽ esse. Attamẽ Danao patre argis regnãte sacerdotio functa est.

De Amimone una ex.l.filiabus Danai. Cap. XXV.

Mimon:ut ait Lactãtius:filia fuit Danai ex.l.sororibus una. Hæc cũ studiose in sylua iaculo uenaret:iaduertẽter satyrũ pcussit:q cũ illi uim uellet iferre:Amimõ Neptuni auxiliũ iplorauit. Neptunus ãt fugato Satyro:qđ ab illo uirgo pati noluerat:a maiori deo passa cõcepit:& pepit Naupliũ. Quid autẽ de fictione sentiẽdũ sit:infra ubi de ortu Nauplii apponetur.

De bona una ex.l.filiabus Danai. Cap. XXVI.

Ona ut dicit Ditis Cretẽsis:ubi de expeditione græcoꝝ cõtra troianos scribit:filia fuit Danai:quæ ut ipse asserit Atlanti nupsit:& ex eo Electrã peperit:quæ postea ex Ioue Dardanũ edidit.

De ægisto Beli Prisci filio:qui genuit.l.filios:ex qbus Lynceus. Cap. XXVII.

Egistus Beli prisci fuit filius:& Danai frater:ut supra satis mõstratũ est. Huic.l.fuere filii: quibus cum quæsisset Danai fratris sui filias in coniuges:ab eisdẽ Danai iussu occisi sunt omnes nuptiarũ nocte præter Linceum:ut prædictum est.

De Lynceo ex.l.filiis ægisti uno:q genuit Abãtẽ & Iasiũ & Acrisiũ. Cap. XXVIII.

Ynceus quẽ Lynũ appellat Ouid.filius fuit ægisti:& solus ex.l.fratribus misericordia Hypmestræ cõiugis euasit a morte:hic ut placet aliqbus:Danao patruo pulso pro eo regnauit apud argos. Alii uero dicũt eũ occiso:sed qualitercũq; fuerit:ut Eusebius ostẽdit in libro tẽporũ:postq̃ Danaus regnasset annis.l.Lynceus eidẽ successit in regno:cũq; regnasset annis.xli.Abante & Iasio & Achrysio filiis derelictis:diem clausit.

De Abante filio Lyncei:qui genuit Pritum. Cap. XXIX.

Bas:ut asserit Barlaam filius fuit Lyncei ex Hypermestra cõiuge:esto Paulus dicat eũ Beli Prisci fuisse filiũ. Hic autẽ bellicosus homo & acerrimi igenii fuit:Lynceoq; patri successit in regno:annisq;.xxviii.ut dicit Eusebius:imperauit argiuis:& mortuus est.

De Prito filio Abantis:qui genuit Merã & sorores. Cap. XXX.

Ritus seu Prœtus:ut Lactantio placet:& Seruio:filius fuit abantis argiuorũ regis. Huic ut fere oẽs asserũt cõiũx fuit Sthenoboe. Homerus autẽ dicit Antiope:ex qua tres sustulit filias:quæ iã adultæ:eo q̃ formosissimæ essent:elatæ tẽplũ Iunonis intrãtes se prætulere Iunoni.q̃obrẽ turbata Iuno:illis furorẽ imisit talẽ:ut se uaccas arbitrarent̃:& aratra timẽtes syluas optarẽt:ut ait Vir. Prætides iplerũt falsis mugitibus agros. Ouidius aliã refert insaniæ causam dicens has in cea insula se uaccas creditas:eo q̃ furto facto ex armẽtis Herculis p̃stitissent cõsensum. Sed quacũq; causa factũ sit:ægre tulit ifortuniũ Prætus:proposuitq; regni partẽ:& quã ex eis mallet in coniugẽ:ei qui illas in pristinã mentẽ reuocasset. Cuius premii cupiditate tractus Melãpus Amithaonis filius curãdas assumpsit:& ut ait Vitruuius in libro architecturæ:eas apud clitorẽ archadiæ ciuitatẽ duxit. Ibidẽ.n.spelũca est ex qua p̃fluit aqua ex qua si qs biberit fit abstemius:& ob id apud eã lapide epigrãma græcis carmibus scriptũ est:testificãs aquã nõ esse idoneã ad lauandũ:& uitibus inimicã. Ibi autẽ peractis sacris eas purgauit:& pristinæ restituit mẽti:& sic regni partẽ:& coniugiũ unius consecutus est. Prætus autẽ secũdũ Eusebiũ annis.xvii.regnauit: eiq; successit Achrysius frater. Huius ego filias.si medelã Melampodis itueor:uino fuisse ultra q̃ deceat mulieres auidas:arbitror: & potatæ nõnunq̃ se patri regi præferre ausas. Quãobrẽ Iunonis irã:id est regnantis patris meruere & castitate in partẽ alterã instigante uino muliebriter in furiã uersæ se uaccas & seruas:& iugo subditas clamitabant: quod cum forsan sæpius cõtigisset uexatus infortunio Prætus eas tradidit Melampodi curãdas:qui cum eas aqua prædicta potasset hostes uini fecit:& furor abiit consuetus.

De Merane Præti filia. Cap. XXXI.

Era dicit Leontius filia fuit Præti & Anthiæ filiæ Amphianaste:quæ cũ uenationibus dedita dianam per nemora sequeret̃ a Ioue uisa atq; dilecta est:& ab eo dianæ sumpta imagine uiciata:quæ tandẽ cũ ob pudorẽ patrati sceleris:& timẽs ne iterũ deciperet̃:uocanti eã Dianæ obsequi noluit: & ob id Diana cõmota illã sagittis occidit. Hanc dicit Paulus Stenoboe fuisse filiã sicut & reliquæ & post susceptã sanitatẽ obsecuturã Dianæ uenisse:qua fictione dicit idẽ Leontinus monemur hypocritas sæpe credulos dolis in eã:quã dissuadent deduxisse perniciẽ:a qua dũ uerax homo aliquãdo lapsos releuare conat̃ decepti semel:& oĩa timẽtes icreduli facti oblatã respuẽtes salutẽ in mortẽ perpetuã dilabuntur.

De Achrysio Abantis filio:qui genuit Danẽ matrẽ Persei. Cap. XXXII.

Chrysius Abãtis fuit filius:ut dicit Lactantius:& ut Eusebius in libro tẽporũ scribit:Præto fratri successit in regno. hic ut idẽ Lactãtius asserit:nec ab hoc discrepat Seruius:unicã habẽs filiã Danẽ in respõsis habuit se manu eius:qui ex filia nasceret̃:moriturũ:qui ad effugiẽdã p̃nũciatã mortẽ: filiã in q̃dã turri seposuit:seruariq; iussit ne qs hõ posset ad eã accedere. Cõtigit igit̃ ut audita formositatis eius phama:illã cõcupisceret Iuppiter:q cũ ad eã accessum aliũ nõ uideret:uersus in auri guttã ex tegulis i gremiũ eius se cadere pmisit:& sic p̃gnãs effecta est.qđ ægre ferẽs Achrysius eã capi iussit:& i archã poni atq; in mari p̃iici:qđ cũ ministri fecissent in littus usq; Apulũ archa delata ẽ:& casu a piscatore capta:i qua cũ cõperisset Danẽ:& paruũ filiũ:quẽ enixa fuerat:eũ ad Pilũnũ regẽ đtulit:q cũ genus eius cognouisset:& patriã:illã libẽter sibi cõiugio copulauit. Filius aũt eius cui perseus nomẽ fuit:cũ excreuisset:& gorgõi caput abstulisset:i argos ueniẽs Achrysiũ trãsmutauit isaxũ:q qđẽ trãsmutatio secũdũ Eusebiũ sonat: q̃ cũ regnasset Achrysius apud argos ãnis.xxxi.a Perseo nepote suo:nõ spõte tamẽ occisus ẽ:& in lapidẽ.i.in frigiditatẽ perpetuã uersus.quod autẽ fictionis superest infra:ubi de Dane declarabitur.

De Dane filia Achryfii. Cap. XXXIII.

DAnes Achryfii filia:ut fupra pximo dictũ eſt:ĩ mare pgnãs a patre dimiſſa:cũ in Apuliã ipulſa ue niſſet pilũno regi apulo nupſit:& inde ad rutulos abire:& cõſtructa ibidẽ Ardea ciuitate Daunũ Pilũno peperit. Sane qđ omiſſum ẽ ſupra:Iouẽ aurũ fluxiſſe p tegulas:itelligẽdũ ẽ auro pudicitiã uirginis uiciatã:& cũ nõ eſſet adultero iter pmiſſũ p ianuã:clã tectũ cõſcẽdiſſe:& idẽ ſe ĩ thalamu uirginis demiſiſſe. Dicit tamẽ Theodõtius ꝙ cũ Danes amaret̃ a Ioue:& ſe ob timorẽ patris ſciret ppe tuo dãnatã carceri:ut poſſet euadere:& fugã arripe:occulte cũ Ioue auro cõcubitũ mercata ẽ:& parata naui:& cũ his quas potuit deferre diuitiis fugam arripuit pregnans ex Ioue.

De Iaſio Abãtis filio:q genuit Athalantẽ:Amphionẽ:& Thalaonẽ. Cap. XXXIIII.

Vit:ut theodontio placet:Iaſius iſte Abantis filius:de quo niſi ꝙ ſepiſſime inter argiuos reges numeratus eſt:& ꝙ quoſdam habuit filios nil legi.

De Athalanta filia Iaſii:& matre Parthenopei. Cap. XXXV.

Thalãta:ut dixit Lactã.& Theodõtius:iunior fuit filioꝝ Iaſii. Quæ cũ ſpecioſa uirgo ex ſociis eẽt Dianæ ad Aprũ calidoniũ pimẽdum una cũ cætera Achaiæ nobilitate iuuenũ a Meleagro uocata uenit:& in uenatiõe pria aprũ ſagitta pcuſſit:& ut ob ſuã formoſitatẽ a Meleagro dilecta occiſa belua:ab ea eiuſdẽ honerari capite meruit:ex quo eius in amicitiã uenit:& amplexus ipſius paſſa ei parthenopeũ pepit.

De Amphione Iaſii filio:qui genuit Clorim. Cap. XXXVI.

a Mphion alter ab illo:qui thebas clauſit muro:filius fuit Iaſii:& regnauit:ut dicit Leõtius ĩ orcomeno minio & in pilo uocatus alias argus:cui unica fuit filia nomine Cloris.

De Clori filia Amphionis & Nelei coniuge. Cap. XXXVII.

Loris:ut ſupra dictũ eſt:filia fuit Amphionis:ut in odyſſea teſtatur Homerus: Neleo nupſit:eiq; peperit Neſtorem:& alios plures filios.

De Thalaone Iaſii filio:qui genuit Euridẽ:Flegeũ:& Adraſtum. Cap. XXXVIII.

Halaon dicit Paulus filius fuit Iaſii:& apud argos regnauit:qđ ꝗdẽ iudicio meo ſane itelligendũ ẽ:dũ huiuſmodi hoĩes reges appellãt ueteres:nã cũ in cathalogo regũ nõ repiant̃:exiſtimãdũ eſt eos de ſtirpe regia fuiſſe:& aliquã regni particulã tenuiſſe:& appellatos reges magis ob decus ſtirpis q̃ ob poſſeſſum a talibus regnũ:ex qbus Thalaonẽ hunc & amphionẽ & iaſium puto.

De Euridice Thalaonis filia & amphiarai coniuge. Cap. XXXIX.

Vridices:ut aſſerit Theodontius fuit filia Thalaonis & amphiarao uati iuncta cõiugio:cui pepit Amphilocũ & Almeonẽ. Cũq; adraſtus Polynicis generi ſui cauſam aduerſus Etheoclẽ & Thebanos ſumpſiſſet bellũ:bellũq; pararet:uidiſſetq; amphiaraus oraculi reſponſo ſe nõ redituꝝ ſi iret in bellũ:latibulũ petiit:uxoriq; ſuæ tãtũ ſuas patefacit latebras. qui cũ ab adraſto aliiſq; q̃reretur:nec cõperiret̃ uſq̃. contigit ut uideret Euridices argiæ cõiugis Polynicis monile quondã a Vulcano donatũ Hermioni cõiugi cadmi:illudq; deſideraret diceretq; argiæ ſi monile illđ illi cõcederet ſe oſtẽſurã amphiaraũ:& ſic factum eſt:quãobrẽ in bellũ uadens amphiaraus a terra abſorptus eſt:Euridices autẽ poſtea ab almeone filio:cui uadens amphiaraus uindictã ſuæ mortis iniunxerat:occiſa eſt.

De flegeo filio Thalaonis. Cap. XL.

Legeus:ut dicit Theodontius filius fuit Thalaonis:& iuuenis moriẽs:nil memoratu dignũ reliqt.

De Adraſto rege filio Thalaonis:qui genuit Deiphilẽ & argiã. Cap. XLI.

Draſtus argiuorũ rex:ut ait Lactã. filius fuit thalaonis & Eurinomes:cui cũ duæ eẽnt filiæ:Deiphiles & argia:audiſſetq; ab oraculo ſe nuptui datuꝝ alteram apro:alterã leoni:Circa futurũ infortunium filiaꝝ affligebat̃:& ecce caſu factũ eſt:ut pollinyces Thebanus ex cõpoſito exul itẽpeſta nocte argos appellaret:hymbreſq; fugiẽs:regiã ſubitraret porticũ. Nec mora & Thydeus ob homicidiũ Calidoniã fugiẽs ibidẽ deueniret:& in certamẽ poſt iurgiũ hoſpitii cauſa cõſurgerẽt:quãobrem paratus rex ſenex Adraſtus ad eos deſcẽdit:& uerbis & auctoritate ſua iuuenũ iras cõpoſuit:eoſq; deduxit in regiã. Et cũ uidiſſet alterũ pelle leonis tectũ Pollinycẽ. ſ. qui regius iuuenis iſigne illud in teſtimoniũ uirtutis Thebani Herculis ferebat. Et alterũ cute apri:q ob occiſum a meleagro patruo aprũ in decũ plis ea tectus ĩcedebat:reſpõſi ambiguitate itellecta:cognouit hos ſibi generos eſſe trãſmiſſos. Quos poſtq̃ nouit affinitate cõtẽtus:Thideo deiphilẽ & pollinyci argiã dedit uxores:& cũ iuxta pmiſſũ regnũ ab Etheocle Pollinyci nõ reſtitueret̃:cõtractis uiribus aduerſus Thebanos bellũ mouit:& cũ tã duces oẽs ſui morte occubuiſſẽt:cecidiſſẽtq; mutuis uulneribꝰ pollinyces & etheocles:ipẽ ĩ furiã uerſus repetiit argos:nec qs illi fuerit finis inueni.

De Deiphyle Adraſti regis filia:& Tydei coniuge. Cap. XLII.

Eiphyles:ut dicit Statius:filia fuit Adraſti regis:& cõiux Thidei Calidonii:cui pepit Diomedẽ.

De Argia Adraſti filia:& coniuge pollynicis. Cap. XLIII.

Rgia ſecũdũ Statiũ adraſti regis fuit filia:& pollinycis cõiux q̃ cũ illi pepiſſet Theſſãdrũ:audiſſetq; eũ a frẽ occiſũ:ab argo thebas ueniẽs:ut extrẽas lachrĩas:& offm̃ fũerale cadaueri uiri ĩpẽderet:eo ꝙ id faceret aduerſus ipiũ Creõtis:una cũ Antigõa pollynicis ſorore capta:& iuſſu Creõtis occiſa ẽ.

De Agẽore tertio Beli priſci filio q gẽuit ſeptẽ filios:quoꝝ pria Taygeta. ſcđs Polydorus. tertius Cylix. q̃rtus Phœnix. q̃nta Europa. vi. Cadmus. vii. Labdacus. Cap. XLIIII.

Oſt explicitas ſucceſſiões Danai & ægiſti filii Beli priſci:ad ãpliorẽ prolẽ Agenoris Phœnicũ regis eiuſdem Beli filii:ut Theodõtius dicit & Paulus: ſtilus reuocandus eſt. Et eſto a prædictis dicatur ꝙ hic Agenor fuerit Beli filius. Sunt tamen qui dicant eum Beli fuiſſe filium; ſed non

ægyptii: qnimo phœnicis: auumq; huius Agenoris Agenoré ét nuncupatum: eumq; Agenoré primú: nimia apud assyrios regnante cum ingéti multitudine: peste coactú: patrias sedes quas circa extremá meridionalé ægyptú habuerat: liqsse: & duce peregrinationis Nylo í littus syriacú deuenisse nauibus. & illud pulsis ueteribus icolis occupasse: ibiq; regnasse: sibiq; Bellú filiú successoré liqsse: qué huius agenoris patré uolút. Alii uero nepoté ex Phœnice filio ex qbus cóprehendi potest a similitudine nominis: & forsan téporis exortú erroré: ut q Beli syriaci filius fuerit creditus Beli ægyptiaci. Sed ex quocúq; Belo nat9 sit: més mihi é hic Theodontii & pauli opinioné sequi: cú de superiori nó satis certus appareat auctor. Hunc igitur dicút ex ægypto in littus syrium abiisse: & phœnicibus imperasse: & amplissima atq; generosa prole claruisse.

¶De Thaygeta prima Agenoris filia. Cap. XLV.

Haygetam dicit Ditis cretensis Agenoris fuisse filiam: eamq; Ioui placuisse: & in eius uenisse concubitum: & cum concepisset lacedæmonem peperisse: dato sint qui eum ex Semele natum dicant.

¶De Polydoro.ii.agenoris filio. Cap. XLVI.

Olydorus ut testatur Lactantius: filius fuit agenoris: de quo præter nudum nomen nil puto. Esto Theodontius de isto leuem faciat mentionem. sed longe antiquiorem isto Agenore illum dicit.

¶De Cylice tertio Agenoris filio: qui genuit Lápsaciú: & Pigmalioné: & Pyrodé. Ca. XLVII.

Ylix secúdú Lactátiú filius fuit agenoris. Húc dicit Theodótius hoiem acris igenii & robusti corporis fuisse: & cú supiores sibi fres sperneret & de successióe regni ét desparet: uilipenso superiorú iugo: parte copiarú sumpta: sedes haud lóge a suis occupauit sibi: & regioné a suo noie cyliciá núcupauit: ibiq; duos filios supstites dereliqt: Lápsaciú. s. & Pigmalioné. Súť qui dicát puinciá hác a Cadmo occupatá anteq̃ qsiturus Europá mitteret a pre: eáq; postea a Cylice possessam cadmo nó redeunte.

¶De Lampsacio Cylicis filio. Cap. XLVIII.

Ampsacius: ut dicit Theodontius & post eum Paulus filius fuit Cylicis: eiq; successit in regno: nec ex eo aliud ulterius inuenitur.

¶De Pigmalione.i.Cylicis filio & Cypriorum rege qui genuit Paphum. Cap. XLIX.

Igmalion ut dicit Theodótius filius fuit Cylicis: de quo refert q cú iuuenis esset: & gloria maiorų suorú quos ad occiduum usq; penetrasse: & aphricú littus etiá occupasse audierat ifestaret: Collecta Cylicú manu: & cóuocatis ex phœnicibus: classeq; parata í cyprú tuá serenissime regú tráseuxit exercitú: & íde ueteres syrios q ibidé agenoris uetustissimi uiribus: ex antiquis pulsi sedibus confugerát: expulit: & occupauit omné atq; tenuit ísulá & regnauit in ea. Sane: qď ét testať Ouidius í maiori uolumine: cú ibi scelestissimas cóperisset mulieres oino libidini obsequentes uitio offensus: uitá cælibé ducere disposuerat. Attamé qa ualebat igenio: & artificiosas haberet máus: finxere poetæ eú sibi ex cádidissimo ebore fœmineá sculpsisse imaginé: eáq; iuxta desideriú suú lineamétis atq; decore oris contraxisse p oia: In q̃ cú igeniosus homo: & arté mirareť suá: & uenustaté imaginis cómendaret í dilectioné eius icidit: & feruore maxio cupiebat eá eé fœminá: orauitq; Veneré ea tépestate celeberrimá ísulæ deá: ut aiaret eandé & suorú faceret amorų sensibilé: nec effectu caruere pces: fœmina uera facta é. Qď aduertés Pigmalió gaudio plenus: quoniá uoti cópos eét: eius usus é cócubitu: & e uestigio grauida facta é: eiq; peperit filiú: qué paphú ipse postea noiauit: eúq; sibi morieti reliqt hæredé. Núc qd sibi eburnea uelit imago: igenio potius poetico q̃ uiri artificio fabrefacta uidendum é. Arbitror enim cum pigmalioni suspecta prouectarum ætate uirginum pudicitia esset: eú sibi uirgunculam elegisse: ætate suspitione carentem: candore atq; mollitie ebori similé: quá cú suis aptam fecisset moribus: excreuit ante ætaté puellæ cócupiscentia eius: cœpitq; desiderare atq; exposcere precibus: ut cito efficeretur matura uiro: qua tandem facta in uotum deuenit suum.

¶De Papho Pigmalionis filio qui genuit Cynaram. Cap. L.

Aphus ut dicit Theodontius filius fuit Pigmalionis ex eburnea matre: qui cú Pigmalioni successisset in regno: Cyprú ísulam Paphum ex suo noie nuncupauit. Paulus auté dicit Paphú oppidú ab eo tantum constructum: & de suo nomine nominatum: quod quidem Veneri sacrum esse uoluit constructo in eodem illi templo & ara: cui thure solo diu sacrificatum est.

¶De Cynara filio Paphi qui genuit Myrrham: & ex Myrrha Adonem. Cap. LI.

Ynara filius fuit Paphi: prout ostédit Ouid. dum dicit. Editus hac ille é qui sine ple fuisset. Inter fœlices cynaras potuisset haberi. Est aút hic alter ab illo Cynara: qui assyriorų rex diciť: in lapidé uersus flendo ifortunia filiorú. Ex hoc auté Cynara cyprio præter scelus unú nó habemus. Nam ut ipse recitat Oui. huic ex cóiuge filia fuit noie Myrrha: quæ cú formosa esset: ac etiá matura uiro: pter debitú patré amauit: & nutricis suæ opera: dum mater eius sacra cereris celebraret: in quibus oportebat p noué dies a contactu uiri abstinere: eius cócubitu potita é: in quo prægnás effecta Adon filius natus est.

¶De Myrrha filia Cynaræ & matre Adonis. Cap. LII.

Yrrha: ut supra patet Cynaræ regis filiá dicit fuisse Ouidius: & cú eú nephasto adamasset amore opera nutricis suæ eius icognita habuisse concubitum. Fulgentius tamen dicit eá cú cynara postq̃ illum ebrium effecisset habuisse: concubitú: quæ ex nephario concubitu prægnans facta: cú illam uellet noscere cynara: nouissetq; filiá: dolore pcitus eam secutus occidere uoluit. Quidá dicút eá í sabæos fugisse: ad quos usq; secutus cynara: cú illá gladio pcussisset: ex uulnere cóceptú filiú erupisse. Oui. tamé dicit eá miseratióe deorų apud sabæos í arboré sui nois uersam: & calore solis apto cortice filiú emisisse: qué nymphæ liquoribus unxere maternis. Figméto huic arbitror cám dedisse nomé arboris: q̃ apud sabæos uocať myrrha: guttas emittés solis pcussa radiis: ex qbus pigmétú cóficiť qď adon uocát: qď latine suaue so-

nat.est.n.suauissimi odoris:ut uidet̃ uelle Petronius arbiter plurimũ libidini cõferẽs:adeo ut asserat se ad libidinis icremẽtũ:myrrhinũ potasse poculũ. Verꝝ Fulgẽtius ut ĩ pluribus lõge altius sentiẽs circa hoc dicit. Myrrhã arborẽ ĩ India eẽ:& solis caloribus cremari:& qa solẽ patrẽ oĩum reꝝ dicebãt:ideo patrẽ myrrham amasse dictũ:& cũ sol feruẽtius illã calefaceret eã reges ex imis corticis emittere:& sic a patre uulnerata:adonẽ.i.suauitatẽ odoris emisisse.

℄De Adone Myrrhæ filio & nepote Cynaræ. Cap. LIII.

ADon Cynaræ regis aui sui:& Myrrhæ sororis suit filius:ut lõgo carmine ĩ maiori uolumĩe testat̃ Oui.de quo talẽ ipse idẽ recitat fabulã.Dicit enim ꝙ cũ formosissimus euasisset iuuenis:a Venere casu percussa a filio summe dilectus est:quæ dũ illũ maxima delectatiõe sua ꝑ siluas sequeret̃ & nemora:eiusq; uteret̃ amplexibus sæpius eũ monuit ut sibi ab armatis beluis caueret: & sequeret̃ inermes. Verũ die q̃dam male uerborũ Veneris memor:in aprũ irruens ab eo occisus est. Quem Venus fleuit amare:& in florẽ cõuertit purpureũ.Hoc figmẽtũ Macro.in lib.saturnaliorũ conat̃ enodare mirabili ratione.Dicit.n.Adonẽ solẽ eẽ:quo nil pulchrius:& eã terræ partẽ:quã ĩhabitamus supius.s.hemisperiũ Venerẽ eẽ:cũq; ĩ iferiori ẽ hemisperio:a physicis ꝓserpina appellata sit.Et sic apud assyrios & phœnices:quos penes & Veneris & Adonis fuit religio igẽs:tũc Venus cũ Adone a se dilecto delectaret̃ cũ circa supius hemisperiũ sol ampliori circũflectit̃ ambitu & ide ornatior:qa flores frõdes & fructus eo tpe terra producit.Dũ uero breuiores circũducit circulos:de necessitate maiores:apud ĩferius hemispiũ agit: & sic autũnus & hyems ĩbribus assiduis terrã decore suo priuatã lutosam faciũt:quo aper q hispidũ aial ẽ delectatur : & sic ab apro.i.ab ea tpis q̃litate q̃ delectat̃ ap.adõ.i.sol.terræ.i.ueneri sublatus uĩ:& ĩde uenus luctuosa efficit̃. Qđ ãt sit adõ trãsformatus ĩ florẽ:ob id fictũ puto:ut nr̃i decoris breuitas ostẽdat̃ mãe qđẽ purpureus ẽ:sero lãguẽs pallẽsq; marcidus efficit̃.sic & nr̃a humanitas mane.i.iuuẽtutis tpe florẽs & splẽdida ẽ.sero ãt.i.senectutis æuo pallemus & ĩ tenebras mortis ruimus.Sãe qcqd assyrii sentiãt uel Macro.historia tñ uĩ sentire & Tullius testat̃ ubi de naturis deorũ:ueneRẽ fuisse syria cyproq; cõceptã.i.ex syrio hoĩe & cypria muliere:q̃ astarcõ uocauere syri:eãq; adoni nupsisse:ut dicit Lanctã.ĩ lib.diuinaꝝ ĩstitutionũ.In sacra historia cõtinet̃ hanc meretriciã ĩstituisse artẽ & stuprũ mulieribus suasisse:& ut uulgato corpore q̃stũ facerẽt:& hoc idõ dicit imperasse:ne sola p̃ter alias mulieres ĩpudica:& uiroꝝ appetẽs uideret̃.Ex quo cõsecutũ ẽ & lõgis ꝑseueratũ tẽporibus:ut phœnices de ꝓstitutiõe filiaꝝ donarẽt anteq̃ eas iũgerẽt uiris:ut in lib.de ciui.dei testat̃ Augu.& Iustinus ĩ epithoma Põpei trogi:ubi Didonẽ.lxx.uirgines ĩ littore cyprio q in q̃stũ uenerant rapuisse demonstrat.Fuit igit̃ Adon rex cypri & Veneris maritus:quẽ ego ẽt seu ab apro:seu alia nece Veneri subtractũ reor eo ꝙ ad imitationẽ lachrymaꝝ eius ueteres anniuersario plãgore cõsueuerit adonis ĩteritũ flere:quos in suis uisiõibus ĩcrepat Isaias.

℄De Pirode Cylicis filio. Cap. LIIII.

PIrodes ut Plinius asserit in libro naturalis historiæ filius fuit cylicis : ex quo & si nil aliud habeamus eodem Plinio teste:saltem habemus eundem primo ignem ex silice excussisse.

℄De Phœnice.iiii. Agenoris filio qui genuit Philisthenum & Belum. Cap. LV.

PHœnix ut dicit Lactãtius filius fuit Agenoris.hũc dicit Eusebi.ĩ libro tẽporũ:regnante argiuis danao una cũ Cadmo fratre a thebis ægyptiis uenisse in syriã:& apud tyrũ & sydonẽ ĩperasse qđ q̃dẽ fuisse potuit circa annũ mũdi.iii.M.dcc.xlvi.post paulũ ãt dicit eũ anno prĩo lyncei regis bithiniã cõdidisse:q̃ prius Mariãdina uocabat̃:qđ fuit anno mũdi.iii.M.dcc.lxxix.huius tamẽ aduẽtũ ĩ syriã nõ cõuenit cũ dictis supra:ubi de Agẽore a Theodõtio & etiã ab Ouidio discrepat: q uidet̃ uelle Agenorẽ uenisse nõ phœnicẽ cũ cadmũ missum ad perqrendã Europã ab Agenore:nõ a Phœnice describat.Sed has ego uarietates ultro cõcordare uolentibus linquã:& de phœnice qđ cõpererĩ ꝓseq̃r.Hũc aũt artificiosũ fuisse hoĩem ostendit Eusebius:eo ꝙ primus q̃sdã lr̃as seu lr̃arũ caracteres phœnicibus dederit:deinde ad scribẽdũ eas ĩstituisse uermiculũ:unde & color ille phœniceus dictus ẽ:credo ab ĩuẽtore : q postea mutata lr̃a ẽ puniceus appellatus.

℄De Philisthene filio phœnicis q genuit Sichæũ. Cap. LVI.

PHilisthenẽ dicit Theodõtius filiũ fuisse Phœnicis:Qui cũ eẽt Herculis sacerdos q ꝑsanctissime a phœnicibus colebat̃:uideretq; phœnice p̃re mortuo Belũ fratrẽ natũ maiorẽ regnare : relicto Sichæo filio sacerdotio:& copiaꝝ parte sũpta naues cõscẽdit: & post multos casus cũ Herculis colũnas cursu supasset ibidẽ ĩ littore oceani sedes assumpsit ꝑpetuas : cõdita ciuitate q̃ Gades uocauere sui:& ne sacerdotiũ abdicasse uideret̃ oĩno:tẽplũ ibidẽ cõstituit herculi:& sacra oĩa ritu tyrio ĩnouauit.

℄De Sichæo Philisthenis filio & Didonis uiro. Cap. LVII.

SIchæus secundũ Theodontium fuit filius Philisthenis:cui abeunte patre sacerdotium derelictũ est:ut supra dicitur.quod a rege proximus erat honor.hũc dicit Seruius sicarbam uocatũ:esto eũ Virgilius semꝑ uocet Sichæũ.Et Iustinus semꝑ illũ uocet acerbã:hic ãt seu relictis seu aliũde q̃sitis thesauris:ut Theodõtio placet:& reliqs:copiosus factũ plurimũ: Belo mortuo Elisã filiã eius accepit uxorẽ : quæ postea Dido uocata ẽ:quã præcipue dilexit.Verũ cũ Pigmalion Peli filius patri successisset in regno:auri auidus:eius desideratis diuitiis:clam illi tetendit insidias & incautũ interemit.

℄De Belo Phœnicis filio:qui genuit pigmalionem & Didonem & Annam. Cap. LVIII.

BElus q & metres secũdũ Seruiũ appellatus ẽ:ut ait Theodontius filius fuit phœnicis: uir bello & armis ĩsignis:adeo ut cyprios littus phœnicũ pyratica ĩfestãtes subigeret:qđ Virgi.ĩ persona Didonis ꝑfunctorie tãgit dicẽs.Genitor tũ Belus opimã:Vastabat cyprũ & uictor ditione tenebat.

℄De pigmalione filio Beli. Cap. LIX.

PIgmaliõ:ut Theodõtio placet filius fuit Beli regis Tyri:& p̃re moriẽte ut ait Iustinus:una cũ sororibus tyriis derelict⁹ ẽ.Cui adhuc puero popul⁹ paternũ tradidit regnũ hic uero auarissimũ cũ

aium ad diuitias Sichæi patruelis sui iniecisset: illum dolo interemit hoc solum scelus ex rege isto nobis reliquit antiquitas.

¶De Didone filia beli & coniuge Sichæi. Cap. LX.

Dido præcipuũ matronalis pudicitiæ decus: ut Virgilio placet: Beli regis fuit filia. Hanc ĩsignis formæ uirginẽ tyri Belo mortuo acerbæ seu sicarbæ uel sicæo Herculis sacerdoti dedere in coniugẽ qui ob auaritiã a Pigmalione occisus est. Hæc aũt post longa fratris mendacia in somnis a uiro ꝓmonita: sumpto uirili aĩo: pluribus ex his q̃bus sciebat Pigmalionẽ exosum: clã in suã sñiam tractis: sumptis nauibus fugã cœpit thesauris secũ delatis. Et cũ in littus deuenisset africũ: ut placet etiã Tito liuio: mercato ab ĩcolis suadentibus: ut ibidẽ sedẽ sumeret: tantũ littoris quãtũ posset bouino corio occupare: illudq; in cartã redactũ: & in frusta cõcisum occupauit plurimũ: & ostensis sociis thesauris suis: eiusq; aĩatis ciuitatẽ composuit: quã postea uocauere Carthaginẽ. Arcem uero eius a bouino corio: q̃d sit uocitãt: byrsam nuncupauit. Ad hãc accessisse Aeneã profugũ ui tempestatis ĩpulsum: & hospitio thoroq; susceptũ ab ea: Virgilio placet: eãq; discedente a se Aenea: ob amoris impatientiã occisam. Veꝝ iustinus & historiographi ueteres aliter sentiunt. Dicit eñi Iustinus a musitanoꝝ rege sub belli denunciatiõe a principibus Carthaginensibus postulatam in coniugẽ: q̃d cum ipsa resciss et: & sua se ante sñia ad oẽm casum ꝓ salute patriæ dãnasset: ægre tulit: sed terminũ ĩpetrauit: infra quẽ se ad uiꝝ ꝓmisit iturã. Qui cũ uenisset constructo ĩgenti rogo: in eminentiori ciuitatis parte: q̃si Sichæi placatura manes illũ cõscendit. Et astãtibus ciuibus atq; expectãtibus q̃dnã factura eẽt: ipsa educto quẽ clã gesserat cultro dixit. Optimi ciues ut uultis ad uiꝝ uado. Seq; hoc dicto interemit: mortẽ potius eligens: q̃ pudicitiã maculare. Quod etiam longe est a descriptione Maronis.

¶De Anna Beli regis filia. Cap. LXI.

Anna fuit filia Beli: ut uidetur placere Virgilio: qui illam sæpissime Didonis sororẽ appellat hæc Didonis fugæ comes fuit: quã postq̃ mortuã uidit: & Carthaginẽ a Iarba rege occupatã: ut Ouidi. dicit ubi de fastis: ad Bathum regẽ corisæ insulæ aufugit uetusti hospitii cõfisa iure. Tandem sentiens: q̃a Pigmalion arma aduersus eam moueret hãc ob causam a Batho licentiata intrauit mare: & tempestatẽ passa ubi camierẽ petere intẽdebat: in laurentũ littus delata est: per quod dum Aeneas iam superato Turno: cum Achate spaciando deambularet: eo uiso fugã cœpit: tandem præstita ab Aenea fide substitit: & ab eo in regiã deducta est: cuius ob aduentum suspicata lauinia ei tetendit insidias. Verum anna a Didone per quietẽ monita nocte regiam exiuit: & si satis potest ex Ouidii uerbis concipi: in numicum flumẽ se se præcipitem dedit. Sane fictor Ouidius ad ulteriora procedens dicit: ꝙ cum postea exquireretur: & a ꝑquirentibus perueniret̃ ad numicum flumen: uisum est illis e fluuio uocem audiuisse dicentẽ. Placidi sum nympha numici Amne perenne latens anna perẽna uocor. Post ipsum aũt Ouidiũ dicit Macrobius in saturnaliorum libro: aprili mense publice & priuatim sacrificatum iri: ut annare & perennare cõmodi liceat.

¶De Europa Agenoris. vi. filia. Cap. LXII.

Europa filia fuit Agenoris: ut per Ouidium patet: ex qua talis narratur fabula: ꝙ cum ob formositatem suam summæ diligeretur a ioue: ab eodem Mercurius missus est: eiq; imperatum: ut quæ cerneret armenta in montanis phœnicum in littus impelleret: quo cum puellis ludere consueuerat Europa. Quod cum Mercurius fecisset iuppiter in candidum taurum transformatus: se armẽtis ĩmiscuit. Hunc cũ cerneret uirgo pulchritudinis & mansuetudinis eius delectata: illũ primo tractare manibus cœpit. at inde eius conscendit dorsum: qui paulatim se in undas deducens: dum illam territam: & cornibus atq; dorso innitentẽ sensit natans in cretam transtulit: ubi in ueram redactus formam: eam oppressit: & oppræssu prægnantem fecit: quæ illi postea peperit: ut nõnullis placet: Minoẽ Rhadamãtũ & Sarpedonem. Ipse uero in eius sempiternã memoriã tertiam orbis partem Europam ex eius noĩe nuncupauit. Huius fabulæ figmẽtũ adeo tenui tegitur cortice: ut facile possit apparere quid uelit. Nã Mercuriũ armenta depellentẽ in littus: ego eloquentiã & sagacitatẽ alicuius lenonis uirginẽ e ciuitate in littus deducentem ĩtelligo: seu mercatorẽ fictum se iocalia ostensurum: si nauem conscenderet pollicentem. Iouem in taurum transformatũ uirginis delatorem iam apud deliras aniculas uulgatum est: nauẽ fuisse cui erat ĩsigne albus taurus: qua q̃cunq; fraude conscensa: a uirgine illico remigantium opere factum est: ut deferretur in cretam ubi ioui coniugio iuncta est: seu secundũ Eusebium in libro temporꝝ Asterio regi: ex quo ipse supra dictos filios asserit ꝓcreatos. Augustino tamen placet hunc non Asterium: sed sanctum appellatum fuisse. Discrepant insuper de tempore: huius rapinæ plurimũ auctores. Cũ sint: ut Eusebius refert: qui dicant iouem anno Danai regis argiuorum. xl. europæ mixtum: eãq; postea Asteriũ cretensiũ regem in coniugem assumpsisse: qui annus est mundi iii. M. dccc. xviii. Alii uero dicunt eam a cretensibus raptam: regnante argis acrisio circa annum mundi. iii. M. dccc. lxxviii. Quidam autem uolunt eam raptam Pandione athenis regnãte. anno. s. mundi. iii. M. dccc. lxviii. Quod quidem tempus magis conuenit eis: quæ de Minoe eiusdem Europæ filio leguntur. Huius imaginem ægregiam ex ære a Pithagora tarenti positam dicit Varro ubi de origine linguæ latinæ.

¶De Cadmo Agenoris. vi. filio: q̃ genuit Semelẽ Agauẽ: Auctonoẽ & inoem. Cap. LXIII.

Cadmus antiquorum omnium uulgata fama fuit filius agenoris: quem una cum Phœnice fratre a thebis ægyptiorum uenisse anno Danai argiuorum regis. xvii. & apud tyrum & sydonem regnasse scribit Eusebius in libro temporum: cum ut supra patet longe ante ibidem uenit. Agenor peste pulsus: a quo Agenorem patrem horum nõnulli uolunt duxisse originem. Qui Eusebius post hæc scribit: anno regni lyncei. xvi. Cadmum armeniam occupasse: quod a Cylice factum supra memorauimus. Hic tamẽ ut scribit Ouid. cũ rapuisset iuppiter Europã: ad ipsius ꝑquisitionẽ ab Agenore p̃re missus est hac ei ĩdicta lege ne absq; ea reuerteret̃ in patriã. Qui sumptis sociis cũ quorsum q̃reret ignoraret: nouas sibi

exquirere sedes statuit. Et cũ haud longe a parnaso applicuisset: oraculũ consuluit: & habito responso: ut bouem sequeretur indomitam: & ibidem ubi consisteret sedes assumeret: qui in destinatũ sibi locũ ductus acquieuit: & regione a boue uocata boetia ciuitatis fundaméta iecit: eamq; ab antiqs thebys ægyptiis: ex qbus ꝓdecessores eius aduenerãt thebas appellauit. Sane ut dicit Ouid. dũ uellet sacrum cõficere: & ex sociis quosdam misisset: ut aquã afferent: nec reuerterent: eos secutus comperit a serpente ingenti deuoratos: quem cũ spectaret audiuit: qa & ipse serpens inspiceret. Eo tandem occiso monitu sumpto dentes illi euulsit: ac seuit: & repente hoĩes in armis exorti sũt: & prœliũ inuicem habuere spectante Cadmo: nec ante cessauit prœliũ: q̃ qnq; tantũ superstites remanerent: q inita pace sese iunxere cadmo: & cœpto operi adiutoriũ præstitere. Palefactus insuper scribit eum Spingam habuisse coniugem: eandemq; propter zelum Hermione ab eo discessisse: & aduersus cadmeios bellũ inisse: Sũt præterea qui uelint eum secus hypocrenem fontem sedentem atq; meditanté. xvi. litterаꝝ caracteres adinuenisse: qbus postea omnis græcia usa est. Sic & Plinius in libro naturalis historiæ: dicit eũ apud thebas lapidicinas inuenisse: & auri metallorũq; cõflaturã: dato theofastus eũ dicat hæc apud phœnices fecisse. Veꝝ longe post designatũ tempus. Nã qđ supra de eo scribit fuit circa annũ mũdi. iii. M. dccc. v. hæc aũt circa annos. iii. M. dcccc. xxxviii. Inde dicit Ouid. fuisse sibi cõiugé Hermioné Martis & Veneris filiã: ex qua constat. iiii. genuisse filias: eidéq; Hermioni a Vulcano uitrico exitiale monile concessum. Post hæc aũt cũ plurima ex nepotibus & filiabus euenissent infortunia: ipse iã senex ab Amphione & Zeto pulsus in illyrios habiit: ubi miseratione deoꝝ in serpentes ipse & hermiona uersi sunt. Huius historia fabulosa aliq̃ habet imixta: quoꝝ uidere sensum superest. Serpentem igit marti sacrũ: Ego senem hominé atq; prudenté olim armigeꝝ: & bellicosum intelligo uerbis suis: & percontationibus Cadmi socios detinentem: cuius cõsilio: ꝙ ego per dentes assumo: inter incolas seminata discordia est: qui aduersus eũ Spingæ impulsu surrexerant. Ex qua repéte sumptis aduersum se armis in pugnã deuenere: quoꝝ principes attritis cede popularibus cũ cadmo in cõcordiã deuenere: & ex incolis atq; forensibus unũ fecere populũ: qđ aũt ipse exul cũ coniuge serpens effectus sit: eos designat factos esse longæuos. prudentes enĩ more serpentũ sũt senes: & reꝝ experientia cauti: & ætate annosi. & si etiam æuum impulerit: & subsidia desint ritu serpentũ curuo incedũt pectore. De tépore aũt huius regni etiã discordes fuere ueteres. Dicit enim Eusebius in libro temporꝝ anno regni Abantis regis argiuoꝝ. viii. q fuit mũdi annis. iii. M. dccc. xxvii. Cadmũ ab Amphione & Zeto regno pulsum. Nec multũ post dicit regnantæ argis acrisio cadmũ regnasse thebis: cũ acrisius abãti successerit: qđ tamé esse potuit circa annũ mũdi. iii. M. dccc. lxxv. cui tépori congruit qđ postmodũ idem scribit Eusebius. s. Acrisio argis regnante ea fuisse: quæ de spartis memorant. Quos dicit palefatus ꝙ cũ ꝓximarũ eént regionũ aduersus Cadmũ subito cõstitisse: & propter repentinos cõtractus: quasi de terra natos: & quia ex oĩ confluxissent parte spartos uocatos. Sed tamen male conuenit tempori: quo supra raptam diximus europam hi ueritatem comperiant: qbus magis est curæ: ego aũt nil amplius reperire potui.

¶De Semele filia Cadmi. Cap. LXIIII.

Emeles Cadmi fuit filia & Hermionis: ut satis per Ouidium patet in maiori uolumine. Hanc ex ioue prægnantem cum ægre ferret iuno ei in uetulam beroem epidauream transformata suasit: ut experiretur nunqd amaret a ioue: ut ab eo postularet: ut secum prout cum iunone concumberet. Quæ cum iouem per stygias undas iurare compulisset: ut sibi postulata concederet: petiit ut secũ prout cum iunone iaceret. Iuppiter autem dolens: quia iurasset: sumpto minore fulmine eam ꝑcussit: & mortua est: eiq; ex utero nondum perfectus infans eductus est: qui Bacchus postea fuit. Figmenti huius ego ueritatem puto: hanc fœminam prægnantem: ut ipsa sonat fabula fulmine percussam: non enim ignis. idest iuppiter Aeri: idest iunoni miscetur: nisi per fulmen ad inferiora descendens.

¶De Agaue filia cadmi. Cap. LXV.

Gaues: ut satis notũ est: Cadmi & Hermionis fuit filia: quam Cadmus Echioni uni. s. ex sociis: qui illum iuuere Thebas ponere: matrimonio coniunxit: ex quo ipsa concepit & peperit filium quem uocauere Pentheũ elati animi iuuené: qui cũ sacra bacchi sperneret celebrãtibus matre & sororibus & aliis: ab omnibus infuriam uersis occisus est. Dicebat Leõtius Pentheũ hunc abstemiũ fuisse: & ob id a temulenta matre & aliis occisum quia sæpius ebrietatem & temulentiã dãnasset eaꝝ.

¶De Auctonoe filia Cadmi. Cap. LXVI.

Vctonoe Cadmi & hermiõis fuit filia ut ait Ouid. Hæc Aristei fuit cõiunx & ex eo ꝑpit Atheoné.

¶De Inoe Cadmi filia. Cap. LXVII.

No æque Cadmi & Hermionis: ut ait Ouid. fuit filia: quæ cũ nupsisset Athamanti Eoli filio: eiq; Learcũ & Melicertem peperisset cũ ab isano patre learcũ uidisset occisum: sibi timens & reliquo: ex prærupto saxo se ꝑcipité dedit in mare: ex quo aiunt eã marinã deã leucotoem factã: & melicerté palemonem miseratione neptuni. Credo ego loca illa fuisse: ad quæ necata cadauera mare detulerit: & delatis ad solatiũ supuiuẽtiũ ĩposita deitatis noĩa. Seu potius: ut ĩfra legit de learco & Melicerte.

¶De labdacio septimo Agenoris filio qui genuit laium. Cap. LXVIII.

Abdacius: ut dicit Theodontius: iunior fuit slioꝝ oĩum Agenoris. Qui cũ audisset fugatũ fratré & amphioré propria manu peremptũ: & lycum occisum ab Hercule: ab amicis sollicitatus ꝑcibus ut syria relicta ueniret ĩ græciã: cũ esset ob sceniũ nimis inhabilis ad laboré laium ex filiis iunioré transmisit. Qui confestim occupato regno rex dictus est. Paulus autem dicit labdacum Phœnicis fuisse filium: senemq; thebas uenisse uocatum: & ibidé regnasse aliquandiu: & laium filium genuisse.

¶De laio rege thebarum labdacii filio qui genuit Oedipum. Cap. LXIX.

L Aius thebarum rex fuit: & ut satis demõstratũ est Labdaci filius: qui seu ex Phœnice missus uenerit Thebas: seu ibidẽ natus sit regnãs Iocastã Creontis thebani filiã sũpsit uxorẽ. Quã cũ audisset con cepisse: cõsuluit de futura ple oraculũ: & in respõsis habuit se nasciturũ manu periturũ. Qui uolens cõsilio obstare piculo: iussit Iocastæ: ut qcqd nasceret exponeret. Quæ cũ mœsta ĩfantẽ fecisset ex poni: alitus ab extero dũ adolescẽs patrẽ exqreret: & ab oraculo se audiuisset illũ apud phocim iuẽturũ: cũ uenisset ibidẽ patrẽ ĩcognitũ seditionẽ ciuiũ: & exterorum separãtẽ occidit: & sic Laius occubuit.

¶ De Oedipo filio Laii: q genuit Antigonã: & Ismenã: & Etheoclẽ: & Pollynicem. Cap. LXX.

O Edipus rex thebarum fuit: & Laii filius & Iocastæ: ut in thebaide testat Statius. Hũc iussu pris: ut su pra dictũ ẽ: a matris utero in syluas abiiciendũ feris delatũ dicunt. Quẽ cũ deferret serui eius ætati inocuæ cõpatiẽtes: nõ abiecerũt iuxta mandatũ: qnimo pforatis ei pedibus arbori uimine alliga rũt. Ad uagitũ cuius tractus pastor qdã polibii corynthiorum regis: eũ ab arbore abstulit: & ad polybiũ detulit. Qui cũ filiis careret patria affectione suscepit: & filii loco educauit. Is tamẽ cũ adoleuisset: audissetq; se nõ polybii filiũ: pquirere patrẽ disposuit: & cũ apollinẽ cõsuluisset: accepit se phocis patrẽ repertum: & matrẽ sumptum in cõiugẽ: qui phocim ueniẽs orta iter ciues: forẽsesq; seditiõe dũ faueret forensibus Laiũ conantẽ sedare tumultũ ĩcognitũ iteremit. Tãdẽ tanq̃ ab oraculo lusus thebas petẽs Spingẽ inuenit quã solutis pblematibus cũ occidisset: thebas ĩtrauit: ubi filius Polybi creditus: illi Iocasta mater cõiugio iuncta est: quã libẽs sumpsit: meroes olim Polybi cõiugis: quã matrẽ suspicabat: timẽs cõiugiũ: & rex thebarum factus: & iiii. filiorum ex Iocasta pater: orta letali peste thebis habitũ est ab oraculo: nõ defuturã ciuitati pestẽ: ni regnãtis exilio: incestuosum Iocastæ cõiugiũ purgaret. Sane dũ hæsitaret iã infœlix uenit corinthius unus eũ polybo mortuo in regnũ uocãs: qui dũ se matris nuptias timere diceret: quonã modo corinthũ deuenisset audiuit a sene: qđ cũ audiuisset Iocasta memor: quæ a seruis audiuisset: qui illũ detulerant inspectis eius pedibus eum extẽplo recognouit in filiũ: qđ ille audiens: & a se Laiũ patrẽ occisum cognoscẽs: dolore percitus sibi manus iniecit in oculos: eisq; eiectis se ppetuis dãnauit tenebris. Filii uero discedẽtes eius spreta humilitate ueniẽtes in bellũ: & inde in mutuã mortẽ Iocasta iã gladio perempta mœstus: dolensq; altera filiarum ducente exul Creontis imperio in Cyteronẽ montẽ abiit. quo aũt inde abierit mihi incognitũ est. Sibi tamen ab Atheniensibus: nescio quo merito templũ & sacra tanq̃ deo: Valerio referente constituta sunt.

¶ De Antigona Oedipi filia. Cap. LXXI.

A Ntigona Statio teste Oedipi ex Iocasta fuit filia: Hæc patri cæco: & in exilium a Creonte pulso du catum miseranda præstitit: inde cum ad exhibendas ultimas lachrymas fratribus: & officium funebre nocte aduersus Creontis imperiũ uenisset: ibiq; argiam pollynicis coniugẽ comperisset. Cremarentq; ambæ cadauera fratrum: cum argia capta est: & iussu creontis occisa.

¶ De Ismene filia Oedipi. Cap. LXXII.

I Smenes Oedipi fuit filia: ut asserit Statius: de qua nil habetur: nisi ꝙ cuidam Athy iuueni Cyrreo desponsata fuerat: qui ante nuptias a Tydeo occisus est.

¶ De Etheocle Oedipi filio & Iocastæ. Cap. LXXIII.

E Theocles Oedipi filius spreta pris humilitate: habita cũ pollynice fratre de regimie regni sub hac lege cõcordia: ut uicissim singulis annis altero interim exule regnarent: repetito a pollynice p Tydeũ amicũ regno: nõ solũ seruare legẽ noluit: sed insidias Tydeo legato posuit: quãobrẽ septẽ regum obsidionẽ passus est: & demũ in duellum cũ fratre ueniens: ab eo iam uictus illum cultro trãsegit: & sic mutuis cecidere uulneribus: nec eorundem ignes cremantes cadauera fuere concordes.

¶ De Pollynice filio Oedippi: qui genuit Thessandrum. Cap. LXXIIII.

P Ollynicẽ Oedipi fuisse filiũ & Iocastæ notissimũ est: hic cũ fratre: ut pximo supra inita de regimine pactiõe: primus in exiliũ tendẽs agẽdibus hymbribus: & uento nocte argos intrauit: & cũ sub regia porticu qesceret adueniẽte Tydeo: q exul patriã fugiebat: itrãte eo sub porticũ: aduersus eum surrexit in rixã: & ut supra dictũ ẽ ab Adrasto regẽ pacati: & in regiã deducti sunt: & eius ẽt generi facti. Tractu aũt tpis: cũ Tydeus sub legatiõis noĩe p Pollynice ethocli regnũ postulasset frustra: eiq; contra ius gentiũ in mortẽ ĩsidias ab Etheocle sibi positas cõperisset: eo itũ est: nato iã ex argia Pollynici paruulo filio: ut Adrastus cõgregatis argiuis principibus aduersus Etheoclẽ & Thebanos iret in bellũ: ubi hiatu terræ absorto Amphiarao: & Tydeo sagitta lætali uulnere icto: reliqsq; pemptis uariis mortibus pugnãdo regibus actũ est: ut in singulare certamẽ deuenirẽt fres. In quo cũ iã uictor uideret Pollynices clã a fratre iacẽte trãsfixus est: & sic ambo mutuis uulneribus periere. Quorum tã efficax atq; inflexibile odiũ fuit: ut ẽt eis mortuis iter cadauera pseueraret. Nã eis i eodẽ rogo ab Argia Pollynicis cõiuge: & Antigona sorore positis: nõ primo ignis accensus est q̃ diuisæ sint flãmæ: adeo ut liqdo appareret cadauera recusare uno eodẽq; igne comburi.

¶ De Thessandro Pollynicis filio. Cap. LXXV.

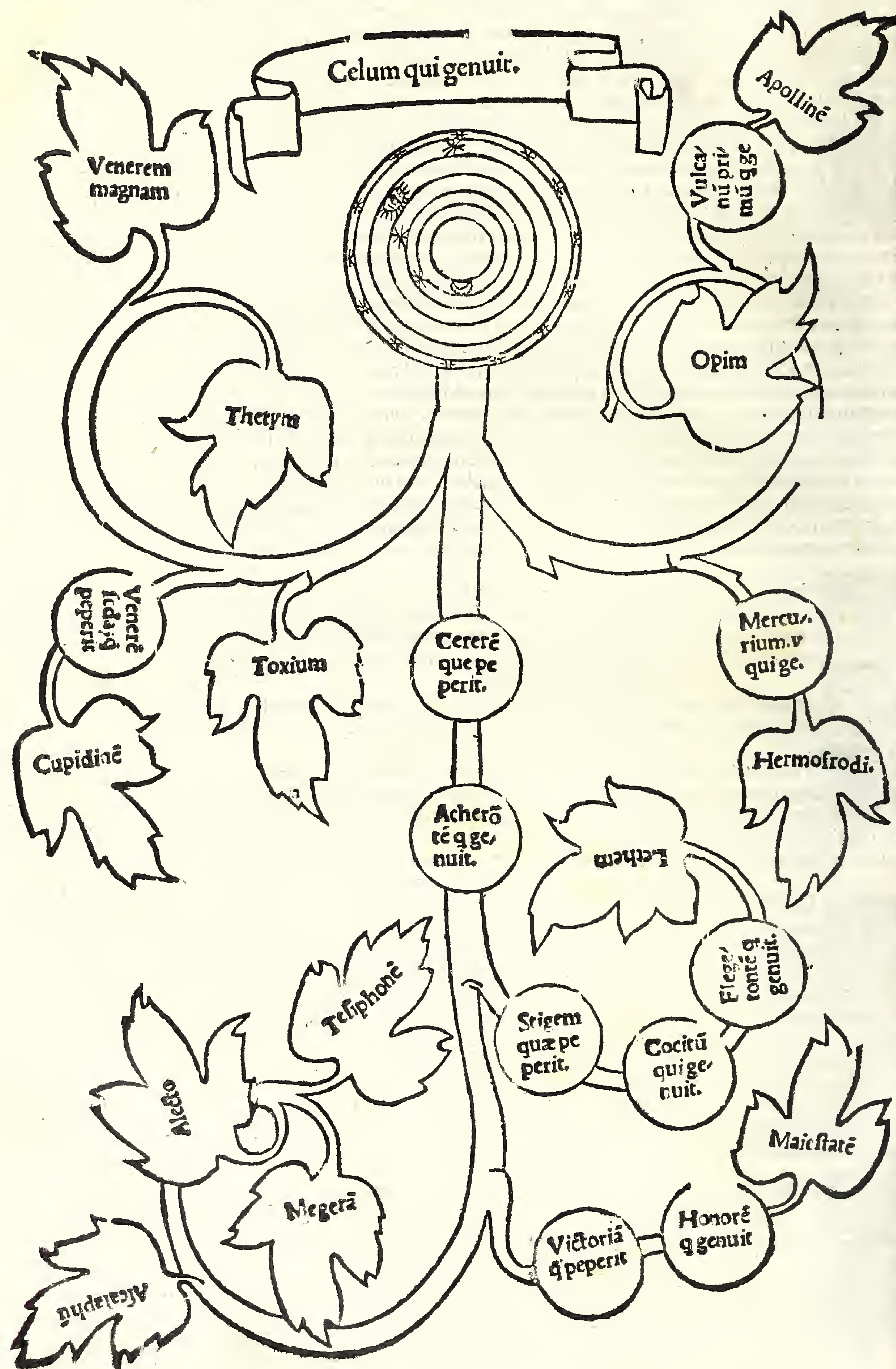
T Hessander Pollynicis fuit filius ex Argia: Statio teste. Qui cum robustus euasisset iuuenis iter proceres cæteros ad Troianum excidium iuit cum græcis. & ut ait Virg. unus fuit ex illis: qui cũ Vlysse ligneum equum intrauere. quid tandem ex eo fuerit: non comperi.

¶ De Scyta. xiii. filio primi Iouis. Cap. LXXVI.

S Cyta: ut Plinio placet in libro de historia naturali: Iouis fuit filius: de quo nil aliud legimus: præter quod ipse asserit Plinius eum. s. arci sagittarumq; repertorẽ primũ fuisse. Quẽ longe antiquorem sacræ testantur litteræ. Ex quibus sumitur Lamech sagittarium extitisse.

f Vpererat de stirpe ætheris cælius: quẽ ut in sequenti libro daret initium reseruare satius uisum ẽ.

CELIVS IN TERNO GENERIS PARS PONITVR EIVS

¶Genealogiæ Deorum Gentilium: Liber Tertius Incipit. Prohœmium.

Vlcanti mihi exiguo cortice errorum uetustatis salum. Et ecce inter aspreta scopulorum & frequentia freta grandæuus senex Numenius philosopus uir quidem suo sæculo auctoritatis iclytæ se obtulit obuium: & placida satis uoce sermoneq; composito inquit. Quid labore tuo numina ledis: ubi quiete illis poteras placuisse? fuit olim mihi quæ tibi nunc cura est: theologizātium: scilicet poetarum claustra uulgo etiam reserare. Et dum Eleusiorum sacrorum archanum totis uiribus in propatulum trahere conarer: Ecce sopito mihi inquiete profunda, uisæ sunt Eleusinæ deæ meretricali ornatu uesteq; deturpatæ ipsis fornicum in faucibus: se quibuscūq; adeuntibus prostrātes ultro. Qđ cum uideretur dignitati indecens nimium: mirarerq; tam pudicas deas in tā prophanum meretricium corruisse: repente quæsiuit: tam inepte ignominiæ causam. Ast illæ toruis oculis & rugosa fronte: in me uersæ irato uultu uerbisq; cœpere. Quid leno scelestе poscis? tu tam obscœni facinoris causa es. Excessu quidem nostræ integritatis atq; pudicitiæ renitentes in crinibus captas abstrahis: & in publicum lupanar tu ipse castissimas olim passim subiicis. Ego autem & si somno plurimo marcerem: non aliter q̄ uigilās intellexi: indignantes ilico & cognoui dormiens: quod uigilando non uideram: sacra: scilicet mysteria paucorum esse debere: & extemplo a cœptis destiti: ne indignationē acriorem incurrerem. Tu autē longe plus cupiens: q̄ tibi cauens uertiginosum intrasti gurgitē: & qđ omisi præsumis ipse: sino nunquid credā tantū tibi luminis præstet ingenii: q̄tum operi tam sublimi: opportunū sit: & hoc tacuisse nolim. Caue qđ feceris iā præmonitus Crisitones ob læsam cærerem periclitatus est. Pentheus bacchi sacra despiciens: capite mulctatus a matre pœnas dedit. Niobes ob uilipensam latonam perditis filiis & uiro in silicem riguit: & ne plures enumerem: tu forsan credis deorum aulas impune reserare uulgo? deciperis & ni desistas eorum iram: non antequā experiaris agnosces: Tum ego & si æstuantis maris obsisteret impetus: paululum tamen substiti: dixiq;. Quibus te ab oris: quæso nimium hos inter scopulos euehis? Ab inferis arbitror. Odore enim sulphureo cuncta reples: & os inferna caligine fuscū: & hæc ueteris infausti plutonis mandata sint: credo quasi christiano homini uti iamdudū gentilibus consueuerat: talibus timorem putet incutere. Ille quidem ueteres cecidere cathenæ: & arma hostis antiqui contrita sunt: uicimus precioso redempti sanguine: & in eo renati lotiq; suas decipulas non curamus. Attamen ego dearum tuarum non resero thalamos: nec deorum tuorum secessus aperio quasi uelim illecebras eorum magis ex propinquo cōspicere: sed ut appareat poetas: si bene de deo sensissent homines fuisse præclaros: & ob mirabile artificium uenerandos: & ut uideas quanti pendam hos tuos fabulosos deos similem stratonico sibi iram alabandi impræcanti: & Herculis imolestum exoranti precem faciam. Ipsi ergo omnes quorum tu me hortaris iram fugere mihi irati sint quæso. Tibi autem illisq;: & tam inepta credentibus christus Iesus his dominus euestigio euanuit ille. Ast ego attentus nauigio in ægeum euehar mare: cæli prolem perquisiturus amplissimam. Ille autem iter præstet placidū qui ex Sabæis magos ad se orandum atq; muneribus honorandum stella duce deduxit in Syriam.

¶De Cælo Aeteris & diei filio: qui genuit. xi. filios. Dato q̄ in præsenti tertio libro de. viii. tantum tractetur. utputa de Opi: de Thetide magna: de Cerere prima: de Vulcano primo: de Mercurio tertio: de Venere magna: & de Venere secunda: & de Toxio. Cap. I.

Caelum non illud quidem prægrandæ corpus ornatum syderibus: quod dicebat Orpheus a phanete compositum: in domicilium suum atq; aliorum deorum: & q̄ nos semper ambire circuitu cernimus. Verum homo quidam sic uocatus: ut ait Tullius: ubi de naturis deorum filius fuit Aetheris & diei: idest ignitæ uirtutis: & claritatis eximiæ: a quibus eius nomen processit in lucem: & q̄ homo fuerit: satis in libro diuinarum institutionum per Lactantium patet. dicit enim sic in sacra hystoria. reperi Vranium potentem uirum Vestam habuisse coniugem: & ex ea Saturnum atq; Opim & alios suscepisse: qui Saturnus cum regno potens efficeretur: patrem Vranium cælum appellauit: & matrem terram: ut hac mutatione nominum: fulgorem suæ originis ampliaret & cætera. Huic præterea ut in sacra hystoria dicit Ennius Iuppiter nepos eius primo in panæo monte aram statuit: atq; sacrificium adoleuit: & ab eo cælum ipsum uerum denominauit. Eumerus uero dicit hunc cælium seu cælum in oceano mortuum: & in oppido aulatia sepultum.

¶De Opi prima Cæli filia: & Saturni coniuge. Cap. II.

Ops seu opis: ut placet Lactantio libro diuinarum īstitutionū: filia fuit cæli & Vestæ: & Saturni fratris coniux: & Iouis aliorumq; plurium deorum mater: quāobrem apud orbos orbis plurimum uenerationis obtinuit. Sane seu antiq theologizantes ad suos palliandos errores fecerint: seu ad occultandam uulgo fictionibus magnarum rerum ueritatem: ut prætactum est: seu ut potius Ioui adularentur maximo regi: hystoria omissa. Hanc miris fictionibus ornauere: atq; illam ex eis extulere: adeo ut loco maximi numinis coleretur a multis: eiq; templa & sacra sacerdotesq; uariis constituerentur in locis: de quibus ut distinctius uideamus apponenda sunt aliqua. Primo eam deorum dixere matrem eiq; constituere quadrigam a leonibus tractam: eiusq; capiti turritam descripsere coronam & sceptrum manibus addidere. Veste præterea ramorum circuitionibus: & herbarum conspicua ornauere: illamq; incedentem sacerdotes: quos eo q̄ Eunuchi ex instituto essent gallos uocauere: tympana tangentes: & æra præ-

cedere demonstrarunt.eiusq; in circuitu sedes uacuas posuere:& chorybantes armatos illam ambire uoluerunt. Quid ex his tot senserit uideamus. Deorum enim mater ideo habita est:quia terrei sunt homines: qui ab hominibus dii facti sunt. Turrita uero corona:qua insignita est satis pro terra sumenda ostendit: cum sit terræ circuitus:ciuitatum & oppidorum ad instar coronæ insignitus. Vestis autem ramis herbisq; distincta monstrabit syluas:& fructeta:& herbarum species infinitas: quibus terræ superficies tecta est. Sceptrum autem quod manibus defert regna diuitias:& potentiam imperantium super terra monstrabit: ꝙ quadriga uehatur cum sit immobilis:Intellexere ordinem in operibus terræ per quattuor anni tempora: circulari quodam incessu seruari continue. Cur autem a leonibus trahatur:ratio hæc reddi potest. Voluere quidem agricolarum in tradendis terræ seminibus consuetudinem demonstrare. Consueuere quidem leones:ut Solinus in libro mirabilium dicit:si per puluereum solum iter faciãt: cauda pedum suorum uerrentes turbare uestigia:ne uenatoribus sui itineris præstent indicium. Quod & agricolæ seminibus iniectis sulcis euestigio faciunt retegentes:ne semẽ surripiatur ab auibus. Præterea cum sint ossa leonis ossibus cæterorum animalium duriora: intelligi uoluerunt: uertentium terram membra esse oportere solidiora:q̃ cæteris. Vel potius ut ostendatur per leones: quos quadrupedum reges dicimus: iugo opis subditos:orbis principes terræ legibus esse suppositos. Sedes autem uacuæ illi circumpositæ existimo:nil aliud uelint q̃ ostendere:quia non solum domus:sed ciuitates:quæ incolentium sunt:sedes uacuentur: persæpe peste agente uel bello: seu quia in superficie terræ uacuæ sint sedes plurimæ:idest loca inhabitata. Seu quia ipsa terra semper sedes seruet uacuas nasci turis. Sed ad demonstrandum ꝙ hi ad quos pertinet terræ cultum:non dico de agricultoribus tantũ sed etiam de principibus: qui ciuitatibus & regnis præsunt: non debent se ocio & inepte quieti concedere:q. nimo stare continue & uigilare:cum de nouo semper emergant: quæ exercitio talium indigeant. Chorybantes autem has armatos ambire designauerunt uolunt unũquenq; mortalium pro patria se debere bellis exponere:& arma pro salute patriæ sumere. Gallos autem sacerdotes habere:ob id contigisse dicunt:ꝙ cum deũ mater:athym decorum adamasset puerum:eumq; cum pellice comperisset:zelo percita illi abscidisse uirilia:& ob id similis sacerdotes appetere:quos gallos a contrario sensu dixere. Sane per dilectum athym uult Macrobius saturnaliorum libro solem intelligi: qui anno quolibet iuuenescere uidetur:& adeo a terra diligitur:ut in se eius suscepta influentia:quas cernimus herbas:flores:& fructus pariat:ꝙ eum castrauerit: hoc ideo fictũ credo:quia certo anni tempore:solis radii uideantur steriles esse:& potissime circa autũnũ & hyemẽ:in quibus tẽporibus nihil gigni uidetur ab eis. Vel ut dicit Porphyrius:athys flos est a terra dilectus tanq̃ ornamentũ suũ:qui tunc a terra castratur cũ ueniente fructu flos decidit:uel si cadat ante fructũ nõ sit ulterius ad fructũ aptus:ꝙ hi sacerdotes tympana ferant:& æra uolunt pro tympanis:quæ uasa sunt semisperica:& semp bina feruntur:duo intelligi hemisperia terræ:in quibus ambobus ut nõnulli opinati sunt: terræ opus ostenditur. Per æra uero intelligi uoluerunt instrumenta ad agriculturã accõmoda:quæ quondã anteq̃ ferri usus inueniretur ex ære confici consueuerant. Hanc præterea multis nuncupauere noĩbus:de quibus nõ nulla significata exposita supra sunt:ubi de terra:& certa hic sunt:cum aliquibus deabus cõmunia: de qbus in sequentibus dicetur:& ob id quæ sua sunt propria censui apponenda. Vocant igitur eam Opim: Berecinthiam:Rheam:Celybem:Almam:& magnam Palem. Opim autem ideo uocitatam uolunt:quod ut ait Rabanus. Opem ferat frugibus:& opere melior fiat:Berecinthiam autem dicit Fulgẽtius uocitatam quasi montium dominam:eo ꝙ deorum sit mater:qui pro montibus ĩtelliguntur:idest elatis hominibus: uel ut placet aliis & mihi a berecynthio monte seu oppido phrygiæ:in quo persancte colebatur ab incolis. Rhea autem eo ꝙ idem græcæ sonet quod ops latinæ. Cybelem uero uoluere nõnulli eam a cybalo quodam denominatã: quem primum illi sacerdotio functum aiunt. alii uero a cybalo oppido in quo dicunt sacra eius fuisse comperta. Quidam uero dictam uolũt a Cybel:quod capitis motum sonat:qui plurimus in sacris eius fiebat. Almã autem ab alendo nõnulli credere dictam eo ꝙ suis fructibus omnes alat. Palem autem eam uocauere pastores:& pabulorum dixere deam:eo ꝙ gregibus & armentis pabula præstet.

¶ De Tethy magna Cæli secunda filia & oceani coniuge. Cap. III.

Ethym magnã dicit Paulus a Crysippo traditũ filiã fuisse Cæli atq; Vestæ & Oceani cõiugẽ:qđ q dem Lactan. asserit eãq; matrẽ dicit fuisse nympharũ. Verũ Seruius eã uocat Dorim: qđ arbitror a Virg. sumpserit dũ dicit. Sic ubi cũ fluctus subter labore sicanos Doris amara suã non itermisceat undã &c. In his igit̃ cũ nil historiographũ hẽat allegoricus sensus uidendus ẽ. Tethys ꝓcul dubio aq̃ est:quã dicit Crysippus ui feruoris cælestis e uisceribus eductã terræ:& sic ex cælo non hoĩe: Vestaq;.i. terra natã. Doris aũt amaritudo interprætãt:quæ quidẽ solis agente feruore aq̃ marinæ ut physici testant̃ addita est:qđ experiẽtia notũ uidet̃. Nã ut aiunt nautæ. Salsedo illa supficiei aquæ maris tantũ ĩmixta est:cũ ĩfra decẽ passus dulcis inueniat̃. Sed qđ qđ eam Oceano coniugẽ iungit:cũ Oceanus aqua sit: & sic idem uideat̃ uir & uxor. Credo hoc fingentes sensisse:Oceanum accipi debere pro elemento aquæ simplici:qđ quidẽ agẽs creditur ubi aquæ actio requiratur. Tethym uero pro aqua elementata seu mixturam aliorum elementorũ habente. Cuius mixtionis opera potest concipere & nutrire. Seu cum utrũq; sexum diis esse describant:ut Valerii serrani carmine patet dicentis. Iuppiter omnipotens regum rex atq; repertor. Progenitor genitrixq; deũ deus unus & idem &c. Volunt cum agat aliquid aquam eam uocari Oceanum:cũ uero patiatur tethym. Seneca autem ubi de quæstionibus naturalibus scribit aliter uidetur sentire: dicit enim:aquam uirilem uocãt Maro:muliebrem omnem aliam. Vocauere autem eam tethym maiorem:ad differentiam tethys matris Achillis:quam nympham uoluere ueteres:non maximam deam nisi & nymphas ut quandoq; fit dixerimus deas. Hæc autem magna tethys multos ex Oceano peperit filios:de quibus postea.

¶De Cerere prima Cælii secunda filia quæ peperit Acherontem. Cap. IIII.

Eres ut placet Lactantio in libro diuinaꝝ institutionū: filia fuit Cælii & Vestæ. Hanc dicit Theodontius Sicani uetustissimi siciliæ regis fuisse coniugem. Siculosq; primū frumēti docuisse usum & Sicano plures peperisse filios: nullum tamen nominat. Hāc præterea testimonio Pronapidis dicit Acherontem fluuiū peperisse: & ob hoc ex ea talem recitat fabulam. Eam. s. concepisse & rubore excrescentis uteri: in abditam cretæ specum secessisse: & ibidē Acherontem peperisse: qui nō ausus lucem aspicere defluxit ad inferos: & ibidē infernalis effectus est fluuius. Cuius fictionis ipsemet Theodontius talē explicat rōnem. dicit eni pro constanti habitū Cererē suasisse Saturno fratri ne Titano regnū aliquo pacto restitueret: & aduersus conditionē inter Titanū & Saturnū initam: quos Saturnus filios masculos procreauit: clam nascentes surripuisse: una cū Vesta matre atq; educasse: qđ cū detectū esset: & audisset Saturnū opēq; a Titano detineri captiuos: sibi timens: in cretam abiens latebras petiit: nec ausa est comparere: donec certior facta est: iouem uictoria liberasse parentes. Ex quo Cererem concepisse uoluit Pronapides dolorem ex captiuitate fratrum: eumq; in specu. i. in latebris peperisse: idest emisisse seu reliquisse: dum uictoria iouis læta uenit in publicum. Eum autem Acherontem dictum ab a quod est sine. & Cheron gaudium: nam absq; gaudio est qui dolet: & ideo lucem uidere noluisse dicit. quia dolentes utplurimum deiectis in terram oculis recessus appetunt: & obscura loca. ibi enim infernalis fluuius factus est: quia apud inferos nulla unq̄ sit lætitia. nec illi ideo pater ascribitur: quia nostra tantum existimatione procreatur.

¶De Acheronte infernali fluuio Cereris filio: Qui genuit sex filios: scilicet Alecto: Thisiphonem: Megeram: Victoriam: Aschalphum: & Stygem. Cap. V.

Cheron infernalis fluuius absq; patre Cereris fuit filius. ut præmonstratū est. Hūc Paulus Titanis & terræ filiū dicebat & ob id a ioue deiectū ad īferos: qa sitientibus titanis limpidas p̄stitisset aqs. Sane noster Dātes in p̄ria sui poematis p̄te: q̄ īfernus dr̄: aliter de origine huius sentire uidet̄. Dicit eni in sūmitate idæ mōtis cretēsis statuā eē ingentē cuiusdā senis: cuius aureū caput est: pectus uero & brachia argentea: corpus & renes ex ære cōfectos: tybias atq; crura & sinistrum pedem ex electissimo ferro factum: dextrum autem pedem ex terra cocta consistere: & in eum fere corporea moles: omnis in romam uersa inniti. Et has omnes partes præter aureum caput rimulas habere: ex quibus effluunt guttæ aquæ seu lachrymæ: quæ collectæ: & per cauernas ad inferos descendentes flumen faciūt acherontis. Sed quid sibi tā uariæ uelint fictiones uidendum est: Cur cereris dictus sit filius præmonstratum est: ꝙ titanis & terræ fuerit etiam concedi potest: ubi titanum solem intelligere uelimus: ut etiam ueteres uoluere: & sic nōnulli opinati sunt: agente calore solis aquas maris trahi in uiscera terræ: & ex eis a frigore terræ dulcoratas effluere: & sic cum sol causam dederit eius filius dici potest: ac illius cuius uidetur uterum exire. Quod inferorum sit fluuius: hoc modo potest accipi. sunt enim fluuii duo: quibus Acheron nomen est. Vnus quidem apud molossos defluit: ut dicit Titus liuius & in stagna: quæ inferna uocantur effluit: & ex eis in helespontium sinum mergitur. Alter uero apud Lucanos fluens morte Alexandri epirotæ insignis in infernum cadit: & sic horum ad inferos unusquisq; descendit. Nam qui apud molossos est in regno quondam Plutonis: qui deus inferni dictus est: eo ꝙ ab oriente sole factum esset inferior uagatur. Et sic si in regno Plutonis est. in inferno est. Attamen de secundo sic sensere quidam. Asserunt quippe priscis temporibus græcis fuisse consuetudinem: dānatos exilio in italiam mittere: seu ipsi exules sua sponte uenire: quā eo ꝙ apud inferum mare dicebant: seu quia inferior græcia ab ortu sit solis: ideo & flumen: & damnatos esse apud inferos testabantur: ex quo uolunt locum fabulæ adinuentum: cum etiam ethimologia nominis fluuii faueat fictioni: cum sonet sine gaudio uel salute: quasi exules patria perdita absq; gaudio uel salute essent. Qui uero aliter senserunt: ut seruius: & post eum Albericus dicunt Acherontem fluuium non esse: sed solū italiæ: uerum de hoc alias. Dantes autem noster de uero Acheronte infernali intelligit: & dicens: quia in creta insula senex sit statua ex uariis metallis a damiata syriæ ciuitate in romam uersa: intendit loci congruentiā origini designare: & tempora causasq;. Sed primo de loco uideamus. Dicit ergo statuam senis: seu senem stare erectū: ut per hūc intelligamus humanū genus: qđ adhuc stat esto antiquū sit: & stat in mōte Ida. Ida enim idem est qđ formositas: per quā sentire uult formositatem temporaliū reꝝ: quā ut periturā designet dicit. olim montem illū lætū: hodie uero tristem atq; desertū. In monte aūt cretensi dicit: eo ꝙ creta insula tripartiti orbis media uideatur. nam illi ab arctoo ægeum est mare: & ab occiduo Ionium: seu myrthæum quæ europæ sūt maria. A solis ortu est illi ichareum mare: atq; carpatium seu ægyptiū: quæ asiatica maria sūt. A meridie uero & occiduo afro alit̄ ponto: & sic tribus orbis partibus terminus est: ut intelligamus: non solum unam harum partium: sed omnes operam dare: ut Acheron concreetur. Ipse autem ex guttis cadentibus: idest ex criminibus & operibus prauis fluxisq; antiquarum ætatum: & præsentis confectus est olim: & conficitur hodie: ut sentiamus ex criminibus mortalium amitti gaudium sempiternum. Verum ut appareat: quia non omnis ætas in hoc conueniat: aureum caput solidum esse dicit: ut per illud intelligatur innocentiæ primi parentis tempus: & nostrum dum renati baptismate in infantia simplices perseueremus. Demū uenit argentea: quæ & si corporeis uiribus uideat̄ ualidior uitiis tamen efficit̄ uilior: & sic argentea scissa rimis: idest criminibus. Tandem tertia sequit̄ prioꝝ sonorior: & opeꝝ longe deterior. & hæc æquo modo scissa est: & in augmētū agit miseriæ. Inde sequit̄ ferrea fortior reliquaꝝ etiam peior & obstinatior. Vltimo sequit̄ testea: in quam omnis moles corporea inclinatur: & per quam mortalium fragilitas: & senium designatur. & hæc scissa est. Ex quibus quidem scissuris fit ut lachrymæ effluāt facientes Acherontem: idest gaudii perditionem: ex qua acquisitio tristitiæ sequatur necesse est: ut stigis habeatur origo: & ex tristitia: doloris incendium: qui phlegeton est. Et

ex hoc luctus miseriæ: frigiditas sempiterna: quam cocitus significat. Quod autem a damiata in Romã uersus sit describit humanum genus: quod in campo damasceno principium habuit. Romam regnorum mundi ultimam: idest finem suum prospiciat.

De furiis filiabus Acherontis in generali. Cap. VI.

FVrias tres esse omnes uident̃ uelle poetæ: de quibus in generali libet pauca præfari: ut de particularibus sumat̃ facilius intellectus. Primo igit̃ eas dicũt Acherontis fuisse filias atq; noctis: q̃ Acheron illi pater fuerit testat̃ Theodontius: qđ autem ex nocte matre natæ sint carmine patet Virgilii dicentis. Dicunt̃ geminæ pestes cognomine duræ: Quas & tartareã nox itempesta megeram Vno eodemq; tulit partu: & cætera. His insuper plura esse nomina uoluere. Nam apud inferos eas uocari dixere canes: ut uidet̃ uelle Lucanus dũ dicit. Iam uos ego nomine uero Eliciam stigiasq; canes in luce superna Destituam: & cætera. Apud mortales furias. ut ab effectu patet per Virgilii carmen. Cæruleis unum de crinibus anguem Coniicit. inq; sinu præcordia ad intima subdit Quo furibunda domũ monstro permisceat omnẽ. Eumenides etiam apđ nos appellari dicunt̃: ut per Ouidiũ patet dicentem: Eumenides tenuere faces de funere raptas: & cætera. Et hoc apud nos factũ in infortunato coniugio satis constat. Diræ etiã appellant̃ & hoc apud superos: ut ait Virg. At procul ut diræ stridorem agnouit & alas: Infœlix crines scindit iuturna solutos & cætera. Nam iuturna dea stridorem diræ in aere: non in terris agnouit: Vocant̃ & uolucres ut idem dicit Virg. Iam iam linquo acies ne me terrete timentem Obscœnæ uolucres alarũ uerbera nosco. Dicit præterea Theodontius apud littorales harpyas appellari. Post hæc illas aiunt iouis atq; Plutonis obsequio deputatas: ut Virg. testatur scribens de eis. Hæ iouis ad solium sæuiq; in limine regis Apparent accuuntq; metum mortalibus ægris. Si quando lætum horrificum morbosq; deum rex Molit̃ meritis: aut bello territat urbes: & cætera. Sed iam quid ista uelint uidendum. Dicunt igitur eas Acherontis & noctis filias: & ratio uidetur talis. Non succedentibus pro uotis rebus & ratione cedente: ut perturbatio mentis oriatur: de necessitate uideatur: quæ non absq; mentis cæcitate iudicii perseuerat: & pseueratione fit maior: donec erumpat in actum: qui absq; ratione factus furiosus appareat necesse est. Et sic ex Acheronte furiæ nascuntur & nocte. Dicuntur præterea apud inferos canes: scilicet apud homines conditionis infimæ: qui dum in perturbationem ueniũt non existentibus furori uiribus: clamoribus omnia complent: canũ more latrantes. Apud medios aũt furiæ: uel eumenides dictæ sunt: eo q̃ maiori ledant incendio furiosum. mediocris enim homo perturbatus: ut in se agat: seq; intus rodat atq; consumat: quædam faciunt. nam ne in minores agat lex publica prohibet in maiores potentia: & more uulgi inferioris clamores emittere indignatio uetat: secum igitur urit: & si eruperit uix desistet quin in maximũ tendat incendiũ multis opitulantibus furori. Eumenides dicunt̃ ab heu: quod est interiectio dolentis: & men quod est defectus: eo q̃ ipse qui patitur sibiipsi pœna sit: seu per antiphrasim dicunt̃ ab eu & mane: qđ utrunq; sonat bonũ: & ipsæ omni bono carent. Apud superos uero appellant̃ diræ a sæuitia maiorũ in minores: ad quã confestim euolat maiorũ furor. Volucres aũt appellant̃ a uelocitate furoris: cum repente a mansuetudine in furorem erũpant homines. Harpye aũt apud littorales a rapacitate dicunt̃. Tanto enim feruore littorales efferunt̃ in prædam: ut in nullo discrepet a furore. Plutoni autem ideo obsequiosas uocant: qa diuitiarũ dicitur deus: ut aduertamus crebro perturbationes: irasq;: & rixas: ob imoderatam auri cupidinem suscitari. Quod aũt ioui assistant: non est mirandũ: esto illum pium mitemq; diximus. pio enim iudici oportunũ est ultores scelerũ habere ministros: quibus si careat: aut non utatur: legũ auctoritas facile dissoluetur. Est insuper aliquando ob populorũ crimina diuina permissio: ut in elementis misceatur furor: & eis discordãtibus inficiatur aer: & pestes lætiferæ orian̄t: qbus miseri absorbemur. Sic ex eorundẽ superbia bella nascant̃: ex quibus incendia: populationes: & excidia consequuntur.

De Alecto filia prima Acherontis. Cap. VII.

ALecto furiarũ prima est Acherontis: & noctis filia: quã sic describit Virg. Luctificam alecto dirarũ a sede sororꝛ Infernisq; ciet tenebris cui tristia bella: Iræq; isidiæq; & crimina noxia cordi. Odit & ipse pater Pluton: odere sorores Tartareæ: monstrum tot sese uertit in ora. Tam sæuæ facies: tot pullulat atra colubris. Et paulo infra. Tu potes unanimes armare in prœlia fratres. Atq; odiis uersare domos: tu uerbera tectis. Funereasq; inferre faces: tibi numina mille. Mille nocẽdi artes &c. Satis hoc carmine huius furiæ officia apparent: satis potentia: satis & truculentia: cũ etiam plutoni & sororibus odiosa sit. Sonat enim alecto iuxta Fulgentiũ impausabilis: ut intelligat̃ omnem furiam ab animi inquietudine initiari: quæ quidem inquietudo totiens intrat mentes: quotiens desistimus nosipsos & deũ cognoscere.

De Thisiphone furia Acherontis. ii. filia. Cap. VIII.

THisiphones furiarum secunda: est Acherontis & noctis filia: quã sic designat Ouidius. Nec mora Thisiphone madefactam sanguine sumit. Importuna facem: fluuidoq; cruore rubentem. induitur palam: torteq; incingitur angue. Egrediturq; domo: luctus comitantur eũtem. Et pauor & terror trepideq; insania uultu & cætera. Quibus Claudianus addit. Centũ illi stantes uibrabant ora cerastæ. Turba minor diri capitis sedet intus abactis Ferrea lux oculis: qualis per nubila phœbes A tracia rubet arte color suffusa ueneno. Et his superaddit Statius dicens. Suffusa ueneno Tenditur: ac sanie gliscit cutis igneus atro Ore uapor: quo longa sitis morbiq; famesq;. Et populis mors una uenit & cætera. Sic igitur uti per Virgilium alecto qualitas: sic per hos tres uates Thisiphonis demonstrata est. Fulgentius præterea dicit. Thisiphones idem qđ tritoniphones. i. irarum uox in quam postquã pectus turgidum fecit inquietudo facile deuenit̃: & ideo progressum talem facem sanguine madentẽ dicit Ouidius: eo q̃ ignea ira nunq̃ egreditur nisi in sanguine: & ideo fluuido cruore rubẽtem dicit ob colorem faciei hominis irati. & ad dispositio-

nem animi demonstrandam.Nec ante consurgit iratus q̃ illum amicorum comitantur lachrymæ illi minus sano timentes:qui ideo a terrore comitatur:quia iratus omnis terribilis uideatur.Serpentes nunc eidem appositi habent iræ seuitiam denotare.Hinc deueniens iratus in uocem emittit uapores:idest uerba per quæ sæpe desolationes oriuntur locorum & populorum mortes atq; egestates.

¶De Megæra furiarum.iii.Acherontis filia. Cap. IX.

MEgæra furiarum.iii.Acherontis & noctis filia:sic a Claudiano ubi de laudibus Stilliconis effigiatur.Improba mox surgit tristi de sede megæra:Quam penes insani fremitus animiq; prophanis. Error.& undantes spumis furialibus iræ.Non nisi quæsitum cognata cede cruorem. Illicitumq; bibit primum quē fuderat ensis.Quem dederint fratres:hæc terruit herculis hora: Hæc defensorum terrarum polluit artus.Hæc Athomanteæ direxit spicula dextræ.Hæc agamēnonias in te baccata penates Alternis iusit iugulis:hac auspice tedæ Oedipodem matri natæ & iunxere thiestem &c.Et quoniā megæra magna sonat contentio seu lis:satis cognoscere possumus per superiores uersus facta nomini conuenire: & sic fit ut ex inquietudine animi deueniamus in clamorem:& ex clamore in odium & rixam : ex quibus furiosi in exitium sæpissime ruimus.

¶De Victoria quarta Acherontis filia. Cap. X.

VIctoriam dicit Paulus Acherontis fuisse filiam:ex Styge filia sua susceptam cui adeo Iouem fuisse gratum aiunt:ut cum ei fauisset in pugna gigantum sibi loco muneris exhibuisse: ut dii per Stygē matrem eius iurarent:& si qui aduersus iuramentum agerent per certum tempus a nectare abstinerent.Hanc Claudianus ubi de laudibus Stiliconis sic describit.Ipsa duci sacras uictoria panderet alas.Et palma uiridi gaudēs:& amicta tropheis Custos imperii:uirgo quæ sola mederis Vulneribus: nullumque doces sentire laborem &cæ.Theodontius uero fere concors Claudiano in descriptione eam isuper ornat triumphalibus ornamentis.Verum paulus discrepat:eamq; dicit lætam:sed rubigine atq; puluerulēto squalore obsitam:armis indutam & cruentis manibus:nunc captiuos:nunc spolia recensentem:& ornamēta quæ Theodontius huic apponebat filio eius:quem honorem dicunt exhibent omnia. Sed quid senserint exquiramus.Victoriam Acherontis filiam ideo uoluisse ueteres credo:quia non ex incuria & ocio acquirat: sed ex cogitationibus continuis:quæ dum ex ingenio exprimuntur utiliora consilia:agunt profecto cogitantem : & ab eo gaudium omne amouent:& sic iam adest Acherontis.Præterea nec in comessationibus atq; iocutationibus inuenitur:quinimmo ex uigiliis circuitionibus & laboribus assiduis constanti animo & forti pectore:dolore uulnerum & tolerantia incursionum excerpitur:quæ absq; tristitia patientis euenire aut tolerari non possunt.Verum ut differat hæc tristitia a tristitia furiarum:illa ab ægritudine mentis:hæc a corporea utplurimum oritur.Et sic cui pater Acheron uenerat: stix accedit euestigio mater. Econtra autem festantes nec aliqua præmeditantes facile deueniunt in ruinam.Troia anxia capi non potuit.læta confestim capta est. Alatam uictoriam dicit Claudianus:quia facile etiam una opportuna obmissa uigilia nonnunquam in partē euolat alteram:Palma ornatur:quia nūquam lignum palmæ corrumpitur: frondesq; uiriditatem cōseruat: ut uictoris auctum robur & nomen in longum uitere intelligamus Tropheis autem amicta est ut secunda honoris species impensi uictori monstretur.minor enim erat triumphus. & quia in eo sacrificaret ouem uictor:ouatio uocabatur.Seu uocabant ueteres tropheum truncum ad istar superati hominis factum: & armis eiusdem indutum habitus uictoriæ a Paulo designatus aptior uidetur:q̃ is qui a Theodontio scribitur: Nō enim extemplo uictor ornamentis ornatur:non uictoriæ:sed ob uictoriam ei postea exhibentur.

¶De honore Victoriæ filio. Cap. XI.

HOnorem Theodontius & Paulus filium dicunt fuisse Victoriæ:ex quo patre non dicunt. Hunc tamen arbitror ideo Victoriæ dictum filium.quia ex uictoria quæsita consequatur honor:qui quidem in præsentia suscipientis & exhibebatur:cum laudes in absentia præstaretur . Huic a Romanis olim templum constructum fuit templo uirtutis iunctum:ad quod nisi per templum uirtutis non erat introitus:ut appareret neminem nisi per uirtutem honorem consequi posse:& si ob aliam causam cuiquam fiat:non honor sed ridiculæ atq: lætales blanditiæ sunt:huic coniugem fuisse reuerentiam uolunt: & ex ea illi maiestatem exortam.Sunt tamen qui idem dicant reuerentiam & honorem cum differant. Est honor publicus & priuatus:publicus cum alicui laurea uel triumphus decernitur.priuatus is est qui a priuatis impeditur.ut dum alicui priuato assurgimus:eum præmittimus:primum locum in templo uel mensa p̃stamus.Reuerentia uero est quam maioribus non est decreto sed sponte uel consuetudine exhibemus : cum flexis genibus & adaperto capite uenerabiles uiros alloquimur.Quæ solius dei sunt:esto sibi ambitiosi prīcipes occuparint.

¶De Maiestate Honoris filia. Cap. XII.

MAiestatem honoris atq; reuerentiæ filiam dicit Ouidius:de qua ubi de fastis sic ait. Donec honor placidoq; decens reuerentia uultu Corpora legittimis imposuere toris. Hinc sacra maiestas quæ mundum temperat omnem.Quaq; die partu est edita magna fuit.Nec mora consedit medio sublimis olympo.Aurea purpureo conspicienda sinu &c.Hanc honoris & reuerentiæ filiam uoluisse reor:quia ex honore impenso & exhibita reuerentia fit quidā maioritatis status in suscipiente:ex quo maiestas est dicta deo soli competens.

¶De Aschalapho quinto Acherontis filio. Cap. XIII.

ASchalaphus Acherōtis & Ornæ nymphæ fuit filius: ut ait Ouidius:Aschalaphus audit quē quōdam dicitur ornæ Inter auernales non ignotissima nymphas: Ex acheronte suo fuluis peperisse

sub undis &c. Hunc aiunt rapta Proserpina a Plutone: cū quæreretur nunqd aliqd apud iferos gustasset: eā accusasse atq; dixisse tria grana mali punici ex uiridario ditis gustasse: ex quo factū est ut nō restitueretur ex toto Proserpina: & ipse uerteret a Cerere in buboné. Circa qđ figmētū nil credo aliud uoluisse poetas: q̄ ostédere odiosissimū esse accusatoris officium: & iccirco aiunt in bubonem uersum Aschalaphum: eo ꝙ sicut bubo funesta est auis: & sinistri semper augurii reputata: sic & accusator semp laboris: & anxietatis prænuncius est accusato. Præterea bubo stridula auis est: ut ostendat clamosos esse accusatores: sic & uti bubo sub multitudine uariaꝵ pennaꝵ modicum habet corporis: & æque accusatoris sub longa uerbositate utplurimum reperitur modicum ueritatis. Igit non incongrue filius dicit Acherontis: ad similitudinem saltem officii: qa sicuti Acheron gaudio priuat quos transuehit: sic & accusator hos replet tristitia in quos inuehitur. Quod aūt Orne mater eius dicatur: a consuetudine bubonis sumptum est: qui sæpissime: ut aiunt: q de ꝓprietatibus rerum scripsere: die mortuorum sepulchris inhabitat: quæ ut ait Papias Ornæ uocantur: & Lucanus ait. Cælo tegitur qui non habet urnam. Spectantia ad Cererem & proserpinam ubi de eis in sequentibus apponetur.

ℭ De Styge Acherontis sexta filia. Cap. XIIII.

STyx iferna dicit palus & Acherontis & terræ filia existimat a cunctis: & secūdū Albericum deū nutrix & hospita: per quam etiam ut supra dictum est dii iurant: neq; timore pœnæ audét deierare: ut ait Virgilius. Stygiamq; paludem dii cuius iurare timét & fallere numen &c. priuabat. n. ad tempus qui deierasset nectareo poculo. Et hoc ideo illi uolunt cōcessum: quia uictoria eius filia: diis aduersus Titanos pugnantibus fauisset. Styx enim interptatur tristitia: ideo Acherontis: qui sine gaudio est dicta filia: eo ꝙ ut ait Albericus: qui gaudio caret in tristitiam labitur facile: immo ut labatur necesse est. Terra aūt illi attribuit mater: qa cū ois aq̄ a fonte illo aquarū uno Oceāo ꝓcedat: trahi p uiscera terræ usq; ad illum locū unde prorumpit in publicū necesse est: & sic terra Stygis dicit mater: Seu secūdū aliū sensum. Inter humores ab elemētis impressos mortalibus: a terra imprimitur melancolia: quæ proculdubio tristiciæ mater & altrix est. Deorū autem nutricé & hospitā non absq; ministerio Stygé uoluere. Circa qđ aduertendū est duplicé esse tristitiā. Aut tristamur qa detestāda nostra desideria: quacūq; ex causa sit cōseq neqamus. Aut tristamur cognoscentes qa aliquid seu multa minus iuste pegimus. Tristitia prima nunq̄ deorum fuit nutrix aut hospita. Secunda uero fuit & est: nā ex minus bene cōmissis dolere & tristari nil aliud est: q̄ alimenta præbere uirtuti p quam in deitates suas gétiles ruere: & nos christiani in beatitudinem imus eternā in qua dii nō inanes aut perituri sumus. Has tristitiæ species optime sensisse i. vi. æneidos ostendit Virgilius: ubi perfidos & obstinatos in malū homines mittit in tartara: ubi nulla est redemptio. Alios uero post exactas ob culpā pœnas elysios ducit i cāpos. Seu uolumus dicere: qđ magis forsan sensere poetæ. deos. i. sol & sydera ad ægyptios aliquando abiisse: qđ hyemali tempore contingit: quando sol semotus a nobis tenet solstitiū antarcticum: qđ ultra meridionales ægyptios. Cenith capitis habitantiū ibidé facit: & tūc a palude stygia pascunt sidera secūdum opinioné eoꝵ: qui existimabant superiorū corporū ignes ex humiditate uaporum ex aq̄ surgentiū pasci: & apud eā hospitantur donec uersus arcticū polū gradū non flexerint. Stygem autem esse sub australi plaga demonstrat Seneca: eo libro qué scripsit de sacris ægyptiorū dicens. Stygé paludem apud superos esse. i. apud eos qui in superiori sunt hemisperio: ostédens inde ꝙ circa syrené extremā ægypti parté uersus austrum locū esse: qué phyalas hoc est amicas incolæ uocitent: & apud eas paludem esse ingenté: quæ cū transitu difficillima sit: limosa nimis & papyris implicita: styx appellata est: quasi tristitiā & laborem nimiū transeuntibus inferens. Iurare autem deos per stygem potest esse ratio talis. Cōsueuimus enim per eas res: q̄s timemus aut optamus iurare. Sane qui summe gaudet non uidetur habere quod cupiat: cum non desit quod timeat: & ex his dii sunt quos fœlices faciunt. quamobré restat ut iurent p tristitiā: quā sibi noscūt aduersam. Quod deierantes nectareo priuent poculo: eo dictū puto: qa qui ex fœlicitate in miseriā deuenere: deierasse: idest minus bene egisse dicebant: & sic a nectareo poculo ad amaritudiné infortunii deuenisse.

ℭ De Cocyto infernali fluuio Stygis filio qui genuit Flegetōtem. Cap. XV.

COcytus ifernalis ē fluuius: quem ex Styge palude natum dicit Albericus: quod ob id arbitror dictum: quia luctus quem per Cocytum intelligunt ex tristitia quæ styx est oriatur.

ℭ De flegetonte fluuio infernali Cocyti filio qui genuit Lethem. Cap. XVI.

FLegeton & hic inferni fluuius ē: & secundū Theodōtiū Cocyti fluuius: ob id ut extimo dictū: qa ex diurno luctu q̄s facile ueniat i furoré: quod qdé: ut nōnullis placet natura cōtingit. Nā exhausto lachrymis humiditate cerebro: feruētes cordis impetus frenari nō possunt: & sic q̄s i furiā labitur. Flegeton. n. ardor iterpretat: ut cōprehédat ex feruore cordis nimio: hoium excitari furores.

ℭ De Lethe fluuio ifernali Flegetontis filio. Cap. XVII.

LEthem iferni dicunt fluuium & Flegetontis filium quod ideo dictum puto: eo ꝙ ex furore nascatur obliuio. Cernimus enim furiosos suæ suorumq; dignitatis oblitos: & lethes interpretatur obliuio. Hunc fluuium ponit Virgilius apud Elysios campos & eo illos potari quos Mercurius uult reuerti ad corpora: de quibus supra dictū ē: ubi de Mercurio primo. Dantes uero noster illū describit in summitate montis purgatorii: & ex illo dicit animas mundas & cælo dignas potare: ut obliuiscant præteritorum malorum: quorū memoria fœlicitati perpetuæ præstaret impedimentum.

ℭ De Vulcano primo cæli filio quarto: qui genuit Apollinem. Cap. XVIII.

VVlcanus primus teste Tullio ubi de naturis deorum: cælo natus est: de quo nil aliud repitur nisi quia ex Minerua secundi Iouis filia: ut dicit Theodōtius: Apollinem genuerit primū. Credo ego hunc igneum & inexhausti uigoris hominem fuisse & Saturni fratrem.

¶De Apolline primi Vulcani filio. Cap. XIX.

Pollo:ut Ciceroni placet & Theodontio:filius fuit primi Vulcani atq; Mineruæ & ut ipsemet Tullius asserit ubi de naturis deorum hic oium Apollinu fuit antiqor.hunc dicit Theodotius fuisse medicinæ artis reptoré:& primu uiriu herbarum cognitoré:quatucuq; Plinius in lib.historiæ naturalis asserat chironé Saturni & Phylaræ filiu primu fuisse herbarum uiriu atq; medicametorum reptoré.

¶De Mercurio quinto Cæli filio. Cap. XX.

Ercurius qui tertius é:ut ait Tullius de naturis deoru: cælo patre & die matre natus é:obscœnius tamen excitata natura:eo q aspectu proserpinæ motus sit.huic ornamenta quæ cæteris apponutur.Dicit tamen Theodontius ægyptios uirgæ huius circuuoluisse serpenté:quod testatur Valerius martialis æpigramatu libro séptimo dicés:Cylenes cæliq; duces facunde minister: Aurea cui torto uirga dracone uiret.Aiunt insuper eum ex Venere sorore sua Hemaphroditu filium suscepisse.His pmissis quid sensisse ueteres fictionibus uoluerint exquiramus:& primo quid eum a cælo obscœne genitum dicant.hoc circa multa dicebat Leontius:ut prospectum cæli in terrá:& rará planetæ Mercurii apparitioné & alia huiusmodi:quæ quoniam friuola uisa sunt:eis omissis barlaæ relatum apponere libuit.Dicebat enim huius Mercurii a natiuitate nomé hermes fuisse seu hermias:eumq; ex stupro Phylonis archadis & proserpinæ eiusdé filiæ:in q se balneaté impudicos iniecerat oculos:procreatu:& sic satis patet quia obscœne excitata natura sit ispecta pserpina:Hermetem auté eu nominatu dicit:eo q eo nato:cum de futuris eius successionibus Phylon consuluisset mathematicu habuit pro responso eu diuinum futuru hominé & maximum diuinaru rerum interpreté:quáobré Phylon qui illu exponi proposuerat:seruari fecit: atq; cum diligentia nutriri:eu; uocauit hermeté:eo q hermena græce latine sonet interpres.Post hæc cu adoleuisset: ob rubore scelestę originis in ægyptu secessit:ubi mirabiliter pfecit in multis:& potissime in arismetrica geometria & astrologia:adeo ut ægyptiis cæteris præferetur:& cu ob excelletiá pdictoru iam Mercurii nomen meruisset:medicinalibus operá dedit:tamque in his sublimis effectus é ut no omisso Mercurii nomine crederetur Apollo:& longe pfusius i sacris Aegyptioru instructus:cunctis factus est homo mirabilis:ibique seu ad eius nobilitandá originé:seu potius ad ignominiam originis contegendam:Cæli dictus é filius & diei:quasi a cælo missus:& in diei luce factus conspicuus.De hoc præterea Hermes trimegistus:qui se testatur eius fuisse nepotem métioné facit:eo in libro qué de idolo scribit ad Asclepium dicés:q esto mortuus ueniétes ad eius sepulchrum adiuuet & conseruet.Sed qd in hæc uelint isignia aduertendu:cu aliud in planeta:aliud in medico:aliud in rhetore & aliud in mercatore:uel fure Mercurio habeant demonstrare.Dicunt ergo eu ut præmonstratu est ubi de mercurio primo:galero tectu:ut per illu cælum intelligamus:a quo & si tegamur oés: a medico potissime cognosci debet:circa planetarum motus uarios & eoru dispositiones & syderum speculádo:ut per ea tanquá in humana corpora agentia:& causantia plurima:& ægritudinum causas: successus & opportuna remedia possit agnoscere:atq; ea quæ ad saluté ægrotantis necessaria monstrantur disponere. Talaria uero illi apponuntur pennata:ut per ea noscamus oportere medicum promptu & ad remedia contingentiu habere scientiam:ne ante ægritudinem laborans deficiat:q accesserit tardi medici argumentum. Præterea ut ipsi cognoscant cum naturæ ministri sint omni alia seposita cura se debere ad necessitates uocantiu euolare.Est illi insuper uirga quá supra diximus illi ab Apolline fuisse cocessam:ut intelligatur primo: qa concessa est ab Apolline medicinæ auctore:idest a medico experto & doctore auctoritas approbantis: absq; qua nemo hercle deberet tale officium exercere.Insuper dicut eum hac uirga ab orco pallentes euocare animas: ut appareat multos iam dudum iudicio & arte multorum medentium in morté ituros scientis medici adiutorio in uitam retentos:seu a morte:idest ab orco potius reuocatos.Sic uersa uice dum minus morborum noscuntur causæ:hac eadé uirga.i.auctoritate uel artificio minus congrue operato:animæ quæ stetissent emittunt ad tartara.i.in morté.Somnos etiá hac uirga.i.arte dat medicus persæpe in somnu declinare nequeuntibus:& aufert in suam perniciem dormientibus nimium.Ventos insuper hac uirga medicus amouet: du stultas ægrotantium opiniones suasionibus & rationibus ueris amouet:auferendo timorem.Seu etiam dum uentositates uiscera in grauissimu patientis doloré agitantes suis aut potionibus: aut remediis aliis resoluunt in nihilum.Sic & nubila tranant du humiditates supfluas educant quasi tranantes.i.ad se trahentes a corpore languido.Serpés aut ideo circuuoluitur uirgæ:ut intelligamus medicinale exercitium absq; naturali & debita discretione tendere no forte minus in pernicié q saluté.Pendent.n.non minus ex aiaduertentia medétis q ex arte quandoq; remedia.Iubet.n.ars rubarbaro a corporibus expelli supflua:qd si debilitato nimiu dabitur:facile uita cu superfluis emittet.& io circa talia & alia oia medétis plurimu opportuna discretio: quæ per serpenté prudentissimu alias designatur uirgæ ideo circuuolutu ut nunq absq; discretioe exerceatur auctoritas.Qd Hermaphroditu genuerit dicit Pau.ueru no esse.sed ideo fictu atq; appositu é:qa primus ægyptiis qui monstruosum arbitrabantur Hermaphroditos nasci atq; tanq ré præter naturá abiiciebant si quando aliqué nasci contigisset:ostédit qa naturali gigni ratioe poterát:& q i parte matricis susciperet a fœmina.

¶De Hermaphrodito Mercurii & Veneris filio. Cap. XXI.

Ermaphroditum dicit Theodontius ex Venere filium fuisse Mercurii:qd' etiam testatur Ouid. dicens.Mercurio puerum & diua cithereide natum Naiades ideis enutriuere sub antris: Cuius erat species:in qua materq; paterq; Cognosci possent:nomen quoq; traxit ab illis &c.Ex quo insuper Ouidius fabulam recitat talem.Quod cum ida monte phrygiæ:in quo fuerat nutritus:derelicto:uagans in cariá usq; deuenisset:fontem lympidum uidit:quem Salmacis nympha incolebat:quæ cu eu formosissimu uidisset:euestigio amauit:& blandis uerbis in suam sniam trahere conata est. Tandem cu ue-

recundaretur adolescentulus:aspernareturq; uerba nymphæ pariter & amplexus:illa simulato recessu post ue pretum latuit. Iuuenis autem putans abiisse nympham nudus fonte intrauit: quod Salmacis uidens abiectis uestibus confestim & ipsa in fonte se nudam dedit:renitenteq; tenuit. Verum cum eum inflexibile cerneret:orauit ut ex ambobus efficeretur unus. Et factu est:& sic qui masculus intrauerat fonte: masculus illum exiuit & fœmina:& deprecatus est ut qui in ea balnerentur in posteru hanc eandem ignominiam reportaret quod obtemptum est:fauete precibus utroq; parente. Hermaphroditu ex Mercurio & Venere genitum uult Albericus lasciuientem præter opportunitatem esse sermonem:qui cum uirilis eē debeat: nimia uerborum mollitie uidetur effœminatus. Ego uero Hermaphroditu habere utruq; sexum ad naturam Mercurii refero:qué uenerabilis Andalo aiebat:eo q cu masculinis planetis masculus esset:cu fœminis aut fœmina: inferre inter cætera his quoru natiuitatibus perat:ni planetaru alius obsisteret:uel cæli locus:ut utriusq; sexus cōcupiscétia teneret. Sed uolunt nonulli altius itellexisse poetā:dicétes in matricibus mulieru septé conceptui aptas cellulas esse:quaru tres in dextera uteri sunt: & totidé in sinistra & una media. Ex his unaquæq; duos posse cōcipere:quātucuq; dicat Albericus i libro de naturis animaliu:se ab ortu cuiusdā mulieris aduertisse eam.c.l.filios inuicem concepisse. Ex his enim quæ in dextera sunt cum semen cōcipiunt:masculos pariūt: quæ autem in sinistra:fœminas cum uero in ea quæ media est concipitur:nascuntur utrunq; sexum habétes quos Hermaphroditas dicimus:& sic in cellula tanquam in fonte utriusq; sexus lucta est.& dum uincere conatur uterq; ne alter succumbat:efficitur:ut utriusq; uictoriæ uestigia uideantur. Sic rata manet oratio: ut si quis fontem illum intrauerit:semiuir exeat illum. Sane longe aliter sensisse poetantes existimo. Est enim Salmacis cariæ fons celeberrimus:qui ne hac labe pollutus appareat:& purgare fontem:& quicquid dederit fictioni causam:libet apponere. Est igitur ut Vitruuio eo in uolumine:quod de architectonica scripsit:placet: fons cui salmacis nomen est in caria:haud lōge ab alicarnaso claritate præcipuus:& sapore egregius: circumqué barbari olim:carii.s.& lelegæ habitabant:qui a Nyda & a Reuania archadibus:a quibus ibi Troezé cōmunis deducta Colonia:pulsi ad montana fugere:& latrociniis atq; discursionibus omnia infestare cœpere. Sed cu de colonis archas unus lucri tractus auiditate prope fonté tabernā meritoriā edidisset:quasi aq bonitas cœptis suis esset præstatura fauorem. factu est ut tam aquæ delectatione q cibi opportunitate nonnuquā barbari immanes descéderét in tabernā.& consuetudine paulatim barbarié ponere:& græcoru mollioribus moribus atq; humanioribus adhærere inciperent:donec ex ferocissimis mites uiderentur effecti. Et quu mansuetudo respectu ferocitatis uideatur fœmina:dictum est ut qui illo uterentur fonte effœminarentur.

ℭDe Venere magna.vi.Cæli filia. Cap. XXII.

Enus magna:ut ubi de naturis deoru scribit Cic.Cæli fuit filia & Diei.cum præter hanc tres alias fuisse demonstret.hanc primā omniu asserit extitisse. Attamen cu figméta plurima circa ueneres indistincte comperiantur:his sumptis quæ ad hanc spectare uidebūtur:reliqua reliquis relinquemus.non qa huic adaptari nō possint omnia.sed postq aliis attributa sunt: illis dum de eis sermo fiet apposuisse decentius est. Huius igitur ante alia filium fuisse amoré geminu uoluere:ut testatur Ouidius dum dicit. Alma faue dixi geminorum mater amorum &c. De patre auté dissentiunt:cum dicāt alii ex Ioue genitum.alii ex Libero patre:sic & gratias:quas huius etiam dicūt filias.dicunt insup huic Cingulu esse qd' Ceston nominant:quo cinctam eam asserūt legitimis interuenire nuptiis. Alii uero coniunctionibus maris & fœminæ dicunt absq; cingulo interesse.& insuper dicūt summe Solis pgenié habere odio:propter adulteriu eius cu marte ab eo Vulcano patefactum. Addunt præterea in tutelam eius esse colūbas.& cum eidé currum tribuant:illum a cignis trahi uolunt:myrtumq; arborem illi sacram faciunt:& ex floribus rosam. Post hæc etiam dicit Theodōtius eam in domo martis furias hospitio suscepisse:seq; eis familiaritate iunxisse. Et ut plurimu de reliquis diis faciunt:eam multis appellāt nominibus:utputa Venerem Cythercam: Acidaliam: Hesperū:Luciferum:& Vesperuginem. Et ut si qua alia sunt omiserim ad sensum præcedentium ueniamus. Sane quoniā uel omnia uel fere omnia prædicta a fingentibus:a proprietatibus Veneris planetæ sumpta forte sunt:quid de eisdem astrologi sentiant:ante alia apponendum censui:ut facilius sumatur ex dictis poetantiu intellectus. Et quoniam alias Albumasar secutus sum & uenerabilé Andalo:iuxta eorum sententiam eius fere mores & potentiam:seu circa quæ uersetur describam. Volunt igitur Venerem esse fœminam complexione flegmaticam atq; nocturnam:acutæ meditationis in compositionibus carminu:periuria ridenté: mendacé:credulam:liberalem:patienté:& leuitatis plurimæ.honesti tamen moris & aspectus:hilaré:uoluptuosam: dulciloquā maxime:atq; aspernatricé corporæ fortitudinis:& animi debilitatis. Est huius isuper significare pulchritudinem faciei:& corporis uenustaté:rerumq; omniu decoré.sic & usum preciosoꝝ unguentoꝝ aromatu fragrātiu:aleaꝝ ludos:& calculoru seu latronum:ebrietates præterea:& comessatiōes: uina mella & quæcunq; ad dulcediné & calefactioné pertinere uidentur.æque omnis generis fornicationes atq; lasciuias & coitus multitudiné:magisteria circa statuas & picturas:sertorum compositiones:& uestiu indumenta:auro argentoq; contexta:delectationé plurimam circa cantum & risum:saltationes fidicinas:& fistulas: nuptias & alia multa.sed eis omissis ad auferendam fictionis corticem ueniamus. Filiam eam dicunt Cæli & Diei.& cum de planeta intelligant:non incongrue. Nam quia Cælo uidetur infixa:& cum eo mouetur: ab eo uidetur producta. Diei uero dicitur filia a claritate sua:qua cæteris astris fulgidior est. Eam geminum amoré peperisse non caret mysterio. Ad euidentiam cuius existimandu est:ut aliquando consueuit dicere uenerabilis Andalo:deum patrem omnipotentem dum omnis mundi machina ab eo fabricata est:nil fecisse superfluu aut cōmodo carens animalium futuroru. Sic & supercælestia corpora tam grandia:tam lucida:tam ordinate suo se & alieno motu mouétia non solu ad ornatum qué nos fere ob crebram ispectionem flocci facimus:

condidiſſe credendum eſt. Sed circa īferiora illis plurimum poteſtatis dediſſe: ad hoc ſcilicet ut eorum motu atq; influentia anni uoluentis uariarentur tempora: gignerentur mortalia: genita naſcerentur: & alerentur nata: atque in tempore deducerentur in finem. Nec hanc mixtim atque confuſe corporibus iniunctam debemus arbitrari potentiam: quinimmo unicuique proprium conſtituiſſe officium: & circa quæ eius uerſaretur auctoritas diſtinxiſſe: uoluiſſeque omnia ſeinuicem ſecundum plus & minus coniunctionum atque reliquarum uirium pro uarietate locorum ad opus in finem deducendum intētum mutuis uiciſſitudinibus iuuare: & inter alia conceſſa pluribus ut teſtantur effectus: Veneri planetæ aſſerebat idem Andalo fuiſſe conceſſum quicquid ad amorem: amicitiam: dilectionem: coniunctionem: ſocietatem: & unionem inter animalia ſpectare uideretur: & potiſſime procreationem prolis ſpectantia: ut eſſet qui ſegnem forte naturam in ſui continuationem atque ampliationem urgeret. & iccirco cauſari ab iſta hominum uoluptates concedi poteſt. quo conceſſo egregie finxere poetæ: qui eius amorem ſeu cupidinem filium fuiſſe dixere. Sed quid illum geminum dicit Ouidius aduertendum. Credo ego amorem tantum unicum eſſe. ſed hunc totiens & mutare mores: & nouum cognomen patremque acquirere: quotiens in diuerſos ſeſe trahi permittit effectus. Et hinc Ariſtotelem reor triplicem deſignaſſe propter delectabile: & propter utile. & ne diſcordes Ariſtoteles & Ouidius uideantur: forſan ex duobus ultimis unum tantum faciebat Ouidius: cum etiam delectare minus honeſte uideatur utilitas. Verum quoniam tractatus talis potius ſpectat ubi de amore uel cupidine mentio fiet: ad reliqua ad Venerem pertinentia ueniendum eſt. Dicunt igitur eam gratias peperiſſe: nec mirabile: quis unquam amor abſq; gratia fuit? Quæ quare tres & alia ad ea ſpectantia commodius infra ubi de eis ratio apponetur. Cingulum Veneri quod uocauere Ceſton: inſuper eſſe dixere: quod illi minime datum a natura fuerat: nec a poetis fuiſſet: niſi ſanctiſſima atq; uenerāda legum auctoritate illi fuiſſet appoſitum: ut aliquali coertione uaga nimis laſciuia frenarentur. Quid enim ipſum ſit ceſton in iliade deſcribit Home. dicens. η ϗαι αποσ η θεσφιν ελυσα το κεσον ι μαν τα ποικιλον ενθα δε οι θελη τηρια παντε τετυκ το. Intellectus eſt iſte. Et a pectoribus ſoluit Ceſton cingulum uanum ubi ſibi uoluntaria omnia ordinata erant. ubi certe amicitia atque cupido atque facundia: blanditiæque furatæque licet ſtudioſæ ſcientium: circa quod ſi rite conſiderentur in eo deſcripta ſatis circa coniugium contingentia uidebimus. Dicit enim ibi cupidinem eſſe ut intelligatur ſponſi ſponſæq; ante nuptias deſiderium. inde amicitiam: quæ quidem ex commixtione & morum conuenientia oritur atque in longum trahitur: Si uero diſſonent mores: inimicitiæ: iurgium deſpectio & huiuſmodi naſci uidimus aliquando. Facūdia autem q̄ opportuna ſit patet liquido. nam per eam affectiones panduntur cordis: amantium mulcentur aures: ſedantur litigia: quæ ſæpiſſime inter cōiuges oriuntur: & ad tolerantiam emergentium etiam animantur. Sunt & in eo blanditiæ quæ habēt animos attrahere & ligare: iras comprimere: & alienatum amorem etiam reuocare: quarum ſunt tam grandes profecto uires: ut non ſolum ab eis capiātur ignari: ſed etiam ut ipſemet dicit Homerus hæ furatæ ſunt ſæpiſſime ſapientibus intellectum. Hoc cingulum dicit Lactantius uti nos ante diximus Venerem non ferre niſi ad honeſtas nuptias. & ob id omnem alium concubitum: eo ꝙ ad eum ceſton delatum non ſit: inceſtum uocari. Quod Furias in domo Martis hoſpitata ſit & eis familiaris effecta: hanc ob cauſam dictum reor. Sunt enim inter ſigna cæleſtia ut dicebat uenerabilis Andalo: duo: quæ marti ab aſtrologis domicilii loco attributa ſunt. Aries ſcilicet & Scorpio. in quam harum domorum illas Venus duxerit non habemus. ſed ſi in arietem duxerint initium ueris per arietem deſignari credo: cum tunc uer incipiat quando ſol arietem intrat. Circa quod tempus animalia cuncta in concupiſcentiam inclinantur: ut dicit Virgilius. In furias igneſq; ruunt. Nec ſolum bruta: ſed etiam mulieres: quarum complexio utplurimum frigida & humida eſt: agente ueris temperie in calorem & Venerem acrius excitantur. Quæ quidem excitatio niſi frena rubor iniiceret uerti in furiam uiderentur. Sino feruores iuuenum: qui niſi legum auctoritate ſopirentur: ſeu potius coercerentur: in peſtiferos profecto furores excederent. Et ſic bene in domum Martis a Venere deductæ ſunt furiæ: eiſque familiaris effecta eſt: inquantum immoderata efficitur & effrenis. Si in Scorpione duxiſſe uolumus: quoniam ueneniferum atq; fraudulentum eſt animal: intelligo nonnunquam amantium amaritudines anxias modicæ mixtas dulcedini: ob quas ſæpiſſime miſeri adeo uexantur ardentes: ut in ſeipſos gladio: laqueo: præcipitioq; furentes uertantur: ſeu ob ſuſceptas iniurias: luſis amoribus uel mutatis: ob iuramenta fruſtrata: ob fraudes compertas: ob mendacia: ex quibus aut deſperatione torquentur: aut in rixas & homicidia furioſi præcipitātur. & ſic a Venere in Scorpionem ſuſceptæ ſunt furiæ. Venerem exoſam Solis prolem habere: a conſequentibus ex amore illecebri ſumptum puto. Nam ut inferius legetur: ubi de Sole Hyperionis filio: producit ſol formoſiſſimos homines & mulieres: quorum pulchritudo proculdubio trahit inſpiciētium mentes in concupiſcentiam ſui: & qui tracti ſunt uariis artibus perſæpe trahentes trahunt: quod quidē Veneris opus eſſe creditur. Hi quippe innumeris ſubiiciuntur periculis. nam dum in libidinem ſuam paribus deueniunt uotis. alii occiduntur. alii lætali perſequuntur odio. alii ex ditiſſimis in extremam efferuntur inopiam: & nonnullæ ſplendidum pudicitiæ decus turpi atq; perpetua denigrauerunt īfamia. Et ut alia plura ſinam: ignominioſe occubuere poſtremo. & ſic patet liquido Venerē Solis prolem uetuſto odio infeſtare: & mellitis uenenis ſuis opprimere. Columbas inſuper eius in cuſtodiam poſuere: quod taliter contigiſſe legitur Laſciuientibus in campis Venere & Cupidine in contentionem deuenere: quiſnam. ſ. ex eis plures ſibi colligeret flores: uidebaturq; alarum ſuffragio: plures Cupidinem collecturum: quamobrem uidit cupido Periſteram nympham in adiutorium Veneris ſurrexiſſe: qua indignatus cauſa eam in columbam transformauit ilico. Venus autem transformatam in tutelam cōfeſtim aſſumpſit: & inde ſubſecutum eſt columbas ſemper Veneri attributas. Huic autem fabulæ ſenſus talis præſtari uidetur. Dicit enim Theodontius Periſterā

apud corinthios origine insignem fuisse puellam:& longe magis notissimam meretricem.& ideo hic Venus agens dici potest in peristeram patientem:agentis autem impressio in patientem amor est:cuius agitata stimulis uirgo adhæsit Veneri:idest coitui:qui fere agentis est finalis intentio:si forsan ob id uinci posset infestans cupido.uerum cum talis appetitus actu potius accendatur quã extinguatur eo deuenit ut nõ esset unius amãtis contenta solatio:sed more columbæ:cuius moris est sæpissime nouos experiri amores: in plurium deuenit amplexus:quam ob causam ab ipso cupidine:idest luxuriæ stimulo in columbam uersam uoluere poetæ.Peristera uero græce latine columba sonat.Quæ quidem columbæ eo Veneri in tutelam datæ sunt: quia aues sunt coitus plurimi & fere fœtationis continuæ:ut per eas crebro coeuntes Veneri obsequentes intelligãtur.Nam hi ueniunt in tutelam alicuius qui nondum opportuna sibi facere cognouere:& tutore habito agẽda eius mandato conficiunt.Sic & libidinosi sub tutela Veneris esse dicuntur. quia semper in lasciuias merguntur Venere imperante. Currus autem ideo Veneri designatur:quia sicuti cæteri planetæ per suos circulos circumagitur motu continuo.ꝙ a cygnis eius trahatur currus duplex potest esse ratio:aut quia per albedinem significant lauticiam muliebrem:aut quia dulcissime canant & maxime morti propinqui ut demonstretur amantum animos cantu trahi:& ꝙ cãtu amantes fere desiderio nimio morientes passiones explicent suas.myrthus autem Veneri dedicata est:quia ut ait Rabanus a mari dicta est: quia nascitur in littoribus.& Venus in mari dicitur genita:seu quia odorifera sit arbor & Venus odoribus delectaf:Seu qa huius arboris odor credatur a nonnullis uenerea suadere.seu ut physici dicunt:eo ꝙ ex ea multa mulierum commoda fiãt:seu quia ex baccis eius aliquod compositum fiat per quod excitatur libido:ac etiam roboratur:quod uidetur testari futurius poeta comœdus:dum Digonem meretricem inducit dicentem.Myrthinum mihi affers quod Veneri armis occursem fortiuncula &cæ.Rosa uero ob id illius flos dicitur:quia suauis sit odoris. Nominum eius plurium hæ possunt rationes ostendi. Dicitur primo Venus:quam stoici uanam rem interpretantur quasi uoluptatem abominantes.& hoc intelligendum est eam uanam rem a stoicis dici inquantũ ad illecebrem partem illam libidinum & lasciuiarum declinet. Epicuri uero Venerem bonam rem exponunt uti uoluptatum professores.nam circa uoluptatem summum existimant bonum consistere.Cicero autem dicit Venerem dici quod ad omnia ueniat:quod quidem non incongrue dictum est cum amicitiarum omnium a quibusdam dicatur causam præstare.Citherea autem ab insula Cithera seu a Cithereo mõte: in quibus potissime coli consueuerat denominatã.Acidalia autem dicta est:seu ab acidalio fonte qui in orcomeno boetiæ ciuitate est Veneri atq; gratiis sacer:& in quo arbitrabantur olim insipidi gratias Veneris pedissequas lauari.Seu quia curas iniciat. Nouimus enim quod curis amantes repleat:& græci acidas curas uocant. Hesperus autem proprium planetæ nomen est apud græcos:& maxime dum post Solem occidit:& inde etiã uesper dictus:ut per Virgilium patet:Ante diem clauso componet uesper olympo. Varro autem uult ubi de origine linguæ latine eam ab hora in qua apparet:uesperuginem appellari.nam Plautus sic etiam illam uocat dicens.Neque iugula neq; uesperugo neq; uergiliæ occidunt &cætera. Lucifer autem latine dicitur cum apud græcos ut asserit Tullius ubi de naturis deorum phosphoros appellatur quasi lucem afferens. & hoc quando ante solem aut auroram in oriente cernitur tanto splendore coruscat:ut etiam de se merito Lucifer appelletur.Hanc & nautæ & idiotæ Dianam persæpe uocant:quia diei uideatur prænuncia.

De secunda Venere Cæli septima filia & matre Cupidinis. Cap. XXIII.

Enerem secundam plures Cæli uolunt fuisse filiam:non tamen ritu genitam quo gignuntur omnes: ex qua recitatur. Saturnum scilicet in Cælum seuisse patrem: & falce sumpta ei abscidisse uirilia: & in mare abiecisse.quorsum autem ceciderint: non habetur. Falcem uero haud longe a promontorio lilibei siculi deiectam aiunt: nomenque dedisse loco drepanum: eo ꝙ sic græce falx dicta sit. Testiculi uero deiecti quacunque in parte maris deciderint: sanguinem emisere: ex quo: & maris spuma hanc procreatam Venerem uoluere: ac etiam a maris spuma denominatam quæ græce aphrodos dicitur: quoniam sic & hæc dicta est. Macrobius autem in libro saturnaliorum: Venerem ex sanguine testiculorum Cæli natam dicit: sed maris spuma nutritam. Dicunt insuper ut Pomponius Mella refert accolæ palepaphos Cyprici oppidi tui serenissime rex penes eos Venerem sic natam in terras primo emersisse: & quod ob nudam & persæpe natantem eam fingant:quod & nostri etiam quandoque testantur poetæ.dicit enim eius in persona Ouidius: Et diis adde tuis aliqua est mihi gratia ponto. si tamen in medio quondam concreta profundo spuma fui: gratumque manet mihi nomen ab illa.& cætera.Et Virgilius. Neptunnum ei dicere scribit. Fas omne est cytherea meis te fidere regnis. Vnde genus ducis & cætera. Huic præterea dicunt rosas esse dicatas: & quod marinam gestet manibus concham. Sic & ex ea & Mercurio hermophroditum natum uolunt & ex ea sola Cupidinem. Multæ quidem fictiones sunt. sed ex eis tãlis potest exprimi sensus.Nam pro Venere hac:ego uitam uoluptuosam intelligo:& in omnibus ad uoluptatem & libidinem pertinentibus cum superiori unam & eandem esse & sic etiam uidetur uelle Fulgentius. ex sanguine autem testiculorum a Saturno desectorum ideo natam: quia ut ex Macrobio sumi potest: cum chaos esset tempora non erant. Nam tempus est certa dimensio quæ ex cæli circuitione colligitur: & sic a cæli circuitione natum tempus:& inde ab ipso carones natos: qui & cronos est:quem nos Saturnum dicimus: eumque semina rerum omnium post cælum gignendarum de cælo fluerent:& elementa uniuersa quæ mũdo plenitudinem facerent ex illis seminibus fundarentur:ubi mundus omnibus suis partibus atque membris perfectus est:certo iam tempore finis est procedẽdi de cælo semina:& sic genitalia a Saturno.i.tempora

decisa uidentur:& in mari deiecta:ut appareret gignendi atq; propagandi facultatem: quæ per uenerem assumenda est in humorem translatam coitu maris & fœminæ mediante: qui per spumam intelligitur. Nam uti spuma ex aquæ motu consurgit: sic & ex confricatione uenitur in coitum: & uti illa facile soluitur: sic & libido breui delectatione finitur. Seu ut placet Fulgentio ꝙ concitatio ipsa seminis spumosa sit:& ideo marinam dicimus spumam ob salsedinem sudoris emūcti circa coitum:seu ꝙ ipsum spuma salsum sit. Sic ex humiditate nata Venus: hæc a spuma maris: idest salsedine humiditatis nutrita: idest aucta: donec in finem cepti operis deducta sit. Sane uidendum quæ hæc sit humiditas:ut clarius origo huius Veneris enodetur. Fulgentius igitur uult ubi ab aliis dicitur Saturnum cælo Iouem Saturno genitalia abscidisset: & sic suam exponit opinionem. Dicit enim Saturnum græcæ cronos nuncupari:quod tempus latinæ:cui uires abscisse falce: idest fructus qui in humoribus uiscerum uelut in mare proiiciuntur:ex quibus dicit necesse sic procreari libidinem. Nec dubium ea ex humiditate procedit Venus:quæ ex cibo potuq; procedit:cum raro ruant in libidinem ieiunantes:& tunc procedit maxime quando cibi potusq; calor uires mouet:& suscitat naturales. Et uere in mari nascitur:scilicet in gurgite salso sanguinis calefacti:& eiusdem ebulientis spuma: idest pruritu nutritur:cum eo tepescente libido deficiat. Falcem autem nonnulli uolunt apud Drepanum fuisse deiectam ut ostendatur sicuti falx aliquid operata est circa ueneris originem:sic & abundantia frugum: ex quibus demū cibaria componuntur:plurimum etiam operetur:quæ quidem habundantia est:& alia incitatoria multa apud insulam Siciliæ: in qua & Drepanum ciuitas est. Ego autem reor huius particulæ & nomen oppidi: & littoris formam:quæ falci similis est:fabulæ causam tribuisse. Quod autem ciues Paphos apud se e mari emersisse Venerem uolunt:bona cum pace maiestatis tuæ rex optime dicturus sum:quod nisi te æquum etiā maximis rebus noscerem:non auderem. est autem Cyprus insula uulgata phama:seu cælo agente:seu alio incolarum uitio:adeo in uenerem prona ut hospitium officina: fomentumq; lasciuiarum atq; uoluptatū oīum habeatur: quā ob causam paphiis concedendum est. primo apud eos ex undis Venerem emersisse. Verū hoc potius ad hystoriam q̄ ad alium sensum pertinere ex Cornelio Tacito sumi potest: qui uelle uidetur Venerem auspicio doctam:armata manu conscendisse insulam:bellumq; Cynaræ regi mouisse:qui tandem cum iuissent concordiam cum Venere:ut ipse rex Veneri templum construeret:in quo eidem ueneri sacra ministrarent:qui ex familia regia & sua succederent. Confecto autem templo sola animalia masculini generis in holocaustum parabantur:altaria uero sanguine maculari piaculum cum solis præcibus:igneq; puro illa adolerent. Simulachrum uero deæ nullam humanam habere dicit effigiem:quinimo esse ibidem cōtinuū orbē latiorē initio: & tenuem in ambitu ad instar metæ exurgentem:& quare hoc nullam haberi rationem. Nuda autem ideo pingitur:ut ad quid semper parata sit ostendatur. Seu quia nudos qui illam imitantur persæpe faciat:aut quia luxuriæ crimen:& si in longum perseueret occultum. tandem dum minus arbitratur obscœni procedit in publicum omni palliatione remota. Vel potius:quia absq; nuditate cōmittit non possit. Natantem autem ideo Venerem pingunt:ut infœlicium amantium amaritudinibus immixtam uitam procellis agitatam uariis:& eorum naufragia crebra demonstrent. Vnde & Porphyrius in epigrāmate dicit:Nudus egens Veneris naufragus in pelago. Sed longe melius in cistellaria Plautus dicit enim. Credo ego amorem primū apud homines carnificinam cōmentum. Hanc ego de me coniecturam domi facio:ne foras quæram: qui oēs homines supero atq; anteoo cruciabilitatibus animi. Iactor crucior:agitor:uexor ui amoris totus miser. Exanimor:feror:differor: distrahor:diripior:ita nullam mentem animi habeo:ubi sum ibi non sum:ubi non sum ibi est animus:ita mihi omnia ingenia sunt quod iubet non iubet iam id continuo. Iam amor lassum animi ludificat fugat agit:appetit:raptat retinet:iactat largitur:quod dat non dat deludit modo:quod suasit dissuadet:quod dissuasit id affectat maritimis modis mecum experitur:ita meum frangit amantem animum: &c. Equidem bene fluctuabat in salo Veneris homo iste. Sed nos ad reliqua:illi rosas in tutelam datas aiunt: eo ꝙ rubeant atq; pungant:quod quidem libidinis proprium esse uidetur:nā turpitudine sceleris erubescimus: & conscientiæ peccati uexamur aculeo:& sicut per tempusculum rosa delectat:paruoq; temporis lapsū marcet:sic & libido paruæ breuisq; delectationis:& longæ pœnitentiæ causa est:cum in breui decidat:quod delectat:& quod officit uexet in longum merinam concam maribus gestat:ut per eam Veneris ostendantur illecebra. toto enim adaperto corpore refert iuba conca miscetur in coitum.

¶De cupidine Veneris filio. Cap. XXIIII.

c Vpido:ut Simonidi poetæ placet Seruio teste:ex Venere sola natus est:de quo cum alibi plura dicenda ueniant satis erit mentionem fecisse tantūmodo.

¶De Toxio. ix. Cæli filio. Cap. XXV.

TOxius:ut ait Plinius in libro naturalis hystoriæ:Celio affirmante:filius fuit Cæli:eumq; dicit Leutei ædificii:exemplo ab hyrundinibus sumpto inuentorem. nondum enim construxerat architecti palatia:ex quo patet eum industriosum & antiquum fuisse hominem:& merito cæli:idest claritatis filium.

Cap. XXVI.

f Vpererant ex filiis cæli Titanus Iuppiter secūdus Oceanus & Saturnus:quorum eo ꝙ amplissima esset posteritas uisum est:ut huic libro tertio fiat finis:& Titanum quarto seruare uolumini. Iouē quinto & sexto. Oceanum septimo:Saturnum octauo reliquisq;.

Cælum qui genuit.
Tytanū qui ge-nuit
Astreū q gen.
Boreā q genuit
Zethum
Arpalicem
Calaym
Notum
Eurum
vulturnū
Affricuz
septētrionē
Cyrcîuz
euroaustrū
Corum
austroaffrū
Zephirū
subsolanū
Astream
Hyperionez qui genuit
Lunaz que peperit
Rotem
Solem qui ge-nuit
Boem
Biblidez
Caunum
Calapetia
Conas
Phetusā
Miletum q genuit
Pasiphem
Cyrcem
Dyrcem
Angitiaz
Oetam qui ge-nuit
Medeam
Absyrtiū
Calciopē
Hesperū qui genuit.
Hesperetū
Marcellā
Eglem
Myrram
Iapetū qui ge-nuit.
Epymetheū qui genuit
Prometeuz qui genuit
Deucalionē q genuit.
Pandorā
Isydem
Briareū
Egeonē
enceladū
Gigātes
Typhonē q genuit
Acos
chymerā
Auroraṁ
Lycaonez qui genuit.
Calistonē
Niomē
Purpureā
Runcū
Ceeū q genuit
Pallenez qui genuit.
Asteriē
Minervā
phytonē
Latonā
Chionia
piridē
Maiam
Thyenē
Polixonē
Taygetē
Electraz
Sterope
Ambrosiā
Eudora
Athlātez qui genuit.
Hyadem
calipsonē
Cylenē
Meropē
Ellanū
Alcionē
Phytaīā
Ontiū
Phebā

ℭGenealogiæ deorum gentilium. Liber quartus. Prohœmium.

Luctuabar adhuc splẽdide princeps circa Paphum oppidum tuum Veneris infaustæ describens illecebras:cum ecce quasi æoli carcere fracto omnes in pelagos prodeuntes sæuire uenti cœperunt:& in cælum surgere fluctus impetu impulsi maximo:eoq; repellente in profundum usq; demergi herebum. Qui dum ascenderent & mergerentur:iterum flatusq; illos ualido spiritu ex transuerso confringerent:stupidus ego & semiuictus nouitatis horrore: quid nam tam repentinæ tempestati causam præstitisset:excogitans fere absorptus sum. Tandem eius crebro inuocans suffragium:qui ex nauicula piscatoria ad se uenientem periclitantem Petrum manu sustulit:nunc dextrorsum:nũc sinistrorsum deiectum lembum:quibus poteram uiribus regens eo usq; fere naufragus deductus sum:ut ex alto cernerem non aliter q̄ si diruptus ferreis ditis muris disiectus uinculis Titanis antiqui immanem aduentare prolẽ:stilo cœpti operis exigente scribendam:nouiq; antiqui maris eiusdem memor eam in tumultum tam grandem hostes suos suscitasse deos. O quas in superbiam suam in medio periculi excitauit iras. O quotiens Iouis fulmina non solum laudaui sed etiam iploraui. O quotiens cathenas atq; supplicia augeri deprecatus sum. Sed quid tandem? postq̄ aliq̄diu non aliter q̄ si in olympum rediuiui insultassent. unde mugitu maximo sonuere omnes:quæ uehementes uenti suscitauere procellas:ut arbitror iubente deo:cui soli oĩa parent aquaꝝ resedere montes:& si æqua tranquillitas facta non sit:tamen nauigabile deuenit mare:q̄obrem a Cypro separatus in ægeum ueniens:a longe cœpi ingentia mirabundus prospectare corpora:adhuc fulminibus exusta:& infermo pallore atq; caligine turpia & longo cathenaꝝ circuitu pressa:adeo ut nõ absq; difficultate noĩa ex semessis elicerem descripturus:ea tamen quæ nouisse potui huic apponentur cum successoribus suis uolumini. Attamen ne deficiam is faciat qui populo israel Iordanem aperuit transeunti.

ℭDe Titano cæli filio. viii. qui genuit filios multos:ex quibus hic. xiiii. noĩantur:quoꝝ primus Hyperion. secũdus Briareus. tertius Ceus. q̄rtus Typhon uel Typheus. q̄ntus Encheladus. sextus Aegeon. septimus Aurora. octauus Iapetus. nonus Astreus. decimus Alous. undecimus Palenes. duodecimus Rũchus. xiii. Purpureus. xiiii. Lycaon. Genuit præterea gygantes:quoꝝ noĩa non habemus. Cap. I.

DE cælo ætheris & diei filio satis in præcedenti uolumine dictum est: uerum cum eius explicetur proles aiunt Titanum eius & Vestæ fuisse filium theologi ueteres:ut in libro diuinaꝝ institutionũ testatur Lactan. cuius fuisse coniugem Terram Demogorgonis filiam Theodontius asserit:ex qua plures suscepisse filios in sequentibus apparebit:quos omnes quinta luna natos uidetur Virgilius: dum dicit: Tum luna. s. quinta:partu terra nephando Oetum iapetumq; creat seuumq; typhœa. Et coniuratos cælum rescindere fratres: & cætera. De hoc enim Titanum multa referuntur fabulosa:inter quæ quod potissimum est aiunt eum cum filiis aduersus Iouem deosq; reliquos bellũ habuisse:eisq; cælum conãtes eripere montes montibus superimposuisse sibi sternentes iter ad illud:eos demum ad iis cæsos & fulminibus interemptos:atq; apud inferos cathenis religatos & morti damnatos perpetue:ut in. vi. æneidos satis conuenienter ostendit Virgilius: Latentia sub hac fictione & hystoriam continent:& moralem sensum naturali mixtum quod ad hystoriam pertinet uerba de ea quæ in sacra leguntur hystoria apponentur ad litterã. dicit. n. sic. Exin Saturnus uxorem duxit Opim:titan qui natu maior erat postulat ut ipse regnaret:ubi Vesta mater eorũ & sorores Ceres atq; Ops suadent Saturno ut de regno non cedat fratri. Ibi Titan qui facie deterior esset q̄ Saturnus:iccirco & quod uidebat matrem atq; sorores suas operam dare ut Saturnus regnaret:concessit eis ut is regnaret. Itaq; pactus est cum Saturno uti si quis liberorum uirilis sexus ei natus esset ne quem educaret. Id eius rei causa fecit ut ad suos natos regnum rediret. Tum Saturno filius qui primus natus est eum necauerunt. Deinde posterius nati sunt gemini Iuppiter atq; Iuno. Tum Iunonem Saturno in cõspectum dedere: atq; Iouem clam abscondunt:dantq; eum Vestæ educandum celantes Saturno. Item Neptunum clam Saturno Opis parit:eumq; clanculo abscondit. Ad eundem modum tertio partu Opis parit geminos Plutonem & Glaucam. Pluto latine dictus est Dispiter:alii Orchum uocant. Ibi filiam Glaucam Saturno ostendunt: plutonem cælant atq; abscondunt. Deinde Glauca parua emoritur. Nec multum post hæc sequitur in eadem hystoria. Deinde Titan postq̄ resciuit Saturno filios procreatos atq; educatos esse:clam se seducit secum filios suos qui Titani uocantur:fratremq; suum Saturnum atq; Opem compræhendunt: eosq; muro circũegit & custodiã his apposuit. Post hæc paucis interpositis sequit̃. Iouem ad ultimũ cũ audisset patrem atq; matrem custodiis circũspectos atq; in uinculo cõiectos uenisse cũ magna cretensiũ multitudine: Titanũq; atq; filios eius expugnasse:parẽtes uinculis exemisse: patri regnũ reddidisse atq; ita in cretam remeasse. Hæc Lactã. ex hystoria sacra: quæ q̄ uera sint quasi eadem referens edocet Sybilla Erichtrea. Viso sensu hystoriali circa reliquos pauca dicenda sunt:& primo quid sibi uelint hunc cæli dicentes filium atq; Vestæ:quod præter hystoriæ ueritatẽ de quocũq; mortali arbitror dici posse. Nã terrenũ corpus & cælestẽ habemus aĩam ex q̄bus cõstat hoĩem esse. Sed hic altiori uerboꝝ uolumĩe extollit̃ ab uniuerso mortaliũ grege:& nuncupat̃ Titan:quod ut placet Lactantio:idem q̄d ultio sonat. Supra. n. ostensum est Vestam terrã eẽ:& terram irritatã ira deoꝝ in ultionẽ suã peperisse Titanes. Et quoniã ubi de fama demõstratũ est:q̄ sit ira deoꝝ:ob quã terra irritata est: & q̄liter terræ filii in ultionẽ matris cõsurgãt. Satis est hic dicere terra hũc tantũ ex ægregiis illis uiris fuisse q opibus conatus extendere phamã:& mortẽ superare suã. q̄d aut illi Terra coniunx fuerit: p hoc intellige huius hoĩs & cuiuscũq; alterius huic similis ingentem animũ quo sibi terram subigit uti uir uxorem:eiq; dominat̃ saltem

Virgilius de quinta lu

animo ſi poſſeſſio deſit. Ex hac enim uolunt eũ multos genuiſſe filios: qđ quidem etiã oſtendit hyſtoria: & ſi etiã poſſibile ſit nõnullos ob cõuenientiã moꝝ ſibi ut reliq̃s attributos eſſe ſecundũ abſconditũ: ſenſum nulli dubiũ eſſe debet; q̃n multi fuerit olim: & hodie ſint iſignes uiri: q eius eo ꝙ primus deſcribitur filii dici poſſunt. Inſuper dicunt hos claros fuiſſe hoĩes: & aduerſum deos habuiſſe bellũ: ut aduertamus: quoniã ex magnanimitate ad ſuperbiã facilis ſit tranſitus. & ob id plurimũ dũ minus conſiderate magnates agunt ex glorioſiſſima uirtute indeteſtabile uitiũ cadunt. & tunc ſteriles efficiuntur. i. abſq; fructu uirtutis: & ut intelligamus titanis filios fuiſſe tales quinta luna natos dicunt. Veteri enĩ ſuperſtitione creditũ eſt: q̃cq̃d q̃nta luna naſceretur ſterile atq; dãnoſum fore. nec dubium elatos eſſe dãnoſos: eo ꝙ belloꝝ ſint ſemen: per quæ euacuanť agri colonis & ciuitates & deſolantur regna. Dicũnt præterea eos habuiſſe cum diis bellũ: qđ & magnanimes habent & ſuperbi. Magnanimes. n. bonis operibus ſimiles diis effici conantur. Superbi aũt ſe quod minime ſunt extimantes uerbo: & ſi poſſent opere ipſum ueꝝ deũ calcare ſatagunt. ex quo fit ut deiiciantur & redigantur in nihilũ. Eſt tamẽ aduertendũ duplex ab hoĩbus bellũ cũ ſuperbis habitũ: quoꝝ unũ fuit iſtud quo iuppiter liberauit parentes occiſis Titanis filiis. Aliud uero fuit cũ gygantes qui & Titanis dicuntur filii uoluerunt ioui cælum eripere: & tunc montes montibus impoſuere: quod poſtea ubi de gygantibus exponetur.

De Hyperione primo Titanis filio qui genuit ſolem & lunam. Cap. II.

Yperionẽ Titanis & terræ fuiſſe filiũ Theodon. & Paulus uoluere: de quo nil aliuđ credo legi: niſi quia ſolẽ genuerit & lunam. Arbitror tamen eũ magnæ p̄eminentiæ hoĩem fuiſſe: & hoc tã a ſignificato noĩs quod ſuper oĩa ſonat q̃ a nominibus filioꝝ tam claris.

De Sole Hyperionis filio q genuit horas q̃s loco unius filiæ pono: & ſic prima genuit Eonas: q̃s æque loco filiæ unius ſcribo: & ſic ſecũda. iii. Phetuſam. iiii. Salempetii. q̃ntam Dircen. ſextã Miletũ. ſeptimã Paſiphem. octauam Octã. nonam Cyrcem. decimam Anginam. Cap. III.

Olem Hyperionis fuiſſe filiũ uulgatiſſima phama eſt: ex qua tamen matre: nõ cõſtat. Hũc dicũt nõ ſolũ patri & fratribus aduerſum iouẽ non fauiſſe: ſed iouis partes ſecutũ: q̃ ob cãm poſt uictoriã currũ coronã & aulã: & alia multa iſignia a ioue obtinuiſſe: q̃ oĩa in ſequentibus plene explicabunť. Hũc ego credo ſuis tp̄ibus clariſſimũ fuiſſe hoĩem: & uere magnanimẽ. & ob id dictũ non fauiſſe fr̄ibus: ſed ioui: q̃a nõ ſup̄bus: q̃obrẽ adeo illi fuit phama ꝓpitia ut in eũ a poetis oẽ decus delatũ ſit: qđ uero ſoli deferendũ eſt. Nec aliter de eo q̃ de uero Sole ut plurimũ locuti ſũt. Sane q̃m hic fere nulla ad hoĩem ſpectãtia apponi uideť: de Sole planeta loquemur. Finxerunt igitur eũ ante alia regẽ: & forte fuit: eiq; regiã deſignauere aulã: de qua Ouid. in maiori uolumine li. ii. Regia ſolis erat ſublimibus alta colũnis. & iſra p. xvii. uerſus. Deſcripta uero aula Ouid. maieſtatẽ regiã ꝓceresq; deſcribit dicẽs: Purpurea uelatus ueſte ſedebat: infra p ſeptẽ uerſus deſignata regia maieſtate currum eius deſcribit dicens. Aureus axis erat themo aureus aurea ſũmæ Curuatura rotæ: radioꝝ argẽteus ordo: Per iuga chriſoliti poſitæq; ex ordine gẽmæ. Clara repercuſſo reddebãt lumĩa phœbo: &c. Nec poſt multũ idem ſcribit equos. Interea uolucres Pyrous Eous & Ethon Solis equi quartuſq; phlegon humilibus auras. Flãmigeris iplent pedibuſq; repugnacula pulſant: &c. Huic inſup regi coronã inſignẽ. cxxxii. lapidibus præcioſis: ut Albericus oſtẽdit: ipoſuit. Eiq; dicũt aurora ueniente ab horis currũ parari & eq̃s adnecti. Hunc p̄terea multoꝝ filioꝝ patrẽ uolũt: ex q̃bus aliquos ueros fuiſſe poſſibile eſt: dũ eum hoĩem fuiſſe dicamus: & nõnullos etiã rõne cõuenientiæ morũ attributos: ſi ſolem planetã dixerimus. Præterea ut aiunt philoſophi in rebus ꝓcreandis tantæ potentiæ eſt: ut pater oĩs mortalis uitæ habeať. Inter alia ex quadã ſingulari potentia dũ in natiuitate alicuius hoĩs cæteris ſup cæleſtibus corporibus p̄ualet eũ formoſiſſimũ: amabilẽ: facie alacrem: atq; ſplendidũ: moribus inſignẽ & generoſitate ꝓducit conſpicuũ. Eum ſil̄r multis uocant noĩbus: per quæ ſatis apparet de Sole planeta non de hoĩe intellexiſſe poetas. Nũc q̃d dicta uelint explicandũ eſt. Dicunt eũ primo hyperionis natũ: qđ concedendũ eſt. Diximus enĩ ſupra hyperionẽ idem ſonare qđ ſuper oĩa: & ſic hic pro uero deo accipieť: qui cũ oĩa ex nihilo creauerit: ſolus pr̄ dici poteſt Solis: cũ ipſe ſolus ſit ſuper oĩa. Poſt hæc regia huic tam ſplendida iõ deſignata eſt: ut itelligamus per appoſita in eadẽ opere huius ex potentia attributa cuncta cõſiſtere: eumq; oĩum curam gerere. cui inter alia ꝓpinquiora circũpoſita ſunt tẽpora: & tempoꝝ q̃litates ut itelligať eũ motu ſuo deſcripſe oĩa: eſto aliquos fuiſſe dies ante eũ in principio Pentateuci ſcribat Moyſes: Quos arte ſua illa fecit: qui cũcta creauit. Nõdũ iſto creato: nec eidẽ poteſtate aliq̃ attributa. Poſtq̃ uero creatus eſt uolente creatore: ſuo motu tempora deſcribit: & deſcribit oĩa: & horas: & diẽ & menſem & annũ & ſæcula: ut in ſequẽtibus latius apparebit. Sic & motu ſuo q̃litates tẽpoꝝ facit eſſe diuerſas: cuidã dans frondes & flores: alteri ſegetes: tertiæ maturos præbet fructus: & frondes incipit auferræ: ultimæ rigorẽ frigoris & niuis carniciẽ. Currus aũt illi tum lucidus apparatus indefeſſam eius atq; ꝑpetuã cũ indeficiente lumine circa orbẽ terraꝝ uolubilitatẽ oſtendit: qui rotarum q̃ttuor eſt ut deſcripta iam q̃ttuor tp̄a ſua fieri circuitione deſignet: ſic & illi q̃ttuor equi ut per eos q̃litates diurnæ circuitiõis oſtendat. nã Pyrous q primus eſt pingiť & in tp̄e rubeus: eo ꝙ primo mane agẽtibus uaporibus a terra ſurgentibus ſol oriẽs rubeat. Eous q ſecũdus eſt cũ albus effigietur diciť ſplendidus: eo ꝙ exhalatus ſol iã diſſolutis uaporibus ſplendẽs ſit. Ethon aũt tertius rubens: ſed in croceũ tendens ardens exponitur. nã ſol iam cæli mediũ tenente lux eius coruſca eſt: & cũctis uidetur feruidior. Phægon ante q̃rtus ex croceo colore tendit in nigrũ & in tp̄e terrã amans oſtendens aduesperaſcente die ſolẽ terram petere. i. occaſum. Hos tamẽ equos Fulgẽ. Eſto cum eiſdẽ ſignificatiõibus alter noĩat: uidelicet Erithreum Actheona: Lampos: & Philegeũ. Per coronã autẽ. xii. lapidũ oſtẽdit Alberi. longa dicacitate. xii. cæli ſigna itelligi debere p q̃ mortaliũ igenia eũ anno quolibet diſcurrere iuenere. His p̄dictis ſupeſt de noĩbus ſoluere globum: ex q̃bus eo ꝙ nõnulla cũ q̃buſdã aliis diis hẽat cõia: illis reſeruatis ubi de diis talibus de his q̃ ad eũ ſolũ ſpectare uideť: q̃

breuius fieri poterit exponet. Vocat ergo primo sol: eo q in quātū planeta solus ē ut testari uidet Macro. dicēs. Nā & latinus eū q tāta claritudie solus obtinuit Solē uocauit: Et ī thimæo dicit Plato ubi de speris. ut aūt p ipsos: octo circuitus celeritatis & tarditatis certa mēsura & sit & noscat deus in ambitu supra terrā sider lumē accēdit: quē nūc solē uocamus. Insup hūc Tul. ubi de repu. uocat prīcipē atq; ducē dicēs. Deinde subitus mediā terræ regionē Sol obtinet dux & prīceps & moderator luminū reliquo mēs mūdi & tēperatio tanta magnitudine ut cuncta sua luce lustret & cōpleat. Sup qbus uerbis sic ait Macro. sup somnio Scipionis. Dux ergo qa oēs luminis maiestate pcedit. Prīceps. qa ita eminet ut pterea q talis appareat sol uocet. Et post pauca sequit. Mēs mūdi appellat ita ut physici eū cor cæli uocauerunt. Inde nimir q oīa q statuta rōne p cælū ferri uidemus diē noctēq; & migrātes īter utrāq; plixitatis breuitatisq; uices & certis tpibus æq utriusq; mensurā. Deīde ueris clemētē tēperiē. Torridū cācri & leonis æstū: mollitiē autūnalis auræ: ui frigoris īter utrāq; tēperiē. Oīa hæc solis cursus & rō dispēsat. Iure ergo cor cæli dr p quē fiūt oīa q diuia rōne fieri uidemus. Est & hæc cā pp quā iure cor cæli uocet qđ natura ignis: sp in motu ppetuo agitata est. Solē aūt ignis ætherei fontē eē dictū rettulimus. Sol ergo in æthere qđ ī aīali cor: cuius ista natura ē: ne unq cesset a motu: aut breuis eius quocūq; casu ab agitatione cessatio mox aīal interimat. Hæc Macro. Ex qbus satis pcipi pōt: eū existimasse. Solē re oīum cām. Losias īsup eū appellat: ut ait Macro. cenopides qđ ab occasu ad oriētē tēdēs circulū facit obliquū. Phœbus ēt nūcupat & potissime a poetis qđ a spē atq; nitore dictū ē. Alii dicūt phœbus qa nouus eo q mane quolibet nouus uideat ab orizōte cōsurgere. Lycus ēt nūcupat: & ut aliq dicūt a Licio templo deli. Macro. ostēdit Cleantē aliā rōnē reddere dicēs. Cleantes lyciū Apollinē noīatū scribit: q ueluti lupi pecora rapiāt: ita ipse quoq; humorē rapiat radiis. Soconias ut idē dicit Macro. a Syriis ēt Sol appellatur a fulgore. s. radio: quos uocāt comas aureas solis. sic & argitorosus q nascēs per sūmū orbis ambitū ueluti arcus quidā figurat alba & argentea specie: ex quo arcu radii in modū emicant sagittarū. Imbricitor q lumen eius exoriens amabile amicissima ueneratione oculo. Sol dictus est: quia sic a physicis estimatur. Dicitur & horus quasi magnus uel gygas maximus q dē est: ut ipsi uidere possumus: & hoc illi nomē est apud ægyptios. Vocatur insuper aliis noībus pluribus: ut per Macro. patet in saturnaliorum li.

¶De Horis filiabus Solis & Cronis. Cap. IIII.

Oras Solis & Cronis dicit Theo. fuisse filias: & ab eo denoīatas: eo q horus ipsæ ab ægyptiis appelleť. has Homerus dicit equos & currū in tpe parare soli: & diei uenire uolēti cæli portas apire. Filias ego ideo Solis dici puto: & Cronis: qđ est tēpus: eo q solis progressu ex certa tpis dimensione fiant. Equos aūt & currū soli parari ab eis ideo fictū est: qa eis sibi uicissim succedentibus nox labitur & dies accedit: in quē sol tanq in præparatū sibi uehiculū a successione horarum progredit: in cuius pgressionis initio horæ diei aduenienti cæli portas. i. lucis ortum aperire uidentur.

¶De Eonis filiabus Solis. Cap. V.

Onas dicit Theodō. plures eē sorores Solis & cronis filias corpibus ingētes: & sub Iouis collocatas pedibus. De his ego nunq alibi legisse memini: nisi forsan has uelit intelligi sæcula cū Eon grææ latinæ sæculū iterptet: si de sæculis dixisse uelit hæc pfecto certa & lōga tpis dimēsiōe a solis motu cōficiunt: hæc supra mōstrauimus a Claudii. in antro æternitatis fuisse descripta. de qtitate uero sæculi plurimū īter se discrepauere ueteres. Dicebāt enī aliqui: ut Cēsorius in li. quē de natali die scripsit ad Cerellū: ab his potissime: q rituales ætrusco sequebant: hoc modo descripta sæcula: ut aliquo supe. s. ostēto initiaret sæculū: eo usq; ptēderet: donec aliud supueniret ostētū: qđ finis eēt pteriti & sequētis initiū & sic nō certo: aut determinato anno numero cōstare uidebat sæculū: qnimo aliqdo longū: & nōnunq breue cōtingere. Post hæc ostēdit alios aliter arbitrari dicētes id spaciū tpis eē qđ efflueret īter unā celebrationē ludo sæculariū & alterā subsequentē: ex quo etiā tpis inæqlitas sequæret p maxima. Postremo multis recitatis opiniōibus dicit. & ciuile romano sæculū centū annis solaribus terminari. Quod ego memini sæpissime a uenerabili Andalo eodē finiri spacio. Erāt īsup qui uellēt idē esse sæculū & ætatē: qđ non est uerū: esto aliqdo scribāt īproprie ueteres sæculū pro ætate. Aetas enī: si eo mō sumpserimus: quo sancto describūt litteræ: ac etiā poeta multa in se cōtinēt sæcula. Quod uero sub iouis pedibus sæcula designent: puto fieri: ut ītelligamus solius ueri dei īperio tpa labi: eiq; soli diuturnitatē cognitam eorūdem: & quæ in eis futura sint: nec ab hoc discrepat Claudiani descriptio: qui illa dixit in antro æternitatis manere: cum in ipsa trinitate psona: & unica deitate tantū cōsistat æternitas: & sic quicqd in æternitate cōsistit in deo sit necesse est.

¶De Phætusa & Salempetii tertia & qrta filiabus solis. Cap. VI.

Hætusa & Salēpetii nymphæ siculæ filiæ fuere Solis & Nereæ: ut in odyssea scribit Home. dicens has in Sicilia solis seruare greges: a qbus Vlysses a Cyrce phibitus est. Circa quā phibitionē talis ab Home. fabula recitat: q cū uenisset ab īferis rediturus in patriā Vlysses a Cyrce pmonitus ē: q postq cū sociis ultra Scyllā & caribdim ī siciliā deuenisset & coperisset greges solis seruari a Phætusa & Salēpetii filiabus suis: ab eis oīno cū sociis abstineret. nā si quis ex eis comederet occideret: Ad quos cū postergatis aliis periculis fessus cū sociis deuenisset Vlysses: factū est ut ibidē euriloci cōsilio pnoctarent: sed mane mutatis uentis abire nequiuere: & cū ibidē longius credito detinerent īpellente cibo penuria dormiente Vlysse: & Euriloco suadēte: a sociis Vlyssis in greges itū est: & ex eis sedata fames. Verū eis discedētibus graui agitati tēpestate: ad ultimū a Ioue fulminati periere oēs: Vlysse excepto q ex gregibus nō gustauit. Huic fabulæ talis potest sensus exhiberi. Calor & humiditas. i. sol & nerea: quæ nympha est: syluas & pascua gignunt: q duæ sūt nymphæ Solis & Neieæ filiæ. ha altera pstat umbras: altera uero gregibus uictum: & sic seruantes sunt greges solis: q ex oī uiuēte conficit: aīa uegetatiua. s. & sensitiua. ope. n. suo nascunt: & tegmine:

atq; uictu prædictaℜ custodũ seruant̃.esse tamẽ hos greges in Sicilia dicit Home.nõ tamẽ ꝙ alibi nõ sint:sed ibidẽ ob ingentẽ reℜ abundantiã:& cæli tẽperiẽ plus uigoris uideant̃ habere delitiæ q̃ ob corruptos loci mores ẽt magis q̃ alibi sũt pestiferæ. Ab his oĩs rõnalis aĩa ꝓhibet̃. Sane tamẽ ne eis ĩmoderate fruat̃:ne in mortẽ deueniat:aut uitã quæ sit morte deterior:qđ totiẽs cõtingit:quotiẽs habenis appetitui datis ĩ lasciuias mergimur:qđ iam apud siculos fecere plurimi:q enerues facti post gustatis delitiis nõ sufficere laboribus. Verũ Eurilocus.i.blãda sensualitatis ꝑsuasio:dormiente Vlysse.i.rõnis robore: auidos sensus in greges.i.in delitias emittit:ex quo libidinibus soluti maris fluctuãtis.i.mũdi huius labores ferre nequere:& sic iouis fulmine.i. iusto dei iudicio:in mare deiecti periere.i.in amaritudines & miserias mortalis uitæ anxiati & incogniti defecere. Vel ꝙ forsan contigisse potuit:cum in Siciliam deuenisset Vlysses:& ibidem ab aduerso detineret̃ tempore:eo non curante adeo socii eius cibo potuq; & mulieribus soluti sunt:ut reintrantes mare opportuna negligerent & sic naufragium facerent:quod non solum Vlyssi contigisse legimus:quinimo & Hannibali pœno strenuissimo bellorum duci:cuius milites eum nulli longi atq; difficillimi itineris ex Hispania in Italiam transcendentes labores superasse nequissent:capuanæ delitiæ attriuere.

¶De Dirce Solis.v.filia:& Lyci regis coniuge. Cap. VII.

DIrces solis fuit filia Lyci regis Thebaℜ cõiunx:in quã sicuti cæteras Solis filias Venerẽ sæuisse dicit Fulg.de qua talis fert̃ historia. Stuprata per uim Anthiopa Nictei regis filia ab Epapho:ut placet Lactã.seu a ioue:ut plures uident̃ arbitrari:a lyco rege Thebaℜ marito suo abdicata ẽ:& insuꝑ inducta Dyrces:quæ ilico suspicata:ne forte lycus Anthiopã in suã reuocaret gratiã:& sic ea reassumpta dimitteret̃:ipsa ĩpetrauit a uiro ut posset illã in uĩculis detinere. Quæ cũ ex ioue prolẽ geminã suscepisset partus adueniẽte tꝑe:ab eo uĩculis liberata est:& clam in Cytheronẽ montẽ aufugit:ibiq; peperit Amphionem & Zetũ:quos expositos pastor qdã pro suis aluit:Qui cũ adoleuissent a matre cogniti:& sui generis certiores facti facile in Dyrcem irritati sunt:& in matris ultionem surgentes lycum occiderunt regem:& dyrcem tauro indomito alligauerunt:qui dũ eam traheret:miseratione deoℜ auxiliũ implorauit:quoℜ subsidio in fontẽ sui noĩs haud lõge a Thebis mutata est:& sic Veneris satiauit irã. Qđ aũt in hac historia fabulosum est explicabit̃ facile. Anthiopã a ioue tꝑe partus liberatã a carcere dicit Theo.iõ fictũ:qa cũ uideret̃ dyrci ob tumidũ Anthiopæ uterũ satis sui adulterii testimoniũ apparere:& ob id eã uiro arbitraretur odiosam:merito ultro eã reliqt. Dyrcẽ aũt mutatã in fontẽ satis cõprehẽdi põt tã ob perditũ regnũ q̃ ob supplicii illati pœnã eã in multas solutã lachrymas. Fuisse autem solis filiam ideo dictam:qa aut sic de facto fuit eam alicuius insignis uiri sic nominati fuisse filiam:aut ob insignem eius pulchritudinem Solis filiam uocitatam.

¶De Mileto Solis.vi.filio:q genuit Caunũ & Biblidẽ. Cap. VIII.

MIletus ut testat̃ Ouid.Solis fuit filius. Theo.autẽ dicit istum Solis Rhodii filiũ: & Pasiphes fuisse fratrem. Hunc tamen in minoẽ senem uolentem insurgere bello perterruit iuppiter: quã ob cãm in lesbon abiit:& ibi ciuitatem:quã militenem ex suo nomine dixit:cõstruxit. Verum postea ĩmutatis litteris ex militene militena dicta est. Post hæc cum Cyane nympha menandri fluminis filia se ĩmiscuit:& ex ea suscepit filios duos:Caunum:scilicet & Biblidem.

¶De Cauno & Biblide filiis mileti. Cap. IX.

CAunus & Biblis filii fuerunt mileti ex Cyane nympha suscepti:ut testat̃ Ouid.di.Hic tibi dũ seqtur patriæ curuamina ripæ Filia menãdri totiens redeuntis eadẽ. Cognita Cyane ꝓstanti corpore nympha Biblida cũ Cauno ꝓlem est enixa gemellã &c. Et qa nil præter cõe ambobus de his legi: de ambobus scribere inuicẽ uisum est. Legit̃ ergo Caunũ speciosissimũ fuisse iuuenẽ:& a Biblide sorore ĩfausto amore dilectũ:uenere in prolẽ Solis irata agẽte. Sane cũ Biblis fratri flãmas execrandæ libidinis detexisset:ipse asꝑnatus detestãdã sororis cõcupiscẽtiã fugã sumpsit. Inq; ꝑegrĩa ponit noua mœnia terra. Infœlix aũt Biblis cõfestĩ secuta ẽ eũ.& postq̃ Cariã lyciãq; & lelegas ꝑagrauit labore atq; dolore uicta consedit:& spreta sese dedit in lachrymas:ex quo factũ est ut in fontem Nayadũ beneficio misera uerteret̃:ut dicit Ouid. Sic lachrymis cõsumpta suis phœbeia Biblis Vertit̃ in fontẽ: q nũc quoq; uallibus illis Nomẽ hẽt dñæ:nigraq; sub ilice manat &c. Figmẽtũ aũt satis patet:qa a fletu cõtinuo fons lachrymis manãs uisa est.

¶De Pasiphe.viii.Solis filia & minois coniuge. Cap. X.

PAsiphes Solis fuit filia: ut Senecæ poetæ tragœdia percipit̃ carmĩe aientis in Tragœdia Hippolyti. Quid ille rebus lumẽ ĩfundẽs suũ mr̃is parẽs &c. Verba qdẽ nutricis sũt loquẽtis ad ĩsanã amore Hippolyti Phœdrã Pasiphes filiã. Theo.aũt dicit:nõ fuisse filiã Solis Hyperionis: sed Rhodii. Fuit hæc minois Cretẽsis cõiunx:& uacãte minoe bello aduersus megarẽses & athenienses ob occisum Androgeũ filiũ ab irata Venere ĩ Sobolẽ Solis ĩfausti amoris flãmas suscepit:amauitq; speciosissimũ taurũ ĩ cuius cõcubitũ Dedali artificio uenisse dr̃:& ex eo suscepit quẽ mediũ hoĩum mediũq; tauℜ ꝑepit. Alii uero aliã amoris huius cãm describũt aiẽtes:ꝙ cũ orasset minos ĩ bellũ ꝓgressurus patrẽ ut dignũ se sacrificaturo sibi ꝑpararet hostiã:euestigio illi ꝑparatus ẽ taurus:formositate cuius captus minos illũ armẽtis suis ꝑfecit ducẽ:alio cõsecrato:ex quo iratus iuppiter egit:ut illo absente reseruatus diligeret̃ a cõiuge.& hĩc uolũt minoẽ ob cõmissũ facinus nõ ausũ ĩ cõiugẽ sæuire. Qđ ãt Pasiphes filia Solis ex tauro cõcepit:uult Ser.taurũ hũc scribã minois fuisse sic noĩatũ:eũq; ĩ domo Dædali cũ Pasiphe coisse.& filiũ ex ea suscepisse.& tãdẽ geminos peperisse:quoℜ alteℜ ex minoe cõceptũ notis apparebat.alteℜ uero ex tauro æque ĩdicãtibus signis.& cũ de secũdo nõ eẽt certa fides:noĩe ad utrũq; spectãte parẽtẽ minotauro.s.ĩposito enutritus ẽ. Ego aũt longe altiorẽ sensum sub hac fabula tegi reor. Existimo qdem uoluisse ueteres ostendere qualiter uitiũ bestialitatis causaret̃ in nobis hac rõne. Pasiphẽ speciosissimã fœminã & Solis filiã:credo aĩam nostrã ueri solis.i.Dei

omnipotentis a quo creata est filiã:omni pulchritudine innocentiæ splendidam. Hæc coniunx efficit Minois regis legulatoris.i.rõni humanæ iungit:quæ suis legibus eam habet regere atq; in rectum iter dirigere. Huic inimicatur Venus.i.appetitus concupiscibilis qui sensualitati adherens semp rõnis est hostis:cui si adhæserit aïa a rõne superetur necesse est:a qua semota:facile a blanditiis & suasionibus carnis se trahi permittit; & sic præcipité se fert in concupiscentiã tauri a Ioue dati:ut sibi ex eo Minos sacrũ conficiat:qué ego thaurũ sentio mundi huius delitias prima facie pulchras & delectabiles a deo rõni concessas:ut ex ea moderamie certo uitæ nostræ opportuna ministret. Nam dum his debite utimur rite ex eis deo sacrum cõficimus. Sane dum eis iudicium sensualitatis sequentes abutimur:aut abuti desideramus in bestialem concupiscétiam deuenimus: & Thauro tunc obscœne anima iungitur in lignea uacca:dum artificio ingenii nostri naturalibus præter naturæ leges innittimur. Et sic ex appetitu illecebri & adoptione nephariæ uoluntatis causatur & nascitur Minotaurus.i.bestialitatis uitium. Huius autem Minotauri hominis & tauri formam esse finxere:eo q; tali uitio laborantes intuitu primo uidentur homines:si opera autem prospectemus:& abscondita introrsum desideria tales esse bestias cognoscemus. Clauditur autem hic labyrintho carceri circuitionũ pluriũ iplicito.& hoc iõ:qa fortissimũ atq; ferocissimũ & furiosum esset aïal. In quo ostendit eum humano pectori infandis desideriis intricato:& q; eo impelléte fortem atq; imanem præstemus animum dum infaustum aliqd audemus: quod nisi pro uoto perficiamus confestim in furiam declinamus. Hinc insuper a Theseo ab Ariadna prædocto occiditur.i.a prudenti uiro:cui uiriditas:quã per Ariadnam accipio:eo q; Andres græcæ uir sonet latine. ostendit detestabile tam scelesto uitio subiacere:& quibus armis etiam conficiendum sit.

¶De Oeta Colchorũ rege Solis filio octauo:q genuit Medeã & absyrtiũ & Calciopẽ. Cap. XI.

OEta Colchorũ rex:ut Home.ĩ odyssea testat:Solis fuit filius & Persæ filiæ Oceani. Tullius aũt ubi de na.deo.eũ ex Asterie sorore Latõæ susceptũ dicit:quã Asterié uidet idé Tul.dicere ab eo occisam. Dicit.n.sic. Quid Medeæ rñdebis:q duobus auis sole & oceano:& pře matricida ,puocata é. Hũc clarũ ea tépestate fuisse regé testat antiqtas cũ permaximũ illi regnũ fuisse describat Sene. tragœdus in tragœdia Medeæ ad hũc nouercales insidias fugiés deuenit frixus Athamãtis filius cum aureo uellere:q; sibi fatale ab oraculo sentiens Oeta diligentissime seruabat:ne eo ꝑdito priuaret regno. Qui tamé a Iasone spoliatus est & regno pulsus. Verũ etiã senex ab eadé in regnũ reductus est. Dicit Theo. hũc Oetam non fuisse filiũ Solis Hyperionis:sed eius qui apud colchos maximus fuit & regnauit ibidem.

¶De Medea Oetæ regis filia:& Iasonis coniuge. Cap. XII.

MEdea Oetæ regis fuit filia ex Ipsea cõiuge:ut satis patet per Ouidii carmen dicentis:Nõ erat Oetes ad qué despecta rediret:Nõ ipsea parẽs &c. Huius Medeæ grãdis recitat historia quãdoq; fabulis mixta. Aiũt enĩ ante alia:qđ ex Apollonio sumptũ est:qui de argonautis librũ scripsit Iasoné a Pelia patruo missum Colchos uenisse:& comiter ab Oeta susceptũ Medeæ uirgini placuisse.in quã uentis irata uti in cæterã Solis prolé:oés a filio amatorias inici flãmas fecit:quæ amãs cũ pericula nosceret dilecti iuuenis euntis ad uellus aureũ assumendũ miserta eius:habita sui cõiugii sponsione:eũ docuit:quo pacto illud absq; piculo posset surripere:eoq; subrepto una secum fugã arripuit:traxitq; fugæ comitem absyrthium:seu Egyaleũ paruulũ fratré:quos cũ sequeret Oeta:ut eis spaciũ fugæ præstaret:in insula:q in faucibus Phasis a scelere ab ea perpetrato thomitania:exilio Ouidii Nasonis postea nobilitata:per quã oportebat Oetã sequenté transitũ facere puerũ Absyrthiũ obtruncauit:articulatimq; diuisum passim p agros disiecit: ut patré sisteret ad colligéda filii mébra. Nec pmeditatio fefellit infaustã.nã sic factũ est.dũq; orbatus pater flens mébra collegit nati:& funeralia peregit:abiit illa cũ raptore. Et post lõgas secũdũ quosdã circuitiões in Thessaliã deuenit:ubi pcibus Iasonis Esoné patré annositate decrepitũ i robustioré retraxit ætaté. Et cũ Iasoni duos filios peperisset in Peliæ morté suas filias armauit. Tandé quacũq; ex cã factũ sit a Iasone abdicata é: & Creusa Creontis regis Corinthiorũ filia despõsata:qđ cũ ægerrime ferret:excogitata malitia filios suos:qsi ad placãdã sibi nouercã cũ donis in scrineolo clausis misit:qđ a Creusa nõ ante aptũ est q per oém regiã flãma euolauerit igens:a qua cũ ipsa Creusa regia oïs exusta est:cũ iã pueri pmoniti euasissent. Verũ cũ in eam iratus Iason irruisset sumpturus ex tam impio facinore pœnas:eo uidente Trux fœmina filios trucidauit innocuos:& maleficiis suis sublata Athenas abiit:ubi Aegeo iã senescéti coniugio iuncta est:Pepitq; ei filiũ:qué ex se Medũ uocauit. Sane cũ Theseo redeunti ex lõginqua atq; diutina expeditiõe ab egeo icognito p eiusdé manus uenenatũ parasset poculũ:& illud idé ab egeo filio iã cognito sublatũ uidisset: fuga Thesei euitauit irã:& tandem nescio quo pacto iasoni reconciliata una secũ in Colchos rediit:patréq; sené & exulé Iasonis uiribus in regnũ restituit. Esto grauis Cælius:ut in de mirabilibus mũdi refert Soli.dicat eã a Iasone bitrote sepultã: & medũ eius filiũ iperasse Marsis populis italis.his ergo ornata facinoribus Medea locũ apud græcos primo:q melius eã cognouisse debuerãt. Deinde apud romanos cõperit:ut pro dea susciperet:atq; sacris honoraret ab eis:ut liquido testatur Macro.quæ aũt huius in historia fictiones contextæ sunt ubi de Esone: & Pelia:& Iasone scribet:quoniã ad eos spectare uident:passim ubi opportunũ uidebitur:aperietur.

¶De Absyrthio & Calciope filiis Oetæ. Cap. XIII.

ABsyrthius & calciopes frater & soror filii fuerunt Oetæ regis colchorũ.nam de Absyrthio testatur Tul.ubi de naturis deorũ dicens. Quid huius.s.medeæ Absyrthio fratri: qui est apud Pacuuium Egyaleus.&c. De Calciope autem dicit Ouid.in epistolis. Non erat Oetes ad qué despecta rediret. Non ipsea parens Calciopesq; soror &c. De hac Calciope nil repperi aliud legi nisi q; coniunx fuerit Phryxi:eiq; peperit Cycorũ filiũ. De Absyrthio autem seu Egyaleo iam supra dictum qualiter a sorore sit cæsus:a quo sunt qui dicant flumen illud colchorum Absyrthium de pueri noïe nuncupari.

¶De Cyrce filia Solis. Cap. XIIII.

Yrces malefica mulier: ut Homerus testat in Odyssea: filia fuit Solis & Persæ. quo aũt pacto Colchos reliquerit: & in Italiã uenerit: nusq̃ legi. cõstat tamẽ eã habitasse haud lõge a Caieta cãpaniæ ciuitate: in quodã monte olim insula: q cyrceus ab ea in hodiernũ usq; diem dictus est: Circa quẽ adhuc aiunt incolæ rugire leones: ferasq; alias: quas ex hoibus cantato carmine fecit. De hac autẽ sic scribit Virg. Diues in accessos ubi solis filia lucos Assiduo resonat cantu tectisq; superbis Vrit adoratã nocturna in lumina cedrũ Arguto tenues percurrens pectine telas Hic exaudiri gemitus iræq; leonũ Vincla recusantũ: & fera sub nocte rudentũ Setigeriq; sues atq; in præsepibus ursi Sæuire: ac formæ magnorũ ululare luporũ. Quos hoium ex facie dea potẽtibus hærbis Induerat cyrce in uultus ac terga ferarum &c. Homerus autem in odyssea dicit Vlyssem errantem cum sociis ad hanc deuenisse: ut cum socios eius omnes mutasset in feras: eum a Mercurio p̃doctũ mutare non potuisse: qnimo ab eo exterrita socios eius omnes in homines reformasse: eumq; per annũ ibidem tenuisse: ac peperisse ei Thelegonũ filiũ: & nõnulli superaddunt Latinũ Laurentũ postea regẽ & demũ eum prædoctũ multis dimisisse. Refert præterea de hac ꝙ amauerit Glaucum marinũ deũ: & quoniã ipse Scyllam nymphã amaret zelo percitã fontẽ: in quo nympha lauari consueuerat infecisse uenenis: quãobrem dum illum intrasset nympha repẽte a marinis canibus usq; ad inguina absorpta in marinũ monstrum uersa est. Insuper dicit ꝙ a Pico rege spreta eo ꝙ Pomonã amaret eum in auem sui nois transformasse. nunc autem qd sub his fictionibus sentiendũ sit uideamus. Theo. harum rerum solertissimus idagator dicit hanc Solis Hyperionis filiam non fuisse: sed eius qui apud Colchos regnasse credit. sed ideo huius credita: qa ut dicit Seruius: formosissima fuit mulier & meretrix famosa: quod contigisse fingunt ob ueneris odium in prolem Solis: de quo odio ĩfra patebit: ubi de Venere: Audiri feras mugiẽtes in circuitu montis est: qa dum iter ĩgentia atq; prærupta saxa rupes: & cauernas: quorum mons circũdatus est: maris unde uentorum impetu efferuntur: & demũ retrahuntur: & superuenientibus illidunt: & hincinde franguntur: fit de necessitate rumor dissonus: & nunc mugitui nunc rugitui similis: & hinc se fingunt audire leones aprosq;. Quod aũt herbis aut cantato carmine in beluas hoies transformaret: hoc uidetur a multis concedi possibile magicis illusionibus: dum pharaonis magos suis artibus fecisse credimus: q̃ faciebat Moyses uirtute diuina. dũ hoies in Arcadia lupos fieri: dũ apuleũ in asinũ permutatũ. Sed ego potius credo hãc formositate sua multos in dilectionẽ sui traxisse mortales: qui sese ut eius mererentur gratiã: quæ meretricũ absq; pecunia conseq non potest: illecebris uariis: ut dona portarent. miscuisse: & sic eas induisse formas quæ officiis cõgruebãt: quas Vlysses. i. prudẽs hõ nõ iduit. Hanc post hæc amasse Glaucum ideo dictũ puto: qa secundũ qđ aliqbus placet: & potissime Leontio: Glaucus idẽ sonat qđ terror. & quoniã terribile sit audire mugitus aquarũ circa cyrceũ: ut supra dictum est: & ipse terror ibidẽ consistat assidue uidet a Cyrce: idest a loco illo cyrces amari. ꝙ autẽ Glaucus amauerit Scyllam ob eandem cãm dictum est: eo ꝙ apud Scyllam idem a mugitu maris sit terror assiduus: & sic cum ibi moretur assidue uidetur Scyllã diligere. ꝙ Scylla infectis aqs a marinis canibus usq; ad inguina rapta sit: ab effectu sumpsit fictio cãm. Est enim scylla scopulus secus fretũ Siculum aquis supereminẽs: adeo ut medius aquas exire uideatur: & ab aquis medius occupari: & cum totus sit præruptus & cauernosus ubi continue maximo cum impetu mare fluat & refluat: dũ cauernas illas intrat: & demũ se retrahit: ad istar canum latrantium sonum emittit: & sic scopulus a marinis canibus rapi dicitur: quæ autem ad Picum spectant: in sequentibus scribetur: ubi de Pico. Ego autem cyrcem hanc Oetæ fuisse sororem non credo: cum diu ante troianum bellum Colchida fuerit Cyrces. Hæc autem contemporanea: sed conuenientia nominum: & forsan artium ex duabus unam fecisse potuerunt.

¶De Angitia Solis filia. Cap. XV.

Ngitiã seu Ageoniã Theodontius dicit Cyrcis fuisse sororem & Solis filiam: & haud lõge ab ea in agro campaniæ moratã: sed melioribus artibus operatã. de qua non in oĩbus cũ eo concordans grauis Cælius asserit eam Cyrcis fuisse sororem & uicinia Fucini lacus occupasse: & ibidẽ salubri scientia aduersus morbos incolis deseruisse. q̃obre diem claudens dea ab eisdẽ habita est. Macro. aũt in lib. saturnaliorum libro: hanc Angeroniam deam uocat: dicitq; illi apud Romanos. xii. calen. Ianuarias ferias celebrari: eiq; a pontificibus in sacello uolupiæ sacrum fieri. Verius autem Flaccus ideo dicit eam Angeroniam appellari: ꝙ angores & sollicitudines animarum propiciata depellat. Addit insuper Masurius simulachrum huius deæ ore obligato atq; signato in ara uolupiæ collocatum: & ob id quod quis suos dolores anxietatesq; dissimulat beneficio patientiæ in maximam oblectationem deueniat. Sane Iulius Modestus huic sacrum fieri dicit: eo ꝙ Populus Romanus morbi qui anginia dicitur: uoto præmisso liberatus sit. Cur autem Solis sit credita aut dicta filia medendi ars causam dedisse potuit.

¶De Luna Hyperionis filia. Cap. XVI.

Vnam: ut ad Hyperionis prolem redeam: eiusdem Hyperionis fuisse filiam & Solis sororem uulgatissimũ est. de hac ueteres multa senserũt. illi quippe ante alia Bigam dixere cõcessam: eo ꝙ aduersus patruos cum Ioue sensisset: eaq; curru uti testatur Accius poeta in baccis dicens. Almaq; curru noctiuago phœbe &c. Et Virg. Iãq; dies cælo cõcesserat almaq; curru Noctiuago phœbe mediũ pulsabat olympum &c. Hanc Bigam dicit Hisidorus ubi de ethimologiis a duobus æquis trahi: quorum alter albus: alter uero niger est. Eam præterea a pane Archadiæ deo dilectam dicit Nicander poeta: & lanæ cãdidæ munere in suos deduxisse concubitus: quod & Virg. in georgicis asserit dicens. Munere sic niueo lanæ si credere dignum est Pan deus Archadiæ captam te luna fefellit. In nemora alta uocans: nec tu aspernata uocantem &c. Insuper & eam dilectam aiunt ab Endymione pastore: quẽ dicunt primo ab ea repulsum: demũ

postq̃ aliquãdiu albos suos pauisset greges in suam gratiam susceptum. Dicit tamen Tullius eum in Lamio seu Latinio Ioniæ monte obdormiuisse:& in somnis a Luna deosculatum. Sunt & qui illi filios tribuant. Nã Alcyna lyricus poeta dicit rorem ab ea & aere genitum. Similiter eam multis uocant nominibus: utputa Junã Hechatem: Lucinã: Dianam: Proserpinam: Triuiam: Argenteam: Phœbẽ: Cererem: Artenam: Menã & aliis. sed quid ex his tot intellexerint aduertendum: Cur Hyperionis dicta sit filia dici potest: id quod de Sole dictum est: puto ego illam claritate insignem fuisse mulierem:& ob eius singularem præeminentiam.& qa Solis esset soror: Lunam denominatam fuisse: ad quã sequentia non spectãt: quinimo ad ueram lunam: & ideo ꝙ aduersus Titanos Ioui fauerit. i. aduersus superbos: ob eius complexionem frigidam & humidam dictum est: qua multum fumositates hominũ repelluntur. Biga autem uti dicitur ad desigñadum cursum suum diurnum & nocturnum: quem longe clarius equorũ colores ostendunt. Præterea & humiditate sua germinantia fouet desuper:& desubter adiumentum radicibus infert. Quod autem ab Arcade deo dilecta sit poterit forsan hic talis præstari sensus ut pro Archade deo sumatur quicunq; pastor. Erant enim Archades utplurimũ pastores. omnes pastores autem lunam amant: idest eius lumen: eo ꝙ ex illo commodum suscipiant: & ob id eam in syluis uotis uocare consueuerant ut suos greges per noctem ab insidiis ferarum facilius cauerẽt. & ob id dum fulgida ueniebat ei in sacris agnam mactabant candidam.& sic albo uellere captam dicebant. Quod autem ab Endymione dilecta sit dicit Fulgentius hoc posse contingere ꝙ Endymion pastor fuerit: qui uti pastores faciunt: noctis humorem amauit: quem uaporia siderum & ipsius lunæ in animandis herbarum succis insudant.& inde in pastorum cõmoda uertitur. Vel aliter ait idem Fulgentius: ꝙ is Endymion primus rationem cursus lunæ inuenerit:& obdormisse. xxx. annis dicitur: quia stultorum iudicio meditationi uacantes dormiunt: idest tempus perdunt: seu qui meditationibus deditus est profecto non aliter q̃ si dormiret ĩmiscetur actiuis operibus. Quod de Endymione dictum est: quia nil aliud eo uiuente: nisi huic meditationi operam dare peregit: uti Minastas in eo libro: quem de Europa scripsit: testatur: quod ego ueꝶ puto: nec sit q longũ temporis mireť spacium: cum circa lunæ cursum plurima ueniant consideranda: ut ostendit uenerabilis Andalo ĩ sua theorica planetaꝶ. Sed ꝙ albos ante greges pauerit: ideo appositũ credo: ut loci suæ meditationis qualitas ostendať: qui in culmine montis illius fuit qđ sibi elegit: ut posset libere eleuatiões assumere tanq̃ expedito loco:& montiũ culmina:& potissime celsa: utplurimũ cõsueuerunt esse niuosa: q̃s niues: qa diu obseruauit: pastor niuei pecoris dictus est. ꝙ aũt a luna deosculatus sit ideo fictũ reor: quia sicut amantes puellã amoris munus osculũ arbitranť: sic & longe meditationis fuisse lunæ cõperisse cursum:& sic sui amoris uideť osculũ suscepisse. Superest de noibus uidere. Lunã a lucendo dictã uolũt:& maxime dũ lucet in sero: cũ dũ mane luceat uelint appellari Dianã. Hecates aũt dicta est: qa centũ interpræstať: in quo numero q̃si finitũ pro infinito positũ sit uolũt multiplicitatẽ eius potentiæ denotari. Triuiã nõnulli: esto Seneca poeta triformẽ dicat in tragœdia Hyppoliti: suo noie principali dictã uolũt. Vocať. n. luna Diana & Proserpina. Dicũt eã etiã uocari lucinã: ut in odis Hora. Te lucinã probas uocari &c. quã parturientiũ deã uocant:& cur sic dicta sit: paulopost diceť: Argenteã aũt ob id dicũt: qa suum sit argentũ procreare: seu qa solis respectu qui aureus est uideať argentea. Phœbeã aũt ideo uocauere: qa sæpe noua sit. Arthemia seu arnothemis attica lingua idem est qđ luna: ideo sic dicta ut refert Macrobius: qa arthemis quasi arnothemis. i. aerẽ secãs. Luna a parturientibus inuocať: qa propriũ eius est discindere rimas corporis & meatibus uiã dare: qđ est ad accelerandos partus salutare: ut poeta Thimotheus elegãter expssit. Mena aũt dicta est: qa nõnunq̃ defectus patiť: utputa in eclypsibus:& inde mena ꝙ defectus latine sonat: seu quia naturaliter luce careat: & quos habet mutueť a sole: uti cætera faciunt sydera. Reliqua autem nomina: quoniã ad alias pertinent deas: de qbus singularis in hoc opere mentio fit: ex consulto donec de illis tractetur omisi.

❡De Rore filio Lunæ. Cap. XVII.

Orem Alcyna lyricus poeta lunæ atq; Aeris fuisse filiũ dicit: teste Macrobio: qđ qdem figmentũ a natura sũptũ est. agente quidem luna uapores terræ humidos nequeuntes absente sole consurgere altius frigiditate aeris & lunæ alternati uertuntur in tenuem aquã: quæ decidens ros estiuo tempore appellatur. Hyeme uero condensati gelu pruina dicitur.

❡De Briareo Titanis filio. Cap. XVIII.

Riareus ab oibus creditus est Titanis & Terræ filius: quẽ omnes fere latini poetæ hostem iouis & infestissimũ contemptoreq; deoꝶ asserũt:& ob id apud inferos detrusum uolunt: eũq; inter mõstruosos in uestibulo inferni excubia agere scribit Virgilius dicens: Et centum geminus Briareus & Belua Lernæ &c. Sane Home. eum amicũ fuisse iouis ostendit in iliade dicens: ωχ εχα τογχ &c. Cito centimanum uocasti in magnum olympum: quem Briareum uocant dii hominesq; omnes Terrigenam eius patrem meliorem: in quibus carminibus Homerus perfunctorie tangit fabulam: quã Theodontius paulo latius refert dicens. ꝙ commoti dii aduersus iouem iuno: scilicet & Neptunus una cum pallade: & aliquibus aliis in domo Nerei patris Thetidis deliberauerunt cathenam facere:& dormienti ioui iniicere: & inuicem trahentes oẽs eũ e cælo eiicere: quod Thetis ioui rettulit:& ob id ipse in fauorem suum in cælũ Briareũ euocauit. Quẽ cũ uidissent cõiurati: eo ꝙ fortissimus estimareť: confestim a cœptis destitere:& sic tutatus est iuppiter. Ex qbus patet Briareũ amicũ fuisse iouis. Cuius aũt fabulæ uolẽs leontius aperire sensum aiebat ante resolutionem Chaos inferiora elementa cum superis discordare:& humoris opera iniisse concordiam. Et alia quædam plura ridenda potius q̃ scribenda. Theodontius autẽ dicit sub hac fabula tenui uelo historiã tegi. Dicit enim iouem post uictoriam ex Titanis atq; gygantibus habitam adeo elatum: ut importabilis efficeretur amicis: quam ob causam Iuno coniunx eius:& Neptunus frater clam apud insulam Nerithos conuo-

catis quibusdam ex amicis iniuere consilium: ut eum nil tale timentem e regno pellerent: q cum illi reuelatum esset a nauta conscio: Briareum ex Titanis superstité unú & potentissimú adhuc hoiem: seu potius Briarei Titanis filiú eodé nomine nuncupatum euocauit: & cum eo inito societatis fœdere coniuratos exterruit: adeo ut in eú nil penitus auderent. Dictus est enim Briareus centúgeminus: quia multis præesset hominibus & ponitur finitum pro infinito. apud inferos autem non in ciuitate diris detrusus est: ut reliqui sunt: q adhuc in adiutorium seruaretur superum: ut intelligamus non esse aliquos quantúcunq; peruersos: quin ad meliorem uitam seruentur a deo: cum ab eodem eorum futura conuersio cognoscatur.

¶De Ceo Titanis. iii. filio: qui genuit Latonam & Asteriem. Cap. XIX.

Eum inter alios Titanis filios enumerat Paulus: & eius matrem terram fuisse ostendit Virgi. cum dixit: Extremam ut perhibent Ceo encheladoq; sororem &c. Leontius dicit hunc Ceæ ísulæ fuisse potentissimum regem: & extremæ ferocitatis hominem: atq; superbiæ ob quá cú antiquior fuerit titano íter eius numeratur filios. Fuit enim Latonæ & Asteriæ spectabilium pulchritudine uirginum pater. Dicebatq; Paulus pro eo q Iuppiter Latonam uitiasset Titanoꝝ bellum aduersus iouem motú: sed falsum est: ut supra demonstrauimus ex his: quæ in sacra leguntur historia.

¶De Latona Cei filia: quæ peperit Apollinem & Dianam. Cap. XX.

Atonam filiam fuisse Cei: ex Ouidii carmine sumit. Dicit. n. Nescio quo audetis genitam titanida Ceo Latoná præferre mihi &c. Hanc auté ueteres a ioue dilectá pariter & oppræssam uolunt: eáq; ex eo geminá suscepisse prolé. Apollinem. s. & Dianá: qđ aiunt adeo ægre tulisse iunoné: ut non solum oém terrá ad onus uteri deponendú íterdiceret illi: ueꝝ & imitteret Phytoné ingétis magnitudinis serpenté ad eam fugandá atq; ípediendá. Quæ cum pauescens fugeret: neq; locum aliqué se retinentem inueniret: propinquans Ortygiæ insulæ ab ea suscepta est: & in eadem peperit primo Dianá: quæ euestigio obstetricatus officiú in nascituro fratre matri præstitit: & apolliné nascété suscepit: qui mox sagittis Phytoné interemit: & dare cœpit responsa petentibus. Præterea ob hunc partú dicunt nomen ímutatú ísulæ. ná cum primo diceret Ortygia: Delos postea dicta est. Dicunt insuper deferenté Latoná paruulos adhuc filios per Lyciam dú ob æstum siti laboraret accessisse ad lacú quédá ut biberet: quá cú uidissent cóstantes rustici confestim lacum pedibus itrasse: & oém turbasse aquá: ex quo cómotá Latoná orasse: ut exterminarent: quáobré rustici repéte in ranas mutati lacú sp icoluere. Circa has fictiones dicebat Barlaam cessante diluuio: qđ Ogigii regis fuit tpe: ex humiditate terræ nimia: cui calor erat ímixtus tam désas exhalasse nebulas: ut apud plura loca ægei maris: & achaiæ nullo mõ solares radii die: nec nocte lunares uiderent ab incolis: tandem eis rarescentibus: & potissime apud ísulas: apud quas róne maris minus poterat exhalatio terræ cótigit: ut nocte quadá circa horam diei proximá a circústantibus in ísula Ortygiæ primo uiderentur lunares radii: & subsequenter mane solares: quamobrem maximo omnium gaudio quasi reacquisissent quos perditos iam arbitrabantur: dictum est apud Ortygiam Dianam & Apollinem natos: & ob id insulæ mutatum nomen: & ex Ortygia delos: quod idem sonat quod manifestatio: appellata est. eo q ibi primo manifestatio solis & lunæ facta sit. Latonam autem eam ipsam insulam uoluere fingentes: in quá manifestatio facta: eamq; fœminam præcipue assumpsere ad figmentum conficiendum: quia contigerat eam geminos peperisse: quorum masculum Apollinem fœminam autem nuncupauerat Dianam. Phytonem autem Latonam insequentem ne posset parere: nebulas densas surgentium uaporum uoluere: quæ quidem obstabant: ne possent solares atq; lunares radii a mortalibus intueri: nec incongrue has uocauere serpentem. Nam dú leues huc illuc a quocunq; spiritu impellerentur more serpentis serpere uidebantur. Et hunc a Iunone ideo missum dixere: eo q nonnunquá pro terra & mari intelligatur Iuno: a quibus euaporationes illæ emittebantur. Diana autem ideo ante natam dicunt: quia nocte extenuatis iam uaporibus primo lunares apparuere radii. q autem obstetricatus in natiuitate fratris officio functa sit: ideo dictum est: quia sicut obstetrices consueuere nascentes suscipere: sic & luna dum Paulo ante solem surrexisset solem orientem suscipere pansis cornibus uisa est. Occisum autem Phytonem telis ab Apolline ideo fictum: quia solaribus radiis agentibus omnis illa terræ euaporatio dissoluta est: q autem cœperit Apollo dare responsa sumptum est ab eo quod postmodum contigit. scilicet ut ea in insula nescio cuius maleficio dæmon sub Apollinis titulo cœpit & diu dedit de quæsitis responsa. Mutatos autem in ranas rusticos ideo dictum est: quia ut scribit Philochorus bellum fuit Rhodiis. olym aduersus Lycios Rhodiis auxiliares uenere delones: qui cum aquatum ad lacum quendam Lyciorum iuissent: rustici loci incolæ aquas prohibuere: in quos delones irruentes omnes interemere: & in lacum corpora occisorú ciecere Tractu tandem temporis cum montani Lycii uenissent ad lacum nec occisorum agrestium corpora cóperissent: & ranas in circuitu coaxantes sensissent rudes & ignari arbitrati sunt eas ranas animas esse cesorum: & dum sic referunt aliis fabulæ causam adinuenere.

¶De Asterie filia Cei & matre Herculis. Cap. XXI.

Steries filia fuit Cei Titanis: ut Theodontio placet. Hæc auté ut ait Fulgentius: post uitiatá Latoná a Ioue dilecta est: a quo uerso í aquilam & oppræssa fuit. eiq; eo ex cócubitu Herculé pepit. Quæ tandem ut quibusdam placet: aduersus Iouem sentiens: & eius fugies iras miseratione deorum in coturnicem uersa est: quæ græcæ uocat Ortygia: nomenq; dedit insulæ: in quá aufugerat: ubi a Ioue in lapidem mutata est: undisq; dimersa: & ab eisdem huc illuc agitata: quæ tandem ob susceptam Latonam firmata est. Huius fabulæ talis potest esse ratio. dicit Theodontius superato atq; occiso a Ioue Ceo qui ob uitiatam Latonam aduersus eum arma mouerat: eum in ceam uenisse insulam: & ibidem Asteriem uirginem Cei filiam oppræssisse: tandem ea aduersus eum sentiente. Primo uolucri fuga in ortygiam abiisse:

inde uero in colchos transfretasse:soliq; ibi regnāti nupsisse:eiq; peperisse Oetam:a quo postmodū occisa ē. Seu ut Barlaā dicit:in partu oetæ defecit.Ex qbus fictum est Ioué aquilā secum cōcubuisse:qa aq̄la Iouis erat signū:dum eēt in armis:& qa bello ceam cepisset fictū est eum in aquilā uersum cū Asterie cōcubuisse. Qđ aūt in coturnicē asteries uersa sit:aut ob eius uolucré fugā:cum coturnicū sit uolare pniciter:aut ,ppter longā eius transfretatione:qđ etiā est coturnicum certo anni tpe transfretare.Quod āt in lapidē uersa sit nō spectat ad eam:qnimo ad insulā in quā primo aufugit:quæ ortygia dicta est: latine uero coturnix : quæ iō in lapidē uersam dicitur:ut eius noua stabilitas designetur.Ferunt autem ortygiam solitam una cum undis fluctuare: quod fictum est:quia nimia & crebra terræmotuum concussione agitari consueuerit:quā tandem firmatam uolunt:idest a concussione liberatam:eo q Apolline responsum sit:ne in ea mortuum corpus sepeliretur: & quædam illi insuper celebrarentur sacra:quibus rite celebratis cessauit terræmotuum infestatio : & sic facta lapis.idest stabilis.Puto ego repletis cauernis:in quibus aer inclusus terræmotus causabat:hoc cōtigisse:eosq; illo diaboli responso deceptos.Superaddunt quidam eidem ortygiæ micones atq; gyaros insulas adhæsisse atq; firmasse:quod non sic simpliciter intelligendum est:quinimo ex insulis illis:quæ illi proximæ sunt:ortygia iam firmata accessere incolæ & inuicem quā reliquerant habitauere.

¶De Typhone seu Typheo quarto Titanis filio:q genuit Aeos & Chymærā. Cap. XXII.

Typhon seu Typheus Theodōtio asserēte Titani fuit filius ex terra:esto dicat Lactan.eū ex tartaro genitū & terra.Hunc insup dicit idē Lactan. Ioué in certamen prouocasse de regno.quā ob causam iratus Iuppiter fulmine eū ,pstrauit:& ad eius opprimendā superbiā corpori eius superimposuisse trinacriā:qđ etiam sic testat̄ Ouid. Vasta gyganteis iniecta est īsula mēbris:& infra per.x.uersus. Virg.aūt non Ethnā sed inarinem illi dicit supiniectū:qui qdē mons est insulæ uicinæ baiis:quæ hodie iscla uocat̄ haud longe a Prochita insula.& dicit sic.Tum sonitu prochita alta tremit durumq; cubile Inarine Iouis imperiis īposta typheo &c.Quod etiam uidetur tenuisse Luca.dum dicit.Vndat apex cāpana fremēs cui saxa uaporat Conditus inarines æterna mole typheus &c.Hinc insuper insigne antrum fuisse in cilicia haud longe a Coryco oppido dicit Pomponius mella in suo Cosmographiæ libro:& post eum Solinus de mirabilibus.Nā aiunt in monte profundissimā specum per duo milia & qngentos passus nemoꝶ umbra : & riuulorū fluentum tinnitu amoenā plurimū.Deinde post tam longū descensum panditur specus altera:quæ in ,pcessu iam obscura habet sacrum Ioui phanū.Inde in eius extremo recessu Typhonis cubile positum īcolæ asseruere.Hæc de Typheo.Nūc abscōdita corticibus euiscerāda sunt.Typheū igit̄ istū titanis ob elatum eius spiritum filiū dixere & terræ ob potentiā:cum dicat Theodontius eū antiquissimū Ciciliæ fuisse regē:& Osirim fratrē superasse bello:atq; discerpsisse mēbratim:& bellū aduersus primum Ioué mouisse:sed ab eo superatum atq; occisum.Veꝶ fictionibus quibus hæc hystoria dedisse cām satis apparet:erit explicatio ista.Vident̄ enim in his naturā & cām terræmotuū satis cōuenienter:latenter tamen ostēdere qui finxere. Dicit.n. Papias Typhoné seu typheum idē sonare qđ flāmas eiicientē:ut per hoc satis uidere possimus eos primo exhalantē in uisceribus terræ clausum ignē ostendere uoluisse: inquātū illi supimpositos montes a Ioue.i.a natura reꝶ aiunt.Inquantū aūt Typheū se erigere conantē dicunt:terræmotuū cām ostendūt. Est aūt terra utplurimū cauernosa:in qbus cauernis ut aer īterclusus sit aliqdo necesse est:& ibidē nōnunq̄ contingit per subterraneos meatus aquā ēt penetrare:cuius qualicūq; motu oportet:ut aer ēt moueat̄:qui motu suo:& ab obicibus hinc inde pcussus:& in uehementiorē motū excitatus calefit.Eo aūt calefacto tantæ potentiæ efficitur motus eius ut circūadiacentia cuncta cōcutiat & moueri faciat:& si bituminosa atq; sulphurea terra loco tali ,ppinqua sit ut accendat̄ cōfestim necesse est:nec extinguit̄ unq̄ tali materia perdurāte:& cū nequeat ignis teneri clausus: & eo ardēte multū augeat̄ aeris:nec tanti sit capax locus:fit non solū cōcussio grandis terræ adiacentis sed ēt aperiri cogitur:& exitum præstare accenso igni:q euaporans Typhonem.i.eiicientē flāmas locū facit.Et cum Sicilia & inarines huiusmodi naturæ sint:ideo Typhoni superimpositas finxere prudentes.

¶De Aeo Typhonis filio. Cap. XXIII.

Aeos Isidorus ubi de Ethimologiis scribit filium fuisse Typhonis:eumq; tuam Paphos Rex inclyte Cypri uetustissimam ciuitatem condidisse:quā supra Paphi filii Pigmalionis opus fuisse dixeram:& de sui nomine nuncupetam:quod an uerum sit incertum habeo.

¶De Chymæra Typhonis filia. Cap. XXIIII.

Chymæram Typhonis filiā fuisse Papias dicit & Chedriæ:quā ob cām hoc dictū sit nō uideo: nisi qa & hæc ignes euomat.Hanc tamē qdā mōstruosissimā describūt.Dicit.n.de ea Ouid.sic: Quiq; chymæra iugo mediis in partibus ignē Pectus & ora leæ:caudā serpentis hébat. Virg.aūt de ea sic ait.Horrendū stridens flāmisq; armata chymæra &c.Alii aūt dicunt illam igneū habuisse caput: pectus leoninū:caprinū uentrem:& crura serpentis:& plurimū Lyciis infestam sed tandē a Bellorofonte superatam atq; occisam.Cuius causa absconditum sensum quærit enucleare Fulgentius:amplissimā:& meo iudicio minime opportunam uerborum effundens copiam:cum potius hystoriale significatum:q̄ aliud sub tenui satis cortice lateat.Est enim Chymæra Lyciæ mons in summitate ardens sicut & Aethna olim:postmodū ad inferiora declinans leones dudum nutrire consueuerat:subsequenter abundat capreis:& in radicibus ferācissimus erat serpētū.Qui a Bellorophonte insigni uiro purgatus noxiis habitabilis factus est.

¶De Enchelado Titanis.v.filio. Cap. XXV.

Encheladum Titanis & terræ filium fuisse dicit Paulus:cum ex terra tantum natum dicat Virgil. ibi.Illā terra parēs ira irritata deoꝶ Extremā ut phibēt Ceo Encheladoq; sororē &c.Fuit hic hō īgentis potētiæ:& īmanis ut Theodōtius asserit.Hūc fulmīe ictū Aethnæq; suppositū dicit Vir.sic

Fama est encheladi semiustum fulmine corpus Vrgeri mole hac: ingentéq; insuper æthnā Impositā ruptis flamā expirare cauernis: Et fessum quotiens mutat latus ītremere oēm Murmure trinacriā: & cælū subtexere fumo &c. Quem ego idē dicerē cū typheo: ni illos eē diuersos ostēderet in Odis Hora. dum dicit. Sed qd Typheus & ualidus minas. Aut qd minaci Porphirion statu. qd rhetus: euulsisq; truncis Encheladus iaculator audax &c. Quid ergo cū diuersi sint: uti physica rōne Typheū subterraneū ignē ab igne elemento p̄ iniectū a ioue fulmē designare & a motu subterranei aeris causatū atq; euaporatū ad exteriora diximus: sic morali demonstratiōe hunc supbū hoīem designare dicemus: cuius mos est ritu ignis stolida elatione semp ad excelsa cōtendere: uerba ignita emittere: & cuncta furore suo consumere: q totiens Aethna premit: quotiens a potētia diuinæ iustitiæ ipellitur: & supatur: & humilium calcari pedibus submittit. Præterea si nō alio pōdere icuruent tales: sua tantū honusti rabie deprimunt: dū minus sic uolēte deo ab eis in uotū itur.

De Aegeone Titanis sexto filio. Cap. XXVI.

AEgeon: si antiquitati credimus: terræ fuit filius & Titanis. ea rōne qua cæteri. Hunc Seruius unū eē cū Briareo uelle uidet: eo q & centūgeminus cognominet. Sed huic opinioni Paulus aduersatur dicēs: ægeonē sæuissimū & imanē fuisse Pyrhatā: & ægeona noīatū ab īsula deserta: q æge in ægeo mari uocat. In q̄ īsidebat more pyrhatarum: qbus fas nō ē ob latrociniū suū urbes icolere. Supaddēs Theodōtius ab hoc nō: ab æge īsula ægeū denomiatū mare: eo q æuo suo nemo in eo mari nisi quantū huic placuisset: aliquid audebat. Dicunt præterea fabulæ ueteres hunc cētū a Ioue religatū cathenis. Ouid. īsuper dicit de eo. Balenarūq; p̄mētē Aegeo a suis īmania terga lacertis &c. Vt possit p̄ hoc cōphēdi eū potētissimū fuisse: dū tot cathenis eius astrigunt uires: & assiduā eius maris fuisse curā: & nauigiorum qbus īsidebat. Is. n. iō centūgeminus dictus ē: eo q is centū hoīes remigio deseruiētes hēret in nauibus: ut in lōgis opportunos cernimus.

De Aurora. vii. Titanis filia. Cap. XXVII.

AVroram dicit Paulus filiā fuisse Titanis & terræ: quā si mulierē uolumus arbitrari: eo q eam Titanis fratris Laumedontis dicat Ouidius fuisse coniugē: possumus eam existimare aliquā ingentis potentiæ & admirandi decoris fuisse fœminā. Verum ego reor de ea ītellexisse poetas: quā omnes dicimus aurorā: eū. s. matutinū splendorem quo cernimus āte solē eleuatū cælū albescere: quā ideo Titanis dicunt filiā: non qa ex Titano natā credant: sed ex sole: quē sæpissime ex noīe aui titaniū uocāt. Nā ex sole procedit: ut dictū est: illa claritas cæli: quā aurorā dicimus. Terræ autē ideo dicitur filia: quia Orizontē orientalē superans uidetur intuentibus ex terra exire.

De Iapetho. viii. Titanis filio q genuit hesperum & Athlātē & Epymetheū & Promotheū. Cap. XXVIII.

IApethi parentes Titanū & terrā fuisse Theodontius asserit: qui eū dicit suo tempore grādē potētēq; fuisse apud Thessalos hominē: sed proterui īgenii: cognitus magis nobis filiorum claritate: q̄ sua uirtute. Huius dicit Varro de origine linguæ latinæ coniugē fuisse Asiam nymphā. a qua Asia denominata est. Equidē huius non paruæ magnitudinis argumentū: ex qua suscepisse nonnulli uolunt Hesperum. Athlantē Epimetheum & Promotheum.

De Hespero Iapeti filio qui genuit tres Hesperidas. Cap. XXIX.

HEsperum dicit Theodontius fuisse filiū Asiæ & Iapeti primo Phylotē a parētibus appellatū. Verum cū iuuenis una cū Athlante fratre in extremos Mauros secessisset atq; æthiopibus qui ultra Ampelusiā promontoriū littus Oceani icolunt: ac īsulis eo littori adiacētibus īperasse. A græcis Hesperus appellatus est eo q ex nomine occidentis hesperi omnē occiduam regionem uocent Hesperiam: & sic ab ea regione ad quam transmigrauerat a suis perpetuo denominatus est. De hoc tamen nil habetur ulterius: nisi q illi tres fuerunt filiæ rapina Herculis claræ.

De Aegle Heretusa & hesperetusa filiabus hesperi. Cap. XXX.

HEsperides ut ipsum sonat patronymicū Hesperi fuerunt filiæ. Esto sit qui Athlātis dicat. Hæ tres numero fuere: ægle. s. & heretusa: ac ēt Hesperetusa. De quibus fertur q eēt illis uiridarium ī quo aurea mala nascebantur: cui custodē præfecerāt serpētē peruigilē. Cuius uiridarii fama cū ad Euristeū peruenisset: & ipse pomorum desiderio tractus misit Herculē ut illa mala surriperet. Qui ueniens soporato seu occiso serpente uiridarium intrauit: & mala sustulit: atq; Euristeo detulit. Cuius fictionis archanum aperuisse non erit difficile. Fuere quippe ut placet Pomponio insule in Oceano occidentali habentes ex opposito desertum littus in continenti inter hesperos æthiopes & Athlantes populos: quæ quidē insulæ a puellis hesperidibus possessæ fuerunt: erantq; abūdantissimæ ouium: lana quarum p̄ciosissima erat ad instar auri: & sic insulæ hesperiæ quæ taliū ouium erant pascua uiridarium fuere hesperidum: oues aūt aurea mala. Nam oues a græcis malæ seu mala dicuntur teste Varrone in libro de agricultura. Peruigil aūt serpens Euripi erant: qui inter insulas æstuante oceano die noctuq; absq; intermissione insulas mira cum tempestate circuibant & ad insulas transitum prohibebant: quas hercules captato tempore trāsiens malis aureis: idest pecudibus eductis remeauit in græciam. Fulgentius aūt more suo ex abysso conatur in æthera educere intellectum: quem eo q nō putē fuisse de mente fingentiū: omittendum censui. Sunt tamen qui uelint hunc Herculem fuisse Perseum & Hesperidas fuisse Gorgones: ipsi uideant.

De Athlante. ix. Titanis filio q genuit Hyā & vii. hyades: quarum hæc sunt noīa. Endora: Ambrosia: Pirilide: Croni: Phito: Polyxo: & Thyenes: & genuit īsup Pleiades: quarum hæ sūt noīa: Eletra: Maia: Steropes: Celeno: Taygeta: Alcione: Meropes. & genuit Calypsonē nympham. Cap. XXXI.

AThlas: ut dicit Lactā. filius fuit Iapeti & Climenes: Theodō. uero Iapeti & Asiæ filium fuisse dicit. Plinius aūt ubi de hystoria naturali matrē huius dicit libyā fuisse. Verum hi nō uidēt unū & idē: cū

tres fuisse dicitur. Quorum primus creditur ex Arcadia: alter aût a primo Thessalus inde maurus fuit: tertius ille. s. q cũ Hespero fratre ad Mauros transfretauit. Est ꝑterea & athlas Italus: qui ut uulgo fertur antiqssimus apud Fessulas ĩperauit: cuius quoniã parentes non cõperi: non apposui. De quo istorum circa ea quæ de eis scripta reperiunt̃: intellexerint auctores: nõ satis certũ est dato qd aliqdo possit per coniecturas ĩtelligi. Scribam igit̃ tanq̃ unius tantũ acta sint oĩa. Fuit ergo athlas: ut dictũ est: iapeti seu ex Climene seu ex Asia filius: uel ex Libya: ex quo talis narrat̃ fabula. Quod cũ Perseus Iouis filius iussu polydoris regis: ut dicit Lactan. ad occidendã iuisset Gorgonẽ: eãq; superasset: illiq; caput abscidisset uictorq; rediret: cõtingit ut hospitium pateret athlanti. Athlas aũt oraculo ꝑmotus: ut sibi caueret a Iouis filiis: qa ab aliquo eorum regno priuaret̃: audito eũ Iouis esse filiũ suscipe noluit: q̃obrem turbatus Perseus detecto Gorgonis capite illũ in sui noĩs montẽ mutauit: dãnauitq; eũ ut in ꝑpetuũ cælũ substẽtaret humeris: qd & factũ est. Sub hac fictione uoluere priores hystoriã occultari cũ dicat Fulgẽtius qd superata Medusa ditissima regina Perseus regnũ ĩuasisset Athlãtis fultus copiis atq; substãtiis medusæ eũ in montes compulit aufugere: & sic nui ex regia montanus factus est fuga cãm dedit fabulæ: ut in montẽ diceret̃ esse cõuersus ope eius: cuius diuitiis in mõtes fuerat cõpulsus. Quod cælũ humeris substẽtauerit: alia cã fuit. Affirmat aũt Aug. in lib. de ci. dei: hũc maximũ fuisse astrologum: & Rabanus dicit eum primũ astrologiæ artẽ excogitasse: quod a Plinio sumptũ puto. Ipse aũt in libro de naturali hystoria dicit hunc astrologiã inuenisse: & hinc ob sudores ex arte susceptos cælũ humeris tolerasse dictum est. Verum ignauũ uulgus hoc credidit: eum. s. humeris sustinere: qa cerneret mõtis uerticẽ adeo extolli: ut in eũ uideatur inclinari cælũ. Huic præterea multas fuisse filias dixere ueteres: quos ex uariis Athlantibus natas arbitror: & huic soli attributas: ut in particulari earum descriptione clarius apparebit.

ℭDe Hyade Athlantis filio. Cap. XXXII.

Yas ut ab unico meliori: sexus initiũ faciamus: fuit Athlãtis & Aethræ filius: ut placet Ouidio: ubi de fastis ait. Nõdum stabat Athlas humeros oneratus olympo: Cum satus est forma conspiciendus hyas. Hunc stirps oceani maturis nixibus æthra. Edidit & nymphas: sed prior ortus hyas. Hic iuuenis uenator fuit. & in uenationibus a Leena occisus est: ut ipse ubi supra testatur Ouid. dicẽs. Dum noua lanugo pauidos formidine ceruos: & infra per octos uersus.

ℭDe Hyadibus. vii. filiabus Athlantis. Cap. XXXIII.

Yades septẽ fuere sorores: & filiæ athlãtis ex æthra: quarum hæc fuere noĩa: Endora: Ambrosia: Proydile: Croni: Phito: Polixo: & Thienes. De qbus inuicẽ scribere necesse fuit: cũ de eis ĩ ꝑticulari nil legat̃. De his ãt scribit Ouid. At simul ĩducẽt obscura crepuscula noctẽ. ꝑs hyadũ toto & grege nulla latet. Ora micãt tauri septẽ radiãtia flãmis. Nauita q̃s hyadas grauis ab urbe uocat. Pars bacchũ nutrisse putat: ꝑs credidit eẽ Tethyos hasneptes oceaniq; senis. Per hos uersus possumus cognoscere eas ut supra dixerat idẽ Ouid. ob pietatẽ mortui fratris ĩ cælũ assumptas: & ĩ fronte tauri locatas. Videt̃ tamẽ Ouid. in fine carminũ credere partẽ harum Hyadis fuisse filias. Verum Theodon. totas athlãtis fuisse cõfirmat. Has aũt succulas appellari dicit Anselmus in lib. de imagine mundi. Sed qd ista uelint: uideamus. Et primo ego harũ assumptiõe in cælũ sic cõtigisse arbitror: qa eo ꝙ numero cõuenirent cũ stellis in fronte tauri positis cæptum sit ab his eũ numerũ norãt filiarum athlãtis. Iocose illas stellas a noĩbus puellarum appellare: & cũ perseuerarent adeo stellis annexũ est: ut in hodiernũ usq; ꝑduret. Seu qd uerisimilius est: filias athlãtis ob cõueniẽtiã numeri noĩe stellarum nũcupatas: & huic fabulæ ꝑstitisse materiã. Nã stellas illas hyadas uocatas credo ab effectu earũ longa aĩaduersione percepto. Hyas eni græcæ: pluuia sonat latine: qd eis noĩe impositũ est: eo ꝙ incipienti bus eis apparere autũnales incipiunt pluuiæ. Succolæ uero dictæ: quasi succo plenæ. i. humiditate & pluuiis. Quod aũt bacchũ nutriuerint ideo dictum reor: quod humiditate sua seu signi in quo sunt sole existente in uirgine plurimũ uinetis nocte conferant diurno feruore exhaustis.

ℭDe Eletra filia Athlantis & matre Dardani. Cap. XXXIIII.

Letra filia fuit Athlãtis & Peleonis: & uti ego arbitror Athlãtis Tusci: eo ꝙ uelint aliq eã cõiugem fuisse Corinthi regis: quẽ Tuscũ fuisse existimãt plurimi: & si Tusci nõ fuit: Archadis tñ fuit: non eni ad eius concubitũ Iuppiter iuisset in Mauros. Hãc a Ioue oppssam pepisse illi Dardanũ Troiæ auctorẽ uolũt: & uiro Iasiũ. Hæc ꝑterea eũ sex sororibus a Pleione matre Plyades appellatæ sunt: & qa Iouẽ seu liberũ patrẽ nutriuere cælũ meruerũt: & stellæ in genu tauri locatæ sũt & a latinis uergiliæ appellatæ. De qbus oĩbus sic scribit Ouid. Plyades incipiũt humeros referare pñnos. Quæ septẽ dici sex tamen eẽ solent. Seu qd in amplexũ sex hinc uenere deorum. Nã sterope Marti cõcubuisse ferunt. Neptuno alcinoẽ: & te forma celeno. Mayam & Eletrã Taygetãq; Ioui. Septima mortali meropes tibi sisyphe nupsit. Penitet & facti sola pudore latet. Siue qd Eletra Troiæ spectate ruina. Nõ tulit ante oculos opposuitq; manũ: &c. Astrologi aũt dicũt harũ unã esse nebulosam: nec posse uideri. Sane ut figmenta paucis expediamus de his quantum ad nomẽ & ad sumptionẽ in cælũ dici põt qd de hyadibus dictũ est. Esto uelit Anselmus has plyades non a matre: sed a pluralitate denoĩatas: cum dicat Plyon græcæ pluralitatem sonare latinæ. Vergiliæ autẽ dicunt̃ quoniã oriuntur una cum sole. s. eo exeunte in Tauro: quia tunc uirgulta augeantur. Iouem autem nutrisse iõ dicuntur: quia opinati sũt nõnulli æthereum ignem ex humiditate terrestri nutriri: q̃ humiditatem pluuiæ causant. De libero autem ut supra ubi de hyadibus.

ℭDe Maya Athlantis filia & matre Mercurii. Cap. XXXV.

Aya athlãtis fuit filia: ut dicit Virg. At mayã auditis si qcq̃ credimus athlas. Idẽ athlas gñat cæli: q sidera tollit &c. Ego credo athlãtis arcadis fuisse filiã: eãq; dicit Cinigius Vulcão nupsisse: & argumẽto utit̃: ut dicit Macro. saturnaliorum: qd flamẽ uulcanal alẽdis maiis huic deæ rẽ diuinã facit.

Sed Piso uxorem Vulcani maiestam:nõ Mayá uocari dicit.Hoc tamé asserũt oẽs eá Ioui concubuisse: atq; ex eo peperisse Mercuriũ.Hác insup Iunoné aiunt ex pellicibus Iouis uná sũme dilexisse:eiusq; filiũ Mercuriũ lactasse affirmat Martianus.Et huius amoris cám reddunt:qa ea surgente uer & æstas ueniunt:qbus aer pulchrior factus lætari uidet. Sed qd nõ sic Celenũ & Eletrá & alias.quæ æquo mõ surgunt cũ Maya:Rõ põt eẽ hæc:qa per Mayam ueteres terrá intellexere:in qua diuitiæ & regna sunt:qbus pest ipsa iuno.Hæc aũt Maya apud Romanos in maxima fuit reuerentia.Ei qdé:ut ait Macrobius:mése maio eo ꝗ ab ea denoiatũ putarét ut ubi de fastis scribit Ouid.exhibebát mercatores una:& mercurio filio sacrũ.Et qa ut Corneliꝰ labeo assentire uidetur:terrá eá putant:& Maye nomé a magnitudine sumpsisse:ei pgnanté sué mactabát:quá hostiá terræ propiciá dicebant:& hoc ob fœcunditaté arbitror.Præterea dicit idé.Labeo huic Mayæ.i.terræ eædé calen.maiis dedicatam sub noíe bonæ deæ:& eádé esse boná deá:& terrá sit:& Boná:& Fauná:& Opé:& Fatuá: põtificũ libris dicit ostendi.Rõnes auté supra ubi de terra scripsimus appositæ sunt.

¶De Sterope Athlantis filia. Cap. XXXVI.

STeropes:& hæc filia fuit Athlantis:& Pleionis:quá dicit Ouidius a Marte dilectá: & ex eo pepisse parthaonem:qui rex fuit Calidoniæ: Archadiæ fere oppositæ.

¶De Cylleno Athlantis filia. Cap. XXXVII.

cYlleno æque Athlantis & Pleionis fuit filia.Hæc a Ioue uitiata Mercuriũ peperit:aliũ a superiori: qui cognominatus est Cyllenus a matre seu a monte Archadiæ:in quo forte natus est.

¶De Taygeta Athlantis filia. Cap. XXXVIII.

tAygetæ patré fuisse Athlanté uolũt:& Pleioné matré:eáq; dicũt placuisse Ioui:& i eius amplexus uenisse:atq; ex eo cõcepisse lacedæmoné:qué filiũ Taygetæ Agenoris filiæ dixerũt alii:& nõnulli eum ex Semele natũ uoluere. ¶De Alcinoe filia Athlantis. Cap. XXXIX.

aLcinoes ex Athlante & Pleione nata est:placuitq; Neptuno:ex quo peperisse uolũt Alcionem coniugem Cei regis Trachinnæ.

¶De Merope filia Athlantis. Cap. XL.

MEropes:ut reliquæ Pliades Athlátis & Plyonis filia fuit:Sisyphoq; Corithioꝝ regi nupsit. Ouidio teste:& credit eam Sisypho peperisse Laerté Vlyssis patré:& Glaucum:& Creontem.

¶De Calypsone Athlantis filia. Cap. XLI.

CAlypso nympha:ut dicit Priscianus in maiori uolumine:filia fuit Athlátis:ex q̃ tñ mre nõ dicit. Qđ ét ante Priscianũ testat Homerus in odyssea dicés.Vbi certe Athlátis filia dolosa calypso.Cuius aũt athlátis ignorat.Ad hác:ut Homerus testat puenit Vlysses naufragus:& septé annis apud eá detétus é.Fuit.n.hæc domina cuiusdá ísulæ Ogygia nũcupatæ:seu a se Calypso denoiatæ.

¶De Epimetheo Iapeti filio:qui genuit Pyrrham. Cap. XLII.

EPimetheus filius fuit Iapeti ex Asia coniuge:ut ait Leontius.Hic ígenio ualens hoís statuá primus ex luto finxit: quáobré dicit Theodontius indignatũ Ioué: & eum uertisse in simiá:atq; religasse apud insulas Pitagusas.Cuius figmenti reseratio talis est.Sunt simiæ aíalia inter alia hoc a natura infixum habentia:ut quicquid uiderit quenq̃ agentem:& ipse facere uelint:& aliquando faciant. Sic uisum est Epimetheum ad instar naturæ uoluisse hominé facere:& sic simiæ imitatus naturam simia dictus est:apud Pitagusas insulas ideo simiá religatam dixere:eo ꝗ olim abundauerint simiis insulæ illæ: seu forsan ingeniosis hominibus:& in suis operibus naturam imitantibus.

¶De Pyrrha Epimethei filia:& Deucalionis coniuge. Cap. XLIII.

PYrrha Epimethei fuit filia:ut dicit Ouid.& Deucaliõis cõiunx:de q̃ idé Ouid.dicit sic.Deucalion lachrymis ita pyrrha affat abortis.O soror:o cõiunx:o fœmina sola supstes. Quá cõe mihi genus & patruelis origo.Deíde torus iunxit:nũc ipsa pericula iungũt.Hæc aũt cũ esset piissima mulieꝝ una cũ Deucalione uiro diluuiũ passa est:eiq; quattuor peperit filios.

¶De Prometheo Iapeti filio:qui fecit Pandorá & genuit Isidé & deucalioné. Cap. XLIIII.

PRometheus Iapeti fuit filius ex Asya nympha cõiuge eius:ut Var.testat:ubi de origine linguæ latinæ:& alii plures.Hũc aũt ante alios oés formasse hoiem ex terra dicit Ouid.Siue recés tellus deductaq; nup ab alto æthere:cognati retinebat semina cæli.Quá satus Iapeto mixtá fluminibus undis.Finxit in effigié moderatũ cura deoꝝ.Horatius át aliqd supaddés dicit in odis. Fert Prometheus addere pricipi.Limo coactus particulá undiq; desectá insani leonis uim stomacho apposuisse nr̃o &c. Verũ Claudianus in panagerico q̃rto:consulatus fabricá istá longe plenius oíum longa uerborũ serie describit dicens.Disce orbis qđ quisq; sibi cũ conderet artus:& infra per.xxvi.uersus.Sane his a Seruio & Fulgentio superadditur fabula.Dicunt enim cum pmetheus ex luto finxisset hoiem inaíatũ:miratá eius eximiũ opus Mineruá:eiq; spopõdisse qcqd ex cælestibus bonis uellet in pfectioné opis sui.Qui cũ respõdisset se nescire nisi uideret:q̃ apud supos sibi eént utilia:ab ea eleuatus in cælũ est:ubi cũ cerneret cælestia oía flámis aíata: ut suo ét opi flámá imitteret:clá ferulá rotis phœbi applicuit:& ea accésa igné furatus reportauit in terras:& pectusculo ficti hoís applicuit:& sic aíatum reddidit:eumq; pandora uocauit. Quáobrem irati dii eum per Mercuriũ Caucaso alligari fecerunt:& uulturi:seu aquile iecur eius uel cor dilaniandũ ppetuo dederũt.Cuius cõquestioné in rupe satis lõgo carmine Eschilus Pythagoreus poeta describit:asserens illi cor ab aqlæ rostro discerpi:& mox iterum restaurari:ac iterum ab aue laniari: & sic indesignenter uexari. Hominibus autem:ut saphos & Esiodus dicunt:dii ob hoc morbos & maciem: ac mulieres immisere.Horatius autem dicit tantum maciem & febrem:ut in Odis.Audax Iapeti genus in ignem mala fraude gétibus intulit. Post ignem

ætherea domo ſubductum macies & noua febrium terris incubuit cohors &c. Harum fictionum inuolucrũ Sereniſſime Rex non erit leue corticem aperire. multa enim inſunt longa exquirentia uerba: quæ ſi non ap/ponantur: erit paucis plurimum ingenii opportunum. Faciam igitur reſecans quantum potero: ut præſtabit deus. Et ante omnia uidendum puto quis fuerit prometheus iſte. Qui quidem duplex eſt: ſicut duplex ē ho mo: qui producitur. Primus autem deus uerus & omnipotẽs eſt: qui primus hominem ex limo terræ cõpo/ſuit: ut Prometheũ feciſſe fingũt: ſeu natura rerum: quæ ad inſtar primi reliquos etiam ex terra ꝓducit: ſed alia arte q̃ deus. Secundus eſt ipſe Prometheus: de quo antequã aliã ſcribamus allegoriã: ſecundũ ſimplicem ſenſum qs fuerit uidendum eſt. Dicit ergo Theodontius de Prometheo iſto legiſſe. ꝙ cum illi Iapeti patris: eo ꝙ natu maior eſſet: ſucceſſio deberetur: iuuenis & dulcedine ſtudiorũ tractus ultro illam Epimetheo fra tri duobus paruis filiis Deucalione & Iſide de relictis: in Aſſyriã abiit: & inde poſtquã aliquandiu inſignes eo æuo audiuiſſet Chaldæos: in uerticem caucaſi ſeceſſit: ex quo longa meditatione & experiẽtia ꝑcepto aſtroꝝ curſu: ꝓcuratiſq; naturis fulminũ: & rerũ pluriũ cauſis: ad Aſſyrios rediit: eoſq; aſtrologiam docuit. & ꝓcu/rationes fulminum: & quod omnino ignorabant ciuilium mores hominũ: egitq; adeo: ut quos rudes & omni no Syluestres: & ritu ferarũ uiuẽtes inuenerat: quaſi de nouo compoſitos ciuiles reliquerit homines. Quibus ſic præmiſſis uidendum eſt quis ſit productus homo: quem ſupra dixi duplicẽ eſſe. Eſt enim homo natura/lis: & eſt homo ciuilis: ambo tamen anima rationali uiuẽtes. naturalis aũt homo primus a deo ex limo terræ creatus eſt: de quo & Ouidius & Claudianus intelligunt: eſto non adeo religioſe: ut chriſtiani faciunt: & cum ex luto illũ Prometheus: iſte primus formaſſet: inſufflauit in eum animam uiuentẽ: quã ego rationalẽ intel/ligo. & cũ hac ſenſitiuã & uegetatiuã potentias: ſeu ſecundũ quoſdã aĩas. Verũ hæ naturã habuere corporeã: & niſi peccaſſet homo fuiſſet æterne ſicuti & rationalis: cui diuina natura eſt. Hũc perfectum fuiſſe hominẽ circa quoſcũq; actus terreos credendũ eſt. nec opinari debet quiſq̃ opportunũ illi fuiſſe ad eruditionẽ tẽpo/raliũ rerum Prometheũ aliquẽ mortalẽ. Verũ qui a natura producti ſunt rudes & ignari ueniunt: immo ni inſtruanť lutei agreſtes & beluæ. Circa quos ſecundus prometheus inſurgit: ideſt doctus homo: & eos tanq̃ lapideos ſuſcipiens quaſi de nouo creat: docet & inſtruit & demonſtrationibus ſuis ex naturalibus homini/bus ciuiles facit moribus: ſcientia & uirtutibus inſignes: adeo ut liq̃do pateat alios produxiſſe naturã: & alios reformaſſe doctrinam. Inſuper dicũt Mineruam opus huius miratã eum in cælum traxiſſe: daturam ſiquid ad opus ſuum perficiendum cerneret opportunum. Quod ego ſic intelligendum reor: pro Minerua: ſcilicet ſapientẽ uirum: qui naturæ opus admiratur: hominem. ſ. ex luto productum: & cum eum uideat imperfe/ctum quantum ad doctrinam & mores cupiens eũ animare: ideſt perficere ſapientia duce per ſpeculationẽ aſcendit in cælum: & omnia ibi igne animata uidet: ut intelligamus ꝙ in cælo: ideſt in loco perfectionis ſunt omnia animata igne: ideſt claritate ueritatis: ſic & perfectus homo nulla ignorantiæ nebula offuſcatur: & me/ditatione continua uerſatur in cælis: Deinde a rota ſolis furatur hic ignem: & defert in terris: & pectori iſert luteo homini: & uiuus efficitur. Equidẽ nõ incongrue dictum ẽ. Nõ enim in theatris uel in plateis uel in pro/patulo ueritatis claritatem adipiſcimur: quinimmo in ſolitudinibus ſemoti: & exquiſita taciturnitate ſpecu/lamur: & crebra meditatione rerum naturas exquirimus: & quia iſta talia clam fiũt: quaſi furari uidemur: & ut appareat unde ſapientia ueniat in mortales dicit: ꝙ a rota ſolis: ideſt e gremio dei: a quo omnis ſapiẽtia ẽ: ipſe uerus deus eſt ſol qui illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum: cuius æternitatem per rotam non habentem principium neq; finem deſignare uoluere: & hoc appoſuere ut de ipſo uero deo & non de ſole creato acciperemus dictum. Hanc demum flammam: ideſt doctrinæ claritatem immittit pectori lu tei hominis: ideſt ignari. Nam ſi omnibus largitor ille munerum deus animam bonam & perfectam infun/dat: corporea moles caligine infecta terreſtri adeo uires retundit animæ: ut plurimum niſi doctrina iuuen/tur: & excitentur adeo obtorpeſcunt: ut potius bruta q̃ rationabilia animalia uideantur. Doctrina igitur ſapi/entiæ a deo ſuſceptæ prudens homo animat: ideſt ſopitam animã excitat lutei. i. ignari hominis: q tunc uiue/re dicitur: dum ex bruto rationalis efficiť: ſeu effectus eſt. Explicito autẽ hoĩe iratos deos dicunt quædam fe ciſſe: ut religaſſe Prometheũ in rupe: imiſiſſe febrem: maciem: & fœminã hominibus. Circa quod quantũ ad primũ aduertendũ eſt hic poetas more uulgi improprie fuiſſe locutos. Exiſtimat quidem uulgus iners iratum deum aduerſus quẽcũq; laborantẽ uident: q̃tũcũq; circa laudabile opus fatigeť: quaſi nil ꝑter ocium detur a pacato deo: & ideo iratũ putauere deum Prometheo: eo ꝙ aſſiduo ſtudio noſcendarũ rerũ labora/ret. Seu ideo iratos dixere: q̃a laborioſa hominibus imiſere. De iſta ira qualis ſit: ſupra ubi de Phama dictũ eſt. Quod autem duci & alligari Caucaſo Prometheũ a Mercurio fecerint: peruertiť ordo. nam prius ĩ Cau caſo fuit Prometheus: q̃ hominẽ rapto igne animaret. Ductus eſt igiť futurus: & iam deſiderio ipſo prudens homo a Mercurio interpræte deorũ. i. ab eruditione alicuius enucleantis ſecreta naturæ impulſus in Cauca/ſum. i. in ſolitudinẽ q̃tũcũq; ſecũdũ hiſtoriã in Caucaſum ſeceſſerit: & ibi religatus in rupe. i. a ꝓpria uolun/tate detentus. Ibi illi precordia aiunt ab aq̃la lacerari. i. a meditationibus ſublimibus anxiari: quæ lõgo exhau ſta meditationis labore tũc reſtauranť quãdo per ambages uarias exq̃ſita alicuius rei ueritas reperiť. Et hæc quantũ ad ficta de Prometheo: quẽ profecto maiores noſtri aſſerũt eximiũ ſapientiæ doctorẽ fuiſſe. Nam Augu. in lib. de ciuitate dei: & poſt eum Rabanus: & Luon Carnotenſis æquo fateń conſenſu eũ ſcientia inſi/gnẽ fuiſſe uiꝝ. Euſebius præterea in libro temporum dicit Argo regnãte Argiuis fuit Prometheus: a quo ho/mines factos eſſe cõmemorant: & reuera cum ſapiens eſſet feritatẽ eorũ & nimiã imperitiam ad humanitatẽ & ſcientiam transfigurabat. Poſt hunc Seruius etiam de eo teſtatur quia prudẽtiſſimus uir fuit: & a prouidẽ/tia denominatus: & quod primus aſtrologiam Aſſirios docuerit: quã in altiſſimo reſidẽs Caucaſi uertice ma/xima cũ cura didicerat. Hũc inſuper dicit Lactantius in libro diuinarũ inſtitutionũ: primũ ſimulachra ex

luto componere inuenisse:qđ forsan de compositione hominis ex luto fabulæ dedit initium. Sic & Plinius: ubi de naturali historia dicit:eum primo docuisse ignem e silice prouocatum ferula seruare. Voluere insu- per iratos deos imisisse hominibus maciem:febrem:& mulieres. Pro macie ego ītelligo labores corporeos:q bus extenuamur:& ad quos nascimur illius crimine cui dictũ est. Cum sudore uultus tui uesceris pane tuo. Hinc aũt maciei uiam dedit intranti. Per febres uero ardores concupiscentiæ:quibus angimur: & uexamur assidue:uoluisse reor. Mulier autem ad solatium creata est:sed inobediētia sua factus est stimulus.nec equi- dem paruus:si rite intueri uelimus:quod ut potius alienis uerbis q̃ meis ostendã:quid præclarissimus præ- ceptor meus Franciscus Petrarcha eo in libro:quem de uita solitaria scripsit:de eis sentiat libet apponere. Di cit enim sic. Nullũ uirus adeo pestiferũ uitã hanc sectãtibus ut muliebre cõsortiũ. Fœmineus enim decor eo formidolosior funestiorq;:quo blandior ut sileã mores q̃bus oĩno:nil instabilius:nihil studio q̃etis infestius. Quisq; requiẽ quæris:fœminã caue perpetuã officinã litiũ ac laborũ. Raro sub eodem tecto habitãt quies & mulier. Satyricũ uerbũ est. Semper habet lites alternaq; iurgia lectus. In quo nupta iacet minimũ dormit̃ in illo.nisi forte tranquillior est concubinæ accubitus. Cuius & fides minor & maior ĩfamia & litigium par. Sci- tum est & illud clari oratoris dictum. Qui non litigat:celebs est. Post hæc paulo infra sequitur idem. Quisq; ergo litẽ fugis:& fœminã fuge.uix alterã sine altera effugies. Fœminæ & si qđ rarum est mitissimi mores sint ipsa præsentia:utq; ita dixerim:umbra nocens est. Cuius si q̃d fidei mereor uultus atq; uerba cunctis q̃ solita- riam pacem quærunt:non aliter uitandi sunt:non dico q̃ coluber:sed q̃ basilisci conspectus ac sibila.nam nec aliter oculis q̃ basiliscus interficit:& ante cõtactũ ĩficit.hæc ille. Quæ etsi multa sint & uera haberem quæ di- cerem longe plura.sed quoniã non exit intẽtũ præsens.hæc de stimulo humani generis dixisse sufficiant.

ℭDe Pandora homine a Prometheo facto. Cap. XLV.

Andora dicit Fulgentius nominatũ eum:quem Prometheus primum ex luto cõfecit.quod a Ful gentio ob id dictum puto.quia Pandoræ significatũ sit in latino omnium minus:eo q̃ non ex noti cia unius tantum rei componatur sapiens:sed ex multis & uerius ex omnibus.sed talis solus est de- us. Posset præterea dici Pãdora a pan quod est totum:& doris quod est amaritudo:q̃si Pandorus omni amaritudine plenus. Nil enim in præsenti uita potest homo absq; amaritudine possidere:quod utrum uerum sit se unusq̃sq; excutiat:& uidebit. Iob autem uir sanctus & patientiæ insigne speciem uolens hoc im- properare humano generi:dixit:Homo natus de muliere breui uiuẽs tempore multis repletus miseriis &c.

ℭDe Iside Promethei filia. Cap. XLVI.

Sis ut ait Theodontius:filia fuit Promethei & paruula a patre Epimetheo patruo derelicta:de q̃ idem Theodontius talem recitat historiam. Dicit ergo q̃ cum uirgo excreuisset:& præstantissi- mi decoris iam matura uiro Ioui placuisset:& ab eo actum seu potẽtia seu suasionibus: ut in eius iret concubitum:ex quo Isidem dicit Ioui Epaphum peperisse. Tandem seu tanto fidens Amasio puella:seu quia natura ardentis esset animi:in regni cupidinẽ incidit:& auxiliariis a Ioue habitis & aliũde cõ- tractis uiribus:quasi in effectũ uiribus regẽ animum iniiciens Argum Argiuoꝝ regem annositate decrepitũ: sed alias occulatum hominem traxit in bellum:aduersus quem cũ descendisset in aciem factum ẽ:ut fractis Isidis uiribus ipsa caperet̃ Isis:& ab argo seruaretur captiua. Verum iussu Iouis patris sui Stilbon:qui postea Mercurius appellatus est:homo eloquentissimus:& audacia atq; industria plenus:decipulis suis egit:ut occi- so a se Argo sene a captiuitate liberaretur Isis. Cui cũ non bene cederent res in patria:suæ cõfisa solertiæ con- scensa naue:cui uacca erat ĩsigne:ad ægyptios transfretauit:& cum ea Stilbon ob perpetratum facinus pulsus ex græcia:& cum ibi iam apis potentissimus esset eidem nupsit:& datis Aegyptiis caracteribus litterarũ: atq; ostenso terræ cultu in tam grandem deuenit ægyptiorum existimationem ut non mortalis fœmina:sed dea potius haberetur:diuiniq; illi adhuc uiuenti impenderentur honores. Leontius uero dicebat se a Barlaã ha- buisse hanc Isidem ante trãsfretationem Apis in ægyptum:eidem Api nupsisse:& postmodum cum Ioue cõ- cubuisse:& ob id cum rescisset indignatus Apis regno argiuorum relicto in ægyptum abiisse:& eam postmo dum ad se accedentem ultro suscepisse. In quibus tot sunt ab utraq; parte operum & temporum inconueniẽ- tia:ut non solum auferatur historiæ fides:sed nec etiam aliqua possit uerisimilitudo rerum adaptari: & po- tissime adueniente Iouis obstaculo:cuius cum Api conuenientia tempora huic historiæ plurimũ auferunt fi dei. Sane solertibus huius ueritatis inquisitio relinquatur.

ℭDe Deucalione filio Promethei:q genuit Ellanũ Psytachũ & Dionysiũ & Phentrate. Cap. XLVII

Eucalion omnium ueterũ testimonio:Promethei filius fuit:cui adulto Epimetheus patruus Pyr- rham filiam iunxit coniugio. mitis enim ingenii homo fuit:& Pyrrha piissima fœmina:de qui- bus Ouidius. Non illo melior quisquam:nec amantior æqui Vir fuit: aut illa reuerẽtior ulla dea- rum &cætera. Huius enim tempore apud Thessalos ingens fuit diluuiũ:de quo fere omnes scri- ptores ueteres mentionem faciunt: finguntque plurima excrescentibus aquis Deucalionem solum cum Pyr rha coniuge in nauicula euasisse:& in Parnasum deuenisse montem:& cum iam aquæ cessarẽt Themis adis- se oraculum consulturi de humani generis restauratione:eiusque iussu tecto capite solutisque uestibus po- stergasse saxa:tanquam magnæ parentis ossa:& ea in homines fœminasq; conuersa. Hoc figmentum a Barla- am sic explicatum referebat Paulus. Dicebat enim se legisse in græcorum antiquissimis annalibus ob hoc di- luuium territos homines: & ad suprema usq; montium effugisse atq; intrasse cauernas & antra una cum mu- lieribus suis expectaturos finem:& ad hos Deucalionem & Pyrrham cessantibus aquis in mœsto atq; suppli- cum habitu accessisse: & Deucalionem hominibus & Pyrrham mulieribus non absq; labore maximo sua- sisse aquas cessasse:nec amplius fore timendum.& sic eos e uerticibus montium atq; ex saxeis antris eis.s.am-

bobus præcedentibus in habitationes & tecta reduxisse. Porro Theodontius non sic. Dicit enim delatū Deucalionem cum coniuge & aliis pluribus in naui ad Parnasum. & cum cessassent aquæ ibi regni sui sedem statuisse: cum primo Thessalis imperaret: & ex communi consilio tanquam bono publico factum: ut reuocatis hominibus & mulieribus e cauernis: quarum quātitas maxima longe hominum numerum excedebat: eo q̃ uenientibus aquis pauidiores longe anteq̃ homines in montana confugerent: & sic ex eis nulla periit: cum ex hominibus multi absorpti sint: posita uerecundia quam per tectum caput intelligit. Non enim uerecundamur nisi uidentes: indistincte homines quibuscunq; mulieribus miscerentur: quod per solutas uestes dicit itelligi. Nam ut ubi de Venere dictum est: Veneris cingulum est dictum Ceston: quod ipsa fert ad legitimos coitus. Cum uero in illicitos tendit: cingulum deponit. & sic illi solutis uestibus in illicitos ire coitus ostendebant: & hoc augēdæ prolis causa: cum ex multitudine mulierum uirorum paucitas possit amplissimam prolem suscipere. Quod autem illos uocat ossa parentis non ob aliud dictū puto: nisi quia sicuti saxa terræ molem ne effluat continent. sic & ossa corpora hominum seruant in robore: sic & labores agricultorum agūt: ut ea producantur ex terra ex quibus nutrimur atq; consistimus: quasi uideantur ex agris assumpti qui incolue re postea ciuitates. Ego autem reor illos parētis ossa dictos: quia ex cauernis & antris mōtium uti lapides facimus: educti sint: & ob duriciam suam saxei dicti.

¶De Ellano Deucalionis filio. Cap. XLVIII.

Ellanum dicit Theodōtius filium fuisse deucalionis & Pyrrhæ: quem ait Barlaam patre mortuo adeo nomen suum & imperium ampliasse: ut fere omnis Græcia quæ in egeum mare uersa est a nomine suo Ellada nominata sit: & Ellades græci.

¶De Psytaco Deucalionis filio. Cap. XLIX..

Psytacus Deucalionis & Pyrrhæ filius: ut ait Theodontius: Promethei aui sui doctrinis imbutus ad æthiopas abiit: ubi in maxima ueneratione habitus cum in longissimum euasisset æuum: orauit ut rebus subtraheretur humanis. cuius precibus dii faciles eum in auem sui nominis mutauere. Huius ego fictionis causam credo sui nominis & uirtutis phamam: quæ eo cano mortuo uiriditate durauit perpetua: uti sunt uirides aues illæ. Fuere qui crederent hunc Psytacum eum fuisse: qui unus ex septem sapientibus dictus est. sed Theodontius dicit eum longe antiquiorem.

¶De Dionysio Deucalionis filio. Cap. L.

Dionysius ut testatur Eusebius in libro temporum: Deucalionis fuit filius: eiusq; facta claruisse dicit circa initium ducatus Moysis. Quæ tamen fuerint nusquam legisse memini: præterq̃ cum in Acticam uenisset: a Semacho quodam susceptus hospitio: filiæ eius Capreæ pellem largitus est.

¶De Phentrate Deucalionis filio. Cap. LI.

Phentratem Deucalionis fuisse filium Paulus & nōnulli alii arbitrātur: eo q̃ de eo sic referat Tullius in libro tusculanarum quæstionum: Dicearchus autem illo sermone: quem Corinthi habitū tribus libris exponit: doctorum hominum disputantium in primo libro multos loquentes facit: duobus Phentratem: quendam Phiotam senem quem ait a Deucalione ortum differentem induc it &c. Ex quibus præter originem apparet eum fuisse philosophum.

¶De Astreo Titanis filio. ix. qui genuit Astream & Ventos. Cap. LII.

Astreus filius Titanis & terræ ut asserit paulus. Hunc dicunt Seruius & Lactantius cum Aurora concubuisse & ex ea genuisse astream uirginem: necnon & uentos omnes. Quos dicit paulus cum senex esset: dum fratres aduersus Iouem bellum mouissent: omnes armauit & emisit in supos: Esto Lactantius dicat eos ab Athlante armatos. Astreum potentē aliquē atq; superbū fuisse hominem existimo. ideo uentorum patrem dictum: quia alicui uentosæ religioni præfuerit: q̃ illos armauerit in superos: a uentorum discursione sumptū est: q̃ si a terræ concauitatibus ueniant: ut in altum erūpant necesse est.

¶De Astrea filia Astrei. Cap. LIII.

Astream Astrei Titanis fuisse filiam satis uulgatum est: quæ quoniam diis fauit aduersus patrem & patruos in cælum assumpta est: & in zodiaco locata ea in parte quæ ab ea Virgo denominata ē. Hunc autem quid sibi uelit fictio uideamus. Astreum Astreæ patrem ego hic non hominem: sed cælum astrigerum intelligo: quod ex se iustitiam gignit: dum perpetuo ordine sibi diuino munere dato inferioribus corporibus unicuiq; iuxta sui qualitatem indesinenter opportuna concedit. Et huius exemplum legumlatores pro ut humano ingenio possibile est nostram ordinauere iustitiam. Ex aurora ideo nata dicitur. quia sicut auroræ claritas solem præcedit: sic ex noticia certa rerum gestarum debet oriri seu oritur iustitia: seu iudicium. Diis fauisse dicit: quia bonis semper fauet iustitia & eiicit reprobos. Ea enim in cæli parte ideo posita est: quia contigua est equinoctio ut ostendatur ex iustitia rerum æquitatem consequi. & sicut sole ibidem existente æqua temporis pars nocti atq; diei ab eodem sole cōceditur: sic a iustitia æqus redditur depressæ conditionis hominibus atq; claris.

¶De Ventis filiis Astrei in generali. Cap. LIIII.

Venti ut perhibet Seruius & Lactantius Astrei Titanis & Auroræ fuere filii hos dicit Lactantius a Iunone ob natum Epaphum incitatos in Iouem: quā ob causam a Ioue cauernis clausi sunt; & sub imperio Eoli religati. Sed aliam causam dicit Theodontius a Pronapide monstrari in Protocosmo quæ talis ē. Dicit enim Pronapides litigium ægre plurimum tulisse a Ioue de cælo fuisse deiectum: & ob id ad inferos descendisse: & conuentis furiis orasse: siquid unquam eorum uotis suis labor posset in posterum uoluptatis afferre: irent: & sua uenena quiescentibus uentis iniicerent ut furiis infe

stati Iouis regnum infestarent atq; quietem. Quæ euestigio tendentes: cum eos pacifice sedentes in domo patria inuenissent: non solum furias: sed odia immisere: adeo ut in regiones suas abeuntes confestim unus in alterum discursum facere: & omne cælum terramq; cōcutere cœpere: Quibus perterritus primo Iuppiter: de inde commotus eis non absq; labore captis: & cauernis Eoli inclusis eos sub eius esse iussit imperio. De quibus æneidos primo scribit Virgilius. Nymborum in patriam loca fœta furentibus austris. Et ifra per duodecim uersus. Harum uero fictionum: si uolumus habere sensum antea alia: necesse est ut Astreum horum patrem cælum credamus astrigerum: ita tamen ut unum sit cælum quicquid inter lunæ concauum & octauæ speræ conuexum continetur. Nam motum cæli & planetarum tanquam a remotiori tantum paululum causa causari arbitror. Si autem Astreum hominem uentorum patrem uoluerimus: iam supra dictum est eum imperasse locis: ex quibus multi orirentur uenti: & hinc dictus sit uentorum pater. Auroræ autem dicuntur filii: quia utplurimum appropinquante aurora consueuerunt uenti oriri. Quod nautarum approbat auctoritas & consuetudo. Illa enim hora eos surgere dicūt & ob id eadem hora utplurimum suas nauigationes incipiunt. & hinc Auroræ filii nuncupati sunt. Eos autem a Iunone in Iouem armatos fuisse ideo fictum est. quia a terra emitti creduntur: quæ Iuno est: & quadam terræ respiratione impelli: & cum alibi nequeant pter in aerem impingi: cum aer Iuppiter sit: in Iouem armatos: idest impetuosos fictum est. Quod autem litigium opere furiarum eos & inquietare regnum Iouis: & inter se hostes fecerit: a motu eorum & opere sumptum est. Nam si ab oriente uentus surrexerit: & itidem ab occidente: ut & per aerem & in se concurrant necesse est: ex quo uidentur hostes: & regnum inquietare Iouis. Eos autem sub imperio Eoli religatos in cauernis ideo dictum est: quia Eolides insulæ quibus olim pfuit Eolus. & ab eo denominatæ sunt. plenæ sunt cauernarum: cauernæ autem plenæ sunt aeris & aquæ: cuius motu causatur calor: & ob calorem surgunt ex aqua uapores: quos calor ipse reuoluit in aerem: qui cum in loco non capaci consistere nequeat egreditur. & si arctus sit egressus de necessitate impetuosior & sonorior & diuturnior exit. & sic cum generati uenti e cauernis eolidarum insularum exeāt fictum est eos in cauernis Eoli religatos: atq; suo sub imperio positos. Sed Virgilius sub hac fictione longe aliud sentit: quod quoniam non spectat ad propositum non appono. Est præter fictiones horum prægrandis potentia. Sunt distinctæ regiones & nomina. Sunt insuper secundum quosdam pauciores: secundum uero alios plures. nec eisdem nominibus ab omnibus nuncupati sunt: de quibus antequam ad singulorum sermonem ueniamus: pauca dixisse non erit incongruum. De eorum potentia nominibus & regionibus: in maiori succincte scribit Ouidius. Et cum flaminibus facientes frigora uentos. His quoq; non passim mundi fabricator habendum Aera permisit: uix nunc obsistitur illis: Cum sua quisq; regat diuerso flamina tractu. Quin lanient mundum: tanta est discordia fratrum: Eurus ad auroram nabathea quæ regna recessit Persidaq; & radiis iuga subdita matutinis Vespere & occiduo quo littora sole tepescunt Proxima sunt Zephyro: scythiam septemq; triones Horrifer inuasit boreas: contraria tellus Nubibus assiduis pluuioq; madescit ab austro. & cætera: hos duodecim esse dicit Isidorus ethimologiarum libro eosq; sic disponit & nominat: Qui ab oriente uerno in occiduum tendit. ideo dicitur subsolanus: quia sub ortu solis nascitur. Huic duos collaterales annectit: eurum scilicet a sinistris: quem sic ait uocari: eo q ab Eoo spiret: idest ab oriente æstiuo. A dextris uero dicit esse Vulturnum: sic dictus quod alte tonet. Austrum inde a meridie flantem sic dicit dici: q aquas hauriat: eumq; græce appellari nothum. A dextris eius dicitur esse Euroastrum inde dictum q inter eurum sit & austrum. Sic & qui a sinistris est austroaphrum. quia inter austrum sit & aphrū. Sic & idem lybonotus uocatur: eo q inde libs & hinc sit illi nothus. Zephyrum autem subsequenter ab occiduo flantem dicit eo sic appellatum q flores & gramina eius uiuificentur spiritu: atq; eundem uocari fauonium latine: q his faueat quæ nascuntur: cuius a dextra Aphricum seu Lybin a regione unde spirat denominatum a leua uero chorum: eo q uentorum circulum claudat. & quasi chorum faciat. Antea tamē dicit chaurum nominatum: & a nonnullis argeston. Septentrionem inde dicit dictum. eo q a circulo septem stellarum consurgat: cui ponit a dextera circium: a uicinitate chori sic denominatum. A sinistra uero Aquilonem cuius nominis causam dicit q aquas extinguat & dissipet nubes: eumq; dicit & Boream nominari: q ab hyperboreis montibus egredi uideatur. Scribit præterea Isidorus his duodecimo designatis. alios etiam esse uentos: quos ego eosdem puto: sed aliis nominibus appellatos: utputa Ethesias: quas ait statuto anni tempore a borea in ægyptum efflare. Sic & auram & altanum. auram uero ab aere dictam: q lenis sit quasi agitatus leniter aer. altanum in pelago fieri: & ab alto denominatum. Turbonem insuper a terra dictum dicit. est enim uētorum circūuolutio quædam perniciosa persæpe. Fragorem a fractarum rerum sonitu denominari dictum uentū ait. Sic & procellam dictam: eo q cum pluuia flans euellat. Vitruuius autem ubi de architectonica scribit .xxiiii. esse uentos ostendit. Dicit enim austri collaterales leuconothum & altanum. Aphrici libonothum & sobuesperum fauonii ergastes & ethesias: cauricircium & chorum. Septentrionis Thraciam & Gallicum. Aqlonis supernas & cecias. Solano curbas & orinthias. Euro circias & uulturnum. Alibi autem dicit ipse Vitruuius eos. viii. tantum esse scribens. Andronichum Cyrrestem ad demonstrationem opinionis huius Athenis turrim octogonam construxisse. & singulis lateribus sculptam eius uenti imaginem cui illa facies muri esset aduersa posuisse. & tandem metha marmorea super turrim imposita æreum trionem super imposuit illi dextra uirgam porrigentem. Qui cum circumageretur a uentis uirga designabat: qui esset: qui flaret. & sic dicit compertum inter solanum & austrum eurum. Inter austrum & fauonium africum. Inter fauonium & septentrionem chaurum seu chorum. Inter septentrionem & Solanum aquilonem. quam descriptionem tanquam optimam atq; ueram mediterranei maris nautæ omnes seruant & potissime Ianuenses: qui profecto cæteros nautice artis excedunt ingenio.

CDe subsolano uento & uultumo & euro collateralibus suis filiis Astrei. Cap. LV.

Xpedito de uentis in generali de uno quoq; secundũ Isidori descriptionem: in particulari pauca dicenda sunt & primo de subsolano orientali uento. Hic (ut Beda dicit) calidus ẽ & siccus. sed tẽperate & ideo calidus: qa diu sub sole moretur. Siccus autem qa cum Oceanus orientalis multum distet a nobis ex quo humiditatem sumere creditur eam omnem ueniendo dimittit. Sed absit ut credã ridiculũ istud omnem. s. uentum qui ad nos ab orientis plaga uenit: oriri in oriente extremo: cum certissimũ habeatur multos apud æolidas oriri ut prædictum est: ex qbus nonnulli in nos efflant: quos nos oriẽtales & merito dicimus. quam ob causam salua semper reuerentia Bedæ: frustra dictum puto eos ob longinquitatem originis suæ ad nos mutata complexione uenire: huic eiusdem complexionis sunt a dextris uulturnus omnia desiccans a sinistris uero Eurus nubes aggregans seu generans.

CDe Notho uento & Euroaustro atq; Austroasro collateralibus eius filiis Astrei. Cap. LVI.

Othus australis est uentus naturaliter frigidus & siccus uerum dum per torridam zonam ad nos ueniens transit: calorem assumit: & ab aquarum multitudine in meridie existente sumit humiditatem. & sic mutata natura ad nos uenit calidus & humidus: & calore suo poros terræ aperit & humorem utplurimum multiplicare: & nubes & pluuias inducere consueuit. Huius formam sic describit Ouidius: Madidis nothus euolat alis Terribilem picea tectus caligine uultum. Barba grauis nymbis: canis fluit unda capillis. Fronte sedent nebulæ: rorant pennæq; sinusq; & cætera. Huic eiusdem complexiõis a dextris est auroauster: qui tempestates in mari generat: eo q (ut dicit Beda) ab imo sufflet: a sinistris autem eustroaser: quem aliqui dicunt calidum & temperatum.

CDe septentrione uento & circio collaterali eius: & filiis Astrei. Cap. LVII.

Eptentrio uentus est a plaga in qua oritur nuncupatus. nascitur enim in locis aquosis: & congelatis & excelsis montibus: ex quibus ad nos usq; purus flat. eo q in locis: per quæ transitus facit nullus ob intensum frigus resoluitur uapor. Hic aerem serenum facit: & quas excitauerat auster pestes repellit & purgat. Complexione autem cum collateralibus frigidus est & siccus. Qui enim a dextris est: circius appellatur niuium grandinumq; productor. A sinistris autem aquilo est: seu boreas: de quo latior sermo sequitur.

CDe aquilone seu borea uento Astrei filio: & collaterali septentrionis: qui genuit Zetum Calaim & Arphalicem. Cap. LVIII.

Oreas seu aquilo uentus collateralis est septẽtrionis: & natura sua habet nubes dissipare; & aquas colligere gelu: cuius uires & opera in persona sui loquens describit Ouidius dicens: Apta mihi uis est: qua tristia nubila pello: Et freta concutio nodosaq; robora uerto: Induroq; niues: & terras grandine pulso. Idem ego cum fratres cælo sum natus aperto. Nam mihi campus is est tanto molimine luctor: Vt medius nostris concursibus insonet æther Exiliantq; cauis elisi nubibus ignes: Idem ego cum subii conuexa foramina terræ: Supposuiq; ferox imis mea terga cauernis: Sollicito manes totũq; tremoribus orbem & cætera. Ex hoc plures dicuntur fabulæ. Nam Seruius dicit eum amasse hiacynthum puerũ: qui etiam ab Apolline amabatur: & quoniam cerneret amorem pueri in amorem Apollinis magis q̃ in se flecti: iratus disco ludentem interemit. Præterea dicit Ouidius eum amasse Orythiam Ericthonii regis athenarum filiam: ac eam in coniugem postulasse: quæ cum non daretur indignans se disposuit ad rapinam: rapuitq;: ex ea zethum & Calain filios suscepit. Insuper dicit Homerus in Iliade inducens æneam achilli loquẽtem in pugna boream pulcherrimas Dardani adamasse equas: & ex eis equos. xii. uelocissimos suscepisse. A quibus si corticem fabularum amouerimus aduertemus primo boream hiacynthum: qui flos est: & ideo puer: quia nullus diu uiuit flos: amare. hac in forma: qa forte flabat sæpissime per prata plena hiacynthis: quasi usurus quos diligebat: uti & nos crebro uisuri uadimus quos amamus. Qui hiacynthus & ab Apolline. i. a sole amabat. Nam & ipse ꝑductor taliũ & spectator amator etiã dr̃: & qa taliũ fotor est: & iõ a hiacincto amari dr̃: qa unaquæq; res adamare uidet per quod ad esse deducitur: & perseuerat in esse. nam flores & alia sole agente nascunt & uiuunt q̃diu uiuunt. A borea aũt ideo occisus dr̃: quia boreas horriditate sui flatus cuncta humore priuat atq; desiccat. Amasse eũ Orythiam historia est. Dicit enim Theodõtius boream iuuenẽ fuisse Thracem nobilem & animosum: qui tractus fama matrimonii contracti a Thereo: qui Pandionis filiã habuerat in coniugem: cum audisset Orythiam Ericthonii Atheniensium regis formosissimam puellam ẽẽ cupidine captus eius petiit coniugiũ: quod cũ illi negaretur ob incestũ cõmissum a Thereo in Philomenã: q̃si similis illi Boreas facturus esset: iratus captato tempore: illam rapuit anno regni Ericthei. ix. & filios ex ea suscepit: & sic fabulæ locum & nomen iuuenis: & regno adinuenit. Equos autem Dardani a Borea genitos: ideo dici arbitror: quia possibile fuit Dardanũ fama bonitatis equorum eius regionis tractum misisse ibidem: & proletarios assumpsisse: quibus iunctis æquabus suis optimos atq; ueloces suscepit equos: quorum successores eius prolem semper post modum seruauere. & hinc sumptum eos boreæ filios extitisse.

CDe zeto & Calai filiis Boreæ. Cap. LIX.

Etus & Calais filii fuere Boreæ & Orythiæ: quos testatur Ouidius cum Iasone & aliis augonautis ad Colchos iuisse. Verũ ut dicit Seruius: cũ a Phineo rege Archadiæ: q eo q suasione nouæ cõiugis filios cæcauerat: a diis cæcatus & ipse fuerat: eiq; ut escas fœdarent atq; surriperent arpyiæ ob scœnæ aues fuerãt appositæ: suscepti hospitio remuneratiõis grã ad expellẽdas aues zetus & Chalays: qm̃ allati erãt missi sũt. Qui cũ illas strictis gladiis ꝑsequerẽt ex archadia pulsas usq; ad insulas: q̃ Plotæ appellanť persecuti sunt. Ibi uero monitu Iris ut desisterent Iouis canes ulterius persequi ad socios redierunt. Quæ iu-

uenum conuersio nomen imutauit insulis:& ubi plotæ dicebantur Strophades dictæ sunt.nã Strophæ græcæ latine conuersio dr̃.Hæc ego de istis legisse memini:qd autẽ habeant sub uelamine fictiones detegẽdum est. Dicit ergo Ouidius hos post pueritiã pennas habuisse:pro qbus ego itelligo barbã & uelocitatẽ:quæ in adolescentia hoĩbus ueniunt.Circa aũt allegoriã pulsaꝝ ab his arpyiarum dico q̃ diuino munere oẽs boni nascimur:& prima mortaliũ coniunx bonitas:seu inocẽtia est:sed tãdẽ grãdiores effecti:ut plurimũ abiecta inocẽtia deprauamur:& tũc secũda supinducit̃ uxor:cum qs concupiscibilis appetitus iudicio se trahi pmittit.q̃ in quã pnitiosos deducat saltus:Phineus testis est:qui auri cupidine occupatus:dũ auaritiæ credit:quæ secũda uxor illi fuit:filios priuat luminibus.Filii aũt nostri laudabiles actus sunt:quos tũc priuamus lumine cũ illos obscœnis operibus deturpamus.Quid enĩ turpius agere possumus: q̃ bonã mentẽ abiicere: ut diuitias acquiramus?Quod teste Seneca philosopho facete Demetrius petẽti cuidam libertino dixit:Facilẽ.s.sibi ad diuitias uiam:quo die pœnituisset bonæ mentis.Sic & nos cæci efficimur:q̃do ob census desideriũ nimiũ in rapinas & turpia lucra delabimur.Apponunt̃ enĩ talibus arpyiæ fœdæ uolucres atq; rapaces: quas ego mordaces auaroꝝ curas & sollicitudines itelligo:a qbus ideo auaris surripi dicunt̃ dapes:quia dum talibus detinentur cogitationibus in tam grandẽ sui obliuionẽ auari ueniũt:ut etiã aliquãdo cibum sumere efficiant̃ imemores:seu dum auri cumulũ augeri satagunt:sibiipsis cibos extenuant:& sua miseria fœdos faciũt.Argonautæ qui apud hunc hospitant̃:quoniã illustres omnes iuuenes fuere:& uirtute conspicui loco salubriũ cõsilioꝝ sumendi sunt:quæ etsi ægre suscipiantur a talibus.suscipiuntur tamẽ aliquãdo & suscepta loco muneris retribuunt boni inquisitionẽ:quæ secundũ fulgentiũ pro Zeto & Calai intelligit̃.Hæc aũt boni:idest ueritatis inqsitio agit:ut canes Iouis:idest mordaces curæ:& alienis bonis cõtinue inhiantes pellunt̃ usq; ad strophadas:idest usq; ad cõuersionẽ animi pquirẽtis bonũ:quæ cõuersio esse nõ põt:nisi omissis uitiis & cõcupiscentiis in uirtutes qs gressus dirigat suos:& tũc remanet a sordibus desiderioꝝ turpium imunis mensa Phinei.Sane Leontius lõge breuius huius sensum expedit.Dicit enĩ historiã hanc fuisse talẽ Phineũ ditissimum fuisse regem Archadiæ:& auaꝝ:& mortua Steneboe cõiuge:ex qua Palemonẽ:& Phineũ susceperãt filios:superinduxit Arpalicẽ boreæ filiã & sororẽ Zeti & Calai:cuius præcibus ipse filios excæcauit:qđ sciẽtes Pyratæ: qui Plotas isulas icolebãt:q̃si in destitutũ auxiliis & odiosum suis ob scelus cõmissum in filios uenere & obsederũt eũ:& machinis erectis usq; in regiã putrida sordesq; iaciebant.Tandẽ uenientibus Zeto & Calai uocatis cũ longis nauibus:eum liberauerunt obsidione: pyratasq; usq; ad Strophadas repulere.

¶De Arpalice Boreæ filia & Phinei coniuge. Cap. LX.

Rpalices ut dicit Leontius:filia fuit Boreæ:ex qua matre nõ dicit.Hæc Phineo regi Archadiæ nupta fuit:ut supra proximo patet:& infesta præuignis.

¶De Zephiro uento & Aphryco & coro collateralibus eius filiis Astrei. Cap. LXI.

z Ephyrus uentus est occiduus:qui a latinis uocatur Fauonius cõplexione frigidus & humidus:tẽperate tamẽ.Hyemes aũt resoluit:& germina floresq; pducit:& dr̃ zephyrus a zeph qđ latine uita sonat:Fauonius aũt:eo q̃ foueat germinantia:uel faueat germinibus.Flat.n.suauiter & placide: & a meridie usq; in noctẽ a principio ueris usq; ad ætatis finẽ.A dextris eius Aphricus ponit̃: qui tẽpestuosus fulmina & tonitrua generat.A sinistris aũt eius corus:q ut Beda dicit:in oriente nubilosum aerẽ facit:cũ serenũ faciat in occiduo.De Zephyro recitat̃ talis fabula.Nymphã.s.fuisse noĩe Corin a zephyro dilectã:& in cõiugẽ acceptã:eiq; ab eo in munus amoris atq; uiolatæ pudicitiæ oẽ ius in flores cõcessum.Eãq; ex Clora florã uocauit.Præterea refert Home.in iliade hũc Tyellã cõpræssisse Arpyiam:& ex ea Xanthũ:& Baliũ Achillis equos suscepisse.Haꝝ fabulaꝝ intẽtio talis eẽ põt.Dicit Lactan.in lib.diuinaꝝ institutionum. Florã fœminã magnas ex meretricio q̃sisse opes:q̃rum moriẽs Romanũ populũ scripsit hæredẽ:parte seruata:q̃ sub annuo fœnore prestaret̃:ex quo.s.fœnore uoluit ut suus natalis dies singulis annis æditiõe ludoꝝ celebraret̃:qui ludi Florales:& sacra floralia:a Flora nuncupata sunt:qđ quia senatui tractu temporis flagitiosum uisum est:cum timore plebis retractare non posset:ab ipso meretricis nomine argumentum sumi placuit:ut rei pudendæ dignitas adderetur & inde finxerunt floram floribus præesse:eamq; oportere ludis placare:ut fruges cum arboribus:aut uitibus bene prospereq; florerent.Quem colorem secutus Ouidius Nympham non ignobilem zephyro nuptam ait:& dotalicio munere ut floribus præesset accepisse a sponso.Quĩ ludi ut dicit Lactantius:memoriæ meretricis conueniunt.Nam omni lasciuia & uerborum licentia:qbus oĩs obscœnitas effunditur:positis flagitante populo a meretricibus uestimentis:quæ ludis in illis mimorum fungebãtur officio:celebrantur.Ex Tyella autem Arpyia equos suscepisse:nescit quid uelit Homerus.nisi id forte q̃ apud Elisbenem extremũ Hispaniæ in occiduũ oppidũ equas facere consueuisse apud Pliniũ secundũ legimus.Quas dicit Plinius in concupiscentiam prolis suscipiendæ uenientes hyulco gutture consueuisse flantes zephyros suscipere: & ex eis concipere: & parare uelocissimos equos: breui tamen æuo ualentes:& sic forsan ex equa cui nomen erat Thyella:quæ impetus seu procella interprætatur:factum est: uel ut supra de equis Dardani ex borea conceptis diximus.

¶De Aloo Titanis.x.filio. Cap. LXII.

Lous ut ait Theodontius:filius fuit Titanis & Terræ:cui coniunx fuit:ut etiam Seruius asserit.Hyphimedia:quã cũ uiolasset Neptunus:duos ex eo peperit filios: Othũ & Ephyaltem: quos Alous educauit ut suos:& cum.ix.digitis:ut dicit Seruius:singulis mensibus crescerent parantibus Gygãtibus bellum aduersus superos:nec ob senium Alous ad illud posset accedere: hos misit geminos adiutores:de quibus ubi de filiis Neptuni dicemus.

¶De Pallene.xi.Titanis filio:qui genuit Mineruam. Cap. LXIII.

Pallenem seu Pallantē unū fuisse ex filiis Titanis dicit Paulus: insulāq; in Aegeo mari tenuisse: & a se denoīasse Pallenē: hoiem īmanē: & superis aduersum plurimū: cuius Luca. meminit dicēs: Pallenea Ioui mutauit fulmina Cyclops. Hūc dicit idem Paulus a Minerua in bello aduersus Iouem facto occisum: & ob id eam Palladem denominatam. Et alibi dicit idem Paulus: cum ob eius seuitiam ante bellum a Ioue fulminatum. Sane Theodentius ei dicit fuisse filiā noīe Mineruā: a qua cum illi conaret uirginitatem surripere: occisus est.

CDe Minerua Pallantis filia. Cap. LXIIII.

Minerua ut supra pximo patet iuxta Theodontiū: filia fuit Pallātis: a se ob uirginitatē tuendā occisi. Hæc ut Tullius dicit ubi de naturis deorꝝ inter plures alias Mineruas. vi. fuit: eiq; ait ab antiquis pinnata apponi talaria: seu qa occiso patre uelox fuerit ad fugam seu ob aliam cām factum sit.

CDe Runco & purpureo. xii. & xiii. filiis Titanis. Cap. LXV.

Runcus & Purpureus: ut asserit Priscianus in maiori uolumine: filii fuerunt Titanis & terræ: quorum ait Neuium poetam meminisse aientem. Inerant signa expressa quomodo Titani bicorpores magniq; Athlantes Runcus atq; Purpureus filii terras pro terræ &c. Et Horatius in Odis: ait. Aut qui minaci Porphyrion statu. De his autem aliud legisse non memini.

CDe Lycaone. xiiii. Titanis filio qui genuit Calisthonem. Cap. LXVI.

Lycaonem archadiæ regem dicit Theodontius: qđ nusq̄ alibi legi: filiū fuisse Titanis & terræ seu ob splendorem regnū: seu ob insigne aliqđ facinus. seu qđ potius credo: quia nequā fuit hō & deorum spretor atq; uilipensor: sicut plurimū legimus fuisse Titanes. Ex eo autē talem refert Ouidi. fabulam. Cum ascendisset in cælū mortalium clamor quoniā omnia male agerentur in terris: uoluit Iuppiter experiri præsentia: & forma hominis sumpta deuenit in regiam Lycaonis: egitq; ut aduerterēt populi: quia deus esset in terris: qui cum sacris operam darent: a Lycaone risi sunt omnes. Qui tamen ut experiretur: nunqđ ut dicebaẗ: hospes suus iuppiter esset: conspirassetq; in nocturnam eius necem: nec peregisse potuisset: ad aliud facinus repente intendit animum: & occiso ex obsidibus molossorꝝ uno: undis partim: partimq; prunis excoq iussit: & illū comededū Ioui apposuit. Qui cū cognouisset scelus: spreuissetq; cibum: ignē in regiā Lycaonis iniecit: & abiit. Lycaon aūt territus: abiit in syluas & in lupū uersus morē rapinæ pristinum seruare cœpit: in greges seuiēs sanguinis auiditate. Sub hac fabula historiā esse talem dicebat Leontius. Fuit olī inter Epiros: ex quibus aliqui postea a Molosso Pyrrhi filio molossi dicti fūt: & Pelasgos qui postea Archades: controuersia: de qua cū in concordiā itum esset: petiit Lycaon: qui tunc præerat Pelasgis: ut sibi in robur initæ concordiæ dareẗ saltem obses unus ab Epyris: eo ꝙ ab eis fuisset primitus exorta discordia. Cui a Molossis usq; ad certū tēpus iuuenis unus ex nobilioribus concessus est. Qui cū nō remitteretur in termino a Lycaone per legatos gētis suæ reqsitus est. Lycaon aūt: seu qa superbe reqsitus uideretur: seu ob aliam cām turbatus: eo ꝙ pessimus esset hō: & inflati aī: respondit legatis se in sequenti die obsidem redditurū: iussitq; in mane sequenti secum in conuiuio essent: & clam obside occiso atq; decocto legatis aliisq; cōuiuantibus iussit apponi. Erat forte inter eos epulans iuuenis adhuc Lysania: is qui postea Iuppiter dictus est: homo ea tempestate apud Archades existimationis permaximæ: qui cum membra humana nouisset: eiectis mensis turbatus atrocitate facinoris prosiliuit in publicum: & in Lycaonem sibi fauentibus popularibus omnibus euestigio conspirauit: & congregatis uiribus eum traxit in pugnā: superatumq; regno priuauit. Lycaon autem deiectus exul & inops cum paucis fugit in syluas: & cœpit itineribus insidiari & raptu uiuere: quod fabulæ locū dedit: ꝙ in lupum uersus sit. nam si rite uelimus inspicere: nulli dubium esse debet: quin q̄cito ad auaritiam & rapinam mentem apponimus humanitate exuti: lupum euestigio induamus: atq; tādiu pseueramus in lupum: q̄diu talis appetitus perseuerat in nobis: humana tantū reseruata effigie. Dicebat īsuper idem Leontius: alios affirmare Lycaonem in uerum lupum fuisse conuersum: asserentibus talibus in Archadia lacum fore: quem si quis transnatasset: ilico transformabatur in lupum: & si a carnibus abstinuisset humanis: & anno. ix. transacto lacum eundem iterum transnatasset: ei forma pristina reddebatur. Quod sciens Lycaon: & plurimū iram Iouis timens atq; suorꝝ: & ob suam perfidiam ignorans: quo satis tutam posset habere latebram ad expectandū absq; suspitione uitæ rei exitum: lacum transnatauit: & uerus lupus effectus inter alia eiusdē speciei animalia habitauit in syluis: relicta filia unica uirgine Calisthone. Præterea scribit Plinius in lib. naturalis historiæ: bellorum inducias huius Lycaonis inuentum fuisse: ludorūq; gymnicorꝝ in Archadia.

CDe Calisthone filia Lycaonis & matre Archadis. Cap. LXVII.

Calistho filia fuit Lycaonis: ut satis per Ouidiū patet. Hæc ut scribit Paulus iam patre fugato inter rerum tumultum adhuc uirgo regiam exiuit: & aufugit ad nemora: ubi se uirginibus Dianæ dicatis sociam iunxit: apud quas a Ioue in habitu transformato Dianæ oppressa est: & cū turgescente utero appareret crimē: pulsa peperit Archadē: De qbus ambobus plene īfra ubi de Archade dicetur: & ea potissime: quæ a Leontio de fictione relata sunt. Sane hæc pluribus est appellata noībus. nam græcæ arctos dr: qđ latine sonat ursa. Præterea & elyce dr a gyri circuitione: nam græcæ elyci dicunẗ gyri. Nuncupatur etiam Cynosura: quod nomen ante fuerunt duo noīa. Cynos. s. quod sonat latinæ canis. Nam imago cælestis: quæ postea ursa dicta est canis dicebaẗ: & forte adhuc apud quosdā dr: & uros: quod latinæ bos syluestris sonat. nam & eodē noīe dicta est propter eleuatam caudam ad semicirculi formā: quod magis ad syluestrem bouem spectat: q̄ ad canem faciat: aut ursam. Nam sicut dr: fert syluestris bos caudam eleuatam: ut semicirculū facere uideatur. Appellatur & phœnix: sic uolente Thalete inuentore: qui phœnix & ipse fuit: seu qa phœnices: qui instructissimi fuere nautæ: ea in nauigatione primi sunt usi. Diciẗ & septentrio: ꝙ etiam Archadi: seu maiori ursæ nomen est: eo ꝙ a septē denoteẗ stellis. nam trion seu teron stella interprætatur.

¶De Gigantibus ex sanguine Titanorum procreatis & terra. Cap. LXVIII.

Igantes:ut Paulus & Theodontius testantur:nati sunt ex sanguine Titanorum & terra:quod etiam testari uidetur Ouid.in maiori uolumine:ubi dicit.O bruta mole sua cum corpora dira iacerent.Et infra per sex uersibus:hos Theodontius dicit pedes anguium habuisse:& bellum mouisse Ioui:ut patres fecerant. Verum nil ausos:donec Egla speciosissima mulierum:& coniunx panis a terra matre eorum celaretur in specu:qua occultata extemplo in deos fecere impetum:atq; eos adeo terruere:ut in ægyptum usq; formis mutatis expellerent:de quibus sic dicit Ouidius:Emissumq; ima de sede typhea terræ Cælitibus fecisse metum:cunctosq; dedisse Terga fugæ donec fessos ægyptia tellus Ceperat:& septem discretus in hostia nilus.Huc quoq; terrigenam uenisse Typhea narrat.Et se mentitis superos celasse figuris.Duxq; gregis dixit fit Iuppiter inde recuruis.Nunc quoq; formatus libycis cum cornibus ammon.Delius in coruo proles semeleia capro.Phele soror phœbei niuea saturnia uacca Pisce uenus latuit:cyllenius ibidis ales &c.Verum in aliquibus Theodontius & Ouid.dissentire uidentur:cum Theodontius dicat a gigantibus hoc factum:& Ouid.dicat Typheum ex imo terræ uenisse atq; fecisse.Præterea & in formis deorum.Nam dicit Theodontius Iouem in aquilam uersum:Cybelem in merulam:Venerem in anguillam.Pana autem se in fluuium fere totum deiecisse.Superiorem uero partem quæ remansit in ripa in hyrcum mutatam dicit:quæ intrauit fluuium in piscem:ex qua figura postea Iouem Capricornum signum fecisse dicit.Tandem Iouem asserit oraculo habuisse:si uictoriam uellet clypeum ex Egla panis coniuge tegeret:& caput suum gorgone.Quo facto præsente Pallade fugati sunt:atq; obruti gigantes:& apud inferos a Ioue detrusi.Multa his dictis superdicenda ueniunt:si fictionum uelimus ambages resoluere.Sed ante omnia non omnino fictum est fuisse gigantes:idest homines forma:seu statura ultra modum cæteros excedentes:imo constat esse uerissimum & liquido his diebus apud Drepanum Siciliæ oppidum fortuitus demonstrauit euentus.Nam cum in radicibus montis:qui supereminet Drepano haud longe ab oppido:nonnulli agrestes ad construendam pastoralem domum fundamenta foderent:apparuit cauernæ cuiusdam introitus.quem cum uisuri quidnam intus esset faculis incensis fossores intrassent auidi:antrum summæ altitudinis atq; amplitudinis inuenere:per quod incedentes in oppositum introitus ingentis magnitudinis sedentem uiderunt hominem:ex quo terrefacti repente fugam arripientes exiuere antrum:nec ante tenuere cursum:quam in oppidum deuenissent occurrentibus quid uiderant nunciantes.Mirabundi autem ciues uisuri quidnam mali hoc esset:incensis funalibus armisq; sumptis:quasi in hostem unanimes exiuere ciuitatem:& ultra trecentos intrauere specum.Videruntq; non minus quam primi stupidi quem rettulerant uilici.Tandem proximiores facti:postquam non uiuum esse hominem norunt:uiderunt sedentem quendam in sede:& sinistra manu innixum baculo tantæ altitudinis atq; grossitiei:ut excederet quemcunq; prægrandis nauigii malum:sic & hominem inuisæ atq; inauditæ amplitudinis:nulla ex parte corrosum aut diminutum.Et cum ex eis unus porrecta manu tetigisset stantem malum euestigio malus solutus in cinerem corruit:remansitq; ueste nudatus baculus alter plumbeus ad manum usq; tenentis ascendens:& ut satis aduerterunt:plumbum erant ad augendum grauedinem malo infusum:quod postea ponderantes asserunt:qui uiderunt fuisse ponderis.xv.cantariorum drepanensium:quorum unusquisq; ponderis est librarum comunium centum.Demum hominis statura tacta æque corruit:& in puluerem omnis fere uersa est.Quem quum nonnulli tractarent manibus:tres dentes adhuc solidi comperti sunt monstruosæ grandiciei.ponderis autem erant trium rotulorum.i.centum comium unciarum.Quos Drepanites in testimonium comperti gigantis:& sempiternam posteritati memoriam filo alligauere ferreo:& suspendere in quadam ciuitatis ecclesia in honorem annunciatæ uirginis edita:& eiusdem titulo insignita.Præterea & partem cranei anteriorem inuenere firmissimam adhuc:& plurium frumenti modiorum capacem.Sic & os alterius cruris:cuius etsi ob annositatem nimiam in putredinem pars deuenisset:perceptum tamen in reliquo est ab his qui totam hominis altitudinem ad mensuram cuiusq; minimi ossis nouere eum fuisse magnitudinis ducentorum cubitorum uel amplius.Suspicatuq; est a quibusdam ex prudentioribus hunc fuisse Ericem loci potentissimum regem Butis & Veneris filium ab Hercule occisum:& in eodem monte conditum.Quidam autem arbitrantur Erithellum:qui olim in funebribus ludis ab Aenea pro Anchise patre editis pugno taurum occiderat.Alii uero unum ex Cyclopibus:& potissime Polyphemum:de quo multa Homerus:& post eum Virg.ut patet circa finem tertii li.Aeneidos.Fuere igitur igentis staturæ gigantes:quod & sacra testatur pagina:ex quibus etsi non huius tam mirandæ magnitudinis fuerint:duo saltem in eadem nuncupantur.Nembroth.s.qui turrim in deum excogitauit:& Goliath Philisteus a Dauid funda & lapidibus superatus.Hos tales Iosephus uir alioquin circumspectus & eruditus existimauit:ut ipse in libro antiquitatis iudaicæ scribit ab angelis dei mulieribus mortalibus coeuntibus procreari:quod ædepol ridiculum est:cum ingentium corporum causa sint sidera cæliq; reuolutio certa qua etiam æuo nostro factum est quod aliqui fere caput omne:uel amplius proceritate excederent etiam magnos corpore uiros.Sane de his ego poetas nunc puto locutos si mites fuerunt homines & humane uiuentes.Sed de his de quibus uidetur intelligere in Saturnaliorum lib.Macro.ubi dicit.Gigantes autem quid aliud credendum est fuisse:quam hominum quandam impiam gentem:deos negantem:& ideo existimatam deum pellere de cælesti sede uoluisse.Horum pedes in draconum uolumina desinebant:quod significat nil eos rectum:nil superum cogitasse:totius uitæ eorum gressu atq; processu in inferna mergentes &c.Huiusmodi ergo homines ex sanguine titanorum & terra productos fuisse.Non debet extraneum apparere homini erudito cum persæpe similis oriatur ex simili:& ob hoc Titanorum superborum hominum rite superbos omnes homines si non ex sanguine:saltem ex moribus seu uitio filios possumus nuncupare.Quorum etiam nulla rectius dici mater postquam terra:iam a Macrobio ratione monstrata:tales.scilicet nil superum:idest cæleste:nil sanctum:nil iustum cogitat.omnis uitæ eorum progressus ad terrena & inferiora demergitur.Attamen hos tales:seu quos tales appellamus bellum habuisse cum Ioue homine Cretensium rege non omnino fabulosum est.Constat enim ex historiis antiquis:Iouem duo

insignia gessisse bella:primũ cũ Titanis:ut parentes uinculis detentos liberaret:secũdũ cũ ipso patre suo Saturno:moré eius testáte Lactátio moliente:& hoc giganteũ bellũ dictũ est:& secũdũ quosdá apud Phlegrá Thessaliæ agrum conflictũ est & uictus atq; superatus saturnus. Quod autem oraculo Eglæ corio clypeũ tegere illi imperatũ sit:& caput suum gorgone & Egles a terra in specu abscondita. Intelligo quia subsidio gregum & armentorũ in quibus consistebant substantiæ ueterũ:quæ per Eglá:qđ idem sonat qđ capra: itelliguntur & agrorũ fructus:quos accipio pro Gorgone sumptus bellorum maximi substentati sunt.& sic Iouis clypeum tectũ:idest defensionem habitam & caput coopertum:idest consiliis ad opportuna fulcitum. His autẽ cessantibus.s.fructibus substantiarũ Egles dicitur abscondita.& tunc aũdent hostes in hostes insurgere quasi aduersus inermem. Tantum his existentibus:& Palladæ:quæ pro militari disciplina intelligenda est hic : in uictoria itur. Quod autem in infernũ mersi sint humiliari atq; deiici superborũ proteruiá ostendere uoluere fingentes. Huic tamen bello gigantum multa superadduntur hic non apposita:eos.s.montes montibus imposuisse ut in cælum ascenderent:& alia quædam fecisse:quæ referenda sunt ad actus bellantiũ. Erigunt q̃dem arces & imponũt montibus turres:ut cælum.i.regnũ hostis occupent:quæ oía tandé a uictore deiiciunt ut a Ioue factũ est. De hoc gigantũ bello atq; superũ uidebat Varro aliter opinari Dicebat.n.hoc fuisse cum cessasset diluuiũ:dicens aliquos in diluuio cũ utensibus oibus consugisse in montes: q lacessiti postea bello ab aliis:q de aliis descenderát mõtibus tanq̃ superiores ueniétes facile repellebát. Vnde fictũ é supiores deos eé:inferiores uero terrigenas:& qa ex uallibus ad summá tendétes:pmisso pectore q̃si reptare uidentur more serpentũ. Inde dictũ est eos serpentũ habuisse pedes. Quod át metu Typhoei in Aegyptũ mutatis formis aufugerint dii:aliud sentit:q̃ hystoria uel mortalitas. Ná pro Typheo:q terræ fuit filius:terra ipsa intelligenda est:& potissime ea pars:quæ a nobis septentrionalibus incolitur:a q̃ dii.i.Sol:p qué(ut Macrobio placet in libro Saturnaliorũ)reliq deorũ multitudo intelligenda est:tũc fugiũt q̃do ab eqnoctio autũnali uersus antarcticum polũ sol incipit declinare:q tunc elongat a terra sol.s.a regione nr̃a qui septétrionales sumus:& tédit in ægyptũ.i.in austrũ seu ad regiones australes. Deos át formas mutasse:forte potius ad ornatũ fictiõis appositũ est:q̃ ob aliam cám. Ná ut dicit Augu.ubi de ciuitate dei. Non oía quæ gesta narrantur : aliquid etiam significare putanda sunt:sed pp illa quæ aliquid significant:& ea quæ nihil significant attexerunt. Solo enim uomere terra proscinditur:sed ut hoc fieri possit:etiá cætera aratri mébra sunt necessaria. Et soli nerui in cytharis atq; huiusmodi uasis musicis aptantur ad cantũ.sed ut aptari possint insunt & cætera. In compagibus organorum:quæ non percutiuntur a canentibus:sed ea quæ percussa resonant:huic cõnectuntur. Hoc Augustinus. Et ob id esto ad intentum minime spectaret:ne uideamur euitasse laborem quod in illis formis sensisse potuerint:annectamus. Dicit ergo Ouidius:Iouem mutatum in arietem:ut in hoc iouis naturam demonstret. Est autem aries mansuetum & benignum animal nemini si in quiete sua permittatur ĩfestum. Præterea utile plurimum.nam ad procreandam prolem maximo pecudum gregi solus sufficit.& insuper non solum uir gregis est:sed dux etiam.nam si absit pastor:ipse se pastorem pecori præuiũ offert:illudq; itinere recto reducit in caulas. Quæ Ioui conuenire uidentur in alia multa. Est enim planeta benignus & mitis:nisi coniũctione alterius deprauetur &c. Est similiter utilis:quia maturos foetus mulierum mouet ad exitum: & emittit in lucem:omnesq; iuuat ut ipsum nomen sonat:sic & dux gregis idest rex:& dominus deorum:ut omnis gentilitius error affirmat. Solem autem ideo in coruum uersum reor:ut æque ex proprietatibus solis demonstretur una. Coruum autem habere uim quandam præsagiendi credidere ueteres:& ideo quia sol diuinationis dictus est deus:ut ubi de Apolline dicetur:eidem coruum consecrauere:qui ut dicit Fulgentius solus inter aues habet.lxiiii.uocis mutationes:q̃ ob causam auguribus antiquis erat in auguriis captandis auis gratissima. Bacchum in capram mutatum:hyemali tempore conuenit:nam uinum idest bacchum a frigore hyemis coactũ in se uires colligit suas:& cum minoris uideatur uirtutis q̃ sit:agente frigore facilius potatur a stultis. Verum postq̃ potatum est calore auctum stomaci extenditur:& more hyrci ad sublimiora tendit : agitq; ut calefacti homines animosiores efficiantur:& ad cælsiora contendant. Quod autem luna in phelem idest in dammam mutata sit:ut eius designetur uelocitas dictum é:cum sit Damma uelocissimum animal:nec illi ad defensionem sui tælum aliud q̃ fuga concessum sit a natura.& sic luna inter planetas uelocissima est. Iunonem autem in candidam mutatam uaccam:ideo uoluere:quia uacca fertile sit animal:& sic terra:quam Iunonem aliquádo uolunt:& ideo candida:quia niuibus hyeme tegatur. Quod Venus piscis effecta sit:eius grandis humiditas seu quod humiditate uigeat Venus ostenditur. Mercurius autem ibis factus dicitur:eo q̃ Cyconia sociabilis auis sit:ex quo Mercurii cõuenientia cum omnibus designatur:& uti serpentum hostis cyconia est:sic astutiarum dissipatur Mercurius. Secundum autem Theodontium Iuppiter in aquila uersus est:ut per aquilam: quæ altius cæteris auibus uolat eius sublimes intelligantur effectus. Cybelem uero in Merulam ideo uersam puto:quia cum terra sit:& Merula sit auis uolans continue circa terram:ut terra per Merulam designet. Per anguillam autem in qua Venerem uersam dicit:eius Veneris lubricum accipiendum est. Per pana autem in hyrcum in superiori sui parte uersum:& in piscem in inferiori.intelligo orbem totum cui natura rerũ:idest Pan præest:& qui superiori parte idest terra:quæ aqua superior est:& hyrcos:& animalia cætera pascit:in inferiori autem parte idest aqua ideo piscis fingitur:quia pisces producat & nutriat. Sed cum iam omnis Titania proles:expedita sit:libello huic finem etiam faciemus.

Explicit Liber quartus.

ET IOVIS IN QVINTO SOBOLES SED DARDANVS EXTRA

Cælum qui genuit.

Isiphyle

Toantez qui genuit.

Lycum

Ithylum

Zethus qui genuit.

Bacchum qui genu.

Hymeneū

Tyoneus

Calatum

Tantalum

Tytius

Diana. 2.

Iouē secūdū q genuit.

Minerua

paliphes

Carragine

nicostrata

Ionius qui genuit

Hercules qui genuit

Archadez qui genuit.

Eugales

Euprosine

phyriam

Chelonum

Ogmes

Lacedemonē q genuit.

Amphiones qui genuit.

philomena

Mopsum

Apollinem 2m qui ge.

Aucteon

Cleodoses

Nereum

eurinomē

Lapbita

philistene

Brancū

psycem

Orpheus

Amiclatem qui genuit.

Archemor

Afficratis

Linum

garamantē

Nomiū

Arseum

Pelopium

Albeonē

Semarcū

Epymitus

Argulum qui genuit.

Aristeū qui genuit.

Arabem

Esculapium qui genuit.

Oebalum qui genuit.

Tyndarū

Antegonū

Sipilum

Polarum

Machaonē q genuit.

Asclepiū

Icarium qui genuit.

pidimi

Tantalus

penelopē

phidymas

Erigonez

¶Genealogiæ deorum Gentilium secundum Ioannem Boccatium de Certaldo. Liber quintus. Incipit. Prohœmium.

Ondum plene finieram Superbam Titanis prolem in mediũ trahere: & ecce qui adeo circa principium impetuose ab imo usq; conuenerant æquora: quasi in antrũ Eoli reuocati imperio abiissent uenti quieuere omnes: & turgidum hactenus uelũ languidum exhaustumq; adhæsit malo. Quod ego perspectãs aduerti ilico: quia esset paululum quiescendum. nec mirum: q̃ si fulminando Iuppiter fatigatus est de me scribẽdo scelesti generis elatos mores poterit arbitrari discretus. Progredi- or igitur in littus: conscendo tumulum uisurus quonam me libens liquisset spũs: dumq; in circum oculos uoluo: atticũ sub pedibus habere solũ cognoui: auidusq; in circuitu cuncta passim uidere: non ordine certo intuebar quinimo ut memoria repræsentabat præterita. Sic nunc huc nunc illuc oculos impellebam. & sũmos pri mo aliquãdiu Archadum montiũ cõsideraui uertices: & nemorosa decliua mecũ dicens. Hos incoluit Mercurius puer: per illa ducebat Diana choros: discurrebat Athlas & paruus adhuc Parthenopeus cõsueuit agitare ceruos: in illis Calistho latuit uirgo. Inde repente re- uolutus in littus: aspexi. nõ dicã Athenas: sed eaꝝ dũ fere consumptũ paruũq; uestigiũ ĩtuerer. Risi nr̃æ mor- talitatis insana iudicia: qbus decepta uetustas: dũ illas futuras perennes arbitraret̃ primo deos in litẽ nois im ponẽdi traxit. Inde eas uocauit eoꝝ sñia ĩmortales: nunc paucis elapsis sæculis: ruinis suũ finẽ uenisse testan- tur. In mortẽ ꝓfecto nos & nr̃a coruunt oĩa celeri passu. Attamẽ q̃runcunq; exinanita ciuitas: ĩmo potius ciuita tis bustũ esset: memorari cœpi q̃ta philosophoꝝ: atq; poetaꝝ luce: quãto studioꝝ oĩum decore: quãta regũ ducũq; gloria: quanta insignis potentia: quanto uictoriaꝝ fulgore splendida iam dudum fuerit: & exhorrui uidens oĩa sub turpi ruinaꝝ tam temploꝝ q̃ ædium tumulo deiecta iacere. Ab hac tandẽ me consideratione retorsit biceps fere in cõspectu positus Parnasus plurimo celebris carmine: & uatũ redolens laureis: atq; uetu stissimũ & suaue musaꝝ hospitiũ: quẽ dum quadã mentis ueneratiõe conspicerem: & deserto fonti castalio cõpaterer: uidi antiq hostis decipulã ueterẽ: antrum. s. Apollinis Delphici: ex quo ꝓdeuntes ambages: & per- plexa responsa in se: tanq̃ in charibdim cũcta sorbentẽ: & in baratrũ ꝑditionis ꝑpetuæ dimittentẽ: tãdiu gen- tiliũ ĩfœlices aĩas cõtraxere: tamẽ mutũ & elinguẽ nõ aureis ornatũ statuis: nõ ꝓciosis coruscũ lapidibus: sed uaria fere totũ serpentiũ radicũ circũplexione contectũ: sic sacro uolente lumine: qd̃ non implicitis uocibus: sed sanctoꝝ: qui a sæculo sunt ꝓphetaꝝ: eius futuris sacra mysteria expectate salutis elegãti patefecit eloq̃o. Ab hac in Thebas Boetias haud longinquas loco se flexit intentio: quas apud dũ inter ruinaꝝ tumulos: & in- gentia ueteꝝ ædificia turpi lapsu squalentia Bacchi & Herculis oculo mentis exquiro cunabula: tetrus odor tabis illisi in saxũ learci: truncati Penthei: discerpti Acteonis: & germanoꝝ uulnerum me in partẽ impulit al teram. Et in Lacedæmoniã usq; protendẽs aciem ne dum Agamẽnonias arces: & execrabilẽ decorem Helenæ sacrasq; Lycurgi leges cernerẽ: & ĩperii prægrãdis insignia: sed uix locus ubi cõsederit oculus alter græciæ co gnoscere potui: & ob id in excedentẽ fere sydera Corynthiã arcẽ oculos dedi: Lacedæmonis memor: & Sisy- phi. Sed quid multa? Dũ sic distrahor clemẽtissime princeps: sensi restaurari uires: quas pridianus labor ob- tuderat: & me ad cœptũ reuocari iter ab aura tenui: quãobrem omisso tumulo: quasi futuri itineris præmo- nitus: paruã reintraui nauiculã: & eius inuocato nomine: qui iãdudũ in suaue uinũ insipidas uertit aquas in Chana: secundi Iouis insignem scripturus prolem: flatibus uelim dedi.

¶De Ioue secundo Cæli nono filio: qui genuit filios quindecim: quorum prima Diana. secundus Apollo. tertius Titius. q̃rtus Bacchus. q̃ntus Amphion. sextus Zethus. septimus Calathus. octaua Pasythea. nona Egia les. decima Euphrosyne. undecimus Lacedæmon. duodecimus Tantalus. tertiusdecimus Hercules. quarta- decima Minerua. quintusdecimus Archas. Cap. I.

Vpra de cælo libro tertio dictũ est: cuius fuisse filiũ Iouẽ secũdũ testat̃ Tullius in lib. de naturis deoꝝ: eũq; dicit in Archadia natũ: ex qua tamẽ matre nõ dicit. Huius & si credã grandia fuisse fa- cinora: absq; qbus nõ potuisset tã insigne meruisse cognomẽ: Pauca tamẽ ad nos usq; phama: seu ueterũ monimenta duxere: & si qua forsan ꝑuenere: non satis certũ est an sua: an potius primi: uel tertii fuerint Iouis. Verũ quæ pauca huius fuisse Theodon. asserit: explicabo. Vult igit̃ Theodon. hunc insi- gnem fuisse hoĩem primo apud suos: & ibidẽ ob apposita a Lycaone Archadũ rege in cõuiuio humana mẽ- bra: Lycaonẽ uicisse prœlio: regnoq; priuasse: & tunc primo cœpisse uocari Iouem ob iustam de iniquo rege ultionẽ sumptã. Hunc tamen Leontius Lysaniã supra: ubi de Lycaone uocat: quẽ primũ fuisse Iouẽ: & Athe- niensiũ regẽ diximus. Et ob id qd dicã nõ habeo: nisi ut istas adeo inter se discrepantes opiniones prudentior me: si queat in concordiã redigat. Post hæc dicit Theodontius hunc se Athenas transtulisse: & ibidẽ in culmi ne fuisse ꝑmaximo. Et ob stupratã Latonã: aduersus Ceũ ĩgens habuisse bellũ: eoq; supato maxima cum glo ria Athenas rediisse: Iouiq; primo bouem ĩmolasse: & multa ad laudabilẽ ciuitatẽ spectãtia apud Athenien- ses ĩstituisse: qbus agẽtibus causis Iuppiter cõi hoĩum consensu uocatus est. de tpe nõ cõstat. Sunt tñ q credant eũ Cecropẽ Atheniẽsiũ regẽ primũ fuisse: sed ab hoc uulgata discordat opinio: cũ cecrops fuerit Aegyptius & Iuppiter archas. Alii uero antiqorẽ dicũt: nec tamẽ ullus ꝓfixũ tp̃s apponit: & ideo omittamus.

¶De Diana prima Iouis secundi filia. Cap. II.

Iana oĩum fere testimonio poetarum: Iouis & Latonæ fuit filia: & eodem partu cũ Apolline edita: ut supra ubi de Latona mõstratũ est. Hãc ueteres insignẽ uirginitate ꝑpetua uoluere: & quoniam spreto hominũ cõsortio syluas ĩhabitaret: uenationibusq; uacaret: eam arcu pharetraq; accinctam

descripsere:& nemorꝝ montiūq; dixere deā:curruq; uti uoluere:a ceruis albis tracto:& nympharꝝ societate: atq; officiis & obseqo uti. Qđ Claudianus ubi de laudibus Styliconis ostēdit amplissime:ibi. Dixit:& extēplo frōdosa ferť ab alpe:& ĩfra ꝑ multos uersus. Præterea hāc uiarꝝ uoluere ꝑsidē:& una cū luna multis uocauere noībus. His igiť ꝑmissis aduertēdū est:q̄ ꝑ ea sentiēda sunt. Fuit hæc ꝑfecto fœmina Iouis hoīs & Latonæ filia. & possibile est eā uirginē q̄dā fuisse:ut nōnullæ sunt oīno hoīum abhorrētes consortiū:& sic uirginitate ꝑpetua claruisse:& uenationibus dedisse operā. Et cū hæc lunæ cōuenire uideanť:q̄ suo frigore habet ueneręas frenare cōcupiscentias:& nemora:mōtesq; nocte suo lustrare lumine:ei ad lunā spectantia tanq̄ si ipsa luna esset:iniunxere:seu ipsam potius ĩsipidi credidere:eo mō:quo supra sæpius de quibusdā aliis dictum est. Et qm̄ de his ubi de luna nil fere dictū fuit:paululū latius prosequemur. Accingiť igiť Diana arcu & pharetra:ut per hoc intelligať luna:& ipsa radiorꝝ iaculatrix:q loco sagittarꝝ intelligendi sunt:& iō sagittæ:qa nōnunq̄ nociui atq; pestiferi. Nemorꝝ montiūq; iō dea dicta est:qa lunæ uideať esse:plantas herbasq; suis humiditatibus fœcūdare:& in uigorē seruare:ac etiā incrementa ꝑstare. Currus aūt iō illi addiť: non solum ut ex hoc cæli circuitio assumať:qđ etiā uelocius cæteris planetis peragit:qnimo ut montiū atq; nemorꝝ circuitiones uenantiū designenť. Qui a ceruis ideo trahi dr̄:eo ꝙ a syluestribus aīalibus uenantiū desideriū trahi uideatur. Candidi aūt ideo apponunť:qa albedo inter colores Lunæ a physicis tribuať. Quod nymphas habet socias accipi debet pro humiditate continua:qua abundat:cū nil aliud nympha sit q̄ aqua:aut cōplexio humida. ut infra ubi de nymphis clarius apparebit. Quod nymphis sint officia attributa:ad decorē fictionis appositū est:seu uelimus dicere humiditates obsequiū ꝑstare influentiis lunæ. Viarꝝ ergo præsidē ideo uoluere:qa lumine suo nocturnas uincens tenebras illas reddit uiatoribus expeditas:seu qa uiæ sint Dianæ uirgini sterilitate similes. Dianā uero uocari uoluere:ut dicit Rabanus in lib. de origine rerꝝ:quasi duanā:eo ꝙ nocte & die appareat:& sic deseruire uideať ambobus. Sed Theodontius aliter:ut alias dictum est. Luna.n.planeta iste uocať:q̄do de sero lucet. Diana āt dum luce sua tendit in diem:& tunc est uenātibus aptior:& uiatoribus & Virgo illo tunc diciť:qa post excursum medium cæli circulum:plantis nec affert nutrimentū ualidū:nec de nouo plantis præstat utile incrementum:ut facit dum in oppositum fertur discedens a sole. Cynthia autē dicta a Cynthio monte:in quo præcipue colebatur. De reliquis alibi dictum est.

❡De apolline scđo Iouis scđi filio:q. xvi. iter filias & filios genuit:quorꝝ hæc sūt noīa. pria Laphita. secūda Eurimones. iii. Mopsus. iiii. Linus. v. Philesthenes. vi. Garamas. vii. Brāchus. viii. Philemō. ix. Orpheus. x. Aristheus. xi. Nomius. xii. Actous. xiii. Argeus. xiiii. Aesculapius. xv. Pisce. xvi. Arabs. Cap. III.

Apollo æque Iouis & Latonæ fuit filius:& eodē enixus cū Diana partu:ut ꝑhabitū est:ubi de Latona. De hoc multa narranť:quæ forsan nō minus aliena fuere q̄ sua:cū præter eum tres alios fuisse Apollines scribat Cicero. Verꝝ quoniā oēs in hunc sese inclināt poetæ:q̄si solus ipse fuerit Apollo & ob id quæ aliorꝝ fuerint:nō satis apparet:in hūc oīa deferre necesse est. Dixere igiť post natiuitatis suæ fabulā:hunc diuinitatis & sapientiæ deum:& medicinæ artis reptorē. Præterea dicunt Cyclopes interemisse:& ob id aliquādiu priuatū diuinitate:armēta Admeti regis Thessaliæ pauisse. Voluere insuꝑ cū illi cytharam donasset Mercurius:eum eliconicis præesse musis:ut eo scilicet lyram tangente musæ canerent. Similiter & imberbem dixere:atq; laurꝝm arborem:& hyperboreas gryphes:& coruū & buccolicum carmen illi sacrum fecere. Multisq; illum uocauere noībus:& plures illi filios ascripsere. Longa fictionum series hæc est:quarum si uelimus sensum excerpere:ante alia aduertendum est:quoniam aliquando eum hominem:ut fuit:aliquando solem intelligamus necesse est. Fuit ergo hic homo:& secūdi Iouis filius ex Latona:ut sæpius dictum est. Verum Tullius ubi de naturis deorum:dicit eum Iouis Cretēsis fuisse filium:& ab hyperboreis montibus uenisse Delphos. & si sic esset multa frustrarentur ex dictis supra. Verum:salua semper Ciceronis reuerentia. ego istud non credo:cum dicat Eusebius in libro temporꝝ Apollinem & Dianam ex Latona natos regnante Argis Stheleno:regniq; eius anno. iiii. qui fuit annus mundi. iii. M. dcc. xi. cum longe post ꝑ eiusdem Eusebii scripta compræhendatur Iouem cretensem fuisse. Theodontius uero dicit istum Iouis secundi fuisse filium:& apud Archades regnasse:eisq; nouas adinuenisse leges:& Nomiū fuisse uocatum & ob seueritatē nimiā legū a subditis regno fuisse pulsum:& ad Admetum regem thessaliæ confugisse:atq; ex cōcessiōe Admeti quibusdam secus Amphrysum flumē populis imperasse:ex quibus nata fabula est ꝙ ob occisos Cyclopes diuinitate priuatus admeti pauerit armenta. Sane dicit idem Eusebius Apollinem ex latona natum: non eum fuisse a quo consueuerunt antiqui responsa suscipere:sed eū qui seruiuit Admeto:& sic ille ut dicit Tullius qui Delphos ex hyperboreis uenit:filius potuit esse Iouis cretensis. De natiuitate āt huius & cōtingētibus circa eum:in præcedentibus ubi de Latona multa dicta sunt. & longe plura legi possent per Macro. in libro Saturnaliorum scripta:quæ profecto utilia sunt. nec tamen multum a scriptis desuper discrepantia. & ideo non apposui. Fuit insuper hic ut Theodontius asserit:primus:qui uires herbarum nouerit:& ad opportunitates hominum earum uirtutes adaptauerit. & ob id non solum medicinæ repertor habitus est: sed deus: cū ægrotantes plurimi ex suis remediis sanitatem consequerentur. Et quoniam ipse pulsorum hominum concordantias reperisset:illi a Mercurio numerorum atq; mensurarū principe cytharam concessam dicunt:uolentes intelligere uti per diuersas uoces ex diuerso fidium tactu surgētes una fit melodia:si rite tangantur: sic ex diuersis pulsuum motibus si rite ordinati sūt:quod ad medicum spectat:fiat sanitas bene dispositi corporis concordantia. Et quoniam uisis ægritudinum signis multis mortem : & multis etiam sospitatem prædiceret : diuinationis illi deitas attributa est. Et sic illi laurus & coruus dicati sunt:cum ut alias dictum est: si lauri frondes dormientis capiti alligētur:somnia eū uisurꝝ uera ꝑdicent:quæ diuinitatis est spēs. Sic & coruum: ut etiam dictū est:habere. lxiiii. uocū mutationes ex q̄bus optime augures futura se cōprehēdere asserebant:

quod etiã ad diuinationẽ designandã opponit̃.albericus insup dicebat ob id fictũ eum occidisse Phytonem qa phyton fidẽ auferens ĩterpræteẽ:quæ ablatio fidei tũc de medio tollit̃.cũ ueritatis claritas reserat̃:qđ p solis lumen efficitur.sed tũc planeta est:nõ homo:per quẽ etiã ut mathematici asserũt multa futura mortalibus demõstrant̃.Sapientiæ aũt ideo deus est habitus propter consilia:q̃ salubria circa morbos dabat poscẽtibus.Præterea qa ubi de sole ĩtelligat̃:lumine suo uitãda demõstrat:ac etiã imitãda:qđ sapientis est.Imberbẽ aũt solẽ planetã dicũt:qa semp iuuenis tanq̃ omni die nouus exoriens Lyra canere: & musis præesse eũ iã uoluere:qa putauerũt eũ cælestis melodiæ modulatorẽ & prĩcipẽ.& ĩter.ix.sperarꝝ circuitiões uarias tanq̃ ĩter.ix.musas noticia & demõstratiõe eorũ dẽ modulos exhibẽtẽ.Nunc de nominibus.dr̃ Apollo: quod ut ait Fulgẽtius pdens ĩterpræteẽ:& ideo æthiopũ quidã sunt populi q eũ surgentẽ totis affectibus execrant̃:eo q feruore suo nimio apud eos cũcta dispdat.& hĩc est ut dicit Seruius qđ Porphyrius in eo libro quẽ solẽ appellat:dicit triplicẽ esse Apollinis potestatẽ:eũ.s.apđ supos esse solẽ.Lyberꝝ patrẽ in terris:& Apollinẽ apđ ĩferos:& ĩde tria ĩsignia simulacro eius ab antiqs apposita: lyram.s.p qua cælestis armoniæ imaginẽ uoluere Clypeũ:quo eũ Terræ numẽ intelligi sensere.& sagittas:qbus ĩfernorꝝ deus & noxius iudicatus est. Et ob id Homerꝝ dixisse uidet̃ eundẽ tam pestilẽtiæ q̃ salutis auctorẽ.Quod etiã sensisse uidet̃ Horatius ĩ carmĩe sæculari:dũ dicit:Cõdito mitis placidusq; tælo supplices audi pueros apollo &c. Vocat̃ ẽt ĩsuper Nomius qđ latine pastor sonat inde sumptũ q pastor fingat̃ Admeti.& ideo tanq̃ pastori buccolicũ illi carmẽ cõsecratũ est: qa pastorale carmẽ est.Cynthius aũt dicitur a cynthio monte:in quo diligentissime colebatur.

ℭDe Laphita.i.Apollinis filia. Cap. IIII.

LAphita ut Isidoro placet in libro ethimologiarꝝ filia fuit Apollinis.Esto Papias uirꝝ fuisse testat̃. Ab hac autem ut Rabanus asserit Laphitæ populi Thessaliæ denominati sunt.Indicium quidem est non parui momenti:hanc.s.insignem fuisse mulierem:postq̃ ægregii ab ea denominati sunt populi.Quod autem Apollinis fuerit filia:uerum esse potest tanq̃ hominis.si autem tãq̃ solis:ob formositatem:uel sapientiam:uel augurandi peritiam fictum arbitrari potest.

ℭDe Eurymone Apollinis.ii.filia. Cap. V.

EVrymonem Paulus perusinus asserit apollinis fuisse filiam:eãq; Thelaoni nuptam: ac eidẽ Adrastum argiuorꝝ regem:& Euridicem amphiarai:postea coniugem peperisse.

ℭDe Mopso.iii.Apollinis filio. Cap. VI.

MOpsus ut dicit Theodõtius:filius fuit apollinis & Hymantis:Iasoni sũma atq; fida amicitia iunctus:ut testat̃ Statius:Sæpius ĩ dubiis auditus Iasone Mopsus.Hic ut placet Lactãtio:diuinãdi peritissimus fuit:& grineo nemori ubi apollinis oraculũ erat:præfectus ut ait Seruius: Fuit autẽ homo æuo suo uenerabilis adeo:ut illi post mortẽ tẽpla dicata sint & ex eorꝝ abditis a petẽtibus accepta respõsa Paulus aũt dicit nõ Hymantis fuisse filiũ sed Manthonis filiæ Tyresiæ Thebani:Hũc pterea dicit Põponius Mela:Phaselim ciuitatẽ in finibus Pãphiliæ cõdisse nec multo post asserit idẽ Põponius Manthonẽ fugientẽ Thebarꝝ uictores:Clarii fanũ apud libedos Ionas statuisse:Caystro fluuio pximũ:nec longe ab eo Mopsum eiusdẽ filiũ Celophonẽ cõdidisse.Eusebius aũt dicit Mopsum apud Cylices regnasse:regnãte Agamẽnone Mycænis.& eo Mopsicrone & Mopsiciæ dicti:dicẽtibus Mãthonẽ huius fuisse matrẽ: aduersant̃ dicentes:Manthonẽ post Thebanũ bellũ in Italiã transmigrasse & in Cysalpinã galliam deuenisse.

ℭDe Lino.iiii.Apollinis filio. Cap. VII.

LInus ut scribit Lactãtius:ex Psamate filius fuit apollinis:ex quo talẽ recitat fabulã.Quod cũ ĩterfecisset Apollo Phytonẽ serpentẽ & perquireret cædis actæ piacula:a Crotopo rege argiuorꝝ ĩ domũ susceptus est ubi clam cum Psamata uirgine & eiusdẽ Crotopi filia concubuit:quæ cũ concepisset:& tempore debito secus Nemeũ flumẽ occulte peperisset: filiũ illũ Linũ appellauit: eũq; ut placet aliqbus:exposuit.& sic repertus a canibus deuoratus est.Alii uero dicunt:quia illũ pastori cuidam alendum tradidit:tamen dũ quadam die incuria pastoris paruulus iaceret in herba.a canibus deuoratus est: qđ Statius testari uidetur dicens.Irradiant medio linus intextus acanto Letiferiq; canes &c.Apollo autẽ miratus filium fuisse a canibus deuoratũ:regioni monstrũ ĩmisit:cuncta deuastans:quod postmodũ Corebus occidit.Arbitror fictioni huic causam dedisse aliquod pestiferꝝ animal: quod forte eo tempore apparuit: quo puer iste a canibus discerptus est:qđ cum ipium uisum sit:eo dictũ monstrum ĩmissum. Fuit insuper & alter Linus:qui & Apollinis filius fuit:& in musica mirabilis habitus est:de quo Virgilius.Non me carminibus uincet nec thracius orpheus.Nec linus &c.

ℭDe Philisthne.v.Apollinis filio. Cap. VIII.

PHilisthenes ut Seruio placet:Apollinis ex Cãtilena filius fuit:quem ait Oaxem oppidũ in Creta ĩsula cõdidisse:& ex suo nũcupasse nomine. Vnde Varro.Quos magnos Cãtilena partu adducta dolore.Et gemitus cupiens dolorem Oaxida palmis Scindere &cætera.Si ergo Oaxidem suo nomine appellauit:binomius de necessitate fuit.Ego existimo eum cantu ualuisse.& inde tam Cantilenæ q̃ Apollinis filium a poetis fictum.

ℭDe Garamante.vi.Apollinis filio. Cap. IX.

GAramas ut Rabanus ait in libro de originibus rerum filius fuit Apollinis & ab eo ut idem ait Garamantes æthiopiæ populi nuncupati sunt.& Garama oppidũ apud æthiopas constructũ.Hunc ego ideo Apollinis fictũ reor:quia ibidem ĩperauit ubi pfecto nimio æstu sol omnia fere pimat quas quia sedes elegit tanq̃ sterilitate & æstu: delectatus: filius Apollinis habitus est.

ℭDe Brancho.vii.Apollinis filio. Cap. X.

BRanchus ut ait Lactantius: Apollinis filius fuit ex filia Ioucis: & Sucronis coniuge susceptus: cuius talis est fabula secundum Varroné in lib. re℞ diui. Cyus quidam decimus ab Apolline genus ducens: cũ peregrinãdo pranderet in littore: ac deinde forte minus sobrius ꝓficisceret̃ oblitus Sucroné filiũ pue℞ dereliquit. Qui Sucron patre ꝑdito errans peruenit in saltũ cuiusdam Iaucis: receptusq; cœpit cum pueris illius capras in pascua ducere: cõtigit aũt eos cignũ cape: qué cũ ueste texissent: pueri pugnabãt inter se q̃snã illũ patrono muneris loco deberet offerre. Tãdé fatigati certamine reiecta ueste loco cigni cõpererũt mulieré: quo euẽtu territi cœpe fugã. Ve℞ reuocati ab ea moniti sunt ut Iauci pr̃ono suo dicerent ut Sucroné pue℞ coleret. Illi uero ea quæ cõtigerãt: & quæ audiuerãt patrono recitãt. Tũc Iaucis miratus Sucroné habere loco filii cœpit: eiq; filiã suam locauit uxorem. Quæ cũ prægnans esset uidit per quietem solé per fauces suas ĩtrasse & exisse ex uentre. Post hæc editus est filius: qué Brãchũ uocauerunt: q cum Apollinis malas deosculatus eét: ab eo captus coronã accepit & uirgã: cœpitq; uaticinari: & subito nusq̃ cõparuit. Post hoc illi téplũ ingés cõstructũ. qđ Brãchiadõ noiat̃: & apollini phylesio ob hãc ré cõsecrata sunt tépla: quæ ab osculo Branchidis: siue a certamine puerorũ Phylesia nuncupant̃. Alibi uero scribit Lactantius Brãchum fuisse Thessalũ adolescétem ab apolline dilectũ: qué interfectũ acriter dolés sepulchro sacrauit: & templo: & ibidem Branchiades apollo dicitur. In præcedenti fabula pueri. i. ignari cignum capiunt: idest futuri uatis augurium. nam cignus auis soli dicatus est: eo ꝙ ꝓpinquam sibi mortem præcognoscat: & suauissimo cantu prædicet. Ex augurio autem sumpto in loquacitaté ĩtur: & ideo in mulieré uersus fingitur ex hac loquacitate fit: ut Sucron carior efficiatur patrono: eiusq; deueniat gener: uideatq; in somnis cõiunx prægnãs solé per guttur eius intranté: idest cælestem influentiã ad ꝓducendũ procreatum aptũ uaticinio: quod ꝑ solem intelligit̃: qui demũ uentre egreditur dũ nascitur: qui apollinis tunc malas deosculant̃: dũ delectatiõe absq; qua nil perficitur: adhæret studio uaticinandi: & tũc coronã & uirgã ab Apolline suscepit: dũ eruditus insignia doctoratus assumit. nam per coronã. quæ capitis ornamentũ est: præeminẽtia designat̃: quam quis ꝑ quæsitã studiis sciam cõsequitur. Per uirgam aũt potestas intelligitur exercendi quæ studio q̃sita sunt. Eum autem nusq̃ comparuisse eo factum est: quia morte de medio sublatus est.

¶ De Phylemone. viii. Apollinis filio. Cap. XI.

PHylemon apollinis & Lychionis ut testat̃ Ouidius: filius fuit. Nã ut ipse refert: Dædalion Luciferi filius habuit speciosissimã filiã: quã cũ Apollo & Mercurius eo tp̃e dilexissent: & in eius iuisset cõcubitũ: ex ambobus cõcepit: & apollini pẽperit Phylemonem: q carmine clarus fuit & cythara. Qđ aũt fictũ est ab euẽtu sumptũ puto. nã Lychiõ uno partu duos enixa é: quo℞ alter fuit ĩsignis fur: qué dixerũt genuisse Mercuriũ: eo ꝙ circa talia uideat̃ astrologis opari Mercurius. Alter uero cytarista fuit ægregius: circa qđ arbitrabant̃ solem operam dare. & ideo apollinis filium uocare.

¶ De Orpheo apollinis filio. ix. Cap. XII.

ORpheus Caliopis musæ & apollinis fuit filius ut dicit Lactãtius. Huic dicit Rabanus Mercurius lyrã nup a se cõptã tradidit: qua tantũ ualuit: ut ea mouere syluas & flumina sistere: & feras mites facere posset. De hoc Virgilius talé recitat fabulã: Eum. s. amasse Eurydicé nymphã: quã cum suo cãtu ĩ suã traxihet gratiã: eã sibi iunxit uxoré. hãc cœpit amare aristæus pastor: & die q̃dã dũ secus ripas hebri cũ dryadibus spatiaret̃: eã cape uoluit: q fugiens pede serpẽté ĩter herbas latitãté p̃ssit. Qui reuolutus in eã uenenato morsu ĩteremit. Quã ob cãm gemebũdus Orpheus descẽdit ad ĩferos & lyra adeo dulciter canere cœpit: orans ut sibi restitueret̃ Eurydice: ꝙ non solũ ministros inferni in sui pietaté traheret sed & umbras in obliuioné pœna℞ sua℞ deduceret. Ex quo factũ est ut illi a Proserpina Eurydice restitueret̃: hac lege ne illã (nisi ꝑdere uellet) respiceret: donec peruenisset ad superos. Qui cũ iam ꝓximus eét: nimio uidẽdi Eurydicé suã desiderio tractus: oculos in postergãté flexit. ex quo factũ é ut euestigio dilectam ite℞ ꝑderet. Quã ob cãm diu fleuit & celibé deducere uitã disposuit. & ob id ut ait Ouid. cũ multas suas nuptias postulãtes reiecisset aliisq; hoibus celibé uitam ducere suaderet: mulie℞ ĩcidit odiũ & a celebrantibus matronis orgia Bacchi secus hebrũ rastris atq; ligonibus cæsus atq; discerptus est: & eius caput ĩ hebr℞ ꝓiectũ cũ cythara: in Lesbon usq; deiecta sunt: ubi cũ serpẽs q̃dã caput deuorare uellet ab apolline ĩ saxũ uersus é. Lyra aũt ut dicit Rabanus ĩ cælũ assũpta: & ĩter alias cælestes imagines locata é. Pulchræ eq̃dé & artificiosæ fictiões sũt ut ĩcipiamus a prima: cur apollinis & Caliopes dicat̃ filius: uideamus. Dr̃ aũt Orpheus: q̃si aurea phogni. i. bona eloq̃ntiæ uox: q̃ q̃dé Apollinis. i. sapiẽtiæ. & Caliopes: q bonus ĩterp̃tat̃ sonus: filia est. Lyra aũt illi a Mercurio data est: qa ꝑ lyrã diuersa uocũ habenté discrimina debemus ĩtelligere oratoriã facultaté: q̃ nõ una uoce. i. demõstratiõe cõficit̃: sed ex multis: & cõfecta nõ oibus cõuenit: sed sapiẽti atq; eloquẽti: & bõa uoce ualẽti. Quæ cũ oĩa ĩ orpheũ cõuẽirẽt: a Mercurio mẽsuratore tẽpo℞ eidé cõcessa dicũt̃. Hac Orpheus mouet syluas radices habẽtes firmissimas & ĩfixas solo: id é obstinatæ opiniõis hoĩes: q nisi ꝑ eloquẽtiæ uires queũt a sua ꝑtinacia remoueri. Sistit fluĩa. i. fluxos & lasciuos hoĩes: q nisi ualidis æloquẽtiæ demõstratiõibus ĩ uirile robur firment̃: ĩ mare usq; defluũt. i. ĩ ꝑpetuã amaritudiné: feras mites facit. i. hoĩes sanguinũ rapacesq;: quos sæpissime eloquẽtia sapiẽtis reuocat in mãsuetudiné & humanitaté. Hic ĩsup Eurydicé habet ĩ cõiugé. i. naturalé cõcupiscẽtiã: q̃ nemo mortaliũ caret. Hãc ꝑ prata uaganté. i. ꝑ téporalia desideria: amat Aristæus. i. uirtus q̃ eam in laudabilia desideria trahere cupit. Ve℞ ĩpa fugit: qa naturalis cõcupiscẽtia uirtuti cõtradicit. & dũ fugit uirtuté a serpẽte occidit̃. i. a fraude ĩter tp̃alia latẽte. nã apparet minus recte intuẽtibus téporalia uiuere. i. posse beatitudiné p̃stare: cuius apparẽtiæ si q̃s credat: se in ꝑpetuã duci morté cõperiet. Sed qđ tãdé? Cũ naturalis cõcupiscẽtia ad ĩferos. i. circa terrena oĩno lapsa é: uir prudẽs eloquẽtia: idest demonstrationibus ueris eã conat̃ ad superiora: idest ad uirtuosa reducere. Quæ tandé aliquãdo restituitur. & hoc

dum appetitus ad laudabiliora dirigit᷑:sed redditur pacto ne retro suscipiens respiciat donec ad supos usq; deuenerit.i.ne iteꝝ in cōcupiscentiā taliū relabat᷑ donec cognitiōe ueritatis & superū bonoꝝ itelligētia roboratus ad dānandā sceleſtoꝝ opeꝝ spurcitiē:oculos possit in cōcupiscentiā flectere.Qđ āt ob id Orpheus ad īferos descēderit:debemꝰ accipe prudētes uiros nōnūq̄ rōne cōtēplatiōis in pituras res:& hoīum ignauias oculos meditatiōis deflectere:ut dū q̄ dānare debeāt uiderint:q̄ appetēda sūt seruētiori desiderio concupiscant. Fulgentius āt lōge aliter sentit.Dicit.n.dilectæ ac pditæ & demū reassumptæ Eurydicis esse musicæ designatiōné:cū Orpheus dicat᷑:q̄si oreaphogni:qđ interpræta᷑ uox optima. Eurydices aūt ꝓfunda diiudicatio.& iō cū ī musicis aliđ sit armonia phtogoꝝ:& aliud effectus tonoꝝ:uirtusq; uerboꝝ &c.ut ubi de ethimologiis: Sed ut ad ea ueniamus q̄ ad Orphei uident᷑ spectare mortē:est sciendū ut dicit Theodō.Orpheū primo Bacchi sacra cōperisse:& ea iussit apud Thraces choris Menadū.i.mulierū patientiū menstruam ut illa illo tpe auferret a cōmixtiōe uiroꝝ:cū non solū abhominabile sit:sed ēt pnitiosum uiris.Quod cū mulieres post tps aduertissent & extimassent:hoc adinuentū ad turpitudinē eaꝝ:uiris detegēdā in Orphæū cōiurauere:illūq; nihil tale suspicantē interficere ligonibus:& in hebrū fluuiū deiecere.Lactan.aūt in lib.diuinaꝝ institutionū dicit de eo sic.Sacra liberi patris primus Orphæus induxit in græciā primusq; celebrauit in mōte Boetiæ thebis:ubi Liber natus est ꝓximo:qui cū frequenter cytharæ cantu psonaret. Cytheron appellatus est. Ea sacra ēt nunc orphica noīantur: in q̄bus ipse postea dilaceratus & carptus ē:&c.Quod caput eius & cythara lesbos dilatā sit:dicebat Leontius fabulā nō esse.qa sic phama ferebat lesbiū quendā ex auditoribus suis ea secū deuotionis cā lesbos usq; portasse.qđ serpens qui caput Orphei deuorare uolebat in lapidē uersus sit: intelligo pro serpente annoꝝ reuolutiones:quæ caput.i.nomē Orphæi:seu ea quæ ingenio Orphæi cōposita sunt cum in capite uigeant uires ingenii cōsumere:ut reliq̄ faciunt:conatæ sint.Sed in saxum ideo uersus dicitur serpēs: ut ostendatur nil illi posse tempus obsistere.Quod quidem hucusq; non potuit egisse.quin adhuc famosus existat cum cythara sua cum poetis fere antiquior reputetur. Præterea sunt qui uelint inter hos Plini.ī libro hystoriæ naturalis:huius inuentū fuisse auguria ex cæteris aīalibus sumi:quæ primo tantū ex auibus sumebantur:æquo modo opinati sunt quidam eum primum cytharā excogitasse quantūcunq; Amphioni aut Lino attribuant alii.fuit enim ex gente cicona Thraciæ natus:qui ut Solinus de mirabilibus mundi affirmat:in æuum usq; suū in maximū sui decus sumebat.De tempore eius non uidetur ambigi.Multi eni testātur quod inter argonautas Colchos cū Iasone accesserit:ut Statius.De hoc tamen scribit Lactantius in libro diuinarum institutionū.Et fuit per eadem tēpora quibus faunus:sed quis ætate præcesserit potest dubitari.Si quidē per eosdem annos Latinus Priamusq; regnarunt.Item patres eorum Faunus & Laumedon:quo regnante Orphæus cum argonautis ad iliensiū littus accessit. Hæc Lactantius.Eusebius autem in libro temporum dicit: eum fuisse regnante Athenis Aegeo:quæ quidem satis conuenire uidentur.Leontius autem dicebat:hunc nō eum fuisse qui orgica adinuenit:cum illum asserit longe antiquiorem esse.

¶De Aristhæo Apollinis.x.filio:qui genuit Actæonem & Iolaum. Cap. XIII.

ARisthæus filius fuit Apollinis & Cyrenis filiæ Pænei fluminis:ut testat᷑ Virg.in psona Aristhæi in georgicis dicēs.Mr̄ cyrenes mr̄ quē gurgitis huius Ima tenes:qđ me pclara stirpe deoꝝ. Si mō quē phibes pr̄ est thymbreus Apollo:inuisum fatis genuisti &c.Qđ ēt Iustinus in epythomate Pōpei trogi cōfirmat talē hystoriā recitans.Qđ Cyrus.s.rex Coramis īsulæ filiū habuit: cui nomen Bathos pp līguæ obligationē.Veꝝ cū Cyrus ad oraculū Delphos pp dedecus adolescētis filii depcaturus uenisset:habuit ī rn̄sis Bathos Aphricā petere:Cyrenē urbē cōdere:& ibidē linguæ usum acceptuꝝ.Qđ ob solitudinē Coramis īsulæ omissum est:q̄si nō hērent unde colonos in Aphrycā deducerēt.Tandē tractu temporis peste cōpulsi adeo paucos miseræ:ut uix nauis compleret᷑ una.Hi Aphrycā uenientes:montē Cyꝝ loci amœnitate & ubertate fontiū capti occupauere.Ibi Bathos solutis linguæ nodis:dux eoꝝ primo loq cæpit.Quāob rem oraculi ꝓmissis certi urbē condidere Cyrenem.Porro sic a posteris fictū est:Cyrenem eximiæ pulchrytudinis uirginem a Pelio monte Thessaliæ ab Apolline raptam:perlatāq; in eius montis iuga:cuius collē occupauerant q filiū secuti sunt:& ab eo repletā.iiii.peperisset filios:Aristhæū:Nomiū:Auctoū:& Argeum.In hac nil fere fictionis est:nisi ubi Pænei dicit spei regis Thessaliæ filia fuit:a quo missi sunt q pquirerent: qm̄ abiisset.Qui ea cōperta & loci amœnitate detenti:in eisdē terris aiunt cū Cyrene remansisse.Ex his tātū pueris tres aiunt adulti in Thessaliā rediisse.& auita regna recepisse.Inter quos dicunt Aristhæū in archadia late regnasse:eūq; primū apis & mellis usum & lactis coagulū tradidisse atq; trapetis oleas præssisse oleū educere:& eius usum ostēdisse:ut refert Pli.de natu.hystoria.Præterea sciens factus sideris solsticialis ortus primū inuenisse.q̄bus cōsideratis nō absurde Virg.fabulā Aristhæi de recuperatiōe apium in fine georgicoꝝ descripsit.Hūc insuper uolunt auctonoem Cadmi filiā in coniugem accepisse:& ex ea suscepisse actæonem.Sane ut Salustio placet:matris consilio relictis Thebis Cæam īsulā illosq; ab hoībus inhabitatam abiit:illamq; tenuit isto reliquærit postea:& cū Dædalo in Sardiniam abierit:in qua ut dicit Solinus de mirabilibus mundi: urbem condidit.quid inde ex eo contigerit:legisse non memini.

¶De Actæone filio Aristhæi. Cap. XIIII.

ACtæon filius fuit Aristhæi ex auctonoe cōiuge:ut Statius testat᷑ & Ouidius qui eū etiā scribit Ianthium appellatum:ubi dicit Cum iuuenis placido cōpellat Ianthus ore.Et sunt qui dicant hoc illi nomen a puella sepulta eo in loco in quo natus est. Hic ut ostendit idem Ouidius: uenator fuit: & cum die quadam uenatione fessus in ualle gargaphiæ descendisset: eo ꝙ in ea fons esset recēs & lympidus; & ad eum forte putaturus accederet; uidit in eo Dianam nudā se lauantem. Quod cum ægre Diana tulisset: sumpta manibus aqua: in faciem eius proiecit dicens:Vade: & dic si potes. Is autem repente in ceruum conuersus est:quem cum canes eius uidissent confestim irruerunt in eum:illūq; in montē coactū

atq; dentibus laceratū:comederūt.Circa qđ figmētū sic scri.Fulgētius.Anaximenes:q de picturis antiqs disseruit:ait ī lib.ii.uenationē actæonē dilexisse:q cū ad maturā puenisset ætatē cōsideratis uenationū piculis .i.q̄si nudā artis suæ rōnē uidēs:timidus factus ē.Et paulopost.Sed cū uenādi piculū fugeret:affectū tñ canū nō dimisit:quos ianiter pascēdo:pene oēm substātiā pdidit.Ob hāc rē a canibus suis deuoratus est.

℄De Iolao Aristhæi filio. Cap. XV.

Olaū dicit Soli.de mirabilibus mūdi:filiū fuisse Aristhæi:& post eū ī Sardinia dñium tenuisse. Supra āt dicit ī suo uolumīe Iolaū filiū fuisse Iphiclei filii Amphytriōis:& æq̄ ī Sardinia īperasse. nescio an idē sit:uel alius.

℄De Nomio.xi. Apollinis filio. Cap. XVI.

Omius ut scrib.Iustinus ī epitoma:filius fuit Apollinis & cyrenis.Hūc dicit Leōtius apollinē noīatū(qcq̄d supra dixerit Theodō.)eūq; archadibus īperasse:eisq; leges dedisse:quæ qm̄ quosdā ex optimatibus uidebant̄ offendere:orta seditiōe īter archades:aristhæo fauēte pulsus ē.& loco eius regnauit aristhæus. Is āt ad Admetū Thessaliæ regē cōfugit & eius armēta.vii.annis pauit.Tādem uiribus reassumptus:aristhæū fugauit & archadū iteꝝ obtinuit principatū cū abiisset aristhæus in Cæā insulā:& qm̄ armenta pauisset.Nomius appellatus est:qđ apud archades pastor sonat.& hīc dicit fictionē traxisse locū apollinē.s.ob occisos cyclopes diuinitate spoliatū admeti regis armēta pauisse.ego āt nescio qd credā potius:cū & uetustate & ignauia librarioꝝ adeo perire codices ut subtractū sit:posse de q̄plurimis ueritatem cernere:& hinc amplissimus uagādi locus mēdacio relictus est:cū scribat de antiqs unusq̄sq; qđlibet.

℄De Auctoo.xii.Apollinis filio. Cap. XVII.

a Vctous filius fuit Apollinis & Cyrenis:ut supra monstratum est.Hunc sunt qui dicant descendentibus fratribus ex aphrica & in græciam uenientibus:Cyrene remansisse & his imperasse:qui una secum ibidem remansere.

℄De Argeo.xiii. Apollinis filio. Cap. XVIII.

a Rgeus ut supra a Iustino monstratum est:Apollinis fuit filius & Cyrenis.Hic de se quod ego nouerim nil præter nudum nomen posteritati reliquit.

℄De Aesculapio.xiiii.Apollinis filio:qui genuit Machaonē. Cap. XIX.

Esculapius ut prisci fere testant̄ oēs:Apollinis & Coronidis nymphæ fuit filius. Dicit.n.Ouid.hāc ex Larissa fuisse:& Phlegiæ filiā:quā cū sūme Apollo diligeret:& ī eius iuisset cōcubitū prægnās effecta est.Porro coruus apollinis auis ad apollinē detulit:qa cōperisset eā iuueni cuidā Aemonio cōmisceri:quā ob cām turbatus Apollo eā sagittis occidit:& facti tādē pœnitus cū remediis suis illam neqret ab inferis reuocare secto eius utero:conceptū ex se eduxit īfantē:eūq; æsculapiū appellauit.& ut fert̄:chironi cētauro tradidit educādū:quē cū uidisset archiroe Chironis filia uaticinii docta:uaticinata est qa mortuū hoīem ab īferis reuocaret in uitā.& ipse fulmīatus deiiceret̄ ad īferos:qđ effectu nō caruit.Aiunt enī hūc arte sua cū eximius euāsisset medicus.Dianæ pcibus Hyppolitū mēbris collectis undiq; in uitā reuocasse:& pristinæ restituisse sanitati.Quā ob cām turbatus iuppiter:eū fulmīe īteremit:ut liq̄do testat̄ Virg. dicēs:Pæonis reuocatū herbis & amore Dianæ:Tu pr̄ oīpotens aliquē indignatus ab umbris Mortalē īfernis ad lumē surgere uitæ.Ipse repertorē medicine talis & artis Fulmine phœbigenā stigias detrusit ī undas:&c. Quæ hucusq; dicta sunt:ut satis patet:hystoria mixta poeticis est:Ast ut pura cōsistat hystoria:executiendæ sūt fictiōes.Et iō coruū accusasse Coronidē:sic accipiēdū arbitror Apollinē.s.augurādi pitia fornicationem nouisse Coronidis & iratū īterfecisse pgnantē.Qđ āt Hyppolitū:seu ut placet Plinio Castorē Tyndari filiū ob raptas Lincæo & idæ spōsas a Lyncæo seu Ida occisum in uitā herbis & arte reuocauerit.aliter cōtigisse puto:hos seu hoꝝ alteꝝ nō mortuos:qa a morte in uitā aliquē reuocare:solius dei est. Sed uulneꝝ īmanitate & ob perditū sauguinē mortuos existimatos:quos cū arte & sollicitudine sua in sanitatē reuocasset pristinā dictū est:eū illos ab īferis in uitā retraxisset.Quod āt ob id a Ioue fulmīatus sit:nō est credibile.sed iō fictū credo:qa possibile est ob eā curā eū laborasse plurimū in exq̄sitiōe herbaꝝ & aliaꝝ opportunitatū:& sic pter uires fatigatus in febrē incidisse:q̄ pfecto lætale fulmē & ignitū ē:& ex ea febre defecerit:seu forte casu fulminatus est & opinatū ab ignaris hoc illi cōtigisse ob reuocatos ab īferis mortuos:& hinc fabulæ datū principiū Sane Theodō.negat apollinē dilexisse coronidē:& ex eo æsculapiū fuisse cōceptū:asseritq; eū ex æmonio iuuene & Coronide natū.sed apollinis filius dictus est:altera ex duabus causis:seu qa mortua matre ante partū & eius secto utero eductus est:qđ nō absq; medici ope fit:p quē finxit̄ apollo:qa medicinæ reptor.& sic apollinis filius:qa apollinis ope natus sit.Seu qa q sic nascunt̄ apollini sacros fore uoluere ueteres:eo ꝙ ut dictū est apollinis ope lucē sortiti uident̄.& ob id aiunt Cæsaꝝ familiā sacra apollinis obseruasse:qa primus eorū q ex familia Iulia Cæsar dictus ē:ob eā cām cognomē adeptus est:& factus apollini sacer:q e secto matris utero in lucē uenerit.Præterea potuit apollinis haberi filius:qa clarissimus euaserit medicus.Theodōtii āt opinio aliq̄liter dictis roborat̄ Lactātii:q de æsculapio in lib.diuinaꝝ īstitutionū dicit sic.Hūc Tarqtius de illustribus uiris disserēs ait:incertis parētibus ortū expositū:& a uenatoribus inuētū canino lacto nutritū. Chironi traditū didicisse medicinā.Fuisse aūt Messenū sed Epidauræ moratū:&c.Post hæc dicit Lactan.hunc eū fuisse q Hyppolitū curauit.Cæteꝝ ne ob diuersitatē relatoꝝ ubi minime opportunū ē mēdaces credāt̄ scriptores:est aduertēdū:ut placet Tullio de naturis deoꝝ:qa tres fuere æsculapii.Quoꝝ primum dicit idem filium fuisse Apollinis:eumq; speculū inuenisse:& primum obligasse uulnus:& hunc ab archadibus asserit summe coli. Secundum uero dicit fratrem fuisse secundi Mercurii ex Valēte patre atq; Coronide matre natum:eumq; perculsum fulmine interisse:& cynosuris humatum. Tertium uero dicit filium fuisse Asippi & Carsinoæ:eumq; primum alui purgationem & dentis euulsionem comperisse eiusq; sepulchrum esse in archadia:non longe a lusio flumine:circa quod & lucus ostendit̄ eius.Et sic erit possibile ex his aliquē ex mr̄is

utero cæsum aliquem ex incerto patre natũ atq; expositum.nec obstat omnium parentes a Tullio narrari. Vidi ego in patria nõnunq̃ ex principibus patriæ hominẽ:qui infans fuit expositus:& demũ a nutritore tanquã a patre cognominatus. Sed quid multa?qualiscũq; seu quicũq; fuerit ex istis tãta ueneratione apud Epidauros habitus est ut etiam Romani iam fere omni Italia occupata:pestilentia ægritudinũ agitati: quasi pro singulari & certo subsidio legatos ad Epidauros mitterẽt oratores:ut illis de opportuno remedio subuenirent:permitterẽtq; æsculapiũ tanquam salutare subsidium Romam deferrent:concessumq; ut in forma serpentis diabolo operante:Romam in naui deueherent:illiq; templũ insigne in insula Tyberis construerent: & loco salutaris dei diu colerẽt. Dato illi impune Dionysius syracusanus nouacula auream abstulerit barbam. Aesculapius aũt dure agens iterpretatur:quod forsan nomen labori suo circa curã Hippolyti conforme fuit.

ℭDe Machaone Aesculapii filio:qui genuit Asclepium. Cap. XX.

MAchaon dicit Papias:filius fuit æsculapii:æuo suo insignis medicus:quod ego utrũ credã:nescio: eũ saltẽ fuisse medicũ:cum scribat Isidorus post fulminatũ æsculapiũ interdictũ fuisse medẽdi officiũ:ut ait Plinius ubi de historia naturali. Cũ claruissent opa æsculapii tpibus Troiãis:sequẽtia eius in nocte densissima latuere de Peloponesiacũ bellũ:& tũc eã reuocauit in lucẽ Hippocra. &c. Quod tẽpus ut dicit Isidorus fuit annorũ fere qngẽtorũ. Hic ego sumptũ puto qđ fictũ ẽ solẽ ob fulminatũ æsculapiũ noluisse aliq̃diu lucis currũ ducere:ut ostẽderet solis iuetũ.s.medicinã eclypsim passum p sæcula plura:& tãdẽ in lucẽ reuocatũ. Ego hũc Machaonẽ auctoritate Papiæ nõ apposuissem:cũ eũ in multis circa talia minus curiosum sæpissime iueneri scripsisse dissona ueritati. Sed ut ponerẽ me traxit solertia Pauli:q nõ solũ Machaonẽ æsculapii filiũ scribit:sed & Asclepiũ quẽdã Machaonis filiũ fuisse cõfirmat.

ℭDe Asclepio Machaonis filio. Cap. XXI.

ASclepius(ut dicit Paulus)fuit filius Machaonis:credo Augustinũ secutus:qui hũc æsculapii nepotẽ uidet dicere scribẽs:ubi de ciuitate dei Hermetẽ Trismegistũ asclepio loquẽtẽ sic. Auus.n.tuus o Asclepi medicinæ primus iuentor:cui tẽplũ cõsecratũ ẽ in mõte Libyæ circa littus Cocodrillorũ:quo eius iacet mũdanus homo.i.corpus. Reliquus uero uel potius totus i sensu uitæ melior remeauit in cælum:omnia etiam nũc hominibus adiumẽta præstans:ĩfirmis numine nũc suo:quæ solet medicinæ arte præbere. Et paulo infra idẽ sequit Augustinus. Ecce duos deos dicunt hoĩes fuisse:æsculapium:& Mercurium &c. Verum ego librum hũc Hermetis Trimegisti:quẽ de Idolo ĩtitulat uidi.nec tamẽ qualiter æsculapius fuerit Asclepiadis auus per uerba Hermetis præcedentia atq; sequẽtia dictis ab Augu. percipere queo.certus tamen:quoniam potius ingenium deficiat meũ q̃ accusari possit animaduersio Augustini.

ℭDe Psyche.xv.apollinis filia. Cap. XXII.

PSyches ut dicit Martialis Capella in libro quẽ de nuptiis Mercurii & Philologiæ scripsit:filia fuit apollinis & Endelichiæ:ex q̃ Lucius apuleus in libro methamorphoseon:q uulgariori uocabulo asinus aureus appellat:longiusculã recitat fabulã talẽ. Regẽ.s.fuisse & reginã:qbus tres fuere filiæ quaꝝ duæ maiores natu & si forma spectabiles eẽnt:iunior cui Psyches nomẽ erat:i tãtũ pulchritudine cæteras excedebat mortales ut nõ solũ admiratiõe teneret spectãtes:sed ĩfigeret aĩs ignaris rei miraculo credulitatẽ ut Venus eẽt:q̃ descẽdisset i terris:& phama lõge lateq; uulgata iuisæ formositatis egit:ut non solũ ciues sed exteri ad uisendã Venerẽ:& sacris honorãdã accederẽt:tẽplis ueræ Veneris neglectis. Qđ ægre Vẽus ferẽs i Psychen accẽsa Cupidini filio suo iussit ut eã amore feruẽtissimo hoĩs extremæ sordis ĩcẽderet. Interĩ pr̃ de nuptiis Virginis Milesiũ apollinẽ cõsuluit. Qui respõdit ut illã in uertice mõtis deduceret:ibiq; diuina stirpe creatum esto pessimum & uipereũ nanciscereẽ uirgo maritũ. Quo responso parẽtes affecti cũ lachrymis & mœrore totius ciuitatis uirginẽ in pdestinatũ deduxere culmẽ:ibiq; solã liq̃re. Quæ & si solitudine & ĩcerto timore futuri cõiugis anxiaret:non tamẽ diu pstitit:& uenit zephyrus mitis & suaui spiritu eã assumẽs:i floridã detulit uallẽ:i q̃ cũ aliq̃li sõno lenisset ærũnã:surgẽs uidit gratũ oculis nemus & argenteis undis manantẽ fontẽ:atq; palatiũ nõ solũ regiũ:sed diuinũ miris ornatũ diuitiis. Qđ cũ ĩtrasset:& ĩgẽtes inuenisset thesauros absq; custode:& miraret plurimũ obsequẽtiũ uocibus absq; corporibus auditis intrauit lauacrũ:inuisis sibi asistentibus obsequiosis. Inde cœna diuinis cõferta dapibus sumpta:cubiculũ ĩtrans:conscendit genialẽ thorũ & soporatæ maritus affuit.q cũ eam sibi fecisset coniugẽ ueniente luce inuisus abiit: & sic sæpius magna Psychis cõsolatione cõtinuãs factũ est:ut sorores eiusdẽ audito Psychis infortunio e domibus maritorũ ad lugubres parẽtes accederẽt:& una cũ eis sororis infœlices nuptias deflerẽt. At Cupido psentiens quid inuidia sororũ pararet Psychi:eam præmonuit:ut earũ oĩno floccifaceret lachrymas: nec in suã perniciem pia atq; credula esset. Quod cũ spopondisset Psyches:se cœpit deplorare captiuã: & qđ sorores uidere & alloq nõ posset:& uenientẽ atq; redarguẽtẽ Cupidinẽ pcibus in eã sñiam traxit ut cũ eis loq posset Zephyroq; iuberet ut eas ad se leni deferret flatu. Qui cũ fecisset:cõcessit etiam ut ex Thesauris:quos liberet asportare pmitteret:sed eaꝝ suasionibus nullo mõ crederet:nec suã uidere formã alicuius cõsilio exoptaret Tandẽ cõplorata domi Psyche a sororibus scopulũ cõscendere & ululatu fœmineo redintegrato a Psyche auditæ sunt atq; paucis cõsolatæ uerbis:& postremo illas Zephyrus Psychis impio in uallẽ detulit amœnam. Ibi a Psyche festina cõgratulatione susceptæ sunt:eisq; omnes ostensæ delitiæ:ex qbus ĩuidæ factæ sorores ei totis suasere uisibus ut uiri formã conaret uidere:quæ credula eis cum donis remissis nouaculam parauit:& lucernã abscondit sub modio:nocte sequenti uisura:quisnã esset is cuius uteret cõcubitu:occisura eũ si esset illi forma uerbis soroꝝ cõformis. Intrat igit more solito lectũ Cupido:& i somnũ soluit. Psyches uero aperto lumine uidit illũ mira formositate conspicuũ iuuenẽ:alis pernicibus insignitum: & ad eius pedes arcum & pharetram sagittis confertam:ex qbus cum unam mirabunda eduxisset expertura aciem adeo di-

gito impressit suo ut aliqualis scaturiret e uulnere sanguis.quo facto miro dormientis adhuc amore flagrauit.Dumq; illũ stupescens inspiceret:fauillula ex lucerna ꝓsiluit in dexterũ dormientis humeꝝ.Quãobrẽ expergefactus Cupido repente fugã arripuit. Verũ Psyches cũ illũ cœpisset crure atq; fortiter teneret:tãdiu ab eo per aerem delata est donec fessa:eo dimisso caderet. Cupido ãt in uicinam cupressum euolans lõga q̃re la eam redarguit:seipsum dãnans q̃ a matre missus:ut illam extremi hoĩs amore ĩcenderet. & ipse seipsum ob eius pulchritudinẽ uulnerasset:& inde euolauit. Psyches anxia ꝑditi uiri mori uoluit:fraude tandẽ sorores ambas:quaꝝ consiliis in ærumnam uenerat:in præcipitiũ deduxit.Inde a Venere obiurgata acriter:& pedissequis eius lacessita uerberibus:in labores mortali inexplicabiles iussu Veneris ĩplicita: opere uiri adiuta ꝑfecit inuicta:cuius postremo ad Iouẽ precibus actũ est ut ĩ Veneris deueniret gratiã:& ĩ cælis assumpta Cupidinis ꝑpetuo frueretur coniugio:cui peperit Voluptatẽ.Serenissime rex si huius tam grãdis fabulæ ad unguẽ sensum enucleare uoluerimus:ĩ ingẽs ꝑfecto uolumẽ euaderet.& ideo cur Apollinis & endelichiæ filia dicat̃ Psyches: quæ eius sorores:& cur Cupidinis dicatur coniunx:cum paucis ex cõtingentibus dixisse satis sit.Psyches ergo anima ĩterpretatur.Hæc aũt Apollinis.i.solis filia dicit̃:eius.s.q̃ mũdi uera lux ẽ deus:cum nullius alterius potẽtiæ sit rationalẽ creare aĩam nisi dei.Endelichia aũt ut dicit Calcidius sup̃ Thimeo Platonis:ꝑfecta ætas interprætat̃:cuius oĩno rationalis aĩa dicit̃ filia.quia etsi in utero matris illã a patre luminũ suscipiamus:nõ tamen eius apparẽt opera:nisi in ætate ꝑfecta:cũ potius naturali quodã instinctu usq; ad ætatẽ ꝑfectã formamur:q̃ iudicio rationis. Aetate uero ꝑfecta agere ĩcipimus ratiõe. Ergo bene Apollinis & Endelichiæ filia dicit̃.Sũt huic duæ sorores maiores natu:nõ q̃a prio natæ sint:sed quoniã prio potẽtia utũtur sua:quaꝝ una uegetatiua dicit̃:altera uero sensitiua:quæ non aĩæ sunt:ut quidã uoluerũt.sed huius aĩæ sunt potentiæ:quarũ ideo Psyches dicitur iunior:quia longe ante eam uegetatiua potentia conceditur fœtui & inde tractu temporis sensitiua. Postremo aũt huic Psychi cõceditur ratio.& q̃a primo ĩ actu sunt:ideo primæ dicunt̃ iunctæ cõiugio q̃d huic rationali diuinæ stirpi seruat̃.i.amori honesto. seu ipĩ deo:cuius ĩter delitias a zephyro.i.a uitali spiritu:qui sanctus est defertur & matrimonio iungitur.Hic cõiugi prohibet ne eũ uidere cupiat ni perdere uelit:hoc est nolit de æternitate sua:de principiis rerũ:de omnipotentia uidere per causas:sibi quæ soli nota sunt.nã quotiens talia mortales ꝑquirimus:illum:immo nosmetipsos deuiãdo ꝑdimus. Sorores autẽ nonũq̃ ad methas usq; primas delitiaꝝ Psychis deueniunt:& ex thesauris eius reportant ĩ quantum penes rationem uiuẽtes melius opus suum uegetatio peragit:& sensitiuæ uirtutes clariores sunt : & longius perseuerant.Sane inuident sorori:quod minime nouum est:sensualitatẽ cum ratione discordem : & dum illi blandis uerbis suadere non possunt ut uirum uideat:idest uelit naturali ratione uidere quod amat & non per fidem cognoscere:eam terroribus conantur inducere:asserentes eum immanem esse serpentẽ:seq; eam deuoraturum. Quod quidem totiens fit:quotiens sensualitas conat̃ rationẽ sopire & ostendere animæ contemplationem:& cognitarum reꝝ per causam:nõ solũ delectationes sensitiuas auferre:sed labores maximos:& angores minime opportunos ingeꝛere:& nil demum placidæ retributionis auferre. Anima autem dũ minus prudens talibus demonstrationibus fidem adhibet & quod negatur uidere desiderat occisura. si uoto non correspondeat forma . Videt effigiem uiri pulcherrimam:idest extrinseca dei opera.Formam : idest diuinitatem uidere non potest.quia deum nemo uidit unq̃.& cum fauillula lædit & uulnerat:idest superbo desiderio:per quod inobediens facta:& sensualitati credula bonum cõtemplationis amittit:& sic a diuino separatur coniugio. Tandem pœnitens & amãs perniciem sororum curat astutia:easq; adeo opprimit ut aduersus rationẽ nullæ sint illis uires & ærumnis & miseriis purgata præsumptuosa superbia atq; ĩobediẽtia:bonũ diuinæ dilectionis atq; cõtemplationis iteꝝ reassumit:eiq; se iniũgit perpetuo:dum perituris dimissis rebus in æternam defertur gloriam.& ibi ex amore parturit uoluptatem.i.delectationem & læticiam sempiternã.

ℭDe Arabe Apollinis filio. Cap. XXIII.

Rabs ut placet Plinio in libro naturalis historiæ:Apollinis & Babyloniæ fuit filius:quẽ medicinæ artis dicit etiam repertorem.Puto ego hunc seu Babylonem fuisse hominem:& ibidem medicinã ostendisse prius se apud Babylonios didicisse:& ad arabes primum detulisse.& hinc Apollinis filius dictus:quia medicus & Babylonius:quia in Babylonia natus uel eruditus sit.

ℭDe Tytio filio Iouis.iii. Cap. XXIIII.

Ostq̃ Apollinis lõga posteritas expedia ẽ ut ad Iouis filios reuertamur ordo postulat: ex q̃bus sese ante alios Tytius offert:quẽ dicit Leõtius filium fuisse Iouis ex Hellaro Orcomeni filia:q̃ ꝑgnãtem Iuppiter irã Iunonis timẽs occultauit ĩ terrã:ex quo factũ est ut nascens puer ex terra natus uideret̃:ut Seruius asserebat. Quæ q̃dẽ terra postmodũ eum enutriuit:& sic nõ mater: sed nutrix. Is tamẽ cũ ad ĩtegrã uenisset ætatẽ Latonã Apollinis matrẽ amauit:eamq; de stupro ĩterpellauit.Quãobrem turbatus Apollo eũ sagittis occidit:& apud ĩferos religauit:atq; eius iecur uulturibus laniãdũ apposuit hac lege:ut cõsũptũ restauraret̃ ilico.& sic nũq̃ uultures a discerpẽdo cessarẽt:nec ipẽ a patiẽdo.Restat nũc huic fictiõi uelũ eripe:ut q̃d cõtegat uideamus. Dicit.n.prio Iouẽ ꝑgnantẽ abscõdisse ĩ terris.Nil.n. occultius tegitur:q̃ quod ĩfodit̃. Et ideo debemus ĩtelligere hãc secretissime fuisse seruatã & hoc timore Iunonis.i.maioris potentiæ:cũ dea regnoꝝ sit Iuno. Terrã aũt aluisse Tytiũ non est nouũ cum oẽs alamur terra. Q̃d Latonã Apollinis matrẽ amauerit:ĩgentẽ eius demonstrat animũ. Cælsitudinẽ.n.appetit:quæ claritatis mater est.sed ab apolline.i.a regio splẽdore deiectus ẽ apud ĩferos.i.apud plebeios:quos penes semp̃ curaꝝ plenus : q̃liter posset in gradũ:ex quo deciderat reascẽdere. Recitat ex isto Tytio Leõtius breuẽ historiã:& dicit hũc apud Boetios magnũ fuisse hoĩem:& uiribus tẽtasse ex Delpho Apollinẽ eiicere:a quo ipse eiectus ẽ:& fere ad priuatam uitã redactus. De pœna ãt illi apposita dicit:ubi de somnio Scipionis Macrobius sic: Vlturẽ iecur im-

mortale tondentem:nihil aliud intelligi uolentes:q̃ tormenta conscientiæ obnoxia flagitio uiscera interiora rimantis:& ipsa uitalia indefessa admissi sceleris admonitione laniatis:semperq; curas:si quiescere forte tẽptauerit excitantis:tanq̃ febris renascentis inhærendo:nec ulla sibi miseratione parcentis lege hac qua se iudice nemo nocens absoluitur:nec de se suam potest uitare sententiam. Hoc Macrobius.

¶De Baccho secundi Iouis filio.iiii.qui genuit Hymenæũ Thyonæũ & Thoantẽ. Cap. XXV.

Bacchus Iouis filius & Semeles ab Ouidio:& reliqs poetis dicit᷑ ex cuius origie talis recitat᷑ fabula. Cũ amaret Iuppiter Semelẽ Cadmi filiã:& ipsa concepisset ex eo:accessit ad eã Iuno formã gerẽs Beroæ epidauriæ anus: & inito cum ea colloqo:perquisiuit nunqd diligeret᷑ a Ioue:cui dixit Semeles arbitrari se diligi. Tunc Iuno.nõ potes filia nisi uno modo cognoscere.s.si stygis interposito iuramento promittat tecũ eo pacto coniungi:quo iunoni iungit᷑. Semeles experientiæ auida uenienti iuramẽtum:& inde munus poposcit. Iuppiter autẽ dolens eã:ne aduersus iuramentũ ageret:fulminauit: & mortuæ filiũ traxit ex utero:suoq; apposuit fœmori:donec tempus perficeret᷑:quod eũ esse in uẽtre matris opportunitas exigebat. Hũc primo clã nutriuit Ino matertera eius:postmodũ nymphis tradidit:quæ etiã ei alimenta dederũt:ut ait Ouidius:eũq;: ne a perqrẽte Iunone iueniret᷑:æderis occultauere. Huic isuper alumnũ dicũt fuisse Silenũ q captus a rusticis a Mida Baccho restitutus ẽ. Hũc ꝑterea curru & sociis honorãt. de qbus sic refert Statius. Promouet effrenæ dextra leuaq; sequunt᷑ Lynces:& uda mero lãbũt retinacula tygres. Post exultantes spolia armẽtalia portãt:Seminecesq; lupos scissasq; mimalones ursas. Nec comitatus iners:sunt illic ira furorq;:Et metus:& uirtus:& nunq̃ sobrius ardor:Succiduiq; gradus:& castra simillima regni &c. Dicũt isuper eum primũ uitem plantasse:ut ait Accius in Bacchis. O Dionyse pater optime uiti sator Semela genitus euchiam:& hinc uini deũ asserũt. æderam ei sacrã & Vannũ & Marsyam i tutelam eius ascribũt:eiq; Ariadnã Minois filiã cõiugẽ copulãt. Bacculũ ab eo reptũ:atq; denomiatũ affirmat Rabãus:ut eo hoies uino graues uterent᷑. Multis ẽt illũ nominibus uocãt:de qbus Oui. Thura dabãt Bacchũq; uocãt bromiũq; lieũ Ignigenãq;:satũq; iterũ solũq; bimatrẽ. Addit᷑ his Nyseus itonsusq; Thioneus:Et cũ læneo genialis cõsitor uuæ: Nictiliusq; eleusq; parẽs:& iacus & euhan:Et q̃ ꝑterea ꝑ graias plurima gẽtes Noia liber habes:tibi.n.icõsũpta iuuẽta ẽ. Tu puer æternus:tu formosissimus alto Cõspiceris cælo tũc cũ sine cornibus extas &c. Addit & alia noia Albericus:uocatũq; dicit Euchiũ:Briseũ:& Bassareũ. Lactan.ẽt eũ uocari dicit dytyrãbũ. Dicit isuper Seruius Orpheũ dicere hũc a gygãtibus mẽbratĩ discerptũ:qđ Albericus affirmat addẽs q̃ ab eis ebrius sit iuẽtus:eũq; dicit sepultũ:& postea surrexisse itegrũ. Pigebãt ẽt eũ antiq i habitu muliebri & nudum atq; puerulũ ei nocturno tpe tibiis & cymbalis & clamore sacrũ:qđ orgia uocabãt celebrãtes. Præter hæc alia etiã recitant᷑:sed quoniã nõ cõperta sunt oĩa:q̃ qrunt᷑:q̃ uideri possunt de appositis uideamus. Primo igit᷑ & ante oĩa ꝑ cõstãti uident᷑ tenere historiographi Dionysiũ hũc ex Ioue & Semele natũ adeo ut de tpe iter antiquos plurima fuerit uarietas:ex qbus alii Dionysiũ.alii Liberũ patrẽ uocãt. & quoniã nõ cõstat cuius Iouis fuerit filius:ego secũdo ascripsi ioui:eo q̃ eius æuũ melius uideat᷑ cõuenire cũ secũdo q̃ cũ aliquo alioꝝ. Dicit.n. Euseb.i lib.tẽporũ:a qbusdã arbitrari Danao Argis regnãte Dionysiũ in idia Nysam condidisse: & suo noie nũcupasse:& eodẽ tpe eũ i idia militasse:& eius i exercitu fuisse mulieres bacchas cognominatas ob furorẽ potiusq̃ ob uirtutẽ. Qđ qdẽ fuit circa annos mũdi.iii.M.dcc.xxix. Paulo post idẽ Eusebius dicit regnãte Danao argis Cadmus regnauit Thebis:ex cuius filia Semele natus ẽ Dionysius.i. Liber pr̃:qđ secũdũ eius annorũ descriptionẽ cõpræhendit᷑:fuisset circa annos mũdi.iii.M.dcc.lxxvi.nec multo post dicit ãno.xxxv. Lincei regis argiuorũ Dionysius:q latine dicit᷑ Liber pater:nascit᷑ ex Semele:qđ cõtigisse uidet᷑ anno mũdi .iii.M.dccc.xiii.inde subseqt᷑. Acrisio regnãte argiuis Dionysius:q & Liber pater:aduersus indos dimicãs Nysam urbem iuxta indum flumẽ cõdidit:quod factũ colligit᷑ anno mũdi.iii.M.dccc.lxx. Quanta sit hæc temporum diuersitas ab Eusebio ex cõmentariis ueterũ collecta facile cõprehendi potest. nostrũ aũt ẽ per coniecturas arbitrari:qđ uerius potuerit ex dictis tẽpus attribui æuo Bacchi. Ego aũt omissis causis me mouentibus arbitror Bacchi dies fuisse circa antiquus horũ tẽpus:seu saltẽ qđ de ꝓximo sequit᷑:eũq; ea tẽpestate natum ægisse quæ ab eo gesta narrant᷑. Sed his curiosioribus derelictis ad figmẽta tẽdamus. Fulminatã Semelẽ a casu sumptum credo:eam.s.a fulmine:seu ab ignita febre in mortẽ deductã:quarũ utranq; a Ioue.i.ab elemento ignis emissam non mirabit᷑ eruditus. Euulsum ab utero mortuæ matris fœtũ:& Iouis fœmoribus applicitum notissimũ obstetricibus officiũ designat᷑. necesse enim est:ut caloribus extrinsecis:q per Iouẽ debẽt intelligi:foueat᷑q ante tẽpus itrisecis aufert᷑. Sed cũ sit hæc expositio physica. historiã recitat Põponius Mella in Cosmographya dicẽs. Vrbiũ quas incolũt Indi:sunt aũt plurimæ:Nysa ẽ clarissima & maxima: mõtiũ meros Ioui sacer:famã hinc præcipuã habent:in illa genitũ in huius specu liberũ arbitrant᷑ esse nutritũ. Vnde Græcis auctoribus:ut fœmori Iouis isitũ diceret:aut materia gessit aut error. Hæc ille. Albericus ãt addit dicẽs a Remigio affirmari apud Nysam Liberi patris haberi crepũdia in testimoniũ qđ ibidẽ altus sit: qđ si sic est existimo potius de altero itelligendũ sit:q̃ de eo:q ex Semele natus est:ex quo etiã sequi posset temporũ diuersitates a diuersis Diõysiis exortas esse. De hoc.n.si is fuit:dicit Orosius sic. Subactã Indiã Liber pater sanguine madefecit:cædibus oppleuit:libidinibus polluit:gentẽ utiq; nulli hoium unq̃ obnoxiã uernacula tantũ quiete contentã. Cæterũ:ut ad sensus physicos tectos sub fabula iterũ redeamus: dico q̃ nonnulli uolũne per Bacchũ uinũ itelligi:& sic semeles pro uite sumet᷑:quæ ex Ioue.i.ex calore i altũ humorẽ terræ immixtũ ꝑ uitis poros trahente se prægnantẽ.i.turgidã facit: & i palmites botrosq; succos:tanq̃ i cõceptũ fœtũ emittit. tunc autem fulminatur cum adueniente autumnali calore non in ampliorẽ maturitatẽ:sed potius in corruptionem & putredinem fructũ conceptum deduceret:ut auferatur necesse est: & fœmori Iouis.i.calori altero applicetur. Quod qdẽ fit:dum pressum ex uuis uinũ:aut igni aut ipsismet pressis buliẽdũ cõcedi-

mus iteꝝ donec desecatũ tali bullitione reddat potui aptũ.Deinde Ino.i.uas illud seruat occultũ.i.contectũ ne a Iunone iueniatur.i.ne ab aere corrumpat.Seu ꝑgnātē tunc Semelē dicimus ex ioue:cũ uitē agente calore turgidā cernimus uere primo. Verum tunc fulminat:dum æstiuo calore præter consuetum exurit. Tunc āt apertis porris conceptum emittit in botros:qđ fœmeri Iouis.i.diurno calori applicatur:ut quā ex matre nō habuerat:a patre maturitatē accipiat:& tunc ino illud seruat occulte:dum a pampinis tegit ne ab aere nimis calido offendat:& illud tunc nutriunt nymphæ:dum nocturnis humiditatibus restaurat:qđ calore diurno fuerat exhaustum.Silenus senex eius alumnus dicit:eo ꝙ senes fere potu magis q̃ cibo sustententur. Qui illi a Mida auarissimo hoie restituit:qa auarus potationibus non delectatur.Curru & sotiis uti ideo a poetis dictum est:ut nōnulli ex suis demonstrent effectus.nā ꝓ curru ebriorum uolubilitas assumēda est.Lynces aũt illi attribuunt:ut intelligat uinum moderate sumptum uires:audaciā & perspicaciā augere. Tygres autem ideo currum trahunt:ut ebrioꝝ ostendatur sæuitia.nemini.n.parcit onustus uino.Sunt ꝑterea temulēti temerarii adeo:ut in quodcūq; ꝑiculum icōsiderate irruāt:qđ ꝑ semineces lupos:& scissas ursas: q̃ in ꝑda Bacchi deportantur itelligo:qđ irascantur facile:& ide ueniant in furorē:satis liqdo patet:& sic nō sobrio comitant ardore.Meticulosi etiā sunt uinolēti:qa ꝑdito recto rationis iudio sæpissime non timēda pauescunt. Virtus autē cur currui Bacchi iungatur prætactum est:ubi de lyncibus diximus.Succidui gradus ideo inter Bacchi numerantur comites:ut ebriorum titubantia designetur: quia adeo titubando incedunt: ut cadere credant cōtinue.Superadditur Baccho castra esse simillima regum: nec immerito. nā si cernamus tabernas meritorias ibidem:tabernacula frondium:cupedinarios lurcones:ædulia & potationes hinc inde ac tumultuarios rixantesq; uidebimus:quæ castris regum simillima sunt.Bacchum autem apud græcos primum plantasse uitem seu uineam:& uinum fecisse possibile est:cum longe apud hebræos id fecisse Noe certissimum habeamus.Dicunt tamen aliqui Bacchum uitem non plantasse:sed incognitum thebanis uini usum introduxisse: atq; illud uariis liquoribus immiscuisse:ut amabilius foret:quod quoniā mirabile uisum est:deus uini apud rudes primo creditus est. Hæderam præterea Baccho sacram dicunt:credo quia uites hædere tramites luxuriantes plurimum:& botros uuarum imitentur corimbi:necnon quia uireat uiriditate perpetua: per quā ostenditur uini iuuentus continua:nunquam enim quantum ad uires senescit uinum.Hac etiam poetæ coronari cōsueuere:eo ꝙ Baccho ob facūdiam sacri sint:& ad perpetuitatem carminum demōstrandam. Vānus autem illi sacer est mystica ratione. Ait autem Seruius Liberi patris sacra ad purgationem animæ pertinere: & sic homines eius mysteriis purgantur:sicut uanno frumenta purgant.Fuere tamen qui uoluere hæc purgamina uiuentibus hominibus fieri per extremam ebrietatem quæ sacrum Bacchi est:asserentes siquis in tantā ebrietatem procederet:ut in uomitum usq; ueniret:post præteritum cerebri stuporem animum exutis curis tediosis:atq; eiectis remanere tranquillum.Cui opinioni Seneca philosophus in libro:quem de tranquillitatate animi scripsit adhæsisse uidetur:Marsiam in suam tutelam ideo positum uoluisse reor:quia audax immo temerarius in Apollinem fuit:per quam temeritatem uinolētorum loquacitatē in quoscūq; tendentem intelligo:quam in conspectu rudium sæpe prudentes ab ignaris confundi uident:nō aduertētium:quia nullo talium oratio incedat ordine:sed more satyri:uti Marsias fuit:huc illuc saltitādo procedat.tandē in conspectu eruditorum nudatus Marsia.i.patefacta calefactorum præsumptione in flumen uertit.i.i lapsum:q̃ si nil dixerint talium sermo soluat.Quod ad Ariadnam coniugem spectat in sequentibus ubi de ea scribet. Hunc autem a gygantibus fuisse discerptum:& inde sepultum ideo dictum reor: quia ab Eusebio in libro temporũ scribitur ꝙ regnante Athenis Pandione anno.s.mundi.iii.M.dccc.xcvi.Marco Varrone poeta teste: hic Liber pater aduersus Perseum pugnās in prælio occisus sit:eiusq; uideri sepulchrũ apud Delphos iuxta Apollinē aureũ:& hoc quantũ ad historiā dictum sit.Sed fictioni supaddit a qbusdā eũ.s. quantuncūq; disceptũ sepelierint:itegrũ surrexisse.Quod ego arbitror debere intelligi:quod ex pluribus igurgitationibus ab elatis calore uini bibonibus factis uua consurgat ebrietas:per quam Bacchum uiuere:& aliquid agere satis patet.Dicebat tamen circa hoc Albericus Bacchum animam mundi intelligendum:quanuis membratim per mundi corpora diuidatur:tamen se redintegrare uidet de corporibus emergens:& se reformans: & semper una eadēq; perseuerans nullas simplicitatis suæ patiens sectiones.Hæc ille. Ast ego puto hunc Bacchum Alberici solem intelligendum Macrobii:ipse Macrobius transfert deorum omnium deitates. Pictus autem in habitu muliebri est:quia in expeditione aduersus Indos secum habuit mulieres:ut prædictum est:uel qa continuatæ potationes eneruent uires:debilesq; reddāt ad ultimũ potatores. Nudus uero ideo pingit: quia ebrius oīa pandat secreta:uel quia multos iam ad inopiam & nuditatem deduxerit:uel qa calores potatiōes ingerant.Puer quidem dicitur:quia non aliter sint lasciui ebrii q̃ pueri:quibus nondum iteger ē intellectus. Restat nunc de nominibus uidere.Dicitur igitur primo Bacchus:quod idem sonat quod furor:eo ꝙ uinũ & potissime nouum tam feruentis furoris est ut nullo queat claustro cōtineri:& immoderate sumētes ut prædictum est:facit etiā furiosos.Dicitur etiam Brominus a bromin:quod est consumere. Modesta quidem boni uini potatio cōsumit superfluitates ciborum:& digestionem adiuuat:ut physicis placet.sed imoderate sumptum humiditatem bonam desiccat:& neruorum hebetat uires: adeo ut plurimũ ingurgitatores tremulos effetosq; reddat. Vocat isuper & lyeus a lyen:quod est tractus:tractim enim bibitur: uel dicitur lyeus a ligogas.modeste aũt sumptũ dispersas uires colligit augetq;:imoderate sensus ligat & rationē. Vel secūdũ Fulgētium lyeus dicitur:qa lenitatē præstat.fumus.n.post aliqualē potationē magis exorabiles.Nūcupat & ignigena:seu qa ex igne genitus sit:seu qa ignē.i.calorē generat.uidemus.n.capita potantiũ fumātia: eosq; ob calorē uestimēta quandoq; deponere. Appellat etiā satus iterũ:& ob id eũ uocari dytyrambum:qđ idem sonet:dicit Lactantius:ꝙ autē iterum natus sit:supra monstratum ē.& inde merito bimater.Nyseus præterea a Nysa

ciuitate in qua colitur:uel a Nyſa uno ex uerticibus Parnaſi eidé cõſecrato.uocatus eſt Thioneus quod intonſus ſonat ideo dicitur:quia uites ex quibus orit̃ longos habẽt palmites:uel qđ melius puto:ad ſuá pueritiam oſtẽdendá:qa ĩtonſi ſint pueri.Conſitor uuæ dr̃ a uite a ſe primo plantata.Nictileus uero uocitat̃:qa noctẽ.i.tenebras ſenſibus ĩgerat.Elleus ab Ellea ciuitate in qua potiſſime colebat̃. Hiacus auté ea de cá noiatus eſt qa hoíes hiare facit.Euhan ĩteriectio eſt laudantis Bacchũ:& ſonat bonus puer.Briſeus ideo dictus:ut ait Albericus:qa primus uinum ex uua præſſit:uel briſeus:q̃ſi hyrſutus.i.ſuperbus.hic aũt eum apud ueteré græciá duas habuiſſe ſtatuas:uná hirſutá briſeim uocatá:alterá uero lené leneam uocitatá.Baſſareus aũt appellatus eſt a ſpecie ueſtiũ:qbus miniſtræ eius utebant̃ in ſacris:& ab eiſdé miniſtræ Baſſarides nũcupatæ.Liber autẽ pater dr̃:qa hoíbus libertaté uideatur ĩferre:ná potati ſerui etiá ebrietate durante arbitrant̃ ſe fregiſſe uincula ſeruitutis.Liberat p̃terea a curis:& in agẽdis ſecuriores facit:pauperes ab opportunitatibus reddit ĩmunes.deiectos extollit etiá in ſublime.Et dicit Albericus:ꝙ cũ inter initia condendaꝶ ciuitatũ diis cæteris ꝓ auſpicibus cœptoꝶ fierent ſacra:Libero patri fiebant ut libertaté futuræ patriæ cõſeruaret.Præterea ciuitates ĩperantibus orbi Romanis aut ſtipendiariæ erant:aut fœderatæ:aut liberæ.in liberis aũt ciuitatibus in ſignũ libertatis ſimulachrũ Marſiæ habebant:qué ſupra diximus in tutelá eſſe liberi patris.Inſuper mos fuit Romanis liberá togam adoleſcentibus in feſtis liberalibus exhibere ad ſignificationem liberioris uitæ in poſteꝶ cõceſſæ. Cuius qdé ſacra dicit Seruius a Iulio Cæſare Romam primo tráſlata:in quibus hyrcus ĩmolabatur & hoc ideo:quia aliquando capellæ palmites uitiæ creſcẽtes uaſtaſſent.Dicit ení.M.Teren. Varro:ubi de agricultura:eidé tanq̃ repertori uitis hyrcos ĩmolari:ut pœnas capite pendant.Ego aũt huius ſacra nõ puto a Iulio primũ Romá tráſlata ſed eius liberi p̃ris:de quo ĩtellexiſſe uidet̃ Tullius dum ubi de naturis deoꝶ ſcripſit.Hũc dico liberũ Semele natũ:non eũ:qué noſtri maiores auguſte ſancteq; cenſent libeꝶ &c. Quem ego arbitror iuxta ſñiam Macrobii ſolé:quẽ arbitrati ſunt reꝶ oíum patrẽ:& hinc liberũ patrẽ dictũ.& ſic etiam ĩtellexiſſe Virgiliũ puto.Lumina labenté cælo quæ ducitis annũ Liber & alma ceres &c.Non ení Bacchus labenté annum cælo ducit:ſed ſol.Et hæc qdem ea duo fuerunt numina:quæ Etruſci potiſſime coluerũt.Sed qcunq; hic fuerit liber:oſtẽdit Auguſtinus in libro de ciuitate dei:ei a priſcis obſcœna celebrata ſacra:& ĩter alia dicit:qđ eius in honorem pudenda uirilia colebantur in publico: adeo ut in feſtis diebus liberi mẽbrũ uirile eleuatũ ex cõpitis deferretur in urbem uerbis flagitioſiſſimis omni conceſſa licentia.inde per foꝶ tráſuectum:& in locum eidem deputatũ depoſitũ:oportebat ut honeſtiſſima omnium materſamilias illi coronam imponeret.Inſuper & Dionyſius appellatur Bacchus:de quo ubi de Dionyſio.

ℭDe Hymenæo filio Bacchi. Cap. XXVI.

HYmenæũ dicit Albericus filiũ fuiſſe Bacchi & Veneris:& ſequit̃ auctoritate Remigii:ob id habitum:qa ex nimia petulantia libido ſoleat excitari.Hymé aũt græcæ dicit̃ mẽbrana:quæ eſt ꝓprie mulieribus ſexus:in qua pauperia fieri dicunt̃:inde Hymenæus nuptiaꝶ deus dictus eſt.Sane Lactantius ab hiſtoria tractũ dicit ſcribẽs:qa Hymenæus puer fuerit athenienſis mediocri genere natus:qui cum annos puerilis ætatis excederet nec dum uiꝶ poſſet ĩplere:ea pulchritudine fuiſſe præditũ dr̃:ut fœminá mẽtiret̃.Iſtũ cũ una ex ciuibus ſuis uirgo nobilis adamaſſet:is qa nuptias deſperabat:puellá tamẽ uerſa uice diligebat extreme:& aío ſalté aſpectu ſatiſſaciebat ſuo.Cũq; nobiles fœminæ cũ uirginibus ſacra Cæreris eleuſinæ celebrarẽt:ſubito aduẽtu pyrrhataꝶ raptæ ſunt ĩteꝶ qs ẽt Hymenæus:q illo a ſe dilectá ſecutus fuerat.Cũ igit̃ ꝑ lõginq̃ maria p̃dá pyrrhatæ uexiſſent:ad q̃dá tamé regioné deuoluti:& ibi ſomno op p̃ſſi:ab ĩſequẽtibus ĩterẽpti ſunt oẽs.Hymenæus aũt relictis uirginibus euolauit Athenas pactus a cõſanguineis dilectæ ſuæ nuptias:ſi illis filias nup raptas reſtitueret: q̃s ubi ꝓ uoto reſtituit: exoptatá accepit uxoré.Qđ coniugiũ qa fœlix fuerat:placuit Atheniẽſibus nomé hymenæi miſceri nuptiis.Sunt tamé : qui dicát eũ die q̃dá nuptiarũ ruina opp̃ſſum:& piatiõis cá id adinuentũ:ut nomẽ eius celebraret̃ in nuptiis qđ oíno Seruius dánat.Ego aũt eum ob id Bacchi & Veneris filiũ dictũ reor.qa ꝓpter duo fiant nuptiæ:ſeu duo ĩteruenjunt in nuptiis:feſtũ & carnalis copula.Per feſtũ Bacchus ĩtelligẽdus eſt:ut ꝑ Virg.patet:dum dicit.Adſit læticiæ Bacchus dator &c.ꝑ Veneré aũt carnalis copula:cũ ad eam ſpectare uideat̃ ad ꝓcreandá prolẽ maré & fœminá copulare:& ex his duobus cõficiunt̃ nuptiæ:ſeu Hymenæus:qui pro nuptiis intelligendus eſt.

ℭDe Thyoneo Bacchi filio. Cap. XXVII.

THyoneũ Bacchi filiũ dicit Ouid.& de eo breuẽ recitat fabulá.Dicit ení ꝙ cũ boué fuiſſet furatus:& ob id opprimeret̃ a ruſticis:ĩuocato forte patris auxilio factũ eſt:ut a Baccho Thyoneus in uenatoré cõuerteret̃:& bos ꝑmutaret̃ in ceruũ.Arbitror ego hũc fuiſſe furẽ:&potatis optime ruſticis boué ſuũ repetẽtibus facile oſtẽdiſſe eis:& ſe uenatoré:& bouem ceruum fuiſſe.

ℭDe Thoante Bacchi filio:qui genuit Hypſypilem. Cap. XXVIII.

THoátẽ Bacchi filiũ fuiſſe carmé Ouid.demõſtrat dicẽtis.Tũ primũ ſeſe trepidus ſub nocte thyoneũs Detexit nato portás extrema thoáti ſubſidia &c.Paulus át eũ ex ariadna Minois filia ſuſceptũ teſtat̃.Sed miror q̃liter hoc fieri potuerit:cũ Thoas:ut ĩfra monſtrabit̃:genuerit hypſypilẽ:q̃ tpe thebáı belli nutrix Opheltis licurgo nemæo ſeruiebat:& ariadna anteq̃ baccho nupſerit a Theſeo rapta ẽ poſt hippolytũ ſuſceptũ:q paulo ante initiũ ſuſcepti belli thebani in Italiá abiit:& ſic lõge antiquior Thoas fuit:q̃ ariadna.Is quidé:ut teſtat̃ Statius:iá ſenex cũ lemniades:apud quos rex fuit:a fœminis ſuis cõi cõſilio occiſi ſunt:a filia Hypſypile:facto rogo ſaluatus ẽ:& in Chiũ ĩſulá nocte tranſmiſſus.

ℭDe Hypſypile Thoantis filia. Cap. XXIX.

HYpſypile filia fuit Thoátis:teſte Statio:dũ dicit.Cui regnũ genitorq; thoas & lucidus euan Stirpis auus &c.Hæc auté:ut idé refert Statius:cũ adhibuiſſet cõſenſum publico mulierum lẽniandum

consilio de occidendis masculis suis:& suis legibus uiuere:ea nocte:qua scælus a cæteris fœminis perpetratũ
est Thoantẽ patrẽ naui ĩposuit:eũq; baccho patri cõmẽdauit:& in ĩsulã Chiũ trãsmisit:& constructo in regiã
rogo se patrẽ ĩteremisse mõstrauit:eiusq; loco homicidis mulieribus ĩperauit:qua regnãte:ut ostẽdit Statius
factũ est:ut tẽdẽtibus cũ Iasone argonautis in colcos ad Lemni littus appellerẽt:& seu qa non reciperent:seu
qa ultores criminũ accessissent:ui ĩsulã cepere:& sic suscepti ĩter alios Iason ab Hypsypile receptus ẽ: & eius
amicitia usus:sociis orantibus & exigẽte tpe:reditu ꝓximo nauẽ cõscendẽs:eã prægnantẽ reliqt: quæ postea
geminos peperit:Thoantem.s.& Euneũ:& cũ minime reuerteret Iason:& casu cognitũ foret a lẽniadibus:eã
Thoanti pepcisse patri:regno pulsa est:& a pyrrhatis capta in littore in seruitiũ regis Nemeæ deducta ẽ.Qui
eidem Opheltẽ paruũ filiũ alendũ exhibuit:quæ dũ operi uacaret: uenientibus argiuis in Thebanos in ne-
mea sylua siti pereuntibus:ab his q aquæ exploratores uenerant:seu ab ipso Adrasto rege cõperta & iterroga
ta est. Quæ euestigio langiã fluuiũ ostendit:ubi sitim posuere reges:& qui illos sequebant populi:& quænã
esset explorassent:& ea casus recitasset suos:contigit ut medio ex agmie Thoas & Euneus iuuenes filii eius ꝓ
silirent matre cognita:eiusq; solarent dolores.Sed dum ipsa fortunas suas recitat alũnũ oblita: quẽ iter her-
bas floresq; ludentem liquærat:infœlici euentu cõtigit:ut is a serpente caudæ repercussione occideret.Quã
obrẽ turbatus exercitus est.Verũ Licurgus ægre filii necẽ ferens:dũ in eã impetu ageret:ab Adrasto reliqsq;
regibus:& a filiis suis seruata est.Quid tandem ex ea contigerit nusq̃ legisse memini.

¶De Amphione rege Thebaꝝ qnto Iouis secũdi filio:q.vii.genuit filios:& totidẽ filias. Cap. XXX.

Mphion fuit filius Iouis & Antiopæ:ut in Odyssea testat Homerus:Ex cuius creatiõe:ubi de An-
thiopa scribit fabula recitat.Dicit tamen Ouid.ꝙ ibidem non scribit a Ioue in tauꝝ uerso oppss-
sam Anthiopã:& grauidã factã:Et alibi dicit.Addidit & satyri celatus imagine pulchrã Iuppiter
ĩplerent gemino nicteida fœtu &c.Homerus ꝑterea ubi supra dicit.Iouẽ tres ex antiopa suscepisse
filios:Amphionẽ.s.& Zetum atq; Calaim.Hos præterea uolunt expositos a matre pulsa a Lynceo rege Theba
rum ob stuprũ cũ epapho:seu Ioue cõmissum:& grandes tandẽ a pastore quodã nutriti insurrexisse in Lyn-
ceũ:& eum occidisse:atq; Dyrcen coniugẽ eius:& demum pulso Cadmo sene apud Thebas regnasse.Ex istis
autem secundum Seruiũ Amphion musicæ artis adeo peritus fuit:ut iuxta Lactantiũ a Mercurio cytharam
meruerit:cum qua Thebanos muros construxit:ut Seneca poeta in tragœdia Herculis furẽtis dicit. Cuiusq;
muros natus Amphion Ioue Struxit canoro saxa modulatu trahẽs &c.Eumq; lydios modulos inuenisse scri-
bit Plinius.Huic insuper coniunx fuit Niobes Tantali filia:ex qua secundũ Homerũ in Iliade.xii.suscepit fi
lios:secundũ uero latinos poetas:& Ouidiũ potissime suscepit.xiiii.quos cum ob superbiã Niobis ab Apolli-
ne & Diana uidisset occisos:seipsum gladio interemit.Nunc aũt declarandæ fictiones ueniunt. Dicũt igitur
hũc a tauro Ioue:seu satyro genitũ:qđ fictũ puto ad feruorẽ libidinis opprimentis demonstrandũ: cũ scri-
bat alibi antiopã uiolẽter oppræssam.Theodontius tamẽ dicit:amphionẽ & frẽs non Iouis sed Epaphi fuis-
se filios ex antiopa:& ob hoc a Lynceo Thebaꝝ ægyptioꝝ rege antiopã repudiatã:in quẽ Lynceũ iam adulti
iuuenes insurgentes eum ĩterfecere:& aufugerunt in Græciã:& a Cadmo suscepti eũ senẽ regno priuauerũt:
& se Iouis dixere filios Floruit enim:ut dicit Eusebius in libro temporũ:in musicis lynceo regnante argis.Eũ
aũt cythara mouisse saxa in muros Thebanos cõstruẽdos dicit Albericus.nil aliud fuisse:q̃ melliflua orõne
suasisse ignaris:atq; rudibus & duris hoĩbus & sparsim degentibus:ut in unum conuenirent:& ciuiliter uiue-
rent:& sin defensionẽ publicam ciuitatem mœnibus circundarent: quod & factum est.ꝙ autem a Mercurio
cytharam susceperit:est ꝙ eloquentiã ab influentia Mercurii habuerit:ut mathematici asserunt.

¶De.xiiii.filiis amphionis. Cap. XXXI.

Mphioni ex Niobe septẽ fuere filii:& filiæ totidẽ:quoꝝ hæc fuere noĩa:Archemorus: Antegorus:
& Tãtalus:necnõ & Phadimos:Sipolos:& Xemarchus:atq; Epinitos:Demũ filiæ sic dictæ sũt:Asti
cratia:Pelopia:& Cheloris:& post has Cleodoxe:ac Ogune & Phytia:atq; Nerea. Horũ ludentes
masculi dicit Ouid.ob superbiã Niobis in latonã obloquẽtis ab Apolline occisi sunt:fœminæ aũt
a Diana Niobe matre uidente.Sane Ouid.discrepat in aliqbus noĩbus a Lactãtio.Nã pro Archemoro Anthe
goro Xemarcho atq; Epinito ponit Ouid.Ilmeneũ Alphenorẽ:& Damasiconẽ & Ilioneum.Ex his aũt nescio
quẽ Home.uocabat Amaleã.Qui hos dicit sic occisos nouẽ annis sepulchro caruisse:tãdẽ cõuersis a Ioue po-
pulis in lapides eos cõtexisse.Esto alibi dicat eos in Siphylo monte cõditos extitisse.Quod aũt isti tã repente
perierint peste factũ credo:cũ sit exterminator Apollo:& hinc cõtigisse deficiẽtibus hoĩbus defecisse q illos
sepelirent:q mortui hoĩes & in lapidẽ.i.puluerẽ cõuersi eos ẽt resolutos texere:aut texisse creditum. Vel:qđ
melius dictũ puto:populos lapideos factos.i.malis duratos illos:ad inuentis urnis:ut ait Home.apud Syphi-
lum sepelisse:nõ eni aliquãdo ob pietatẽ nimiã possumus qđ debemus Seu aliter potuit cõtigisse:hos ĩminẽ-
te peste populari ritu sepultos:& nouẽ annis neglectos demũ regio more lapideis urnis ĩmissos.

¶De Zeto secundi Iouis filio.vi.qui genuit ithilũ & Thyin. Cap. XXXII.

Etus filius fuit Iouis & Antiopes:ut ubi de Amphione tantum dictum est. Hunc dicit Lactãtius su-
z per achilleide:& Seruius similiter rusticum fuisse hoiẽm:esto cum fratre regnauerit.

¶De Ithilo & Thyi filiis Zeti. Cap. XXXIII.

Thilus.& Thyis:ut testatur Homerus in Odyssea:filii fuerunt Zeti regis ex Aidona coniuge. Ithi-
lum autem per errorem nocte Aidona mater interfecit putans eum Amalea Amphionis filium.In-
uidebat quidem uxori amphionis:eo ꝙ sibi sex essent filii masculi.Quæ ut ait leontius:crimẽ suũ
cognoscens optauit mori:miseratione tamen deorum in carduelem uersa ithilum deflet.de Thyi
autem nudum superest nomen.

ℭDe Calato secundi Iouis filio.vii. Cap. XXXIIII.

Alatus filius fuit Iouis & Anthiopæ:ut Homerus in Odyssea describit: de quo nil præter nomen legisse memini.

ℭDe Pasythea & Egyale & Euphrosyne gratiis secũdi Iouis filiabus. Cap. XXXV.

Asythea & Egyales & Euphrosyne:q̃ gr̃æ seu Charites appellant̃:ut placet Lactãtio:Iouis & Antonoi fuere filiæ.Has dicũt ueneris eẽ pedisseq̃s:affirmãtq; qa se lauẽt ĩ acydalio fonte:q in Orchomeno Boetiæ ciuitate ẽ:& ĩde nudas ĩcedere:& inuicẽ uinctas:ac ex eis duas facie ad nos eẽ cõuersas:cũ tergũ tertia uertat.Quid aũt in hoc senserint ueteres excutiẽdũ ẽ.Cũ.n.gr̃a sp in bonũ sonet:merito Iouis dicunt̃ filiæ:cuius effectus sp in bonũ tendũt.Et cũ cõiunctionũ oĩum ex attributa potẽtia causatrix uenus sit:ut supra dictũ est:illi merito obsequunt̃ cũ sp uideat̃ aliquali gr̃a p̃cedente qs in unionẽ seu amicitiã ire alterius:utputa rõne beneficii ĩpensi:uel cõplexionis & moꝝ cõformitate:seu studioꝝ similitudine:& huiusmõi.Et iõ:ut placet Fulgentio:Pasythea q̃ gratiaꝝ prima est:interprætãt attrahens:eo q̃ ante alia q̃cunq; moueamur cã:ad aliq̃ rem desiderandã attrahimur.Secũda aũt Egyales interprætãt demulcẽs: & hoc iõ:qa nisi delectaret in p̃cessu:q̃d appetiuimus ante nõ iretur in p̃seuerantiã amicitiæ:ĩmo dissolueretur ilico:& iccirco ut demulceat:& delectet necesse ẽ q̃d attraxerat ante.Tertia aũt Euphrosyne appellãt q̃d retinẽs sonat:ut p hoc ĩtelligãt in uacuũ qs in delectationẽ alicuius rei attrahi:atq; se attractũ delectari nisi qs ope suo teneat q̃d attraxerat & delectat.Et hinc potes aduertere duas in te gr̃as uenientes. Tertiã uero a te in illas ĩeuntẽ:& sic duæ in nos faciẽ:tertia tergũ uertit.Vel aliter:siq̃d enĩ in hoĩem gratũ miseris:ab eo ĩ te duplũ:seu maius redire uidebit:& ob id dicit Ilioneus Didoni apd̃ Virg.Ne te certasse priorẽ pœniteat: q̃si uelit ĩtelligi:si nobis boni aliq̃d feceris:& uiuat æneas duplicatũ ab eo recipies.In acyde aũt fonte iõ balneari dicunt̃:qa acyda græcæ latine cura ẽ:& hoc ideo fictũ:ut sentiamus quia dum trahimur: dũ mulcemur: dũ retinere conamur:uariis curis angimur.Nudas aũt eas ĩcedere nõ ob aliud uoluere: nisi ut uideremus in captãdis amicitiis nil fictũ:nil fucatũ:nil palliatũ ĩteruenire debeat:q̃nimo simplici & pura mẽte: atq; apta in hoc debemus incedere.nam qui aliter exquirunt amicitiarum mercatores potius q̃ factores dici possunt.

ℭDe Lacedæmone.xi.secũdi Iouis filio:q genuit Amiclatẽ. Cap. XXXVI.

Acedæmon:ut scribit ditis cretẽsis eo in libro:quẽ de expositiõe græcoꝝ in Troianos cõposuit:filius fuit Iouis ex Taigeta filia Agenoris Phœnicũ regis.Esto Eusebius in lib.tempoꝝ dicat eũ filiũ fuisse Semeles patre nõ noĩato:eũq; Crotopo argiuis regnãte Lacedæmonẽ cõdidisse ciuitatẽ.

ℭDe Amiclate filio Lacedæmonis:qui genuit Argulũ. Cap. XXXVII.

Miclas:ut prædictus ditis asserit:filius fuit Lacedæmonis.Esto sint libri:in quibus legãt: Lacedæmonem fœminã fuisse:& ex ea Amiclatem natum:ego tamen hominem fuisse puto.

ℭDe Argulo filio Amiclatis:qui genuit Oebalum. Cap. XXXVIII.

Rgulus:ut idẽ ditis dicit:filius fuit Amiclatis:quẽ Theodõtius dicit primũ iunxisse apud Acheos q̃drigã:sed timeo ne similitudine fere noĩs deceptus sit.Is enĩ qui primus quadrigã iunxit in græcia Aregillus dictus est:& id adinuenit regnãte Arge Phorbante:qui diu ante Argulum fuit.

ℭDe Oebalo Arguli filio:qui genuit Tyndaꝝ & Icarum. Cap. XXXIX.

o Ebalus:ut dicit ditis & Theodontius filius fuit Arguli: quẽ regnasse dicit Paulus apud Laconas: quos a se Oebalos nominauit.Huic duos fuisse filios comperimus: Tyndaꝝ.s.& Icarum.

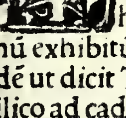
ℭDe Tyndaro Oebali filio. Cap. XL.

Yndarus:ut Ditis scribit & Theodontius:filius fuit Oebali:illiq; successit in regno:ex quo & si nil aliud habeamus:hoc saltem legimus:eũ Lædam habuisse coniugem:quæ si non ex eo:ex Ioue tamen eius in regia Castorem & Pollucem:& Helenam & Clitẽnestrã peperit:dato sint: qui Castorem:& Clitẽnestrã non Iouis:sed Tyandri filios dicant.Ego omnes quattuor Tyandri fuisse arbitror:sed absit ut auferã tam pudicissimo deo liberos:quos illi liberalis dicauit antiquitas.

ℭDe Icaro Oebali filio:qui genuit Origonẽ Iptimã: & Penelopẽ. Cap. XLI.

Carus:ut dicit Leontius:Oebali fuit filius. Hunc Lactãtius dicit comitẽ fuisse Liberi p̃ris:&ab eo accepisse:uti uinũ exhiberet mortalibus.Qui cũ pastoribus:seu secũdũ alios messoribus suis exhibuisset:& hi:seu qa ultra debitũ:seu qa ĩsueti potassent ebrii facti:& inde existimãtes sibi uenenũ exhibitũ:Icaꝝ apud Marathonẽ uenatiõi uacãtẽ ĩteremerũt.Quẽ dicit seruius a cane suo diu seruatũ:tãdẽ ut dicit Theodõ.cũ canis fame ĩpulsus domũ redisset eiq; Erigores uirgo Icari filia panẽ dedisset: & ipse ilico ad cadauer reuerteret̃ dñi:Erigones eũ secuta patrẽ occisum cõperit:cuius tãdẽ p̃cibus Icarus ĩ cælũ assũptus ẽ:& ĩ Boetẽ cõuersus:& cũ eo canis:q assyrius nũcupãt.Possibile ẽ:cũ ĩ octaua sphæra ĩ antiq̃s astrologis multæ sint imagines q̃dã stellaꝝ designatiõe figuratæ:ex his aliq̃s ĩ cõsolationẽ remanẽtiũ post Icaꝝ noĩe Icari & canis sui denoĩatas:Veꝝ ego nõ credo hũc eũ Icaꝝ fuisse:q Oebali filius fuit: aut Penelopis pater.

ℭDe Erigone filia Icari. Cap. XLII.

Rigones filia fuit Icari:ut Lactãtius affirmat:& Seruius:q cũ Baccho placuisset:ab eo ĩ spẽ uuæ:ut ait Ouid.decepta ẽ atq; opp̃ssa.Hæc tamẽ ut dicit Seruius:cũ ductu canis in Marathoniã syluã patrẽ a rusticis occisum cõperisset:fleuissetq; diu:tandẽ doloris ĩpatiẽs ĩ arbore laq̃æo se suspẽdit: sed seu corpis põdere nimio:seu laq̃i uel rami debilitate factũ sit in terrã cecidit.Cuius tamen miserti dii eã ĩter sydera trãstulerũt:fecerũtq; ex ea in Zodiaco signũ illud:q̃d adhuc uirginẽ appellamus:tractu tamẽ tpis:cũ secũdũ Lactãtiũ umbra eius regionẽ illã ĩfestaret:ad eius irã mitigãdã cõpertũ est ex cæra humanã formare spẽm:& in eadẽ arbore appẽdere:& a pastoribus canibusq; diẽ illã celebrare facere:ex quo

Virg. Tibiq; oscilla ex alta suspēdūt mollia pinu. Sane Seruius aliter. Dicit.n.ꝙ cū post aliquātū tpis Atheniēsibus eēt morbus imissus talis: ut etiā uirgines furore quodā cōpellerent ad laqueū: essetq; ab oraculo respōsum sedari posse pestē illā: si reqrerent Erigonis & Icari cadauera. Qui illa qsiuere diu: & cū repiri nō possent: ad ostēdendā deuotionē suā athenienses: q̄si in elemēto alieno ēt qrere uiderent: suspēdebant in arboribus funes ad q̄s se tenētes hoīes hac atq; illac agitabant: ut q̄si per aerē illoꝝ cadauera petere uiderēt: Sed q̄a plurimi cadebant: īuenere formas ad sui oris similitudinem: & eas pro se suspēsas mouebāt. Vnde oscilla dicta sūt ab eo: ꝙ in his cilarent. i. mouerent ora: & eo modo pestis purgata est. A Bacho āt eā in specie uuæ deceptam: ideo dictū credo. quia possibile fuit insuetā: dum uuas comederet: ebrietatem incidere.

ℭDe Hiptima filia Icari. Cap. XLIII.

Iptima filia fuit Icari: ut in odyssea testatur Homerus dicens. Hiptimæ puellæ magnanimi Icari: quæ Eumilo nupsit: domum fratris habitanti.

ℭDe Penelope filia Icari & uxore Vlyssis. Cap. XLIIII.

Enelopes filia fuit Icari: ut in Odyssea testat Home. dum dicit: Filia Icari ualde sapiēs Penelope. Hæc qdē: ut satis uulgatū ē nupsit Vlyssi: & ex eo Thelemachū filiū pepit. Postea cū iuisset Troiam Vlysses: & īde diu post Troiā deletā errasset: multa passa est: tā ob pudicitiā suā tutandā: quā ꝓcatores plurimi sollicitabāt: q̄ ob timorē insidiaꝝ aduersus Thelemacū a ꝓcatoribus positarū: & dolorē nō redeuntis Vlyssis. Tādē eis seruatis: uiꝝ rehabuit: in quē tandē finē iuerit: nō satis certū habeo. Dicit tamē Leontius Lycophronē græcū poetā dicere: Penelopē cōcubitū oīum procantiū passam: & ex uno eorum genuisse quendā filiū: cui Pana nomē fuit: qđ cum in reditu cognouisset Vlysses: statim abiit ad insulam Gortinam: & ibidem obiit. Quod absit: ut credam pudicitiā penelopis a tot: tamq; ægregiis celebratam auctoribus: ab aliquo fuisse maculatam: quicqd licophron loquatur maliloquus.

ℭDe Tantalo duodecimo Iouis secundi filio. Cap. XLV.

Acedæmoniis expedita ꝓsapia: ad reliquos Iouis secūdi filios redeundū est: ex q̄bus duodecimū Tantalū dicit Theodontius Iouis fuisse filiū: Fuit enī is antiq̄ssimus Corinthioꝝ rex: & pius hō: atq; deoꝝ mensis sæpe accubuit. Quod ideo fictū puto: quia cælsissima sit arx corinthioꝝ adeo: ut si quis eam ascendat in cælum uideatur conscendere: & esse cum superis.

ℭDe Hercule. xiiii. secūdi Iouis filio: q genuit Carthaginē. Cap. XLVI.

Ercules hic a Cicerone in lib. de natu. deorum cognominat. iiii. & ab eodē dr̄ iouis filius ex Asterie sorore latone susceptus. Hūc p̄terea sūmæ a Tyriis coli dicit: & ex eo Carthaginē filiā genitā.

ℭDe Carthagine. iiii. Herculis filia. Cap. XLVII.

Arthago: ut proximo supra monstratum est: Herculis quarti fuit filia: quā nos Carthaginem nuncupamus: quæ ideo Herculis filia dicta est: quia a Phœnicibus: qui Herculem summæ colebant posita est Herculis dei sui auspicio.

ℭDe Minerua secundi Iouis filia. xiiii. Cap. XLVIII.

Inerua non ea cui cognomē tritonia fuit: Iouis secūdi fuit filia: ut scribit Tulli. de naturis deorum: quā idē Tul. iuētricē asserit fuisse belloꝝ atq; principē: & ob id a nōnullis Bellona appellata est: & soror Martis: & auriga ut testari Statius uidet dicens. Regit atra iugales Sanguinea Bellona manu: lōgaq; fatigat Cuspide &c. Nec ea fuit hæc: quā ueteres uirginē & sterilē asseruere: q̄nimo: ut idem dicit Tul. ex Vulcano Cæli filio antiq̄ssimo Apollinē primū peperit. Præterea ut dicit Leontius: hæc est: quā armis īsignē finxere: oculis toruam: Hastāq; gerentē longissimā cū chrystallino clypeo: & hoc magis ad ostētationem īuenti a se belli: q̄ ob aliquod aliud significatū: qđ ego non credo: q̄nimo īsignia illa ad aliqđ mysterium ostendendū apposita oīa puto. Nā cum oēs assiduis īfestemur bellis: armatā fingi puto ut doceamur prouidos uiros semper in armis consistere idest consiliis: q̄bus ad emergentia possint obsistere. Quod oculos habeat toruos: ostendit sapientē de facili capi non posse: cum utplurimū exterioribus actibus longe aliud se ostendat agere q̄ gerat aīo: uti toruus alibi respicit q̄ ītuentes eius faciem arbitrentur. hasta autem illi dicatur longissima: ut noscamus prudentem uiꝝ ēt longinqua cognoscere: & ex longinquo ictus īfigere: atq; a se insidiantes repellere. Crystallinū aūt ideo illi clypeū attributū est ut appareat in transparenti crystallo atq; solido corpore sapientē uiꝝ æque simul & hostis uidere opa: & seipm̄ remediis opportunis ꝓtegere. Huic insup dicit idē Lactā. cū Neptuno de īpositiōe noīs ciuitati Athenaꝝ fuisse certamē: illudq; p̄sentibus diis in ariopago agitatū: actūq; eoꝝ snīa: ut q̄s eoꝝ terra ꝑcussa laudabiliorē ꝑduxisset effectū: is ciuitati nomē īponeret: ob quā rem Neptunus ꝑcusso tridente solo equū ꝑduxit. Minerua aūt hasta ꝓiecta produxit oliuam. Quæ quoniā utilior uisa sit equo: Minerua deoꝝ iudicio ciuitatē e suo noīe nuncupauit Athenas: nam Minerua a græcis Athena noīata ē. Quid hic figmēti est: sic Albericus exponit. Dicit enī Cecropi cōditori q̄ & huic Mineruæ contēporaneus fuit. & iuxta Theodontiū pater fuisset aliquādiu ambiguū: an illa a cōmoditate maris quo etiā plurimū ualebat: an cōmoditate terræ: qua ēt plurimū abundabat: denoīaretur: quā maris cōmoditatem per equū designare uoluere: q̄a & mare uehat: ut equus: & equus ut mare uelox sit: & nonnunquā īpetuosus: & furore nimio plenus: ut mare: terrā uero oliuam: seu q̄a locus oliuaꝝ abundans sit: seu q̄a pingue sit solum & fertile. Tandem cum cerneret circūspectus homo maris cōmoda uariis ex causis posse subtrahi. & terrestria q̄licunq; esse continua: a terrestribus perpetuis denoīandā censuit: atq; uocauit athenas: quod latinæ immortales sonat. Ego autem puto: cum Maritima ciuitas sit athenæ dissensionem hanc inter nautas & mecanichos homines ostendentibus nautis rem plurimum augeri nauigiis: quæ per equum intelligenda sunt. Mechanici autem contra artibus & agricultura ciuitates sustentari & augmētari q̄ per oliuam demon-

ſtrantur:cũ eius ſit liquor mitis & ampliatius:qobrẽ a diis.i.a iudicibus in hoc datis pro mechanicis ſnia lata eſt:& hic optime Neptunus inductus eſt:ꝓ mechanicis autẽ Minerua:quæ artiũ oĩum fere reptrix fuit.Poſſet qs hic obiicere Iouẽ primũ regẽ Athenaꝝ dictũ lõge antiqorẽ Cecrope:& hic Cecropẽ cõditorẽ dicimus Athenaꝝ hanc obiectionẽ paucis abſoluit Leontius.Dicit eni non de nouo ædificatas Athenas a Cecrope:ſed mari propinquiores factas:& hac tempeſtate ſponte ſua oliuam in arcem natam.

℄De Archade.xv.filio ſecũdi Iouis:qui genuit ionium. Cap. XLIX.

ARchas Iouis fuit filius & Caliſtonis nymphæ:ut clare teſtat̃ Ouidi.Huius.n.matris poſt Lycaonẽ patrẽ e regno pulſum a Ioue:ut refert Paulus:ſe choris Dianæ ſociauit:& in uenatiõibus uitã agẽs:cũ ætate ualeret & forma a Ioue dilecta eſt:ut dicit Ouid.ab eodẽ ſub ſpecie Dianæ inter umbras nemoꝝ decepta & oppſſa eſt.Quæ cũ cõcepiſſet:& iam excreſceret uterus:a puellis ſociis ad lauacrum euocata eſt:ſe lauãte Diana.Hæc ãt timẽs ne crimẽ appareret ſuũ:ſi ueſtimẽta deponeret:lauari renuebat:tãdẽ a uirginibus nudata:cũ turgidũ uentrẽ Diana uidiſſet cõfeſtim eã a cõſortio ſuo repulit:quæ poſtea Archadẽ pepit.Quod facinus cũ cognouiſſet Iuno irata ĩ eã:illã diu traxit crinibus:& tãdẽ transformauit in urſam Archas ãt cũ grãdis eẽt:eã ſibi ĩcognitã & ad ſe ueniẽtẽ uoluit occidere.aſt ipſa pauida:ut ait Theodõ. in Iouis tẽplũ:cuius ſp erãt aptæ ianuæ:nec ppea aut fera:aut auis intrabat ulla aufugit:in qd & Archas ſecutus eſt:quos cũ uellẽt ĩcolæ occidere:a Ioue ꝓhibiti ſũt:& mutato æque in urſum Archadẽ ambos in cælum trãſtulit:& circa polũ arcticũ locauit.Caliſto ãt urſa minor dicta ẽ:ubi maior uocatus ẽ Archas. Iuno aũt ex hoc turbata:qd pellex ĩ cælũ ſuſcepta eẽt una cũ filio:acceſſit ad Tethydẽ magnã nutricẽ ſuã:orauitq; ne has urſas mortalioꝝ ſyderꝝ ſuis undis lauari pateret̃:qd Tethys ultro ſe facturꝝ ꝓmiſit & ſeruat uſq; ĩ hodiernũ. Sub hac fictiõe:utplurimũ latet hyſtoria.Nã ſupato a Ioue lycaone:Caliſto filia aufugit ad uirgines Panyliceo ſacras:& cũ his emiſſo ꝑpetue uirginitatis uoto cõtigit:ut audito a ioue:ſua formoſitate caperet̃:& ĩcideret ĩ deſideriũ potiũdi:& cũ ſe ĩ habitũ ſociaꝝ trãſformaſſet:clã nocte acceſſit ad illã:& cũ uariis ſuaſiõibus ĩ ſuũ deſideriũ traxiſſet:eã uitiauit atq; ꝑgnãtẽ fecit.Poſtremo cũ partu crimẽ appareret Caliſtõis: eueſtigio cũ maxĩo dedecore ſuo:nil ulterius timore iouis audiẽtibus uirginibus ſacris:una cũ filio clauſtris excluſa ẽ. Quæ ob ruborẽ clã ſeceſſit in ſyluas:& in eis latuit diu ĩcognita. Sane cũ adoleuiſſet filius eſſetq; ingentis aĩ: nec poſſet ꝑpeti matris ĩperiũ:eã uoluit occidere.Quæ timore ꝑcita ſyluas liquẽs cõfugit ad Iouẽ : qui eã in gratiã filii recõciliauit:ꝑmiſitq; ut in patriũ poſſet redire regnũ:iuitq;.Quãobrẽ cũ Archas ferox iuuenis Pelaſgos in ditionẽ redigiſſet ſuã:Archades illos ex ſuo noĩe appellauit:Archades autẽ Caliſtionẽ:quã mortuã putabãt ob diuturnã latebrã urſam appellauere:cũ urſus:ut aiunt phiſiologi:certam anni partem in cauernis moretur dormiens:& a noĩe matris urſum ẽt filium uocauere:quos ambos poſtea in gratiã Archadis poetæ in cælum tranſlatis dixere:& ex canibus eius in locis in quibus hos locauerunt:diu ante ab ægyptiis figuratis fecere urſos.qd autẽ a Tethyde Iunonis alũna lauari in oceano nõ permittat̃:ſumptũ eſt ab eleuatione poli:qui in regione noſtra adeo eleuatus eſt:& hæc ſydera adeo illi ꝓpinq̃:ut circuitiõe cæli:ſicuti reliquæ quæ occidendo mergi uidentur Oceano:mergi non poſſunt:imo earum circa polum integrum circuitione uidemus.Hunc Archadem ſcribit Euſebius ſubegiſſe Pelaſgos anno mundi.iii.mili.dccviii.

℄De Ionio filio Archadis:qui genuit Nicoſtratam. Cap. L.

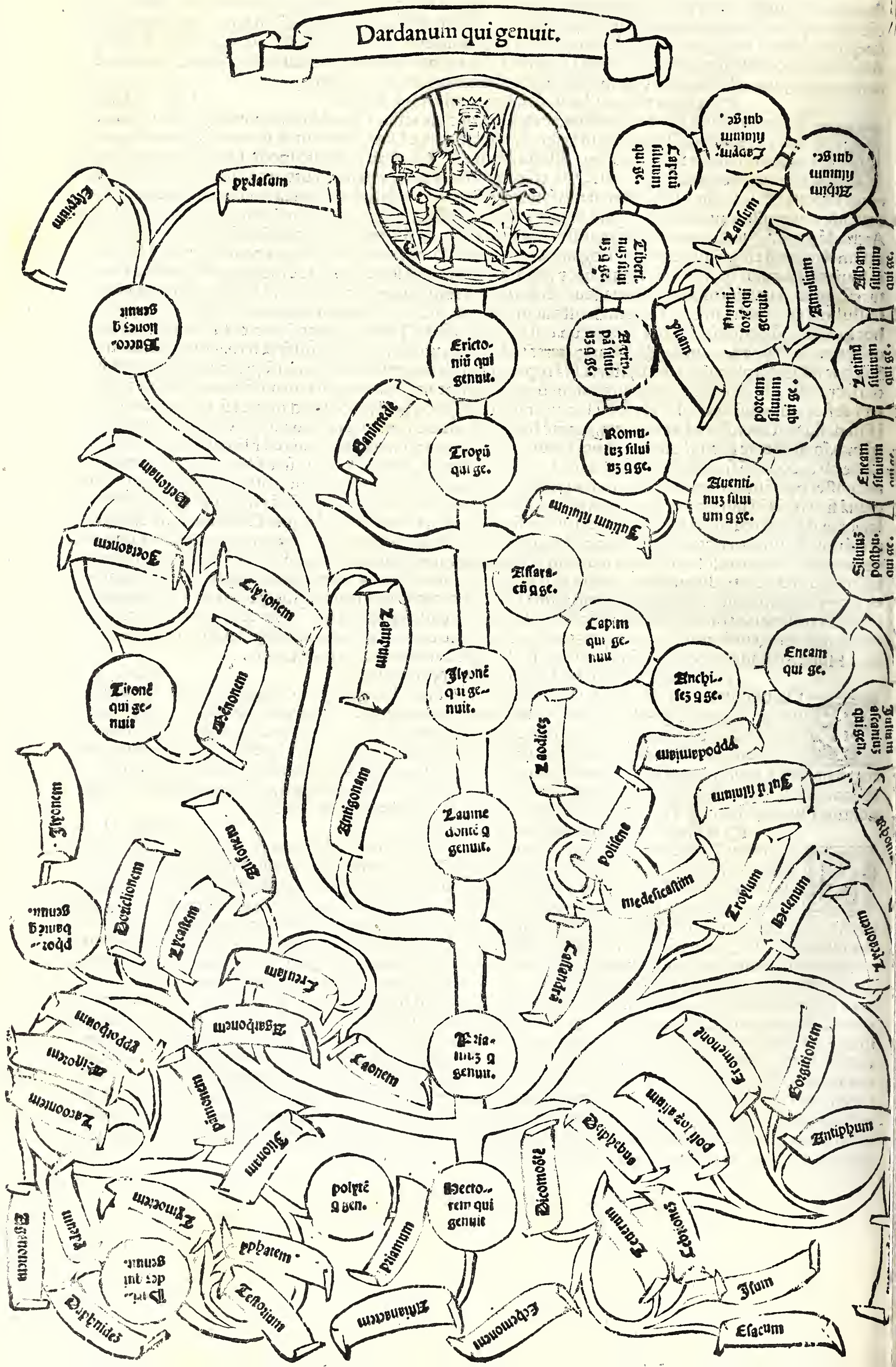
IOnius fuit:ut ait Theodon.& poſt eũ Paulus Archadis filius ex Selẽne nympha ſuſceptus:hõ æuo ſuo bellica arte:& potiſſime nauali pitiſſimus adeo:ut littora fere oĩa peloponẽſia:& uſq; ad mare ſiculũ ſuæ ditioni ſubigeret:& a ſuo noĩe Ionas & Ioniũ cognominaret mare:q in tã grandẽ uenere ꝑeminentiã:ut ſibi totius græciæ quartã partẽ ſubeſſe dicerent:& Ionicis litteris atq; grãmatica uti cogerent.Sane Leontius negat hoc cognomẽ genti mariq; inditum a Ionio rege:affirmans diu ante illis fuiſſe ab Ione Inaci filia:cui maximũ in partibus illis fuit imperiũ appoſitũ:quod etiam alibi ipſemet teſtat̃ Theodontius.Fuit ergo Ionii:ut Theodontius dicit & Leontius:filia unica nomine Nicoſtrata.

℄De Nicoſtrata filia Ioni & matre Euandri. Cap. LI.

NIcoſtrata:Theodontio & Leontio aſſerẽtibus:filia fuit Ionii Archadũ regis:quæ cum ſecundũ ꝑdictos Pallãti cuidã Archadũ uiro nobili nupſiſſet:ſeu ſcđm alios eius nurus exiſteret:ex Mercurio poſtea Euãdrũ Archadiæ regẽ cõcœpit:& cũ græcaꝝ litteraꝝ eſſet doctiſſima:adeo uerſatilis fuit ingenii:ut ad uaticiniũ uſq; penetraret uigilanti ſtudio:& famoſiſſima uates euaſit.Et cũ q̃rentibus nõnunq̃ expromeret futura carmine.Nicoſtratæ abolito noĩe:Carmenta nuncupata eſt.Quæ cũ Euander putatiuũ patrẽ:ſeu uerũ potius occidiſſet caſu:ut quidam uolunt.Seu ut aliis uidetur:ſeditione ſuorum e regno pulſus auito magna filio fugienti uaticinio promittens:cũ eo ad Italiã deuenit:& hoſtia tyberis ĩtrans in palatino monte conſedit.Et cũ ſylueſtres comperiſſet incolas:nouos litterarum caracteres adinuenit:eoſq; earũ cõiunctiones ſonoſq; edocuit.Quæ & ſi ab initio.xvi.tantũ fuerint aliis a poſteris ſuperadditis:eis in hodiernũ uſq; utimur.Cuius rei admirati rudes:non hoĩem ſed deam potius arbitrãti ſunt:& cum eam adhuc uiuentem diuinis celebraſſent honoribus:mortuæ ſub infima Capitolini montis parte:ubi uitam duxerat:ſacellum ſuo nomini condidere.Et ad eius perpetuandam memoriam a ſuo noĩe loca adiacentis carmentalia uocauere.Quod quidem nec Roma iam grandi aboleſſe paſſa:quinimo ianuam ciuitatis:quam ibi exigẽte neceſſitate ciues conſtrui fecerant carmentale per multa ſæcula uocauere.Supererat:ut omnis iouis ſecundi poſteritas eſſet appoſita.Dardanum qui ex filiis eius unus fuit:& omnẽ ipſius proſapiam apponere.Veꝝ quoniam uolumen hoc quintum finem poſcere uidebatur:& illam eſſe longiuſculam:uiſum eſt hic terminum figere:& Dardanum prolemq; ſuam ſequenti uolumini reſeruare.

Explicit liber quintus.

DARDANVS ET PROLES SEXTO SVA SCRIBITVR OMNIS.

¶Genealogiæ deorum gentilium secundum Ioannem Boccacium de Certaldo. Liber sextus Incipit.

Prohœmium.

Defecerat in faucibus Tyberis leuis cymbulæ ĩpetus ubi dũ ociosus:& nouas uires:& nouos expectarẽ pariter flatus:q̃dã loci ueneratiõe tractus cœpi adiacentia cuncta cõspicere. Erat ibi uidere Laurẽti ueteris:lauiniq; minas:& priscorũ latinoꝝ cunabula. Inde longã albã a fœta sue denoĩatam:siluis obsitã atq; uepretis:nullũ fere de se p̃ter nomẽ p̃stante uestigiũ. Ast ulterius paululũ aurea olĩ Roma fulgebat ueteri potius splendore:q̃ lumine nouo. Quã dũ toto intuerer aĩo:in mẽtẽ prisci uenere reges:uenere & p̃ceres:sublimesq; duces insignes uirtute plurima:& militari disciplina:atq; sanctissima paup̃tate spectabiles. Venere triũphi conspicui:subactæq; undiq; nationes:& gloria singularis ĩperii:q̃ sola mortales cæteros superauit: & ob quã orbis totius & frena regere & uocari meruit caput. Dũq; mecũ mirabundus p̃quirerẽ:quisnã tãtæ molis genitor: q̃s dici primus potuerit parens: Terra an Titanus uel neptunus potius educere ingentia corpora consueti:tuscus Dardanus subintrauit memoriã:eũq; uictoriosi populi uetustissimũ auũ memini. Nec ex lõginquo uidebaẗ littus:ex quo nauẽ soluerat iturus in Asiã usq; tã iclytæ posteritatis ĩ semina p̃iecturis:q̃obrẽ ne omissa uideaẗ p̃les tãta claritate cõspicua:tusci fluminis relictis hostiis ueterẽ secutus aquæ sulcũ.ut occulta fide maioꝝ monumẽta cognoscerẽ:Zephyro fauẽte in littus usq; Meoniũ cõtẽdi:ut abinde eo p̃stãte q̃ aq̃s seiunxit ab Arida:tã grãdis:tãq; admirabilis ĩperii per suas successiones:auos uetustissimos recenserẽ & in ultimũ usq; inclytæ posteritatis deducerẽ successores.

¶De Dardano.xvi.Iouis secundi filio: qui genuit Erictonium. Cap. I.

Ostensum est in p̃cedẽtibus iouẽ secũdũ Cæli fuisse filiũ:cuius posteritatis:q̃m series ĩ p̃cedẽti uolumine fere oĩs designata ẽ:solo reseruato Dardano:ĩ hoc libello eius sobolẽ describemus: eo p̃assumpto: quẽ ueteres iouis testanẗ filiũ ex Electra Athlãtis filia:& Corithi regis cõiuge susceptũ ex quo de fastis ait Ouid. Dardaniũ electra q̃s nescit Athlãtide natũ. Scilicet Electrã cõcubuisse Ioui &c. Hũc aiũt p̃isci iter cæteros filios iouẽ p̃cipue dilexisse. Sed q̃d uelit fictio paucis aduertamus. Cõstat ãt s̃nia Pauli Dardanũ Corithi regis fuisse ex electra cõiuge filiũ:sed ad nobilitãdã posteritatẽ ioui attributũ:cui ẽt moribus erat cõformis. Nã natura mitis hõ fuit & religiosus:ut idem ait Paulus. Huic Iasius fuit fr̃. Esto sint q̃ addãt Italũ:& Sicanũ atq; Cãdauiã sororẽ:& cũ Coritho sola ciuitas Corithus eẽt de suo noĩe dicta:& ea erat q̃ hodie opiniõe Pauli aliq̃bus additis l̃ris uulgo Corneto uocaẗ. Venerũt eo mortuo de successiõe ĩ discordiã fr̃es natu maiores:Dardanus:& Iasius:q̃ cõmotus Dardanus:q̃ t̃pe posterior erat:Iasiũ interemit. Quã ob cãm cũ turbatos ciues cerneret:cũ p̃te pp̃li nauẽ cõscẽdit:& lõga actus nauigatiõe:p̃rio in Samo thraciã:q̃ tũc samos erat:sedes habuit:ut testaẗ Virg. dicẽs: Arũcos ita ferre senes:his ortus ĩ agris Dardanus ideas phrigiæ penetrauit ad urbes: Treiciãq; samũ:q̃ nũc Samothracia ferẗ: Hic illũ corithi tyrrhena a sede p̃fectũ &c. A Samo ãt eã ĩ Asiæ p̃te abiisse:q̃ Helespõto cõtigua ẽ mari:& eã quã occupauit horã de suo noĩe Dardaniã nũcupasse:quã apud regnauit:oppido eiusdẽ noĩs cõstructo:q̃d cõtigisse uisum est Eusebio circa xxxv. Moysis annũ regnãte argiuis Steleno:q̃ mũdi fuit annus.iii.M.dcc.xxxvi. Ibidem ãt: cũ annis regnasset q̃nquaginta:uti idẽ dicit Eusebius in libro temporũ. Ericthonio filio relicto superstite diem clausit.

¶De Ericthonio Dardani filio:qui genuit Troium. Cap. II.

Ericthonius filius fuit Dardani. Hũc Paulus arbitraẗ ex Cãdauia Dardani coniuge & sorore natũ. Hic aũt Dardano patri successit:& cũ regnasset annis.xlvii. Troio filio derelicto: defectus est.

¶De Troio Erictonii filio:q̃ genuit Ganymedẽ:Ilionẽ:& Assaricũ. Cap. III.

Tros seu troius filius fuit Erictonii:ut carmine patet Ouidii. Huius Erictonius.tros ẽ generatus ab illo. Hic patri succedẽs:cũ uir eẽt armoꝝ ampliato regno ex suo noĩe regionẽ:q̃ usq; tũc dardania dicebaẗ:appellauit Troiã. Huic bellũ fuit aduersus Tantalũ Phrygiæ regẽ ob raptũ sibi ab eo Ganymedẽ filiũ:quẽ præter Ilionẽ & Assaricũ genuit:quibus superstitibus diem obiit.

¶De Ganymede Troi filio. Cap. IIII.

Ganymedes Troi regis fuit filius speciosissimus adolescẽs:de quo sic Virg. Intextusq; puer frondosa regibus ida Veloces iaculo ceruos cursuq; fatigat. Acer anhelãti similis: quẽ p̃pes ab ida Sublimẽ pedibus rapuit iouis armiger uncis. Longæui palmas ne q̃cq̃ ad sydera tendunt Custodes:sæuitq; canũ latratus ad auras &c. Hũc ĩ cælũ raptũ dicit Ouid.& p̃icernã Iouis factũ:& aq̃rii signũ. Cuius fictionis intẽtũ paucis iudicio suo Fulgẽtius explicat dicẽs. Iouis pugnãtis nauali certamine: existẽtisq; in naui:cuius aq̃la erat ĩsigne:bellicã p̃dã fuisse ganymedẽ. Eusebius aũt ĩ lib.t̃poꝝ nõ a Ioue raptũ:sed a Tãtalo Phrygiæ rege dicit:q̃d scriptũ asserit a Phãdro poeta:& ob hoc ortũ bellũ inter Troiũ & Tãtalũ:& hic uideẗ frustrari Ouidii dictũ. Sane secũdũ Leontiũ nõ frustraẗ. Dicit.n. Tãtalũ ad iouis cretensis grãtiã promerendã:quẽ ĩpudicissimũ cognoscebat:sub signis aq̃læ uenantẽ:adolescẽtulũ rapuisse:eũq; ioui dono dedisse. Q̃d aũt deoꝝ pincerna factus sit:iõ fictũ est:q̃a inter cæli imagines figuratus forsan ad suoꝝ solatiũ eã eẽ dicũt:quã uocamus aq̃riũ:in quo existẽte sole:terra maximis hymbribus irrigaẗ:quaꝝ humidis uaporibus sydera pasci nõnulli uoluere:& sic deoꝝ pincerna factus est:fuit autem regnante argiuis Prito.

¶De Ilione filio Trois:qui genuit Laomedontem. Cap. V.

Ilion:ut Homerus in iliade:ubi omnis genealogia Troianorum usq; ad Hectorem & Aeneam explicauit:ait:filius Trois regis Troianorum. Hic:ut dicit Eusebius ĩ libro temporũ:regnãte athenis Cecrope:Ilionem ciuitatẽ illam inclytã Homeri carmine condidit:& ex suo noĩe nũcupauit:Hæc

enim est:quæ decẽnalẽ græcorum obsidionẽ passa est:& ab eis delata:Cõdita aũt est circa annum mundi.iii.M.dccc.xcv.Ilioni aũt unicum legimus fuisse filium Laomedontẽ:quẽ superstitẽ moriens dereliquit.

¶De laomedonte Ilionis filio:qui inter mares & fœminas octo genuit filios:quorum hæc sunt noĩa. Antigona.Hesiona.Lampus.Clition.Ioetaon.Titon.Bucolyon.& Priamus. Cap. VI.

LAomedon rex Troiæ filiis fuit Ilionis:ut scribit in Iliade ab Homero.Hũc dicũt ueteres uoluisse ilionẽ muris circũdare:& cũ Apolline & Neptuno cõuenisse:ut ipsi muros facerẽt mercede pmissa:& obseruandi iuramẽto præstito.Qui cũ fecissent:nec sibi pmissum seruari cernerent: omnis Troia a Neptuno aquis repleta est:& Apollo ĩsup misit pestem.Quãobrẽ anxius Laomedon de remedio oraculũ cõsuluit:cui responsum oportere quot annis uirginẽ Troianã ceto marino.s.monstro exponere.Quod sorte apud troianos fiebat.Tandẽ Hesioni Laomedontis filiæ sors cõtigit.Quæ cum in scopulo religata monstrũ expectaret:aduenit Hercules:qui cũ Laomedonte pactionẽ fecit:uidelicet si liberaret a monstro filiã:sibi equos diuino semine pcreatos:quos cõstabat Laomedontẽ habere:largiret: Attamẽ cum Hercules uirginẽ liberasset noluit Laomedon seruare pmissum.Quãobrẽ seu ut aliis placet:quia dũ illã puerũ perditũ qreret:a Laomedonte portu troiano phibitus est:& ideo cũ amplioribus copiis ueniens Ilionẽ expugnauit:& Laomedontẽ occidit:& oĩa eius uertit in prædã.Is appositis qd sibi uelit fictio uideamus.Volunt.n. apud Troianos pecuniã fuisse in sacra Neptuni:atq; Apollinis reseruatã:quã Laomedon iureiurando præstito se non solũ eandẽ restituturũ:sed insup ex ppria largiturũ in pdictis sacris in ædificatione murorũ ciuitatis expendit:nec tandẽ petentibus pecuniã restituere uoluit.Sane adueniẽte postea aquarum inundatiõe: & post eam non satis a sole digestã:ut fit aer infectus aquarum putredine pestẽ ĩtulit:quæ duo quoniã ad Apollinem & Neptunũ pertinere uident:adinuentũ est ea ob periuriũ a deceptis diis ĩmissa.Quod uirgines mõstro appositæ sint responso oraculi:cum sic illos deciperet persæpe diabolus:possibile puto:& hic hystoriã habere cætera arbitror.Fuere huic filii filiæq; plures:q̃q̃ solus Priamus esset ei in regno successor.

¶De Antigona Laomedontis filia. Cap. VII.

ANtigonã filiã fuisse Laomedontis testat Seruius:quã dicit:eo q fortissima esset:ausam se pulchritudine pferre Iunoni:ob quã causam irata Iuno eã uertit in ciconiã:cuius figmenti talis põt reddi ratio.Dicit Leontius q capto ab Hercule Ilione:& occiso Laomedonte:omnes Laomedontis filii: exceptis Hesiona & Priamo:qui capti fuerunt:clam aufugerũt:quo illos fortuna detulit. Antigona aũt inter arundineta Camãdri latuit pluribus diebus:& hic ego fabulæ locũ datũ puto:qa quæ superbia sua se regnante patre præferebat pulchritudinẽ cæteris:a fortuna regnorum domina uices uertente eo deducta sit:quo consueuere ciconiæ uictũ quærere:& sic ipsa donec ibidem fuit:quasi in ciconiã uersa uisa est.

¶De Hesiona Laomedontis filia:& Teucri matre. Cap. VIII.

HEsiona filia fuit Laomedontis:quæ cũ primo:ut supra dictũ est:fuisset a monstro marino ab Hercule liberata:postmodũ ab eodẽ Hercule:deiecto Ilione & occiso Laomedonte:capta est:& Thelamoni:quoniã primus muros cõscendisset ciuitatis in partẽ pdæ cõcessa est.Qui eam salaminã detulit:& cũ frustra sæpius a Priamo repetita esset:Thelamoni Teucrũ peperit.

¶De Lampo Clitione:& Ieotaone filiis Laomedontis. Cap. IX.

LAmpus:Clition:& Ieotaon filii fuere Laomedõtis:ut in Iliade dicit Homerus sic aiens.Laomedon uere Titonon genuit.Priamumq;:Lampumq;:Clitionem:Ieotaonemq; ramum martis: ex his tantum tribus nil præter nudum nomen habemus.

¶De Titone Laomedontis filio:qui genuit Mẽnonem. Cap. X.

TItonus: ut supra proximo Homeri carmĩe mõstratũ ẽ filius fuit Laomedontis:q cum esset forma decorus iuuenis:ut dicit Seruius:ab aurora dilectus:& raptus ẽ:ex q̃ filiũ aiunt Mẽnonẽ suscepisse:& cũ longissimã optasset uitã:& obtinuisset:postremo in cicadã uersus est.Hunc aũt ab aurora raptũ.nil aliud puto.nisi qa desiderio captus:auditis forsan p quæ sperabat ĩperiũ:posse nancisci: pria dimissa:ad orientales migrauit populos:a qbus nobis aurora cõsurgit:& ex eis subegit plurimos eisq; imperauit.Quod aũt in cicadã uersus sit cur fingatur nõnullæ possunt rões ostendi.Prima quarum est: quia uti rore matutino:qui in aurora cadit:cicadæ alunt.sic & iste sumptibus orientaliũ:q sub aurora sunt alebatur. Præterea qa cicadæ nigræ sunt cũ uirides nascant:sic & iste qui albus natus est:agẽte feruore solis:eius regionis:ad quã transitũ fecerat:incolarum ritu niger effectus est.Postremo quia senex audita morte Mẽnonis filii:& suorum desolationem in querulam senectutem lapsus sit:& inde mortuus:uti cicadæ faciunt: quæ potius conqueri:q̃ cantare uidentur:& demum post longam quærelam crepantes obeunt.

¶De Mẽnone Titonis filio. Cap. XI.

MEmnon Ouidio teste:filius fuit Titonis ex aurora susceptus.hũc dicũt cũ maxima orientaliũ populorum copia subsidio uenisse Priamo:& in pugna ab Achille occisus ẽ.De quo fabulose dicit Oui. q dum rogo ĩpositus ureret:orõnæ auroræ matris a Ioue in auẽ mutatus est:& cũ eo multæ aues ex fauillis pyræ pdisse:quæ cum ter pyram cũ ĩgenti clamore circuissent:sese diuisere: & tã diu inter se decertauere:donec mortuæ occubuere.Quas aues Mẽnonias appellatas dicit Ouid.Hæc fictio a consuetudine quadã circa pyrã Mẽnonis seruatã a suis:& a quadã contingẽtia mirabili sumpsit originẽ.Vetustissimus mos orientaliũ fuit:cariores amicos regis mortuo uelle cũ cadauere regis comburi: & ad hoc; seu aduersum cõcurrẽtes:ut circa Mẽnonis corpus factũ puto:seu aliter ĩ mortẽ uadũt:& regio ĩponunt rogo. Præterea dicit Solinus de mirabilibus mũdi sic. At iuxta Iliũ Mẽnonis stat sepulchrũ:ad quod ex sempiterno ex æthiopia cateruatim congregatæ aues aduolant:qs Ilienses Mẽnonias uocant.Cremutius auctor est: has easdẽ anno.v.in æthiopia cateruatim cõgregati & undiq; uersum quousq; qua sint ad regiam Mẽnonis cõuenire

Hæc ille. Possumus ergo ex dictis assumere fortuitu cõtigisse aues illas eo tũc uenisse: ubi regiũ Mẽnonis funus agebat̃: & circuisse uolatu locũ: & ĩde a simplicibus creditum eos q̃ se morti dederãt ĩ honoré regii funeris ĩ fauillas: & ex fauillis ĩ aues esse mutatos. Mẽnonem aũt in auem uersum nil aliud designare reor: q̃ uiri celebrem famam: q̃ post eius morté euolauit: longe lateq; agentibus orationibus: & p̃coniis populorũ suorũ. hũc Mẽnonem aiunt q̃dam Susim ĩsigne oppidũ Persiæ: quod Sure fluuio imminet: cõstruxisse.

¶ De Bucolione Laomedontis filio q̃ genuit Esipiũ & Pidasum. Cap. XII.

B Vcolion filius fuit Laomedontis: ut in Iliade testat̃ Homerus dũ dicit: Bucolion ãt filius generosi Laomedõtis &c. De hoc ãt nil habemus ulterius: nisi q̃ genuerit filios duos: Esipiũ & Pidasum.

¶ De Esipio & Pidaso filiis Bucolionis. Cap. XIII.

E Sipius & Pidasus filii fuerũt Bucoliõis: ut ĩ Iliade scri. Hom. sic dicẽs. Fuit ãt ad Esipiũ & Pidasũ. quos quõdã nympha his a Varuarea gẽuit laudabili Bucoliõi. hi q̃dẽ strẽnui iuuenes ĩ pugna aduersus græcos fuer̃: sed tãdẽ ab Eurialo quodã græco pugnãtes occisi st̃ ãbo: ut idẽ testat̃ Home.

¶ De Priamo Laomedõtis filio: q̃ ex Heccuba coniuge. xix. genuit inter filios & filias & ex aliis mulieribus ĩter mares & fœmĩas gẽuit. xxxi. ex q̃bus. l. noĩa tãtũ. xxxviii. cognouimus: q̃ hæc sũt. Pria Creusa .ii. Cassãdra. iii. Iliona. iiii. Laodices. v. Lycastes. vi. Medisicastis. vii. Polyxẽa. viii. Paris. ix. Hector. x. Helẽus. xi. Caor. xii. Troilus. xiii. Deyphœbus. xiiii. Polydorus. xv. Polydor9. xvi. Lycaõ. xvii. Esacus. xviii. Anthysus. xix. Isus. xx. Teucer. xxi. Dimocoontes. xxii. Echemõ. xxiii. Cremenõ. xxiiii. Gorgiton. xxv. Cebrion. xxvi. Phorbas .xxvii. Doricõ. xxviii. Pãmon. xxix. Aliphõ. xxx. Agatõ. xxxi. Hippothous. xxxii. Aganõ. xxxiii. Lacoõtes. xxxiiii. Mistor. xxxv. Iphates. xxxvi. Testorius. xxxvii. Tymœtes. xxxviii. Polites. Cap. XIIII.

P Riamus Laomedõtis regis fuit filius adeo notus inter mortales ut uix usq̃ notior alter sit. Eo q̃dẽ adhuc puero existẽte ab Hercule Ilion ciuitas deleta ẽ & occisus Laomedõ: & ipse cũ multis aliis captus: quẽ Hercules uicinis p̃ciũ p̃ eo dãtibus: illis restituit: & a redẽptione Priamus appellatus: ut Seruio placet. hũc tamẽ semidirutã patriã restaurasse cõstat: uolũtq; scriptores multis eã aduersus hostiles ĩpetus uallasse. Nã dicit Ser. eũ sic egisse: ut p̃ rato haberet̃ secũdũ Plautũ: tribus stãtibus rebus: eã capi nõ posse. uita. s. Troili: Palladii cõseruatiõe: & Laomedõtis sepulchro ĩtegro: q̃d ĩ porta sceæ fuit. Secũdũ ãt alios lõge plura ad eã capiẽdã opportũa græcis fuere: ut. s. de Eaci gener̃ aliq̃s ĩteresset: & ĩde Pyrrhus admodũ puer ĩ bellũ uocatus ẽ. Vt Rhesi regis eq̃ tollerent̃: anteq̃ Xãti aq̃ gustassent: & ut Herculis ĩteressẽt sagittæ: q̃s misit Philotetes: cũ ĩpe nõ posset afferre morte p̃uẽtus. Priãus ergo Laomedõte mortuo regnauit: cui cũ cũcta p̃ uotis succederẽt: capta Heccuba filia Cipsei regis Thraciæ ĩ cõiugẽ: & ex ea multis suscæptis filiis: & ex aliis mulieribus ẽt q̃pluribus: ĩ tã grãdẽ regnũ suũ ãpliauit splẽdorẽ: ut nõ solũ Troiæ rex: sed totius asiæ uideret̃. Sãe dũ paris filius eius p̃ capta Hesiõa sorore priami ab Hercule Helenã Menelai cõiugẽ rapuisset: & deduxisset ĩ Troiã: nullisq; posset ĩduci suasiõibus: ut illã repetentibus græcis restitueret: Eos cum mille nauibus ĩ littus Troianũ descẽdẽtes uidit & Ilion ẽt obsidẽtes & circũ igne ferroq; cũcta uastãtes: & p̃sæpe filios suos & naturales & legitimos: & auxiliares reges occidẽtes: & postremo cæsũ uidit hectorẽ: & curru Achillis trahi: ad cuius redimẽdũ cadauer dicit Home. ĩ Iliade circa finẽ: nocte Mercurio duce iuisse: & flexis gẽibus Achillẽ orasse. Esto dicat̃ Seruius lõge aliter fuisse: eũ. s. nocte ad tẽtoriũ Achillis accessisse: eũq; dormiẽtẽ ĩuenisse: adeo: ut eũ occidere potuisset: sed excitasse potius soluisse: atq; orasse & obtinuisse petitũ & ab Achille usq; Troiã postmodũ p̃secutũ: sed hæc ab Homero oppressa: ne q̃ laudũ Achillis erat p̃co: uideret̃ dedecorũ suoꝝ recitator. Præterea uidit priamus palladiũ subtractũ: equos Rhesi eductos: Troilum cæsũ & paridẽ: & ultimo Iliõ capi: & filias captiuas d̃duci & igne cũcta cremari: & ĩ regiã usq; suã: post polytẽ filiũ fugiẽtẽ Neoptholemũ penetrãtẽ: & ĩ sinu suo ĩfœlicẽ filiũ occidẽtẽ: seq; obiurgãtẽ trãsfodi gladio. Sane dicit Ser. de morte priãi uarie opĩari: cũ dicãt alii eũ a pyrrho ĩ domo regia captũ: & ad tumulũ usq; achillis tractũ ibiq; cõfossũ & busto caput abscissũ: atq; pilo ĩpositũ & circũlatũ. Alii dicũt ad hercei Iouis arã: ut diximus: q̃d opĩari uidet̃ Vir. fuerũt. n. huic ut ĩpemet Achilli narrat ĩ ultĩo Iliadis lib. filii q̃nq̃gĩta ĩter mares & fœmĩas ex q̃bus dicit se. xix. ex cõiuge suscepisse: reliquos uero ex mulieribus aliis ĩ atriis suis cõmorãtib9.

¶ De Creusa prima filia Priami & Aeneæ coniuge. Cap. XV.

C Reusa filia fuit Priami & Heccubæ ut testat̃ Seruius: fuitq; Aeneæ cõiũx ut sæpe p̃ Vir. patet: eiq; filiũ peperit Ascaniũ. Hãc in excidio Ilionis ab ænea cũ patre & filio fugiẽtẽ p̃ditã dicit Virgi. sed nonnulli eam ab ipso ex pactione cũ græcis facta occisam uolunt: ne q̃s in sua libertate ex semine Priami sup̃esset. Quod satis caute tetigisse uidet̃ Vir. ubi Aeneã exq̃rẽtẽ eã describit: & illius umbrã loquẽtẽ Aeneæ inducit atq; dicentẽ. Nõ ego mirmidonũ sedes dolopũue supbas Aspiciã. aut grais seruitũ matribus ibo. Dardanis & diuæ ueneris nurus. Sed me magna deũ genitrix his detinet horis &cæ. Et sic patet postq̃ a nemine captam se dicit: sed detineri a matre deũ: quæ terra ẽ: ibidem mortuã derelictã atq; ĩfossam.

¶ De Cassandra. ii. Priami filia. Cap. XVI.

C Assandra filia fuit priami & Heccubæ formosa uirgo. Quã cũ amaret Apollo: eiusq; cõcubitum peteret: petiit Cassãdra munus: q̃d illi apollo se daturꝝ iuramẽto firmauit. Petiit ergo ut uates fieret & facta ẽ. Volẽs ãt apollo q̃d petierat: ĩpa negauit. Quãobrẽ turbatus apollo: cũ auferre neq̃ret q̃d dederat: egit ut nulla p̃staret̃ fides uaticiniis suis: & sic factũ ẽ. Nã cũ ex raptu Helenæ q̃d futurũ eẽt troiãis p̃diceret: nõ solũ nõ credita: sed a p̃re & f̃ribus sæpissime uerberibus castigata ẽ: hæc ãt Corebo Migdõio iuuẽi desp̃õsata fuerat: Vir. asserẽte. Tãdẽ cũ nõdũ nuptias celebrasset capto Ilio & ĩpa ĩfœlix a græcis capta ẽ: ut idẽ dicit Vir. Veꝝ Ilio diruto: & p̃da ĩter prĩcipes diuisa: misella ĩ sortẽ cõtigit Agamẽnoni: & q̃ illi fata seruarẽt a cõiuge p̃dixit: ut Seneca poeta testat̃ ĩ Tragœdia Agamẽnonis. Sed more solito nil sibi cre

ditũ ẽ.Ex quo ut ĩ Odyssea testatᷣ Home.factũ ẽ:ut ĩ cõuiuio ab Egisto & Clitẽnestra & Agamẽnõ occideretᷣ & ĩpa iubẽte ẽt Clitẽnestra pimeretᷣ.Qđ ãt de Apollie fictũ ẽ ab euẽtu sumptũ uᷣ.Studuit.n.uirgo ut uatici nio ĩstrueretᷣ:& eo ꝙ optime ꝑficeret ab apolline diuinationis deo diligi uisum est:dictũq; illi ab eo concessum qđ labore quæsiuerat:& quoniã fides dictis eiusdẽ nõ præstabatᷣ qđ figmẽti superest additum est.

ℭDe Iliona.iii.Priami filia & Polymnestoris regis Thraciæ coniuge. Cap. XVII.

Liona:ut Seruio placet:filia fuit Priami:& ut asserit Paulus ex Heccuba.Hæc ratiõe ueteris hospitii:& insignis amicitiæ ut dicit Seruius:Polymnestori regi Thraciæ matrimonio iuncta est.

ℭDe Laodice.iiii.Priami filia:& Helicaoni coniuge. Cap. XVIII.

Aodices Priami fuit filia.& Helicaonio filio Anthenoris regis Thraciæ nupta:quã uocabant Troiani Laodicẽ galoo.hæc autẽ testatur Home.in Iliade dicens.Quã Anthenorides habebat rex Helicaon.Laodicẽ Priami filiarum specie optimam.Hanc Heccubæ ego filiam fuisse puto.

ℭDe lycaste.v.Priami filia:& coniuge Polydamantis. Cap. XIX.

l Ycastes:ut asserit Paulus:filia fuit Priami pulchritudine ĩsignis adeo ut captus ex ea Polydamas Anthenoris & Theano sororis Heccubæ filius:illam ex concubina susceptam sumeret in uxorem.

ℭDe Medisicasti.vi.Priami filia & Polippi coniuge. Cap. XX.

Edisicastis filia fuit Priami naturalis:nec habetᷣ ex ꝙ̃ matre.Quæ qdẽ nupsit Polippo Mentoris filio:ut in Iliade testatᷣ Home.Habitabat ꝙ̃ ĩpideon anteꝙ̃ uenirent filii Achiuoꝝ.Filiam ãt priami nothã hẽbat Medisicastin.Huius Medisicastis uiꝝ.s.Polyppũ in certamine a Teucro Thelamõis filio occisum dicit Home.

ℭDe Polyxena.vii.priami filia. Cap. XXI.

Olyxena uirgo filia fuit priami & Heccubæ: ut persæpe testatᷣ Euripides in tragœdia:cui titulus Polydorus.Hæc ĩter cæteras Troianas formosior fertᷣ:ob quã formositatẽ ĩfortunio suo ab Achille dilecta est:quo amore ĩ mortẽ fortissimi iuuenis heccuba ꝓditorie usa ẽ:nõ existimãs ꝑ Achillis uulnera sanguinẽ ĩnocuæ uirginis se fusurã.Hãc qdẽ post Ilionẽ euersum:ut Sene. tragicus testatur in troade:pyrrhus:achillis filius ad placãdos patris manes poposcit:atq; post lõgum iurgium: sic suadẽte Calcãte uate cõcessa ẽ.Quã ornatã ritu uirginũ nuptias celebrãtiũ ad Achillis tumulũ trucu lẽtus deduxit iuuẽis:& quoniã ab imagine Achillis petitã dicebãt:ut dicit Euripides ĩ p̃allegata tragœdia:ibidẽ ĩtereĩt.

ℭDe Paride octauo priami filio:q genuit Daphnidẽ & Idæũ. Cap. XXII.

Aris:q alio nõie Alexãder dictus ẽ:filius fuit priami & Heccubæ:ex quo talis ante alia recitatᷣ historia.Dicit.n. Tullius ubi de diuinatiõe scribit:Heccubæ p̃gnanti:ea.ĩ.p̃gnatiõe:ex ꝙ̃ postea natus ẽ paris:ꝑ qetẽ uisum facẽ parere Troiã oẽm cõburẽtẽ atq; dissipãtẽ. Ob qđ somniũ anxius priãus apollinẽ cõsuluit:q respõdit nasciturũ filiũ opa troiã oẽm pitură.Quãobrẽ priãus Heccubæ nascituꝝ iussit exponi.Heccubã ãt cũ speciosissimũ filiũ pspexisset:miserta tradidit eũ qbusdã:q illũ pastoribꝰ regiis alẽdũ traderẽt & sic sub Ida a pastoribus educatus ẽ:& cũ adoleuisset Oenõis nymphæ Ideæ cõtubernio usus:duos ex ea suscepit filios.ꝑterea cũ ĩter quoscũq; litigãtes eẽt eqssimus:ĩ maximã iustitiæ famã euasit:adeo ut litigãtibus deformositate pallade Iunone & uenere:pp aureũ pomũ a discordia eis ĩ cõuiuiũ ꝓiectũ:ĩ quo:detᷣ digniori:erat scriptũ a Ioue ad eũ ꝓ s̃nia remissæ sũt.Quæ:ut aiũt illi:sub opacis nemoꝝ umbris loco:cui Mesaulõ dicebatᷣ:remotis uestibꝰ sese paridi mõstrauere.Eiq; dixit pallas:si eã cæteris pulchriorẽ diceret ei reꝝ oĩum cognitionẽ daturã.Sic & Iuno regnoꝝ & diuitiaꝝ dominiũ.Venus ãt pulchriorẽ orbis mulierẽ spopõdit.Qua tractus cõcupiscẽtia siluãus Iudex Veneri deberi pomũ iudicauit.Tãdẽ:ut dicit Ser. hic paris secũdũ troica Neronis fortissimus fuit:adeo ut ĩ agonali certamĩe:qđ agebatᷣ Troiæ:superaret oẽs: & ĩpm Hectorẽ.Qui cũ iratꝰ:qa uinceretᷣ:ĩ eũ strĩgeret gladiũ pastorẽ putãs:dixit se eẽ germanũ:qđ ablatis crepũdiis ꝓbauit:cũ adhuc sub hĩtu lateret pastorali.Et sic uᷣ ꝙ cognitus receptus fuerit ĩ domũ p̃riã.Inde cõpositis.xx.nauibus a priãο sub spẽ legatiõis ad repetẽdã Hesionã ĩ græciã missus ẽ: ubi aliq uolũt:& hos ĩter Oui.ut ĩ epistolis eius patet:a Menelao hospitio susceptus & honoratꝰ ẽ. Alii uero arbitrãtᷣ ĩ græciã uẽisse: absente Menelao:& ad famã pulchritudinis Helenæ tractus Sparten petiisse ciuitatẽ:& eã expugnasse ãno regni agamẽnonis priõ nõ existẽtibus ibi castore & polluce:q ad agamẽnonẽ p̃rexerãt:& secũ hermionã Helenæ & Menelai filiã duxerãt.Et sic ciuitate capta Helenã renitẽtẽ rapuisse:& oẽs thesauros regios abstulisse:qđ satis elegãter tãgit Vir.dũ dicit.Me duce dardãius spartã expugnauit adulter &c.Et ob hoc uolũt q hãc opinionẽ tenẽt Helenã post captũ Ilionẽ meruisse a uiro recipi.Ex ꝙ̃ rapia bellũ decẽnale græcoꝝ aduersus Troianos susceptũ ẽ:ĩ qđ refert Ho.paridẽ ab Hectore frẽ ĩcrepitũ descẽdisse semel:& singularᷣ certamẽ aduersus Menelaũ sũpsisse:ĩ quo cũ aptissime uinceretᷣ:a Venere eũ p̃lio subtractũ dicit:adiiciẽs ĩpulsu Mĩeruæ pãdaꝝ ĩ Menelaũ sagitasse atq; eũ uulnerasse: & sic qđ erat singulare ĩ uniuersale certamẽ deueĩt.Postrẽo iã Hectore & Troilo perẽptis ab achille cũ ĩpe arcu & sagittis:qbus plurimũ ualebat:achillẽ fraude Heccubæ ad despõsãdã Polyxenã ĩ tẽplũ Tymbrei apollinis nocte:& solũ euocatũ occidisset:& ĩpe a Pyrro achillis filio occisus ẽ.Paucis qppe fictiõibus hæc historia ĩterlita ẽ:qs enucleatᷣ uolẽtes priõ iudiciũ paridis uideamus ĩ quo s̃nia Fulgẽtii meo iudicio sequẽda ẽ.Dicit.n.tripartitã mortaliũ uitã eẽ.Quaꝝ pria theorica dr̃.secũda practica. tertia philargica:qs nos uulgarioribus uocabulis cõtẽplatiuã:actiuã:& uoluptuosã nũcupamus.de qbus Aristo.ut de cæteris optie facit:disserit ĩ priõ ethicoꝝ.Has Iuppiter.i.deꝰ:ne uideatᷣ aliq̃ reprobãdo arbitriũ liberꝝ cuiq̃ surripe:ad iudiciũ Paridis.i.cuiuscũq; hoĩs remittit ut ei liceat ꝙ̃ maluerit approbare:& sibi sũere qđ ãt sumẽti uoluptuosã seqᷣ exitu Paridis demõstratᷣ.ꝙ ãt a Venere substractus sit:ad eius declarãdã ignauiã dictũ ẽ:ut appareat ꝙ ĩers tãtũ uacaret Venereis.Pãdaꝝ ãt a Mĩerua ĩpulsũ iõ dictũ ẽ ut oñderetᷣ astutia Troiãoꝝ:q uidẽtes deficerᷣ paridẽ:ut eũ morti subtraherẽt:nõ seruatis pactiõibus ĩ Menelaũ fecerũt ĩsultũ.

De Daphnide & Idæo filiis Paridis. Cap. XXIII.

Aphnis & Idæus ut paulus affirmat: filii fuere paridis ex Oenone nympha: idæa seu pegasea: cuius amicitia usus dũ pastor eẽt suscepit: de quibus nil memoratu dignum comperisse memini.

De Hectore Priami filio. ix. qui genuit Astianactem. Cap. XXIIII.

Ector præ cæteris corporea uirtute ĩsignis: uatũ oĩum carminibus celebris: iuuenis phama iclyta ĩ nouissimũ usq; diẽ forte uicturus: filius fuit priami regis & Heccubæ. hũc ĩ cõiugẽ sũpsisse Andromachã filiã lectiõis Thebarũ Ciliciæ domini testat̃ Home. ex q̃ iã orto græcoꝝ bello filiũ suscepit noĩe Astianactẽ: esto ipẽ Camãdrũ appellaret. Huic igit̃ & si militaris disciplĩæ plurimum ĩ eẽt. tã grãdis erat aĩ audacia & corpis robur ut post occisũ ꝓtesilaũ primũ ĩ littus troianũ ex græcis e nauibus ꝓsiliẽtẽ: troianoꝝ aciẽ ꝑsæpe ꝓ̃sentia sua nõ solũ aduersus græcos ad subsistẽdũ patiẽtẽ faceret: sed ad ĩsiliẽdũ redderet audacẽ: Et qđ mirabilius erat: ipse solus sæpissime græcoꝝ thurmas aggredi ausus est. & ui disgregare phalãges: adeoq; oẽ agmẽ cogere: ut solus eẽt terror achiuis oĩbus. Hic aduersus aiacẽ Thelamõiũ ut ait Home. singulari pugnauit certamĩe. nox tamẽ superueniẽs nõ minus aiaci grata q̃ sibi diremit duellũ a quo more prisco cũ discederet: gladiũ illi dono dedit: quo se Aiax postmodũ iteremit: & ab eo suscepit baltheũ: quo ornatus ab achille occisus ẽ: & post currũ tractus ut ait Serui. tãdẽ cũ multos ẽt græcoꝝ principes morti dedisset: patroclũ Achillis amicũ & suis ĩsignẽ armis occidit: achillẽ existimãs supasse: & armis nudatũ ĩsignibus põpa iclytus ig[illegible]troiã ĩtrauit: suæ necis irritamẽto gloriosus. nec multo post cũ Achille cõgressus seu sessus hector: seu multũ ꝓualeret achilles: ab achille supatus occubuit: & nõ solũ armis ornatuq; reliquo a Victore supatus ẽ: ueꝝ & curru cũ baltheo ab aiace cõcesso tractus circa ilionẽ priamo ẽt ꝓspectãte ẽ: & ad naues usq; græcoꝝ deuectus. Quas penes sæuerus iuuenis nõdũ posito amici occisi dolore: nudũ cadauer p dies. xii. ĩsepultũ seruauit donec nocte redẽpturus miserabilis p̃r priãus ueniret: ut scri. Ho. Verũ eodẽ homero teste iussu iouis apolline cadauer ĩsigne ne corrũperet̃: ante funus sacris liquoribus ꝑlitũ ẽ. priamo ãt restitutũ Iliadũ lachrymis & mœrore publico: & solẽni cerimõiaꝝ ueteꝝ põpa tumulatũ ẽ: eiusq; cineres aurea ĩ urna seruati. In hac historia nil fictũ ẽ ꝓ̃ter qđ apollĩe sit cadauer curatũ: qđ factũ est a medico iussu achillis. Dicebat Leõtius & hoc nõ honorificẽtiæ cã: sed expectatiõe pecũiæ: q̃ spabat cadauer redimi: si integrũ seruaret̃ uti factũ ẽ. multis. n. susceptis mũeribus poscẽti prião reddidit. Huic unũ tm̃ legisse filiũ memini: astianactẽ. s. Veꝝ iudicio alioꝝ plures fuere: cũ dicãt Euse. & Beda: unusq̃sq; eoꝝ ĩ lib. quẽ tẽpoꝝ scripsere hectoris filios post lapsũ tp̃is Iliũ recepisse: helẽo eis subsidiũ ꝓ̃stãte ac posteros anthẽoris ex iliõe pulsos regnãte Latinis Ascãio æneæ filio. Insup Vincẽtius gallicus historiographus uelle uidet̃: Frãcoꝝ reges hodiernos a filiis Hectoris antiq̃ssimã originẽ hũisse: aiẽs a Frãcone quodã Hectoris filio cũ ĩ extremã germãiã aufugisset: Sycãbriã ciuitatẽ cõditã: & tractu tp̃is huius Frãcõis successores ripas obseruãtes Danubii ĩ occiduũ descẽdisse: ac Marco mãno priãi filio & Samiõe ex posteris Anthẽoris ducibus Gratiãi Cæ. Augusti tp̃e: trãsuadato Rheno eas ĩ p̃tes uẽisse: q̃s semp postea tenuere: sibiq; ex eis ducibusq; reges cõstituere: & ĩ posteritatẽ lõgã atq; fulgidã deuenere. Qđ & si multũ nõ credã: absit ut oĩno negẽ: cũ oĩa sint possibilia apud deum.

De Astyanacte Hectoris filio. Cap. XXV.

Styanactes ut sæpissime in iliade testat̃ Home. & Seneca poeta ĩ troade tragœdia: unicus fuit Hectoris filius ex Andromacha natus eidem post ĩchoatũ bellũ ĩter troiãos & græcos: ut satis p Virgiliũ sumi põt ubi describit Andromachã Ascaniũ alloquẽtẽ: qđ ẽt ex tragœdia Sene. ꝑallegata colligit̃: ubi dũ ab Vlysse q̃reret̃ ĩ mortẽ (ut paruuloꝝ moris ẽ) cõfugit ad matrẽ. Sed tãdẽ ui agẽte græcis exposcẽtibus reddit̃ ãte q̃ naues a Sygeo soluerẽt: ut q̃dã uolũt: e turri deiectus ẽ: ut alii saxo illius & sic mortuus: ne ulla priami generis libera supesset posteritas. hũc Homero teste hector ut plurimũ uocabat Camãdrũ.

De Heleno. x. priami regis filio. Cap. XXVI.

Elenus priãi fuit filius: & Heccubæ uaticinio ĩsignis ut de eo loquẽs testat̃ Vir. dicẽs. Troiugena interp̃s diuũ q numina phœbi. Qui tripodas clarii lauros: q sidera sẽtis. Et uolucrũ linguas: & ꝑpetis oĩa pẽnæ Fare age &c. Huic sũt q dicãt a græcis ĩdultũ: qa captus eis opportũa ad Troiã capiendã reuelasset. Ipẽ tamẽ Iliõe deiecto pyrrho Achillis filio nauigationẽ ꝓhibuit: ꝓdixitq; futurã pestẽ nauigãtibus. Quãobrẽ nõ solũ a pyrrho seruatus ẽ: sed ab eo ĩ Epyrũ deductus: & ibidẽ illi p̃te regni cõcessa cũ Hermionã rapuisset Horesti Andromachã olim Hectoris cõiugẽ q̃ loco uxoris tenuerat: illi cõiũxit cõiugio. & tãdẽ cũ pyrrhus ab horeste occisus fuisset ĩ tẽplo apollinis ut dicit Seruius. Molossũ pyrrhi filium: quẽ illi andromacha peperat & eius regnũ seruauit. Qui q̃dẽ Helenus cũ regnũ suũ Chaoniã de noĩe fratris appellasset: ibidẽ ad ĩstar Troiæ ciuitatẽ ædificauit: ĩ q̃ Aeneã ꝓfugũ suscepit: & honorauit: & donatis muneribus ĩterceptũ dimisit. Quis tamẽ illi fuerit finis nõ legi.

De Chaone priami filio. xi. Cap. XXVII.

Haon ut dicit Seruius filius fuit priami ex q̃ matre non dicit. hunc insuper ait ab Heleno in uenatione inaduertẽter occisum: & ob id quasi in perditi fratris solatium regni portionem. quæ heleno fuerat a pyrrho concessa: ab eodem heleno Chaoniam nominatam.

De Troiulo. xii. priami filio. Cap. XXVIII.

Roiulus fuit priami regis filius & Heccubæ: ut satis absq; testimonio notũ ẽ. hic ãt adhuc adolescẽtulus ausus aduersus Achillẽ pugnã arripere ab eo occisus ut patet liq̃do p Vir. ubi p̃te alia fugiẽs amissis troiulus armis.

De Deiphœbo. xiii. regis priami filio. Cap. XXIX.

Eiphœbus filius fuit priami ex Heccuba: qui cũ multa ĩ hostes egisset dũ se tutum arbitraret̃ occubuit. nã inter tumultũ capti Ilionis dormiens ĩsidiis Helenæ quã post mortẽ paridis coniugẽ duxerat occisus: & turpiter laceratus fuit: ut apud Virgi. refert Aeneas: q illũ ĩsignia uulnerũ seruãtẽ

apud inferos describit ibi: Atq; hinc priamidem laniatum corpore toto.& infra per plures uersus.

ℭDe Polydoro.xiiii.priami filio. Cap. XXX.

POlydoros ego duos fuisse Priami filios cõperio.nã unũ ex Heccuba suscepisse ĩ tragœdia: q̃ Polydo. ĩtitulaẽ: plẽissime asserit Eurypides: Alterũ uero ex Laothoi filia Althai suscepisse dicit Ho. ĩ Iliade: eũq; ĩ pugna occisũ ab Achille. Nos ãt de pͥo ꝓseq̃mur. Fuit ergo iste Priãi filius & Heccubæ: quẽ ut dicit Eurypides: priamus filiis ad futuros euẽtus cũ maxĩo auri põdere misit ĩ thraciã ad polymnestorem regẽ antiquũ hospitẽ: & amicũ atq; generꝶ suũ: ut eũ aleret: & cũ auro seruaret: Sane cũ iã ĩ græcos lætiori uultu ꝓspicere uideret fortũa: cũ illa polymnestor aĩum uertit: & auri cupidus polydorũ ĩ littore spatiãtẽ telis aggredit & frustra fidẽ ĩplorãtẽ occidit: cadẽtiq; tumulũ supiniecit: cui supcreuere mirti uirgulta. Hæc ãt a Virg. scribunt ibi. Hũc polydorꝶ auri quõdã cũ põdeř magno.& ĩfra p plures uersus: ĩ q̃bus ẽt refert q̃liter uirgulta ex his q̃dã fortuitu ab ænea discerpta emisere sanguinẽ: & demũ uerba q̃bus ut fugã arriperet æneã pmõuit. Huius extremæ ptis nil aliud tegit figmẽtũ q̃ ꝙ mirteta q̃bus amica sunt littora ad ĩstar iaculorũ emittũt uirgulta. Sãguis uero emissus mortis uiolẽtã speciẽ designat. Sic & uerba hominũ cõscioꝶ relata: p q̃ compræhẽdit iniq̃tas occisoris & monet q̃s apud tales morã non esse trahendam.

ℭDe Polydoro.xv.& Lycaone.xvi.filiis priami. Cap. XXXI.

POlydorus hic alter a supiori & Lycaon filii fuerũt priami & Laothoi: ut satis apud Homeꝶ Lycãon ostẽdit Achilli dicẽs: Te p̃cor achille miserere mei: iturus.n.tuus seruuus sum quo miseris: te penes ĩ cõuiuio fui: dũ me ĩ uiridario cœpisti & ĩ Lẽnõ trãsmisisti: duodecima dies abii postq̃ ad Ilionẽ redii: & ĩ tuas mãus iteꝶ reduxit me deus: me iuuenẽ uides: quẽ gẽuit Laothoi filia Althai senis: q̃ belletessi dominabaẽ. Huius ãt filiã priamus hẽbat: & alias. ex ista aũt duo nati sumus: tu ãt ambos iugulabis. Certe primũ iter pedestres domuisti polydorũ deo similẽ & percussisti lancea. Nunc aũt mihi infortuniũ paras: tuas effugere mãus nõ possũ. sed hoc ĩaĩo ponas q̃so ne me ĩterficias. nõ.n. ex uno uẽtre cũ Hectore sum: q̃ tibi sociũ ĩterfecit &c. Verũ achilles nil iuuãtibus p̃cibus: eũ ignominiosis obiurgãs uerbis: ĩ camãdrũ flumẽ ĩpulit: & ĩ eodẽ misere piit. Patet ergo ex uerbis huius Polydoꝶ hũc aliũ a pͥo fuisse: q̃ ut testaẽ Home. plurimũ diligebaẽ a prião: eo ꝙ iunior filioꝶ eẽt.& ob id nõ pmittebat illũ ĩ pugnã descẽdere. uincebat.n. hic celeritate pedũ quoscũq; coætaneos: & mirabilẽ de se p̄bebat ĩdolẽ. Veꝶ q̃dã die nesciente prião armatus descẽdẽs ĩhostes ĩcidit ĩ achillẽ: q̃ lãcea eũ pcussit: & fractis obstaculis armoꝶ ĩfœlicẽ euiscerauit. Sed ĩpe uisceribus mãu collectis dũ abiret debilitatus occubuit: nec potuit hector ĩ eius salutẽ ueniẽs eũ e manibus mortis subtrahere.

ℭDe Esaco.xvii.Priami regis Troiæ filio. Cap. XXXII.

ESacus fuit filius priãi & Alysircæ dimãtis filiæ: ut dicit Oui. Quãuis ẽ illũ ꝓles enixa dimãtis Esacon umbrosa furtim pepisse sub ida. Ferẽ alysircæ &c. Hic ante bellũ troianũ diu natus ẽ: & mortuus pauloante initiũ: ex quo talẽ recitat Oui. fabulã. Erat huic ciuitas exosa: & libẽs nemora colebat & rura. cõtigit una die ut uideret hesperiẽ uirginẽ capillos pectẽtẽ suos atq; siccãtẽ: & eius caperet formositatẽ. quẽ cũ uidisset Hespies ad se accẽdẽtẽ: cõfestĩ fugã arripuit. hic uero dũ illã feruẽter seq̃ret: & cõtigisset ut uirgo fugiẽs ab angue ĩter herbas latẽte morderet & moreret ex morsu: acri dolore concussus ĩ desideriũ mortis ĩcidit: & ex scopulo ꝓxĩo se ĩ mare p̃cipitẽ dedit: cuius miserta Thetis eũ mutauit ĩ mergũ nõdũ sic uocitatũ. Ipse tamẽ uitã spernẽs dũ sæpe mergereẽ moriturus ĩ undas: mergi nomẽ sortitus ẽst. hũc priamus & filii facto illi tumulo fleuere diu: eo ꝙ si uita mansisset: Hectore nõ uidebaẽ ĩferior uiribus. Eũ ãt ĩ mergũ ideo uersum dicit Theodontius: q̃a uiuus descẽdit ad ima & ab aq̃s mortuus in altũ reductus est. Ego aũt puto iõ ĩ mergũ uersum creditũ seu dictũ: eo ꝙ q̃ nare nõ norũt si in aq̃s cadũt ante q̃ morianẽ & merguntẽ: & in altũ sæpe redeũt more mergi. Seu forte sic cõtigit ut dũ ĩ aq̃s cecidisset Esacus: & remãsisset in fundo: mergus q̃ ante aq̃s ĩtrauerat: tunc eas exiẽs euolauit.& hinc sumptũ Esacũ in mergũ uersum.

ℭDe Antipho.xviii.& Iso.xix.filiis Priami. Cap. XXXIII.

ANtiphus & Isus priãi fuere filii. ueꝶ ãtiphus ex Heccuba susceptus ẽ: cũ naturalis Isus existeret ut auctoritate cõstat Homeri: q̃ ĩ Iliade de ãbobus sic ait. Ille ãt iuit isonq; & autiphõ ĩterfecturus filios duos priãi Nothũ & legitimũ: ãbobus ĩ uno curru existẽtibus. sed nothus frena regebat: Antiphus ãt trãsibat &c. Restat igiẽ q̃d Isus erat nothus: q̃ frẽa regebat. Hi tamẽ ãbo: ut erãt ab Aganiẽnone ĩpugna una hora occisi sũt: & ob id iũctos apposui.

ℭDe Teucro.xx.priãi filio. Cap. XXXIIII.

TEucer ut affirmat Barlaã: filius fuit priami ex nympha susceptus Anthiodona. nec est hic is a quo Teucri appellanẽ troiani. nã ille longe fuit antiq̃or: & filius scamandri Cretẽsis: qui ob penuriam frugũ relicta Creta uenit in phrygiã: & cũ Dardano & Erictonio regnauit. Hũc tamen dicit Barlaam bello nõ ĩtersuisse: cũ paulo ante dũ ĩ Bebriciis syluis uenareẽ ab ĩgẽti urso laceratus fuisset.

ℭDe Dicomoonte priami.xxi.filio. Cap. XXXV.

DIcomoõtes filius fuit priãi: ex q̃ tamẽ matre nõ habeẽ sed naturalẽ satis p Homeꝶ apparet ĩ iliade dicentẽ de eo sic. Sed filiũ priami Nothũ pcussit Dicomoontẽ. Hic ab Vlysse occisus est in pugna ut in textu sequiẽ Homeri: & hoc ĩ uidictã Leuci socii Vlyssis occisi ab Antiphone filio priami.

ℭDe Echemone.xxii.& Cromenone.xxiii.filiis priami. Cap. XXXVI.

EChemõ & Cromenõ priami fuere filii naturales: de q̃bus ĩ iliade sic dicit Ho. ubi filios priãi duos cœpit Dardãidis ĩ uno curru existẽtes Echemõa & cromenonẽ. hos.n. duos ut satis p sequẽtia homeri uerba patet: Diomedes pemit ĩ pugna.

ℭDe Gorgitiõe.xxiiii.Priãi filio. Cap. XXXVII.

GOrgition ex Castiamira priami fuit filius: ut ĩ his testaẽ Ho.& hũc certe fefellit. hic ãt irreprehẽsibilẽ Gorgitiõa filiũ amplũ priami p pectus pcussit telo. Hũc ut postea sequiẽ ĩ textu: Priãus ex

Castiamira i Eusina ciuitate ꝓpinq̃ Troiæ suscepit:q postea i certamine apud Troiá a Teucro Thelamonis filio cõfossus occubuit. ℂDe Cebrione.xxv.Priami filio. Cap. XXXVIIII.

Ebrion filius fuit priami ut per Home.apparet i iliade dicẽtẽ.Cebrioné nothũ filiũ gloriosi Pria/
c mi.Iste cebrion ut idem Home.in iliade dicit:in pugna penes Troiá a Patroclo saxo ictus interiit.

ℂDe Phorbante.xxvi.Priami filio qui genuit Ilioneum. Cap. XXXIX.

Horbas filius fuit priái & Ephithesiæ filiæ Stasyppi Migdõii ut dicit Paulus:qué adeo sené tpe belli fuisse scrib. ut potius fr̃ q̃ filius priami uidereť:& ob isitá armoꝝ uirtuté nõ obstátibus annis ét ꝓhibẽte priamo i certamé sæpius descédit:& tádé a Menelao gladio obtrũcatus é.esto dicat Ser.& i testé iducat Home.hũc Phorbáté nũq̃ pugnasse qn sibi fauisset Mercurius:qđ ego miror i iliade nõ iuenisse:dato credibile sit:nõ oés q i certaminibus illis pugnauere ab Home.positos qs át huic fuerit finis legisse nõ memini. ℂDe Ilione Phorbátis filio. Cap. XL.

Liõeus Phorbátis fuit filius ut asserit Paulus qđ ét testať Ser.Quãtus uel q̃lis hic i armis fuerit apud troiá nõ legi.Veꝝ ut p Vir.patet:eloquẽtia ualuit plurimũ.Ná ipse fuit q secutus æneá post Iliõis excidiũ Didoné ꝓ salute sua atq; socioꝝ orauit:& eloqo placuit:& cũ iá i italiá uéisset æneas:ad Latinũ regé príceps legatiõis fuit. ℂDe Doridone Priami filio.xxvii. Cap. XLI.

Oridon teste Home.naturalis Priami fuit filius.dicit enim in iliade sic.Aiax Troianis insultans ac
d cepit:idest occidit Doridonem Priami Nothum filium.

ℂDe Pámõe.xxviii.Anthiphõe.xxix.Agathõe.xxx.Hyppothoo.xxxi.& Aganõe.xxxii.filiis Priái. Ca.XLII.

Ammoné:Anthiphoné:Agathoné:Hyppothoũ:& Aganoné filios fuisse Priami his carminibus i iliade demõstrat Home.Irato sene hic át filios ꝓprios clamabat iniuriás Helenũ Parimq; agathonéq; gloriosum.Pámoné anthiphonéq; & uoce bonũ Politõ.Deiphobũq;& Hyppothoũ: & diuũ Aganoné.hos qdé oés in hac parte dicit Home.iturus nocte Priamus ad achillé redempturus cadauer Hectoris iratus clamabat ad præparandos sibi currus & alia opportuna:ex quibus concepti matribus seu quid ex eis postmodum contigerit.nec dicit Homerus:nec alibi memoratos inuenio.

ℂDe Lacoonte.xxxiii.Priami regis Troiæ filio. Cap. XLIII.

Acoonté Priái fuisse filiũ:& apollinis sacerdoté:undecũq; hũerit papias affirmat.Ex quo qdé mẽtioné facit Vir.dicés:Prius ibi áte oés magna comité caterua Lacoon ardés sũma decurrit ab arce. &c.Dicit qdé Vir.q hic pcussit hasta equũ paratũ a græcis:& ob id a duobus dracõibus duos filios suos puulos deuoratos:& ipse demũ ab eisdé captus & circũflexus. tam̃ utrũ fuerit occisus nõ satis apparet:nec aliud íde dicit. ℂDe Mistore.xxxiiii.Priami filio. Cap. XLIIII.

Istor filius fuit Priami:ut in iliade ostendit Homerus ubi conqueritur Priamus: ꝙ omnes filii sui
m qui optimi erant in armis occisi sunt:& inter alios nominat istum Mistorem.

ℂDe Iphate.xxxv.& Testorio.xxxvi.filiis priami. Cap. XLV.

Phates & Testorius ut dicit Paulus filii fuerũt Priái:quos illi uno ꝑtu Periuia Idea nympha enixa é:q̃ ipe furti iuuéis i uenatiõe cõpresserat.Cuius qdé rei testimõio utiť Homeri. esto quo í lib. nõ scripserit.Addit ísup eos ieũtes una acriter pugná apud Ilioné ab anthiloco Nestoris filio trucidatos. ℂDe Thimœte.xxxvii.Priami filio. Cap. XLVI.

Himœté dicit Seruius priái & Arysbæ fuisse filiũ:ubi aduertédũ Thimœté:ut testať Ephorion: uaté fuisse:q cũ dixisset die q̃dá nasci pueꝝ p qué troia posset euerti cõtigit:ut ea die q̃ a Thimœte pdicta fuerat parét æq thimœtis cõiũx & Heccuba.Quãobré ad euitádũ ꝑsagiũ priáus thimœthis natũ filiũ uxoréq; iussit occidi.Et hic tractu tpis factũ é.ut thimœtes iniuriæ memor aduersus patré sentiret i ꝓditioné ciuitatis:qđ satis uideť ex uerbis Virgilii cõcipi dicẽtis. Pars stupet inuptæ donũ exitiale Mineruæ:Et molé miranť eq:primusq; Thymœtes Duci intra muros hortať & arce locari.Siue dolo:seu iá Troiæ sic fata ferebát &c.Alii uero uolũt Thymœté filiũ nõ fuisse Priami:sed Arysbæ uiꝝ ex q̃ Priamus filiũ suscepit:qué mox cũ matre fecit occidi : ut supra dictum est.& Thymœtes postea tá ob mortem coniugis q̃ ob perpetratum in ea a Priamo adulterium aduersus patriam cum græcis sensisse.

ℂDe Polite.xxxviii.Priami filio:qui genuit Priamum. Cap. XLVII.

Olites filius fuit Priami:ut carmie Vir.sumiť:ubi dicit.Ecce át Elapsus Pyrrhi de cæde Polites Vnus natoꝝ priái &c.Nec multo post si qs leget aduertet facile Heccubæ ét fuisse filiũ . Hic auté polytes cũ multa egisset in bello ꝓ pr̃iæ defensione:tádé ciuitate capta a Pyrrho Achillis filio i sinu Priái pr̃is spectáte Heccuba ifœlix occisus é. ℂDe Priamo politis filio. Cap. XLVIII.

Riamus filius fuit politis secũdũ Vir.i æneide dicẽté.Vna iuuenũ ducit quá paruus ouáté Nomé aui referés priáus tua clara polyte ꝓgenies.auctura italos &c.Hũc æneas paruulũ ex excidio secũ deduxerat ascani filii sociũ. ℂDe Assaraco Troiuli regis Troiæ filio:q genuit Capi.Cap.XLIX.

Nfœlici Laomedontis Troiuli regis filii prole in finem usq; deducta:ut ad Assaracũ eiusdé Troiuli regis filium retro trahamus calamum necesse est ut uetustissimos Romani nominis proauos: & Dardani prolem integram designemus.Fuit igitur Assaracus troiuli regis troiæ filius: ut ubi de fastis testatur Oui.dicens.Huius Erictonius:tros est generatus ab illo.Assaracum creat hic &c. Gestorum huius Assaraci nulla extát monimẽta:sic omnia uetustas absorpsit:sed ꝓpagatæ sobolis claritas nõ minus illum reddit illustrem q̃ infortunium igens deiecti ilionis reddiderit. Nam uti ex audacia nimia ilionadum generis desolatio subsecuta est.sic ex humanitate prolis Assaraci Roma rerum domina constructa: & Cæsarum familia propagata:fulgentis apud mortales gloriæ testimonio sempiterna.

¶De Capi filio Assaraci qui genuit Anchisen. Cap. L.

Apin Assaraci fuisse filium etiam ubi supra testatur Ouidius. Tros est generatus ab illo. Assaracū creat hic: assaracusq; capin &c. Et huius Capis sicut & Assaraci facinora æque aboleuit antiquitas: in lucem tamē modo reseruato ꝙ Anchisen genuerit generosæ successionis gentis Iuliæ parentem inclytum: & inclytæ pietatis filii testimonium sempiternum.

¶De Anchise filio Capis: qui genuit Hyppodamiam & Aeneam. Cap. LI.

Nchises filius fuit Capis ut idē Ouid. ubi supra genealogiā æneæ cōtinuās dicit sic. Assaracū creat hic. assaracusq; capim. Proximus āchises &c. Hūc sūt q dicāt āte Troianū bellū ciuitate relicta nemora & solitudies coluisse armētis ītētū & gregibus: circa q̄ utplurimū fuere diuitiæ antiquorū. Qui cū apud symoentē uacaret fluuiū: a Venere dilectus ē: & eius est amicitia atq; cōcubitu usus adeo ut ex illa suscepit æneā filiū. Cōstat tamē & coniugē habuisse: cū ex ea dicat Home. filias suscepisse. Eū cæcū fuisse dicit Ser. & ob id troianorū cōsiliis nō iterfuisse. Cæcitatis cām nōnulli dicūt fuisse qa se cū Venere cōcubuisse iactasset: & īde ab eadē luminibus fuisse priuatū. Capto āt Iliōe & īcēso uolēte eū secū trahere ænea: ut testat Virg. potius q̄ abire uellet cōstat mori dispositū. Verꝝ dū flāmulā absq; lesione capiti Ascāii īsidērē uidisset: capto omine fausto filio obtēperasse legit. Male tamē cōueniūt opiniones Virgilii & Seruii: quorū alter cæcū dicit: alter flāmulā uidisse asserit. Abiit āt cū fugiēte filio ab ipo ænea humeris per ignes & mille uolantia tela subtractus: & nauibus usq; Drepanū Siciliæ oppidū deuectus ē: & ibidē senio mortuus: & in monte ericis sepultus: & hoc secūdū Virgiliū. Alii tamē aliter sentiūt. nā Cato in Italiā usq; uenisse confirmat. Sed Ser. dicit Varronē dicere ossa anchisæ iubēte oraculo a diomede direpta & asportata. demum cum multa mala pferret ab eodē Diomede cū Palladio restituta. qđ qdē Virg. ipse tāgit dū iratā Didonē aduersus æneā loquētē describit atq; dicentē. Anchisæ cineres manesue reuelli &c. quasi uelit dicere: nō ego hoc feci sicut Diomedes: Præterea uidet uelle Seruius hāc ob causam a Virgilio in psona æneæ dictū. Iterū saluete recepti. Neqcq̄ cineres aīæq; umbræq; parētis &cæ. Quasi semel ex Troia suscepti sint: & a Diomede iteꝝ. Vbi tamē p hæc mortuus sit cōprǽhēdi nō pōt: sed uident uerba Seruii eo pēdere: ut apud Troiā ante captā urbē obierit. Suscepisse autē anchisem ex Venere filiū q̄liter ītelligā īfra ubi de ænea seruandū duxi. Quod aūt ob iactationē ab ea cæcatus sit: sic ītelligēdū existimo. Cōsueuere nōnulli iuuenes īter pcipuas fœlicitates suas frequētes enumerare coitus: & pluriū mulieꝝ amicitias q̄si ex hoc uelint ꝙ eorū formositas ueniat commēdāda: eo ꝙ a multis aut desideręt: aut suscipiant fœminis: sic & robur extollat ꝙ ī coitū ualētes pseuerātesq; appareāt: ex quo qdē crebro coitu psæpe ægritudines oriunt. & plurimū uirtutes debilitāt corporeæ & uisiua potissime. Nā certissimū ē nōnullos nō solū ī breuē uisum: sed ī cæcitatē ītegrā ob coitū deuēisse. & pcognito ob iactatiōes defectu dnī: & merito a Venere obcæcati. Sic & anchisæ cōtigisse potuit: qa uēiēs ī defectū uisus ob iactatos coitus euenisse dictū sit. Sāe ne uideat seruiū a Virgilio discrepare: potuit ī anchise eē uisiuā uirtutē debilitatā adeo ut aut nō discerneret q̄ ī cōspectu eēnt: aut nō nisi ex pxio uidere posset. quos tales ueteri q̄dā cōsuetudīe loquēdi cæcos dicimus: Esto & solis radios & ignis uideāt flāmas: & sic potuit anchises cæcus eē: ut dicit Ser. & flāmulā uidere nepotis ut dicit Vir. Huic pter æneā fuere ex cōiuge filiæ: ex qbus sola Hyppodamia noiat.

¶De Hyppodamia anchisæ filia. Cap. LII.

Yppodamia ut ī Iliade placet Homero: filia fuit anchisæ: & antiqor filiaꝝ ut appareat eū alias habuisse filias. Hæc formosa plurimū: fuit parētibus dilectissima: q̄ tamē fuerit mater: nō habemus. Eam tamen in coniugē tradidere Alchataoni Troiāo q postea ab Idomeneo Cretēsi ī pugna apud Troiā occisus est. Dereliqs āt filiabus nec Homerus ipse nec alter: quē ego legerim aliquid refert.

¶De Aenea Anchisæ filio: q genuit Iuliū ascaniū & Siluiū posthumiū. Cap. LIII.

Eneā filiū fuisse Anchisæ & Veneris & poetæ ueteres prædicant & moderni. Hic tamē & si plurimum extollat Homeri carmine tāta tamē carminis Virgilii ueneratiōe armis & pietate cātat īsignis: ut nō solū barbaris: sed latinis cæteris pponat a græcis. Sic fert fortuna reꝝ. Habuit Achilles Homerū: & Aeneas Vir. tāta potētes eloquētia ut respectiue illaudati cæteri uideāt mortales. esto æuo nostro tertius exurgat Scipio Afri. non minori gloria: maiori tamen iustitia delatus in æthera uersu uiri celeberrimi Francisci Petrarchæ nuper Romæ laurea insigniti. Tāta enim facūdia & lepiditate sermonis in mediū trahit: ut fere ex tenebris lōgi silentii in amplissimā lucē deductus uideat. Aeneas igit ut pauloante scriptū est: ex anchise & Venere apud Symoentē fluuiū natus ē & iam ætate prouectus Creusam: Priami: & Hecubæ filiā uxorē habuit ex q̄ filiū suscepit Ascaniū. Et ut qdā scribunt: Paridi eunti in græciā: & in raptu Helenæ socius fuit. Tādē cū iā græci obsidione iliōnē cinxissent & illū crebris certaminibus expugnare conarētur: sæpe in pugnā descēdit. sed inter alias uices semel aduersus Achillē cōgressus: cum esset in discrimine maximo ut in iliade dicit Home. allocutus est Neptunus deos: & deprecatus ut Aeneā morti subtraherēt: ne oīs Dardania proles occūberet. Quod a Iunone: quæ plurimū erat Troianis aduersa: ut ipse faceret cōcessum est. & sic Neptuno tūc agente Aeneas e manibus Achillis subtractus ē: ut ibidē tāgit Homerus. Italiæ reseruatus. qui etsi multa clara facinora apud troiā egerit. secundū tamen quosdā pditionis patriæ macula notatus est: & iter alia trahitur in argumentū: ꝙ īcolumis cū filio & nauigiis & parte copiarū abire pmissus sit cū fere in cæteros sit sæuitū. Alii tamen dicūt hoc illi pmissum loco muneris: qa legatorū græcorū ad priamū uenientiū hospes fuerit assiduus. & qa semp in cōsiliis troianorū dānosum dixerit helenā detineri: suaseritq; restitui. Sed q̄litercūq; factū sit Vir. dicit: qđ capta Troia cū ipse frustra in defensionē priæ laborasset: sumptis diis penatibus sibi ab Hectore p qetē cōmēdatis. & patre sene & filio paruulo: matre dea mōstrāte uiā deuenit ad littus. & ibi. xx. nauibus sumptis: cū qbus iamdudū Paris in græciā iuerat: intrauit mare. & in Thraciā

traiecit:ubi a Polydoro cuius in littore tumulũ iuenit monitus:ut auarꝶ littus effugeret:cõdidit ciuitaté quã de suo noie nũcupauit æneã:de q̃ Titus Liui.li.xl.ab urbe cõdita dicit æneã ciuitaté ꝓpinq̃ Thessalonicæ ab ænea troiano olim cõditã:de q̃ ipse idẽ Tit.Liui.sic.Proficiscunt̃ a Thessalonica æneã ad statutũ sacrificiũ: qđ æneæ cõditori cũ magna cerimonia quot annis faciũt:&c.Et ĩde cũ nauibus iterꝶ reintrasset oraculo uetustissimas auoꝶ sedes petiturus in Cretã abiit:& ibidẽ pulso iã Idumeneo rege a cretẽsibus q̃si ad sedes uenisset auoꝶ:eo ꝙ inde Teucer Scamãdri filius fuerit:q una cũ Dardano ĩperauerat:dardaniis cõstitit.Verꝶ & ĩde peste pulsus factus certior:qa Dardanus fuisset italus:Italiã petere disposuit.& ĩde in Chaoniam uenit:& ab Heleno uate de futuris edoctus Siciliã petiit:& apud Drepanũ ut Virg.placet:Anchisem ꝑdidit:& reascẽsis nauibus tẽpestate in aphricã delatus est:ut ait Virg.cũ alii negent ubi a Didone regina susceptus cũ septẽ iã errasset annis:cũ q̃ aliq̃diu fuit eius amicitia usus & lecto:si hoc Virg.credendũ est.Inde aũt superũ moni tu discedens iterꝶ uenit in Siciliã ad Acæstem:& ludis Anchisæ anniuersariũ celebrauit magnifico sumptu:& acæsta ciuitate cõdita & parte suoꝶ ibidẽ derelicta dũ italiã peteret:Palinurũ magistrũ classis ꝑdidit. Inde uenit in Baianũ sinũ:& ductu Sibyllæ descẽdit ad ĩferos:& ad Elysios usq; cãpos penetrauit.& cõperto patre anchisæ:oẽm suã posteritatẽ eo mõstrante cognouit.Inde ad supos rediẽs ꝓsolutis Meseno tubicini funeralibus Caietã nauigauit:ubi Caieta nutrice defuncta ciuitaté posuit:eaq; nutricis noie appellauit.Porro in Italiã .i.ad hostiã Tyberis appulit:usq; quo dicit Seruius illi nõ defuisse Veneris uisionẽ:quã cũ amplius nõ uidisset:arbitratus est se ad ꝑdestinatũ locũ uenisse:& debere cõsistere.Vbi primo Euãdri regis amicitiã habuit: & inde latini regis laurentũ:q illi Lauiniã filiã Turno Rutuloꝶ regi ante ꝓmissam iuxta responsum oraculi dedit in coniugẽ.quã ob cãm a Turno grãdi bello lacessitus est:fultus tñ auxiliis Euandri archadis & tuscoꝶ in odiũ Mezentii regis agelliæ regnũ obtinuit cõiugis.De morte ãt eius diuersimode opinati sunt antiq:cum dicat Seruius Catonẽ dicere iuxta Laurũ lauiniũ:cũ æneæ socii ꝑdas agerẽt præliũ cõmissum in quo latinus occisus est ab ænea.q tamẽ æneas in ipso ꝑlio nõ cõparuit.Ascanius postea Mezentiũ interemit. Alii dicunt ꝙ uictor æneas cũ sacrificaret sup Numicũ fluuiũ:lapsus est:nec eius cadauer inuentũ est.qđ Virg.elegãter tangit:ubi Didonẽ moriturã eũ execrantẽ inducit:atq; dicẽtẽ.At bello audacis ppľi uexatus & armis: Finibus ex terris cõplexu auulsus iuli Auxiliũ ĩploret:uideat ĩdigna foroꝶ Funera:nec cũ se sub leges pacis iniquæ Tradiderit regno aut optata luce fruat̃.Sed cadat ante diẽ:mediaq; ĩhumatus arena.Hoc ꝑcor &c.Præterea sunt qui dicãt eũ occisum a turno:uolũt ꝙ a Virg.sub artificiosa fictiõe describi:ubi medio in ardore certaminis ostẽdit iunonẽ mortẽ Turni timere:& inde ut illũ e pugna subtrahat:effigiẽ dicit æneæ sumpsisse:in quẽ cõfestim dicit Turnũ cõuersum:& Aeneã fugientẽ dicit in naues:q in Numico erant flumine:& in eas usq; secutũ a Turno.qđ uolunt secundũ hystoriæ ueritatẽ non Iunonẽ fuisse in Aeneã mutatã:sed ipsum Aeneã q arma Turni fugiens ab eodẽ apud Numicũ occisus est:qđ & in supioribus carminibus pro parte patet.nec alibi potuit tacuisse Virg.dũ in eodẽ lib.Venerẽ inducit orantẽ Iouem atq; dicentẽ:incolumẽ Ascaniũ liceat sup esse nepotẽ.Aeneas sane ignotis iactet̃ in undis.Et q̃cunq; uiam dederit fortuna sequat̃:&c. Vbi si ĩspiciamus cũ iam non sit amplius Aeneas:Venus q̃ hucusq; fuerat sollicita de eo:orat tunc ꝓ nepote Ascanio. Et Ouid. in maiori uolumine istud idẽ tenere uidet̃:dũ dicit:Littus adit laureus ibi tectus arundine serpit:in freta flu mineis uicina numicius undis.Hunc iubet æneæ q̃cunq; obnoxia morti Abluere:& tacito deferre sub æquora cursu.Corniger exeqtur Veneris mandata suisq;.Quicq̃d in ænea fuerat mortale repugnat:&c.Et hoc idem arbitrari uidet̃ Iuuenalis:dũ dicit:Alter aqs alter flãmis ad sidera missus:&c.Intelligit.n.de Aenea & Romulo:qa æneas in aquis periit:ut ꝑdictũ est.Romulus aũt apud capream paludẽ fulminibus & turbine subtractus est.Qui ambo apud Romanos ꝑcipua deitate honorati sunt.Nã & ipse æneas quocũq; mõ subtractus sit ab indigenis deus habitus:& Iuppiter indigetes appellatus est.Huius quidẽ hystoria aliq̃bus figmentis ĩmixta est:quoꝶ uidere rõnem ordo exigit.Aeneã igit̃ Veneris fuisse filiũ nõ æquo mõ ab oibus acceptũ est.Quidam.n.uolũt in natiuitate Aeneæ Venerẽ cæli dominã fuisse:& ad eam demõstrationẽ futuroꝶ successiuum ꝑtinuisse:& huius dominii opere multa æneæ cõtigisse:quæ ex industria a Virg.sub figmẽtis abscõdita sunt quæ ad ꝑsens elucidare nõ est incæpti huius intentio.Alii uero eũ natũ uolunt ea hora qua Venus ineunte matutino tpe surgit.& iõ eius filiũ dictũ uolunt:quasi uideat̃ eum in lucẽ dũ surgeret eduxisse. Alii uero adeo formosam fuisse matrẽ eius existimant:ut ꝑdito ꝓprio noie Veneris nomẽ adepta sit:ex quo dixisse Virgiliũ putant:Coniugio Anchisæ Veneris dignante supbo.Alii autẽ intra priorẽ declinantes opinionẽ arbitrant̃.iõ eũ Veneris dictũ filiũ:qa nõ ex cõiugio sed ex cõcupiscibili cõiunctione natus sit sumentes incõgruũ uideri: tanti hoĩs incognitã matrẽ fore:si Anchises extitisset cõiunx.Sed ad illecebrẽ celebris uiri notã contegendam deã illi ueteres finxisse matrẽ.Ego q̃dẽ ueꝶ puto matrẽ eius sob aliq̃đ meritũ Venerẽ cognominatã:ut quosdam arbitrari ꝑdixi.Nec obstat eius ueꝶ nomẽ ore incognitũ:nã nec Priami:q tantus fuit rex:nec etiã Agamẽnonis:nec multoꝶ alioꝶ insigniũ regũ atq; uiroꝶ.Et absit ut credã ꝙ spurio pastoris Priamus tã grandis rex filiã Creusam dedisset in coniugẽ.Qđ aũt Neptuni ꝑcibus ex Achillis pugna subtractus sit:nõ qđ aiebat Leontius uerũ credo.s.qđ agente cõstellatiõe contigerit:qnimo potius puto:qa circa naualia:quæ ad Neptunũ spectare uident̃ inquantũ deus dr̃ maris potuerit aliq̃d cõtigisse:pp quod exigente opportunitate reuocatus Achilles æneæ certamen omisit.qđ aũt a Iunone hoc permissum sit neptuno:arbitror ad futura ꝓspexisse fingentẽ:eo ꝙ italico regno reseruaret̃ æneas.& ob id regnoꝶ dea salutẽ futuri regni curari ꝑmisit. A polidoro aũt in littore sepulto iõ monitus dr̃:quia eius ĩfortunio ĩspecto cognouit:si cõstiteret thraces illi futuros hostes:& iõ inde fugiendũ fore.qđ aũt Venus usq; in agrũ laurentũ se lumine suo ducẽ illi exhibuerit:& eo ibidẽ existente nõ cõparuisse ulterius cõstellationi agenti incõcupiscibilẽ appetitũ attribui põt.Nã tãdiu nauigãdo processit:q̃diu distulit inuenire qđ placuit:quo iuento cessauit ĩpellentis ducatus.ꝙ ad inferos iuerit: in

telligendū puto eum egisse quod olim fere familiare fuit maximis gentiliū regibus uelle.s.ab īmundis spiritibus per scelestum illud nigromantiæ sacrum de futuris certificari: quod quidē in sinu baiaꝝ apud lacum auernum:qui talibus erat locus aptissimus:facturus accessit:& occiso Miseno suo sanguine litasse inferis & cerimoniis aliis detestandis egisse:ut aliquis ex insandis spiritibus ui cantaminū prouocatus ad superos ueniēs: & sumpto fantastico corpore coram cōparuerit:& ad interrogata respondiderit:& forte illi nōnulla de futurorum successu prædixerit.Deificatio autem sua nil aliud est q̄ insipientiū ridenda fatuitas. Credo eni eum in Numico flumine nectū:& in mare deuolutū:& tuscis piscibus escam fuisse laurentibus.

¶De Ascanio æneæ filio:qui genuit Iuliū Siluium & Rhomā. Cap. LIIII.

Ascanius:ut Virg.placet:nō solū æneæ filius ex Creusa susceptus fuit:sed & fuge & laboꝝ in regnū quærēdo socius:ut ipse p oēm æneidā diffuse testať.Sane Titus Liuius:cui ad ueritatē hystoriæ cura fuit īpensior nō plene affirmat creusæ:an lauiniæ fuerit filius:cū dicat.Nōdū maturus imperio ascanius æneæ filius erat:tamē id īperiū ad puberē ætatē ei īcolume māsit:tātisp p tutela muliebri tāta īdoles in Lauinia.erat:res latina & regnū auitū paternūq; puero stetit:haud ambiguā:qs.n.rē tā ueterem p certo affirmet.Hiccine fuerit Ascanius:an maior q̄ hic Creusa matre ilio īcolumi natus: comesq; īde pr̄e fugæ:quē Iuliū eūdē Iulia gens auctorē nōis sui nūcupat.Is Ascanius ubicūq; & q̄cūq; matre genitus certe natū æneæ constat:&c.hæc Titus.Eusebius uero in lib.tpoꝝ: Ascaniū Creusæ filiū arbitrať:& aliū ex Lauinia natū Syluiū posthumū appellat.Ascanius āt apud troiā matrē pdidit.Et cū pr̄e aduersus hostes:ut p Virg.late patet strēnue se gessit:eiq; plura fuere nōīa:ut Seruius asserit.Nā p̄ter Iulū & Ilū:qbus uocatus est:ut dicit Virg.At puer Ascanius:cui nūc cognomē Iulo addiť:Ilus erat:dū res stetit ilia regno:&c. Hic ēt Dardanus & Leodamas appellatus est ad extinctoꝝ fratrū solatiū.Et sic patet æneā alios ex creusa p̄ter Ascaniū suscepisse filios.De nōībus tñ huius dicit Serui.sciēdū hoc primū Ascaniū ab Ascanio phrygiæ flumīe dictū:ut transq; sonātē Ascaniū.Deīde ilū dictū a rege ilo:unde & iliū.Postea iulū occiso mezētio a prima barbæ lanuginæ:q̄ in tpe uictoriæ nascebať.hic tñ Ascanius:ut paululū Virg.seq̄mur:adhuc paruulus futuri īperii portētū suscepit.nā disceptātibus pr̄e & auo de futura fuga:flāmula qdā nullā īferēs lesionē eidē in uertice capitis constitit ēt parētibus illā extinguere conātibus demū:ut dictū est:Fuge comes multos cū patre labores tulit. Et cū æneas rebus esset absolutus mortalibus:& ipse successor regnū sumpsisset:bellū a patre inchoatū uictoria terminauit.Nā alii illū occidisse Turnū:alii Mezentiū dicūt.Veꝝ dicit Seruius secūdū catonē hystoriæ hoc habet fides:Aeneā cū patre ad italiā uenisse:& pp inuasos agros cōtra Latinū Turnūq; pugnasse: in quo p̄lio periit Latinus.Turnū postea ad Mezētiū cōfugisse:eiusq; fretū auxilio bella renouasse:qbus æneas Turnusq; pariter rapti sūt.Magistrasse postea in Ascaniū & Mezētiū bella:sed eos singulari certamine dimicasse:& occiso Mezētio ascaniū iuliū cœptū uocari:ut pauloante dictū est.Hic āt:ut ait Eusebius:cū.xxx.annis regnasset apud Lauiniū albā cōdidit:& Syluiū posthumū fratrē suū sūma pietate educauit.Alii amplius hoc recitant asserētes eū ab amicis redargutū:ꝙ Lauiniā nouercā:q̄ ob timorē eius cōfugerat in syluas:ī exiliū detinere uidereť:quā ipse reuocauit:eiq; paternū restituit regnū:cū ipse iā ad albā trāsitū facere disposuisset: ipse tñ ꝓcreauit filiū:quē eo ꝙ casu in syluis natus sit iuliū Syluiū appellauit:a quo familiā iuliā ortā nōnulli uolunt.Tandē cū inter Lauiniū & albā quā cōdidit.xxxviii.regnasset annis in mortē ueniēs: qa filiū pp ætatem paruulū regendis ciuibus nō cerneret aptū:Syluiū posthumū fratrē suū regni reliq̄t hæredē.

¶De Iulio Syluio Ascanii filio. Cap. LV.

IVlius Syluius secūdū Titū Liuiū:filius fuit Ascanii:& quia in syluis casu natus sit:Syluius cognominatus est:& ab eo Iulia gens ꝓcessit cū patri Ascanio in regno successerit.Eusebius tamē in libro temporum eum Ascanii fuisse filiū dicit:sed quoniā eo moriente paruus esset: nec regno uidereť idoneus:Syluio posthumo fratri suo regni successionem reliquit.

¶De Rhoma Ascanii filia. Cap. LVI.

RHoma filia fuit Ascanii:ut scribit Solinus de mirabilibus mūdi:dicēs:Agathoclē scribere nomen urbis Romæ ab hac Rhoma Ascanii filia:& æneæ neptæ initiū habuisse cū scriberet Eraclides ꝙ cum capta Troia quidā achiui ubi nunc Roma est deuenissent:& ibidem captiuæ cui Rhoma nomen erat:consilio sedes sumpsisse:& ab eadem locum denominasse.

¶De Syluio posthumo æneæ filio:qui genuit Aeneā Syluium. Cap. LVII.

SYluius posthumus secundū Virg.æneæ ex Lauinia fuit filius.Hic post mortē æneæ natus est:& iō posthumus qđ ē generale nomē nascētiū post hūatū patrē.Syluius aūt ut placet multis: dictus ē: eo ꝙ Lauinia mortuo patre Latino:atq; ænea uiro:& occupato ab Ascanio regno:eius metuens imperium in syluas prægnans secessit:& ibidem latuit atq; peperit:& ideo natum in syluis syluium appellauit.Sane ut supra dictum est.Ascanius renouata nouerca in patrium regnum fratrem Syluium fraterna educauit affectione:& cum moreretur existente Iulio syluio paruulo adhuc eundem syluium fratrē suū regni reliquit hæredem:qui æneam syluium genuit.Porro Britones eorum puto barbariæ nobilitare cupientes:huic filiū unū addūt dicentes eū brutū quendā ēt genuisse ex nepte Lauiniæ matris suæ:cuius in natiuitate aiunt mathematicū dixisse:qa occideret utrunq; parentē:ex quo factū est:ut partu suo morireť mater: & ipse tandē cū adoleuisset in uenatione patrē inaduertēter occidit.Quā ob causam pulsus Italia aiunt eum in Leogræciā insulā græciæ abiisse:& responso accepit sibi deberi extremi occidui insulam.Qui Pandrasi regis græci filia in coniugē sumpta cū sociis per trienniū nauigās una cū Cornīueo troiano superato:Gopherio æquitanoꝝ rege Albionā insulā:quā incolebāt gygātes supasse eāq; ex suo nōīe Britaniā nuncupasse:& a Cornīueo Cornubiā:& inde aiunt eum Brutū alium genuisse cognomento uiridē scutum:& hinc aliū insulæ re-

gem genitũ:& ĩde aliũ:& innumerabilẽ ꝓcedunt ꝓlẽ.quæ qm̃ mihi nec uera:nec uerisimilia uisa sũt: omittenda censui.Posthumus aũt cũ annis.xxxviii.regnasset: Aenea Syluio superstite filio derelicto diem obiit.

ℭDe Aenea Syluio Sylui posthumi filio qui genuit Latinũ Syluium. Cap. LVIII.

AEneas Sylius Sylui posthumi tertii latinorum regis filius patri successit:de quo quidem Virgil. meminit.Et qui te noĩe reddet Syluius æneas pariter pietate uel armis Egregius: &c. Hic latinum Syluium genuit:& cum annis.xxxi.regnasset expirauit.

ℭCe Latino Syluio Aeneæ Syluii filio qui genuit Albam Syluiũ. Cap. LIX.

LAtinus Syluius ut dicit Titus Liuius Aeneæ syluii fuit filius:& mortuo patre Albanis ĩperauit: & ab eo coloniæ deductæ sunt eoꝝ:qui prisci Latini nũcupati sunt:cũq; annis.l.regnasset:genuissetq; Albã syluiũ:quẽ liquit superstitẽ diẽ obiit.Eusebius uero in libro tẽpoꝝ dicit se apud aliã hystoriam ĩuenire Latinũ Syluiũ quintũ apud Albã regnasseq;:eũq; filiũ fuisse Lauiniæ & Melãpodis & Vterinũ fratrem Sylui posthumi:qui Latinus in ordine regum hic ponitur quartus.

ℭDe Alba Syluio Latini syluii filio:qui genuit Athin Syluium. Cap. LX.

ALba Syluius latini syluii fuit filius:& patri successit in regno:cum regnasset annis.xxxix.Athi suo relicto suo filio rebus humanis subtractus est.

ℭDe Athi syluio filio Albæ:qui genuit Capin syluium. Cap. LXI.

a ATHis syluius Albæ fuit filius:quem Eusebius aliquando ægyptium syluium uocat: hic cum annis. xxxix.regnasset capi filio derelicto diem clausit.

ℭDe Capi syluio filio Athis:qui genuit Capetum syluium. Cap. LXII.

c CApis syluius Athis fuit filius.Sunt qui uolunt ob hoc Capuam olim insigniem campanie ciuitatẽ conditam:qui cum annis.xxviii.regnasset Capeto filio moriens regnum reliquit.

ℭDe Capeto syluio filio Capis:qui genuit Tyberinum syluium. Cap. LXIII.

c CApetus syluius filius Capis:& cum annis.xviii.regnasset. Tyberino filio derelicto decessit.

ℭDe Tyberino syluio Capeti filio:qui genuit Agryppam syluium. Cap. LXIIII.

TYberinus syluius Capeti fuit filius & Agryppam syluiũ genuit:cũq; annis octo imperasset albanis: amnẽ quẽ ante albulã uocitabant incolæ terminũ inter latinos & etruscos traiiciens in eum cecidit: & mortuꝰ ẽ.Quãobrẽ ĩ hodiernũ usq; ueteri abolito noĩe a diuerso rege tyberis nũcupatꝰ ẽ fluuiꝰ

ℭDe Agryppa syluio filio Tyberini:q genuit Romulũ syluiũ. Cap. LXV.

a AGryppa syluius a Tyberino genitus submerso patre successit in regno:& cũ.xl.regnasset annis moriens Romulum filium regni reliquit hæredem.

ℭDe Romulo syluio Agryppæ filio:q genuit Iuliũ syluiũ & Auentinũ syluiũ. Cap. LXVI.

ROmulus seu Aremulus syluius Agryppæ fuit filius.Hic autem præsidia albanorum inter montes posuit ubi Roma postea cõdita est:quod ea tempestate impie factum existimatum est:& ob id existimauere illius æui homines eum iuste fulmĩe ictum atq; examinatum cum iam.xix.regnasset annis:& ex eo Iulius & Auentinus filii fuere superstites.

ℭDe Iulio syluio Romuli filio. Cap. LXVII.

i IVlius syluius:ut scribit Eusebius minor natu fuit Romuli filius & ꝓauus Iulii Proculi:qui cũ Remulo Romam transmigrauit:& ibidem fundauit familiam iuliam ex qua Cæsares effluxere.

ℭDe Auentino syluio filio Romuli syluii:qui genuit Procã Syluium. Cap. LXVIII.

AVentinus syluius Romuli syluii filius fuit:eiq; fulminato successit in regno & cum.xxxvii.annis regnasset:Proca relicto filio mortuus est:& eo in mõte Romæ:qui postea de suo nomine semp auentinus uocitatus est sepulto.

ℭDe Proca syluio filio Auentini qui genuit Amulium & Numitorem. Cap. LXIX.

p PRocas secundũ Titum Liuiũ Auentini filius fuit:& loco patris regnauit annis.xxiii. Numitoriq; filio moriens regnum reliquit. ℭDe Amulio Procæ filio. Cap. LXX.

AMulius teste Tito Liuio minor natu fuit ex filiis Procæ.hic p uĩ & nephas Numitori:q tpe potior erat regnũ surripuit.Dicit Pli.de uiris illustribus.Procã patrẽ eoꝝ liqsse ut ambo annuis uicibus regnarẽt:& cũ ad amuliũ ueniisset regnũ fratri trãsacto anno restituere noluit:qnĩmo cũ numitori pepcisset Lausũ filiũ eius ĩteremit:& Rheã eiusdẽ filiã ad subtrahẽdã spem ꝓlis sub spẽ honoris Veste ꝑpetuã eius uirginitatẽ dedicauit.Sed cũ iã.vii.regnasset annis.Rhea geminos pepit quos ĩ Tyberim deiici iussit:& Rheã uiuã ĩfodi. Veꝝ nequntibus mĩstris ad alueũ flumĩs:eo q̃ ꝑdianis hymbribꝰ tumisset deuenire:illos ĩ ripas posuere:q a Faustulo pastore cõpti & nutriti cũ adoleuissent Amuliũ interfecere:& Numitori auo regnũ reddidere. ℭDe Numitore filio Procæ:q gẽuit Lausũ & iliã & Rheã. Cap. LXXI.

n NVmitor filius fuit Procæ:& ut iã dictũ ẽ:a frẽ ꝓiectus e regno q dũ rure priuatus senesceret a nepotibus:Romulo & Remulo occiso in regnũ restitutus est.qd inde ex eo successerit:non habemus.

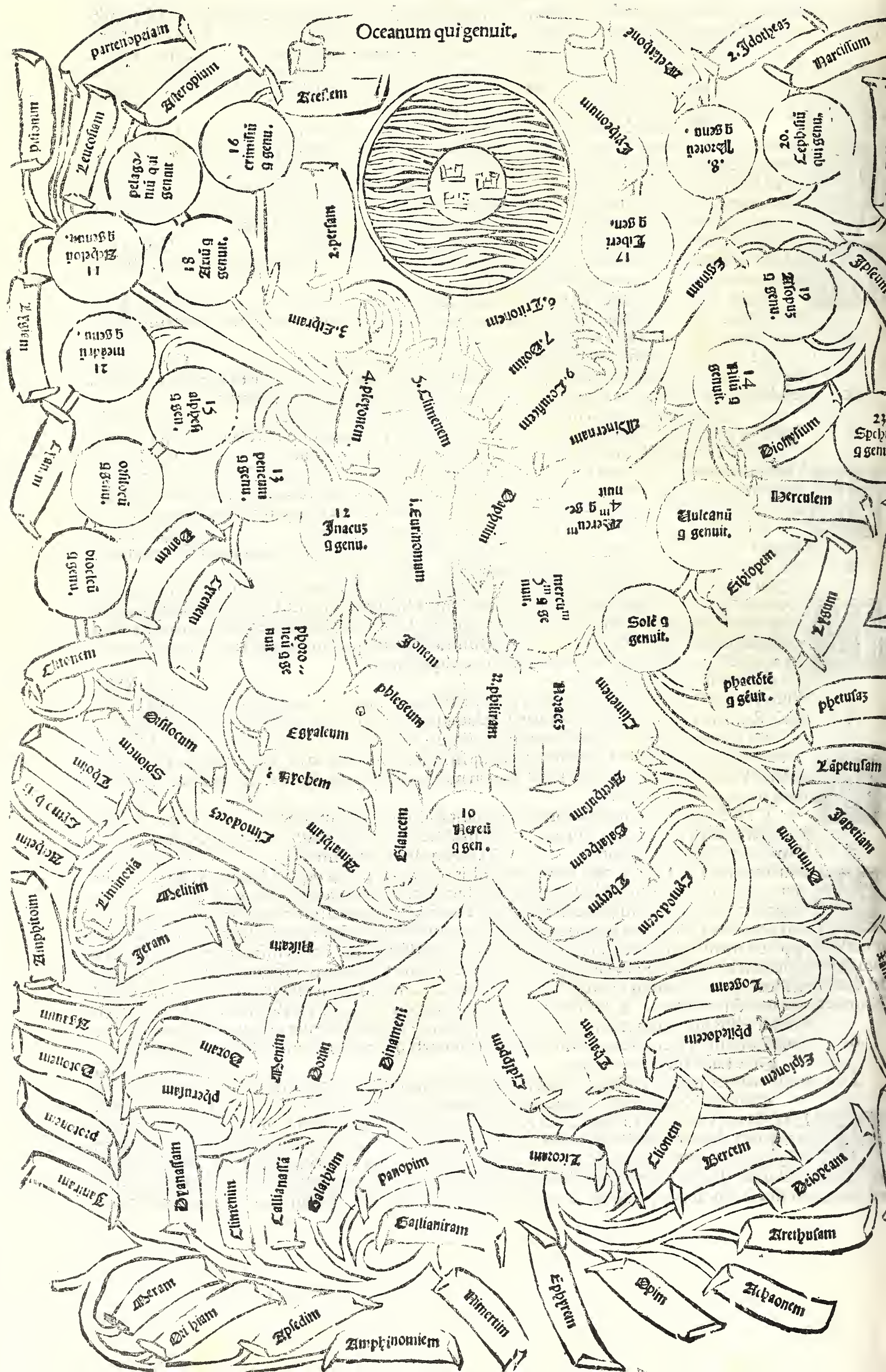
ℭDe Lauso Numitoris filio. Cap. LXXII.

l LAusus ut prædictũ est Numitoris fuit filius:& ab Amulio patruo impie trucidatus occubuit.

ℭDe Ilia Numitoris filia:quæ peperit Romulum & Remulum. Cap. LXXIII.

ILia q Rhea Numitoris fuit filia:& ab Amulio ĩter uestales uirgĩes trusa.q ut ait Ouid.dũ aq̃ ꝑ sacris q̃reret obdormiuit:& in somnis illi uisum est a Marte opprimi: & sic geminos cõcepisse:quos dũ pepisset:uiua ĩfossa ẽ regis ĩperio.Fictio qd Mars secũ cõcubuerit:ubi de Romulo & Remulo declarabit.Et quoniã q ex Iulio Syluio nati sũt ordĩe nõ hẽmus:genealogiæ posterorũ Dardani finẽ facere necesse est.Hoc mõ apposito qd ab his natus sit orbis & urbis fulgor:Caius Iulius Cæsar dictator.

OCEANVM SOBOLEMQVE SVAM DAT SEPTIMVS OMNEM.

Genealogiæ deorum gentilium secundum Ioannem Bocchatiũ de Certaldo. Liber septimus Incipit.
Prohœmium.

Vi ab Elsa Certaldensi fluuio & arno tusco eminentissime Rex: Pauloante uela concesseram in altũ:& per cæca ĩpulsus syrtiũ uada aqlone stridẽte sæuo: & inde p late patentia scabraq; Asiæ ꝓmontoria:& crebros euripos ægei magis ĩpellẽte libyco:nec non & uertiginosum siculũ fretum:atq; inter sonantia tam Illyrici q̃ tyrrheni maris littora spirante noto non minori persæpe timore:q̃ admiratione circũactus sum:tegentibus poetarum atris nubibus:hinc phœbi splendidum iubar:inde Arctoi sidus imobile dum minus crederem a Vulturno raptus: postergatis Lygurum Gallorũq; & Hispanoꝝ littoribus:& calpe abylaq; promontoriis omissis ad limen usq; oceani delatus sum:& dum circa eius ingressum constitisset cortex:quasi deliberandi præstaretur spacium in conterminum polis pelagum oculos dedi:dumq; intuerer prægrãde corpus:& incõpræhensibile monstrum præruptos aquarum in cælum montes earũq; atra opacitate speluncas horrendas metirer animo:& indomitas uires:quibus terras concutit:ac incognitos populos & immanes eiusdem beluas cogitaremq; eum fluuiorum omnium hospitem: horrui fateor & stetere crines: & timore quodam insolito occupatus uix labantia membra continui:nec multum quin memet ultro in littus potius q̃ ad ulteriora progrederer:naufragum dederim:ludum iocumq; existimans per respectum iras fore mediterranei maris. Sed is qui profecto certa spes & infallibile suffragium rite in se credentium atq; sperantium est: uocatus affuit ilico: & igne suæ charitatis noxio frigore pulso prostratum suscitauit animum:& in uires ampliores solitis reuocauit adeo: ut paruo cortice:ingenti tamen pectore auderem ĩmensum intrare gurgitem: & insueta sulcare maria. Et expedita in præcedentibus fere omni cæli prole:calamum ad longam oceani posteritatem scribendam arripui gubernaculo tenuissimæ cymbæ illi commisso: qui arcam Noe ab aquis uniuersalis diluuii seruauit incolumem.

¶De Oceano Cæli & Vestæ filio:qui genuit.xxiiii.inter filios & filias:quorũ hæc sunt noĩa. Prima Eurinomi.ii.Persa.iii.Aetra.iiii.Pleyon.v.Clymenes.vi.Triton.vii. Doris.viii. Protheus.ix. Corufices.x. Nereus. xi.Achelous.xii.Inachus.xiii.Peneus.xiiii.Nilus.xv.Alpheus.xvi.Crinisius.xvii.Tyberis.xviii. Axius.xix. Asopus.xx.Cephysus.xxi.Meander.xxii.Pillira.xxiii. Sperchius.xxiiii. Sol. Cap. I.

Oceanum cæli & Vestæ fuisse filium uoluere theologi:qui arbitrati sũt ex cælo:seu ex terra:seu ex ambobus omnia a primæuo producta:quod nec credidit: nec tacuit ionicorum philosophorum princeps Millesius Thales apud priscos auctoritatis non minimæ:quinimo eidem oceano non minus insipide q̃ reliqui fecerint diuinam mentem esse insitam:& ab eo cuncta ꝓducta:seu eum causam dantem existimauit eo forte motus:quia in omnibus cessante humiditate cerneret:& uitam de necessitate cessare:& æquo modo absq; humore nil penitus gigni uel nasci posse:& sic non genitum oceanum sed patrem deorum rerumq; omnium asserebat: cui aliquando adhæsisse uidetur Homerus: & potissime ubi in Iliade introducit Iunonem dicentem:Oceanum deorum nationem & matrem Tethym. Et sic etiam nõnunq̃ hos secutus Virgilius ait. Oceanumq; patrem rerum. Plinius autem ubi de historia naturali elementũ istud aquarum extollens dicit. Quippe hoc elementum cæteris omnibus imperat terras deuorant aquæ flammas necant. scandunt in sublime: & cælum quoq; sibi uendicant: ac nubium obtentu uitalem spiritum strangulant quæ causa fulmina elidit ipso secum discordante mundo. Quid esse mirabilius potest aquis in cælo stantibus? at ille ceu parum sit in tantam peruenire altitudinem rapiunt fluuios cum piscium examine: sæpe etiam lapides subuehunt portantes aliena pondera. Eadem cadẽtes omni terra nascentium causa fiunt. Prorsus mirabili natura siquis uelit reputare:ut fruges gignantur:arbores fruticesq; uiuant: & in cælum migrare aquas:animamq; etiam uitalem inferre inita confessione:omnes quoq; terræ uires aquarum esse beneficii & cætera. hæc Plinius a quo Victruuius ubi de architectura non discrepat aiens. Ex eo etiam qui sacerdotia gerunt moribus ægyptiorum ostendunt:omnes res e liquoribus potestate consistere. Ridiculũ quippe est aquas rerum credidisse principium. Sed quid ego succenseam talibus si circa inuisa rerum initia errauerint: cum aduersus ea:quæ in oculis sunt stolide credant? Viderunt ægyptii Isidem morientem:& conati sũt animis suis infigere eam. & si non omnipotentem potentissimam fuisse: & esse deam:non mortalem fœminam. Cretenses ipsum quem sepeliuerant ipsi libidinosissimum hominem Iouem non erubuere cæli & terræ prædicere deum. Sic igitur cæcitate mentis obducti credidere hos esse maiores:qui aliquando facti fuerunt:q̃ qui illos fecerat aliquando:sed de hoc alias. Qui autem oceanum rerum putauere patrem ab eo genealogiam cæpere deorum:quẽ cum constet secundum alios habuisse patrem iuxta cœpti operis ordinẽ locauimus eum. Cui ne inter prægrandes deos inhonoratus incederet:currum:ut dicit Theodõtius: statuere eumq; a balenis trahi per ingentia maria finxere. Sic & illi tritones tribuere tibicines atq; præcursores. Et maximos illi phocarum fecere greges sub custode protheo: eiq; maximas nymphas cohortes socias obsequiosasq; fecere: & designauere prolem amplissimam filiorum:& eorũ nominibus pluribus uocauere: sed exenterandæ fictiones sunt: Curru quidem trahi oceanum eius circa terræ rotunditatem describit ambitum:qui ideo a balenis duci dicitur:quia a balenis undiq; discurratur. Tritones aũt eius ob causam tibicines præcursoresq; dicũtur: quia sui nominis significatum incessabiliter operet᷑. Nã triton secũdũ quosdã idẽ sonat:qđ terram terens:qđ assidue peragit mare:dum sese continue impellens in littora motu terras terit:& quoniã istud absq; sono non fiat tanq̃ sonans tibicina nuncupatus est:& ideo dictus præcursor: quia uehementiori impulsus motu sonus

in littus prænuncius est futuræ tempestatis certissimus. Eum habere phocarum greges ideo dictum est: quia phocæ ex anteriori parte speciem habeant uitulorum: & armentorum more pascūtur in terris turmatim. Pastorem autem Protheum dixere: eo q harum phocarum abundātissimum sit mare carpaticum: q olim fuit sub ditione prothei. Nympharū autem illi iuncta & obsequens corus nil aliud est (ut arbitror) q̄ multiplices aquarū proprietates: seu accidentia continue aquis iuncta: eisq; agentibus: seu in eas impressio alia una sese cū eis quasi obsequiosa imitantia. Vocatur insuper præter oceanū nereus Neptunus & mare. Quæ nomina: quoniā nominibus aliorū numinū conueniūt: ubi de illis sermo fiet: cōuenientius exponemus Oceanus autem qd̄ illi proprium est: ut dicit Rabanus a græcis: & latinis ideo dicitur: eo q in modū circuli orbem ambiat. Item quia ut cælum purpureo colore nitet. Ego aūt a cianes: quod latine nigrum sonat denominatum puto: tantæ enim profunditatis est: ut nulla possint in eo transparentia apparere.

De Eurynomi Oceani filia. Cap. II.

EVrynomi Oceani fuit filia: ut asserit Homerus in Iliade dicens: Eurynomi filia retro fluentis oceani interprætatur fluctuationis: seu uentorum pastor. nā aquas maris semper fluctuat: ut uidemus & ideo ab exercitio aquarum denominata: & oceani dicta filia est: seu secundum alios: qui ex aquis oriri uentos uolunt: aqua uentos pascit: idest materiam præbet ex aqua: & creantur & uigent: & sic hæc rite dicitur filia oceani. Præterea ubi de hac Homerus loquitur inducit uulcanum loquentem Tethydi pro Achille arma poscenti: & ut se paratum ostēdat: dicit q cum a matre de cælo proiiceretur: quia claudus ab ipsa Eurynomi & Tethyde susceptus atq; nutritus est: ubi uult intelligamus ignem per humidum & spiritum ali: qui si deficiant ut extinguantur necesse est.

De Persa Oceani filia. Cap. III.

PErsa filia fuit Oceani: ut in Odyssea placet Homero: ubi dicit eam a Sole dilectam: cumq; ex eius concubitu Oetam Colchorum regem atq; Cyrcem suscepisse aiens. Soror sagacis oetæ. Ambo autem orti fuerunt a lucente mortalibus sole matreq; a persa: quā oceanus genuit filiam. Hanc autem Persam dicit Leontius ab Hesiodo Hecatem appellatam: quæ cum apud nos luna sonet: satis possumus Oetam apud suos clarissimum regem illud idem fecisse quod Saturnus egerat: qui Vranium patrem cælum nuncupari iussit: & Vestam matrem terram: ut nominibus egregiis originem ampliaret suam. Sic & Oetam patrem Solem & matrem Lunam: quæ ideo oceani filia dicta est: q a littoralibus oceani fluctibus oriri uideatur: seu forsan ipsa Persa ab Oceano patri Oetæ uenerat: & ideo oceani filia dicta: uel imperium habuit penes oceanum.

De Aethra. iii. Oceani filia & coniuge Athlantis. Cap. IIII.

AEthra filia fuit Oceani: ut carmine confirmatur Ouidii asserentis eam ex Athlante Hyadem atq; sorores peperisse: dum ubi de fastis legitur. Hunc stirps oceani maturis nixibus æthra Edidit & nymphis & cætera.

De Pleyone. iiii. Oceani filia & Athlantis coniuge. Cap. V.

PLeyone filia fuit Oceani & coniunx Athlantis secundum Paulum: quod etiam firmat Ouidius in libro fastorum dum dicit. Hinc sata est pleyone cum stellifero Athlante Iungitur ut fama est pleyadesq; parit. & cætera. Pleyas enī idem est quod pluuia: quæ eo q ex uaporibus humidis ex oceano in altum consurgentibus causetur: ideo filia oceani dicta est Vxor autem athlantis: eo q huiusmodi uapores ex aquis consurgentibus: utplurimum circa culmen Athlantis: & aliorum montium uoluantur & insidant incolis pluuias prænotantes.

De Climene. v. oceani filia & matre Phaetontis. Cap. VI.

CLimene ut Theodontio placet filia fuit oceani & tethyos: quæ cū forma ualeret: soli placuisse uolunt: in cuius cōcubitū ueniēs ex ea phaetontē suscepit & sorores. Paulus aūt eā dicit fuisse Meropis ægyptii coniugē: & apud extremos ægyptios æthiopibus īperasse cū uiro: & ex eo Aeridanū: q & phaeton dictus ē: & sorores cōcepisse. Leontius autē dicit eā filiam fuisse Minii & Eurinassæ: & ex Merope uiro peperisse Iphyclū & Phylacē & Phaetontē cū sororibus. Circa quas uarietates aduertendū est q inquantū oceani dicitur filia & a sole dilecta: potest intelligi humiditas. nam Climenes interprætat̄ humiditas. & sic oceani tanq̄ omnium humiditatum fontis merito dicetur filia quæ a sole diligit̄. eo q ut Tull. recitat ubi de naturis deorum: sol & astra reliqua de humiditate pascuntur: seu & melius eo q solis calor in humiditate agens suscitat nebulas: quæ Phytonem conficiunt: ut ubi de Latona dictum est: & arbores etiam quasdam ex locis palustribus elicit: de quibus infra ubi de phaetonte & sororibus latius. Eam autē fuisse fœminam & Meropis coniugem si uelimus tūc eam nobilem aliquā in littore oceani dominam fuisse dicemus: & exinde filiationem huiusmodi consecutam: nec aufertur ob hoc quin Minii & Eurianassis in partibus forsam illis imperantibus fuerit filia. sed a loco tanquā a nobiliori parte denominata.

De Tritone. vi. Oceani filio. Cap. VII.

TRitonem Oceani & Tethydis filium dicit Theodontius Seruius autem eum Neptuni filium dicit & Salatiæ coniugis eiusdem. Pau. autem eum tritonam uocat: & fœminā asserit. Tandē seu masculus seu fœmina sit. omnes in hoc conueniunt: eum. s. esse seu Oceani seu Neptuni tibycinem. sed cum magis in Neptunum uideantur declinari: credo Neptunum & Oceanum unum & idem existimantes in testi. Ouidius trahunt dicentem: Nec maris ira manet: positoq; tricuspide telo. & infra Ceruleū tritona uocat: concaq; sonanti Inspirare iubet: fluctusq; & flumina signo Iam reuocare dato & cætera. Et sic apparet tritonis officium & quod masculus sit: ut dicit theodon. Quod autem Oceani seu Neptuni sit filius

satis in hoc ostenditur q̄ ab eorum sonoro motu causetur. intellexerunt autem Theologi pro tritone ipsum æstuantis maris & in littora ferientis clamorem: cum Triton sonus secundum quosdam interpræteť. Alii uero bene uoluerunt tritonis maris sonum: sed non eum quem dum se ipsum in se frangit: sed illum tantū quē facit littora percutiens: & ideo dixere Tritonem: quasi terram terens: & inde tam secundum primos q̄ secundum sequentes uoluere ex illo sono compræhendi futurum maris maiorem solito æstum: ut sono illo aduētante maiori cum impetu dominum suum ostendat triton: uti & tibycines imperatorum de proximo aduenire designant tibiarum cantu. Sane Pli. ubi de naturali historia uidetur arbitrari tritones nō solum ficto nomine poetis deseruire: sed etiam ueros Oceani pisces existere dicens de eis sic. Tyberio principi nunciauit olisiponensium legatio ob id missa uisum auditumq; in quodam specu conca canentem tritonem qua nascitur forma. De hoc etiam Lucanus ait. Torrentem tritonis adit illesa paludem. Hanc ut fama deus quem toto littore pontus Audit uentosa perflantem murmura conca & cætera.

¶ De Doride. vii. Oceani filia & Nerei coniuge. Cap. VIII.

Doris secundum Pau. & Theodon. filia fuit Oceani & thetydis & Nerei fratris sui cōiunx: atq; nympharum mater: ut dicit Seruius. Huius Virgilius in buccolico carmine meminit dicēs. Si tibi cum fluctus subter labere sicanos Doris amara suam non intermisceat undam. Hanc aliqui uolunt munus interpraetari: eo q̄ aqua opportunissima mortalibus loco muneris a deo exhibita sit. Alii uero dicunt amaritudinem intelligi: & iccirco nereo marino deo nuptā: qa amarę sit mare ut appareat uti uiro ꝑpetuo iuncta cōiunx est sic: & aquæ marinæ amaritudo cōiugio stabili iuncta sit. Oceani aūt ideo filia dicta. qa ex aq̄ Oceani sole agēte amaritudo nascať: quæ postea mari misceť mediterraneo in quo Nereus dictus ē.

¶ De Protheo sene. viii. Oceani filio q̄ genuit Melāthodē & Idotheā. Cap. IX.

Protheus marinus deus & insignis ut aiunt uates ut Theodon. placet filius fuit Oceani & tethydis. q̄ autem uates fuerit post Homerum in Odyssea testatur Virgilius in georgi. dicens. Est in carpatio neptunni gurgite uates Ceruleus protheus: magnum qui piscibus æquor: Et iuncto bipedum curru metitur equorum. & Paulo infra. Nouit namq; omnia uates. Quæ sint quæ fuerit: quæ mox uentura trahantur. Quippe ita neptuno uisum est: immania cuius Armenta & turpes pascit sub gurgite phocas & cætera. Hunc ait Homerus a Menelao ab excidio Troiæ redeunte & percontante: quidnam de sociis perditis contigisset: ui coactum ad uaticinium reddendum. Sic & Virgilius dicit ab Aristeo de restauratione apum exquirente. Verum Menelaum docuit Idothea filia prothei: ubi a Climene matre ĩstructus fuit de agendis Aristeus. Et ut Homerus dicit eum ante responsum uarias dum cogitur sumere formas: ut dimittatur. sic & Virgilius. Fit enim subito sus horridus: atraq; tygris. Squamosusq; draco & fulua ceruice leæna. Aut Acrem flammæ sonitū dabit: atq; ita uinclis Excidet: aut in aquas tenues dimissus abibit. Hūc Theodontius origine ex pallene insula seu monte fuisse dicit: & apud ægyptios regnasse: eiq; Helenam adhuc uirginem a Theseo raptam & commendatam: atq; ad eum tempestate impulsum post excidium Troianorum Menelaum cum eadem Helena diuertisse. Senem atq; circumspectum uirum & rerum experientia doctissimū: & eo q̄ animaduersione sua nedum præsentia nosceret: & integram præteritorum haberet memoriā: sed per coniecturas etiam transactorum nōnunquā: ut sæpe faciunt sapientes: de futuris prædicebat euentū: & hinc fabulæ locum datum: q̄ uates fuerit protheus arbitrantur. Formas uero: quas eum sumere consuetū aiunt: & abiicere eas existimo passiones: quibus anguntur homines eius rei similitudinem gerentes: cui possunt merito similari. Quæ passiones ut amoueantur ab eo: cui consiliū poscimus: si recte uelit præstare consilium: necesse est ut tranquillus remaneat animus ad interrogata. Potest insuper hæc fictio aliter aperiri: ꝓtheum scilicet accipi loco diuinationis hydromanticæ: & tunc quod oceani Tethydisq; sit filius: poterit non inconuenienter exponi: cum talis diuinatio fiat in aqua: ut ipsum sonat nomen hydromantia: ab hidros quod est aqua & mantia diuinatio: & omnis aqua ex oceano & Tethyde est. Quod autem uarias sumat formas eo potest dici: quia sit sacrilegium istud circa flumina: quæ sui cursus murmure plurimas imitanť formas. Seu forsan in hac operatione ad habendum quod quæritur est de necessitate aquas moueri: quo in motu & murmur aliquod aditur & uariæ uidentur formæ: quibus in quietem positis uaticinium sumitur. Quod autem pastorem Neptuni seu oceani dicunt: causa supra dicta est ubi de oceano. Currū illi attribuunt ad designandas aquarum illius maris circūuolutiones. Quod autem ab equis bipedibus trahatur: ideo dictum est: quia mare illud abundat phocis: quibus & pedes & caput & totum fere corpus ab umbelico supra est instar uituli deorsum uero pisces sunt: & sic cum tantum duo sint illi pedes bipedes equos uocant.

¶ De Melanthone filia Prothei. Cap. X.

Melantho ut theodontius asserit: filia fuit prothei senis: cui cōsuetudo fuit positis uestibus delphines inequitans uagari per maria patris. Quæ cum formosa esset: in gratiam uenit Neptuni: qui in delphinem mutatus illi applaudens eam in consensum sui traxit: & trāsportatam etiam uiolauit. Asserit Barlaam rei huius ueritatem fuisse puellam hanc in gratiam suam allexisse delphinē: & eam solitam nōnunq̄ dorso eius insidere: atq; ab eo per mare deferri: & demum ad locum ubi conscenderet referri: ad ultimum tamen quacunq; ex causa factum sit: eam in mari necatam. Miraberis forsan serenissime rex fœminam a Delphine illesam ferri: quod ne fabulosum putes: de quibusdālibet apponere. Legimus enī Plinio grauissimo uiro scribente in aphrico littore apud hypponem diaritum delphinem fuisse ex hominū manu cibum sumentem seq; tractandum manibus præbentē & nantibus alludentem: atq; conscendentes portantem: & a flauiano proconsule Aphrycæ unctum unguentis: odore quorū nouitate sopitū aliquādiu more exanimis fluctuatū: ac deinde expergefactū quasi iniuriā passum per menses aliquos secessisse: qui cū demū

rediisset:& fere omnis prouincia ad hoc miraculū spectura concurreret ab Hypponensibus uenientiū amicorum sumptibus grauatis occisus est. Præterea & Alexandri macedonis æuo fuit in littore asiæ puer adeo a delphine uno dilectus:ut eo discedente eum sequeretur in littus:& in arenam usq; inuectus expirauit. Similiter ut scribit Iaso egesidemus:puerum hermem nomine Delphinem super maria equitatem:quem cum repentina procella fluctibus exanimasset:a Delphine mortuus in littus reductus est: qui cum liquido se mortis pueri causam fuisse fateretur: non in maria retrocessit:sed in littore expirauit. Quid multa dicam?nō est nouum neq; inusitatum delphinos cum hominibus amicitias habuisse. Sed redeuntes unde diuertimus. Sūt qui dicant ꝙ Melantho albedo interpræteretur:quæ ex assidua maris fluctuatione oritur: & supra delphines piscesq; alios fertur:& a Neptuno.idest a mari uiolatur quod ingurgitatur:& denuo restauratur. Ego autem unde hoc ab his sumptum sit nescio:cum sciam melan græcæ nigrum sonare latine.

¶De Idothea Prothei filia. Cap. XI.

IDothea Prothei senis fuit filia:ut in Odyssea testatur Homerus dicens Prothei fortis filia marini senis idothea. Huic enim maxime animum promoui.& Paulo ītra ubi eam de protheo patre suo loquentem Menelao regi introducit atq; dicentem. Immortalis protheus ægyptius: qui maris totius profunditates scit Neptuni famulus. Hunc autem meum fantur patrem esse:atq; genuisse me. Hanc dicit Homerus obuiasse Menelao in insula Pharos:quæ in conspectu ægyptiæ Alexandriæ est: in qua uentorum contrarietate inuitus detinebatur:& ei consilium primo dedisse:ut ad Protheum accederet:& qd agere deberet ostendisse. demum eum sub choriis phocarum in antro Prothei cum tribus sociis abscondisse. Idothea:ut quidam uolunt:formosa interprætatur dea:per quā maris tranquillitatem intelligi uolunt.ea.n. tranquillitate factum est ut posset Menelaus accedere ad Protheum.

¶De Corufice Oceani filia.ix. Cap. XII.

COrufices:ut Ciceroni placet fuit filia Oceani:quā ipse asserit ab Archadibus Chorion nominari:. Affirmans præterea eam placuisse Ioui:& Iouem ex ipsa suscepisse mineruam: eam scilicet quæ quadrigarum fuit inuentrix. Cur autem oceani dicatur filia ꝙ nōnunq̄ de aliis dictum est respon deri potest:nobilem scilicet fuisse mulierem natam circa littora oceani. Seu uelimus:ꝙ etiā possibile est:Oceanū hominem insignem fuisse ob aliquā Oceani similitudinem sic nuncupatum.

¶De Nereo.x.Oceani filio.hic genuit nymphas:quæ multæ sunt:uerum quoniam nisi de quattuor fit singularis mentio.earum tantum nomina apponam.genuit ergo Cymodocē:Thetym minorem: Galatheam:& Arethusam & alias. Cap. XIII.

NEreum marinū deū Oceani & maioris Thethyos filiū prisci gentiliū uoluere theologi: eiq; Dorim sororē suā iunxere cōiugio:ex qua uolūt nymphaꝝ agmē suscepisse. Is.n.aqua est: uulgo enī græcæ Neros aqua dr̄. Oceani & Thetydis filius:eo ꝙ omnis aqua progrediat̄ ex illo. Quod autē alio noīe uocet̄:ab illo pōt esse causa:qa sinus sit maris:& sic est:nō eo æuo factus:quo Oceanus factus est. Refert.n. Pomponius mella Herculis opus fuisse abilam mauritaniæ promōtoriū a Calpe Hispaniæ monte olim separatū cū perpetuo essent iugo coniuncti:& tunc medias in terras oceanū intrasse: & sic oceanus mediterraneus factus noua potuit quæsisse noīa. Introductus autem Nereus cū Doride coniuge.i.aquaꝝ amaritudine multas apud nos genuit nymphas:idest humiditates:quæ forsan ante non erant.

¶De Nymphis in generali. Cap. XIIII.

NYmphæ generale nomen est quarūcunq; humiditatū:quod ideo dico:quia humiditates secūdū diuersitatem rerum:quibus deseruiunt nomina diuersa accipiunt: ut in sequentibus apparebit. Hæ ut dictū est:Nerei & Doridis filiæ dictæ sunt:eo ꝙ a mari omnis deriuetur humiditas.harū qdem aliæ sūt marinæ:& appellant̄ nereides a Nereo patre. Ex his Home.in iliade noīat.xxxiii. quas ad concessam Thetydem ob mortem Achillis filii sui cōuenisse dicit:quaꝝ hæc sūt noīa:Glaucis:Thalia:Cymodoci:Nisea:Spio:Thoi:Cymothoi:Acthei:Liminoria:Meliti:Iera:Amphitoi:Agaui:Doto:Proto:Pherusa:Dinameni:Doxa:meni:Amphinomi:Gallianira:Doris:Panopi:Galathia:Nimertis:Apsedis:Callianassa:Climeni:Ianira:Dyanassa:Mera:Orythia:& Amathia. Præterea & alias superesse dicit. Haꝝ si qs haberet significata noīum:credo aduerteret facile eas proprietates aquaꝝ maris:& accidentia circa eas demonstrari. Sunt & aliæ quæ dicunt̄ fluminū & hæ uocantur nayades:eo ꝙ nays interprætetur fluctus uel cōmotio.& ideo nayades dictæ quia fluant flumina & in motu continuo sint. Ex his Virg.in geor.xviii.noīat uidelicet Climes:Drimo:Xanto:Logea:Philedoce:Nisea:Espio:Thalia:Cymodoce:Cydippe:Licoras:Clio: Berce:Ephyre:Opis:Deiopea:Arethusa:& Achao. Quas ego existimo fluuioꝝ uarias designare ꝑprietates. Nec obstat his īmixtas esse:uel aliis aliquas ex noīatis inter nereidas:cū debeamus credere nōnullis proprietatibus mare & flumina conuenire. Sunt & aliæ quæ dicuntur fontium:& eæ appellantur napeæ: quasi napteæ. idest aquaꝝ fomites. Nam napta apud persas fomes est.& si non sit aquarū transumptiue aliquando uocabula apponuntur. Sunt enim fontes fluuioꝝ continuū nutrimentū. Ex his enim numerantur nouem: qbus Castalius fons dicatus est.quaꝝ nomina non apponam:quoniā musæ uocant̄.& de eis alibi fit sermo prolixior. Sunt & aliæ quas nemoꝝ dicunt:& hæ driades uocitantur:eo ꝙ dryas arbor sit seu quercus. Ex his Claudianus ubi de laudibus Stilliconis septem nominat:has.s.Leontadome:Neuopene:Thero:Bitomarthis:Lycaste Agaperte:Opis. Quas ego non dubitem:qn arboꝝ proprietates in generali interpræratæ describant. Sunt & aliæ quas arboꝝ dixere:easq; Amadryades uocauere:quas in speciali arbores:non in generali nemora amantes. Aliæ uero sunt montium:quas dixere Oreades.nam Oron græcæ latine mons dicit̄. Sic etiā & aliæ hymnides appellantur:ut placet Theodōtio: quas dixit pratorum atq; florū nymphas existere. Has autem omnes

aliquando mori & deficere dicit Aristoteles. Sicut panes faciunt fauniq;. Sane Pli. in lib. naturalis historiæ. nereydas non simpliciter aquas seu aquarum proprietates esse consentit dicens. Et nereidum falsa opinio nō est squámis modo hispido corpore etiam: in quo humanam effigiem habet. Namq; hæc in eodem littore. s. Olisiponensiū spectata est: cuius morientis etiam cantum tristem Accolæ audiuere longe. & Diuo augusto legatus Galliæ complures in littore apparere exanimes nereydas scripsit. Hæc Pli. Ad quam opinionē fortius roborandam subdit & ipse Pli. Auctores habeo in equestri ordine splendētes uisum ab eis in Gaditano Oceano: Marinum hominem toto corpore absoluta ascēdere similitudine nauigia nocturnis temporibus: statimq; degrauari: quas insederit partes & si diutius permaneat etiam mergi. Tyberio principe contra littus insularum lugdonensis prouincie trecentas amplius beluas reciprocans destituit Oceanus miræ uarietatis & magnitudinis: nec pauciores in sanctonum littore: interq; reliquas elephantos & arietes candore tantum cornibus assimilatis: nereydas uero multas. Hæc Pli. Quod & si claro homini atq; erudito plurimū credi possit: non sic propterea deliris mulierculis & agrestibus ignaris asserentibus absq; rubore uultus se ex fontibus formosissimas mulieres: quas ipsæ lammias uocant prodeuntes uidisse. Sūt præterea: ne nos nimis arctemur a significato uocabuli: & aliæ nymphæ: ut sæpissime uocauere poetæ: utputa Cyrces: Calisto: Climenes: & aliæ huiusmodi multæ: quæ ueræ fuere mulieres: pro quibus nulla superior fictio intelligenda est: quinimo tales seu pro talibus accipiendæ & intelligendæ sunt puellæ uirgines atq; nobiles: & thalamorum colētes umbras: ideo nymphæ dictæ: quia ex fleumatica complexione: qua uigēt: tanquā humentes molles & delicatæ sunt: & tenellæ & in eas tanquam in res aqueas facile omnis potest impressio. Agrestes autem fœminæ utplurimum exhausto laboribus: atq; feruore solis humido hispidæ sunt: & duræ cutis: & ideo nympharum nomen merito perdidere. Et hoc in generali de nymphis dictum est.

De Cymodoce filia Nerei. Cap. XV.

CYmodoce nympha ex filiabus Nerei una est: quā dicit Seruius cursus fluctuum interprætari.

De Tethyde minore Nerei filia & matre Achillis. Cap. XVI.

TEthys minor nympharum una fuit de qua dicit Ouid. q cū cōsuluisset Protheū de successibus suis: sic illi fuisse respōsum. ꝓtheus dea dixerit unde Cōcipe. mater eris iuuenis: q fordibus armis Acta pr̄is uincet: maiorq; uocabit illo: Tandē cū esset speciosissima uirgo a Ioue dilecta est: qui tamē a responso territus: ne forsan ex eo ipsa cōciperet filiū: qui illū regno pelleret abstinuit. Ipsa aūt pelleo filio Aeaci regis nupsit: & ex eo cōcepit & peperit Achillē filiū: quē Chironi cētauro nutriendū tradidit: eiq; existēti in troiano bello cū arma ꝑdidisset in morte Patrocli amici sui a Vulcano noua īpetrauit. Cuius fabulæ & potissime respōsi Prothei euidēs fortitudo Achillis cām dedit: cum post factū uaticiniū adinuentum sit. Hanc dicit Leontius Chironis fuisse filiā: & Tethyos insulæ cultricem: nec tantū ob habitatā insulā maris filiā habitā: & Tethydē appellatā: quantū a moribus filii: eo q furiosus & impius more maris fuerit: & ideo Tethys. i. furentis dictus est filius: & īde nomē ipsa sortita est post filii furiā: cū aliud haberet ante.

De Galathea Nerei filia. Cap. XVII.

GAlathea ex nymphis una Nerei filia fuit: ut paucis carminibus ostendit Ouidius in ꝑsona eius dicens. At mihi cui pater Nereus: quā cerula doris Enixa est &c. Ex q̄ talis extat fabula. Acis pulcherrimus adolescens siculus a Galathea dilectus ē: cū illā sūme diligeret Polyphemus cyclops: q cū nō diligeret: & Aci die una Galatheæ iunctū cerneret: iratus illū saxo illisit: atq; occidit: quē Galathea in fluuiū siculū trāsformauit. Cuius fabulæ allegoria talis esse pōt. Galathea dea albedinis est: ꝑ quā albedinē undarum sese frangentiū ītelligo. Acim aūt amat. i. fluuiū suscipit: qa flumina oīa in mare uoluunt. Theodontius aūt dicit sub hac fictione historiā latitare asserens. Polyphemū īmanē fuisse Siciliæ tyrannū: & cū Galatheā singularis pulchritudinis puellā amaret: eāq; per uim ostuprasset: cōtigit ut aduerteret hanc cū Aci siculo adolescente misceri: quā ob cām indignatus iuuenē iussit occidi: & in fluuiū deiici: cuius nomē fluuio postea datum ab incolis est. Galatheæ autem amore non permittente nil egit.

De Arethusa Nerei filia. Cap. XVIII.

ARethusas fuisse duas cōperi: quarum altera Nerei & Doris fuit filia: de qua talis fert fabula. Dicunt enim hāc elidis fuisse nymphā: & Dianæ comitē: quā cū fessam & uestimētis nudā: ac se in alpheis undis lauantē Alpheus elidis fluuius uidisset cōfestim desiderio sui captus illā tenere uoluit: uerum ipsa territa cœpit fugā: & cū sequeret eā fluuius: nec iam sibi uideret posse euadere: orauit Dianā dominā suā: ut illi opē ferret: quæ illā nube texit: quā cū circuiret fluuius: Arethusa timore sudans in fontē uersa est. Cuius undis cū suas miscere conaret Alpheus: ipsa a terra absorta est: & in orthigiā usq; insulā delata: & īde in Siciliā: usq; quo etiā Alpheū eam secutū dicūt. In qua fabula monstrū designat apparens. Nā certū est alpheū elidis fluuiū esse: & apud syracusas Siciliæ habere exitū: qđ ꝓbare uidet Seneca philosophus ubi de quæstionibus naturalibus sic dicēs. Quidam fontes certo tpe purgamēta eiectāt: ut arethusa in Sicilia quinta quoq; æstate q olympia: inde opinio est alpheon ex achaia eousq; penetrare: & agere sub mare cursum nec anteq̄ in syracusano littore emergere: ideoq; his diebus quibus olympia sunt uictimarum stercus secundo traditū flumini illic redūdare. hæc Seneca. Ab hoc igit euētu fabulæ locus adinuētus est. Ouidius tamē agit carmine suo: ut maius uideat miraculū: dum dicit in eodem arethusa. Pars ego nympharum: quæ sunt in achaide dixit. Vna fui &c. Verum hāc: & si absorptā a terra ostendat: nō in Siciliā uenisse dicit: sed in orthigiā insulam erupisse. qualiter aūt postea in Siciliā uenerit nō habet: sed qualitercūq; fuerit: uel uenerit hæc eadē uidet esse: quæ se fatet in elide ab alpheo dilectā. Et sic per subterraneos meatus in Siciliā deuenisse: ut etiā testari uidetur Virgilius illi dicens. Sic tibi cum fluctus subterlabere sicanos. Doris amara suam non intermi-

sceat undā. Et sic fons & inde fluuius ex elide in Siciliā uenit:& ob isecutionē fluminis amor fluminis in fontem psumptus est. Altera uero arethusa in Ithaca insula fons est: de qua sic dicit Homerus. Penes coraci petrā ac fontē arethusam: Leontius uero ex hac arethusa refert: quēdā fuisse in Ithaca uenatorē: cui corax nomen: qui furore impulsus ex petra quadā præcipitē se dedit in mare:& ob id petra illa ab eo corax denoīata ē: mater aūt eius: cui arethusa nomē: hoc uidens dolore percita in uicinū petræ fontē se pijciēs enecta est:& sic de se nomen fonti dedit:& sic sunt duo fontes arethusa uocati. Solinus autem ubi de mirabilibus mundi tertiū addit asserens apud thebas fontem esse: cui etiā arethusa nomē: sed apud quas thebas non dicit.

De Acheloo flumine Oceani.xi.filio: qui genuit Syrenas. Cap. XIX.

ACHelous fluuius: ut dicit Paulus: filius fuit Oceani & terræ. Seruius dicit eius matrem esse Thetydem: Theodontius eum solis & terræ filiū uocat. Homerus in Iliade non tantū Acheloum: sed oēs fluuios dicit Oceani filios sic aiens. Neq; pfundissimi magna potentia oceani: a quo oēs fluuii & totū mare:& oēs putei longe fluunt. Terrā aūt fluuioꝝ matrē esse per Virgilii carmē in geor. cōpræhendi pōt: dū dicit. Iāq; demū mirās genitricis & humida regna speluēisq; lacus clausos lucosq; sonātes Ibat: & ingenti motu stupefactus aquarum. Oia sub magna labentia flumina terra Spectabat &c. Cū ergo in uētre terræ ante ortū consistant flumina:& eius ex uentre effluant bene terra mater dr̄ fluuioꝝ. Quod aūt dicebat Theodontius rōne nō caret. Volunt enī physici a tractu solis nōnullas aquas in terræ cauernas deduci per humiditatē uapoꝝ solis calorē sequentiū: qui in frigidis terræ uisceribus euaporantes in aquā uertunt: quæ per occultos meatus in supficiē ueniēs erūpit in fontē:& quādoq; fluuiū conficit. Quod aūt de origine huius dictū est: de reliqs etiā intelligat necesse est: ne oporteat replicare quotiēs de flumine aliquo sermo fieret. Is āt fluuius ut ait Ouidius: gemino cornu olim erat insignis tandem ob petitam Deianirā Cœnei regis calidoniæ filiā in cōiugiū Herculi desponsatā: cū eo in certamen deuenit:& cū sese in uarias transformasset figuras ad ultimū uictus & spe cōiugii:& uno cornu priuatus est. Primūq; præterea Lactan.& Seruius dicunt hūc fuisse: qui uinū poculis miscuerit: qđ etiā testat Virg. Poculaq; inuentis acheloia miscuit uuis. Eūq; syrenarū patrem esse uoluerūt. Quid per hoc sentiendū sit exqrentes sciendū acheloum fluuiū e pyndo monte fluere: ut scribit Plinius:& ut Vibius sequester de fluminibus asserit: primus fuit: qui terrā erupit:& ut idem Plini. ait: acarnaniā ab ætholia diuidit:& per fines pebioꝝ effluens in maliacū sinū effundit hostio obiectas habēs insulas thynnidas: ex qbus assiduo terræ inuectu cōtinenti quasdā iunxit. Certamē tamē eius & Herculis cessit: ubi eiusdē labores in sequētibus scribemus: ut dabit exponemus. Vinū aūt poculis miscuisse: nil aliud itellexisse ueteres puto: nisi quia primo pedes eum in græcia uineæ plantatæ sunt: quæ in usu ante non erant: & sic ex eo loco primo uinum propinatum est. de syrenis aūt dicetur in proximo.

De Syrenis filiabus Acheloi. Cap. XX.

SYrenas tres fuisse Seruius & Fulgentius asserūt:& acheloi atq; caliopis musæ filias: cantantesq; dicunt alterā uoce: alterā cytharā:& tibiis tertiā. Leontius uero illas dicit fuisse quattuor sic nūcupatas. Aglaosi: Telcipoi: Pisno:& Iligi. easq; filias acheloi & Terpsicores musæ: quartā tympano canere supaddēs. Has dicit Ouidius socias fuisse proserpinæ: eāq; raptā diu quæsisse: quā cū non repe rissent in marina mōstra fuisse conuersas: ora uirginū habētia:& corpus ad umbelicū usq; fœmineū: abinde infra pisces existentia: quos alatos Albericus dicit:& eis galinaceos pedes addit:& retenta modulatiōis doctrina: qua ante mutationē utebant: dulcissimā canunt melodiā. Eas præterea dicit Seruius iuxta pelorū Siciliæ promontoriū primo: deinde ad capreā insulā secessisse. Plinius uero dicit Neapolim calchidiensiū:& ipsam Parthenopē a tumulo syrenis appellatā:& sic iam qnq; syrenas habemus. Deinde paulo post dicit idem Pli. nuceria Surentū cū promontorio Mineruæ syrenū quendā &c. Aristoteles autem ubi de mirabiliū auditu dicit. In extremo Italiæ ubi pelorus scissus ab apennino iter tyrrheno mari in adriacū pbet. syrenicas aūt insulas residere eisdē ibidē sacrū cōsistere tēplū: in quo plurimū ab idigenis sacrificiis honorant: q cum tres sint nō absurdū est noīum meminisse. Vna ex eis igit Parthenopeia appellat: secūda leucosia: tertia ligia nuncupat. Hæc ille. Has aūt isup aiūt sui cātus dulcedine nautas i somnū trahere: sopitos mergere: mersos ultimo deuorare: qobrē i pratis iter occisoꝝ ossa illas pīgebāt ueteres:& nōnulli mortuas dicūt dolore: q a se Vlyssem prætereuntē trahere nequerunt: ut in Odyssea describit Home. hæc de illis legisse memini: in quibus quid fingentes senserīt aduertendū est. Palefactus ante alios in libro incredibiliū scribit has meretrices fuisse solitas decipere nauigantes. Et Leontius asserit uetustissima haberi fama apud Etholos prima græcoꝝ fuisse meretricia:& tantum Lenocinio facūde ualuisse: ut fere omnem Achaiam in suam uertissent prædam:& ex hoc arbitrari fabulæ originis syrenaꝝ locū fuisse concessum:& sic ille Etholiæ fluuius pr̄ est dictus: eo q eū penes prima sua scælesta cepere seruitia:& ut itelligamus per labentē fluuiū patrē lasciuiā effluentē cōcupiscentiā meretricū: qbus ob blandā fere oīum facundiā caliope. i. bona sonoritas mater ascribitur. Demū prima uocatur Parthenopeia a partheno: qđ est uirgo: cōsueuere quidem meretrices doctæ uolētes exteros irretire uirginū seu pudicaꝝ matronarum mores fingere: oculos. s. in terram deiicere: uerba pauca facere: erubescere: tactum fugere: petulcis etiam gesticulationibus ludere:& huiusmodi: ut ex his arbitrentur insipidi hostem honestatis hospitem esse:& incognitum appetant: qđ erat cognitū fugiendū. Secunda dicitur leucosia: a leucos: qđ est album. Ex quo sumendum reor oris formositatē:& corporis decentiā atq; uestiū:& ornamētoꝝ splendidā apparentiā: qbus comptæ incedunt illecebres. Nam si desint ista: cū ab ignaris per exteriora iudicentur intrinseca: non facile deueniet ad intentū: cum de sui natura turpes uilipendant & pauperes. Tertia dicitur ligia ab iligi: qđ est circulus: seu gyrum: ex quo insipientis captiuitas assumēda: quæ adeo irretitos tenet astrictos: ut etiam si nouerint scælestissimas esse: quas amant nequeant uolentes uincla dissoluere. Harū

autem cantus uoce:fidibus & tibiis quid aliud putandi sunt:nisi melliflua uerba:gemitus: blanditiæ: risusq; lasciui:& petulantiæ:quibus carcerati nautæ.i.exterriti trahuntur in somnum a talibus.i.in sui obliuionem seipsos spe stolida decipientes donec his liguriensibus mercimonia omnia:facultates & nauigia dederint: & sic demersi non in mare:sed in sterquilinio obscœnæ libidinis deuorentur ab his marinis: imo infernalibus monstris:quæ eis nudatis atq; repulsis.in pratis:idest in deliciis ossibus miserorū.i.exinanitis memoriis nuda torum insident:seu eosdem infami seruitute premunt. Ab umbilico autem infra ideo pisces esse dixere: ut cognoscamus ad decorem eo usq; uirgineū corpus.i.pulchrum atq; decens mulieribus esse concessum:ut appareat homo.in umblico aūt omnem libidinosam mulierū concupiscentiam esse credūt:cui soli qđ corpori deorsum restat deseruit:ex quo nō absurde piscibus similantur:qui animalia sunt lubrica & facile in aqs huc illuc discurrentia:sic & meretrices cernimus in coitū discurrere uariorū:quod per alas etiam designať. Eas autem habere gallinaceos pedes ideo uoluere:quia prodige & inconsiderate credentium eis dispergant substantias.Socias autem has fuisse proserpinæ ideo fictum puto:quia Proserpina sicula abūdātia rerum sumenda sit:ex q̄ utplurimū libidinis pruritus subsequitur & ciborum ociorumq; diuitiæ ministrantur:Hæc autem dum subtrahitur:ut fit remanente ob consuetudinem appetitu:dum perquiritur nec inuenitur: & ob penuriam appetitus acuitur fit ut a multis in lupanar usq; quæratur. Dicunt insuper has incolere insulas & littoralia loca:quod ideo dictum est:qa sic sit.Nequeunt enim huiusmodi fœminæ ubi cognitæ sunt aucupiū facere:& ideo hæ ex proposito incolunt loca:ad q̄ crebro forenses adueniant:ut illos possint incognitæ la queare.De his qdē syrenis deo plenus Isaias dicit.Syrenæ & demonia saltabāt ī Babylōia: qđ forsan æuo nr̄o ī noua Babylone cōtigisse uidimus.Sūt aūt syrenæ dictæ a syron:qđ est tractus.trahūt.n.ut p̄monstratū est.

¶De Inacho fluuio.xii.filio oceani qui genuit Ionē:Phoroneū:& Phlegeum. Cap. XXI.

INachus achaiæ grandis est fluuius irrigans.ut ait Pomponius:argolicos cāpos.Hic ut cæteri oceani & terræ dicitur filius:pro quo sentiatur uolunt ueteres de Inacho rege sycioniorum: a quo denominatus est:qui ut Eusebius ait:regnauit:regnante apud assyrios Balameo seu Xerxe circa annos mundi.iii.M.ccc.xlvii.qua tempestate Iacob natus est.

¶De Ione Inachi filia & matre Epaphi. Cap. XXII.

IO:ut dicit Ouidius:filia fuit Inachi:ex qua talem recitat fabulam.ꝙ cum esset formosissima uirgo a Ioue dilecta ē:qui illā a paternis undis redeuntē atq; iam fugientē:orantemq; tenebris superinductis detinuit:& oppressit:& cū iuno ex alto uidisset tenebras suspicata descēdit in terras:& tenebras soluit:qđ iuppiter uidens:ne pateret crimē:puellā transformauit in uaccam:eamq; laudāti atq; desposcēti iunoni ægre dono concessit:quæ ilico Argo filio Aristidis:cui cētū erant oculi bini & bini dormiētes uicissim:seruandā tradidit:cui cōpatiens iuppiter misit Mercuriū ut illā custodia liberaret: q pastoris sumpta forma argo iūctus ē:cui dū redderet fistulæ rationē:eū tetigit caduceo & ī profundissimū somnum omnes una oculos eius astrinxit:& īde dormiētē gladio īteremit:qđ uidens iuno Argi oculos sumens illos caudæ pauonis auis suæ apposuit:& uaccæ īmisit oestrū:quo infestata cursum rapuit: & peragratis locis plurimis nō ante destitit:q̄ ad ægyptios p̄ueniret:ubi q̄euit:& p̄ce iouis a iunone eidē forma pristina restituta ē:& ut uolūt plurimi:ioui pepit Epaphū: misitq; Api nepoti suo:& ex ione ab ægyptiis isis dicta ē. Cuius fabulæ duplicē esse sensum puto:naturalē.s.& historiographum:quorum talem naturalem existimo:ut hic iuxta Macrobi sentētiam pro sole Iuppiter accipiēdus sit:q sol inachi fluuii filiā amat.i.humani seminis uitalem humiditatem ut in eam agat:fiatq; quod ait Aristoteles.homo hominē generat & sol: quam quidem humiditatem inachi iuxta fictionem filiam:tunc tenebris circundat:cum in utero matris suo opere conceptum fœtum auget:& conseruat:quas quidem tenebras tunc iuno.i.luna:ad quā spectat meatus ampliare corporū resoluit:cum inuocata more ueteri:eo ꝙ dea parturientium haberetur illum iam maturum deducit in lucē quem iam sol in uaccam transformauerat:idest ex humiditate humani seminis concreta animal fecerat: & ideo in uaccam transformatus dicitur homo: quia uti uacca laboriosum & fructuosum sic & animal sic & homo: qui quidem uti ad uolatum auis:sic & ipse nascitur ad laborem:quorum autem fructuosus sit labor deus ipse cognouit.Demum hic iam natus argo seruādus commitur:idest rationi: cui profecto multa sunt lumina semper & in salutem nostram uigilantia.Sane Mercurius:idest blande carnis astutia.caduceo: idest suasionibus pessimis: in somnum rationem deducit:atq; interimit: eaq; superata atq; deiecta Iuno: idest regnorum præeminentiarum:atq; diuitiarum concupiscentia.uaccæ:idest humāo appetiui summittit oestrū: idest sollicitudinis acquirendi stimulum.Hinc miseri cursum rapimus:uagamur & circumagimur fluctuātes quietem eis in rebus quærentes:in quibus ne dum sit quies:sed continuus labor inest talis ut anxios nos ad ultimum deducat in ægyptum:idest in tenebras exteriores ubi fletus & stridor dentium.& ni nobis diuino munere suffragium præstetur:Isis efficimur:idest terra.sic enim isis interprætatur & a cunctis tanquam res uilis atq; deiecta calcamur.Et hæc quantum ad naturalem & mysticum sensum dicta sint. Ad hystorialem autem uidentur sufficere quæ supra de Iside Promethei filia dicta sunt:si hanc potius q̄ illam ægyptiam isidem esse uelimus.Theodontius uero & Leontius aptissime negant Ionem hanc in Aegyptum transfretasse: aut unquam Isis habuisse nomē:quinimmo dicit alter eorum eam apud Ionas regnasse: eosq; de suo nomine nuncupasse.Quibus & si multum Ouidii obstet auctoritas:multum tamen fidei affert inconuenientia temporum.Eusebio enim teste in libro temporum Inachus apud argos regnauit circa annos mundi.iii.Mil.ccc. xlvii.eumq; annis quinquaginta regnasse dicit Eusebius idem:infra quod tempus Ionem natam necesse est. Potuit hac tempestate iouem ætheris filium esse:ex quo & Nyobe Phoronei filia natum Apin non Epaphū. Reliqui uero ioues diu fuere post istum:ex quibus secundus isidi Promethei filiæ contemporaneus est. Nā

regnante argiuis Phorbante Isis ipsa Promethei filia floruit ætate:& eadem tempestate cõstat Argũ fuisse cũ ćta cernẽtem. Inde idem Esebius in eodẽ libro anno mũdi.iii.M.dc.xlvii.regnãte Cecrope athenis dicit Ionẽ Inachi fuisse filiã:eidẽq; Ioué imixtũ:& eã anno Cecropis.xliii.in ægyptũ transfretasse. Subsequenter adhuc Eusebius in eodẽ libro dicit anno mũdi.iii.M.dc.xxix.Danaũ argiuorũ regẽ fuisse:& eius filiã Hypmestrã eã dẽ Isidem seu Ionẽ esse.Postremo in eodẽ uolumine asserit anno mundi.iii.M.dcc.lxxxiii.regnante Lynceo argis:& athenis pandione Hypermestrã:quã Isidẽ uocauere:fuisse.Quod qdẽ tẽpus satis competit Ioui cretẽsi:qui Iuppiter tertius fuit.Quibus tã diuersis historiographorũ opinionibus fere stupefactus: quid teneã de hac Iside nescio.Hoc tamen scio:quia temporis cõformitas Isidis Promethei cũ Ione:& historia:quæ si nõ uera est:uero tamen similis est:me magis q̃ ad aliquã aliarũ trahit.Sane:ut ad aliqua circa allegoriã huius Ionis per alios dictã reuertar:aliis omissis dicunt hanc Ioui in uaccã fingi mutatã:quia in naui cuius erat isigne uacca:in ægyptũ transfretasset.Quæ postmodũ diu:ut dicit Fulgentius:ab ægyptiis in summa reuerẽtia habita est:& ibi litteras ægyptiis tradidisse:qui primo signis loco litterarũ utebantur:eosq; terræ docuisse culturã:& ut placet Martiano:lini usum sementẽq; primã ibidẽ adinuenisse:atq; seri fecisse:& multa eis etiã commoda demõstrasse.Esto Augustinus in libro de ciuitate dei.dicat quosdã scribere eã de æthiopia in ægyptũ uenisse reginam.Præterea eam Api nepoti suo:qui post eam:& aliqui ante eam dicunt:in ægyptũ etiã trãsfretauit:nupsisse.Eusebius uero eã cuidam nupsisse Telegono scribit:& ex quocũq; habuerit seu ex Ioue seu ex Api uel Telegono Epaphum filium peperisse uolunt.hæc insuper propter concessa commoda doctrinis suis ægyptiis ab omnibus habita est:& dum uiueret omni diuino cultu honorata:& post mortem ut aĩt Augustinus ubi supra:adeo fuit illis grata:ut capitali crimine reus fieret:siquis eam fuisse hominem diceret.

¶De Phoroneo Inachi filio:qui genuit Egyaleũ & Niobẽ. Cap. XXIII.

PHoroneus:ut Eusebius in libro temporum scribit:filius fuit Inachi:& secundus apud argos tenuit regnum:Belocho regnante assyriis & sicioniis Leucippo:Fuit quippe homo insignis idustria:& sapientia conspicuus:Cuius tempore primo legum & iudiciorum argos clarior facta est. Nã ob hoc iuris ciuilis periti dicunt eum locum quem forum dicimus:in quo.s.iura petentibus reddũtur denominari.Cuius præterea filios Egyaleum atq; Niobem fuisse dicit Eusebius.Asserit insuper Lactãtius hũc primum Iunoni sacrificasse.

¶De Egyaleo Phoronei filio. Cap. XXIIII.

EGyaleus:ut testatur Eusebius:Phoronei fuit filius.Huic Apis quem phoronei filium quidam dicunt.quod etiam idem uelle uidetur Eusebius:dato dicat eum ex Niobe filia phoronei Iouis filiũ primum:ex mortali fœmina susceptum fore:postquã argis regnasset: ĩ ægyptum transitus Achaiæ regnum liquit:sed cui imperauerit regni nõ dicit.Eusebium autem in se discordãtem de Api: quem a Iouis & phoronei dicit filium:ut uerum scripsisse uideatur: est possibile duos fuisse quibus nomen idem:quorum alter Iouis:alter phoronei fuit filius.& sic identitas nominis ueritatem historiæ intricauit.Qđ autem duo fuerint per Eusebium apparet:quorum unus:ut ipse ait:sycioniorum rex fuit:circa annos mundi.iii.Mil.cc.xxix.Alter uero apud ægyptios deificatus est anno mundi.iii.Mil.cccc.lvii.& hũc idem dicit Eusebius regem argiuorum fuisse anno mundi.iii.Mil. cccc .lvii.& cum Egyaleum fratrem suum regem fecisset achaiæ ad ægyptum nauigasse.præterea idem Eusebius scribit anno mundi.iii.Mil.cccc.xiii.Iouem niobi filiæ Phoronei immixtum & ex eo cõcubitu natum Apim:quem postea serapim ægyptii uocauere . Deus rei huius uideat ueritatem:ego quidem has intricationes non intelligo:ne dum explicare queam.

¶De Niobe filia Phoronei:quæ peperit Apim. Cap. XXV.

NIobe:ut Eusebio placet:fuit filia Phoronei:esto Geruasius Tileberiensis in libro ociorũ imperialium asserat:hanc matrem Phoronei non filiam:quod quidem non est impossibile idem nomen matri & filiæ fuisse.Cum hac autem dicit Eusebius & post eum Lactãtius:immixtum Iouem : cũ ante mortalium nulli fuisset immixtus:& ex ea suscepisse Apim qui post Phoroneũ regnauit argiuis:& ab ægyptiis postmodum Serapis dictus est.

¶De Phægeo Inachi fluminis filio. Cap. XXVI.

PHægeus:si Augustino credimus:Inachi fuit filius:qui dum adhuc iuuenculus moriretur:ad eius tumulum templũ constructũ est & sacra ordinata:ut & tãquã deus etiam coleretur . Primus quidem sacella diis instituerat:& honores diuinos impẽderat:docueratq; regni sui rudes homines tẽpora per menses & annos destinguere. Quibus meritis a suis deus habitus est.

¶De Peneo flumine.xii.Oceani filio q genuit Cyrenẽ & Danẽ. Cap. XXVII.

PEneus Thessaliæ fluuius est æque oceani:sicuti & reliqui:filius:celebris quidem poetarum carminibus:& historiographorum litteris:cui duæ fuere filiæ:Cyrene & Dane.

¶De Cyrene Penei filia:quæ peperit Aristeum & fratres. Cap. XXVIII.

CYrene teste Virgilio filia fuit penei fluminis: dicit enim . Cyrene soror ipse tibi tua maxima cura Tristis Aristeus penei genitoris ad undam &c.Hanc dicit Iustinus ab apolline raptã : & ei Aristeũ & fratres peperisse.Huius autem quæ secundum ueritatem penei regis apud peneũ regnantis fuit filia:& fabula & historia plene habetur in præcedentibus ubi de Aristeo dictum est.

¶De Dane penei filia. Cap. XXIX.

DAnem penei fluminis fuisse filiam uulgatissima fama ẽ:& fere deliræ iam aniculæ eam & speciosissimam uirginem:& a phœbo dilectam nouere:eãq; dum fugeret miseratione deorum in laurũ fuisse cõuersam:& inde ab apolline ad suas citharas & pharetras ornãdas assũpta:q̃ fabula ni fal-

lor:non naturalis.Pro Dane quidem humiditas:quæ circa Penei ripam ex ipso Peneo procedit sumenda est: quam ideo Apollinem dixere diligere:eo q illam feruore radiorum suorum in sublimé trahat:eamq; nonnunq̄ resoluit in aerem.& ob id humiditas ut natura sit:quia unaquæq; res fugit & renuit id:per quod de esse ad non esse trahitur: sese ad intrinseca terræ trahit:ibi auté cũ eam in altum trahere nequeat Apollo:agit in eam:& cum abũdet regio illa semine laurorum elicit lauros:& sic danes:idest humiditas Penei filia i laurum uersa uidetur.Sed ratio uidenda est cur huius frondes suis citharis & pharetris dicarit Apollo: quæ potest esse talis.mos græcorum uetustissimus fuit:secundum qualitates agonum:quos uarios in suis solemnitatibus peragebant:inter alia munera sertis frondium honorare uictores:& cum inter cæteros tanquã dignior phitius celebraret agon:qui in memoriam superati phitonis ab Apolline cura solertiori fieret: uictori eiusdem laureum decernebatur sertum.Aequo modo poetis his potissime:qui heroico carmine gesta maiorum perpetuæ commendabant memoriæ:uidebatur enim hos non posse sine apollinis facũdia tam sublimes uersus componere:& sicuti per pharetram apollinis pugiles & athletas designari uolebant:sic per citharã demõstrari poetas:& hinc tractum Apollinis citharas & pharetras ornari lauro.Qui mos postmodũ cum uniuersali rerum gloria ad Romanos delatus est:tantæq; apud eos fuit existimationis:ut nisi quibus decerneretur triumphus:decerneretur & laurea: poetis exceptis:qui superato laudabili labore meriti uiderentur. Quod uir inclytus Franciscus Petrarcha:cui iam pridé fuit honor iste delatus in epistolis testat̃ dicés.Florea uirginibus sunt laurea serta poetis.Cæsaribusq; simul:parq; est ea gloria utrisq;.Nec erat decernere cuiq̄ lauream uulgatæ auctoritatis:senatus solius fuit ista potestas:quã sibi postea ut reliqua subripuere principes. Quæ ãt ratio tam exquisiti moris inuentores mouerit:non latet.Dicunt enim Isidorus & Rabanus: q laurus a uerbo laudis dictus sit:cum prisco tempore laudus uocaretur:& inde quia uictores:per quos & seruabatur & augebatur respublica:& poetas:per quos hominum merita miris extollebantur laudibus:frõdium laudem significantium ornabantur.Viret præterea arbor hæc perpetuo:ut ostendatur per eius uiriditatem benemeritorum perpetuo uirere famam:& quoniam sola non fulminetur:sic talium gloriæ uiriditatem ab inuidiæ fulminæ ledi non posse.Sacra insuper hæc arbor Apollini ideo est:eo q occultam quandam diuinationis uideatur habere uirtutem.Nam aiunt siquis huius frondes capiti dormiẽtis supponat:eum uera uisurum somnia: & ideo Apollini diuinationis deo dicata est.

¶De Nilo flumine.xiiii.Oceani filio:qui genuit Mineruam Herculem Dionysium Mercurium & Vulcanum. Cap. XXX.

NIlus fluuius é meridiõalis ægyptũ ab æthiopia separãs Oceãi & terræ filius.Huic secũdũ quosdã latine nomé est melo:eũq; nr̃i theologi i sacris libris appellari geon dicũt:de hoc multa & mirabilia referunt̃.Cõposuit.n.ex eo libellũ Aristoteles:& Seneca philosophus ubi de q̃stionibus naturalibus multa dixit:& post eũ Luca.sic & ego ubi de mõtibus & fluminibus:de quo quoniã hic p̃ter simplex nomé nõ ponit̃:siqs amplius uidere desiderat:pallegata uolumina q̃rat:Nos ãt de filiis eidé attributis psequamur.

¶De Minerua nili filia. Cap. XXXI.

MInerua alia a superioribus:ut dicit Tullius de naturis deorum:filia fuit Nili:eamq;: ut ipse idem testatur:ægyptii saletæ colunt.credo ego hanc prudentia & artificio insignem fuisse mulieré.ideo nili filiam dictam;quia penes eum forte gessit imperium.

¶De Hercule Nili filio. Cap. XXXII.

HErcules a superioribus aliis:ut placet Tullio:Nili fuit filius.Hunc ãt litteras phrygiis conscripsisse eumq; dicit Theodontius:qui cum Antheo luctam egit:quem arbitror illustrem aliquem fuisse uirum nili accolam:& inde ideo illi filium attributum.

De Dionysio Nili filio. Cap. XXXIII.

DIonysius:ut dicit Cicero Nili filius fuit:non tamé idé cũ reliquis:cũ dicat eum Nysam interemisse:quæ autem hæc fuerit Nysa:ego nõ repperi:sunt tamen qui uelint hunc eũ esse Dionysiũ: qui aduersus Indos habuit bellũ:& a Perseo superatus & occisus est.Hunc præterea nonnulli putant eum esse:qui cum Antheo pugnauit:& ob uictoriam habitam Herculis meruisse cognomen.

¶De Mercurio q̃rto Nili filio:qui genuit Mercuriũ q̃tũ & Daphnim. Cap. XXXIIII.

MErcurius a superioribus quartus Nili fuit filius:ut legitur apud Tulliũ de naturis deoꝶ.Hunc dicit Theodontius Hermeté trismegistũ fuisse:pium quidé hominé & plurimis imbutũ doctrinis & tanq̄ gétilis homo de uero deo mirabiliter bene sensit eo in libro:qué de idolo ad Asclepiũ scripsit hic apud ægyptios in maxia ueneratione fuit:adeo:ut apud eos nephas fuerit ipsum proprio nomine nũcupare.Credo ob reuerentiam numinis:ne forte internominando de eius humanitate & mortalitate sermo contingeret:& sic uideretur deitati eiusdem in aliquo derogari. Nili aũt filius dictus est ad extollendã fluminis & eius gloriã.Volentes eũ insuper quosdã seu genitos seu attributos habuisse filios.

¶De Daphni Mercurii quarto filio. Cap. XXXV.

DAphnis:ut Seruius asserit:filius fuit Mercurii:utrum huius: an potius alterius ignoro.Ego autem quoniam sub hoc appositum comperi:sic apposui.Fuit quidem iuuenis forma speciosissimus: & ut aiunt:primus in siluis pastor.

¶De Mercurio quinto filio Mercurii quarti:qui genuit Noracem. Cap. XXXVI.

MErcurius q a prĩo q̃ntus é:ut dicit Theodõtius:Mercurii filii Nili fuit filius & cũ a p̃re Cath fuerit noĩatus ob ĩsigné eius:& artificiosã sciẽtiã meruit cognominari Mercurius atq; coli.Huic.n.cæteroꝶ mercurioꝶ ascribunt̃ ĩsignia:ac ĩsup a Theo.gallus illius apponit̃ cigulo.Qui dicit eũ: cũ

illi uideret a fama paui atq; patris locũ præripi i extremũ occiduũ abisse:& ibi in maxia occidẽtaliũ existimatiõe fuisse:& cũ illos multa docuisset ad mercimonia spectantia:& mẽsuras & pondera mercatorũ deũ ab eis nũcupatũ fuisse:cuius nominis interptatio a pclaro uiro Fracisco Petrarcha facta optime conuenit cũ titulo deitatis.Dicit.n.in lib.inuectiuarũ in medicũ sic.Vnde & Mercuriũ:quẽ sermonis deũ uocant:inde dictũ uolunt:q mercatorũ Kyrius hoc est dominus eẽ uideat.Hæc ille.Gallũ at illi addidisse:ut omittamus reliqua:ut nocturnã mercatorũ solertiã designaret:qua eo tẽpore potissime utunt in cõponẽdis mercimoniis:& in reuidendis rõnibus:& i itineribus peragẽdis & huiusmodi.Hũc eundẽ triphonũ.i.cõuersibilẽ appellãt:qd aptissime mercatorũ ẽ:se.s.ad mores qrũcũq; nationũ:ad qs uadũt uertere:& negocia sua oĩa q̃dã astutia sermonis circũuolutione pagere:& ingenio & sagacitate tactare.Et quoniã ad occiduos abierit:ab ægyptiis & græcis eũ abiisse sub terras fictũ ẽ.De hoc Iulius Cælsus in libro belli gallici a Cæsare cõfecti dicit sic. Hunc galli maxie colũt:& multarũ iuẽtorẽ artiũ uolũt:& uiarũ atq; itinerũ ducẽ dicunt:& ad quæstũ pecuniæ & mercaturas habere uim maximã arbitrant.Cicero autẽ ubi de naturis deorũ hunc Mercurium qui triphon appellatus est:filium dicit fuisse Valẽtis & coronidis.Leontius autem addit dicens eum uterinum fratrẽ fuisse æsculapii medici fulminati:& ob dolorem fraternæ mortis ad occiduos successisse.Eusebius uero in libro temporũ cũ Theodontio concordat dicẽs:eũ fuisse filiũ Trismegisti:& regnante argis Steleno floruisse.

¶De Norace Mercurii quinti filio. Cap. XXXVII.

Orax:ut dicit Theodontius:filius fuit Mercurii quinti ex Oschyra nympha Pyrrhenei filia.Qd etiam testari uidetur Solinus ubi de mirabilibus mundi qui æq; cum Theodontio dicit hunc Noracem a Tharsalo Hispaniæ oppido uenisse Sardiniam:ubi cũ sardus Herculis filius uniuersam insulam ex suo nomine dixisset Sardiniam:ipse oppido constructo de suo nomine nuncupauit.

¶De Vulcano Nili filio:qui genuit æthiopem & solem. Cap. XXXVIII.

Vlcãus:nõ is q pfuit Lẽno : sed alter:ut Cice.de naturis deorũ scri.filios fuit Nili.Hũc opim ægyptii appellãt eũq; eẽ custodẽ ægypti uolũt & cũ nil aliud de eo legerim:credo eũ aliquẽ isignem fuisse uirũ circa fabrefactiões:& architectonicã:& secus nilũ iperiũ habuisse:& ob id nilo in filiũ attributũ.

¶De Aethiope Vulcani filio. Cap. XXXIX.

Ethiops:ut Plinio placet in libro de historia naturali:filius fuit Vulcani:& ut idem ipse ait: cum oĩs gens eius regionis:q postea æthiopia dicta est:appellaret ætheria:& deinde athlantia:postréo ab isto æthiope æthiopia nũcupata ẽ:nõ parũ equidẽ argumẽtũ eũ potentissimũ fuisse hominẽ.

¶De Sole Vulcani filio:q genuit Phaetontẽ:Phætusam:Lampethusam:& Iaphetiã. Cap. XL.

Ol:ut scribit Tullius:Vulcani ægyptii fuit filius:& ut idẽ dicit Cicero: ægyptii uolunt eius urbẽ fuisse Heliopolim:nã græcæ elios sol dicitur.Theodontius autem dicit eũ in ea ciuitate regnasse & splendidissimũ fuisse regem:& meropem uero nomine nuncupatũ : & in coniugẽ Climenem habuisse:& ex ea heridanum:quẽ Phaetontẽ uocauere:& alios filios suscepisse Leontius uero putabat eum idem cũ æthiope fuisse & ob splendorẽ occupatæ æthiopiæ solẽ ab amicis & subditis nuncupatũ.

¶De Phaetonte solis filio qui genuit Lygum. Cap. XLI.

Haeton filius fuit Solis ægyptii:& Climenis:ut carmine patet Ouidii in persona Climenis dicentis.Per iubar hoc iquit radiis insigne coruscis Nate tibi iuro:quod nos auditq; uidetq;.Hoc te quẽ spectas:hoc te qui temperat orbem Sole satum &c.De hoc talem recitat Ouidius fabulam. contigisse.s.quod non cedente Phaetonte Epapho Iouis & Isidis filio:ab illo illi dictum sit : eum solis non esse filium:quã ob causam Phaeton matri conquestus ab ea in regiam usq; solis deductus est:ubi a patre benigne susceptus petiit : qd iam se daturum iurauerat donũ.s.ut lucis currum illi ducere permitteret: qd cũ illi Sol diu frustra dissuasisset: instanti concessit.Ipse uero non sufficientibus uiribus ad regendum equos territus uisione scorpionis dimisit habenas:quam ob causam equi omisso cõsueto itinere nunc in cælũ ascendentes:nunc uersus terrã etiam declinantes omnẽ illã cæli regionem exusserunt:& ferre terrã omnem multis desiccatis fontibus & fluminibus incenderũt.quo incendio terra cõmota orauit Iouem ut auxiliaretur ei: quibus precibus motus Iuppiter fulminauit Phaetontem:qui in Padũ cecidit:ibiq; a sororibus defletus atq; sepultus est & sepulchro appositum epitaphium tale. Hic situs est phaeton currus auriga paterni : Quem si non tenuit:magnis tamen excidit ausis.Fictio hæc iudicio meo:sub spisso cortice historiã & naturalem rationem tegit.Creditũ.n.ab antiqs est:ut in libro temporum asserit Eusebius:& post eum Orosicus præsbyter in chronicis suis:incendium quoddã permaximũ in partibus græciæ & orientis fuisse:regnante cecrope primo atheniensiũ rege:nec hoc humano opere factum:sed corporũ supercælestiũ infusione emissum: & id omnes uocauere incendiũ Phaetontis.Huius.n.longe lateq; uagantis opere factum est ut desiccarentur fontes: & flumina multa:sata omnia redigerentur in cineres & arescerent syluæ : & arbusta quæcunq; : relinquerentur ab incolis urbes:& a populis regiones:& fere mare feruescere uideret omne:& cũ mensibus perseuerasset pluribus:contigit ut circa mediũ autumni cadentibus immensis hymbribus extingueret. Quæ sub figmento tali ratione ponuntur.Phaeton ante alia:ut ait Leontius thessalus:latine sonat incendium.Hic ideo solis dicit filius:quia sol caloris fons & origo sit:& sic cum a sole causari uideatur calos omnis:non incõgrue incendii pater fictus est.Climene autem græce latine sonat humiditas:quæ ideo Phaetõtis mater dicta est:quia nõ possit perseuerare calor:nisi congrua subsistat humiditas:& sic ab humiditate tanq̃ a matre filius ali uidet:& i esse pseuerare.Quod aũt Phaeton petat a patre:ut currũ lucis ducat:nil aliud sentire debemus q̃ innatũ quoddam etiam insensibilibus uegetatiuis creaturis permanendi & augendi desiderium:ut de insensibilibus tanq̃ de rationalibus loqr:qd etiã de terra orãte dicere possumus.Quod ãt inserit eũ uiso scorpiõe timuisse: atq;

habenas equorum liquisse:& eos ultra solitum ascēdisse:& cæli partem illam exussisse:& terram æquo modo descendentes incendisse:ab ordine naturæ continuo sumptum est. Est enim in zodiaco spacium.xx.graduum a.xx.s.gradu libræ usq; ad.x.scorpionis:quod philosophi uiam uocauere cōbustam:eo ꝙ singulis annis gradiente sole per spacium illud:omnia in terris uideantur exuri.Nam arescunt herbæ: & frondes albescunt & decidunt:aquæ ad interiora terræ trahuntur:nec aliqd penitus ea tempestate gignit:& sic ab effectu cæli pars illa denominatur.Præterea phaetontem circa medium autūni fulminatū fingunt; qa eo tēpore ex opposito scorpioni occidēte sole surgunt in oriente cum signo tauri pleiades orion & erydanus astra. habētia prouocare pluuias:& exundationes aquarum:a quibus extinguuntur incendia.Quas pluuias uidemus utplurimum cadentes circa medium autūni:uel ante & diu perseuerare:& sic earum opere omnis terræ superficialis calor extinguitur:Eum autem in erydanum cecidisse sic sentiendum puto.Dicit enim Iginius in libro de astrologia poetarum:erydanum a nōnullis nūcupari nilum:& ab aliis oceanum:pro quibus ingentem aquarum copiam debemus accipere:& sic intelligere incendia ingenti aqrū copia cadere.i.extingui: & sic nō in padum simpliciter:ut nonnulli minus auertenter arbitrantur.Quod autem a Ioue fulminatus sit sic intelligendum reor.Intelligunt enim poetæ nōnūq pro Ioue ignem:& aliquando aerem:qui hic pro aere accipiendus est:in quo ascendentes uapores humidi glomerantur in nubes quæ si impulsu alicuius uenti extollātur usq; ad frigidam regionem æris confestim uertuntur in aquas:quas cadentes pluuias dicimus: & sic fulminatus ē .i.extinctus a Ioue.i.ab aere causante pluuias.Possumus insuper dicere omissa historia ueteri: æstiuum calorem a temperie superuenientis autūni extingui:& in nubes deiici.Asserit tamen Paulus perusinus secundum nescio quem Eustachium:ꝙ regnante Spareto apud Assyrios:erydanus qui & phaeton solis ægyptii filius cū copia suorum duce Nilo nauigiis deuenit in mare:& uentis adiutus in sinum quem ligustinum dicimus: uenit.Ibi cum suis longa fatigatus nauigatione descendit:& cum suasionibus suoꝝ in mediterranea pergeret genuinum unū ex sociis suis nausea maris debilitatum cum parte suarū nauium custodē liquit in littore. Qui iunctus accolis loci siluestribus hominibus oppidū condidit:& Genuā de suo nomine nūcupauit. Erydanus autem superatis montibus:cum in amplissimam atq; fertilem deuenisset planiciem:hominesq; rudes & agrestes:feroces tamen comperisset.ratus se ingenio eorū superaturū ferociam:secus padū cōsedit: & ut idem refert Paulus:uidetur Eustachium uelle Taurinū oppidū suum fuisse opus:sed Erydanū nūcupatum. Ibidē autē cū aliqdiu regnasset:relicto Lygure filio ī pado piit:a quo padus Erydanus appellatus ē. Quē ueteres ægyptii ī memoriā cōpatriotæ sui iter cæli imagines locauere:& sic aliq uident arbitrari hoc fabulæ dedisse causam:& potissime qd fulminatus sit phaeton:& in Padū deiectus. Addebat huic Leōtius fratres duos:Iphidum.s.& Phylacem:eosq; natu maiores Phaetonte:de qbus quoniā nil aliud iueni illos apponere nō curaui.

¶De Lygo Phaetontis filio. Cap. XLII.

LYgus ut ex prædictis patet filius fuit Phaetontis:eiq; mortuo successit:qui quos habuit in ditione populos lygures de suo nomine nuncupauit.

¶De Phætusa:Lampetusa:& Iaphetia filiabus Solis. Cap. XLIII.

PHætusa:Lampethusa:& Iaphetia:ut ait Ouid.filiæ fuere solis:& secus padū mortē Phaetōtis flētes ī arbores uersæ electrum lachrymātes sunt. Cuius figmenti si causam exqrimus:non arbitror has fuisse fœminas:quinimo diuersas arborū species circa padi palustra agente sole spōte sua nascentium:&circa æstatis extremum:dum incipit solis feruor decrescere:sudantiū humorem croceum in modum lachrymarum:qui si colligatur arte solidatur in electrum:& qa ut dictū est sole agente nascuntur in locis humidis:Solis & Climenes:idest humiditatis filiæ dictæ sunt:& a sole clyades nuncupatæ.

¶De Alpheo fluuio oceani filio.xv.qui genuit Orsilocum. Cap. XLIIII.

ALpheus Oceani & terræ fuit filius:quē Seruius fluuiū elidis eē dicit:& ꝙ apud Pisam elidis ciuitatē effluat.Hūc āt amasse Arhetusam nymphā q ī fontē uersa ē:eamq; ī Siciliā usq; secutū: supra ubi de Arethusa satis dictū ē. Veꝝ Seruius amoris huius flāmas his aperit uerbis.Elis & Pisa ciuitates sunt Archadiæ:in qua est fons ingens:qui ex se duos alueos creat.alpheū & arethusam:unde fit ut fingat coniungi in exitu quos origo nō cōiunxit.Huius āt filiū dicūt fuisse Orsilocum.

¶De Orsiloco filio alphei fluuii qui genuit Diocleum. Cap. XLV.

ORsilocus filius fuit Alphei fluminis:ut liqdo testatur Homerus in Iliade dicens.Diues in uita uel in pecuniis.Generatio autem erat a fluuio alpheo:qui ample fuit per terrā Pylon:qui genuit Orsilocum multorum uirorū regem.Orsilocus aūt genuit Dioclea magnanimum.A Diocleo gemelli filii nati sunt Crito Orsilocusq; omnis pugnæ bene scientes.Hunc Orsilocum dicit Homerus ī Phyri ciuitate quæ secus Alpheum est habitasse:ex quo patet quæ sit huius filiationis causa.

¶De Diocleo filio Orsiloci:qui genuit Critonem & Orsilocum. Cap. XLVI.

DIocleus ut satis per Homerum ostensum est:filius fuit Orsiloci:ex quo præter nomen & genus: & quod Critonem & Orsilocum filios genuerit non habeo.

¶De Critone & Orsiloco filiis Dioclei. Cap. XLVII.

CRito & Orsilocus:ut ostensum est:fuerūt filii Dioclei.Hi qdē īsurgētibus græcis aduersus Troianos:una cū reliqs græcoꝝ pricipibus cōiurātes Venere ex Phyri ciuitate ad exterminium Ilionis. Ibi aūt cū ingentis essent animi:& plurimū in corporeis uiribus cōfiderent: die quadā inito certamine ausi sunt aduersus Aeneā armis insurgere:a quo ambo occisi sunt:& maximo Menelai & antiloci nestoris filii labore e manibus hostiū eorū cadauera subtracta sunt:& concessa sepulchro.

¶De Crinisio fluuio.xyi.Oceani filio qui genuit Acestem. Cap. XLVIII.

Rinisius fluuius Oceani & terræ fuit filius. Is quidem per siciliam fluit: & ex eo talē refert Seruius fabulam. Nam cū Laumedon promissam Neptuno & Apollini mercedē pro ædificatiōe murorū Ilionis non persolueret: & Neptunus iratus Troiæ Cæte immisisset: ut eam uastarent: consultus Apollo etiam indignatus dicunt contraria respondisse: scilicet obiiciendas esse puellas nobiles beluæ: quod cū fieret: Hyppotes troianus nobilis: cum cerneret Hesionam Laumedontis filiam non absq; seditione religatam: timēs ne sic Egestæ filiæ suæ contingeret: clam illam naui imposuit: fortunæq; commisit: uolens potius: ut se non uidente a fluctibus sorberetur: q̄ se coram deuoraretur a belua. Hæc autem uentorum ui in Siciliam delata est: ubi Crinisius fluuius eius forte formositate captus: in canem seu ursum uersus eam cepit atq; oppressit: & ex ea Acestem filium suscepit. Cuius fabulæ mediū historia est. quod autē circa principium fictū legitur: ubi de Laomedonte exponitur: quod autem in fine est: dicit Theodontius per cōiecturas oportere sumi: cū nil traditū īueniat̄ ab antiqs. Et iccirco dicit possibile fuisse hanc uirginē minis alicuius potētis circa Crinisiū ubi deuenerat pauefactā eius in amplexus uenisse. Nā minantiū boatus latratibus canū simillimi sunt: seu audaci alicuius cōplexu: qd' ad ursum spectare uidet̄: uirginē captā atq; oppressam fuisse.

De Aceste filio Crinisii fluminis. Cap. XLIX.

Ceste filius fuit Crinisii fluminis ex Egesta troiana: ut in æneide testatur Virgilius dicens. Occurrit Acestes Horridus in iaculis & pelle libistidis ursæ. Troia Crinisio conceptum flumine mater. Quem genuit ueterum nō immemor ille parentum &c. Hic iam senex primo Anchisem & æneam Italiam petentes suscepit hospitio: & mortuum Anchisem una cum Aenea in erice monte Siciliæ sepeliuit: demum iterum a carthagine descendentem æneam: quo illum uenti impulerant suscepit: ubi Aeneas cōdita inualidis sociis ciuitate eam a matre Acestis uocauit Egestam: quæ postea segesta uocata est: & sub dominio reliquit Aestis: quem tam ab Aenea relicti: q̄ indigenæ regem suum uocauere.

De Tyberi fluuio. xvii. Oceani filio qui genuit Citheonum. Cap. L.

Yberis seu tibris Oceani & terræ filius: hic ex apēnini latere dextro afflues thuscos ab umbris atq; campanis: urbem etiam Romanam diuidens separat. Cui ego q̄ cōtigerit rerum dominium ītueri circa se toto orbi & carminibus poetarum celeberrimus factus est: adeo ut Xantum atq; Simoentem græcorum memoria illustres superauerit. cui multa fuere nomina: q̄ siquis appetit: uideat ubi de montibus: & fluminibus scripsi. Placuit præterea priscis hunc tyberinum filium genuisse.

De Citheono Tyberis filio. Cap. LI.

Itheonus filius fuit Tyberis fluuii & Mantonis filiæ olim Tyresiæ thebani uatis: ut in æneida testatur Virgilius dicens. Ille etiam patriis agmen citheonus ab oris Fatidicæ mantus & tusci filius amnis: Qui muros matrisq; dedit tibi Mātua nomē &c. Hūc Seruius dicit ī Buco. Bianorem uocari a Virgilio. Sane Pōpōius ī cosmographia de hac Manto seu aliter mantone sentire uidet̄ dicēs Asiaticū littus describēs: ibi libedos clariq; Apollinis phanū: qđ Manto Tyresiæ filia fugiēs uictores thebarū ephigenos & colophon: quā Mopsus eiusdem Mantonis filius &c. Ex quibus patet non occiduum sed in orientem solem hanc fugientem sumpsisse iter. Est tamen possibile eam tractu temporis in Italiam uenisse: quod & si minime probetur: quis tam claro uati fidem deneget circa suæ ciuitatis originem?

De Axo fluuio. xviii. filio Oceani qui genuit Pelagonium. Cap. LII.

Xus fluuius oceani & terræ fuit filius de quo Home. in Iliade: procul ab amidona ab axio ampli fluxus axio: cuius pulcherrima aqua spargit̄ per terram paphlagonum &c. hunc dicit Homerus amasse phibiā antiqorē ex filiabus Achessomenii: & eā oppressisse: & ex ea pelagoniū suscepisse.

De Pelagonio Axii filio: qui genuit Asteropium. Cap. LIII.

Elagonius filius fuit Axii fluminis & perhibiæ: ut Homerus in Iliade testatur ex quo nil aliud legisse memini nisi q̄ Asteropium filium genuit.

De Asteropio Pelagonii filio. Cap. LIIII.

Steropius ut testat̄ Home. filius fuit pelagōii. Qui audax iuuenis atq; robustus cū pœnis auxilio uēit troiāis: & dū nimis ex uiribus suis cōfideret ī. xi. die postq̄ ad troiā uenerat Achilli irato ob occisū patroclū occurrere ausus ē: & p̄io uerbis eū lacessere & īde armis cōtēdere: a quo misere cæsus īteriit. De Asopo fluuio Oceani. xix. filio: q genuit Ipseū & Aeginā. Cap. LV.

Sopus fluuius: ut aiūt: Oceani & terræ fuit filius. Hic p Boetiā fluit: ut ait Lactātius: & ī epydamō effluit: ut ibi de fluminibus asserit Vibius. Hūc p̄terea patrē asserūt fuisse Ipsei & æginæ & cū rescisset æginā a Ioue uitiatā: asteo ægre tulisse: ut furor̄ cōmotus ūndis ī astra bellū moueret: ut ait Statius. Nāq; ferunt raptā patriis æginā ab ūdis Amplexu latuisse iouis: furit amnis & astris. Infensus bellare parat nōdū ista licebāt. Nec superis stetit audaces effusus ī iras. Cōseruitq; manū: nec quē imploraret habebat &c. Ioué āt cōmotū eū fulminasse aiūt. Qđ idē testat̄ Statius dū dicit. Donec ui tonitru fumo tus & igne trisulco Cessit adhuc ripis aīosus gurges anhelis Fulmineū cinerē magnæq; insignia pœnæ Gaudet: & æt eos ī cælū efflare uapores &c. Fictio fabulæ huius talē cōtegit ueritatē. Dicit leontius Asopum regē fuisse Boetiæ & ab eo flumē denominatū: cui cū Iuppiter arcas æginā subripuisset filiā: cōuocatis uiribus bellū aduersus eū mouit: & ab eo uictus atq; fugatus ē. Qđ āt fulminatus fuerit: nō spectat ad regē: sed ad flumē: qđ cū p sulphureos cāpos trāsitū faciat: & ūdis suis ex illis fumū suscitet: apđ ueteres irā fulminis cāuit.

De Ipseo Asopi fluminis filio. Cap. LVI.

Pseus filius fuit asopi fluminis: ut carmīe ,pbat̄ Statii dū dicit. Ipsea q̄driiugos clypei septeplice tauro &c. & īfra asopos gēuisse dat̄ &c. Hic āt ut idē oñdit Sta. auxiliū tulit ætheocli aduersus polinicē.

ℭDe Aegina filia Asopi: quæ peperit Eacum. Cap. LVII.

AEgina filia fuit Asopi fluminis: ut supra dictum est: quã iuppiter amauit: dicit Ouidius: Aureus ut danẽ asopida luserit ignes &c. Nã in ignem uersus eam cœpit & oppræssit: & ex ea suscepisse æacũ uolunt: qui postea ut idem ait Ouid. insulam enopiã: in qua regnauit: de noĩe matris uocauit ægi-nam: quæ in hodiernum usq; nomen seruat. Quod in ignem uersus sit: dum cum ægina cõcubuit: arbitror potius a uirtute subsecutæ posteritatis: q̃ aliunde sumptũ. ignei enim uigoris homines fuerunt æaci-des: ut in Achille: Pyrrho: & aliis descendentibus satis uidere possumus.

ℭDe Cephiso flumine Oceani. xx. filio: qui genuit Narcissum. Cap. LVIII.

CEphisus filius oceani fuit & terræ: & p Boetiã labit̃: ut ostendit Luca. Boetii coiere duces: quos im piger ambit Fatidica cephisos aqua cadmeiaq; dirce &c. Huius dicunt filiũ fuisse narcissum: & q̃ cũ esset cæde zephiri prostratus: Apollinis miseratione sanatus est. dicit Lactan. Circa quæ primo aquas Cephisi ideo uocari fatidicas credo: qa penes eũ fuerit olim templum themis: ad qđ cũ nõ dum essent oracula phœbi: Deucalion & pyrrha cõsulturi deã iuerunt: & quia ibi darentur responsa & quid fato futurũ esset demonstraret̃: sumpsit aqua cognomẽ: & quod deæ templi erat: aquæ etiã appropriatũ est. Et forsan præcedentia sacra responsa instituto ueteri absq; aqua fluminis fieri non poterant: & sic aliqd uide-batur aqua illius falsæ diuinitatis habere. Quod nece zephiri prostratus sit posset esse ĩtentio hæc. Dicit Au-gustinus in lib. de ci. dei. Mesappũ regẽ sycioniorum nouũ fuisse: qui & Cephisus appellatus est: cuius forte re-gia in parte erat: in qua estiuo tpe flante zephiro sanitas erat incolis: eo uero cessante: ut fit: & aliis superueniẽ tibus uentis corrumpebat̃ aer: & sic factũ est. ut nece zephiri Cephisus infirmitatẽ incideret: a qua beneficio Apollinis. i. medicinæ: quia medicinæ deus appellatus ẽ Apollo: releuatus sit Cephisus: & sanitati restitutus. Et si hæc regi attribuere uolumus: possumus regioni: per quã labitur Cephisus.

ℭDe Narcisso filio Cephisi. Cap. LIX.

NArcissus filius fuit Cephisi & Lyriopis nymphæ: ut satis ostendit Ouid. Cerula lyriope quã quon dam flumine curuo Impleuit. causæq; suis cephisus in undis &c. Ex hoc satis notã fabulã Ouid. re fert. Dicit. n. q̃ nato Narcisso ad tyresiã uatẽ delatus est: ut de successu uitæ ipsius haberet̃ respon sum. Qui respondit percunctantibus puerũ uicturũ quãdiu se uidere differret. Quod quidẽ ua ticiniũ primũ ab audientibus risum est: sed tandẽ effectu nõ caruit: nã cũ in formosissima adolescẽtia excre-uisset: uenator factus a nymphis pluribus amatus est: sed ab echo parnasi nympha potissime. Sed cũ esset in-exorabilis: & floccifaceret oẽs diligẽtes se: orationibus nympharum ĩpetratũ est: qđ infra modicũ tpis contigit. Nã die quadã cũ tam labore uenationis q̃ æstu tpis fessus in recentẽ uallẽ secessisset: sitiens se in limpidum re clinauit fontẽ: & uiso idolo: qđ ante nõ uiderat: existimans fontis nymphã repente pulchrytudinẽ probauit: captus est: & cũ non posset quod arbitrabat̃ posse cõtingere: cũ seipsum stulta cõcupiscentia ligasset: post lon gam quærelã sui oblitus ibidem inedia periit: & in florẽ sui noĩs miseratione nympharum uersus est. Hac ex fi-ctione moralis excerpit̃ sensus. Nã per echo: quæ nil dicit nisi post dictũ: ego intelligo famã: quæ unũquẽq; mortaliũ diligit tanq̃ rem: per quã consistit. Hanc multi fugiunt & paruipendũt: & in aquis. i. in mũdanis de-litiis: nõ aliter q̃ aqua labilis seipsos. i. suã gloriã intuent̃: & adeo a suis uoluptatibus capiunt̃: ut spreta fama post paululũ tanq̃ non fuissent: moriunt̃: & si forsan aliquid noĩs supest̃ in florẽ uertit̃: qui mane purpureus & splendẽs est. sero aũt languidus factus marcescit: & in nihilũ soluitur. Sic & huiusmodi ad sepulchrũ usq; aliquid uident̃ habere fulgoris. sepulchro autẽ clauso euanescit: & in obliuionem perdit̃ in una cum noĩe.

ℭDe Meandro flumine oceani. xxi. filio: qui genuit Cyanem. Cap. LX.

MEander fluuius oceani & terræ fuit filius. & genuit cyanẽ nymphã. Hũc dicit Liuius in summa cy-lenarum arce nasci: & mediam per urbem effluere: idem per carias & ionas in sinum maris defer ri: qui inter Pyrenem & miletum est.

ℭDe Cyane filia Meandri. Cap. LXI.

c Yane Meandri filia a Mileto solis filio: & dilecta & oppressa ei peperit caunũ & biblidẽ: ut Ouidi. ait Biblida cum cauno prolem est enixa gemellam.

ℭDe Phyllira. xxii. filia Oceani. Cap. LXII.

p Hylliram Oceani fuisse filiam dicit Paulus: & a Saturno dilectã ei Chironẽ centaurũ peperisse.

ℭDe Sperchio. xxiii. Oceani filio: qui genuit Mnesteũ. Cap. LXIII.

s Perchius fluuius Oceani & terræ fuit filius. Hic ut ait Homerus ex Polydori filia Pelei: & Borionis coniuge genuit Mnestũ: & ut ait Pomponius in sinu pegaso effluit: eiq; deuouerat Achilles comas: ut ait Lactantius: si sospes ab expeditione troiana remeasset in patriam.

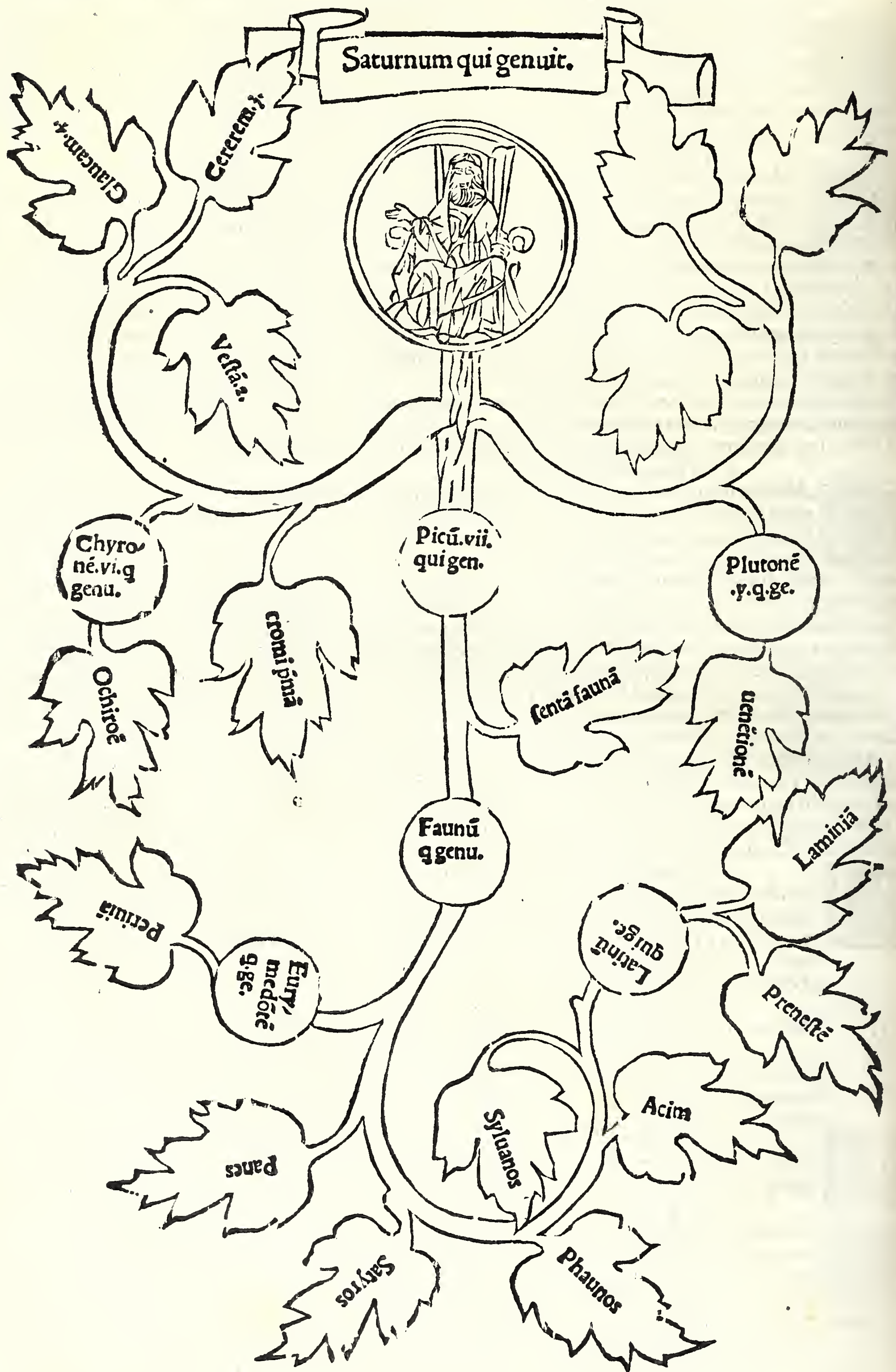
ℭDe Mnesteo filio Sperchii. Cap. LXIIII.

MNesteus: ut ait in Iliade Homerus fuit Sperchii fluminis & Polydoris filiæ Pelei filius: qui cum ægregius esset iuuenis Achillem ad obsidionẽ Troianam comitatus est.

ℭDe Sole. xxiiii. Oceani filio. Cap. LXV.

SOlem aliũ a superis in lib. naturalis hyst. dicit Pli. auctoritate Gellii oceani fuisse filiũ: matre nõ expræssa. Et hũc dicit medicinæ: & mellis fuisse ĩuẽtorẽ: qđ pluribus hactenus attributũ ẽ: nec p pterea admirãdũ. Possibile. n. est taliũ multos uariis in locis reptores fuisse: cũ ubiq; ĩgenia medi tationesq; ualeãt: & sic qđ apud græcos credimus Apollinis opus aut aristei: nõ auferẽ qn possibi-le fuerit apud Oceanũ nasci aut aduenisse: q̃ tantũ dũ ualuerit ingenio: & eadẽ experiẽtia cõperisset: quẽ loci incolæ ad extollendũ nomẽ eius & genus solẽ uocauere: & oceani per quẽ forte nauigio uenerat: dixere filiũ. Nos autem quoniã omnis oceani proles explicata est: finem faciemus uolumini septimo.

OCTAVVM SATVRNVS HABET CVM PARTE SVORVM.

¶Genealogiæ deorum gentilium. Liber octauus. Prohoemium.

Ffuscari nebulis cælũ: & solis præclarũ deficere iubar: turbari uentis aera: crebras corruscationes aperiri: audiri syluas: mugire solũ: & quodãmodo in cauernis tumultuari: in sũmũ cete maris: & monstra reliqua efferri: terrisq; miscer i undas: querulis uolucribus taciturnitatẽ iponi: & umbras impelli nemorũ: & in latebras syluestres abire feras: ac omnia repente tristari cœptum est. Ego autem mirari primo demũ tã grandi rerũ pmutatione exterritus: in mediis Sparchii faucibus solis adhuc iuuenta prospiciens: quod in oceano minime timueram ti mere cœpi: ne in antiquũ chaos oĩa uerterentur. Nec quid agerem stabat consilium. Tandẽ dum sic in pendulo essem: & ecce ex orientali oceano quasi sese ab inferis in altum efferens: tardũ atq; nubilũ sidus uisum est. Stygia uelatũ caligine: qđ dum nebulis imixtũ intuerer: memor præceptorum uenerabilis Andalo: ociosum atq; nociuũ Saturni astrũ fore cognoui. Cuius dum perniciosos mores in mentem reducerẽ: cessit ilico repentinæ mutationis pauor: & admiratio. Et quasi eo apparente suarũ miseriarũ: a noua rerũ imutatione pmonitus. Cũ ex cæli filiis secundũ cœpti operis ordinẽ esset extremus: ad explicandã eius splendidã prolem: non uno qdẽ uolumine: pgrandis qdẽ est. Sed ex istis sequentibus proximo euocatũ me noui. Sane cum labyrinthos quattuor fuisse hystoriæ testentur ueterum. Aetruscum. s. & ægyptiacũ: Cretensem atq; Léniacũ: ex his qui errorũ & circũuolutionũ plenior fuit: non dubitem qn facilius intranti atq; progredienti præstiterit exitum q̃ præstaturæ sint infœlices grandæui senis: cuius sermonẽ intraturi sumus ambages: nã cum in eum fere oĩs uetusti erroris inclinet: & gentilitatis insania: nõ erit leue ad exitũ deduxisse diuersitates opinantiũ: ac dissonantias errantium: & antiquorũ relationes ambiguas & in propositum pulsum: ac deuium exulem: atq; agricolam reuocasse regem. Nõ ergo absq; horrore quodam oceani littora: prolemq; relinquo inter asperos scopulos & profundos ad inferos usq; hiatus: aquarum uertigines plurimas directurus fragilis nauigii proram: & potissime cum mundũ satis: etiam si per fuscum aerẽ oculos impingã: quorsum suasurus sim: aduertere possim. Spero tamen is qui luridas ditis domos & terribiles æterna fuligine peruias factas uictor euacuauit in optatum exitum aperiet æquor imensum.

¶De Saturno. xi. Cæli filio: qui. x. genuit filios. s. primũ Cromim. ii. Vestam. iii. Cererem. iiii. Claucam. v. Plutonem. vi. Chironẽ. vii. Pycum. viii. Iunonẽ. ix. Neptunũ. x. Iouẽ tertiũ: & sane de Ioue Neptuno & Iunone non in hoc libro: sed in sequentibus. v. libris scribetur. Cap. I.

Saturnus cæli & Vestæ fuit filius: ut in libro diuinarũ institutionũ scribit Lactan. Cui ante alia ueteres Opim sororẽ suã sacro iunxere cõnubio: eiq; ex ea susceptos plures ascripsere filios: quos aliqui ferunt deuorasse oẽs: & euestigio euomuisse. Nõnulli seruatũ Iouem opis fraude: & illi loco eius addũt lapidẽ p̃sentatũ: q̃si illũ peperisset opis. Volunt p̃terea illũ cælo patri uirilia abscidisse falce. Quod illi factũ a Ioue dicunt alii. Inde quidã eũ regno pulsum scribũt a Ioue. Alii uero apud iferos relegatũ. Sũt insup qui illũ senẽ: mœstũ: sordidũ: capite obuolutũ: inertẽ: segnẽq; & armatũ falce describãt. Cur cæli terræq; dictus sit filius rationẽ ostẽdit Lactan. ubi in lib. diui. institutionũ in testem minutium fœlicem inducens ait. Saturnũ cũ fugatus esset a filio: in Italiãq; uenisset Cæli filiũ dictũ: quod solemus hos: quorum uirtutẽ miremur: aut eos qui repentine aduenerint de cælo cecidisse dicere. terræ aũt qđ ignotis parentibus natos terræ filios nominemus. Sũt hæc quidẽ similia ueri: nõ tamẽ uera: qa cõstat etiã cũ regnaret ita esse habitũ: potuit sic argumẽtari Saturnũ cũ potentissimus rex esset ad retinendã parentũ suorũ memoriã: noia eorũ cæli terræq; indidisse: cum ii aliis uocabulis appellent: qua rõne & mõtibus: & fluminibus noia scimus imposita. Hæc Lactan. Qui alibi dicit. Ennius quidem in Eumero nõ primũ dicit regnasse saturnũ: sed Vranum patrẽ: & alibi idẽ. Apparet ergo nõ ex cælo natũ eẽ: qđ fieri nõ p̃t: sed ex eo hoie cui Vrano nomẽ fuit: qđ esse uerũ Trismegistus auctor qui cum diceret admodũ paucos extitisse: in qbus esset perfecta doctrina: in his Vranũ: Saturnũ: & Mercuriũ noiauit cognatos &c. Quẽ Vranũ cælum a Saturno uocitatũ idẽ testatur Lactan. dicens. Legi in sacra hystoria Vranũ potentẽ uirum Vestã habuisse cõiugẽ: & ex ea Saturnũ atq; Opẽ & alios suscepisse: qui Saturnus in regno potens efficeretur: patrẽ Vranũ cælũ appellauit: & matrẽ terram: ut hac mutatione nominũ fulgorẽ suæ originis ampliaret &c. De Opi aũt coniuge multa supra dicta sunt. Eum deuorasse filios & euomisse demũ duplicẽ tangit sensum: hystorialẽ. s. & naturalẽ. Nam in sacra legit̃ hystoria: ut alias dictũ est: qa saturnus ut retineret regnũ cũ Titano fratre pactionẽ habuit occidendi oẽm masculinã prolẽ: quæ a se gigneret̃. Verũ qui nascebantur masculi clam ab eo a coniuge seruabantur: eiq; p̃sentabãtur fœminæ: & sic absumpti uident̃ filii: q̃tũ ad Saturnũ: & tunc emissi cũ in ultionẽ suã aduersus Titanum cõparuere. Circa aũt naturalẽ rõnẽ dicit sic Cicero. Saturnus aũt est appellatus q, saturetur annis. Edere enim natos fingit̃: qa consumit ætas tpis spatia: annisq; præteritis insatiabiliter explet̃ &c. & hoc q̃tum ad deuorationem filiorũ dictũ. De emissione aũt dicet̃ de fructibus annuis e terra susceptis. Nã productæ in tẽpore fruges ex terra esto deuorent̃: oẽs in tpe ab eodẽ tpe agente deo anno sequenti reddunt̃. Ob hãc fictionẽ ab ignaris minime intellectã a nõnullis creditũ est detestabilẽ illũ sacrorũ ritũ apud quasdã barbaras nationes exortũ: quo. s. saturno quidã: ne dum alios: sed natos imolabant proprios: quasi ad instar illius acturi. Macrobius aũt dicit in libro saturnaliorũ q, Hercules geryone superato sacrũ hoc apud Italos imutauit. Iussitq; loco humanorũ capitũ: quibus conficiebatur: oscilla ad humanã effigiem ex cera composita Saturni aris accensis luminibus imponerent: quod postea diu obseruatum est. Dicunt insuper nato Ioue loco eius Saturno a coniuge lapidem ostensum: de quo dicit Theodontius eumipm lapidem fuisse Iouẽ. Sed mõstratũ saturno Iouẽ non

suum:sed alterius hominis fuisse filium & lapidem nuncupatum:quod forsan sic est. Dicit enim Eusebius
Danao argis regnante lapidem quendam cretensibus imperasse:quo tempore iam cretensis iuppiter secundū
quosdā poterat regnare cœpisse. De abscisione genitalium:quā quidā a Ioue Saturno factam uolunt satis su/
pra ubi de secunda Venere dictum est. Saturnū a Ioue regno pulsum certissimū historiographi arbitrabanť
facinoris causam sacra declarat historia in qua legiť:ꝙ cum Iuppiter Saturnū & Opim a titanibus captos libe
rasset comperit forte Saturnus ꝙ regno pelleretʼ a ioue:& ideo ad euitandam sorté Ioui insidias tetendisse:ut
illum occideret. Quod cum Iuppiter comperisset contractis fortibus arma in eum sumpsit. Qui cū nequis/
set resistere:& ut uolūt quidā in phlegra uictus aufugit:ꝙ aūt apud inferos relegatus fuerit a Ioue falsum eē
sacra demonstrat hystoria:in qua sic scriptū est:deinde titan postq̄ resciuit Saturno filios procreatos:atq; edu
catos esse clam se:seducit secū filios suos:qui titani uocanť:fratréq; suū saturnū atq; opem cōpræhendit:atq;
muro circūegit:& custodiam his apposuit. Et post hæc paululū subdiť. Iouē ad ultimū cū audiuisset patrē
atq; matrē custodiis circūseptos:atq; in uincula cōiectos uenisse cū magna multitudine cretensiū titanūq; atq;
filios eius expugnasse parentes uinculis exemisse:patri regnū reddidisse:atq; in cretam rediisse. Hæc ibi. pro
quibus dicit Lactantius. Liberatur Iuppiter sūmi sceleris crimine:ꝙ patrē uinxisset cōpedibus perhibeť. Si
uero eiusdem Lactantii uelimus opinionē sequi:qui super thebaide statii dicit. Saturnū relegatū a filio apud
inferos:tunc dicemus ꝙ cū Saturnus a Ioue pulsus:ut diciť in Italiā abierit:quæ græcia inferior est.i.occasui
propinquior:apud inferos descendisse uidetur:& ibidem ideo relegatus:quia in regnū redire nequiebat: sic
& exules etiā nōnunq̄ dicimus relegatos. Quod autē mœstus senex obuolutus capite:tardusq; & sordidus sit:
atq; ornatus falce:& planetæ & hoī conueniunt oīa. Albumasar autē in suo maiori introductorio dicit Satur/
num cōplexione frigidū esse & siccū:melancolicū:& fœtidi oris:quæ ad mœstū hoīem spectare uidenť. Di
cit præterea eū comestorē prægrandē:auarū:pauperē ad inopiā usq; maliciosum:inuidum:ingenio ualentē:
seductorē:& in periculis audacē:& cōuersationis paucæ:superbū:simulatorē:iactatorē:& cogitationis q̄plu/
rimæ atq; ꝓfundi cōsilii:tardū ad irā:sed irreuocabilē fere:bonū nemini cupientē: populatorēq; locoꝝ. Est
p̄terea significator operis ad agriculturā spectantis mensurationū terraꝝ:atq; diuisionū:peregrinationū lon/
garū atq; laboriosaꝝ:carcerū atq; tristitiaꝝ mœrorū:fraudū:& afflictionū:destructionū:amissionū: mor/
tuoꝝ & eoꝝ reliquiaꝝ uituperationū ac latrocinioꝝ:effossoꝝ etiā sepulchroꝝ:& uispilonū magoꝝ & uiliū
hoīum:& spadonū. Quæ oīa q̄ conformia sint:saturno homini attributis:quoniā facile uidebit oculatus hō:
& pro parte in sequentibus etiā tangenť:non appono. Sed uidere superest quantū Saturno:de quo sermo cō/
formia sint. Mœstus autē fingitur:ut melanconica compressio:& exilii tristitia ostendať. Senex etiā: quia tūc
erat dum pulsus est:& qa turpis faciei sint senes:& utplurimū fœtidioris:& quia consilio & astutia:qua sum/
me ualent annosi ualuit ipse. Obuolutū autem capite ideo uoluere:ut fuscum syderis Saturni aspectū:& fu/
gientis habitū:& occultā saturnioꝝ sagaciā:cogitationes:atq; simulationes designarent. Tardū autem dixere:
quia ob grauitatem membrorum tardi sunt senex ad icessum:tardi ad iram:tardū & ipsum planetæ corpus
motu. nam fere in.xxx.annis cursu suo orbē zodiaci perficit:qđ in longe minori spacio temporis alii faciunt.
Sordidū uero ideo fictum puto:quia impuros habeat saturnus præstare mores: seu quia more ueteri regno
pulsus:& in miseria constitutus ad Ianum susceptorē suū sordidatus accessit.i.uestibus miseriā p̄tendentibus
indutus:seu ut ostendatur agriculturam exercentes laute uiuere non posse:falce autem ideo insignitus est:ut
intelligamus:quia per ipsum omnis agrorum cultus primo Italis traditus sit:erat enim apud nos ante aduen
tum eius incognitus:his igitur explicatis libet apponere: quid illi pulso cōtigerit:quid uiuens egerit:qđ etiā
mortuo a superstitibus impēsum sit. Cum ergo superatus atq; fugatus ubiq; persequeretur a filio: ad ultimū
in Italiam fugit:ut testatur Virgilius dicens: Primus ab æthereo uenit Saturnus olympo. Arma iouis fugiens:
& regnis exul ademptis. In italia autem:ut dicit Macrobius a Iano susceptus est. Et genus indocile: ac disper/
sum montibus altis Composuit:legesq; dedit latiūq; uocari Maluit:his quoniam latuisset tutus in oris. Au/
rea quæ peribēt illo sub rege fuere Sæcula:sic placida populos in pace regebat. Apud italos enī receptus mul
ta ostendit ante non cognita:& inter alia cum eo usq; ex pellibus pecudum duratis igne pecunia conficeretur:
ipse primus æra signauit:& nomen signantis apposuit nummo insigens ex parte una Iani susceptoris sui caput
bifrons:ex altera uero nauim:eo ꝙ uenisset in naui fugiens:& hoc fecit ut eius aduentus memoria perseue/
raret in posteros. Hoc tamen a posteris factū uelle uidetur Ouidius ubi de fastis scribit: Causa ratis superest
tuscum rate uenit in amnē:& infra. Aiunt insuper cum concors una cum Iano regnaret & uicina cōmuni ope/
ra constructa:haberent oppida saturnia:scilicet & ianiculum aurea fuisse sæcula:eo ꝙ libera tunc esset omni
bus uita:nemo seruus:nemo alteri obnoxius:nullum etiam fertur in eis finibus furtum factum: nec sub illo
fuit aliquid alicuius priuatum. Nec signare solum aut partiri limite campum fas erat:in medium querebāt.
Quāobrem respectu secutorum sæculorum illa aurea dicta sunt. Et Romani apud ædem Saturni ærarium
publicum esse uoluerunt:ut apud eum locaretur pecunia cōmunis:sub quo fuissent cunctis uniuersa cōmu/
nia. Insuper ignaros docuit arua colere:semina terris dare:matura colligere:& suo tempore stercoribus agros
fœcundare:ex quo cum ex reliquis officiis:nullum esset consecutus cognomen:sterculius appellatus est deo
tanto atq; tali profecto splendidum & insigne nomen. Demum cum in multis hominum uitam in melius re/
degisset contigit ut repente nusq̄ compareret. Quam ob causam excogitauit Ianus:ut Macrobius asserit: ho/
norum eius augmentum:ac primo terram omnem ditioni suæ parentem saturniam nominauit. Aram dein/
de cum sacris tanquā deo condidit:quæ saturnalia appellauit:iussitq; eum obseruari maiestate religionis:q̄/
si uitæ melioris auctorem:cuius rei simulachrum indicio est:cui falcem insigne messis adiecit. Huic deo iser
tiones surculoꝝ:pomorūq; educationes:& omnem huiuscemodi fertilium tribuunt disciplinas. Et ut idem

dicit Macrobius hunc una cum coniuge nonnullis persuasum cælum & terram esse. Saturnumq; a satu dictũ: cuius causa de cælo est: & terram opem cuius opere humanæ uitæ alimenta quærunt uel ab opere per quod fructus frugesq; nascuntur. Huic deæ sedentes uota concipiunt terramq; de industria tangunt demonstrantes ipsam terram matrem esse mortalibus appetẽdam. Et sic non deum esse Saturnum sed etiam cælum una cum coniuge agentem uolunt. Philochorus insuper ut appareat non solum italorum hãc fuisse insaniam dicit Saturno & opi primo in actica statuisse aram Cecropem eosq; deos pro Ioue terraq; coluisse: statuisseq; ut patres familiarum: & frugibus & fructibus inchoatis passim cum seruis uescerentur. Sic & appollophanes comicus dicit in Epico carmine Saturnum quasi sacrum num: nus enim græcæ aut Satorem num quasi diuinum sensum creantem omnia & cætera. Romani autem quibus plurimum curæ fuit nil absq; significato componere cum huic deo templum contruxissent eius in fastigio tritonas sculpsere: cum bucinis & terris: earum caudas immersere: uolentes per hoc intelligi ꝙ ab eius commemoratione in nostrum usq; æuum historia clara sit: atq; uocalis quæ ante eum muta: & obscura atq; incognita est: quod per ifixionem caudarum intelligunt. Et hæc de Saturno dicta sint.

¶De Croni prima Saturni filia. Cap. II.

CRonis secundum Barlaam filia fuit Saturni: Lactantius uero non fœminam sed marem dicit: & latine serpentarium appellari: & ab ægyptiis inter sydera collocatum. Sed cum sonet latine tempus: ne uideatur ꝙ tempus nascatur ex tempore pro certa temporis dimensione accipiendam puto: & quoniam græci a Croni Cronicas uocant libros gestorum: quos nos uocamus annales: hanc dimensionem Cronim ueteres annum intellexisse puto: quod etiam anni uetus ægyptiorum descriptio: serpentarius scilicet satis uidetur ostendere. Est enim serpentarius homo serpentem manibus tenens in se in medium circuli adeo reuolutum ut deuorare ore caudam uideatur. Hoc enim signo pro anno utebantur ægyptii: antequã eis litterarum caracteres traderentur ab Iside uel Mercurio. & sic cronis erit illa temporis dimensio: quam annum uocitamus ad hunc annum designandũ. Censorinus in libro: quem de natali die scripsit ad Cerellum: longam describit historiam: intercallationes annorum: atq; mensium: & dierum apponens & diuersorum insuper philosophorum opiniones: quas ego curiosis exquirendas omittam; ut breuitati obsequar: opportuna sumens tantũmodo. Est igitur annus duplex: uertens scilicet atq; magnus. uertentẽ olim ægyptii habuere Bimestrem: trimestrem arcades: decem mensium inæqualium ueteres habuere Romani sub Romulo rege primo. Cui Numa Pompilius duos addidit: ut. xii. esset mensium: dierum uero. cccliiii. qui antiquissimus hebreorum fuit annus: & ab israelitis in hodiernum usq; seruatur. Sane cum multas intercalationes annus talis exquireret ne feriæ messium hyemales esse contingeret: aut sacra hyemalia efficerentur æstiua: Caius Iulius Cæsar consulatu suo. iii. annum ad solis cursum æquauit: eumq; dierum. ccclxv. cum quadrante constituit: eo ꝙ comperisset hoc in spacio solem ferme Zodiacum omnem circuisse: & quoniam quadrantem illum singulis apponere annis uidebatur difficile: instituit ut quarto anno annus esset semper dierum. ccclxvi. diem illam februario mensi addens hac in forma ne auctus uideretur: ut. vi. kalẽ. Martii bis diceretur scilicet & duobus continuis diebus in quibus uenire contingeret: & hic bisextus est. Hũc autem anni Romani a mense Martio incepere ob martis reuerentiam: a quo mense ille denominatus est. Alii uero aliter. Magnus autem annus is est secundum Aristotelem: quem sol & luna cæteriq; planetæ in eundem punctum unde iuncti omnes discesserint inuicem redeuntes conficiunt: ut si omnes sint in principio arietis: & inde cursum cœperint quandocunq; contingat eosdem in principio arietis inuicem reperiri: annus tũc magnus erit perfectus. Hoc fieri diuersimode putauerunt antiqui: ut idem Censorinus ostendit. Dicit enim Aristarchum putasse hunc annum confici ex annis uertentibus. ii. Mccccclxxxiiii. Arethem uero diracinum ex. v. M. dlii. Heraclitum & Linum ex. x. M. dccc. Clionem ex. x. M. dcccclxxxiiii. Orpheum ex. cxx. M. Cassandrum ex tricies sexies centum millibus. hæc ille. Tullius quidem arbitrari uidetur ex. xv. M. annis confici. Sed Seruius ex. xii. M. dccccliiii. Senex autem uenerabilis Andalo & Paulus geometra florentinus astrologi ambo insignes ex. xxxvi. M. expleri dicebant. Ex his quippe apud quosdam exortus est error asserentibus eis si contingat supercœlestia corpora in eundem locum: unde alias cursum cœpere reuerti & reassumere cursum eosdem de necessitate productura effectus: quos alias produxere: & sic nos iterum: & iterum: & infinitum usq; hanc in uitam redituros. quod quidem credere ridiculum est.

¶De Vesta Saturni filia secunda. Cap. III.

VEstam Saturni & Opis Ouidius fuisse filiam dicit ex Ope Iunonem memorant: Cereremq; creatã semine Saturni. tertia uesta fuerit & cætera: & sic duæ fuere Vestæ Saturni mater & filia. De his cõfuse loquuntur auctores nõnunquã unam ponentes pro altera: & ideo dicentes Vestam terram eẽ: quia floribus & herbis uestita est de matre Saturni dictum sumendum est. Quando autem eam dicunt uirginem Saturni filia designatur: quam ignem esse uoluere: ut ait Ouidius. Nec aliud Vestam q̃ puram uiuam intellige flammam Nataq; de flamma corpora nulla uides. Iure igitur uirgo est quæ semina nulla remittit: nec rapit & cætera. Hanc dicit Albericus nutricem fuisse Iouis: exponẽsq; ex igne inferiori cælestis alatur ignis. Ego autem contrarium credo: elementum scilicet ab elemento qđ sublimius est nutriri. Iouem autem a Vesta nutritum ad historiam pertinere reor: cum ut supra dictum est Iouem natum Saturni aspectui subtractũ: & Vestæ auiæ suæ commendatũ: & ab ea clam nutritũ. Dicunt & hanc a Priapo hortorũ deo fuisse dilectam: ꝙ credibile est: cum dicat Ouidius: Nitimur in uetitum semper cupimusq; negatum. Vestam enim uirginem uolunt: & uirgines obsequio suo deputauere romani: quas semper eo ꝙ cautiori seruarentur custodia libinosi appetiuere: seu quia absq; igne: idest calore iaceat priapus. Huius præterea nunquã

uisam dicunt effigiem: qđ dicunt: eo ꝙ incognita sit. nam si flāmam uideamus: quā illi dicemus esse effigiē. Dicit insup Augustinus ueteres nōnunq̄ & Vestam dixisse Venerē. ꝙ & si inhonestum uideatur uirginem deturpare meretricis nomine potuit hæc fictio rationis aliquid habuisse. Dicimus enim in uenerem: seu libidinem uenientes in ignem incurrere: ut Virgilius. In furias ignemq; ruūt. i. luxuriam ergo & hic calor a similitudine Vesta uocari potuerit. Nec omnino erit a toto sensu fictionis huius externum cum Vestam dicamus Saturni filiam. i. saturitatis: ex qua saturitate non minus oritur uenereus ignis q̄ uirgineus pudor hoc Romani summe coluerunt: & eius in templo obsequentibus uirginibus perpetuum seruabant ignem: quē semp summa celebritate diu prima Martii innouabant: & sacrum istud inter alia a troianis habuerunt.

De Cerere tertia Saturni filia & matre Proserpinæ. Cap. IIII.

Ceres altera a superiori: & notissima dea frugum est: & Saturni filia atq; opis: ut ab Ouidio supra monstratum est. Hanc aiunt Ioui fratri suo placuisse: & ex eo concepisse: Proserpinam: quā cū rapuisset Pluto nec reperiretur a Cerere: dicunt eam accensis facibus & maximo cum ululatu per uniuersum orbem exquisitam. Demum apud paludē Cyanis irata: cum rastros & aratra & cætera ruralia instrumenta: quæ ad culturam terræ inuenerat: fregisset filiæ cingulum comperit: & ab Arethusa nympha certior facta est: quoniam illam apud īferos uidisset. Quæ cum Ioui Plutonis accusasset audaciam ab eo eidem primo suasum est: ut papauera comederet: quæ cū fessa fecisset in soporem soluta est: & cum expergefacta astitisset Ioui ab eo habuit se filiam retrahere posse: si nil apud inferos comedisset: sed accusante Ascalapho compertum est: eam tria grana mali punici ex uiridario Plutonis gustasse. Quapropter Iuppiter ad mitigandam tristiciam Cereris sanciuit: ut sex mensibus anni proserpina cum uiro esset: & totidem apud superos cum matre. Narrant insuper: & inter alios Lactantius. ꝙ cum perquirens Ceres filiam ad Eleusium regem peruenisset: cuius uxor erat Hyona: & ea peperisset paruulum nomine Triptolemum: quæreretq; illi nutricem: ultro se Cererem altricem infantulo obtulisse: & cum suscepta esset uolens alūnum facere imortalem: interdum lacte diuino nutriebat: noctu clam igne obruebat: atq; præter q̄ soliti erant mortales cresce bat puer: ꝙ cum miraretur pater: clam nocturno tempore obseruauit quid in puerum nutrix ageret: & cum uidisset eum igne obrui: exclamauit: ex quo irata Ceres Eleusium exanimauit: ac Triptolemo ternum contulit beneficium. nam fruges eius propagandas: & currum draconibus iunctum dedit. Quibus ille uictor orbem terrarum frugibus obseuit. Postquā autem domum rediit: Cepheus rex eum tanq̄ æmulum occidere conatus est: sed recognita iussu Cereris Triptolemo regnum tradidit: qui ibidem oppidum constituit: quod ex patris sui nomine appellauit Eleusium & Cereri sacra primus instituit: quæ thesmophoria græci nuncupauere. Ouidius uero dicit Triptolemum infirmum fuisse puerum: & cuiusdam pauperis mulieris filium: quem Ceres in retributionem beneficii illum curauit: & demum illi currum tradidit: & cum frumento misit. postremo in Scythia a Lynceo rege fere occisus est. Quem Ceres in animal sui nominis transformauit. Sūt insuper qui dicant: & Homerus potissime in Odyssea: Cererem Iasionem quendam amasse: & sese illi amicitia & lecto iunxisse: & Leontius addebat Cererem ex Iasione Plutonem filium peperisse: & tandē Iasionem a Ioue inuidia fulminatū Recitantur præterea & alia. nos autem sensum eliciamus ex dictis. Est igitur Ceres aliquando luna: aliquando terra: & nōnunq̄ terræ fructus: & psæpe fœmina: & ideo quando Saturni & Opis dicitur filia fœmina est. & Sycani Syciliæ regis coniunx: ut Theodontius asserit: quando autem ex Ioue Proserpinam parit: tunc terra est: ex qua prima Proserpina idest luna nascitur secūdum opinionem eorum: qui ex terra omnia creata arbitrati sunt. Seu potius ideo credita est luna terræ filia: quia dum ab inferiori hemisperio ad superius ascendit uisum est priscis eam ex terra exire: & sic illam terræ dixere filiam. Hāc rapit Pluto qui & terra est. sed inferioris hemisperii quando post diem. xv. incipit sole cadente nō apparere: & hinc fit ut appareat eam tantūdem esse apud hemisperium inferius quantum apud superius: ex quo sumptū est fabulosum illud: Iouem sanxisse ut anni mediū apud inferos cum uiro esset & tantum apud superos cum matre. Seu aliter. Est quidem proserpina loco frugis habēda: quæ ex iacto sulcis semine nisi cæli temperies agat: incrementum habere non potest. & nisi eiusdem iuuetur calore in maturitatem uenire nō posset. Iuppiter autem & cæli temperies est & calor: cuius opere suis temporibus & crescunt segetes & maturitatem suscipiūt: & sic ex Ioue & cerere proserpina nascitur: quæ tunc a Plutone. idest terra rapitur: quando semen sulcis iniectū non redditur: quod aliquando contingit ob nimium frequentatam sationem: ex qua adeo bona terra humore emūgitur ut exhausta nequeat dare iniectis seminibus nutrimentū. Hinc turbata Ceres: idest agricultores qui terrei dici possunt homines: instrumenta frangit ruralia: idest frustra operata cognoscit & negligit. & ululatu fœmineo: idest agricultoꝝ querela: incensis facibus: idest exustiōe agrorum: per quam humores aduersi: qui sunt circa terræ superficient exalant: & utiles ad inferiori terra euocātur in altum: & suadet a Ioue Cereri ut papauera comedat. i. ut in quietem uadat. Habent enim papauera somni quietē pstare: per quā quietē intermissio culturæ intelligenda est: ut possit terra ob intermissionem emunctos humores reassumere. Redire autem ad superos rapta proserpina: idest abundantia frugum non potest in continenti: quia grana mali punici gustauerat: per quæ intelligenda sunt uegetatiuæ uitæ principia: quæ tunc iniiciuntur: quando ex humore terræ humectatur: & calefit semen iniectū & inde putrefactū prosilit in radices: quarum opere segetes uegetantur. Quæ principia ideo per grana mali punici designantur: ut intelligatur quia sanguini similia sint: sicut sanguis nutrimētū est animalis sensitiui: sic & illa principia uegetatiui. & ut placet empedocli sicut in sanguine uitā cōsistit aīalium sensitiuoꝝ sic & segetū in humore terrestri. Sed iouis sententia. i. cæli dispositione agitur ut post sextū mensem: qui anni dimidium designat ad superos redeat pserpina: idest segetū abundantia: eo ꝙ a die sationis seu a mense in mense septimo incipiant spice segetum apparere & grana suscipere & in

maturitatem etiam deuenire:quæ grana usq; ad sationis nouæ tempus apud superos cōmorantur. Theodontius ex cerere istam uetustissimam refert hystoriam:ex qua uidetur multum causæ fictiōis superioris assumptum:& dicit Cererem Saturni filiam Sicani regis fuisse coniugem:& Siciliæ reginam:ingenio clarissimo p̄ditam:quæ cum per insulam cerneret homines uagos glandes & mala siluestria comedentes:nec ullis obnoxios legibus prima in Sicilia terræ agriculturam excogitauit:& adinuentis instrumentis ruralibus boues iunxit:& terris semina dedit:ex quo homines cœpere inter se campos diuidere & in unum conuenire & humano ritu uiuere:ex quo a Virgilio dictum ē:Prima ceres unco terram dimouit aratro.Prima dedit fruges alimenta mitia terris.Prima dedit leges:cereris sunt omnia munus & cætera.Proserpinam uero dicit speciosissimam fuisse uirginem Cereris reginæ filiam.& ob insignem eius pulchritudinis famam ab Orcho molossorum rege raptam & in coniugem sumptam.Quod etiam testatur in libro temporum.Eusebius.uerū de hoc infra prolixior fiet sermo.De Triptolemo autem scribit Philochorus uetustissimum fuisse regem apud Atticam regionem:qui cum tempore ingentis penuriæ occiso a concursu populi patre eleusio:quia pereunte fame plebe filium aluisset abunde:aufugit:& longa naui:cuius serpens erat insigne:abiit ad exteras regiones.& quæsita frumenti copia in patriam rediit:ex qua pulso Celeo:qui terram occupauerat : seu secundum alios Lynceo thrace:in regnum paternum restitutus est.& non solum restitutus alimenta tribuit subditis:sed illos docuit facto aratro terram colere:ex quo Cereris alumnus est dictus.Sunt tamen qui uelint nō Triptolemū sed Buzyem quendam Atheniensem Atticis bouem & aratrum comperisse.Dicit tamē Philochorus Triptolemum multis sæculis ante fuisse q̄ fuerit Ceres regina syculorum. Quod autem Ceres amauerit Iasionem dicit Leontius etiam hystoriam fuisse talem.Cum tempore diluuii ogigii Iasion quidam Cretensis multum frumenti congregasset illud patientibus penuriam ob diluuium pro libito uendidit:& sic ex frumento maxima conflauit pecuniam.Et hinc locus fabulæ datus:ꝙ ex Cerere:idest ex frumento Plutonem diuitiarum deum:idest diuitias susceperit.Iasion autem a Ioue inuidia fulminatus dicitur quia ab amicis quibus opportunus erat uisum est:ꝙ ante tempus subtractus sit.

¶De Glauca.iiii.Saturni filia. Cap. V.

Lauca Saturni & Opis fuit filia:& ut sacra narrat historia uno partu cum Plutone ædita:& Saturno sola præsentata clam Plutone seruato atq; nutrito:quæ adhuc paruula diem clausit.

¶De Plutone.v.Saturni filio qui genuit uenerationem. Cap. VI.

Luto qui latine dispater dicitur Saturni filius & Opis uno eodēq; partu:ut supra dicitur cū Glauca æditus est:& clam a Saturno seruatus.Hunc ueteres infernoꝝ finxere regem:eiq; ciuitatem dedere ditem:de qua Virgilius.Respicit æneas subito sub rupe sinistra:Mœnia lata uidet.Et infra p plures uersus:in quibus illam describit.Eius inde aulam atq; maiestatē sic describit Statius dicēs. Forte sedens media regni infœlicis in arce.Dux herebi populos poscebat crimina uitæ.Nil hominum mirās: natusq; omnibus umbris.Stant furiæ circum:uariæq; ex ordine mortes.Sæuaq; multisonans exercet pœna cathenas.Fata ferunt animas:& eorum pollice dānant.Vincit opus iusta minos cum fratre uerendo Iura bonus meliora monet regemq; cruentum Temperat:assistunt lachrymis atq; igne timētes Cocyton flegetonq;:& stix periuria diuum Arguit & cætera.Currum illi insuper trium rotarum statuere:qui triga dicitur trahiq; illū a tribus equis uoluere:Amatheo scilicet & abastro & Nouio.Qui ne cælebs uiueret sic uxorem sibi quæsisse dicit Ouidius.Nam cum die quadam ingentibus uiribus tentasset Typheus superimpositam sibi trinacriam abiicere:uisum est Plutoni si hoc contingeret possibile ad eum usq; lucem diei penetrare:quāobrem cōscenso curru exploraturus qualia essent trinacriæ fundamenta exiuit infernum:& dum insulam circuiret haud longe a Syracusis uidit proserpinam cum uirginibus sociis legētem flores.Quæ cum ueneris sperneret ignes: factum ut repēte Pluto sua pulchritudine caperetur:& ob id flexo curru uirginem nil tale timentem rapuit & ad inferos detulit:& sibi coniugio copulauit.huic insuper uenerationem:seu reuerentiam filiam fuisse dicunt.Et tricipitem Cerberum canem regni custodem attribuunt:quem aiunt tricipitem fuisse:& īauditæ ferocitatis:& cuncta uorantē.De quo tragœdus Seneca in tragœdia Herculis furentis. Post hæc auari ditis apparet domus.Hic sæuus umbras territat stygius canis:qui terna uasto capita concutiens sono regnum tuetur sordidum.tabo caput lambunt colubræ:uiperis horrent iubæ:lōgiusq; torta sybilat cauda draco Par ira forme & cætera.Hæc ego sic intelligenda existimo:cum iuxta Fulgentium Pluto latine sonet diuitias:& ideo dispater quasi diuitiarum pater a latinis appelletur:& diuitias perituras in terris consistere:aut ex terris effodi clarum sit:& terra uocetur opis:ut supra sæpius dictum est merito Pluto opis dicitur filius. Verum quoniā diuitiæ primæ pro parte ex cultura terræ patuere:nōdum auro comperto:& Saturnus terram colere docuerit:Plutonis dictus est pater.Diuitiis ferrea ciuitas & custos Thesiphon ideo datur ut ferreas auarorum mentes & truculentias eorūdem circa custodiam & tenacitatem earū cognoscamus.Hanc ciuitatem intrare neminem iustum dicit Virgilius:Nulli fas casto sceleratum insistere limen:ut appareat aut quærere aut seruare diuitias absq; in iusticia non posse.In hac ciuitate scribit Dantes noster obstinatis inferri supplicia:quibus nulla proximi charitas:nullusq; fuit amor in deum.Per aulam autem atq; circūstantes multipliciū curarum anxietates:& augendæ rei labores execrabiles:atq; perdendi formidines:quibus aguntur in diuitias hiulco tendentes gutture intelligendi sūt.Currus aūt circuitiōes optantium ditari designat triplici uectus rota: ut labor circūeuntium periculum & futurorum incertitudo monstretur.Sic & equi trahentes tres esse dicūtur.Quorum primus Ametheus dicitur:qui interpretaẽ obscurus:ut per eum intelligatur insana deliberatio acquirēdi qđ minime opportunum est:qua trahitur seu impelliẽ cupidus.Secūdus Abaster dictus est : qui idem qđ niger sonat ; ut appareat discurrentis mœror:& tristicia circa incumbentia fere semper pericula & pauores.

Tertius Nouius nuncupatur:quem itellexere sonare tepentem:ut per eum aduertamus:quoniam ob timoré rem periculorum ardor feruentissimus acquirendi tepescat aliquando. Coniugium uero proserpinæ quá su pra abundantiam diximus nulli dubium est cum diuitibus fieri:& potissimæ iudicio prospectátis uulgi:cu ius sæpe falsa est extimatio. Arbitratur quidé utplurimú dum diuitis intuentur horrea plena ibi abundantiam fore ubi fames est & penuria auaritia ꝓcurante. Ex hoc qppe coniugio nil gignitur:laudabile.s.aut memoratu dignum. Cerberus:ut nónulli arbitrant̃ uerus fuit canis triceps dictus:eo ꝙ eét latratu sonorus mor dax nimiú:& in tenendo fortissimus. Senserunt tamé ueteres:ut reor sensus alios hac sub ueritate repostos: eo ꝙ custos fingat̃ ditis. Et ideo cú pro dite diuitiæ intelligendæ sint:ut præmonstratú est. nullú earum ritæ dicemus custodem præter auarum:& sic pro cerbero auarus intelligendus est. Cui ideo tria descripsere capita:ut triplicem auaroꝝ denotarent specié. Sunt ení qui aurú cupiunt:& in oé lucrú etiá inhonestú uolétes irruunt:ut quæstú dissipent & expendát:qui diuitiaꝝ custodes dici non possint:pernitiosi tamé:& dánosi sunt hoíes. Sunt qui maximo labore & periculo suo cógregant undiq; & qúocunq; ut teneant seruent atq; custodiant:nec ex quæsitis sibi prosint uel aliis:& hi hoíum genus inutile. Sunt qui nullo suo opere:sed maioꝝ quæsita sudoribus tam studiosa uiolentia seruent:ut non aliter q̃ alienú depositum contingere audeant:& hi segnes atq; strictissimi sunt:& ditis custodes certissimi. Serpentes uero cerbero additi tacite atq; mordaces auaritiæ curæ sunt. Plutoné hunc insuper uocauere orcum:ut in uerrinis Cicero dum dicit:ut alter orcus uenisse æthnam & non proserpinam sed ipsam Cererem rapuisse uidebatur &c. quem ideo sic uocari dicit Rabanus quasi receptoré mortiú:quæ recipiat quacúq; morte morientes. Februum præterea dictum uolunt non a febre:ut multi stolide arbitrant̃:sed a lustro quodá sacro a ueteribus ei constituto per qđ manus purgari credebant̃:& in hoc mense februarii fiebat:& inde mésis ille nomen sortitus est:ꝙ a Macrobio in libro saturnalioꝝ dr̃ sic. Secundú dicauit februo deo:qui lustrationú potens credit̃. Lustrari enim eo mése ciuitaté necesse erat:quo statuit ut iusta diis manibus soluerent̃ &c. His ꝑlibatis quid hæc fictio historiæ tegat apponendú est. Refert ergo Lactantius de Plutone in libro diuinaꝝ institutionú sic. Ergo illud in uero est ꝙ regnú orbis ita partiti sortitiq; sunt:ut orientis imperiú Ioui cederet:Plutoni:cui cognomé fuit Agesilao pars occidentis obtingeret:eo ꝙ plaga oriétis:ex qua lux mortalibus datur superior. occidentis aút inferior uideat̃ &c. Theodontius aút paululú de hoc plenius inqt:Saturno.s. Ioué neptunú & Plutoné fuisse filios: qui eo mortuo cú eis partiret̃ iperiú contigit Plutoni iuniori in occiduá regni parté regnare:apud ea loca:in qbus postea mansere molossi secus inferum mare:& is a circúadiacentibus regno suo populis orcus appellatus est:eo ꝙ seuus & receptor scelestorum esset hominum:& ꝙ ingenti cani suo quem cerberum appellabat consuetus esset uiuos homines trucidandos apponere. Hinc proserpinam uirginem siculam cum intercepisset in regnú deportauit suum:eamq; sibi coniugem copulauit. hæc ille. Eusebius autem in libro temporum hunc appellatum aydoneum ait. & tempore Lyncei regis argiuorum atq; ærithei atheniensium regnasse.

ℭDe ueneratione Plutonis filia & Honoris coniuge. Cap. VII.

Enerationem filiam fuisse Plutonis Seruius affirmat. Theodontius autem hanc reuerentiam uocat dicens uenerari deos oportere:maiores autem homines reuereri. Et quoniam ea quæ hominibus exhibetur & non diis Plutonis fuit filia : ideo reuerentia : non ueneratio appellari:ex qua autem concepta sit matre:non habetur:cum proserpinam sterilem fuisse omnes affirment. Hanc honori nuptam Paulus & Theodontius dicunt : & ex eo peperisse maiestatem:ut supra monstratum est. Ego ex hoc figmento id sentio quod intueor. diximus supra Plutonem diuitiarum deum:ex quibus diuitiis oriri reuerentiam satis cernimus:cum reuerentia solis exhibeatur diuitibus:etiam si inertes degeneres inscii priuatiq; sint homines. tantæ sunt apud mortales existimationis diuitiæ.

ℭDe Chirone.vi. Saturni filio qui genuit Ochiroem. Cap. VIII.

Hironem centaurum Saturni & Phyllaræ filium uoluere. Lactantius tamé dicit eum ex Pelopea conceptum:cuius originis talis extat fabula Saturnum scilicet uenustate Phyllaræ captum eam intercepisse. & dum eius:ut ait Seruius:uteretur concubitu interueniente Opi coniuge confestim se uertit in equum ne cognosceretur in culpa. Phyllara autem ex eo concubitu Chironem concepit: peperitq; animal ab umbelico supra hominem:ab inde uero infra equum. Qui cú excreuisset in syluas abiit easq; coluit. huic autem a Tethyde Achillem puerum commendatum : quem ipse nutriuit & docuit:& similiter Aesculapium. Postremo cum eum uisitasset Hercules casu factum est ut una sagittarum eius lerneo ueneno perlita super pedem eius caderet. attamen cum a parentibus fuisset genitus immortalis:ut Ochiroes uaticinium impleretur : quo prædixerat eum optaturum esse mortalem ; graui uexatus morbo mori cupiens orauit superos ut illi mori concederent. Quo concesso : ab eisdem in cælum translatus est : & in zodiaco locatus & sagittarius appellatus : & quoniam ualuerit auspicio eo coram cælestis ara apposita est. Ex his fictionibus Theodontius & Barlaam sensum exprimebant huiusmodi Chironem ideo Saturni filium dictum: quia circa agriculturam plurimum ualuerit. & quia hortorum adaquationem inuenerit:Phyllaræ dictus é filius:quia Phylladros:idest aquæ custos uel amator : eo ꝙ ad irrigationem hortorum plurima uteret̃. Qđ autem in conceptione eius Saturnus a coniuge repertus uerteretur in equum dictum est : eo ꝙ causam suam apud turbatam coniugem iustificauerit dicens : ꝙ ob id aliarum mulierum concubitum quæreret si forte filios masculos suscipere posset : cum sibi prolem melioris sexus ex ea conceptam ob promissum Titano factum seruare non posset : & sic ob hoc æque agere uisum est : & inde æquus idest iustus. Alii uero uolunt fabulam a præcedentibus causam habuisse. Nam cum uidissent illum mortales : ut dicit Isidorus hominú pariter & iumentorum medicinam iuenisse hominis & equi filius dictus est: & Chyron denominatus

ut intelligeretur quia chyrugiam non physicam reperisset:quæ leui doctaq; manu operatur.nã Chyros græcæ manus est.Quod a sagitta Herculis uulneratus sit:historiographum dicunt:& cum lætalem morbum arte sua aliquandiu curasset uisum est amicis eum imortalem creatum:quem ueneni uis non occideret.Tandẽ cum uenisset in mortem ob meritum uirtutis suæ:quia iustissimus fuerit homo:ut in iliade dicit Homerus ad perpetuam sui nominis memoriam ab antiquis inter astra locatus est.

¶De Ochyroe filia Chyronis. Cap. IX.

OChyroe filia fuit Chyronis ex quadã nympha Chayci fluminis suscepta:ut ait Ouidius.Ecce uenit Rutulis humeros protecta capillis Filia cẽtauri:quam quõdam nympha Chayci Fluminis in rapidis ripis enixa uocauit Ochyroes:nõ hæc artes contenta paternas Edidicisse fuit:fatorum archana canebat & cætera.Hæc Aesculapium orbi toto profuturum prædixit: & patrem optaturũ mortem:& se equam futuram:quæ omnia euenere.Rei huius significatum potest esse cum dicat Theodontius eam Tethym Achillis matrem fuisse.ideo in equam uersam dici:quia genuerit equum.idest hominem bellicosum uti Achilles fuit:& furore cuius & ipsa Tethys:ut dicit Leontius:aquarum dea nuncupata est.Eq autem ubiq; apud antiquos bellorum erant præsagium ut Virgilius dicit. Quattuor hic primũ omen equos in gramine uidi:Tondentes late campum candore niuali. Et pater Anchises. bellum o terra hospita portas. Bello armantur equi.bellum hæc armenta minantur.

¶De Pico septimo Saturni filio qui genuit Faunũ & Sentam & Faunã. Cap. X.

PIcus Ausoniæ rex Saturni filius fuit:ut asserere uidetur Ouid.dum dicit:Picus in ausoniis proles saturnia terris.& Virgilius.Accepimus fauno picus pater:isq; parẽtem Te Saturne refert & cætera. Hunc dicit Seruius a pomona pomorũ dea dilectum: ac eius sortitũ coniugiũ.Demũ:ut ait Ouidius:cum die quadam uenaretur a Cyrce solis filia uisus & amatus est:quã cum ipse paruipenderet:ab ea irata in auem sui nominis uersus est.Sane Ouidius a Seruio discrepat picum uirum fuisse cyrcis dicens eumq; dilexisse Pomonam:& ob id Cyrces zelo cõmota aurea illũ tetigit uirga: & in picum auem mutauit.Huius autem fictionis effectus talis a seruio arbitrari uidetur:picum scilicem regem eo in picum auẽ mutatum dici:quia augur fuerit:& domi picum habuerit:per quem futura prænosceret: & sic in pontificalibus libris haberi.nõnulli dicunt hunc picum cum ob singulare studium domandorum equorum alias rudis eẽt homo:a Cyrce doctus eloquentissimus factus est:qua eloquentia in cõmodum suum multos traxit agrestes: eosq; sibi fecit obsequiosos.Et ob id fictum eum in auem sui nominis fuisse conuersum.Est enim pico aui inter alias proprietates hæc: ut cum habeat longissimam linguam æstiuo tempore exquirit loca formicarum plena:& emissa inter eas lingua patitur eas illam conscendere & morsu prehendere.tandem cum illam formicarum plenam sentit:retrahit adherẽtes una secum formicas.Ex quibus sic pastus euolat. Sic picus rex eloquentia idest lingua trahebat agrestes:qui formicis similes sunt:& in suum:ut dictum est: uertebat commodum.Augustinus autem de ciuitate dei:dato quæ ad historiam spectant quasi poeticam fictionem floccifaciat incipit.Exortum est Laurentũ regium:ubi Saturni filius picus regnum primus accepit.& Paulo post seq tur:Sed hæc poetica opinentur esse figmenta:& pici patrem stercon potius fuisse asseuerent a quo peritissimo agricola inuentum ferunt:ut fimo animalium agri fœcundarentur:quod ab eius nomine stercus dictum est.Hunc quidam stercutium uocatum ferunt:qua autem ex causa eum saturnum appellare uoluerunt.Certe tamen hũc Stercen seu stercutium merito agriculturæ fecerunt deum picum quoq; similiter eius filiũ &c. Et sic uidetur per Augustinum ostendi picum filium non fuisse saturni.Sane cum pici plures esse potuerũt: & Augustino credimus picum quendam Stercen fuisse filium:& alium picum filium fuisse Saturni. Huius insuper inuentum lusoriam pilam in libro naturalium historiarum Plinius asserit fuisse.

¶De Fauno Pici filio qui genuit Faunos satyros panes & Syluanos Acum & Euremedontem & Latinum & secundum quosdam Sentam Faunam quam alii uolunt sororem fuisse & coniugem. Cap. XI.

FAunus Pici fuit filius: ut Virgilii testimonio patet dicentis. Accepimus fauno picus pater & cætera.hic etiam patri successit in regno: de quo dicit Lactantius in libro diuinarum institutionum primo.ꝙ ut Pompilius apud romanos institutor ineptarum religionum fuit:sic ante Pompilium Faunus in latio: qui & saturno auo nepharia sacra constituit:& sororem suam Sentam faunã eandem coniugem consecrauit:quã ut Chrysipus Clodius in eo libro: quem græcæ scripsit: dicit: eo ꝙ contra mores: decusq; regium clam uini ollam ebiberet:& ebria facta erat: uirgis myrteis ad mortem usq; cecidit postea facti pœnitens cum desiderium eius ferre non posset: illi sacros detulisse honores. De Fauno uero hoc & fauna ꝙ dii facti sunt uidetur testari seruius sic. Quidam dictus est fatuellus huius uxor est fatua idẽ faunus & eadem fauna a uaticinando:idest a fando:unde & fatuos dicimus inconsiderate loquentes.ergo faune & fatue nomen quasi asperum & cætera hæc ille.

¶De Senta Fauna pici filia & coniuge Fauni seu filia. Cap. XII.

SEnta Fauna: ut proximo supra dictum est filia fuit Pici regis & coniunx Fauni fratris sui Lactantio teste:& quicquid Chryspus Clodius minus honestum de eo scribit: Gabius Bassus dicit eam fatuam nominatam:quod mulieribus fata canere consuescet:ut faunus uiris.Eandem Varro scribit tantæ pudicitiæ fuisse:ut nemo illam dum uixerit præter suum uirum in os uiderit: nec nomen eius audierit.& ideo mulieres illi in operto sacrificare consueuerãt: & bonam appellare deã.Sed de hac Macrobius Saturnaliorum libro auctoritate cornelii Labeonis hanc Mayam dici dicit: eiq; sub nomine Bonæ Deæ ædem Kalendas Maias dedicatam:eandemq; terram esse:& id occultiore ritu sacrorum doceri.De-

mum eam opem bonam Faunam & fatuam pontificum libris appellari. Bonam. quia bonorum omnium ad uictum causa sit. Faunam: quia omnibus animantibus faueat. opem: quia eius auxilio uita constet. Fatuam a fando: eo ꝙ non ante infantes partu editi uocem edant q̃ terram attigerint. Et quia cum regali sceptro figuretur sunt qui dicant eam Iunonis habere potentiam. Et alii eam arbitrari Proserpinam: eo ꝙ illi phorca ob depastas segetes sacrũ faciat. Præterea eam non sororem & coniugem fauni: ut q̃dam dicunt: sed filiam: eũq; in amorem eius lapsum: & ob id ꝙ etiam oppræssa uino noluisset eius parcere desiderio uirgis myrteis cæsam. Tandem eo in serpentem uerso cum ea cubuisse creditum: & ob id in templo eius haberi uirgam myrteam nephas esset: & extentam supra caput eius uitem uideri: eo ꝙ pater uino illam decipere tẽtasset. Quod in templo eius suo noie non consueuit inferri: sed uas in quo uinum esset inditũ mellariũ noiari: & uinum nuncupari lac. Et serpentes in templo eius innocuos & impauidos apparere: & alia plura q̃si uelint hanc Faunam terram esse. Quas quidem ego ambages & circuitiones detestor & omitto liberis.

¶ De Faunis Satyris panibus & syluanis filiis Fauni. Cap. XIII.

FAunos Satyros & Panes atq; Syluanos dicit Theodontius Fauni fuisse filios. Leontius uero dicebat Saturni: de quibus eo ꝙ nullius nomen sciatur proprium: seu opus: inuicem tractare de omnibus necesse est. Faunos ergo & Satyros nemorum dicebant deos: & ut ait Rabanus uoce non signo ostẽdebant futura paganis exigẽtibus. Panes uero agrorum deos: & syluanos syluarum: sed improprie a poetis persæpe unus pro altero assumpti sunt: ut Virgilius facit. Et uos agrestum præsentia numina fauni. Hos etiam semones: seu semideos uocari ueteres uoluere: ut scribit Ouidius. Sunt mihi semidei: sunt rustica numina nymphæ Et fauni satyriq;: & monticolæ syluani. Quos quoniam cæli nondum dignamur honore: Quas dedimus certe terras habitare sinamus & cætera. Hos ego nec fauni: nec saturni filios credam: cum homines isti: illi uero quodãmodo animalia bruta sint. Sed possibile est forsan circa saturni tempora uel fauni ex eis ortus est error: & de eis primo recitationes inter mulierculas haberi cœptæ. de quibus tamen ab insignibus auctoribus quædam miranda narrantur. Nam Pomponius Mella ultra athlantem mauritanum montẽ dicit noctu lumina uisa: & strepitus cymbalorum atq; fistularum auditus persæpe: nec die repertus quisquã: atq; pro constanti habitum: hos faunos esse atq; satyros: & huiusce generis animalia. Præterea dicit Rabanus satyros homũtiones esse & habere uncas nares & cornua frontibus: pedesq; caprarum similes: & ex his unum a beato Antonio per solitudines Thebaides Paulum sanctissimum uirum heremiticam agentem uitam exquirente uisum atq; ab eodem interrogatum respondisse se mortalem: & ex accolis heremi unũ ex his: quos stolido errore lusa gentilitas faunos satyrosq; colit. Alii syluestres homines putant: appellantq; incubones seu ficarios: Ex quibus sic scribit Martianus: ubi de nuptiis Mercurii: & Philogiæ: Ipsamq; terram: quæ hominibus inuia est referuntur longæuorum chori: qui habitant syluas: nemora: lucos: lacus: fontes atq; fluuios: appellanturq; panes: fauni: fones: fatuæq; uel fanuæ: uel etiam fanæ: a quibus fana dicta: eo ꝙ soleant diuinare. Hic omnes post prolixum æuum moriuntur: ut homines: sed tamen & præsciendi: & incursandi: & nocendi habent promptissimam potestatem. hæc Martianus. Hos autem dicit Aristoteles post annoꝝ milia & nymphas: & satyros perire. Nonnulli autem gentilium inter alias stulticias suas in hãc deuenere: ut se horum mallent filios q̃ hominum dici arbitrantes: dum matrum meretricia accusarent suæ nobilitati plurimum splendoris iungere: ex quibus pauci apponuntur.

¶ De Aci Fauni filio. Cap. XIIII.

ACis filius fuit Fauni & Hymphæ symetridis ut clare scribit Ouidius dicens: Acis erat fauno nymphaq; symetrideq; cretus & cætera. Ex his talis ab Ouidio fertur fabula: ꝙ scilicet Galatheam nympham siculam amauerit: & ab ea amatus sit & cætera. ut supra de Galathea. Verum quoniam alter sensus hic ex fictione sumitur q̃ supra factum sit: illum apponere uisum est. Dicit ergo Theodontius Cyclopem tyrannum apud siculos fuisse cui maximum erat pecus: lacte cuius plurimum eius augebantur substantiæ & ideo Galatheam: idest lactis deam amasse dicit quia ex humiditate lac procreatur. sed cum aquæ Acis fluminis hanc habeant proprietatem: ut desiccent ubera potantium pecudum non solum Cyclops ob id a flumie illo certo anni tempore amoueri greges iubebat. sed nonnunq̃ per riuulos illud exinanire atq; desiccare conatus sit. frustra tamen. Ego aũt non credo hũc Fauni regis fuisse filiũ: sed forsan alicuius alterius nobilis uiri sic uocati: seu unũ ex his fuisse: qui Faunoꝝ filios dici maluere q̃ hoiũm.

¶ De Eurymedonte Fauni filio qui genuit Periuiam. Cap. XV.

EVrymedon filius fuit Fauni: ut Placet Statio in Thebaide ubi dicit. Proximus Eurymedon cui pastoralia Fauni Arma patris & cætera. Hũc ego ut de Aci dixi non arbitror Fauni Laurentum regis fuisse filium. sed quoniam in syluis conuersaretur ad extollendam progeniem suam de Fauni finxit filium. fuit enim hic ut idem Statius ostendit in bello Thebano partibus fauens ætheoclis.

¶ De Periuia Eurymedontis filia & Nausithei matre. Cap. XVI.

PEriuia filia fuit Eurymedõtis: ut in Odyssea scribit Homerus dicens. Nausitheum quidem prius neptunus terram mouens genuit & Periuia fœminarũ specie optima iunior filia magnanimi Eurymedontis. Dicit autem Leontius: Eurymedontem Gygantem fuisse dominum: & cũ eis perisse. Hæc ex neptuno peperit Nausitheum: ut per Homerum monstratum est.

¶ De Latino Laurentũ rege Fauni filio: qui genuit Lauinã & Prænestẽ. Cap. XVII.

LAtinus Laurentũ rex Fauni regis & Maricæ nymphæ Laurentis filius fuit: ut carmine patet Virgilii dicentis: Rex arua latinus & urbes Iam senior longa placida in pace regebat: Hunc fauno & nympha genitum laurente marica Accepimus & cætera. Iustinus autem non fauni filium: sed

nepotem dicit ex filia. Scribit enim redeunte Hercule ex Hispania Geryone superato fauni filiam uitiasse:& ex eo concubitu suscepisse latinum. Seruius autem refert secundum Esiodum in libro quem aspidopiam uocat latinum Vlyssis & Cyrcis fuisse filium: quã nõnulli Maricam uocant.& ide eo dicit dixisse Virg. Solis aui specimẽ: eo ꝙ solis Cyrces fuerit filia. Verum dicit Seruius quia temporum ratio non procedit.& ideo illud accipiendum esse Hyginii: qui ait latinos plures fuisse: ut intelligamus poetã abuti ut solet nominum similitudine. sed quicquid dicant alii cum uniuersalis fama Virgilio faueat latinum.s. fauni fuisse filium carmini eius obtemperandum est: credendumq; Latinum Fauni fuisse filium. Est insuper & de matre Marica opinio uaria. Seruius autem de ea dicit: Est autem Marica dea littoris Minturnẽsium iuxta Lyrim fluuium. Hora. & innantem Maricæ littoribus tenuisse Lyrim. quod si uoluerimus accipere uxorem Fauni Maricam non ꝓcedit. Dii enim topici. idest locales ad alias regiones non transeunt: sed potest dictum esse per poeticam licentiam. Laurente Marica: cum sit Minturniensium. Dicunt alii per Maricam Venerẽ intelligi debere: cuius fuit sacellum iuxta Maricam in quo erat scriptum   haec Seruius: Hoc tamen dubium paucis potest absolui. plures enim potuere esse Maricæ ut supra de Latino etiam dictum est. Hic autem Latinus rex fuit eo tempore quo Troia deleta est: habuitq; Amatam Dauni regis Ardeæ sororem in coniugem: ut per Virg. patet. Varro autem eo in libro quem de origine linguæ latinæ scripsit: dicit Pallantiam Euandri filiam eius fuisse uxorem: eumq; uolunt profugum suscepisse Aeneam:& uti responso susceperat Lauiniam filiã iam Turno filio Dauni promissam dedisse uxorem. quamobrem bellum ingens inter Aeneam & Turnum exortum est: in quo latinum cecidisse dicit Seruius.

¶ De Lauinia filia Latini & Aeneæ coniuge. Cap. XVIII.

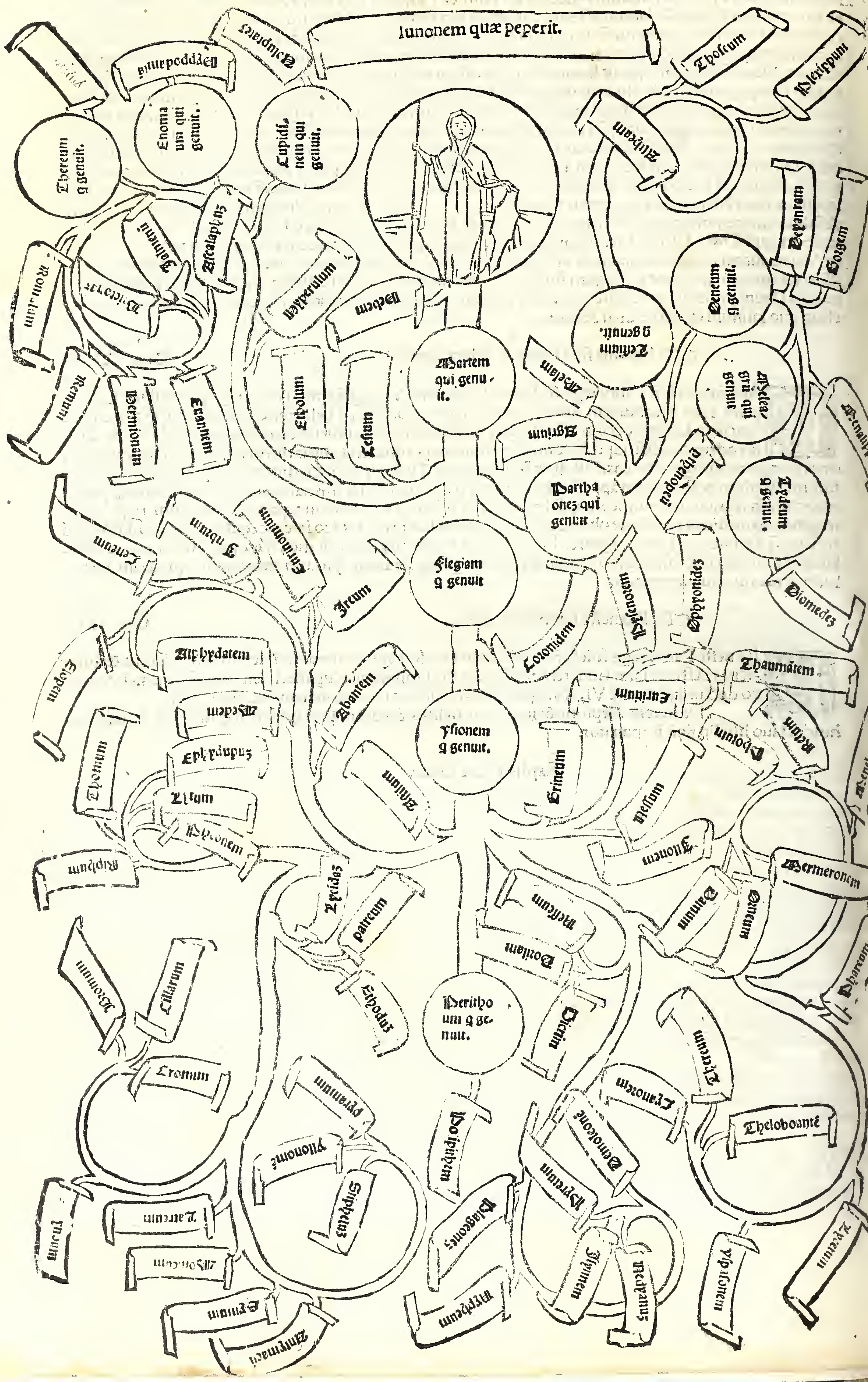
LAuinia filia fuit Latini regis & Amatæ secundum Virg. quã cum Turno regi promissam Latinus pater daret in coniugem Aeneæ troiano: ingens exortum est bellum.& ut ait Seruius in primo fere concursu Latinus occisus est.& sic patris dotata sanguine aduenæ coniugio iuncta est.& cum uirũ in eodem conflictu apud Numicum fluuium perdidisset timens uictoris priuigni insolentiam ex aenea prægnans aufugit in syluas:& ut dicit Seruius: apud Tyrum pastorem diuertit: ibiq; peperit filium: quẽ Iulium Syluium posthumum appellauit: eo ꝙ post patris funus in syluis natus esset. Hanc Ascanius postea reuocauit in regnum patrium: cum ipse secessisset in Albam a se conditam: quod quidem cum regia indoles generoso mulieris in pectore ob aduersas res in nullo fracta esset: adeo integre conseruauit: ut adulto filio auctum q̃ diminutum potius regnaret: Eufeb. autem in libro temporum dicit hanc post Aeneæ mortem Melampedi cuidam nupsisse & ex eo concepisse filium: quem latinum syluium nominauit: qui etiam Latino Iulio Syluio mortuo imperauit.

¶ De Præneste Latini regis filio. Cap XIX.

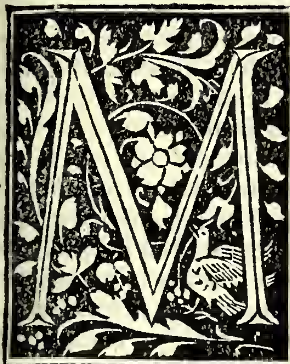
PRæneste Latini regis fuit filius: ut Solinus ubi de mirabi. mundi scribit: uidetur asserere.& hunc ait prænestem etiam ciuitatem fecisse:& a suo nomine nuncupasse. Dicit enim sic: præneste ut zeno doctus a præneste Vlyssis nepote Latini filio:&c. De eo autem nil amplius legi.

De Iunone Neptuno & Ioue Saturni filiis:& eorum prosapiis in sequentibus scribitur: ut huic octauo libello finis imponatur.

Explicit liber Octus.

Iunonem quæ peperit.
Martem qui genu it.
Flegiam q genuit
Ysionem q genuit.
Peritho um q ge. nuit.
Partha ones qui genuit
Thaumátem
Theloboanté
Diomedes
Eriteum
Dicteum
Patreum
Ireum
Abantem
Dorilam
Nessum
Tydeum q genuit.
Oeneum q genuit.
Lupidi. nem qui genuit.
Enoma um qui genuit.
Thereum q genuit.
Ascalaphuz
Hypperulum
Etholum
Lestum
Ephydupuz
Mermeroncm
Oneum
Pheretum
Thoseum
Plexippum
Deyantem
Gorgem

Genealogiæ deorum gentilium Liber nonus. Prohœmium.

ITIORI iam cælo partē posteritatis Saturni q̄ cœpissem in Laurētiū littus perege ram:& ecce seu maris æstu factum sit:seu occiduo impellente flatu:repēte ī ægeū usq; mare delatus sum:& in conspectu samios iam dudū splēdidæ īsulæ quasi in iectis anchoris serenissime rex firmatū me cōperi.Ibi dū partim in cælū usq; dela ta uetustissimi templi semesa fastigia cernerem:& partim disiectas in frusta colū nas mirabiles:euulsas e sedibus bases:dirutas testudines:æq̄tes fere solo parietum longissimas alas:humo infixas tholos:& omnem ingētis:īmo monstruosi ædificii solutā cōpaginem atq; ruinaꝝ demersam cumulis:uepribus atq; syluestribus arbo ribus sua sponte nascentibus:muscoq; occupatis turpi:mirabundus intuerer: me cūq; perquirerem:cuius ob obsequium tam grandis potuerit æuo suo moles extol li:sumptusq; ueterū magnificos laudarem:uenit in mentem Samiam fuisse Iuno nem:& a samiis præ cæteris deitatibus honoratā:& e uestigio cōpræhendi tēplum illud olim īter cætera urbis mirabile & uetustissima fama celebre eidē iunoni ab incolis fuisse cōstructū:O q̄ grādes diuturniq; labores exhausti.quot architectoꝝ emūcta īgēia.quot pōtifi cū īstituta sacra.quot īgētiū uiroꝝ matronarūq; ornatus appositi:ut diabolo p̄staret obsequm pire? Et hīc ī cogitationē lōgiusculā pseuerās emisso e ꝓfundissimo pectoris archāo suspirio mecū inq. Erubescāt miseri christiani:qbus hac tēpestate facillimū ē ut rē domesticā augeāt:mōtiū terebrare uiscera:maris & fluminū alueos uncis piscatoriis radere:arthoas trāsire niues:æthiopū expiri soles:hypboreas fallere gryphes:libycos sopire serpētes:Marmaricos leones excludere.Oceanū sulcarē ratibus:& si daret ī cælū usq; trāscēdere.Heu miser qd defleo? Aliq̄ forte cū honestate possunt hi sudores assumi.sed qd dicā cernens pirrhatica īfestare maria:itinera obsidere: ianuas īfringere:falsas signare tabellas:uenena porrigere:bella iniusta mouere:iustū sanguinē fundere:fidē frāgere:& in cūctos dūmodo suppetāt uires tyrānidē:& uiolētiā exercere:ut ampliu sculā possimus facere substātiā peiturā? Ingemiscendū eqdē est cæcitati nr̄æ.Quid quæso si det cumulasse qd' cupimus:refert pallatia erigere:thalamos ornare:equos ministrosq; parare:cōuiuia festosq; dies ducere: auro gēmis & purpura illustres apparere:alea ludere:possessiōes amplissimas facere:uiridaria lacusq; cōpo nere.Si noster honor:nostrū decus:nr̄a gloria ab īdignioribus occupat? Seruit īclyta Hierusalē ciuitas Agare nis.loca sacra & memoratu dignissima barbarica fœdant spurcitia:& ī dedecus christiani noīs deturpāt.Ho stes blasphemant:floccifaciūt atq; ridēt:quo uerbū caro factū est:quo natus christus & alitus:qbus se deum & hominē demōstrauit:& prædicans dogma tradidit salutare quo ut nos solueret a laqueo seruitutis:inocēs passus:mortuus:& sepultus ē.Quo cū surrexisset a mortuis:uirtute ꝓpria euolauit ī celos.O scelestū facius: O dedecus īexpiabile:potuere īsulæ unius & paruæ īcolæ e mōtibus colūnas excidere:īgētia uellere saxa:& ī amplissimū opus deducere.Et ī sumptus auri īgentia pōdera erogare:ut tēplū admirabile nephariæ cōstrue rēt mulieri.Europa uero oīs negligit:classem in mare trahere:arma sumere:naues conscendere:& bellū ho stibus īferre:& uiribus regionē sanctissimā a tam ignauis hostibus emundare:& a nr̄is frōtibus ruborem de testabilē amouere.ut his lapidibus nō in terris peiturū templū:sed in cælis ciuitatē ædificemus æternā.Sed quid uerbis forte superfluis aures uerbero? segnes puniet deus:& auaros diuites dimittet inanes. Nos autē in propositū reuertamur.dum igitur ruinas inspicio nequeuntes auferre adhuc loci ueterem maiestatem satis aduerti a delatrice fortuna moneri.Quoniam Iouis atq; Neptuni esset sermo paululum differendus: ut iu nonis fabulosam ꝓgeniē in mediū traherē:in qua & belligeri Martis omnis profusa continetur ꝓsapia:cuius inter strepitus atq; furores q̄so mitis deus:q Dauit docuit manus ad bellū:sua pietate deducat in pacem.

De Iunone.viii.Saturni filia quæ absq; uiro concepit & peperit Hebē & Martē. Cap. I.

IVno errore gentiliū regina deorū Saturni & opis fuit filia ante Iouē nata:eodem tamen partu.fuit præterea & Iouis cōiūx ut dicit Ouidi.Si genus aspicit Saturnū prima parētē Feci saturni sors ego prima fui &c.Educatā aūt illā a Thetide dicit Seruius.Eāq; Neptunū educasse asserit Albericus. Sic Martianus illā nutrisse dicit Mercuriū Mayæ filiū.Eā p̄terea regnoꝝ atq; diuitiarū faciūt de am.Sic & cōiugii ut scribit Vir.Iunoni autē oīs cui uincla iugalia curæ.Præterea & parturientibus præesse uo lunt:ut per Plautū patet ī aulularia dicētē.Perii mea nutrix obsecro te:uterū doleo:iuno lucina tuā fidē &c. Illi īsuper īsignē currū & arma attribuunt:ut in iliade demonstrat Homerus.& ne deorū regina sola ꝓcedat & pedissequas illi.xiiii.nymphas ascribūt:ut in p̄sona eius ait Virg.Sunt mihi bis septē p̄stanti corpore nym phæ &c.Inter quas illi Iris præcipue famulat.Auē etiā pauonē in tutelā eius dixere:caudæ cuius eam argi pa storis occisi a Mercurio oculos apposuisse dicit Ouidi.Vocant etiā illā præter iunonē & reginā noībus multis utputa lucinā matronā:curitim:deū matrē:fluoniā:februā:iterducā:domiducā:unxiā:cynthiā:socigenā:po puloniā:& ꝓserpinā.Eā dicūt comestis lactucis syluestribus Hebē filiā cōcepisse.Sic & pcusso flore martem. Ex ioue uero uiro suo pepisse Vulcanū.& alia de ea referunt plurima.Circa prædicta sicuti multa sunt:sic & multa dixere diuersi.Dicit aūt Barlaam.Iunonē Saturni ac Opis filiā arbitratros:qui Saturnū opificē reꝝ eē & opim materiā & iunonē terrā credidere uel aquā.Sic & Macro.ubi de somnio Scipionis illā Iouis dicit esse sororē:qa ex eisdē seminibus qbus Iuppiter ꝓducta sit:cū iouē cælū asserat & aerē dicat eē Iunonē. Quā iō ante iouē natā dicūt:qa cū iuppiter ignis sit & hæc aer:nō ur̄ apud nos ꝗ asq; spiritu:q aer ē ignis deduci pos sit in flāmam.nec sublato usq; uiuere & ideo opportunū aerem eē si ignē uelis uel qd' ignis motu aeris accen datur:ut in syluis locisq; palustribus sæpe uidimus cōtigisse.& sic aer natus anteq̄ ignis. Eā āt educatā a the

thyde ideo fictũ:quia humiditate aquæ restaurat̃ qcqd aeris extenuati in ignẽ uertit̃.Eã ãt educasse Neptu nũ & Mercuriũ ubi de eis fiet mentio exprimetur.Iouis aũt cõiunx ideo dicta est:qa sic aer cælo seu igni sup ponitur.Seruius aũt dicit iouẽ aliquando ꝑ igne & aere:& nõnunq̃ pro igne tantũ sumi.Sic iunonẽ pro terra & aqua:& aliquãdo pro aere solo.& ideo quando ꝑ igne & aere accipitur iuppiter & iuno ꝑ terra & aq̃ meri to coniuges dicunt̃:cũ ignis & aer habeant agere:& terra & aqua pati.& sic superioribus & iferioribus agenti bus suffragantibus supcælestibus corporibus apud nos cũcta gignunt̃.Quãdo uero ut idẽ Serui.ait Iuppiter pro igne tantũ & iuno ꝑ aere ponit̃ tã ratione cõtiguitatis q̃ etiã tenuitatis & leuitatis similitudine fratres esse dicunt̃.Theopompus uero in cypriaco carmine & Helanus in diospolitichia dicũt iunonẽ a Ioue iunctã ca thenis aureis & depriuatã icudibus ferreis.Quos nil aliud sentire uoluisse arbitror: nisi aerẽ a frigiditate & duritie terræ depriuatũ:cathenis aureis.i.p cõtinuatas lucis successiões igni iũctũ eẽ.Tullius uero dicit circa hãc materiã sic.Aer aũt stoyci disputãt iteriectus iter mare & cælũ Iunonis noie cõsecratus q̃ est soror & con iunx Iouis:qđ & similitudo est ætheris & cũ ea summa cõiũctio.Effœminarunt aũt eũ iunoniq; tribuerunt. Aere qdẽ nihil ẽ mollius &c.Reginã & deã regnorũ atq; diuitiarũ isuper dixere iunonẽ:quã Fulgẽtius uela to capite & sceptrum manu tenẽtẽ designat nil aliud:ut ipse credo:uolẽtes ostendere q̃ qua i parte regna cõsi stant & diuitiæ.Diximus enim iunonẽ eẽ terrã:in qua regna mũdi cõsistere satis patet.ergo supræma in se re gna tenet regnorũ regina est.qđ qdẽ p sceptrũ demostrat̃.& hac eadẽ ratiõe diuitiaꝝ est dea.nã ut in uisceri bus metalla oĩa & preciosos lapides tenet:qđ per uelatum caput ostẽditur.Aut in superficie segetes fructusq; omnes & pecora:in quibus profecto consistunt diuitiæ:terrenorum ostendit & præbet.Coniugiorum autem deam uolunt:eo ꝙ utplurimum dote media eatur in cõiugium:quæ dos iuris Iunonis est. Præterea iunonẽ in aliquibus lunam esse credidere.Eamq; circa humanos actus multa posse & potissime circa motus de loco ad locum:& hinc arbitrati sunt iunonem puellas nubentes & de domibus parentum ad sponsos euntes per iter ducere & inde interduca uocitata est:seu alia ratione.quia ueteri more nocte uirgines ad sponsos mittere cõsueuere eis erubescẽtibus ire palã uirginitatẽ deponere.& quoniã luna dũ luceret ducatũ p̃stare uideretur itineris iterduca dicta ẽ.Et quoniã ducatu illas primo in domos uirorũ uideret̃ deducere:ẽt domiduca di cta est.Et quoniã uirgines sub ducatu iunonis ueniẽtes ad limina spõsorũ ritu ueteri uariis unctionibus po stes ungebãt iuno ab unctiõibus illis unxia appellata est:& spõsæ deĩde uocitatæ unxores.& deĩde ut dicit Al bericus eo uẽtũ est ut dicant̃ uxores.Parturiẽtiũ ãt deã ideo illã dixere:dicit Fulgẽtius:qa diuitiæ: qbus ipa p̃est:semp de se alias pariant:qđ qdẽ nõ ẽ simpliciter ueꝝ de oĩbus & semp:qnĩmo parturiẽtiũ dea dicta ẽ: qa luna quã idẽ cũ iunone uoluere a parturiẽtibus sub lucinæ & iunonis noĩe iuocari cõsueuit:& eius mune ris esse dicebãt:ut ait Macro.distẽdere & laxare rimas corpoꝝ:& meatibus uiã dare:qđ ẽ ad accelerẽdos par tus salutare.& tunc uocitat̃ artemia græce q̃si aerẽ secans latine.Currus iõ illi attributus ẽ ut p eũ designetur circuitio aeris cõtinua circa terrã.Arma uero illi data sũt:ꝙ bellãtibus & maxĩe diuitiaꝝ & regnoꝝ cã ea sua dere aut p̃stare & præparare uideat̃.Nymphas illi obseqosas dicunt esse.xiiii.ut noscamus totidẽ i aere acci dẽtia uariis de causis generari:utputa serenitas:uẽtoꝝ ĩpetus:nubes:pluuia:grãdo:nix:pruina:ros: chorusca tio:tonitruũ:iris:cometes:uapores icẽsi:& nebula.Nõnulli tamẽ alias describũt eẽ demẽtes ex dictis aliqs & alias supaddẽtes:q̃ terræ uident̃ cõtingẽtia:ut terræmotus:exhalãtia i terris incẽdia:& huiusmodi.Porro ex his q̃ iunoni famulant̃ familiarior describit̃ a poetis iris:quã thaumãti fuisse filiã uoluere.i.admiratiõis: eo ꝙ sit coloribus & apparitiõe mirabilis.Hãc.n.Iunoni diuitiarũ deæ ideo attribuũt ut p eius picturatã uariis coloribus curuaturã opũ ornamẽta designẽt:q̃ qdẽ fulgore suo admirãda sunt:sic descẽdẽtia ut ascẽdunt:& uti hæc tã pulchra repẽte dissoluit̃:sic & diuitũ splẽdores i momẽto resoluunt̃ i nihilũ. uoluitq; eã irim di ci q̃si erim:qđ certamen est:eo ꝙ ꝑpter diuitias multa oriant̃ certamina.& hĩc aiũt qdã irim semp missam ad discordiã excitãdã.Pauonẽ uero illi i tutelã tribuũt ut q̃litates ostẽdant̃ diuitũ.Est.n.clamosa auis pauo: i quo clamores:elatas uoces:iactantiã:boatusq; itelligũt diuitũ.Incolit & pauo tecta & ædificiorũ semp cæl siora cõsẽdit ut appareat diuites p̃eminẽtias oẽs appeter̃:atq; si nõ dent̃ arripe.Picta isup pẽna nitet undiq; & laudibus delectat̃:& ad ostẽtationẽ sui adeo trahit̃:ut erecta i gyꝝ occulata cauda nuda atq; turpia posterio ra relinqt:p q̃ purpura diuitũ:& uestis aurea:& inanis gloria:& futilis põpa:& aures adulatiõibus patulæ de signant̃:in q̃s quotiẽs minus aduertẽtes icurrũt:euenit ut qđ forsan sordidũ latere poterat.detegat̃: & appa reat splẽdore sub illo cor miseꝝ curis ãxiis lacessitũ ignauia:stultitia:moꝝ ieptia:uitioꝝ spurcities.& nõnũ quã cadauera turpi marcẽtia tabo.Sup̃est de noĩbus & potissime de his de qbus nil dictũ est ponere rationẽ. Vult igit̃ Tullius eã uocari Iunonẽ q̃si iuuãs oĩbus:qđ propriũ Iouis ẽ.Rabãus aũt dicit iunonẽ q̃si ianonẽ.i. ianuã ꝑpugnatiõibus fœminaꝝ:eo ꝙ q̃si portas m̃ris natis pãdat:& nubẽtiũ maritis.Leõtius ãt dicit qđ iuno græce dicitur ΗΡΗ:qđ qdem uenit ab era quod est terra & fit mutatio ε in Η & fit ΗΡ α cui mutata α in Η fit ΗΡΗ. Vnde ꝑprie iuno terra ẽ.Socigẽa uero appellat̃:eo ꝙ mares societ iũgatq; cõnubio fœminis.Sic & populonia ob id ꝙ ex coniũctiõibus hoium atq; mulieꝝ a se factis populi ꝑcreent̃.& ĩde cynthia qđ lunæ nomẽ ẽ. Cyn thia dicebat̃ ꝙ ipa a uirginibus cingulũ castitatis dũ uiris iũgerent̃ exolueret:qcquid dicãt isti:Veneris hoc officiũ puto:quã Alberico teste dicebãt iunonẽ domiducã i nuptiis seq:eo ꝙ iunonis eẽt officiũ:prio ad m̃ri moniũ spectãtia agere.Veneris uero uirũ & uirginẽ in coitũ iũgere & cingulũ uirginitatis soluere:qđ ipsi Ve neri tribuũt & cæston uocãt.Matrõa uero dr̃ qa his tantũ p̃sit mulieribus q̃ uiris maturæ sint: aptisq; conce ptui:q̃ & ipse ẽt si nõ nubãt matrõæ sunt.aut dici possunt:eo ꝙ secundũ ætatẽ matres esse possunt. Curitim uero dicit Albericus eã uocari q̃si regalẽ uel fortẽ:uel potẽtẽ:uel iuxta Seruiũ a curru:eo ꝙ bellãtes curribus uterent̃:qbus illã ratione causæ belloꝝ p̃esse uolũt.deũ ẽt matrẽ uocãt: eo ꝙ illã terrã itelligũt oĩum matrẽ. Fluoniã ãt dictã dicit Albericus a fluoribus seminũ:seu ꝙ fœmias i partu liberet.Ego ãt a mẽstruali mulie

rũ fluxu: q a luna causari a nõnullis credit: dictam puto fiuoniã: sic & a purgatiõibus februã q fœminas post
partũ secũdinis exeũtibus purget. & idẽ ĩ mẽstruis. Nam februo idẽ est qđ purgo. Dicta sunt ea q sub aliquo
figmẽto poetico q̃tũ ad naturalẽ sensum abscõdi posse uisum ẽ: restat dicere qđ sub fictionũ parte secundũ
historiã fictũ sit. In historia qdẽ sacra legit iunonẽ a Saturno rege & hoĩe genitã: & ab Ope Saturni coniuge
uno & eodẽ partu cũ ioue prius tamẽ editã: eãq; ut scribit Varro: apud ĩsulã Samũ prius partheniã appellatã
educatãq;. & cũ ibi adoleuisset ioui nuptã. & ob id sami nobilissimũ & antiq̃ssimũ fuisse templũ. & ĩ eo simu
lacrũ iunonis in habitu nubentis puellæ figuratũ: eiusq; sacra anniuersaria nuptiarum ritu celebrari cõsueta.

¶ De Hebe Iunonis filia & iuuentutis dea & Herculis coniuge. Cap. II.

HEbes ut ait Theodon. filia fuit iunonis: cuius rei idẽ Theodon. recitat fabulã. Apollinẽ. s. iunoni no
uercæ ĩ domo Iouis pr̃is sui passe cõuiuiũ: eiq; iter alia apposuisse lactucas agrestes: q̃s cũ comedis
set cũ desiderio iuno: ilico usq; tũc sterilis p̃gnans effecta ẽ: & eo ex cõceptu pepit Heben. Quæ qa
formosa eẽt a ioue ad officiũ pincernatus assumpta ẽ: & dea iuuẽtutis effecta. Tãdẽ cũ ipse una cũ
cæteris diis apud æthyopes comessaturus iuisset: cõtigit q ministrãte eis Hebe pocula perq; lubricũ minus
caute ĩcedẽte caderet & uestimẽtis amotis oĩbus ĩ casu obscœna supis mõstraret: quã ob causam factũ ẽ ut il
lã ab officio pincernatus Iuppiter remoueret: & loco eius Ganymedẽ Laumedontis regis Troiæ fratrẽ substi
tueret. Postremo Herculi oetes iã ĩ numerꝝ deorꝝ assumpto illã iũxere cõiugẽ. Home. ãt in odyssea eã ex ioue
cõceptã dicit. Sane quoniã a latinis poetis eã tantũ iunonis absq; p̃re filiã habitã ĩuenio: ioui nõ ascripsi. Quid
aũt ex fictiõe hac sumendũ sit hoc arbitror. Dicebat uenerabilis Andalo ioui: quẽ patrẽ Apollinis aiũt: iter si
gna zodiaci duo attributa: q̃ eius astrologi dixere domicilia: sagittariũ. s. atq; pisces. Verꝝ sole. i. appollie ĩ sagit
tario existẽte iouis domo ĩstãte iã hyeme iunoni. i. terræ lactucæ apponũt syluestres. i. frigus ĩtẽsum. Nã lactu
cæ syluestres: ut aiũt physici: frigidissimæ sunt. frigus ãt circa terræ supficiẽ agit: ut cõdẽsatis terræ poris ca
lor terræ ĩmixtus agat circa ĩtrĩseca terræ: & terræ hũiditate calefacta radices graminũ atq; plãtarꝝ apiat faci
at: & hũore repleat: ex quo turgescũt: & p̃gnãtes efficiũt. & sic sole ĩtrãte sagittariũ ob frigus ĩtẽsum terra ef
ficit p̃gnãs q̃ ĩ autũno sterilis uidebat. Tãdẽ aduẽiẽte tpe partus. i. uere nouo: Heben parit. i. iuuẽtutẽ & rerũ
oĩum renouationẽ frõdes flores & germina oĩa ea emittũt tẽpestate. Sic prĩo aduenĩẽte uere qđ calidũ est &
humidũ diis. i. supcælestibus corporibus. q̃ ut alias dictũ ẽ secundũ quorũdã opinionẽ ex humiditate uapo
rũ a terra surgẽtiũ pascunt: pocula. i. humectatiões porrigere dr̃. Tãdẽ adueniẽte autũno ĩ quo Sol ĩcipit uer
sus solstitiũ hyemale tẽdere. i. ad æthyopes q uersus antarcticũ sũt: uirẽtia oĩa cessare & frõdes arborũ cader
ĩcipiũt. & sic Hebes dũ detegunt q̃ occultauerãt frõdes nudari dr̃: & obscœna mõstrare & a pincernatu etiã
remouet: & Gãymedes substituit: q aq̃rii: signũ dicit: eo q eo tpe pluuiosa sit hyems & abũdãter humidos
propinet uapores sideribus. Quod aũt Herculi iungat cõiugio ideo fictũ credo: qa iuuẽtus. i. uiriditas ppe
tua semp iuncta sit clarorũ uirorꝝ opibus nec illa nedũ ĩ mortẽ sed nec in senium cadere permittat.

¶ De Marte Iunonis filio cuius. xv. fuere filii: quorũ nomina sunt hæc. Prius cupido. ii. Enomaus. iii. Thereus. iiii. Ascalaphus. v. Ialmenus. vi. Parthaon. vii. Zesius. viii. Flegias. ix. Brictona. x. Euãnes. xi. Hermiona. xii. Hipius. xiii. Etholus. xiiii. Remus. xv. Romulus. Cap. III.

MArtẽ sunt q uelint Iouis & iunonis filiũ. sed Oui. ubi de fastis eũ Iunonis absq; patre filiũ tantũ eẽ
demonstrat dicens: q Iuno turbata: eo q iuppiter ex seipso tantũ nullo mulieris adhibito obseqo
Mineruã procreasset oceanũ quærebat sumptura cõsiliũ qualiter & ipa absq; uiri cõmixtiõe pos
set filiũ concipere atq; parere. & cũ fessa secus fores floræ deæ coniugis Zephyri quieuisset a flora
quorsum pgeret interrogata narrauit: Cui flora si ioui esset occultũ ꝓmisit auxiliũ salutare eãq; cũ iurasset
per undas stygias se nemini dicturã: docuit ĩ capis oleneis florẽ esse. quo tacto confestim absq; uiro concipe
ret. Quod experta iuno illico absq; uiro concepit & peperit filiũ: quem Martẽ appellauit. Alii uero dicunt q
Iuno pcussa uulua Martẽ concepit. hũc oẽs ferocissimũ deũ & armigerꝝ dicũt: & ob id bello armisq; præesse
uolũt. describit illi Statius ĩ Thebaide regione domũ atq; ministros sic dicẽs. At thracũ cylenius arua subi
bat Atq; illũ hybernæ labẽtẽ cardine portæ Tẽpestas æterna plagæ p̃tẽtaq; cælo Agmĩa nymborꝝ primiq; aq
lonis hiatus. In diuersa ferũt crepat aurea grãdine multa Palla: nec archadii bñ ꝓtegit umbra galeri. Hic ste
riles delubra notat mauortia syluas Horrescitq; tuẽs &c. Et designata nõ absq; misterio regiõe: domũ descri
bit atq; familiã dicẽs. Vbi nullæ furoribus illi Cigit aduerso domus ĩmãsueta sub hemo Ferrea cõpago late
rũ ferro arta terunt Limĩa: ferratis ĩcũbũt tecta colũnis. Ledit aduersũ phœbi iubar ipãq; sedẽ Lux timet
& dirus cõtristat sidera fulgor. Digna loco statio primis salit ĩpetus amẽs E floribꝰ cæcũq; nefas ireq; rubẽtes.
Exãguesq; metus occultisq; ensibus ĩstat. Insidiæ: geminũq; tenẽs discordia ferrũ. Innumeris strepit aula mi
nis: tristissima uirtus. Stat medio lætusq; furor: uultuq; cruẽto. Mors armata sedet bellorũ solus ĩ aris Sãguis:
& ĩcẽsis q captus ab urbibus ignis: Terrarũ exuuiæ circũ & fastigia tẽpli. Captæ ĩsignibãt gentes celataq; ferro
Fragmina portarꝝ: bellatricesq; carinæ. Et uacui currus ꝓtritaq; curribus ora: Pone ẽt gemitus adeoq̃ uis oĩs &
oẽ Vulnus ubiq; ipsum sed nõ usq̃ ore remisso Cernere erat talẽ diuina mulciber arte Ediderat &cæ. Præte
rea eius dicũt Bellonã fuisse sororẽ: quã currui eius attribuũt aurigã ut idẽ Sta. testat: q eiusdẽ martis ĩcessũ
sic describit. Comũt furor iraq; cristas: Frena ministrat eqs pauor armiger at uigil oĩ Fama sono uarias rerũ
succincta tumultus Ante uolat currũ flatũq; ĩpulsa gemẽtũ Alipedũ trepidas denso cum murmure plumas
Excutit: urget. n. stimulis auriga cruẽtis Facta ĩficta loq curruq; ĩfestꝰ ab alto. Terga comasq; deæ scithica p̃
increpat hasta &c. Hũc ĩsup tã dirꝝ tãq; cruẽtũ deũ amãtẽ fuisse uolũt: & ĩter alias ab eo dilectã Venerẽ Vul
cani pcipue. dicũt & eius usum cõcubitũ: ex quo talẽ fabulã Home. viiii. recitat Odys. Dicit. n. Martẽ supme
Venerẽ dilexisse: & cũ ea aliq̃do ĩmisceret a sole uisus: Vulcão Veneris cõiugi accusatus ẽ: q clã cathẽas ĩuisi

biles circa lectū suū apposuit: finxitq; se lemnū ire: qđ arbitratus mars accessit ad Venerē: & cū nudi lectū itransssent & se fallaciis Vulcani iam captos aduerterēt: rediit Vulcanus ex cōposito. Qui cū ob illatā iniuriā clamaret: aduenerē dii: & iter alios Neptunus Mercurius & Apollo. Deæ uero ob uerecūdiā nō uenerūt: & cū oēs riderēt captos nudosq; uidētes solus Neptunus ꝓ captiuis iterpellauit: ac tā diu orauit donec Vulcanū i suas pces flecteret & captos liberari faceret. Huic isup tā acri deo lupū attribuūt i tutelā: & ex auibus picū. Sic ēt ex herbis gramē. Multa ē t de hoc recitanť: q̄ suis seruata locis nūc omittere cēsui: ut qđ cōtegāt q̄ dicta sūt deducamus i mediū. Veteres Iouē Martis patrē iō noluere: ne adeo filius degener uidereť a pře. mitē quippe atq; bēignū Iouē sæpe diximus: ubi mars crudelis atq; imitis ē. Iunonē āt oceanū petere: & floræ cōsiliū sumere ad colorādā originis rōnē q̄ ob aliud positū reor. & iō florē oleneū seu i cāpis oleneis natū mēstruū existimo: qđ solū fœmiæ patiunť: eiusq; fœditatē ipē uocabuli pulchritudine conanť tegere: florē uocantes suū: quē ex oleneis aruis iō dicit Oui. Seu qa olidus sit: seu qđ ex olido manet loco: de quo sic scri. Isido. Mulier solū aīal mēstruale ē: cuius cruoris; tactu fruges nō germināt: acescūt musta: moriunť herbæ: amittūt arbores fœtus: ferrū corrūpiť rubigine: nigrescūt æra: si q canes ederint in rabiē efferanť: glutinū aspalti quod neq; ferro: neq; aqua dissoluiť cruore ipso pollutū resoluiť &c. cuius igiť si sane considerenť effectus ex alia nulla materia tam sæuū aīal: tā immane creari poterat: ut cum genitore genitū cōueniret. Marte. i. bello furente nedum nō germinēt fruges sed nec seruť: ubi bellicus personet furor: uineta negliguntť: & sic in acetum uersa uidentur: moriunť herbæ pressæ discursibus: fructus aruorum pereunt omnes: agentibus uiolentiis & rapinis: ferrum iniquo attritum usu consumiť: æra decoloranť & arua sanguine occisorū: castra si sequentes in nimiam occupandi rabiem efferanť dissoluunť: aut sæua pugna: aut lōgis obsidionibus mœnia ciuitatū: oppida: & arces excelsæ: & quicquid hominum seu etiam naturæ arte munitum est. bene ergo conuenit cum semine fructus: seu alia ratione Iunonis dicitur filius: quam sæpe terram diximus: & regnorum atq; diuitiarū dominam: cum ambitione hominum isatiabili circa talia litigia: iurgia: dissensiones orianť & bella. Si aūt ad ꝑcussionē genitaliū Iunonis ītueri uoluerimus: dicemus tūc illa ꝑcuti q̄do appetitus ad supflua excitať; ex quo q̄stio sæpissime oriť: ꝑ quā & in bellū nōnūq̄ itur: & sic mars nasciť. Is igitur sic genitus qđ apud bistonas tracesq; habitet: ut describit Statius: euidēti ratione cognosciť. Sub arctoo qđ ē cardine: eo ꝗ frigidissima sit regio: q ibidē nascunť sunt hoīes sanguine pleni. nec hoc a natura discretissima frustra factū. exāgues. n. frigori nō possent obsistere. Sūt hi sanguīe abūdantes obtrūcatores ciboꝝ: uini īgurgitatores īmoderati: cōsilio segnes: fraudibus copiosi: i præcipitia faciles: clamorosi: furiosi. nil nisi ꝑ certamē optātes sanguinis: & ridētes uulnera: quæ omnia marti competunt. q̄obrē apte apud tales eius regia descripta ē. tēpestatū agminūq; nymboꝝ & stridentiū aq̄lonū & grādinū circūdata: ut sentiamus īpetus furores rabiē atq; rumores; & tumultus uocāriū bellis. Præterea ferrea describiť domus ut locorū munitiōes circa q bellū geriť sentiamus: q ferreæ sunt. i. armatorū hoīum plenæ & gladioꝝ atq; teloꝝ: q qđ ē: eo ꝗ i malū ut plurimū aganť solis cōtristāt iubar: qa in bonū lux creata sit. Insup radioꝝ solis ab armis reflexoꝝ aliquātulū liuescit splēdor: ex q̄ liuedīe aurea solis lux tristari & obfuscari paululū uideť. Seu dicere uelimus mentes hoīum in q̄bus tā dirus amor ardescit ferreas eē. i. iexorabiles obstinatas. & i oē malū pronas: & semꝑ sæuis cogitatiōibus aduersus claritatē diuinæ charitatis agētes. Demū ex ministris Martis primus ex regia ꝓsiliēs īpetus ē: quo impatiētes miseri postq̄ uerbis semina belli uidenť iniecta ad arma discurrimus: & hūc cæcū seq̄ť nephas: eo ꝗ dum furioso agimur īpetu auferť oīs aīaduersio rōnis. q̄ sublata facile itur i homicidiū: i icēdiū: i dispsionē bonoꝝ: & ruinas urbiū: & sicuti rotatus ignis i āpliorē deduciť flāmā: sic & ichoatū facinus iras acuit & accēdit male agētium aīos: quos iō rubētes describit: qa facies irati hoīs ignea uideať: seu qa ex icēso sāguīe orianť. Sūt ꝑterea hac i domo martis: q ubicūq; bellū geriť itelligēda ē: exāgues metus: quos iō exāgues dixit: qa consueuerunt pallere metuētes: eo ꝗ sanguis totus reuocatus ad cor metuētis liq̄rit partes exteriores exangues. Qui q̄dem metus cū dubius sit euētus: belli nō solū segnes occupat. sed aliquādo strēnuos pugiles atq; duces uariis agētibus causis. Sūt & ibidē isidiæ: iō tectos gerētes gladios: ut itelligať isidiātis fraꝰ. Circa has plurimū artis oportet hr̄e duces: cū nil palā nisi maximo suo cōmodo isidiātes faciāt. Dicit & iter ministros Martis eē discordiā duplici gladio accinctā ut sentiamus cū i hoc ueniūt hoīes ut nō æq; sentiāt: sed i diuersas tēdāt sentētias ab hac aīoꝝ diuersitate unicuiq; parti arma suaderi & bellū i reliquā; sunt & ibi inumerabiles minæ q̄ ifiatorū hoīum tela sūt: adeo ut nōnūq̄ his tātū cōficianť bella cū sæpe minus faciāt hoīes q magna mināť. Sic & ibidē tristissima uirtus est: qđ ideo dicit: qa esto homo belloꝝ sit oculatus plurimū: sit robustus & ualēs: sit audax & aduersus icūbētia fortis: & cōstans: quoniā hæ uirtutes i effusionē sanguinis: in dirutiōes urbiū: in pdā tēdunt: tristes eē uidenť: eo ꝗ i aliorū tristitiā operanť. Est cū aliis & lætus furor & hoc ideo: qa bellis sæpissime iteruenīat quē letū dicit: eo ꝗ iter plenos cibo & potu: & hinc lætus oriri cōsueuerit. Raro. n. ieiuno stomacho furētes cernimus. Mors ēt iter hos armata est: & cruēto uultu: uolēs ꝑ hoc ostēdere crebras occisiones q̄ i bellis fiūt & sanguinis amplā effusionē dū illā armatā & cruēto uultu describit. Seu armatū dicit ad differētiā morientiū i pace: q iermes moriunť. Supest & ornatus tēpli: q oīs tēdit ad ostendēdā uictorū miseriam & triūphantiū gloriā q quoniā satis patet omittēdus ē: sic & bellona de q̄ satis supra dictū ē ubi de Minerua armigera. Supest de icēsu Martis pauca dicere: cuius initiū a furore & ira: q eius comūt cristas: esse uideť; ꝗ his urgētibus absq; īpetu esse nō pōt: & hoc supra descriptū ē. Hos iō Martis amore comere. i. ornatas reddere cristas. i. arma dicit: ut itelligamus ꝗ cū arma ad iferendā & pagendā pugnā facta sint: tunc splendida uidentur cū īpetuose operenť. nā i segni & miti milite flere dicunť. Pauorē āt dicit equos Marti parare: & eius eē armigeꝝ: eo ꝗ seu aduenīētiū seu circa strepitū timore equos sumamus & arma. Fama autē equos martis. i. aduenientis belli ꝑcedit fere semꝑ facta: & ifecta referēs: q oīa a timidis expectantibus creduntť facile &

augentur. Martem aũt Venerem amasse: alii historiã uolũt texere asserẽtes Venerem ob deformitatẽ paruipendisse Vulcanũ: & adhæsisse eiusdẽ armigero: qd' uir prudẽs & amicus Vulcano aduertens crimẽ coniugis Vulcão detexit: qui diu quæstus & ĩ furorẽ lapsus fere ĩ cõiugẽ irruit. sed ab eodem modesto mitiq; uiro eius furor sedatus est. Alii uero p hoc dicũt ĩtellexisse fingentes: & ostẽdere uoluisse multos olim bellicosissimos uiros & ĩsignes duces hac illecebra fuisse notatos. Nõnulli acutius sentiẽtes arbitranť ĩtelligi posse ꝓ Venere concupiscibilis appetitus Vulcão ignis deo. i. calori naturali. matrimonio. i. idissolubili uincio alligatus. hic more ignis dũ in maius ĩcendiũ nitiť martẽ tanq̃ feruentissimũ amare dr: & ab eo tanq̃ sibi simile amať: & ĩ idẽ desideriũ iungunť lasciuientes: qd' a sole. i. a sapiente uiro dũ cerniť redarguiť: & excedens iusto calori accusať. Verũ dũ ĩ cõtrariũ feruor ĩordinatæ cõcupiscẽtiæ ferť: fit ut occultis uiculis. i. cogitationibus atq; delectatiõibus lasciuis artius alligeť ĩcipiẽs: a qbus effœminatus solui nõ possit: & iã palã factis obscœnis cõmixtionibus a sapiẽtibus rideať. Neptunus aũt qui solus ꝓ captiuis ĩterponiť: lasciuo feruori cõtrarius effectus ẽ: quo uti ab aqua ignis sic ignominiosus amor extinguiť: & dũ uelit q patiť cathẽata rõ relaxať. Huic iõ attribuiť currus: quia more ueteri pugnãtes curribus uterenť. Lupus uero ob id illi dicatus est: quia rapax & igluuiosum sit aial ad ĩsatiabilẽ uoracitatẽ sequẽtiũ castra mõstrãdã. Cui ideo picus attribuiť auis: qa utplurimũ bellorum homines auguriis & auspiciis ĩtenti sint. & quia ex quibuscũq; cõtingentiis cõfestim oĩa sumãt. Seu qa uti rostro picus assidua ꝑcussione etiã robora penetrat: sic & armigeri cõtinua demolitione aut certaminũ cõtinuatiõe mœnia penetrẽt ciuitatũ. Gramẽ ãt ideo illi sacrũ dicit Albericus: qa hæc herba secundũ Pliniũ ex humano sanguine ꝓcreeť. & ide ut idẽ dicit Romãi rem bellicã agentes Marti sacrũ facturi arã cõstruebãt gramineã. qd' ego ridiculũ reor ut gramẽ ex sanguine tantum humano oriať: sed aliũde illud Marti dicatũ habuisse originẽ puto. nã cũ cõsueuerit belligeri hoĩes ĩ expeditis locis libentius castra locare: & ob id utplurimũ ĩ locis gramineis q̃ ex cõsulto ab agricultoribus nõ colunť: eo ꝙ ĩ se gramẽ oẽm terræ humorẽ attrahat: & satis nullũ uel modicũ linquat: a romanis & forsan a priscis ĩuentum est ad ostentationem uirtutis benemeriti pugnatoris: eos herba graminea coronare: qui armorum ui castra primi ĩtrassent hostium.

¶De Cupidine primo Martis filio: qui genuit Voluptatem. Cap. IIII.

Cupido ut ait Tullius in libro de naturis deorũ: Martis & Veneris fuit filius: quem ĩsipidi ueteres moderniq; ingẽtis potentiæ deũ uolunt: qd' satis patet carmine Senecæ tragœdi: q de eo ĩ tragœdia hippolyti. Et iubet cælo supos relicto Vultibus falsis habitare terras Thessali phœbus pecoris magister Egit armentũ: positoq; plectro Impari tauros calamo uocauit: Induit formas quotiẽs minores: Ipse qui cælũ nebulasq; ducit: Candidas ales modo mouit alas. In qbus q̃ grãdis sit potẽtia designatur. Nec minus ostendiť in ea fabula quã de eo refert Ouidius dũ illũ dicit ob Danis pulchritudinem Apollinem phitonis uictorẽ aurea uulnerasse sagitta: & Danem plumbea: ut amaret ille hãc: illa ãt hunc haberet odio: eius formã sic describit Seneca tragœdus in octauia. Volucrẽ esse amorẽ fingit ĩmitem deũ mortalis error. armat & telis manus. Arcusq; sacros ĩstruit seua face. Genitũq; credit Venere &c. Seruius aũt dicit eũ ætate puerorum. & Frãciscus de barbarino non postponendus homo in qbusdã suis pœmatibus uulgaribus huic oculos fascea uelat & griphis pedes attribuit: atq; cingulo cordiũ pleno circũdat. Apuleius ãt ubi de asino aureo eũ describit formosissimũ dormientem sic: Cũ uidelicet capitis aurei genialẽ cæsariẽ: Ambrosiam temulẽtiam: Ceruices lacteas genasq; purpureas: perrantes criniũ globos decoriter ĩpeditos alios antepẽdulos alios retropendulos: quorũ ĩplendore nimio fulgurante & ipsum lumen lucernæ uacillabat per humeros uolatilis dei peñæ Roscide micanti flore candicant: & q̃uis alis qescentibus eximiæ plumulæ tenellæ ac delicatæ tremulæ resultantes inqetæ lasciuiũt. Cæterorum corpus glabellũ atq; luculentũ: & qualem peperisse Venerem non pœniteret &cæ. Refert præterea Ausonius ex hoc fabulam satis longo carmine scriptam: quam pictam ait treueris in triclinio zoili. Cupidinem. s. ĩter mirteta herebi casu euolasse: quem cum cognouissent Heroides mulieres eius ob causam dira supplicia & inhonesta desideria atq; mortes passæ facto agmine in eum confestim surrexere: & frustra conantem exercere uires: eũ cepere: atq; in excelsam ibidem mirtũ cruci affixere suas inde pendenti ignominias iniicientes: quas ĩter dicit & aduenisse Venerem ĩcrepantem eũ: eiq; Vulcani cathenas ĩproperantẽ: & supplicia seua minitãtẽ: qbus cõmotis aliis remissis suis iniuriis a Venere ueniã illi ĩpetrauere: eũq; sustulere de cruce: & ĩpe euolauit ad supos. Referunť & ĩsuper plura: qbus omissis dictorũ perscrutãdus ẽ sensus. Fuisse eũ Cupidinẽ Martis & Veneris filiũ & ĩsignẽ pulchritudine lasciuiq; moris satis possibile reor. Verũ de hoc minime sensere fingẽtes: & iccirco qs talis ex his oriri potuerit ĩter opiniões maiorum ĩuestigãdũ ẽ. Est igiť hic: quẽ cupidinẽ dicimus: mẽtis q̃dã passio ab exterioribus illata & per sensus corporeos introducta & intrinsecarũ uirtutũ approbata præstãtibus ad hoc supcælestibus corporibus aptitudinẽ. Volunt nãq; astrologi ut meus asserebat uenerabilis Andalo ꝙ quando cõtingat Martẽ in natiuitate alicuius in domo Veneris in tauro. s. uel in libra reperiri & significatorẽ natiuitatis esse: prætẽdere hũc: q tũc nasciť futurũ luxuriosum: fornicatorẽ: & uenereorũ oĩum abusurũ & scælestũ circa talia hoiem. & ob id a philosopho quodã cui nomẽ fuit ali: ĩ cõmẽto q̃dripartiti dictũ ẽ: ꝙ quãdocũq; in natiuitate alicuius Venus una cũ Marte participat: hẽt nascẽti cõcedere dispositionẽ philocatiõibus fornicatiõibus atq; luxuriis aptã: q̃ qdẽ aptitudo agit: ut q̃cito talis uidet mulierẽ aliquã quæ a sensibus exterioribus cõmendeť cõfestim ad uirtutes sensitiuas interiores deferť quod placuit: & id primo deuenit ad fantasiam: ab hac autem ad cogitationem trasmittiť. Ab istis aũt sensitiuis ad eã uirtutis speciẽ transportať q ĩter uirtutes appræhensiuas nobilior est. i. ad intellectũ possibilem. Hic aũt receptaculũ est specierũ: ut in libro de aĩa testať Aristo. ibi autẽ cognita & ĩtellecta si per uoluntatẽ patientis fit: in qua libertas eiiciẽdi & retinẽdi ẽ ut tanq̃ approbata retineať: tũc firmata memoria hæc rei approbatæ passio: quæ iam amor seu cupido diciť: ĩ appetitu sensitiuo ponit sedẽ

& ibidẽ uariis agentibus causis aliq̃do adeo grãdis & potens efficitur ut Ioue olympũ linquere & tauri formã sumere cogat. Aliquãdo autẽ minus probata seu firmata labit̃ & annihilat̃ ira: & sic ex marte & uenere nõ generat̃ passio: sed secũdũ qđ supra dictũ est hoies apti ad passionẽ suscipiendã secũdũ corporeã dispositionẽ ꝑducunt̃. qbus nõ existentibus: passio non generaret̃. & sic large sumẽdo a marte & uenere tanq̃ a remotiori paululũ cã cupido generat̃. Seneca ãt tragœdus in octauia ampliori paululũ licẽtia: esto paucioribus uerbis huius describit originẽ dicẽs. Vis magna mẽtis blãdus atq; animi calor Amor ẽ iuenta gignit̃ luxu: ocio nutritur: iter læsa fortunæ bona. Sane in excusationẽ suæ ibecillitatis hanc pestẽ mortales miseri ꝑsi passione hac potentissimũ finxere deũ: quos in Hyppolito Seneca tragœdus detestat̃ dicens. Deũ eẽ amorẽ turpi seruitio fauens finxit libido: quoq; liberior foret: Titulũ furori numinis falsi addit &c. Sed iã eo ueniendũ ẽ ut excussis fictionibus q̃d sub eis sit abscõditũ uideamus. Hũc puerũ fingũt ut ætatẽ suscipientiũ passionẽ hãc & mores designẽt. iuuenes. n. plurimũ sunt & more puerorũ lasciuiũt: nec satis sui cõpotes quo passionis ipellit ipetus: potius q̃ quo rõ iusserit efferunt̃. Alatus ꝑterea dr̃ ut passio nati istabilitas demonstret̃. Facile. n. credẽtes cupiẽtesq; de passione in passionẽ euolãt. Arcũ atq; sagittas iõ ferre fingit̃ ut isipiẽtiũ repẽtina captiuitas ostẽdat̃. nã in ictu fere oculi capiunt̃. Has aureas eẽ dicũt & plũbeas: ut ꝑ aureas dilectionẽ sumamus: q̃ uti aurũ lucidũ atq; ꝑciosum ẽ: sic & ipsa. Per plũbeas aũt odiũ uolũt: qđ uti graue metallũ iners & uile sit. sic & mali uolẽtia reddit quos corripit. Fax aũt illi supaddita ostẽdit aĩoꝝ icendia: exustione cõtinua captiuos ifestãtia. Oculos aũt illi fascia tegũt ut aduertamus amãtes ignorare quo tẽdãt: nulla eorũ eẽ idicia: nullæ rerũ distinctiones sed sola passiõe duci. Pedes aũt gryphis illi iõ apponunt̃ ut declaret̃ quoniã tenacissima sit passio: nec facile ierti ipressa ocio soluit̃. Eũ cruci affixũ si sapimus documẽtũ ẽ: qđ q̃dẽ seqmur quotiẽs aĩo i uires reuocato laudabili exercito mollitiẽ supamus nr̃am & aptis oculis ꝑspectamus q̃uo trahebamur ignauia.

De Voluptate filia Cupidinis. Cap. V.

VOluptas ut dicit apuleius cupidinis atq; Psicis filia fuit. cuius generationis fabula supra ubi de Psice latissime dicta est. Cuius figmẽti ratio aperietur facile: Cũ. n. contingit nos aliq̃d optare & optato potiri proculdubio obtinuisse delectamur. hanc delectationem prisci uoluptatem uocauere.

De Enomao secundo Martis filio qui genuit Hippodamiam. Cap. VI.

ENomaus rex fuit Elidis atq; Pisæ: & ut Seruio placet atq; Lactãtio Martis fuit filius. Sane ego bellicosum fuisse hominem arbitror: & ob id fictũ Martis filiũ. Cõstat. n. eũ aduersus Pelopẽ bellum habuisse & a Pelope supatũ & cũ secũ uenisset i pacẽ eidẽ Hippodamiã filiã suã cõcessit i cõiugẽ.

De Hippodamia Enomai filia & Pelopis coniuge. Cap. VII.

HIppodamiã dicit Ser. filiã fuisse Enomai regis. & cũ formosissima peteret̃ a multis: essentq; Enomao uelucissimi eq ut q̃ ex uẽtoꝝ flatu creati fuerãt: ab Enomao petẽtibus talis apposita conditio ẽ: ut. s. currule deberẽt inire certamẽ: & supati necarent̃: uictor ãt potiret̃ optato: & cũ iã multos in mortẽ dedisset aduẽit Pelops tãtali regis filius: clara floridus iuuẽtute: petiitq; cõiugiũ uirginis dispositus subire certamẽ. Hippodamia ãt cũ uidisset Pelopẽ formositate eius capta Myrtilũ aurigã pr̃is pactione primi coitus corrupit. Alii uero dicũt clã a Pelope fuisse hac eadẽ pactiõe corruptũ. Myrtilus ãt axẽ currus fecit ex cera: & sic dũ eẽnt i stadio fracto axe currus enomai: pelops uictor euasit: & sic cõiugio Hippodamiæ potitus ẽ. Dicit Barlaã i annalibus græcoꝝ legisse Pelopẽ ob negatã sibi Hippodamiã aduersum Enomaũ iniisse bellũ & Enomaũ fraude Myrtili ꝑfecti sui superatũ. Qui Myrtillus cũ ꝑciũ fraudis postularet a Pelope ab eodẽ i mare deiectus periit. Hæc pelopi uiro suo pepit Atridẽ & Thyestẽ: Phystenem & alios.

De Thereo tertio Martis filio qui genuit Ithim. Cap. VIII.

THereus rex Thracũ fuit: & ut ait Theodontius filius fuit martis ex nympha Biscõide ꝑ uim ab eo oppressa: qđ in parte scribit Ouidi. dicens. Quem sibi pandion opibusq; uirisq; potentẽ. Et genus a magno ducẽtẽ forte gradiuo. Cõnubio progne iunxit &c. Ex hoc talis hystoria cũ fabuloso fine narrat̃. Cum fatigasset Tereus bello pandionẽ athenarũ regẽ: & i pacẽ tãdẽ uenisset: ut firmior esset: Prognẽ natu maiorẽ sumpsit in cõiugẽ: q̃ cũ iã illi Ithim filiũ peperisset: uẽissetq; i desideriũ uidẽdi Philomenã sororẽ suã orauit ut aut mitteret̃ athenas: aut ab athenis accersiret̃ Philomena. Thereus ãt Athenas uadẽs a Pãdione impetrauit: ut Philomenã ad Prognẽ duceret: quã speciosissimã uirginẽ cũ adamasset Thereus eã i pastorali domo uiolẽter oppressit. & minitanti se eũ accusaturã Progni: linguã abscidit: & in domo illa clausam seruauit: & ueniens sordidatus ad Prognẽ: Philomenã maris nausea mortuã dixit. Philomẽa uero carceris affecta tedio in tela quæ sibi contigissent oĩa acu scripsit & ꝑ ancillulã sorori misit. Quæ cũ ficta lætitia dolorem occultasset suũ istantibus orgiis Bacchi noctu: nã eo tpe a bisconiis mulieribus cælebrabant̃ tyrsis & pellibus ornata intrauit siluas & philomenã æque ornatã eduxit in regiã: & accensa furore: cũ multa excogitasset in uirũ in Ithim paruulũ filiũ illi applaudẽtem euomit iras: eũq; secto iugulo iteremit & coctũ uiro mane de more epulanti apposuit: qui cũ sæpius rei inscius illũ uocasset eiq; respõdisset cõtinue Prognes adest. nec itelligeret ille anteq̃ a mẽsa surgeret Philomẽa ex cõclaui exiens illi i hoc seruatũ caput apposuit. Qui repente hinc ide cõmotus dũ illã isequeret̃ gladio: factũ ẽ miseratiõe deorũ ut Prognes i irũdinẽ uerteret̃: & pullo i habitu ꝓpria tecta seruaret. Altera uero in auẽ sui noĩs mutata siluas petiit q̃s nocte reliq̃rat. Thereus ãt upupa factus ẽ: & sic oĩs regia trãsformata. Sensus ãt fictionũ secundũ Barlaæ sniam talis est. Fuit Thereus hõ ĩpius & ferox nil nisi ꝑ bellũ cupiẽs aut sumẽs: & ob id Martẽ meruit i patrẽ cũ filius fuerit astogyri bisconidũ pricipis: q̃ q̃dẽ ob suũ facinus nil auderet i cõiugẽ: & ipa ob ruborẽ ꝑpetratæ seuitiæ nũq̃ i regiã descẽdisset: sed nigra tecta ueste i sublimiori domus parte suũ differet scelus: & sororis ifortuniũ huius mutatiõis cãm dedit: sicuti a Philomẽa tã noie q̃ reditu i siluas. Thereũ ãt iõ i upupã uersum dixere: q̃a cri-

ftata fit auis & ululare cantus eius fit:& ftercora cibus:ut p criftã ĩſigne regii capitis deſignet᷑:& p ululatũ filii perditi lamentationes:& per fœtidum cibum aſpernanda atq; faſtidioſa memoria comeſti nati.

ℂDe Ithi Terei filio. Cap. IX.

This Terei & Prognes fuit filius:cuius ætas & ĩfortuniũ ſatis ſupra ſcriptũ eſt.Aiunt.n.eũ in auicu lam quã carduelem uocãt mutatum:& hoc potius ab habitu infantiæ ſuæ ſumptum credo: q̃ ali unde.picta quidem auis eſt carduelis:ut & pictas acu ueſtes ferre uidemus infantes nobilium.

ℂDe Aſcalapho.iiii.& Ialmeno.v.filiis Martis. Cap. X.

Scalaphus & Ialmenus frẽs & filii fuerũt Martis ex Aſtochia:ut ĩ Iliade placet Home.dicẽti ſic. Il lis dominabat᷑ Aſcalaphus & Ialmenus Martis filii quos genuit Aſtochia in domo actoris Azidao uirgo uenerabilis palatiũ cũ aſcendit Mars fortis.hic ãt cũ ipſa iacuit clam.Hos aũt dicit Homer. ubi ſupra dominos fuiſſe Aſplidonis & Orcomeni ac Minionis ciuitatibus:& cum græcis Troiã ue niſſe cũ.xxx.nauibus.Ego ãt ut de reliq̃s dictũ eſt pugnaces fuiſſe hoĩes arbitror:& iõ filios hĩtos ab antiq̃s.

ℂDe Parthaone.vi.Martis filio q genuit Agriũ & Melã & Theſtiũ & Oeneũ. Cap. XI.

Arthon ut ait Theodon.filius fuit Martis ex Meroe:patrẽq; eius alio noĩe Meleagrũ appellatũ & Calydoniæ regẽ.Paulus aũt dicit hũc Martis fuiſſe filiũ ex Sterope filia Athlantis.Lactan.aũt di cit hũc nõ Martis fuiſſe filiũ:ſed Meleagri martis filii.Tandẽ Theodon.dicit ueꝝ eſſe Parthaonẽ filiũ fuiſſe Meleagri ex Merope Ethola uirgine.Sed quoniã Meleager primus armis ſibi occupa uerit Calydoniã atq; tenuerit:cũ Iouis Archadis filius fuerit:Mars a rudibus ĩcolis creditus & appellatus eſt: & inde Parthaon Martis filius dictus.Huius quidem genealogiam Home.in Iliade introducens Diomedem loquentem deſignat oſtenditq; Parthaonem tres filios habuiſſe.Agrium Melam & Oeneum: ſed Theodon tius his ſuperaddit quartum teſtium.ſ.ab Homero minime nominatum.

ℂDe Agrio & Mela filiis Parthaonis. Cap. XII.

Grius & Mela:ut ſupra dictum eſt Homero teſte filii fuerũt parthaonis:de quibus nĩl præter nu dum nomen ad nos uſq; peruenit.

ℂDe Theſtio Parthaonis filio:qui genuit Thoxiũ & Plexippũ & Altheã. Cap. XIII.

Heſtius dicit Theodõtius filius fuit parthaonis ex Calidone nympha.Paulus uero dicit ex althea & altheam filiam ſic dictam:quia dum naſceretur ipſa labore partus mortua mater ſit: nec de eo præter hoc habetur ulterius niſi ꝗ altheam genuerit & Thoſeum & Plexippum.

ℂDe Thoſeo & Plexippo Teſtii filiis. Cap. XIIII.

Hoſeus & Plexippus Teſtii fuerunt filii:ut ꝓdictũ eſt.Qui q̃dẽ cũ iuuenes eẽnt robuſti ætate ua lẽtes:& aĩo una cũ reliq̃s nobilibus iuuenibus græciæ ĩ uenatiõe apri calidõii:cũcta ut refert Oui dius uaſtãtis uenere:ibiq; cũ poſt lõgũ laborẽ beluã ĩteremiſſent cernentes:ꝗ Meleager Oenei re gis filius eoꝝ nepos & uenatiõis princeps caput apri athlãti uirgini:qa pria uulneraſſet illũ dediſ ſet:ut tanq̃ prima feriens ritu uenãtiũ ꝓcipuo uenatiõis decoraret᷑ honore.Illud illi ĩdignãtes ꝗ tanti laboris inter tot nobiles iuuenes fœmina primo inſigniret᷑ honore:eripuere. Quã ob cauſam turbatus Meleager in illos irruens ſubtracto capite illos interemit renitentes:& uirgini ſublatum honorem reſtituit.

ℂDe Althea filia Theſtii & matre Meleagri. Cap. XV.

Lthea Theſtii fuit filia:& de matris noĩe peuntis:dũ eã pareret nũcupata ẽ:ut ſatis ꝓdictũ ẽ. Hæc Oeneo regi Calidoniæ nupſit:cui cũ ĩter alios filios Meleagrũ pepiſſet:eo nato uidit audiuitq; fa ta circa ignẽ dicẽtia:tã diu natũ uictuꝝ q̃diu ſtipes unus:q tũc ardebat in igne ꝑmaneret incõſum ptus ab igne.Quo dicto decedẽtibus fatis: Althea e lecto ſurgẽs cõſeſtim ſubtraxit ab igne atq; ſer uauit.porro cũ ſacrificans ob honorẽ Meleagro ex uenatiõe cõſecutũ:& iterim audiſſet ab eodẽ fratres occi ſos furore ꝑcita in uindictã ſe dedit præcipitẽ:& arrepto fatali ſtipite:quẽ caute illo uſq; ſeruauerat igni cõ burẽdũ exhibuit:quo cõſumpto filius Meleager occubuit.Quod cũ audiſſet iſœlix facti pœnitens ĩ gladiũ irruit:& uitã miſerrime terminauit.Stipitẽ hũc ego radicale humidũ arbitror naturæ lege factũ:ut eo durã te uita naſcẽtiũ pſeueret:q a matre.i.a reꝝ natura igni.i.ſiccitati ĩpoſitus:ut pereat natus neceſſe eſt.

ℂDe Oeneo parthaonis filio q genuit Deianirã:gorgẽ:& meleagrũ:& thydeũ:ac menalippũ. Cap. XVI.

Eneus Calidoniæ rex:ut ſupra dictum eſt Parthaonis filius fuit longe magis apud nos filiorũ ope re qui ſuo cognitus.Huic coniunx fuit althea:& plures illi fuere nati:ſed utrum ex althea omnes non ſatis mihi notum eſt:cum de alio q̃ de meleagro legiſſe non recolam.

ℂDe Deianira Oenei filia & herculis coniuge. Cap. XVII.

Eianira Oenei regis fuit filia:ut ĩ morte Meleagri teſtat᷑ Oui.dicẽs.Quas poſtq̃ Oenie tãdẽ Latoi da clade Exitiata domus ꝑter gorgẽq; nurũq; Nobilis alcmenæ &c.Hæc uirgo ꝑſtãtiſſimæ formæ fuit:adeo ut multi illã in cõiugẽ exoptarẽt:atq; peterẽt.tãdẽ cũ acheloo flumini ꝓmiſſa fuiſſet:& poſtremo herculi poſcẽti deſpõſata ortũ ob ipſius nuptias certamẽ ẽ:& ſupato acheloo herculi re ceſſit.Hæc ꝑterea a Neſſo cẽtauro ſũme adamata:& ĩ trãſitu fluminis rapta:ut clarius ubi de Neſſo: q cũ ſa gitta ab ĩſeq̃nte hercſe lætaliter uulneratũ ſe ſciret:ĩ amoris ꝓmiũ ueſtẽ Deianiræ uenenato ſanguĩe reſpſam dilectæ dedit:aſſerẽs ueſtimẽto uim eẽ reuocãdi herculẽ a q̃buſcũq; amoribus:q̃ cũ credula clã ſeruaſſet ca pto amore Yolis herculi trãſmiſit ĩduẽdũ:ut illũ ad ſe reuocaret:attamẽ cũ illud hercules ĩduiſſet:& ſudo re ſiccũ cruorẽ reſoluiſſet poriſq; hauſiſſet aptis:ui urgẽte ueneni ĩ rabiẽ uerſus ſeſe dimiſit ĩ ignẽ:& mortu us eſt.Et ſic Deianire uxoris munere iteriit.Theodõ.dicit bellũ habitũ cũ Acheloo huiuſmodi fuiſſe:ꝗ cũ deſideraret hercules Deianirã:& Achelous fluuius Calidoniã duobus alueis fere omnẽ aliquando irrigaret

& fata oĩa secũ trahere ab Oeneo Herculi peteti hac sub cõditiõe cõcessa: si Acheloũ ĩ unũ cogeret alueꝝ: & illũ sepiret aggeribus: q cũ nõ absq; maximo labore fecisset Hercules Acheloo superato Deianirã obtinuit.

De Gorge Oenei filia. Cap. XVIII.

Orgem Oenei fuisse filiam: testimonio Ouidii præmonstratũ est. Theodontius uero dicit Gorgem non fœminam: sed hominem fuisse: & in bello Thebano occubuisse.

¶ De Meleagro Oenei filio: qui genuit Parthenopeum. Cap. XIX.

Eleager filius fuit Oenei regis Calidoniæ & Altheæ: in natiuitate cuius refert Ouidius parcas tres ab Althea iã labore partus soluta uisas circa ignẽ stamia nentes: & cũ flãmis ignis stipitẽ posuissent dixere. O nũc nate erit æqua tibi cũ stipite uita. Qđ cũ audisset althea eis discedẽtibus surgẽs stipitẽ igni subtraxit: illũq; ne cõbureret cũ diligẽtia seruauit. Fuit hic meleager iuuenis insignis: & æuo suo fama clarissimus: & eodẽ Ouidio referẽte cõtigit: q Oeneus pater ex susceptis frugibus cũctis superis sacro ĩstituto honores ĩpẽderet Diana tãtũ: seu ĩdignatiõe: seu obliuiõe omissa. Quæ aduersus eũ turbata aprũ ĩmanẽ agris calidoniis ĩmisit cũcta uastãtẽ. Ad quẽ cõficiẽdũ cũ uocatu Meleagri cõuenissent oẽs adiacẽtiũ ciuitatũ ĩsignes iuuenes: cõtigit: ut athlas uirgo Oenei filia: seu secũdũ alios Iasii regis: forma & ætate cõspicua: & uenationũ expta ẽt aduocata ueniret. Quã cũ extẽplo Meleager amasset factũ est ut inita uenatiõe: cũ oẽs in aprũ irruerẽt: hæc ante alios oẽs illũ iaculo uulneraret. Qui postq̃ captus & occisus ẽ: Meleager uenatiõis princeps: seu amore ductus: seu qa sic expetebat usus: Athlanti: q̃ primo illũ uulnerauerat apri caput transmisit. Lactã. addit & pellẽ: q pcipuus apud uenatores habebaẽ honor. Quod ægre ferentes Plexippus & Thoseus: seu ut dicit Lactã. Agenor: fratres altheæ eidem athlãti caput oblatũ abstulerũt: seu auferre conati sũt. qobrẽ iratus Meleager ĩ eos irruit: & illos occidit. Cæteꝝ cũ calidones ob mortẽ apri festũ ĩgẽs celebrarẽt & dona portarẽt tẽplis: & iter eos althea tã ob mortẽ hostis q̃ ob gloriã filii lætabũda ĩcederet: audita fratrũ cæde repẽte turbata ẽ: & in uindictã potius q̃ in lachrymas irruẽs fatali sumpto stipite eum in flãmas iniecit: cõsumpto & Meleager cõsumptus occubuit. Home. in Iliade ea in orõne: ĩ qua phœnix conaẽ psuadere achilli: ut arma capiat aduersus troianos: lõgũ de Meleagro Oenei filio sermonẽ facit: & dicit q cũ ob homicidiũ auunculoꝝ suoꝝ plurimũ ab Althea matre execrareẽ ĩdignatus: cũ uenirent hostes usq; in uallũ callidoniæ ciuitatis nollet arma sumere: sed cũ Cleopatra marsippe Idei euinei filia: quã ẽt altionẽ uocat: eo q altionem auiã suã psæpe ploraret delectabaẽ ĩclusus thalamo: q post mortẽ fieri nõ poterãt. Attamẽ ex his q eũ ob cædẽ auunculoꝝ mortuũ putãt: sunt q credãt eũ nõ stipite cõsumpto: sed matris cõspiratiõe occisum. Barlaam ab ea fuste dũ dormiret occisum dicit. Paulus uero casu eũ post gloriã ĩterẽpti apri mortuũ putat: & inde fabulæ locũ adinuentũ fatalis stipitis: quẽ dicit radicale humidũ arbitrari: quo deficiẽte deficit & uita. Quacunq; tamen morte: uel qñcunq; assumptus sit ab hoĩbus: arbitrari uideẽ eum athlantis amicitia usum: & ex ea Parthenopeum filium suscepisse. Fuit enim Meleager & Venatio hæc famosa: ut testatur Eusebius in lib. temporum Atreo & Thieste regnantibus Micenis. anno mundi. iiii. mil. c.

¶ De Parthenopeo Meleagri filio. Cap. XX.

Arthenopeus filius fuit Meleagri & Athlantis: quã dicit Theodon. filiã fuisse Iasii regis Archadiæ & cũ eẽt acris ppositi uirgo: cõiugiũq; renueret: Dianã in uenatiõibus secuta est: tãdẽ pbitate uicta Meleagri eius usa cõtubernio illi Parthenopeũ pepit: quẽ eo q diu celauerit sic appellatus ẽ a matris putata uirginitate. Nã græcæ parthenias uirgo seu uirginitas sonat. de pulchritudine huius: & matris euẽtu re cognita elegãter scribit Statius ibi. Pulchrior haud ulli triste discrimen ituro: & infra p octo uersus. Huic aũt cũ plus eẽt aĩ q̃ uiriũ adolescẽtulus nõdũ pubes: plurimo belli succẽsus amore audiẽs argiuos duces in thebas ituros: ignara matre conuocatis populis cũ Adrasto rege reliquisset in obsidionẽ thebaꝝ uenit & ibidẽ ĩ pugna uulneratus occubuit. Cæteꝝ de isto lõge aliter sentit Seruius. Dicit. n. eũ Menalippe & martis siue Melamonis fuisse filiũ & Archadiæ regẽ: & pueꝝ admodũ thebana bella secutũ ut dictum est.

¶ De Tydeo Oenei filio qui genuit Dyomedem. Cap. XXI.

Ydeum Oenei regis fuisse filium Statius clare cõfirmat dicens. Sanguis hẽt luctu magni de stirpe creatũ Oeneos: & Marti nõ degenerare paterno. Accipies &c. Hoc ẽt cæteri uideẽ asserere: sed de matre qdã dissentiunt. Nã Lactan. eum filium fuisse dicit Altheæ Seruius ãt Euriboeæ. De hoc insuper clara recitaẽ hystoria. Dicit ante alia Lactan. eum e Calydonia discessisse qa Menalippũ fratrẽ suum in uenatiõe minus aduertẽter occiderat: & hic sequiẽ Sta. q multa iã nocte ĩbribus atq; pcellis fatigatus in argos ciuitatẽ uenit. ubi cum neminẽ nosceret & refugium q̃reret quo pnoctare posset ad regiã porticum uenit ĩ quã paulo ante Polynices thebanus pactiõe cum Etheocle fratre fcã de annuo ĩperio successiue ẽt madens deuenerat: & equum suum locauerat: & cum non satis capax duoꝝ locus uideretur ob mansionem non cedente Polynice in iurgium deuenerẽ & inde in certamen. Quod cum audisset Adrastus descẽdens eos pacificatos deduxit in regiam. Et cum uidisset Polynicem Leonis pelle tectum: & Tydeum apri: confestim ambiguum oraculum responsum quod consuluerat de nuptiis filiarum intellexit. Acceperat autẽ se illas daturum: alteram Leoni: alterã uero apro: & ideo cum iam eos cognouisset quasi sibi missos generos: Thydeo Deiphilem iunxit. Polynici autem argiam. Ipsi quidem Paulo ante hostes non solum affinitate sed amicitia integra e uestigio iuncti sunt: adeo ut ueniente tempore: quo secundum pactionem Polynices regnum a fratre debebat assumere. neminem ire legatum præter se ad repetendum pro Polynice regnum passus est. Cui cum denegatum fuisset præter ius & fas redeunti: ut ait Homerus: & post eum fere ad litterã Statius: insidiæ iussu Etheoclis appositæ sunt: & cum nocte in ĩcautũ qnquaginta milites irruissent: nulla ex parte territus ex pedito gladio in eos conuersus est & post longã atq; cruentã pugnam multis saucius uulneribus: uno excepto:

omnes occidit. Tandē cū adrasto & Polynice iā uno ex Deiphile suscepto filio Dyomede ad obsidionē uenit thebarꝝ cōuocatis amicis. Ibi āt cū tanq̄ rem suā ageret acriter sæpe pugnās die una a quodā Menalippo sagitta in mortē uulneratus est. Qd cū ipatienter ferret: seq; acerbitate uulneris in mortē trahi cerneret: fere in rabiē uersus sociis eius q eū uulnerauerat postulauit caput. Qui postq̄ illud multo sanguine fuso obtinuerūt: eiq; detulerūt: ipe nō aliter q̄ canis iā deficiens ceruici dentes īfixit: & illā dū bestiali ritu deuoraret: occubuit. hūc pterea ut Lactan. refert fuerūt: q ex marte genitū dicerent: sumpta facie oenei: nil aliud sentientes q̄ martem in natiuitate tydei adeo potentissimū significatorē fuisse: ut ei i gestibus suis simillimus appareret.

¶De Dyomede Tydei filio. Cap. XXII.

DYomedes ut satis uulgatū est filius fuit Tydei ex Deiphile. Hic Etholorꝝ dux cū cæteris græcis ad obsidionem Troianā accessit: apud quā adeo strenue se gessit ut post Achillem & aiacem græcorꝝ oīum fortior haberet & audacior. Nā pter occisos reges a se: & singulares pugnas aduersus Hectorem & Aeneā: aliosq; īsignes Troianorꝝ principes: & captos rhesi equos atq; palladiū Troianis subtractū eo in bello Martem uulnerauit: ut testat Home. in Iliade: sic & Venerem Aeneā ptegētem: ut Homer. primo: deinde dicit Virg. Tandem cum obtenta uictoria in patriā remearet: dicit Leontius ꝙ ab Egiale cōiuge: quæ suasiōe naupli patris Palamedis alteri adhæserat hoi: minime receptus est: Seruius qdem dicit ꝙ cū ipse cognouisset Egialem cum Cyllabaro Stheleni filio concubuisse uerecūdia ductus domū noluisse reuerti. Dicit insup Leontius: hoc illi impræcatū a dione fuisse: cū filiam uulnerauit. Is tamē indicto sibi exilio ad partes Apuliæ sese contulit: & occupato Gargano monte: ut uolunt aliq: eius in radicibus sypontum cōdidit ciuitatem. Alii arpū dicunt: & ibi cū multa passus fuisset: ut dicit Virg. socios in aues mutatos pdidit: & eo ꝙ ossa anchisis oraculo secū tulerit: dicit Seruius: eū ipsa ppessum: & ob hanc cām illa restituit. Aristoteles āt: ubi scribit de mirabiliū auditu dicit: Dyomedē ab Aenea p dolū occisum: & loca qbus īperauerat occupata eo tamen mortuo: ut Asserit Augustinus: ab īcolis deificatus est: eiq; templū cōstructū in īsula: cui diomedia ab eo nomen est: & post eius mortē socios ob dolorē necis eius in uolucres uersos: eosq; tēplū īcolere atq; circū uolare. Qd etiā affirmat Seruius dicens: has aues a latinis uocari diomedias: a græcis uero Erodyos: dicens insup eas græcis ad Italiā uenientibus applaudere atq; lætas occurrere: cū latinos fugiāt uehementer: eo ꝙ suæ originis memores sint: & ꝙ a latinis dux eorꝝ sit occisus. Theodon. uero dicit eas græcis applaudere & cæteris natiōibus esse īfestas: & singulis annis aquā rostris portātes tēplū Dyomedis pfundere. Sed qd sub fictiōibus lateat uidendū est: Dyomedē martem uulnerasse iō dictū puto: qa forsan cū Hectore pugnās q ob īsignē militarē eius uirtutē merito Mars dici poterat: illū uulnerauit. Sic & Venerē: qa æneā ueneris filiū uulnerasset: socios āt in aues mutatos dicit Theodon. iō factū: qa pyrrathæ effecti sūt adeo ueloci cursu remorꝝ suffragio discurrentes maria: ut uolare uiderent: eosq; græcis seruatis reliqs natiōibus fuisse īfestos.

¶De Menalippo Oenei filio. Cap. XXIII.

MEnalippus: ut Lactantio placet Oenei regis fuit filius: hic in syluis dum una cum Tydeo fratre uenaretur: ab eodem inaduertenter occisus est.

¶De Zesio. vii. Martis filio. Cap. XXIIII.

z Esius: ut ait Theodō. Martis fuit filius ex Hebe iuuētutis dea susceptus: mihi tñ oīno incognitus.

¶De Phlegia. viii. Martis filio: q genuit Coronim & Isionē. Cap. XXV.

PHlegias: ut dicit Lactan. filius fuit Martis: hōneq: elatus & īsuperos. hic aūt ut ait Seruius: filios habuit Isionem & Coronidem nymphā. Quā cū sensisset ab Apolline uitiatam: cōfestim ira parcitus templū eius delphis īcendit. Quāobrem iratus Apollo eū sagittis īteremit: eiusq; aīam apud inferos religauit: hac sub pœna: ut sub īgenti sedeat saxo ruinā minante: & semp illud casurꝝ suspicet & timeat de quo sic Virg. Phlegiasq; miserrimus oēs Admonet: & magna testat uoce per umbras: Discite iustitiā moniti: & nō tenere diuos &c. Phlegiā cōbussisse templū Apollinis: ut dicit Eusebius in lib. temporꝝ: cōtigit Dauni regis argiuorꝝ anno. xxii. anno uero mūdi. iii. mil. dcc. lii. Nūc qd ueteres de impensa Phlegiæ pœna senserint uideamus. Phlegias aūt dictus est a phlegon qd est flāma: & ideo martis recte dr filius: quia calidus sit & siccus: & ardores & īcendia cōpetunt. Quod aūt apud inferos dānatus sit: ea quæ dicta est pœna: putat Lucretius: ꝙ arbitrati sint ueteres anteq̄ ad corpora ueniant apud superos esse animas: & uenientes in corpora: quoniā inferi sumus respectiue ad supercælestia corporum: eas descendere ad inferos: & ibidem uarias habere pœnas. secundū uarias affectiones uel exercitia: & sic Phlegias in hac uita inter mortales uiuēs ad hāc pœnā dānatus est: quā talem ītelligit Macrobius: ubi de somnio Scipionis sic dicens. atram silicem lapsuram: & cadenti similē illorꝝ capitibus īminere: q arduas ptātes: & infaustā ambiunt tyrannidē nunq̄ sine timore uicturi & cogentes subiectū uulgus odisse: dum metuant semp sibi uidet exitiū excipere qd merentur.

¶De Coronide nympha filia phlegiæ & matre æsculapii. Cap. XXVI.

COronis nympha: ut ait Seruius: filia fuit phlegiæ: quæ cum forma præclara eēt placuit Apollini: & ab eo uitiata est: atq; ex eius concubitu filiū concepit: qui postmodū Aesculapius appellatus ē.

¶De Isione filio phlegiæ: qui genuit centauros. Quorꝝ hæc sunt noīa. Euritius: Nessus: Astilus: Ophionides: Grineus: Rhetus: Orneus: Lycidas: Medem: Pyserior: Taumas: Mermeros: Pholus: Menelas: Abas: Eurinomus: Hyreos: Hymbrus: Ceneus: Alphidas: Elops: Pacreus: Lycus: Cromis: Dictis: Pharcus: Bianor: Hedianus: Licetus: Hypason: Thereus: Ripheus: Demoleon: Plageon: Hylon: Ephynous: Damus: Dorylas: Cyllarus: Hyllonone fœmia: Pheo: Tomus: Theboas: Pyretus: Ethodus: Ephydupus: Nesseus: Odites: Stiphelus: Bromus: Antimacus: Elimus: Pyramus: Latreus: & Monicus & alios & hos pter genuit pithoū. Ca. XXVII.

Sion phlegiæ filius ꝓhibet a cunctis. Hũc aliqui uolunt Iouis miseratiõe in cælũ assumptũ:& eius secretariũ atq; Iunonis effectũ:ubi elatus officio ausus est Iunonẽ de stupro interpellare: quæ Ioui cõquesta eius iussu nubẽ in sui similitudinẽ exornauit. Isioniq; loco sui apposuit. Qui cũ ea iacens ex illa cẽtauros genuit:& cũ a ioue de cælo fuisset deiectus in terras:ausus ẽ apud mortales gloriari se Iunonis potitũ cõcubitu:quobrem ictus fulmine apud inferos rotæ uolubili:& plenæ serpentiũ alligatus continue reuolutioni dãnatus est. Vnde dicit Ouid. Voluitur Ision:& se sequiturq; fugitq; &c. Huius autem figmenti ratio potest esse talis Ision thessalus fuit:& Laphitaꝝ dominus:regni præter modũ auidus adeo:ut per tyrannidẽ occupare conatus sit. Iunonẽ aũt nunc aerem:nunc terram diximus:& reginam regnorũ atq; diuitiaꝝ:quæ inquantũ terra & regnum in terris:& aliquid stabilitatis uidetur protẽdere:& inquantũ aer q lucidus est splendoris aliquid uidetur addere regnis:qui tamẽ fugitiuus est:& in tenebras uertitur facile. Nubes aũt solis opere ex uaporibus aqueis seu humẽtis terræ surgentibus:& in aere cõdensatis cõficit̃ natura sua caliginosa uisui sensibilis.manu aũt incõpræhensibilis:& nullis firmata radicibus a uentis huc illuc ĩpellit̃: & demũ aut in aerẽ a calore resoluit̃:aut in pluuiam a frigore uertitur. Quid ergo ex dictis? Pro nube nõ regnũ intelligemus:sed quoniã in Iunonis effigiẽ apponit̃ id dicemus:qđ in terris uiolentia possidemus:cui regni similitudo nõnulla est:inquãtũ uti rex suis subditis dominat̃:sic & is:qui uiolẽter possidet:dũ uires suppetunt suis ĩperare uidet̃. Sed uti inter limpidũ aerem:& condensatã nubẽ grandis est differentia: sic iter regem atq; tyrannũ.aer fulgidus est:sic & regiũ nomẽ. Nubes obscura est:sic & caliginosa tyrannides. Regis amabile nomẽ. Tyranni tetrũ & odibile. Rex tronũ conscẽdit suũ regiis insignitus notis. Tyrannus occupat dominiũ armis horridis circũseptus. Rex per quietẽ & lætitiã subditoꝝ. Tyrannus per sanguinẽ & miseriã subiacẽtium. Rex pacẽ augmẽtũq; fideliũ totis exquirit uiribus. Tyrannus rẽ suã curat per exterminiũ alioꝝ. Rex in sinu amicoꝝ qescit. Tyrannus amicis fratribusq; semotis in satellitũ scælestorumq; hoĩum aĩam suam ponit. Quãobrẽ cũ in se:ut patet:diuersissima ista sint:rex splendidus aer merito fingi põt:& ei est aliquid stabilitatis annexũ:siquid dici põt stabile in caducis:ubi tyrannus respectiue turbulẽta nubes est nulli stabilitati annexa:& quæ facile resoluatur:seu a furore subiacentiũ:seu ob desidiã amicoꝝ. His ꝓmissis arbitror qđ sibi uelit fictio abq; difficultate uidebimus. Assumit̃ ergo tũc in cælũ Ision:cũ celsa aĩo cõtẽplamur:utputa regnũ: purpuras:splẽdores egregios:eximiã gloriã:potentiã inexhaustã:& quæ stultoꝝ iudicio regũ infinita sunt cõmoda:nec inmerito Iouis atq; Iunonis uidemur secretarii facti:dũ qđ ad eos attinet: q̃si ex specula deitatis ꝑsumptuoso speculamur aĩo. Et tunc in iunonis desideriũ trahimur:dũ hos regios factus aliud q̃ sint: stolido iudicio arbitramur. Tũc aũt iunonẽ interpellat de stupro Ision:q̃do nulla præuia rõne:nullo iusto suadente titulo in id priuatus hõ conatus exponit:ut regno uiolẽter præsit. Sed qđ sit:si forsitan aliqđ perinde q̃ritur? Illi nubes Iunonis effigiẽ habẽs apponit̃:ex quo cõcubitu:occupantis.s.& occupati ĩperii ilico nascunt̃ cẽtauri:fuere qdẽ cẽtauri hoĩes armigeri elati aĩ:& ĩmoderati:ac in oẽ nefas proni.uti satillites cernimus:& stipendiarios:& ministros scelerũ:ad quoꝝ uires fideq; confestim recurrit tyrannus. Qui iõ ex nube nasci dicunt̃: qa ex substantiis umbratilis regni.i.subditoꝝ eoꝝ emungunt̃ stipendia:ex quibus in eorũ exterminiũ impii nutriuntur. Demum Ision a Ioue in terras e cælo pellitur.i.a natura rerum. Post q̃ enim cupidus ĩtrauit dominium omissis cogitationibus splendidoꝝ:quibus spe blanda:& fallaci existimatione oblectabatur: in anxias certasq; trahitur curas:dum.s.nocere incipit:quibus laboribus quantũcunq; continuis & amaris plenum sit ĩperium. Hic insuper quoniã se cum Iunone concubuisse iactasset.i.se regem dicere ausus est:fulminat̃ a Ioue eo.s.fulmine quo exuruntur insipidi:qui dum se somniantes alis in cælũ euehi arbitrantur:somno excussi repente se reperiunt præcipitatos in terris. Nam dũ turgido spiritu elati quantũcũq; uiolentia populoꝝ ĩperiũ teneant:in se redeũtes stolide ambitionis somnũ ab oculis pellunt:aduertunt quos angores intrauerint quas ambages:quos timores:quasq; incognitas ante perplexiones:qua aĩaduertentia non aliter q̃ ab ignito fulmine cruciant̃. Qui cruciatus si peccato aliquo eo tenente tyrannidẽ finiret̃:non apud inferos supplicio rotæ uolubilis dãnaretur:sed quoniã in pectore talis absq; quiete aliqua circulari motu assidue circũuoluit̃ & ueteres innouantur & nouæ superadduntur:dum hinc huius insidias:inde uires illius:illinc dei iudiciũ timidus expauescit. Rotæ infixus uolubili dicitur. Quæ ideo plæna serpentum fingitur:quia curis nõ solũ assiduis: sed etiã mordacibus agitat̃. Seu aliter & breuius. Nubem regni dicemus fore spem sumptã:quã nõnulli sibi male suis uiribus mensuratis certissimã faciunt. Quæ ideo similis Iunoni fingitur:quia sperãti iam speratum possidere uidetur:nec aliter secum q̃ si possideret:de re sperata disponit:& hic fit:ut ex hac tam certa spe: ut effectum consequat̃:sperans sibi uires præparat:& sic agente spe.i.nube centauri oriunt̃.i.præparant̃ & cũ ad cõsequendũ opere qđ iã spe tenet insipidus:ĩtrat labores adeo ut omittat cogitationes splendidas & in turbulẽtias deueniat necesse est:& sic a Ioue.i.a luce & splendore cogitationũ cadit:seu deiicit̃ in terras & fulminatus uexetur in rotã ut dictũ est. De hac aũt rota aliter sensisse uidet̃ Macro. illos.s.radiis rotaꝝ pẽdere districtos: qui nihil consilio ꝓuidentes:nihil rõne moderantes:nihil uirtutibus explicãtes:seq; & omnes actus suos fortunæ cõmittentes casibus fortuitis semp rotant̃. Alii uero ubi Ision Iouis & Iunonis secretarius dicebatur senserunt Isionem augurem fuisse:eo ꝙ in aere caperentur auguria per quæ secreta.i.ea quæ futura sunt solum a talibus cognosci credebantur. Quod autem ex nube genuerit centauros uolunt nil aliud intelligi: q̃ ꝙ prætio satellitum fidem aucupent:quæ sic facile dissoluitur alio superueniente munere ut nubes fit. Dicit præterea Fulgentius dromocridem in teogonia scribere Isionem in græcia primum regni gloriam affectasse:& sibi centũ equites primum omnium cõquisisse:ex quo cẽtauri.i.centũ armati. Sed ego miror Isionem primũ apud græcos regnũ optasse:cũ constet ante tẽpora Isionis multos fuisse sycioniis & argiuis reges: qui & græci sunt. Fuit.n. Ision danao ĩperãte argiuis:posset tamẽ hic respõderi alios reges:q eũ ꝓcesserũt sponte populoꝝ

rum quibus imperauerant extitisse. Ision aũt primus fuit q per uim & tyrãnidẽ regnũ occupare conatus est.

¶De Centauris Isionis filiis in generali. Cap. XXVIII.

CEntauri Isionis & Nubis filii fuere: ut pmonstratũ est. Hos uolunt qdã apud thessaliã æquos ante alios domuisse & isignes euasisse eqtes: & qm̃ centũ cõuenere iuicẽ centauri dicti q̃si centũ armati uel cẽtũ martes: nã græcæ arios mars ẽ. seu potius cẽtũ auræ: nã sicut uentus uelociter euolat: sic & hi centũ uelociter currere uidebanť. Verũtamẽ hæc latina ætimologia ẽ: quã græcæ dictiões minime partiunť. Ex eis talẽ refert Serui. fabulã: ꝙ cũ qdã Thessalus rex bobus Oestro exagitatis satellites suos ad eos reuocandos ire iussisset: & illi cũ cursu pedestri nõ sufficerẽt ascẽderunt æquos: & eoꝝ uelocitate boues cõsecuti: eos stimulis ad tecta reuocarunt. Sic hi uisi aut cum irent uelociter: aut cum eoꝝ eq circa flumẽ peneon potarent capitibus iclinatis locum fabulæ stulta credulitas adinuenit: q̃ arbitratum est unum eẽ aial ex æquo & hoĩe cõpositũ & sic postea semp pictũ ẽ. Hi tandẽ elati hoĩes in nuptiis perithoi cibo pleni uinoq; madẽtes sponsam perithoo auferre conati sunt: sed resistẽte Theseo supati. Virg. ãt dicit illos fuisse laphitas. Eos autẽ superari atq; deleri Mars passus est: eo ꝙ illi sacrum non exhibuissent cum diis cæteris adolessent. Quasi ex hoc uelint: qa obmissa Martis seueritate: epulis & potationibus uacantes effœminati sint: & sic superati. Si quid præter hoc ex eis hic fictionis haberetur: satis supra ubi de Isione declaratum est.

¶De Euryto Isionis filio. Cap. XXIX.

EVrytus ex Cẽtauris unus: ut refert Lactã. in domũ Oenei regis Calydoniæ ueniẽs Deyaniram quã paulo ante Hercules petierat & fidẽ pstauerat se illã in uxorẽ ductuꝝ: postulauit in coniugem. Oeneus uim timẽs spopõdit: & cõstituto die dũ nuptias Eurytus celebraret: supuenit Hercules: & inito cũ cẽtauris ibidẽ existẽtibus certamĩe eos occidit. & Deyanirã sibi m̃rimonio copulauit. Ouidi. uero nõ sic: qnimo dicit: ꝙ cum pithous duxisset Hippodamiã cõiugẽ & posuisset in antro mensas centauris & ipsi epulantes uino plurimo caluissent: in lasciuiã uenere & audaciã nimiam: & capiente Euryto Hippodamiã atq; trahente eã: isurrexit perithous atq; theseus: & turbati casu aduersus eũ & socios iniere pugnã: & cũ abstulisset Theseus Hippodamiã Euryto eum conantẽ manibus cratere sumpto interfecit.

¶De Astilo ex cẽtauris uno uate: Isionis & Nubis filio. Cap. XXX.

AStilus ex centauris fuit unus: & quoniam augurio ualebat futura prænoscens fratres monuerat ne bellum aduersus Laphitas assumerent. Tandem cum se una cum eis ĩ nuptiis reperiret: uideretq; Driantem acriter insistentem cedentemq; misere quos contingere poterat: & ex suis etiam plures fugientes timens illius uirtutem & ipse fugã cæpit nessoq; centauro fugienti dixit: ut dicit Ouidi. Astillus ille etiam metuenti uulnera nesso. Ne fuge ad herculeos inquit seruaberis arcus &c.

¶De Nesso Isionis & Nubis filio. Cap. XXXI.

NEssus ex cẽtauris famosissimus fuit: hic cũ uersutus hõ plurimũ eẽt: & fuga manus euasisset laphitaꝝ: in calidoniã abiit: & secus Hebenũ eiusdẽ regiõis fluuiũ morã trahẽs: Deyanirã filiã Oenei regis amauit: tractu uero tpis cõtigit ꝙ eunte Hercule a Calidonia uersus patriã una cum Deyanira cõiuge ab Hebeno fluuio pluuiis turgido detẽtus ẽ. Cui nessus q̃si obsequiũ pstaturus obtulit se. si natãs uellet transuadare fluuiũ: Deyanirã in ripã alterã delaturũ. Quod Hercules annuit. Veꝝ cum transuadasset uelociter nessus: hercule adhuc natãte: ratus suo ardori cõcessum tẽpus: aura ocior cũ Deyanira fugã arripuit. Hercules ãt sumpto arcu: sagitta eum cõsecutus est. Qui dũ se sauciũ cerneret: & pituꝝ agnosceret: ne iultus occũberet: nouã cõmẽtus fraudẽ: cõfestim uestimentũ sanguine suo perlitũ exuit: & q̃si munus amoris deyaniræ dono dedit: hãc illi afferens eẽ uirtutẽ: ut si illoꝝ seruareť: posset ab oĩ amore forẽsi in suũ reuocare Herculẽ: dũmodo id ageret ut illo indueret hercules. Quod credula Deyanira seruauit: & post tẽpus: dũ herculẽ amore Iolis captũ in suũ reuocare uellet: illũ: ut latius in sequẽtibus exprimeť: occidit. Nessus ãt uestimẽto dato expirauit: ut uaticiniũ ipleret astili. Statius hũc hebenũ fluuiũ ob mortẽ nessi centaureũ cognominat. Et Luca. de eo dicit. Et meleagreã maculatus sanguine Nessi Hebenos calidona secat &c.

¶De reliquis centauris Isionis filiis. Cap. XXXII.

OPhyonides: Grineus: Rhethus: Orneus: Lytidas: Medon: Pisenor: Taumas: Mermeros: Pholus: Menelas: Abas: Eurinomus: Yreos: Ymbrus: Oeneus: Aphidas: Elos: Patreus: Licus: Cromis: dictis Phareus: Bianor: Gedianus: Liceus: Hypason: Tereus: Ripheus: Demolcõ: Phlageon: Ilon: Ephinous: Damus: Dorylas: Cyllarus: Ilionome fœmina: Thomus: Theleboas: Pyretus: Ethodus: Phidupus: Nesseus: Odites: Stiphelus: Bromus: Antimachus: Elimus: Pyramus: Latreus & Monicus: oẽs fuere centauri Isionis & Nubis filii: & in nuptiis perithoi: aut cæsi: aut fugati a Laphitis: ut late in suo maiori uolumine testatur Ouidius.

¶De Perithoo Isionis filio: q genuit Polipitẽ. Cap. XXXIII.

PErithous nõ ex nube apposita: sed ex coniuge fuit Isionis filius: ut dicit Ouid. duxerat hippodamẽ audaci Isione natus &c. Hic ut ferť: amicitia itegra Theseo atheniẽsi iunctus fuit: & cũ hippocatiã secũdũ Lactã. Secũdũ ãt Ouidiũ Hippodamiã duxisset uxorẽ: ut ait Seruius: circũuicinos populos cõuocauit ad festũ: ex quo secutũ est: cum in nuptialibus sacris cæteri honorarentur dii: solus Mars omissus est: quã ob causam indignatus centauris indignantibus immisit furorem: qui surgentes aduersus Laphitas in pugnam: ut supra dictum est: plures ex centauris cesi occubuere. Lactantius uero dicit hoc in certamine Laphitas fuisse deletos: quod intelligendum est de his laphitis qui centauri erant. Perithoum insuper uolunt Hippodamia mortua seu ea uiuente: & forte repudiata: cum Theseo amico suo conuenisse: qui tunc forte celebs erat: se nisi ex Iouis genitis sumpturos uxores: & cum iam Theseus Helenam rapuisset: quæ Iouis & Ledæ filia habebatur: nec altera nosceretur ĩ terris ea tempestate a Ioue genite præter

proserpinam Plutonis cõiugẽ:cũ in cælũ nequirẽt ascendere:ad ĩferos eã rapturi declinauerunt. Ve℞ cerberus aduersus Perithoũ ĩsurgẽs:illũ primo ĩterfecit ĩpetu:quẽ dũ iuuare conaretur Theseus: in magno uitæ fuit discrimine:& ultimo a Plutone detetus est. Tãdẽ redeunte Hercule ab hispania Gerione supato : & pda ĩgenti diuite:audito pithoi ĩsortunio:& captiuitate Thesei a trenaro specu descẽdit ad ĩferos:ut tragœdus testat Seneca in tragœdia Herculis furẽtis. Cui obuius cerberus factus:ut in eadẽ tragœdia plenius dr̃:ab Hercule uictus atq; triplici ligatus cathena Theseo cõcessus est. Aliq uolunt cerbero ab Hercule barbã decerptã: quẽ liberato Theseo. p trenaron ad superos triplici traxit cathena ẽt renitentẽ. Pomponius aũt in cosmographia scribit circa Euxini sinus ĩtroitũ haud longe ab heraclea urbe acherusiã specũ esse:ad manes usq;:ut fama fert:peruiũ:& ex eo ad superos aiunt incolæ cerberũ tractũ. Sũt ꝑterea nõnulli:q ad augendã fabulæ fidẽ:cũ uenenosis herbis locus abũdet:dicãt eas primo ex spuma tracti cerberi natas:nec in ꝓcessu a quoq̃ euelli potuisse. Quod hac historia fictũ est:æque ad historiã ꝑtinet. Nã cũ clam latronũ more non tanq̃ strenui iuuenes rapturi ꝓserpinã iuissent Perithous & Theseus:nocte a cerbero cane perithous:ut legit̃ occisus est: & ab ĩcursantibus detentus Theseus pro cuius liberatiõe Hercules ad ĩferos descendẽs. i. in regna molossorũ primo claua occurrentẽ:& oĩa audentẽ canẽ domuit:atq; ligauit:& Theseũ sub ĩterminatione belli plutoni repetiit:qui illi cõcessus est:& sic cũ cane in aticã seu boetiã rediere. Per barbã cerbero euulsam audaciã atq; robur debemus ĩtelligere:q̃bus canis priuatus est. Nã exptus Herculis clauã: & uisa uiri cõstãtia timidus atq; mutus effectus se uictũ confessus est. Est enĩ hoĩbus barba a natura cõcessa in testimoniũ uirilitatis:ut in moralibus placet Gregorio. Hãc enĩ quotiẽs tãgimus aut uidemus nos eẽ uiros meminisse debemus: & nobis ab his:quæ minimæ uirum deceant cauere monemur. de reliquis alibi dictum est.

¶De Polypite Perithoi filio. Cap. XXXIIII.

POlypites perithoi fuit filius:& Hippodamiæ:ut Home. in Iliade:dũ dicit. Illos aũt ducebat fortis bello polypites filius pithoi quẽ ĩmortalis genuit Iuppiter. Hũc polypitẽ pithoo genuit gl'iosa hippodamia. ut p eũdẽ Home℞ patet ĩ catalogo græco℞:cũ eis ĩ Troianã expeditionẽ iuit.

¶De Britona Martis. ix. filia. Cap. XXXV.

BRitona seu Briton nympha fuit cretensis:& ut Lactantius asserit:martis filia : quæ cum uirgo adhæsisset Dianæ:& ꝑpetuæ facto uirginitatis uoto uenatiõibus uacaret:eo ꝙ formosa eẽt:Minoi regi cretẽsiũ placuit. Qui cũ ei renitenti uiolẽtiã uellet ĩferre:nec aliunde uirgini appareret effugiũ se in mare dedit præcipitẽ:& sic ab undis absorta est:contigit postea ut piscato℞ retibus traheret̃ eius cadauer in littus:porro:seu Dianæ:seu Martis turbatione factũ sit:pestis ingens insulæ ĩmissa est:quã uidebant cessare nõ posse incolæ:nisi Dianæ ĩstituissent tẽplũ:& eã dicthynã appellarẽt:eo ꝙ piscatorũ retia: quibus in terram deductum est britonæ cadauer dithia nominentur.

¶De Euanne. x. Martis filia & Capanei coniuge. Cap. XXXVI.

EVannes:ut Theodontio placet Martis fuit filia : ex Thebe asopi fluminis coniuge suscepta. Quæ quidẽ Euannes cõiunx fuit Capanei insolentissimi hoĩs. & ex eo filium peperit:quẽ Sthenelũ uocauere. Credo ego hãc ferocissimã fuisse fœminã:& ideo Martis dictam filiam: Quã ferunt adeo Capaneũ uirum suum dilexisse:ut dũ fulminatus apud Thebas eius funeralia exercerentur : poneretur q; Capanei cadauer semiustum in rogũ:ferre non potens tam ingentẽ animi dolorẽ:sese iniecisse flãmis illud urentibus:& sic una cum uiro exustam & ĩmixtis cineribus in urnam depositam.

¶De Hermiona. xi. Martis filia:& Cadmi coniuge. Cap. XXXVII.

HErmionã poetæ dicũt Martis & Veneris fuisse filiã:eãq; relicta spinge:a Cadmo theba℞ rege in cõiugẽ ductã. huic Vulcanũ aiunt mõile fecisse pulchritudĩs ĩsigne sed ĩfausti ominis portãti:& hoc ob odiũ in eã susceptũ:q̃d ex adulterio cõiugis nata sit. Ex hac insup Cadmus. iiii. suscepit filias:& postremo:ut aiunt in serpentes uersæ:in mortẽ usq; mansere. Cuius fictiõis abscõditũ hoc esse põt. Primo Veneris filia fuit Hermiona. quãtũ ad Cadmũ:qa pulchritudinis seu facetia sua potens fuit in Cadmũ uenereas ĩmittere flãmas. i. libidinosam flagrantiã:q̃d Veneris est:& hoc inq̃tũ ob ipsius desideriũ Spingem pristinã coniugẽ abdicauit. Martis uero filia iõ dici põt:qa eidẽ cadmo cã fuit belli. Nã ut dicit Euseb. palefactũ inducens in testẽ Spingos: ꝓpter zelũ Hermionæ a Cadmo:cuius erat uxor discessit : & confestim in eum bella cõmouit:& sic Martis filia. i. belli cãm Cadmus assumpsit uxorẽ. Monile autẽ infaustũ a Vulcano conditũ accipi põt ꝓpter infaustũ huiusce matrimonii exitũ:eo ꝙ ab amphione & zeto regno priuati : & in exilio pulsi sunt. Q̃d aũt in serpentẽ uersa sit:põt ĩtelligi:seu qa exul circa ĩfima uti serpẽtes ĩcedunt:se cũ uiro exercuit:ubi dũ regnaret uacabat excelsis:seu:qa p diuersa post exiliũ:nunc huc: nũc illuc errauere ut serpẽtes. seu qa affecti senio pectus in terrã uersum uti serpentes faciunt:q pectore gradiunt̃ incessere.

¶De Hyperuio. xii. Martis filio. Cap. XXXVIII.

HYperuium Martis fuisse filium asserit in libro naturalis hystoriæ Plini. de quo nil aliud reperisse memini:nisi ꝙ idem Plinius dicit eum. scilicet primum fuisse:qui occidit aĩal: & ob id puto cum opus sæuum uisum sit:Martis filium dictum.

¶De Etholo. xiii. Martis filio. Cap. XXXIX.

ETholus Martis fuit filius:ut Pli. in libro naturalis hystoriæ testatur:eiusq; fuisse compertum iaculum dicit. Credo ego hunc Etholum regem fuisse Etholiæ:& ab eo forsan denominatam fore regionem illam:in qua cum bellicosi plurimum populi sint:& ipse Etholus:ut in euentũ eius ostendit cum bellicosus homo esset:ab ipsis Etholis Martis filius dictus est.

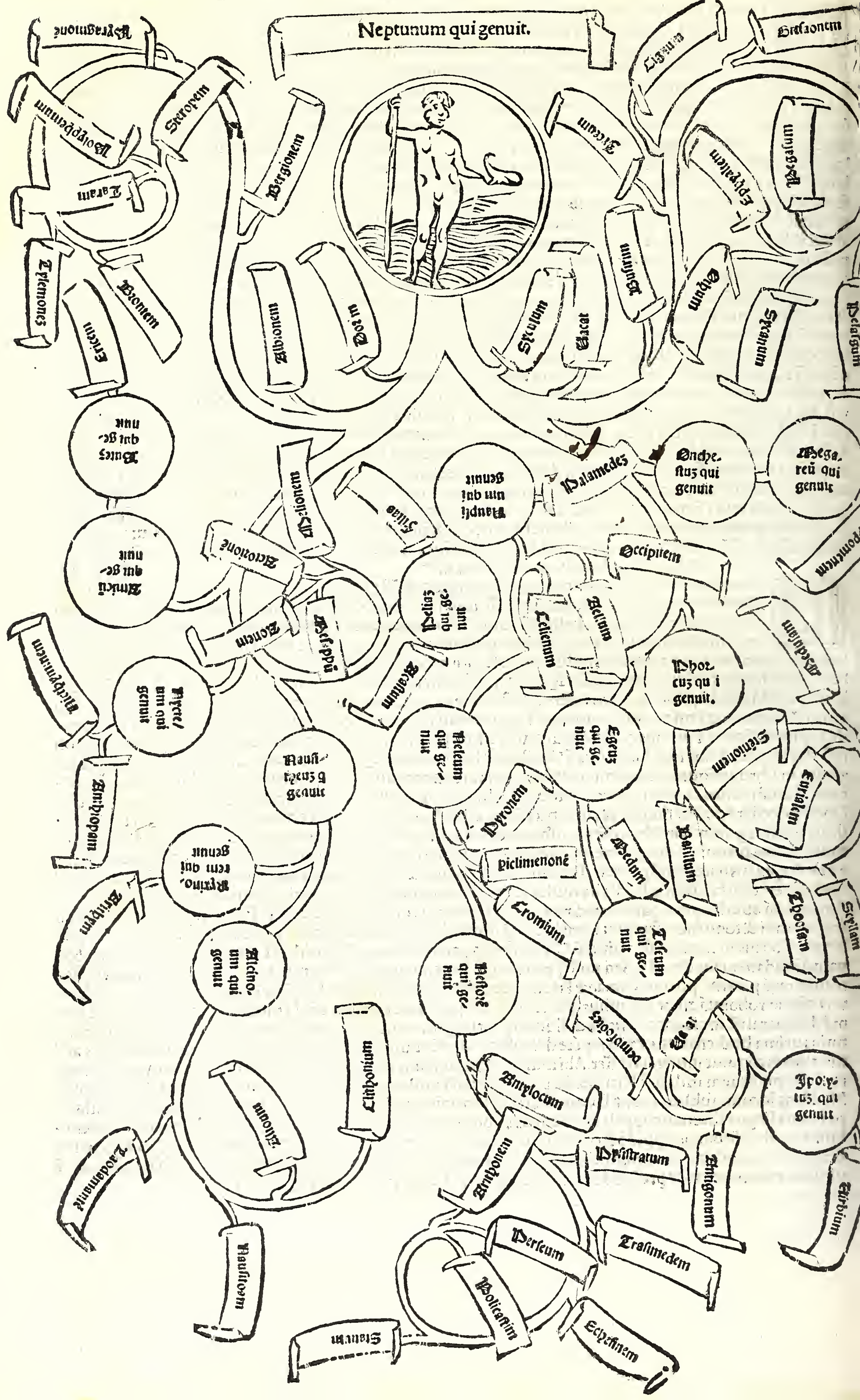
¶De Remo. xiiii. & Romulo. xv. Martis filius. Cap. XL.

REmus & Romulus seu Romus:ut ueteres asseruere Romani:Martis fuere filii:ex ilia uestali uirgine suscepti.Ex qbus ubi de fastis refert Ouid.ꝙ cū ilia ūrna sumpta iret aq̄ latura ꝓ sacris sub salice fessa cōsedit:& canētibus auibus ī sōno soluta:a Marte uisa & oppssa ē:ei uero dormiēti uisum ē:se ī cōspectu igniū uestaliū stare:& ī focos uittas laneas:qbus obumbratū caput hēbat cecidisse: & eis duas cōsurgere palmas:quaꝝ altera maior ramis totū occupauerat orbē.Quas cū moliret̄ patruus excidere:a pyco martia aue:& lupo tutatæ sūt.Quæ cū ex eo cōpressu:quē dormiēs passa fuerat:gemios pepisset:iussu amulii regis albanoꝝ patrui sui:ut ꝑiceret̄ ī tyberī delati:cū ītumuisset pridiāi hymbris cā flumē nequæūtes delatores deuenire ad alueū:illos ī ripā deposuere:ibi aliq̄diu a pyco nutriti:aduenit lupa q̄ catulos ꝑdiderat & admotis labellis eoꝝ uberibus eos educauit.Figmēti huius rō satis sumit̄ ex romanoꝝ annalibus.Hēt̄.n.ꝑ cōperto iliā ex īcognito p̄re uno ꝑtu Remū & romulū pepisse:sic uittæ uirginitatis testimoniū ferētes ī ignē cecidere:duo nati duæ fuerūt palmæ:qa uictoriosi fuere iuuenes:sed alter magis.s.Romulus q romanū fūdauit īperiū:ḋ qḋ oīs orbis suis & suoꝝ.s.uictoriis subactus est. In hoc sæuire uoluit patruus dū abiici iussit.A pyco āt educatos iō dixere:qa pycus formicis alat̄:ꝑ q̄s agricolæ ītelligunt̄:sic:& ipsi a fausto pastore regio:q & agricultor erat collecti:& seruati sūt:& a lupo nutriti ēt sūt:q̄m ab accha laurētia faustuli cōiuge iactati & m̄rna solertia gubernati fuere:quā lupā uocauere:eo ꝙ nobile scortū fuit:& tales nūcupant̄ lupæ:ob auaritiā:cā cuius pudicitiā ꝓstrauere:& ide ī hodiernū usq; cellulæ taliū lupanaria appellant̄.Qḋ āt ex Marte geniti sint ad cōtegēdā cōditoꝝ tā īclytæ gētis īfamē originē adīuētū ē:cōuenictibus ēt moribus iuuenū figmēto:nā rapaces & p̄dones & elati aī atq; bellicosi fuere:de qbus dicit Titus Li.qḋ cū Amulius numitorē fratrē regno expoliasset:Lausum eius occidit filiū:& iliā ad auferēdā spem ꝓlis uestalē dicauit uirginē:ex q̄ cū nati gemini:& iussu Amulii eēnt expositi:a Faustulo reꝝ conscio æducati:& ad ætatē usq; puberē deducti cū rapinis & latrociniis uacarēt:stirpis eoꝝ facti cōscii & fraudis Amulii ex cōposito cū captiuis a sociis duceret̄ alter:& alter q̄si accusator cū cōsociis ad Amuliū uenissent:cōsurgētibꝰ hic accusatore ide accusato ī regē:eū occiderūt:& genus ꝓfessi suū:auo eoꝝ Numitori seni regnū restituere.Ipsi uero:ubi nūc roma ē sibi cōdidere urbē.Et dū de se utrq; nouæ urbi nomē uellet īponere:in hāc cōcordiā ex cōposito deuenere:ut si qs faustius sūpsisset auguriū ex diuersis mōtibus:is nomen īponeret ciuitati. Ex quo secutū est:ut sex uultures uideret Remus.xii.Romulus q̄obrē q̄m plures uidisset.Romā a se nūcupauit urbē:remus āt postea qa sulcū loco muri signatū cōtra edictū Romuli supasset:seu aliā ob cām:a Romulo uisum sit:a Fabio Romuli duce remus cultro pastorali occisus est.Et sūt qui arbitrent̄ eū ibidē sepultū ubi futuri muri uestigiū trāsgressus ē:ostēduntq; hodierni pyramidē in muro saxis in altū egestā cadaueri eius superædificatam.

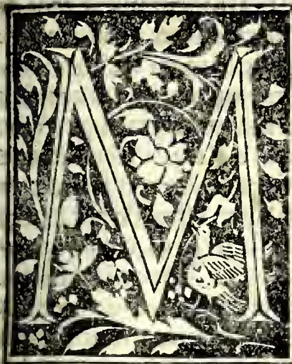
De Romulo tantum.xv.Martis filio. Cap. LI.

ROmulus Iliæ & Martis fuit filius:ut supra ꝓxio mōstratū ē.Esto dicat Seruius hūc Romū appellatū fuisse.Veꝝ ꝓ Romo Romulus blādimēti cā dictū.Nā gaudēt diminutiōe blāditiæ.Hic q̄dem primus fuit romāoꝝ rex bellicosissimus hō adeo:ut merito Martis filius crederet̄.Nulla.n.ei q̄es unq̄ fuit.Hic multos ex adiacētibus urbi populos armoꝝ ui suæ ditiōi subegit.Et quoniā uir belloꝝ fuit pauca sacra apud nouū populū:quē ex fugitiuis & latrōibus asylo facto cōgregauerat:& sabinas mulieres fraude captas cōgregatis cōcesserat:īstituerat.Sed iter alia laurētalia ītulit:hāc ob cām:ut dicit Macrobius:qa ut Macer ī hystoriaꝝ libro refert.Faustuli cōiugē accā laurētiā Romuli & Remi nutricē:regnāte Romulo Carutio cuidā tusco diuiti nuptā auctāq; ꝑmortui Carutii hæreditate:Romulū quē nutriuerat hæredē liq̄sset.& sic ob id pietatis cā festū laurētaliū īstitutū.Nōnulli aliter opinant̄ dicētes nō a Romulo sed ab ipsa Acca laurētia hoc ītroductū sacrū:& a Romulo cōtinuatū.Quæ opinio roborari uidet̄ auctoritate Fulgētii:q in libro antiquoꝝ sermonū dicit sic.Acca laurētia romuli nutrix cōsueuit ꝑ agris semel ī anno sacrificare cū.xii.filiis suis sacrificiū p̄cedētibus:unde dū unus mortuus eēt:ꝑp nutricis gratiā Romulus in uicē defuncti succedere pollicet̄:unde & ritus ꝓcessit cū.xii.&.hi.xii.q sacrificarēt deinceps Aruales dicti sūt fratres sicut Rutilius geminus in libris pōtificalibus memorat.Hic insuꝑ annū:primus Romanis ex.x.mēsibus ordinauit.Quoꝝ primū a Marte patre martiū appellauit:p̄terea centū fore patres instituit:quos Senatores nūcupauit:& q ex his nascebant̄ patricii dicebant̄.Inde sedato sabinaꝝ ob raptū mulieꝝ:bello diuisit in curias:& equitū tres cēturias descripsit:& alia multa fecit bellica:potiusq̄ pacis tpa ꝓspectātia.Inde multaꝝ īsignis uictoriaꝝ:dū apud capreas paludes:ad recensendū exercitū contionē hēret coorta subito tēpestate maxima cū fragore cæli & tonitruoꝝ strepitu īgenti:atq; dēso nymbo cōtectus ē.adeo ut eius cōspectus auferretur a plebe:nec ulterius in terris postea uisus ē.Creditūq; ē a patribus:eo ꝙ plebi uideret̄ fauere nimis:trucidatū & in paludē cadauer eius deiectū.Sed postq̄ plebs nobilitatis metu aliq̄diu tacuit a nōnullis initio facto:deū deo natum regē parentēq; urbis Romanæ salutare cœpere:& uota exhibere.Quā stolidā opinionē unius nobilis uiri cōsilio roboratā aiunt.Nā iulius ꝓculus q ex stirpe Aeneæ creditus cū Remo Romuloq; alba relicta Romā deuenerat:& in ciuitate sollicitā desiderio ꝑditi regis in concionē prodiit.Romulus quirites parens urbis huius prima hodierna luce cælo repēte delapsus se mihi obuiū dedit:cū ꝑfusus horrore uenerabundus astitissem:petēs cōtra:ut intueri fas esset.Abi nuncia inq̄t Romanis cælestes ita uelle:ut mea Roma caput orbis terrarū sit:ꝑinde rem militarē sciant:& ita posteris tradāt nullas opes humanas armis romanis resistere posse. Hoc inq̄t locutus sublimis abiit.Ex quo factū ut sub noīe quirini:sic enim quia hastatus īcederet:& hasta q̄ris sabina lingua diceretur appellatus:& deus habitus sit:Plinius tamen ubi de uiris illustribus dicit. Romulum a curibus Sabinoꝝ oppido Romanos appellasse quirites:decessit quidē postq̄ annis.vii.&.xxx.regnasset & regnare cœpit anno mundi.iiii.M.cccc.xlv.natus annoꝝ.xv.ut scribit ī libro tempoꝝ Eusebius. Et quoniā ultimus ex compertis ex prole Martis est.libello nono secum libet finem imponere.

IN DECIMO CVM STIRPE TVA NEPTVNE NOTARIS.

ℭGenealogiæ Deorum Gentilium Liber Decimus. Prohoemium.

Editerraneum mare aphrico & asiatico atq; euripo littore terminatum mille cõspicuum insulis opere Herculis regum inclyte inter Abilam & Calpem occidentalia promontoria: quæ Pomponius columnas Herculis uocat: ad terras demissũ nostras ex oceano uetustissimi homines credidere. Ex quo sic deo sua liberalitate nostris opportunitatibus prouidente ingens mortalibus cõmodum consecutũ est. Quid enim spectare diuino præstante lumine rates humano excogitatas ingenio: & artificio fabrefactas: nũc remigio sulcantes undas: nunc uelo tenso uentorum impulsas spiritu: quibus omne grande deferẽ onus. Quid eorũ excogitare audaciam: Qui se primo undis incognitis: & inexpertis flatibus credidere: horror eqdem est horũ tamen: & si non semper utplurimũ tanta fuit fides aut audẽtiũ fortuna: ut transfretantes peregrinatione longinqua: non dicam cursu sollum sed uolatu celeri delati aurũ metellaq; cætera eois: uestes purpureas: & aromata: lapides pciosos: & ebora occiduis: peregrinas aues: & balsama: ligna nostris sylujs icognita: gũmas & sudores arboꝝ reliquos: radicesq; nõ omni solo familiares: ex qbus tam sanis q̃ ægris corporibus medicamina: atq; oblectationes sequũẽ innumeræ. Et qd' non minimũ humani generis. r. p. bonum est: His agentibus nauigationibus maris huius factũ est: ut cymber: & celta altero orbis angulo nonnũquam sentiant: qui sint Arabes: qd mare rubrum: quid & sabea nemora suadent: hyrcanus & tanais incola athlanticos noscant hesperidas: & eorum etiam gustent aurea mala. ferueutes æthiopes: & Nilũ & libycas postes: gelidus Hyperboreus lustret & sarmata. sic & Hispanus Maurusq; uisitatus uisitet: persas & indos & caucasum & tyles ultima calcet taprobanis littora: & cũ sua inuicem permutant bona non solũ mores legesq;: & habitus mirenẽ fit: qnimmo qui se dum alterum intuetur ex altero q̃ sit mundo: nec uno eodem secum illo ambiri oceano arbitratur ritus miscet fidem mercimoniis communicet: amicitias iungat: & dum sua docent ydiomata: discant & aliena: & sic fit ut quos fecerat distantia locorum extraneos nauigatio iungat: faciatque concordes. Sunt præterea & alia multa: quæ si tanta non sint admiratione conspicua: sunt forsan utilitate continua cariora: præbet hoc mare lembis infinita piscationũ commoda: quibus fit: ut opipares diuitum mensæ magnis: atq; sapidis piscibus onerentur: & pauperes minoribus nutriant. Hoc insuper præstante trãqllo ex insulis fertilibus pecora iumenta atq; frumenta: & opportuna quæcũq; uictui & continentem etiam alterutrum deferantur: dat ualidis infirmisq; lauacra: & sale suo ualere facit insipida: humectat adiacentes undiq; terras eiusq; meatu subterraneo fistulas implet: ex quibus fontes habemus & flumina: quorum nisi susceptor adesset: in conuallibus maxima hominum peste marcerent. Quid multa referam? hoc tam singulare bonũ cunctis: ut prisci finxere poetæ in diuisione regni trium filiorum Saturni Neptuno cõtigit: & eius dictus est deus: cuius quoniam prolem expiicaturus sum: libuit meipsum per eius beneficia circũagere paululum. Vt si dum aliorum nauigans posteritates exquirens: si absq; periculo cimbulæ meæ sulcare permisit: nunc exquirenti suam tranquillum se præbeat. Quod oro: ut ille faciat: qui illud in cathaclismo infra littora reuocauit.

ℭDe Neptuno nono saturni filio. Cui. xxxv. fuisse filios legimus: quorũ hæc sunt nomina. Primus Dorus .ii. Amicis. iii. Phorcus. iiii. Albion. v. Borgion. vi. Tara. vii. Polyphemus. viii. Tilemus. ix. Brotes. x. Steropes. xi. Pyragmon. xii. Nasicheus. xiii. Melion. xiiii. Acterion. xv. Aon. xvi. Mesappus. xvii. Busiris. xviii. Pegasus. xix. Nictheus. xx. Irceus. xxi. Pelius. xxii. Neleus. xxiii. Cignus. xxiiii. Chrisaor. xxv. Othus. xxvi. Ephialtes. xxvii. Aegeus. xxviii. Onchestus. xxix. Pelasgus. xxx. Nauphlius. xxxi. Celeno. xxxii. Aello. xxxiii. Occipite. xxxiiii. Sicanus. xxxv. Siculus. Cap. I.

Eptunus Saturni & Opis fuit filius: & dũ natus est a matre fuit absconditus: ne a Saturno occideretẽ: ut in Sacra hystoria legiẽ. Hũc ueteres maris dixere deum quod ex carmine Maronis patet dum dicit: Maturate fugam regiq; hæc dicite uestro. Non illi imperium pelagi seuũq; tridẽtem: sed mihi sorte datum. Neptuno supra. Quod forsan ab Homero sumptum est: dum in persona Neptuni sic in Iliade dicit. Tres enim a Saturno sumus fratres: quos genuit Rhea. Iuppiter & ego. Tertuis aũt dites mortuis dominans. Tripliciter aũt omnia diuisa sunt: cuilibet aũt contigit honor: certe mihi contigit antiquũ fretũ habitare semper &c. Huic præterea dicit Albericus uxorem fuisse nomine Amphitritem: & amplissimam: sed ex pluribus mulieribus prolem. Et cũ illi currũ comitesq; dederint: q̃liter per regnũ incedat suũ: pulchræ describit Virg. dicens. Iũgit equos currũ genitor spumãtiaq; addit. Frena feris manibusq; omnes effundit habenas Ceruleo per summa leuis uolat æquora curru. Subsidũt undæ tumidũq; sub axe sonanti. Sternitur æquor aquis fugiunt uasto æthere nimbi. Tũ uariæ comitũ facies imania cæthæ. Et senior glauci chorus sonousq; Palemon. Tritonesq; citi phorciq; exercitus omnis. Leua tenet thetis & melite panopeaq; uirgo. Nisææq; eploq; talia cymodoceq; &c. Sed Statius aliter eius describit excursum dũ dicit. Qualis ubi æolio demissos carcere uentos. Dux præ se neptunus ait magnoq; ualantes: Iniicit ægeo tristis comitatus eũti. Circum lora fremũt nimbiq; hyemesq; profundæ Nubilaq; euulso terrarũ sordida fundo Tempestas &cætera. Huic insuper de impositione nominis: cũ Minerua litigiũ fuit: qđ quoniam ubi supra de eadem dictum est: satis plene describiẽ: reiterasse superuacaneũ duxi. Sic & de muris Troiæ ab eo & Apolline cõstructis. ubi de Laomedonte legitur: inuenitur. Volunt eũ insuper Iunonis fuisse alumnum & loco sceptri gesta

re tridentem:& rerum illi fundamenta sacrata. Ex quibus quid senserit decepta uetustas uidendum est. Neptunus maris deus a fingentibus dictus est: eo q sic in sacra legit hystoria: Iuppiter Neptuno imperium dat maris: ut insulis omnibus:& q secus mare loca essent oibus regnaret &c. Hinc poetæ postmodũ ubi regem dixisset hystoriographus: deũ fingendo dixere: quæ fictio adeo adoleuit: ut etiam q se prudētes arbitrabant: infanda credulitate caperent. Amphitritem aũt illius ideo dixere coniugem: qa semper mari iũctus sit sonus: q ubiq; i littus fit: in circuitu orbis proiiciētibus sese undis in terram. dicit enim amphitrites ab amphi: qd' est circum:& triton maris sonus:& sic circũsonans. Currus aũt habet designare motũ eius in superficie: q cũ reuolutione & rumore fit ut currus faciũt rotæ. De eius incessu & comitiua: qd' a Virgilio scribitur redeũtis in tranqllitatem maris mos seu natura ponitur. A Statio uero contrariũ designat: qualiter scilicet ex tranquillitate mare efficitur procellosum. Mare aũt Iunonis fuisse alũnum ideo dictum est: quia aer ex aqs suscipit incrementũ: ut ubi de Iunone dictũ est. Tridens autem sceptrum illi concessum triplicem aquæ ꝓprietatem ostendit. Est enim labilis: nabilis:& potabilis. fundamenta uero illi consecrata sunt quia eius opere terra moueatur:& ob id ab Homero uocatur sæpissime Ennosigeos: quod idem est qd' terra mouens:& propter hoc uoluerũt insipidi id quod sibi sacrũ esset ab eo deberi seruari. O q̃ male legerant dauidicum illud. Nisi dominus ædificauerit domũ in uanũ laborant q ædificant eam:& hi potissime q Neptuno fũdamenta commodant: cum nil stabile: nisi fundetur in petra: petra autem Christus est. Vocant eum Neptunum: ut ait Rabanus & Isidorus: quod nubat: idest mare terram tegat: uel ut dicit Albericus: eum a nando dictum quasi ob id moueatur quod in eo res natent. Ridiculum est ob id inopinato regis nomine uelle regni qualitates expromere.

¶ De Doro primo Neptuni filio. Cap. II.

DOrus ut dicit Seruius Neptuni fuit filius: quem alii in parte græciæ regnasse uolũt: ibiq; tantæ fuisse auctoritatis: ut omnes apd quos gessit imperiũ: ab eius nomine dori nũcupati sint. Isidorus uero ubi de æthimologiis:& Rabanus in libro de origine reꝝ dicũt. Dorus Neptuni & Elopis filius fuit: unde Dori nomen & originem ducũt: sunt aũt græciæ pars: ex qbus etiam cognominata tertia lingua græcoꝝ: q dorica appellat. Cur aũt hic neptuni dicat filius: talis uidet ratio. primo enim possibile est eũ neptuni regis fuisse filiũ & tam uirtute sua: q auctoritate patris in magnũ deuenisse nomen: ut fit:& de hoc satis dictum sit. Consueuere præterea ueteres:& potissime qui generosi erant animi a propriis sedibus ad alias transmeare: nonnũquam motu proprio ob cupiditatem gloriæ & aliquando seditionibus pulsi: uel alia necessitate coacti. qui eo q nondum ubiq; peruii essent montes & tenebrosa uetustate nemora cõplerent omnia: quia littora colerentur: tantum mediterraneis fere neglectis locis nauigio ferebantur:& ubi applicabant: seu in littore occupato: seu sponte incolarum suscepti: si uidentium opinione erant uel efficiebantur insignes: dũ nationis eoꝝ alia non haberet ab incolis rudibus noticia: q per mare uenissent:& ut etiã eius originis gloriam ampliarent: confestim neptuno attribuebant: eũq; neptuni filiũ nũcupabant. Si forsan huiusmodi homo terrestri aduenisset itinere: terræ illũ filium esse dicebant: quod multis contigisse indocta testatur antiquitas. Et ne sæpius reiterandus sit sermo sic de reliquis Neptuni filiis: ni alia ratio demonstretur: intelligendum sit.

¶ De Amyci uel Amyco Neptuni filio q genuit Buthem. Cap. III.

AMycis uel amycus filius fuit Neptuni & Melites nymphæ scdm Seruium: q eum dicit a polluce certamine superatũ. Quod Lactantius apertius explicans dicit: qd' cum pollux cũ argonautis ad bebritiũ nemus appulisset:& eum Amycus bebritiorũ rex ad cestuũ prouocasset certamen: haberetq; semper hanc consuetudinem ut insidiaretur intrantibus bebritium nemus:& sub titulo euocationis in certamen illud aduenas deduceret & occideret: contigit q cum in illud perduxisset Pollucem:& superatus illi uellet uim inferre: conuocatis a Polluce sociis ibidem occisus est: ubi alios occidere consueuerat. Theodontius uero dicit hunc ex Melanthone Prothei sænis filia Neptuni fuisse filium. Verum ego magis Seruio credam: cum dicat Leontius eum ex melita insula haud longe a sicilia ibidem deuenisse & bebritiæ regnum uiribus occupasse. Est enim bebritia regio quæ postea bithynia nuncupata est proxima troadi.

¶ De Buthe Amyci filio qui genuit Ericem. Cap. IIII.

BVthes: ut asserit Theodontius: filius fuit Amyci regis bebritioꝝ. Quem dicit Leontius ob patris sæuitiam eo ab argonautis ceso regno pulsũ & cũ melita auitũ regnũ repeteret: post aliquales errores paruo nauigio drepanũ in Sicilia deuenisset: ibidem a lycaste nobili atq; pulcherrima ea tempestate meretrice hospitio susceptus est: q cũ forma ualeret & moribus & ætate: a lycaste facile adamatus est: cuius cũ esset usus contubernio: ex eo filium suscepit: quem Ericem nũcupauit. Et qa Lycastes ob eximiam pulchritudinem & meretriciũ ab incolis Venus uocaretur: fabulæ datus est locus Buthem .s. Ericem ex uenere susceptum.

¶ De Eryce Buthis filio. Cap. V.

ERyx: ut Theodontio placet: filius fuit Buthis & Veneris. Seruius autem dicit Neptuni & Veneris:& ex numero argonautarum fuisse:& ait q cum Venus spatiaretur in littore siculo a Neptuno oppressa Ericem concepit. Quod prædictis male consonum est. Esto dici posse Buthem hominē exterum & a mari uectum Neptunum dici. Hic Eryx regnans in sicilia & uiribus potens hospitibus legem posuerat: ut secum cestibus decertarent: qui tandem ab Hercule ex hispania redeunte

uictus occubuit. Sane Theodontius hystoriam continuans generationis eiusdem dicit ꝙ cum tam iure parentum q̃ maximarum diuitiarum meretricio quæsitarum licastis amplissimum in eo siciliæ angulo dominiũ possideret: & uiribus Butis etiam ampliatum: ea moriente Eryx tã thesauro q̃ ægregio matris titulo: licet falso elatus se loci regem dixit: & in culmine propinqui drepano montis: templum ingens construi fecit: quod matri dicauit: & uocari iussit templum Veneris erycinæ. Tandem insolens nimium ab hercule occisus est: & in monte sepultus ubi matri condiderat templum.

¶De Phorco tertio Neptuni filio: qui genuit Bathillum: Thoosam: Scyllam: Medusam: Stennionem: & Murialem. Cap. VI.

PHorcus: ut dicit Seruius: Neptuni & Thoosiæ filius fuit. hunc dicit Varro regem fuisse corsicæ & Sardiniæ: & ab Athlante rege nauali certamine superatũ: & cum magna exercitus sui parte obrutum: quãobrem socii qui fuere superstites in suam consolationem eum in marinũ deũ fuisse conuersum dixere: & sic maris dictus est deus: fauentibus poeticis fictionibus desiderio attestantium: & sic uidetur ea demersione phorcum sibi deum patrem & deitatem quæsisse.

¶De Bathillo phorci filio. Cap. VII

BAthillus: ut dicit Theodontius: filius fuit Phorci: & marini monstri: de quo & si quædam alia referat litteris a lituris deletis legisse non potui: nec aliud usq̃ alibi uidisse memini.

¶De Thoosa Phorci filia: & matre Polyphemi. Cap. VIII.

THoosam dicit Seruius Phorci fuisse matrẽ: Veꝝ Homerus in odyssea eiusdem Phorci dicit fuisse filiam. Sic. Anthicheum Polyphemum: cuius potẽtia est magna oĩbus in cyclopibus. Thoosa ãt ipsum genuit nympha phorcinos filia mari sine fece prædominantis. Et sic apparet hanc phorci filiam fuisse: & ex Neptuno peperisse Polyphemũ cyclopem. Nec aduersatur quod dicit Seruius eam phorci matrẽ: cũ duæ potuerint esse eodem nuncupatæ noĩe: quaꝝ altera fuit mater: altera uero filia.

¶De Scylla filia Phorci. Cap. IX.

SCylla: ut ait Seruius Phorci & crotheidos nymphæ filia fuit: quã ut ait Ouid. Glaucus ex Anthidone ciuitate marinus deus amauit: & quoniã illã cyrci filiæ solis: quæ illũ diligebat præponeret. irata Cyrces fontẽ: in quo cõsueuerat scylla lauari uenenis infecit: adeo ut dũ descendisset scylla in eũ more solito pubetenus repente in uarias ẽ mutata formas. Attamẽ cũ suã deformitatẽ horreret: sese in propinquũ præcipitauit mare: & Glauci amãtis sui opere dea marina facta est. Alii marinũ monstrum effectã dicunt: cuius formã sic describit Maro. At scyllã cæcis cohibet spelunca latebris Ora exertãtẽ & naues in saxa trahentẽ. Prima hoĩs facies: & pulchro pectore uirgo Pubetenus postrema ĩmani corpore pistrix. Delphinũ caudas utero cõmissa luporũ Præstat trinacrii metas lustrare pachini &c. Homerus aũt longa carminũ serie aliter in odyssea describit fere in hac sñia. Dicit enim eã latrantẽ: & catuli uocẽ habere nup geniti: aspectu horribilẽ: & pedes habere. xii. cum sex capitibus: & in omne caput os ingens cum trinis ordinibus dentiũ plenis nigra morte: eãq; in speluncæ medio morantẽ capita extra mittere in profundissimũ mare piscariq; ut delphines capiat uel balenas. Leontius autẽ aliã a superiori de scylla recitat fabulã. dicit enim: ꝙ cũ scylla misceretur. Neptuno amphitrite eius cõiunx cõmota zelo sparsis in aquis farmacis: in qbus lauari cõsueuerat: eã uertit in caninã ferã: quã Hercules cũ præda Gerione hispano superato rediens: eo ꝙ sibi boues abstulisset occidit. Veꝝ illã pater eius reuocauit in uitã. His præmissis qd contegãt enucleandũ est. Sunt ergo qui extiment olim in littore calabro freto tenui a siculo separato aduenã fuisse mulierẽ sũma pulchritudine & hastu plurimo ualentẽ: & cũ feruenti ureret̃ pruritu modestia morũ & honestate oris: qbus uirginem seu pudicissimã fingebat matronã: illectos hospites in cõcupiscentiã suã nudabat substãtiis: & hinc datum fabulæ locum. Fulgentius aũt de ea aliter sensit in moralem sensum æque fictionẽ trahens: & dicens sic. Scylla enim græcæ quasi exquina dicta est: quod nos latine confusionẽ dicimus: & quid confusio: nisi libido est: quã libidinẽ Glaucus amat. Glaucus enim græcæ luscitius dicitur. unde & glaphcomata dicimus cæcitatẽ: ergo oĩs q luxuriã amat cæcus est. Nã Anthedonis filius dictus est. Anthedon enim græcæ quasi anthudon: quod nos latine cõtrariũ uidens dicimus. ergo lippitudo ex contraria uisione nascitur. i. ex re contraria uisui. Scylla uero in modũ ponit̃ meretricis: quia oĩs libidinosa canibus lupisq; imũdis atq; spurcidis: & hiulcis hoĩbus inguina sua necesse est misceat. Iuste ergo lupis & canibus mixta. Quã circes odisse dicitur. Cyrces manus diiudicatio uel operatio nuncupat̃: quasi cyronere. Laborẽ eñi manuũ & operationẽ libidinosa mulier non diligit. Hæc ille. Glaucus aũt supra ubi de cyrce pro maris spuma sumptus est: qua abundat cyrceus mons in radicibus suis rõne scopulorũ: circa quos mare impulsum frangit̃: & sic scyllæ scopulus. tamẽ de hoc satis ubi de cyrce. Salustius autẽ dicit saxũ esse simile terebratæ formæ procul uidentibus. Canes uero & lupi ob hoc ex ea nati finguñt: quia loca plena sunt monstris marinis: & saxoꝝ asperitas illuc imitatur latratus canum: sed nos paululum figmentis explicati adaptemus. Certissimũ est ex parte Italiæ in conspectu littoris tauromenitani saxa esse ingentia atq; cauernosa: & acuta: & cultrorũ ritu secantia: & se in fretũ siculũ protendentia: in quo eo motu: quo oceanus assidue agitatur: fluxu. s. & refluxu adeo cursu uelox: & impetuosum fertur mare: ut nil celerius uideatur aut potentius. Præterea flantibus ab arthoo in austrum uentis: & ab austro in arthoum tanto impetu eo in freto in se undas impellunt: ut percussionibus suis in cælum usq; uideantur efferri: ex quo tam impetuoso motu fit: ut intrantibus undis cauernas scyllæ: rumor causetur ingens: qui hincinde fractus latratus canum: ululatumq; luporum imitatur: & quoniã in uacuum semper declinant aquæ: fit ut eis descendentibus in cauernas scyllæ secum potentius impetus si sint nauigia trahat: & sic ex ueritate contingentium constat Virgilii fictio: ꝙ illi multa sint capita: ut dicit Homerus: nihil aliud est q̃ pluralitas scopulorũ ibidẽ dũ

se retrahunt unum caput in altum extollentium:quibus iuxta numerum:ut pedes sint:idest fundamentum eorum opportunum est. Ora autem plura & dentium ordines: nil aliud q̃ crebras eurypos itersecantia saxa discurrentes ostendunt: qui quidem nigra morte:idest mortis periculo illos intrantibus pleni sunt:quod delphinis piscetur aut balenis:ideo dictum est:quia locus ille semper magnorum & monstruosum piscium abundans sit. Quod autem dicebat Leontius scyllam misceri Neptuno euidens est:nam ut patet in mare ptenditur saxum:& quoniam ibi sit tempestas & sonoritas assidua:ideo fictum est ab amphitrite pharmaca fuisse iniecta. Quod autem illam occiderit Hercules dicit Theodontius ob id fictum:quia unius cyclopis filius inter saxa scyllæ perierit:quãobrem in ultionem suam cyclops maximis molibus loco iniectis ora scyllæ clausit: & in uiuum fretum fecit: & ob id mortua scylla dicta est: tractu tamen temporis omnia iniecta in se retrahens mare locum redegit in formam pristinam: & sic a phorco suscitata est filia. Scyllam autem phorci fuisse filiam dicit Theodontius a philocoro testari:eamq; cum sardinia steleno Corinthio nobilissimo iuueni mitteretur in coniugem:ibidem perisse:& loco reliquisse nomen.

¶De Medusa Stenione:& Euriale gorgonibus & filiabus phorci. Cap. X.

Medusa Stenio & Euriale phorci filiæ:& ex monstro marino susceptæ fuere.ut dicit Theodontius. Hæ quidem gorgones appellatæ fuere:& uetere testante fama inter omnes tres unum tantũ oculũ habuere:quo utebantur uicissim:& ut scribit Põponius mella in cosmographia insulas dorcadas tenuere:quas esse constat in oceano æthiopico ex opposito æthiopum hesperidum. Quod & a Lucano testari uidetur:ubi dicit. Finibus extremis libyes ubi feruida tellus. Accipit oceanum demisso sole calentem. Squalebant late phorcinodos arua medusæ:&c. His insuper hanc fuisse proprietatem aiunt:ut quoscũq; eas intuentes in saxa conuerterent. Has duas tantum fuisse dicit Ouidius: Cuius itroitu geminas habitasse sorores Phorcidas unius sortitas luminis usum:& cætera. & hoc quantum ad omnes tres dictum sit. Nunc autẽ fictionum sensum libet inserere:& ante alia has ego phorci regis sardiniæ:de quo supra filias fuisse non puto: sed alicuius alterius phorci apud insulas dorcadas ea tempestate regnantis. Monstri autem marini ideo filias dictas puto a similitudine: monstrum enim marinum balena est: cuius inter proprietates dicunt. hi qui animalium exquisiuere naturas hanc esse: ut dum os aperit tanto odore cuncta circumpleri: ut omnes ad eam propinqui conueniant pisces:ipsa autem quos uult capit donec eius expleatur fames. Et quia æquo modo phorcinides mirabili pulchritudine sua ad se uidendas omnes attrahebant homines:monstri filiæ dictæ sunt. Eis unum tantum fuisse oculum ob id fictum uidentur credere Sorenus & deonigdus antiquitatũ historiographus:eo ꝙ unius & æque pulchritudinis essent. Ego autem reor: eo ꝙ ex eis intuentium omnium unum & idem esset iudicium. Quod autem prospectantes in saxa conuerterent: ob id fictum existimo: quia tam grandis esset earum pulchritudo: ꝙ ea uisa stupescerent intuentes:& muti atq; immobiles non aliter q̃ si essent saxa deuenirent. Gorgones autem dictæ sunt:quia ut dicit Theodontius:cum moriente patre ditissimæ remansissent adeo rem curauere suam:ut auctis diuitiis plurimum a suis hoc cognomine uocarentur: quod sonat terræ cultrices: nam græcæ Georgii agricultores dicuntur. Fulgentius quidem longe aliter sentit. Dicit enim tria esse terroris genera:quæ per nomina harum demonstrantur. Stennio namq; debilitas interpræatur: idest timoris initium:quod tantum mentem debilitat. Euryale uero idem est quod lata profunditas:idest stupor uel amentia: quæ profundo quodam terrore mentem debilitatam spargit. Medusa autem obliuionem significat:quæ non tantum mentia turbat intuitum.uerum etiam caliginem igerit uisus hic terror in omnibus operatur:sed salua semper Fulgentii reuerentia:ista non uidentur de mente fingentium: cum hæ non terrorem:sed admirationem inferant.

¶De Medusa Phorci filia in singulari. Cap. XI.

Medusa filia Phorci:ut dictum est:cum speciosissima mulierum esset:habuit inter alia sui decoris spectabilia:ut Theodontius asserit:crines nõ solum flauos:sed aureos:quorum splendore captus Neptunus cum ea concubuit in templo Mineruæ: ex quo concubitu Pegasus æquus natus est: quãobrem turbata minerua: ne ignominia templo iniecta remaneret inulta crines Medusæ mutauit in angues: & sic ex pulchra mõstruosa facta est. Cuius monstri cum fama uolitaret undiq; factum est: ut ad illud superandum ueniret Perseus scuto Palladis armatus:qui ei caput abscidit: & cum uolans remearet in patriam; caputq; secum deferret gorgonis: contigit ꝙ cadentibus guttis sanguinis per solitudines libycas ex eis crearentur serpentes: quorum plenissima est libya: Medusam crines habuisse aureos:ideo fictum reor:ut intelligamus eam fuisse ditissimam:cum per crines sumantur substãtiæ temporales. Propter has autem substantias Neptunus:idest exterus homo:ut fuit Perseus: in concupiscentiam eius trahitur: & eam in templo Mineruæ opprimit: idest intra terminos prudentis consilii illam superat. Quod etiam per scutum palladis demonstratur ꝙ crystallinum erat:ut per eum sumatur prudentis circumspectio. Habet enim hoc crystallum ut reddat oculis intuentis quicquid extra se geritur. Sic & dux discretus consilio quicquid possent hostes agere intuetur:& sic se tutum facit dum illorum a se puisa frustrat̃ consilia. Ex cõpressu aũt prudentis & cæteri ducis orit̃ pegasus æquus.i.fama:ut in sequẽtibus ubi de eo patebit latius:crines aũt in serpentes uertunt̃: quotiẽs quis rõne substãtiaꝝ suaꝝ opprimit̃:nã quæ cõsueuerãt splẽdoris esse causa possidentes

in mordentes sollicitudines curasq; uertuntur. Caput enim tunc Medusæ abscinditur cum substantiis spoliatur: per quas uiuere & multum posse uidebatur. q serpentes in libya ex sanguine capitis. Medusæ nati sint ad roborandam figmenti speciem potius q̃ ad aliquid significati tegendum dictum est. Testatur autem Eusebius in libro temporum hanc medusam a perseo præda diuitiarum tracto superatã atq; regno diuitiisq; priuatam Cecrope Athenis regnante: dicitq; a Didimo scriptum in historia peregrina.

¶De Albione.iiii.& Borgine.v.filiis Neptuni. Cap. XII.

ALbion & Borgion ut Pomponius mella i libro Cosmograghiæ testatur: filii fuere Neptuni: ex quibus ipse idem talem recitat fabulam. Transeunte Hercule inter hostia rhodani & loca quæ postea mariana fossa dicta sunt: ei Albion & Borgion obuii facti sunt: eius impedientes transitum. Quãobrem cum Hercules aduersus eos inisset certamen: deficeretq; ei tela ab inuocato patre eius Ioue illi subsidium datum est: hymber scilicet lapidum quorum adeo locus ille abundans est: ut facile pluisse existimes. Arbitror ego hos probos fuisse uiros & aduenas: cumq; sibi ibidem sedes sumpsissent timentes ne forte pellerentur obuiasse Herculi uel alteri uenienti a quo superati sunt: & iacentes passim lapides locum fabulosæ pluuiæ inuenisse.

¶De Thara.vi.Neptuni filio. Cap. XIII.

THaram filium fuisse Neptuni Seruius asserit: dicitq; eum circa Salentinorum confinia Tarentum olim inclytam ciuitatem condidisse & a suo nomine nuncupasse. Esto Iustinus uelle uideatur a Spuriis spartanorum conditam uerum idem Seruius ab eisdem duce Pallanto non conditam sed restauratam confirmat.

¶De Polyphemo Cyclope.vii.Neptuni filio. Cap. XIIII.

POlyphemus Cyclops uti & reliqui Cyclopes omnes: filius fuit Neptuni ex thoosa Phorci filio ut supra per Homerum patet: ubi de thoosa. Constat enim hunc inter cyclopes notissimum & potentissimum fuisse: & Galatheam siculam nympham amasse: ut patet supra ubi de Galathea. Præterea eum unicum habuisse oculum uolunt: & ingentis staturæ fuisse hominem: atq; amplissimos in syluis Siculis seruasse greges: & postremo ab Vlysse priuatum oculo. de quo Homerus in odyssea talem refert fabulam. Dixit enim q cum Vlysses uagus post ilionis excidium lothophagis relictis uenisset in Siciliam: uidit ibi hominem uillosum & hispidum greges mungentem: & ab antro suo solum amouentem lapidem: quem mouere nequissent iuga bouum uiginti. tandem cum antrum intrasset eius cum.xii.ex naualibus sociis polyphemoq; percotanti narrasset qui essent & unde uenirent: orassetq; eius in suis opportunitatibus fauorem: a cyclope superbe responsum est: cum diceret se Iouem non timere: eoq; se meliorem. & cũ rogasset quonam nauim liquissent Vlysses perfidiam cyclopis sentiens respondit se cum sociis naufragium fecisse. postq; Cyclops uidentibus cæteris captis duobus ex eis: illos ritu beluæ discerpsit atq; deuorauit. quare commotus Vlysses cogitauerat eum occidere. sed aduertens: quia tam ingentem molem ab hostio antri amouere nequisset destitit. Cyclops autem mane facto duos alios commedit: & Vlysse cum reliquis in spectu relicto cum gregibus abiit. Vlysses autem clausus ingentem baculum: acuit: texitq; fimo. & cum sero Cyclops rediens duos insuper ex sociis occidisset Vlyssis: obtulit ei Vlysses optimi uini Cadum misericordiam orans. Cyclops potato uino promisit misereri: si uinum iterum propinaret: quod postquam factum est cum tertio potasset: nomẽ petiit Vlyssis: Qui illi se utim uocari respondit: quod latine sonat nullus. Cui Cyclops loco muneris exhibiti poculi te ultimum comedam. Tandem cum ob bibitum uinum: Cyclops insuetus facile se soluisset in somnum Vlysses sumpto stipite quem sepeliuerat in fimum: eoq; igne præusto animatis in facinus sociis incensum in oculum Cyclopis acri nixu impegere. Cyclops autem experrectus ingenti clamore socios antro propinquos inuocauit adiutores: qui circum antrum quærentes quisnam illum infestaret cum Cyclopem utim respondentem audissent: arbitrati quia naturali egritudine grauaretur abeuntes dixere ut neptunum patrem pro sospitate præcaretur. Cyclos autem tristis cum amouisset ab hostio antri molẽ prætendissetq; brachia ne quis hostium exiret antrum cum gregibus perscrutatis singulis pecudibus emittebat. Vlysses autem cum sociis cum se occisorum arietum pellibus contegissent exiuere antrum quadrupedes: & a Cyclope incogniti: qui deductis ex pecoribus Cyclopis festiui ad naues abiere: quos cum sensisset Cyclops eiecta mole ingenti fere nauim attigit. Vlysses autem ex tuto nomen illi aperuit suum: quod cum audisset Cyclops. Heu dixit in uaticinum Tyleni Eurymedis Cyclopis tandem deueni. Vlysses abiit. Virgilius autem eius tam formam quam domum narrente Achimenide: uno ex sociis Vlyssis longe breuiori carmine designat dicens. Immemores socii uasto Cyclopis in antro Deseruere domus sanie dapibusq; cruentis. Intus opaca ingens ipse arduus altaq; pulsat Sidera dii talem terris auertite pestem. Nec uisu facilis: nec dictu affabilis ulli Visceribus miserorum: & sanguine uescitur atro &cæ. His ex Polyphemo præmissis ad intellectum intrinsecum ueniendum est: & primo uidendum quis Neptuni & Thoosæ filius dictus sit. Circa quod ego arbitror præstante causam matre regis Sardiniæ filia eum incognitum Siciliam aduenisse. Cuius cum occupasset partem seu forte totam incognitus Neptuni dictus sit filius & tyrannus insulæ factus. aliam ob causam patrem meruisse Neptunum. nam uti inexorabilis est Neptunus tempestate commotus: sic & inexorabiles sunt tyranni ira aut cupiditate commoti. Et q hic ingentis formæ: idest magnæ potentiæ dux gregum: idest populorum tyrannus fuerit. q oculus unus illi tantum fuerit ostendit. solam enim suam rem tyranni curant: nil in deum: nil in proximum: nil in subactam plebem respiciunt. Homines suos euiscerant atq; corrodunt: dum substantiis euacuant subditos: dum exiliis damnant: dum innocuos cruciant. Hi tamen uino: idest blanditiis astutorum hominum sopiuntur: & oculo obcæcantur dum nudantur substantiis: & dominio. Alberi-

eus autem de Polyphemo isto aliter sentire uidetur dicens: hunc Polyphemum uocari quasi multæ lucis hominem ut cum Seruio cõueniat: qui dicit multos dixisse Polyphemum unum habuisse oculum: alios duos: alios tres. sed totum fabulosum esse: quasi ipse uelit unum tantum habuisse. & ideo asserit hunc prudentissimum fuisse uirum: & hunc in fronte oculum habuisse: idest iuxta cerebrum. sed ab Vlysse prudentia superatum: quod in Vlyssis particularem laudem concedi potest: ut superato donis sensu tyrannico per Polyphemum eloquium & dolosas demonstrationes oculati hominis atq; uiolentiam parantis manus effugerit. Ego isuper quidem de magnitudine corporea huius poetas hyperbolice locutos iamdudũ arbitratus sum. Postquã de cinerea statua hominis apud Drepanum his temporibus comperta audiui pendulus factus. nec utrum uerum simpliciter scripserint aut fictum negare audeo nec affirmare.

¶De Tilemo. ix. Neptuni filio. Cap. XV.

Ilemus Eurymedes ex Cyclopibus unus: ut in Odyssea ostendit Homerus & ut cæteri dicuntur sic & hic neptuni fuit filius: ex qua tamen matre nisi ea fuerit ex qua Eurymedes nominatur non habetur. Vates fuisse dicitur. atq; pdixisse Polyphemo quia ab Vlysse oculo priuaretur.

¶De Bronte nono Sterope. x. & Pyragmone. xi. Neptuni filiis. Cap. XVI.

Rontes: Steropes: & Pyragmon Cyclopes insignes fuere. & ut dicit Theodontius ex Amphitrite cõiuge neptuni filii fuere. Hos artificiosos fuisse homines constat & acri labore duratos: quos Vulcano ignis deo attributos: ut sub eo apud Lyparam insulam Iouis conficiant fulmina uolunt: ut Virgilius i æneide plurimo describit carmine: quorum si rite uolumus causam originis eorum & officii demonstrare: pauca de necessitate præmittenda ueniunt. Cum igitur Cyclopum duæ saltem uideantur esse species: ne de una quod de altera expositum est intelligatur: ueniunt distinguendæ. Prima est de qua supra ubi de Polyphemo: & illa ut satis apparet pessima. Secunda uero artificiosorum hominum est ut apparebit in sequentibus. Et quoniam inter se discordes sunt ut discordet interpretatio nominis gentilicii: quod cõmune habent: necesse est. Dicuntur igitur hi Cyclopes: qui artificiosi sunt homines: a cyclops quod est circulus: & copis quod est oculus: idest oculo circulatus. Seu ut breuius sententiam sequentes uocabulorum circũspectus. quod quidem artificem hominem esse oportet. nam si non sit: nequeunt cõgrue primis ultima respõdere. & ideo consueuere circunspecti artifices antequam manum operi apponerent mente principium & medium & ultimum itueri: ut fini debita possint præstari initia. & sic opus est inchoare. Papias autem dicit Cyclides artes a græcis nuncupari: eo quia origo illarum sicuti circuli initium latens sit: ex quo uocabulo dici Cyclopes tanq̃ ab arte artifex congrue dicere possumus. His præmissis cur neptuni dicti sint filii uideamus. Existimo quidem: eo ꝙ ex mari seu aquis fere exemplaria rerum omnium artificiatarum sumpta uideantur. A piscibus quippe sumptum uolunt quo ordine in pugnam acies deducantur. ab eisdem quo pacto homines equiq; ferro tegantur: squãmis eorum inspectis. A spina excarnificati piscis in littore ad construendas longas naues doctrina sumpta est: Abiuuare construendæ domus & solaria artificium demonstratum: a testudine consumptis carnibus cytharæ compositio ostensa est: contectrum etiam documentum A conchis & spondilibus hostiorum atq; ualuarum flexuositates traditæ: nec non & qualiter per circunflexos gradus in excælsas possumus turres ascendere. Sic & quo pacto buccinas edere. In aquis præterea herbarum contestiones & productiones filiorum exortæ & interserere fila: telasq; texere demõstratum: aquæ uarietates telarum colore faciendas piscium sanguine præbuere primæ: motus earum primus musicam: & tempora eius atq; cõceptum meditantibus dedisse compertum est. Quid multa dicam? innumerabilia sunt quæ mare producit instruentia artificium ingenia: ex quibus fit ut merito artificiosos homines Neptuni filios nũcupemus Cyclopesq; uocemus. Et quantũcũq; Hesiodo placeat Plinio teste in libro naturalis historia qui dactili uocati sunt in cretam fabricam ferrariam inuenisse. dicit ibidem Plinius a cyclopibus atq; calibis ferrum fuisse compertum. Cur autem ex amphitrite dicantur suscepti puto a circuitione sonorũ cum undiq; perstrepant artificũ sonus. Vulcani ideo traduntur obsequio: quia igne molliuntur dura ad usum artificis: & mollia solidantur ut latius ostendetur ubi de Vulcano tractabitur. quod autem apud lyparam fabrilia operentur dictum est ad ostendendum quoniam ab artificibus loca artificio conuenientia sumenda sint. Quid quæso faciet faber ferrarius in palude? quid piscator in monte? quid agricultor in saxo? quid in solitudine medicus? Nil eqdẽ. & ideo in lypara officinam fabrorum descripsit Virgilius. quia igneus locus sit quo fabri molliunt æra. Sed superest de nominibus rationem exquirere. Brontes enim ut dicit Albericus dictus est a tonitru quod fit tam sufflantibus follibus q̃ etiam incudem uerberantibus malleis. Sic & Steropes dicitur a fulgore qui ex incendio nascitur. Pyragmonem autem dicit ab incude calenti nomen sumpsisse: eo ꝙ pyr ignis: agmon autem incus interpretetur. & hæc ideo his attributa sunt nomina: quia circa armorum artificium exerceantur. non .n. talia darentur nauim uel templum uel palatiũ cõstruenti. Volunt postremo: eo ꝙ telum Ioui fecissent: quo Esculapius ictus est: hos ab Apolline iterfectos: quod ego intelligo cum apollo interprætetur exterminans & humoris expulsor sit. quod ignis etiam facit: opifices tales si opus tale continuent cito deficere: eo ꝙ tam labore assiduo q̃ igne continuo ante tempus desiccetur humor & deficiant.

¶De Nausithoo. xii. Neptunii filio qui genuit Rixinorẽ & Alcinoũ. Cap. XVII.

Ausithous Pheacum rex ut in odyssea placet Homero Neptuni fuit filius & Periuiæ nymphæ: de quo & eius prolem sic ipse idem describit. Nausithoum qui primo Neptunus terram mouens genuit: & periuia fœminarum specie optima iunior filia magnamini Eurymedontis &cæ. De hoc autem nil aliud reperitur nisi ꝙ Rixinorem & alcinoum filios habuerit.

¶De Rixinore Nausithoi filio qui genuit Arithim. Cap. XVIII.

Ixinor filius fuit Nausithoi ut in odyssea sic ait Homerus. Nausithous autem genuit Rixinoré Alcinoumq;. hic Rixinor: ut idem dicit Homerus cõiugem sumpsit: & suscepta ex ea filia unica: quã Arithin nominauit: ab apolline percussus occubuit: puto febre exterminatus fuerit.

De Arithi Rixinoris filia & Alcinoi coniuge. Cap. XIX.

Rithis ut in odyssea scribit Homerus: filia unica fuit Rixinoris: quã Alcinous Rixinoris fratrer & Pheacum rex sumpsit in coniugem & ex ea Nausitheã filiam & tres filios suscepit: ad hãc Vlysses ductu & consilio Palladis transformatæ in effigiem Calpis uirginis a Calistone nympha ueniens naufragus accessit & multa illi interrogatus exposuit: & tandem honorifice ab ea susceptus est.

¶De Alcinoo filio Nausithoi: q genuit Nausitheã & Laodamanté & Alioũ & Clytoniũ. Cap. XX.

Lcinous rex Pheacum ut in odyssea testatur Homerus: filius fuit nausithoi regis: & uir arithis: ad hunc autem in conuiuio sedentem uenit Vlysses naufragium passus: & ab eo honorifice susceptus est: eiq; coniugium Nausitheæ oblatum: Demum data ingentia munera: & nauis quæ illum in patriam reportaret parata: sociiq; nauales præstiti.

¶De Nausithea Alcionis regis filia. Cap. XXI.

Ausithea filia fuit alcinoi & Arithis: ut testatur Homerus: quæ cum exisset ciuitatem cum pedissequis suis: iuissetq; ad flumen lotura uestes: factum est ut uideret Vlyssem naufragum nudum i littore & frondibus arborum circuntectum & ab eo suppliciter exorata: ut illi cibum daret & uestes postulata concessit: & inde illi suasit ut ad patriam suam: & ad regiam domum post se accederet: uti postea factum est: prout plene in odyssea narrat Homerus.

¶De Laodamante & Alioo & Clitonio filiis Alcinoi regis. Cap. XXII.

Aodamas alios & Clytonis filii fuere Alcinoi regis & arithis Homero teste in odyssea: de quibus nil præter generales laudes inclytæ iuuentutis eorum reperitur: & quod Vlyssem una cum patre alcinoo & matre eorum honorauerint: eiq; munera dederint.

¶De Melione. xiii. Actorione. xiiii. neptuni filiis. Cap. XXIII.

Elion & actorion neptuni fuerunt filii ut in iliade scribit Homerus. Inducit enim nestorem senem patroclo dicentem: se adhunc iuuene bellum habuisse aduersus archades: & multos interemisse. & ni neptunus melionem & actorioné filios suos caligine occultasset: eos æq; cũ aliis occidisset.

¶De Aone. xv. neptuni filio. Cap. XXIIII.

On ut dicit Lactantius filius fuit Neptuni & ab eo dictam affirmat aoniam: quæ quidem pars est Boetiæ. Theodontius uero hoc idé asserit: Aonemq; dicit ex apulea factione suorum pulsum nauigio uenisse euboeam: & inde se in Boetiam detulisse: ibiq; rudibus adhuc populis in montanis imperasse: & illos aonas una cum montibus ex suo nomine nuncupasse: a quibus neptuni filius habitus est: cum onchesti cuiusdam ditissimi hominis Apuli fuisset filius ex parichia coniuge.

¶De Mesappo. xvi. neptuni filio: a quo Ennius poeta. Cap. XXV.

Esappus filius neptuni ut dicit Virgilius. At Mesappus equum domitor neptunia ples: Qué nec fas igni cuiquam nec sternere ferro &cæ. Hic enim ut idem testat Virgilius: Turno aduersus æneã auxilia duxit: Quem secuti sunt fesennini: æqui falisci: & qui soractis habitabant montem: & Cimini syluas & lacus & insuper capeni. hunc tamen dicit Seruius per mare ad Italiam uenisse: & inde neptuni filium dictum. eum etiam esse inuulnerabilé ferro dictũ est: eo q nunq in bello perierit: ab igne uero immunem: eo q neptuni filius: quem deum constat esse aquarum: ab isto dicunt Ennium poetam dicere se originem ducere: eumq; equorũ domitoré dictum: quia animalia sint a neptuno producta.

¶De Busiride. xvii. Neptuni filio. Cap. XXVI.

Vsiris neptuni fuit filius ex Libya Epaphi filia susceptus: ut in libro tempoꝝ ait Eusebius. hic autem: ut ait Augustinus in libro de ciuitate dei: regnante Danao Argiuis: uel rex uel potius tyrannus suis diis hospites immolabat: quem Seruius ab Hercule occisum dicit: eo q cum apud illum diuertisset: ut alios sic & eum uoluisset occidere: & idem Seruius asserit huius Busiridis laudes ab Isocrate descriptas.

¶De Pægaso equo. xviii. Neptunio filio. Cap. XXVII.

Aegasus equus alatus: ut testatur Seruius & Lactantius: filius fuit Neptuni & Medusæ in templo Palladis conceptus ut supra ubi de Medusa. Oui. autem dicit eum natum ex sanguine cadente ab exciso Medusæ capite ut ubi de fastis dicit: Creditur hic cæsæ grauido ceruice medusæ Sanguine respersi prosiluisse comis. Quam Ouidii opinionem Fulgentius sequitur & Albericus. Hunc præterea non solum uelocissimum: sed uolucrem fuisse aiunt: eodem Ouidio teste. Hunc supra nubes & subter sidera lapso Cælum pro terra: pro pede penna fuit. Eumq; dicunt pede castalium musis effodisse fontem: ut idem fert Ouidius: Fama noui fontis nostras peruenit ad aures: Dum medusei quem præpetis ungula rupit. Et paulo infra. Vera tamen fama est & pægasus huius origo Fontis. & ad latices deduxit pallada sacros &cætera. Hunc insuper dicunt Bellerophontem aduersus Chymæram monstrum euntem tulisse. Sic & Perseum dum ad gorgones iuit. Anselmus uero ubi de imagine mundi: huic equo quædam addit: quæ ab alio nemine dicta comperi. Dicit enim illi cornua esse: eumq; igneum habere anhelitum & ferreos pedes: ut totus mõstro sit similis. illum postremo iter sidera locauere Ouidio teste: Iamq; indignanti noua frena receperat ore: Cum leuis aonias ungula fecit aquas. Nunc fruitur cælo quod pennis ante petebat: Et nitidis stellis quinque decemq; micat. Nunc his appositis quid sensisse potuerint ueteres exquirédum est. ego hunc equum famam

rerum gestarum arbitror cuius uelocitas per cursum & uolatum equi huius designatur: qui ideo neptuni & gorgonis dicitur filius: qa ex gestis in mari & terra fama oriatur. Quod in templo palladis conceptus ideo fictum puto: quia ex discrete & consulte gestis recte fama oriatur. Ex fortuitis autem nemini iure fama debetur: ex temerarie autem factis potius debetur infamia. Quod huic equo pedes sint ferrei dictum puto ut demonstretur quoniam in circuendo nunquam famæ deficiant uires. Cornua autem apponuntur ei ut famosorum compræhendatur elatio. Sic & anhelitus igneus ut garulonum feruens dicendi desiderium cognoscatur. Eum castalium effodisse fontem satis manifeste declarat: quia cupidine famæ atq; gloriæ temporalis a nonnullis affectio ponitur omnis. ex qua quotiens optatum consequitur totiens fons castalius: idest abundans dicendi materia oritur: quæ quoniam poetarum est: musis igitur dicitur consecratus hic fons. Eum auté Bellorophontem & Perseum gessisse assumptas expeditiones eo dictum dici potest: quia cupidine gloriæ: idest ad id delati sunt quod egerunt. seu ut quidam uolunt ad id delati sunt nauibus quibus alatus equus erat insigne. Albericus peregrinam de hoc equo scribit opinionem: ex Fulgentii fonte sumptam. Dicit enim eú dictú pegasum a pege græcum quod latine fontem sonat: eumq; esse fluuiorum omnium commune nomé: & hinc uult flumen: idest pege equum esse neptuni: idest ex Neptuno genitum cum ex mari omnia nascantur flumina. & per alas uelocitatem fluminum designari: & a pege uult pagos dici: quos ueteres iuxta flumina semper ponere consueuerat & inde pagani quasi ex uno pege: idest fonte uel flumine potantes. & sic fontem quem dicimus a pegaso pede factum a Neptuno procedere sentiemus. Sed quid circa hunc equum & fontem sentiat Fulgentius qui latissime scripsit paucis apponendum est. Dicit ergo pegasum ex medusæ sanguine nasci: eo ꝙ in figura famæ constitutus sit. nam cum uirtus terrorem decidit famam generat: quem ideo uolucrem dicit quia ut dictum est fama uolucris sit. Fontem autem musis ungula aperuisse ideo fingitur: quia musæ ad scribendam heroum famam aut antiquorum gesta: aut priorum dicta sequantur. Præterea dicit idem Fulgentius pegasum interprætari æternum fontem: quod arbitror. quia fama egregiorum hominú indeficiés é.

De Nicteo neptuni. xix. filio: q genuit Antiopá & Nictimené. Cap. XXVIII.

Nicteus ut ait Lanctantius filius Neptuni fuit. & ut Theodontius asserit ex Cyleno filia Athlantis susceptus. hunc dicit Lactantius Ethiopiæ fuisse regem & Anthiopiam & Nictimenem filias habuisse eumq;: secúdum quosdam a nictimene illecebri amore dilectum: cum qua cum opere nutricis concubuisset ignarus scelere cognito eam uoluit: ni aufugisset: occidere. Alii uero contrarium dicunt eum scilicet infauste nictimenem dilexisse: eamq; cú illi uim uellet inferre aufugisse: quod is neptuni filius fuerit possibile est: cum fere contemporaneus æuo neptuni hominis uideatur. Si autem non sit ea ratione neptuni filius dici potest qua dicuntur cæteri.

De Anthiopia nictei filia & matre Amphionis & Zethi. Cap. XXIX.

Anthiopam dicit Lactantius nictei regis fuisse filiam: cui Theodontius addit ex Amalthea cretensi nympha. Hanc ut dicit Theodótius nicteus lyceo thebarum ægyptiarum dedit uxorem. Lactátius autem dicit eam ui ab Epapho Iouis filio stupratam. alii dicunt a ioue. quod cum sensisset Lyceus ea abdicata superinduxit dircen: quæ ab eo impetrauit ut illam in carcerem poneret. Verum cum tempus partus aduenisset: miseratione deorum fractis uinculis aufugit in cytheronem: & amphionem zetumq; peperit & exposuit &cæ. ut supra ubi de Amphione.

De Nictimene filia nictei. Cap. XXX.

Nictimene nictei regis & Amaltheæ fuit filia. hanc autem seu patrem amauerit seu ab eo amata sit dum illius arma fugeret miseratione Mineruæ in auem sui nominis uersam: & in eius tutelam susceptam. Cuius figmenti talis potest esse ratio. Nictimenem prudenti usam consilio seu sui criminis seu paterni uerecundia nunquam post scelus in lucem comparuit. & inde noctua dicta est. ꝙ in tutelam Mineruæ uenerit ubi de Minerua explicata ratio est.

De Hirceo. xx. Neptuni filio. Cap. XXXI.

Hirceus ut Theodontius dicit & Paulus filius fuit Neptuni ex Alcinoe filia Atlantis susceptus: ex quo nil aliud memini me legisse.

De Pelya. xxi. Neptuni filio qui genuit filias & Acastum. Cap. XXXII.

Pelyas filius fuit neptuni & Tyro nymphæ filiæ Salmonei regis Salaminæ ut in odyssea satis extése describit Homerus. Dicit enim hanc consueuisse circa ripas Eniphei fluminis delectari: quam ob rem Neptunus Eniphei sumpta forma Virginem cœpit: & cum ea concubuit. Et ex eo concubitu geminos genuit Peliam scilicet & Neleum. Tyro autem postea nupsit Erithio. Pelyæ autem apud Thessaliam regnanti ut dicit Lactantius ab oraculo responsum est: tunc illi propinquam mortem fore cum eidem Neptuno patri sacrificanti aliquis pede nudo superueniret in sacris. Cui annua sacra peragenti superuenit iason nepos altero pede nudus. Celeranti enim ad sacrum in limo fluminis calciamentum retentum est. quod cum uidisset Pelyas oraculi memor confestim non tantum sibi sed filiis timens ꝓpter egregiam iasonis uirtutem: eidem iasoni suasit ut expeditionem in colchos ad gloriam sui nominis consequendá assumeret: existimans ut fama ferebatur: arduum nimis & difficile aureum uellus posse surripere: & sic eú facile periturum: qui cum assumpsisset & præter spem pelyæ cú aureo uellere & Medea cóiuge redisset: eo itum est ut opere Medeæ Pelyas a filiabus occideretur filio Acasto superstite. Circa id quod fictum est: dicebat Leontius pelyam Neptuni hominis fuisse filium: eumq; secus Enypheum specie iuuenis incolæ a Tyro dilecti eam non resistentem atq; similitudine formæ deceptam oppressisse: & ex ea filios suscepisse duos.

De filiabus Peliæ. Cap. XXXIII.

Filias Pelyæ regi fuisset satis constat Ouidio inter alios recitante: quæ tamen illis fuerint nomina a nemine dictum comperio. Hæ quidem ut moris est filiarum senectuti Pelyæ patris compatientes ei astabant continue: quas aiunt Medæam fraude decepisse: adeo ut earum pietas in patrem in scælestum uerteretur facinus. nam cum cerneret Medea senectutem Pelyæ ut dicebat Leontius Iasonis obstare imperio: ficto cum Iasone iurgio secessit ad illas: & diu de iniquitate Iasonis questa in detrimentum eius dixit se iuuentutem Pelyæ herbis restituere uelle: ut Pauloante æsoni restituerat: & sic credulis filiabus Pelyæ suasit: ut omnem sanguinem frigidum atq; ueterem ex tremulo Pelyæ senis corpore cultris exhaurirent: ut nouum atq; floridum uenis posset immittere. quod cum fecissent puellæ expirassetq; Pelya ad Iasonem rediit Medæa. Dicit Theodontius inter Pelyam & filias a Medæa seminatam zizaniam & ob eam puellas ferro in senem patrem insurrexisse & illum occidisse.

De Acasto Pelyæ filio. Cap. XXXIIII.

Acastus teste Seneca poeta in tragœdia Medeæ Pelyæ fuit filius. dicit eñi sic. Terrore pauidũ q̃ppe te pœnæ expetit actoq; Acastus regna thessalica obtinens. Senio trementẽ debili atq; æuo grauẽ patrem peremptum queritur. & cæsi senis decisa membra cum dolo captæ tuo piæ sorores impium auderent nephas & cætera. Verba sunt Creontis ad Medæam.

De Neleo. xxii. Neptuni filio qui genuit nestorem periclimenonem Cromium & pyro puellam. Cap. XXXV.

Neleus Neptuni fuit filius ex Tyro ut supra ubi de Pelya monstratũ est qui ut scribit Homerus a Pelya fratre pulsus a Thessalia Pylon cõdidit: & ibidẽ habitauit deo℞ cultor. Huic fuit coniunx Cloris Amphionis Orcomeni regis filia: ex qua ut idẽ dicit Home. suscepit Nestorẽ & Periclimenonẽ Cromiũ & Pyro fœminã: & alios usq; in duodecim sed eorum noĩa non habemus.

De Nestore Nelei filio: qui genuit Antilocum: Pysistratum: Trasimedem: Echephoronem: Stratũ: Perseum: Aritum: & Policastin fœminam. Cap. XXXVI.

Nestor filius fuit Nelei & Cloris ut dictum est. Cui. xii. fratres fuere: ut testatur Ouidius: dicens: Bis sex neleides fuimus conspecta iuuentus & cætera. Fuit enim homo hic ætate longæuus: ut ipsemet tempore troiani belli fatetur apud Ouidium: dicẽs. Spectatorum operum multorum reddere uixi Annos bis centum. nunc tertia uiuitur ætas & cætera. Bellicosus præterea fuit. Nam iter alia uiuente adhuc patre eo existente iuuenculo bellum aduersus Epyos gessit: & multos in pugna peremit: Homero teste in Iliade. postea uero cum Theseo in nuptiis Perithoi fuit in certamine aduersus centauros. Et ut de reliquis taceam cum græcis apud Troiam arma senex gessit: & sæpe troianis obuius fuit ni pugna. Fuit insuper facundia celebris adeo: ut sæpe principum mitigaret iras: & in cõcordiam discordes reduceret. Huic Eurydices filia Climenii ut dicit Homerus coniunx fuit: ex qua septem filios & filiam unam suscepisse. idem testatur Homerus: quo tamen fine subtractus sit: legisse non memini.

De Antiloco Nestoris filio. Cap. XXXVII.

Anthilocus fuit filius Nestoris & Eurydicis: ut apparet per Homerũ in odyssea: q scribit Pysistratum Nestoris filium in domo Menelai apud Lacedæmoniam mortem eius flentem. Nam secutus patrem ad troianũ bellũ ibidem in pugna dum uiriliter ageret a Menone auroræ filio occisus est.

De Pisistrato Nestoris filio. Cap. XXXVIII.

Pysistratus filius fuit Nestoris & Eurydicis. hunc aũt Nestor dedit in socium Thelemacho Vlyssis filio uolenti ire Lacedæmoniã interrogaturus Menelaũ nunqd aliquid de Vlysse præsciret.

De Trasimede Nestoris filio. Cap. XXXIX.

t Rasimedes Nestoris fuit filius & euridicis: quẽ secũ Nestor: ut testat̃ Home. duxit ĩ troianũ bellũ.

De Echefrone: Stratio: Perseo: & Anto filiis Nestoris. Cap. XL.

Echefron: Stratios: Perseus: & Anthos: filii fuere Nestoris & Eurydicis: quos ideo in unum iunxi: quia nil particulare de aliquo eorum legeram.

De Polycaste Nestoris filia. Cap. XLI.

p Olicastis fuit filia Nestoris & Eurydicis: iunior ex filiabus Nestoris Homero teste: & sic apparet eum alias habuisse: quarum ego nomina non cognoui: nec de ea aliud audiui.

De Periclimenone Nelei filio. Cap. XLII.

Periclimenon Nelei filius fuit: & Cloris: ut Ouidius testatur affirmans huic a Neptuno auo cõcessum: ut posset se in quas uellet transformare figuras. Ex quo factum est ꝙ cum Hercules in ultionem epyorum aduersus messanos atq; pilios: & elipios acri dimicaret pugna hic forte occisorum fratrum dolore cõmotus in auem uersus Herculem uncis pedibus infestaret plurimum: ut Hercules illum uolitantem sagitta interimeret. hunc uertibilem in quã uellet formam: nil aliud intelligo q̃ eius membrorum agilitatem: qua tanq̃ ceruus saltabat: currebatq; uti uolasset auis & huiusmodi faciebat. Eũ autem uolitantem occisum credo uolucri cursu fugientem.

De Cromio Nelei filio. Cap. XLIII.

Cromius Nelei fuit filius & Cloris: ut etiam affirmat Homerus: qui quidem ea in pugna: quã pilii & messeni aduersum Herculem gesserunt: cum decem fratribus suis occisus est: ut satis etiam demonstrat Ouidius in maiori uolumine.

De Pyro Nelei filia & Biantis coniuge. Cap. LXIIII.

Yro uirgo nelei & cloris filia fuit:ut in Odyssea scribit homerus:hæc ut idem asserit adeo formosa fuit:ut illius fere omnes græcorum nobiles optarēt coniugium:eamq; neleo postularent. Qui nulli illam iungere uoluit:ni sponderet ab Iphiclo matris nelei patruo boues auferre: quos detinebat & dare negabat. Et cum nemo sponsionem hanc facere auderet Melampus uates ea tempestate clarus Biæ fratri suo ostendit post tempus fieri posse : ut ab Iphiclo deducerētur boues : quos poscebat neleus: suasitq; illi sponsionem:ut tam spectabilis uirginis coniugium consequeretur. Bias autem fratri credens spopondit neleo : quod petebat: & dum circa recuperationem bouum conaretur Iphicli iussu captus:& carceratus est. Post tempus autem dimissus boues reduxit:& Pyro habuit in uxorem. hæc fere in textu Homeri continentur:ultra quem dicebat Leontius q cum Bias per annum in carcere seruaretur:sensit trabes domus uermes fecisse:quos uulgo dicimus tralos:concepitq; ob uitiatas trabes secuturam ruinam:quam cum prænunciasset Iphiclo meruit libertatem. Tandem cum interrogasset iphiclus filios non procreans:quid ad procreandum esset agendum suasit illi:ut serpentis potaret uenenum. Quo facto concepit uxor Iphicli:& filium in tempore peperit:quo beneficio ab Iphiclo illi restituti sunt boues: quibus deductis : ut dictum est:Pyro deduxit uxorem:quæ illi peperit Antiphatim & Mantionem.

De Cygno.xxiii.neptuni filio. Cap. XLV.

Ygnus filius fuit neptuni:ut affirmat Ouidius. Iam leto proles neptunia cygnus Mille uiros dederat & cætera. Hic ut idem dicit Ouidius habuerat a patre ut ferro inuulnerabilis esset:qua cōmoditate audax factus troianis auxiliator multis ex græcis casis aduersus Achillem iniuit certamen. Qui cum illum gloriantem se cerneret : q ferro uulnerari non posset : sumpto ingenti lapide in eum fessum atq; iam crebris ictibus attonitum iecit. Cygnus autem graui impulsus ictu cecidit:quem confestim Achilles occupauit:& genu pectus eius premens:& manibus guttur in mortem ire coegit : qui euestigio a patre in auem sui nominis mutatus arma reliquit Achilli. Horum figmentorum talis expositio potest esse. Neptuni filius dictus est cygnus forsitan ob candorem cutis & membrorum agilitatem:cum hi qui humidi sunt complexione:quæ a Neptuno humiditatis patre procedit:colore sint candidi: & ut pluma molles cute: cui humiditati si proportione debita immixtus sit calor:hi tales optima membrorum agilitate fruuntur. Ex quo fit ut docti in euitandis ictibus:ut quosdam uidimus ferro feriri nequeāt:& ut lassitudine uincantur necesse est si sit qui tales superare uelit. Quod autem auis factus sit sui nominis intelligendum q eo mortuo nil de eo apud mortales superfuerit præter uolatile nomen.

De Grissaore.xxiiii.Neptuni filio. Cap. XLVI.

Rissaor:ut in libro de originalibus rerum affirmat Rabanus neptuni filius fuit:nec de eo amplius.

De Otho.xxv.& Ephialte neptuni.xxvi.filiis. Cap. XLVII.

Thus & Ephialtes:ut asserit Seruius filii fuere neptuni:ex Iphimedia aloi titanis coniuge:quā idē neptunus oppressit:ut in odyssea testatur Homerus. hanc tamen Iphimediam Paulus uocat Electrionem. Theodontius autem Ephimeidam. hi autem quoniam ex uxore Aloi nati sunt utplurimū aloidæ appellantur:sicut & sæpe Herculem a uictrico amphitrioniadem appellamus. Hi quidem nouem digitis singulis mensibus crescere uidebantur:quāobrem paruo in tempore mole ingentis corporis mirabiles facti sunt. Dicit enim Homerus his ideo tā grande icremētū fuisse: eo q a terra nutrirentur: eosq; non amplius nouem annis uixisse:& eorum designans magnitudinem dixit.ix.brachiorum amplitudinem habuisse:longitudinē uero.ix.passuum. his insuper dicit Home. in Iliade:bellū fuisse aduersus martē: eūq; ab eis captū atq; cathenis uinctū:& in carceribus.xiii.mēsibus detentū:& ni Iuno Mercurio iniunxisset: ut pro liberatione eius ageret in carceribus defecisset. Qui Mercurius clam eū rapuit:& liberatus est : quod Claudianus tāgit:ubi de laudibus Stiliconis dū dicit:Cū gemini fratres genuit:quos asp alous Martē subdiderint uinclis &c. Hi pterea ab aloo uictrico in gigomantiā cū ipse grauatus senio ire non posset missi sūt:qui ibidē:ut quibusdam placet cum reliquis a ioue fulminati periere : & ephialti æthna mons superimpositus: Otho autem mons quidam cretensis. Alii uero dicunt:inter quos Homerus:eos ob magnitudinem corporis ausos montes montibus imponere:cælūq; affectare. Sed ut in Odyssea dicit Homerus imberbes adhuc ab Apolline sagittis occisos:quos Virgilius dicit apud inferos detrusos aiens. Hic & aloidas geminos imania uidi Corpora qui manibus magnum rescindere cælum Aggressi superisq; iouem detrudere regnis & cætera. His prædictis fictionum sensus aperiendus est. Dicebat autem Barlaam hos duos fuisse fratres ingentis potentiæ aloi filios. sed ideo Neptuni dictos:quia præter mensuram omnem humanorum corporum excreuerāt : qd ad neptunum spectare uolunt ingentia producere corpora:eosq; tantum nouem annis regnasse.& ideo a terra nutritos dicunt:quia maximos prouentus ex his quæ possidebant assumerent:& aduersus Iouem in olympo monte habitantem bellum secundum hystorias habuisse:& in eo bello iuuenes defecisse egritudine pestifera ambos:& hinc sumptum eos ab Apolline sagittis occisos. Alii uero dicunt hos cum Saturno aduersus Iouē fuisse: & nōnullas arces extulisse:& ultimo uiribus Iouis quando in flegra pugnatum est cum aliis multis cæsos. De captiuo Marte nil reperi. Arbitror ego sic explicari posse martem insignem aliquem fuisse uirum militari disciplina instructum & bellicosum atq; robustum:horum hostem:qui & si potens esset:tamen ut sæpe contingit maiores succumbere & obtinere minores:ab eis captus & carceratus est:& cum liberationi eius nullus adinueniretur modus:Mercurius.i.fraus:qa furum deus:qui clam & fraude furantur:Iunone iniungente:idest pecunia:qua forte corrupti custodes astutia Mercurii Mars liberatus est.

De Aegeo.xxvii.neptuni filio qui genuit Theseum & Medū. Cap. XLVIII.

a Egeus Athenarū rex filius fuit neptuni:Theodontio affirmante & Marinus deus. Huic dicit Pau-

lus due fuere coniuges:quarum prima dicta est Ethra filia Picthei regis Troezen:ex qua Theseum suscepit. Secunda ut testatur Ouidius fuit Medæa profuga:quam a Iasone repudiatam atq; fugientem non solum suscepit hospitio:sed illam etiã sibi matrimonio copulauit: & ex ea ut placet Iustino:Medum filium suscepit: Successit quidem in regno pandioni regi:quem Theodontius secundum ueritatem dicit eius fuisse patrem. & eo regnante multa incommoda Atheniensibus euenere.nam inter alia bellum Minois regis cretensium:qđ in uindictam Androgei filii sui indigne occisi mouerat: diu tulere. Vltimo cum succubuissent in has a Minoe deducti sunt leges:ut scilicet annis singulis septem nobiles iuuenes ad Minotaurum in cretam mitterentur.qui tribus annis sorte missi sunt.quarta autem sors cecidit in Theseum. qui maximo ægei patris dolore nauem conscendit iturus & cum omnia nauigii ornamenta nigra essent & nauis uelum habuit: in mandatis a patre:ut si contingeret in agendis eum fœlicem obtinere exitum:rediens naui album poneret uelum amoto nigro ut a longe infortunium suum nosceret. Theseus autem ariadnæ consilio uictor mandatorum immemor non amoto nigro uelo redibat.Aegeus excelsa turri prospectans nigrum uidens uelum Theseum mortuum arbitratus ex turri se deiecit in mare:& mortuus ab Atheniẽsibus liberatis & Neptuni filius & marinus deus in solatium Thesei consecratus est.

¶De Theseo Aegei filio:q genuit Hippolytũ Demophoontẽ & Anthigonũ. Cap. XLIX.

THeseus inclytus Athenarũ rex fuit Aegei regis filius & Aethræ ingentis atq; generosi animi iuuenis plura memoratu digna peregit:adeo:ut inter Hercules plurimos nominetur unus.Hic quidẽ ante alia cũ hercule ab euristeo misso aduersus amazões expeditionẽ suscepit: ut dicit Iustinus:& cũ multas occidissent atq; cepissent.Cœpere inter alias Menalippem atq; Hippolytem Anthiopæ reginæ sorores.Sed Hercules pro armis reginæ Menalippẽ sorori restituit.Theseus uero Hippolytem quæ sibi in sortem prædæ cõtigerat sumpsit uxorẽ:ex qua Hippolytũ filiũ suscepit.Præterea ingẽti uirtute: ut refert statius:Creontis thebanæ regis supbũ rettulit iperiũ:egitq;:quæ ꝓhibebat officia funeralia possent occisis in bello regibus exhiberi.Et taurũ ab Euristheo atticæ terræ imissum cũcta uastantẽ apud marathõnẽ iterfecit. sic Scironẽ latronẽ hospites suos dũ resideret in scopulo:aut lauare sibi pedes:aut se adorare cogẽtẽ:eosq; incautos ꝑcipitãtẽ in mare.Et ꝓcustem æque latronẽ super cephyso flumine habitantẽ: & orcte suos hospites trucidantẽ superauit atq; occidit.Helenã insup Castoris atq; pollucis sororẽ uirginẽ cælestis pulchritudinis insignẽ in palestra ludentẽ rapuit:minotaurũ iteremit:& athenas a turpi seruitio liberauit.Ariadnã atq; Phedram Minois filias patri surripuit:& Ariadna relicta phedrã sibi coniugio copulauit:ex qua quosdam filios suscepit.Athenienses p diuersa passim uagãtes in patriã reuocauit:& in formã ciuium sparsos agrestesq; reduxit.Et ut placet Plinio in libro naturalis historiæ:primus fœdera adinuenit. Aduersus centauros in nuptiis perithoi amici sui egregiæ pugnauit:eosq; superauit:illiq; comes ad inferos usq; ad rapiendã proserpinã iuit: sed minus fœliciter ex hoc illi successit.nam perithoo a tricerbero orci cane trucidato in mortis ipse periculo fuit:in sorte superuenisset Hercules:qui illum a discrimine liberauit & reduxit ad superos.Et athenas rediens coniugem quærelam accusantemq; falso de stupri interpellatione Hippolytum comperit:quem fugauit:& quantũ in eo fuit occidit.Postremo iam senex a ciuibus suis pulsus exul apud schyrum minorem insulam diẽ clausit:cũ annis.xix.iperasset atheniẽsibus:his eius laudes fere omnes Ouidius paucis testatur carminibus ubi dicit Ingeniũ faciẽte canunt te maxime theseu:& infra per undecim uersus.

¶De Hippolyto Thesei filio:qui genuit Virbium. Cap. L.

HIppolytus Thesei & Hippolytes Amazonis fuit filius.hic cũ uenatiõibus cælibẽ uitã ducens uacaret:& oĩno constanti aĩo mulieres sperneret:a Phædra nouerca absente Theseo amatus est: desiderio cuius cũ obtemperare noluisset:Theseo redeunti ab ea accusatus est.Qui in furorẽ uersus filii necẽ optauit.Verũ Hippolytus timẽs cõscenso curru fugã cœpit:quo fugiẽte fortuitu phocæ quæ in littus exierant audientes equorũ strepitũ:dũ sese in mare fugientes ꝑcipitant æquos exterruere Hippolyti. Qui per scopulos aduersus eius iperiũ uiresq; currũ trahẽtes:atq; ui eius cõpages dissoluentes oẽm infœlicẽ iuuenẽ loris iplicitũ adeo per abrupta traxerũt:ut ꝓ mortuo a circũuicinis collectus sit. Esto poetæ oẽs & signanter tragœdus Seneca in tragœdia eiusdẽ hippolyti laceratũ atq; discerptũ oẽm afferãt & occisum. Qui tandẽ opere atq; subsidio Aesculapii quasi ab inferis in sanitatẽ pristinã nõ absq; lõgo labore reuocatus est:ex quo euentu uidetur fabulæ locũ datũ:qua legimus Theseũ habuisse a patre:ut ter posset optare qđ uellet: & qa nunc filiũ optasset occidi:phocas a patre emissas in littus.Hippolytus aũt ne tertiam patris experiretur iram:qui ante Hippolytẽ matrẽ eius occiderat:& nũc eo inaudito eũ quærebat in pœnã:atticã terrã liquit:& in Italiam uenit:haud longe a loco:ubi postea cõdita Roma:& mutato noĩe se Virbiũ appellari iussit: qa bis uir fuisset:semel añ euentũ:& iterũ postq̃ beneficio Aesculapii in uitã uidebaẗ reuocatus.Ibi aũt dicit Theodontius oppidum construxit:qđ ex noĩe sumptæ coniugis Ariciam appellauit.Dicit præterea idẽ Theodontius falsum esse hippolytum Cælibem uitã ægisse:& imo secreto amore Aritiã nobilẽ atticæ regionis fœminam adamauit:quã Dianã:eo ꝙ uenationis uacaret:uocabat:& se Dianã colere asserebat:& opere huius Aritiæ factum dicit:ut ab æsculapio sanaretur:cum mortuum illum arbitraretur Theseus.

¶De Virbio Hippolyti filio. Cap. LI.

VIrbius filius fuit Hippolyti & Ariciæ post hippolyti fugam ex attica susceptus.Qui cũ adoleuisset æneam ilione deleto in Italiam uenientem a patre missus est in subsidium Turni: prout describit Virgilius.Ibat & Hippolyti proles pulcherrima bello Virbius insignem:quem mater Aritia misit Eductum egeriæ lucis & cætera.De eo autem nil aliud habemus.

¶De Demophoonte Thesei filio. Cap. LII.

DEmophoon:ut Theodontius asserit filius fuit Thesei ex phedra. Hic qdẽ cũ cæteris græcis in bel/lũ troianũ iuit. Ilione ãt deiecto dũ rediret in patriã tẽpestate in Traciã delatus a phyllide Lygurgi regis filia hospitio:& lecto susceptus est. Et cũ aliquãdiu secũ fuisset audito ꝙ Mnesteus athenarum rex agitatus ꝓcellis & Nasea uexatus maris appulisset insulã melos:& ibidẽ clausit diẽ: regni cupidine tractus ĩpetrata per tẽpusculũ licẽtia a Phylide resarcitis nauibus athenas rediit: & post.xxiii.annũ paterni exilii:ut dicit Iustinus:Athenaꝝ regnũ assumpsit:neq; de reditu curauit ad phylidem. Et cum annis.xxiii.regnasset mortuus est. Cui successit Osintes:utrũ hic eius fuerit filius:incertum habeo.

De antigono Thesei filio. Cap. LIII.

ANtigonus:ut dicit Theodontius:filius fuit Thesei & Phedræ:ut dicit Barlaam natu maior demo/phoonte:& post fugatũ ab atheniẽsibus patrẽ fere adhuc pubes ab atheniensibus assumptus:& rex factus Mnesteusq; uocatus. Qui troiam uadens non satis de ingenio demophoontis fidens eum secum traxit. Hic rediens tempestate actus nimia apud insulam melos expirauit.

De Medo Aegei filio. Cap. LIIII.

MEdus:ut Iustinus tradit:ægei regis Athenaꝝ:& Medeæ fuit filius. Quã idem Iustinus dicit cũ pri uignũ uidisset adultũ:ab Aegeo per diuortiũ discessisse:& colchos cum Medo filio abiisse. Ouid. aũt dicit ob paratũ Theseo uenenũ:ut ubi supra de ea:eam aufugisse. Aiunt insuper aliqui eã Iasonis in gratiam rediisse:& hunc Medum inde iuisse in asiam:atq; uiribus plura sibi subegisse re/gna:sed eam tenuisse partẽ:quã mediam appellamus:& de suo seu matris nomine nuncupasse.

De Onchesto.xxviii.Neptuni filio:q genuit Megareũ. Cap. LV.

ONchestus scđm Lactã.filius fuit Neptuni:quẽ Serui.& Lactã.dicũt Onchestẽ ciuitatẽ ꝓpinq̃ ꝓmõtorio micalesso cõstituisse:& suo noĩe appellasse:nec de eo aliqd ꝑterq̃ ꝙ Megareũ filiũ genuerit legi.

De Megareo filio Onchesti: q genuit Hippomenẽ. Cap. LVI.

MEgareus filius fuit Onchesti : ut liquido testatur Ouidius loquente sic Hippomene. Namq; mihi
m genitor Megareus:Onchestius illi. Est neptunus auuus:pronepos ego regis aquarum &c.

De Hippomene Megarei filio. Cap. LVII.

HIppomenẽ Megarei fuisse filiũ satis ostẽsum est:de hoc Ouid.talẽ recitat fabulã. Erat ĩ scyro ciui/tate athlas Oenei filia seu Iasii uirgo ĩsignis pulchritudinis:& ꝑnicissimæ uelocitatis:q̃ utplurimũ deoꝝ monitu habitabat in syluis. Hæc cũ a multis ĩ cõiugẽ peteret᷑ legem apposuit:ut.s.cursus certamẽ peteret᷑:& siq̃ supareñ᷑ ab ea morte mulctareñ᷑:uictor aũt eius potiret᷑ cõnubio: & cum iã plures magis audaces q̃ fœlices supati tã seuera lege dãnati eẽnt:Hippomenes ea nondũ uisa talium ridebat stultitiã. Tãdẽ cũ casu cõtigeret:ut illã uideret:miratus roseã faciẽ:sidereos oculos:os cinameũ:aureã cesariẽ pectus ꝓtẽsum:corpusq; glabellũ:& gestus placidos:cõfesti eius ĩ ardorẽ ĩcidit:q ante dãnauerat alios:nec dubitauit eius postulare cõnubiũ:& seueræ legis subire discrimẽ. Virgo aũt Hippomenes Veneris ĩplorauit auxiliũ:q̃ illi tulit ex uiridario hesperidũ tria mala aurea:eũq; docuit maloꝝ usum:porro cũ cursum expediti ĩtrassent:anteiretq; uirgo:iuuenis prædoctus euestigio uidente uirgine unum ex malis proiecit:fulgore cuius capta puella gradũ collectura ꝑuertit. Et cum euolasset interim iuuenis illa præstantior facile anteiuit:ille secundũ eiecit:qđ dum illa collectura moratus ille stadium arripit uolucer. Sane illa ꝑnici uelocitate malo collecto parua mora currentẽ præterit. Ast ille cũ iam meta cursus esset ꝓpinq̃:tertiũ proiecit:quo detenta uirgo anteq̃ uolucris euolasse potuisset tenebat Hippomenes terminũ:quã ob cãm superata uirgo eius in cõiugiũ uenit.cũ qua dũ lætus in patriã abiret:Hippomenes feruoris ĩpatiens & suscepti muneris a Venere ĩmemor ĩ lucũ cybelis illã deduxit:& ibi cũ ea cõcubuit:ex quo seu Veneris seu matris deũ indignatiõe factũ sit:amantes in leones uersi sunt:& currui Cybelis additi. Qua sub fictione talis potest sensus abscondi. Primo mulieꝝ si qua est obstinata durities & auro:& muneribus frangi posse:cum natura auri oẽs & cupidæ & tenacissimæ sint:in leones aũt ideo conuersi dicuntur:quia in nemus cybelis coiuerunt:idest in delitiis humanis abundauerũt:& ob id elati sunt:& sic in leones uersi:quoniã leones superba sint animalia:& iõ uersa uice currui Cybelis applicati sunt.i.in processu a rerum natura edocti quoniam terrenis legibus omnes sumus obnoxii:quia terrei uiuimus:& q̃tũcunq; superbientes.postremo in terram reducimur.

De Pelasgo.xxix.Neptuni filio. Cap. LVIII.

PElasgus:ut dicit Theodon.filius fuit neptuni:Isidorus uero ubi de ætymologiis eũ Iouis & Larissæ filiũ dicit. Sane quoniã ex cõpertis apparet Theodontiũ taliũ solertissimũ indagatorem fuisse: plus illi in talibus præstandũ fidei ratus sum & iõ Neptuni:nõ Iouis posui filiũ. Hic aũt ea in parte græciæ regnauit:quæ postea ab Archade calistonis filio Archadia dicta est:& ab eo denoĩata Pelasgia.dicebat Leontius & in Asia esse Pelasgos:eosq; aduersus græcos fuisse troianis ut in Iliade testatur Homerus. Veꝝ hi Pelasgi a Palasga muliere græca nomen sortiti sunt:quã aiunt in Pelasgiis cũ copiis in Asiam transmeasse & ciuitatẽ condidisse:& de suo noĩe Pelasgiã nuncupasse:& inde Pelasgii:qui secus lyciam sunt appellati:alii contrariũ tenent Pelasgũ regem fuisse in Asia & ab eo Pelasgos & ĩde mulierẽ Pelasgam ubi postea fuere Pelasgi in græciã ex Asia transfretasse & ibidẽ occupata regione nomẽ ĩposuisse Pelasgis.

De Nauplio.xxx.Neptuni filio:qui genuit Palamedem. Cap. LIX.

NAuplius Neptuni & Ammimonis filiæ Danai regis filius fuit:ut testat᷑ Lactantius:qui de eius origine fabulã recitat talẽ. Ammimone danai filia dũ studiose in syluis iaculo exercitaret᷑ minus aduertẽs ꝑcussit Satyrũ:quã cũ uellet Satyrus uiolare illa Neptuni ĩplorauit auxiliũ. Neptunus aũt fugato Satyro ipse eã cõpressit:ex quo cõpressu Naupliũ suscepit. Hũc Naupliũ apud Euboeam

regnasse cõstat:& eius aiunt fuisse filiũ Palamedẽ græcorũ factiõe occisum apud Troiã. Qđ cũ egerrime ferret Nauplius:nec adulationẽ suppeterẽt uires ad ingeniũ uersus stãtibus apud troiã græcis:ut erat senes cœpit oẽm græciã circuire:& regias itrare græcorũ principũ:& ibi qbus poterat suasiõibus cõiuges corũ in adulteriũ:cũ qbuscũq; poterat trahere arbitratus:ex hoc in reditu græcorũ seditiones exorturas plures:eisq; agẽtibus græcos in suũ sanguinẽ ruituros:& sic dũ se inuicẽ trucidarẽt imerito trucidati Palamedis mortẽ suis occisionibus expiarẽt. Creditũ est:ut Leontius asserebat ope suo Clytẽnestrã in amplexus Egesti uenisse: ex quo Agamẽnon postea intereptus:& ide egistus:& Clytẽnestra. Sic Egialẽ Diomedis cõiugẽ in cyllibari Stheleni filii cõcubitus:& ut de reliqs taceã conat Lycophron inclytã Penelopis famã nauplii cõsiliis maculare uolens eã:cũ uno e procatoribus suis nõnullas isomnes noctes egisse. Præterea iplacabilẽ senẽ aiunt tã ferueti aĩo uindictã optasse:ut redeũtibus græcis ilione cõsumpto in patriã:& acri atq; turpi tẽpestate agitatis capha reũ cõscẽdisse mõtẽ:& nocte accẽsa face:quasi in portũ salubrẽ periclitãtes acciret in letiferos scopulos salutis auidos euocasse:& multis hoc facinore exitii extitisse cãm. Vnde Virg. Sidus & euboicæ cautes:ultroq; caphareus:&c. Ammoti aũt satyri & oppresse Amminonis a Neptuno assignat barlaam paucis uerbis rõnẽ dicens:satyrũ uirginis fuisse pedagogũ. Neptunũ aũt lerneũ quendã ægyptiũ insignẽ:cuius prima amminone pelex fuit q̃ coniunx:& ab eo lerneum fontem denominatum atq; prouinciam.

¶ De Palamede Nauplii filio. Cap. LX.

Palamedes Nauplii fuit filius:q cũ eẽt una cũ græcis circa troiã:& hi aduersus Agamẽnonis iperiũ isurrexissent seditiõe dolosa Agamẽnoni ptãte subtracta eius dux belli factus est. Huic.n.cũ ulysse simultates erant:ut dicit Seruius:eo ꝙ ulysses in insania ficta conatus eẽt in bellũ troianũ nõ ire & ad eã simulãdã uinctus aratro dissimilibus aĩalibus salẽ serebat. Cui ante aratrũ ad experientiã sumendũ insaniæ Palamedes apposuit Thelemachũ puerũ:quẽ cũ uidisset Vlysses illico suspendit aratrũ. Præterea cum in thraciam frumentatũ iuisset:& nil portasset:seq; non cõperisse diceret. Palamedes uadens reportauit affatim. Quibus indignatus ulysses ægre patiebatur illius gloriã:qobrem dolo eius factum est:ut a seruis Palamedis satis grande pondus auri infoderetur sub tabernaculo eius:& inde nunciis subornatis habitis confictitiis litteris in consilio græcorũ Palamedẽ accusauit:quia cum Priamo de deditione haberet tractatu:eũq; auro esse corruptum:& ad euidentiam proditionis incoeptæ iussit eius in tabernaculo fodi: quasi si ibidẽ cõperiret aurũ:litteris esset exhibẽda fides & nunciis q̃obrem auro cõperto:qđ ipsemet infodi fecerat, ulyssis accusatio uera credita est:& Palamedes tanq̃ noxius lapidibus est obrutus.

¶ De Celeno.xxxi. Ahello.xxxii.& Occipite.xxxiii. Arpys filiabus Neptuni. Cap. LXI.

Celeno Ahello & Occipite Arpyetres fuere secundũ Seruiũ & Neptuni terræ filiæ. Alii uero dicũt Thaumãtis & electræ. Harũ formã describit Virg. dicens. Tristius haud illud illis mõstrũ:nec sæuior ulla uestis:& ira deũ stygiis sese extulit undis. Virginii uolucrũ uultus fœdissima uẽtris Proluuies uncæq; manus & pallida sp. Ora fame:&c. Hic ẽt describit in qbus habitẽt locis:& unde uenerint:nũ dicit: Accipiũt strophades graio stãt noĩe dictæ isulæ Ionio i magno:q̃s dira celeno arpiæ:quæ colunt aliæ phineia. Postq̃ clausa domus mẽsasq; metu liqre priores. Ex his a Seruio fabula recitaẽ: quæ supra ubi de zeto & calai plene scripta est:& qđ p illã ẽt sentiẽdũ sit.& similiter de his dicta sũt qdã:ubi de allecto:& aliis furiis supra scripsimus:& ob id pauca hic dicẽda supsunt. Vult igiẽ Seruius eas iõ Neptuni & terræ filias:qa in insulis habitẽt:quæ terræ sunt:& tamẽ mare circũdatæ. Ego uero eas Neptuni filias puto:qa monstruosæ sint:ut p Virgilii carmẽ patet. Arpiæ aũt secũdũ Fulgentiũ iõ uocanẽ:qa arpæ græcæ: latinæ rapere dr̃:& iõ earũ prima est dicta Ahello q̃si Ahelenalon:qđ est alienũ cõcupiscere. Secũda occipite: qđ significat celeriter auferre. Tertia celeno:quæ nigrũ sonat:p qđ rapinæ occultatio sumẽda est:& sic primo cõcupiscit. Secũdo aufert. Tertio occultat. Virgineos aũt uultus iõ hẽre dicunẽ:seu qa ut dicit Fulgentius:sterilis sit rapina. Cui ego addã q̃tũ ad eũ cui rapit.& esto aliter putẽ fures qppe more suo placidos mitesq; se in conspectu hoĩum exhibẽt:ut hac possint arte ignaros fallere. Vncas aũt raptores hẽre manus expositiõe nõ indiget. Quod ora illis sint palida:nil aliud uult ptendere:q̃ fames assidua:insatiabilis appetitus habẽdi:qua miseri & in rapinã proni angunẽ cõtinue:fœdissima uentris pluuies raptorũ est:inquantũ utplurimũ rapinarũ turpis est exitus. Itur eni ex rapinis in ludũ substãtiarũ cõsumptorẽ oĩum:& miseriarũ patrẽ. Itur in luxuriã laxiuiarũ & ociorũ marcẽtiũ matrẽ. Itur in gulã crapularũ & ægritudinẽ cloacã turpissimã & dãnosam. Arbitror quidẽ has ad pyrrhatas:& auarissimos atq; imanes hoĩes spectare:eo ꝙ littora inhabitent. Addebat isuper dictis arpiis Homerus arpyã unã:quã Thiellã uocitãt zephirũ dicebat æquos achillis genuisse. Hãc dicebat Leontius uenti impetũ:seu procellã interpretari:per quã etiã pyrrhatarũ demonstraẽ uelocitas ad rapinam.

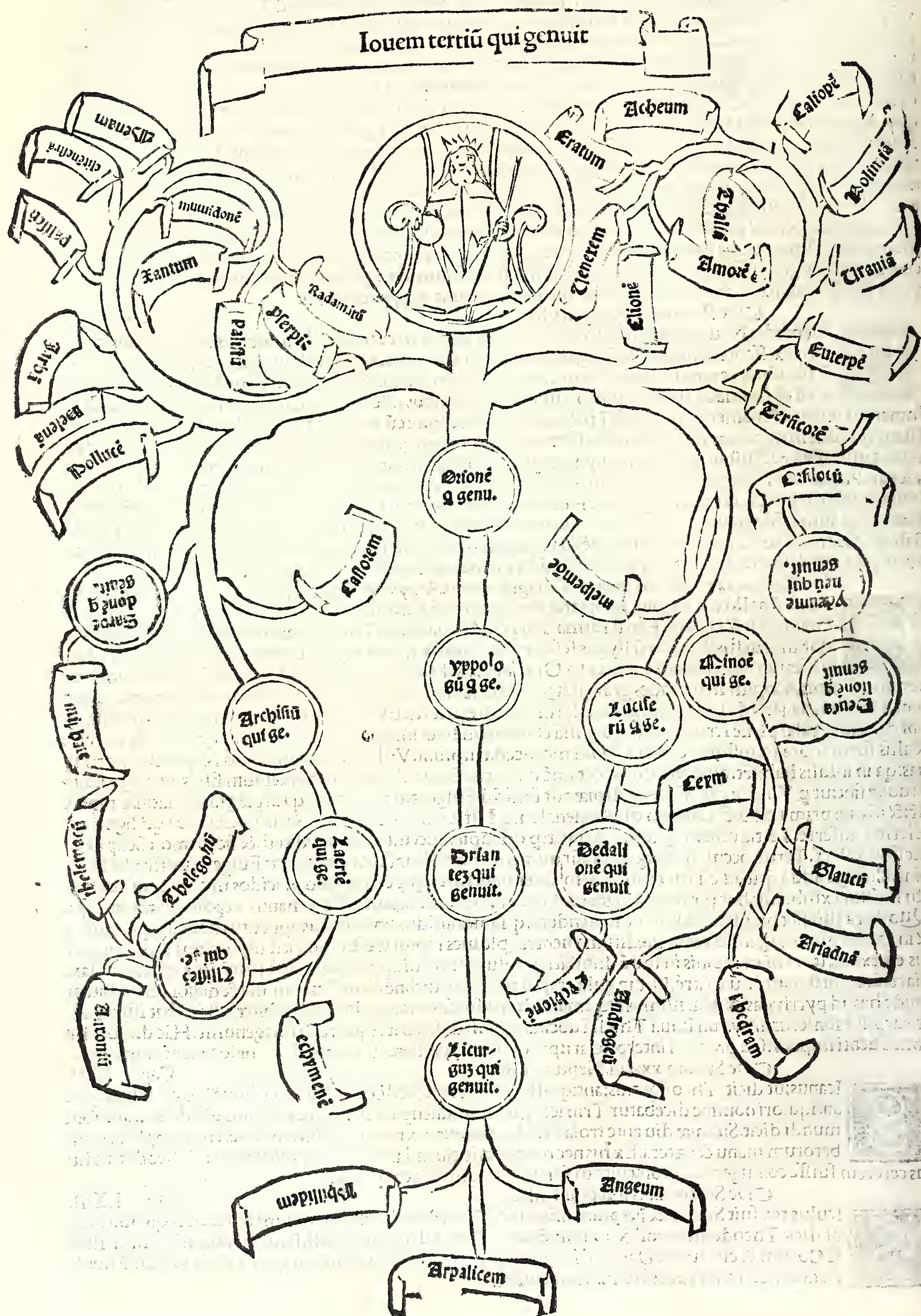
¶ De Sycano.xxxiiii. Neptuni filio. Cap. LXII.

Sicanus:ut dicit Theodontius:antiquissimus rex fuit Siciliæ:& Neptuni filius:& ab eo insula quæ antiquiori nomine dicebatur Trinacria Sicania nuncupata est:de qua Solinus ubi de mirabilibus mundi dicit. Sicaniæ diu ante troiana bella Sicanus rex nomen dedit:eductus cum amplissima liberorum manu & cætera. Ex his nec nomen alicuius ad me peruenit. Dicit tamen Theodõtius huius cererem fuisse coniugem:& proserpinam filiam quã iouis dixere poetæ.

¶ De Siculo.xxxv. Neptuni filio. Cap. LXIII.

Siculus rex fuit Siciliæ:& Neptuni filius:ut Solinus de mirabilibus mundi testatur. Regnauit autẽ ut dicit Theodontius post Sycanum:& ab eo Sicilia denominata est. Paulus hunc dicit filiũ fuisse Corithi & electræ:& Dardani fratrem. Neptuni filium dictum:eo ꝙ ex Tuscia in Siciliã transfretasset:& multa rudes homines docuisset.

IVPPITER VNDECIMO GENERIS CVM PARTE NOTATVR

¶ Genealogiæ deorum gentilium secundum Ioannem Boccacium de Certaldo Liber Vndecimus.
Prohœmium.

X Achaia inter pachinum trinacriæ promontorium & ueteres Syracusas leni satis spiritu me detulerat subsolanus. Ibi dum iam in finē fere deducta omni Neptuni prole uetustissimorum regum potius aduentum in insulam q̄ gesta narrassem: & mecū omnia circūspectans excogitarem: ad quā cæli plagā uertenda esset nauiculæ prora: uenit in mentē tantū nunc uelo: nunc remis: nunc pedibus itum fore: ut ex filiis Saturni senis infausti nullus superesset: cuius nō esset descripta soboles: præter Iouem quem patrē dominūq; regēq; deorum & hoīum uoluere. Obstupui fateor serenissime rex. Et animi cecidere uires: & quasi itineri meo obstaculum insuperabile esset obiectum desperās aiebā. O miser potui amplissimum oceani gurgitem ītrare: & fluctus in sydera usq; surgentes modico conscendere lembo. Potui uastum littus omne mediterranei maris inter mille scopulos: & sonantia saxa ambire. Montes scabrosos ascēdere: lubricas calcare ualles: tenebrosa antra subire: perscrutari lustra ferarū: & syluaꝝ atq; nemoꝝ sepositas umbras lustrare: urbes: & oppida. & quod longe terribilius: ad manes: usq; descendere. & ditis opacas intrare domos. Et terræ uiscera oculis terebrare: & sic alioꝝ deoꝝ prolem etiam renitentē calamo tanq̄ cognitā in mediū trahere. Nunc autē si iouem nō uidero quo pacto eius: q̄ amplissima ē posteritatē scripsisse potero? Si aūt iouē uidisse uelim in cælū ire necesse est: quo infœlix ex sublimi saltu quo ex monte celso in illud memet deiiciā? Quis me eo uentoꝝ extollet īpetus? Quæ defert cōdensa nubes? aut ipsius armiger ales? O utinā ab inferis remearet Dædalus: qui solus hoī pennas induere nouit. Et mortalibus insuetas cæli uias ostendere. Ipse forsan opportunitati huic posset p̄stare suffragiū. Quod nisi undecūq; uenerit detur post tot exhannelatos labores: tot uictos timores: tot etiā obices superatos infecto itinere īchoato nō absq; ignominia temeritatis meæ subsistendū est. Obtabā p̄terea cælestiū uidere patriā: & quo ordine sanctissimi illi gentiliū theologi templa: palatia: atria: domosq; disposuissent cælitū. Præterea & cū ipso ioue ipsius sublime uidere soliū. Quo iure sacrum illud deoꝝ concistoriū conueniret in unum. Quod in illos ipsius imperiū. Quis ordo sedendi: quæ præsidentis maiestas. Quæ leges darent̄. Qui & quo ritu largirent̄ imperia: ut in finem debitū mundi gubernaret̄ mortalitas: & alia etiā tam prægrandis dei magnalia. Cæteꝝ dum hinc uidendi desiderio cælū ac p̄ficiendi itineris angerer inde desperatione p̄merer. Et ecce ex littore siculo me etiam gubernaculū non regente repentino impetu in cretā usq; delatus sum: quā cum circūspicerē non ante ydeon montē aspexi q̄ resoluta mentis caligine: & ueri dei illustratus lumine proletarii iouis cognoui cunabula atq; fornices in circuitu: & qua in parte eius cineres & ossa iacerent memini. Et sic eū non deū cæli tronū tenentem fore perpendi: sed hoīem: cuius acta & mores: & reliqua non maiori labore q̄ alioꝝ deoꝝ gentilium poterant ex terrenis speculis intueri. Reuocatis igitur uiribus: ut eius numerosissimā prolē describam: Iter quod præpeditū rebar intrabo: orans in optatum me terminum dirigat: qui futurum sibi disertissimum populum per rubrum mare eduxit sicco uestigio ex ægypto.

¶ De tertio Ioue decimo. Saturni filio: q. xxxix. genuit filios: quoꝝ hæc sunt noīa. Prima Clio. ii. Euterpe. iii. Melpomene. iiii. Talia. v. Polymia. vi. Eratho. vii. Tersichore. viii. Vrania. ix. Caliope. x. Acheus. xi. Venus. xii. Amor. xiii. Proserpina. xiiii. Castor. xv. Pollux. xvi. Helena. xvii. Cliténestra. xviii. Palistus. xix. Paliscus. xx. Iarbas. xxi. Mena. xxii. Myrmidon. xxiii. Xāthus. xxiiii. Lucifer. xxv. Orion. xxvi. Minos. xxvii. Sarpedon. xxviii. Rhadamātus. xxix. Archisius: de his. xxix. tractatur in præsenti libro undecimo. xxx. Tātalus. xxxi. Dionysius. xxxii. Perseus. xxxiii. Aon. xxxiiii. Eacus. xxxv. Pylumnus. xxxvi. Mercurius. xxxvii. Vulcanus. de his uero octo. s. a. xxix. citra duodecimo in libro tractatur. de reliquis duobus: qui sequuntur: scilicet de Hercule. xxxvii. & Eolo. xxxix. in libro tertiodecimo scribitur. Cap. I.

IOuem cretensem: qui tertius in hoc ope est: Saturni & Opis fuisse filiū oīs testat̄ antiqtas. Hic eodē partu cū Iunone editus: ne a Saturno occideret̄ ob pactionē cū Titano fratre factā: q̄ cito natus est: clam in ydam cretensem montē alendus ab Opi transmissus est: & ut quidā uolūt: curetis populis cōmendatus: seu ut alii dicūt Ideis dactilis. Eusebius uero in libro tempoꝝ dicit Creti regi cretensiū: & hunc illū in hoson ciuitate in qua matris eius est tēplū seruasse atq; nutrisse. Qui a curetis dixere addunt eū ab eisdē in antrū mōtis idæ delatū: ibiq; dū: ut paruuli faciunt: fleret ne audiret̄ Cymbala & tympana: & clypeos: & arma pulsabant. Ad sonitū: quoꝝ more suo cōuenietes apes mella in os eius inferebāt: ob qd̄ beneficiū postea deus factus dedit eis: ut absq; coitu generarent. Aliis uero placet eum nymphis alēdū datū: inter quas: ut didimus in libro narrationis pyndaricæ asserit Melliseo cretēsium regi duas fuisse filias Amaltheā & Melissam. quæ caprino lacte atq; melle Iouē nutrierunt. unde dicit Lactan. in libro diuinaꝝ institutionū. Capellā Amaltheæ nymphæ Iouē infantē uberibus suis aluisse: & ob id dicit germanicus Cæsar in aratheo carmine. Illa putatur Nutrix esse Iouis: si uere iuppiter īfans Vbera creteæ mulsit fidissima capræ Sydere quæ claro gratū testatur alūnum. Quod etiā testari uidetur poeta cælebris Franciscus petrarcha in buccolicis ea in ægloga cui titulus argus est: sic dicens: Teneris signata labellis Vbera te moueant nisi forte ob liuia lactis. Illius astringere nectar tibi suggerit aulæ. De grege nempe fuit nutrix tua & cætera. Seruius āt dicit nō ī idā: sed ī dicteū mōtē a m̄re trāsmissum: & ibidē nutritū. Iunius āt columella de agricultura scribēs lib. ix. sic de educatiōe iouis īfantis ait. Nec sane rustico dignū ē scitari fuerit ne mulier pulcherrima spē melissa: quā Iuppiter ī apē cōuertit: an ut & Home. poeta dicit crabrōibus & sole generatas apes: q̄s nymphæ fri-

xonides educauerũt.Mox dicit eo in specu Iouis extitisse nutrices:eaq; pabula munere dei sortitas:qbus ipse parũ educauerant alumnũ.Hæc ille.Ex qbus sumit̃ Ioué melle tantũ educatũ hic tandé cũ adoleuisset ob captos parentes bellũ habuit cũ Titanis:liberauitq; illos:inde patré regno expulit:eo q̃ comperisset eũ uitæ suæ insidiari:quæ supra ubi de Saturno latius dicta sũt.Et hinc illi bellũ dicũt cũ gigantibus cõsecutũ:quos superatos:supposuit montibus:ut præmonstratum est.Deinde orbe subacto cum fratribus imperiũ partitus est.Dato Plutoni infernorũ dominio.Neptuno aũt maris:sibi olympo reseruato.Et cũ iam diu ante Iunoné sororem suam sumpsisset in cõiugem:& rex potens factus: gloriæ auidus:cœpit ambire:& non minus astutia q̃ uiribus non solũ humanas laudes:sed diuinos etiam sibi honores quæsiuit templa quidem:ut in sacra legitur hystoria: in multis locis construxit:& suo dicauit nomini:& in q̃cũq; regionem uenerat Reges principesq; populorũ hospitio sibi comitate sua:& amicitia copulabat:& cum ab eis digrederetur imperabat sibi ædificari phanum:& suo hospitisq; sui nomine insigniri:quasi ut ex hoc posset amicitiæ ac fœderis memoria conseruari.Et hac astutia factum ut constituta sint templa Ioui ataburio:Ioui labriando cum ataburius & labriandus auxiliatores eius fuerint in bello.Sic & Ioui laprio:& Ioui molioni:& Ioui cassio:& quæ huiusmodi sunt:q̃ ille astutissime excogitauit:ut sibi diuinum honorem:& hospitibus suis perpetuũ nomen acquireret cum religione connexũ.Gaudebant autem illi & eius libenter obsequebantur imperio:& nominis sui gratia ritus annuos:& festa celebrabant:& hoc modo religionem cultus sui per orbem terræ iuppiter seminauit:& exemplũ cæteris:ad imitandũ dedit.is insuper in olympo monte habitauit:ut eadem sacra testatur hystoria.ubi legit̃.Ea tempestate iuppiter in monte olympo maximam partem uitæ colebat:& eo ad eũ in ius ueniebant:si quæ res in cõtrouersia erant.Item si quis quid noui inuenerat quod ad uitam humanam utile eét eo ueniebat:atq; Ioui ostendebat & cætera.præterea q̃tũcunq; homo hic circa honores occupandos ambitiosus esset:& libidini deseruiret:multa tamen bona & utilia humanæ uitæ adinuenit:& introduxit:& nõnulla mala sustulit:& inter alia admouit a moribus hominũ consuetudiné comedendi carnes humanas: qbus Saturni tempore uescebãtur.Qui tandem dispositis rebus suis diem clausit.de exitu cuius testis est Ennius ipse qdem in sacra hystoria descriptis omnibus:quæ in uita sua gesserat inppiter ad ultimũ sic ait.. Deinde iuppiter postq̃ quinquies terram:circuit:omnibusq; amicis atq; cognatis suis imperia diuisit:liquitq; omnibus:leges:mores:frumétaq; parauit:multaq; alia bona fecit: ímortalem gloriam memoriamq; adeptus sempiternam monumenta suis reliquit:ætatem pessime actam in creta uitam cõmutauit:& ad deos abiit: eumq; curetes filii sui curauerũt:decorauerũtq; cum:& sepulchrũ ei in creta in oppido Aulatia:& dicit̃ Vestam hãc urbem creauisse:inq; sepulchro eius scriptũ antiquis litteris græcis Iuppiter Saturni.Euemerus autem dicit eũ in Oceania mortuũ:sed bene in aulatia oppido sepultũ:forsan & hoc nomen oceaniæ cretæ fuit anteq̃ a creta nympha Hesperidis filia:ut Plinius ait:ubi de hystoria naturali:dicta fuerit.Videsne celeberrime rex q̃to ingenio:q̃to fortunæ fauore:quot antiqui hostis fallaciis longæuũ nomen inanem gloriam & diuinos honores sibi q̃siuerit homo iste?Miror eqdem illius q̃tũcunq; rudis æui insaniam:ut quem ex homine natũ passibilem atq; mortalem uiderant:deum:& summũ deũ tam inconsulte crederent.Scio possint esse qui dicant multo recentiores in hanc eandem inscitiam non minus fuisse procliues:cũ legerimus a luca medico scriptũ apud lystros lycaoniæ Barnabam & Paulũ uiros sanctissimos:& diuini dogmatis prædicatores:eo q̃ contortũ a natiuitate hominem in noíe Iesu christi rectũ:ambulátéq; fecissent:a lystris deos e uestigio creditos:Barnabam Iouem:& Mercuriũ Paulũ:eisq; renuentibus serta & holocausta tanq̃ diis a pontificibus & populo p̃parata:de qbus ego minus miror.diuinũ enim opus fecerant ignorantibus lystris:quoniã non suo:ut ipi testabant̃:sed christi opere.Iuppiter aũt qd unq̃ supra hominem facere uisus est?nil eqdem.uictoriosus fuit homo:& ne satis hoc cũ astutiæ humanæ & nõnunq̃ fortunæ opus sit:ut ob id deus & cæli rex debeat a quoq̃ñ credi.profecto uertibiles nimiũ in credulitatem erant illius æui mortales.Nos aũt ueteres in sua fatuitate sinamus:& ad omissa uertamus calamũ.Postq̃ quæ ad hystoriam spectant de Ioue dicta sũt:qd de eo fingentes dixerũt prosequamur.Primo qdem eũ patrem dominũq; deorũ:& cæli regem dicũt:eiq; loco sceptri trisulcũ fulmen tribuũt.Eius præterea arborem dixere quercũ.Sic & in eius tutelam aqlam posuere.Nũc qd per hæc sensisse potuerint uideamus.deorũ autem pater & dominus ideo hic dictus est: quia eo regnante heroum tempora seu cœpere seu floruere: in quibus & poetarum seu theologorum gentilium cœpit & floruit studium apud græcos.Qui cum istum tanquam ea tempestate mortalibus cæteris præualentem cernerent: eumq; iam sibi ne dum apud suos:sed & apud exteras nationes adhuc uiuenti diuinos honores quæsisse:& eorum patrem esse aut maiorem:qui iam eius intuitu fictionibus ad diuinitatem extollebantur:& quod ei nomen etiam faueret Iuppiter:quod iam diu erat celebre & uero deo attributum:faueretq; illi locus habitationis olympus:quo nomine cælum etiam appellamus:eum deorum finxere patrem:& cæli regem.Nec sufficit attribuisse illi quod fecerit:quinimo multa ex his quæ ante eum per plura sæcula facta fuerãt:& potissime eorum duorũ temporibus:quos supra Ioues nũcupatos diximus per nominum abusionem in hũc reuocata sunt.nec aliter q̃ suo æuo facta eidem attributa:& quod longe perniciosius fuit:multa ad uerum deum uerum deorum dominum spectantia sub huiusmodi fictionis uelo recondita & demum enucleata ad potétiam & deitatem fictam huius hominis spectare ab ignaris credita sunt:tantũq; inoleuit hæc inscitia ut nõ solũ Iouis esse quæ dei:sed dei ueri esse quæ Iouis erant crederent̃:utputa adulteria proditiões & bella:& huiusmodi.Sane quotiens pro isto Ioue illustres uiri deũ sensere:uer̃ qd minus honestũ de Ioue scribitur pro aliquo naturali actu opere naturæ naturatæ ꝓducto:quæ dei opus est intelligi uoluere:qd ego non laudo p illecebres fictiones diuinã designari potentiam.Deorũ insuper numerositaté nõ adinuenere:ut tot crediderit deos esse:quinimo prudentes uoluere deitates illas multis ascriptas diis potentiæ unius ueri dei officia esse

existimantes:sic p ministros deum agere uti mortales agimus quod clarissime in libro de dogmate Platonis ostēdit apuleus.Nos aūt & bene secundū Psalmistā credimus de deo:quia dixit & facta sunt. Nec tamē negamus deo ministros eē alios iustitiæ ut dæmones:alios gratiæ ut angelos:alios opportunitatū & uictus:ut supcælestia corpora:sed de his alias.Per fulmen uero trisulcū loco sceptri ioui additū:eo q̄ igneū sit ostendere uoluere fingentes nōnunq̄ eū pro elemēto ignis & aeris assumēdū ut asserit Seruius:& tūc iunonē eius coiugem terrā & aquā eē uolūt:eo q̄ ex eis omnia quorundā iudicio procreantur:& sic secundū Varronē de agricultura duo dicunt̄ parentes magni:iuppiter pater & iuno mater.Puto ego hac fictionē originē habuisse ab his qui arbitrati sunt ignē rerū omniū causam:ac eo agente cuncta generari atq; nutriri:& sic dum ignis & aer iuppiter eius opus est corruscationes & tonitrua:nubes congregare:atq; dissoluere:uentos excitare : atq; comprimere:fulmina emittere:& huiusmodi:eo q̄ hæc in regione aeris igne agēte cōficiant̄.Trisulcū aūt dixere fulmē ut triplex fulminis designetur propietas:ē.n.coruscū:& scindit & urit:de quibus si qs plene uidere cupit Senecā philosophū uideat ubi de quæstionibus naturalibus.Quercū arborē ideo attributā illi uolūt: qa eius fructu primæui homines pascerentur:& ideo uisum est eam arborem rite dici illius ad quē spectat educare homines:quos ipse produxit:seu quorū gerit imperium.Hanc Isidorus ubi de ethi.nucem uidetur arbitrari:eamq; dicit a latinis iuglandem uocari:quasi iouis glandem:eo q̄ ioui olim consecrata fuerit : & sequit̄ eius fructus tantū habere uiriū ut si mittat̄ inter suspectos herbarum uel fungorū cibos:quicquid in eos uirulentum sit exudent:rapiant & extinguant. Aquilam eius in tutelam esse asserunt : eiusq; rei causam Lactantius ex alieno describit dicens.Cæsar quoq; in aratho refert aglaostē dicere iouē cum ex īsula naxo aduersus titanos proficisceretur & sacrificiū faceret in littore:aquilā ei in auspicium euolasse: quam uictor bono omine acceptā tutelæ quæ subiugarit.Sacra uero historia etiā ante cōcedisse aquilā illi in capite:atq; ei regnū portēdisse testatur.Cur īfans a saturno absconditus sit.Cur cū titanis bellū.Cur Saturnum fugauerit satis plene ubi de Saturno mōstratū est.De cōiugio uero Iunonis ēt ubi de iunone est explicitū:sic & de nomine satis plene:ubi de Ioue primo.Et ex his quæ ibidem & hic scribunt̄:siqs uellet satis posset aduertere quātum homo iste cum proprietatibus Iouis planetæ conuenerit:& quoniam ob id merito sit iuppiter nuncupatus.

¶De nouem Musis filiabus Iouis. Cap. II.

Musæ numero nouē sunt Iouis & Memoriæ filiæ ut ubi de Ethymologiis placet Isidoro. Theodontius āt mēnonis dicebat:& thespiæ:eo forsan q̄ thespiades illas appellet Oui.Harū noīa sunt : hæc Clio:Euterpe:Melpomene:Thalia:Polimnia:Eratho:Terpsicor:Vrania:& ultima Caliope. His dicūt cū filiabus Pierii numero totidē bellū īnatū fuisse.Et quoniā uictæ sint a musis Pierides in picas mutatæ sunt:& ob uictoriā musæ earū consecutæ sunt cognomē.Has præterea dicunt a quodā pyrrheneo claustris clausas: easq; ex claustris in detētoris pernīciē euolasse.Insuper aiunt eis fontē castaliū & nemus helicone cōsecratū:easq; ad lyrā Apolline pulsante canētes.Nos āt his p̄missis ad auferendū uelū fictiōibus ueniamus.placet Isidoro christiano atq; sanctissimo homini has musas appellatas a quærēdo:eo q̄ p eas:sicuti antiq uoluerūt:ius carminū & uocis modulatio q̄reret̄:& ob id p deriuationē ab eis musica:quæ est moderationis pitia denominata est.Et ut idē dicit Isidorus:quoniā ipsarū musarū sonus sensibilis res est: & q̄ in p̄teritū fluit īprimiturq; memoriæ:iō eas a poetis iouis & memoriæ nūcupatas. Ego autē puto cū a deo oīs sit sciētia:nec solū ad eā cōcipiēdā ītellexisse sufficiat:nisi qs ītellecta memoriæ cōmendauerit: & sic memoriæ conseruata expresserit:ut te qs scire nouerit:ut ait Persius.Scire tuū nihil est nisi te scire hoc sciat alter:quod musarū officiū est:& hīc illas ioue genitas & memoria ficta est.Necnō arbitror musas a moys qđ est aq̄ dictas causa in sequētibus ostēdet̄.Cur āt nouē sint ī cōmētario secūdo sup somnio Scipionis plurimū Macrobi.conat̄ ostēdere eas eqparās octo sperarū cæli cantibus:nonā uolēs cælorū modulationē esse cōcētū: supaddēs post lōgā uerborū seriē musas esse mūdi cātū a rusticis ēt sciri:qa eas camenas q̄si canenas a canēdo dixerūt. Attamē ex his reddit Fulgētius aliā rationē dicēs uocē fieri q̄ttuor ex dētibus:quos lingua dū loquit̄ pcutit: ex qbus si defecerit unus potius q̄ uox sibilus emittatur necesse est.Insup ex duobus labiis uelut uerborū cymbalis cōmoda modulātibus.Sic & lingua quæ curuamine a circūflexione quadā tanq̄ plectrū uocalē format spiritū īde & palato & cōcauitate cuius sonus p̄fert̄. Vltimo ut nouē sint addit̄ gutturis fistula q̄ tereti meatu spiritualē præbet excursum.Et īsuper quoniā his a multis cōcinens Apollo additur nō aliter q̄ seruator cōcētus p̄dictis ab eodē Fulgentio iungitur pulmo:q uelut erarius follis cōcepta reddit atq; reuocat. Et ne sibi in tā sepositū naturæ opus tātūmodo fidē uelle præstari uideatur:tam exquisitæ rōnis testes īducit Anaximādrum Lampascœnū & Zenophanē Heracleopolitem:quos suis in cōmentariis:quæ dicta sunt scripsisse confirmat.Asseritq; hæc & ab aliis æq; illustribus philosophis affirmari:ut a Pysandro Physico & Euximene eo in libro quē telegumenon nūcupauit.Porro idē Fulgentius q̄si minus plene dilucidauerit:quod de musis ītendit:ut nominum & opationū singularū rationē deducat ī mediū: dicit sic.Nos uero nouē musas doctrinæ atq; sciētiæ dicimus modos:hæc est prima Clyo quasi prima cogitatio discēdi. Clyos.n.græce fama dicitur: & quoniā nullus sciētiam quærit nisi in qua famæ suæ p̄tellet dignitatē:ob hanc rē prima Clyo appellata ē: idest cogitatio quærendæ scientiæ.Secunda Euterpe græce:qđ nos bene delectans dicimus:qđ primū sit scientiā quærere:secundū sit delectari qđ quæras. Tertia Melpomene quasi melempio comene.i. meditationē faciens pmanere:ut sit primū uelle:secundū delectare quod uelis:tertiū īstare meditando ad id qđ desideras.Quarta Thalia.i.capacitas q̄si si dicat̄ tythoalia.i.ponēs germina.Quinta Polymnia quasi polim.i.multam memoriam faciens dicimus:qa post capacitatē est memoria necessaria.Sexta Eratho:idest euricumenō: quod nos latine inueniens similem dicimus : quia post scientiam & memoriam iustum est ut aliqd simile & de suo inueniat.Septima Terpsichore:idest delectans instructionem: ergo post inuentionem oportet te iam

discernere ac iudicare quod inuenies. Vrania octaua ē.i.cælestis.post.n.diiudicationē eligis quid dicas quod despicias. Eligere enim utile & caduca despernere cæleste igeniū est. Nona Calyope.i.optime uocis. Ergo hic erit ordo. primū est uelle doctrinā. secundū est delectare qđ uelis. tertiū est instare ad id quod delectat. q̄rdū est capere ad qđ instes. qntū est memorari qđ capis. sextū est iuenire de tuo simile ad qđ memineris. septimū iudicare qđ iuenias. octauū eligere de quo iudices. nonū bene proferre qđ elegeris. hæc Ful. Vellem ego hos cōuenire si possem: q erectis signis aciebusq; compositis in musas ipetū facere & eas ab eis sumptis armis exterminare si possint conant̄ isipidi: & dū male itellectis uerbis Boetii se armatos existimāt in certamē inermes descendunt: & quæ succincte de musis dicta sunt intuētes dicant: nunqd has tā sublimes mulieres in lupanari uiderint: nunqd eis abusi sint. nunqd credent Psalmistā Isaiā Iob: aliosq; sanctissimos dei uiros illas e meretricio manu duxisse ut inter sacra uolumina collocarēt. Scio negarent hos unq̄ has quas idifferēter scenicas meretriculas dicūt usos: ni testis mihi sacer diuinaꝶ litteraꝶ iterpres Hiero. eēt: cuius ne ab eorū iscitia refringi possim libet ut iacent in prohœmio libri a se ex græco in latinū translati Eusebii cæsariēsis uerba describere. Dicit.n. post multa Hierony. sic. Quid psalterio canorius: qđ in morē nostri flacci & græci pyndari nūc iambo currit: nūc achaico psonat: nūc saphico tumet: nūc semipede igreditur? Quid Deuteronomii & Isaiæ cantico pulchrius? qd Salomone grauius? qd perfectius Iob? quæ oīa hexametris & pēthametris uersibus ut Iosephus & Origenes scribunt: apud suos cōposita decurrūt &c. Nesciebant puto tales musarū officium esse uocū tpa ordinare. nesciebant circa scientiā musas agenda disponere. nesciebāt diuinis uiris ad maiestatē litteraꝶ suarū augēdā sua officia præstitisse. Taceant igit̄ & seipsos rabidi mordeant: q dū nō itelligūt alios mordere conant̄: & nos omissum reintremus iter. Musis cum pieriis fuisse de cantu certamen hoc arbitror sensum sumendum. Sunt nonnulli tam ineptæ audaciæ: ut cum nullam nouerint disciplinam suo tamē innitentes ingenio audeant se disciplinatis præferre: nec dubitent disputationis inire certamen: quod dum in conspectu doctorum faciunt: non scientifici doctis apparent: sed potius stolida & quadam præsumptione loquaces: & cum multa dicere ignaris uideantur: nec aliquid tamen dicant rationi consonum: nec sese loquentes itelligāt: lusi a prūdētibus picæ existimantur. quæ quidem uoces potius humanas: q̄ intellectū garriendo imitant̄: & ob hoc tales a sciētificis trāsformari in picas rite a poetis confictū est. has aūt uoluisse pyrrheneū icludere nil aliud puto q̄ quosdā ad ostētationē sui ipetuosos & auidos q neglectis studiorū laboribus postq̄ scrinea libris cōpleuerint: & eoꝶ fere tegmina uiderint tanq̄ oīa quæ in eis continent̄ cognouerint sese audēt extimare poetas aut a circūspiciētibus arbitrari. Verū cū euolauerint musæ quas putauerāt claustris clausisse: si eas i publicū sequi uelint. i. ostēdere se scire qđ nesciūt in pcipitiū confestim ruunt: ex quibus nōnullos ego cognoui qui libroꝶ congerie cumulata se credidere magistros: & in conspectu sciētium corruere. Est & musis consecratus fons castalius: & alii insuper plures: & hoc qa habeat lympidus fons non solū delectare intuentis oculos: sed eius etiā ingeniū quadā uirtute abscondita in meditationē trahere & cōponendi desiderio urgere. Nemus aūt ideo illis sacrū est ut per hoc itelligamus solitudinē qua uti debēt potæ quorū est poemata meditari: qđ quidē nunq̄ bene fit inter strepitus ciuitatū aut cōpita etiā ruralia. qnimo ut Quitiliano placet ubi de oratoria institutione: in loco obscuro & quieto utputa nocturno tēpore: qđ p nemora demōstrat̄ satis cōgrue. sunt enim opaca dēsitate ramoꝶ & qeta: eo q̄ semota utplurimū sint ab habitatiōibus hominū.

¶De Acheo.x. Iouis filio. Cap. III.

Acheus ut placet Isidoro ubi de ethimologia. iouis fuit filius: & ab eo uult appellatos Acheos seu achiuos. His paucis uerbis egregii hominis negocium pertransisse contentus. Attamen Theodōtius postq̄ eum iouis filium dixit addit eū antiquissimū Messeniorū fuisse principē: eiq; filiorū amplissimā fuisse manum: quorū opere: & quia pie apud Messenios uixerit: factum est ut totius puiciæ quā hodie usq; Achaiā nuncupamus: aut societate aut iperio potiret̄: & ab eius noīe diceret̄ Achaia: asseritq; ab hoc oēm græciæ nobilitatē habuisse principiū: sed ex filiorū numerositate nullū nec noīe exprimit.

¶De Venere Iouis.xi. filia quæ peperit Amorem. Cap. IIII.

Venus Homero teste Iouis fuit filia & Dionis: & est hæc quam Tullius ubi de naturis deorū tertiā uocat & coniugem fuisse Vulcāi. hāc aiunt Martē amasse: de quorū adulterio & captiuitate supra ubi de marte dictum est. Sic & Aeneæ matrē dicūt. de qua etiam ubi de ænea scriptū est. sic & ubi de Diomede de uulnere ab eodem suscepto: & æq; ubi de Adone narratum est: qualiter a filio casu uulnerata Adonē dilexerit. nec desunt qui credant de hac dici qđ legit̄ in historia sacra: uenerē. s. instituisse meretriciū q̄stū: qđ Augustinus ubi de ciui. dei uidet̄ asserere dū dicit. Huic oblata a phœnicibus esse dona de prostitutionibus filiarū anteq̄ uiris illas cōiungerēt. Huic præterea Claudianus ubi de laudibus Stilliconis apud tuā Cyprū rex optime delitiosissimū describit uiridariū: in quo omnia facile possint enumerari spectātia ad suadēdam lasciuiam. incipit enim sic. Mons latus Ionium Cypreæ rupis obumbrat: & perseuerat isra per.xlvi. uersus: quos quia prolixum nimis erat: nō scripsi. Et hic idē uiridario descripto q̄ grādis sit Veneri cura circa cultum & ornatum apponit dicens: Cæsariem tum forte Venus subnixa corusco. & infra p.x. uersus. Quoniam supra ubi de ueneribus multa circa fictiones de Venere dicta sunt: esset hic replicare superfluum. Superest quod ambigitur ponere. hanc.n. Venerē quidam putāt eādem esse cū Cypria. Ego duas fuisse arbitror: & hanc uere iouis filiā fuisse & Vulcani coniugem. Aliam Syri & Cypriæ seu Dionis filiam & Adonis coniugē. Qui unā & eandē putant: dicūt eam Iouis & Dionis filiā primo Vulcano nuptā & inde Adoni. & ob nimiā formositatē cælestem Venerē a cypriis arbitratā: & dea dicta est: & tāquā dea sacris honorata: eiq; apud Paphos templū & ara fuit eamq; aram solo thure & floribus redolētem faciebant: eo q̄ Venus ex uariis causis odoribus delectetur. Aiuntq; cum hæc uiro fuisset superstes tāto ferbuisse pruritu ut ferre i pu-

blicum declinaret lupanar:& ad ſuum palliandum ſcelus:dicunt eã Cypriis mulieribus ſuaſiſſe meretriciũ: & inſtituiſſe ut facerent uulgato corpore quæſtũ:ex quo ſubſecutũ ut uirgines etiã ad littora mitterent Veneri uirginitatis & futuræ pudicitiæ libamenta daturæ atq; ex coitu aduenarum ſibi exq̃ſitare dotes. Theodontius etiam ſupaddit dicẽs tam ſceleſtũ facinus nõ ſolum in Cypro diu ſeruatũ:ſed in Italiam uſq; deductum:quod auctoritate Iuſtini firmatur:qui dicit apud locros ex uoto aliquando contigiſſe.

¶De Amore.xii.Iouis filio. Cap. V.

AMorem Iouis & Veneris fuiſſe filiũ omnes uolunt:qđ ego nõ hoĩum credã:ſed planetarum.ſunt eñi ambo cõplexione ſimiles calidi & humidi.Sunt præterea beniuoli ambo & æqua luce ſplendidi.& ideo ex his amorẽ gigni:& eũ potiſſime quo cõuiuimus quo amicitias iungimus:fictũ eſt: ut intelligamus quoniã ex cõueniẽtia cõplexionũ & morum ĩter mortales amor & amicitia generetur:quæ quidem uera præter inter uirtuoſos eſſe nõ poteſt:ut clare demõſtrat Tullius ubi de amicitia:& hinc arbitror potius ex his quia ambo beniuoli natus dicit̃:eo ꝙ beniuolus eſſe nõ poſſit quis:niſi ſit uirtuoſus.De concupiſcibili autem amore ſatis ſupra dictum eſt.

¶De Proſerpina.xiii.Iouis filia & Plutonis coniuge. Cap. VI.

PRoſerpina Iouis & Cereris fuit filia:quæ quoniam Veneris deſpiceret ignes a Plutone amata ẽ atq; rapta & ad inferos delata & ibidẽ eius coniunx facta:quã cũ diu quæſiſſet Ceres:& indicio Arethuſæ apud inferos cõperiſſet:eo ꝙ tria grana malipunici comediſſet eã rehabere nõ potuit.ſententia tamen iouis factũ eſt:ut ſex menſes cum uiro:ſex autẽ cum matre moraretur apud ſupos. De hac ꝓſerpina in ꝓcedentibus ubi de Cerere quicquid ſub figmento tegitur explicaſſe memini.Et iccirco præter quod ad hiſtoriam attinet replicare nõ curabo. Arbitror igitur hanc Sicani regis Siciliæ & Cereris fuiſſe filiã:eãq; ab Orco moloſſoꝝ rege ſeu cudonio uel ageſilao ſecũdum philocorum anno.xxviii.Ericthei regis athenaꝝ raptam:eiq; cõiugio copulatam.hæc tamen hiſtoria prolixius habetur ubi de Plutone.

¶De Caſtore.xiiii.& Polluce.xv.filiis Iouis. Cap. VII.

CAſtor & Pollux & Helena ſecundũ Ful.filii fuerũt Iouis & Ledæ:ex quoꝝ cõceptiõe talis fertur fabula:Cum leda tindari regis cõiunx ioui placuiſſet ipſe in cygnũ uerſus cœpit canere:quo cãtu illam ad ſe non ſolum audiendum ſed capiendũ traxit.qui dũ caperetur ab ea: eã ipſe cœpit atq; oppreſſit:& eo coitu Ledam concepiſſe ferunt:& ouũ peperiſſe unũ ex quo Caſtor & Pollux & Helena nati ſunt. Alii uero uolunt Pollucem & Helenam tantum:& caſtorem fuiſſe mortalẽ Tyndari filiũ. Nonnulli dicunt:inter quos Paulus:ex compreſſu illo duo nata eſſe oua:ex uno quoꝝ Caſtor & Pollux nati ſunt:ex altero uero Helena & Clitẽneſtra poſtea.Caſtorem ergo & Pollucẽ iuuenes fuiſſe inſignes:omnis teſtatur antiquitas:& ante alia legit̃ eos ex argonautis fuiſſe.eiſq; redeũtibus a Colcho Pollucẽ Amicum bebriciorꝝ regem ei uolentẽ uim inferre ĩteremiſſe.Demum cum recuperaſſent Helenam ſororẽ a Theſeo raptã: cum eandem a Paride aſportatam cum cæteris græcis nauibus irent illam repetituri.Sunt qui dicant eos nec ad troiam deueniſſe nec in lacedæmoniam rediiſſe:ſed in cælum raptos ſignũ geminoꝝ feciſſe. Tullius tamen ſcribit ab Homero dici eos Lacedæmone fuiſſe ſepultos.Et Oui.ubi de faſtis dicit: ꝙ cum ipſi Phœbẽ & ſororem eius Leucipii filias rapuiſſent:Lynceo & Idæ fratribus deſponſatas:a ſponſis bello repetitas: & in eo Caſtorem a Lynceo occiſum:in quem cũ curreret Pollux:eum interemit:occidiſſetq; Idas Pollucem ni a Ioue actũ eſſet ut eũ nequiret ledere. Lactãtius etiã in libro diuinaꝝ inſtitutionũ dicit caſtor & Pollux dum alienas ſponſas rapiunt eſſe gemini deſierunt.nam liuore iniuriæ cõcitatus Idas:alterum gladio tranſuerberauit &c. Aiunt inſuper Caſtorem equo ualuiſſe plurimum & Pollucem pugna.& cũ eſſet pollux æternus: cerneretq; fratrem mortuũ:ioui patri petiit ut ſibi cũ fratre æternitatẽ partiri fas eſſet. qđ cum conceſſiſſet iuppiter:ambo in cælũ aſſumpti ſunt:& geminoꝝ fecere ſignũ.hoꝝ in tutelam equos eſſe uoluere gentiles. Nunc quid ex fictionibus ĩterpoſitis ſentiẽdum ſit:uideamus.Placet q̃dem Tullio ubi ſupra Caſtorẽ & Pollucẽ filios fuiſſe Iouis tertii & Ledæ:hoĩs q̃dem:nõ cygni:neq; dei:eoſq; eẽ ex his quos dioſchortes appellauere grai.Iouẽ aũt in cygnum uerſum:ideo forſan finxit antiq̃tas q̃a dulce canat cygnus:qđ poſſibile ẽ & Iouem fuiſſe & ſui cantus dulcedine:ut ſæpe contigiſſe uidimus:in ſui dilectionẽ atq; cõcupiſcẽtiam ledã traxiſſe.Eſt eñi cantus ex uncis Veneris unus.Seu forſan erat iam ſenex iuppiter & ob ſeniũ canus:quando Ledã amauit.& q̃a ob feruens deſideriũ querulus factus ſit fictũ fore eũ in cygnũ uerſum qui canus eſt & morti ꝓpinquus canorus.Quod aũt ex eius cõcubitu oua peperit nõ ob aliud dictũ credo niſi ne in fictione fœtus uideretur a genitore diſſimilis.aues aũt oua gignere conſueuerũt.Seu quia pellicula quadã circũuoluti ambo eodẽ partu nati ſint:ut uidemus nõnunq̃ oua naſci pãniculo nondum in nucleũ ſolidato.Idã ꝓhibitũ a Ioue ne Pollucẽ lederet:uim conſtellationis arbitrabatur Leontius.Quod alterna morte Pollux redimeret frẽm uidet̃ Alberico cũ aſſumpti in cælo geminoꝝ ſignũ feciſſent:& in eo ita ſe habeant ſtellæ ut dũ oritur una: altera adhuc latitet.Eadẽq; quæ latuerat poſt prioris occaſum adhuc aliquãtiſper appareat:& ſic dũ deſcendit ad ĩferos unus occidẽs.ſ.primo tanq̃ mortalis:alter tãq̃ diuinus apud ſupos adhuc cõſiſtit.& ecõuerſo dũ aſcendit unus ad ſuperos:diuinus eſſe uidet̃ ſtante adhuc altero aliquãtiſper apud inferos tãq̃ mortali.Pollucem ſolum ĩmortalem fuiſſe a fulgore ſideris exiſtentis in capite Pollucis ſumptũ creditur:q̃ lõge maior eſt:q̃ is qui ex ſidere Caſtoris cernitur:qui aliquando ob uaporis groſſitiem nõ uidet̃ cum Pollucis uideat̃ continue.Paulus uero dicit Caſtorem Pollucis opere a lacedæmonibus numero deorum additum:& ſic immortalem factum.Pollux autem poſtea ob pietatem erga fratrem habitam.& quia inſignis eſſet homo etiã deificatus eſt & fratri coniunctus:& ſic alterna morte ſe inuicem redemerunt.Nam primo Caſtor ne pollux occideretur occiſus eſt.Secũdo pollux ut frater eẽt æternus eũ deum fieri fecit:& ipſe remãſit mortalis data

fratri deitate sua. Posuissem Fulgentii expositionē. sed quoniā p sublimia uadit: omissi. Equos eo℞ in tutelā posuere ad ostēdendā iuuenū delectationē & curā dū uixerunt potius q̄ ob rē aliā: qcq̄d Ser. dicat existimo.

¶De Helena Menelai coniuge & xvi. filia Iouis. Cap. VIII.

Elenam Iouis & Ledæ fuisse filiam uulgatissimū est & ꝓximo supra mōstratum. Hanc aiunt inter mortales cæteras formosissimam fuisse; ut Tul. testatur in arte ueteri: cuius qdem formositas græcis atq; asiaticis populis co æuo plurimū dānosa fuit & potissimū exitiosa Troianis. uolunt igitur hanc adhuc uirgūculā & inter scænas in palestra ludentem a Theseo Atheniensium rege raptam. Demum eo peregre profecto ab eiusdem matre Castori & Polluci repetētibus restitutā. Inde uero Menelao regi Lacedæmonū coniugio iunctam: tandem a Paride: ut placet aliquibus: sub specie legationis Hesionam reposcente & Menelai hospite: eo etiā absente pulchritudine & facetiis eius capto hospitalitatis iure neglecto cum oī supellectili regia raptā ea uolente. Lactantius uero dicit eum classe spartam quæsisse: & cum postulata Hesiona nō redderet: ut habuerat a Priamo: regionē bello īfestasse: & spartā ui cepisse: & inde Helenā adduxisse Troiam. Quā postea græco℞ principes oēs coniuratione facta cū illam frustra sæpius repetissēt sub ducatu Agamēnonis cum ingenti exercitu secuti sunt. & pluribus peractis certaminibus post decēnium Ilione capto illam Menelao restitutam non absq; labe proditionis: cum sint qui dicant: occiso Paride a Pyrrho eā Deiphœbo nupsisse: & quærentibus græcis proditione perficere quod armis non uidebatur posse contingere: cum discessum ex composito simulassent: eam ex arce dormiente Deiphœbo signum accensa face ad occupandam sopitam ciuitatem græcos reuocasse: ob quod meritum asserunt eam in Menelai gratiā rediisse. Alii tamen dicunt a Menelao ultro susceptam: eo ꝙ ui non sponte sua rapta fuerit. Sane per Homeri carmen patet eam apud Troianos fuisse annis uiginti: cum longe minus arbitrentur plurimi: quod quidem in Iliade circa finem ostendit Homerus: dum eam cum Heccuba: & reliquis matronis Troianis Hectorem occisum flentem introducit atq; dicentem. Iam certe nūc mihi hic. xx. annus. Exquo ab illinc ueni: & a mea recessi patria. Eusebius uero dicit in libro tēpo℞ eam anno primo regni Agamēnonis ab Alexandro raptā: & eiusdem agamēnonis anno. xv. Ilionem captū atq; deletum: & sic discordes sunt. Seruius aūt facit quæstionem de ætate Helenæ. Nam cum argonautæ fuerint fratres: illamq; a theseo raptam susceperit qui contemporaneus eorum fuerat: & inde a filiis argonautarum bellū Thebanum cōfectū fuisse: quo℞ filii in troianam demum uenere expeditionem ob Helenæ raptum. uidetur ei ualde mirabile quasi existimet eam iam senem: mihi autem non sic. Nam ut ex dictis Eusebii patet: Helena a Theseo rapta est anno regni eius. xvi. qui mūdi fuit annus. iii. M. dcccc. lxxxix. & tūc erat Helena paruula puella: postmodū a Paride rapta est anno primo regni Agamēnonis: q mūdi fuit annus. iiii. M. vii. & sic inter primā capturam & secūdam non amplius. xviii. anno℞ fuit spacium: & sic Helena esse potuit. xxx. anno℞ uel circa: quādo a Paride rapta est: qua ætate mulieres nobiles & ingenio ualētes speciosiorē formositatē suam faciunt arte addētes: siq̄d forte prouectior ætas subtraxerit. experiētia quippe re℞ doctiores factæ sciunt mores componere: quibus nō solū augetur pulchritudo: sed etiam nōnunq̄ ad capiendū uires deformitati p̄stantur. hæc tamen ilione capto Menelao suo restituta tempestate maris circūacta primo in ægyptū delata est. Tuori rege ibidem regnante: quem Homerus in odyssea Polybū uocat. inde in Lacædemoniam cū Menelao reuersa est.

¶De Clitēnestra. xvii. Iouis filia & cōiuge Agamēnonis. Cap. IX.

Litemnestra secundum quosdam: ut supra dictū est Iouis & Ledæ fuit filia: ex uno ouo cū Helena nata. hæc autem Agamēnoni nupsit: & ex eo plures filios peperit. Tandem cum ad troianum bellum imperator iuisset: occiso iam Palamede a græcis: ut Leontio placet: Nauplii senis suasiōe in amplexus ægisti sacerdotis olim Thyestis filii uenit: & cum iam ilione deiecto uictor agamēnon repeteret patriam: & secū: ut Seneca poeta in tragœdiis ait: traheret Cassandrā Priami filiā: quæ illi ex p̄da cōtigerat: seu suasione adulterii: seu cōscia patrati sceleris: seu ira supinductæ pelicis mota: eo suscepto: ut q̄busdam placet illū in cōuiuio sacro℞ trucidari fecit. Seneca aūt dicit ibidem: ꝙ cum suasisset illi uestes bellicas ponere: eiq; indumentū parasset: cui nullus erat capiti exitus: eū exquirentem & implicitū adultero tradidit occidendū: & Cassandrā æque trucidari fecit. Quo cæso regiam occupauit & cum. vii. annis una cū ægisto regnasset ab horeste filio cum sacerdote scelesto occisa est.

¶De Paliscis. xviii. & xix. Iouis filiis. Cap. X.

Alisci fratres fuere duo ut Macrobius in saturnalio℞ libro asserit: iouis filii & Thaliæ nymphæ: de quibus talem recitat fabulam. In Sicilia Simetus est fluuius iuxta hūc nympha Thalia cōpressu Iouis grauida metu Iunonis optauit ut sibi terra dehisceret: qd' factū est. sed ubi uenit tempus maturitatis īfantiū: quos aluo illa gestauerat: reclusa terra ē: & duo infantes de aluo Thaliæ progressi emerserūt: appellatiq; sunt palisci: quoniā primo in terrā mersi denuo īde reuersi sunt: neq; lōge inde lacus sunt. sed in īmensū ꝓfundi aqua℞ scaturgine semp ebuliētes: quos īcolæ crateras uocāt: & noīe Dellos appellant: fratresq; eos paliscorū existimant & habent in cultu maximo præcipueq; circa exigendum. hæc Macro. His q̄dem ut satis p Macrobiū potest ītelligi ara fuit atq; sacerdos: eo ꝙ miranda ibidē cernerēt. Nā Aristo. in libro quē scripsit de mirabilium auditu dicit: In palisco siciliæ. x. cubito℞ aqua est: quæ sese duabus ulnis in altum efferēs a uidentibus campus adiacēs submergi putatur. Ve℞ decidēs in statum pristinum conquiescit: & apparet ibidem sacrum quoddā. nam si quis in tabella quot rerum uoluerit iuramentum describat: & descripto super aquam deponat si iustum sit: tabella natat: si iniustum demergitur: periurus autem inflatur adeo ut sacerdos loci nullam ab eo pro purgatione satisfactionem accipiat. Macrobius aūt asserit ꝙ si furti uel alterius alicuius rei cōtrouersia esset inter aliquos: & accusatus diceret se apud crateras iuramēto

uelle purgare: sumptis uadibus accedebant: si is qui iurabat rite iurasset essetq; innocens illesus abibat: falsus aût iurator mox uita priuabatur in lacu. Miranda quidem sunt: & grandis erat i tales hostis antiqui potestas. Cur aût iouis dicti sint filii: & absorpta mater sit: reddit talê Theo. rõnem. dicit aût haud longe a panhormo non ignobilem fuisse Scrobê loco ubi dicebatur thalia in quã oîs aqua quæ a plaga illa mõtis Ethnæ ob himbrem cadebat mergebat. & quicqd tunc fuisset in cauernã deiectũ non multo post in lacus seu fontes palisco rum ebulientes uidebatur emergi: per quod apparebat himbrem quã iouis. i. aeris opere natam uolunt: eo in loco sub terras condi: & demum apud lacus paliscorum iterum nasci: & sic ex ioue nati palisci.

¶De Iarba Getulorum rege. xx. iouis filio. Cap. XI.

Iarbas Getulorum rex filius fuit iouis & Garamãtidis nymphæ teste Virg. q dicit. Hic amone satus rapta garamãtide nympha &c. Paulus uero dicit eũ fuisse filiũ ex filia Bisalphis regis: quã dicit iouẽ i forma arietis oppssisse. Sed huius rei fabulã sic narrabat uenerabilis Andalo. Iuppiter a conuiuio æthiopũ rediẽs cũ uidisset i ripa bragadæ fluminis Garamãtidẽ nymphã speciosissimã lauãtẽ pedes suos: ut erat i libidine pnus euestigio cõcubitũ eius optauit: quẽ i se euntẽ cũ uirgo uidisset territa uoluit cape fugã. Verũ cancer qdã pedi nymphæ ppinquus minimo pedis digito ore capto nymphã dolore captauit q dũ remouere eũ conaret a supueniente ioue capta & oppssa est: & ex eo cõcubitu concepit & pepit Iarbam. Iuppiter aût ob ipensum seruitiũ cancrũ in cælo locauit: signũq; zodiaci fecit. Leõtius dicit credi Iarbã Iouis uere fuisse filiũ: cũ ipse mundũ circuiẽs loca oîa libidine sua fedauerit: & Garamãtidẽ filiã fuisse Garamãtis regis Garamãtũ: eãq; ab eo in ripa nili captã atq; uiolatã. Qd ego arbitror factũ tpe solstitii æstiualis: & ob id fictũ uirginẽ penes fluuiũ calore detentã a cancro moratã. Theodon. dicit Iarbã Garamãtis regis fuisse filiũ & iouis dictũ: qa getulos ab extremis æthyopæ solitudinibus & arenis arentibus in aphricũ littus eduxit: & eos in multis ad humanitatẽ ptinentibus istruxit. Præterea iã dictus Paulus longe aliter de hoc Iarba alibi scribit. Dicit. n. se legisse Garamãtidẽ speciosissimã atq; nobilẽ regionis illius fuisse uirginẽ: & cũ ab æstu æstiuo penes fluuiũ quendã detineret Ameze tulio rege captã atq; oppræssam: & ei pepisse Iarbã: iõ uetusto more ab incolis: qbus post patris mortẽ imperauit Iouis filiũ dictum seu creditũ: eo q optimis institutis efferatos mores eorum in mitiores redegerit. Hic ut Virgilio placet: Didonem optauit in coniugem.

¶De Mena. xxi. Iouis filia. Cap. XII.

Menam Iouis fuisse filiã: sed ignobilẽ testatur Augu. ubi de ciui. dei dicens. Sed ibi est mena: q menstruis floribus pest: q̃uis iouis filia tamẽ ignobilis &c. Hãc papias dicit lunam esse. Esto Varro hoc officium iunoni attribuat ut ibidem August. affirmat. Hanc iouis filiam attributam ideo reor: qa a ioue causatur. men enim græcæ latinæ defectus sonat: qui hac in parte mulierũ est: quarum in utero natura prouida in nutrimentũ fœtus purissimũ seruat sanguinẽ: qui infra mensem non concipientem muliere a calore naturali per quẽ sumitur iuppiter corrumpitur & corruptus emittitur.

¶De Myrmidone. xxii. iouis filio. Cap. XIII.

Myrmidon ut asserit Hisidorus ubi de æthimo. & post eum Rabanus: fuit iouis filius & Corymosæ nymphæ: & ab eo uolũt myrmidones noîatos: eo q eorum dux fuerit: quẽ et Rabanus dicit post Cecropem regẽ atheniensiũ fuisse. Sane Seruius aliud sensit de noîe myrmidonũ. dicit aût in Attica regione fuisse puellam cui nomẽ Myrmix erat. quæ cum ob castimoniã: & solertiã gratissima eẽt Mineruæ: contigit ut aratrũ in odium Cereris a Minerua conditum oîbus ostenderet. q̃obrem turbata Minerua eã uertit in formicã: dãnauitq; ut nunq̃ a cõgregandis granis desisteret: quæ cum multitudinẽ procreasset euenit: q morientibus Thessalis Eaco iouis filio subditis ex formicis illis in hoîes transformatis restaurarent ex quo myrmidones dicti: eo q formicæ myrmices dicerentur a Myrmice puella in formicam uersa. Myrmidonem aût puto aliquẽ insignẽ fuisse uirum: cuius agentibus meritis iouis dixere filium.

¶De Xantho fluuio. xxiii. iouis filio. Cap. XIIII.

X Anthus fluuius filius fuit iouis: ut i Iliade testat Home. dicẽs: Xanthi reuoluẽtis quẽ imortalis genuit Iuppiter. Hic quidẽ fluuius sub Ilione effluit: & Symoi ppe mare miscet: & cũ eo effluit. Est aût lõge maior fama q̃ undis: eũq; magna fecisse fingit Home. aduersus græcos: Sed mirandũ est Homerũ alibi dixisse oẽs fluuios Oceani filios eẽ. & hic dixit Xanthũ iouis esse filiũ: qd pfecto nõ inaduertẽter factũ est. ferunt aût nõnulli Xanthũ potius torrentẽ eẽ q̃ fluuiũ inter quos Luca. dicens. Inscius in sicco serpentẽ puluere riuũ Transierat: q xanthus erat: &c. & iõ cum ex hymbribus potius q̃ ex fonte tumesceret non Oceani sed Iouis est filius: cũ i aere q ẽ iuppiter causent pluuiæ: ex qbus torrẽtes effluunt.

¶De Lucifero. xxiiii. iouis filio: q genuit ceym & dedalionẽ. Cap. XV.

Luciferũ dicit barlaã iouis & Auroræ fuisse filiũ & Trachinã amasse nymphã: & ex ea uiolata plẽ geminã suscepisse Ceym. s. & dedalionẽ. Hũc ego speciosissimũ & mitẽ fuisse hoîem arbitror: & ob id iouis dictũ filiũ. qd ãt eius mr Aurora dcã sit: ob id puto qa Venus q dũ mane solẽ pcedens & aurorã lucifer dr ex sinu auroræ oriri uideat. & iõ a cõueniẽtia noîum tractũ reor. & sicuti cælestis lucifer: sic & iste auroræ dictus est filius: & qa trachinæ puiciæ iperauit: fictũ ẽ eũ eam oppssisse: & ex ea geminã suscepisse prolem:

¶De Dedalione Luciferi filio: q genuit Lychionem. Cap. XVI.

Dedalion luciferi fuit filius: ut testatur Ouid. dicens. Acer erat belloq; ferox ad uimq; paratus. Nomine dedalion illo genitore creatus: Qui uocat aurorã cæloq; nouissimus exit: &c. De hoc Ouid. refert fabulã: q cũ huic filia eẽt noîe lychiõe: & hæc ob eius formositatẽ Phœbo & Mercurio placuisset: elata in Dianã ausa eẽt obloq: secutũ est ut ab ea cũ sagittis cõfossa occũberet. Cui dũ funeralia agerent uoluit sæpius se ob dolorẽ in ignẽ in quo corpus filiæ cõburebatur iniicere: qd cũ ter detentus

nequiſſet quarta uice dũ obſtinatus ad ignẽ curreret:anteq̃ eo deueniret in accipitrẽ uerſus euolauit: & quos mores habuerat hõ & auis ẽt obſeruauit Theo. huic fictiõi uelũ amouẽs hyſtoriã refert dicẽs: Lychionẽ Peonio Epidaurẽſi nupſiſſe: & dedalionẽ patrẽ eius rapaciſſimũ hoiẽm & ob id a frẽ Ceo pulſum a peonio ſuſceptũ: & ſũmo honore habitũ. uerũ cũ mortua eẽt filia de affinitate deſperãs i ueterẽ rediẽs morẽ: in accipitrẽ uerſum dixere.

De Lychione filia Dedalionis & Peonis coniuge. Cap. XVII.

Lychion filia fuit Dedalionis: quem cum. xiiii. attegiſſe annum formoſiſſima a multis in cõiuge poſtulata: ut ait Theo. peonio epidaurẽſi nupſit. inde redeũte Mercurio a cylleno mõte & phœbo a delphis & ea uiſa eius pulchritudine capti ſeparatim eius petiiſſent cõcubitũ. Apollo ſpem optati coitus traxit in noctẽ. Mercurius ſeruẽtius optãs nõ expectata nocte uirginẽ caduceo tetigit: & in ſoporẽ altiſſimũ aligauit dormientẽq; uitiauit atq; diſceſſit. Phœbus ãt ueniẽte nocte anus formã aſſumpſit & intrauit ad illã atq; oppræſſit. & ſic factũ eſt ut ex utroq; cõciperet: pareretq; Mercurio antilocũ q̃ tractu tpis a patre nõ degenerãs artificioſiſſimus fur eſt effectus. phœbo uero pepit philemonẽ q̃ grãdis carmine & cithara ualuit. Sane cũ hæc ob tam generoſam prolẽ & q̄ tã ſplendidis diis placuiſſet in ſupbiã extolleret: auſa eſt pulchritudinẽ ſuam pulchritudini dianæ pferre. quã ob cãm cõmota Diana ſagittis tumidã iteremit. ſub cuius fabulæ cortice qd abſcõditũ ſit ubi de unoquoq; eorũ ſcribitur: ſupra adapertũ eſt: lychionẽ autẽ a diana occiſam: nil aliud arbitror niſi agentibus humoribus frigidis eam diem clauſiſſe.

De Ceo Luciferi filio. Cap. XVIII.

Ceis trachinnæ Telluris rex fuit filius Luciferi. Vnde ſic Ouid. Hic regnũ ſine ui ſine cede regebat Lucifero genitore latus patriũq; nitorẽ Ore ferẽs ceis &c. Erat igiẽ ut idem ſcribit Ouid. formoſo atq; pio hoĩ uxor Altyones quã ipſe diligebat ſũme & plurimũ diligebaẽ ab ea: quæ cũ his uellet ire cõſulturus Apollinẽ clariũ: nec poſſet terreſtre iter agere ĩpediente phorbãtis bello inquantũ poterat obſiſtebat ne mare ingrederet. Verũ Ceo ſuo deſiderio magis q̃ cõſilio ut beneplacito cõiugis credẽs: cõſcenſa naui iter arripuit. Nec diu & tẽpeſtas ingens exorta eſt: q̃ nimiũ fatigatũ nauigiũ periclitatũ eſt: & ipſe infœlix ab undis abſortus interiit. Altyones autẽ domũ die noctuq; p ſalute uiri pcibus atq; ſacris Iunonẽ honorabat. Quæ cũ friuolas deuotæ mulieris pces diu pati nõ poſſet: domũ adiuit ſomni: egitq; ut morphea ex miniſtris ſuis unus cui erant uires diuerſas hoĩum inducere formas mitteret. q̃ qđ cõtigerat in ſomnis Altyoni nunciaret. qđ cũ mœſta uidiſſet per quietem abeunte ſomno cucurrit ad littus: ad qđ fortuitu maris æſtus Ceis cadauer impulerat. Quo uiſo dũ doloris ĩpatiens ſe undis dare præcipitẽ conareẽ: deorũ & luciferi miſeratiõe ambo tã mortuũ corpus q̃ perceps Altyone in aue uerſæ ſunt nomenq; amantis mulieris tenent: & adhuc littora ac maria ſeruant: de quibus dicit Ambroſius in hexametron id temporis habẽt deputatũ a partubus: quãdo maxime inſurgit mare littoribuſq; uehemẽtior fluctus illiditur. & quod mirabile eſt: dicit q̄ poſitis ouis in littore confeſtim miteſcit mare: & oẽs cadunt uentorũ procellæ: donec ſeptem diebus oua foueat Altyones ſua & naſcuntur pulli: & poſt hæc aliis ſeptem diebus natos educat: & ſic. xiiii. diebus mare quieſcit auibus his obſequioſum iubente deo: quos quidem nautæ Altyones dies appellant: ſic Ambroſius ſi dixiſſet poeta fabuloſum putaſſem. Hanc theo. hyſtoriã affirmat: & quod circa finem figmẽti eſt: aſſerit a caſu & mulieris nomine fictum. Nam ea forte tempeſtate dum undis impulſum examine corpus Ceis deueniſſet in littus & Altyone dolore urgente aues illæ quibus nomen erat Altyonis aſtantibus apparuere: ex quo ab omnibus dictum eſt mortuos in Altyonas aues fuiſſe mutatos.

De Orione. xxv. Iouis filio: qui genuit Hyppologum. Cap. XIX.

Orion Iouis & Neptuni & Mercurii fuit ſecundũ Ouidium filius. Sane quia cõmunia a digniori denoĩari conſueuere: placet Theodontio ut Iouis tantum filius appelletur. Attamẽ & ſi de origine cõcordes ſint: ueteres de proceſſu uitæ & exitu diſcrepant. Nam ex eo ante alios Ouidius talem recitat fabulã. ſ. quod terram peragrãtibus Ioue Neptuno & Mercurio factum eſt: ut nocte ſupuenien te nec aliud eſſet illis diuerſorium Hyrei ſenis parui cultoris agelli Gurguſtiolo intrarent. Qui cum illos incognitos comiter ſuſcepiſſet q̃cito aduertit deos eſſe: occiſo boue eis ſacrificiũ obtulit. q̃ deuotiõe motus iuppiter dixit ei ut peteret quod optaret: qui dixit ſe non habere coniugem: & præmortuæ promiſiſſe aliam non ſumpturum: optare tamen filium Iuppiter autem cum reliquis duobus diis bouis occiſi ſumpſere corium: & cum in eo mixiſſent iuſſerunt ſeni ut decem menſibus terra ſuperiniecta eſſe permittere: qui cũ feciſſet menſe decimo proſiliuit puer: qui Orion appellatus eſt: qui grandis factus & in uenatione Dianæ ſocius ſui fidens dicere auſus eſt nullam eſſe feram quam non ſuperaret. Ex quo cõmotis diis factum eſt ut terra breue emitteret animal ei obuium: ſcorpionem ſcilicet a quo ſuperatus occubuit. Latona autem Satelliti filia miſerta eum in cælum tranſtulit: & cæleſte ſignum ſecus taurum conſtituit: & cum eo canem ſuum quem Syrum uocabat appoſuit. Hoc Ouidius. Seruius autem hæc Enopioni regi contigiſſe dicit: eumq; grandem Dianæ concubitũ exoptaſſe: a qua Horatio teſte ſagittis confoſſus eſt. Cui & Homerus aſſentit in odiſſea dum dicit: qđ deorũ inuidia a Diana apud Ortygiam ſagittis occiſus eſt. Lucanus autem dicit a Diana Scorpione immiſſo eum occiſum: & deorum miſeratione in cælum aſſumptum: atq; inſigne tempeſtatum ſignum effectum. Sane Seruius alibi longe aliter deo ſentit dicens: quod Enopionis habitus filius cum ingentis eſſet ſtaturæ & uenator maximus factus: Enopionis filiam uitiare uoluit: quam ob cauſam ab Enopione oculis priuatus eſt: qui cum ab oraculo habuiſſet ſi per pelagus ita aduerſus Orientem pergeret: ut oculorum concauitates Solariis radiis ſemper haberet oppoſitas: recuperare lumina poſſet. Quod ille facere conatus eſt: & audito ſtrepitu Cyclopum fabricantium ſono duce ad eos deuenit: & ex eis unum humeris ſuis impoſuit: & eius ductu in ſolem uadens lumina reaſſumpſit. Hæc autem tam uarie recitata fabula: & phyſicam rationem contegit: &

historiã. Credo igitur poetas circa generationẽ Orionis initiũ nostræ generatiõis ostẽdere per Iouẽ & Neptunum intelligentes calidũ & humidũ humano semini annexũ. Per bouis coriũ mulieris uterũ: in quẽ postq̃ descẽdit hominis semẽ nisi quædã naturalis frigiditas supueniat: quæ & os uteri stringat & claudat: & semẽ ĩ unum cogat: non stabit in matrice semẽ: quã frigiditatẽ per Mercurium ĩtelligi uoluere: qui complexione frigidus ẽ. Ex corio autem terra tecto. i. corporea circundato mole post decem mẽses puer exit. ꝙ autem Dianam de stupro interpellauerit potest ĩtelligi. quia cum Orion cæleste signũ sit: & eo incipiẽte apparere: quod circa mẽsem octobris fit: oriuntur pluuiæ: & uentorũ impetus & tẽpestates: ex quibus inundatiões fiũt & maris motus. & sic uidetur uelle ĩ hoc Lunã. i. Dianam: quæ causa motuũ aquarũ est: supare. Verũ eius deficiẽte potentia & Luna perseuerante ab ea superatus apparet: seu agente lunæ motu fit psæpe: ut Orionis frenentur impetus & coerceatur tempestas: & sic telis feriat̃ Dianæ. ꝙ a scorpione emisso a terra uictus sit: ratio talis est. Imago orionis ab antiqs astrologis secũ signus tauri locata est: & de mẽse octobris surgit in oriẽte: & tunc incipiunt tẽpestates: ut dictũ est: quasi ipse secũ afferat. Imago aũt scorpionis ex opposita cæli parte situata est nec ante incipit in oriente ascendere: q̃ orion occidat in occidente. & quoniam circa eius ortum cessant hymbres & procellæ & serenũ tẽpus & uer primũ apparet: dictũ est orionem a scorpione superatũ: qui ideo a terra emissus dicit̃: quia ex terra oriatur: seu quia surgens ab oriente terram exire uidetur. ꝙ luminibus ab Enopione priuatus sit: & reliqua fabulosa ad historiã pertinet: quam talẽ recitat Theodontius. Dicit enim Enopionẽ regem fuisse Siciliæ: & Orionẽ eius fuisse filiũ robustissimũ iuuenẽ & uenationibus deditũ: eũq; die q̃dã uenatiõibus fessum antrũ subiisse atq; obdormiuisse. eiq; per qetẽ uisum sibi suaderi a Venere ut primo sibi surgenti occursantis uirginis uteret̃ cõcubitu. qui experrectus cum exisset antrũ obuiã habuit Candiopẽ sororẽ suã æq; uenationibus uacantẽ: quã cũ renitentẽ traxisset in antrũ oppressit: & ex ea filiũ suscepit quem uocauit Hippolagũ: qđ cũ resciisset Enopion indignans eũ in exiliũ abire iussit. Orion aũt regni spe priuatus consuluit oraculũ: a quo illi responsum est: si in orientẽ tẽderet decus regiũ recuperaturũ: qui sumptis nauibus & Candiope cũ paruo filio docti nautæ ope in Thraciã delatus ẽ. ibi ãt cũ uirtute sua fauẽte cælo incolas subegisset ĩ magno fuit habitus pcio: & Neptuni filius appellatus. Hac uisa credo satis apparet fictionũ ĩtẽtio.

¶De Hippolago Orionis filio: qui genuit Dryantem. Cap. XX.

Hippolagus ut supra patet: Orionis fuit filius ex Cãdiope: ex quo nil penitus legisse memini: nisi ꝙ Dryantem genuerit.

¶De Dryante Hippolagi filio: qui genuit Lycurgum. Cap. XXI.

Dryas fuit filius Hippolagi ut testatur Statius dicẽs: Horrẽdũq; dryãta mouet cui sanguinis autor Turbidus Orion. &c. Dicit Theodontius mediãte Hippolago: cuius fuit filius: hic in bello Thebano fuit: & ptibus fauit Etheoclis. q cũ ĩ pugna Parthenopeum lætali ictu uulnerasset: ut Lactãtio placet: a Diana sagittis occisus ẽ. Fuit illi Clustimẽa Colchida cõiũx: ex q̃ Lycurgũ filiũ suscepit.

¶De Lycurgo Dryãtis filio q genuit Angeũ: Arpalicẽ: & Phyllidẽ. Cap. XXII.

Lycurgus ut placet Home. ĩ iliade: filius fuit dryãtis. ait. n. sic. Neq;. n. neq; Dryãtis filius fortis Lycurgus. De hoc ãt multa narrant̃. Dicit. n. Hom. ubi supra. ꝙ cũ hic psequeret̃ Bacchi nutrices in Nysa latitãtes: & ipe Bacchus timẽs fugisset ĩ mare: lycurgus odiosus factus supis: oculis priuatus ẽ. Seruius ãt dicit. ꝙ cũ is bacchum cõtẽneret: & uites eius se amputare crederet: sua sibi succidit crura. Lactã. ãt eũ Thracũ dicit regẽ: & ĩ mare pcipitatũ: eo ꝙ primus aquã uino miscuisset: & rẽ haustu synceram plurimis ifecisset uenenis. Quæ tã diuersa sic ĩ unũ reuocari possunt. Dicit. n. Seruius hũc Abstemiũ fuisse: & hinc uini cõtẽptorẽ: & ob id a diis orbatũ: qđ tã ĩclyti liquoris moderate sumpti cõmoda ignorasset. quẽ dũ asperneret̃ & uites ĩcideret: sibi iõ crura ĩcidisse finxerũt: eo ꝙ uini haustus ad oĩa faciat hoĩes ꝓmptiores. ꝙ aũt ĩ mare deiectus sit nil aliud est nisi eũ sua simplicitate ad ppetuũ aq potũ fuisse dãnatũ a natura reg̃: cũ uinũ oĩno respueret. Seu aliter. hũc iõ Bacchi cõtẽptorẽ uolunt qa ĩgurgitator maximus Bacchi uidebatur cõtẽnere uires: & ob nimiã uini ingurgitationẽ oculos perdidisse: qđ pluribus cõtingit. ꝙ aũt illius se arbitraret̃ uites incidere: nõ uult aliud nisi quia potando multũ credebat se uini penuriam immittere. Verum sibi crura cõcidebat. i. crurũ uires auferebat: ut contingere ebriis sæpe uidemus: dum onusti uino titubantes incedunt. ꝙ autem in mare proiectus sit dictũ est. qa cum mare salsum sit & salsedo habeat sitim afferre: & potatores huiusmodi quãto magis potant: magis sitiunt in mare proiecti. i. in ppetuã sitim esse uidentur.

¶De Angeo Lycurgi filio. Cap. XXIII.

Angeus secundum Lactan. Lycurgi fuit filius: & ut dicit Statius. Cernimus eacidas muris immanc minantẽ angeũ &c. Videt̃ ergo ex argonautis fuisse: q̃obrem non huius fuisse filiũ arbitror cũ legamus Dryantem Lycurgi patrem in Thebão bello occubuisse: quod diu post fuit. Hũc præterea dicit Isidorus ubi de ethimo. Samum condidisse ex quo constat eum antiquiorem Lycurgo.

¶De Harpalice Lycurgi filia. Cap. XXIIII.

Harpalicẽ dicit Papias Thracẽ fuisse & Lycurgi filiã: ac uẽatiõibus deditã: de q̃ Vir. uel q̃lis equo Threissa fatigat Harpalice: uolucreq; fuga puertit̃ Hebrũ &c. Theo. dicit hanc patriã reliq sse: & ad amazones abiisse: & ibidẽ iperasse. Ser. ãt scri. de hac: ꝙ cũ patrẽ senẽ a Getis captũ sensisset collecta cõfestim multitudine: & celerius q̃ de fœmĩa sperari potuerit: illũ armis & robor̃ liberauit.

¶De Phyllide Lycurgi filia. Cap. XXV.

Phyllis ut ait Oui. ĩ epistolis: filia fuit Lycurgi regis thraciæ: ad q̃ cũ deiecto ilione tẽpestate actus uenisset Demophoon: ab ea hospitio & lecto susceptus est: & cũ ob mortẽ Mnestei regis Athenarũ uellet in patriã redire: resarcitis nauibus: & obtẽtã ad tps licẽtia: illã dimisit: q cũ angeret̃ eo ĩ ter-

minũ nõ redeũte:ut nonulli uolũt:laqueo uitã finiuit. Alii dicũt dũ i mare se pcipitẽ dare uellet:miseratione deoꝶ i amigdalũ uersa ẽ. Redeũte tãdẽ Demophoonte eius i aduẽtu floruisse. Cuius figmẽti talis põt eẽ rõ. Amygdalus græce philla uocaᵗ i q̃ moriẽtis phyllidis remãsit nomẽ. Hæc flãte zephyro:q occidẽtalis est uẽtus:& i thracas uadẽs p atticã regionẽ trãsitũ facit:floret:cũ uẽtus hic hẽat plantis & graminibus adeo fauere ut floreant:& hinc fabulæ locus datus est:Phyllidam.s.lætari & florere redeũte ab Athenis amasio.

¶ De Minoe Iouis.xxvi.filio q genuit Androgeũ:Glaucũ:Ariadnã:Phoedrã:& Deucalionẽ. Cap. XXVI.

MInos Iouis & Europæ dictus ẽ filius:quam ipse ex littore phœnicum rapuit:ut supra ubi de ea dictum est. Hic autem ætate prouectus Pasiphen Solis filiam sumpsit uxorem & ex ea filios filiasq; progenuit. inter quos Androgeus præclaræ indolis fuit. hic ab Atheniensibus & Megarensibus inuidia occisus est:eo ꝙ cæteros in palestra superaret:in ultionem cuius Minos aduersus eos arripuit bellum:cuius circa initium & in processu quædam contigerunt:de quibus habetur ubi de Pasiphe & Theseo. uerum ante alia scelere Scyllæ Nisi regis filiæ megarẽses subegit:& inde superatos Athenienses sibi uectigales fecit. postremo Dædalũ:eo ꝙ operam dedisset adulterio pasiphis una cum Icaro filio Labyrintho clausit:ex quo cum euolassent:sumptis armis eos in Siciliam usq; secutus est:ubi ut i politicis Aristo. placet:apud Camærinum oppidum a filiabus Crotali occisus est:cuius post mortem eum apud inferos iudicem dixere poetæ:ut Virgilii patet carmine. Quæsitorq; minos urnam mouet ille silentum Concilium uocat uitasq; & crimina discit & cætera. Quæ tam multa cum hystoriis & fictionibus mixta sint:de eis seriosius aduertẽdum est. ꝙ autem Iouis filius Minos habitus sit:sunt qui uelint uerum:& tunc Iouem hominem fuisse & Cretẽsiũ Regem:& Europam internuncio præcaptam atq; monitam & ex phœnicum littore raptã:& nõ tauri dorso:sed naui:cuius eẽt uel nomẽ uel insigne taurus:in cretam delatã & ibidẽ ioui iunctã regi:& Minoem aliosq; peperisse filios. Sunt qui uelint eam raptam & uitiatam a ioue:& demum Asterio regi Cretensium nuptam:& ex eo quos diximus filios peperisse:ut in libro temporum scribit Eusebius. & si sic sit:tunc fictũ est eum iouis fuisse filium seu ad eius gloriam ampliandam:seu quia ex suis operibus se ioui planetæ similẽ exhibuerit. fuit enim inter alia homo omnibus subditis æquus & seuerus iustitia:legesq; cretensibus dedit:quas nondum habuerant:& ut a rudi populo acceptiores haberentur:solus secedebat in antrum. & cum quod uidebatur opportunum:composuisset:exiens illud se a ioue patre reportare monstrabat:qua astutia & id forte consecutum est eum arbitrari iouis filium:& leges a se conditæ in maximo precio habitæ sunt. Eum autem Asterii filiũ fuisse nullo modo concedi uideᵗ a tempore:cum constet Asterium in Creta regnasse Danao regnante argis:circa annos mũdi.iii.M.dcc.lii.cũ bellũ ab eo habitũ aduersus Athenienses fuerit ægeo regnante q regnauit circa annos mundi.iii.M.dcccc.lx. Dædalũ aũt euolasse ideo dictum est:quia longis habitis nauibus:quæ remigio maxime ualent:clam tanquã euolaret abiit. Iudex ideo apud ĩferos dictus est:eo ꝙ apud mortales:qui respectu habito ad supercælestia corpora:inferi sumus:componendo leges & ius exhibẽdo poscentibus iudicis officiũ egit. Porro omittendũ nõ est q̃ uarie de tempore huius scriptores senserint. Legitur igitur apud Eusebiũ Minoem anno.xvii.Hircei regis argiuoꝶ apud Cretam regnasse:q annus mũdi fuit.iii. Mil.dcc.lxxxxvi. Nec multũ postea regnante Acrisio argis a cretensibus Europam raptam anno mũdi.iii.M. dccc.lxix.qui quãtũ a superiori distet apparet. Subsequenter scribitur ibidem. Pandione athenis regnãte Europam raptã:quod fuisse potuit circa annos mũdi fere.iii.M.dcccc.xvi.& id cõuenit longe melius q̃ supiora tẽpora cũ his q̃ de Minoe leguntur. Nã ut idem Eusebius dicit:a paradio memoratũ regnante ægeo athenis Minos mare obtinuit:& leges cretẽsibus dedit:quod fuisse percipitur anno mũdi.iii.M.dcccc.liii. Et esto ibidem legaᵗ Platonẽ hoc esse falsum cõuincere:cõueniũt tamẽ cũ his quæ a Philochoro i attidis libro de Minotauro recitanᵗ:dato aliquantulũ discrepẽt ab his q̃ postmodũ ab Eusebio dicunᵗ:quæ asserit anno regni atrei.lxi.minoẽ in Sicilia aduersus Dædalũ arma corripuisse:qđ secũdũ supputationẽ annoꝶ mũdi fuit anno.iii.M.ii.qui unus plurimum distat a cæteris:dato possibile sit eum tam diu uixisse:nisi obstarent tempora successorum ut in sequentibus patebit. quæ ad taurũ & pasiphẽ spectãt supra ubi de pasiphe explicata sunt.

¶ De Androgeo Minois filio. Cap. XXVII.

ANdrogeus filius fuit Minois & Pasiphis:iuuenis quidem egregiæ uirtutis:qui cum athenis in palestra superaret omnes ab atheniensibus & megarensibus inuidia occisus est. in cuius ultionem pater insurgens occiso Niso megarensiũ rege:athenienses acri bello superauit:sibiq; uectigales fecit.

¶ De Glauco Minois filio. Cap. XXVIII.

GLaucus ut ait Seruius:filius fuit minois:ex qua matre non ponit. hic:ut idem Seruius dicit:ad Italiam ueniens sibi poscebat imperium. quod ideo illi minime concessum est:eo ꝙ nil præstaret incolis:sicut pater fecerat:qui Zonam eis incinctis euntibus transmiserat. quamobrem is eis ostẽdit scutum:a quo & ipse labicus dictus est:& populi labici. & sic uidetur Minoem apud italos aliquãdo regnasse:quod ego miror:& suspicor:ne corrupta uocabula historiam etiã faciant esse corruptam.

¶ De Ariadna filia Minois & coniuge Bacchi. Cap. XXIX.

ARiadna filia fuit Minois ex pasiphe:ut sæpe testatur Ouidius. Hæc Theseum ab Atheniensibus cretam missum amauit:& eius clam usa contubernio sumpta fide:ꝙ eam in coniugem & phædrã sororem suam pro Hippolyto asportaret eum docuit:quo pacto labyrinthum posset intrare & minotaurum superare:& filio duce labyrinthum exire. qui cum perfecisset omnia noctu Ariadna & phædra naui positis clam discessit:& in Chium insulam:ut dicit Ouidius:seu naxum:ut ait Lactantius:nocte discedens dimisit Ariadnam ibidem dormientem:quæ expergefacta cum derelictam se cerneret:clamoribus & ululatu fœmineo cœpit omnia complere littora. Verum bacchus forte secus naui-

gans cum eam uidisset:amassetq;:in coniugem sibi iunxit:& ex ea ut placet aliquibus thoãtem leni regem suscepit. Sane cum superasset Bacchus indorum regem:& eius amasset filiam:& Ariadna diu ob hoc questa eẽt a Baccho amplexibus & blanditiis lenita coronã eius quã ante Vulcanus fecerat:& Veneri dederat:& Venus Ariadnæ concesserat:in cælũ sustulit:& nouem stellis ornauit:& inde a suo noĩe Ariadnã uocatã liberã æque secum in cælũ traxit:& cælestem fecit imaginẽ. Naxo seu Chios insulæ sunt optimo abundantes uino:quo captam Ariadnã puto:& ob id a Theseo themulentam relictam:& quoniã potatiõibus uacasset: postea Bacchi dicta est coniunx:inde quoniã a uino mulieris honestas omnis dissoluitur:ei a Venere corona.s.libidinis insigne donatur:quod in cælum usq;:idest in noticiam omnium fertur:& non solum detestabile infamiæ dedecus per ora uirum fertur:uerum agente uino mulier in amplexus quorũcunq; dilabitur.

¶De Phœdra Minois filia & Thesei coniuge. Cap. XXX.

PHœdra filia fuit Minois & Pasiphis:ut satis ueteri fama uulgatum est. Hæc cum Ariadna sorore superato minotauro cũ Theseo abiit:& Ariadna:ut supra dictũ ẽ:relicta eius facta ẽ cõiunx:& ex eo pepit Demophoontẽ & Antilochũ. Tãdẽ cũ Theseus cũ Perithoo rapturus ꝓserpinã descẽdisset ad iferos:Hippolytũ priuignũ amauit.cuius libidini cũ cõsentire nollet Hippolytus:furore icensa illũ redeũti Theseo accusauit:ꝙ illi uim uoluisset iferre:q̃obrẽ hippolytus irã pr̃is effugiẽs fere: ut supra dictũ ẽ ubi de Hippolyto:ab eqs distractus occisus ẽ:tñ cũ eũ occisum fama ferret:pœnituit eã falsæ accusatiõis.& Theseo scelus cõfessa suũ cũ ense Hippolyti seipam trãsfodit. Ser.ãt dicit eã laqo finisse uitam.

¶De Deucalione Minois filio:q genuit Hydumæneũ. Cap. XXXI.

DEucalion:ut in Iliade placet Homero:Minois fuit filius:ex qua matre non habetur.eius tamẽ successor præsumi potest:cum Hydumæneus eius filius rex Cretensium fuerit.

¶De Hydumæneo filio Deucalionis: qui genuit Orsilochum. Cap. XXXII.

HYdumæneus Deucalionis fuit filius:Homero teste.hic cum græcis aduersus Troianos bellũ gessit. Sane ut dicit Seruius dum ilione deleto patriã nauibus repeteret:tẽpestatẽ passus ꝓ salute sua superis uouit: si eũ in regnũ suum sospitẽ redire concederent:se illis sacrificiũ exhibiturꝫ ex ea re quæ illi primo occurreret:qui cũ cretense littus teneret:cõtigit ut ante alios filius desiderio uidẽdi patrem illi fieret obuius:quẽ cũ ut aliqui dicunt:imolasset:seu ut aliis placet imolare uoluisset ob eius imanitatẽ a ciuibus pulsus est:quã ob causam cum nauẽ reascendisset:Salentinũ usq; promontoriũ Calabriæ uectus:statuissetq; ibidem exilium agere:haud longe a littore sibi suisq; Petiliam condidit ciuitatem.

¶De Orsilocho Hydumænei filio. Cap. XXXIII.

ORsilochus Hydumænei fuit filius: ut in odyssea scribit Homerus.ubi genealogiã eius a Ioue in eũ usq; describit.hic patrem Hydumæneum in troianam expeditionem sequutus:cũ per omne bellum sibi successisset ad uotum:in exitu rei ob eius insolentiam:dum obstaret totis uiribus : ne ex præda capti Ilionis sors debita daretur Vlyssi:ab eo occisus est.

¶De Sarpedone.xxvii.Iouis filio qui genuit Antiphatem. Cap. XXXIIII.

SArpedonem Homerus dicit filium fuisse Iouis & Laodomiæ filiæ bellorophontis:cuius etiã Seruius uestigia sequitur. Augustinus autem aliter sentire uidetur:dicens per eos annos.s.regnãte Danao argiuis a rege Xantho cretensium:cuius apud alios aliud nomen inuenimus rapta perhibetur Europa:& inde geniti Rhadamanthus Sarpedon & Minos:quod magis ex eadem muliere filios Iouis esse uulgatum & cætera. Alii dicunt hos Asterii fuisse filios:& ob id ego istum non illum reor Sarpedonem esse:cum ille longe superior fuerit tempore. Sed quoniam de illo nil legitur:satis sit apposuisse nomen:& de isto quæ legimus prosequamur. Hic igitur rex Lyciæ fuit : & aduersus Agamẽnonem & græcos partes troianorum sequutus insignis uir armorum fuit:& multa memoratu digna pugnans fecit:ut per Homerum scribitur in Iliade. Tandem a Patroclo occisus est:& iussu Iouis ab Apolline de medio pugnantium sublatũ est corpus eius:& flumine lotum atq; Ambrosio respersum liquore:& regia indutum ueste:suisq; ad exequẽdum funus restitutum. Quod autem hic figmenti modicum est:nil aliud uult:nisi ꝙ medici opere cadauer curatum sit:& unguentis ad conseruationem eius unctum atq; respersum.

¶De Antiphate Sarpedonis filio. Cap. XXXV.

ANtiphates filius fuit Sarpedonis:Virgilio teste dum dicit. Et primum Antiphatem.is enim se primus agebat Thebana de matre nothum Sarpedonis alti & cætera. Hic ilione subuerso in Italiam æneam sequutus est:& ibi aduersus turnum bellum gerens ab eodem occisus est.

¶De Rhadamantho.xxviii.Iouis filio. Cap. XXXVI.

RHadamantus Iouis fuit filius:& ut oẽs uolũt:ex Europa:& regnãte Danao Argis.secũdũ Eusebiũ rex fuit Lyciæ. Hic cũ seuerus iustitiæ executor esset:eũ apud iferos finxere poetæ culpas explorare nocentũ de quo Virg. Gnosius hæc rhadamanthus hẽt durissima regna. Castigat:auditq; dolos:subigitq; fateri &c. De huius origine & fictione sentiẽdũ est:qđ de minoe dictũ est.

¶De Achrisio.xxix.Iouis filio qui genuit Laertem. Cap. XXXVII.

a Rchisius:ut testat̃ Ouid. Iouis fuit filius. De eo.n. Ouid. Vlyssem loquẽtẽ atq; suã nobilitatẽ explicãtẽ aduersus Aiacẽ paucis his uerbis scribit. Nã mihi Laertes pr̃ est Achrisius illi. Iuppiter huic.s. Achrisio.

¶De Laerte Achrisii filio:q genuit Echimenẽ & Vlyssem. Cap. XXXVIII.

LAertes:ut ostensum est:filius fuit Achrisii.hic Anticliã Autolici filiã sumpsit uxorẽ : & ex ea suscepit Vlyssem & sorores eius:uiditq; Vlyssem non sua sponte aduersus troianos euntẽ : tam qa diu uitã fessam laboribus traxit:donec post longos errores redeũtẽ cerneret:& iniurias ulciscentem.

De Echimene Laertis filia. Cap. XXXIX.

Echimenes filia fuit Laertis: ut in Odyssea scribit Homerus: dicens: Simul cum echimeni longi pepli filia uenerabili: quã iuniorem genuit filiorum: scilicet Laertes. hanc in eodẽ patet libro: parentes tradidere in coniugem cuidam qui Saminidis dictus est.

De Vlysse Laertis filio: qui genuit Thelemachũ: Telegonũ: & Auxoniũ. Cap. XL.

Vlyssis iclyti hominis apud ueteres dubiũ genus est. Nã alii eum Sisiphi latronis fuisse filiũ dicũt. Seruius enim dicit Anticliam eius matrem ante nuptias cum Sisipho Aeoli filio concubuisse: & Vlyssem concepisse: quod illi apud Ouidium aiax Thelamonius cõcionans obiicit dicens: Et sanguine cretus Sisiphio: quod etiam Theodontius asserit dicens: Anticliam primo nupsisse Sisipho: & iam prægnans eo relicto ad Laertem uenisse: & ex conceptu Sisiphi Vlyssem peperisse. Leontius uero dicit q͏ cum nupsisset Anticlia Laerti: & ad oraculum consultum iret a Sisipho latrone: qui postea a theseo occisus est: capta & oppressa est: & prægnans effecta ex eo concubitu Vlyssem peperisse. Alii autem eum Laertis filium dicunt: inter quos Homerus & Virgilius & iueterata sæculorum plurium fama testat᷑: quorũ ego auctoritatem sequutus Vlyssem laertis fuisse filium dico. hic fuit homo sublimis consilii & prægrandis ingenii: fraude an uirtute plus ualens incertum. Hunc multimodum persæpe uocauit Homerus: quasi ad oĩa habẽtem modum. Multa quidem perpessus omnia mira fortitudine superauit. Hic Penelopem Icari filiam iuuenis sumpsit in coniugem uirtute & corpore speciosissimam uirginem: & ex eo ilico telemachum suscepit filium. Tandem rapta Helena a Paride dum delectum græcorum faceret Palamedes: ut dicit Seruius ire ad Troiam fugere conatus est: se insanum simulans: & ueniente ad ithaciam palamede animalia diuersi generis iugo iunxit ad aratrum: & salem seminare compertus est. Verũ palamedes astutiam uiri suspicatus capto paruulo telemacho ad explorandam ingenii sui fraudem: eum aratro opponit. Vlysses autem uiso telemacho confestim dimouit aratrum: & sic cognitus in expeditionem ire coactus est: in qua Diomedis Etholi amicitiam summe perseuerante obsidione seruauit. Et cum Iphigeniam pro captandis uentis sub specie nuptiaꝵ duxisset in sacrum: cum reliquis uenit Troiam: ubi maxima cum solertia ad obtinendam cœpti uictoriam: opportuna plurima operatus est. Nam ut dicit Theodontius: suo opere factum est: ut Achilles a matre apud filias Lycomedis in habitu uirginali absconditus inueniretur: & in obsidionem etiam duceretur. Suo opere sagittæ Herculis: absq; quibus Troiam capi non posse dicebant: oraculo compertæ sunt: & a Philoctete etiam obtentæ & ad Troiam delatæ. Suo opere Laomedontheus cinis qui super Scæa porta ilionis seruabatur caute sublatus est. Post hæc ipse una cum Diomede fatale palladium ex Troia rapuit. Sic & Dolone perempto: æque cum Diomede explorator factus Rhesum Thraciæ regem obtruncauit nocte: & albos eius equos anteq̃ Xanthum gustassent: eduxit in castra græcorum. Et nõnunq̃: ut dicit Seruius: habitu tectus mendici hominis uerbera uolens passus est: ut Troiam explorator itraret: & comperta cum fide rettulit: semel cognitus ab Helena. Præterea cum florida plurimum ualeret eloquentia: inter græcos & priamum regem pro concordia legationis officium gessit aliquando. Nec non in mediis aciebus quantum ualeret in armis ostendit sæpissime. Sic & in concionibus persæpe consilio græcos iuuit. simultates habuit cum palamede: eo q͏ inuitum traxisset in bellum: & frumentum portasset ex thracia: quod ipe missus facere noluerat: q̃obrem mortem eius machinatus est fraude: ut supra ubi de palamede dictum est. Ad ultimum creditur hunc proditionem composuisse: qua arte Synonis: seu alia uia ilion captus & dirutus est. Capta deinde Troia pro armis Achillis in iurgiũ cum Aiace Thelamonio uenit: & tandem illa aduersus eum eloquentia sua obtinuit: & Orsilocho regis cretensium filio cæso: eo q͏ obstaret: ne sibi prædæ troianæ pars daretur: ut reliq̃s dabat᷑ principibus: & Polyxena occisa: atq; Astyanacte saxo illiso naues in patriam rediturus ascendit. Sed longe illi a uoto contigit: multis quippe agitatus procellis in longissimos errores atq; peregrinationẽ decennẽ euectus est. primo aũt procellaꝵ ĩpulsu: ut ipsemet in Odyssea Alcioni Pheacum regi refert: ad Cicones delatus est: quos cum expugnasset: & Hismarum ciuitatem omnem uertisset in prædam: paucis ex sociis perditis ad lothophagos tempestate ĩpulsus est: exploratoresq; quos miserat: cum Lotho gustato reditum non curarent: retraxit. in Siciliam inde delatus ubi antrum Polyphemi Cyclopis cum duodecim ex sociis intrauit: ex quibus cũ sex deuorasset Cyclops: obruto ei oculo præusto suste arietum pellibus inuolutus cum superstitibus sociis antrum exiuit Cyclopis. inde delatus æoliam ab æolo uẽtos in utrem coactos obtinuit. & cum iam Itachiæ proximus esset soluto utre a sociis thesaurum credentibus flante aduerso uento in æoliam repulsus est: ex qua ab Eolo pulsus nauigans die sexto deuenit ad lestrigonas. quos cum haberet aduersos perditis nauibus sociisq; cum sola naue sua fugiens deuenit ad Cyrcem: quæ cum exploratores suos mutasset in beluas: ipse a Mercurio suscepto pharmaco ad illam accessit impauidus: & expedito gladio mortem illi minatus est: ni euestigio sociis primas redderet formas: quod cum fecisset eius amicitia usus anno iam transacto: & Thelegono ex ea suscepto filio: cũ renuisset imortalitatem ab ea eruditus de agendis: Alpenore ob uiolentiam casu mortuo derelicto: nauem conscendit: & secundo uento impulsus nocte una ad oceanum usq; deuenit. quo peractis sacris a Cyrce monstratis ad inferos habuit aditum: ubi & Anticliam matrem & Alpenorem nuper præcipitatum inter alios inuenit. & de multis futuris a Thyresia uate certificatus est. inde reuersus ad nauem ad cyrcem rediit & sepulto Alpenore & prædoctus de futuris a Cyrce discedens: deuenit ad insulam syrenarum: ad quas ne posset diuertere: sociorum aures cæra obstruxit: & se malo nauis alligari iussit. & sic eis canentibus loca earum præteriit. inde scyllã transiuit atq; charybdim nõ absq; ingenti periculo & pari omnium labore: & cum ab ea loca uenisset: quibus a nymphis solis greges seruabantur: iussit ne quis eos uiolaret. Quod cum eo dormiente famescentibus sociis suasisset Eurylocus: & ex gregibus animalia plura sumpsissent ei tempestatem intollerabilem impetrauere:

in qua cum fracta naue omnes deperiſſent ſocii: ipſe ſolus & nudus capto nauis malo.ix.diebus ab undis & uento agitatus eſt: & tandem ad Ogigiam depulſus inſulam: a Calypſone nympha ſuſceptus eſt: & ab ea.vii. annis detentus. Tandem cum ab ea ægre diſceſſum impetraſſet: & nauem cum ſociis obtinuiſſet. Neptunus infenſus: eo q Cygnum filium eius occidiſſet in pugna: & Troiam quam ipſe conſtruxerat demoliri feciſſet: Cyclopem filium orbaſſet: ab impetu maris fatigatum plurimo coegit: ut naui demerſa nudum ſe præcipitem daret in undas: cuius natātis miſerta Leucothoe uelum illi præſtitit ſuum: cuius ſubſidium cum die tertia ueniſſet ad littus: & hoſtia fluminis Phœicum intraſſet: reiecto uelo in mare iter frondes nemorum ſe nudum compoſuit: ubi a Nauſithea filia Alcinoi compertus ueſtes accepit: & inde Palladis opere uſq; ad Arethim Alcinoi regis coniugem deductus eſt: ubi meruit dona ſuſcipere: & nauim & ſocios: qui eum uſq; Ithaciam reduxere: in qua dormientem cum donis depoſuere: excitatus autem a Pallade præmonitus de agendis in mendicum feniculum transformatus: ad ſubulcos deuenit ad ſuos: apud quos Telemacum uidit: & allocutus eſt. Tandem a Syboute porcario in patriam deducitur incognitus: ubi in propria domo a procatoribus Penelopis ignominioſa quædam perpeſſus eſt: & tandem ab Euryclia nutrice recognitus: ide ex compoſito arma cum filio & duobus ſubulcis confeſtum Vlyſſem aduerſus procatores aſſumpſit: eoſq; graui pugna omnes peremit. Eſto Theodontius dicat eum illos oculis priuaſſe: & in tantam deduxiſſe miſeriam: ut in triuiis ſtarent ſtipem quærentes ob uictum: hinc uiſa Penelope: Laertem ſenem uiſurus acceſſit in uillam. Poſtremo dicit Theodontius eum uariis exterritum ſomnis: quorum cum interprætationem quæſiſſet: habuit in reſponſis ut ſibi caueret a filio: qui recedens in loca abdita quantum potuit ſomniorum portenta uitauit. Tandem Thelegonus: qui ei natus fuerat ex Cyrce cum eam quærens ueniſſet Ithaciam: a domo eius fuit prohibitus. Qui ut erat robuſti uigoris iuuenis multos ex prohibentibus occidit in finem. Vlyſſes in eum lœtiferum immiſit telum: quod cum euitaſſet Thelegonus eo reaſſumpto tranſmiſit in patrem. Ex quo ictu cum ſe moriturum cognoſceret Vlyſſes quiſnam eſſet interrogauit: & cum eius nomen audiſſet: & patriam & filium cognouiſſet: cum præmonſtrata nequiſſet effugere: diem clauſit. Leontius uero dicit eum caſu a Thelegono eum quærente ſpina piſcis uenenoſa tractum: & inde mortuum. Longa æquidem huius hyſtoriæ eſt: & ſuccinctæ narrata nonnullis immixta fictionibus: ex quibus pars maxima in præcedentibus oſtenſa eſt. Et ideo uideamus paucis quæ ſuperſunt & primo quid uelint per uentos utre argentea cathena ligatos & ſolutos a ſociis. Vult quidem Homerus in odyſſea componere bonum uirū: & inter alia uolens oſtendere quid nobis naſcentibus a diuina bonitate dono datum ſit: dicit ab æolo.i.a deo uentos: ideſt concupiſcibiles appetitus datus bouino in corio: ideſt in arbitrio uirilis ætatis: quæ fortis & conſtans eſſe debet: uti coriū bouis eſt: & hi ſunt argentea cathena ligati: ideſt famoſa claræ uirtutis ſonoritate: qua profecto nonnulli longe magis firmatum corium ſeruant: q̄ diuini amoris intuitu. Hanc tamen cathenam ſocii Vlyſſis: ideſt ſenſus humani corporis ignauia noſtra rationi imperantes ſoluunt prædam exiſtimantes: ideſt arbitrantes longe meliorem & dulciorem uitam in uoluptatibus nulla coactis regula q̄ eis ligatis in ratione ſolida. his tamen ſolutis dum in hanc & in illam labimur laſciuiam: inſurgunt tempeſtates animo: ideſt rubores: repræhenſiones: conſcientiæ redargutiones: fluctuationes animi: mœrores: inopia: ægritudines: & mille malorum ſpecies: quæ nos a prima: ideſt a quiete ammouent. Iuiſſe autem ad oceanum: & ibidem illi ad inferos iter apertum ſit ſacris arbitror Vlyſſem ad lacum auernum in ſinu baiano nocte una nauigaſſe: & ibidem occiſo Alpenore obſcœnum illud peregiſſe ſacrum: quo manes euocantur ad ſuperos: & de quæſitis habuiſſe ab imundis ſpiritibus reſponſum. Velum autem Vlyſſi naufragio a Leucothoe præſtitum: nil aliud fuiſſe arbitror q̄ ſpem īmotam: quā euadendi forti ſeruabat pectore: hæc egit ne deſperādo periclitaretur: quā quidem ſpem dum ſperatum obtinuiſſet retro reiecit. eum aūt ſæpiſſime adiutū a Pallade eſt: quia ab ea cum aduertentia ſua iſtructus multa euitauit pericula: & multa egit ſibi etiam opportuna.

¶De Telemacho Vlyſſis filio. Cap. XLI.

TElemachus Vlyſſis fuit filius paruulus Penelopi matri a patre relictus: qui multa a procatoribus matris perpeſſus tandem una cum patre ſumpſit ex omnibus ultionem.

¶De Telegono Vlyſſis filio. Cap. XLII.

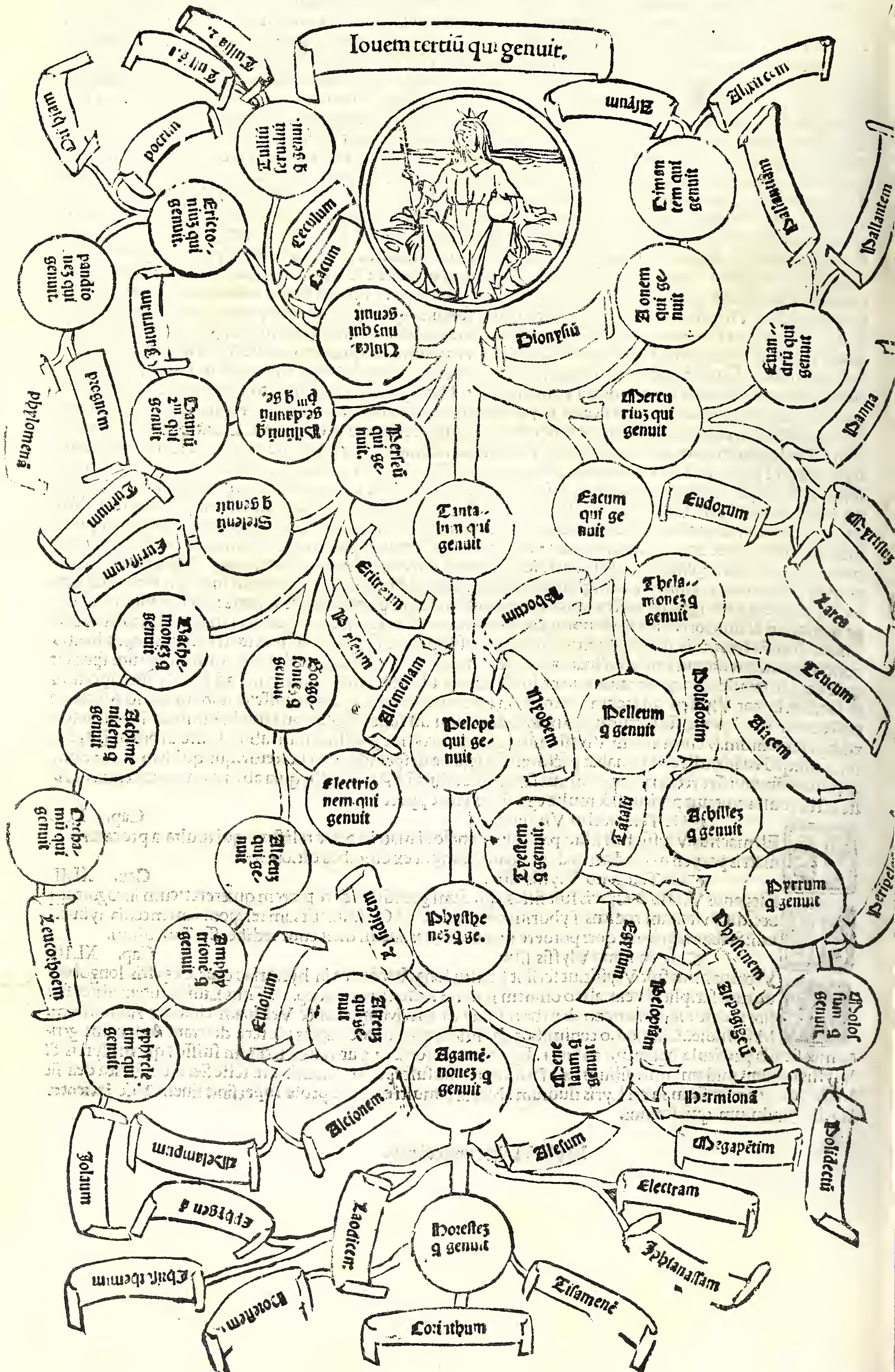
TElegonus Vlyſſis & Cyrcis fuit filius: qui dum grandis uidere patrem quæreret: eum incognitum occidit: in Italiam rediens Tyburim condidit: ut ait Ouidius: Et iam telegoni iam mœnia tyburis udi: Stabant agricolæ quæ poſuere manus. Papias autem dicit eum ædificaſſe Tuſculum.

¶De Auſonio Vlyſſis filio. Cap. XLIII.

AVſonius filius fuit Vlyſſis: ut ſcribit Paulus longobardus ea in hyſtoria: quæ de geſtis longobardorum ſcripſit: dicens: ab eo omnem Italiam Auſoniam nuncupari. Titus Liuius autem aliter ſentire uidetur in libro nono ab urbe condita dicens. Minturnas & Veſtinam ciuitates Auſonidum. M. Pellio: & C. Sulpitio conſulibus ab eiſdem proditione captas: & fere deletam Auſoniam gentem: & ſic illa particula Italiæ fuit auſonia. Ego hunc Auſonium puto eum latinum fuiſſe: quem Cyrcis & Vlyſſis uolunt quidam fuiſſe filium ex Marica nympha ſuſceptum: dicens: cum teſte Seruio: Marica dea ſit littoris mynturnienſium iuxta Lyris fluuium. Nos & ſi multi ex Iouis prole ſuperſint: finem huic facientes libello: paululum quieſcamus.

Explicit Liber undecimus.

BIS SENVS IOVIS OCTO NOTAT CVM SEMINE NATOS.

Genealogiæ deorum gentilium. Liber duodecimus. Prohœmium.

I post longũ prædestinati agri discursum rex illustris:& si iter in finẽ nõ uenerit: concedit aurigæ discreto anhelos equos curru dimouere & illos aliq̃tisp uagos exonerare uesicã ꝑmittere:& recẽti fluuio: atq; florido recreari prato: dũ ipse apud mercẽnariũ hospitẽ potu sibimet parcit & somno:& aratori instructo q̃q̃ oĩs ager uomere scissus nõ sit: ꝑte adhuc diei supstite iugo boues soluere & in qetẽ & pascua ire ꝑmittere: dũ ipse leni blãdiẽte aura sulca sub nemoꝝ umbra: iam satur cantu rudi: duros conat̃ obliuisci labores. Necnõ & egregio belloꝝ duci posito ĩ finẽ certaminis itum nõ sit: fessos & sanguine graues dato signo reuocare milites: ut & a periculo cladis retrahat & restauratis ocio uiribus: eos alias ĩ hostes acriores imittat. Quis mihi nõ eẽ fas dicet: esto in finẽ numerosæ ꝑlis cretẽsis Iouis nõ uenerim: parte tamen maxĩa recitata: subsistere paululũ:& q̃si ad certã ueneri metã resipiscere? Nemo arbitror iuste: morẽ igit̃ alioꝝ secutus nõ aliter q̃ ĩ certũ & ĩsignẽ terminũ deuenissem. Labore attritus in Ausoniã littus q̃uis ĩportuosum: substiti arbitratus insup qđ breuioribus distinguit̃ signis ĩtellectu facilius capit̃ & tenacius memoriæ cõmendat̃. ibidẽ dũ nõ fessos oculos in circuitu ducerẽ. cœpi ueterũ ꝑspectare uestigia reꝝ. Hic.n. ueteres cumæ calchidiẽsiũ opus: dædali tẽplũ: Miseni tumulus atq; Iuliæ aquæ admiratiõe tenebãt aĩum. & ex opposito ĩarime uetus simiaꝝ hospitiũ:& ex inarime excussa ꝑchita distrahebãt. Sic sonãtes reuolutiõibus æstuãtiũ fluminũ Vulturni fauces atq; lyris fusini nebulæ & literni paludes exilio & morte amplissima uiri primi africani nobilitatæ:& ĩ cõspectu fere. M. Scauri uillula suo adhuc ĩsignis noĩe atq; formiaꝝ fere deleta uestigia:& lõgiuscule in radicibus mõtiũ calenus: stelenates: atq; cãpanus agri mira fertilitate cõspicui:& supeminẽtia agris oppida suessa. Theanũ: sidicinũ: Caselinum: Thelesiæ:& alia plura tã romanoꝝ q̃ Carthaginẽsiũ monimẽta: necnõ & multa: quoꝝ lõga magis q̃ utilis huic opi eẽt hystoria. O q̃ lætabar aĩo Italiã meã uidere claris opibus nõ tãtũ æquasse: sed loquacẽ supasse græciã? Veꝝ cũ iã breui qete recreatus aĩus uires ĩ laborẽ ꝑmitteret reintraui uolens mare ueliuolũ:& in phrygiã usq; deuectus sumpsi mentẽ Tãtali: aliorũq; quorũdã ex filiis Iouis ꝑlẽ exq̃rere atq; describere. Quod ut pagã ille faciat pcor: q ad ictum uirge seruitoris sui Moysi sitienti populo aquas affluenter emisit ex rupe.

De Tantalo. xxx. Iouis filio: qui genuit Nyobẽ & Pelopẽ. Cap. I.

Tantalus ut dicit Lactantius filius fuit iouis ex Plote nympha susceptus. Hũc dicit Eusebius Phrygũ fuisse regẽ regnãte Erithreo athenis. Et huic ob raptũ Ganymedẽ bellũ fuit aduersus troium Dardaniæ regẽ:& Ganymedis patrẽ. uolũt p̃terea hũc deos in cõuiuio habuisse: eisq; ut experientiã deitatis eoꝝ assumeret occiso filio illũ mẽbratim discerptũ coctũq; apposuisse comedendũ: q cũ abhorruissent cibũ nõ solũ abstinuere: sed collectis in unũ mẽbris pueꝝ in formã pristinã reduxere:& reuocata p Mercuriũ ab ĩferis aĩa: eã illi restituere. Sane cũ aduerterẽt humeꝝ deesse puero: quẽ deuorauerat Ceres: loco cõsumpti eburneũ refecere. Tãtalũ ãt deiecere ad ĩferos: taliq; dãnauere supplicio ut fluuio ad os usq; demersus: siti uexaret̃ assidua:& dũ os forte declinaret in potũ aq̃æ fluminis ẽt declinarent: in tantũ ne illas posset attingere. Desup aũt arbores pomis onustas addidere: q̃ ad os eius usq; descenderẽt ipse tamẽ ĩgẽti & cõtinua percitus fame dũ illa carpere conaret̃ se tãdiu extollerẽt q̃diu ipse ut cõtingeret laboraret. Et sic factũ est ut ĩter poma & aquas positus fame sitiq; uiuens depereat ĩfœlix hõ. Nũc qđ sentiendũ sit ex his aduertẽdũ:& cõcesso eũ Iouis fuisse filiũ: seu ueꝝ: seu ob aliq̃ similitudinẽ attributũ. Et quæ ad Ganymedem spectãt ubi de Ganymede posita sint. Dico eũ ob id diis filiũ apposuisse dictũ: qa cũ auarissimus hõ fuerit:& rẽ domesticã plurimũ augere curauerit: frumẽta: ex q̃bus popularẽ exhauriebat pecuniã nõ aliter q̃ filiũ diligebat: quæ tũc diis apposuit dũ cultis agris iniecit:& iniecta q̃dẽ sulcis in cõspectu superoꝝ sunt: quæ eisdẽ agentibus superis in frugẽ ueniẽtia pristinã reassumũt formãt. Veꝝ humerus. i. semẽ deuoratus a cerere. i. terra cõsumptus eburneus restaurat̃: dũ increscẽte segete nutrimẽti robur ĩmittit̃. Suppliciũ aũt huius ostẽdit liq̃do auari hoĩs detestabilẽ uitã. Dicit eñi Fulgentius Tantalũ interpræetari uisionẽ uolentẽ qđ optime cõpetit unicuiq; auaro: nõ.n. aurũ & amplã supellectilẽ congregat: ut eis utat̃: q̃nimo ut illã intueatur:& cum pati non possit sibi quid boni ex congestis diuitiis facere eis ĩmixtus fame piclitatur & siti.

De Nyobe Tantali filia & Amphionis coniuge. Cap. II.

Nyobes filia fuit Tantali & Taygete: ut apud Ouidiũ ipsa testatur dicẽs: Mihi Tãtalus auctor: Cui licuit soli superum contingere mensas. Pleiadum soror est genitrix mea & cætera. Sed salua reuerentia Ouidii. pater huius non fuit ille tantalus qui amicus deorum fuit. Nam ille fuit homo pius & corinthiorum rex & tempore prior. Lactantius autem dicit hanc filiam fuisse Tantali & Penelopis. Hæc ut placet Theodontio nupta fuit Amphioni regi thebarum: ut faueret Amphion partibus Pelopis bellum gerentis aduersus Enomaum elidis regem & pisæ. Ex quo Amphione ipsa peperit septem filios: totidẽq; filias. esto Homerus in Iliade tantũ duodecim fuisse filios dicat. hæc elati spiritus mulier sacrificãtibus thebanis iussu Manthonis filiæ thyresiæ latone cœpit eos acriter ĩcrepare uerbis:& se Latonæ p̃ferre: quã ob causam indignata Latona & filiis questa factum est: ut ludentibus filiis atq; filiabus in campis apollo filios & Diana filias occideret: qui apud Siphylonem montem fuere sepulti. Nyobes autẽ orbata uiro & filiis apud urnas eoꝝ in lapidem uersa obriguit. De filiis & Amphione supra dictum est. Eam autem in lapidem uersam Tul. ubi de q̃stionibus tusculanis fictũ arbitrat̃: ꝑpter eius æternũ in luctu silẽtiũ. Verũ huic fictio-

ni Theodontius addit dicens eius adhuc statuam in Siphylo apparere lapideam:& adeo tristem : ut lachrymis existimetur deficere:qđ præter naturam non est. Potuere quippe ueteres ad memoriā ingentis infortunii superbæ mulieris in Siphylo lapideam apposuisse flentis mulieris statuam:& cum frigidæ complexionis sit lapis insurgentibus in eum uaporibus ex terra humidis lapidis frigiditate soluuntur in guttas aqueas ad instar lachrymarum:& hinc forsan arbitrantur ignari Nyobem adhuc flendo deficere.

¶De Pelope Tātali filio:q genuit Lysidicē Atreū Thiestē & Physthenē. Cap. III.

PElops filius fuit Tantali & Taygetæ:& ut ait Barlaā hō bellorꝝ fuit:& insignis plurimū. Qui cum apud Phrygas regnaret bellū habuit aduersus Eonomaū regē Helidis atq; Pysæ:qđ qdē memorabile fuit:& pmaximū ut scribit Thucidides. Belli cām dicit Paulus fuisse hippodamiā Enomai filiā a Pelope dilectā:atq; in cōiugiū postulatā & denegatā. Dicit enim Seruius huius Hyppodamiæ multos fuisse petitores ob isignē eius pulchritudinē:qbus ab Enomao ea lex indicta est:& id inde sequutum qđ supra scribit ubi de Hyppodamia. Sed Barlaā dicit nō sic se habuisse negociū:qnimo cum Pelopi uideretur inhumana cōditio aduersus Enomaū arma mouit:& magnis hincinde conuocatis subsidiis fraude Myrtili pfecti armorꝝ Enomai astutia Pelopis corrupti eum supauit.& sic Hyppodamia & regno potitus Myrtilū postulantē proditionis præmiū deiecit in mare. Hūc dicit Eusebius in libro temporꝝ Hyppodamiā uxorem duxisse regni Priti argiuorꝝ regis anno.xiiii.qui mundi fuit annus.iii.M.dccc.lvii.& pauloante dicit regnante Lynceo argis Pelopē apud argos regnasse annis.liii.& eos a suo noīe pelopōnenses denoīasse. Dicit ēt Acrysio regnante Argiuis Pelopem olympiis iterfuisse:& postea aduersum Ilion arma mouisse eumq; a Dardano expugnatum anno mundi.iii.M.dccc.lxxxi.cum legatur diu ante fuisse Dardanum. Ego autem tam discordantium opinionum ueritatem ignoro.huic ex hyppodamia plures fuere filii.

¶De Lysidice Pelopis filia & Electrionis coniuge. Cap. IIII.

LYsidicen dicit Lactātius ex Hyppodamia filiā fuisse pelopis & Electrioni nuptam:ac ex eo Alcmenam peperit Herculis matrem.

¶De Atreo filio Pelopis:qui genuit Alceonū:Melampū:& Euiolū. Cap. V.

ATreus Pelopis & Hyppodamiæ fuit filius:qui ut ex uerbis Senecæ poetæ i tragœdia Thiestis percipi potest:una cum Thyeste fratre apud pelopōnesum regnauit.alternis tamen uicibus:sed tandē inter eos nata discordia est:cuius talem dicit Lactantius fuisse causam. Cōstat enim ut supra dictū est a pelope Myrtilum Mercurii filium in mare deiectum atq; necatum:quod ægre ferens Mercurius inter atreum & Thyestem tantū iniecit zinzaniæ:ut hostes efficerentur. Insuper erat apud atreum aries: de quo sic Seneca tragicus. Est pelopis altis nobile in stabulis pecus Archanus aries ductor opulēti gregis. Huius per omne corpus infusa coma dependet auro:Cuius e tergo noui aurata reges sceptra tantalia gerunt. Possessor huius regnat:hunc tantæ domus Fortuna sequitur tuta seposita sacer. In parte carpit prata quæ claudit lapis:Fatale sacro pascuum muro tegens & cætera. Hunc habere cupiens Thyestes arbitratus est posse per concubitum Meropis Atrei coniugis obtinere:nec defuit sceleri locus.nam ex ea & filios concepit:& illam eripuit uiro:ex quo in bellum uenere fratres & pulsus regno Thyestes est. Sed Atreus non contentus fratris exilio illum ficta gratia reuocauit:& credulo tres filios decoctos in conuiuio apposuit:& eorum sanguinem poculis mixtū illi dedit in potū:repletoq; tam scelesto cibo capita manusq; natorꝝ ifœlici pr̄i iussit apponi : atq; qđ comedisset detegi:Quod cū fieret aiūt solē surgentē in ortū retrocessisse:scelus uidere fugientē. Hunc tamen Atreū:ut dicit Lactantius Egistus Thyestis filius interemit. Aureū uellus in hac hystoria fictum sic itelligendū arbitror:ut intellexisse uidet̄ Varro:ubi de agricultura dum dicit pecudes propter caritatē aureas habuisse pelles:ut argis atreus:quā sibi Thyestem subtraxisse quærit̄ &c. Vel potius pro ariete isto auri, uel leris thesaurus itelligendus:quo reges plurimū ualent:& absq; quo opportuni sumptus ad bella & ad splendorem regium sustentandū fieri non possunt. Sol autem in ortus suos reuolutus eclypsim ea tempestate fuisse demonstrat:quæ cū esset hoībus incognita monstruosa uisa est. Dicit tamen Lactantius hanc ab Atreo Mecœnis pdictā & primitus adinuentam:cuius cū cerneret approbari dicta Thyestes inuidēs ex urbe discessit.

¶De Alceone Melampo & Euiolo filiis Atrei. Cap. VI.

ALceon Melampus & Euiolus fuere fratres:& ut asserit Cicero ubi de naturis deorum : Atrei fuere filii:quos dicit apud graios inter dioscortes numeratos. Quāobrem celebres fuisse uiros credendū est cum ex his fuerint castor & pollux:de eis autem nil amplius reperitur.

¶De Thyeste Pelopis filio qui genuit Tantalū Physthenē Arpagigē Pelopiā & Egistū. Cap. VII.

THyestes Pelopis & Hippamiæ fuit filius.cui aduersum fratrē Atreū quæ dicta sunt supra fuerunt odia:qui cū iam dicta passus esset a fratre:uindictæ auidus oraculum consuluit:a quo responsum habuit ex se & pelopia filia sua nasci posse qui filiorum ulcisceretur mortē. Quod cū audisset:ut qui erat in scelera:& potissime in libidinē pronus:cōfestim in amplexus filiæ uenit:& ex ea filium suscepit Egistum:qui postea interfecit atreū:stuprauit clitēnestrā etiā Agamēnonē interemit.

¶De Tantalo Physthene & Arpagige filiis Thyestis. Cap. VIII.

TAntalus Physthenes & Arpagiges filii fuerūt Thyestis ex coniuge Atrei suscepti ut per uerba Senecæ poetæ in tragœdia Thyestis compræhenditur : esto duos tantum nominet Tantalum scilicet dum dicit. primus locus ne deesse pietatem putes auo dicatur Tantalus prima hostia est : deinde nominat physthenem dicens. Tūc ille ad horas Physthenē sæuus trahit. Adiicitq; fratri &c. Tertium puerum uocat dum dicit ferrumq; gemina cæde perfusum tenēs. Oblitus in quē rueret infesta manu. Exegit ultra corpus ac puer stati pectore receptus ensis a tergo extitit. Cadit ille &c. Tertiū hunc puerꝝ Theo-

dontius dicit Arpagigem nuncupatum:& sic ex eis præter patrui crimen & patris escam nil legitur.

¶De Pelopia Thyestis filia. Cap. IX.

PElopia dicit Lactã.filia fuit Thyestis.ex q̃ matre nõ dicit.hãc ut ipsemet Lactan.asserit: Thyestes respõso desup dicto habito oppressit:& ex ea filius natus est:quẽ ipsa rubore sceleris cõfesti feris exposuit.Et sic apparet ob luxuriã Thyestis nõ ob rñsum oraculi a Thyeste ĩ cõcubitũ filiæ itum: rñsum aũt oraculi ad palliãdã Thyestis ignominiã post cædẽ suoꝝ ab Egisto factã cõpertũ est.

¶De Egisto Thyestis filio. Cap. X.

EGistus filius fuit Thyestis ex Pelopeia eiusdẽ Thyestis filia ut ipsemet testat̃ in tragœdia Senecæ dicens.Coacta fatis nata fert uterũ graue.Me p̃re dignũ uersa natura est retro &c. Hic quãcito natus fuit a m̃re ob pudorem ignominiosi criminis in syluas deiectus est:ut delaceratus a beluis turpitudinis aui parentisq; atq; matris pariter & sororis uiuens:testimonium non præstaret.Sed aliter factum est.Nam seu beneficio pastorum:seu sic permittente deo caprarum sponte contigerit a capris ubera præstantibus in syluis nutritus est:& inde dictus Egistus ab ege.s.capra nutrice.Is tandem a suis cognitus & in regiam deductus dum creuisset essetq; in paruo præcio rerum præteritarum iam conscius seu patre impellente:quod magis creditur.ut Lactantio placet:Atreum occidit:cui Thyestes occupata regia successit:tãdem iam Thyeste mortuo cum regnarent Agamẽnon & Menelaus & ob raptam Helenam in Troianum iuisset excidium.Egistus:ut Leontio placet:suasionibus Nauplii in amplexus optãtis Clitemnestræ deuenit:& postremo redeuntem Agamẽnonem a desolatione ilionis immane ausus facinus illum fauente Clitemnestra trucidauit & regiam Pelopis septem tenuit annis.Ad ultimum ab Horeste Agamennonis filio una cum adultera Clitemnestra nullo remanente ex eo superstite obtruncatus est.

¶De Phystene Pelopis filio qui genuit Agamẽnonẽ & Menelaũ. Cap. XI.

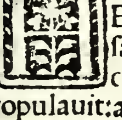
PHystenes:ut ait Theodõtius filius fuit Pelopis & Hippodamiæ:qui cum iuuenis moreretur Agamẽnonem & Menelaum filios suos paruulos commendauit Atreo fratri suo:qui illos suscepit: & in filios educauit:& ob id abolita tractu temporis physthenis memoria Atrei filii habiti sunt: & Atrides ab omnibus appellati.

¶De Menelao Physthenis filio q̃ genuit Hermionã & megapentim. Cap. XII.

MEnelaus Lacedæmonũ rex:ut Theodõtio placet:filius fuit Physthenis & frater Agamẽnonis.hos Seneca ĩ tragœdia thyestis uidet̃ oĩno tenere filios fuisse atrei:ĩ cuius p̄sona sic ait.Cõsilii agamẽnõ mei sciens minister fiat:& p̃ris cliẽs.Menelaus assit ꝓlis ĩcertæ fides.Ex hoc petat̃ scelere si bella annuũt:& gerere uolũt odia:si patruũ uocãt p̃r est &c.Et sic atrei ex Merope uident̃ filii:teneat qđ mauult lector.Menelaus aũt:ut Eusebius ostendit in lib.tempoꝝ:Atreo & Thyeste uiuẽtibus Lacedæmonũ rex dictus est:anno mũdi.iii.mil.dccc.xcvii. Cũ Agamẽnon q̃ Thyesti successit secundũ Homerũ regnare cœperit Mecœnis anno mundi.iiii.mil.vii.fuit huic Helena Iouis filia coniunx:quã anno primo regni Agamẽnonis:& secũdũ Eusebiũ.x.Menelai:ut ait Dares phrygius:absente Menelao:qui ad Nestorem pylon iuerat:Paris legatus missus ad Castorem & pollucem rapuit ex ĩsula Cytherea sub oppido heleno:ea ẽt consentiente:existentibus fratribus & Hermiona apud Agamẽnonẽ.Dites uero dicit illo tũc Menelaũ cum Agamẽnone cretã iuisse diuisuros thesauros:quos ibi deposuerat Atreus.Hinc factũ est ut fratris consilio Menelaus conquereretur græcis principibus.Verum cum frustra legationibus obsidione demum repetita est Helena:& post decẽniũ fraude magis q̃ uiribus capta Troia reassumpta est & restituta Menelao:qui cum ut cæteri nauim intrasset patriã petiturus tempestate actus:ut scribit Eusebius:ad Tuorim regem ægypti quem pollybium appellat Homerus cum ea deuectus est:& a protheo uate:ut per Homerum patet in odyssea: cõsilio sumpto postq̃.viii.annis errasset in Lacedæmoniã rediit Agamẽnone diu ante cæso:& illis forte diebus Egisto.Qui tandem illi successerit:quo uel qua morte diem clauserit non inueni.

¶De Hermiona Menelai filia & Pyrrhi & inde Horestis cõiuge. Cap. XIII.

HErmiona:ut Ouid.testat̃ ĩ ep̃lis Menelai fuit filia ex helena.hæc ãt horesti filio agamẽnonis despõsata fuit.Porro Pyrrus cũ occiso agamẽnõe regiã occupasset Egistus:& fugisset horestes: andromacha olĩ Hectoris cõiuge:quã a Troia duxerat:heleno cõcessa:hãc horesti subripuit & sibi cõiugio copulauit:attamẽ eo postea ab horeste occiso ĩ eiusdẽ horestis cõiugiũ rediit eiq; pepit Horestem filiũ.

¶De Megapenthi Menelai filio. Cap. XIIII.

MEgapẽthis dicit Theodõ.filius fuit Menelai ex Lydia captiua susceptus post raptã helenã:qđ Home.testari uidet̃ ĩ odyssea dũ dicit.Filio ãt a sparte alectoris accepit filiã. Qui ipi unigenitus fuit fortis Megapẽthis a serua:helenæ ãt dii filiũ nõ dederãt:postq̃ prio genuit hermionã filiã desideratiuã:quæ formã hẽbat aureæ ueneris.Et sic per hos patet etiã menelaũ megapenthi coniugem dedisse filiã Alectoris spartani:cuius nuptias celebrantẽ telemacus ulyssis filius ueniens ex Ithaca comperit.

¶De Agamẽnone Physthenis filio:qui genuit Iphigeniã Chrysothemim Laodicẽ Hiphianassam Electram Alesum & horestem. Cap. XV.

AGamẽnon Physthenis fuit filius:ut supra:& atreo paruulus derelictus: fuit hic Mecœnaꝝ rex & Thyestis successor:ut ĩ ilyade ẽt sentire uidet̃ Homerus ubi de sceptro agamẽnõis:multos describit uersus fere hoc dicentes.apud Troianã in cõcione græcoꝝ p̄sidens agamẽnon sceptrũ tenebat: quod uulcanus artifex fecerat:illudq; dedit ioui Saturnio.Postea iuppiter concessit Diactoro argiphonti.Hermias autem rex dedit pelopi phisipo:postea pelops dedit atreo:q moriens Thyesti bellicoso reliquit:qui thyestes reliq̃t agamẽnoni multis insulis & argo ĩperanti &c.In q̃bus uerbis non seruatur genealo-

giæ descriptus ordo: quē latinoꝶ auctoritatē describēs sequutus sum. Cœpit autē regnare Agamēnon scđm Eusebiū anno mūdi.iiii.Mil.vii.quo anno helena rapta ē.& græcia oīs in Troianos excitata pari oīum cōsensu cōgregatis ī aulide nauibus:& exercitui īperator factus ī bellū prexit. Cliténestra cōiuge relicta: ex q̄ iam plures susceperat filios:& apud troiá labores multos passus.quorū dá ét principū simultates ptulit: qbus agétibus īperio depositus é:& illi Palamedes suffectus q crimie Vlyssis occisus Agamēnon maiori sua gloria ī imperiū reassūptus é q̄ ignominia depositus. Sustinuit pterea īdignationes achillis ob bryseidá illi a se sublatá. Tandé capto Ilione atq; dirupto: cū illi cessisset ī sorté cū præda plurima Cassandra Priami filia naues in patriá rediturus ascēdit. Veꝶ tépestate actus fere p annū errauit: ut scribit Home.anteq̄ ueniret in patriá. Interim aūt: ut idé testat̃ Home. Egistus Thyestis filius cū tacite oīa occupasset: positis p littus speculatoribus & audito ab eis Agamēnonis reditu uiginti ex amicis suis in insidiis posuit:& ipse cū comitatu reliquo ficta amicitia illi obuius factus est:& īgés ei parauit cōuiuiū. In quo Cliténestræ cōsensu illū cū sociis epuláté occidit. Seneca aūt poeta aliter de morte eius sentire uidet̃: ea in tragœdia: cuius titulus est agamēnon.dicit.n. Cliténestram acri dolore agitatá: ꝙ Cassandrá Agamēnon secū traheret. Ego autem credo cōmissi sceleris timore & cum Egisto adultero esto primo discorde: sed in concordiá: ut percipitur reuocato ea die: qua in patriá intrauit domū parato Cliténestra cōuiuio:& ipse Agamēnon dum picta ueste sublimis iaceret Priami supbias corpore exuuias gerens ei detrahere cultus hostiles uxor iubet:& induere potius cōiugis fidelis manu textos amictus. Verum induta uestis exitum manibus negat: caputq; laxi & inuii claudunt sinus:& tunc aurit tremēti semiuir dextra latus Agamēnonis: eumq; interfecit ueste inuia inuolutum.

¶De Hiphigenia Agamēnonis filia. Cap. XVI.

HIphigenia Agamēnonis filia fuit ut ī agamēnōis tragœdia testat̃ idé Seneca. Hác tñ alii Hiphianassam uocát: ut Lucre.dicés: Aulide quo pacto trinai uirginis ará Hiphinassai turparét sanguie fœdi Hæc īsignis pulchritudie uirgo fuit: de q̄ Seruius talé refert historiá. Græci troiá ituri cū ad aulidé deuenissent: agamēnon Dianæ ceruū occidit ignarus: q̄obré irata dea flatus uentoꝶ remouit:& iō cū nauigare nō possent:& pesté īsup sustineréť: oracula cōsulta dixerūt Agamēnonio sanguine Dianá esse placádá. ergo cū ab Vlysse p simulationé nuptiaꝶ adducta Hiphigenia:& iá ut īmolaret̃ eét altaribus admota numinis miseratiōe sublata é:& cerua supposita. Vnde Ouid. Victa dea é: nubéq; oculis obiecit:& iter officiū turbáq; sacri: uocesq; p̄catū supposita fert̃ mutasse micœnida cerua &c. Virgo át ut Ser.asserit: ad tauricá regioné trāslata é:& Thoáti regi tradita:& ide dictæ dianæ sacerdos effecta:& cū scđm Statutá cōsuetudiné humano sanguīe numé placaret.agnouit fratré Horesté: qué diu nō uiderat: q accepto oraculo carédi furoris cá cū amico pilade colchos petierat:& cū his occiso thoáte simulachrū sustulit abscōditū fasce lignoꝶ:& sic ad laconas Diana trāslata est: Hiphigenia reportáte. Quid deide de hiphigenia sequutū sit: nusq̄ cōperisse memini. Quod supra dictū est Dianá loco hiphigeniæ posuisse ceruá humanū fuisse artificiū credendū est: ꝙ ut populus oīs Agamēnoni eét obediens adinuentū est eū.s.filiá īmolasse: quæ medio in tumultu sublata: ne fraus aperiri posset in longinq̄ regioné trāsmissa:& sub umbra sacerdotii seruata est.

¶De Chrysothemi Laodice & Hiphianassa filiabus Agamēnonis. Cap. XVII.

CHrysothemis Laodices & Hiphianassa agamēnonis fuere filiæ & Cliténestræ (ut arbitror) cū ex eis uná: quá mallet agamēnon apud Homeꝶ Achilli offert dicés. Gener mihi erit: honorabo át eū similé horesti. Qui mihi unigenitus nutrit̃ abūdátia ī multa. Tres mihi sūt filiæ in atrio bñfacto Chrysothemis & Laodices & hiphianassa. Leōtius tñ dicit hác hiphianassam hiphigeniá eé: qđ ego nō credo Quō.n.dixisset agamēnō hiphigeniá domi eé: q̄ sciebat ī sacris,p euétis qrédis: aut occisá: aut alibi clá delatá.

¶De Electra agamēnonis filia. Cap. XVIII.

ELectra agamēnonis & Cliténestræ fuit filia: ut liqdo patet p Senecá ī tragœdia agamēnonis: ī q̄ pcipit̃: qa ab agamēnone troiá eunti parua relicta sit domi. Hæc cū patré occisum cerneret Strophilo phocési agamēnonis amico clá cōmédauit horesté:& īde matré ob ppetratū scelus īcrepauit aspe: quá ob cám Cliténestra iubéte ī carceré deducta é. Quid tandé ex ea sequutū sit legisse nō memini.

¶De Aleso agamēnonis filio. Cap. XIX.

ALesus filius fuit agamēnonis: ut satis clare dicit Virg. Hic agamēnonius troiani noīs hostis Curru iungit alesus equos &c. Ex q̄ tñ matre susceptus sit ī dubiū uertit̃. Ná alii dicūt eū ex briseida natū: alii ex cassandra: qđ ego nō credo.nō.n.ex cassandra natus potuisset aduersus æneá fauisse turno ætate nō patiéte. Hūc Theodō.arbitrari uidet̃: cū Cliténestra sensisse aduersus patré: & ob id & Cliténestræ filiū:& patria pulsum: qui quacūq; ex cá patriá liquærit in Italiá uenisse Virgil.asserit & apud Massicum cápaniæ monté consedit: ac ide tanq̄ troiani noīs hostis uenit fauitq; aduersus Aeneá partibus Turni. Ouid.uero ubi de fastis uidetur existimare eum faliscos condidisse:& ob id dicit Venerat atridæ fatis agitatus alesus. A quo se dictam terra fallisca putat &c. Posteritatis aūt eius nulla extat memoria.

¶De Horeste Agamēnonis filio q genuit Chisamené Corinthū & Horesté. Cap. XX.

HOrestes Agamēnonis & Cliténestræ fuit filius: ut satis in præcedétibus ostésum é: huic dicit Theodontius Hermiona Menelai & Helenæ filia paruula adhuc desponsata est: cū & ipse paruulus eét. Hic tandé occiso ab Egisto Agamēnone studio Electræ sororis suæ a Strophilo phocési clá Micœnis subtractus & asportatus atq; seruatus est q̄rentibus eū in morté mr̃e atq; Egisto. Qui cū tractu temporis excreuisset captato cōmodo Hermiona sibi iá a pyrrho subtracta in ultioné p̄rnæ cædis surrexit:& Egistū adulterū: cū.vii.iá regnasset annis una cū Cliténestra matre occidit. Quo facto aiunt confestim in furiam deuenisse cū sibi uideret̃ īminere: occisæ mr̃is imaginé facibus & serpétibus armatá:& ei continuū mi-

nitatem exitium:ut dicit Statius: Armatã facibus matrem & serpentibus atris. Cum fugit:ultricesq; sedent in limine diræ &cætera. Cui Pylades Strophili filius:qui tempore paternæ cædis transfugauerat iunctus promissa illi salute cum eo ad aram dictynæ Dianæ in colchos confugit & ibi resipiuit Horestes: submouitq; ab infestatione tali matrem:& sorore cognita Hiphigenia quæ ibidem deæ sacerdos erat: occiso Thoante rege & simulacro deæ rapto atq; in fasce lignoꝝ delato secundũ quosdã in regnũ rediit:& fraude Macharei sacerdotis pyrrhũ Achillis filium in templo Apollinis interemit:& sibi Hermionem coniugem reassumpsit. Alii uero uolunt eũ anteq̃ in regnum rediisset in Italiã deuenisse:& haud longe a Roma apud Aritiam Dianæ simulacrum collocasse:& impia statuisse sacra. Sed quãdocũq; hoc factũ sit eum post occisum Egistũ regnasse annis.xv.affirmat Eusebius in libro temporum:& anno.xxi.regni Demophoontis regis athenaꝝ occidisse Pyrrhum. Solinus uero in libro quẽ de mirabilibus scripsit:dicit eum post occisam matrẽ profugũ Hermionam in omnes casus habuisse sociã.quo aũt diem clauserit etiam in dubium uertitur. Cum dicat Seruius ossa eius iam Roma condita ab Aritia Romã trãslata & sepulta ante tẽplũ Saturni quod est cliuum capitolinũ iuxta Concordiæ templũ. Solinus autem ubi supra dicit ꝙ olympiade.lviii.ossa eius a spartanis oraculo monitis Tegei iuenta & tantæ magnitudinis fuisse ut implerent longitudinem cubitorum.vii.

¶De Thysamene Horestis filio. Cap. XXI.

t Hysamenis:ut scribit Eusebius:filius fuit Horestis & ei successit in regno.

¶De Corynthо Horestis filio. Cap. XXII.

COrynthus filius fuit Horestis ut dicit Anselmus eo ĩ libro quẽ scripsit de imagine mũdi:ĩ quo asserit eũ corynthũ achaiæ ciuitatẽ fecisse & suo noie nuncupasse:& hoc idẽ affirmat Geruasius tilberiẽsis. Qui esto noui sint auctores:nõ tamen paruæ sunt grauitatis. Præterea & Isidorus ĩ libro Ethi.dicit. Corynthũ ĩ achaia cõdidit corynthus Horestis filius. Ego aũt cõditã non credo:sed forte restauratã:cũ scribat Eusebi.in libro temporum eã diu ante a Sysipho cõditã & Ephyrã appellatam.

¶De Horeste Horestis filio. Cap. XXIII.

HOrestes:ut Solinus de mirabilibus mundi testatur:filius fuit Horestis ex Hermione: & ab eo affirmat populos qui horestides appellantur denominatos dicens sic. Micœnis profugus matricida cũ abscessus longius destinasset natum sibi in Emathia paruulum de hermiona:quam in omnes casus sociam adsciuerat:hic mandauerat occulẽdum. Adoleuit & in spiritum regii sanguinis nomẽ patris sui referẽs occupatoq; quicquid est:quod procedit in macedonicum sinum & adriaticum salum: quã cui imperitauerat Horestiam dixerat. De hoc ego nil ulterius legi:in longam tamen posteritatem deuenisse suos creditum est adeo:ut affirmet trogus Pompeius Pausaniam Philippi regis macedonum occisorẽ ab horeste originem duxisse:sed quibus mediis uetustate agente non reperitur.

¶De Dionysio.xxi.Iouis filio. Cap. XXIIII.

DIonysius:ut in libro de naturis deoꝝ scribit Cicero:Iouis & Lunæ fuit filius:quẽ ego idem cũ Baccho dicerẽ:si nõ essent in matre dissimiles:cũ ipse idẽ Tullius fieri ei orgia arbitreť. Possibile tamen est ut sic sit fictione mutata:dũmodo utrũq; pro uino nõ pro homine assumamus. Nam iuppiter.i.calor diei:& luna rore & humectatione nocte uites fouent:& ad ĩcrementũ atq; maturitatẽ uuas deducunt. Et sic hic erit qui in culmine coliť nysæ altero ex Parnasi mõtibus uerticibus Baccho: eo ꝙ uinetis abundet consecrato:& dicetur Dionysius quasi nysæ deus:nam dios græce latine sonat deus.

¶De Perseo.xxii.Iouis filio q genuit Gorgophonẽ:Stelenũ:Erithreũ:& Bacchemonẽ. Cap. XXV.

PErseus quem ueteres totius nobilitatis græciæ patrem opinati sunt:Iouis & Danis Achrisii fuit filius:unde Oui. Nõ putet eẽ deũ.nec.n.Iouis eẽ putabat Persea:quẽ danes pluuio cõceperat auro &c. Qualiter aũt ex Ioue & Dane natus ubi de Dane in ꝓcedẽtibus uideri põt. Is aũt iã grãdis: ut dicit Lactantius:Polydecti regis impio ĩ Gorgonẽ expeditionẽ assumpsit:hũitq; pegasum alatũ equũ & Palladis ægidem & talaria ensemq; Mercurii:uolatũq; cœpit ex aphesante:modo:ut refert Stati. ibi: Mõs erat audaci seductus in æthera dorso:& infra per.v.uersus: Quam quidem gorgonem prætensa ægide pallãdea uidit impune atq; considerauit:& uicit:eiq; caput abstulit:& Athlantem regem sibi denegante hospitium ostenso Gorgonis capite mutauit in saxum:inde remeans in patriam cum excelso uidisset in syrio littore circa regna cephœi Andromedẽ uirginem alligatã matris crimine & ammonis sentẽtia scopulo: & sic monstro marino expositã:flentesq; parentes in littore:euolauit illuc:& cognita causa cũ parentibus pactus est cõiugiũ uirginis si illã a belua liberaret:quod factum est.nã uenientẽ iteremit. Inde celebrãte eo nuptias cũ Phineus cephœi frater:cui ante sentẽtiã puella despõsata fuerat:eã repeteret:& ui conareť tãq̃ suam auferre: bellum aduersus eũ iniuit:& cum multos ex hostibus occidisset reliquos capite Gorgonis ostẽso cõuertit in lapides: post.hæc Pritũ aui sui fratrem qui Achrysiũ regno pepulerat transformauit ĩ saxum: & regnũ auo restituit. In persas præterea bellum intulisse ferunt & in eodem liberũ patrem aduersum se consistentẽ in prœlio occidisse.subactãq; nationẽ a se denominasse:ibiq; Persepolim regiam ciuitatem ædificasse:quam postea ut scribit Quintus Curtius de gestis Alexandri. Alexander Macedo uino calens & epulis demoliri fecit: attamen Achrysium auum:ut dicit Lactãtius:in lapidem commutauit. Et inde dicunt eum una cũ cephœo & Cassiopia atq; Andromeda coniuge in cælum fuisse assumptum:& inter cæli sidera collocatum:ut de imagine mũdi testatur Anselmus dicens:huic cõiungitur Cephœus rex & Cassiopia uxor eius:cui associať Perseus filius Iouis & Danis habens iuxta se sidus Andromedæ &c. His appositis ad sensum fictionis ueniẽdũ est. Perseum equo pegaso uectũ famæ cupidine tractum demonstrat. Alii tamen uolunt eum ad trãsfretandum habuisse nauim:cui insigne uel nomen fuerit Pegasus. Scutũ palladis accipiendũ reor pro prudẽtia qua & hostiũ acta

consideramus & nosipsos ab eorundem isidiis telisq; protegimus. Mercurii talaria uelocitatem & uigilãtiam in agendis significare reor. Sic & ensis recuruus & a patre exteriori acutus ostendit: quoniam bellorum tẽpore & prædas hostium ad nos trahere debere: eosq; a nostris amouere cædibus. De Gorgone aũt & Athlante satis in præcedentibus: ubi de eis dictũ est: liberasse autẽ Andromedem a bælua hystoriam reor: cum & in cosmographia dicat Pomponius. Est Ioppen ante diluuium conditum ut ferunt: ubi cephœa regnasse eo signo accolæ affirmant: ꝙ titulum eius fratrisq; phinei ueteres clamare cum religione plurima retinent: quinetiam rei celebratæ carminibus atq; fabulis seruatæq; a Perseo Andromedæ clarum uestigium marinæ bæluæ ossa immania ostentat: hæc ille. præterea & Hierony. præsbiter in libro quem de distantiis locorum composuit dicit. Ioppe oppidum palestinæ maritimum in tribu dan ubi hodie quoq; saxa monstrãtur in littore in quibus Andromeda religata Persei quondam uiri sui fertur liberata subsidio. hæc Hieronymus. Plinius uero inter scriptores celeberrimus homo scribit. Beluæ: cui dicebatur expositam fuisse Andromedam: ossa Romæ apportata ex oppido Iudeæ Ioppe. ostendit inter reliqua miracula in ædilitate. M. Scaurus longitudine pedum .xl. altitudine costarum Indicos Elephantes excedente. spinæ grossitudine sex quipedali & cætera. Perseũ autem hostes & pritum in saxa uertisse capite Gorgonis ostenso: nil aliud puto nisi quia uictos diuitiis Gorgonis tacitos illos reddidit & imbelles. Achrysium autem auum constat per Eusebium in libro temporum aliter saxeum effecisse: nam ab eo non sponte occisus est: & sic frigiditate perpetua lapidi similis factus est. ꝙ in cælis a septentrionali plaga stellificatus luceat sententiam Tullii ubi de quæstionibus tusculanis sequendam puto: qui de eo & reliquis ait. Nec stellatus cephœus cum uxore genero filia traderetur. nisi cælestium diuina cognitio nomẽ eorum ad errorem fabula traduxisset. hæc Tullius. Cæterum de tempore eius ambigitur cũ scribat Eusebius eum occidisse Gorgonem anno mundi. iii. Mil. dcc. xxix. Tamen hoc eodem anno secundũ alios dicit eum cum coniuge in cælum raptum. Paulo post dicit anno. ii. regis Cecropis qui mundi fuit. iii. M. dccc. lvii. eum Gorgone occisa aduersus Persas dimicasse. Nec multo post scribit anno. xxxv. regni Cecropis Achrysium ab eo mortuum: & argiuorum regnum in Micœnas translatum: quod ego uerum puto cum magis tempus conueniat rebus gestis.

De Gorgophone Persei filio q genuit Electrionẽ & Alceũ. Cap. XXVI.

Orgophones: teste Lactantio: filius fuit Persei ex Andromade coniuge: de quo nil aliud habemus nisi quia genuit Electrionem & Alceum.

De Electrione Gorgophonis filio: qui genuit Alcmenam. Cap. XXVII.

e Lectrion ut Lactãtio placet: Gorgophonis fuit filius: ex quo nisi alcmenam filiam haberemus nudum nomen nobis liquisset antiquitas.

De Alcmena Electrionis filia & amphitrionis coniuge. Cap. XXVIII.

Lcmena: ut dicit Lactantius: filia fuit Electrionis: quod & Plautus in amphitrione testatur dicẽs. Qui cum alcmena est nupta Electrionis filia & cæ. Hæc quidem ut idem & ibidem dicit Plautus: nupsit amphitrioni Thebano: & a ioue dilecta est: & in specie amphitrionis uiri sui ab eo oppressa Herculem peperit: ut in sequentibus ubi de Hercule dicetur latius.

De Alceo filio Gorgophonis qui genuit amphitrionem. Cap. XXIX.

Lceus: ut ait Paulus: filius fuit Gorgophonis magis filii fama cognitus apud nos q̃ splendore suo. Nam ut aiunt pater fuit amphitrionis.

De Amphitrione filio alcei qui genuit Hiphicleum. Cap. XXX.

Mphitrion: ut Paulus ait: filius fuit alcei homo armorũ insignis: ut Plautus in comœdia eiusdem amphitrionis ostendit. huic coniunx fuit alcmena: cum qua Thebis morabatur: ubi dum ipse pro thebanis aduersus theleboeos bellum gereret: Iuppiter eius in spẽ alcmenam oppressit & ex ea suscepit Herculem. amphitrion autem eodẽ partu ex ea suscepit Hiphicleum: placet præterea Plinio in libro naturalis historiæ huius fuisse inuentum ostentorum atq; somniorum interpraetationes.

De Hiphicleo amphitrionis filio qui genuit Iolaum. Cap. XXXI.

Iphicleus: ut scribit Plautus ĩ amphitrione: fuit filius amphitrionis & alcmenæ: cumq; uno partu cum Hercule editum dicit. Verum Hiphicleus post nonum conceptionis mensem natus est. Hercules autem una secum natus septimo non perfecto: quod Augustinus. ii. de ciuita. dei concedere non utitur: ꝙ mulier possit in diuersis temporibus diuersos concipere.

De Iolao Hiphiclei filio. Cap. XXXII.

Olaus: ut Solinus de mirabilibus mundi asserit: filius fuit hiphiclei: Hic ut idem ait Solius: sardiniam ingressus pallantes incolarum animos ad concordiam eblanditus Olbiam atq; alia græca oppida extruxit. iolenses ab eo dicti sepulchro eius templum addiderunt: ꝙ imitatus uirtutes patris malis plurimis Sardiniam liberasset: hæc ille. fuere tamen & alii iphiclei.

De Steleno Persei filio qui genuit Eurysteum. Cap. XXXIII.

Telenus: ut placet homero: Persei fuit filius & andromadæ. Nam ĩ iliade homerus describit Agamẽnonem concionantem & Euristei genealogiam designantem asserentemq; Stelenum fuisse Persei filium & euristei patrem. Is quidem: ut dicit Eusebius in libro temporum: translato argiuorũ regno a Perseo micœnis post Perseum regnauit: quãdo non reperitur. Nam mortuo acrisio. qui .xxxi. annis regnauit immediate sequitur initium regni Eurystei: qnq; tamẽ ĩterpositis annis: eoq;. s. Euristheo regnãte scriptum comperio Stelenum. xl. annis micœnis regnasse: ubi hi perditi sint inuenire non possum.

De Eurysteo Steleni filio. Cap. XXXIIII.

EVrysteus Steleni filius fuit ut pmonstratū est. de natiuitate eius talem refert Home. fabulam. Cū die quadā iuppiter apud supos dixisset die illa nasciturū hoiem qui oibus circūuicinis dominaretur. Iuno id fecit iuraméto firmari:& confestim ascendit in terras & retinuit lithiā: quā nos Lucinā dicimus: deā parturientiū apud uxoré Steleni pgnanté iam. vii. mésium:& ex utero eius eduxit filium. vii. mésium q uocatus est Eurysteus. Erat qdem ea die nasciturus Hercules: sed alcmena ob retētā parturientiū deā peperisse nō potuit:& sic factū est: q de Hercule iuppiter intelligebat uerteret in eurysteū: q postmodū aliis & herculi etiā imperauit: regnauitq; Micœnis annis. xlv. & successoré moriés reliqt atreū. Fabula aūt hæc ab euētu sibi locū uendicauit: cū uiderét hoíes Eurysteū herculi fortissimo uiro imperanté.

De Bacchemone Persei filio qui genuit Achemenidem. Cap. XXXV.

BAcchemon: Lactantio teste: Persei fuit filius & andromedæ. & ut ipse idē dicit: apud quosdā orientales populos impauit: q ab Achemenide eiusdē Bacchemonis filio: ut dicit Theodontius: Achemenides postea nuncupati sunt. Qui apollini sacro ritus inuenisse se asserunt: est auté apud eos is in speleo persico in habitu cū tiara & utrisq; manibus comprimens cornua bouis. puto q ad immensam eius potentiam ostendendam.

De Achemenide filio Bacchemonis q genuit Orcamum. Cap. XXXVI.

AChemenides: ut dicit Theodontius: filius fuit Bacchemonis: esto sint qui uelint eū filium fuisse Persei: hic autem Achemeniis populis imperauit: eosq; a suo nomine nuncupauit:& moriens successorem Orcamum filium reliquit.

De Orcamo filio Achemenidis: qui genuit Leucothoem. Cap. XXXVII.

ORcamus: ut supra a Theodontio dictū est: filius fuit Achemenidis: cui coniunx fuit eurimene speciosissima mulier: ex q filiā unicā leucothoé suscepit: quā qa soli se diligéti paruerat uiuā īfodit.

De Leucothoe Orcami filia. Cap. XXXVIII.

LEucothoem filiā fuisse Orcami & Eurimenis testat Ouid. in maiori uolumine ubi dicit q eā sūme dilexit Phœbus:& in formam uersus eurimenis matris eius noctu accessit ad eam & licentiatis mulieribus suis tanq secreta secū locutura in formā ppriā rediit & patiétem cōpssit. Quod cū Clitiæ quæ ante diligebatur a Phœbo ad aures deuenisset zelo pcita cōfestim Orcamo accusauit q iratus atq; seuerus nimium uiuā sepeliri iussit. Phœbus aūt cū illi uitā restituere nequiret: eā in uirgā thuream uertit. Huius fictiōis ratio talis a qbusdā redditur. puellā ob adulterium cū splendido iuuene ppetratum iure Sabeo uiuā defossam:& cum eo in loco forte uirga thurea nasceretur: qua abūdantissima regio ē solis uirtute e sinu terræ in altum deducta locum fabulæ adinuenit. Ego autem apud achemenidas locum puto: cui sit nomen uel fuerit Leucothoe: qui quoniā thure abundet ab incolis a sole diligi dr: qui in matris formā transformatus: idest in complexionem ad enutriēdas thureas uirgas opportunam ibi descendit:& humiditati terræ iungitur: adeo ut qui uiuas plantas ibidem apponat confestim in altum educat.

De Erithreo Persei filio. Cap. XXXIX.

ERithreus seu erithra: ut placet Solino de mirabilibus mūdi: filius fuit persei & Andromedæ:& ī cōfinio rubri maris regnū habuit. esto sint q dicāt eū ægypti fuisse regé: de quo idē solinus scribit sic. Vltra pelusiacū. n. hostiū arabia est ad rubrū ptinens mare: qđ erithreū ab erithra rege psei & andromedæ filio nō solum a calore appellatū Varro dicit: hæc ille. Hic erithreus apud arabes maxime fuit auctoritatis adeo ut morięti in quadā rubri maris īsula cæteris famosiore insigne plurimum se pulchrū construerent: eū loco dei colerent:& ab eo rubrū mare denominarent erithreū: quo nomie adhuc græci uocant. s. erithratalasson. Nam talasson latine sonat mare: de posteritate huius nil habemus.

De Perse Persei filio. Cap. XL.

PErsen filium fuisse Persei in lib. naturalis hystoriæ testatur Plinius de quo nil aliud comperi pter q idem Plinius asserit eum. s. primū sagittarum repertorem fuisse: quod forsan apud suos uerum est: cum apud alias nationes illas longe antiquiores legerimus.

De Aone Iouis. xxxiii. filio qui genuit Dimantem. Cap. XLI.

AOn ut paulus ait: Iouis fuit filius ex nympha Muosyde: a quo dicit Boetiam Aoniam nūcupatam quia ibi regnasset: nos auté supra Lactantii auctoritatem secuti Neptuni filium scripsimus. Qué Theodontius factione suo ex Apulia pulsum & Onchesti fuisse filiū:& in Boetiam uenisse dicebat:& ibidem Neptunum patrem quæsisse & puinciam de suo nomine nūcupasse: nullum tamen illi filium designabant: ubi Paulus filium suū Dimantem asserit.

De Dimante Aonis filio qui genuit Asium & Alixiroem. Cap. XLII.

DImas ut dicit Paulus: filius fuit Aonis & Asii atq; Alixiroe pater. Nec aliud de eo legi.

De Asio Dimantis filio. Cap. XLIII.

ASyus filius fuit Dimantis: ut in Iliade scribit Homerus dicens. Asyo qui auunculus erat Hectoris bellicosi frater Heccubæ filius Dimantis: hunc qtūcūq; Homerus dicat frēm fuisse Heccubæ & auūculū hectoris: dicebat Leontius ex patre matris fuisse: quia ex eadé matre Asyus & Heccuba nati fuerunt: sed ex diuersis patribus. Hic aūt aduersus græcos priamo fauit.

De Alixiroe Dimantis filia & matre Eaci. Cap. XLIIII.

ALixiroe filia fuit Dimātis: ut testari uř Oui. dicés. Quāuis ē illū ples enixa dimātis Exacō umbrosa furtī pepisse sub ida ferť alixiroe &c. Hæc igř ex priāo pepit Exacū q postea ī mergū uersus ē.

De Eaco. xxiii. Iouis filio q genuit Phocū Thelamoné & Peleū. Cap. XLV.

EAcus Iouis fuit filius & æginæ:ut in Iliade dicit Home.Pelius Eacides.ille at̄ Eacus erat a Ioue pa tre.Qualiter aūt iuppiter æginam oppresserit supra dictum est ubi de ægina.hunc insuper dicit Ouid.regnasse apud enopiam:quā ipse ex nomine matris uocauit æginam.in qua cū postea defe cissent homines:& ipse in somnis uidisset quercū plenam formicis nunc sursum nūc deorsū de ambulantibus:sibi dormienti uisum est orasse Iouem:ut omnes formicæ quas uidebat homines efficerent: quod & factum est.& sic eius est restaurata ciuitas:& ciues Myrmidones appellati:nā Myrmix græce latine formica est.Hunc præterea dixere ueteres apud inferos cū Minoe & Rhadamanto culpas hoīum excutere: & pro meritis culpas inferre.Sub his aūt figmētis latet hoc:primo ciuitas eius euacuata ciuibus peste:ex agri cultoribus restaurata est:q more formicaꝶ æstate messes ex agris & alia opportuna colligunt ut hyeme fa me non pereant.Hos aūt ipse legibus instruxit & uiuere coegit:& hinc Iouis dictus est filius: & apud inferos iudex.Nam per respectum ad supcælestia corpora mortales inferi sunt.

ℭDe Phoco Eaci filio. Cap. XLVI.

PHocus Eaci fuit filius:ut p Ouid.scribit̄:dū legitur.Expetit occurrunt illi thelamonq; minorq; Quam thelamon Peleus:& ,ples tertia Phocus &c.Hic a Peleo occisus est.

ℭDe Thelamone Eaci filio:q genuit Aiacem & Theucrū. Cap. XLVII.

THelamon Eaci fuit filius fratrū maior natu:quē Seruius ex Argonautis fuisse dicit & Herculis so cium:& cū a Colcho reuerteretur:quæreretq; Hercules Ilam pueꝶ perditum apud Mysios:& ad troianū deuenisset littus:,phibitus a Laomedōte:indicto illi bello congregatis uiribus aduersus eū rediret:tanq̄ susceptæ iniuriæ pīceps Thelamō:una secū uenit:& ilione expugnato:atq; Lao medonte occiso:eo q, primus muros ciuitatis ascendisset:illi ex p̄da capta Hesiona Laomedontis filia data ē ex qua cum iam ex alia suscepisset Aiacem:Theucrum suscepit.Hic enim seu pulsus seu nō susceptus in pa tria in Cyprum abiit & Salaminam ibi condidit ciuitatem.

ℭDe Aiace Thelamonis filio. Cap. XLVIII.

AIax bellicosissimus homo Thelamonis fuit filius:hic cū aliis græcis ad delendam Troiā arma sū psit:& ut reliqua quæ in certaminibus miranda fecit:omittā:singulare certamen aduersus Hecto rem arripe ausus est:& si Homero fides ulla p̄standa est:ni illud nimis festina nox diremisset ui ctor aiax rediisset ad suos:ea tn̄ superueniente cū illi uetusto more Hector donasset gladiū & ab eo baltheū suscepisset recens aiax & animosus discedēs:fessum Hectorē Troiam ire permisit.Hæc dona se cundum Seruiū nephasta fuere:cum eo se gladio postea interemerit aiax:& cū Baltheo ab Achille occisus est Hector.Aiax aūt ilione capto atq; diruto de armis Achillis p̄mortui aduersus Vlyssem ingens litigiū ha buit:tandē cum cerneret uirtutem bellicā eloquentiæ cedere in furorē uersus eo se:quem ab Hectore susce perat:gladio interemit:& ut ait Ouid.in florem sui nominis uersus est:In quo nos docet antiquitas nostras ui res caduci floris more in nihilum facile solui.

ℭDe Theucro Thelamonis filio. Cap. XLIX.

THeucer filius fuit Thelamonis ex hesiona Laomedontis filia quæ non uidetur Thelamonis fuis se coniunx cum Homerus aliquando in iliade dicat Theucrum fuisse nothum.Hic tamē īsignis homo fuit & armorum ualēs:& una cum fratre aiace iuit in Troianum bellum.Eo tandem pacto cum absq; fratre redisset in patriā nō susceptus secessit in Cyprū:& ibidem Salaminam ciuitatem construxit & uitæ residuū habitauit.Quod ego uerius puto q̄ quod de Thelamone supra scriptum est.

ℭDe Peleo filio Aeaci qui genuit Polydorim & Achillem. Cap. L.

PEleus Aeaci fuit filius & magnis uiuens interfuit rebus:nam cū Meleagro in uenationē apri Cali donii accessit.Sic & cū Perithoo aduersus cētauros pugnauit.huic ut refert Ouidius coniunx fuit Thetis aquaꝶ dea quam Iuppiter amauit:sed ideo concubitū eius neglexit.quia oraculo nouerat ex ea filium nasciturum qui maior esset patre.Ad hanc tamen obtinendā audaciam uiresq; fuere opportunæ.Nam cum Peleus consilio prothei senis eam die quadam cœpisset ipsa in uarias mutata formas adeo eum exterruit ut dimitteretur ab eo.Qui ad Protheū rediens ab eodem sibi suasum est ne mutationes illas timeret:quinimo in tenendo eam perseuneraret:quia si fecisset ipsa desiderio suo cederet.Peleus die se quenti cum dormientē eam in antro compisset cepit illam.Ipsa uero more suo in uarias uersa formas cum eum tenētem sentiret in ,ppriam rediēs in coniugium eius consensit.Porro Iuppiter ad eoꝶ nuptias oēs cōuo cauit deos præter Discordiam:Quæ indignans cū cerneret Iunonem Palladem & Venerem inuicem ex par te una sedentes sumpto aureo malo illud inter eas,piecit:dixitq; digniori detur.ex quo confestim inter eas se ditio orta est cum unaquæq; se digniorem diceret.Et cum de hoc Iuppiter inter eas nollet ferre sententiā ad Paridem:qui in sylua ida morabatur:misit eas.Is uero ob promissam sibi a Venere speciosissimā mulierem spretis aliarum oblationibus Veneri tanq̄ digniori tradidit.Quæ illi raptum Helenæ concessit:ex quo sub secutum est troianū bellum & occisus Achilles:qui ex nuptiis illis:ad quas uocata nō fuerat discordia: na tus est:& sic expiata iniuria.Peleus igit̄ ex Thetide suscepit achillem & polydorim puellā. Demū cū fratrē phocū occidisset:in exilium abiit seuera patris iubente iustitia.Et primo ad Ceim regē thrachinæ aufugit a quo amicabiliter susceptus est.Inde postea discedens ad Magnetas abiit ubi ab Achasto fraterna cæde purga tus est.Quid inde subsecutū sit nescio.Nunc quid sentiendum sit ex fictionibus aduertendū est.Thetis nobi lis fuit mulier:cuius in natiuitate uisum est ex ea nasciturum hominem qui patrē uirtute superaret:& ob id Chiron pater eius uaria secum & plurima uoluit consilia:cui nam illam concederet: & his agentibus petens eam peleus primo repulsus est:& sic consiliorum uariationes mutationes formaꝶ Thetidis fuere. Tandem

cum iterum Peleus peteret post multa patris consilia illi concessa est. Et eius in nuptiis. i. procreatione Achillis omnes conuocantur dii. i. omnia supercælestia corpora: ad quæ spectat secundum diuersas potentias suas in corpus iam creatum diuersos effectus infundere: ut perfectum sit: discordia autem non uocatur ne disgreget cœptum opus & pereat. Ipsa autem postea sese miscet dum hō incipit cogitare: quæ trium sit splendidior uita aut contemplatiua: quæ per Palladem designatur: aut actiua: quæ per iunonē intelligitur: aut uoluptuosa: quæ per uenerē demonstrat᷑. Ex quibus noluit iuppiter. i. deus dare iudicium: ne uiderentur reliquæ sua dānatæ snīa: & homini iniecta necessitas. de his tamen tribus supra latius ubi de Paride.

¶ De Polydori filia Pelei & coniuge borionis. Cap. LI.

Olydoris: ut in iliade dicit Homerus filia fuit Pelei: & a Sperchio flumine dilecta atq; opprǽssa: & sic Mnesteum peperit: qui Achillem in troianum bellum secutus est. hæc autem cuidam Borioni perirei regi nupsit.

¶ De Achille filio Pelei: qui genuit Pyrrhum. Cap. LII.

Chilles græcoꝝ fortissimus: ut præmonstratū est: Pelei & Thetidis fuit filius: quem cum peperisset mater continuo ad inferos detulit: & ut laborum patientē redderet totum stygiis undis imersit excepto calcaneo: quo illum tenebat. Demū Chironi centauro alendum tradidit: qui illum educauit: non eo ritu: quo cæteri educantur: sed ex medullis tantū bestiarū ab eo captarum cibum confici faciebat: & hoc ut assiduo duraretur exercitio. Et hic dicit Leon. eum Achillem nuncupatū ab a quod est sine & chilos cibus quasi sine cibo nutritus. Hunc Chiron Astrologiā docuit & medicinā: ac etiam lyram tangere. Tandem cum thetis rapta a Paride Helena præsagio cerneret bellum futurum: & in eum Achillē filiū periturū: ad eius si posset euitandam mortem consilio: clam illum adhuc impubem ex antro Chironis dormientem rapuit: & in schyron insulam in domum Lycomedis regis detulit: & uestimentis puellaribus tectū atq; prædoctū: ne se masculū cuipiam demonstraret: quia uirginē inter filias seruandū tradidit Lycomedi. Verum Deidamiæ uirgini Lycomedis filiæ diu eum masculum fore occultum esse non potuit: cum qua tēpore captato concubuit: & propter amoris cōmodum ipsa etiam iuuenis sexum occuluit: ex eo tamen concepit & peperit filium: quē Pyrrhū postea uocauere. Cæterū cū coniurassent in troianos græci: & respōsum accepissent absq; Achille capi troiam nō posse: ad eum exquirendum Vlysses missus est. Quem cum audisset in muliebri habitu apud filias lycomedis clam teneri: ne loco iuuenis uirginē auferrent: nouam cōmentus est fraudem: dūq; se in mercatorē finxisset: & iocalia: qbus se delectari uirgines consueuere: filiabus lycomedis apposuisset: inter ea circūposuit & pharetrā: arbitratus Achillem: si illis īmixtus esset: arcum sumpturū: nec defuit cogitationi successus. Quem postq̄ arcum trahentē cognouit facile suasionibus induxit: ut se sequeretur in bellum: in quo dum iret habitu fœmineo posito plures ciuitates hostium cœpit: ægitq; prædam ingentem: & inter alia uirginem sacerdotis Apollinis filiam: quā Agamēnoni concessit: & Bryseidam: quā æque cœperat sibi reseruauit. Sane cum iam iussu deorum oportuisset Agamēnonē sacerdoti natam restituere: Bryseidam illi surripuit. Quáobrem īdignatus Achilles diu stetit: nec arma aduersus Troianos capere uoluit ullius suasione uel p̄cibus. Tandem cum die una acriter a Troianis urgerētur græci a Nestore Patroclus deductus est ad eum: ut oraret si nollet arma sumere saltem permitteret: ut ipse loco sui sua indueret: & currum suum ascenderet: & myrmidones ociosos in pugnam deduceret. Quod & si ægre pateretur Achilles: Patroclo tamen nil negaturus concessit. Qui cum processisset in prælium: Achilles ab omnibus creditus multa mala troianis intulit. Postremo Hector qui pugnam aduersus Achillem diu optauerat eum putans aduenit: & Patroclum labore modico superauit: armisq; superatum nudauit: & quasi Achillem superasset armis eius idutus ingenti cum pompa patriam reintrauit. Hoc casu summe turbatus Achilles amicum aliquádiu fleuit: eiq; officium funebre magnis sumptibus & mirabili honorificētia peregit. Inde a Thetide matre: quæ ad eius leniendas lachrymas uenerat nouis reassumptis armis: quæ ipsa a Vulcano susceperat: armatus in ultionem amici perempti processit in bellum: & cum multos ex Troianis occidisset. Hectorem etiam interemit. nec ad satiandas iras eum occidisse satis uisum est: quinimo cum eius corpus corrui alligasset suo: dedecorose Ilionem circuiuit: Priamo etiam prospectante: ac inde apud tumulum Patrocli. xii. diebus nudum tenuit cadauer: illudq; tandem priamo seni ad eum uenienti nocte: orantiq;: & maxima munera exhibenti cōcessit. Post hæc alia in pugna Troilum interfecit. Quo dolore commota. Hecuba superstitibus timens & patriæ: si longum uiuat Achilles: astu fœmineo insidias in uitam eius tetendit. Nouerat autem eum Polyxenam diligere: eo ꝙ illi induciarum tempore uisa placuisset: & iccirco per intermedium spopondit illi nuptias suas si a præliis abstineret. Cui cum assensisset Achilles in talem compositionem itum est: ut clam solus nocte ueniret in templum Tymbrei Apollinis: quod fere secus muros ilionis erat: & ibidem eam cum filia iueniret. eamq; desponsaret. Quod amans: & cupiens Achilles credens iuxta compositum inermis & solus nocte templum intrauit. In quem euestigio Paris ex insidiis prosiliens: cum esset arcu doctissimus sagitta eius calcaneum petiit atq; uulnerauit: eumq; frustra gladio in hostes discursantem interemit: & tandem in sigeo troiano promontorio a suis sepultus est. In tam longa hystoria: paucis tamen recitata uerbis nil fictum est præter Achillem stygiis mersum undis excepto calcaneo. & quod eo uulnerato mortuus sit. Circa quod placet Fulgentio hoīem stygiis undis unumqueq; laboribus duratum cum styges interprætetur tristitia: ut intelligatur neminem in lætis durari: sed laxari potius: si alias duratus esset. Quod autem thalus imersus nōn sit physicum tegit mysterium. Volunt. n. physici ꝙ uenæ: quæ in thalo sunt ad renum & fœmorū: atq; uirilium rationem ptineant: & ideo per thalum nō mersum in styge inuictam in Achille libidinem uoluerunt: quæ per durationes alias sublata non est: ut satis apparet: cum libidine in manus iuerit hostium: & ab eis occisus est.

De Pyrrho Achillis filio: qui genuit Peripeleum: & Molossum. Cap. LIII.

PYrrhus: ut præmonstratum est: Achillis & Deidamiæ fuit filius: sic uocatus: ut dicit Seruius: a capillorum qualitate: cũ Neoptolemus alio nomine uocaretur. hic achille mortuo uix pubes in troianum bellum ductus est animosus ad instar patris: & acris ingenii iuuenis. Qui & si circa finẽ belli uenisset: non tamen occisus fuit. Inter alios quidem iuuenes strenuos & audaces æquũ ligneum: quem græci dolose construi fecerant intrauit: & ĩ ilionem tractus: dum nocte exisset aliis uenietibus a tenedo stragem maximã Troianorꝝ peregit: & usq; in abditissimũ penetral regiæ domus Politem filium Priami sequutus intrauit eumq; patris in gremio interemit: & inde Priamum obiurgantem: & in seuitiã eius obloquẽtem: ut sanguine suo fedaret: quas ipse sacrauerat aras irruit. Inde ilione deleto Polyxenã eximiæ formositatis uirginem ad manes placandos patrios apud achillis sepulchrum occidit. Et cum ex troiana præda illi Andromacha olim coniunx Hectoris contigisset: eam sibi iunxit uxorem. Quæ illi secundum quosdã duos peperit filios Peripeleum & molossum. Inde captus pulchritudine Hermionis filiæ Menelai tradita Andromacha Heleno filio Priami cum parte regni: eo ꝙ uates illum præmonuisset ne intraret mare sicuti cæteri fecerant: Hermionã Horesti rapuit: & sibi coniugem fecit. Deinde seu paupertate coactus: seu ad prædam animi feruore impulsus: ut nõnullis placet: mare nauibus infestauit. Quæ quidem nauigatio infesta aliis ab eo pyrrhatica denominata est: & exercentes pyrrhatæ: eo ꝙ ipse primus exercuerit: ut dicit Paulus: Postremo cum horestes ex Taurica regione posita furia rediisset in regnum: corrupto Machareo sacerdote templi Apollinis Delphyci Pyrrhum trucidauit in templo: & hic finis fuit illius.

De Peripeleo Pyrrhi filio. Cap. LIIII.

PEripeleus: ut dicit Paulus filius fuit Pyrrhi ex Andromacha. Theodontius autẽ dicit ex Hermiona nec ex eo aliud ad nos usq; peruenit.

De Molosso Pyrrhi filio: qui genuit Polydectam. Cap. LV.

MOlossus filius fuit Pyrrhi & andromachæ. Hic patri mortuo succedẽs partem Epyrrhi tenuit populosq; ex suo nomine nuncupauit molossos. Verum donec ad puberem deueniret ætatem apud matrem & uitricum fuit & moriens Polydectum filium dereliquit.

De Polidecta filio molossi. Cap. LVI.

POlydecta seu masculus fuerit seu fœmina: non satis mihi notum est. eum tamẽ filium uel filiam fuisse Molossi Paulus affirmat. Post quem successiue ex Aeacidibus neminem: nisi post plura sæcula comperio: cum apud græcos diu nulla sit habita progenies nobilior. Ex æacidibus fuit Pyrrhus rex Epyrotharum: qui aduersus romanos bellum gessit Tarentinorum opere. Sic & Alexander Epirota a Lucano Satellite occisus: & Olimpias clarissima macedonum regina Alexandri mater. Et alii plures uirtutibus & titulis insignes.

De Pylumno iouis. xxxv. filio: qui genuit Daunum. Cap. LVII.

PYlumnus: ut dicit Paulus: filius fuit iouis: cui Seruius fratrem fuisse Pituranũ dicit: & eos ambos fuisse deos: horũq; Pylũnum usum stercorandorũ agrorũ inuenisse: & ide Sterculinum dictum. Esto Macrobius in libro Saturnaliorꝝ Saturnũ fuisse dicat. Pylũnũ uero pisendi frumenti: & ob id a pistoribus coli: & pilum ab eo denominatũ. Adhuc Theodontius dicit Danem Achysii filiã patris iram fugientem delatam a pastore una cum paruulo Perseo: quã ipse genere cognito sumpsit uxorem: & una cum ea apulea: in qua grandis erat derelicta: eo ꝙ opposita uideretur Achrysio ad rutulos uenit: & ibidẽ cum Dane construxit ardeam: ac ex ea suscepit Daunum.

De Dauno Pylumni filio: & proauo Turni. Cap. LVIII.

DAunus filius fuit Pylũni: & ut Theodon. asserit: ex Dane Achrisii filia susceptus. Huic regnũ ĩ apulea fuit: & ab eo Daunia nuncupata: & hunc dicit idem Theodon. auum fuisse patris Turni: qui & Daunus dictus est. De filio huius & patre secundi Dauni nil me legisse memini.

De Dauno primi Dauni nepote: qui genuit Turnũ & Iuturnam. Cap. LIX.

DAunus ꝑcedẽtis Dauni scd̃m Theodõ. ex filio nepos fuit. Huius cõiunx fuit Venilia soror Amatæ cõiugis latini regis: ex q̃ cõstat plures suscepisse filios. Inter quos ea fuit: q̃ Diomedi ꝓfugo ferunt iunxisse cõiugio. Paulus tamẽ dicebat Daunũ patrẽ turni filiũ fuisse Pylũni: eo ꝙ dicat Virg. Cui Pylũnus auus: cui diua uenilia mr̃: de turno loquẽs. Verꝝ ego magis credo Theodon. cũ dicat idẽ Virg. alibi in persona iunonis. Ille tamẽ nostrũ deducit origine nomen. Pylũnusq; illi quartus pater &c. Qd̃ esse non posset secundũ Paulũ ubi secundũ Theodontium æque respondet numero.

De Turno Dauni filio. Cap. LX.

TVrnus rex rutulorꝝ filius fuit Dauni ex Venilia cõiuge: & cũ armorꝝ disciplina insignis fuerit æuo suo iuuenis tantæ fuit corporeæ fortitudinis: ut nulla in hac fides præstanda antiqs uideret̃ ni recentiori testimonio firmaret̃. Et inter alia eius roboris stantia argumenta de eo aduersus Aeneã in singulari certamine pugnante sic scribit Virg. Saxũ circũspicit igẽs. Saxũ antiquũ cãpo ꝙ forte iacebat. Limes agro positũ litẽ: ut discerneret aruis: uix illud lecti bis sex ceruice subirent. Qualia nunc hoĩum producit corpore tellus. Ille manu raptũ trepida torpebat in hostẽ: &c. Quod Augu. in libro ciuitatis æternæ xv. ratũ hẽre uidet̃. Præterea & Pallantes seu Pallas Euandri filius ab eo in pugna occisus multũ fidei affert. Legimus enim Henrico cæsare. iii. ĩperatore eius corpus haud longe Romã a fodiẽte uillico compertũ integrum uti nuper sepultum: eductũq; sepulchro altitudine seu proceritate Romana mœnia superasse: & in eo adhuc ĩpressi uulneris a lancea Turni apparere hiatum lõgitudine quattuor pedũ excedentẽ. Ex qbus q̃tus

debuerit esse Turnus q̃ fortis qui iuuenē tam grandē supauit: qui telū pugnans tam p̄grāde tulerit: qđ adeo grāde uulnus īpresserit satis arbitrari possumus. Huic carmine cælebri ostēdit in æneida Virgilius bellū ingēs fuisse aduersus æneā: eo ꝙ Latinus Lauiniam filiā suā: quā Turno promiserat: æneæ dedisset in coniugē & ut idem ostendit Virgilius: post multa cum hic pallantem Euandri filium occidisset: nudassetq; Baltheo: illudq; ob insignē gloriam superati iuuenis ipse gestaret: cum ea die quæ illi ultima fuit in terris aduersus æneam ex composito singulari certamine pugnaret: & ab ænea superatus uitā oraret impetraturus erat ni uisus Baltheus æneam in pietatem reuocasset amici: & sic ab eo occisus est. Hoc secundum Virgi. in laudibus æneæ totis tendentem uiribus: dictum est. secundum autem alios aliter. Dicunt quidam non paruæ auctoritatis homines æneā a Turno superatū. & penes Numicū fluuium fugientē occisum: nec ulterius etiam corpus eius uisum: & turnum post hæc ab Ascanio interēptum: de quibus latius supra ubi de ænea scriptum est.

ℂDe Iuturna Dauni filia. Cap. LXI.

IVturna Dauni fuit filia: cui ut dicit Virgilius: Iuppiter uirginitatem abstulit & in munus ablati decoris illi immortalitatem exhibuit: & Numici fluminis nympha facta est. Hæc multa in subsidium fratris egit: quæ & si fictionibus uarientur in hoc unum egisse arbitror: ut interpositione numici fluminis actum sit: ut ab hostibus Turni in agrum ardeæ & ipsum Turnum libere & expedite iri non potuerit. Verum dum Turnum deficere uidisset mœsta sese condidit undis. Sunt qui dicant hanc clam cum Latino rege amicitiam habuisse: quod cum palam fieret erubescens in Numicum se sponte sua necauit: & sic a Ioue: idest a rege oppressa est facta nympha Numici.

ℂDe Mercurio. xxxvi. Iouis filio q genuit Eudorū: Myrtilū: Lares: Euandrū: & Pana. Cap. LXII.

MErcurius Iouis fuit filius & Maiæ athlantis filiæ: ut satis uulgatum est. Fuere. n. ut in præcedētibus patet Mercurii plures: & esto fere oēs ab antiquis eisdē ornamētis insigniti sint. non tamen omnibus eadē est deitas attributa. Nam alius medicínæ deus: alius mercatoꝶ: alius uero furum: & eloquentiæ alius: quē Theodontius hunc Maiæ filium esse uoluit: quid tamē illū moueat nō describit: nec ego postq̃ compertū nō habeo intēdo inuestigare subtilius. Credo tantum quēcunq; Mercuriū eloquentiæ deum ueteres uoluisse: eo ꝙ ad Mercurium planetam mathematici asserunt spectare omne sonans organum seu fistulā in corporibus nostris disponere: & hic credāt nōnulli eum deorum dictum nuncium & interpretem: quia per organa ab eo disposita cordis nostri pandantur itrinseca: quæ deorum secreta dici possunt inquātum nisi exprimantur nutu uel uerbis nemo præter deum cognoscit: & in hoc interpres secretorū talium est: quia uerba quæ organizata sunt per organa ab eodem disposita interpretantur & aperiūt; quæ ex nutu solo percipi non poterant. Deorum ergo nuncius & interpres est: & hinc eloquentiæ deus. Quod clarius & per officia attributa & per insignia illi apposita demonstrantur. Galero quippe tegitur Mercurius: ut ostendatur ꝙ aduersus inuidiæ fulmina eloquentia ualido tegumento seruetur: quod nil aliud est q̃ gratia quam eloquens a beniuolis meretur auditoribus. Hoc in longum scripta ueterum seruat aduersus mordaces & iuidos: quod præuidisse sibi uidetur Ouidius dum dicit. Iamq; opus exegi quod nec Iouis ira nec ignis: Nec poterit ferrum nec edax abolere uetustas &cæ. Alata aūt fert Mercurius talaria ut sermonis describat uelocitas qui eodem in momento ex ore loquentis egreditur: & in aures suscipit audientis. Designant præterea opportunā nunciis persæpe uelocitatē. Virgā defert ut nuncii officiū denotet. cōsueuere idē nūcii: quasi insigne quoddā uirgas ferre: qua uirga dicunt Mercurium animas ab orco euocare: & nōnullam in illū dimittere: & sic p illā eloquētis uires ītelligere possumus: quibus iam plurimi e mortis faucibus subtracti sunt & nōnulli in eadem impulsi. Quis orco Mylonem surripuit? Quis Pomilium lenatem? ut de reliquis taceā: nisi eloquētia Ciceronis: qui in illum impegit Lentulum: Cethegum: Statilium: aliosq; eiusdem factionis homines nisi Catonis eloquii uis acerrima? hac præterea uirga dicūt Mercurium incitare uentos: ut aduertamus eloquētem posse furores immittere ut ī Cæsarem apud Ariminum Curiōis oratio: sic & tranare nubila: idest & turbationes auferre: ut pro Deiotario Tullius dum Iulii Cæsaris in eum turgidum pectus placida oratione sedauit. Quod autem somnos hæc eadem uirga adimat & immittat satis clarum est. Eloquentia inertes sopitosq; ad exercitium excitari: & in suum decus animosos nimium retrahere componere sopire. Serpētem autē uirga cingitur: ut a serpentis prudentia assumatur oportere eloquentem esse discretum circa electiones dicendorū temporum locorum: ac etiam personarum: ut eo quo cupit auditores deducat orator.

ℂDe Eudoro Mercurii filio. Cap. LXIII.

EVdorus ut ait Homerus in Iliade filius fuit Mercurii & Polimiæ filiæ Philantis: de quo sic. Atq; sedem Eudorus Martialis principabatur Parthenius. Quem genuit in chorea bona Polymili Philantis filia hanc fortis argiphontes: idest Mercurius &cætera. Huius Homerus prosequitur prolixiorem fabulam dicens: quod Mercurius uidens Polymilem eleganter in chorea saltantem cum cantantibus in choro Dianæ dilexit eam: & clam eius ascendens palatium cum ea concubuit & genuit Eudorum uelocissimum hominem: atq; bellicosum: qui cum Achille in troianam expeditionem accessit.

ℂDe Myrtilo Mercurii filio. Cap. LXIIII.

MYrtilus ut ait Lactantius filius fuit Mercurii & Auriga oenomai regis: cuius filiam Hippodamiā cum postularet Pelops in coniugem dispositus cursus subire certamen: corrupit sponsione primi coitus Myrtilum: qui facto currui cereo axe: eoq; in medio cursus fracto: obtinuit Pelops uictoriā & uirginem. Myrtilum autem promissa poscentem deiecit in mare: in quo necatus mari nomen dedit: ut ab eo Myrtilum uocaretur. Huius autem Myrtili fraude qui præpositus erat armorum oenomai: superatus bello oenomaus est: ut supra de Pelope scribitur.

ℭDe Laribus Mercurii filiis. Cap. LXV.

Ares fuere duo Mercurii & Laris nymphæ filii:ut dicit Ouidius. Lactantius autem in libro diuinarum institutionum eam dicit uocari Larundam seu Laram. De origine tantum horum talem recitat Ouidius fabulam.q cum Iuppiter diligeret Iuturnam Tyberinam Nympham & Turni regis sororem:reliquis loci Nymphis imposuit:ut eam fugientem retardarent. ne eo sequente ipsa mergeretur in undas. Lara uero filia Almonis:ut dicit Paulus una Nayadum iussa Iouis Iuturnæ rettulit & Iunoni. Quamobrem Iuppiter indignatus Laram lingua priuauit:iussitq; Mercurio ut illam ad inferos traheret:& ibi esset stygia Nympha.qui cum illam ducens aspiceret:in eius concupiscentiam incidit: & in itinere oppressit:quæ cum concepisset peperit illi geminos:quos ipse de nomine matris lares appellauit. Huius fabulæ fictio satis absconditum tenet sensum. Iuppiter eum calor est. Iuturnam Nympham : idest humiditatē in quā agat appetēs. Verū Lara quæ hic mulieris nimius est calor:opus agentis ignis disgregat: sed Mercurius .i.frigiditas naturæ opere excitata superfluo calore muliebri exinanito semē coegit in unū:& sic Lara lingua priuata est.i.nocēdi potētia. De hac tantū calcata caliditate mercurius.i.naturæ moderata prudentia secūdū gētiles elicit lares:non quidē recte ex ea:sed ea amota fit ut secundū opinionē quorundā lares cū creato fœtu nascantur seu creentur:qui ea stante creari non poterant. De quibus laribus non omnes æq; sensere ueteres. Existimare autē antiqui cum anima rationalis a Mercurio in corpus nouum deducta esset ut alias dixi.ideo a Mercurio deduci opinari:quia ī sexto mēse:qui Mercurio attribuitur:fœtus animā credatur suscipere:seu uitalē potētiam ī anima deū seu deos nouæ aīæ uenire custodes:quos aliq geniū uel genios uocauere:nōnulli dixere lares:ut pauloante dictū ē. Et ut Censorinus asserit in libro de natali die:ubi uult eū dici genium: seu qa ut gignamur curat:seu qa una nobiscum gignatur:seu q genitos semper tueat: & eundem eē genium & larem dicit a multis ueteribus affirmatū & potissime a Caio Flacco:eo in libro quē Cæsari de indigitamētis scriptum reliqt. Et esto q unū tantū dicat geniū seu larē in subsequentibus adiicit opinionē Euclidis Socratici duplicē oībus appositum geniū:& sic duo sunt unicuiq; lares opinione ueterū. Quod satis firmari uideat auctoritate Annei florii scribētis in.iiii. Epythomatis sui sic. Ipsiq; bruto per noctem cū illato lumine ex more aliquo secū agitaret atra quædā imago se obtulit:& q eēt iterrogata:tuus inqt malus genius. hoc & sub oculis mirantis euanuit &c. Qui quidē nō adiecisset malus nisi & bonus alter esset:& sic duo. Christiana ueritas angelos uocat:non cū nascēte genitos:sed natu sociatos. Quorū alter bonus ī bonū semp urget quē seruat: alter aūt malus ī cōtrariū nititur:& quasi bonorū malorūq; nostrorū obseruatores & testes in mortē usq; assistūt cōtinui. Hos pterea lares ēt priuatorū domibus iesse credidere:ut in principio aulularíæ ostēdit Plautus:eosq; familiares seu domesticos uocauere deos:& uti custodiæ corporis appositos diximus: sic & hos custodiæ domus:eisq; ī domibus locū cōmunē domesticis oībus:ubi.s.ignis area quā in medio aulæ ueteres faciebāt dedere. Ibiq; eos uenerabant sacris ritu ueteri. Qđ quidē nondū apud nos oblitum est. Nam & si error ille insipidus abierit:stant adhuc nomina:& quædam ueterum sacrorum uestigiū sapientia. Habemus autē florētini & sic forsan nōnullæ aliæ nationes utplurimum in aulis domesticis:ubi fit cōmunis ignis toti familiæ domus ferea quædā instrumēta ad lignorū igni appositorum sustētationem apposita quæ lares uocamus & in sero præcedēte calendarū Ianuariarū die a patrefamilias omnis conuocat familia:& repleto lignis igne stipes magnus apponitur:cuius caput unū igne crematur in reliquo insidet ipe paterfamilias cæteris circunstātibus:& uino sumpto bibit ipse pater primo:& inde capiti stipitis incēsi supinfundit: qđ uini superfuerat calice:& deinde cū in circuitu potauerit cæteri quasi pfecta solēnitate ad officia consurgūt sua. hæc sæde puer in domo patria cælebrari uidi a patre meo catholico profecto homine. Nec dubitē quin a multis adhuc celebretur ratione potius consuetudinis a maioribus sumptæ q̄ aliqua idolatriæ superstitione deceptis.

ℭDe Euādro Mercurii filio:qui genuit Pallantē & Pallantiā. Cap. LXVI.

Vāder Archadū rex:ut ait Paulus:filius fuit Mercurii ex Nicostrata:homo fortitudine & īgenio insignis. Dicit.n. Seruius eū icerillium quēdā imanē hominē occidisse ut Hercules Gerionē: eūq; ob eius singularē pbitatē unū inter multos hercules numeratū. Et idē Seruius dicit:hunc pallātis regis Archadiæ fuisse nepotē:& cū patrē suū occidisset uirū.s. Nicostratæ suadente ipsa Nicostrata:quæ uates erat:dimissa Archadia ī Italiā uenit:& pulsis aboriginibus tenuit illa loca:quæ postea Roma cōdita est:& oppidū modicū in mōte palatino fundauit:ibiq; Herculē ex Hispania redeuntē cum pōpa superati Gerionis suscepit. Qui illū ab insultibus caci latronis liberauit. Inde post euersionē Troiæ Aeneam nouas sedes qrētē recepit & aduersus Turnū iuuit:misso in bellū cū eo Pallāte filio:quē senex Turno occisum misere fleuit. Mercurii aūt ideo filius dictus est:qa esset iter cæteros eloquētissimus hō: ut asserit Theodōtius.

ℭDe Pallante Euandri filio. Cap. LXVII.

Allantes Euandri fuit filius:ut sæpissime in æneide testatur Virgilius:hic iuuenis celebris uirtutis spectabilis Aeneæ amicitia iunctus congregatis auxiliis illum aduersus Turnum secutus a quo in acie uulneratus occubuit & ab infœlici patre sepultus est. Huius autem corpus ut refert Martinus eo in libro qui martiniana uocatur:imperāte Romanis Henrico.iii.imperatore haud longe ab urbe a quodā agricola altius solito fodiente agellum compertum est:adhuc adeo integrum ut nuperrime uideretur infossum & statura adeo ingens ut murorum altitudinē longitudine superaret:& quod lōge magis mirandum refert:sic in illo hiatus illati a Turno uulneris apparebat per maximus ut longitudinem quattuor pedum excederet:addens supra caput eius lucernam perpetuo igne ardentem compertam nec ullo poterat extingui spiritu uel liquore tandem facto in fundo foramine extincta est. Insuper dicit sepulchro tale fuisse epytaphium scriptum. Filius Euandri Pallas:quem lancea Turni Militis occidit more suo iacet hic.

¶De Pallantia Euandri filia. Cap. LXVIII.

Allantia ut dicit Seruius filia fuit Euádri. Qui afferit hoc a Varrone narrari quam ait Herculem uitiasse: & ex ea genuisse Latinum regem laurentum. Hanc tandem cum moreretur dicit sepultá in monte qui de suo nomine Pallatinus appellatus est.

¶De Pane Mercurii filio. Cap. LXIX.

An: non is qui Archadiæ dictus é deus: sed alius Mercurii fuit filius & Penelopis: ut in libro de naturis deorum scribit Cicero. Et dato dicat Licophron Penelopem Vlyssis coniugem cum procatoribus omnibus concubuisse: Vlysse non redeunte: & ex uno Pana filium suscepit: sunt qui uelint huic fictioni locum datum: & intelligere contigisse alicuius eloquentia Penelopem in concubitũ eius uenisse: & ex eo filium peperisse: qui eo q eloquẽtia exquisitus uidebatur. Mercurii filius dictus est. Ego autem alias dixi arbitrari non possum pudicitiam tam celebrem uti Penelopis fuit: alicuius eloquio uel opere alio fœdari aut flecti potuisse: fuere quidem & aliæ mulieres nomine secum: sed forte non pudicitia coæquales: & sic ex aliarum una nasci potuit Mercurio Pan filius.

¶De Vulcano. xxxvii. Iouis filio: q genuit Erictoniũ Acũ Cechulũ & Tulliũ Seruiliũ. Cap. LXX.

Vlcanus Iouis & Iunonis fuit filius ut omnes fere poetæ testanť. Hic eo q claudus & deformis erat quácito natus est a parentibus in lemnum insulam est deiectus: de hoc in buccolico carmine dicit Virgilius. Cui non risere parentes. Nec deus hunc mensa: dea nec dignata cubili est &c. Huic uxorem fuisse affirmant omnes: sed quæ ea fuerit non æque demonstratur a cunctis. Cigius enim ut Macro. in libro Saturnaliorum refert: dicit Mayam uxorem fuisse Vulcani. Piso autem dicit fuisse maiestá. Homerus primo & inde Virg. & poetæ latini reliqui Venerem fuisse scribunt. Sane cum certum sit plures fuisse Vulcanos: possibile est hos omnes uerum dicere: cum cuius Vulcani fuerint coniuges maya seu maiesta non dicant. Quod aũt Vulcani Lénensis Venus fuerit cõiunx satis comperto teneri uideť. Hunc insuper Iouis fabrũ dicunt: & apud lyparas & Vulcanũ insulas ad facienda fulmina: & deoꝝ arma Cyclopes obsequio sos & officinas habere testantur. Et ab eo quicqd artificiose compositũ est factũ uolunt: ut Achillis & Aeneæ arma: monile Hermionis & corona Ariadnæ & huiusmodi. Hunc præterea dicunt ostenso illi a sole adulterio Veneris coniugis suæ & martis: ambos inuisibilibus cathenis alligasse. Vocant etiam illum mulciberum & filiorum pluriũ faciunt patré. Volentes igitur ex dictis sensum elicere. Sciendum est primo Vulcanũ hunc Iouis & Iunonis fuisse filium: & apud lénum regnasse: & Venerem habuisse coniugem: eãq; cum armigero cõperisse iacenté: ut supra dictũ est. ubi de Marte: & hoc quantũ ad hystoriá. Quantũ auté ad aliũ sensum est ante alia aduertendũ apud nos duplicé igné esse. primus est elementũ ipsum ignis: qd non uidemus: & hoc persæpe poetæ Iouem uocant. Secũdus aũt elementatus est ignis causatus a primo & hic duplex est. Primus enim est qui in aere ob uelocissimũ circularé motũ in nubibus accenditur: & hic dum illas exeundo frangiť coruscationes: & tonitrua facit: & maximo cum impetu in terras impellitur. Secundus autem is ignis est quo utimur ex lignis aliisq; combustilibus a nobis ex silicibus duris eductus: & fomẽtis educatus atq; seruatus: de his tribus hac in fictione fit mẽtio. Nam primus iuppiter est: ex quo & rebus aereis & terreis: quæ pro Iunone intelligendæ sunt: duo reliqui oriuntur: Ex his uterq; claudus est. nam si fractionem nubis inspexerimus non recte. gradientem ignem: sed nunc in partem istam: nunc in illam declinantem uidebimus: & sic claudicanté dicemus. Ex quo modo & nostri ignis flámas nunquá æquali sese in altum extollentes gradu uidebimus: sed more claudi nunc altius: nũc depressius appetunt altiora. Ex his primus de cælo in terram: ut præmonstratum est: deiicitur: nec illi parentes arrident: quia q̃cito creatus est: eiicitur: & sic nec in mensa dignatus est. In lénum aũt ideo deiectum uolunt: qa persæpe in insulam illam cadunt fulmina. Quod aũt dea non illũ cubili dignata sit: paulopost ubi de Erithreo dicetur causa: a simiis aũt nutritus est: is qui penes nos est. Est enim simia aíal hoc habens a natura: ut quicquid uideat hominem facienté: & ipsa conetur facere: & quoniá hoíes arte & ingenio suo in multis naturam imitari conãtur. & circa actus tales plurimũ opportunus est ignis: fictũ est simias: idest homines nutrisse Vulcanũ. i. ignem fouisse: de quo ut eius opportunitas cognoscatur: sic in libro Ethycorum scribit Isidorus. Absq; igne nullum metalli genus fundi extendiq; potest. Nihil enim pœne quod non igne efficiatur: alibi enim uitrum: alibi aurũ: alibi argentum: alibi plumbũ: & alibi mineum: alibi pigmenta: & alibi medicamenta efficit: igne lapides in ære soluuntur: igne ferrum gignitur & domatur: igne aurum perficitur: igne cremato lapide cementa & parietes ligantur: ignis lapides nigros coquendo cádificat ligna cádida urédo effuscat carbões ex pruía fulgida nigros facit: de lignis duris fragilia: de putribilibus iputribilia reddit. stricta soluit: soluta restringit: dura mollit: mollia dura reddit. hæc Isidorus. Volũt insuper hũc Iouis esse fabrũ: & aliaꝝ reꝝ omnium artificiosarum compositorem: ut intelligatur quicquid artificiosum fit ignis suffragio fieri: qui inquantum artificiosus dicitur Vulcanus ab aliquo isigni artifice sic dicto denominatur. Officinæ autem eius cur apud Lyparam & Vulcanum insulas esse dicantur liquido patet. Insulæ enim igné euomẽtes sunt & earum nomen fictioni fauet. Vulcaniæ quippe nuncupantur: sed non a Vulcano Iouis filio dictæ sunt: quinimo a Vulcano quodam: qui in Emalio natus illas tenuit. Nec solum eum fabrum armorũ aut iocalium igné: seu Vulcanũ esse uoluere: sed & hoíum conuentionibus: & sermonis initio cáni præstitisse uolunt: ut in libro de architectura Vitruuius uideť asserere dicens: hoíes ueteri more in syluis & spelũcis & nemoribus nascebanť: ciboq; agresti nascendo uitá agebanť. Interea quodá in loco a tépestatibus & uentis densæ crepitantibus arbores agitare: & inter se terentes ramos ignem excitauerunt: & eo flámа uehemẽti pterriti: q circa eũ locũ fuerũt sunt fugati: postea requie data ꝑpius accedentes cũ animaduertissent cõmoditaté esse magná corporibus: ad ignis teporé ligna adiiciẽtes: & id cõseruátes alios adducebát:

& nutu monstrantes ostendebant: quas ex eo haberent utilitates. In eo hominum gressu cum profundebantur aliter e spiritu uoces quottidiana consuetudine uocabula: ut obtingerent constiterant. Deinde segregando res sæpius in usu ex euentu fari fortuitu cœperunt: & ita sermones intra se procreauerunt. Ergo cum ꝓpter ignis inuentionem initio apud homines & consilium & conuictus esset natus: & in unum locum plures conuenirét habentes a natura primū præter reliqua animalia: ut non proni sed erecti ambularent: mundiq; & astrorum magnificentiam aspicerent in manibus & articulis: quā uellent rem faciliter tractarent: cœperunt in eo cœtu: alii de frondibus facere tecta: alii speluncas fodere sub montibus: nōnulli hyrūdinum nidos: & ædificationes earum imitantes de luto & uirgultis facere loca quæ subirent: hæc Victruuius. Nō aūt insignis homo iste pentateucum legerat: circa cuius initiū longe alium sermonis auctoré Adam omnia nominantem legisset. & alibi Caim: non domos tantum sed ciuitaté etiam construere nouisset. Sed de hoc alias. Cur aūt uulcano Cyclopes obsequiosi dati sint: supra ubi de Cyclopibus explicatū est. Vulcanus auté faber iste ideo dictus est: ut ait Seruius quasi uolicanus: ꝗ per aerem uolet. Rabanus autem dicit Vulcanus uolans candor. Mulciber autem dicitur: ut ait Albericus: quasi mulcens hymbrem: eo ꝗ cum nubes altiora petierint calore in pluuias resoluuntur. Ego autem mulciberum dici puto: ideo quia molliat æra.

¶ De Erictonio Vulcani filio: q genuit Pocrim: Orithiam: & Pandioné. Cap. LXXI.

Erictonius qué Eritheū appellat Home. filius fuit Vulcani & Mineruæ: ex creatiōe cuius talis ferť fabula ab antiqs. Quod cū Vulcanus fulmina Ioui aduersus gigantes pugnanti fecisset: petiit eidé loco præmii: ut liceret sibi cū Minerua concūbere qđ ipse cōcessit: data Mineruæ licentia: ut suam uirginitaté: si posset uiribus tueretur. Dū ergo Mineruæ cubiculū intrasset Vulcanus: & Mineruæ acriter se defendenti uim inferre conareť: actum est: ut uoluntate nimia percitus Vulcanus in pauimentū semen effunderet: ex quo aiunt Erichthonium natum: eiq; serpentinos dicunt fuisse pedes: ad quos contegendos ætate prouectus currum primus excogitauit: ut dicit Virgilius: Primus Ericthonius currus & q̄ttuor ausus Iungere æquos & cætera. Huius autem fictionis intentum Augustinus in libro de ciuitate dei sic detegit. Dicit enim apud Athenienses templum fuisse Vulcano & Mineruæ cōmune. In quo compertus est infans dracone circūuolutus: qui cum eum magnum uirum futurum iudicio athenienfium portenderet eum seruauerunt: & eo ꝗ parentes essent incogniti iis quibus dicatum erat templum: in quo compertus erat: Vulcano scilicet & Mineruæ dederunt in filium. Hic præterea: ut dicit Anselmus in libro de imagine mundi in cælum iter alias cælestes imagines assumptus serpentarius dictus est.

¶ De Pocri Erictonii filia & coniuge Cephali. Cap. LXXII.

Pocris filia fuit Erictonii: seu Erictei: & coniunx Cephali: Ouidio teste q dicit. Quattuor ille qdé iuuenes totidéq; crearet Fœmineæ sortis: sed erat par forma duaꝝ. Ex qbus Eolides Cephalus te cōiuge fœlix Pocri fuit &c. quæ huius fuerit fortuna: q mors post hæc ubi de Cephalo scribiť.

¶ De Orithia Erictonii filia & coniuge Boreæ. Cap. LXXIII.

Orithia Erictei: seu Erictonii fuit filia: ut Eusebius in libro temporum testatur. Hanc trax boreas astrei filius rapuit: & sibi matrimonio copulauit: quæ illi Zethum & Calaym filios peperit.

¶ De Pandione Erictonii filio: qui genuit Progné & Philomená. Cap LXXIIII.

Pandion: ut Lactantio placet: filius fuit Erictonii athenarum regis: sibiq; successit in regno. ex quo præter regni tempus: quod uixit apud Eusebium annis. xl. fuit: nil est nisi quia duos habuerit filios & totidem filias: ex quibus bello fessus: quod diu aduersus thracas gesserat: cum in pacem uenisset unam prognem. scilicet thereo tracum regi dedit in coniugem. alterius autem Philomenæ scilicet infortunium fleuisse potuit: de quibus supra latius.

¶ De Progne & Philomena filiabus Pandionis. Cap. LXXV.

Prognes & Philomena ut satis late dicit Ouidius filiæ fuere Pandionis Athenarum regis. Harum Prognem Pandion Thereo regi Thraciæ dedit in coniugem: & ipsa ex eo peperit Ithim filium. Philomena autem secundam Pandionis filiam dum ad Prognem Thereus deduceret stuprauit: eiq; linguam abstulit. Ex quo secutum est ut Ithis a matre occideretur: & patri daretur in cibum: & inde Prognes mutaretur in hyrundinem: Philomena in aué sui nominis: Thereus in upupam: ut de omnibus planius supra ubi de Thereo.

¶ De Caco Vulcani filio. Cap. LXXVI.

Cacus filius fuit Vulcani: ut dicit Virgilius: Hic spelunca fuit uasto summota recessu Semihominis Caci facies quam dira tegebat Solis in accessum radiis semperq; recenti Cædæ tepebat humus foribus affixa superbis Ora uirum tristi pendebant pallida tabo. Huic monstro Vulcanus erat pater illius atros Ore uomens ignes magna se mole ferebat & cætera. Ex hoc fertur ꝗ Herculis ex Hispania redeuntis & cum Euandro hospitantis boues noctu cauda traxit in antrum suum: quos cum diminutos mane cerneret Hercules: nec quorsum errassent posset aduertere. Videbat enim uestigia pedum antro ad armenta uenientia: cum reliquis recedebat. sed cum mugirent ob relictos socios abeuntes: respondentes mugitu qui clausi tenebantur cognita est Caci fraus: in quem dum uerteretur Hercules. ui ex antro illum eduxit: & claua interemit: & boues reassumpsit. Alii uero uolunt a Caca sorore Caci fratris furtum Herculi reuelatum & ob id meruisse ibidem diu ara sacrisq; uenerari. Hunc ideo Vulcani filium dictū dicit Seruius: quia adiacentia omnia crebra combustione consumeret: quem Albericus dicebat nequissimū Euandri filium fuisse seu seruum: quod nomen ipsum sonat. Nam Cacos græcæ latinæ malum sonat. Sub fictione autem fabulæ uidetur Solino ubi de mirabilibus hystoriam esse. Dicit enim habitasse Cacū eo in lo

co cui Salynæ nomen est:ubi postea trigemina urbis porta facta.Deinde dicit Cælium dicere q cum a Marsia rege Tarconi tyrrheno legatus iuisset:& ab eo Megali phrigio seruandus esset traditus ab eodem cũ amplioribus subsidiis:unde uenerat reductus regnum circa Vulturnum & campaniam occupauerant. Et dum tentarent aduersum Euandrum & Arcades duce Hercule:qui tunc forte aderat Cacus oppræssus est. Megalis autem ad Sabinos secessit:quos augurandi disciplinam docuit.

Ia mũ porta trigemina

De Ceculo Vulcani filio. Cap. LXXVII.

Ceculus(si Maroni fides præstanda est)filius fuit Vulcani.Dicit enim de eo sic.Nec pnestinæ fundator defuit urbis Vulcano genitum pecora inter agrestia regem:Inuentũq; focis omnis qué credidit ætas Cæculus:&c.Ex hoc talis fertur fabula.Duo fuere fratres:quibus unica fuit soror:quæ dum secus ignem sederet fauilla casu eius in gremium ex torréte feruido euolauit:ex qua mulierem concepisse aiunt:& peperisse puerum quem Vulcani dixere filium:eumq; ob lippitudiné oculorum dixere Ceculum.Qui die quadam forsan infestatus improperatione:quia non Vulcani filius esset:orauit Vulcanum:ut si eius esset filius demonstraret:nec mora Vulcano agente aiunt missum fulmen:a quo oés qui non credebant exusti atq; perempti sunt:ex quo uere Vulcani filius a superstitibus habitus est.Ego existimo fictionis huius rationem esse talem: Cæculum.s. prænestem proprio nomine nuncupatum:& ab ægritudine oculorum Ceculum:& idem esse cum prænestе Latini regis filio:de quo supra:& ob euolatam fauillulã in græmiũ prægnantis matris adoptatum Vulcano:eumq; hostes suos igne & incendio castigasse: & Prænestem cõdidisse ciuitatem:& uiribus Turnum aduersus æneam iuuisse.

De Tullio Seruilio Vulcani filio:qui genuit Tullias duas. Cap. LXXVIII.

Tullius Seruilius Vulcani fuit filius ex Cresa corniculana:ut in libro fastorũ testatur Ouid.dicens. Nãq; pater Tulli Vulcanus:Cresia mater Persignis facie corniculana fuit.Et paulopost. Iussa foco captiua sedet cõceptus ab illa Seruius a cælo semina gentis habet.Hũc præterea dicit Ouid.a fortuna dilectũ:eamq; solitam ad eum ire per fenestram palatii & secũ esse:ubi postea facta est porta quæ a fenestra illa fenestrale nomé accepit.Huius fabulæ intentũ ex hystoria per Titum Liuium stilo ægregio narrata sumetur:quã ut paucis cõplectar uerbis:dico:q capto Corniculano a Tarquino prisco romanorum rege iter alias captiuas iuuencula quædã:ex eo q nobilis uideretur a Tarquinio in domum regiam deducta est:quæ prægnans peperit Tulliũ Seruiliũ:quo adhuc infantulo & in cunis dormiente descédit ab alto igniculus:& capiti suo insedit nullam inferens lesioné:quem cũ uidisset Tanaquil regina auguriorum perita suasit uiro suo puerum cum diligentia seruandũ.magnũ enim futurum familiæ suæ cõmodũ.hinc seruatus cum strenuus euasisset Tarquini filiam sumpsit in coniugem:& uulnerato Tarquino a filiis Anci marci: & a regina ex uulnere mortuo clam seruato:ea iubente paruulis adhuc existentibus filiis Tarquinii:Seruius illi occupauit regiam:qua occupata:& morte patefacta Tarquinii.Seruius illi suffectus est rex:cui cum duæ essent ex coniuge filiæ illas filiis Tarquinii prisci dedit uxores.Ipse autem cum multa bona fecisset romanis a Tarquinio superbo genero suo filiæ impulsu occisus est:cũ regnasset annis.xliiii.Illa igitur flãmula de qua supra locum dedit fabulæ:ut filius fingeretur Vulcani qd ostendit Ouid.Signa dedit genitor:tũc cũ caput igne corrusco Contigit:hincq; oĩs flãmeus egit apex:&c.quod autem a fortuna dilectus fuerit mõstrauere successus. Hunc Plinius in libro uirorũ illustriũ filium dicit fuisse Publii Corniculani:& Ocreatiæ captiuæ.

De duabus Tulliis filiabus Tullii Seruilii. Cap. LXXIX.

Tulliæ duæ Tito Liuio auctore filiæ fuere Tullii Seruilii & coniuges Arunci & Lucii prisci Tarquinii filiorum.Maior quippe tullia seueri atq; impatientis animi: & ad quæcunq; facinora procliui Arunci mitissimo iuueni cõtigit.Iunior uero:quæ piissima mulier erat lucio acris & ambitiosi cordis iuueni data est.Ardebat Tullia maior desiderio regni:segnemq; uirum contumeliis infestabat & suã dãnabat fortunã:q non Lucio data esset.Tandé actum est ut moreretur Aruncus & iunior Tullia:qob rem eeuestigio maior conuenit cũ Lucio:& patiente potius q̃ approbante Seruio matrimonio iuncti sunt:cœpitq; ilico improba mulier uiri aĩum irritare uerbis:& ad regnũ stimulis ĩpellere.Ex quo factũ est ut die q̃dam curiam intraret Lucius:& pro rege sederet:& uenienté Tullium pelli faceret:& inde sequi atq; trucidari:quod cum audiuisset tullia conscenso uehiculo lætabunda ad salutandum uirum regem cucurrit.Rediés autem domũ cum Seuerii cadauer media in uia prostratum uideret auriga:atq; substaret: ne illud transiens uehiculo præmeret.obiurgatus a Tullia:eo presso trãsiuit.Hæc peperit Lucio filios inter quos sextũ Tarquinum ob cuius illatum in Lucretiam collatini coniugem per uiolentiã stuprũ Lucius filiiq; secum in exilium acti sunt:& ipsa cum eis:quæ apud gabios trucidatum Sextum audisse potuit:& uidisse uirum apud cumas campaniæ tabida in senectute marcentem:quis autem mulieri finis fuerit:non legi.

Explicit liber duodecimus.

TERTIVS A DECIMO SOBOLEM IOVIS EXPLICAT OMNEM.

Iouem tertium qui genuit.

Learcum
Melicertẽ
Hellem
Frixum
Phrixus qui genuit.
Athamãtẽ q genuit.
Isodamiã
Ippologus qui genuit
Bellorofontẽ q genuit.
Isandrum
Glaucum
Glaucũ qui genuit
Sisiphum qui genuit.
Creontem qui genuit
Creusam
Erythropum
Tyronem
Salmoneũ qui genuit
Eolum qui genuit.
Mecium
Herculem qui genuit
Lyronacum
Crotiadem
Eram
Macareum
Lanium
Agilem
Ladys qui genuit
Ephyrum q genuit
Podarcem
Thessalum qui genuit.
Dicoontẽ
Tehoneum
Cronum
Cyrnum
Sardum
Socum
Sophonem
Tlipolemum
Diodorus qui genuit.
Argentium
Lamyrum
Thelephus q genuit.
Eurypilum
Cyparissum
Crithe um qui genuit
Alcyonem
Canacem
Cephalum qui genuit
Antiphum
Philippum
Amitaonẽ qui genuit
Alcimedontẽ q genuit
Esonez qui genuit
Dysperum
Jasonẽ qui genuit
Toantem
Euneum
Phetelmium qui genuit
Biantẽ qui genuit
Lycophonez
Polittum
Melampus qui genuit
Antiphatem q ge.
Marbionẽ qui genuit
Pelphides qui genuit
Plutarcum qui genuit
Pheritem
Theodomantem
Almeonem
Oyclecum qui genuit
Coracem
Theoclimenẽ
Phareantem
Amphiaraus q genuit
Catillum qui genuit
Amphilocus
Coryllum
Tyburtinum

¶ Genealogiæ deorum Gentilium. Liber Tertiusdecimus. Prohœmium.

Vrgitis uasti ac nimium æstuosi portio lōge maior cursuq; difficilior uero ꝑstante deo post puppim relicta cū iam cani montiū uertices oppositi littoris se tenui q̄dā ostentatione in remotis ostenderent: cœperat uideri mihi mare placidū & nullis fere īpeditum obicibus: & undas solito laxiores ꝑstare & spe atq; auiditate cōtingendi littoris: in quo quies ꝓmittebat futura: & ob superatos labores uectrici meæ Laurea ultro remis ferebam & uelo. Sed & ecce dū a tyberis hostio dum lenis aura me detulisset in euboicum salum: stetissentq; coram Cadmeiæ thebæ: & quas præterieram non aduertens eoliæ insulæ in mentem uenissent sensi mecum quid superesset agendum eum. s. describendum monstruosarum rerum domitorem ægregium cæteros mortales uiribus excedentem. Nec non & furentis populi regem: cuius persæpe opere fere naufragus factus sum: & eoꝝ ide numerosas satis posteritates annectere. Ex quo tepuit paululum feruor ille q me auidū deferebat in littus: & substiti. & dū mecū uoluerem facile non esse eos labores describere: qbus præter Herculē nemo suffecisset mortaliū: eumq; regem cuius famuli orbem uidebantur posse concutere: existimaui quiescendū fore: & aliquali ocio languidas iā uires in neruum reuocare: ne inter ægregios Alcidis sudores deficerem. At ubi minime uellem debilis deferrer ab æolo: & sic nondum Iouis tertii enumerata ītegre prole: Iterum rex inclyte steti tanq̄ incertū deuenissem terminū: a quo iam factus robustior surgens in residuū itineris nauiculæ uela concedo. Orans more solito ut is faueat: meq; laboris deducat in finem: cui facillimum fuit ex nihilo cuncta componere.

¶ De Hercule. xxxviii. Iouis filio: qui genuit. xvii. filios: quorum hæc sunt nomina: Oxias: Creontiades: Tyriomachus: Dyicohontes: Ithoneus: Cromis: Agilis: Ilus: Sardus: Cirnus: Diodorus: Tlipolemus: Thessalus: Auentinus: Telephus: Lydus: & Lamirus. Cap. I.

Hercules ut scribit in amphitrione Plautus: filius fuit Iouis & Alcmenæ: quæ: ut quidā uolunt: hac lege nupsit Amphitrioni: ut mortē fratris sui a Thelebois occisi ulcisceretur: in qua expeditione: ut ubi supra ait Plautus cū uersaretur amphitrion: Iuppiter in alcmenā ardens amphitrionis militātis forma sumpta ante lucē: quasi ab expeditione rediens accessit ad eā: quæ cum eum uiꝝ suū crederet cū eo concubuit: ex quo cōcubitu esto ex amphitrione ꝑgnans esset: cōcepit: ad quā cōceptionē uolunt noctē unam nō suffecisse: qnimo aiunt tribus in unā iunctis lasciuiēdi spaciū adultero Ioui concessum qđ a Lucano scribitur. Thebas alcmenæ: qua dum frueretur olympi Rector luciferū ter iusserat hesperū eē &c. Et sic in tēpore geminos peperit: ex amphitrione uiro Iphicleum: ex Ioue aūt Herculē. Præterea & aliā fabulam ad huius natiuitatem spectantē recitat Homerus: quā quia supra ubi de Eurystheo filio Steleni scripsimus: hic iterare superfluum esset. hunc ueteres maximis extollunt laudibus: & eum quantū ad corporis staturam maximū ferunt: adeo ut nolint eius altitudinem superasse: quenq̄ & eā septē fuisse pedū: qd Solinus probare uidetur: ubi dicit. Licet ergo pleriq; diffiniant nullum posse excedere longitudinē pedum septē: qđ intra hunc modū Hercules fuit & cætera. Et cum Iunonis nouercæ inimicitias eum passum uelint: & Eurystheo regi famulatū præstitisset robore corporeo: & ingenio cæteros anteisse confirmant: Cuius labores præcipuos fere omnes duodecim tantum fuisse confirmant: cum. xxxi. esto non omnes æquos fuisse comperiam. Primo quidem dum adhuc esset infantulus: & in cunis cum fratre iaceret: a Iunone odiis insequutus dormientibus parentibus ad eū deuorandū serpentes duo missi sunt: quibus uisis terræfactus Iphicleus: ex cunis decidit: & eiulatu suo parentes excitauit: qui surgentes Herculem inuenere cœpisse manibus serpētes & eos occidisse: de quibus in tragœdia Herculis furentis sic ait Seneca poeta. Infantis ætas mōstra superauit prius. Quā nosce posset gemina. cristati caput angues ferebant ora: quos contra obuius Reptauit infans igneos serpentū oculos Remisso pectore ac placido intuens Arctos serenis uultibus nodos tulit Et tumida tenera guttura elidens manu & cætera. Secundo apud lærnam paludem cum hydra imani monstro certamen habuit: cui cum essent capita septē: & uno exciso septē illi renascerentur ilico: exquisita uitalium origine illam consumpsit: de qua sic Seneca tragœdus ubi supra. Quid sæua lærnæ monstra numerosum malum: Non igne demum uicit & docuit mori &c. Tertio cum Nemeus leo eēt toti regioni terribilis susceptus a Molorco pastore: qui loco ꝓximus erat ubi leo aduersus eū animosus accessit: & captum atq; enectum excoriauit: & ob uirtutis insigne loco pallii corio eius postea usus est: unde Ouid. Iis elisa iacet moles nemea lacertis. Quarto aduersus Theumesium leonē nulla ex parte minus horribilē Nemeo: audaci processit pectore: ꝓstratūq; iugulauit: cuius facti in Thebaide meminit Statius: dicens. Illius speciem: quē per Theumesia tempe. amphitrioniades fractum iuuenilibus armis Ante Clionei uestitur prælia monstri & cætera. Quinto autem aprum menalium cuncta uastantē cœpit: ex quo Seneca ubi supra: Solitumq; densis hispidum erimanti iugis archadia quater nemea menalium suem & cætera. & ut dicit Lactantius hunc aprum uiuū detulit Eurystheo. Sexto ceruam æneos habentem pedes: & aurea cornua menali nemoris hospitam: quā nemo poterat cursu contingere: ipse cursu superauit atq; cœpit: de qua sic Seneca ubi supra: Menali pernix fera Multo decoro præferens auro caput Deprensa cursu est. Septimo arcu Stymphalides occidit aues arpiyas scilicet: de quibus sic idem Seneca: Solitasq; pennis condere obductis diem petiit ab ipsis nubibus Stymphalidas & cætera. Octauo taurum quem uictor Theseus a creta detulerat qui ob insolentiam acticam regionem uastabat deprehendit: de quo tauro supra ubi de Pasipe: cuius mentionem ubi supra Seneca faciens dicit: Taurumq; centum non leuem populis

merum &c. Nono Acheloum superauit: cuius facti fabula ubi supra de Acheloo: de quo Ouidi. Vos ne manus ualidi pressistis carnua tauri & cætera. Decimo Diomedem regem Thraciæ: cui mos erat hospites suos occidere: & iumentis suis in cibum apponere: ipse superauit & occidit: & eisdem iumētis manducandū apposuit: unde idē Seneca: Quid stabula memorē diri Bystonii regis &c. Vndecimo cū Busiris rex Neptuni & Lybiæ filius oras oēs nilo adiacētes p̄dator ingēs īfestaret: & forēses hospites suis mactaret diis: accedens Hercules eo supato illā regionē pacatā reddidit. unde Ouid. Ergo ego fœdantē pegrino tēpla cruore Busirim domui &c. Duodecimo Lybiā petiit: & Antheū terræ filiū lucta supauit apud Sūmictū aphricæ ciuitatē: ut dicit Lactā. de quo Ouid. idē dicit: Scæuoq; alimēta parētis Antheo eripui &c. huius fabulā scripsisse memini ubi de Antheo ipso. Tertiodecimo colūnas in occidēte posuit: de q̄bus Pōponius Mella in cosmographia ait. Deinde est mons peraltus: quē ex aduerso hispania attollit obiectus. Hūc abilā illū calpē uocāt colūnas Herculis utrūq; addit fama noīs fabulā herculē ipsum multos olim p̄petuo iugo diremisse colles: atq; ita exclusum antea mole montiū oceanū: ad quæ nūc inundat admissum &c. Nec hoc etiā Seneca tacuit ubi supra dicens. Vtrinq; montes soluit abrupto obice. Etiā ruenti fecit Oceano uiā &c. Quartodecimo aurea mala sustulit puellis hesperiis dracone puigili īterēpto: ex quo sic ait Seneca. Post hæc ad ortus nemoris opulēti domos Aurifera uigilis spolia serpētis tuli &c. Quintodecimo aduersus Geryonē trianimē bellū habuit: eoq; supato atq; īterēpto hispanū atq; ægregiū pecus in Græciā usq; maxima cū pōpa deduxit. unde Seneca. Inter remotos gētis hespiæ greges. Pastor triformis littoris carthesii pemptus acta est præda ab occasu ultimo. Notū cytheron pauit oceano pecus &c. Sextodecimo Baltheū reginæ Amazonū Eurystheo regi reportauit ea superata: de quo idē Seneca. Nō uicit illū celibis semp tori Regina gētis uidua Thermodotiæ &c. Septimodecimo Cacū auentini furem etiā interemit. unde Boetius ubi de cōsolatione. Cacus Euandri satiauit iras. Decimooctauo cētauros isolētes: uolentesq; Hyppodamiā nuptiaꝝ die surripere Perithoo Hercules acri bello superauit: ex quo Ouid. Nec mihi centauri potuere resistere &c. Nonodecimo Nessum centaurum sibi sub spē obsequii Deianirā cōiugē surripere conantē occidit: ut patet latius supra ubi de nesso. Vigesimo Albionem & Begionē iter īpedientes suū haud longe ab hostio Rhodani a Ioue lapideo adiutus hymbre superauit: ut in cosmographia testat̄ Pōponius. Vigesimoprimo Hesionā Laomedōtis filiā liberauit a mōstro marino: ut supra patet ubi de Laomedonte. Vigesimosecūdo Troiā deleuit: ut ubi de Laomedonte plenius. Vigesimotertio Laciniū latronē extremā Italiæ orā latrociniis infestantē occidit: Iunoniq; tēplū cōstituit: q̄d Iunonis laciniæ appellauit. Vigesimoquarto: ut Homerus testat̄ in Iliade: Iunonē in papilla telo trisulco uulnerauit: q̄d fecisse dicit Leontius: eo ꝗ ab Eurystheo rege audisset eā sibi laboꝝ oīum causam fore. Vigesimoq̄nto cælū humeris tolerauit: cuius causam fuisse dicit Anselmus ubi de imagine mundi: ꝗ cū gygātes deos īpugnarent. dii quoq; oēs in unā cæli partē cōuenissent tantū pōderis ingesserunt: ut cælū uideret̄ minari ruinā: q̄d ne caderet Hercules una cū Athlante supposuit humeros. Vulgatior tamē fabula est: fesso Athlanti atq; optāti humerū mutare. Herculē interim humerū supposuisse suū. unde Ouid. eū quæritantē describens dicit. Hac cælū ceruice tuli &c. Vigesimosexto Hercules descēdit ad īferos: & ibi: ut in iliade dicit Homerus: ditē uulnerauit. Vigesimoseptimo Theseū pauitantē Perithoo mortuo liberauit ab īferis & eduxit ad supos. Vigesimooctauo Alcestā Admeti regis Thessaliæ cōiugē retraxit ad uirū. dicūt. n. ꝗ cū infirmaret̄ admetus īplorassetq; Apollinis auxiliū: sibi ab Apolline dictū mortē euadere non posse: nisi illā aliq̄s ex affinibus atq; necessariis subiret. Quod cū audisset Alcesta coniunx non dubitauit suā ꝓ salute uiri cōcedere: & sic ea mortua admetus liberatus est: q plurimū uxori cōpatiēs Herculē orauit: ut ad īferos uadēs illius aīam reuocaret ad superos: q̄d & factū est. Vigesimonono cerberū tricipitē ītroitū illi negantē barba cæpit atq; deiecit: eūq; triplici cathena ligauit: & in lucē traxit: ut patet supra: ubi de eo scriptum est. Trigesimo ab inferis rediēs Lycum thebaꝝ regem: eo ꝗ Megeræ cōiugi uim uoluisset īferre: īterēmit: ut in tragœdia herculis furētis dicit Seneca. Sic & in furiam uersus filios occidit & coniugē. Olympiaca insuper certamina ipse constituit in honorem Pelopis. Postremo ut in finē eius aliquando ueniamus. Trigesimūprimū laborē supasse non potuit. nā cū cætera supasset mōstra amori muliebri succubuit. Dicit. n. Seruius: ꝗ cū Euritus rex Aetholiæ ei spōspondisset in coniugē Iolem filiā dissuasiōe filii: eo ꝗ Megeram occidisset: petēti denegauit. q̄obrē capta ciuitate & Eurito occiso: Iolem obtinuit. Huius. n. amore ardens ea iubēte leonis spoliū & clauā deposuit: sertis & unguentis & purpura anulisq; usus est & quod turpius: inter pedissequas amatæ iuuenis sedens penso suscepto uenit. Vnde in Thebaide dicit Statius. Sic Lydia coniunx Amphitrioniadē exutū horrentia terga Pendere sydonios humeris ridebat amictus Et turbare colos & tympana rumpere dextra &c. Verū tamen Ouid. in maiori uolumine: & hic Sta. Nō Iouē Aetholam sed omphalē lydiā fuisse quæ illū colo nere iusserit. Sane possibile est utrūq; ueꝝ: cum multi fuerint Hercules: & sic uariis apud uarias mulieres uarie potuit cōtigisse. Dū aūt tam illecebri teneretur amore: memor deyanira muneris sibi a Nesso centauro olim concessi. Verum credens quod ille firmauerat moriens: Herculem in sui concupiscentiā reuocare uolens: misit illi clam centauri uestē: quā cū non aduertēs iduisset: & circa uenationē laboraret: sudore resolutus sanguis uenenatus ꝑ poros ampliatos calore in p̄cordia lapsus ē: eūq; in dolorē adeo intolerabilē accendit ut mori deliberaret: & cōstructo in oeta mōte rogo sagittis & pharetra cōcessis Philocteti Phyantis filio in eū cōscendit. īcēdiq; iussit: & sic fessam aīam exalauit. Hūc Sene. in tragœdia herculis oetei in cælū a Ioue susceptū dicit: eiq; Iunoni nouercæ cōciliato despōsatā Hebē iuuentutis deā & Iunonis filiā asserit. Home. uero in Odys. dicit eū ab Vlysse apud īferos cōuentū & multa locutū. dicit tamē non eū quē uidebat Vlysses herculē ueꝝ esse sed eius idolum. hic insuper quantū uiuens mortales fortitudine sua fecit attonitos: tantū uel amplius mortuus decepit insanos. Nā tāta ueneratiōe sui mētes īuasit: ut ꝓ excellētissimo numine haberetur. Nec sola hoc errore Græcia dece-

pta est:sed romæ & orbi toto uenerabilis factus tẽplis statuis:& sacris illi cõstitutis sanctissime imo stultissime diuino cultu honoratus est. Sed iã qd sibi fictiões uelit aduertẽdũ est:& añ alia qd sonet Herculis nomẽ. Dicebat ãt Leon. Herculẽ dici ab hera qđ est terra:& cleos qđ est gloria:& sit Hercules idẽ qđ gloriosus ĩ terra. uel heracles ab heros & cleos:& sic gloriosus heros. Paulus ãt dicebat Herculẽ dici ab erix qđ ẽ lis & cleos gloria:& sic gloriosus litiũ. Rabanus ãt ĩ lib. de origine re℞ dicit ꝙ cũ crederent Herculẽ deũ uirtutis eũ dici q̃si herũcleos:qđ latine uiro℞ fortiũ famã dicimus. Et scribit idẽ Rabanus a Sexto Põpeio scribi Herculẽ fuisse agricolã. Hũc tñ græci hiraclim uocant:pp qđ nos Heracles nõ Hercules dicere deberemus. Sed cũ sic dicatᷣ antiquata cõsuetudine a latinis uideᷣ uitiũ excusari. Hoc tñ nomen Hercules unius tantũ hoĩs ꝓpriũ fuisse reor:eius. s. q thebis ex Alcmena natus est:cũ multo℞ appellatiuũ fuisse credatᷣ. nã Var. cũ. xliii. hoĩes hercules cognominatos cõnumerasset:dicit oẽs qui fecerunt fortiter hercules uocabanᷣ. hinc igiᷣ est ꝙ legimus herculẽ:thyrinthiũ argiuũ:thebanũ:lybin & huiusmodi. Ex quo sumeᷣ nõ oẽs ꝑscriptos labores unius hoĩs fuisse tantũ:sed pluriũ:quos qm̃ abusio noĩum miscuit:cui appropriari debeãt de oĩbus nõ habeᷣ: nec ẽt quæ prius seu quæ postea facta fuerint:& hinc uni tantũ & mixtim danᷣ herculi. nec ex tot ĩpossibile secũdũ Pomp. unũ fuisse agricolã. Nõ. n. solis nobilibus liberalis natura est q̃q nobiliũ corpora fortuna faciat clariora. fuisse ãt prĩo Iphicleũ genitũ:& ide alio coitu herculẽ:mo℞ & ope℞ diuersitas ad inuenit. Nã cũ remissus hõ esset Iphicleus amphitrioni datus est. & iõ prĩo genitus dictus:qa uideᷣ astrologis cõstellatio illa quæ tũc erat dũ arbitrati sunt eũ gigni potuisse:cõueniens moribus suis:& subsequens herculi:& hinc secũdo genitus:& qa esset iniuria℞ ultor & religionũ atq; legũ ĩtroductor Ioui datus est filius. Ego ãt credo filiũ fuisse Amphitrionis:& eodẽ cõcubitu cũ Iphicleo genitũ esto mathematico℞ ꝑspicacitas nequeat rõnẽ aliã cernere cur gemini fuerint moribus dispares ꝑter cõstellationũ diuersitates. Sic Esau & Iacob:sic & alii plures ẽt æuo nr̃o fuere gemini nõ diuersis tp̃ibus:sed uno & eodẽ coitu cõcepti:ut arbitraᷣ Augu. ubi de ciui. dei. & ipsam diuerso℞ ope℞ rõnẽ nõdũ satis nota est:nisi deo:dato multa possint dici:quæ forsitan uiderenᷣ conuenientia ueritati. Triplicem aũt noctẽ cõceptioni huius attributam puto ab operibus humanis sumptũ. non. n. adeo in breui tp̃e ædificia magna perficimus:sicuti pauperũ domũculas faceremus:& iõ quasi sic natura circa ꝓductionẽ magno℞ uiro℞:& plurimũ ponat tp̃is & laboris ubi in ꝓductione alio℞ hoĩum nox una suffecisse uidetur:Herculi qui cæteros debebat excedere:tres datæ sunt. Eũ aũt Iunonẽ habuisse aduersam:ideo fictum credo:qa Eurystheus rex:qui illi dominabaᷣ:quẽ pro Iunone regno℞ dea possumus hic assumere eũ forsan ob eius inclytã uirtutẽ suspectũ habens:ne aliqd noui moliretᷣ in regno cõtinuis in expeditiõibus semꝑ amo tũ tenuit:& sic illi ptãs regia aduersata est. Labores herculi ascriptos iam pluriũ fuisse diximus:& sic fictiões quarũdã supra enucleatæ sũt:ubi his cõtigere:qui ex numero taliũ crediti sunt. Et nõnulli etiã simplicẽ historiã referunt:& ob id ex multis pauci supsunt poetico uelamine tecti:ad qđ auferẽdũ ueniẽtes dicit Theodon. in q̃busdã græco℞ codicibus legisse Herculẽ amphitrionis fuisse filiũ & nõ Iouis:& noctu ad cunas eius atq; fratris geminos accessisse serpentes:ut existimatũ est domesticos:& lactis odore tractos:cuius auidi sunt: inuentũq; a parentibus herculẽ uigilantẽ & ĩpauidũ illos:ut poterat manibus amouentẽ: qđ pmaximũ fuit existimatũ:& tanta ex hoc infantis indoles assumpta est:ut non solũ crederetᷣ eum futurũ mirabilẽ hoĩem: sed ẽt illũ dei filiũ arbitrari insipidi cœperint:ex quo sibi locũ fecit fabula:eũ. s. ex Ioue conceptũ:quẽ ex uiro mulier honesta cõcepat. Secũda Herculis gloria ẽ hydrã septicipitẽ occidisse:cuius figmenti rõnẽ talẽ recitat Albericus. Dicit. n. hydrã locũ fuisse aquã e diuersis locis euomentẽ:a q̃ ciuitas & circũuicina loca oĩa uastabanᷣ:cuius uno clauso meatu erũpebant multi. qđ cũ uideret hercules loca multa in circuitu exussit:& sic aque clausit meatus. Ego aũt arbitror aliquẽ strenuũ fuisse uiꝝ:q auerterit aq̃s ex diuersis scaturiginibus loca palustria atq; fœtida faciẽtes:hoc pacto ut exq̃sito ea℞ pricipio:illud in partẽ aliã uersum paludẽ Lærneã siccã liquærit:quã uocauere Hydrã:qa more hydræ circũflectereᷣ & serpet:ac ẽt hydros græcæ aq̃ est:& qa locus ubi ante palus siccus relictus ẽ:iõ hydrã finxere exustã. Eusebius ãt in lib. tpo℞ de hac hydra aliter sentire Platonẽ dicit:quẽ ait asserere hydrã calidissimũ fuisse sophistã. nã sophista℞ mos ẽ:nisi qs auertat adeo ꝓpositiões suas tradere:ut uno soluto dubio multa cõsurgãt. Sed astutus p̃hus dimissis accessoriis ad internitiõnẽ principalis conaᷣ:quo remoto cætera remouenᷣ. Eũ acheloũ supasse supra ubi de Acheloo scriptũ est & declaratio fictiõis apposita. Similiter & Anthei fabula ubi de Antheo:& de malis hesperidũ:ubi de eisdẽ. Circa Geryonis figmẽtũ dicit Seruius:Geryonẽ regẽ fuisse hispãiæ tricipitẽ seu trimẽbrẽ:sic iõ existimatũ: qa tribus ĩsulis ꝑfuerit hispaniæ adiacẽtibus balearibus. s. maiori & mĩori & ebuso. Bicipitẽ ẽt canẽ hũisse dicit uolẽs ob hoc ĩtelligi:qa & terrestri:& nauali certamĩe plurimũ potuerit:ad quẽ ait herculẽ olla ferrea delatũ eũq; supasse:p ferreã ollã ĩtelligẽs fortẽ nauẽ & ære munitã:q̃ uectus hercules accessit ad eũ. Alii aũt eũ dixere trianimẽ:qđ Rabanus ĩtelligit eũ duos hũisse frẽs adeo secũ cõcordes:ut in unoquoq; co℞ sua & reliquo℞ aiæ ĩesse uiderenᷣ. Iustinus ãt de eo sic ait ĩ alia pte hyspaniæ:q & ĩsulis cõstat regnũ penes Geryonẽ fuit. In hac tãta pabuli lætitia ẽ:ut nisi abstinẽtia ĩterpolata sagina fuerit:pecora corrũpanᷣ. Inde dicta armenta Geryonis quæ illis temporibus solæ opes habebantur:tantæ famæ fuere:ut Herculem ex Asia prædæ magnitudine allexerint. porro Gerionem ipsum non triplicis naturæ. ut fabulæ fuisse ferunt:sed tres tantæ concordiæ extitisse:ut uno animo omnes regi uiderentur: nec bellum Herculi sua sponte intulisse: sed cum armẽta sua rapi uidisset amissa bello repetisse. Hæc Iustinus. De Caco Auentini fure supra ubi de eodem dictum est. De leonibus duobus & Menalio apro: quoniam historiographa credimus nil dicendum superest. & de Stymphalidis auibus: ubi de arpiis habetur. sic & de Tauro ubi de Minoe rege; & de Diomede & Busyride; & columnis historiæ sunt; nec minus de Baltheo reginæ amazonidum; & de superatis centauris: etiam ubi de eis dictum est:& de Nesso centauro & superatis Albione & Bergione:& de Hesiona; de quibus omni-

bus supra de eis singularis est sermo: delesse eũ troiã notissima historia est: nec occidisse Laciniũ sonat aliud q̃ latrõis iteritũ. cælũ tolerasse humeris ĩproprie dictũ ẽ. ab Athlãte q̃ dẽ ea tẽpestate ĩsigni astrologo doctus: eo seu uolẽte q̃escere: seu moriẽte ĩpe locũ eius tenuit: & laborẽ ĩ docẽdo sup cælestiũ corpo℞ cursus subintrauit. Vulnerasse trisulco telo Iunonẽ sapiẽtis describit opus. nã diuitias & sublimes p̃tãtes prudens despicit & uilipẽdit triplici rõne. Sũt. n. tp̃alia ĩ regẽdo anxia: in seruãdo suspitionibus & curis plena: & statu dubia: & caduca: & sic trisulco telo uulnerat̃ ab Hercule Iuno. Ad ĩferos ãt descendisse: & ditẽ ẽt uulnerasse: illud idẽ sonat q̃d de Iunone dictũ: cũ diuitia℞ deus sit Dites: q̃ totiẽs uulnerat̃ quotiẽs despiciunt̃ diuitiæ: ut nõnullos fecisse philosophos legimus: eo q̃ illas studio℞ arbitraret̃ hostes. Theseũ uero liberasse historia potius ẽ q̃ fictio. De Alcesta ad admetũ ab ĩferis reuocata. dicit Fulgentius q̃ cũ alcestæ p̃r uolenti eã incõiugẽ hãc legem apposuisset: ut duas dispares bestias apponeret currui: Admetus apollinis & Herculis munere leonẽ iunxit & aprũ: & sic accepit alcestã. Dicit ergo admetũ & ĩ modũ mentis positũ: & eũ admetũ dictũ: q̃si quẽ adire poterit metus. hic alcestã ĩ cõiugẽ desiderat. Alce ãt lingua attica p̃sumptio d̃r. ergo mẽs p̃sumptionẽ sperãs sibi cõiugi duas feras suo currui iũgit. i. suæ uitæ duas uirtutes adsciscit aĩ & corporis: leonem ut uirtutẽ aĩ: & aprũ ut uirtutẽ corporis. deniq; & apollinẽ & Herculẽ sibi p̃piciat. i. uirtutẽ & uirtutẽ. Ergo p̃sumptio semetipsam ad mortem p̃ aĩa obiicit: ut alcesta: quã p̃sũptionẽ: q̃uis ĩ piculo mortis deficiente uirtus ab ĩferis reuocat: ut hercules fecit. Ego ãt aliter sentio. admetus aĩa rõnalis est: cui tũc alcesta. i. uirtus. nã alce græcæ uirtus ẽ latinæ: q̃ iũgit̃ dũ a leone & apro. i. ab appetitu irascibili & cõcupiscibili. Currus eius. i. uita q̃ circuitiõibus cõsumat̃: trahit̃. i. agitat̃. Virtus. n. nõ ob aliđ iũgit̃: nisi ut ab ea passiões frenẽt̃: & sic p̃ salute aĩæ aduersus passiões uirtus seipsam opponit: q̃ si aliq̃n fragilitate nr̃a succũbit a reuocata fortitudĩe releuat̃. De Cerbero ad supos tracto supra ubi de Perithoo satis dictũ est. Licũ regem ab eo occisum cũ reliquis ad historiã tendũt. Herculem ãt mortuũ cõstat: ut scribit Euse. anno regni atrei & thiestis. lxiii. eo q̃ ĩ morbũ pestilentẽ ĩcidisset & ob remediũ dolo℞ se ieci sset ĩ flãmas. & hic thebanus fuit hercules amphitriõis filius: morte ãt functus est anno ætatis suæ. lii. anno uero mũdi. iiii. M. cccc. eũ in cælũ transportatũ dicũt: eo q̃ inter alias cælestes imagines descriptus sit ab astrologis: q̃a & ipse fuit astrologus. iuuentutem autẽ sumpsisse in coniugem: iõ fictũ est q̃tũcũq; q̃a pereat corpus uiri ægregii fama nomenq; eius p̃petuæ iũgit̃ iuuentuti. Iunoni ãt conciliatus iõ d̃r q̃a qui hoĩem exuit: nec a cõcupiscentia regno℞: nec ab ĩperante aliquo mortali amplius uexari potest.

¶ De Oxea Creontiade Tyriomacho & Diicoonte filiis Herculis. Cap. II.

Xeas creõtiades tyriomachus & diicoõtes filii fuerũt herculis ex Megera filia creõtis thebani ex q̃bus tres creõtiadẽ tyromacũ & diicoõta. Home. ĩ odyssea filios herc̃lis ex Megera fuisse dicit: & occisos ab eo ĩ reditũ ab ĩferis post occisum lycũ. Sene. ãt poeta ĩ tragœ. Her. furentis duos noĩat oxeã & creontiadem: & eos ab Her. redeunte ĩterẽptos dicit: & iõ. iiii. posui de q̃bus nil aliud cõperisse memini.

¶ De Hythoneo Herculis filio. Cap. III.

Ythoneus: ut placet Lactãtio filius fuit herculis ex Paphia: ex quo Statius: q̃ illũ ĩ bello thebano fauisse dicit Etheocli: sic ait. Ducit hythoneos & alcomena mineruæ agmina &c. Et alibi. hythoneos & ĩpe supra aonia diuertis hythone. Hythõe ãt ciuitas ẽ boetiæ: ĩ q̃ hic regnauit. alibi ãt dicit Lactã. q̃ Statius hic hythone mineruã cognoĩat ab oppido q̃đ ĩ macedonia est ubi antiq̃ eius sedes est

¶ De Cromi Herculis filio. Cap. IIII.

Romis Herculis fuit filius: ut Lactantius testatur: dicens: Constat Cromim herculis fuisse filium: & equos habuisse thraces: quos Hercules occiso Diomede abduxerat humanis carnibus uesci consuetos. Verum Sta. huius rei assertor antiquior dicit. It cromis hyppodamusq; alter satus hercule magno. s. cromis & Paulo infra. Mox Cromis Hyppodamũ mete interioris ad orbem uiribus herculeis & toto robore patris &c. hic cum adrasto rege accessit in bellum thebanum.

¶ De Agile Herculis filio. Cap. V.

Gilis ut placere uidetur Lactantio filius fuit Herculis: cum dicat Tyrinthiam pubem intelligi deberi eos: qui cum agile Herculis filio in bello fuere thebano.

¶ De Hylo Herculis filio. Cap. VI.

Ylus herculis & Deyaniræ fuit filius: ut testari uidet̃ Sene. poeta ĩ tragœdia herculis oethei eidem loquente Deyanira. si uera pietas Hylæ q̃renda est tibi. Iã perime matrẽ. & paulopost: herculẽ eripui tibi. & post hæc ĩfra. Natus Alcide times &c. hic cũ reliq̃s q̃ ex alcide mortuo superstites fuere pulsi ab Euristeo rege Athenas confugit: & ibidem una cũ eis templũ misericordiæ seu clementiæ construxit in testimonium auxilii sibi impensi ab atheniensibus & refugium in posterum deiectorum.

¶ De Sardo Herculis filio. Cap. VII.

Ardus Herculis fuit filius ut dicunt Rabanus & Anselmus: quem uolũt cũ multitudĩe a Libya discessisse & insulã Sardiniæ occupasse: & quæ Ichus uocabatur a græcis de suo noĩe Sardiniã nuncupasse. Solinus uero ubi de mirabilibus mundi dicit: eam a Thimeo sandaliothem dictã: & a Chrysippo Muniuiam. & q̃ Sardus Hercule procreatus nomine mutato eam uocauit Sardiniam.

¶ De Cyrno Herculis filio. Cap. VIII.

Yrnus Herculis fuit filius ut placet Rabano: qui asserit ab eo insulam quam hodie Corsicam dicimus habitatam primo: & Cyrnum a suo nomine nuncupatam.

De Diodoro Herculis filio qui genuit Sophonem. Cap. IX.

Iodorus ut in lib. antiq̃tatũ iudeo℞ scribit Iosephus herculis fuit filius asserẽs Apherã & Iaphratẽ
d filios abrahæ ex cethura ab herc̃le ĩ aphricã subsidiũ suscepisse: eiq; Elcheã filiã Iasiã dedisse ĩ cõiu

gem:& ipsum ex ea suscepisse Diodorum:cuius Sophon fuit filius:& sic apparet hunc antiquissimum fuisse Herculem qui Diodorum genuit.

De Sophone diodori filio. Cap. X.

SOphon ut asserit Iosephus in libro antiquitatis iudaicæ:filius fuit Diodori:& regnauit in aphryca:atq; ut idē scribit Iosephus:barbari Libycæ regionis ab isto Sophone:Sophaci nominati sunt.

De Tlypolemo Herculis filio. Cap. XI.

TLypolemus:ut in iliade placet homero:filius fuit Herculis ex Astiochia quā rapuit ex Ephyri ciuitate Laconiæ qui grandis factus ut idem dicit Homerus occidit auunculum suum senem nomine Lycemmonē a Marte progeniem ducentē:& fabricatis nauibus cum multitudine gentium fratres fugiens & affines intrauit mare:& Rhodō abiit:ibiq; imperauit Rhodiis.inde euntibus græcis in troianam expeditionem & ipse etiam uenit:ut satis patet per homerum in libro desuper dicto.

De Thessalo Herculis filio q genuit phidippū & antiphū. Cap. XII.

THessalus ut i iliade dicit Homerus:filius fuit Herculis:genuitq; filios duos:cum quibus in Troianam expeditionem cum græcis cæteris fuit in armis.

De Phidippo & Antipho Thessali filiis. Cap. XIII.

PHidippus & Antiphus Thessali fuere filii:de quibus in iliade sic ait Homerus.hos autem Phidippusq; & Antyphus duxerūt Thessali filii duo Herculei regis.dicit Leontius ꝙ Herculei in carmine homeri appositum patronymicum est Thessali.& ideo Thessalum Herculis dicit fuisse filiū. hic quidem Phidippus & Anthyphus patrem secuti cum græcis apud Troiam fuere.

De Auentino Herculis filio Cap. XIIII.

AVentinus fuit filius Herculis & Rheæ.ut ostēdit Virgilius ibi.Victorq; ostentat equos satus Hercule pulchro.Pulcher auentinus&cæ.Hic turno fauit aduersus æneam: & hunc dicit Theodontius esse quem Latinum uolunt ex Fauni filia susceptum.

De Telepho Herculis filio qui genuit eurypilū & Cyparissum. Cap. XV.

THelephus ut dicit Lactan.filius fuit Herculis ex Auge ꝓcreatus:& ab ea cum fuisset ī syluis expositus acerua lactatus ē.hic ut Leōtius asserit ī lycia chitēsibus īpauit:moriēsq; duos filios dereliqt.

De Euripilo Thelephi filio. Cap. XVI.

EVrypilus fuit filius Thelephi ut in odyssea testatur Homerus dicens:Sed solum thelephidem interfecit ferro hercem Eurypilum:multiq; circum ipsum socii echithii īterfecti fuerūt muliebriū causa donorum.dicit Leontius uineam auream a Ioue troio datam ob precium ganimedis rapti: quæ per successionem deuenit ad Priamum:qui cum audisset uirtutem Eurypili circa bellica misit eam matri eius:ut ipsa eum sibi auxiliarem mitteret:quæ dono suscepto statim misit.ipse uero a Neoptolemo cum multis ex chithiis:quibus post patrem imperauerat:occisus est apud Troiam.

De Cyparisso Thelephi filio. Cap. XVII.

CYparissus:ut ait Lactan.filius fuit Thelephi.hunc dicit Seruius syluanus syluarum deus amauit. qui cum haberet mansuetissimam ceruam:eamq; summe diligeret illam syluanus inaduertenter occidit:quamobrem Cyparissus summe dolens mortuus est.Syluanus autem illum in arborem sui nominis uertit.Huic fictioni conuenientia nominis & quia continue gemat dedere causam.

De Lydo & Lamyro filiis Herculis q Lydus genuit Lanium. Cap. XVIII.

LYdus & Lamyrus:ut Paulus asserit:filii fuere Herculis ex Iole Eurithi regis filia suscepti:ex quibus nil alius q̄ nuda noīa reliqsse uī antiqtas:præter ꝙ ex Lydo Laniū gēitū idē paulus affirmat.

De Lanio Lydi filio. Cap. XIX.

LAnius prout ꝑdictus asserit Paulus:Lydi fuit filius:ex qua matre uel quid egerit nil oīno rettulit.

De Aeolo.xxxix.Iouis filio qui genuit Machareum:Canacem:Alcionem:Misenum:Criteū:Salmoneū:Iphiclū:Sysiphum:Cephalum:& Athamantē. Cap. XX.

HErculis magnifici descripta ꝓle superest ut de Aeolo rege uētorū sermo fiat:quē Theodontius. & post ip̄m Paulus aiunt Iouis fuisse filiū.& Sergestæ filiæ Hyppotis troiāi:& sic uterinū Acestis fratrē. Plini.aūt in lib.naturalis hystoriæ dicit eū cuiusdam Heleni filiū fuisse:& uentorū īuenisse rationē.hic tamē ut eidē placet:regnauit apud īsulas:q̄ sunt propinquæ Siciliæ Italiam uersus:q̄s quidam æolias ab hoc æolo:nōnulli Vulcanias a Vulcano olim earundē rege nūcupāt:quaꝝ potior Lyparis est.hunc poetæ regem seu deū uentorū dicunt ex quo eius describens regiā & officiū Virg.dicit Aeoliam uenit.hic uasto rex æolus antro Luctantes uētos tēpestatesq; sonoras īperio ꝓmit:ac uinclis & carcere frenat. Illi īdignātes &c.& īfra p octo uersus.attamē ip̄e æolus Virg.teste regnū & uētoꝝ īperiū a Iunone tenere fatet̄ dicēs. Tu mihi quodcūq; hoc regni tu sceptra Iouēq; Cōcilias:tu das epulis accūbere diuū:Nymborūq; facis tēpestatūq; potētē &c.Præterea dicit Home.ī Odys.cū huic eēnt filii.vi.& totidē filiæ:easq; masculis dedisset ī cōiuges:ad eū Vlyssem uagū deuenisse eiq; æolū uētos oēs ī corio bouis argētea cathena alligatos ꝑter zephyrū dedisse.Haꝝ fictionū cās tales nōnulli assignāt.Dicit.n.Solinus ubi de mirabilibus:strongilē unā ex īsulis eē æoliis:& eā a solis ortu minime angulosam:& a cæteris liqdioribus differētē flāmis:cū fere oēs flāmas euomant.qua ex cā fit ꝙ ex eius fumo potissime īcolæ ꝑsentiscunt:q nā flatus in triduo sint futuri.quo factū est: ut æolus uentorū crederet̄ deus:cū asserat Paulus eū nondū aduertētibus aliis primū fuisse q murmurationibus atq; motibus flāmarū aliq̄diu adeo cōsideratis ut dū eas audiret:aut uideret:confestim q̄s uentus eēt in ꝑtibus illis futurus ꝑdiceret:non aliter q̄ si ipsi emittēdi eēt īperiū.& iō huius erroneæ credulitatis conua

lescens fama sibi ab ignaris ĩpetrauit ut uentorꝝ existimaretᷣ deus. Sunt tamẽ q̃ uelint hac fictiõe Vir. eũ sublimi in arce residẽtẽ rõnẽ eẽ sedẽ habẽtẽ in cerebro. Vẽtos uero illecebres appetitus in antro humãi pectoris tumultuantes: q̃ in ratiõe frenẽtur: in exitiale præcipitiũ deferant emittentẽ necesse est: quinimmo nõ unquã mundũ omnẽ laniẽt & discerpant. Nouisse enim potuimus qd secutũ sit ex male laxata libidine Paridis. qd ex stolida pſumptione Xerxis persarũ regis. quid ex ambitione marii. quid ex auaritia crassi. & alioꝝ pluriũ. qd ex eis in corio datis Vlyssi ſentiẽdũ sit: supra ubi de Vlysse demonstratũ est. Tangit præterea Vir. artificiose naturalẽ uentorũ cãm. oriunt̃ quippe in cauernis agente aeris motu: & exeuntes per aerẽ efferũtur. & sic a Iunone regnũ tenere fatetur. i. ab aere absq; quo uentus creari non põt: & cũ se extollunt in altũ: ioui conciliantur: inquantum proximiores regioni ignis efficiuntur. & mensis deorum. i. superiorum corporum accumbunt: & perseuerante aeris dispositione congrua ad eos producendos: ipsi etiam perseuerant. Sunt ĩsuper qui uolunt. xii. filios æoli. xii. uentos esse prout eos fore dicit Aristo. in methauris: & ex his uolunt sex esse qui suo spiritu habeant agere ut terra ad producendum fructum uires emittat seu disponat. vi. uero qui illam ad suscipiendum præparatam faciant: & sic agentes masculi: & quos patientes faciunt fœminæ.

¶De Machareo & Canace filiis Aeoli. Cap. XXI.

MAchareus & Canaces: ut in epistolis Ostendit Oui. Aeoli fuere filii: & cũ se minus honeste amarẽt uterenturq; consanguinitatis cõmoditate cõcepit ex Machareo Canaces & peperit filiũ: quem dũ clam e regia per nutricẽ emitteret: ut aleretur: infœlix ĩfans se suo uagitu patefecit auo q̃ filioꝝ ĩcẽsus scelere iussit ĩnocuũ exponi canibus: & p satellitẽ Canaci gladiũ misit: ut eo pro meritis uteretur quid ex ea secutũ sit: nescio. Machareus aũt aufugit. & sunt q̃ uelint hunc Machareum: eum fuisse qui postea Apollinis delphici sacerdos factus in mortem Pyrrhi Achillis filii Horesti concessit assensum.

¶De Alcione filia Aeoli coniugis Ceicis. Cap. XXII.

ALciones filia fuit Aeoli: ut per Ouidium patet dum dicit. Neue tuum fallax animũ fiducia tegat: Quod socer Hyppotades tibi sit: qui carcere fortes Contineat uentos &c. Huic enim coniunx fuit Ceix ex Trachinne Luciferi filius: de quibus ambobus & insœlici eoꝝ casu ubi de Ceice dictũ ẽ.

¶De Miseno Aeoli filio. Cap. XXIII.

MIsenus Aeoli fuit filius ut ait Virg. Misenũ æolidẽ quo non præstantior alter Aere ciere uiros: matrẽq; accẽdere cantu. Et infra per. xiii. uersus in q̃bus describit Virg. q̃liter Hectore mortuo Aeneã secutus sit. & cũ die quadam cantu certaret cũ diis a Tritone tractus sit: & demersus. nec post multũ subdit eũ ab ænea sepultũ: & loco suo nomẽ impositũ. Nũc quoniã simpliciter a Virg. dicta uera non sunt: qd sit absconditũ aduertẽdũ. Fingit ergo Misenũ eoli filium: eo ꝙ fuit tubicen. nam tubæ sonus nil aliud est q̃ spiritus per fistulam ab ore emissus: sicuti & uentus est aer impulsus: & per terræ fistulas e cauernis emissus. & quia uentorum æolus deus dicitur: quasi eorum auctor sit: a similitudine operis Misenus eius dicitur filius. Eum autem a Tritone Neptuni tubicina tractũ atq; demersum in undas: sunt qui credãt a Virg. inuentum ad tegendam æneæ iniquitatem: quẽ sæpe piũ uocat: eo ꝙ putent ipsum apud lacum auerni ab ipso Aenea sacrum illud infaustum inferis faciente occisum. sicuti Alpenor in eodem loco occisus est: cũ nequeat illud pfici absq; humano sanguine. Quod autem illi sepulchrum fecerit facile credi potest: in præmium sublatæ uitæ. nec dubium quin apud Baias sit mons paruus: cui adhuc Misenus nomen est. an illi a sepulto homi ne datum sit: an potius a monte homini ut fictioni melius conueniret: nescio.

¶De Ericteo æoli filio qui genuit Esonẽ: Pheritam: Amicthaonẽ: & Alcymedontẽ. Cap. XXIIII.

e Ricttheus filius fuit Aeoli: ut in odyssea scribit Homerus. huic uit cõiunx Tyro filia Salmõei regis fratris sui: ex qua ipse suscepit Esonem: Pheritam: Alcymedontem: atq; Amicthaonem.

¶De Esone Ericthei filio qui genuit Iasonem: & Polymiam. Cap. XXV.

ESon Ericthei fuit filius ex Tyro ut supra dictum est: qui cum genuisset insignem Iasonem eo æui toti græciæ iuuenẽ: & is missus a Pelia in colchos: & indẽ uictor aureum reportasset uellus: & Medeam Oethæ regis filiam sibi in coniugem in Thessaliam deduxisset: ut Ouidi. asserit: ab eadem uirtute herbarum cum senex esset iuuenis factus est: cuius fictionis talis potest esse sensus. Esoni. s. ex insperato reditu filii tam difficilis expeditionis gloriosi: tam grandis læticia addita est ut ætas quæ tendebat in mortem: in ætatem retrocessisse floridam uideretur.

¶De Iasone Esonis filio qui genuit Thoantem: Euneum: Philomelum: & Plutum. Cap. XXVI.

IAson Esonis fuit filius: Ouidio teste: ex quo talis recitatur historia. Fuit Iasoni patruus Pelias rex Thessaliæ: cui oraculo iussum erat ut singulis annis Neptuno patri sacrificiũ exhiberet: ut ait Lactantius: dũq; cerneret eo celebrãte queq̃ nudo pede ad sacrũ uenientem de ꝓximo se moriturũ sciret. contigit inde ut eo sacrum faciẽte Iasonem festinantẽ ad sacrũ in limo anauri fluminis calciamentum alterius pedis liquisse: quod uidens Pelias filiis timens suasit Iasoni ut colchos iret aureum uellus quæsiturus: eũ nõ redituꝝ existimans: cũ audisset opus esse humanis uiribus insuperabile. qui expeditione assumpta fabricata est illi nauis longa ab Argo in sinu pegaso. & argos ab auctore denominata. nobiles græciæ iuuenes fere omnes conuocauit: inter quos Hercules fuit. Fuere præterea Orpheus: Castor: Pollux: Zethus: Calais: Aliiq; plures splendidissimi genere & uirtute iuuenes: quos ob nobilitatẽ semideos appellat Statius in thebaide dicens: Iam tum prima cum pube uirentem: Semideos iter pinus me thessala reges Duceret &c. Qui a nomine nauis argonautæ appellati sunt: quibus congregatis ex sinu pegaso nauem soluit: & ĩde secũdo urgẽte uento in lemnũ deductus est. Ibi aũt cum mulieres uiros omnes ĩterfecissent suos: uirorum imperiũ aspernatæ: regnaretq; Isiphiles thoãtis olim regis filia: eis ut testat̃ Statius: superatis Iason ab Isiphile

hospitio susceptus est & thalamo.tandē cū redargutus ad Herculē Isiphilem prægnātem liquisset: deuenit i Colchos: ubi cū florida iuuētute & formositate ualeret a Medea colchorū regis filia receptus est: cui cū clam se maritū futurū spopondisset ab ea doctus ē quo pacto Aeripedes tauros & domare & iugo subigere posset: occidere draconē peruigilē: & eius dentes sulcis imittere. & ex dētibus surgentes armatos in perniciem suam cōcurrere sineret: & hoc pacto qualiter illi ad aureū uellus iter peruiū esset: qui cū iuxta mōita pegisset oīa: in pdā deuēit optatā & ea sublata clam cum sociis & Medea fugam arripuit. Sane unū omnes nō tenuisse iter in reditu satis cōstat: cū Hercules & reliqui fere omnes ad propontidem & helespontum uenisse legantur: cum Iasonē scribant omnes ueteres hyberi hostium intrasse: & inde ad eam usq; partem deuenisse: in qua diuisus Hyster in adriaticum fertur: & eam intrasse & in adriaticū deuenisse: quod Aristo. ubi de mirabilū auditu asserit dicens q; esto ibi loca īnauigabilia sint: Iasonem nauigabila fecisse per cyaneas tendētē. Et ad probationem huius itineris dicit. quia loca illa per quæ Iasonem iter fecisse tradit admirādorū plena & crebra per eadē a iasone altaria īueniri cōposita: & in una adriatici maris insula dianæ tēplū a medea dedicatū. Præterea & oppidū Pola qđ in nostrū usq; æuū pseuerat a Colchis colonis primo habitatū. Hæc meo iudicio nauigatione non probant: immo potius possent firmare: quæ alii arbitrant: iasonē. s. q̄diu potuerit naui pegisse iter. inde obstātibus nauigationi mōtibus portātibus sociis nauem humeris superasse montes & hystrum cisalpinum deuenisse flumen: aras & altaria quæ narrantur peragrando fecisse. Sed quodcūq; tenuerit iter: cōstat aureo cum uellere in patriam remeasse: & illud ut Lactātius dicit: Creonti corinthiorū regi detulisse. Is aūt cū ex Medea duos suscepisset filios: eiusq; opera iunior factus Eson: & a filiabus trucidatus pelias: seu criminum enormitate: seu alia ex causa fecerit: eam repudiauit. & ut dicit Lactan. Glaucē assumpsit uxorē. Seneca uero poeta in tragœdia Medeæ eum assumsisse Creusam Creontis regis corynthiorū filiam ostendit. Ob quam indignationē cum maleficiis Medeæ regiam & nouam coniugē ut asserit Seneca: uidisset exustam: ab eadē oculis suis uidit quos ex ea susceperat filios gladio laniari: & hinc subseq potest qđ Lactātius asserit: eū Glaucē accepisse. Tandem cum ob suum crimē Medea: quæ ab Egeo in cōiugē suscepta fuerat aufugisset ab eo: iterū a Iasone Thessalia pulso ut aiunt suscepta ē. & cū ea Colchos iterū transfretauit: oetamq; senem Medeæ partē regno pulsum reduxit in regnū: & multa insuper p Asiā egit magnifica in tātū ut ibidē dei ritu coleretur: & suo nomini tēpla constituerent plurima. Quæ postea Alexandri Macedonis iussu forsan eius gloriæ īuidētis demolita sunt. qualis tamē illi fuerit finis aut ubi legisse nō memini. Huius historiæ tam succinctæ recitatæ: quædā sunt poetica fictiōe uelata: quæ si possumus aperienda sunt. Legitur enim primo tauros æneos habentes pedes: efflantes naribus ignes domuisse: Quos ego reor regni colchorū proceres insupabiles uiribus elatiq; spiritus fuisse: quos non bello sed oratione ac circūuentionibus supatos puto: & in suam Medeæq; sententiā tractos populares ad seditionē disposuisse. & ceso per fraudem dracōe puigili. i. præfecto custodiæ regni: & ob eius mortē q̄si seminatis dētibus. i. dissensionū causis aduersum seipsos armarēt Colchi. & in bellū pseuerantes adeo fatigarent ut demū a iasone subigerētur facile atq; diuitiis nudarentur & aureo uellere. i. grege habēte preciosissimū uellus. Hūc arbitrat Plinius primum fuisse qui lōga naui nauigauerit.

De Thoante & Euneo Iasonis filiis. Cap. XXVII.

THoas & Euneus filii fuere Iasonis ex Ypsiphile ut satis patet per Statiū i thebaide. Creditū qppe ē eam prægnātem ex iasone ad colchos eunte remāsisse. & ut cōprehēdi potest cū gemellos pepisset nec fas eēt apud lemniades masculos alere: eā illos alendos alibi trāsmisisset: & dū ob detectū seruati pris facinus regno pulsa fuisset & a piratis capta: atq; Lycurgo regi Nemeo uēdita aut tāq̄ serua tradita nūquā postea illos uidit. qui cum adoleuissent & cum Adrasto rege in thebanum bellum irent: audirentq; eam in sylua Nemea casus recitātem suos Adrasto: illam euestigio matrē cognouerūt: & iræ Lycurgi regis ob male seruatū Opheltē filiū eā surripuerūt. Quid autem ex eis postea actum sit mihi īcertum est.

De Philomelo Iasonis filio qui genuit Plutum. Cap. XXVIII.

PHilomelus ut scribit Rabanus in libro de originibus rerum: filius fuit Iasonis. nec de eo habetur aliud: nisi quia Plutum genuit.

De Pluto Philomeli filio qui genuit Pareantem. Cap. XXIX.

p Lutus ut scribit Isido. ubi de æthi. filius fuit Philomeli: de quo nil aliud nisi qa genuit Pareantē.

De Pareante filio Pluti. Cap. XXX.

p Areantes filius fuit Pluti: ut scribit Isidorus ubi supra: qui ibidem ait eum Paron insulam tenuisse: eāq; & eius oppidum Paron de suo nomine nuncupasse cum primo Minoia uocaretur.

De Polymilia Esonis filio. Cap. XXXI.

POlymilias ut Leontius asserit filius fuit Esonis: qui Leōtius dicit Esoni præter hunc nullum fuisse filium. Verum ego plus fidei antiquatæ famæ exhibeo: qua habemus Iasonem Esonis fuisse filium q̄ auctori nouo. Tamen possibile est Iasonem fuisse bynomium.

De Alcimedonte Ericthei filio qui genuit Epitropū. Cap. XXXII.

ALcimedontem filium fuisse Erictei Leontius dicit asserens a Pherecide recitari ab Alcimedonte moriente Epitropū paruum filium suum Pelyæ fratri derelictum: quem cum mater Chironi nutriendum dedisset grandis a Pelya colchos missus est.

De Epitropo Alcimedontis filio. Cap. XXXIII.

EPitropus secundū Leontiū: filius fuit Alcimedontis qui ut refert Pherecides: a matre Chironi cētauro alendus traditus est: & cum adoleuisset in patriam rediens Pelyæ patruo paternā petiit hæreditatem: a quo colchos missus est uellus aureum quæsiturus.

¶De Pherita Crithei filio. Cap. XXXIIII.

p Herita filius fuit Crithei ex thyro susceptus: ut in Odyssea testatur Homerus.

¶De Amicthaone Crithei filio q genuit Melampū & Biantē. Cap. XXXV.

a Micthaon ut in Odyssea Homeri legitur: Crithei fuit filius ex Thyro susceptus. hunc Home. dicit bellicosissimum fuisse hominem: neq; de eo amplius nisi ꝙ Melampum genuit & Biantem.

¶De Melāpo Amicthaonis filio q genuit Theodamantē. Cap. XXXVI.

Melampus olim augur īgens filius fuit Amicthaonis: ut in thebaide testat̄ Stati. ibi. Sacra mouere deū solers tibi cura futuri. & īfra p cēto uersus. Scribit autē Lactan. hūc filias Prœti regis ab insania curasse: ut supra de prœto. & sic unā ex eis in coniugē & regni portionē cōsecutus est: fuit qppe Melāpus iste herbariæ artis pitissimus ut ueteres tradidere & Theodamantē filiū supstitē reliqt.

¶De Theodamante filio Melampi. Cap. XXXVII.

Theodamas filius fuit Melampi Statio teste q dicit: Insignē fama sanctoq; Melāpode cretū. Theodamāta uolūt &c. Fuit iste Theodamas augur egregius adeo ut absorto terræ hiatu Amphiarao apud Thebas Adrastus & reliq pricipes q secū Thebas obsidebant eū absorti loco substituerunt.

¶De Biane seu Bya Amicthaonis filio qui genuit Manthionē & Antiphatē. Cap. XXXVIII.

Bias Amicthaonis fuit filius: ut Theodōtius dicit: ex quo Home. hystoriā refert q̄liter Pyro Nelei filia nupta sit quæ qd̄ supra ubi de Pyro scribit̄ plene: nec de eo aliud legitur nisi ꝙ cū cōiuge habitauerit apud Pylū Nelei ciuitatē: & ꝙ ex ea susceperit duos filios Manthionē & Antiphatem.

¶De Manthione Biantis filio: q genuit Clitonē: & Polyphidē. Cap. XXXIX.

m Anthion ut in Odyssea scribit Homerus filius fuit Biātis ex Pyro. nec ex eo aliud refert nisi ꝙ genuit Clitonem & Polyphidem.

¶De Clitone Manthionis filio. Cap. XL.

Cliton Manthionis fuit filius: ut in odyssea testatur Homerus ubi dicit: ꝙ cum esset forma & decore conspicuus cum ab aurora raptum. nec ultra usquā comparuisse: dicit tamen Barlaam hunc ad orientales partes abiisse & ibidem de reditu in patriam non curans quibusdam populis imperasse: & ob id fictum eum ab aurora raptum.

¶De Polyphide Manthionis filio: q genuit Theoclimenem. Cap. XLI.

Polyphides filius fuit Manthionis ut Homerus dicit in odyssea ubi eum egregium fuisse uatē asserit: & Amphiarao in bello thebano ab hiatu terræ absorto substitutū ab argiuis: ubi Statius Amphiarao suffectum dicit Theodamantem Melampi filium: hic Theoclimenem genuit.

¶De Theoclimene Polyphidis filio. Cap. XLII.

Theoclimenes: ut in odyssea placet Homero: filius fuit Polyphidis & cum moraretur in Argo ciuitate & haberetur augur īsignis: ibi hominem interfecit: ob quam causam cum inde discessisset & in Pylon ciuitatem uenisset ex inde cum Thelemaco filio Vlyssis abiit in Ythachiam.

¶De Antiphate Biantis filio qui genuit Oicleum. Cap. XLIII.

Antiphates. ut asserit Homerus in odyssea: filius fuit Biæ ex Pyro cōiuge susceptus. nec ex eo aliud habetur nisi ꝙ genuit Oicleum.

¶De Oicleo Antiphatis filio qui genuit Amphiaraum. Cap. LXIIII.

o Icleus eodem Homero teste filius fuit Antiphatis & amphiaraum uatem genuit: quem nonnulli Lyncei regis argiuorum ex Hypermestra filium fuisse arbitrantur.

¶De Amphiarao filio Oiclei q genuit Almeonē: Amphilocū: & Catillū. Cap. XLV.

Amphiaraus: qcqd alii dicāt: Oiclei fuit filius: ut ī odyssea testat̄ Hom. & Statius ī thebaide dicēs: Tandē prorumpere ad actus Oiclides &c. Hic āt inter cæteros augures ueteres clarior habetur. q cū adrastus argiuus rex bellum aduersus Thebanos initurus eēt: montē una cum melāpo uisurus qd futurū eēt argiuis si bellū aduersus thebanos assumerēt: ascēdit: & cū inter alia uidisset se si ī bellū iret: nō reditur: ī patriā: latebras petiit: & Eriphile cōiugi suæ: ex qua iam quosdā susceperat filios: tantū tanq̄ fidissimæ latebras suas patefecit. Sane cū instarēt argiui pricipes: ut ī thebāos irēt: eūq; solū perqrerēt: nec iuenire possent: cōtigit ut Eriphile argiæ filiæ adrasti cōiugis Pollynicis uideret monile: qd̄ olim Vulcanus Hermiōni priuignæ suæ & cōiugi Cadmi dono dederat: & illud desideraret: & inde cū argia in compositionē ueniēs: monili suscepto Amphiaraū patefecit: ut ī thebaide plenius scribit Statius. Sic igit̄ amphiaraus cōiugis fraude detectus cū aliis argiuorū principibus nō rediturus iuit in bellū: in quo dū die quadā armis & curru īsignis prœliū ītrasset atq; acriter ī thebanos pugnaret: repēte terræmotu facto ingēti: & ea ī parte in qua cōsistebat uoragine telluris patefacta absortus est cū maxia supstitū pturbatiōe. Hūc Statius armatū uiuumq; in cōspectu ditis descēdisse describit: & poetico mor̄ multa porasse dicit: quæ ad ꝓpositū nil afferūt. Fuit tamē ea tēpestate tāta ueteribus cæcitas: ut quē dei iudicio a terra absorptū cernerēt: amicū dei īmo deū etiā existimarēt: eiq; ea ī parte in q̄ absorptū nouerāt tanq̄ deo tēplū cōstruerēt & aras dicarēt & sacra cōficerent: & ritu dei illū colerēt. Huius āt iuentū ī libro naturalis historiæ dicit Pli. fuisse ignispicā: qd̄ utrū credā: nescio. memini āt legisse apud caldæos Nēbroth opus fuisse q p multa sæcula præcessit Amphyaraum.

¶De Almeone Amphiarai filio. Cap. XLVI.

Almeon amphiarai uatis & Eriphiles fuit filius. huic amphiaraus in bellum ire coactus nequitiā ī se Eriphiles aperuit: eiq; futuræ mortis suæ uindictam reliquit: qui defuncto patre memor præcepti tempore sumpto ut paternam pietatem seruaret: in matrē impius factus est: eamq; peremit.

℄De Amphiloco amphiarai filio. Cap. XLVII.

a Mphilochus ut i odyssea dicit Home. filius fuit ãphiarai ex eriphile susceptus: nec ꝺ eo legi ãplius.

℄De Catillo Amphiarai filio q genuit Tiburtinũ: Catillũ: & Coracen. Cap. XLVIII.

Catillus: ut ait Solinus in libro mirabilium: filius fuit amphiarai: de quo sic scribit. Catillus.n. amphiarai filius post prodigialẽ patris apud Thebas interitum odelaui iussu cum omni fœtu uer sacrum missus tres liberos in Italia ꝓcreauit: Tyburtum: Coracen: & Catillum: qui depulsis ex oppido siciliæ ueteribus sicanis a noĩe Tyburti fratris natu maximi urbem uocauerũt. hoc ille.

℄De Tyburtino seu Tyburto Catilli filio. Cap. XLIX.

Tyburtinus seu Tyburtus filius fuit Catilli secũdum Solinum: & ab eo quia natu maior eẽt: tybur ciuitas a fratribus denominata est. Plinius autem ubi de naturali historia dicit. tyburtes multo ante Romam originem habuisse: & apud eos dicit extare tres ilices tyburtino eorum conditore uetustiores apud quas inauguratus traditur. tradunt autem eum.s. Tyburtinum filium fuisse Amphiarai qui apud thebas obiit una ætate ante Iliacum bellum.

℄De Catillo Catilli filio. Cap. L.

Catillus Catilli filii Amphiarai fuit filius: ut asserit Solinus ubi supra: Qui sicut Cato facit testimonium Archas fuit: & classis Euandri præfectus & tyburis conditor.

℄De Corace primi Catilli filio. Cap. LI.

Corax (ut Solinus de mirabilibus mundi dicit) filius fuit Catilli: eius.s. qui filius fuit amphiarai & una cũ Tyburtino: & Catillo fratribus urbem cepere Siculorum haud longe a Roma: quam ut supra dictum est: a Tyburtino fratre maiore Tyburim uocauerunt.

℄De Salmoneo Aeoli filio qui genuit Tyro. Cap. LII.

Salmoneus: ut dicit Lactan. filius fuit æoli: & apud Elydẽ regnauit: homo insulens & ĩportabilis. q cũ nõ eẽt regia sublimitate cõtẽtus: conatus ẽ se deũ eẽ suis ostẽdere: & fabricato æneo põte i sublimi adeo ut elydis partẽ desuper tegeret super eo currus agitari faciebat: qui tã suo strepitu ꝙ pontis ærei sonoritate in tam grandẽ sonũ ueniebat ut tonitruũ uideret: qꝺ cũ ex ĩprouiso faceret ad instar tonitrui subditos exterrebat. Præterea ex excelso ignitis facibus in similitudinem fulminum iaculabatur stantibus satellitibus eius intentis ut fulminatus quilibet: si face iniecta non periret: gladiis iussu suo occideretur: & hac fatuitate se Iouem fulminantem arbitrari uolebat. Verum deus uesaniam hanc non diu passus est: quinimmo eum uero fulmine ꝑcussum deiecit ad ĩferos: ut ait Virgilius. Vidi & crudeles dantẽ Salmonea pœnas. Dũ flãmas Iouis & sonitus imitatur olympi &c. Huic tantum unica filia Tyro supstes fuit.

℄De Tyro filia Salmonei. Cap. LIII.

Tyro ut i odyssea placet Hom. filia fuit Salmõei regis Elydis & ex ea iuxta Enipheũ fluuiũ Neptunus trãsformatus i speciẽ eiusdẽ fluminis cũ illã oppressisset: duos suscepit filios Neleũ & pelyã: ut supra de eis dictũ ẽ: q postea nupsit Critheo filio æoli & ei pepit Esonẽ: Pheritã: & Amictaonẽ.

De Iphiclo filio æoli qui genuit Podarcem. Cap. LIIII.

Iphiclus ut ait Lactan. æoli fuit filius: & cum potens esset: boues Tyro filiæ Salmonei & matris Nelei: qui Neleo debebantur surripuit atq; detinuit: donec Biãtis generi Nelei: aut Melampi auguris fratris sui opere restitueret. Nam hic est: qui cum non posset filios procreare: habuit a Melãpo seu a Byã: ut serpentis uenenum potaret: quo potato cõfestim Podarcẽ genuit. Dicit Leontius uenenum serpentis herbam esse: ex qua si gustauerit serpens illico moriet: sterilibus autem confert.

℄De Podarce filio Iphiclei. Cap. LV.

p Odarces: ut Lactantius asserit: Iphiclei fuit filius: nec de eo aliquid plus habemus.

℄De Sisypho Aeoli filio qui genuit Glaucum & creontem. Cap. LVI.

Sisyphus æoli fuit filius: ut satis p Ouidiũ patet dicẽtẽ. Reddit ubi æolidẽ saxum graue Sisyphon urget &c. & Horatius in Odys. dicit: Sisyphus æolides &c. Vbi aduertẽdũ Sisyphos fuisse duos: & sic æolos de necessitate fuisse plures: q̃q̃ duos tantũ fuisse dicat Lactã. Sed prio de Sisyphis uideamus. Sisyphus primus cõtẽporaneus fuit Danao argiuorũ regi: seu saltẽ Lynceo ægisti filio: q Danao successit i regno. nã utrũq; testat Euse. in lib. tẽpo. Dicit. n. eũ ephyrã ciuitatẽ: quã postea Corynthus Horestis filius a se Corynthũ appellauit Danao regnãte cõdidisse ãno. s. mũdi. iii. M. dcc. xxix. nec multo post dicit scd̃m alios eũ. s. Sisyphũ cõdidisse eã Ephyrã ãno. xv. regni Lyncei: q fuit ãnus mũdi. iii. Mil. dcc. xciiii. & hic Corynthioꝝ rex dictus ẽ. i. Ephyræ. nã q Corynthioꝝ reges dicti sunt: lõge postea ĩceperũt. s. circa annũ mũdi. iiii. M. c. regnãte latinis Aenea Syluio & Atheniensibus Melanthone pr̃e Codri: & fuit rex eoꝝ primus Aletius. & sic iste eius æoli fuit filius: cuius & critheus & Salmoneus & Iphicleus & alii horũ contemporanei. & huius fuit cõiunx Meropes filia Athlãtis de quo Oui. Septima mortali Merope tibi Sisyphe nupsit. Et huius fuere filii q sequunt Glaucus & Creon. Fuit & alter Sisyphus: & hic æoli pariter filius. & de hoc superiores auctoritates testantur potius q̃ de quo dictũ est: & hic ægeo Athenis regnante fuit. Nã ut dicit Lactantius cũ inter duo maria. s. ioniũ & ægeũ montẽ positũ: q Isthmos dictus ẽ: Sisyphus crudeli latrocinio occupasset hac pœna mortaliũ pascebat: ut hoĩes prægrauans ingẽti saxo necaret. Seruius uero dicit. ꝙ cũ trãseuntes cepisset residẽs in scopulo ad lauandos sibi pedes aduocabat: ĩtẽtos officio calce illos ex prærupto præcipitabat in mare. Hũc aũt dicit Home. morã traxisse in Ephyra ciuitate argiuorũ: quæ postea corynthus dicta. Alii ĩsuper dicunt ꝙ hic secretarius fuerit deorũ. & quia secreta mortalibus reuelasset: apud ĩferos dãnatus ẽ: hac pœna ut semper saxũ ingẽtis ponderis euoluat: ut ait Oui. Aut petis aut urges ruiturũ Sisyphe saxũ &c. hunc

Theseus ut supra ubi de eo scripsimus:occidit qui si filius æoli fuit:esse non potuit eius æoli cuius supior fuit Sisyphus:qui longe fuit antiquior.Nec potuit esse æoli regnantis apud Lyparam: cum hic iá mortuus eet anteq̃ ille nasceretur.& sic uidetur tres fuisse æolos:quos indifferéter poetæ uentorum deos seu omnes unũ uentorum deum nominant:huius Sisyphi sunt qui credant Vlyssem fuisse filium:ut ubi de eo dictum ẽ.Saxum autem sursum deducere & demum ad inferiora dimittere:dicit Macrobi.super somnio Scipionis intelligi debere eum inefficacibus laboriosisq; conatibus uitam terere:quod profecto prædonum est.

ℭDe Glauco filio Sisyphi qui genuit Bellerophontem. Cap. LVII.

Laucus ut in Iliade ait Home.filius fuit Sisyphi regis Ephyræ.ná i persona Glauci huius Glauci nepotis aduersus Diomedẽ pugnãtis apud troiá oẽm Genealogiá eiusdẽ Glauci dscribit ut seq̃t.

ℭDe Bellerophonte Glauci filio q genuit Laodamiá Isandrũ & Hyppolochũ. Cap. LVIII.

Ellerophon ut i prædicta Glauci oratione ad Diomedẽ:filius fuit Glauci prædicti.Fuit eqdem Bellerophon iste iuuenis inclyto decore cõspicuus & isignis:uirtutis eximiæ.Hunc regem Ephyræ fuisse dicit Homerus:qui a Prito rege argiuoꝝ regno priuatus:apud eum eo iubente diuertit. Cuius uxor Anthia seu secũdũ Lactãtium Stenobes formositate eius capta in suam compellauit libidinem:rénuentemq; : quod ei uim uoluisset inferre Prito accusauit.Qui indignatus cũ noluisset occidere eum:litteris in quibus iubebatur occidi:Ariobati socero suo deferendas tradidit illi.Bellerophon autem in Lyciam ueniens ab Ariobato ut moreretur ad occidendá Chymærá missus est.Erat enim Chymæra monstrũ:ut ubi supra de ea dictum est.Bellerophon autẽ equo pegaso sumpto euolauit ad illá atq; occidit. Inde cũ esset Ariobati aduersus solimissos bellũ:de uirtute Bellerophontis confidens:illũ misit in pugnam.Qui æq; solimissos expugnauit atq; fugauit. Tertio aduersus Amazonas insultantes in eũ:arma arripi iussit.Bellerophon autem superatas in terminos redire coegit.quæ cũ uidisset rex eius misertus est: & Achimenẽ filiam suá Anthiæ sororem ut dicit Lactantius dedit in coniugẽ cũ parte regni:ex qua ipe suscepit Isandrum Hyppolochũ & Laodamiá Stenobes aũt seu Anthia cũ rescisset eũ a patre honoratũ seipsam interemit.Et ut placet Seruio:ob hoc crimẽ Priti filiæ in insaniá deuenere.Ex eo uero quod hic fictum est:sic sentit Fulgentius. Dicit enim Bellerophontẽ quasi bulesertinta:qđ nos latine sapientiæ consultorẽ dicimus:qui libidinẽ spernit:idest anthiam. Anthion.n.græcæ cõtrarium latine dicitur.quæ anthia Priti cõiunx est:qa pritos pamphilia lingua sordidus dicitur:& cuius uxor libido nisi sordidi est?& bona cõsultatio:idest bellerophon qualẽ equũ sedet nisi pegasum?quasi pegasion.i.fontẽ æternum.Sapiẽtia enim bonæ cõsultationis æternus fons est. ideo pénatus quia mũdi naturam uniuersam celeri cogitationum theoria collustrat.Præterea Bellerophon chimæram occidit.Chimæra enim quasi chimæron:idest fluctuatio amoris q̃ tricipitẽ dicit Fulgen.& ideo tricipitẽ:quia tres amoris sint actus:hoc est incipe:perficere:& finire.Dum.n.amor nouiter uenit:ut leo feraliter iuadit.ꝙ capra in medio sit:uel fingatur:perfectio libidinis est:ea uidelicet causa ꝙ animal sit in libidinẽ ualde pronũ.At uero ꝙ postremo draco dicitur.qa post pfectionẽ uulnus det pœnitentiæ uenenũq; peccati &c.Sed quicq̃d dicat Fulgentius:hoc habet historia:chimærá montẽ esse Lyciæ in summitate flámas euomens.Demũ leones paululũ inferius inde alens:& postremo in radicibus serpentum abundans.quæ cum illum redderét ĩhabitabilẽ:& circũadiacentibus noxiũ.Bellerophon ut alibi dictum est : his nociuis sublatis habitabilẽ reddidit.Præterea uidet placere Plini.in lib.naturalis historiæ ab hoc prio equo uehi cõpertũ.

ℭDe Laodamia Bellerophontis filia & Sarpedonis matre. Cap. LIX.

l Aodamia filia fuit Bellerophontis & Achimenis coniugis eius.hæc autem cum uirgo formosa eet Ioui placuit:q cũ ea cõcubuit:& ut dicit Home.ex ea Sarpedonẽ peperit:q postea rex Lyciæ fuit.

ℭDe Isãdro Bellerophontis filio. Cap. LX.

Sander:ut Homerus scribit in iliade: filius fuit Bellerophontis & Achimenis.& cum esset bellũ inter lycios & Solimissos aduersus solimissos acriter pugnans occisus est.

ℭDe Hyppolocho Bellerophontis filio:qui genuit Glaucum. Cap. LXI.

h Yppolochus ut supra dicit Home.Bellerophontis fuit filius ex quo nil aliud recitat nisi ꝙ Glaucũ genuerit.

ℭDe Glauco Hyppolochi filio. Cap. LXII.

Laucus Hyppolochi fuit filius ut ipsemet in iliade interroganti Diomedi dicit. Nam cũ iste troianis uenisset adiutor:& die una aliquádiu aduersus diomedem pugnasset cũ eo tandem in colloquium uenit & inter alia qualiter a Sisypho per Glaucum: & per Bellerophontem & Hyppolochum natus sit : recitauit: ob quá recitationem memor factus Diomedes ueteris amicitiæ pdecessorum suorum secum cõuenit:ne amplius inuicem pugnam inirent.& hincinde datis sumpsitq; muneribus discesserunt:iste tamen Glaucus in prœlio postea occisus est.

ℭDe Creonte Sisyphi filio qui genuit Creusam. Cap. LXIII.

Reon rex fuit corithioꝝ & Sisyphi filius:ut Medeæ uerbis i tragœdia eiusdẽ Seneca poeta demõstrat dicẽs.Nõ ueniat unq̃ tam malus miseris dies.Qui ple fœda misceat plem inclytá Phœbi nepotes Sisyphi nepotibus &c.Credo hic itelligi creontẽ hunc Sisyphi latrõis fuisse filium: & ob id Medæa tanq̃ ex turpi genere pcreatos Sisyphi nepotes hic respuit filiis suis cõsanguineos futuros.

ℭDe Creusa creontis filia desponsata Iasoni. Cap. LXIIII.

Reusa ut satis pximo supra patet filia fuit Creontis corynthiorum regis:& despõsata Iasoni. quáobrem indignata Medæa cantaminibus suis ignem inextinguibilẽ scrineolo iclusit:illudq; firmatum tanq̃ iocale aliquod ad eius gratiam filiis promerendam eidem creusæ p filios paruulos misit:quæ cum uisura quid muneris mitteretur scrineolum aperuisset:euolauit ex illo ignis confe

stim:qui creusam regiãq; creontis exussit omnem:cum iam Medeæ filii præmoniti discessissent.

ℭDe Cephalo Aeoli filio qui genuit Hesperum. Cap. LXV.

CEphalus Aeoli fuit filius:ut de eo loquens carmen sonat Ouidii ubi dicit. Aspicit æolidem ignota ex arbore factã &c. Huic fuit uxor Pocris Ericthei regis filia. Eam tamen dicit Seruius Hyphili fuisse filium. fuit & hic ab aurora dilectus. quæ ut dicit Seruius: illi dedit canem uocatum Lelapam:& hastilia duo omnia quæ uellet cõtingentia:eo ꝙ uenationibus delectaretur:cui cum eius postularet amplexus: respondit Cephalus se iusiurandum habere cum coniuge mutuæ castitatis: Cui aurora castimoniam Pocris quæso transformatus experiaris. Qui cum se mercatorem finxisset & munera ingentia promisisset:eam in suum desiderium flexit:& turbatus se maritum confessus est. Ouidius uero dicit ꝙ cum Aurora Cephali uteretur amplexu.& hic nil præter Pocrim amaret ab Aurora indignante dictum. Siste tuas ingrate querelas Pocrim habe dixit: ꝙ si mea prouida mens est: Nõ habuisse uoles &cætera. Quibus auditis cœpit Cephalus de pudicitia cõiugis suspicari & experturus in mercatorem se transtulit:& domum ueniens suam cum omnia castitati congruentia cerneret a cœptis desistere uoluit. Tandem perseuerans in ꝓposito muneribus pactus est eius concubitum: quo facto se Cephalum demonstrauit. Pocris autem criminis conscia erubescẽs in syluas abiit & adhæsit Dianæ: cœpitq; una cũ ea uenari: cui Diana canẽ dedit: & iaculũ. porro cũ precibus ad se reuocasset Cephalus ab ea canem & iaculum habuit. Ipse autẽ uenationibus uacans more solito feruescente sole secedebat in umbras: auram refrigerii causa cantu uocans. Rusticus autem quidam nympham uocari putãs pocri rettulit: quæ zelo percita: ut uideret quænam esset quæ uocata accederet inter uirgulta uallis se abscondit. Et cum audisset cephalum blãda uoce Auram uocantem: mouit se paululum: ut uideret qđ uidisse noluisset. Cephalus uiso uirgultorum motu: feram ratus iniecit iaculũ: & in aduertens uulnerauit uxorem. quæ ulnis eius suscepta: orans ne Aura loco sui duceretur uxor a cephalo expirauit. Anselmus aũt uidetur credere hanc auram fuisse fœminam:& scribit cephalum ex ea suscepisse filiũ Hespeꝝ: quod & Theodontius arbitratur:& sic erit historia & non fictio quod narratur.

ℭDe Hespero Cephali filio. Cap. LXVI.

HEsperus alter a supiori filius fuit Cephali & auræ seu auroræ: ut dicit Anselmus: ubi de imagine mundi. de quo nomine excepto nil aliud reperitur.

ℭDe Athamãte Aeoli filio q genuit Phrixũ Hellẽ Learcũ & Mellicertem. Cap. LXVII.

AThamas rex filius fuit Aeoli: ut satis per Ouidium patet: ex quo talem historiã Seruius refert. Dicit enim ꝙ Athamas habuit Neiphilem uxorem: ex qua suscepit Phrixũ: & Hellem. Verum cũ isania liberi patris concitata in siluas abiisset. Athamas filiis eius Inoem Cadmi filiam superinduxit nouercam. Quæ uti nouercarum mos est: priuignis exitium machinata cum matronis egit: ut frumenta serenda corrumperent: quo peracto fames ualida subsecuta est. Tandem cum ad consulendum Apollinem misisset athamas: Ino eum: qui missus fuerat: dolose corrupit: egitq;: ut referret ab oraculo dictũ neyphilis filios ad famem auferendã ĩmolandos: quos & ipsa accusauerat: ꝙ frumenta incẽdissent: Athamas autem inuidiam plebis timens Phrixum & Hellem publice arbitrio cõmisit nouercæ: clam autem illis salutare cõcessit remedium: egitq; ut Phrixus aureũ abduceret arietẽ. Qui Iunonis nutu monitus una cũ Helle sorore sua illum conscẽdẽs mortem euitauit: & abiit. Inde supaddit Ouidius: Iunonem excitasse ab iferis furias in Athamantẽ: quæ uenientes in aulam: in qua forte tunc erat Athamas: eum colubribus iniectis in tantam deduxerunt insaniam: ut dũ uideret Inoem ad se uenientem cum duobus filiis Leenam illam crederet: & filios suos Leenæ catulos: quamobrem emisso clamore ingenti in eos irruit: & Learcũ ex filiis alterum ex ulnis matris excerptum totis uiribus illideret saxo. Quod Ino uidens territa cũ Melicerte filio altero fugiẽs se ex rupe quæ Leuchotea dicitur præcipitem dedit in mare. Quid tandẽ de Athamante factum sit nullum extat uestigium. Iunonem regnorum & diuitiaꝝ deã thebanis infestam sæpissime poetæ dicũt. propter crebram regum apud eos mutationem ex qua profecto populis mala consequuntur plurima. Verum quod ad athamãtem spectat dicit Barlaam Inonis odiũ in priuignos egisse: ut opere cuiusdam arietis nutritoris Phrixi Phrixus ipse cum sorore Helle cum omni ornatu regio: & thesauro aufugerent: quod ino dolens non tantum athamantem infestabat iurgiis ꝙ regnum spoliasset diuitiis: & plendore regio: sed omnes regni proceres in eum tanquam in regni desolatorem incenderat: quibus impulsus athamas: & in Inoem accensus. nõ in eam solum: sed & in filios: quos ex ea susceperat die quadam more furentis irruit: & secutum exinde est qđ supra dictum est.

ℭDe Phrixo & Helle filiis Athamantis qui Phrixus genuit Cythorum. Cap. LXVIII.

PHrixus & Helles filii fuere athamantis regis & Neiphilis in quos dum Ino nouerca machinaretmortem: ipsique: ut dicit Lactantius per insulam ferrentur incerti: eis a matre aries aurei uelleris apparatus est: Seruius autem supra dixit a patre: eaque iubente illum conscenderunt ambo colchos usque petituri salutem. Quos cum per mare deferret aries: contigit: ut helles perterrita caderet in pontum: & confestim a uertigine raperetur aquarum ex quo secutum est: ut æternũ illi cognomen ponto imponeret. Nam ab ea demersa de cætero semper Hellespontus illa maris particula in qua periit appellata est. Phrixus autem incolumis deuenit ad Oetham colchorum regem: & cum ab eo comiter fuisset susceptus: iuxta matris imperium arietem sacrauit superis. Alii Marti tantum consecratum uolunt. Et ut scribit Pomponius mella iuxta phasis fluminis hostia oppidum a Themistagora millesio conditum est & phasim denominatum: penes quod Phrixi templum: & lucus fuit nobilis aurei uelleris ariete. Phrixo tandem Oeta filiam dedit in coniugem puto ego calciopem: Verum cum oraculo dicente audisset ut sibi caueret ab

Aeoli prole:sciretq; Phrixum Aeoli nepotem:esto illi filiam in coniugem dedisset: & iam Phrixus ex ea filios suscepisset:sibi magis timens:q̃ genero parceret ad euitandum periculum illi pronunciatum Phrixum interfecit incautum. Quod autem hic fabulosum uidetur:& si supra secundum opinionem Barlaæ expositum sit:libet aliorum sensum apponere. Sunt ergo qui dicant Phrixo & Helli nauem ad fugam fuisse paratam cui aureus aries esset insigne. Eusebius autem dicit a palefato affirmari arietem uocatum fuisse nutritorem:per quem a nouercalibus insidiis liberati sunt. Sed quid ergo diis seu Marti consecratum fuit a Phrixo si nauis tātum aut aries nutritor fuit? Ego autem quod dicit Barlaam aut uerum:aut ueritati ꝓximum reor. & ꝙ a matre sit illi aries apparatus sic potest intelligi. Diximus enim supra eam nō mortuam: sed in siluas aufugisse:quæ uiuens potuit tanq̃ conscia filio reuelasse thesauri locum & sic arietem aureū præparasse. Marti autem ideo consecratus est aries:ut intelligamus reges consecrare thesauros & seruare ut eis opitulantibus uolentes bellum possint inferre:aut a se instante opportunitate repellere. Scribit insuper Eusebius hoc secūdum quosdam fuisse regnante athenis Erictheo:argis uero Abante anno mundi.iii.Mil.dccc.xx. Secundum autem alios regnante argis Prito:anno uero mundi.iii.Mil.dccc.xliii.

¶ De Cythoro Phrixi filio. Cap. LXIX.

Ythorus filius fuit Phrixi:ut in cosmographia testatur Pomponius. Dicit enim circa partheniū amnem inter alias esse Cythosorum ciuitatem a Cythoro Phrixi filio positā. hic cum aliis Phrixi filiis.ut dicit Lactātius:Phrixo occiso:intrauit mare:ut ad Athamantem auum aufugeret:sed naufragio uexatus ab Esone Iasonis patre:una cum fratribus susceptus est: nomina tamen fratrū non uidimus.

¶ De Learco & Melicerte filiis Athamantis. Cap. LXX.

Earcus & Melicertes filii fuere Athamantis:ex Inone cadmi filia:ut supra dictum est. Hi tamen: ut præmonstrauimus paruuli periere. Nam Learcus saxo illisus a ꝓatre obiit. Melicertes autem cum se una cum eo Ino mater dedisset in undas absortus est. Aiunt tamen uenerem misertam eorum orasse Neptunum ut numero deorum maris illos iungeret:quod factū est:& ob id Ino leucothoe uocata est:a rupe ex qua se deiecit in mare. Latine tamen amatuta dicitur. Melicertes uero palemon dictus est:qui latine sonat portunus:& ueneratione præcipua templis & sacris ritu deorum culti fuere iam dudum. Seruius autem dicit Melicertem a boetia nauigio ithismos adiisse:eumq; demum ab æthiope rege susceptum:& ithismia sacra quæ in honorem Neptuni celebrabantur facta melicerthia. & hinc est ꝙ a Neptuno numero deorum ascripti sunt. Theodontius addit causam dicens ꝙ cum Ino forma ualeret: & ætate: & Melicertes speciosissimus fuisset puer:& fugientes nauigio deuenissent ad sisyphum qui & æthiops a nonnullis uocatus est:ipsum æthiopem in libidinem pronum eorum abusum fuisse concubitu:& in præmium eius eos maris fecisse deos:& sic apparet Venerē pro eis interpellasse. & alibi dicit idem Theodontius æthiopem illos profugos portui præfecisse:eisq; in quotidianos sumptus prouentus omnes ex portu dedisse & hic illis nomina immutata.

¶ Cur auctor Alexandrū Macedonem & Scipionē africanū inter Iouis filios non apponat. Cap. LXXI.

Oteram si placuisset tam amplissimæ tertii Iouis proli duos illustres addere uiros Alexandrum scilicet Macedonē asiæ domitorem & Publium Cornelium Scipionem:cui concessum est & hispanias ab afris occupatas recuperare:& ipsos afros Romanis subigere. Verum:quoniam iam horum æuo in desuetudinem abiisse uidetur stultitia uetus:illa qua gloriabantur insignes fictionibus generi deoꝝ ascribi:& illa aduenerant sæcula:in quibus per uirtutem claritas quæreretur:hac exculisse illos fictione potius q̃ splendor uideretur ridiculum:omittendos censui. Præterea quod ambitione quærit atq; fraude:aut taciturnitate respuitur.nō satis iuste conceditur. Passus enim primo Alexander est fabulari Iouem anguis in speciem cum olympiade matre mixtum & se genitum ex concubitu illo: inde iam nō contentus titulorum multiplicium:quos fortuna audaciæ suæ fauens splēdori addiderat suo:& quod satis uulgi fabula non uidebatur quæsitum:fraude Iouem in patrem sibi quærere conatus est: sacerdotibus ad hoc amonis libyci subornatis. O insipidum inclyti iuuenis desideriū:malle potius se adulterio q̃ ex connubio genitum:malle matrem habere incestuosam potiusq̃ pudicam:malle draconis se filium credi q̃ Philippi clarissimi regis:& potius spurium q̃ legitimum arbitrari. O mortalium mentium:non solum inanis:sed detestanda gloria:is qui continue in oculis amicorum patiebatur mortalia per mendaciorum fascinationes ab eisdem se immortalem existimari cupiebat insipide. Sed quid tandem? hanc ob causam reiicitur merito:ne fraude gaudeat qui uirtute poterat laudari. Scipio autem & si murmure uulgi diceretur a Ioue in speciem serpentis in cubiculo matris uersato genitus:& ob id:& quoniam noctu eunti in capitolium nunquam latrarent canes occurrentes:& eius operantibus meritis uideretur augeri fabulæ fides:& si non negauerit cum sapientissimus esset confiteri nunq̃ uoluit:quamobrem cum friuolo honori tacite renunciasse uideatur: non est meum illum eidem expresse concedere. Et sic cum nusquam alios iouis comperierim filios uel nepotes: & sibi fecerit prosapia finem:ego æque libello conficiam.

¶Genealogiæ deorum gentilium Ioannis Boccatii de Certaldo. Liber.xiiii.in quo auctor obiurgationibus respondens in hostes poetici nominis inuehit. Prohœmium.

Rci domos opacas & cælo remotissimas animarum sontium sedes:esto tituban ti gradu. Diuina tamen luce præuia:perambulauimus: & maris amplissimi nõ solum scabrosa littora: quinimmo & insulas uario sub sole iacentes idefessa nauigatione per circuitum quæsiuimus omnes:ac ĩsuper eius profũdissimos gurgites: adeo perspicaci quadam indagatione sulcauimus: ut Neptuni cæruleas ædes:atq; prothei senis:& nympharum choros:& thalamos ac etiam eiusdẽ pelagi beluas:& agmĩa piscium:& fluminum uiderimus capita. post hæc & urbes pclaras:& umbrosa nemora:syluas inuias:celsos montes:& lubricas ualles: atq; abscondita rupibus antra. Necnon & æquora tractu lõgissima:ac similitudines ipso horrendas nomine peragrauimus. Et quasi sumptis Dædali pennis audaci quodam uolatu in cælum usq; meditatiõe delati: Iouis aureum tronum: Solis auream domum: deorum atria: templa ingentia gemmis & auro conspicua:& cõsistorium superum mira luce splendidum:atq; uenerabile:& siderum claritates perpetuas:& eorum flexus:atq; reflexus & admirabili compositos motus perspeximus ordine:& undiq; clementissime rex iuxta promissum ueteris naufragii prout concessum est desuper fragmenta collegimus: & in unum corpus qualecunq; sit pro uiribus ingenii nostri redegimus: adeo ut a demogorgone: quem primum deorum omnium errantes prisci dixere initio sumpto per eiusdem successiones ordinate ad extremũ usq; Iouis tertii filium æolum: eiusq; æoli Athamantem & athamantis learcum & Melicertem filios deduximus omni diligentia adhibita:ut tuum impleretur desiderium. At inde ne in aliquo tuis uotis uideretur omissum: aut quos comperimus ex antiquis: aut quos mea sententia approbaui fictionibus cunctis sensus apposuimus: ut ipse præstante deo uisurus es. Quibus sic peractis: quasi in quæsitam a principio stationem seu sinum uenerimus: suadebat quietis desiderium: ut in littus ex nauigio prosilirem: & sacro gratiarum deo exhibitori rite peracto laborum uictrici Cymbæ lauros apponere: & inde in exoptatum ocium ire. Attamen consilium longe probabilius menti desuper infudit deus. Monemur enim auctoritate prudentum:ut ex præteritis quid futurum sit:coniectura prænoscamus. Agitari quippe procellis infestis:nõnunquã in perniciem usq; nisi præmunita sint:permaxima etiam cõsueuere nauigia:quid ergo nauiculæ futurum arbitrandum est: si medio in salo soluta:& absq; gubernatore linquatur? Nõ ergo adhuc paruus superest labor. Proris quippe alliganda est continenti:& anchoris fundanda ualidis:ac etiam quibus possumus tegenda tutamẽtis est:ne ab ignitis strepentis ætheris fulminibus exuratur:seu ab ibribus mixtis grandine diluatur:aut a stridulo aquilone turbido austro:furenti euro libyco:aliisq; nullo perflãtibus ordine scopulo: aut littori illidatur:uel forsan ab undis fluctuantibus absorbeatur & pereat. Quam sudore plurimo per eurypos & sonantia saxa per maris æstus:& mille pericula incolumem itineris in finem usq; deduximus. Quæ quidem tunc peregisse reor:dum obiecta iamdudum:aut obiicienda in poesim & poemata ab hostibus poetici nominis rationibus ueris retudero. Noui equidem & memini:quot & quæ ignari iam dixerint non habentes in contrarium responsorem. Et hinc dum hoc perlegent opus inuidia infestante:quid in poetas:& quid in me dicturi sunt:satis percipio. Labori igitur huic extremo:qui duobus aliis uoluminibus terminabitur auxilium desuper fundat:qui rerum omnium Alpha & O. principium est & finis.

¶Alloquitur auctor regem. Cap. I.

VEniet opitulante Iesu christo:quoniam sic mihi propositum est:rex illustris opus non anteq̃ alibi gradum flectat in sacras celsitudinis tuæ manus:ut cuius iussu factum ẽ: se primo illius exponat iudicio:& eidẽ pro uiribus præstet obsequium. Quod postq̃ benigne susceptũ conspexeris: rõne & sublimi ingenio tuo partes eius quascunq; discusseris: miraberis q̃ in tam protensum uolumen postulatum tuæ claritatis euaserit:quãtũcunq; ob librorum penuriam multis in locis non satis integrum putem:& forsan legens latentes nuper sub rudi cortice sensus nunc productos in lucem non aliter q̃ si ex igneo globo recentes scaturire latices uideas mirabundus aspicies:teq; ipsum modesta quadam delectatiõe laudabis:q̃ iam dudum de poetis uera arbitratus sis:eos scilicet non fabulosos fuisse simpliciter homines:ut inuidi quidam uolunt. Sed eruditissimos quidem atq; diuino quodam animo:& artificio præditos. Verum collectis omnibus qualis de opere toto una futura existimatio sit non satis certum habeo. Hoc tamẽ mecum cogito te de corpore & mẽbris sola agente iustitia sanam & integram laturam sñiam:ac etiam opinor:quia minus apta regia caritate tua redargues:& cõmendabis:quæ laudanda comperies. Magnũ quippe immo maximũ hoc mihi erit:& iam spe ipsa lætor & gaudeo. Cæterum cum uisum iam illud in amicorum manus uisendum tradideris:& tua licentia prodibit in mediũ:reor non æqua sic ab omnibus ponderabitur lance: nec nouum hoc erit sub sole. Trahit sua quemq; uoluptas. Præterea liuor edax lœtalis uiuentiũ pestis adeo occupauit a primæuo hominũ pectora:ut rarissima eo exurente æqua in quem mauis præstentur iudicia. Quã ob causam in eũ surgent rabido latratu plurimi:& quas cõperient partes minus acri soliditate firmatas:morsu impio auferent & discerpent. Aduersus quos:quoq; ex ueteri more iam uerba & obiectiones ariolorum:ut iam dixi ne longus labor resoluatur facile:& ignitis agentibus spiculis euolet in cinerem & fauillam: opportunis responsionibus occurram necesse est. Oro tamen:ut & ipse rex optime:cui laboraui diu:una mecum generosum pectus opponas:securus si feceris hostes laboris nostri tanq̃ fumus in auras euanescent.

Pauca aduersus ignaros. Cap. II.

Oncurrent: ut fit: ad spectaculum noui operis non solum uulgus ineptum: sed & eruditi homines conuenient: & postquã undiq; prospectauerint: non dubitem quin aliqui uiri sint probitate uenerabiles & integræ mentis atq; scientiæ: qui tua sequentes uestigia commendanda laudabunt: & affectione quadam sacra minus probanda redarguent. Quibus ego benedicere: gratias agere: obsequium præstare: & eorum tenebor collaudare iusticiam. Sed longe numerosior multitudo corona in circuitu facta in rimas minus bene cõpacti operis: & q̃scunq; mẽdas: si quæ erũt: ĩpinget oculos auidior uidisse quid mordeat: q̃ inuenisse quid probet. Aduersus hos mihi superest bellum: mihi arma sumenda sunt: & melioribus rationibus ut conculcem necesse est. Sane non in totum simul agmen. Nam circumuentus forsan opprimerer facile: sed distinctis aciebus: ut assuescant certamini manus: & paulatim conterantur hostes. in debilibus primo corripienda sunt iacula. Sunt hi: ut reliquum sinamus uulgus: homines quidam insani: q; bus tanta loquacitas est: & detestabilis arrogantia: aut aduersus omnia quorumcunq; probatissimorum hominum præsumant clamoribus ferre sententiam: eos floccifacere uilipendere: & si queant turpi dãnare sermone. qui postquã boatu sonoro: quasi maximum suum prædicent decus se idiotas confessi sunt: ueluti nil amplius; in suam ignauiam inici possit: summum bonum commessationibus: libidinibus: & inerti ocio uacare existimantes in ganeis atq; lupanaribus spumantia uino præ se tenentes pocula. Et externa eructantes crapula eruditorum hominum uigilias: meditatiões: & studia: honestosq; labores: & modestiam spurcido ore damnare: & suis obscænitatibus fœdere conantur: ex quo fiet: ut hoc uiso opere ridentes dicant. O insipidus homo: quantum dulcissimæ quietis: quantum temporis optimi perdidit: quantum friuoli laboris impẽdit: quot membranas amisit: & in cassum uersiculos exarauit? Nonne satius fuerat amasse: potasse: dormisse: & tam grande tẽpus uoluptatibus tribuisse: q̃ has scripsisse nugas? Profecto qui se prudentes haberi uolũt stultissimum genus hominum est. Nam perdito lucubrationibus tempore: antequã unam diem lætam sentiant damnando probanda in mortem concidunt æquã cunctis. O sanum. O uenerabile iudicem: ex lenonum bachanalibus: ex senatu gnatonicorum: ex ganeis mandurcorum atq; bibionum: & ex meretricantium emissum fornicibus. Sed quid multa? Horum ergo uituperationes illustrium uirorum splendidas laudes arbitror: cũ turpitudinis participem a turpibus laudatum existimem. Vadant ergo tales: & cauponibus: lanistis: cætariis: atq; meretriculis gannientes applaudant: & somno uinoq; marcentes suas illis laudes ingerant: & sapiẽtes uiros eorumq; labores in sua luce permittant. Cum nil ignaro indecentius homine: nil indocto fastidiosius ante quidem diem miserum atq; caducum mortalitatis suæ corpus infœlicis animæ fecere sepulchrũ. Hi qppe tam fœtida olent infamia: ut rudentes asinos: grunientes: sues: mugientesq; boues: sapientes possint cum patientia audire: eos audire non possunt. Eant iterum tales & uentri deseruiant: & ne dum alios repræhendere: sed apparere: si quando sobrii sunt in conuentu hominum erubescant.

Aduersus eos qui cum non sint sapientes cupiunt apparere. Cap. III.

Rospectabit: & hoc opus species hominum altera moribus forte minus redarguenda priore: sed prudentia non maior: & hi sunt qui ante uisum scholarum limen: quia quandoq; philosophorum quorundam audiuere nomina putant se philosophos esse: seu si non putent ut ab aliis credantur exoptant: & quadam ficta grauitate uerborum: & morum ponderositate uisis aliquando nonnullis libellis uulgarium: non nisi de apicibus rerum uerba faciant: & ut estimẽtur quod cupiunt apud eruditissimos uiros uersantur mouentes persæpe de sublimioribus dubia: utputa qualiter tribus personis una tantum sit deitas: uel nunquid deus possit sibi similem facere: aut cur non per mille millia sæculorum creauerit deus orbem: q̃ fecerit & huiusmodi. Et dum responsa prudentum percipiunt factis quibusdam ratiunculis friuolis in contrarium: & auditis doctorum replicationibus atq; conclusionibus quasi non satis illis satisfactum sit: quatientes si uideant paululũ caput & torquentes cũ cachinno faciem & circũstãtes ẽt intuẽtes nõ aliter q̃ si indulgeãt reuerẽtiæ respõdentis ꝑtereũt. Et tandẽ qa ex ore ꝓbatissimoꝝ hoĩum itellectus eoꝝ tenuit: & remissus excepit: seruauitq; memoria apud mulierculaꝝ textrinas seu potius si præstet in triuiis ignaro ascultante popelo uti ipsum deũ cõsuluerint post longũ suspiriũ blacterantes emittunt uolẽtes ex hoc percipi ꝙ non absq; labore plurimo quod dixerint ingenio & speculatiõe sua ex penetralibus diuinæ mentis euulsum sit: & ut omnino insipidis sapientes appareant: ampliatis sermonibus non tamen eodem uerborum contextu: quinimmo nunc huc nunc illuc per uarias materias saltitantes: nec de aliqua concludentes sed se auditoresq; implicantes suos seu plenissime liberales artes nouerint: quarum persæpe nomina non nouerunt. Priscianum: Aristotelem: Ciceronem: Aristarcum: Euclidem atq; Ptolemæum: aliosq; circa hos insignes uiros stomacosa quadam dicacitate neglexisse demonstrant se tractos aientes ad sublimiora theologiæ dulcedine. Sic & de moribus hominum: & de gestis heroum: ac de sacris legibus & ĩstitutis legũq; latoribus. Et si quando contingat poesis: aut poetarum intrare colloquium: tanto cum fastidio illos: & poemata uti ite gre uiderint omnia: & despicienda cognouerint damnant: uituperant: floccifaciunt: & a se eiicere ostendunt: ut uix tolerare possint: etiam imprudentes & balbutiẽtes aiunt Musas: heliconam castalium fontem: & Phœbi nemus: & huiusmodi delyrantium hominum nugas esse: & puerorum ad grammaticam esse prælu dia. Ex quibus fatuitatibus iam satis scio quid monstrum istud spectãtes in me: quid in opus meum quid in poetas dicturi sint. Veꝝ reor hoꝝ uecordiæ cõpatiendũ potius q̃ rõnibus insistendũ. Nã cũ seipsos nõ ĩtelligãt: lõge minus alios ĩtellecturi sunt: ignari sunt & luce ueritatis carẽtes: sensualitate duce se trahi pmittũt: qbus charitate mea nõ eoꝝ merito dixisse uelim: ut alienis omissis officiis exerceãt sua. Et si hac gloriæ cupiditate agitantur: ut sapientes existiment scholas itrent: audiant ꝑceptores: libros euoluant: uigilent atq; discãt: & pa-

lestras disputantium solertes uisitent: memores ne festini in doctoratum euolent pictagorici instituti: quo cauebatur: ne quis scholas eius intrans loquuturus de philosophis hos aperiret antequã per quinquennium audiisset. Quod cum laudabiliter fecerint: & in bene meritum titulum uenerint: si libet in medium prodeant: prædicent: disputent: redarguant: & castigent: atq; acri spiritu suis redargutoribus instent. Aliter autem fecisse non ostentatio sapientiæ sed dementiæ est.

¶Quædã in iurisperitos paucis de paupertate laudibus imixtis. Cap. IIII.

SVnt insup hoĩes qdã toga aureis bullis & ornatu fere regio isignes nec minus incessu & morũ grauitate atq; oris facũdia spectabiles: magnis postergati cliento℞ caterauis & ingẽti auctoritate cõspicui. Hi qdẽ sunt clarissimi legũ præceptores: & tribunaliũ præsides: a quibus si rite exerceant̃ iura: frenant̃ hoĩum illecebres mores: extollit̃ innocẽtia: & qđ suũ ẽ unicuiq; poscẽti cõcedit̃: qbus reipu. neruus nõ solũ in suis uiribus seruatur: sed penni iusticia auget̃ in melius. Venerabiles ergo & p̃cipuo honore dignissimi sunt. Sane quãtũcũq; alio℞ purgent sua prudẽtia notas: una tamẽ labe fere polluti sũt oẽs: auri cupiditate laborant: nec aliqd seu aliquẽ laude dignũ putant: ni fulgeat auro. hos ego ueturos existimo cum reliquis: ut prospectent: nunquid operi nostro aliquid criminis possint suis inferre legibus. Nec me fallit si morem sequentur ueterem quid obiecturi sint. Consueuere quidem relictis rostris & prætoria exeũtes: & potissime dum curis paululum soluti in conuentũ amico℞ ueniunt: sit contingat inter loquendũ fieri mẽtio poeta℞ illos extollere laudibus: quoniã eruditissimi atq; eloquentissimi fuere uiri. tandem post multa absconditũ sub melle uenenũ non lætale tamẽ emittunt. Dicũtq; eos parũ fuisse prudentes inquantum tempus omne terentes facultatẽ secuti sunt: ex qua post longos labores nullæ consequũtur opes: supaddentes ob hoc pauperrimos homines fuisse poetas: nullo splendore spectabiles: nullis diuitiis: nullo famulatu insignes: uolentes ex his intelligi. qa non diuites fuere: nullius p̃cii eo℞ existimãda sit facultas. Quæ qdẽ uerba una cum abscõdita cõclusiõe facile audientiũ aĩos itrant: cum oẽs in auaritiã proni simus: & stulta credulitate arbitremur summũ bonũ possidere diuitias. Hac ergo ipulsi peste autumo si laborem inspexerint nostrũ: eos post multa dicturos opus. s. pulchrũ: sed supuacaneũ: & inutilẽ sudorẽ meũ: eo q̃ minime tendat quo cæterorũ mortaliũ labores intẽdunt: & sic non solũ aduersum me apparebit dixisse sñiam: sed ex consequentia quadã tanq̃ summũ & detestabile malũ: una cũ opere poetas cum paupertate dãnasse uidebunt̃. Pia quippe & humanitati cõformis atq; opinioni uulgari hæc uidet̃ obiectio: & gratiarũ actione dignissima: dũmodo ex fonte caritatis exundaret in mediũ. Ve℞ quoniã ex offuscato appetitus inepti iudicio sumit originẽ. ridenda est atq; abiicienda: & eo℞ prurigini cõpatiendũ. Et quoniã dignitati taliũ insup deferendũ est: ne se postergatos existiment obiectionẽ eo℞ uerbis amplioribus in suos ortus uertendã puto. Cõfitebor ergo spõte qđ dictũ est poesim nullas afferre substantias: & poetas pauperes fuisse: si paupes dici debent qui ultro spreuere diuitias. Stolidos aũt fuisse nõ cõfitebor: eo q̃ poesis studiũ sequuti sunt: cũ prudentissimos arbitrarer: si ue℞ deũ catholice cognouissent: & nũc reassumendo: ne confessione mea tã ultronea uidear absolute obiectoribus tanq̃ uictoribus areã liquisse certaminis & obiectionẽ primã deducamus in mediũ. Dicunt ergo splendidi legum interpraetes insignes poesim nullas afferre diuitias: uolentes ob id: ut satis percipi potest: eam ab imitandis excludere: quasi nullius inter scientias reliquas sit momẽti. Equidẽ ut iterato dixerim: certũ est poesim nullas afferre diuitias: non tamen assentio: ut isti uolunt: hoc ignobilitate contingere. Ve℞ quia speculatiua℞ disciplina℞ non sit officium tale: aut intentũ: sed mechanicorũ artificum seu fœnerato℞: quo℞ in hunc finem oĩs tendit intentio: qui ut cito ueniat nil gratis penitus operant̃. Sic & causidici qui hinc ex delictis hoĩum: inde ex legũ peritia sibi officinas construunt: in quibus uenalis linguæ maleo nũmismata cudunt: & aurũ ex misero℞ lachrymis uerbositate conficiunt: qđ poesis generosæ memor originis oĩno abhorret: & renuit: ex quo si dãnanda aut paruipendenda est: nullius una secũ precii erit physica re℞ magistra: & cuius opere entium cãs discimus. Nullius æque theologia: cuius demõstrationibus rite deum cognoscimus: quibus nullũ unq̃ quærendi thesauros fuisse studiũ audiui. Si nesciunt isti: poesis maioribus uacat. Nã cũ cælos inhabitet diuinis imixta consiliis pauco℞ hoĩum mentes ex alto in desideriũ æterni noĩs mouet: & sua pulchritudine in sublimes cogitationes impellit: tractisq; inuentiones peregrinas ostendit: atq; ex ingeniis ægregiis sermones exquisitos emittit. Et si quando placidis uocata præcibus e sublimi sede descendit in terras sacris comitata musis: nõ celsa regum palatia: nõ moles deliciosõ℞: domos exqrit habitatura. Verum antra atq; prærupta mentiũ: umbras nemo℞: fontes argenteos: secessusq; studentium: quantũcunq; pauperrimos: & luce peritura uacuos itrat & incolit: quod alibi forsan plenius ostendetur exigente materia: & sic cum ætherea sit: atq; perennis nullũ sibi cũ perituris cõmerciũ est: splendoresq; manu factos tanq̃ futiles & inanes paruifacit: & renuit de suis contenta bonis non curat aggregare diuitias. Post hæc ex iam dicta positione subnectunt minus prudentes fuisse poetas: qui tale secuti sunt dogma: ex quo nullæ sequacibus consequantur opes. Quibus ut responsum sit: reor plurimum prudentis opus circa eligenda consistere: & ideo hos conuenire uelim: quis in eligendo prudẽtior sit habẽdus merito: iuridicus: an poeta. Aedepol prudentius actum puto elegisse trahentem ad sublimia mentem: q̃ ad terrestria deprimentem: stabilem: q̃ casuram: quæ longæuum bonum præstet: q̃ quæ breuissimum exhibet. Elegere poetæ scientiam inter sydera: inter deorum sedes: ornatusq; cælestes suos continua meditatione trahentẽ. Nunqd hoc ue℞ sit testimoniũ reddant ipsa uatũ poemata ipulsu trahentis eleganti stilo poeta℞ descripta calamo. Causidici uero legũ facultatẽ secuti sola scripto℞ ualent memoria: non ex ingenio sed ex litteris legumlatorũ iura reddẽtes: nec putandũ est ut satis uideri potest: eos insistere circa excelsa: aut semota naturæ: utputa nunqd recta an trãsuersa uia sol ab idis petat hispanos: qnimo nunqd hæreditario iure an emphitheotico uel p̃cario Titius uel Sẽpronius occupet agellũ: nunqd certum debitum: aut usuarium

dicendum sit. Nunquid ardens fœmina solui possit a frigido uiro. magna sunt & ægregia hæc: & ex gremio
naturæ sublata. Præterea poesis quã ueteres prælegere poetæ stabilis est: & fixa scientia eternis fundata atq; so
lidata principiis: ubiq; & omni tempore eadẽ: nec ullis unq̃ cõcussa motibus. Leges aũt nõ sic: non æquo iure
uiuit cũ æthyope sauromata. Nõ eadẽ legũ auctoritas bello laborantibus atq; læta pace qetis: necnõ augẽt se
pe minuũt: quæ plurimũ potestatis istituta municipalia legibus: cõstitutionesq; regnoꝝ facit illas in dictum
iusticiũ mutas. Senescunt et & moriunt̃ aliq̃do. Nã nonnullæ iãdudũ in ꝓcio fuere pmaximo: quæ æuo nr̃o:
aut neglectæ sunt: aut oĩo abolitæ: & sic nõ idem semp sunt: ut cõperta poesis: ex q̃bus ne plura dicã satis pa
tet facultatẽ legũ: nõ scientiã esse dicendã. Et quã præsit scientia facultati: prudentes nouerũt tã ueteres q̃ mo
derni. Insup longæuũ bonũ præstat imitatoribus poesis: si bonũ dicendũ est: q̃d oẽs optare uidemur uitã. s. fa
ma saltem: si nõ detur aliter in longæuũ æuum deducere. Nã ut liquido constat: fere ĩmortalia sunt: cũ noĩe
cõponentis carmina poetaꝝ. Iuristæ uero & si paululũ splendeant uestibus: sæpissime morit̃ cũ corpore no
men. Breue est ualuisse per sæculũ: si secula numerent̃ Homeri. Et ut in optatũ ueniã nulli uidebit̃ dubium
erudito prudẽter elegisse poetas: ubi minus iurisperiti in electione fuere prudẽtes insipientes effecti: dũ q̃d
suũ est uitiũ conant̃ in ĩmeritos retorquære. Pauperrimos fuisse poetas ex eodem: quo supra fonte haurien
tes pleno effundũt ore: & potissime cũ ipsi sint doctissimi legistæ: quasi infamis & detestabilis sit paupertas.
Manifestum est equidem iurisperitos: ex lachrymis alienis: ex erũnis: & alienis periculis: & persæpe miseriis:
ut dictum est: auri iam multum cõflasse: & ide palliatos: fimbriatos: uaria tectos pelle: aureis coruscos clauis
lõga post tergũ clientũ comitate caterua: cũ sic mortaliũ uelit demẽtia incedẽtes. Sic poetas: non ignauia sua:
sed ĩnocentia: & q̃a uolũt paupes fuisse negari nõ põt: sed ꝙ isti minime uolũt spectabiles ĩsigni atq; penni cla
ritate fuere: q̃d exẽplis ostẽdisse nõ erit difficile. Certũ habemus Homeꝝ adeo inopẽ extitisse: ut nõ esset il
li luminibus capto unde sumptus puero duci posset ĩpendere. Sed expecta pauxillum: & uidebis nunq̃d hæc
fuerit ornata paupertas. Supato Dario potẽtissimo atq; ditissimo persaꝝ rege ab Alexandro macedone eius in
mediũ uenere iocalia: inter quæ capsula aurea cõperta est artificio & ornatu præciosissima. Hæc tã regis q̃ ꝓ
cerum consensu unanimi non Alexandri iocalibus: sed Homeri uoluminibus seruata est. Quis unq̃ tã splen
didus phaleratis iuristis honor ĩpensus est? Sarsinate bonoꝝ fortunæ Plauto pauperior nemo fuit: ægestate
quippe: ut honestate uentrem pasceret: ad molas manuarias precio fatigabat̃ die. noctes in cõponẽdis comœ
diis ducebat insomnes: quaꝝ numerositas & artificiũ egit: ut laurea uictoꝝ atq; triũphantiũ imperatoꝝ insi
gne ꝓcipuũ nõ paruipẽderet eius q̃tũcunq; pauperis ambire comas: cuius odor & uiriditas in eius nominis
decus perseuerat usq; in hodiernum: ubi legum interpræatum birreta auro non prohibente mures & tineæ cõ
sumpsere. Ennio insuper brundusino homini clarissimo tamen uati adeo tenues fuere substantiæ: ut in auen
tino unius tantum ancillulæ contentaretur obsequio: cuius seruitoꝝ penuria honorum abundantia restaura
ta est: ex quibus cum de se famosissimus homo sit unum tantum apposuisse mihi sufficit. Huius enim cum
diem clausisset corpus: Scipiones: quorum fuerat amicitia usus: suo sepeliri sepulchro uoluere. Nõ aspernan
tes brondusini hominis cineres Corneliorum misceri cineribus. Præterea quis maronem Virgilium paupe
rem & lutifiguli filium non audiuit? Fuit illi nõ amplius in bonis q̃ patruis agellus unus apud uicum anden:
cui dicunt pietola hodierni: haud longe Mantuam non absq; litigio possessus: cuius agentibus studiorũ meri
tis Octauiani Cæsaris orbi toto præsidentis amicitia usus est: a quo cum iussisset moriens æneida igne crema
ri: ut seruaretur poema ægregium: omnis legum auctoritas pedibus calcata est: & elegãti carmine iussum ser
uari coliq;. Quis præcor legistarum quantũcũq; splendentiũ indicis lapillis & auro honor tam magnificus a
tam glorioso principe ĩpensus est? Veniebant insuper plurimi læta paupertate: & honoribus æquis cõspicui.
Sed exemplis finis imponendus est. Cum tam his: q̃ præmonstratis rationibus satis ostendisse arbitror poe
tas prudentes: & quantuncunq; pauperes splendidos etiam fuisse: eosq; perenni uiuere fama: ubi causidicoꝝ
opes & nomina tanquã fumus in auras abiere: nec non eisdem rationibus demonstrasse opus hoc si ualẽt poe
mata minime superuacaneum esse: nec sudores meos friuolos componendo. Nunc autem post hæc libet pau
lulum exire limen: si forte queam obloquentium in paupertatem frenare impetum. Est igitur paupertas quã
multi fugiunt tanq̃ importabile malum: ut uulgo placet: caducorum bonorum paucitas. Esto ego existimem
eam animi ægritudinẽ fore: qua & abundantes persæpe laborant. Prima quippe: si desiderio careat augendi:
placida atq; optabilis est: & eius infinita sunt cõmoda. Secunda uero pacis & quietis est hostis misere crucians
mentes: quibus inhabitat. Prima poetarum fuit quos isti pauperes uolunt: eis quippe dũmodo esset quod ui
tæ sufficeret satis erat. Hac enim duce libertatẽ uolentes consequimur animi tranquillitatẽ: & cũ his laudabi
le ociũ: q̃bus mediis uiuentes in terris gustamus cælestia. hæc in solido sita ẽ: nec fortunæ mundana uersantis
minas aut iacula timet: fulminet æther desuper: concutiat uentoꝝ ĩpetuosa rabies orbẽ: inundent cãpos ĩbres
assidui. Diluant flumina: sonet classicũ: tumultuosa oriantur bella. Discurrant ꝓdones undiq;. Hæc ruinas ri
dens & ĩcendia dulci securitate lætat̃. Hæc oraculo Apollinis in ꝑsona Aglai sophidii parui possessoris agelli
thesauris Gygis regis prælata est. Hac delectati poetæ ornare uirtutibus animũ: meditationibus uacare cæle
stium: altisonis carminibus poemata texere: & nomen sibi perpetuum quærere potuere. Hac delectatus Dio
genes sui æui splendidissimus Cynicorum princeps diuitias: quarum abundãtissimus erat: omnes potuit lar
giri uolentibus atq; largitus est. Doliumq; quasi uersatilem domum quã palatia habitare maluit: & lactucas
siluestres suis lotas manibus manducare: q̃ Dionysio adulari: ut tuccetis uteretur regiis. Hæc uoluntaria re
rum abiectio: & claritas studiorum ad se uisendum euocasse potuere superbum iuuenem: atq; iam animo
orbis tenentem imperium Alexandrum macedonem eius amicitiam exquirentem: & frustra munera ingen
tia offerentem. Hac delectatus Xenocrates ortulo cõtentus modico: eiusdem iuuenis aium mouisse potuit in

desiderium beniuolentiæ suæ q̃ insigni legatione atq; donis regiis postulauit. Hac delectatus democritus patrios agros & innumerabiles opes reipu. Atheniensiũ ultro cõcessit: satius duces cũ paupertate studiorũ libertatæ lætari: q̃ opum seruili cura uexari. Hac delectatus Anaxagoras dulcedine tractus philosophiæ potuit ĩgentia prædia neglexisse: asserens quoniã seipsum perdidisset: si illã colere uoluisset. Huius opere Amyclas pauper nauta nocte in littore solus clamantẽ Cæsarẽ cuius uocẽ superbi timebant reges ad hostiũ gurgustioli atq; pulsantẽ audiuit intrepidus. Sic & pauper Aruns flagrante Italia oĩ ciuilis belli incendio inter marmoreos lunæ montes cæli solis lunæq; ꝓspectans motus stetit ĩpauidus. Hæc non intuẽt: qui paupertatẽ lacerãt fugiuntq;. Dicant oro si oportuisset Homerũ de re agraria cũ uilico litigare aut de domestica a curatore domos rõnẽ exigere: quãdo iliacũ excogitasse carmẽ: & nomen suũ claritate syderea floridũ in hodiernũ usq; ꝓtendere potuisset. Quando Virg. Quando reliq poeticam cũ paupertate sectantes. Non igit̃ illam spreuerunt amicti purpura: eo q̃ palliastro tenui tecta procedat. Nã rite studentiũ prima gloria est nescio: quippe imo scio quid referat corpus ornasse uestibus aureis: si mens uitiorũ labe sordescit: nec ut arbitrant̃ anxia comitati turba sola ꝓcedit. Hanc uates semper laureis insigniti prosequunt̃: & sæpe nominatus Homerus: Esiodus: Euripides: Ennius: Terentius: Virgilius: Flaccus. Aliiq; plures diuinis ornauere carminibus. Sic pompa tamẽ fulgidiori palmatis induti tunicis Camilli: Quintii: Curtii: Fabritii: Scipiones: Catones ĩuidia olim & gloria facinorum q̃ auro ditiores splendidis comitantur triumphis: eamq; excelsis ꝓposuere regibus: orbis ꝑfecere imperio. Sic ergo sociatã: sic ornatã solam squalentem peritiq; iuris dicent incedere. Secũda insup paupertas eorum profecto est: qui eam tanquã hostem conantur effugere: non aduertẽtes dum maiori conatu sequuntur diuitias ueræ proruant paupertatis ingremium. Præcor quid aliud paupertas est q̃ summa in abundantia angi desiderio congregandi? Tantalum ne diuitem dicam: si cibis circũdatus & poculis fame sitiq; pereat? Absit pauperrimus habendus est. Sed concedamus legistis nostris opulentiam dari: & quid ex inde uoluptatis possint assumere uideamus. si experientiæ credimus assidua ardentiq; semper præmuntur sollicitudine: qui diuites nuncupantur. Si appareat in aere nubecula confestim pluuiam suspicatur: & timet anxius: ne nimia corrumpantur sata: si uentus excitetur: ne euellantur arbusta: aut ædificia impellantur pauescit. Si suscitetur in terris incendium ne in suas euolet ædes timore labascit. Si bellum nascatur armentis gregibusq; superiminere rapinã miser ariolatur. Si concordia ex litigiis oriatur tanq̃ suũ infortuniũ ingemiscit. Amicorum inuidiã: latronũ astutiã: raptorũ uiolentiã: affiniũ insidias: tumultus ciuicos. Secordia uexatus assidua expauescit. Possem supaddere multa: quæ non solũ diuites hos paupes faciunt: sed egenos. In lubrico posita sunt fortunæ bona: nullo certo firmata subsidio. Desistant ergo in benemeritos ĩsultũ facere miseri: uideãtq; ut litigii cãm auferant oẽm: nil secum uates uoluisse cõmune illi turbæ lis ĩmixta: & frequẽtia fori apud rostra insistunt clamore uenali poetæ in syluis & solitudinibus ocia meditationibus terunt. Illi fontium criminã cupido exquirunt aĩo. Isti illustriũ carmine extollunt clara facinora. Illi totis affectibus cupiunt aurũ. Isti totis uiribus gloriã quærunt & inclytã famã: & ne pluribus instem satis hæc iter se distantia sunt. Quæ si uos oĩum rerum iudices mouere non possunt: ut loquamini moderatius in poetas: moueat uos uestri Solonis auctoritas: qui ex amplissimo legum latore in poesim iam senex uoluntarius euolauit.

¶ Qui sint & q̃ multa poetis quidam apponant. Cap. V.

EST præterea serenissime regũ: ut tu lõge melius nosti: diuino munere domus in terris cõposita ad instar cælestis cõsilii sacris tantũ studiis dicata: in hac sublimi ĩ solio ex dei missa gremio philosophia rerũ magistra ꝑsidet augusta facie: & diuino splẽdore cõspicua: regiis ĩduta uestibus: & aurea ĩsignita corona: nec aliter q̃ mortaliũ ĩperatrix: cũ prima sinistra libellos: & dextra regale baiulat sceptrũ: & diserto sermone audire uolẽtes: q sint laudabiles hoĩum mores: quæ naturæ parẽtis uires: qd uerũ bonũ & cælestia docet archana. Quã si intres nõ est dubiũ qn sacrariũ oĩ reuerentia dignissimũ uideas: & si circũspectes qcqd humana possunt agere studia: qcqd ingenia speculari: qcqd cõprehendere intellectus: ui debis liquido & adeo miraberis: ut tecũ ducas unũ totũ cõtinẽs domũ esse: imo ipsam fere diuinæ mẽtis effigiem: & iter alia sũma ueneratione dignissima sunt ibi post dominã cælsiori in sede locati hoĩes: nõ multi tamen: mites aspectu: atq; eloquio etiã morũ grauitate tanta honestate atq; uera humilitate spectabiles: ut credas deos potius q̃ mortales. Hi iam præsidentes dogmatibus pleni abunde aliis ingerũt: quæ nouerũt. Est & alia multitudo ꝑstrepens uariarũ quidẽ hoĩum specierũ: ex qua nõnulli oĩ abiecta supbia uigiles mandatis insistunt: si forte studio quæãt in altiorẽ deuenire gradũ. Alii uero sunt: qui fere rerũ principiis auditis elato aĩo in uestes ĩperatricis uncas iniiciunt manus: & acri uiolẽtia qbusdã subreptis piculis uariis insigniti titulis: quos nõnunq̃ extra domũ uenales cõperiũt: non aliter q̃ si mentẽ oẽm diuinitatis perceperint fastu quodam ĩflati: ex sacra se ꝓripiunt æde. Quãto tamẽ cũ detrimẽto insipientũ prudentes aduertunt. Hi aũt aduersus quascũq; bonas artes coniuratione unanimi factã: ante alia conant̃ fingere bonũ uirũ. Exterminant aũt facies suas: ut appareant uigilantes. incedũt insup deiectis in terrã oculis: ut nunq̃ a meditationibus separari uideãtur. Tardo tamẽ ferunt̃ gradu: ut sub pondere sublimiũ speculationũ nimio ab insipidis titubare credantur: honesto uestimentorũ utunt̃ habitu: nõ qa mens honesta sit: sed ut ficta sanctitate decipiãt. prarus est sermo illis grauisq;. rogati nõ absq; ꝑmisso suspirio & tẽpusculo iterposito: ac eleuatis in cælũ oculis paululũ respõsa cõcedunt. Volẽtes ex his a circũstantibus arbitrari: qa ex lõginquo supcælestiũ sanctorũ archano non absq; difficultate uerba deducãt in labia: q sunt dicturi: pietatẽ: sanctitatẽ: & iustitiã ꝓfitent̃: ꝓphetico psæpe utẽtes uerbo. s. zelus domus dei comedit me. Hinc ad ostentationẽ suæ ad mirãdæ scientiæ ꝓcedẽtes: q̃ non nouerũt oĩa dãnãt: nec frustra. Hoc faciũt eni: seu ut nõ interrogent̃ de qbus respõdere nescirẽt: seu ut tãq̃ uilia & minora: & a se cognita despexisse atq; neglexisse uideãt̃: & uacasse maioribus. His aũt decipulis captiuatis ĩsi-

pientũ iudiciis ciuitates ambire:sæcularibus se miscere negociis:consilia pstare:cõnubia tractare:cõmessatio nibus ĩteresse:restantiũ dictare tabulas:testamẽtorũ executiones assumere:& multa minus philosophos de centia agere psumptuose incipiũt atq; psequunt:ex quibus fit:ut in famosam uulgi famã quãdoq; deueniãt: ex qua tanta tumiditate turgescunt:ut incedentes cupiant a uulgo digito demõstrari:& longe magis audire: quia pergrandes magistri sint:uidere q eis assurgãt psidentes in triuiis:eos rabi uocitẽt:salutẽt:inuitẽt: ppo nant:atq; pficiant.ex his omni cõsideratione seposita audẽt oĩa:nec uerentur in alienas messes falces imittere suas:ex quo fit:ut dum cætera pter sua ignominiose deturpare conant interueniat aliquando de poesi:& poe tis colloquiũ:quor audito noĩe tanto repente accendantur furore:ut igneos oculos illos habere diceres.Nec possunt cõsistere:fremũt:aguntur q; ĩpetu.Demũ quasi aduersus eos:nõ aliter q in letales hostes cõiuratũ sit nunc in scholis:nunc in plateis:nunc in pulpitis auscultãte nõnunq̃ uulgo inerti in eos insano clamore prum punt:ut non de innocuis tantũ:sed & de se timeant circũstantes:& aiunt poesim oĩno nullam:aut futilem fa cultatem atq; ridiculam.Poetas homines esse fabulosos:imo illos:ut despectiori utantur uocabulo: nõnunq̃ fabulones appellant.Rura syluas & montana colentes:eo q moribus nec urbanitate ualeant.Præterea eorum poemata esse dicunt obscura nimis atq; mendacia lasciuiis plena:& deorum gentilium nugis atq; ineptiis re ferta.Asserentia Iouem quendã adulterũ & spurcidũ hoĩem:nunc deorum patrem:nunc cælorum regem: nunc ignẽ:nunc aerẽ:nunc hoĩem:nunc taurum:nunc aquilã:& huiusmodi inconuenientia. Sic & Iunonẽ & alios infinitos eos multorũ nominum celebres facientia.Mentiũ insuper seductores clamitant esse poetas: ac suasores criminum:& ut turpiori:si possint:cõmaculent nota:pdicunt eos philosophor simias esse:Firman tes inde poetarum libros legisse:aut tenere prægrande piaculum; ac nulla facta distinctione auctoritate: ut aiunt fulti Platonis eos ne dum e domibus:sed ex urbibus esse pellẽdos:& eorum scenicas meretriculas Boe tio approbante in exitium usq; dulces detestabiles fore atq; eiiciendas una cũ eis:& renuendas omnino.Quid multa:longum nimis esset omnia in medium deducere:quæ illis exitiale odium infestante inuidia dicenda furentibus parat.Ad hos tam celebres iudices:tam æquos:tam mites:tam fauorabiles satis credendũ est prin ceps inclyte deueniet opus nostrũ:qđ scio circũdabũt more leonis famelici:ut inueniant qd deuorent:& qm̃ omne poeticũ est:non expecto mitiorẽ sñiam q irati fulminẽt in poetas:nec scio quibus spiculis pectus appo nam:nisi eis quæ uetus odiũ demonstrauit:illa conabor repellere.O bone deus sis tã indiscretis:tã incõsidera tis clamoribus obuius:& hor dementiũ obsiste furori.Et tu etiã rex obtime:quoniã ad triones uentũ est ge nerosi pectoris tui uiribus adsis:fer opẽ militanti tibi:nunc aĩs opus est:nunc pectore firmo:acuta & uenenata nec roboris tela istor sunt.Nam si inepti sint iudices:alias tamẽ ualẽt:& ideo horreo & tremisco nisi deus pri mo:qui nõ deserit sperantes in se.Et tu inde faueris:& tenues mihi uires sunt:& ingenium debile:sed spes in gens subsidii:qua fretus in eos irruam comitante iustitia.cordi ingerere iam audaciam sentio.

ℂPoesim esse utilem facultatem. Cap. VI.

Ynnasium pusillus intraturus hõ aduersus has gyganteas moles firmãtes auctoritate:qua possunt aut nullã:aut futilẽ facultatẽ fore poesim:si pcoter ante alia quid nã sit poesis:seu circa quod eius uersetur officium:nil aliud fecisse reor:q in scirpo quæsisse nodũ.Sed quoniã faciendũ est:quæ so:ut id aperiant hi facultatũ oĩum pceptores egregii:ut appareat:circa quod nostrum uelint uer sari certamen.Scio obstinata fronte nullo unq̃ pfusa rubore ridẽtes inquient:q paulo ante male dictum est. O bone deus adsis:& has ridiculas obiectiões aduerte:& ĩ melius eor dirige gressus.Dicũt ergo dãnãtes poe sim eam oĩno nullã esse:qđ si sic est:scire uelim unde iam dudum tot illustres uiri sibi poetæ quæsiuere no men.Vnde poematũ multa uolumina:Vnde hoc nomẽ poesis ortũ est:Si poesis nihil est.Certe si responsuri aliquid sint:per ambages ituros reor:cũ nihil aliud quæant iure respondere:q̃ q aduersus inanem positionẽ suã sit.Certissimũ enĩ est:ut post hæc suo loco mõstrabit:hãc:ut cæteræ disciplinæ:a deo a quo sapĩa oĩs:ini tium habuisse:& uti reliquæ ab effectu nomen sortita est:a quo demum celebre poetarum nomen deriuatũ: & inde poematũ poetis.Quibus stantibus nõ oĩno nihil:ut aiebant uidetur esse poesis. Quæ si scĩa est qd in quient sophistæ clamosi:Credo paululũ retrahent pedẽ:uel potius in secundã obiectionis partẽ ob disgrega tiuã copulã trãsuolantes inqent si facultas ẽ:futilis facultas ẽ.O ridiculũ rancidulũ satius tacuisse fuerat: q̃ uerbis friuolis ĩ errorẽ sese pcipitasse maiorẽ.Nõne uidẽt ignari ipsũ noĩs huius:facultatis.s.significatũ semp aliqlẽ plenitudinẽ demõstrare:Sed de hoc alias.Et qso exprimãt elegãtes hi uiri quo iure poesis facultas di cenda sit futilis:cũ eius instigatione opitulante diuina grã tot extẽt clara uolumina: tot memorãda poemata: tot inuenta plucide atq; peregrina:obmutescent eqdẽ:si patiet inanis ostentationis uredo. Siqd obmutescent dico:mori mallẽt q̃ ueritatẽ nedũ extremis labiis:sed taciturnitate fateri.in diuerticulũ aliud irruent & suo interpretãtes iudicio hũc dicẽt adiectione futilẽ ĩtelligendũ fore dãnosam atq; detestabilem:eo q poemata a poesi uenientia deor suor cantent illecebra & ĩfanda suadeãt.Ego possit hæc ĩterpretatio reprobari cũ fu tile nõ sit qđ est illecebris plenũ:poterat tã æquo aĩo tollerari:sed qđ ob eã uolunt posset rõne fateri cũ confi tear ultro nõnulla fore poemata id qđ asserunt exprimẽtia:qõbrẽ si mala species posset bono generi deroga re uicissent.Sed depcor si praxiteles aut phydias sculptura doctissimi ĩpudicũ sculpserint priapũ in iolẽ no cte tendentẽ potius q̃ spectabilẽ honestate Dianam.Aut si contingat apelles:seu noster ioctus quo suo æuo nõ fuit appelles superior.Martem se ueneri immiscentem potius q̃ Iouem diis ex trono iura præbentem has ar tes damnandas fore dicemus stollidissimũ eẽ fateri lasciuientium quippe ingeniorum culpa hæc est. Aequo modo iam dudum nõnulli fuere poetæ si tales poetæ dicendi sunt qui seu rõne quæstus seu ad gratiã populi pmerendã sic eo exquirente sæculo & illecebri suadẽte lasciuia:q honestate omissa in has ineptias corruere. Quæ quidẽ dãnandæ detestandæ & abiiciendæ:ut latius post dicet.Ob hoc tamẽ quorũdã fingentiũ scelus

non est uniuersalis dānanda poesis: a quā tot in uirtutes suasiones & poetarū monita atq; documenta legimus ab his quibus curæ fuit cælestes meditationes sublimi ingenio ac summa cum honestate & stili atq; uerborū ortu describere. Sed quid multa? Est non solum aliquid sed scientia ueneranda poesis. Et ut sæpius in præcedentibus uisum est: & in sequentibus apparebit: non futilis: sed succi plena facultas est: sensus uolentibus ex fictionibus ingenio præmere. Et sic patet ne longius protrahamus sermones: primo certaminis ĩgressu duces hos terga dedisse: eosq; modico labore nostro aream liquisse duelli. Sed quid poesis sit explicandum est: ut ipsi uideant: q̄ stolide opinentur illam futilem facultatem.

Quid sit poesis: & unde dicta: & quod officium est eius. Cap. VII.

POesis est quā negligentes abiiciūt & ignari. Est feruor quidā exq̄site ĩueniendi: atq; dicēdi seu scribendi qđ inueneris. Qui ex sinu dei ꝓcedens paucis mentibus: ut arbitror: in creatione cōceditur. Ex quo qm̄ mirabilis sit: rarissimi semꝑ fuere poetæ. Huius.n. feruoris sunt sublimes effectus utputa mentē in desideriū dicendi cōpellere: peregrinas & inauditas ĩuentiones excogitare: meditatas ordine certo componere: Ornare cōpositū inusitato quodā uerboꝝ atq; sententiaꝝ contextu: uelamēto fabuloso atq; decenti ueritatē contegere. Præterea si exquirat ĩuētio: reges armare in bella deducere naualibus classes emittere: cælū terras & æquora describere: uirgines sertis & floribus insignire: actus hoīum pro qualitatibus designare: irritare torpentes: desides aīare: temerarios retrahere. sontes uincire: & egregios meritis extollere laudibus & huiusmodi plura. Si quis autem ex his q̄bus hic infundit̃ feruor hæc minus plene fecerit iudicio meo laudabilis poeta non erit. insuꝑ quātuncunq; urgeat aīos: q̄bus infusus est ꝑraro ĩpulsus cōmendabile ꝑficit aliq̄d si instrumenta: q̄bus meditata ꝑfici consueuere defecerint. utputa grāmaticæ ꝑ̄cepta atq; rhetoricæ: quoꝝ plena noticia opportuna est. Esto nōnulli mirabiliter materno sermone iā scripserint & per singula poesis officia ꝑegerint: hinc & liberaliū aliaꝝ artiū: & moraliū atq; naturaliū saltē nouisse principia est necesse: necnō & uocabuloꝝ ualere copia: uidisse monimenta maioꝝ: ac ēt meminisse hystorias nationū: & regionū orbis: mariū: fluuioꝝ: & montiū dispositiones. Præterea delectabiles naturæ artificio solitudines opportunæ sunt: sic & tranq̄llitas aīi & sæcularis gloriæ appetitus: & persæpe plurimū ꝓfuit ætatis ardor. Nā si deficiant hæc nōnunq̄ circa excogitata torpescit ingeniū. Et quoniā ex feruore hoc ingenioꝝ uires acuente atq; illustrante nihil nisi artificiatū ꝓcedit: ars utplurimū uocitata poesis est. Cuius quidē poesis nomē nō inde exortū est: unde plurimi minus aduertēter existimant. s. a poyo poys: qđ idē sonat qđ fingo fingis: qnimo a poetes uetustissimū græcoꝝ uocabulū latine sonās exquisita locutio. Nam primi: qui inflati spiritu exq̄site rudi adhuc sæculo cœpere loqui: utputa carmine: tunc oīno loquendi genus incognitum: ut sonorū auribus audientiū etiā uideretur: illud pensatis moderauere tēporibus: & ne delectationē nimia breuitate subtraheret: aut longitudine plurima luxurians tediū uideret̃ inferre certis mēsuratū regulis atq; ĩtra diffinitū pedū & syllabarū numerū coercuere. Sane quid ex hoc tam accurato dicēdi ordine prosilibat: nō dicebatur poesis amplius sed poema: & sic: ut iam diximus: tā arti q̄ artificiato ab effectu nomē cōsequutū est. Inquient forsan isti obiurgatores perlucidi: & si dixerim scientiā hāc ex dei sinu recentibus adhuc aīabus infundi se nolle uerbis meis satis ꝑ̄stare fidei: q̄bus satis roboris æquis aīs: quæ uidemus assidue poterant præstitisse: sed adhuc egemus testibus. Si ergo legerint q̄d Tullius Cicero homo philosophus non poeta dixerit in ea oratione: quā apud senatū habuit pro Aulo licinio archia in fidem forsan faciliores deuenient. Dicit.n. sic. Atq; sic a sūmis hoībus eruditissimisq; accipimus. Cæteraꝝ reꝝ studia atq; doctrina: & ꝑ̄ceptis: & arte constare poetā. Natura ipsa ualere: & mentis uiribus excitari: & quasi diuino quodā spiritu inflari &c. Et ne orationē longius ꝓtrahā satis apparere potest: piis hoībus poesim facultatē esse: & ex dei gremio originē ducere: & ab effectu nomen assumere: & ad eā insignia atq; fausta multa spectare: q̄bus ipsimet negantes utunt̃ assidue. Si quærāt ubi uel quando in promptu est: fateant̃ ipsi quo duce: cuius opere fictiones suas ipsi componāt dum scalas gradibus distinctas in cælū erigūt: dū ꝓceras arbores ramoꝝ fœcūdas æque ad astra producūt: dum montes in excelsum usq; circuitionibus ambiunt. dicent forsan: ut huic a se incognitæ detrahāt: quo utuntur rhetoricæ opus esse: qđ ego pro parte nō inficiar. Habet enī suas inuentiones rhetorica. Verū apud tegmenta fictionū nullæ sunt rhetoricæ partes. Mera poesis est quicq̄d sub uelamento componimus & exquirit̃ exquisite.

¶Qua in parte orbis prius effulserit poesis. Cap. VIII.

SI mi rex qua sub cæli plaga: quibus sæculis: cuius opere hæc primo cōparuerit in terris exquiras: uix credo satis certū posse dari respōsum. Quidā autē existimati sunt hāc cum sacris cerimoniis ueteꝝ originē habuisse: & sic apud hæbreos exortā: eo ꝙ ab eis primo deo sacrificium oblatū sacræ testantur litteræ. In q̄bus legit̃ Caym & Abel fratres & primos natos orbis homines deo sacrificasse. Sic & a Noe undis cathaclysmi cessantibus eo arcā exeunte deo sacrū fuisse confectū. Præterea & ab Abraam superatis hostibus: dum melchisedech sacerdoti uinum obtulit atq; panem. Sane cum ex his quod quærit̃ non sumat̃: dato uaticinātes potius q̄ probantes afferāt: minime arbitrandū sacra hæc absq; ulla uerborum prolatione cōfecta. Subiungunt a moyse: cū sicco pede una cū populo israel rubrū superasset mare: integre peractū: cum legamus eum sacra: & sacerdotes: & tabernaculū instar futuri templi erectum: & orōnes: q̄bus placaret̃ diuinitus ĩuenisse q̄bus aspectis uidebitur nō ante moysis ducis israelitaꝝ tempus poesim apud hæbreos habuisse principiū. Qui q̄dē circa finē uitæ Marathi regis Sicionioꝝ: qui diē obiit anno mundi. iii. M. dclxxx. populū eduxit: & sacra confecit. Sunt & alii gloriā hanc babyloniis largiri uolentes. Quos ĩter uenetus puteollanus episcopus hystoriaꝝ inuestigator permaximus erat asserere consuetus dicacitate ꝓlixa poesim moyse longe antiquiorem: utputa Nembroth temporibus ortam. dicebat enī eum primū idolatriæ inuentorē: eo ꝙ cū ignē mortalibus accōmodū uidisset ac ex motibus eius atq; murmurationibus uariis

futura q̃dam cognoſceret eum deũ fore firmabat:& ob id loco dei nõ ſolũ coluit caldæiſq; ſuaſit:uerum illi tẽpla cõſtruxit:ſacerdotes ordinauit: & p̃cationes etiã adinuenit:q̃bus in præcationibus oſtẽdebat eũ exq̃ſito uſum eloq̃o:qđ poſſibile ẽ:eſto unde ſumpſerit nõ explicaret liq̃do. Ego aũt & ſi ſæpiſſime legerim apud Aſyrios religiõis cultũ:philoſophiæ ſtudiũ:& armorũ gloriã prio fuiſſe. Nõ tamẽ abſq; alio fide digniori teſtimonio facile credã apud barbaras & adeo imanes nationes originẽ habuiſſe artificiũ tam ſublime. Græci inſup apud ſe exortã poeticã autumant ut totis uiribus affirmat Leõtius: in quã credulitatẽ & ego paululũ trahor:memor aliquãdo ab inclyto præceptore meo audiiſſe penes priſcos græcos tale huic fuiſſe prĩcipiũ. Nã cũ primo inter rudes adhuc hoĩes nonnulli cælſioris ingenii cœpiſſent naturæ parentis opa admirari. & inde p meditatiões ſenſum ĩtrare credulitatẽ aliquem unũ eſſe. Cuius ope & ĩperio gubernarenť & ordinarenť cũcta quæ cernerent:& eũ unum uocauere deũ. Deinde exiſtimantes eũ nõnunq̃ terras ĩcolere arbitrati ſanctum fore:ut diuerticula ſuo nomini dicata ueniẽs ĩuenerit ei ſacras ædes erexere: ſumptu pmaximo cõſtruxere:q̃s nos tẽpla dicimus hodie. Inde ut eum erga ſe propitiũ facerẽt quoſdã honores p̃cipuos excogitauerunt. Illis ſtatutis tẽporibus fiendos:quos dixere ſacra. Demũ quoniã quantũ cæteris p̃ualere diuinitatẽ rati ſunt tantũ p̃ cæteris honorandũ:cõſtituendas eius in ſacris argenteas menſas & aureas phyalas:cãdelabra & aurea quæcũq; uaſa:& ex prudẽtioribus atq; nobilioribus populi homines:quos dixere poſtea ſacerdotes: eoſq; in ſacris cõficiẽdis nõ uulgaribus quinimo p̃cioſiſſimis ueſtibus & thiaris atq; lituis inſignes eſſe uoluere. Tãdem quoniam uiderenť abſurdũ mutos tacitoſq; pontifices deitati exhibere ſacra uoluerunt uerba cõponi:p quæ ipſius deitatis laudes & magnalia monſtrarenť:& populi uota exprimerentur & p̃ces ſecundum opportunitates hominum porrigerenť eidem. Et quoniam appareret incongruum:non aliter q̃ ſi cum uilico aut ſeruulo ſeu contubernali amico loquereris diuinitatẽ alloqui uoluere prudentiores:ut exquiſitus loquendi modus inueniretur:quem excogitandum ſacerdotibus commiſcere. Ex quibus aliqui pauci tamen: quos inter fuiſſe creduntur Muſeus Linus & Orpheus quadam diuinæ mentis inſtigatione commoti carmina peregrina menſuris & temporibus regulata finxere:& in dei laudẽ ĩuenere in quibus:ut amplioris eſſent auctoritatis ſub uerborum cortice excelſa diuinorum myſteria poſuere:uolẽtes ob hoc ne talium uenerãda maieſtas ob nimiã uulgi notitiã in contẽptus præcipitiũ efferreť:qđ artificiũ:quoniã mirabile uiſum ẽ:& eo uſq; inauditũ:ut prædiximus ab effectu uocauere poeſim ſeu poetes:& q̃ compoſuerant poetæ uocati ſunt:& quoniã nomẽ etiã fauet effectui creditur:ut omittamus additũ carminibus cantũ & reliq̃ apud græcos originẽ habuiſſe poeſim. De tẽpore uero ambigiť plurimũ. Dicebat.n. Leontius a Barlaã calabro p̃ceptore ſuo: & ab aliis eruditis uiris ĩ talibus audiſſe ſæpius tẽporibus Phoronei argiuoꝝ regis q̃ ãno mũdi.iii.M.ccc.lxxxv. regnare cœpit. Muſæũ quẽ ex ĩuẽtoribus carminũ unũ diximus ĩſignẽ apđ græcos fuiſſe uiꝝ:& eodẽ fere tẽpore floruiſſe Linũ:de q̃bus adhuc fama ſatis celebris ẽ.q̃ eos apud nos ẽt teſtať ſacris p̃fuiſſe ueteꝝ:& his ẽt addiť Orpheus thrax:& ob id primi credunť theologi. Paulus ãt puſinus lõge iuniorẽ poeſim eẽ dicebat nõ mutatis auctoribus aſſerẽs Orpheũ:q̃ ex antiq̃s ĩuentoribus ſcribiť unus:tp̃ibus Laomedontis troianorũ regis claruiſſe:circa ãnos mũdi.iii.M.dcccc.x. Eũq;. Orpheũ & argonautis fuiſſe:& nõ ſolũ ſucceſſorẽ Muſæo ſed eiuſdẽ Muſæi Eiumolphi filii fuiſſe magiſtrũ. Quod ẽt ĩ lib. tẽpoꝝ teſtať Euſeb. Ex quo patet:ut dictũ eſt lõge iuniorẽ q̃ dicereť apđ græcoꝝ eſſe poeſim. Attamẽ ad hæc r̃ndebat Leontius arbitrari a doctis græcis plurimos fuiſſe Orpheos atq; Muſæos. Verũ illũ ueterẽ Muſæo ueteri atq; Lino contẽporaneũ græcũ fuiſſe ubi Thrax iunior p̃dicatur. Sane quoniã hic iunior Bacchi orgyam adinuenit:& Menãdrum nocturnos cœtus:& multa circa ueterũ ſacra ĩnouauit & plurimum oratione ualuit:ex quibus apud coæuos ĩgentis exiſtimationis fuit:a poſteris primus creditus eſt Orpheus:cui opinioni forſan adhærendũ eſt:cũ quorũdam ueterũ teſtimonio conſtet:etiã ante natũ Iouẽ cretenſem nõnullos fuiſſe poetas:cum poſt raptam a Ioue Europam per Euſebiũ conſtet claruiſſe Orpheũ thracẽ.cũ igitur inter ſe ſic diſcordantes ſint:nec ullum ſatis ualidũ teſtimoniũ ex antiq̃s auctoribus ad corroborandas opiniones ſuas inducant:non ſatis certũ habeo cui fides præſtanda ſit. Apparet tamen ex temporibus deſcriptis ſi Leontio credẽdũ ſit apud græcos:potius q̃ apđ hæbreos:& ſi ueneto:apud Chaldæos primo q̃ apud græcos apparuiſſe poeſim. Si uero Paulo fidem præſtare uelimus:ſequetur Moyſen primo q̃ Babylonios:aut græcos eiuſdẽ fuiſſe magiſtrũ. Ego autẽ quantũcũq; Ariſtoteles dicat ratione forſan ſuperiori tractus:poetas primos fuiſſe theologos exiſtimans eos græcos intellexiſſe:qđ aliquale adminiculum opinioni Leõtii uidetur afferre. Nõ credã huius poeſis ſublimes effectus ſinamus in belua illa Nẽbroth:ſed nec in Muſæo ſeu Lino uel Orpheo q̃tũcunq; uetuſtiſſimis poetis niſi:ut arbitrantur aliqui:Muſæus & Moyſes unum & idem ſint:primo ĩfuſos:quinimmo in ſacratiſſimis & deo dicatis prophetis:cum legamus Moyſen hoc percitũ:ut reor deſiderio penthateuci partẽ maximã nõ ſolum ſtilo:ſed heroico ſcripſiſſe carmine ſpiritu ſancto dictante. Et ſic alios nonnullos æquo mõ magnalia ſub metrico uelamine litterali:quod poeticum nuncupamus finxiſſe. Quoꝝ ego nec forſan inſipide reor poetas gentiles in componendis poematibus ſecutos ueſtigia. Verũ ubi diuini homines ſancto pleni ſpiritu eo ĩpellente ſcripſere:& ſic alii ui mentis unde uates dicti hoc urgente feruore ſua poemata condidere. Tu aũt rex inclyte cũ nil aliud circa huius originem q̃d dicam habeam tuæ ſerenitatis iudicio ſume quod libet.

¶ Cõpoſuiſſe fabulas apparet utile potius q̃ dãnoſum. Cap. IX.

ASſerunt inſuper hi boatores magnifici poetas fabuloſos hoĩes eſſe:& ut deiectiori ſeu deteſtando magis utanť uocabulo:ſtomacantes illos aliquãdo uocitãt fabulones. Nec dubitẽ quin ignaris execranda plurimum talis uideatur obiectio. Aſt ego floccifacio. non habet aliquorum linguæ ſpurcities illuſtrium uirorum glorioſum nomen inficere. Doleo ꝗ uidens hos liuore percitos in innocuos ſeſe ĩ frenes efferre. Sed quid tandem concedo fabuloſos.i. fabularum compoſitores eſſe poetas:nec hoc

ignominiosum existimo nisi uti formasse philosopho syllogismum. Nam si ostēdat̄ quid sit fabula:& quæ fabularum sint species: & quibus hi fabulones usi sint: reor nō adeo prægrande piaculum uidebitur:ut hi uo lunt fabulas condidisse. Fabula igitur ante alia a for faris honestam sumit originē:& ab ea confabulatio quæ nil aliud q̃ collocutio sonat:qđ satis per Lucā in euangelio demōstrat̄ dum dicit de duobus discipulis post christi passionem euntibus in castellū cui nomē Emaus sic aiēs. Et ipsi loquebant̄ adinuicē de his oībus quæ acciderant:& factū est cū cōfabularent̄ & secū quærerent:& ipse christus appropinquās ibat cū illis &c. Et si cōfabulari sanctis hominibus nō iputatur in uitiū:nō erit fabulā composuisse peccatū. Sed cedamus paulu lū his. Superuacaneū est cōposuisse fabellas non ificiar: si simplices tātū poetas fabulas cōposuisse cōcesseri: uerum nusquā leget̄:qn ab intelligēti hoīe cognoscat̄ aliquid magni sub fabuloso cortice palliatū: & ob id consueuere nōnulli sic fabulā diffinire. Fabula est exēplaris seu demōstratiua sub figmēto locuti:cuius amo to cortice patet intētio fabulantis. Harų q̃druplicē fore speciē credo. Quarų prima oīno ueritate caret in cor tice:utputa quando aīalia bruta:aut etiā insensata interloquentia inducimus:& auctor harū pmaximus fuit Aesopus uir græcus antiq̃tate ac etiā grauitate uenerabilis:& dato his non solū ciuile uulgus. sed etiā agrestes utant̄ utplurimū:nō fastidiuit aliquando suis libris inserere Aristote. cælestis igenii uirū & peripatetichorų principē philosophorū. Secunda aūt species in supficie nōnū q̃ ueritati fabulosa cōmiscet:ut si dicamus Minei filias nentes spernentesq; orgia bacchi i uespertiliones uersas. Has āt a primæuo uetustissimi iuenere poetæ:quibus curæ fuit diuina & humana pariter palliare figmētis:& qui poetarų sublimiores secuti sunt i melius euexere posito nōnulli comici deprauauerint eas magis de assensu lasciuientis uulgi q̃ de honestate curauere. Species uero tertia potius hystoriæ q̃ fabulæ similis est. hac aliter & aliter usi poetæ cælebres sunt. Nam heroici quātūcūq; uideant̄ hystoriā scribere:ut Virgilius dū æneā tēpestate maris agitatū scribit: & Homerus alligatū malo nauis Vlyssem ne a syrenarų cātu traheret̄: lōge tamē aliud sub uelamine sentiūt q̃ mōstretur. Comici isup honestiores:ut Plautus atq; Terētius hac cōfabulandi specie etiam usi sunt:nil aliud præter qđ littera sonat itelligētes:tamē arte sua diuersorū hoīum mores & uerba describere:& interim lectores docere & cautos facere:& hæc si de facto nō fuerint cū cōmunia sint:eē potuere uel possent. Quarta qdē species nil penitus in superficie nec i abscōdito ueritatis habet cum sit delirātiū uetularų inuētio. Ex qbus si hi redargutores eximii primā speciē dānēt qđ etiā sacris litteris legimus:lingua.s.siluarū de cōstituendo rege sibi habuisse colloquiū damnādū ēt ueniet. Si uero reprobet̄ secunda:omne fere sacrum ueteris testamēti uolumē ueniet reprobandū:qđ absit:cū eodē passu in eodē scripta cū æditionibus poetarų uideant̄ incedere: & hoc quantū ad componēdi modū. Nam ubi absit hystoria neuter de possibilitate supficiali curat: & ꝙ poeta fabulam aut fictionē nuncupat:figuram nostri theologi uocauere. Quod nunqd ita sit uideant iudices æquiores æquo ponderātes libramine superficē litterarū uisionū Isaie:Ezechielis:Danielis & aliorū sacrorū hominū & poetarų postea fictionū. Et si in ritu contingēdi uideant discrepātes:dānationi cōsentiam. Si tertiā qđ nequeunt dixerint eē dānādā nil aliud erit q̃ eam sermonis spē dānasse qua sæpissime usus ē Iesus Christus dei filius saluator noster dum eēt i carne:q̃q nō eo ꝓ poetæ uocabulo sacræ uocitēt litteræ:qnimo uocauere parabola:in nōnulli exēplū dicūt eo ꝙ ratione exēpli dicat̄. Quod aūt quattuor damnētur cū a nullo satis congruo uideat̄ pricipio moueri:neq; alicuius artis uallari suffragio:aut i finē ordine deduci debitū nō magnifacio. Non enim in aliquo cum fabulis poetarū cōueniunt:& esto credam redargutores hos arbitrari poeticas ab illis in nullo differre. Nunc quæso nunqd sanctū spiritū fabulonē:nunqd Christū deū dicturi sint? q ambo sub eadē deitate fabulas edidere. Non credant si sapiūt. Ego aūt si liberet in sermonē longū excedere:optime nominū diuersitatē nō obesse si stili q̃litates cōueniāt demonstrarē:sed ipsi uideant. Fabulas quippe quas isti ob uocabulū ita despiciūt nōnū q̃ legimus incitatos insano furore animos fuisse sedatos & in māsuetudinē redactos pristinā:ut putādū a Menio aggrippa grauissimo uiro romana plebs a patribus dissidēs e sacro monte in patriā p fabulā reuocata est. Fabulis fessis illustriū uirorų circa maxima animis uires psæpe restitutæ sunt:qđ nō tantū exemplo ueteri:sed assiduis demonstratur. Cernimus enim principes maximis occupatos rebus quasi rerų natura docēte post regnorų suorų sublimes dispositiones in melius:ut fessas in neruū reuocent uires cōuocare:q iocosis cōfabulationibus recreent aīos fatigatos:fabulis laborantibus sub pondere aduersantis fortunæ nōnū q̃ solamē impēsum est: qđ apud luciū apuleiū cernitur:quem penes charites generosa uirgo ifortunio suo apud prædones captiua captiuitatē suam deplorans ab anicula fabulæ psicis lepiditate paululū refocillata est. Fabulis labantiū in desidiā mentiū in meliorē frugē lapsus reuocatos iā nouimus:& ut de minoribus & meipso sinā. audiui iā dudū illustrē uirų Iacobū de sancto Seuerino tricarici & clari montis comitē dicentē se a patre suo habuisse Robertū Caroli regis filiū postea inclytū Hierusalē & Siciliæ regē tam torpentis ingenii filiū fuisse:ut non absq; maxima demonstrantis difficultate prima litterarū elementa perciperet:& cū fere de eo hac in parte amici desperarent oēs:pedagogi eius ingeniū solerti astutia rimantis fabellis Aesopi in tā grāde studendi sciendiq; desideriū tractus est: ut breui non tantū domesticas has nobis liberales artes didicerit:uerū ad ipsa usq; sacræ philosophiæ penetralia mira perspicacitate transiret:taleq; de se fecisse regē:ut a Salomone citra regū nullū doctiorē mortales agnouerint. Quid multa? Tāti quidem sunt fabulæ:aut earų primo cōtextu oblectent̄ indocti:& circa abscōdita doctorų exerceant̄ ingenia. Et sic una eadēq; lectione ꝓficiunt & delectant. Non ergo tam erecta ceruice:tam fastidiosa sentētia nauseantes hi liuorē & ignorātiam suā euomāt i poetas. suas si satis sani sunt primo curēt illecebras q̃ alienos splēdores maledictorū nebulis offuscare conent̄. Videāt uideant cēsores hi qbus & q̃ pniciosis ad excitādū muliercularū risum nōnunq̃ utant̄ scomatibus. Et dū seipsos purgauerint aliorū conent̄ purgare fabellas: memores christū mādasse ex accusatoribus his primus q inocēs esset primū sumeret lapidem i adulterā mulierē.

Stultū credere poetas nil sensisse sub cortice fabularū. Cap. X.

Vnt ex his nonnulli tantæ temeritatis ut nulla auctoritate suffulti nō uereanť dicere stolidissimū arbitrari clarissimos poetas sensum aliqué suis supposuisse fabellis: qnimmo illas fecisse ostensuri q̄ magna possent eloquentiæ suæ uires: & potissime dū eis agentibus crederentur ab isipidis falsa pro ueris. O iniquitas hominū. O rideda stoliditas. O ineprū facinus dū alios deprimūt se putant ignorantes extollere: quis præter ignaros dicat. fecerunt fabulas poetæ uacuas & inanes solo ualentes cortice: ut eloquentiam demonstrarent: quasi circa uera uis eloquentiæ non possit ostendi? Male profecto nouerunt Quintiliani sententiam. Cuius maximi oratoris opinio est circa falsa nullum eloquentiæ neruum posse consistere. Sed de hoc alias. Quis enim ut ad hoc ueniam: tam demés: tamq; uecors erit: qui legés in buccolicis Virgilii. Nāq; canebat uti magnū per inane coacta: una cū nōnullis in hanc sententiam sequentibus carminibus. Et in georgicis esse apibus partim diuinæ mentis & haustus cum applicitis ad hoc. Et i æneida. Principio cælum & terras camposq; liquentes. cum annexis. ex quibus merus philosophiæ succus exprimitur non uideas liquido Virgilium fuisse philosophum: & arbitretur eruditissimū hominem ob ostendendam eloquentiam suam qua profecto plurimum ualuit: Aristeum pastoré in penetralia terræ ad Climené matrem deduxisse: aut Aeneam aut patrem uideret ad inferos absq; abscondito sub fabuloso uelamine itellectu scripsisse? Quis tam sui iscius qui aduertens nostrū Danté sacræ theologiæ iplicitos persæpe nexus mira demōstratione soluenté non sentiat eū nō solū philosophū: sed & theologū isigné fuisse? Et si hoc existimet q̄ fultus ratione arbitrabitur eū bimembrem griphem currū in culmine seueri montis trahenté septé cádelabris & totité sociatū nymphis cū reliq̄ triūphali pompa: ut ostéderet: qa rithimos fabulasq; sciret cōponere? qs i sup adeo insanus erit ut putet p̄clarissimū uirū atq; xpianissimū Frácīscū petrarchá cuius uitá & mores eius sanctitate laudabiles uidimus ipsi: atq; præstante deo diu uidebimus: & quo neminem magis rediment é nō dicá tépus tátū: sed quoscūq; téporis labétis athomos noscimus expedisse: tot uigilias: tot sacras meditatiōes: tot horas dies & annos: quot iure possumus existimare impésos si buccolici sui carminis grauitaté: si ornatū: si uerborū exqsitum decus pésemus: ut gallū fingeret thireno calamos exposcété aut iurgantes inuicem Pāphilum & mitionem & alios delirantes æq; pastores: Nemo ædepol cōpos sui satis assentiet: & longe minus q uiderunt quæ scripserit soluto stilo in libro solitariæ uitæ: & i eo qué intitulauit de remediis ad utráq; fortuná: ut alios plures omittá: in qbus qcqd in moralis philosophiæ sinu potest sanctitatis aut perspicacitatis assumi tanta uerborū maiestate percipiť: ut nil plenius: nil ornatius: nil maturius: nil deniq; sanctius ad instructioné mortaliū dici queat. Possem præterea & meū buccolicū carmé inducere: Cuius sensus ego sum conscius: sed omittendū censui: qa nec adhuc tanti sum: ut iter præstantes uiros misceri debeá: & qa ꝓpria sunt alienis liquenda sermonibus. Taceant igiť blacteratores inscii: & obtumescát sup̄bi si possunt: cū ne dū insignes uiros lacte musarum educatos: & in laribus philosophiæ uersatos atq; sacris ducatos studiis profundissimos in suis poematibus sensus apposuisse semper credendum sit. Sed etiam nullá esse usq; delirantem anículá circa foculū domestici laris una cū uigilantibus ybernis noctibus fabellas orci seu fatarū uel aminiarum & huiusmodi: ex quibus sæpissime inuenta conficiunt fingenté atq; recitanté: quæ sub prætextu relatorū non sentiat aliquem iuxta uires sui modici intellectus sensum minime quandoq; ridendum: per quem uelit: aut terrorem incutere paruulis: aut oblectare puellas: aut senes ludere: aut saltem fortunæ uires ostendere.

Ob meditationis cōmodum solitudines incoluere poetæ. Cap. XI.

Ixi hos obstrepentes insuper dicere poetas rura montes & siluas incolere: eo ꝙ urbanitate & moribus nō ualerent: O ignauum hoīum genus. nō aduertunt furore pciti qa dū uolunt ueritaté falso approbare suffragio se médaces faciant. Ego aūt poetas rura siluas & mōtes colore nō solum confiteor: qnimmo nisi ipsi dixissent ego dicturus eram: & forte iam dixi sane non ob eá causam quam inflati asserunt ꝙ si illi urbanitate nō ualeant cū eos ualere satis testenť poemata: qbus si fidé præstare negligant uoluant ueterū scripta philosophorū: annales plegát: nec dubité quin crebro cōperiát poetas regum & nobilium amicitiis atq; cōuictu usos dū libuit: quæ sordidis atq; ieptis hoībus nō præstanť. Nec in testimōiū ueritatis huius desunt occurrentia quædá. possem nempe si uellé ostédere Euripidé poetá Archelai macedonum regis cōtubernalé. Ennium brundusinū Scipionum domesticū. Virgilium Octauiani Cæsaris amicissimū: & si sordét uetera: nō desunt præsentia. Dantes noster Federico aragonésis sicilidū regi. & Cani de la scala magnifici ueronésium domini grádi fuit amicitia iunctus. Scimus insuper & fere orbi toto notissimum est Fráscīscū petrarcham Caroli iperatoris. Ioánis francoꝝ regis. & Roberti æq; Ierusalé & Siciliæ regis: ac summoꝝ pontificum pluriū dilectissimū atq; familiarissimū fuisse: & uiuorū esse dum uelit. Ast si nesciunt susurrones hi: ob id solitudines icolunt & coluere poetæ: quia nō i foro cupidinario: nō in p̄toriis: nō i theatris: nō in capitoliis: aut plateis publicis: uelocis uersantibus: seu turbellis ciuicis imixtis: uel mulierculis circūdatis sublimiū rerum meditatio præstať: absq; qua fere assidua nec pcipi possunt nec pfici pcepta poemata qd. isuper uix credá ista dixissent: si sana méte legissent qd scribit Oratius Floro q postq̄ elegáter more suo enumerauit quædam urbiū ipedimenta dicit iterrogás. Romæ ne poemata céses scribere posse iter curas atq; labores? uolens ob hoc ut itelligať minime posse. Nec his cōtétus supadditis aliis icōueniétiis quibus ciuitates agitanť: continue quasi cōmotus ait. Nūc & uersus tecum meditare canoros. quasi dicat. non poteris. Et demū subnectit exqrés. Tu ne inter strepitus nocturnos atq; diurnos Vis canere: & cū tacta seq uestigia uatum? Nec multum post superaddidit. idignas hic ego rerum Fluctibus in mediis & tépestatibus urbis Verba liræ motura sonū cōmittere digner? ex qbus ne plura superiponá satis apparet cur petant & icolát siluestria loca poetæ. Quod et Paulū heremitá. Antoniū. Machariū. Arseniū: aliosq; plures uenerabiles atq; sanctissimos hoies

non ob urbanitatis defectum: sed ut liberiori animo deo seruirent: fecisse legimus. Esto nõ adeo detestabile fit: ut hi arbitrari uident habitare siluas: cũ in eis nil fictũ nil fugatum nil menti noxiũ uideat. Simplicia q dem sunt oĩa naturæ opa. ibi in cælũ erectæ fagi & arbores cæteræ opacitate sua recẽtes porrigẽtes umbras: ibi solũ uiridãtibus herbis cõtectũ atq; mille colorꝝ distinctũ floribus: limpidi fontes & argentei riuuli lepido cum murmure ex ubertate mõtium declinantes. Ibi pictæ aues cantu frondesq; lenis auræ motu resonantes. Bestiolæ ludẽtes: Ibi græges & armẽta: Ibi pastoria domus aut gurgustiolũ nulla domestica re sollicitũ: & omnia tranquillitate & silentio plena. Quæ non solum satiatis oculis auribusq; delitiis suis animũ mulcẽt uerꝝ mentem in se colligere & ingeniũ si forte fessum sit in uires reuocare: atq; illud uident impingere ĩ desideriũ meditationis sublimiũ: & auiditatẽ etiã componẽdi quæ mira exhortatiõe suadẽt libellorꝝ societas: & canori circũ choreas agentes musarꝝ chori: quæ oĩa si rite consideremus: quis studiosus hõ ciuitatibus solitudines nõ præponat? Sane nõ poetarꝝ crimen solitudines etiã si crimen merito dici possit. Hos mouet insolentes uiros in redargutionẽ: qnimo eorꝝ ĩfecta mẽs ambitione dãnabili: a qua discrepantes poetas execrabiles aiunt esse uiros. Mos enĩ hoĩum dãnatorꝝ morꝝ est sũme cupere sibi cæteros esse conformes: ut sua alieno crimine: aut pallient: aut defendant. Erubescant igit & obmutescant: si ꝑut ipsi poetæ nõ factitant: horrẽt qppe & detestabile ducũt uiri spectabiles ficto pallore deformare faciẽ. Et incessu tardo uerere assiduis circũitionibus ciuitates. horrẽt atq; recusant turpi atq; deformi hypocrisi inertis uulgi mercari grãm laudesq; : & ab ignaris mõstrari digito: horrent fasces. ne dum exposcere: sed optare. Aulas ambire regũ aut ꝓcerũ quorũcunq; assentatores fieri: aut põtificum infulas aucupari uti uentri & inerti ocio latius ĩdulgere quæant: blãdiri mulierculis ut deposita subtrahant pecunia: quæsituri quod meritis quæsisse nõ poterũt. horrent ꝑterea & totis detestantur affectibus caturcenses ob pecuniã in cælos euehere: & iuxta muneris q̃titatem eis exhibere sedes. quinĩmo quos isti blassemant tenui contenti uictu breuiq; somno speculatione cõtinua & exercitio laudabili componendo scribendoq; sibi famosam gloriã & p sæcula duraturã exquirũt. O species hæc hoĩum conuitiis deturpanda. O detestãda solitudo talium. Sed quid uerbis insto? Haberem quippe multa quæ dicerem: ni spectabilis candor: ni uirtus ægregia: ni laudabilis uita poetarũ illustrium aduersus tales seipsam longe ualidiori robore tueretur.

¶ Damnanda non est obscuritas poetarum. Cap. XII.

Obscura autem cauillatores hi eẽ pſæpe poemata: & hoc poetarꝝ uitio id agẽtiũ: ut qđ inextricabile est artificiosius uideat esse cõpositum: idq; egisse uolũt ĩmemores ueteris oratorꝝ iussus quo caueť planã atq; lucidã rõnem esse debere. O peruersæ mentis iudiciũ. qs enim ꝑter dolosam aĩam in cogitationẽ tã nefariã declinasset: ut qđ ei inaccessibile est nõ solũ odio habeas: sed falsa si possit criminatione deturpet? Fateor nõnũq̃ obscuros esse poetas: sed ꝓbeant si uolunt ipsi respõsum: nũqd philosophorꝝ: quorꝝ sæpenumero ipsi ĩpudice se miscent: cõtexta cõperiant adeo plana: adeo ꝑlucida ut debere dicunt orõnem incedere? si asserant mentientur. Cũ inter scripta Platonis & Aristo. ut de cæteris sileã. perplexiones adeo ĩnodatæ sint: ut nõ dum a multis ꝑspicacibus uiris ab eorꝝ sæculo in diẽ usq; hunc examinatæ potuerint satis lucide cõcordi sñia explicari. Sed quid de philosophis dico? nõne diuinũ eloquiũ cuius ipsi ꝓfessores haberi cupiũt: a spiritu sancto ꝓlatum obscuritatũ atq; ambiguitatum plenissimũ est? Est æquidẽ & si negent ipsa manifesta ueritas apparebit. Testes sunt plurimi: quos inter si libet interrogẽt Augu. sanctissimũ atq; eruditissimũ hoĩem: & cuius ĩgenii tam grãdes fuere uires: ut artes multas: ut qcqd de decem cathegoriis tradidere philosophi absq;: ut ipse fateť: præceptore ꝑceperit. Nec tamen erubuit cõfiteri se Ysaiæ principiũ intelligere nequisse. Non ergo obscuritates solis poematibus insunt. Quid ergo non incusant philosophos ut poetas? qd nõ dicũt spiritũ sanctũ suis opibus ut artificiosiores appareret obscuras ĩplicuisse sñias? q̃ si non rerum oĩum sublimis ipse sit artifex. Nõ dubitẽ quin illis tanta temeritas insit ut facerent ni scirent eẽ philosophis defensores: & in spiritum sanctũ loquentibus apparata supplicia: & iccirco in poetas prosiliunt: quia eos cernũt defensore carentes. Existimantes præterea nullã ibi culpã fore ubi cõfestim pœna nõ sequiť. debuerant hi uidisse nõnulla obscura uideri cũ clarissima sint intuentes uitio. Lusco qdẽ illucescente sole q lympidus est nebulosus uideť aer. Quædã alia de natura sui adeo ꝓfunda esse ut non absq; difficultate acies etiã ægregii intellectus possit in earꝝ abditũ penetrare: uti in solis globo anteq̃ eum possint contingere nõnũq̃ perspicacissimi retunduntur oculi quædã uero & si natura sui forsan sint lucida tanto sunt fingentiũ palliata artificio: ut ægre etiã quis possit ingenio uerꝝ ex illis excerpere sensum: ut persæpe inter nubila cõditum solis ꝑgrande corpus etiã doctissimi quæãt astrologi qua cæli uageť in parte cõprehendere pũctaliter oculorꝝ intuitu: & ex his esse nõnunq̃ uatũ poemata nõ inficior. Verꝝ non ob id ut isti uolunt iure dãnanda: cũ ĩter alia poetæ officia sit non euiscerare fictionibus palliata: quinĩmo si in propatulo posita sint memoratu & ueneratione digna ne uilescant familiaritate nimia quanta possunt industria tegere: & ab oculis torpentiũ auferre. Et si qđ ad eos spectat fecere solertes nõ execrãdi sed cõmendãdi potius poetæ ueniẽt. Et iõ ut iã dictũ est fateor illos nõnunq̃ obscuros: esse sed extricabiles semꝑ si sanus ad eos accesserit ĩtellectus. uerꝝ reor his q̃rulis noctuæ oculos esse potius q̃ humanos. nec sit q existimet a poetis ueritates fictiõibus ĩuidia cõditas: aut ut uelint oĩno absconditorꝝ sensum negare lectoribus: aut ut artificiosiores appareant: sed ut quæ apposita uoluissent labore ingeniorꝝ quæsita & diuersimode ĩtellecta: comperta tandẽ faciunt cariora. Quod lõge magis sanctũ fecisse spiritũ unusquisq; cui sana mens est: debet ꝓ certissimo arbitrari: qđ per Aug. in lib. cælestis Hierusalem. xi. firmari uidetur dum dicit. Diuini sermonis obscuritas etiam ad hoc est utilis ꝗ plures sentẽtias ueritatis parit & in lucem noticiæ producit: dum alius eum sic: alius sic intelligit. Et alibi Augu. idem super Psalmo. c. xxvi. dicit. Ideo forte obscurius politum est: ut multos intellectus generet: & ditiores discedãt ho-

mines qui clausum inuenerũt quod multis modis aperiret q̃ si uno mõ apertũ inuenirent. Et ut eiusdẽ Augustini testimonio adhuc aduersus recalcitratores amplius utar: ut sentiant quoniam qd' ipse pro obscuritatibus sacraꝝ litteraꝝ tuendis: ego pro obscuritatibus poematũ intelligi uelim. Dico ego eũ scribere sup Psalmo. c. xlvi. sic. Peruersum nihil hic est: obscurũ aũt aliquid est: nõ ut tibi negeť sed ut exerceat acceptuꝝ &c. Et ne ampliori utar sacroꝝ hoĩum circa hoc attestatione nolo fastidiũ ducãt hi audire: quoniam idẽ uelim de obscuritatibus poetaꝝ sentiri quod de diuinis ab Augustino sentitur: quinimo ut exfricata paululũ fronte uolo considerent obsistentes: quanto magis de his sentiendum sit quæ respectiue paucis apponuntur. Si de sacris litteris quæ omnibus sunt appositæ nationibus sentiuntur. Si forte uelint duritiem textus figuras dictionũ aut orationũ colores & pegrinoꝝ uocabuloꝝ incognitã a se pulchritudinẽ damnasse: & hinc poetas obscuros dixisse: qd aliud dicã nõ habeo: nisi ut grãmaticales iterum scholas repetant: pedagogi ferulam subeãt: studeant: discantq;: quid ueteꝝ auctoritate circa talia poetis licẽtiæ datũ: scrupulosiusq; scruteť. præter uulgaria atq; domestica quæ sint etiã pegrina. Sed qd talibus insto? paucioribus dixisse poteram: agant ut exuto ueteri nouum atq; generosum ingeniũ induant. & quod eis nunc uidebitur obscurum tunc familiare uidebitur & aptum. Nec indigestam intellectus sui grossitiem palliare se credant priscoꝝ oratorum præcepto: cuius nõ dubitem semp memores fuisse poetas. Sed aduertant quoniam perorando aliter q̃ fingendo uerborũ ordo procedat: & fictiones in fingentis arbitrio relictas fore tanq̃ opus alterius speciei: in quibus summopere a poetis seruatur stili maiestas: & eiusdem dignitas retinetur: ut ait contra medicum in libro inuectiuarũ tertio Franciscus petrarcha: nec ut ipsi arbitrari uidentur: carpere nequeuntibus inuidetur. sed dulci labore præposito delectationi simul memoriæq; consulitur. Cariora enĩ sunt quæ cũ difficultate quæsiuimus accuratiusq; seruantur: ut idem ubi supra Franciscus testatur. Quid multa? Si his obtusum ĩgeniũ est: inertiam suam: nõ poetas redarguãt: nec aduersus eos friuolis instẽt latratibus a qbus secum optime actũ est. Prĩo enĩ in limine: ne frustra fatigẽt ignari: ab ipso reꝝ facie terror iniectus est. Retrahãt ergo gradũ in tpe potius q̃ torpore ingenii fatigato incedẽtes patianť cũ rubore repulsam. Et ut iteꝝ dixerim uolentibus itelligere & nexus ambiguos enodare legendũ est: insistendũ: uigilandũ: atq; iterrogandũ: & omni modo ꝑmendæ cerebri uires. & si nõ una uia potest qs ꝑuenire quo cupit: intret alterã. & si obstẽt obices arripiat aliam donec si ualituræ sint uires lucidũ illi appareat qd' primo uidebatur obscuꝝ. Sanctum enim canibus dare diuino ꝓhibemur monitu: & hoc eodem ante porcos proiicere margaritas.

¶Poetas non esse mendaces. Cap. XIII.

En daces ꝑterea insultantes hi dicũt esse poetas. & hũc conanť locũ ualidis si possint firmare rõnibus aientes: q̧ sæpe dictũ est eos in suis fabulis mẽdacia scribere: utputa hoĩem in lapidẽ uersũ: qd' oĩno apparet ueritati cõtrarium. Præterea asserunt poetas mendaciter dicere multos eẽ deos: cum cõstet ueritate certissima unum tãtum esse: & illũ ueꝝ atq; oĩpotentẽ: Addentes Virgi. latinorum poetaꝝ principẽ recitasse Didonis hystoriam minus uerã: & huiusmodi quædam alia etiam inserẽtes. Credo uicisse putẽt: uicissentq; ni esset q eoꝝ uociferatiões insipidas ueritate retũderet. Quid igiť? Rebar in ꝑcedentibus loco huic respõdisse satis. Dũ qd sit fabula: quot fabulaꝝ spẽs: & qbus usi poetæ sint: & ꝑ quod satis late descripsi. Sed in hanc materiã iteꝝ redeũdum est. Dico poetas uti isti uolũt nõ esse mendaces. Est enim mẽdacium iudicio meo fallacia quædã simillima ueritati: ꝑ quã a nõnullis ueꝝ opprimiť: & exprimitur qd' est falsũ. Huius octo fore spẽs asserit Augu. ex qbus & si grauiores reliqs nõnullæ sint: nulla tamẽ sciẽtes uti possumus absq; peccato atq; infamiæ nota: qua dicimur eẽ mẽdaces: cuius diffinitiõis intẽtum si æquo animo perspectent: poetici nominis hostes redargutionẽ hanc: qua mẽdaces asserunt esse poetas uiribus carere cognoscent: cum poetaꝝ fictiones nulli adhæreant specierum mẽdacii: eo q̧ non sit mẽtis eorum quẽquã fingendo fallere: nec uti mẽdaciũ est fictiones poeticæ ut plurimũ nõ sunt nedum simillimæ: sed nec similes ueritati: imo ualde dissonæ & aduersæ. Et dato spẽs fabularum una quã uideri potius hystoriã q̃ fabulã diximus sit ueritati simillima antiqssimo oĩum nationũ cõsensu a labe mẽdacii ĩmunis est: cũ sit cõsuetudine ueteri cõcessum ea qs uti posse rõne exẽpli in quo simplex nõ exqriť ueritas nec prohibeť mẽdaciũ. & si specteť poetarum officium: nõnunq̃ in superioribus demõstratum uinculo huic astricti nõ sunt ut ueritate utãtur in supficie fictionum: & si auferať eis uagandi per omne fictionis genus licẽtia eoꝝ officium omnino resolueť in nihilũ. qd plura? si omnia quæ dicta sunt in reprobationẽ meritam deiiciant quod fieri posse nõ arbitror: hoc irreprobabile supest nemo suũ iure exercẽs officium in notã potest ob hoc infamiæ deuenire. Prætor esto in legẽ malemeritos capitali mulcet supplicio: nõ iure tamen dr̃ homicida. Sic nec miles agroꝝ hostiũ populator diciť prædo. Nec iurisconsultus etiam si minus æquũ clientulo præstet cõsiliũ: dũmõ a iuris limite non separeť falsidici nomẽ merebiť. Sic & poeta quãtuncũq; fingẽdo mentiať: mẽdacis ignominiã non incurrit cũ suũ officiũ non ut fallat sed ut fingat iustissime exequatur. Si tamen uelint in hoc instantiam facere qd' ueꝝ nõ est: mendaciũ qualitercũq; dictũ sit est. Si factũ non sit nõ tamẽ ulterius uires ad iternitionem huius obiectionis apponã. sed quæram ut uideã qd responsuri sint: quo noĩe uocanda sint ea quæ ꝑ Ioãnem euãgelistam in apocalypsi mira cũ maiestate sensuũ: sed oĩno persæpe prima facie dissona ueritati: quo ipse Ioãnes: quo alia aliiq;: q eodẽ stilo dei magnalia uelauere? Ego qdẽ mẽdacia aut mendaces etiã si liceret dicere nõ auderẽ. Scio tamẽ dicẽt q̧ egomet ĩ pte dicturus sũ si roger Ioãnem. s. aliosq; ꝓphetas ueracissimos fuisse uiros quod iam concessum est. Præterea supaddent ab eis scripta fictiones nõ esse: sed potius esse figuras & sic nuncupari debere. & per consequens figuratores earum scriptores. O ridendũ diffugium quasi credituri simus quod simillimum est in cortice mutatione seu diuersitate nominis effectus habeat diuersos efficere. Sed in hoc minus quæstionis sit: figuræ sunt nũquid habeant in litterali cortice ueritatem exprimant

quæso si me hoc uelint credere nil aliud erit q̃ mendacio uelare mihi oculos ītellectus uti illā uelant suppositam ueritatem. Sane cū mēdaces hi dicēdi nec habēdi sint: qa nō sunt: sic nec poetæ qui ꝓ uiribus eoꝝ innituntˀ uestigiis in fingēdo. Multos aūt deos scripsisse poetas cū unus tantū sit deus negari non potest. Sed mini me illis in mendaciū iputandū. quia nō credētes neq; firmantes: sed more suo fingentes scripsere. Quis enim sui tam inscius sit ut existimet quenq̃ in laribus philosophiæ uersatū tā demētis esse sentētiæ: ut credat deos q̃plurimos esse? Si satis sani sumus facile credere debemus eruditos uiros studiosissimos fuisse ueritatis iuestigatores: eosq; eousq; quo humanum potest penetrare ingeniū attigisse: & absq; ambiguitate nouisse unum tantum deū eē. ad quam noticiā deuenisse poetas eoꝝ in opibus pcipitˀ liqdo. Lege Virgi. & orantē inuenies: Iuppiter oīpotēs precibus si flecteris ullis &c. quod epiteton nemini deoꝝ alteri datū cōperies. Reliquā deoꝝ multitudinem non deos sed dei membra aut diuinitatis officia putauere. qđ Plato quem theologum nuncupamus: etiam opinatˀ: talibus autem ob uenerationē officio conforme deitatis dedere nomē. Sed infestos hos his nō acquieturos existimo: clamabunt nempe dicentes poetas de uero deo & unico: quem nouisse dicimus, multa scripsisse mendacia: & ob id merito nuncupari mendaces. Ego autē non dubito poetas gentiles de uero deo minus recte sensisse: & sic de eo nōnunq̃ quod minus ueꝝ fuerat scripsisse: & sic uti isti uolunt mendacium: sed ob id mendaces dicendos esse non puto. Sunt enim mēdacioꝝ hoīum spēs saltem duæ. Ex qbus primi scientes & aduertentes mentiunˀ ut ledant: aut ut non ledant: seu ut prosint: & hi non mendaces tantū dicendi sunt: sed propriori uocabulo mentientes. Secūdi sunt qui ignorātes se mēdacium dicere mēdacium dixere tamē. Et inter hos opportuna cadit distinctio. Sunt enim ex his aliqui quorum ignorantia intolerabilis est: nec excusationem recipit aliquā: utputa. Cauetˀ lege publica ne quis ciuis ciuem priuato seruet in carcere. Caius Semproniū debitorē suū detinuit: & a multa tutari uult ignorantia legis: quæ quoniam suppina uidetˀ & crassa ciuem. s. leges publicas ignorare: nocuū defensare nō potest. Sic & christianus homo ætate integer ab articuloꝝ fidei ignorantia tutari non debet. Sunt & alii quoꝝ uidetˀ ignorantia excusanda: ut pueri si philosophiam nō nouerint. Montanus homo si non nouerit nautica. & cæcus natus si litteraꝝ nō noscit caracteres: & huiusmodi: quos inter numerari possunt poetæ gentiles: q̃ & si liberales artes: si poeticam: si philosophiam nouerit: xpianæ religionis ueritatē nouisse nō poterāt. Nondū enim lux illa ueritatis æternæ in terris effluxerat. Quæ illuminat omnem hoīem uenientem in hūc mundū. Nondum ad agni cœnam inuitantes peragrauerant orbē quouscūq; uocantes: israelitis solis hoc donū erat desup datum ut deum uerum & iuste cognoscerent & rite colerent. Hi nedum quenq̃ ad cōmunicādum secum cōuiuium tam celebre inuitabant: sed nec accedentes si qui fuissent exteri admittebant. & sic minus uera sentientes scripserint de uero deo se uera scribere arbitrantes hac acceptabili ignorantia excusati nō sunt dicendi mendaces. Dicent scio quacunq; ignorantia mendacium dictum sit mendax est dicens: quod negari nō potest: esto nō eadem nota labefactandi sint: q̃ ignorantia excusabili peccauere: q̃ qui crassa & supina ut dictum est: cum illos nō solum æquitas sed etiam legum austeritas habeat excusatos: & si sic est: notā mendacii nō incurrunt. & si uelint eos oīno quomodocunq; mendaces: ego illis socios addam philosophos Aristotelē. Platonē. Socratē aliosq; quos ipsi summe colunt eodem sontes crimine. Extollēt reor hi censores optimi iterum uoces in cælum in psalterio psallentes & cythara: quoniam non satis plene particula unica huius obiectionis reiecta uideatur. O insipidi si militi uno parma confracta sit: nondum loco mota est acies integra. non ergo exultent sed meminerint: quoniam sæpissime contusi nolentes cesserint. Quod autem Virgilio obiiciunt falsum est. noluit qppe uir prudēs recitare Didonis hystoriam. Sciebat eni ut talium doctissimus Didonē honestate præcipuā fuisse mulierē eāq; manu propria mori maluisse q̃ infixū pio pectori castimoniæ ꝓpositum secūdis inficere nuptiis. Sed ut artificio & uelamento poetico consequeretˀ quod erat suo operi opportunū composuit fabulā in multis similem Didonis hystoriæ: quod ut pauloante dictum est: ueteri īstituto poetis cōceditˀ. Potest tamē quis dignius responsione & forsan tu īpe prīceps pquirere ad qd hoc erat necessariū Virgilio: cui ut digne respōsum sit. Dico eū i hoc a quadruplici causa tractum. Primo ut in eodē stilo quem in æneida sumpserat poeticum sequeretˀ morē: & potissime Homeri: cuius fuit in eo opere imitator. Nam poetæ non ut hystoriographi faciunt: qui a quodam prīcipio opus exordiunˀ suū: & cōtinua atq; ordinata rerū gestarum descriptiōe in finem usq; deducunt. qđ cernimus fecisse Lucanū: quam ob causam multi eum potius metricū hystoriographū q̃ poetam existimāt: uerum artificio quodam longe maiori: aut circa medium hystoriæ: aut aliquando fere circa finē inchoāt qđ intendunt. & sibi adinueniunt causam recitandi: quod ex præcedentibus obmisisse uidebantur: ut in odyssea Homerus: qui quasi circa finem erroꝝ Vlyssis eum naufragum in littus pheycum delatum scribit: & ibidē Alcinoi regi recitantem quicquid illi ante diem illā post discessum a Troia contigerat inducit: quod uolens Virgilius facere cum Aeneam a littore troiano fugiētem scripsisset post erutam ciuitatē non adinuenit aptiorem locū ad quem eū deduceret ante q̃ Italiam intraret africano littore. eo. n. usq; semp inter græcos hostes nauigauerat. Et cum littus afrum in tēpus usq; illud a rusticis & agrestibus atq; barbaris incoleretur: ut eū ad personam ueneratione dignam deduceret: & a qua reciperetˀ & cuius hortatu troianorum casus suosq; recitaret: nec aliam pter Didonē: quæ & si non tūc: multa tamen post sæcula loca illa īcoluisse creditū est:. comperiens Didonē tanq̃ suā uenisset eius hospitam fecit. & ut legimus eius iussu sua suorūq; infortunia recitauit. Secundo quod sub uelamēto latet poetico intēdit Virgilius p totum opus ostēdere qbus passionibus humana fragilitas īfestetˀ: & qbus uiribus a cōstanti uiro superenˀ. Et cum iam nōnullas ostēdisset uolens demonstrare quibus ex causis ab appetitu concupiscibili in lasciuiam rapiamur: introducit Didonē generositate sanguinis claram: ætate iuuenem: forma spectabilem: moribus insignem: diuitiis abundantem: castitate famosam: ciuitati suæ & populo imperantem: prudentia & eloquentia conspicuam: & uiduam quasi ab experiētia

Veneris concupiscentiæ aptioré. Quæ oia generosi cuiuscūq; hominis habēt animū irritare nedū exulis atq; naufragi & in icognitā regioné deiecti atq; subsidio indigētis. Et sic intédit pro Didone cōcupiscibilē & attra- ctiuam potentiā opportunitatibus omnibus armatā. Aeneā autem pro quocunq; ad lubricum apto & demum capto. Tandem ostenso quo detrahamur in scelus ludibrio: qua uia in uirtuté reuehamur ostēdit: inducens Mercurium deorum interprætem æneam ab illecebra icrepanté atq; ad gloriosa exhortantem: per qué Virgil. sentit seu consciæ propriæ morsum: seu amici & eloquentis hominis redargutioné: a qbus dormiétes in luto turpitudinem excitamur: & in rectum pulchrumq; iter reuocamur. i. ad gloriam. & tunc nexum oblectatio- nis infaustæ soluimus quando armati fortitudine blanditias: lachrymas: preces: & huiusmodi in contrarium trahentes constanti animo spernimus ac uilipēdentes omittimus. Tertio curat Virg. in laudibus æneæ ad ho- noré Octauiani Cæsaris iuliorum genus extollere: quod pagit dum illum lasciuias & immundicias carnis & muliebres delitias robore mētis sperněté atq; calcanté ostēdit. Quarto intédit sublimare romani noīs gloriā: quod satis facit dum execrationes morituræ Didonis describit. nam per eas bella carthaginensiū cū romanis & triumphi quos ex eis romani consecuti sunt intelligunť: in qbus romanū nomen satis extollitur. Et sic non mendax fuit Virgi. ut minime intelligentes existimant. nec alii etiam si qui sunt eo modo fingentes.

Stulte damnatur quod minus sane intelligitur. Cap. XIIII.

Olunt insup atq; clamitant execrantes poeticum nomē oīno abolenda esse poetarum carmina: eo q lasciuiis & nugis deorum gentiliū referta sint: nec modo aliquo tolerabile q uni eidemq; plures deo attribuanť formæ: atq; omnia ut poetæ faciunt suo Ioui uel aliis. stulti militis more certamen intrāt aduersarii nostri: q tanto nocédi hostibus ferť īpetu: ut sibiipsi nō uideat: ex quo sæpe fit ut quos in alterum parat ictus inermis ipe suscipiat. Ego aūt his obiectionibus in unum coaceruatis iuolucrum satis esse respōsum in pcedentibus arbitrabar: in qbus scriptum sæpissime memini sub formis uariis lasciuiis & nugis atq; noībus honestos ac sapidos claudi sensus: quos etiam pro uiribus īgenii mei amoto fabuloso cor tice aperuisse recordor. Actus uero deorum illecebres quocūq; modo a poetis comicis potissime descriptos nec laudo nec cōmendo: quinimmo detestatus sum: & tam scriptores in hoc: q ipsos actus uituperandos exi- stimo. amplissima quidé fingendi est area: & pleno semper fictionū cornu poesis incedit. Nō ergo deficiebant qbuscunq; sensibus honestissima tegumēta. Sane querela hæc iam diu sublata est atq; sopita: nāq; ī scænis atq; theatris a mimis & histrionibus atq; parascitis: & huiusmodi hoībus enormia canebanť olim. Omnino abstu lere atq; reprobauere Romani ueteres Cicerone teste & ipsam scænā & artem ludicram dānauere: agētesq; no ta mulctauere censoria: & eos amouere tribubus. Sic etiā prætorum ædicto cautū est: qui artis iudicræ pnūcian di ue causa in scænā pdirent ipso facto haberenť infames. Porro post Constantinum Cæsaré & Syluestrū pō tificé pullulante undiq;: & indies excrescéte fide catholica taliū comicorum seu scænicorum carmina obsoluerunt a sæculo: & remanserunt illustriū: & laudabiliū libri: & opuscula poetarum: q res gestas & naturales augustiore stilo artificioso scomate: facundiore locutu: sub congruo fictionum & imaginū tegmine ptulerūt: & sic quos semideus Plato urbe pellendos iusserat: & aduersus quos hi nostri ueritatis ignari clamitant: iam extermina ti sunt & abiecti. Verum ut aliqd his rephensoribus nostris particulæ obiectionis alteræ respōsum sit: dico si ante initā pugnā prudétes: qbus in locis feriri possent acutius inspexissent: uidissent pfecto quod ipsi poetis gentilibus obiiciūt in se retorqueri telū: nunc Ioué: nūc cæli deū: nūc ætheris igné: nūc aqlam: nunc hoiem: seu a quibus mauis formis a poetis descriptū mirarētur: si meminissent ipsum uerum: & unicum deū: nūc solé: nunc igné: nunc leoné: nunc serpenté: nūc agnū: nunc uermé: nunc etiā lapidé a sacris describi litteris. Et eo- dem mō uenerandissimā matré ecclesiā nostram: quam aliquando mulieré amictam sole: aliquando mulie rem indutam uarietate: aliquando currum: aliquando nauim: aliquando archam: domū: templū & huius- modi uocari sacra demonstrant uolumina. qď & de uirgine genitrice: & de humani generis hoste memini le gisse sæpissime: de noium multiplicitate. qď dicam habeo istud idé: īnumerabilia fere apud nostros deo at- tribuuntur: & totidem Mariæ uirgini atq; ecclesiæ: & hæc nō absq; mysterio facta sunt: sicuti nec poetæ fece- runt. Quid ergo inaduertentes hi rugiunt: liuore quidé īpellente stare nollent quod ipsi non noscunt.

Detestabile nimis de incognitis iudicare. Cap. XV.

Orro zelantes hi suasores criminum poetas affirmant. qua in accusatiōe si distinguerēt forsan pro parte cōcederét eos eé uictores. Cōstat enim nōnullos satis iam dudum inhonestos fuisse comicos seu corum scelesto sic suadéte ingenio: seu sic æuo exqrēte tūc corrupto: necnō & Nasonem pelignū clari: sed lasciuiētis ingenii poetam artis amatoriæ composuisse librum: in quo & si multa suadé tur nefaria: nil tamé minus opportunū: cum nemo sit tépestate hac adeo demēs iuuéculus: aut simplex puel la q mouéte illecebri appetitu ingeniū lōge ut etiā id ueniat quod exoptat acutiora nō nouerit q his q se tali- um præceptoré fore præcipuū arbitratus est doceat. Si igiť minus hi: quos nōnunq abiiciédos diximus: hone staté facultatis poeticæ quid alii splédido rubore conspicui hanc incurrere meruere notam? & una cum tem poribus accusari? Eqdem patiédum nō est: & ob id ut pateat cur ab his accusenť illustres: quæso dicāt nūqd Homeri carmé unquam legerint? nūqd Hesiodi: Virgilii: Horatii: Iuuenalis & aliorum huiusmodi pluriū. & si se legisse fateātur exprimāt quorsum has criminū suasiones inuenerint ut ipsi uidétes quod nōdum ui- dimus cum eis malemeritos condemnemus. Attamen negare superfluum est. quis autem accusatione audi- ta non percipiat quia nunquam legerint? cum liquido debeamus credere si uidissent in tam solidam senten- tiam non uenissent. Arbitror tamen ex quæstione tali hos scælus scœleri addituros. Nequeunt enim tacere tanto pauore tenentur: ne ob taciturnitatem minus omnia nouisse credātur. Dicētq; elata facie totis loquen- tes buccis: & omni frontis amoto rubore quasi ex hoc summe laudādi ueniant. Quid has nugas uiderimus?

Vah nec uidimus nec uidisse uolumus maioribus operā damus. O bone deus ab æterno ope tuo si uelis pausam sumere potes: & si diuinitatis tuæ appeterēt oculi: posses in somnū ire si uelles: rem tuā isti curāt: tibi noctes isomnes hi ducūt: tibi suos sudores impēdūt. Primū qppe mobile moueāt reor dum maioribus opam præstāt magnū est. multū est. & taliū si pateris dignus labor. O ignauæ hoīum mētes nō aduertūt dū alios tā prudenter floccifaciunt q̄ misere suam ignorantiā detegant. Possumus eteni nos si stultiores eis non sumus uidere satis q̄ iusta sit eorum accusatio: q̄ sancta atq; tolerāda sentētia. Sane ne sit qui arbitretur me responsum hoc futuꝝ ex meditatiōe friuola uaticinari: cōfiteor quoniam in hoc a certissima cōiectura deducat. Audiui iam dudum īterrogatiōi simili nōnullos etiā fastidiosius respōdētes. Et quod mihi grauius fuit: uiꝝ quēdā ætate uenerabilem & sanctitate alias ac doctrina præcipuum: nō respondentem sed motu proprio lōge execrabilius eloquētem. non mētiar. Deus nouit rex inclyte: erat ut tunc uisum est: uir iste adeo: poetici nominis hostis infestus: ut illud nō nisi stomachans proferre uideretur: quod ubi minus honestati suæ opportunum erat: ostēdit. Nam mane quodam in generali studio nostro legens in cathedra sacrum Ioānis euangelium auditoribus multis: cum fortuito in hoc incidisset nomen: accensa facie flammeis oculis & altiori solito uoce totus frendēs multa in poetas enormia dixit: & postremo ut eius appareret iustitia dixit: inqt & fere iuramēto firmauit se neq; uidisse: nec unq̄ aliquem ex poetaꝝ libris uidere uoluisse. O sancte deus quid ignari dicturi sunt: si sic alias eruditus homo ānis grauis & auctoritate locutus est? poterat ne loq stultius ab īsano? Vellē ergo scire: si nō uiderunt: si nō cognouerunt: si maioribus uacant hi censores ægregii: unde poetas criminum suasores agnoscunt? quid circa eos īcognita latrāt? quid nō idonei iudices de incognitis laturi sniam rostra cōscendūt? qui ne dum inaudita sed nec reqsita parte snias fulmināt? Forte inquiēt sacro īspirāte spiritu tā sæuerum se in poetas ferre decretum. Possibile dicerē si crederem sanctum spiritum tam spurcidas ne dū ihabitare sed ītrare animas. O scælus impiū. O execrabile malū. O detestāda temeritas. audere cecum natū in ꝑpatulo de coloribus ferre sententiam. Sic olim ut isti præsides uenerandi faciunt. Audiui Phoroneum apud argiuos: Lycurgum apud Lacedæmones Minoem apud cretenses: & apud mirmidones. Eacum factitare solitos. Sed ut eo ueniam quo fert animus: quicquid isti reuerendi iudices blactrent: non sunt ut ipsi uolūt poetæ criminū suasores: quinimo si sana mente & nō liuore insano perciti eorum legātur uolumina: impulsores īuenietur: nūc suasissimi: nūc acerrimi pro exigentia temporū in uirtutes. Quod ne tam paucis uerbis uidear probasse contētus libet ante obstrepentium oculos apponere: saltem pauca: ex quibus possint ueritatē hāc si uelint agnoscere. & omissis Homeri monitis qui ob græcas litteras latinis minus familiaris est: si uelint legant & perlegant: quæ si in æneida ad patientiam laborum emergentiū exhortationes æneæ ad socios. Quis ardor illi pulchræ per uulnera mortis pro salute patriæ fuerit. quæ erga patrem pietas: quem humeris ꝑ ardentes undiq; domos & ruētia templa: per quæ medios hostes: & mille uolātia tela deuexit in tutū: quæ in Achimenidem hostem clementia. quod robur animi ad illudendas frangendasq; amoris petulci cathenas q̄ iustitia atq; munificentia circa amicos & exteros in exhibēdis muneribus benemeritis: ludis in anniuersario Anchisis patris apud Acestem peractis: quæ prudentia: quanta circūspectio in descensu ad inferos: quæ genitoris ad eum suasiones ad gloriam: quæ eius in iūgendis amicitiis solertia: q̄ grandis comitas fidesq; in cōseruādis susceptis: q̄ pie in Pallātis amici cæde lachrymæ: quæ eius ad filium persæpe monita. quid multa referam? adsint oro adsint hi in poeticū rugientes nomē. Librēt huius poetæ uerba: snias ponderent. & si patitur animus: fructū ex his qui potest exprimāt: & si deo gratū erit uidebunt: nūquid poeta hic in malam frugem suasor sit. Profecto si rite deū nouisset & coluisset Virgilius nil fere præter sanctum eius in uolumine legeretur: & si dicant leges nō pati queq̄ approbari testimonio unius: uenusinum īsuper flaccū suscipiāt Persiū uulteranum: Iuuenalē aquinatē: quoꝝ satyricū carmen tāto uirtutis īpetu in uitia uitiososq; īuehit: ut eos exterminare uideat. Si ergo hi plures satis fuūt: taceāt isti qui suasores criminū poetas accusant & rabiē suam māsuetudine domēt. nec dedignētur discere priusq̄ uelint aliorum labores ridendo iudicare iudicio: ne dū in alios suæ stolidæ iniquitatis tela coniiciunt: in se ultionis diuine fulmina prouocent.

Quod in bonum poetæ deducant se legentes. Cap. XVI.

Aiunt post hæc isidiātes acerrimi poetas eē mētiū seductores: eo ꝙ dulcisono carmīe lepido sermone accurata atq; ornata orone ieptias suas legētibus igerūt. & sic quo minime opportunū lectores seducūt īsipidos. Quis ignarus & q poetas nō uiderit: ut ipsi obiectores ignari sūt: nec poetas uiderūt illustres: & si uiderūt ingeniorū suoꝝ ignauia nō intellexerūt: nō credet facile hos optime iuste sancteq; in poeticum carmē inuehere? hoc uideat deus: & hi uideant quibus ab eo lumen intellectus concessum est. Tu aūt cytarista cælestis Dauid solitus dulcedine carminis furores sedare Saulis. Si suaue aliqd: si mellifluū cecinisti lyricū tuū carmē abscōde. Et tu Iob qui labores tuos atq; patientiam heroico carmine scripsisti: si lepidū si ornatū sit idem facito una cū aliis sacris uiris q æthereo uersu diuina cecinere mysteria: & qđ his dico dictū sit Orpheo: Homero: Maroni: Flacco & aliis: postq̄: eo uentū est ut īueniant q dicāt impune. quoniam seducere mētes hominū sit dulcisone lepide accurate metricas oratiōes effūdere. O Baui & tu Meui lætamini postq̄ damnāt isti: tempus qđ minime rebar uobis cōcessum est: & locus præparatus amplissimus. Scio dicent se dixisse perniciosum ineptias sonoro scripsisse carmine & legisse. Erat fateor additio hæc non parui momenti: ni in præcedentibus sæpius esset ostēsum: quales sint quas isti accusant ineptiæ illustriū poetaꝝ: & ob id quod maximum existimabant in nihilum resolutū est. attamen ut in hoc directius ueniam: quia seductores mentium dicunt esse poetas: primo scire uelim cum multi sint qui ex his poetæ sint q seductores sint mentium & quis dubitet: nullos dicere possint præter quos student. quos autem studeant accusatio ipsa demonstrat. Si deo placet zelantes hi amant ꝑcantur: & mulierculis ridētibus applaudēt oculis

amatorias litterulas dictant:cōponūt rhitimos & cātiunculas excudūt:quibus affectiones suas & suspiria ex- promant:& deficiētibus īgenio sibi uiribus pro opportuno subsidio ad instructores artis amatoriæ euolant. Hinc Catulli propertii:& Nasonis uolumina euolūt:& ab ineptis talium suasionibus lepidis descriptis carminibus & uerborum facili exornatis contextu tanq̄ in hoc toto inclinati pectore uolētes trahuntur seducūtur:atq; tenenť.hic poetaꝶ illecebras cognouere:hic īgrati præceptores accusant suos eosq; seductores mētiū dicunt:quos ipsi non rogati sponte sua secuti sunt.Magnis igiť imo permaximis uacant redargutores nostri. Non enī paruū est amori obseq:cuius uiribus primo Phœbus: īde Alcides monstrorum domitores cessere. O q̄ satius fuisset ignaris tacuisse q̄ in suū dedecus emisisse uoces.nam si prospectent dū poetas accusasse reť. seipsos aduertent monstrasse culpabiles.Ex hac enī accusatiōe quæ sint eoꝶ studia:quæ desideria : q̄ iustitia manifeste cognoscimus.Quid enim de his arbitrari possumus si puella lasciuis gestibus petulcis oculis blandis uerbis spem polliceatur infaustam postquam a mutis seu tacitis carminibus seducuntur?Erubescant igiť miseri:& in melius insanum suum reforment consilium:prospectentq; Vlyssem gentilem hominem nō mutorum carminum:sed mellifluos syrenarum cantus spreuisse:tanq̄ nocuos atq; transisse. Et ut aliquid circa uim uocabuli dictum sit quod tanquā detestabile poetis obiiciunt:uidisse debuerant:quoniam & si Christo saluatori nostro a iudæis obiectum sit:qui illum ignominiose seductorem dixere:non tamen semper in malam partem sumendū fore.Nequiuere enim illi abutentes infandi homines uim ueterem surripuisse. Potest enim in bonam partē sumi seducere.Nam rem curantes pastoriam ab infectis armentis nondū infectos ægritudine boues seduxisse solertis pastoris est:& sic nonnunq̄ eruditi homines generosos animos ab his qui morbo uitioꝶ laborant suis seducūt monitis.quorsum illustres poetas seducere sæpissime credulos reor: & eos facere meliores:ubi hi seducti tractiq; suo non poetaꝶ minus etiam honestoꝶ crimine in malam frugē si possint conātur offēndere.O bone Iesu aduerte pestem hanc ab ignaris credulis.& hos loquaces corripe: ac adeo instrue ut exemplo tuo uelint prius facere q̄ docere.

Philosophoꝶ simias minime poetas esse. Cap. XVII.

Simias præterea philosophoꝶ ex his nonnulli qui se cæteris præferunt dicūt esse poetas.uerū nō satis certum habeo an ut hominibus risum incutiant:uti nōnunq̄ suis scomatibus mulierculæ faciunt:an potius ex animi sententia:quia sic credant:seu mentis nequitia ut irrideāt istud euomāt. Primum quippe deberet īdignanti animo a prudētibus tolerari:dū cernerent ab ignaris ex uiris conspicuis ridicula confici uulgo.cum passim per triuia asini insulati & fallerati sues:ac ex quo mauis genere beluæ fimbriatis:necnon & uariatis pellibus incedentes amicti comperianť facile:ex quibus decentius quis uolens:posset configere talia.Si uero credentes asserunt aut irrident utrūq; tam stolide q̄ nequiter agunt. Est enim simiis ut aliquando dixisse meminimus hoc de more a natura infixum ut uelint dum possint uidentes quoscunq; hominum actus imitari.Et sic uidetur hoc uelle poetas imitatores:& inde simias esse philosophorum:quod minime ridiculum esset.Honesti quidē utplurimū homines fuere philosophi & bonaꝶ artium repertores. sed falluntť indocti.nam si satis intelligerent poetarum carmina aduerterent omnes non simias. sed ex ipso philosophoꝶ numero computandos:cum ab eis nil præter philosophiæ consonum iuxta ueterū opiniones fabuloso tegatur uelamine.Præterea imitator simplex in nullo exorbitat a uestigiis imitati: quod quidem in poetis minime cernitur.Nam esto a philosophicis non deuient conclusionibus: non tamen in eas eodem tramite tendunt:philosophus ut satis patet syllogizando reprobat quod minus uerum existimat: & eodem modo approbat quod ītendit.& hoc apertissime prout potest poeta quod meditando cōcepit sub uelamento fictionis syllogismis omnino amotis:quāto artificiosius pōt abscōdit. Philosophus stilo prosaico ut sæpius & eius fere paruipendēs ornatum scribere consueuit.Poeta metrice summa cum cura exquisito decore conspicuo.Philosophorum insuper est in gymnasiis disputare.Poetaꝶ in solitudinibus canere.& cum ista inter se non cōueniant:non erit ut aiunt simia philosophoꝶ poeta.Si simias diceret eos esse naturæ posset fortasse æquiore aīo tolerari:cū ꝓ uiribus qcqd ipsa:qcqd eius opatione operať perpetua:poeta celebri conať describere carmine.qđ si intueri uelint isti uidebunt formas:mores:sermones:& actus quorūcunq; animātiū cæli syderūq; meatus:uentoꝶ fragores & īpetus:flāmaꝶ crepitus sonoros:undaꝶ rumores:montiū cælsitudines:& nemoꝶ umbras:atq; discursus fluminū adeo aperte descriptos:ut ea ipsa paruis in litterulis carminū inesse arbitrenť.In hoc ego poetas esse simias confitebor:quod ego honorabilissimum reor opus:in id.s. arte conari qđ agit natura potentia.Sed quid plura?Esset talibus satius agere si possent:ut nos una secum efficeremur simiæ Iesu Christi q̄ sibi incognitos poetaꝶ irridere labores:cum cōtingat sæpissime tentantes alienum pruritū scalpere etiam suum alioꝶ cruentas ungues cum anxietate sentire.

Non esse exitiale crimen libros legere poetarum. Cap. XVIII.

Hi æquitatis immo iniquitatis arbitri feruida rabie cupientes poetici nominis exterminium q̄si pauca in illud dixerit altisono insuper clamitant hincinde boatu.O insignes uiri. O diuino redempti sanguine.O gratus deo populus:Si qua pietas:Si qua deuotio:si quis christianæ religionis amor. Si quis dei timor uobis est:hos infaustos poetarum libros abiicite:flammis exurite:& uentis seruandos exhibete cineres.eos etiam ullo modo uelle uidere exitiale crimen est:animas lætali ueneno inficiūt:uos in tartara trahunt & cælestis regni exules in æternum faciunt.Post hæc aucto clamore Hieronymum in testem aduocant:eumq; dicentem aiunt in epistola ad Damasum de filio prodigo:dæmonum cibus sunt carmina poetaꝶ:& his ac similibus multis toto gutture ignaros auditores intonāt.O pietas.O prisca fides.O dei patientia grandis:quid pateris?quid rerum conditor in erectas turres?quid in cælsos uertice montes fulmina torques?Hi sanctissime pater feriendi sunt: qui dolosa lingua atque mendaci aliorum & persæpe inno-

uorum exitio sibi aucupant inanem gloriam.Medici errores suos terra tegunt.hi prohibitiōibus atq; flāmis
suas conantur ignorantias occultare.Quis simplex homo hos audiat qn arbitreť poetas perniciosissimos esse
hoīes:diuini noīs hostes:contubernales dæmonū:imites:maleficos:scelestis semp uacantes operibus:quibus
nulla bonaꝝ artium cura.nulla pietas:nulla fides:aut sanctitas sit?Et sic hoꝝ ignorantium opere & iniquita-
te consequunť celebres uiri ignominiam quā minime meruere.Sed spero deus uidebit aliquando.Nos auté
uideamus si possumus q̄le sit hoc tam inexpiabile malū:qd̄ hi cōmitti clamitāt:si teneanť:si uideanť:aut le-
ganť carmina poetaꝝ.quæ hoꝝ cōtineant libri:quæ suadeant:q̄ dānent:quæ doceant:iā satis supra declaratū
est.Sed eis omissis uolo aduersus ueritaté hos scelesta oīa scribere atq; suadere lectoribus.quid tandé?genti-
les fuere hoīes:non christū nouere:suā extulere:quā sacrā arbitrabanť religionem:fictiones edidere:gratissi
mos & cōmendabiles utero persæpe gerentes fructus.Sed qd inde?quæso hos elegantissimos clamatores di-
cant.Nunqd illis prohibitū sit ab aliqua ueteri seu noua doctrina deoꝝ suoꝝ scelera quo uellent in stilo de-
scribere?Non equidé reor nec ēt christiano fingenti dūmodo sane ītellecta fictio aduersus catholicam ueri-
tatem exenterata nil pariat:si non prohibitū est.Si hos legere non leges prohibent:neq; prophetæ:non sacræ
pontificū sanctiones.quid tenere.quid legere mali est?Inquiēt qa seductores sint mentiū dulcedine sua.huic
obiectioni Pauloante responsum est. Verū si hi imbecilles sunt atq; tractabiles sibi caueant memores ꝓuerbii
ueteris quo prohibetur hos certamen lapidum non intrare:qbus sit galea uitrea.Fateor tamé ultro longe me
lius fore sacros studere libros q̄ istos etiā si optimi sint:studentesq; acceptiores reor esse deo:pontifici sūmo:
& ecclesiæ.Verum non oēs nec semper eadé trahimur affectione.& sic nōnunq̄ ad poeticos trahunť quidā.&
si trahimur uel sponte nr̄a in eos imus:qd̄ hoc crimen:qd̄ malū est?possumus īpune mores barbaros audire:
ipsos si uelimus suscipere barbaros:eis hospitalitaté exhibere:eis si petant ius dicere:cū eis amicitias iungere:
poetaꝝ libros legere:si deo placet ab his uiris doctissimis ꝓhibemur.Manichei Arrii:Pellagiiq; & alioꝝ hæ-
resiarchaꝝ execrabiles errores:ut noscamus nemo ꝓhibet:qn scrutemur.Versus aūt legisse poeticos horren-
dum:ut hic clamitant:īmo lœtale crimen est:ioculatores in quadriuiis:utplurimū inhonestos ludos agētes
inspicere possumus.Histriones in cōuiuiis turpia canentes audire.Nebulones in popinis:Lenones in lupanari
bus:blasphemantesq; pati:nec ob id ad tartara trahimur:poetica legisse poemata:nos æterni regni facit extor
res.Pictori etiam in sacris ædibus fas est pingere tricerbeꝝ canem Ditis obseruanté limina.Charonem nautā
Acherontis uada sulcanté:Erynnas hydris accintas accensisq; armatas facibus:ipsum Plutoné infœlicis regni
principem dānatis supplicia inferenté:poetis sonoro carmine hæc eadé scripsisse nefas:& irremissibile lecto-
ri est crimen.Pictori eidem cōcessum est in aulis regnū & nobiliū uiroꝝ amores ueteꝝ deoꝝ:scelera hoīum
& quæcūq; cuiuscūq; cōmenta pingere:nullo patrum prohibēte decreto:& hoc a qbuscūq; pro libito intueri
ꝑmissum est.Poetarum inuenta ornatis linita litteris plus a sapientibus lecta uolunt mentes inficiant:q̄ picta
ab ignaris inspecta:Quid multa?deficio:fateor uolens si possem aduertere qbus uiribus:qua potentia liuor
edax & ignorantia hos boatores in tam grandem dementiā potuerit impellere.scire saltem debuerant:quia
uas electionis testatus est:scire malum:malum nō esse sed operari.Et ipsi nouissimi præceptores credo:ut a
suis mulierculis prudentiores habeantur:& inde pinguiores consequantur offas:nō uerentur dicere ne dum
scire dicam:sed poetas legere perniciosissimum esse.O fastidium audire etiā:si omnino despiciendi sint poe-
tæ:nefariū fore si uideris margaritam ex luto colligere:quasi abstergibile lutum illam minus fecerit precio
sam.Nec erubescunt interpræetes hi hac ꝓsumptuosa atq; generali prohibitione sua uelle ex ueritate fieri mē-
dacium:si dixerit aliquando poeta:imo eos dixisse toto denegant ore.Ridiculum est audire humani generis
hostem dyabolum potuisse uerbum bonum aliquando dixisse.Poetas autem esto aduersus conscientiā pau-
loante malos esse concesserim:cum forte nōnullis præter gentiliciam maculam:nil inhonestum iure posset
obiici uerbum bonum dicere nequisse.Vocatur etiam nōnunq̄ a sacris hominibus in testimonium diabolus:
inuocasse poetam horum accusantium auctoritate irremissibile crimen est.Sed nunc hos prohibitores:& in
exilium poetarum præcones oro dicant.quid magis q̄ philosophia potuit peccasse poesis.Veritatis qppe opti
ma indagatrix philosophia est:compertæ uero sub uelamine seruatrix fidissima poesis est.Si minus recta sen
tiat illa non potuit rectū ista seruasse pedissequa est:dominæ uestigia imiteť necesse est:si deuiet illa:& hæc
ut exorbitet a necessitate cogitur.Quid ergo cum gentiles philosophos allegemus ore pleno:eorumq; serue-
mus sententias:& nil fere nisi eorum uallatum auctoritate firmemus:dicta poetarū poetasq; horrere scimus
atq; detestando dānamus:extollitur Socrates:honoratur Plato:colitur Aristoteles:ut de reliquis sileam:qui
omnes fuere gentiles:& persæpe dānatis opinionibus erronei homines. Homerus ab obiurgatoribus nostris
pellitur damnatur Hesiodus:Maro despicitur atq; Flaccus:quorum figmenta nil aliud sentiūt q̄ disputatio-
nes illorum:quorum quoniam dogma student:& ex his esto cum difficultate non patiente ingenio quædam
principiola sumpserunt:quasi intellectum cōmendant.Poetarum uero:quoniam scripta negligunt:& sic nō
intelligunt:despiciunt & condēnant.Attamen quicquid clamitant:quicquid latrant:qcquid iubeant uel sua-
deant:si philosophorum scripta:si barbarorum gesta:si hæreticorum perfidia legi possunt:& poetarum uo-
lumina absq; piaculo legi:teneri:audiriq; possunt.mente tamen integra atq; constanti:ne si quādo aliquid in
ortodoxam dicerent fidem tanq̄ ab illa exteri se lectores labefactori permittant.Nunc autem superest in ex-
tremum horum clamorem pauxillum acrius instandum atq; prolixius:quoniam ea ex celeberrimi atq; san-
ctissimi hominis auctoritate præcedentia omnia firmasse se credunt.Dicunt igitur clamitantes Hierony.uer
bum ad Damasum papam : Dæmonum cibus sunt carmina poetarum : quod si satis percepissent a nobis
etiam firmatum aduertissent:& potissime ubi damnatam comicorum spurcitiem atq; obiectam semel & ite
rum ante iam diximus : sed quoniam nulla poetarum facta distinctione inuidētiæ offuscati caligine : & in

quoscunq; cæci irruunt propulsanda illoꝝ ignauia est:& ipsi in perpetuum cogendi silentiũ.Si igiť epistolas si uolumina Hierony.si hanc eandẽ:quã ꝓducunt in testẽ:seu cuius auctoritate dãnatos poetas uolũt studio se legissent:inuenissent ꝑfecto uerbũ hoc a Hierony.declaratũ:& eius sensum appositũ atq; obiectionẽ: qua faciunt esse solutã:& potissime ex figura mulieris captiuæ raso capite:deposita ueste:resectis unguibus:& pi lis oblatis israelitæ matrimonio copulandæ.Et si religiosiores atq; delicatiores sanctis doctoribus esse nõ ue lint cõperient hunc dæmonũ cibũ:nõ solũ nõ reiectũ flãmis:ut iubent imissum.sed cũ diligentia seruatum tractatũ atq; gustatũ a Fulgentio doctore atq; põtifice catholico:ut apparet eo in libro : quæ mithologiarum nuncupat ipse:in quo elegãtissimo stilo descripsit poetaꝝ fabulas exponendo æquo mõ . Augustinũ doctore ægregiũ cõperient nõ horruisse poesim:nec poetica carmina:qnimo solerti uigilãtia studuisse & intellexisse qđ uolentes negare non possent:cũ sæpissime in suis uoluminibus sanctus hõ Virgiliũ aliosq; poetas inducat Nec fere Virgil.unq̃ absq; alicuius laudis titulo noiat.Sic ut iteꝝ dixerĩ Hierony.doctorẽ eximiũ atq; sanctis simũ:& triũ linguaꝝ mirabiliter eruditũ:quẽ ignorãtiæ eoꝝ hi in testẽ trahere satagunt tanta poetaꝝ carmi na diligentia studuisse ꝑciperent atq; seruasse memoriæ:ut nil fere absq; eoꝝ testimonio firmasse uideatur. Videant si non credunt iter alia libri eius hebraicaꝝ qõnum prologũ:& aduertant:nunqđ eũ totũ Terẽtia num fuisse sentiant:uideãt nunqđ sæpissime Hora.atq; Virg.sibi quodãmodo assertores inducat:& non solũ hos:sed & Persiũ aliosq;.Legant insup eiusdẽ facundissimã ad Aug.epistolã.Rimenturq; nunqđ in ea iter il lustres uiros uir doctus poetas:quos ipsi tanto clamore cõfundere si possint conantur:enumeret. Porro si ne sciunt ꝑlegant actus apostoloꝝ & sentiant:nunqđ Paulus uersus poeticos studuerit & nouerit. Inueniẽt qppe eum nõ fastidisse in Ariopago aduersus atheniensiũ obstinationẽ disputantẽ uti testimonio poetaꝝ.eũq; ali bi Menandri comici carmine usum.dũ dicit.Corrumpunt mores bonos colloquia mala.& Epymenidis poe te si memini allegat uersiculũ:qui aduersus hos apertissime dici põt:dicens.Cretẽses semp mẽdaces male be stiæ:uentres pigri.Et sic nõ qui ad cælũ usq; tertium raptus est:qđ isti sanctiores uolunt peccatũ:uel turpe ar bitratus est legisse atq; didicisse poetaꝝ carmina.Insup ꝑscruteñť qđ scripserit Dionysius ariopagita Pauli discipulus:& xp̃i martyr ægregius in suo hierarchiæ cælestis libro.Ex intẽtione qppe dicit ꝑsequiť atq; ꝓbat diuinã theologiã poeticis fictionibus uti inter alia:ita dicẽs.Et enĩ ualde artificialiter theologia poeticis sacris formatiõibus in nõ figuratis itellectibus usa est.nr̃m ut dictũ est aĩum reuelans:& ipsi ꝓpria & cõiecturali re ductione ꝓuidens:& ad ipsum reformãs anagogicas sanctas scripturas & alia multa:quæ ad hanc sñiam sub sequunť.Et ut reliquos postremo sinam:quos aduersus bestialitatẽ hoꝝ possem inducere.nõne etiã ipse do minus & saluator noster multa in parabolis loquutus est comico conuenientibus stilo?Nõne & ipse aduersus Paulũ prostratũ Terentii uerbo usus est?s.Durũ est tibi cõtra stimulũ calcitrare. Uerũ absit utputẽ christũ dominũ a Terentio q̃tũcunq; diu ante fuisset q̃ hæc dicta sint uerba assumpsisse.Sufficit mihi satis eẽ ad fir mandũ propositũ saluatorẽ nostrũ uoluisse q̃tũcunq; uerbũ suũ atq; sñiam ore Terentii fuisse prolatum ut appareat non oĩno esse cibũ demonũ carmina poetaꝝ.Quid nunc inquiẽt boatores illustres?clamitabunt ne insultabũt aduersus carmina poetaꝝ a suomet teste reprobati:& alioꝝ pluriũ sanctoꝝ uiroꝝ testimonio ui cti atq; repulsi?Clamabũt æquidẽ isuperabilis eoꝝ rabies est.Sed q̃ iuste tu uideas rex optime uideantq; qui bus rõ magis amica est q̃ obstinata hoꝝ proteruia.His ãt tam absolute dãnantibus iustissimus iudex deus ali quando retribuet inuidẽtiæ meritũ:& eadẽ eis metieť mensura: qua ipsi aliis metiuntur.

¶Minime poetæ oẽs iussu Platonis Pellendi sunt urbibus. Cap. XIX.

PEr minimũ uisum ẽ latratoribus nostris conatus exposuisse oẽs:ut e domibus ac manibus hoium si potuissent poetas excluderẽt:& iõ ecce iterũ agmine facto irruunt:& armati Platonis auctorita te infando gutture sonoras uoces eruptant aientes.Platonis iã dicti iussu poetas urbibus eẽ pellen dos.Inde ut Platoni deficiẽti subueniãt:supaddũt ne suis lasciuiis ciuiũ mores inficiant.Cui obie ctioni & si satis in supioribus responsum uideať non pigebit iteꝝ latius respondisse.Maximã igiť fateor phi losophi huius auctoritatẽ esse:nec spernendã si sane intellecta sit:de sensu cuius ꝑfecto hi aut nihil aut puer se sentiunt:ut apparebit.Ostensum tamẽ illis est poetas sponte sua solitudines habitare:q̃obrem illos monta nos & ineptos hoies nuncupabãt.Si aũt uiolẽter urbes icolerent.qđ dicerent morsores hi?dicerent eos esse ty rannos.Si uero nũc uelint sñiam uertere:& eos cultores urbiũ dicere falsum est.Cõstat Homerũ inter aspre ta scopuloꝝ & montana nemoꝝ post peragratũ orbẽ extrema cum paupertate littus archadum habitasse: & ibidem mente uidens:luminibus tamen ægritudine captus:ingentia illa atq; admiranda uolumina non Hy blæo sed castalio melle perlita:Iliadis & Odysseæ dictasse.Virgilius autẽ ingenio non minor Homero:urbe Roma tunc reꝝ domina neglecta:atq; Octauiano Cæsare:totius orbis principe:cuius singulari lætabať ami citia:omisso:quæsiuit sibi haud longe a Neapoli campaniæ inclyta ciuitate:tunc etiam delitiis abundante & ocio semotũ locum qeto atq; solitario littori proximũ:ut magni spiritus homo Ioannes barillus aiebat. Inter promontoriũ posilibi & puteolos uetustissimã græcoꝝ Coloniã:ad quẽ nemo fere nisi eum quæreret:accede bat.In quo post georgicũ carmẽ:cælestẽ decãtauit æneidã.Cuius selectæ solitudinis Octauianus præstare te stimoniũ uolens cũ fecisset eiusdem Virgilii a Brundusio ossa referri:haud procul ab electa solitudine tu mulari iussit secus eam uiã:quæ adhuc puteolana dicitur:ut eo iacerẽt mortua cuius elegissent in uicinio ui uere.& ne semp per antiqua uagemur:quæ oppugnatores quantũcunq; fausto testimonio roborata sint negãt facile.Francis.petrarcha cælestis hõ profecto:& nr̃o euo poeta clarissimus:nõne spreta Babylone occidentali atq; põtificis maximi beniuolentia:quã oẽs fere xp̃iani sũmopere cupiũt & ꝓcurãt:& pileatoꝝ orbis cardinũ aliorũq; principũ in uallẽ clausam abiit:insignẽ galliæ solitudinẽ locum ubi Sorgia fontiũ rex oritur:& ibi dem omnem fere floridam iuuentutem suam uillici unius cõtentus obsequio:meditando atq; componendo

consumpsit. Fecit equidẽ. stant uestigia: stabuntq; diu. Parua domus & ortulus: & dũ deo placet testes uiuunt plurimi. Si ergo ne plures recitẽ sic est: minime ædepol opportunũ est: ut in hoc qs labores ĩpendat ut abeuntes ultra poetas urbibus pellat. Vellẽ ego tamẽ ab istis audire: nunqd existimẽt Platonẽ dũ reip. libꝝ scripsit in quo hoc mandat: qd isti aiunt ĩtellexisse de Homero. s. urbs illã placuisset eũ urbe fuisse pellẽdũ. Nescio qd respõsuri sint. ego aũt nõ credo: cum de eo multa laudanda iã legerim. Hunc. n. sacratissimæ cæsaꝝ leges oĩum uirtutũ patrẽ uocitant & sæpissime eoꝝ latores: ut eas maiori ueneratione dignas facerent: & quodã sacrosancto testimonio roborarẽt: ĩter eas nõnunq̃ Homeri carmina miscuere: ut in fine ꝓhœmii codicis Iustiniani iliadis legit carmen. & in eodẽ sub titulo de iustitia & iure: sic & cõtrahenda emptiõe & de legatis & fideicõmissis & aliis locis ut minus credentes possunt in pandecta pisana cognoscere. Hũc ĩsup in suũ ciuẽ plures græcoꝝ ægregiæ ciuitates eo ẽt mortuo & paupere uoluere. & de hoc ĩter se mouere litigiũ: ut cõpræhendi põt liqdo per uerba Cic. in orõne pro Archia dũ dicit. Homeꝝ Colophoni dicunt ciuẽ esse suũ. Chii suũ uendicãt. Salamini repetunt. Smyrni uero suum eẽ confirmanti: itaq; etiã delubꝝ eius in oppido dedicauere. Per multi alii præterea pugnãt inter se atq; cõtendunt. Hæc Tul. Quod ẽt testari a uetustissimo græco carmine satis inter eruditos uulgato legisse memini sic aiente. Septem litigant ciuitates de radice Homeri: Samos: Smyrnæ: Chios: Colophon: Pylos: Argos: Athenæ. Hunc præterea ipse Plato in eodẽ lib. reipublicæ aliisq; ꝑ sæpe conclusionũ suaꝝ inducit in testem. Si igitur uirtutum pater a legibus habitus est: si legum decus: si tot ciuitatũ ciuis etiam repetitus: si a præceptore ipso Platone testis assumptus: stultissimũ est arbitrari Platonẽ idem prudentissimũ uirum talẽ poetam urbe pellendũ iussisse. Insuper hoc Platonis iussu existimabimus Ennium urbe pellendum: qui honesta paupertate cõtentus adeo ob uirtutem suã carus scipionibus fuit: hoĩbus quidem non solũ armis & bello atq; sanguinis generositate conspicuis. sed philosophiæ domesticis & sanctitate more illustribus ut post mortẽ etiam uellent suis maiorũq; suorum suos misceri cineres: & suo tumulari sepulchro. Si credant hi ego non credam qn arbitror Platonẽ suam ciuitatẽ optasse talium fuisse repletam. Quid ꝑterea de Solone dicemus: q datis atheniensibus legibus: esto iã senex esset: sese concessit poeticis: urbe ne pellendũ dicemus: qui urbẽ dissolutã in ciuilem uitam moresq; reuocauit? Quid insuꝑ de Virgilio nr̃o? cuius ut reliqua sinã: tanto frontis rubore: & mentis uerecundia ĩter coæuos & quoscũq; minus decentia quæq; audiebat pingebatur: ut ob hoc iuuenis adhuc uocaretur parthenias: qd latine uirgo: seu uirginitas sonat: cuius tot sunt ad uirtutẽ suadentia monita: ut iam sæpe dictum est: quot sunt eius carminũ uerba: cuius ne cõbureret diuinum opus: ut ipse Virg. moriendo ꝓceperat. Octauianus cæsar Augustus postpositis maximi imperii curis ꝓhibitorios uersus cõposuit: qui in tẽpus usq; nostrũ legunt: cuius adhuc nomen apud mãtuanos tanto honore celebrat: ut cum cineres ab Augusto sublatos pro uotis colere nequeant: eius agellũ ueterem ad istar uiuentis hoĩs ab eo denoĩatũ colunt: filiis iuuenibus tanq̃ quoddã uenerabile sacrũ senes parentes ostendũt. Cæteris aduenientibus: q̃si suã gloriã augentes sollicite ĩdicant: nõ absq; uirtutis ꝓcipue testimonio ista ꝑueniunt: & nos uirtuosos urbe pellẽdos platonẽ uoluisse credemus? O stolidũ capitulũ: possem de Horatio Facco: de Persio uulterano: de Iuuenale aquinate multa dicere: ꝑ quæ pateret liquido mentis Platonis nõ fuisse tales urbe pellẽdos: sed trahit aĩus ut uisa ingerã: & quæ nulla tergiuersatiõe ab istis negari possint apponã. Credã ne igit tantæ dementiæ fuisse Platonẽ: ut Fran. petrarchã urbe pellendũ iusserit? qa a iuuentute sua celibẽ uitã ducens: adeo ineptæ Veneris spurcitias horret: ut noscentibus illũ sanctissimũ sit exẽplar honesti: Cuius mendaciũ lœtalis est hostis: q uitioꝝ oĩum execrator est: & uenerabile ueritatis sacrariũ uirtutũ decus & lætitia: & catholicæ sanctitatis norma: pius: mitis atq; deuotus: & adeo uerecũdus: ut inde dicatur Parthenias alter. est & insuꝑ poeticæ gloria facultatis: orator suauis atq; facũdus cui cũ oĩs pateat phĩæ sinus: ẽ illi ĩgeniũ ꝑter humanũ ꝑspicax: memoria tenax: & reꝝ oĩum prout hoĩ põt eẽ noticia plena: ex quo opa eius tã ꝓsaica q̃ metrica: q plura extãt: tãto splẽdore refulgẽt: tãta suauitate redolẽt: tanto florido ornatu spectabilia sunt: & lepore sonantiũ uerboꝝ melliflua: & sniarũ succo mirabili sapida: ut cælestis ingenii artificio potius q̃ humani fabrefacta credant. Quid multa dixerim? ꝑfecto hoĩem superat: & in lõgũ mortaliũ uires excedit: neq; ego has laudes ꝓdico: q̃si antiquũ hoĩem & longis ante sæculis defunctũ cõmendẽ. Quinimo dũ deo placet uiuẽtis atq; ualẽtis merita refero: quẽ morsores ægregii si nõ litterulis meis creditis oculata fide uidere potestis. Nec dubito: ut ex eo contingat qd ut plurimũ famosis uiris cõtingere consueuit: ut ait Claudianus: minuit præsentia phamã: ĩmo audacter assero: quia huius superet præsentia famã. Tanta enim morũ maiestate: tanta suauis eloquentiæ facundia: tanta etiam urbanitate: & composita senectute cõspicuus ẽ ut de eo qd apud Senecam moralẽ philosophũ de Socrate legitur: dici possit: auditores scilicet eius plus ex moribus q̃ ex uerbis traxisse doctrinæ: & ut aliquãdo de celeberrimo uiro isto taceam: quæso hos dicãt: nunqd tales poetæ a Platone Pellantur ex urbe. Et si pelluntur huiusmodi referent: quos ĩtroducturos ipse sit ciues: lenones: an uispiliones: atq; gnatonicos epulones cæterosq;: seu forte furciferos: aut similes illis assument. O fœlix. O mansura diu Platonis resp. si poetas pellat: & hos ciues habeat: & morum uitæq; hominum præsides. Sed absit ut arbitror doctissimum uirum id intellexisse: quod sentiunt interprætes hi. quinimo reor & poetas insignes: & quoscunq; alios similes eisdem: non tantum ciuitatum: seu suæ reipublicæ ciues esse. sed principes atq; magistros. Sed inquient stomachantes hi: si hos non: quos pelli iubet Plato poetas? Esset respondendum talibus. uos ipsi perquiratis censores inepti. Sed quoniam ignorantiæ quorumcunq; compatiendum est. & si male sint meriti compatiendum tamen est. uti liquoribus oĩbus. sic & facultatibus sua fex: quæ esto abhominabilis: & abiicienda: non tamen defecatus liquor efficitur uilior & æquo modo facultas. Quid enim philosophia rerum omnium magistra ueracius? hæc amurcæ loco: ut de cæteris taceam: cinicos habuit: & epicurios: qui infandis erroribus inuoluti fere eam dehonestate in nõnullis conati sunt: adeo ut

hostes uiderentur potius q̃ ministri. Sed quæso propter hos Socratem: Xenocratem: Anaxagorã: Panetium: aliosq; hoc eodẽ insignitos titulo abiiciẽdos fore dicemus. Stolidũ & ignaui defectoris esset officiũ quid christiana usq̃ religione sanctius? & hæc donatistas: Macedones: Fotinos & alios habuit hæresiarchas lõge fetidiori fece execrabiles: nec ꝓpter hos iuste Basiliũ cæsariensem: Ioannẽ chrisostomũ: Ambrosiũ mediolanẽsem: Leonẽ papam: & alios sacros ac uenerabiles uiros dicimus esse ꝓphanos. Sic & poesis: ut de reliquis taceã habuit suam fecem: & fuere quidã qui comici poetæ dicti sunt: quos inter & si nõnulli honesti fuerint hoĩes: ut Plautus & Terentius: utplurimũ turpissimis fictionibus suis splendidam poesis gloriam inficere uisi sunt: & his iungi põt aliqñ pelignensis Ouid. hi quidẽ seu mentis ĩnata lasciuia seu lucri cupidine & desiderio uulgaris applausus scælestis cõpositis fabulis eas minus introductis recitabant in scænis: ex qbus lasciuientiũ pectora prouocabant̃ in scelera: & constantiũ agitabat̃ uirtus & oĩs fere morũ disciplina reddebat̃ eneruis: & qđ perniciosissimũ erat quãtũcunq;: & in cæteris religio gentiliũ detestanda sit populos in tã turpia sacra deduxerant: ut erubescenda a suis etiã uideret̃. Huiusmodi etiã poetas ut in præcedentibus sæpe dictum est nõ sola abhorret christiana religio: sed ipsa etiam abiecit gentilitas. Hi quippe sunt: quos urbe pellendos reor Plato iusserit. Ego autem non urbe sed orbe tales exterminãdos fore existimo. Sed hos propter est ne Hesiodus Euripides: Statius: Claudianus: aut similes ciuitate pellendus? Ego non arbitror. Distinguãt igitur hi: & si nõ odio laborant indigno male meritos carpant sua liquentes in pace conspicuos.

¶ Musas infici non posse ob defectum lasciuientis cuiusq; ingenii. Cap. XX.

POstremo rex inclyte hi nomẽ poeticũ blasphemantes infanda temeritate ꝑciti: silẽtia sacra semotos antri gorgonei aditus: honesta penetralia uenerandæ poesis: & puellaꝝ choros: cãtusq; diuinos intrare ausi sũt: atq; dissonis turbare clamoribus: & Boetii sanctissimi atq; clarissimi uiri uerbis armati eis. s. quæ circa principiũ libri eius de cõsolatione legunt̃: ꝓhia loquẽte atq; dicente. Quis has scenicas meretriculas ad hunc ægrũ permisit accedere: quæ dolores eius non mõ ullis remediis fouerent: uerum dulcibus insuꝑ alerent uenenis &c. oĩa non aliter q̃ uictores cõplere clamoribus: & innocuas ludentium mentes ignominiosis opprobriis cõmouere si possint. Et cũ non sentiant qđ illa uerba uelint: Boetii solũ inspicientes corticẽ: pudicissimas musas non aliter q̃ si eẽnt carneæ mulieres: eo ꝙ fœminini generis sint eoꝝ noĩa. Inhonestas: obscœnas: ueneficas atq; meretrices eẽ ꝓclamant: & eo ꝙ diminutiuo utat̃ Boetius illas extremæ sortis: & extremo ẽt in lupanari a fece uulgi ꝓstratas existimãt: nec hoc satis: est qnimo hinc uolunt poetas ẽt esse hoĩes ĩhonestos in argumentũ deducẽtes suũ. Si musæ Boetii assertione meretriculæ sunt inhonestæ mulieres sunt: & sic hi qbus familiares sunt: ut inhonesti sint hoĩes necesse est: cum amicitia seu familiaritas: nisi ex cõuenientia morũ iungi aut stare non possint: eas aũt esse familiarissimas poetis cõstat. Liquido etiã carminibus eoꝝ testantibus: & sic ut iam dictũ est: inhonesti sunt hoĩes. Aduertis ne prudentissime rex in quẽ exitũ tendat illecebris hoꝝ astutia: sed q̃liscunq; sit ueritate lucida confundenda est: quot igit̃ & quæ sint musæ: & qbus insignitæ noĩbus: & qđ per eas senserint illustres uiri: si bene memini supra lib. xi. operis huius monstraui. Sed adhuc hoꝝ ĩpietate non quiescente paululũ laborandũ est. Satis ergo arbitror ex ꝑmonstratis assumi posse: duplicem esse poetaꝝ speciẽ: quaꝝ altera uenerabilis & laudabilis est: & piis hoĩbus semper grata. Altera uero obscœna atq; detestabilis: & eoꝝ est poetaꝝ: quos dixi non urbe tantũ: sed orbe pellendos: æquo modo dici potest de musis: quaꝝ & genus unum sit species duæ dici possunt. Nã dato eisdẽ uiribus: eisdẽq; legibus actualiter unaquæq; utatur cum uariis exactitatis uideatur exprimi fucus hic scilicet dulcis: amarus ille: non incongrue honestam unam arbitrari possumus: & reliquã inhonestam. harum igitur altera totis cõmendanda præconiis laurea incolit nemora: castallium fontem: & quæcunq; religione uenerabilia loca cognoscimus phœbi socia floribus & fertis ornata & dulcedine cantus atq; uocum sonoritate spectabilis. Altera autẽ ea est quæ ab inhonestis comicis tracta scœnas atq; theatra & quadriuia tenet & scælestibus fictionibus ob mercedẽ se inerti uulgo placidam exhibet nullo cõmendabili ornatu conspicua. hæc non consolatione uirtutũ: non salubribus antidotis: non sacris etiam remediis ægritudines languentium mitigat aut sanat. sed quærelis gemitibusq; in mortẽ usq; amplificat ea delectatione qua passionibus ĩplicitæ delectantur. ex qbus satis possunt ꝙ ignorabant uidere poetis infesti: Boetiũ. s. dum musas meretriculas scenicas uocitabat: de theatrali musarum specie intellexisse. ꝙ apertissime obiectores hi uidisse potuissent si quod post pauca a philosophia dictum legitur intellexissent. dicit enim. Sed meis eum musis curandum sanandumq; relinquite. & ut euidentius appareret quoniã de secunda musarum specie loqueretur persæpe in sequentibus philosophia ad curam & cõsolationem Boetii in eodem libro oblectamenta carminum & fictiones poeticas ĩtroducit. Ergo postq̃ illas philosophia suo ĩmiscet artificio: eas honestas esse existimandum est. & si honestæ sint & hi qbus familiares sunt ut horum uidetur uelle deductio: honesti sint homines necesse est. & sic honestæ sunt musæ: & poetæ honesti sunt hoĩes quos & quas inuicem turpi nota in uacuum labefactari conati sunt.

¶ Alloquitur auctor regem. Cap. XXI.

QVibus potui rõnibus clementissime rex hoꝝ celantiũ maledicta retudi: & ni honestati ꝑpercissem meæ in temerariã eoꝝ præsumptionẽ: & uitã moresq; suos lõge acrioribus uerbis & aculeis acutioribus inuexissem. Reor tamẽ eos ꝑter dicta multa dicturos qbus oĩbus respondere uoluisse in longum nimis ꝓtẽderet̃ oro: & multitudo uerboꝝ nimia ꝑsæpe consueuit: ne dũ aĩos magnis occupatos ut regii sũt. sed ẽt uacuos & ociosos offendere. Et idcirco ne cælsitudini tuæ tediosus sim: & ne uidear hos extra terræ terminos fugare uelle: cũ ignorãtiæ eoꝝ potius cõpatiẽdũ sit q̃ in meritũ exterminiũ ꝓcedendũ his finẽ ꝑstare mens est. & qđ ipsi nõ facerẽt: ego ante huius libri finẽ tua cũ gr̃a fecisse uolo: posuisse. s. meritã irã oẽm: & eoꝝ ignouisse neqtiæ: & eos amicis alloq uerbis: si forsan in cõsiliũ melius possim ĩpellere.

Poetici nominis hostes orat auctor: ut se in melius uertant consilium. Cap. XXII.

Vos igitur o prudentes uiri iam si sapitis iras ponite: & turgida sedate pectora. Satis enĩ imo nimiũ iter nos odiis decertatũ est. uos primi in isontes intulistis arma: ut eos exterminaretis orbe. Ego ex aduerso pectus opposui ei ꝓ uiribus pstãte deo & meritis cãæ iuuantibus ne benemeriti ab infestis pellerent̃ hostibus. Esto si aduersum uos: ipsi in æquũ descẽderent cãpũ: qtũ pualeãt uris meisq; uiribus sera pœnitẽtia nosceretis. Belligeratũ tamẽ ẽ & eo uentũ: ut cũ aliqli offensoꝶ gloria: qq sudore plurimo paululũ sit oĩno uincendi repressa libido: & ut aquis legibus iri possit in pacẽ. Vadamus ergo eamq; capessemus ultro: & quietẽ laboribus demus. librata.n. sunt belli pmia. Nã uos doctrinã ego refero aliquantulũ cõsolationis in prædã: & sic satis loci paci relictũ est. Credo sic uelitis quoniã cœpisse uos pœnitet: & ideo eius fruamur bonis. qđ ut me ex aĩo dicere noscatis: q primus lacessitus sum. primus seruare amicitiæ leges incipiã: & ut uos etiã faciatis: quæ amicus caritatiue pauca dicturus sum: æquo aĩo atq; trãquillo percipite. Ecce honorabiles uiri qbus potui demõstrationibus elucidaui: qd sit poesis: quã uos ipsi nullã faciebatis: q poetæ sint: qđ poetaꝶ officiũ: q mores: etiã fabulones scælestos hoĩes: suasores carminũ: & mille malis infectos clamabatis. Quid ide musæ sint designaui: qs meretriculas dicebatis: & forte arbitrabamini lupanares. quos si tanti sunt: si adeo uenerabiles: nõ solum nõ dãnare debetis. sed eos colere: laudibus extollere: amare: & eoꝶ ut meliores efficiamini studere uolumina. a quo ne uos retrahat: aut ætas annosior aut famosiores audisse facultates: conemini ex uobis ipsis id posse quod de se non erubuit annosus princeps & uirtutũ oĩum singulare decus Robertus rex Hierusalem & Siciliæ rex inclytus: qui clarus olim philosophus & medicinæ præceptor ægregius atq; inter cæteros eius temporis isignis theologus cum in sexagesimũ sextũ usq; ætatis suæ annũ paruipendisset Virgiliũ: illumq; cum reliquis more uestro fabulosum diceret hoiem: & nullius fore præcii ornatu subtracto carminũ: q̃cito Francis. petrarchã arcanos poematũ referentẽ sensus audiuit: obstupefactus se ipsum redarguit: & ut ego dicẽte meis auribus audiui: asseruit se nunq̃ ante arbitratũ adeo ægregios atq; sublimes sensus: & sub tam ridiculo cortice uti poetaꝶ sunt fictiones latere potuisse: ut aduertebas post demonstrationẽ solertis uiri abscõditos esse: suũq; mira cõpunctiõe dãnabat ingeniũ: & isortuniũ: ꝙ tã sero poeticũ artificiũ cognouisset: nec erubuit: aut senio & spe breuis in futuꝶ uitæ detineri potuit qn sepositis studiis splẽdentiũ facultatũ: ut plenũ e Virgilio sensum sumeret cœpit operã dare. Sane festia mors nouũ iterrupit studiũ: ꝙ si pseuerare potuisset: qs dubitet qn in maximũ poetaꝶ decus & italoꝶ cõmodũ studio tali uacantiũ euasisset? Quid ergo qđ regi sapiẽtissimo sanctũ uisum ẽ: uos ne arripe idignũ ducetis? uix credã. non. n. nos tygres: aut imanes beluas reor: quoꝶ igeniũ uti illaꝶ seuitia i melius flecti nõ possit. Attamẽ si pter hãc piam credulitatẽ meã in pectoribus uris ipetuosus adhuc in imeritos pseuerat hostilis ardor in uestrũ saltẽ decus quotiẽs uos linguæ pruritus in uerba irritat. qso p sacrũ phiæ pectus: cuius forsan aliqñ mãmillas suxistis: ne in totũ poeticum nomẽ adeo uos dedatis pcipites: qnimo si satis sani estis distinctiõe semp ubi opportuna sit utamini: ipsa quidẽ in cõcordiã discordãtia reducit: & abstersis ignorantiæ nebulis intellectũ clarificat: & recta quo uult ducit igeniũ. Et hæc facitote ne ihonestis uenerabiles iplicetis poetas: ex qbus multos fuisse gentiliũ ostensum est. Sit satis uobis in illecebres comicos irruere: in hos iras euomere: in hos bona cæteroꝶ pace oẽ uestrũ uerset̃ icendiũ. Præterea & hebraicis parcite. Nõ enĩ absq; diuinæ maiestatis indigne lacessiri possunt: & pmõstratũ est Hierony. attestãte quosdã ex eis sub poetico stilo sancto dictãte spiritu sua cecinisse uaticinia: æquo isup mõ & xpiani ab iniuriis imunes seruãdi sũt. plures enĩ ex nr̃is poetæ fuere & adhuc sunt: q sub tegminibus fictionũ suaꝶ xpianæ religionis deuotos sacrosq; sensus cõmendauerã. & ut aliqd ex multis ostẽsum sit. noster Dãtes dato sermone materno: sed artificioso scriberet in libro: quẽ comœdiã nuncupauit: defunctoꝶ triplicẽ statũ iuxta sacræ theologiæ doctrinã designauit ægregie. Et illustris atq; nouissimus poeta Francis. petrarcha in suis buccolicis sub uelamine pastoralis eloquii ueri dei: & inclyte trinitatis laudes irasq; eius incalcãtes ignauia Petri nauiculã mira descriptione notauit. Stant uolumina & intelligere uolẽtibus sensus apparent. Hos ultra uigent prudẽtii atq; sedulii carmina sacrã sub tegmento expromẽtia ueritatẽ. At arator nõ solũ xpianus hõ: sed romanæ ecclesiæ sacerdos & cardo: heroico carmine apostoloꝶ gesta more cantãdo poetico designauit. Iuuencus insup hispanus hõ: sed æque xpianus sub uelamẽto hoĩs: bouis: leonis: & aquilæ: xpi filii dei uiui redẽptoris nostri actus oẽs etiã fingendo cõposuit. Et ne plures in mediũ deducã: si ut nostris saltẽ parcatis: nulla uos humanitas trahit: nolite seueriores esse matre nostra ecclesia: quæ laudabili consideratione prospectans nõ dedignat̃ cum multis: & potissime cum Origine se habere benigne. Fuere. n. huic hoĩ tam grandes in cõponendo uires: ut nunq̃ circa id exhaustũ uideat̃ fuisse igeniũ: nec in scribẽdo fatigata manus: ex quo in millia uolumina uariaꝶ materierũ excessisse credat̃. Ex qbus oĩbus more solertis uirginis: quæ iter spineta flores illesis colligit digitis: & spinaꝶ aculeos sinit separati uilescere: omissis minus bene creditis laudãda sumpsit: & iter suos thesauros seruari uoluit. Videte igit̃ & examiãte: & æqua lance poetaꝶ dicta librate: & quæ minus sancte scripta sunt: finite. quæ aũt bene dicta sunt nõ dãnate: qsi existimetis euestigio clamore i poetas sublato: Augustinos aut Hieronymos ab ignaro populo arbitrari. hi enim quibus æqua fuit cum sanctitate prudentia nunq̃ in poeticam: seu poeticæ artificium facere. Verum in errores gentilitatis recitatos ab eis: quos semper etiam circũstantibus catholicæ ueritatis hostibus atq; recalcitrantibus uoce itrepida dãnauere: semp aduertẽtes eoꝶ scripta tanta uerboꝶ arte composita: tanto lepore suauia: tanto sniarum sale condita: tanto ornatu etiam delinita: ut ab eis experti fore necesse uideatur quicquid quis uelit latino eloquio apposuisse decoris: Et ne longiori sermone uos traham: ut ait Cicero pro Archia: hæc studia adolescentiam agunt: senectutem oblectant: secundas res ornant: aduersis profugium ac solatium præbent: delectant domi: non impediunt foris: pernoctant nobiscum: peregrinantur: rusticantur: quasi ipsi neq; attingere: neq; sensu

noſtro guſtare poſſemus:tũ ea mirari deberemus etiam cum in aliis uideremus &c. Cum igitur non ſperne
da:neq; abiicienda ſed colenda ſit poeſis:& inde poetæ ſi ſapitis ſatis dictum eſt. Si autem obſtinati perſeuere
tis in rabiem eſto uobis compatiar cum aſpernandi ſitis:nihil ad ſufficientiam ſcribi poſſet.

¶ Genealogiæ deorum gentilium liber.xiiii.deſinit.Sequitur.xv.& ultimus liber:in quo auctor purgat ſ
ipſum obiectis in ſe.

Prohœmium.

Vndaui ſereniſſime Rex:qbus potui armamẽtis hinc inde nauiculã:ne æſtu p
celloſi maris aut uẽtorꝶ aduerſo ĩpetu pellereť in littus:& illiſa ruptis cõpagi
bus ſolutereť.Et ne crepitãtibus deſup nubibus in imbrẽ ſolutis infeſtũ aut co
ruſcũ fulminibus ignẽ diluereť.aut uertereť in cinerẽ:tegmẽta ſupaddidi:
opportuna ratus ſum:necnõ & ploreſis atq; rudẽtibus illã alligaui ſcopulis n
ab undis ſe retrahẽtibus una cũ illis trahereť in pelagus.Aduerſus uero dei ir
nil mortaliũ obſtacula iuuãt:& ob id ſuis ĩ manibus linquẽdã cẽſui.ipſe: abſ
cuius ſuffragio nil ꝓfecto ſtare põt:illã ſeruet miſericordia ſua.Nũc ãt ſupeſt
ut iniecta in fatigatũ nautã tela excutiã:ac ſi poſſim qͥlitercunq; amoueã. Qui
enĩ dubitet qn petať a multis? Sane ut forte minus æquo aĩo uiſus ſum: q̃doq
tuliſſe q̃ in poeſim:& poetas ĩmiſſa fuere ſic ſũma cũ patiẽtia q̃ in nautã euola
uerunt:quocũq; iuſſu miſſa pferã:nec huius patientiæ rõ longe abeſt.Indign
qppe meo iudicio pulchra poeſis:& elegãtes hac in facultate uiri laceſſiti ſue
re.neſcio utrũ ſupborꝶ an ignorantiũ potius maledictis dixerim.Nauta aũt non ſit.nã ſi pro uiribus conatu
ſit arte nautica per maris uertiginoſos anfractus:& cõfragoſa ſcopulis freta cymbã in tutũ deducere: ne iuſt
redargui poſſit.Scio tamen qa multarꝶ rerꝶ ignarus ſit:& ideo ex multis eo minus aduertente cõmiſſis forſa
merito redargui poteſt.Agam igiť qđ potero iuuante deo ne oĩno temerarie uideať egiſſe qđ fecerit:ipſe m
eripiat de faucibus malignantiũ.q ex camino ignis ardentis eripuit illæſos iſraelitas pueros ſperantes in ſe:&
in finẽ laboris extremi me deducat in ſui ſanctiſſimi noĩs gloriam & honorem.

¶ Minus opportuna precioſa fore nõnunq̃. Cap. I

CIrcũſpicient ſcio colloſeũ hunc:undiq; iã dicti:ſeu alii ĩtentis oculis carptores ægregii:eoq; cõſpe
cto ariolor dicturi ſint pia forſan intentiõe.Durũ.n.hoĩ eſt hoĩum mẽtes cognoſcere:tam grand
opus minime opportunũ eẽ:& iõ in pcio nõ futurꝶ.hi qdẽ his paucis uerbis fere opus oẽ cõcutiẽ
cũ a quadã nõ ſatis expſſa ueritate uideať obiectio:nõ ſolũ colorari:ſed ẽt approbari.Quis.n.no
dicat ĩtuitu primo:nõ dicã nõ opportunas:ſed ẽt ſupfluas fore poetarꝶ fabulas:ex qbus hoc opus oẽ cõſiſtit
Verꝶ aliter ego ſentiendũ reor.fateor enim fabulis hoc opus cõſiſtere ſic:ſi cõceſſero illud minus opportunũ
multa ẽt nõ opportuna:& hæc ĩter opus hoc pcioſiſſima fore mõſtrabo.& ĩde hoc opus quoniã utile tã reip
q̃ priuatæ ſit:oſtendã ĩter opportuna ẽt numerandũ.In pcio igiť & maximo eſſe multa minime opportuna
& artificio hoĩum adinuẽta:& naturæ ope facta monſtranť.Exqrimus enĩ lapicidas:cæmẽtãrios: dolatores
& architectos:ĩſignes uolentes domos cõſtituere:quas rudis uillicus ex luto & paluſtribus calamis opportu
nas erigeret:Tẽpla:capitolia:palatia regũ populorꝶ atq; principũ maximis ſumptibus cõſtructa:pictura ſup
flua decoramus:aureis cælatiſq; uaſis utimur cũ opportunitati poſſint deſeruire ſamnia. Sic coronis purpu
reis ueſtibus & armillis aureis delectamur:cũ laniciũ ſimplex cuiuſcũq; pecoris ſufficiat opportunitati: & ſi
artes & ornamẽta:quæ minime opportuna ſunt in præciũ deuenere.Sed qa hæc ambitione hoĩum qs poſſe
pcioſa dicere:uideamus nunqd naturã rerꝶ diſcretiſſimã ẽt circa ſupflua ambitioſam uelimus dicere.Et qſo
ad qd capitis capilitiũ opportunũ ſit?nemo dicet:illud tamen multi firmãt adeo pcioſum fore:ut ſi abſq; e
Venus incedat ſuis ẽt comitata gratiis Marti placere nõ poſſit:eũq; tanti eſtimatum a Cæſare dictatore:ut ad
cõtegendũ caluitiũ perpetuã laureã a ſenatoribus ĩpetrarit.Ad qd hoĩum barba:qua ſi quis ætate prouectus
careat:non abſq; rubore hoĩbus ĩmiſcetur aliis.Ad quid cornua ceruo.Ad quid pictæ uolucribus pennæ con
ceſſæ ſunt:ob ornamentũ non ob aliud reſponderi põt:& ſic ne per plura diſcurrã:quod alias nõ erat in pcio
ornamenti cã efficiť precioſum.& ſic ornamenti cã quid efficiť precioſum:hoc profecto opus erit in precio
Quid enim pulchrius in collocutionibus hoĩum q̃ nõnunq̃ ĩmiſcuiſſe fabellas ſententiis?qd decentius q̃ fru
ctuoſos fabellarum ſenſus eidem applicuiſſe colloquiis?& hoc opus unũquodq; præſtabit abunde.hæc in
ſuper ponderoſis & accuratis orationibus:plurimũ afferre decoris ſatis apparet cũ paſſim mixta ſcripta Cic.
Hierony.& aliorum prudentium uirorũ illa legamus.Poterat ergo ſufficere oſtendiſſe hoc opus precioſum
ornamenti cauſa.ſed huic ſuperadditur utilitas quæ ex hoc conſequitur tam publica q̃ priuata:ex qua præ
cium maius efficiť.Exiſtimabant enim nõnulli poetas peritos hoĩes ſimplices tantum cõpoſuiſſe fabellas: &
per conſequens non ſolum non utiles ſed illos arbitrabantur dãnoſos & diſcurrentes legendo nullũ ex fabu
lis emolumentũ ſumebant.hoc aũt opus dum fictionibus uelamentũ amouet:& eruditos fuiſſe uiros poetas
oſtendit:& legentibus facit fabulas cũ delectatione fructuoſas.& ſi q falſa opinione periſſe uidebanť poetæ
reip.ĩſignes & q̃ſi rediuiui redduť & priuatim q̃ incognita abiiciebať utilitas p hoc patefacta colligiť: & al
tiores ſenſus & ingenia legentiũ excitanť.Præterea ſpero ſic uolente deo:uti hactenus fuere conſurgent q ad
poeticam mentes erigent:qbus non modicũ:dum ueterꝶ monimẽta perlegerint:cõmodi per hoc opus pſtabi
tur:ex quo fiet ſaltem fabulis pcioſum.Sed qd multa dicã?Si ceſſent quæ dicta ſunt oĩa: dũmodo princeps
optime:cuius iuſſu:laborẽ ſumpſi tuo per hoc opus deſiderio ſatiſfactum ſit:illud pcioſiſſimum duco.Eſto
laudabile ſit placuiſſe pluribus:ſic ſi tuæ celſitudini minime gratũ ſit etiã ſi placiturũ atq; acceptabile cæte
ris ueniat:parui apud me momenti fiet.Tuum igitur eſt iſtud precioſum facere aut ſi libet abiicere.

Perseuerare sæpe diutius quæ minus duratura uidentur. Cap. II.

Adé forte pietate loquent & alii dicentq; postq̄ rimosum opus uiderint nec bene cōpactū nec diu mansurū ruinā pmonstrantibus fatiscentibus rimis. Ego his pmonitoribus libens ago gratias. excutiunt.n. ab oculis meis somnū meq; solertē faciunt: ut opportunitati pstē subsidiū. Ve℞ quoniā ante cœptū opus sit euasurū illud ratus sum si satis memor es rex inclyte. Istud idē circa principium testat his qbus potui rōnibus ostēdens cur strambū mutilū cicatricibus plurimū existimarē illud futu℞: & ut satis apparet: & isti aiunt: mea me nō fefellit pmeditatio. Et iō circa defectū hunc iure excusandus uenio. Sane qbus adminiculis potui illud in robur deduxi nec postq̄ deductū est inexcogitatas aut nouas contraxit rimas. ueteres autē & puisse ꝙ ariolant isti arbitror adeo repēte nō facient. Nā si more mortaliū p cōiecturas de futuris puidere uelimus in longū pseuerabit hoc opus. Vidimus.n. sæpe in saxo firmatas arces in ruinā ire citius q̄ in palustri luto piscatoria situata domus. Hi āt qui sibi nō satis firma ædificia norāt uigilātes ispiciūt sæpe: & sic si exigat opportunitas restaurāt fundamenta: resarciunt parietes tecta tignis: & solaria uariis adiumētis suffarciunt. & sic q̄ ilico casura uidebant: nōnunq̄ recta deducunt in sæculū. Secus q fortia se possidere existimant. nā dū secura quiete tenent & ecce lapis unus grādi pondere pssus attritus crepitat: & oē secū attrahit ædificiū i ruinā. Sūt & alii casus palatia ambit iuidia: & odia excidiū parāt. pua domus paucis & possessori cognita q̄diu deo gratū ē pseuerat. Quis arbitrari potuisset ilionē recētē adhuc priami ciuitatē: tot refertā uiribus diuis splēdidā regni totius asiæ arcē toti minātē græciæ lapsurā. citius paupis aglai sofidii gurgustiolo. Sic & robustos uidimus iuuenes uiuaci atq; pclara ualitudie decoros pua iteruenīete febricula seu accidēte alio i repētinā fere pcipitari mortē: ubi nōnūq̄ iualidi senes i lōgiorē ēt q̄ uelit euasere uitā. Sed qd refert p exēpla discurrere: quo℞ abūdātissima uita mortalis ē: dicāt isti qd uolūt & ego qd cupio arbitror. hoc tamē scio certissimū. Nisi dñs custodierit ciuitatē frustra uigilat q custodit eā. Ipsius ē seruare atq; conterere. ipsius solius ē q̄tū mūdana oīa i lōgū duratura sint: seu q̄cito casura scire. prudētū i eo spes oīs ē. ipse uideat. Ego q dē qa rimosum opus meū cognoui: eidē humilitatē isperaui: sciēs qa deus hūilibus dat gratiā. Sed qd ego de lōgitudie æui huius uerba facio: cū mihi pmaximū sit: si adeo rimosum: adeo mutilum: adeo cauernosum: uti illud cōposuisse potui ad tuas usq; manus mi rex puenire qat: ut nō dicā uigilātiā: sed obedientiā meā cognoscas. Satis mihi hoc opus erit: si tādē ulterius pseueret diuiæ bonitati & fortunæ regiæ iputādū existimo.

Nequisse membra huius aptius collocari. Cap. III.

Vperueniēt qdā: Ariolor: & ispectis: q̄ alii ispexere. dicēt optabilius fore prudenti hanc cōcidere molē q̄ consistere. diu: cū casus defectus eius sublaturus sit: quos pseueratio demōstrabit: & hunc potissime qd latū pectus ex craneo: ex pectore tibye formatæ sint: & pedes in uerticē reuoluti. O sñia Socratis fœlices medici: quo℞ terra tegunt errores. Cū scripto℞ sæpissime ēt benedicta: qm̄ in ppatulo sint caninis lacerantur dentibus: at saltem infestent latratibus: quod sūmo exquisitum atq; compositum labore est: & illustriū uiro℞ auctoritate ubi possibile fuit formatum: prætereuntiū uerbis fere deiectum est. Sed qd: patienda sunt oia ut conculcetur humilitate proteruia: His tamen sic aientibus quid respōsurus sim nihil habeo præter ꝙ nouerim de principio genealogiæ huius multos multimode opinatos: quod nec circa primi huius uoluminis in libri initium omissum est: atq; ostensum: quoniā uetustissimum sumpserim: ut de cæteris aliqualis haberetur mentio: & huic uetustissimo capiti prout comperisse potui successiue pectus & reliq̄ mēbra applicui. Si aliæ ueriores sint: aut potiorē ostendētes ordinē: ꝙ non nego fore possibile. & si multū uigilauerim plura & alia reuoluendo uolumina nō uidisse fateor: nec noui quo ordine mēbra tā ingentis corporis possent aptius collocari: & producant ipsi in mediū qd nouerunt: ut eis uisis si iure q̄ scripsi dānanda sunt: suis fides adhibeat integra. nam dixisse me tantū ex craneo confecisse pectus: & nil aliud ostēdisse: est potius iniq̄ detrahere q̄ laudabiliter redarguere aut utiliter emendare.

Non appositum est quod minime compertum est. Cap. IIII.

Ræter cōpositiōis idecētiā pauloante redargutā multa esse omissa: q̄ apponi debuissent: hi forsan supaddēt. uel alii. hoc ego si uelim negare nō possum: cū meminerī saltē de spectantibus ad supficiē fabulosam ob libro℞ defectū. Circa huius opis principiū scripsisse multos ex ple deo℞ defuturos hoies. Et si tñ libri repiri dicāt: qs mortaliū tā audax erit: ut prūpēs dicat uidisse se oēs atq; legisse. ego āt nō uiderim ēt quos alii uidisse potuere absq; frontis rubore cōfiteor: multos omissos fore & nōnullos forsan ob labilis memoriæ culpā. nō.n. sufficit uisis: & idcirco idulgeāt q̄so memores: & ꝙ ignorātia siue obliuione factū est: nolint eqparare malitiæ. Adest & res alia in quā forsan possunt obloqui uiri sublimes .s. circa explicationes sensuū fabula℞ exhibitas. Absit ut his ego uelim obsistere. possibile qdē reor cum nunq̄ de me ausus sim tā magna psumere: quoniā me minus ad hæc ualere ratus sim: & qs ex iperfecto hoīe pfectū exqret opus: Solius ē dei pfectū opus cōponere: quoniā & ipse pfectus ē. Siqd tamē temerarius egi circa hoc tuo iussu rex optime ipulsus egi. Et ob id si circa hāc partē minus bene egerim: iponat onus celsitudini tuæ. Ast ego hos prudētiores depcor p uenerabile ac sanctū phiæ nomē qd colāt existimo uti quadā sapiētio℞ auctoritate. Dētes in minus bene cōmissum infigunt: ita pia humanitate etiam medeant. non enim insuetum est ut nedū eruditos homines uidere: quod indoctus non uiderat: si aliquando indoctos uidisse qd minime uiderant eruditi. hō enim sum ego: & hoiem peccasse: nec nouū est: nec mirabile. Ait eni Flaccus: Quādoq; bonus dormitat Home. Centū præterea argo fuere oculi bini & bini uicissim dormientes: uigilantibus reliquis: & tamē quin somnū aliquādo ire permitteret oēs cauisse non potuit: si ergo mihi cum tantum duo sint: & hi quandoq; a sopore tacito uinciantur: mirabile non est. Exprimant igitur quæso quod a me permissum est: & fabula℞ enucleationes suppleant: aut si minus debite quid expositū sit imutent: & in melius qd minus decēti

opinione firmatum est reformantes emendent.Ego quidem & si non plene:uerum tamen atq; sancte scriber
ratus sum:quod si minime factum est:non adeo obstinate pertinax sum:quin meum humiliter fatear crimẽ
& grato animo emendationem suscipiam tanquã homo qui & si iam totis pedibus in senium tendam doceri
non uereor:immo cupio & perscrutor:hoc enim si fecerint perfectius incedet opus:& ego doctior factus ma
gis eorum liberalitate laudandus efficiar.

¶Nulla fabulas aut hystorias:nisi ex cõmẽtariis ueterũ sumptas inesse. Cap. V.

Nsurgent hos pter & alii:& qsi quæruli clamabũt:quoniã inauditas fabulas & hystorias:ut textus
grauiores:& iplicatiores facerẽ miscuerim.Fateor nõ nouas fabulas aut hystorias imiscuisse ueteri
bus:sed forsan a multis ex latinis his inauditas sæculis:ex qbus nullas nisi ex cõmentariis ueterum
sumptas apposui:nec ut grauiores:aut iplicatiores textus excuderẽ:sed sic opportunitate exigente
factũ est.discolorum quippe & male secum conuenientiũ conquestio talis est.Nil enim æquo aĩo pati possũt
si textus faciles scripseris:& laxa q̃dã claritate patentes:pedestrẽ dicunt stilũ & puerile pedagogon: redolen
tem:& fastidientes abiiciunt:si paulũ acriorẽ dictaueris primo ingressu fatigati:cũ non obuius sensus euesti
gio tendit ingenio:scribentem accusant:scabrosumq; dicunt:etiã si facili sit artificio delinitus : & indignantes
negligunt.Ego quippe nulla pter lesione circũuolutũ scripsisse mereor.ne uideo etiã si ex composito fecis
sem:qd intertextæ fabulæ q̃tũcunq; ab eis inauditæ possint difficultatis aut obscuritatis afferre . Reor tamen
hos astu quodã tacito fabulas uelle:& hystorias sibi incognitas damnare tanq̃ non ueras sub prætextu textus
ipliciti.Iam dictũ est ex cõmentariis ueterꝝ sumptæ sunt omnes:ut referentiũ auctorum noĩa testantur appo
sita:quas si forsan non uiderint:quasi nil ueꝝ esse possit:nisi quod legerint reprobãdas existimare non debẽt.
Certissimũ ego habeo eos multa uidisse:quæ mihi poenitus incognita sunt.Sic & ego legisse potui:quæ non
dum ad eorum deuenere noticiam.Nemo solus præter deum cognitionem omnium reꝝ habere potuit usq̃.
Eo igitur aĩo a me cõperta legant:quo uolent alios legisse sua:& forsan si aliquantũ acer uideatur contextus:
cogant in uires ingenium:& sentientes aduertent perlucidum esse:qd arbitrabantur obscurum.

¶Insignes uiros esse:quos ex nouis inducit in testes. Cap. VI.

Orũ puto qppe hæc ẽt erit q̃rela q, in testes scriptoꝝ ĩauditos ueteres & nouos ĩcognitos auctores
ĩduxerim:qbus utꝝ pstãda fides sit ĩcertũ ẽ.habet æq dẽ q̃rimonia hæc aliqd grauitatis.Nã q̃tum
cũq; noui fuerint:qui nũc ex auctoribus ueteres sũt:uidet̃ qd p multa sæcula perseueratũ est a lõ
gitudine tpis approbatũ sit:& inde plurimũ auctoritatis sumpsisse:qd utrũ de oĩbus nouis q̃tum
cunq; bene sint meriti arbitrari debeat apud multos uidet̃ in pẽdulo.Ego aũt huius sñiæ sum : nunq̃ in æuũ
duraturos hos:quos nouitas approbata nõ sit cũ ab eoꝝ nouitate necesse sit exordiũ approbatiõis sumendũ:
& sic ego eos:quos nouos inuoco:cũ uiuos nouerim aut noscã meritis eorũ agentibus ægregios esse uiros atq
pbandos ausus sum in testimoniũ euocare.hoc enĩ mihi cõstat ex oĩbus eos fere per oẽ uitæ tẽpus studiis ua
casse sacris:eos inter ĩsignes:sciẽtia & moribus semp uersatos hoĩes:eos uita laudabiles:nec ulla turpi nota si
gnatos:eoꝝ scripta aut dicta a prudẽtioribus etiã esse approbata.Credo his agentibus æquiparanda sit eorũ
nouitas uetustati.Veꝝ ne qs arbitret̃ me minus graues pduxisse uiros:eosq; uelim mea auctoritate pbabiles
facere.Libet de nouissimis aliqua sigillatim scribere:ut & alioꝝ iudicio:si satis bene dixerim appositũ sit.In
duxi sæpe generosum atq; uenerabilẽ senem Andalo de nigro ianuensem olim in motibus astroꝝ doctorem
meũ:cuius quãta fuerit circũspectio:quãta moꝝ grauitas:quãta syderũ noticia:nosti tu rex optime:tibi etiã
ut aiebat ipse:cũ adhuc esses romæ cõformitatis studioꝝ familiarissimus fuit:& ut ipse uidisse potuisti:non
solũ regulis ueterũ:ut plurimũ facimus astroꝝ motus agnouit:sed cũ uniuersum fere peragrasset orbẽ : sub
quocũq; climate:sub quocũq; orizonte experientia discursuũ certior factus uisu didicit:qd nos discimus au
ditu:& ob id:& si in oĩbus isti fidẽ præstandã crediderim.Circa ea tamẽ quæ ad astra spectare uidentur non
aliter q̃ Ciceroni circa oratoriã:aut Maroni circa poeticam exhibendã cẽseo:huius insup plura stant opuscu
la astroꝝ cæliq; motus ostendẽtia:quæ q̃tum sibi circa talia pminentiæ fuerit ostendunt. Vti senẽ hunc:sic &
Dantẽ aligeri florentinũ poetã conspicuũ:tanq̃ præcipuũ aliq̃do inuoco uirũ : meret̃ qdẽ.Fuit.n.inter ciues
suos ægregia nobilitate uerendus:& q̃tumcũq; tenues essent illi substantiæ:& a cura familiari:& postremo a
longo exilio angerent̃:semp tamen physicis atq; theologicis doctrinis imbutus uacauit studiis : & adhuc Iu
lia fatetur Parisius:in eadẽ sæpissime aduersus quoscunq; circa quãcunq; facultatẽ uolentes responsionibus
aut positionibus suis obiicere disputans intrauit gymnasiũ.Fuit & hic circa poeticã eruditissimus nec qcq̃ illi
laureã abstulit pter exiliũ.Sic enĩ formauerat aĩo nunq̃ nisi in patria illã sumere:qd minime illi permissum
est.Sed qd plura?Qualis fuerit inclytũ eius testat̃ opus:qd sub titulo comoediæ Rhitmis florẽtino idioma
te mirabili artificio scripsit:in quo profecto se non mithicũ sed catholicũ atq; diuinũ potius ostẽdit eẽ theo
logũ:& cum fere iam toto notus sit orbi nescio utrum ad celsitudinẽ tuã sui noĩs fama puenerit . Memini in
super esto raro Franciscũ de barbarino traxisse in testẽ hoĩem quidẽ honestate moꝝ & spectabili uita lauda
bilem.Qui & si sacros canones longe magis q̃ poeticã nouerit:nonulla tamen opuscula Rhitmis uulgari idio
mate spendidis ingenii sui nobilitatẽ testantia edidit:quæ stant & apud italos in præcio sunt. Hic ĩtegerrime
fidei fuit & reuerentia dignus:quẽ cũ inter uenerabiles nõ dedignet̃ Florentia ciues optimũ semp & in oĩbus
fide dignũ habui testem:& inter quoscunq; ægregios uiros numerandũ.Traho præterea aliquãdo Barlaam
Basilii Cæsariensis monachũ:calabrũ hoĩem olim corpore pusillũ pgrandẽ tamẽ sciã : & græcis adeo erudi
tũ ut ĩperatoꝝ & prĩcipũ græcoꝝ atq; doctoꝝ hoĩum priuilegia hẽret testãtia:ne dũ his tpibus apud græcos
esse.sed nec a multis sæculis citra fuisse uirũ tã insigni tãq; grãdi sciã pditũ:nõne ergo huic & potissime in re
bus ad græcos spectantibus ego credã?Nõ enĩ opus suũ aliqd uidi:esto cõposuerit nonulla audiuerim habui

tamen ex suis scripta quædam in nullum reducta librum:nec aliquo insignita titulo:quæ &si illum nō satis in latinis litteris īstructum ostenderent:eum tamē multa uidisse atq; pspicacissime sensisse mōstrabāt. æquo modo & Paulū perusinum grauissimū uiꝝ cæteris īmisceo: q & ætate prouectus: & multarum reꝝ noticia doctus fuit:diu magister & custos bibliothecæ Roberti Hierusalē:& Siciliæ regis īclyti.Et si usquam curiosissimus fuit homo ī perqrēdis iussu ēt sui pricipis pegrinis undecūq; libris hystoriis & poeticis opibus: iste fuit.Et ob id singulari amicitia Barlaæ iunctus:quæ a latinis habere non poterat:eo medio īnumera exhausit a græcis.Hic ingentem scripsit librū:quem collectionū titulauerat:ī quo īter cætera q̃ multa erant & ad uaria spectātia:quicqd de diis gentilium nō solum apud latinos.sed etiā apud græcos īueniri pōt adiutorio Barlaæ arbitror collegisse.Nec dixisse uerebor ego iuuenculus adhuc longe anteq̃ tu in hoc opus aīum meū traheres ex illo multa auidus potius q̃ itelligens sumpsi:& potissime ea quæ sub nomine Theodōtii apposita sunt. Quē librū maximo huius operis incōmodo Biellæ īpudicæ cōiugis crimine eo defuncto cum pluribus aliis ex libris eiusdem depditum compi.Puto igiť eo tpe:quo mihi primo cognitus est:nemine illi in talibus æqparandum fuisse.Post hos & Leontium pylatum thessalonicensem uiꝝ:& ut ipse asserit: prædicti Barlaæ auditorem psæpe deduco:qui qdem aspectu horridus hō est:turpi facie:barba pplixa:& capilitio nigro:& meditatione occupatus assidua:moribus īcultus:nec satis urbanus homo:uerum uti expiētia notū fecit litterarum græcarum doctissimus:& quodāmodo græcarum hystoriaꝝ atq; fabulaꝝ arciuū inexhaustum esto latinaꝝ non satis adhuc īstructus sit:huius ego nullū uidi opus sane qcqd ex eo recito ab eo uiua uoce referēte percepi.Nam eum legentē Homeꝝ:& mecū singulari amicitia cōuersantē fere tribus annis audiui:nec īfinitis ab eo recitatis uergēte etiā alia cura aīum:acrior suffecisset memoria nicedulis cōmendassē. Sifr & paulū geometrā cōciuē meū: quē tibi rex īclyte fama notissimū scio ad hæc assumēdum aliqñ ratus sum:eo ꝙ nouerī nulli usq̃ alteri tēpestate hac:adeo sinū arismetricā geometriā & astrologiā apuisse omnē uti huic apuere:ī tantū ut nil arbitrer apď illas illi fuisse īcognitū:& qď mirabile dictu etiā & uisu lōge magis qcqd de sideribus aut cælo loqť.Confestī ppriis manibus īstrumētis ī hoc cōfectis occulata fide demonstrat spectare uolētibus:nec est hic tātū patriæ aut Italis notus.Lōge qdē studioꝝ suoꝝ Parisius fama clarior est:q̃ apud suos sit:sic & apud Britānos Hispanosq; & aphros:quos penes hæc ī precio studia sunt.Siqdē fœlix hō erat iste si aīo erat ardētior:aut liberaliori sæculo natus.Quid tādem?& Frācīscum Petrarchā Florētinū uenerādissimū pceptorē:pīem & dñm meū:nup Romæ ex senatuscōsulto approbāte Roberto Hierusalē & siciliæ rege īclyto ab ipsis senatoribus laurea īsignitū īter ueteres uiros illustres numerandū:potius q̃ īter modernos īduco.Quē nō dicā:itali oēs:quoꝝ singulare ac penne decus est:sed & gallia oīs atq; germāia & remotissimus orbis āgulus Anglia græciq; plures nouere poetā pcipuū:nec dubito qn usq; Cypꝝ & ad aures usq; tuæ sublimitatis nomē eius īclyta fama detulerit.Huius.n.iam multa patēt opa & metrica & psaica memoratu dignissima:certū de cælesti eius īgenio testimoniū hīc īde ferentia. Stat.n.exitum cupiēs adhuc sub conclaui clausa:diuīa Aphrica heroico carmīe scripta:primi Aphricani narrans magnalia.Stat Bucolicum carmen iam ubiq; sua celebritate cognitum.Stat & liber epistolarum ad amicos metrico scriptaꝝ stilo. Stāt,præterea īgentia duo epistolaꝝ prosaicarum uolumīa tanta sniarum:tanta reꝝ gestaꝝ copia:tanto ornatu artificio splendētium:ut ī nullo Ciceronianis postponēdas eas cēseat lector æquus.Stāt ī medicum īuectiuæ:Stat solitariæ uitæ liber.Et q paucis post diebus ī lucem nouissimus uēturus est de remediis ad utranq; fortunā.Sunt præterea ī officina plures:quos cito eo uiuēte fabrefactos legemus ī publico.Quis ergo hunc ī testem renuat?Quis dictis eius fidem pstare deneget?O nisi pauloante tenui calamo scripsissem quot & quas eius possem superaddere laudes:qbus dictorum ab eo fides amplior deueniret.Sed ad præsens dicta sufficiant.Hæc igitur quæ de nouis dicerem habui:uerum ne de īcognitis antiqs ab his uideatur omissum pauca dicenda supersunt.Dicent igitur hi me īauditos a se īducere auctores:quasi qa eorum noīa non audiuerit:non illis ītegra præstanda sit fides:īsipientis eqdem est credere:nil præter quod uiderit fide dignū quasi lectis fidem legendo iniunxerit ipse.Fateor me auctorum plurimum:quorum forsan noīa nonnullis modernorum peregrina sunt:dicta & fabulas recitasse:eo ꝙ ut iam dictum est antiqtate uideantur approbata:& hos omnes:aut uidi aut legi aut a recentioribus allegatos comperi:quos si hi queruli non uiderunt: aut eoꝝ non audiuere noīa:nō auctorum sed desidiæ eoꝝ crimen est:& ideo sibi īputare.non de me conqri debent:non.n.possunt uolumīa e Bibliothecis ī manus euolare torpentium:nec q uiderunt debent nomina uisorum hostiatī deferre:legant:perscrutentur & īuenient quod non norunt:& peregrinis efficientur domestici:& comperient eos sit auctoritate ualere:uti arbitrantur ualeāt quos legerunt:hæc igitur habeo quæ de auctoribus:tam nouis q̃ ueteribus a me productis dicenda reor:quorum si me ad īducendum nō puocarēt merita:ad id opportunitas cogeret.Habēt.n.ciuiles & canonicæ leges præter textus multiplices hoīum neqtia semper auctos apparatus suos a multis hactenus doctoribus editos.hñt philosophoꝝ uolumīa diligētissime cōmēta cōposita.habēt & medicinales libri plurimoꝝ scripta oīum dubium enodantia. sic & sacræ lfæ multos habent īterpræte s.habent necnon & facultates & artes reliquæ glosatores proprios.ad quos si opportunum sit uolens habet ubi recurrat:& quos uelit ex multis eligat.Sola poesis quoniam perpaucoꝝ semper domestica fuit:nec aliqd afferre lucri auaris uisa sit:nō solum per sæcula multa neglecta atq; deiecta.Sed ēt uariis lacerata persecutionibus his caret subsidiis:quam ob cām salti huc illuc ad quēcunq; possumus absq; tam celebri selectione recurramus necesse est:& si nō multum a quocūq; saltem qď modicum possumus ex cerpamus qď a me factum persæpe intelligenti satis apparet:cum nōnunq; non tantū ad nouos auctores diuerteri:sed ad glosulas etiam auctoris carentes noīe,recursum habuerim. Et iccirco q̃ruli sic opportunitate uolente non solum inauditis ueteribus sed & nouis etiam auctoribus acquiescant.

Carmina nonnullis agentibus causis huic imixta sunt operi. Cap. VII.

Eu hos seu alios dicturos non dubito quoniã ostentationis gratia græca carmina operi meo immiscueri.quod satis aduerto non ex caritatis fomite emissum:qnimo uredine liuoris impii īpellente ex adusti cordis ītrinseco hæc emittatur obiectio.ipse factum est.ast ego pfecto nō cōmouebor opitulante deo.Sed more solito humili gradu in respōsum ibo.dico igitur si nesciunt carpentes īmeritum insipidum est ex riuulis quærere quod possis ex fonte percipere. Erant homeri libri mihi:& adhuc sunt:ex quibus multa operi nostro accommoda sumpta sunt.Et ex his satis percipi pōt plurima a priscis assumpta:a quibus tãq̃ a riuulis nō est dubiũ sumere potuissem:& sumpsi sæpissime. uerum uisum est aliquando satius ex fonte sumere q̃ ex riuo: nec semel tãtum cōtigit:nō in riuo repperi qd' abũdantissimũ erat in fonte.Et sic aliquando in hoc:hinc delectatio:īde necessitas īpulere: delectãt insuper scriptores nōnũq̃ aliqua scriptis īserere quæ habeãt aliquo modo lectoré sistere:ac in oblectationé seu qetem deducere: ne perseueratione nimia uniformitate lectionis tractus in tediũ a lectura desistat:qd' īmixta carmina aliquando forsan fecisse poterunt.Insuper quod in ꝓpria forma positũ est:habet uires testimonii pleniores: si forsan obiurgator insistat:si sic ergo qui scripto a me carmini fidem nō præbeat:adinuenta Iliade uel Odyssea poterit uidisse:nunqd uera aut falsa descripserim:& si uera plenior erit testimonii certitudo.Nec insup ego solus sũ: q miscueri græca latinis: uetus consuetudo est:uoluant si libet uolumina Ciceronis:uideant scripta Macrobii intueant̃ Apulei libros:& ne plures afferã maximi Ausonii opuscula legant.hos sæpissime uersus græcos latinis lr̃is īserentes inueniẽt. Horum ego uestigia ī hoc secutus sum.Reor dicẽt illico:si dudum laudabile fuit hodie friuolũ eé laboré.Nã cũ nemo sit q græcas lr̃as norit est cōsuetudo uetus abolita.Ast ego in hoc latinitati cōpatior:quæ si omnino græca abiecit studia:ut ét nō noscamus caracteres lr̃arum. nã & si sibi suis sufficiat litteris:& in eas omnis occiduus uersus sit orbis:sociatæ græcis lucidiores proculdubio apparerent: nec præterea omnia secum a græcia ueteres traxere latini.multa supersunt:& profecto nobis incognita quibus possemus scientes effici meliores.Sed de hoc alias.hi demum nō prospectant:ad quem hoc opus ego dirigam:cui laboré impendã.uidissent qppe:quoniã eruditissimo regi:& cui tam græcarum q̃ latinarum litterarũ:si uera fert fama:notitia é.& qué penes cōtinue docti hoíes græci sint:quibus græca carmina ut is ignaris nō uidebuntur superflua.Sed qd multa?geramus paululũ obiurgatoribus morem:ostentatōis causa græca armina scripsi: qd inde quæso mordendus sum?cui enim iniuriam facio si iure utar meo?Si nesciunt meum est hoc decus mea é gloria.s.inter etruscos græcis uti carminibus.Nonne ego fui qui Leontium pylatum a Venetiis occiduam babyloné quærentem a longa peregrinatione meis flexi consiliis ī patria tenui?Qui illũ ī propriã domũ suscepi:& diu hospitem habui:& maximo labore meo curaui ut īter doctores florẽtini studii susciperetur: ei ex publico mercede apposita.Fui equidem īpe insuper:qui primus meis sumptibus Homeri libros & alios quosdam græcos in hetruriam reuocaui ex qua multis ante sæculis abierant non redituri.Nec in hetruriã tantũ:sed in patriã deduxi.Ipe ego fui q primus ex latinis a Leōtio pylato ī priuato Iliadé audiui. Ipse insup fui q ut legerent̃ publice libri Homeri operatus sum:& esto nō satis plene perceperim:percepi tamen quantum potui:nec dubiũ si pmansisset homo ille uagus diutius penes nos:qn plenius pcepissem.Sed quantulũcũq; ex multis didicerim:nōnullos tamé præceptoris demonstratiōe crebra ītegre ītellexi eosq; prout opportunũ uisum est:huic operi miscui.Quid hoc mali é?fabulas græcorum scripsisse:quarum hic liber pléissimus est a noíe ostentatiōis causa factũ dicitur paucos inseruisse uersiculos:græcis litteris scriptos lacessitur.Potuit Marius arpinas supatis aphris:cymbris:& theutonicis more liberi patris cantolo in poculum uti.Sic &.C. Duelius q pœnos primus nauali certamine supauit:a cœna domũ repetens semp lumine funalis cærei usus: & hæc quãtũcũq; præter romanæ urbis moré essent æquo animo tulere romani.Mihi auté irascunt̃ nōnulli si præter nostro æuo solitũ latinis græca carmia misceo:& ex labore meo pauculũ gloriæ sumo.Rebar æq dé latinitati aliqd dcoris afferr̃:ubi ī me liuoris nebulã excitasse uideo.Doleo qppe:sed qd arbitror doctos. Nã ista dicturos de reliqs & si curãdum sit:tolerari tamé patientia pōt.Postremo tamé precor omnes ut placido ferãt aío memores Valerio teste:qa nulla é tã humilis uita q̃ dulcedíe gloriæ nō tangant̃.

Gentiles poetas mithicos esse theologos. Cap. VIII.

Vidã forte religiosi hoíes sancto mouẽte zelo legentes præcedentia:dicẽt iniuriam sacrosanctæ religioni christianæ illatam dum poetas gentiles diximus esse theologos:quos solos diuinis litteris īstructos hoc insigne faciamus christiani decoros.Eqdem hos ego uenerandos homines puto:eisque si quãdo hæc aliqui dicentes erunt ex nũc gr̃as ago:salutis.n.meæ sollicitos sentio.Verum dũ minus circumspiciunt quæ loquantur:ostendunt liquido se paucos uidisse libros.Nam si multos studuissent liber cælestis hierusalem inter cæteros famosissimus pertransiri non debuisset inuisus:in eo.n.legisse potuissent Augu.libro sexto referentem Var.doctissimi hominis opinioné qua ipse Varro arbitrat̃ triplicé eé theologiam.Mithicã.s.Physicã atq; ciuilem.Mithica ãt dicit̃ fabulosa a mithicon græce quod latie fabula sonat: & hæc comœdiis:de quibus supra & theatris accōmoda est:quæ ob turpia ī scænis actitata ab illustribus poetis etiam improbat̃.Physica aũt quæ ut īterpretatiōe uocabuli percipit̃ naturalis é necnō & moralis:quoniã mundo utilis uideat̃ laudabile é.Ciuilis uero seu politica:quæ & sacrificola dici potest:ad urbé spectare dicitur quæ obsacrorum ueterum abominabilé turpitudiné a ueri dei cultu atq; rectitudine fidei reprobanda é. Ex his.n.physica poetis egregiis attribuit̃:eo q; sub fictionibus suis naturalia contegant atq; moralia & uirorum illustrium gesta:& nōnũquã quæ ad suos deos spectare uident̃ & potissime dum sacra carmina primo in deorum laudes composuere atq; eorum magnalia sub cortice texere poetico:ut ī supioribus dictum é:ex quo a prisca gentilitate theologi nuncupati sunt:eosq; primos fuisse theologizantes testat̃ Aristo.& q̃q̃ a nō

uero deo nomen tale sortiti sint uenientibus ueris theologis perdidisse nequiuere:uim suam seruate uocabulo:quod a quocunq; deo exortum est:quod reor aduertentes theologi hodierni.s.nomen ex causa inditū auferre nō posse:ne de mithica uel alia possit itelligi theologia se nō theologos tantum:sed sacræ theologiæ asserūt professores:nec hoc ē aliqua istantia iprobandū:quasi xpiano nomini iniuriosum.nonne nos omnes hoies dicimus quoscunq; mortales scimus constare ex aia rōnali & corpore.Dato alii gentiles sint & israelitæ alii:& alii agareni:& alii xpiani:& nōnulli adeo puersorꝝ morꝝ:ut potius imanes beluæ q̄ hoies habēdi sint. Et tamen nullā sic omnes uocantes xpo redemptori nostro iniuriā facimus:quem ultra deum uerum hominem fuisse cognoscimus:æquo modo siqs poetas dicat theologos nulli facit iniuriam.Si sacros qs illos diceret:quis adeo demēs est qn uideat quoniam mentiret?Esto nōnūquā i præcedētibus patet:circa honestā eorum theologia uersetur:quæ sæpissime potius physiologia:aut ethologia q̄ theologia dicenda est.Dum eorꝝ fabulæ naturalia cōtegūt aut mores.Et hæc etiā circa catholicam ueritatem uersari potest:dūmodo uelit fabularum cōditio.Quod fecisse nouimus nōnullos poetas orthodoxos a fictionibus quorum sacra documēta tegūtur.nec sit his audisse difficile uti & poetæ quādoq; sacri possunt appellari theologi.Nōne Dātes noster qcqd consistit i sacræ theologiæ sinu sub poetico uelamēto cōtexit?Quapropter & sacer theologus appellandus est.Sic & q sacri sunt theologi opportunitate exigente deueniunt physici. Quod si alias non contingat saltem dum sensum exprimūt ex fabula lignorꝝ sibi regē cōstituentiū se physicos esse demōstrant.

Non indecens esse quosdam christianos tractare gentilia. Cap. IX.

Dicent alii æquo superioribus forsan animo indecens esse christiano homini gentilium superstitiones & nepharia sacra seu genealogias describere aut perquirere:cum habeant nōnunquā talia mētes legentium in erroneas opiniones deducere:& persæpe opinantis periculo detinere nō inficiar hoc quidem sanctissime dictum est:& arbitror nōnullos a studio talium amouendos.& sic etiam aliquibus absq; aliqua suspitiōe sinistra permitti posse.Nam si omnes a talibus abstinere necessarium uisum fuisset:non dubito quin sacra sancta mater ecclesia decreto perpetuo uetuisset. Fuit.n.utilissimum olim uix dum apud gentiles nouis germinibus pullulante ecclesia aduersus eosdē:eoq; adhuc saperent tam ab origine q̄ ab ipsius gentilitatis perseuerātia sacris insistere acriter atq; curare:ne legentes talia tanq̄ unco uetustatis tracti more canis uerterentur in uomitum.Hodie gratia Iesu christi in robur firmissimum uentū est:& execrabile cunctis gentilium nomen una cum erroribus suis in exterminium tenebrasq; perpetuas pulsum est: & uictrix ecclesia castra possidet hostium.Qua ob causam fere absq; periculo talia exquiruntur atq; tractantur:Non tamen nego quin benefactum sit:si puer abstineat cui memoria tenax:& tenellum adhuc ingeniū: nec dum satis plene christiana religio cognita.Sic Neofidus homo quē nondum bene firmata credulitas laxatis habenis facile in lubricum exorbitare permitteret.Et si forsan aliqui duriores in tam obscænum crimē se labi permitterent:etiam si nil aliud studuero uix possum credere hoc in me contingere posse.nam ab utero matris meæ ad fontem nostræ regenerationis delatus lotusq; quod pro me cathecumino promisere qui me sutulerunt ab illo:ut potest humana fragilitas in hodiernum usq; seruaui:Certissimum semper habēs: quod inter iustorum hominum congregationem psallitur.Vnum.s.in triplici personarum distinctione deū esse:& hunc uerum & æternum atq; omniū æque opificē rerum earumq; perpetua rōne gubernatorem seruatorem atq; rectorem omnia intra se continentem:& a nullo contentum.Et quod mirabili & alias inaudito eiusdē diuinitatis artificio factum est:uerbū.s.eius æternum obumbratione sacri spiritus ad abolēdā humani generis labem:ob inobedientiam primorꝝ parentum cōtractam:ingenuæ uirginis utero:prænunciante cælesti nūcio carnē factū:& uirginis illibata uirginitate in tempore passibilē atq; mortalē hoiem natū. Qui adhuc infans in gremio matris a sabæis regibus oblatis muneribus adoratus est & ætate crescente inter sacræ legis doctores dum solueret nexus ambiguos:non deus sed admirandæ indolis puer ab eis creditus est:non dū enim ueritatis splendor æternus caliginem absterserat a mentibus eorundē:ut eum.s.deū illis repromissum cognoscerent:quem mortali septum carne uiderent.Insuper certū habeo eum qui ætherea arce relicta: & ex deo serui assumpta forma:& q iter hoies uti homo uersatus est:iam trigesimum agentē ætatis annum ab hispido atq; syluicola uate:& ab utero mr̄is sacro plēo spiritu ad apperiēdum æternæ salutis ianuam:lotum in Iordanis alueo:dum cælū intonuit desuper & acre murmur supincūbentis nubis i uocem solutum deitatis aientis:Hic est filius meus dilectus i quo mihi bene cōplacui ipsum audite.Præterea credo & ratum habeo eū aquis apud chana galileæ in uinum uersis:ut sacro pectori absconditam diuinitatē ostēderet:sumpto iam sacro consortio iudæam urbesq; phœnicū Samariā & Galileam ambisse & cælesti dogmate in tēplo & sinagogis docuisse populos:lepras mūdasse:elingues uocales fecisse:lumē cæcis seu natura seu casu pditū restaurasse:animas ab orco i cadauera reuocasse:febribus:uētis:& undis impasse:& in multis aliis signa suæ diuinitatis mōstrasse.Post hæc hora eius adueniente eum sacerdotum hebreorꝝ inuidia procurante lotis a se amicorum pedibus:& ingenti illo celebrato conuiuio:in quo suis manibus uerbisq; cōfectum est:cōmunionis nostræ sacrū illud ieffabile:quo corpus eius i cibum:& sanguinē eius i potum tam præsentibus q̄ futuris exhibuit:uno sociorum neq̄ uendente:orōne i solitudine peracta:a nefaria turba exqrente cū fustibus & lāternis captum & i præsentiam deductum principum:& ibidem nefarie accusatum:& sua patiēte humilitate false quibusdam testātibus insimulatum:& hinc in prætorio præsidis lusum:uirgis cesum:corona spinea insignitū:sputis & colaphis deturpatum:& postremo latronum more damnatum:cruciq; affixum sublimi: & in eadem aceto & felle potatum.Cuius cum iam humanitate uicta suppliciis i finem suum iuisset. Seu & melius reor ut Thomæ de aquino placet:cum uoluntarie collectis uiribus spiritum emisisset:tremuit orbis omnis:& meridianum fere solis iubar per tres horas iuit i tenebras:luna ex opposito offuscata.Esto aliter ad

policarpum: scripsit Diony. ariopagita: quod ego miror: Inde eius a cæco milite perforatũ lãcea pectus: sanguinem aqua mixtum emisit: ex quo sacra omnia nostræ salutis credo sumpsisse exordiũ. nec minus certum habeo eum a cruce depositum atq; sepultum: ac inde uirtute suæ deitatis uti prisci cecinerant uates post diẽ tertiam: ceu Ionas ex utero cæti: sic ex uentre terræ surrexisse superata morte: & rediuiuum domos iferas uisitasse: & confractis uectibus ferreis reuulsisq; postibus antiqui carceris subacto plutone in libertatem prædã omnẽ ueterem eduxisse: post hæc suis apparuisse sæpius: & e medio eoꝝ eis cernentibus nulla corporea ĩpeditum mole cum uero corpore olim mortali propriis uiribus ĩ cælos ad eum: q miserat euolasse. & inde cælestem illum ignem ex se patreq; optimo pariter prodeuntem uiuificantẽ omnia: & uera cuncta docentem ĩ cõmilitones egregios ĩmisisse. Quo illustrati bellum aduersus orbis prĩcipem iniuere ilico: perq; suum sanguinem & uulnera multa sato ubiq; ueritatis semine & obtenta uictoria ducem suum triumphantes ĩ patriã secuti sunt. Sic ĩstitutam ab eodem dei unigenito piam iustoꝝ congregationẽ: & sacrũ illud regeneratiõis lauacrum: quo mala facinora abolentur mortalibus cum cæteris eiusdem conuentionis faustis probãdisq; sacris: q̃bus deo obsequentes efficimur. atq; lapsi nostra imbecillitate resurgimus: eiq; uolentes cõciliamur: nec ob id humanũ sanguinem effundẽtes: ut efferati plures iam fecere gẽtilium: aut hyrcos uel tauros more ueteri ĩmolantes: nec a me fuit unquã ueritas hæc amota: qn testimonio patrũ crederẽ diem extremã uẽturã: in qua resoluent̃ omnia peritura: magnoq; dei opere ex cineribus ꝓpriis: omnes: q ante fueramus mortales cũ nostris corporibus resurgemus æterni: & ĩ præfinitum uenĩetes locum ĩ quo Christus ipse iudex prætorii in maiestate ꝓpria residebit: & apparẽtibus cunctis suæ passionis ĩsignibus: audiemus finalẽ meritoꝝ nr̃oꝝ sententiã. Sic & ĩ futurã similiter uitã: in q̃ nõ meo merito: sed miseratiõe diuina spo uidere deũ redẽptorẽ meũ ĩ carne mea: & cũ beatis lætari ĩ terra uiuẽtiũ. Hæc igit̃ ne plura dixeri sincera fides hæc æterna ueritas adeo pectori meo ĩfixa ẽ: ut nedũ euelli ab aliquo gẽtilitatis ĩpulsu: sed nec cõcuti mõ aliquo: aut labefactari q̃at. Nã & si peccator homo sim: nõ tamẽ gratia Iesu Xp̃i Cherea Terẽtianus adolescẽs sum. q dum a tegulis ĩ gremiũ Danis cadẽtẽ Iouẽ ĩ tabula pictũ intueret̃: etiã in optatũ a se facinus aĩatus est. Abiit cũ annis iunioribus leuitas illa si fuisset aliquãdo circa iam dicta: quod minime memor sum. præterea aduertẽs: q̃a continuis decipulis & explicatis ubiq; retibus: antiquus hostis tãq̃ leo rugiẽs ut ĩueniat quẽ deuoret ambiat: in mortaliũ semitas: eosq; ĩ præcipitiũ conet̃ ĩpellere: uti Mitridates senex ille rex põti: q magnanimo ausu sumptuq; magnifico: quadraginta annis cõtinuis aduersus romanum populum bellũ ingẽs & memorabile traxit a iuuentute sua aduersus lethale uenenum farmacis pectus armauit. Sic & ego mecum euãgelica ueritate sacro Pauli dogmate: & Augu. aliorũq; plurium uenerandoꝝ patrum iussionibus consiliis atq; suasionibus armaui: ex quo arma gẽtilitia paruipendo. Si. n. xp̃ianus homo gentiliũ tractaui stultitias iussu tuo rex inclyte & ĩ detestationẽ erroneæ credulitatis eoꝝ hoc feci. & si parua quandoq; maioribus æquare fas ẽ: feci quod etiã summa cũ laude nõnulli sanctissimi fecere uiri: ut Augu. Hiero. & cum nõnullis ẽt aliis neofidus homo Lactantius. Mihi q̃dẽ a teneris annis notissimũ est: p̃salmista mõstrante: q̃a omnes dii gentiũ dæmones: & hinc eoꝝ semper inepta displicuere facinora. fateor tamẽ religiõe eoꝝ seposita: quorũdã poetaꝝ mores & scripta placuisse: & ob id nõ solum eos laudasse. sed pro uiribus ab obiectionibus accusantium defendisse: ut apparet ĩ præcedentibus liquido. Et hoc ideo feci: ut ab ignaris non ueniant lacerandi: q si xp̃m nouissent: coluissentq; inter sublimiores christiani noĩs haberent̃. Sed ad supiora ꝓspectãs inq̃t aliq̃s bene operatus es: p̃monuisse enim se aduersus hostes semp̃ laudabile fuit. Sane picẽ tractãtes coiquinant̃ a pice. Iam plurimi dum se fortissimos existimarẽt ĩpulsi ab hoste ẽt debili cecidere. Et si cæteri desunt: quoꝝ grãdis numerus est: Salomon tamen adest testis certissimus ĩbecillitatis humãæ: huic sciẽtia omnis concessa est: diuitiæ omnes & ĩperium grande summa cũ iusticia populos subditos tenuit. deo tẽplum ædificauit mirabile: multa bona cõposuit: & tandem iam ætate maturus: tot bonoꝝ largitore postposito: conscenso offensionis monte moloch ægyptiorum ydolum flexis genibus adorauit. Quid ergo? tu ne eris fortior salamõe: aut circũscriptiõe plenior? Fallimur de nobis nimium confidentes: hæc q̃dem negari non possunt: uera. n. sunt. Attamen aliud belli genus mihi cum erroribus gentilitiis est: q̃ Salomoni fuerit cum ægyptiaca coniuge: quæ astu fœmineo aduertens: quoniã infœlicis uiri aĩam formositate sua laqueasset: & deos suos extollere auida nunc complexo uenereo: nunc mellitis sauiis: nunc blanditiis muliebribus: nũc petulca lasciuiis: nũc precibus: nũc lachrymis: quas obsequiosissimas mulieres habent fœminæ: nũc ĩdignatiõe composita absq; ĩtermissione: non diebus omnibus tantum: sed noctibus amantis uiri aĩum ĩpugnabat. O q̃ grauia & intolerabilia sunt dilectarũ flieꝝ: & potissime nocturna certamĩa: hic tandem dũ timeret mulieris quã summe diligebat gr̃am amittere: terga dedit: & uiribus armatæ fœminæ inermis succubuit. Mihi aũt nõ tale aduersus deoꝝ gentiliũ nugas bellum ẽ: mille iam ueris rõnibus a me cognitis ĩprobatas. Et ideo cũ eis exhaustis uiribus: acieq; pulsis leuis ẽ pugna: scio tamẽ nimium de se cõfidisse quandoq; sit uitiũ: uerum ego de me nõ cõfido. Sed de gr̃a Iesu christi cuius precioso sanguine redẽptus sum: spero quidem eũ nõ passurum: ut qui tam diu recto tramite eius uestigia iuuenis secutus sum senex exorbitem & si ĩ lapsum ueniam manum sua pietate debili porriget: & fessum placida quiete fouebit. Sed ut in finem ueniam satis ex premissis colligi potest: uti non omnes decet tractare gentilia sic nec omnibus ĩdecens esse.

Vt plurimum studia seq̃mur: ĩ quæ prona uidentur ĩgenia. Cap. X.

I fateant̃ nõnulli uera esse quæ dicta sunt: non tamẽ quieturus reor q̃nĩmo arbitror dicent lõge melius fuisse: studiis sanctioribus triuisse tẽpus q̃ talia didicisse: quod si q̃s neget: nõ erit eq̃dem satis sanus. Nosco q̃m̃ in promptu erant leges cesaꝝ: & pontificum canones: & medicia: quarum plurimi sanctissima arbitrant̃ studia: eo ꝙ eis p̃sæpe auro auidi mortales ditent̃. erat & philoso-

phia cuius optima demonſtratione rerum cauſæ & a falſis diſgregari uera noſcuntur generoſis quibuſcunq;
ingeniis appetenda. Erant & ſacra uolumina: a quibus & paruipédere peritura docemur: & dei magnalia de-
clarant: atq; quo tramite cæleſte regnū petamus oſtenditur: quod ſtudiū ꝓfecto cæteris ꝓponendū ē. Ex his
quodcūq; ſumpſiſſe forte ſanctius egiſſe me dicerent obiectiores. Sane ſi quod debemus ageremus omnes: le
gum miniſter roſtra fruſtra conſcenderet. Attamen non adeo facile eſt: ut exiſtimát aliqui: uelle omnia quæ
debemus: & longe acrius conſequi ſi uelimus. Ná ut Cythariſta uariis ex fidibus aliis lentius: aliis uero proté-
ſius tractis. his grauē: acutum illis tinnitū reddentibus docta manu: plectroq; ex tam diſcordátibus tonis red
dit ſuauiſſimá armoniá. Sic & natura parens: cui īexauſtæ uires & ꝑfectum ingenium eſt: ꝓducit hæc pitura
diuerſis officiis apta ut ex hac officioꝝ incōuenientia reſultet humani generis: circa qđ plurimū intenta ē: cō
ſeruatio: atq; ubi in longam conſeruationē iri nō poſſet: noua ꝓductio aduertens: quoniam ſi uniformes ꝓdu
cerent omnes: ut de reliqs ſiná: hoīes nulla poſſent produci nec etiam ꝑ tépuſculū rōne cōſiſtere. ergo hinc
fit: ut diſcreto naturæ ordine hic ex mortalibus naſcat faber: ille nauta: mercator alius: & qdam ſacerdotio
apti: aut regimini: & nōnulli legūlatores: præſides: poetæ: philoſophi: ſeu ſublimes theologi: ex quoꝝ uariis
ſtudiis: tam ingétis multitudinis hoīum cōſeruatio reſultet neceſſe eſt. Ná ſi omnes: quoniá ad unūquéq; ſpe
ctat: ſi poſſet ad ſublimiora ſtudia conſcédere: in theologiá uigilantes iremus: & agricultor abſit: ex qbus qſo
fructibus tam nobile ſequentes ſtudiū nutriremur? Si cementarius: ſi lignarus deſit: quibus in tabernaculis
ab imbribus: a uentis: a frigoribus: ac a ſolis æſtu: & aliis incōmodis aſſidue ſupuenientibus tutabimur? Si nō
lanifex: nō cerdo: unde ueſtes & calciamenta ſumemus? Quid enumeré multa? ut incōmodū humani corpo
ris inter ſe differentia qualitate & officia mēbra a natura rerum appoſita ſunt: ut ex hac diuerſitate conſiſtat:
uti melodiam ex diuerſitate tonoꝝ: ſic & ut humanū genus perſeueret: neceſſe fuit ad ſtudia inter ſe dr̄ia gi
gneremur. Et ſi ab ipſa natura quæ ſic cælos: ſic aſtroꝝ orbes & curſus uaria etiam agitatione diſpoſuit agente
deo: ut nullo labore ſuo ad officia productos uaria nos uidemus: quis quæſo fœliciter audebit ab eo ad qđ
natus eſt in aliud tranſitum attétare? Nō qdem adeo ignarus ſum: qn nouerim liberi arbitrii: quo omnes ua
lemus potentia poſſumus naturæ ſupare uires: qđ egiſſe nōnullos legimus: opus ꝓfecto inter raro contingé-
tia numerandum: tá grandi & fere inuincibili neceſſitate trahimur in quod naſcimur. Et ſi ad diuerſa gigni-
mur: naſcimur: alimurq; ſi ea plane peragamus: in quæ trahimur æqdem ſatis eſt: ne dū in aliud tráſitum fe
ciſſe uelimus: quod dum iamdudum fruſtra tentarent aliq: id perdidere qđ erant: nec potuerunt effici qđ
quærebant. Veꝝ ad quoſcūq; actus natura produxerit alios: me qdem experientia teſte ad poeticas medita-
tiones diſpoſitū ex utero matris eduxit: & meo iudicio in hoc natus ſum. Satis. n. memini appoſuiſſe patrem
meū a pueritia mea conatus omnes: ut negociator efficerer: meq; adoleſcentiá nōdū intrátem ariſmetrica in-
ſtructū maximo mercatori dedit diſcipulū: quē penes ſex annis nil aliud egi q̄ nō recupabile tp̄s inuacuū te
rere. hinc quoniá uiſum eſt aliqbus oſtendentibus indiciis me aptioré fore lr̄aꝝ ſtudiis: iuſſit genitor idé ut
pōtificū ſanctiones diues exinde futurus: auditurus intrarem: & ſub ꝑceptore clariſſimo fere tantūdem tp̄is
incaſſum ét laboraui faſtidebat hæc aīus. adeo ut in neutrū hoꝝ officioꝝ aut ꝑceptoris doctrīa aut géitoris
auctoritate: q̄ nouis mádatis angebar cōtinue aut amicoꝝ precibus ſeu obiurgatiōibus iclinari poſſet in tátū
illum ad poeticū trahebat affectio. Nec ex nouo ſumpto conſilio in poeſim aīus totis tendebat pedibus: quin
imo a uetuſtiſſima diſpoſitione ibat ipulſus: ná ſatis memor ſum: nōdum ad ſeptimū ætatis annū deueneram:
nec dū fictiones uideram: nōdū doctores aliquos audiueram: uix prima lr̄aꝝ elementa cognoueram: & ecce ipſa
ipellente natura fingendi deſideriū affuit: & ſi nullius eſſent mométi: tamē aliquas fictiūculas edidi: non. n.
ſuppetebát tenellæ ætati offō tanto uires ingenii. Attn̄ iam fere maturus ætate & mei iuris factus nemine ipel-
lente: nemine docente: imo obſiſtente pr̄e: & ſtudium tale dánante: qđ modicum noui poeticæ ſua ſponte ſū
pſit ingenium: eáq; ſumma auiditate ſecutus ſum: & præcipua cū delectatione auctoꝝ eiuſdem libros uidi:
legiq; & uti potui intelligere conatus ſum. Et mirabile dictu cū nōdū nouiſſem qbus ſeu quot pedibus car-
men incederet: me etiam ꝓ uiribus renitente: qđ nōdum ſum: poeta fere a notis oībus uocatus fui. Nec dubi-
to dū ætas in hoc aptior erat ſi æquo genitor tuliſſet aīo: qn inter celebres poetas unus euaſiſſem. Veꝝ dū in
lucroſas artes primo: inde in lucroſam facultaté ingeniū flectere conat meū: factū eſt ut nec negociator ſim
nec euaderē canoniſta: & ꝑderem poetam eſſe cōſpicuum. Cætera facultatum ſtudia: & ſi placerent: qm̄ non
ſic ipellerent minime ſim ſecutus: uidi tn̄ ſacra uolumina: a qbus quoniam annoſa ætas: & tenuitas igenii diſ-
ſuaſere: deſtiti: turpiſſimū ratus ſené: ut ita loquar: elemétariū noua ichoare ſtudia: & cūctis indecétiſſimū
eſſe id attentaſſe: qđ minime arbitreris ꝑficere poſſe. Et ideo cū exiſtimé dei beneplacito me in hac uocatio
ne uocatū: in eadé conſiſtere mens eſt. Et qđ egerim hactenus his monſtrantinus ſtudiis laudare quærát alii
quod uidetur. Qui ergo patiuntur cerdoné ſubula: ſetiſq; uacare. Laniſtá pecori: ſculptorem ſtatuis: me etiá
quæſo uacaſſe poetis æquo animo patiantur.

¶ Damnoſe compatimur regibus & diis gentilium. Cap. XI.

ERunt qui adurato iam calcibus tramite exorbitét: & ex tranſuerſo ꝓſiliant clamitentq; quoniá te-
merarius homo ſum: eo ꝙ ꝑſumá ueteꝝ regū terebrare buſta: & qetos iam longa pace cineres in
nouum odium ſuſcitare aut eoꝝ recentioribus nebulis ueteres offuſcare ſplendores: necnō & deo
rum ſemiſopita ſcelera audientibus cunctis in minus opportuná uigiliá excitare: & ſub titulo ho
norabili. ſ. genealogiæ deoꝝ eorūdem recitare latrocinia: & inceſtus. longa eſt qrela hæc: & plurimū mēbro
rū iplicita: & ea monſtrante aduerto: quoniá ſenſerint iſti qd ſcripſerim: & potiſſime dū querunt ꝙ deorū
gētiliū facinora recitarim. Veꝝ gentiliū aīum redolet iſta cōqueſtio: & ſi ſic ſapiūt mēte ut uerba ſonát qru-
la. Viget adhuc in nōnullis error ille iſamis: quē quæſo auferat deus & reſoluat in nihilū. Obiectis aūt reſpō

disse facillimum est:agit.n.temerarie qui in nimiũ terminos excedit audaciæ.Sic memini in libro æthicorũ Aristo.arbitrari hoc ego excessisse nõ reor.audere qdẽ qđ a boni necessitate cõcessũ est:nõ ẽ temerarie agere.Nemini ꝓhibitum legi seu honesta sint:seu etiã minus honesta regũ gesta describere.Erat tamen regibus satius sic ægisse ut nil de eis referri posset ꝑter honestũ.Ego aũt de his non ordinato nec in hoc disposito stilo scripsi.Sed sũmotenus & ꝑfunctorie uti nõnunquam ordo assumpta opis exigebat recitaui si qua inserui:sed esto feceri:non nouum aut inusitatũ facinus feci:stant tam antiq̃ q̃ magna illustriũ scriptoꝝ uolumina:i qbus & stilo celebri:& ordine ĩtegro regũ recitantur acta.A qbus si qđ huic opi appositũ ẽ nouissimus sum ꝑsi.Si ergo querela faciẽda est de illis amplioribus & antiqs quærant hystoriographis:quoꝝ scripta celeberrima cũ fama iam diu uniuerso patuere orbi:ex his si quod odium generari potest in cineres iã qetos exordium sumptũ est.Sed quæso quæ pietas hæc?ex quo charitatis fomite oritur? quæ huius pietatis cã?Credo generosi cum uideri cupiant tales in hoc q᷑ honores regios curent:ostendantq;: qa turbent audientes dedecora.O q̃ paruo tales existimant nobilitatem mercari:quæ ægregiis moribus iustitia sanctitate:atq; scientia adipiscit.Scirent isti si nobiles essent:qa nõ solum supuacaneum sit:sed dãnosum nõ solũ gentilibus sed male meritis:qbuscunq; cõpati.Et ideo si sapiũt seruẽt hãc pietatẽ in melius.Turpia aũt deoꝝ gentiliũ dedecora nec dormiunt nec sopita sunt:qnimo a sacra xp̃i doctrina in ꝑpetuũ nõ surrectura sepulta & ingẽti dãnationis mole cõtecta & oppressa sunt.huius ego molis onus & si nõ satis:ꝓ uiribus tamẽ tanq̃ xp̃ianus hõ augere conatus sum:laudes inde dignas cõsequi:nõ redargutiões expectãs.Veꝝ hos ego ꝑuifacio morsus:cũ nullo possint dẽtis acumine queq̃ ledere.hi ergo si xp̃iani sunt taceant & pœniteãt eos:si deoꝝ gẽtiliũ obiectiõi eis ulla fuit cõpassio:cũ inter alia crimen hoc minime deceat xp̃ianum.

ℭBreuiloquus siue lõgiloquus ob crimen lacerandũ non est. Cap. XII.

Reuiloquum forte me dicent alii:eo q᷑ aliquãdo magis ꝑfunctorie q̃ longa serie recitando fabulas atq; hystorias aut illas enucleãdo ꝑtranseam.Et sic nõ dubito quin sint q dicant me q̃ opportunũ sit sæpissime lõgiorẽ.Primis ut sic essẽ fateor necesse ẽ.fuere.n.huius facinoris rõnes plurimæ.Quædã aũt ideo paucis sub uerbis relata sunt:qa nõ erat unde possem ampliora describere:ni ex meo uoluissem fabulas aut hystorias protelare uel fingere:quod oĩno fugiẽdum est sano hoĩ.Quædam uero ẽt ad plenũ scripsisse:paucis ĩdigebat litterulis: ex qbus si satis ĩtentio sumit uitiosum fuisset in longius ꝓtendisse.Sunt tamẽ & multa quæ ꝓcul dubio lõgiorẽ uerboꝝ copiã tolerassent.Sed q̄so si cuncta sinamus quæ dici potuissent:aut forsan exqsisset materia:sed ea tantũ quæ mihi scribenti occurrebant circa longissimas hystorias:aut fabulas.Circa oẽs singulares tam deoꝝ q̃ hoĩum actus:circa multiplices fictionũ sensus.Circa testimoniũ fabulaꝝ aut hystoriarum ueteꝝ auctoritates:circa opiones pluriũ:relationes & huiusmodi scripsisse:quãdo me finẽ huic operi fecisse existimãt tales.Eqdẽ uix unũ suffecisset sæculũ & tam grande etiã euasisset uolumen:ut solo ĩtuitu primo lectores terruisset quoscũq;:& ob id satis ratus sum: ea quæ dicta sunt sic summotenus tetigisse.nõ.n.puero aut inerti uulgo scribimus:qnimo ut alias dictũ est doctissimo regi:& ꝑfectis hoĩbus:si aliquãdo ex manibus tuis serenissime prĩceps ad alios uẽtuꝝ opus hoc est.Præterea ut exerceantur ingenia:nõ adeo plene scribenda sunt oĩa.Nam quæ labore aliquo q̄sita sunt: placere magis cõsueuerunt:& cum maiori diligentia obseruari q̃ quæ sponte sua in intellectũ legentis accedunt.Est & posteris linquendus dicendi seu scribendi locus:ne ĩuidisse uideamur futuroꝝ ingeniis:& arrogantia q̃dã ad quã omnes aspiramus uideamur ꝑoccupasse sequentiũ gloriã.Miti ergo aio ferẽdum est qđ honestis agẽtibus causis:aut breuiter dictũ ẽ:aut cã breuitatis omissũ.His ãt q me:si q erũt:dicẽt lõgiorẽ debito qñq; fore nõ aliud dicã nisi qa sic opportunũ eẽ ratus sũ:aut qa me ut fit aliquãdo ĩtellectus delectatio ĩpellebat:quæ prudẽtioribus nõnunq̃ liberalissimũ ꝓstitit calamũ. Sed qđ?uti breuia habẽt ĩtelligentiũ exercere ingenia:sic & ampliora minus ĩtelligentiũ prouocare:& iccirco q plura nouerũt sint memores:quoniã & ipsi aliquãdo fuere rudes:& ob id absq; ĩdignatione patiantur si ampliuscule iunioribus laboratum sit.

ℭAereo nõ ficto regis mandato hoc opus compositum. Cap. XIII.

Derunt forte q dicãt qđ nõnũq̃ de aliis qbusdam ẽt claris uiris dictũ ẽ.Me.s.ĩ gloriã mei nois fingere:q᷑ tuo iussu rex ĩclyte hoc opus elaborauerĩ.Cum mĩme ueꝝ sit.tarda his fides est:seu ueriꝰ aĩus neq;:qđ de se nouerũt urẽtes ĩuidia ĩ alios coniecturã faciũt.Certissimũ est:ut Tullii uerbis utar:trahimur oẽs studio laudis:& optiꝰ qsq̃ maxĩe gloria ducit.Et ob id cum gloriosũ sit paruo hoĩ maxĩo atq; optĩo regi obsequm præstare posse:nõ fidẽ cum difficultate cõpiet dixisse: nõnullos ad extollẽdam humilitatẽ suam mẽdaciũ finxisse huiusmodi:sed scriptores nunq̃ credã:sed de hoc alias. Ego aũt ut ad me ueniã nõ ĩficiar me gloriæ auidũ:sed q̃tũcũq; cupiam ꝑfecto nõ adeo effrenis sũ. nõ adeo hoc accẽsus desiderio:nõ adeo hostis honesti:ut ĩ tam turpi mẽdaciũ rubore non dicã frontis sed mẽtis abiecto meipm ꝓripuissem.In hoc me supbũ cõfiteor:si supbia dicẽda hæc est:ĩ talibus nisi deo cæli honorẽ seu titulũ irreq̄situs ĩferrẽ.Et hoc ẽt nõ oĩbus reqrentibus exhiberẽ.Tu nosti rex optĩe: quoniã me renitẽte atq; tergiuersante:Donini militis tui suasionibus ꝑcibusq; ĩ uotũ tuũ deductus sum:ut.s.hũc laborẽ subirẽ:necnõ labentibus ãnis factũ ẽ:ut Bechinus bellicionus familiaris tuus & cõciuis meus e cypro ueniẽs apđ Rauennã urbẽ me cõueniret.Et postq̃ placidis uerbis clæmẽtiam atq; grãm cælsitudis tuæ erga me ĩmeritũ monstrauit:miris exhortatiõibus ut aiebat te sic ĩperãte semisopitũ circa hoc opus ĩgeniũ meum irritauit: æquo mõ dilectissimus tibi Paulus geometra nõnũq̃ ostẽsis lr̃is sigillo maiestatis tuæ signatis:ĩ qbus ad me iussa ĩferebãt tua sollicitũ reddidit.Nouit deus & tu scis:qa nec unq̃ ꝑeminẽtiã tuã uidi:nec tu me uidisse potuisti his mãdatis credidi.& onꝰ hũeris meis ꝑgrãde subiui.Si te ignaro hæc acta sũt ꝑ iã dictos deceptus sũ: & sic hos fateor eẽ ueridicos:q asserũt nõ tuo iussu cõpositũ.Veꝝ nõ crĩe meo nisi me ĩ hoc peccasse qs diceret:qa

nõ dixerim me factu℞:si tuis lr̃is ad me directis susciperē.Sed hoc mihi supbũ uisum est:qđ Doninũ isignē militē minus ueridicũ arbitrarer.Doninus āt ut audiui eo fere āno in quo me primo cōuenerat:diē clausit: & ob id nõ eius fidē iuocare possũ:uiuit Bechinus & Paulus geometra uiuit:hos ego & regiā fidē tuā ueritatis huius testes i terris hẽo:te igr̃ cũ illis iuoco:tuũ hũc si necessitas exigat laborē eē opportunũ ē: oppugnatiõi.s.huic obsistere:& nomē meũ a tā illecebri nota ueritatis affirmatiõe purgare.Sed ut te rex iclyte paululũ omisso ad obiectores deueniā.eorũq; obiectiõi aliqd ꝓ iure meo rñdeā.Assero si ꝓ rostris sedēte p̃side agēdũ litigiũ eēt me uiuos hr̃e testes:nec ex fece plebeia sed illustres hoies:qa minime mihi opportunũ erat:ut usq; cyprũ ꝓ tā inepto mēdacio euolarē:si opus meũ isigni re regio noie cupiebā:ppe erat:imo.nec uerebor dicere:rex q si credidisset obtiuisse:postq̃ cœpam:qđ mime i aio erat:dũ me cōuenit doninus:uiua uoce rogasset:ut suo hoc opus ascriberē maiestati:esto minus itelligēs priceps eēt:existimās nõ mihi suo noie gloriā iferre:qnimo meis lr̃is æternũ suis titulis decus addere:nec mi℞.suffragiis.n.scripto℞ stāt isignia & noia regũ.Hic Alexāder ille macedo:q ꝓna militũ manu igēti aio orbē totũ aggredi ausus ē:i psas uadēs multos ex huiusmõi scriptores:q sua gesta describerēt secũ traxit.Et i sigeũ ueniens:quo Bustũ uidit Achillis tacuisse nõ potuit qn ostēderet uerbis q̃ grādis sibi uideret̃ gl̃ia:quā cōsequebant̃ a scriptoribus reges:eũ fortunatũ dicēs ꝙ illi Home℞ cōtigisset hr̃e pconē.Hic Põpeius magnus q equā fecit cũ uirtute fortunā:theophanem mitilenũ:q̃si nomē suũ perēne factu℞ in cōtione militũ ciuitati donauit.Hic Scipiões.T.Fuluius.Cato cēsorinus.Quītus Metellus pius.Gaius Marius.Cicero:& alii plures illustres uiri:se scriptoribus faciles atq; liberales exhibuere:ut eos i hoc traherēt.ut de se scriberēt.Quid ergo meis litterulis regē iclytũ mēdacio iserā q̃si inuito gloriā largiturus sim:& meā offuscaturus ignominiosa labe?Si adeo auidus essem mendaciis meā extollere gloriā.Stāt & alia opuscula:ex qbus nullũ ē ullo huiusmõi titulo isignitũ p̃ter Buccolicũ carmen: qđ ut sibi ititularē petiit Dõatus apēninigena paup:sed honestus hõ:& pcipuus amicus meus:qđ non oibus noia p̃pono regũ.Præterea ē ne hoc sub sole nouũ reges desiderare scripta qdā & amicis iniũgere? Nõ eqdē. Diebus nr̃is memini Robertũ Hierusalē & Siciliæ splēdidũ regē a multis ornatũ titulis postulasse ab isigni uiro Frācisco petrarcha:ni altius tribuisset:ut sibi ascriberet aphricæ a se nouiter editæ titulũ quā q̃so auctu rus gloriā Frācisci:an suā?suā ꝑfecto.Quid multa?nõ eqdē magno℞ ducũ noia claros scriptores faciũt:imo potius ipsi reges scripto℞ ope cognoscũt̃ a posteris.Insup si approbādũ sit opus:qd illi adiectũ regis nomen põt auctoritatis afferre aut b̃nmerito auctori gloriæ supaddere?Et si iprobādũ sit quo iure poterit p̃scriptio illa fecisse ꝓbabile:aut notā auctori iniectā abstergere?Decus igit̃ & gloria agēti approbatio uiro℞ illustriũ affert:nõ regii nois ascriptio.Ego āt ut ite℞ dixeri adeo supbe obstinatus sũ:ut nisi deo:gloriæ:cuius ascribēda sunt oia:unius carminis tantũ decus:etiā Cæsari dictatori resurgēti:aut Scipiõi africano nisi rogatus: aut si amicus eēt ascriberē.Dicta sint hæc mi rex bõa cũ tua uenia:q̃so & postremo pcor:si cõtigat te unq̃ aliquos talia obiiciētes audire tāq̃ ueritatis cõscius ipera regia cũ idignatiõe silētiũ:& qđ tuo noi te petente dicatũ ē: imo cõpositũ te mādante:regia uirtutē defende.Superant multa:sed quoniā mihi sat dixisse uidet̃ omittenda reliqua cēsui:& deo mune℞ largitori tibiq; operis fortunā cõmittere:qđ postq̃ in tuas deuenerit manus: dũ libuerit tuo fultũ p̃sidio:& te iubente tendat in publicum.

Conclusio. Cap. XIIII.

Ecce tandē clemētissime rex diuina pietate p̃bēte in fine lõgi ꝺpis uētum est:in quo ea q̃ potui solertia iuxta ueter℞ traditiões deo℞ gētiliũ genus & eo℞ posteritates multis undiq; exq̃sitas uigiliis quo datũ ē ordie d̃scripsi:& iuxta mādatũ tuæ serenitatis ꝓ uiribus igenii mei post fabulas fictionũ sēsus:seu ab ātiq̃s sũptos:seu a tenui itellectu meo emũctos apposui.ostēdi isup:qđ officiosissimũ ratus sũ nõnullis poetas aduersus opiones taliũ nõ dicā iustos oēs:sed nec ridiculos aut simpliciter fabulosos eē:qnimo singulari scia:igenio:& moribus ac ēt isigni claritate cõspicuos.Lignũ p̃terea i littore ancoris & ꝓresiis igeniose firmaui:magis sp de bõitate diuina cõfidēs q̃ de robore uiculo℞.Sic & a nauta q̃s magis nocuas credidi sagittas amoui:esto arbitrer supesse q̃plurimas aduersus q̃s uix credā satis armasse potueri: nõ eqdē se q̃tũcunq; bellicosissimus miles sit adeo caute armare potuit q̃sq̃:qn locus hostili gladio linq̃ret̃. Ipse igr̃ deus ꝓtegat:q solus nouit diuerticula malignātiũ:& uolēs cõtriuisse potuit.Ve℞ quoniā hõ sum:nouiq; nullũ adeo oculatũ:qn nisi diuina ꝓtegat̃ manu:sæpissime cadat in lubricũ:arbitror satis possibile me nõnũq̃ aut omisisse dicēda:aut nõ dicēda scripsisse:aut dicta nõ satis rõnibus roborasse:aut miũs plene i uotũ tuũ iuisse:seu aliis mõis peccasse plurimis de qbus doleo.Et qm̃ nosco ꝙ ignauiæ meæ iputāda sunt cria: supplex ueniā posco:teq; hũiliter p isigne tui capitis decus exoro ut tui igenii celsitudie defectus suppleas superfluitates excidas:dicta minus accurate exornes & oia ꝓ iudicio tuæ sincere mētis piter corrigas & emēdes. Si forsan maioribus occupatus:ut sæpissime reges estis:huic labori nõ posses tēpus ipendere. Tũc oēs honestos sacros pios atq; catholicos uiros:& potissime celebē ui℞ Frācisců petrarchā isignē pceptorē meũ:Ad manus quo℞ opus hoc aliqñ deueniet p xpi pciosissimũ sanguinē: depcor ut errores quoscũq; si quos forsā minus uidēs dictis imiscui:sua pietate atq; benignitate surripiāt:aut illos in sacrā ueritatē cõuertāt.eo℞.n.existimatiõi & emēdatiõi opus hoc eē suppositũ uolo.Præterea rex iclytæ si qd bõi inest:si qd bñ dictũ:si qd uotis tuis consonũ:gaudeo & exulto:& ex īde labori meo cõgratulor.Ve℞ sciæ meæ iputes nolo:nec lauros aut honores alios ob id postulo:deo qppe a quo oē datũ optimũ & oē donũ pfectũ est attribuas q̃so:eiq; honores ipendito & gr̃as agito:cũ ipse more meo semp post exactos quoscũq; labores honestos cõsueueri qua possum mētis deuotione dauiticũ illud dicere.Nõ nobis domine nõ nobis:sed noi tuo da gloriam.

❡Genealogiæ deo℞ gentilium scđm Ioānem Boccatiũ de Certaldo:ad Illustrem principē Vgonē Hierusalem & Cypri regem liber quintusdecimus & ultimus explicit.

Via istud opus genealogiæ deorum gentiliū ē adeo plixū: ut rubricæ ad unū ut supra patet ī principio locū reductæ etiā p se uolumē uideant efficere ideo uolēti alicuius hystoriā seu fabulā inuenire etiā in rubricis ē ualde difficile: nisi qsi oēs legāt. Iccirco ut qsitor possit: qd' qrit reperire facilius sup ipsa tabula rubricarum p alphabetū ē ifrascripta alia tabula ordinata: q sicut ipsæ rubricæ sūt totius opis reptoriū ita æque erit ista repertorium rubricarum: qq etiam posset ad totū opus referri: p quā tabulā p alphabetū compositam: lra a qua īcipit nomē eius cuius hystoria qri cōtigerit pscrutata: ī quo libro nomē & hystoria sic poterit faciliter reperiri: quo tā faciliter repto se ad rubricarum tabulā referendo cito inuenietur quod quæritur. Quod quidem opus assūpsi ad īstantiā insignis uiri Colucii pieri Cancellarii florētini. Ego dominicus de aretio grammaticæ atq; rhetoricæ doctor atq; professor deo dāte sic incipiā: ut infra seqt.

xxii.dicta est yon uel ysis.
Yperio primus tytanis filius & terræ solem & luná genuit lib.iiii.c.ii.sed plenius capi.iii.&.xvi.dicti libri.iiii.
Yphates naturalis filius priami occiditur li.vi.ca. xliiii.
Yphymedia uel epymedia uxor Aloi neptuno pepit othű & ephialtem qui singulis mésibus noué digitis creuerunt & iuuerunt gigantes.lib.iiii.cap.lxii.
Yphiclus æoli filius uolés φ sterilis eius uxor cőciperet:bibit uene nű serpentis & genuit filiű podarcem noíe li.x.cap.xliiii. Sed plenius li.xiii.ca.liii.
Yphicleus áphitrionis & alcmenæ filius uno partu cű hercule natus est lib.xii.cap.xxxi.sed plenius li.xiii.cap.i.
Yphianassa ephygeniæ nomé fuit agaménonis regis filiæ li.xii.capi.xvi.sed ca.xvii.dr̃ esse alia tamen filia agaménonis.
Ypocras ínouauit mediciná lib.v.cap.xx.
Ypodamia filia enomai regis pisæ & elidis ob pulchritudiné petita a multis ꝓcis cű multi uicti certamine cursus necaret̃:tádem pelopi uicta dat̃ lib.ix.ca.vi. &.vii. & plenius li.xii.cap.iii.
Ypodamia uel ypocatia uxor perithoi pro qua pugnat̃ cum cétauris.li.ix.ca.xxxiii.
Ypodamia filia anchisæ troiani fuit uxor Alchataonis troiani li.vi.cap.li.
Ypolitus ypolitæ & Thesei filius a nouercha phædra falso accusat̃ patri.occiditur & fugat̃ li.x.capi.xlix.& plenius ca.l.& li.xi.ca.xxx.& lib.v.ca.xix.uiuificatur ab æsculapio.
Ypolita uel ypolites soror átyopæ reginæ amazonű theseo marito pepit ypolitű filium li.x.ca.xlix.& capi.l.dicti li.occidit̃ a theseo.
Ypocatia ponitur supra capitulo ypodamia.
Yppotes nobilis troianus egestá filiam sup nauicula fortunæ mandat li.vii.ca.xlviii.
Yppologus filius orionis ex cádiopo sorore sua li.xi.ca.xlix.&.xx.
Ypolocus bellorophőtis filius nil aliud li.xiii.cap.lxiiii.
Yppomenes cursu supauit athlátá uel athaláté auxilio triű pomoꝝ ueneris:& ábo uertunt̃ í leőes li.x.c.lvii.ubi sűt plene oía poetica.
Ypocrenis fons litteraꝝ libro scďo cap.lxiii.
Ypthima filia icharii œbali regis filii.

y Rceus neptuni filius ex Alcione filia athlátis nil alid̃ lib.x.ca.xiii.
Yris nűcia Iouis monuit ne zethus & calays ultra strophades fugarét arpias li.iiii.ca.lix. Eadé li.ix.ca.i.dr̃ filia thaumatis & nűcia Iunonis ubi ponunt̃ oía poetica.

y Sander filius bellorophontis ex archimenide uxore í bello occidit̃ a solomissis.li.xiii.ca.lix.
Ysion filius flegiæ dominus laphitaꝝ centauros genuit & sup rota uoluit̃ in inferno li.ix.capi.xxvii. ubi ponuntur omnia poetica.Idé libro.i.capitu.xiii. ponitur in inferno.
Ysyphiles in léno regina filia thoátis regis Iasoni pepit duos masculos.& Ophelté filiű lycurgi nemei nutrix.&c.li.v.ca.xxix.& lib.xiii.ca.xxvi.&.xxvii.
Ysis filia ꝓmethei uxor apis membra laniati mariti ultra paludem stigiá q̃ in africa est detulit &c.li.ii.ca.iiii.& ca.xxiiii.sed plenius li.vii.ca.xxii.ubi ipsa hypmestra & yon dr̃.& ægyptios lr̃as docuit:& oía quæ scribunt̃ de ea etiá ualde plene li.iiii.ca.xlvi.& li.vii.capi.i.colit̃ apud ægyptios.
Ysmenes edipi regis thebaꝝ & iocastæ filia athy cireo desponsat̃ lib.ii.ca.lxxii.
Ysmaꝝ ciuitatem totá ulysses uertit in p̃dam li.xi.ca.xl.
Ysus priami regis filius naturalis occidit̃.li.vi.ca.xxxii.

y This filius pandionis regis thraciæ ex ꝓgne uxore a p̃re comedit̃ li.ix.ca.viii.& ix.ubi sunt plene oía poetica.
Ythoneus herculis filius ex paphia regnauit in ythone ciuitate boetiæ & fauit etheocli li.xiii.cap.iii.
Ythone ciuitas boetiæ ut patet supra ca.ꝓxime præcedenti.
Ythone mierua dr̃ ab oppido macedoniæ li.xiii.ca.iii.
Ythone oppidum macedoniæ antiqua sedes mineruæ libro.xiii.cap.iii.

z Ephyrus uétus occidétalis lib.iiii.cap.liiii.&.lxi.idé capi.lxi.dicti lib.iiii.é frigidus & humidus té perate.& clorinymphá diu amatam cepit uxoré:cui cőcessit omne ius in flores eáq; postea uocauit florá. Deide cű thiella arpya cőcubuit & Sátű & balaym achillis equos suscepit.Idé li.v.ca.xxii. portauit pysce in amœná uallem cű longa fabula.
Zephos græcű est li.iiii.ca.lxi.
Zephs lib.ii.ca.ii.
Zethus filius anthiopæ uxoris lici uel lyncei regis thebaꝝ egyptiaꝝ cű amphyone fr̃e occiderunt lycű uel lynceű in ultioné mr̃is li.iiii.ca.vii.& li.v.c.xxix.& lib.x.ca.xxviii.Idé li.ii.c.lxiii.& lib.v.cap.xxix.& lib.ix.ca.xxxviii.cű áphione fr̃e cadmum regno expulit.
Zethus filiꝰ boreæ & orithiæ atheniésis li.iiii.c.lviii.Idé ca.lix.dicti li.iiii.ualde plene cű fr̃e calai fugauit arpyas ab aula phynei regis archadiæ:dr̃ idé li.iii.ca.vi. & li.x.ca.lxi. Finis.

Laus Deo.

Versus Dominici Syluestri de Florentia super quindecim lib.Genealogiarum.

Quæ narrat ter quinq; libris Boccatius: audi.
Primus habet stirpé demogorgőis æthere dempto.
Aethera concipiet ꝑlis cum parte secundus.
Cælius í terno:& generis pars scribit eius.
In quarto titan dat̃:& titania ꝑles.
Est Iouis in quinto ꝑles:sed Dardanus extra.
Dardanus & proles sexto sua ponitur omnis.
Oceanum soboléq; suam dat septimus omnem.
Octauum saturnus habet cű parte suorum.
Ponit̃ in nono Iuno & Iunőia ꝑles.
In decimo Neptune tua cű prole notaris.
Iuppiter undecimo generis cű parte notatur.
Bissenus Iouis octo notat cű semine natos.
Tertius a decimo sobolé Iouis explicat omnem.
In decimoquarto contra hostes in uehit auctor.
Quintus ab obiectis decimus defendere curat.
Hoc terquinq; libris epigráma dominicus addit. Finis.

Laus Deo.

¶ Ioannis Boccatii de Certaldo: de Montibus: Syluis: Fontibus: Lacubus: Fluminibus: Stagnis: seu Paludibus: de noībus Maris: Liber incipit fœliciter.

Vrrexeram equidem fessus a labore quodam egregio: & aliquali ocio uires restaurare cupiens. Venit in mentem Socratem oli diuini luminis iubar i terris solitum cum a meditatione cælestium surgeret: supposita cruribus harundine cum paruulis filiis ludere. Ac Scipionem africanum & Lælium insignes Romanorū duces ab arduis reipu. opportunitatibus paululum resipiscentes: nonnunquam maris in littore teretes calculos: eiectasq; conculas consueuisse ritu puerorum colligere: ne dum tempus ad recreandam uirtutem p̄staret: tacite nil agentes subintraret inertia. Quos tāq̄ inclytum laudabiliū exercitiorū specimē imitaturus: ne omnino tempus inerti ocio elabat: assumpsi loco iocosi laboris studentibus poetarū illustrium libros aut antiquorū hystorias reuoluentibus in aliquo leui ope: si possem: uelle p̄desse. Memini quippe tales & potissime q tracti desiderio rudes stadium intrant studiorum: huiuscemodi circa integrum lectionis sensum impediri plurimum dum nonnunq̄ montium: syluarum: fontium: fluuiorum: stagnorum: seu paludum uel maris occurrunt uocabula: aliter. s. intelligendo q̄ debeāt: utputa dum montis nomen pro flumine: dum paludis pro mōte seu syluæ ciuitatis uel p̄uinciæ loco sumitur: facile sensus hystorialis confunditur & esto aliquando proprie assumatur: existimatione etiā eruditi persæpe fallunt dum montem seu fluuium q in occiduo est arbitrantur sub oriente sole consistere. Ad euitationem quorum & indebitæ existimationis amouendos errores: celebrū inter auctores quoscūq; & potissime gentiles mōtes: syluas: fontes: lacus: fluuios: stagna seu paludes: & maria: & quo sub cælo effluant & consistant ut compi mens ē. Et ne multum talia scrutantibus euoluere necesse sit: per ordinem litterarum alphabeti describam singula. Sane quoniam e mōtibus excrescere syluas: emanare fontes & flumina: a quibus lacus paludes & stagna cernimus exoriri: de montibus primum scribēdum non incongrue ratus sum. Sunt igitur ut liquido patet: montes terrarum eminentiæ quædam in cælum: non tamen æque surgentes: & ex his aliqui saxei: nōnulli terrei sunt. Qui in sublime magis efferuntur: saxei omnes. qui uero humiliores persæpe compiunt fere semper terrei. ex his colles quos utplurimum montium summitates in lōgum protensas dicimus: & p̄montoria quæ sese in maria propellentia cernimus oriuntur. De quibus indistincte cum montibus mentio fiet. Is tamen ante alia quæso faueat operi: qui illos ab orbis conditione constituit: & ex excelso eorum altitudines metitur & conspicit.

Alac mons est: cuius nomē alii diuidētem montē interp̄tant. Alii uero leuē. i. lēpidū seu lubricū: & in syria cōstitutus eminet.

Abarim mons est excelsus diuidens terrā amon & eufratis a terra p̄missionis contra Hierico iordanem usq; fluuiū radices p̄tendens ostenditur quippe ascendentibus in eston: insignis aūt est mōte Moysis inclyti atq; primi hebreorū ducis.

Abila mons est in mauritania cælsitudine leuatus in sydera oppositus Calpe mōti: qui in hispania est: quos ambos Herculis esse colūnas aiunt: uoluereq; ex ueteribus quidam hos unum & idem iādudum colle continuato fuisse montem herculeaq; uirtute fuisse diuisum & ex oceano quod ante nō erat itromissum terris mare: qd' postea in hodiernū usque diem mediterraneum dictum est.

Acantius promontoriū est magnesiæ.

Acaton mons est Oetoliæ.

Actiū p̄montorium epyrrhi est: memorabilis naualis pugnæ Octauiani Cæsaris uictoria: & clade Antonii & Cleopatræ.

Acrea promontoriū est olim Iunoni sacrum sese effūdens in mare aduersus sicyonem a corintho nō amplius. viii. M. p. distans.

Acontius mons est magnesiæ: seu ut aliis placet Boetiæ.

Acroceraunii mōtes excelsi sūt īter armēiā & hiberiā sic dicti: eo q̄ fulminibus sæpissime īfestent. Nā ceraunos græce latine dr̄ fulmen: & scd̄m alios acros ignis ceraunia sūmitas q̄si montes ignitas habentes a fulminibus sūmitates.

Acroceraūniū p̄montorium est epyrrhi: in angustias adriatici sinus emissum inde dictū q̄ montibus cōterminū: qui & acroceraunii dicunt eadem ratione qua superiores diximus nominatos.

Acrocorinthus mons est altitudīs eximiæ īter ægeū mare & corinthiū sinū positus adeo q̄ utrūq; inumbret mare.

Adilisius magnesiæ mōs ē: ut nōnullis uidet boetiæ.

Adoreus mons est phrygiæ ex quo sangarius erumpens fluuius per phrygiam labitur in bithiniam.

Aphesanta sunt qui dicant mōtem esse tarso ciliciæ: alii uero dicunt in sinu argolico positum: q̄ eo magis credo: eo q̄ tam primi q̄ secundi conueniant in hoc q̄ ex eo perseus ad occidendam gorgonem iturus uolatum arripuit. & amphiaraus & melampus uaticinaturi. de bello thebano ab adrasto missi ī eū ascenderunt: q græci omnes ad hoc in ciliciam non iuissent.

Aga mons est maioris armeniæ ex quo ueteres eufraten fluuium emanare testantur.

Aganippe mons est boetiæ: q primo enippe dictus est musis sacer.

Agolonius unus est ex archadiæ montibus.

Agragas mons est Siciliæ: haud longe a gela muro olim cinctus habens in summitate oppidum. Consueuere quidem ueteres apud eum optimos equos alere: & ex inde in græciam ad agones trasmitere.

Agrispecula mons est moabitarum: qui eo q̄ uehementer præruptus sit: a nonnullis uocatur excisus: & haud procul ab ænone mari supereminet mortuo. in cuius summitate Balach filius Beor deduxit Balaam diuinum ad maledicendum populo Israel.

Agrosus mons est: ubi nunc Roma: quē Faunus rex euandro archado exuli cōcessit & ip̄e palatinū post modum appellauit.

Agued mons est britanniæ:albaniæ propinquus & ca/
stro etiam puellarum.

Alafrice promontoriũ est in creticum procurrens ma
re:non longe a ptolomaida quæ barce uetusto nomi
ne dicebatur.

Albanus mons est in latio in quo olim Iulius ascanius
ciuitatem condidit albam:sic a sue alba:dum a troia
cum patre profugo uenisset ibidem inuenta:nuncu/
patum a ciuitate montem existimo.

Album promontorium est in syria longe a Colonia
Claudii Cæsaris ptolomais seu acreon tendẽs in ma/
re syriacum.

Alburnus mons est in Lucania: quæ hodiæ calabriæ
pars est.

Alcion mons est in macedonia.

Algidus mons est haud longe ab urbe romana. xx.M.
pas.in quo eiusdem nominis oppidum:hodie sylua
latrociniis incolarum accõmoda.

Alimpus mons est in insula mitilena seu lesbos: a con
tinenti distans non amplius.vii. M.pas.

Alocrine mons est in minori asia ex quo Menãder flu
uius emittitur.

Alpes montes sunt seu mons pluribus & excelsis cacu/
minibus distinctus:togatã galliã diuidens a comata:
haud longe a nicea urbe incipientes.& secũdũ quos/
dam in macedoniã usq; tendentes:hos quidẽ ex Hi/
spania in Italiam ueniens Hannibal pœnus peruios
fecisse creditur cum a quodam eminente atq; inuio
scopulo impeditus illum aceto ac igne dissoluerit.

Amaleth mons est in syria in quo phraton oppidum
unde fuit abdon iudex olim populi israel.

Amanus mons est in quo oppidum bomite: & in ora
oppidi miriandros incipiens separat Syriam celem
a cilicia:a parte altera eius plura effluunt flumina:
ut androchus:pinarus:lycus:& sinus qui ab aliqbus
thaurus nuncupatur.

Amozanius mons est in maiori asia præter cuius ra/
dices termodõ labitur amnis.Dictus enim hic mons
ut nonnulli arbitrantur ab amazonibus: ꝙ penes eũ
primo conuenerint.

Ambru mons est apud britannos iuxta salesteriã olim
hodie cercaradce.

Ami syluestres sunt indiæ montes ea in regione quæ
dedala alexandri macedonis tẽporibus dicebatur.

Amodes promontorium cilici maris est inter Cidnũ
piraniũq; fluuios sese protendens in cyprum.

Ampelusia oceani occidui extremũ ꝓmontoriũ est i
mauritania ultra herculis colũnas:ubi quondam lu
sa & cocta fuere oppida postea tingi:a quo tingitana
mauritania dicta:qđ oppidũ ab antheo fuisse condi
tũ asserunt:hoc tamẽ ꝓmontoriũ afri aliter noĩant.
esto idẽ qđ apud græcos ampelusia sonet. in eo qdẽ
prisci dixere specum fuisse herculi sacrũ:& inde tin
gi oppidũ ut dictũ est anthei opus:cuius in rei testi/
moniũ ostendebãt incolæ parmã elephantino tergo/
ri exectam:adeo ingentis magnitudinis ut nulli ho/
minum æuo Neronis principis usui esse potuisset:
eamq; incolæ ab antheo gestatã asserebant: & ob hoc
præcipuo honore celebrem conseruabant.

Ancoranus mons ẽ citerioris mauritaniæ cupressibus
laudatissimis ad qdcunq; opus abundans.

Anemurium promontorium est a pamphilia distin/
guens aliciam.

Angaris mons est iudeæ.& ut percipi potest haud lon
ge a samaria.

Agnius mons ẽ excelsus apud gallos ligures frimates.

Anasiui montes dicunt esse boetiæ: quos penes aiunt
morari musas.

Antelibanus mons est arabiæ:libano ad orientem ap/
positus:in quo æque cũ libano colligi thura dicunt.
extenditur quidem circa regiones urbis damasci: &
in sortem cecidit tribus Manasse.

Anthyrnum promontorium quod penes corinthiaci
sinus est:nõ amplius. M.pas.latitudinis habens.

Aonas heliconis montem dicunt esse boetiæ:musis sa
crum nec deest qui dicat aonem thraciæ montem:&
ab eo aonidas dici musas.

Aothe mons est insulæ samos: sese in altum erigens
per.x. M.pas.

Appenninus mõs ingens:a nõnullis is quem pauloan
te nominauimus alpes creditus est.Et penninum uo
lunt denominatum ab Hannibale pœno: a quo pri/
mo peruium factum putant.Sed opinio longe uulga
tior est eum esse appenninum qui omnem in longũ
tendens Italiam in partes separat duas & a dextris in
ferum spectans mare:a sinistris autem superum: in
siculum usq; fretum progreditur.Hic autem secun/
dum quosdam a promontorio monichi esse finem
ligustini maris ĩcipit. Vnde & alpes & in aquilonem
fere tendens una cum alpibus a dextris linquit bagi/
ternos.& cum ad mantuanos gallos deuenit:in orien
tem flectitur eis a sinistris derelictis:& Sẽganis a dex
tris ubi albintinullo & albagaunum & ienuam & uel
liates gallos cum ex parte alia habeat cispadanos &
augustam taurinorum.Alii uero putant iter ueneris
portum & Macræ fluminis hostium quod penes ut
arbitrantur aliqui Ligustinus inchoat sinus: eum ini
tium sumere:& in boream pauxillum tendere:ac iã
dicto monti separãti cispadanos gallos a Liguribus
in finibus ueliatum ligurum iungi.& ide in euro au/
strum uergens tyrrhenum mare:Lunam ciuitatem:
Lucam:Pisas:& nobilissimam tusciæ ciuitatem Flo
rẽtiam ad meridiem finit.Ad aquilonem autem Pa/
dum fluuium:Parmam: Mantuam Virgilii: Rhe/
gium Lepidum: Mutinam: & studiorum matrem
Bononiam. Hinc a dextris ad ulteriora procedens:
Aretium:Corthonam:Transimenum lacum:Peru/
sium:Fulgineum:Spoletum:alias Spolitium: Meue
niam:Tudertum:Vlsinas:Faleras:Narinas: & olim
rerum dominam Romam urbem conspicit. Aleua
autẽ Cornelii forum:quod & Imolam dicimus: Fa/
uentiam:& Rauennã:& Sabinorum Coloniam:For
Liuii & Pompilii inde curuam Cesenam:Ariminũ:
Pensaurum fortunæ phanum:& Senogalliam. Tan/
dem sese in modum cubiti flectẽs seu sui potius par
tem iaciens inde adriaticum promõtorium facit.cu/
ius in extremitate Anchonam ueteres cõdidere græ
ci:ide Firmum Picenum:& esculũ:& post hos Mar
sos pelignosq; populos:donec alium flexum faciens
altissimis uerticibus Garganus dictus in adriaticum
deuehatur fretum: sub quo sypontum uetus Dio/
medis oppidum. Demum præteruehens a dextris
urbem Tyburim:Catilli:Penestras: Ferentium:Fe/
bracteriam:& Aquinũ linquit:& maximũ sui in ty/

rhenum protendens brachium: Volscos fere omnes icludens in Cyrceũ desinit montẽ: quẽ uetus fama ẽ extitisse ñdudum Circis ueneficæ regiã. Hinc theanum Sedecinũ: & q̃s dixisse debuerã. Teracinã atq; Caietam: Suessam: Minturnas: Capuam: atq; Neapolim: & Sãnio atq; Lucania Campaniam diuidens scabrosis culminibus i finẽ cãpani sinus excurrit Mineruæ pmõtoriũ fere usq; ptẽdẽs i Capreã icludẽs cum cãpania Vesuuiũ: Põpeios: Noceriã: Stabiã: Surrentũ. Post hæc habẽs i uisceribus Beneuentũ. Hinc Salernum: Lucanos: Brutiosq; oẽs: mutato noie Calabros noiãt icolæ: spectans nõ desinit: donec Rhegium extremum Italiæ oppidum sese uehendo contingat: relictis a leua Dauni regno Bardulis: Bario: Brundusio atq; Tarento & suorum saltuum incolis Salentinis: Petilia idumei. Cretone: Caulone: Locrisq; atq; Saleo: & Leucopetram linquens: ubi supra diximus in fretum secus Rhegium finem fecit diuisus: ut creditum est: & saxorum ingentium fracturæ testantur terræmotu a Peloro primo in Italiam uerso siculorum promontorio & uariis multisq; uorticibus insignis i se multa cõtinet oppida: & pascuis sylуisq; abundans ex se hincinde flumina emittit maxima & famosa.

Apollinis promontorium in aphrica est inter candidum & mercurii pmontoria in sardiniã se ppellẽs.

Aprodisias promontorium est minoris asiæ.

Aracinthus mons est Mineruæ sacer & celebris carminibus poetarum. Verum ueteres in qua sit regione non concordant. nam alii dicunt eum atticæ regiõis montem. quidam eum esse thebanum: nõnulli ambracium: & alii archadum.

Ararath mons Armeniæ maioris est: in quo ueteres omnes concordare uidentur archam Noe cessante diluuio consedisse: & eius reliquias consueuere peregrinis indignæ demonstrare: dixerantq; armeni loco exitum seu egressum: eo q̃ ibi Noe archam egressus sit.

Araxum Peloponnensium promontorium in cephaloniam uersum.

Arentinus mons ẽ haud longe ab urbe Roma: in quo præneste ciuitas sita est.

Arcabrum seu artabrum promontorium Hispaniæ ulterioris est: uasto se cornu protendens in mare: & hispaniam uersus occiduum finiẽs: terras maria cælumq; disterminare uidet. hoc aliq Olisponense dixerũt ab oppido ei opposito. Et quidã uocauere magnum: eo q̃ maris occupet plurimum.

Arcobares mons Indiæ est: quem alii cacobates dicũt: insignis quidem: eo q̃ ex se Gangem profusissimum orientalium flumen effundat.

Argeus capadociæ mons est: arduus plurimum: & oĩ tempore pruinis rigens: eumq; dei habitaculum ueteres accolæ credidere. Subiacet ei Mazata ciuitas capadocum metropolis.

Ariobargenes mons est asiæ inter massagetas constitutus & parthos.

Arius mons est in insula chio: in quo nascuntur optima uina a monte aruisia nuncupata. esto sint qui dicant eum pmontorium & aruisium uocitatum.

Arpendus mons est pamphiliæ: cuius in radicibus eurimenidum defluit fluuius.

Artagus mons est capadocum: sub quo Maizacũ ciuitas quæ postea cæsaria nominata est. credo idẽ cum argeo de quo pauloante dictum est.

Artemisius mons est arcadiæ.

Artemius in argolico sinu mons est.

As mons est macedonum.

Ascreus mons in boetia est: a quo & uicus denoiatus. unde poeta insignis Hesiodus oriundus.

Asterion mons est in sinu argolico.

Astrixim mons est aphricæ ab aquilone habens littorales aphricæ populos: a meridie uero harenas iacẽtes ad oceanũ usq; in q̃bus uagantur gaulales æthyopẽs alii uero eum mauritaniæ montem uolunt. esto non multum intersit. nam & aphrica & mauritania iunctæ sunt.

Asuaus mons est chaoniæ: cuius in radicibus aous fluuius.

Ater mons est aphricæ. e regione subatra. hic quidem longo spacio ab oriente in occiduũ protenditur: & a nostris ater uocat: eo q̃ adusto similis sit nec distat multum a Matelge oppido garamantum.

Athlas uetustissima fama celeberrimus mons ẽ. Hũc aliqui in extremis mauritaniæ finibus consistere uolunt. aliqui ab æthyopibus: clara ditis & flumine banibaro ad montem thenotema dicunt: & promontorium hesperum decem dierum atq; noctium nauigatione per oceanum eum locãt. Mons q̃dẽ supra nubes excelsus uertice: aspectu squalidus ea parte qua spectat oceanũ a se denoiatum. qua uero aphricam pspicit nemorosus atq; opacus & fontibus atq; fluminibus irriguus: & omnium generum fructuum abundantissimus. Eius supremum culmen semp asserunt esse niuosum. Inferiores autem partes a serpentibus elephãtibus: & brutis aliis occupatas aiunt. Præterea referunt tanta taciturnitate silere p diẽ: ut non absq; horrore quodã & occultæ diuinitatis suspitiõe adeatur. Nocte uero ad instar cæli crebris lucere luminibus: & resonare cantibus atq; tinnitibus cymbalorum tibiarum & fistularum egypanorum atq; satyrorum. Sunt isuper qui referant imas eius radices densis altisq; syluis repletas incognito ex genere arborum proceritate spectabilium: frondesq; cupresso similes habentium in rore ualentes perpetuo easq; præter odoris suauitatem obduci lanugine quadam ex qua si arte exculta sit: possint: non aliter q̃ ex bombice uestes fieri. Hunc insuper nõnulli thelamonẽ noiari uolunt: sicut nilum flumen melonem asserunt nũcupari.

Athos macedoniæ mons est: seu ut q̃dã phibent thraciæ: mari ægeo supeminens: & altitudinis mirandæ. Asserunt quidem eum umbrã suã in Lẽnum usq; in lã efferre; quã aiunt alii. lxx. M. passuum. Alii uero. lxxxvi. ab Atho distãte. Huius præterea uertex ut p cõperto demonstrant: uentos nubesq; superat cum relictos cineres annui sacri aliq̃bus caracteribus isignitos anno trãsacto redeuntes in nullo mutatos iueniãt Dicũt ẽt huius in culmine fuisse oppidũ noie acrothõ seu acrochaon: ibidẽq; ætatẽ hoium dimidio q̃ alibi longiorẽ. Extat etiã hic mons superbiæ Xerxis psarum regis ppetuum monumẽtũ. nã aduersus atheniẽses & lacedæmonas ueniens: cũ iter festum & abidon ponte facto ex asia in europã pedibus ingentem traiecisset exercitũ Athon superare classe disposuit:

eo q defesso hominum opera a continenti disiunxit nauigabili facto itinere longitudinis.lxxx. M.pas.cũ latitudinis esset.M.d.& sic athon non solum monté sed mare undiq; circundatum traductis nauigiis insulam dereliquit.

Atritas achaiæ promontorium est: haud longe ab asineo sinu.

Auene promontorium mauritaniæ occidentale.nã inter istud & calpen gaditanũ coartatur fretum.

Auentinus ex septem urbis Romæ montibus unus est quem aliqui uolunt ab auibus e tyberi ascendétibus nominatum.alii uolunt ab auentino aboriginum rege ibidem occiso atq; sepulto nuncupatum. Sunt & insuper qui dicant eum a sabinis ibidem a Romulo susceptis a quodam prouinciæ suæ monte nomen impositum aliqui ab aduentu hominum: eo q ibi commune latinorum dianæ templum constitutum sit dictum.Nõnulli alio ab aduentu appellatum.nam dicunt eum montem paludibus a cæteris fuisse disclusum:& eo q ex urbe ratibus ibidem ueheretur:auétinum uocatum.

Aulon mons est uinetis abundans.

Azan phrygiæ mons est in quo iuppiter & cybeles coli consuerant.alii putant apud archades esse:& ibidé eo ritu quo apud phrygios colebantur:coli ioué matremq; deorum.

Azaræ mauritaniæ mõtes sunt disterminantes a mauritania aphricam.

BAal mõs Ermon circa libanũ in finibus alophilorũ est.aliqui eum dicunt baalermõ quem ego sic uocari arbitror.

Balbus mons est aphricæ: insignis latebra Massinissæ regis a syphace superati. est enim fontibus abundans & pascuis: agroq; carthaginensi propinquus.

Balista mons est galliæ cisalpinæ situs apud ligures.

Bargillus mons phœnicũ syriæ conterminus est.

Barbaltenes mons est laconum:non amplius.x.M.pas. a lace dæmone distans.

Bebius campaniæ mõs est ignem ad istar æthnæ sycu læ uaporans.

Besegor & segor montes moabitarum sunt: quorum ĩ summitate balaam ariolus a balach rege deductus est ut malediceret israelitis.

Berecinthius mons est phrygiæ in quo dudum cybeles mater deum ritu gentilicio persanctissime colebatur:a quo etiam berecinthia dicta est.

Beris super miniandam in armenia mons est: in cuius uertice arbitrati sũt ueteres multos tempore diluuii saluatos.nec desunt qui dicant ibidem archam applicuisse Noe:& diu post ostensam ab ĩcolis seu eius reliquias extitisse.

Binon promontorium ultra cyrenem est iter duas syrtes protensum maiores claudens.

Blagnia mons est hyberniæ:cuius in radicibus tres nobiles scaturiunt fluuii:berua:eorus: & syurus omné fere irrigantes insulam.

Boreas mons est epyrrhi.dyrrachio primus.

Borion promontorium numidiæ sic a græcis dictum q a borea uento infestetur ei quidem hyporegius superimpositus in hyponis nomen permutatum.

Brurinum hispaniæ promontorium est.

Brutium promontorium Italiæ in Ionum mare tendens haud longe a caulona & consentia.

Bracæ montes sunt disterminátes mauros superiores & æthiopes perosos a radicibus nigrensum fluuium effodentes.

Brilesus atticæ regionis mons est.

Buli mons est syriæ haud longe a gari.

CAas mons est syriæ in tribu effraim:isignis tumulo iesu filii naue.nam diu apud uicantanam sepulchrum eius ab incolis forensibus ostensum est.

Cadistus seu calistis cretensium mons est adeo in uertice cadens ut a nauigantibus nubes potius arbitrentur q̃ uertex.

Cæma mons est alpium dirimentium togatam galliã a comata ex quo uarus fluuius emittitur.

Caphareus mons est euboeæ altissimus promontoriũ faciens: quod in hellespontum protenditur: apud quod plurimi græcorum a Troia redeuntium fraude Nauplii cupientis ulcisci mortem palamedis filii sui iniuste perempti:periclitati sunt.

Caldone promontorium indiæ propinquum flumini salso: haud longe a loco ubi quondam Eufratis hostium.

Calicandrum asiæ minoris promontorium est terminus nauigatiõis a Romanis positus Anthioco magno ab eis superato.

Calidromus achaiæ est promontorium haud longe a sinu maliaco.

Caligon ꝓmõtoriũ est in oceanũ orientalé tendens.

Calpe hispaniæ mons est:totus fere in mare ꝓminens abilæ qui in mauritania est oppositus qué ut de abila dictum est:alteram herculis columnam uetustas credidit asserens eum cum abila separatum: & inde oceanum mole montis ante retentum in medias exundasse terras:angustoq; freto europam ab aphrica separasse.Sunt præterea qui uelint apud Siciliæ pharum calpem alium esse.

Calon seu chion promontorium cretense in occiduũ uergens.

Cambalidus indiæ mons est & caucasi ramus sub quo Messalene & inde nobilissimus in bactrios trásitus.

Camenta cypri promontorium est solem spectans occiduum.

Canastreum macedoniæ promontorium est:cui Sena proxima.

Canatus citerioris Hispaniæ mons excelsus est: cuius ut aiunt in uertice lacus profunditatis imperscrutabilis colore niger:de quo miranda referunt incolæ. Dicunt enim si quis lapidem aut aliquid durum in eum iecerit:confestim tempestatem oriri: eiusq; in abdito specu palatium esse dæmonibus & alia plura meo iudicio fabulosa.

Candania mons est epyrrhi a dyrrachio distans.lxxxviii.mil. pas.

Capitolinus mons est Romæ eo sic dictus q cum in eo fundamenta foderent ædis iouis.humanũ caput inuentũ dicit.Antea quidé tarpeius dictus a uirgine uestali Tarpeia:q̃ ibi a sabinis necata atq; sepulta: & adhuc eius saxũ tarpeium appellatur.Húc eundem monté tradiderunt uetustissimi saturnum appellatum:& ab eo late saturniã terram:& in hoc antiquũ

etiam fuisse oppidum cui saturnia nomen: cuius in longum postea tria mansere uestigia. Nam saturni fanum in eius fuit faucibus & saturnia porta: quã postea uocauere Pãdanã: & post ædẽ saturni ĩ ædificiorum legibus parietibns sunt postici muri scripti.

Capontes uel catopen secundũ alios mons est scythis proximus cuius sub radicibus haud longe a zimara seu zizima dicunt eufratem oriri.

Caralitanum promontoriũ puto sardiniæ sit uersus aphricam tendens.

Cardenni montes sunt armeniæ maioris: in quibus archam Noe resedisse cessante diluuio a nonnullis traditum est.

Cardidũ ꝓmõtoriũ aphricæ ẽ sardiniæ aduersum.

Carina mons cretæ insulæ est ex quo mirabile recitatᷣ aiunt enim: cum mollis sit: nec amplius .ix. M. pas. ambitus intra hoc spacium nullas reperiri muscas: nec mel ibidem factum nusq̃ attingant.

Cariobarzanes mons ẽ iter massagetas parthosq;.

Carigini samariæ lætissimus mons est ciuitati sicioniorum supereminens.

Carmeniæ promontorium puto persici maris cui iunguntur populi armogei: & ibi portus macedonum ẽ & aræ Alexandri.

Carmelus phœnicum mons est. Heliæ prophetæ spectabilis mansione: & oleis arbustisq; & uinetis conspicuus: per dietas circiter duas distinctus: huius in radicibus palus est cendebora ex qua progreditur bellus fluuius harenas trahens ad uitrum cõficiendum crystalli emulum cæteris præualentes.

Carmelus mons alter a superiori in gallia est de quo naba.

Cartandrus mons est iter persas mœdosq; positus.

Casinus mons est campaniæ ubi dudum Apollo colebatur ab incolis cuius fanum destructum a Benedicto sanctitate insigni uiro sub beati Martini titulo ad honorem ueri dei celebris ecclesia constructa est: & eo loco in quo fuit ara Apollinis erectum est altare: ac sub Ioannis baptistæ nomine consecratum.

Casyrus mõs persidi propinquus: cui appositæ urbes seleucia & susinare.

Casius syriæ mons est: haud longe ab anthiochia: sub quo olim silentia libera Pieria appellata. Hic mons altissimus est. nã ambitu ad cacumen .xviii. M. pas. dicitur. altitudo autem per directum. iiii. M. pas. & de eo antiquitas mirabile quoddam refert. Asserit enĩ quarta noctis uigilia in orientem per tenebras Solis globum surgentem uideri: & sic paruo corporis flexu surgentem solem: inde profundissimam noctem intuetur aspiciens.

Casius mons alter a superiori. hic enim ĩ arabia est: pelusio ægypti conterminus: haud longe a loco qui dicitur Astracinæ nobilis sepulchro Pomp. magni.

Caspius mons sub boreali plaga constitutus est & ab eo caspium mare cui conterminus est denoĩatum.

Castalius mons in delphis: musis sacer.

Catabathmon mons parthonio propinquus est: cui & Alexandri castra uicina sunt.

Catacrisea montes sunt in eo deserto per quod transitum fecere filii Israel ab ægypto in terras promissionis uenientes. hos quidem auro fertiles aiunt: eousq; penes perhibetur Moysem librum Deuteronomio descripsisse.

Catillus mons est prope tyburim ciuitatem Romæ uicinam a Catillo fratre tyburti conditoris tyburis denominatus.

Caucasus orientalis mons & famosissimus est. Is quidem secundum quosdam inter oleos qui sunt ad cimericum mare: & albanos ultra caspium sub septentrione iacentes eleuatur: primo & perpetuo iugo usq; in orientem extremum protendi uidetur: secũdum uarias illi nationes adiacentes uaria sumens nomina: eumq; Taurum montem seu tauro monti iunctum credidere plurimi: eo ꝙ percoatras armeniæ mons inter taurum & caucasum positus illos iungere uideatur. Sed fluuius eufrates ex percoatra descendẽs & in meridiem defluens: & ad sinistram taurum derelinquens esse disiunctos ostendit. & sic a dextris inter oleos ad albanos ubi portas habet incipit caucasus: sic dictus eo ꝙ semper eius uertices niue candeant: nam incolarum lingua candor dicitur caucasus. A portis autem caspiis ad armenias usq; pilas seu ad tygridis fontem iter armeniam & hyberiam: qui uertices caucasi sunt acroceraunii appellantur: de quibus supra. A fonte autem tygris usq; carras inter parthos Massagetasq; Ariobarzanes nominatur. A carris usq; ad Cadippin oppidum iter bactrianos & hircanos moniarmali dicitur amomi ibidem nascentis insignis: a quo collis subsequens dicitur parthau. Ab oppido uero Cadippi ad saphrin uicum inter duas sarcaraucas & parthionas mons est obscobares ex æquo gautes & lacer exundat. A fonte gangis usq; ad fontem fluminis orthogorræ qui a septentrione est ubi montani paropanisade taurus est. A fontibus ortogorræ usq; ad orthogorræ ciuitatem inter hircanos & scythas & gangaridas caucasus est. Vltimus autem inter eos & pasiadras mons lanibus uel imauus ubi crisotoras fluuius & samara promontorium ab orientali excipiuntur oceano: & sic imauus extremus est caucasus. Alii taurum totum hunc uolunt: eumq; ab oriente nostrum usq; mare deducunt: caucaso huius tam longi montis nil præter particulam orienti propinquam donantes.

Caulon calabriæ seu brutiorum mons est in finibus Italiæ freto siciliæ propinquus: baccho fertilis & cui eiusdem nominis oppidum fuit.

Calidonium ultimum est tauri promõtorium: in nostrum effusum mare.

Celius mons est a cele Iubeano nobilissimo duce tusco dictus: eo ꝙ Romulus aduersus Latinum regem cum auxiliaribus uenerat inclytus quidem multis titulis. Sed nec minus insignis est ꝙ in eo poeta Ennius habitauerit.

Celticum promontorium hispaniæ in oceanum procurrens.

Cenum promontorium in septentrione directum.

Cenus extremum Italiæ promontorium uersus pelorum siciliæ tendens: non amplius .xii. stadiorum interuallo distantia.

Cerason Chriseon promontorium propontidis in quo Bizantium oppidum cui postea nomen constãtinopolis.

Ceranni montes in epyrrho oriunᷣ & exinde cõtinuo iugo ripheis iungũᷣ: a ṗte altera in euxinũ & Meoti-

da atq; thanaim cadunt. Altera uero in caspium.

Cercius mons est haud longe a thessalia a merope q̄p pe eunti thessaliam inuenitur.

Cespius urbis mons est regione exquilia apud ædem Iunonis lucinæ.

Childarus mons est hyberniæ.

Chymæra: ut uideant logici quia aliquid sit: mons est ciliciæ apud phaselitas carinam a licia disterminans huius quidem summitates perpetuis flagrant flammis: quæ quidem augentur aqua super infusa. terra uero iniecta extinguunt. Alit preterea mons iste circa summū leones: paulo aūt infra capreas: suntq; radices eius serpentum plenissimæ. Bellorophon autem glauci filius hunt purgauit noxiis & habitabilem fecit: a quibus fabulæ locus adinuentus est.

Cibaini montes sunt thraciæ in quibus caister fluuius oritur.

Cillenius mons est archadiæ: celebris natiuitate Mercurii.

Cymborum promontoriū sub septentrione & in oceanum aquilonarem protenditur.

Cibelus phrygiæ mons ī quo cybeles deum mater colebatur olim denominata cybeles ab eodem.

Cibotus mons olim fuit: & in eo oppidū noīe caritate qui terræmotu absorptus est una cum oppido.

Ciminus etruriæ mōs ē ī quo & eiusdē nois lacus.

Cinthius mons est insulæ Deli famosus apollinis natiuitate: cuius tam grandem magnitudinem dicunt ut umbra sua ægei maris ambitum tegat.

Cireneum promontorium in asia minori: haud longe a monte Mina.

Circes seu circeus mons Italiæ: & caietæ propinquus: sic a circe uenefica: quā ibidem habuisse regiam uolunt: denoiatus. Eius in summitate & oppidū eiusdē nominis fuisse prægrande dicunt. præterea asserunt hunc olim a continenti fuisse disiunctum: nō qdem freto sed paludibus: & oseū alias Otheū ante nominatū ab horrore transeuntiū: credentiūq; ibi hoīes ī beluas trāsmutari. Tādem ex albanis mōtibus limus effluens cōpletis paludibus eū fecit terræ cōtinuū.

Cirra mons est phocidis seu uertex alter Parnasi montis ī quo olī celebre toto orbi oraculū fuit apollinis.

Citheron boetiæ mons est poetarum carminibus celeberrimus: nec longe athenis extollitur. Aliqui partē Parnasi putant a citherone quodam denominatum in hoc enim præcipue colebatur Bacchus. secūdum autem alios Venus: eamq; dicūt ab eo cithercam fuisse uocatam.

Cithorius mons est paphlagoniæ abundans buxo in spaciū. lxiii. M. p. porrectus: loco ueneto clarus: a quo uolunt paphlagonios in Italiam cum antenore transuectos uenetos appellatos.

Citria promontorium est cariæ: esto sint qui dicant illum Deli montem.

Ciareus mons orientalis est in regione quæ dicitur apouertene.

Clarius est mons colophoniæ: in quo colitur apollo: & ab eo clarius nominatus.

Clibanus mons apud calabros est haud longe a lacinio promontorio.

Climax æthiopiæ mons est secus rubrum mare: ubi honesti homines & rubri maris tenentes imperium fœminæ prolixis barbis insignes uenationibus uacātes: tygresq; habentes pro canibus & pardos etiam nutrientes.

Cordei mœdorum sunt montes.

Cophantus bactrianorum mons est: nocte flammas emittens e uertice.

Colaicum indiæ promontorium in taprobanem insulam sese ferentem.

Corambus promontoriū paphlagonū in ponto haud longe ab amne parthenio.

Corax oetholiæ mons est altissimus inter calipolim & naupactum.

Corax mons est non longe Tyburim a corace fratre tiburti conditoris Tyburis dictus.

Coreb mons regionis Madian est iuxta sinum arabiæ īminens: qui quidem uenerandissimus est ob crebrā iamdudum ueri dei apparitionem.

Coritus ciliciæ mons est insigni specu memorabilis: q in summo montis uertice corito oppido supereminēte: amplo satis hiatu patet & in profundum demissus quanto magis demittitur: tanto amplior efficitur & undiq; pubentibus lucis adeo pulcher atq; admirabilis se intuentibus aperitur ut mentes admiratione consternat: qui cum & assuefactos non satiet p descensum unicum & angustum atq; asperum. m. d. p. inter amœnas umbras & opaca syluarū riuis hinc inde quoddam agreste sonantibus. Ast ubi in finem descensum est: specus apparet alter. uerum cymbalorum sonus terret adeuntes ingressu primo & aliquandiu spectabilis incedenti fit. obscurior: & ingentis amnis se extollentis fons aspicitur: qui ubi paruo cursu maximum demonstrauit impetum: conditur intra uero spacium horribile & incognitum augustum tamē sacrumq; adeo: ut a diis habitari ueteres credidere incolæ. Alius præterea specus ulterius est quem Tiphoneum uocant angusto ore: & ut experti tradidere quidam pressus & assidua nocte suffusus: eumq; dicunt aliquando tiphonis fuisse cubile: & in se dimissa confestim examinat. Memorandus est & fabula & natura. Mons autem extrorsum Croci plurimum ferax est adeo ut sint qui credant ob hoc illi nomen coritus positum.

Coris thessaliæ mons est: serpentes producēs: quibus Sypas nomen est: non proprium habentes colorem sed loci silenni in quo morant iumentes: morsu quidem non aspero sitim ingerunt: & insanabilis est.

Coritus mons creditur ætruriæ a corito uetustissimo rege Electræ uiro & Dardani patre una cū oppido ī eodem existente denominatus.

Corsicus mons est ultra hiberiam & hircaniā: ex quo nascuntur ex uicinis fontibus cyrus & cambises ingentia flumina.

Coronæ achaiæ promontorium.

Creon mons est insulæ les bos.

Crimoca ꝓmontoriū euxini maris arduo supcilio.

Crise promontoriū est oceani orientalis apud seres.

Crocodillus ciliciæ mōs est a parte amanni fluminis.

Crocus mons est in creta insula.

Crotonius mons achaiæ: pisæ ciuitati supereminet.

d

Adai montes sunt indiæ olim cliopedis regine propinqui.

Dardanus mons est apuliæ.

Delphicus mons inter histriam & mentoriam esse fertur cuius in culmine existentes aiunt ex lõginquo nauigia uenientia cernere.
Dicteus cretæ insulæ mons est a Dictea nympha quæ in eodem colebatur dictus: qui quidem adeo est in uerticibus albus: ut a nauigantibus q̃ uertices potius existimantur. in hoc aiunt iouem quem deũ stolidi arbitrabantur absconditum a matre & a curetis nutritum.
Dimascus mons est in miconia insula.
Dindimus mons est phrygiæ in quo galli sacerdotes cybeles & sacra matris deum celebrare & se abscindere consueuerant.
Dinarete promontorium insulæ cypri.
Diomedes promontorium in dalmatia.
Diptamon cretæ insulæ mons est abundans diptamo herba: a quo & ipsa nomen sortita est.
Dodona chaoniæ mons: in quo & sylua eiusdem nominis & in ea olim fuere quercus. e quibus columbæ consueuerant responsa dare quærentibus.
Dolorosus mons in anglia est.
Drepantium promontorium est siciliæ.
Dyrrachium epyrrhi mons est. ubi castrum est quod petra dicitur.
Duriscos promontorium est atticæ regionis.

Ebitei montes sunt apud bathimos ad oceanum meridionalem.
Ebron mons est palestinorum haud longe a Gaza syriæ ciuitate: cuius in uertice olĩ sanson noctu Gazæ ab hostibus inclusus portas uectesq; detulit.
Edon mons thraciæ est.
Effram iudeæ mons est in quo olim sicem fugitiuorũ ciuitas fuit.
Egialeus atticæ regionis mons est.
Elatus Cephalaniæ nobilis mons est.
Eleome mons est macedoniæ.
Elicon boetiæ mons est: musis dicatus celebrisq; poetarum carminibus: ex quo inter alia flumina parmesus egreditur.
Emimodimus mons est hyberniæ ponticæ.
Emochi montes sunt indiæ.
Emodus mons pars caucasi creditur: quem cum superioribus: quos emochos: uocant idem credo.
Emus mons aliqui dicunt thessaliæ sit: & in eo locum describũt: qui tempe dicitur. Alii uero thraciæ attribuunt: huius cælsitudinis adeo grandis phama fuit: ut crederetur ex huius uertice adriaticum & Euxinum mare posse discerni quod experturus Philippus Demetrii filius macedoniæ rex: illum conscendit: nec absq; labore plurimo. Nã circa mediũ adeo ramorum arborum innexione densum inuenit: ut præter impeditum iter nonnunquã cælum uix cernere posset. Et cum post diem tertiam ab incœpto a radicibus itinere deuenisset in culmen: contecta nebulis omnia comperit & uulgatæ opiniõis omnia falsa: & sic spe frustratus: duabus aris ioui soliq; in uertice consecratis descendit. Hinc una cum Rodope & Orbelone sacris liberi patris & mœnadum cetibus Orpheo uate primum initiante celebris fuit: qui uasto iugo procumbens in põtum oppidum habuit in culmine aristeum. Volunt alii q̃ ennius ea in parte quam aratores celebrant scythæ ostendãt tumulum Pollidori: ubi gramen alias geraman urbs. quã uocant barbari Catiton: & ex ea ferunt pigmeos fugatos a gruibus.
Eos mons est ad arabicum mare.
Epopon dudum mons pitecusarum insulæ capano in sinu: ex quo cum repente flamma emicuisset: in processu campestri solo æquatus est.
Eracleum promontorium est colchorum.
Ercinius germaniæ mons insignis est.
Eridanus mons est dyrrhachii.
Erimantus mons finibus constitutus est archadiæ in quo Hercules aprum cuncta uastantem uiuum cœpit: eumq; euristeo detulit regi.
Erix siciliæ mons est: drepano propinquus: cuius in summitate fuit olim ericinæ ueneris templũ ab erice eiusdem filio: & a quo denominatus est mons: constitutum. In hoc autem ab ænea Anchises secundum quosdam tumulatus est.
Erminius mons lusitaniæ in hispania.
Ermon mons amorreorum est ultra Iordanem: quẽ phœnices uocãt sanor: & Amorrei Sanir: cuius in uertice isigne fuisse templum summæ celebritatis apud gentiles dicitur. Distat duobus mil. passuum a tabor & eius ẽ adeo uertex frigidus. ut ex eo ad delitias nobilium æstiuo tempore ferantur niues tyrum.
Esperuceras promontorium extremum aphricæ est aduersus dorchadas insulas olim gorgonum domos æthyopum hesperorum confine.
Esperus mons æthyopum est sub aphrico situs.
Estie promontorium bosphori est.
Etheodontia mons est græciæ termopolis superemi nens.
Ethna mons in medio siciliæ orbi toto celeberrimus fama: & cum sublimis plurimum sit: solitusq; e culmine cælso globos ignis emittere hodie deficiente iã subterraneo sulphure solum fumos emittit. Cuius in summitate duos esse crateres: e quibus olim eructabat flamma dicunt indigenæ. Circa quos asserũt eum eẽ cinereum & niueum ut plurimum tectum: cum circa radices amœnissimus montium sit: limpidissimis fontibus & fructetis abundans. Et quoniam persæpe terræmotibus agitatur regio: fabulam finxere ueteces: eum scilicet a ioue Tiphei capiti superimpositum: quasi suspirans Gigas flammas emittat euomere omnem: & tremere: dum frustra excutitur. In hoc oppidum ingens ex sui nominis olim fuit.
Eucalegon mons est haud longe a sigeo troianorum promontorio.
Euganeus mons est Venetiæ: quem ut quidam putant incolæ dicunt hodie paduanum pataulo proximus.
Euprosepon ꝓmontoriũ syriæ est nõ longe a sydone.
Eurotas mons est laconiæ regionis.

Alarium promontorium est Corciræ insulæ ex quo in mare protenditur scopulus: quem a similitudine ulyssis nauem fuisse dixere uetusti.
Falernus campaniæ mons est: optimi uini ferax.
Faneus promontorium Chii insulæ: & secundum alios siciliæ uitibus consitus: & a faneo rege olim denominatus.

Faradi mons est seu uertex ydæ montis troiani.
Fasga mons est supra iordanem in terra Moab contra hierico: sub quo ienua ciuitas in campo Moab.
Ferraria promontorium hispaniæ: sub quo hyberus fluuius ingreditur mare.
Fesulæ mons est biceps florentiæ inclytæ tusciæ ciuitati supereminens oliuetis plenus: ex quo si lapides q plumbei sunt excidantur: breui temporis spatio nouis incrementis restaurari compertissimum est. Fuit & in culmĩe huius eiusdem nominis uetustissima ciuitas ruinis semesis testantibus.
Ficonta promontorium est aphricæ importuosum: haud longe ab his oris quas dudum testantur aliqui tenuisse lotophagos.
Fiondis thessaliæ mons mempheus uocitatus olim.
Fiscellus Italiæ mons est non longe a tyberi fluuio.
Fogor moabitarum mons ẽ: ad quẽ Balach rex deduxit Balaam ariolum: ut malediceret israelitis.
Foloe mons est thessaliæ: in eo quondam centauri nati sunt. Alii archadiæ montẽ dicũt: nõnulli thraciæ.
Forgius æthiopiæ mons excellentissimus.
Frasus oetoliæ mons est: haud longe a ꝓmontorio anthimo: ubi hostium corinthiaci sinus.

Abaa mons est iudeæ in tribu Beniamin: haud longe ab Hierusalem.
Gabalo mons est in terra promissionis: in quo iussu Moysis altare constitutum est.
Gad mons est in deserto synai: quem penes castrametati sunt filii israel.
Gange mons est minoris asiæ: in quo ceridala & rhodiopolis sitæ sunt.
Gagus mons est minoris asiæ: haud longe a pathara: credo idem cum superiori.
Galaad mons est ad tergum phœnicis & arabiæ libano copulatus: & in eodem ciuitas eodem nomine dicta: quã cœpit galaad filius machir de manu Amorreorum: & tam monti q̃ ciuitati nomen suum imposuit: & ab eo olim galadites regio nuncupata est.
Galeo mons atticæ regionis.
Gallicanus campaniæ mõs est: & iminet agro falerno: & eidem cassilinus.
Gallidromon mons est: seu aliud ex cacuminibus imminentibus termopilis.
Galmada mons supra idumeam & samariam.
Gargara phrygiæ mons: seu summus idæ montis uertex. Nam gargara dictus: qui caracaros quod caput capitis sonat. idest altitudo altitudinis: ubi templum olim fuit Iouis.
Garganus apuliæ mons est sinistrorsum ab apennino in adriaticum ueniẽs mare: cuius in radicibus Sipontum ciuitas olim a Diomede montis uictore condita. Secus hunc Metapontum dicunt: ubi palladis helinitis templum fuisse aiunt: in quo diu seruata sunt Epii frumenta quibus durium æquum apud ilionẽ fabricauerant. & apud eundem asserunt locum fuisse Dauniæ nominatum: in quo Palladis achaicæ tẽplum ubi bipennes æreæ: & arma Diomedis sociorũ deposita diu ostensa sunt. Dicũt præterea ibidẽ fuisse canes græcis uenientibus læta garrulitate blandiẽtes. Sed quod longe maius & uerius atq; uenerabilius est: hoc in monte anno ab incarnato uerbo. cccclxxxi. Zenone principe imperante Romanis diuino munere Michaelis archangeli specus incolis ostẽsus est: in hodiernum usq; celebris: & summa a christicolis deuotione usitatus.
Gari mons est syriæ: & secundum alios dictus garius in samaria: in quo Tusci populi ab assyriis in samariam missi relicto Hierusalem diis suis altaria construxerunt.
Gaulaleus mauritaniæ mons est: & ab eo circumhabitantes æthyopes gaulales dicti sunt.
Gaulannus cãpaniæ mons est puteolis baisq; uicinus.
Gaurus campaniæ mons est: propinquus massico mõti atq; surrento.
Gazarim mons seu garizeus in iudæa est: supereminens sicyoniorum ciuitati.
Gebal mons est iudeæ oppositus gazari: qui & hebal nuncupatus est.
Gebbenna galliæ mons est inter auernos & eluios medius: & in eo ciuitas posita: cui genua nomen est.
Gelboe syriæ mons est. sexto a scitopoli lapide: in hoc quidem Saul primus iudæorum Rex a Palestinis uictus occisis filiis ab amalechita iuuene percuti præcibus obtinuit: maledictiõe Dauid successoris eius nec ros nec pluuia postea cecidit.
Gerasenorum mons est trans iordanem: in quo Alexãder iudæorum rex mortuus est.
Geresti euboeæ ꝓmontoriũ: aphricam spectans.
Gerionis mõtes in Italia prope lematem agrum sunt.
Gibel mons est iudeæ: sub quo ior & dan fontes ex libano prodeuntes iordanem fluuium iuncti faciunt.
Ginidos minoris asiæ promontorium est: in quo dudum æthyopia libera.
Gion mons est iudeæ: apud quem Salomon fuit iunctus in regem iudæorum & dyademate insignitus.
Girim mons est apud garamantas: in quo nasci gemmas uetustas testata est.
Gorditanum sardiniæ promontorium in conspectu habens asulcensim & ænosim insulas.
Grin mons est citerioris hispaniæ mari contiguus.
Gratius mons phrygiæ est xantho flumini ꝓximus.

Arus mons est ex armenia inter mœdos adiabenosq; ueniens supra param & cœnem.
Iambus mons est caucaso monti iunctus: diuidens indiam a scythia superiori & inferiori.
Ianiculus unus ex mõtibus urbis. in hetruria quidem positus: & sublicio ponti iunctus: a iano ut creditur olim romanorum deo nuncupatus.
Ibla mons atticæ regionis seu siciliæ est: thimo abundans & melle.
Icarus mons atticæ regionis est.
Ida mons est phrygiæ: haud longe ab ilione & hellespontiacho supereminens mari: memorabilis iudicio paridis: ex eo quidem mirabile quoddam rettulere ueteres: scilicet solem surgentem longe aliter q̃ in aliis terris conspici. Nam in tanto ab hoc ex summo montis apice cui gargare nomen a media fere nocte passim ignes micare uidentur plurimi: diu tandem nocte in diem eunte: qui sparsi fuerunt in unum conuenire: donec in unam emicent flãmã. quæ postquam diu grandi incendio similis clara uisa est se in rotundam formã cogi cernitur: & ingens

factus globus terris apparet annexus: deinde paulatim decrescere & lucidior effici: donec iam fugatis tenebris sese extollat in altum sol factus. Et ex hoc præterea monte scamander: qui & xanthus: & simois fluuii longe fama maiores q̃ undis copiosi: & alii scaturiunt plures.

Idalius mons in cypro ueneri sacer est.

Ideus mons cretæ insignis plurimum apud ueteres: eo ꝙ in eodem Iouem absconditum a matre Rea & clã nutritum credant antiqui: eiusq; sepulchrum in eo a priscis diu uisitatum est.

Idrus calabriæ mons est: unde oppido nomẽ idruntũ.

Ieris promontorium est elidis: haud longe a pisa.

Imabus orientale promontoriũ est ab emodis montibus in mare oceanũ se tollẽs: Sonat q̃dẽ imabus iarica lingua niuens: extremus quidem Caucasus est.

Imettus mons īter cæteros atticæ regionis obtinet pulchritudinis principatum. Nam floribus nitet: thimo abundans & optimo melle & in eo ut dicunt nascitur herba Carisia: quã mulieres ut ardentius appetantur a uiris brachiis alligare consueuerunt.

Inarimes mons olim fuit īsulæ prochytæ: ut scribitur Sed ego credo eius quæ hodie iscla uocatur aduersa Meseno: & sub eo finxere poetæ: eo ꝙ altissimus fuerit & ignes more ætnæ euaporauerit: Iouet caput sup posuisse tiphei. Hic quidem mons a ꝑpetuo igne introrsum fere cõsumptus: a terræmotu excussus: & in mare deiectus est: fecitq; ex se longe ab iscla insulam aliã quã indigenæ prochytam uocauerunt: eo ꝙ ex propinquo ceciderit mons: ex quo edita sit.

Iouis mons in hispania est occidenti oppositus: cuius eminentia: quia inter exigua cautium spatia consurgit Hannibalis scala appellata est.

Ippanis mons scythiæ est.

Iperborei montes sunt scythiæ in asiatico oceani littore sub ipso cardine siderum hyperborei dicti: eo ꝙ ultra eos flat boreas.

Ipoplatus mons est lyciæ seu ciliciæ: haud longe a thebis liciis. quibus olim dominabatur hietion pater Andromachæ uxoris hectoris.

Impius mons secundum quosdam in bithynia est: & sub eo picopolis fuit ciuitas. alii illum dicunt ilioni propinquum: & post eum insidiis latuisse græcos: & hinc sumptum: ꝙ ex æquo qui ippos græcæ dicitur: prodierint. Sane bithynia troadi contermina est: & is forte mons medius inter eas.

Ipixorus mons est macedoniæ.

Iraneancos mons est germaniæ: ex quo dicunt danubium nasci.

Irmine promontorium achaiæ.

Irpimus mons est sabinorum: in quo optimi nascuntur æqui.

Isamus mons est poeniã a midia separãs: ĩ quo nascuntur aĩalia menopẽ noĩata boui familia: q̃bus ꝑgrandes comæ a collo pendẽt & usq; in oculos a ceruice.

Ischiniæ promontorium ẽ thessaliæ: super demetriadem ciuitatem.

Ismarus thraciæ mons est pro parte asperrimus: & in residuo uinetis oliuetisq; abundãtissimus. In hoc nõnunq̃ Orpheus cythara canere consueuit.

Isparus promontorium in ora æthiopici oceani est: se protendens in mare: quod azanium appellatur.

Itabirus mons est iudeæ: apud quem Alexander Aristoboli regis filius & iudæorum Rex a gauinio Romanorum duce superatus est.

Isthmos mons in quo sita Corinthus est ciuitas. Hic ex achaia in reliquam græciam tandem spatio separat ionium mare ab ægeo.

Acinium promontorium est Italiæ: inter adriaticum & ionium mare in eurum tendens insigne quondam iunonis laciniæ templo: haud longe a petilia ciuitate.

Lampeus archadiæ mons est.

Lamus mons est Cariæ nobilis ob Endimionis fabulam: quem aiunt a luna dilectum in eodem obdormiuisse.

Laternus & hic cariæ mons est: in quo quidam tradũt hospites a scorpionibus non lædi: cum ab eis indigenæ occidantur.

Latinius mons est circa Romam: in quo tradũt fuisse lupercal ludicrum ab euandro archade institutum: in quo nudi iuuenes ꝑ ludũ atq; lasciuiã decurrebãt.

Lecton mons troadis est: seu idæ potius uertex.

Lentus archadiæ mons est.

Leptis mons est mitilenæ.

Lepteterea promontorium est indorum ad oceanum meridianum haud longe a maleo insula.

Letheum promontorium est corinthiorum.

Leto mons est galliæ cisalpinæ apud ligures.

Leucalonium promontorium est pamphiliæ.

Leucata mons est altissimus in promontorio epyrrhi: quod leucopetra dicitur iuxta ambrachiam ciuitatem: quam postea Octauia. Cæsar superatis ibidem Antonio & cleopatra nicopolim appellauit & tẽplũ Actiaco Apollini constituit. Hunc alii promontoriũ leucate uocant: & nõnulli leucatẽ dicunt esse arabiæ. Alii uero leucatãs promontorium propinquum bythynniæ uolunt. possibile ut ubiq; sint: quum certissimũ sit leucatam montem esse epyrrhi.

Libanus mons phœnicum altissimus: a thure dictus quod ibi colligitur: in sacris litteris mons celeberrimus. Alii dicunt eum arabiæ montem: quum sit medius inter arabas & phœnices. ex hoc quidem albana & farfar & iordanis flumina & alia oriuntur: muro quondam iunctus fuit antilibano monti: de quo supra.

Licabesos mons est atticæ regionis: oliuetis conspicuus.

Libetras mons est oetoliæ: musis sacer: a quo & ipse libetrides appellantur.

Licæus mons ẽ archadiæ pinetis clarus: & templo panis. in quo eum natum asserunt.

Licius mons est græciæ: medius inter meropum montem & macedoniam & thessaliã & epyrrhum.

Licoronis mons archadiæ est.

Lilibeus promontorium siciliæ in occasum respiciẽs a ciuitate ibidem posita nominatum.

Libanus mons est syriæ. ex quo orontes fluuius orit.

Litricus mons seu montes deserti mauritaniæ.

Lura mons galliæ inter sequanos & aluceros.

Luretilis mons est sabinorum.

Lucrinus mons est in extremis Italiæ: cui & locris ciuitas imposita: peloro oppositus: & a quo lucrina palus.

Acroceni montes sunt ab istro flumine nõ longinqui.
Magnaua mons est in gallogræcia: apud quē a mālio uulsone pugnatū ē cū thelo stobagiis & tectosagiis & obtenta uictoria.
Malleus seu malles mons est in īdia apud orestas mo nedes & smaros: cuius mõtis umbra æstate ī austrū hyeme ad septētrioné uergit: nec amplius. xv. nocti bus ex eo uidetur septentrio.
Malea seu maleū ꝓmontorium laconiæ est: quod. l. mil. pas. infra mare protenditur: adeo undas ipel lēs: ut nautas persequi uideatur. Ex quo narratur ꝙ quom conscēdisset in eo maleus tyrrhenorum rex qui tubam æream primus īuenerat: & pyratica ma re infestabat: in eo tēplū apollini cõsecrauit: eumq; maleotē nūcupauit: & mõti nomē æq a se ipofuit alii dicūt achaiæ esse montem: & ꝙ ibidē uenereť. apollo & ꝙ ex eo āphiarao uati auxilia missa sint.
Mallus mõs est: cui ꝓximi sunt mādæi & mali: quoꝝ mons mallus qui tractus est gangis.
Mambre mons est iuxta ebron: ubi credimus ab opi fice reꝝ deo parentem primum fuisse pſalmatum.
Marathon mons est atticæ regionis īsignis Thesei ui ctoria ex tauro superato: & icari regis a rusticis occi si morte: & milciadis gloria.
Maros mons est epyrrhi.
Marpeso mons est paros insulæ marmorum cādore conspicuus.
Masiticus mons aricando flumini ꝓximus est & an driæ ciuitati.
Massicus mons est cāpaniæ ꝓmõtoriū olim mineruæ sacrū: Capreæ insulæ oppositū faciēs hic surrentū in radicibus habens: & inde amalphiā & salernum.
Mastusia promõtorium est in chersonenso oppositū sigeo troiano.
Matinus apuliæ mons est.
Maul mons est britāniæ: cui in radicibus lacus ē aqs suis adeo animalia fessa restaurans: ut nullo uidean tur attrita labore.
Maxillum mons est œtoliæ.
Maxtoria mons est hispaniæ iuxta oppidū auronæ.
Medullus hispaniæ mons est.
Melam seu melāpus mons est in tertio europæ sinu.
Mempheus mons circa thessaliam.
Menalus archadiæ mõs est excelsus: sic dictus ab oui bus: quaꝝ plenus est. Nā mela græce latine ouis.
Menetus mons est in alpibus.
Mercurii promontoriū africæ est: in siciliam uasto tracto se ferens.
Meritus est mons in tertio europæ sinu.
Meropus mons est græciæ: propinquus thessaliæ: in signis Quintii Fuluii uictoria: & Philippi regis ma cedonum fuga: grandis qppe mons & anfractibus uariis præruptus est.
Meros mons est indiæ: Ioui sacer: cuius in specu inco læ liberꝫ prēm fuisse nutritū arbitranť. Et ex hoc forsan habuit fabula argumentū: ꝙ ex utero tra ctus fulminatæ matris prīs fœmori sit appositus. Hic aūt mons hædera plurima & uitibus atq; frute tis conspicuus est: & irriguus fontiū: eiusq; sub radi cibus Nisa ciuitas est.
Messia mõs ē ī asia minori mari supeminiens: clarus naualī uictoria atheniēsiū ī pſas duce themistocle.
Metagoniū ꝓmotoriū est africā diuidēs a numidia.
Micalesos ꝓmõtoriū ciuitatis Onchestæ in græcia ē.
Militon mons est phitorum.
Mimāta mons est grandis contra Chion.
Minas minoris asiæ mons est: haud longe a colopho ne ciuitate. Hic quidem a mari in campos excurrit cl. mil. passuum: & eius caput sipilus. Nubes autem uerticibus suis appositæ: ut aiūt incolæ futuraꝝ tē pestatū qualitates ostendunt.
Mindalensis mons est insulæ Sami: memoratu di gnus ob crucem morteq; Policratis samii tyrāni oli fœlicissimi.
Mineruæ ꝓmontoriū campaniæ est: ex massico mõ te ꝓcurrens in capream insulam.
Mionensum ꝓmõtoriū est iter Teiū & Samū: cuius collis in modum metæ auctus est: a continenti uero aditū habet semitꝫ manufacta.
Misenus mons est cāpanus cumis ꝓximus: a miseno æneæ socio ibidē ab eodē sepulto denominatus.
Modim mons est: nõ amplius. vi. mil. passu. distans a Hierusalem: ea uia q̄ tēdit Ramata. Ex hoc Matha thias fuit machabæoꝝ pater.
Molus mons est meoniæ: qui prius Tmolus dicebať ex quo Pactolus effluit fluuius: aureas trahēs hare nas: Cuius in radicibus cadieni: loreni philadelphi niq; appositi.
Monachus archadiæ mons est.
Monychus ꝓmontorium est in sinu ligustini maris: haud longe a nicea distans: Ienuensiū pyrataꝝ potis simum & insigne receptaculum.
Monoetes mons est ilyriæ.
Morin seu morian mõs est iudeæ: cuius in culmine iussu dei Abraam filiū suum Isac eidē deo uoluit immolare: ubi Dauid postea templum construxit insigne.
Mormalus mons est inter bactrianos & hircanos: in quo amomum nascitur.
Mossilicos ꝓmontoriū est æthyopiæ: in quo cinamo mū deuehiť. ad hoc usq; Sestorium dicunt duxisse exercitū: cum sint q dicāt nil ulterius esse ꝑter oppi dum unū æthyopum in littore bragaza.
Mulolaca africæ ꝓmontorium est: propinquum flu mini asusabæ.

Abaud mons est: q hebraicæ dr̄ Nabo: su pra Iordanem contra hierico: in quo q dam aiunt mortuum Moysen hebreo rum ducem. Hic tamen alibi abarim nõ minatur.
Naustathmos ꝓmontorium littoris cyrenaici.
Nazaræ montes sunt meridionales numidiæ.
Nebrodes Siciliæ mons est: cui damarum copia no men dedit.
Nemeus cleonensium mons est.
Neptalim mons est galileæ: super quo olim fuit sa cerdotalis ciuitas.
Neptunus mons est Siciliæ: cui specula superest in tu scum & adriaticū mare prospectans.
Neris mons est apud argos.
Niger mons est garamantum.
Nimaui mons est orientalis: ubi deficit caucasus.
Nympheū ꝓmontorjū est dalmatiæ: quod accolunt

amarites & bullones.
Nion mons est apud rithreum portum.
Niphates armeniæ mons est.
Niritus mons est ithacæ: a quo Vlysses naritus deno minatus est.
Nisa mons est indiæ: in quo liberꝝ patrem aiunt fuisse nutritum. Hunc eundem supra mœros diximus uocitatum.
Nisa mons est phocidis: seu uertex alter parnasi montis: in quo dudū colebatur Bacchus.
Nisus mons megarensiū a niso q purpureum habuit crinē & megarensiū regē ibidē sepulto dictus.
Nulo seu nilo mons est: in quo ferunt homines habitare auersis plantis: octonos digitos in singulis pedibus habentes.
Numordis mons est mitylenensium.
Numasticus mitylenensium mons est.
OAxes mons est Scythiæ.
Ocila mons est armeniæ: cuius in sūmitate deficiente diluuio arcā Noe fuisse delatā ferunt: & diu ibidem lignorum reliquias perdurasse: in multis quidem montibus hactenus dictū est hanc consedisse. Quod sane intelligendum est aut eū montem plura habuisse nomina: aut plura cacumīa diuersimode nominata: quorum aliud memini pro alio ponere seu pars pro toto: ut scribentium moris est.
Odori montes in regione tassiæ sunt.
Oeniphilæ dyrrachii mons est.
Oeta mons inter thessaliam & thraciam: isignis morte Herculis. In eo quippe rogus eius cōditus: & ipse consumptus est.
Offensionis mons Hierusalem: fere continuus est in accubitu montis olиueti. sic dictus: eo ꝙ in eo Salomon adorauerit idolum Moloch.
Ogiginus mons apud thebas est: aꝫ Ogigio rege sic dictus.
Oleneus mons archadiæ: qui & meneus dictus est.
Olympus mons est altissimus macedoniæ: Hunc olī crediderūt aliq unū & idem fuisse cū ossa monte thessaliæ: & tandem eum terremotu disiunctos peperisse Peneum fluuium: & paludibus quibus laborabat thessalia exitū præstitisse. Is quidē adeo uerticem in cælum extollit: ut nubes argumento cognoscatur excedere. Nam cinere sacrorū caracteribus litterarum signato consueuerant sacrificantes discedere & in sequenti redeuntes anno uti liquerant: signatum inueniebant. Ex quo apparet nec ibi uentos efflare: nec aues uolare: nec pluuias cadere aut aliā nullam alterationem causari: quinimo qa subtilissimus sit aer: sunt qui dicant solitos cum spongiis aq̄ plenis & olphatui oppositis ascēdere: ut aerē attraherent crassiorem. Videt̄ qdem olympus qui ololāpus: idest cælū: qd' & olympus etiā noiatur. In hoc insup dictum Iouem aduersum titatanas pugnaturum aquilæ primo augurium habuisse.
Olympus alter a superiori mōs est in gallogræcia clarus uictoria Mālii uolsonis ex stolostobigiis habita.
Olympus mons est a supioribus alius: in minori asia Smyrnæ ꝑpinquus: q & misius dictus est: cuius ī radicibus Hānibalem dicūt brusam condidisse ciuitatem: dū apud regem bithyniæ moraretur.
Olympus mons est æque alius a superioribus. nam in æthiopia secus mare rubrū est: quem aiunt oriente sole usq; in horā diei quintā flāmas emittere. Est enī haud longe ab eliopoli ciuitate.
Olisipo mons est hispaniæ: cui & oppidū eiusdē nominis est appositū hoc memoratu dignū. Nam eq̄s in eo ex fauonio uēto concipe & uelocissimos equos parere testantur incolæ.
Oliuarum mons est in iudæa Hierusalem iūctus: inter cæteros orbis ueneratione dignior. Nā in eo christus ueri dei filius discipulos docuit: orauit & ad patrem rediens ultima in terris reliquit uestigia. Quo in loco non absq; diuinitatis miraculo quum ob reuerentiam & memoriā suæ ascēsionis ecclesia rotōdo scæmate conderet̄: nulla arte nullo fabroꝝ ingenio obtineri potuit: ut summū culmen ecclesiæ tegeretur: ut appareret a terra in cælum usq; deū uoluisse nulla interposita re: sui glorificati corporis integrum conseruari meatum.
Onolon mons est thessaliæ.
Opon promontorium cretæ insulæ se in occidentem uergens.
Opitus macedoniæ mons est.
Oppius mons latii fuit facultali lacui propinquus.
Or mons est arabiæ ex quo diuina gratia Moyses uirga aquā excussit: clarus qdem morte & sepultura Aaron fratris Moysi.
Orbelon mons est traciæ mediterraneus sacris liberi patris & cœtu menadum Orpheo primū initiante celebris.
Orcobares mons indiæ est: inter duas sarcaraucas & parthionas: seu secundū alios inter dalias & caraucas: & parthiōas positus. Ex hoc aūt ganges & lasser flumina oriuntur.
Oreb mons Madian: & ut quidam dicunt pars ē mōtis Syna & in eodē rupes ostendit̄: quæ petra dr̄: ex qua uirgæ ictu diuino tamen munere Moyses aq̄s eduxit populo sitienti.
Oromenus mons apud indos natiui salis est: ī quo lapidicinaꝝ ritu sal effodit̄ inde renascens maius regum uectigal q̄ ex auro uel margaritis.
Ossa mōs est cū portu in sinu ꝑsico: ut arbitrāt̄ aliq.
Ossa thessaliæ mons est olī ut qdā existimāt idē cū olympo: sed terremotu disiūcti uiam fecere Peneo flumini & paludibus: qbus thessalia ificiebat̄. Apud hunc aiunt quondā centauros morari solitos.
Otris thessaliæ mons est oppositus ossæ: in quo lapitaꝝ fuit origo.
PAchiri montes sunt in maiori asia: e qbus funditur absartus fluuius.
Pachinū ꝓmontoriū est siciliæ: pepōnensum sperans dictū ab aeris crassitudine. Nam pachis crassus est.
Paledur mons est angliæ: sup quo rudūbria oppidū sesconiæ conditum est.
Palatinus urbis romæ mōs de cui⁹ nois cā multiplex iter ueteres dissēsio est: nā sunt q dicāt: pulsis īde ab originibus ab euādro archade: & ab eodē ibidē oppido cōdito a pallāte archadiæ urbe pallētiū dictū & deīde pallatinū. Quidā uero dicūt a pallāte auo Euādri: & alii a pallāte filio dictū. Prætera asserūt & alii a pallātia euādri filia ibidē ab hercule uitiata

& postmodum dum moreretur in monte sepulta: & alii a pallantia Latini regis coniuge. Nōnulli a pallanta Hyperborei filia ab Hercule ibidem oppressa. Pauci uero asserunt a quibusdam qui pallatini dicti ex agro reatino ibi ante Euandrum euenere: & aliqui a balatu ouium ibi pascentium balanteum: & exide per andisticon paleteum: quibus diuersitatibus claritatem montis additam certissimum est.

Palinurum calabriæ promontorium haud longe ab Helia: quæ postea uelia dicta est: i quo palinuri gubernatoris nauis æneæ tumulus est: & ab eo locus nomen sortitus est.

Pertan mons est inter bactrianos & hircanos proximus mormalo monti: ubi amomum nascitur.

Pallene mons est cui tanta soli planities in culmine ē: ut quinque urbium sedes sit atque ager. Nam cū totus in altum satis anguste conscendat: ubi incipit ibi possidea est: ubi amplius paret ibi mendetione: quarum altera ab eretris altera ab achiuis ilione capto cō dita est. De nominibus autem aliarum inuenisse nil memini.

Pancoatra seu parcoatra mons est armeniæ medius iter taurum & caucasum: ex quo tygris & euphrates i austrum uariis funduntur ex fontibus.

Pāctolium mōs est œtholiæ: ea de causa sic dictus qa ibidem omnis œtholia conueniebat ad peragēda cōmunia: & inde pan quod est totum & œtolia.

Pandio mons a pandionio filio Erictonii & athenarū rege dictus.

Pangeus thraciæ mons est thessaliæ iunctus: in quo se cūdum quosdam Iulius Cæsar a Pompeianis fere ad deditionem coactus est: huius in radices mœstus defluit amnis.

Parnasus q̄q̄ alii discrepent: phocidis mons biceps ē. cuius uertices alter apollini: alter Bacho sacer ē: huius in radicibus Derphis liberum fuit oppidum: & per illud Cephesus effluit amnis. In hoc enim castalius est fons musis sacer: & ut uolunt aliqui in huius uerticibus tempore diluuii Deucaliōis: ipse Deucalion una cum Pyrrha coniuge seruatus est cum aliis pluribus.

Pantridi montes cappadociæ seu armeniæ sunt.

Parapanisus indiæ mons est aduersus bactras: alii dicunt sub ipso parnaso bactra conditam.

Parnes græciæ mons est uitibus abundans.

Pariedræ montes sunt circa armeniæ principium.

Parthenius mons archadiæ a uirginibus denominatus: eo ꝙ in eodem uenari consueuerunt.

Parthenium tauroꝝ apud scythas promontoriū est.

Pedarium cariæ seu ioniæ promontorium est.

Pelion thessaliæ mons orientalis: tam habitatiōe Chironis centauri q̄ Pellei & Thetidis memorandus est: hic altissimus perhibetur. Nam ut quidam asserunt mil. ccl. passuū ratione perpēdiculi excelsus est: i eius summitate pineta sunt: q̄rcus uero cætera occupat.

Pelorum Siciliæ promontorium respiciens aquilonē a peloro gubernatore nauis Hannibalis ibidem sepulto denominatum est: hoc ut uolunt plurimi: iam apœnino iunctum fuit & terræmotu postea separatū & exiguo freto q̄q̄ exæstuoso interposito actū: ut Sicilia insula sit: quæ olim erat iuncta italiæ.

Pœninus mons est unus ex his: q̄bus multis alpes eminent: a sacrato in eo pœninus denominatus.

Peon mons est ultra æthyopas: perpetuis flagrans ignibus.

Perimulæ indiæ promontorium: & in eo celebre indorum emporium est.

Perparus mons argolici sinus est.

Petra appuana mons est olim gallorum frimenatum ab initio apœnini in agrum lucēsium protēsum huic ligustinum tuscumque mare & ueterem lunam ciuitatem: inde pistoriensium & florentinorum cāpos aspiciens: & procurrētia in euro austrum apœnini iuga: rigēs fere niue perpetua: & a quo quondā apuani denominati sunt galli.

Petre Dyrrachii mons est: apud quem castra Pompeii magni fuere ciuili æstuante bello.

Petrinus cāpaniæ mōs est apud Suessam ciuitatem.

Pieria macedoniæ mons est: cui maximum auri pondus ab antiquis imperatoribus fuisse suppositum fama fuit: ex quo quattuor locis ab imo apertus est: & ex imo ferunt per planum aurum concrescere.

Pilartes Dyrrachii mons est.

Pillineus mons pitusiæ insulæ est.

Pindus mons est thessaliæ Apollini musisq; sacer: & acarnaniā ab oetolia diuidens: acheloū flumen emittit: celebris quidem laphitarum origine est: & in eo perebi habitant populi.

Pion mons est in nymphea insula.

Pinonius mons est mioris asiæ: supereminens ptelæ & caystro flumini.

Pireneus mons est ingens: diuidens Hispaniam a gallis sic dictus: eo ꝙ fulminibus feriatur sæpe. Nam pyr græce latine dicitur ignis: i eo qppe nascuntur boues agrestes maiores aīalibus cæteris exceptis elephantibus: & uti græce uocantur.

Pireum promontorium Atheniensium in æginam ꝓgrediens: apud quod Atheniensium portus seu naualia fuere dudum.

Placanodes Achaiæ promontorium: haud longe a pisa & alpheo flumine.

Possideum promontorium Ioniæ est: haud longe ab oraculo Apollinis bramaciæ dictum postea didymi & urbe mileto.

Prindasus mons Asiæ. ex quo ticius fluuius qui pergamum abluit funditur.

Purgara mons est: & in eo oppidum eius nominis prope Troiam.

Quedoni montes sunt thraciæ.

Quilleus mons est archadiæ.

Quirinus uel quirinalis mons est Romæ: dictus a phano quirini quod in eodē fuit seu a quiribus qui cum Tacio sabiorum rege ibidē castra habuerunt: seu a Romulo qui qrinus uocatus est ab asta quam gerebat: quæ sabinorum lingua dici tur quiris.

Quossei montes ultra armeniā & babyloniā sunt.

Ramnusium scordensium mons est.

Regis mons inter Italiam & pannoniam est sic dictus: eo ꝙ in Italiā ueniens alboinus rex longobardorum a Narsete uocatus illum conscendit & Italiam prospectauit: montique nomen dedit. In hoc bisontes feras dicunt nasci ingētis magnitudinis beluas.

Remna mons est:qui in regnorum libris domus dicitur idoli damasceni.
Retheum promontorium troianum est:aiacis thelamonii sepulchro conspicuum.
Reticus mons est in germania altissimus.
Rhiphei mõtes sunt scythiæ i capite germaniæ a ppetuo flatu uentorum nuncupati:a quibus thanais fluuius egredit.ultra hos iacet ora quæ spectat ad oceanum aquilonarem.pars mundi a natura rerum dãnata:& densa demersa caligine.
Rion promontorium circa hostiũ corynthiaci sinus dirimens oetolos a peloponneso.
Roas mons seu petra iudeæ est.
Riphei montes archadiæ:qui absq; aspiratiõe scribũtur:ubi cum aspiratione scythiæ.
Rhodope mons thracie mediterraneus est:a migdonibus habitatus:sacri liberi patris & cœtu mœnandum Orpheo initiante celebris.
Rhosii montes in syria sunt:uersus taurum montem positi.
Rusteus ,pmontoriũ oceani septentrionalis est.

SEbasten mons supra Idumeam & samariam.
Sacer mons trans anienem fluuium nõ amplius quattuor millium passuum ab urbe distans est:in quo sæpius plebs romana a nobilitate dissentiens consedit:nec ante recuperatam libertatem urbem reintrauit.
Sacer mons alter a superiori in Hispania est i finibus gallitiæ:quẽ ferro uiolari nefas habebatur. Sane cũ terra fulgure cõscissa erat quod ibi res assidua ẽ:aurum detectum tanquam dei munus colligi permittebatur.
Sacer mõs a superioribus alius circa sinum persicum est:opacus siluarum & arborum odorem miræ suauitatis reddẽtium in crina isula aduersa æthyopiæ.
Sacrum promontorium e media fronte Hispaniæ in oceanum protenditur.
Salanga mons est hyberniæ altissimus:mari iminens quod britanniam & hyberniam iterfluit: uocitatus a Salanga Barcolani primi habitatoris hyberniæ filio.Esto postea ob monasteriũ in radicibus a beato Dominico cõstructũ hodie mons domini appellet.
Salen seu salẽtinum promontorium est italiæ aduersus Ionium mare procurrens:sinum faciens tarentinum.In hoc idomeneus cretensium rex post troianum excidium a suis pulsus ueniẽs habitauit:& ibidem ciuitatem construxit.
Samara promontorium in oceano orientali ubi deficit caucasus est:ad aquilonem habens hostia fluminis ortogoræ:ex quo oceanus sericus appellatur.
Samonium promontorium est cretæ insulæ:tendens aduersus rhodum.
Samus thraciæ mons est: ex cuius uertice omnis ida uidebatur & troia.
Sanir amorreorum mons est: uocatus a phœnicibus sanior:a latinis Ermon:cuius in uertice fuit insigne templum:quod a gentilibus cultui habebatur.
Serdemisos mons est pamphiliæ finis & lyciæ principium:ubi phaselis ciuitas a Mopso condita.
Sarnus mons est medius iter pompeianum agrum & salernitanum:ex quo magnus cum murmure Sarnus erumpit fluuius:apud sarnũ oppidũ in montis radicibus constitutum.
Sarpedonum promontoriũ finis fuit regni sarpedonis regis lyciæ:quã a Pãphilia distinguit in littore.
Saturnus mons urbis Romæ est,: qui & Capitolinus & tarpeius dictus est.
Scalcide montes sunt prope libanum.
Scarabrum promontorium paphlagoniæ:tauri iuga prospectans.
Scillaceum promontorium italiæ:haud longe a scilla freti siculi.
Scipiades promontorium est epyri.
Seir mõs est Idumææ sub damasco:in quo esau habitauit:a quo cũ esset hirsutus & hyspidus dictus est.
Semeir seu semer mons est in iudæa:& super eum sepulchrum Ioseph:& ciuitas samaria olim regia israelitarum:quæ postea ab Herode antipatris Sebasten nuncupata est.
Semeron mõs iudææ est:quem legimus ab Amri rege israel emptum a quodam semera:& in eius uertice ciuitatẽ ædificatam:& a uendentis nomine Semeron appellatã:hunc ego idẽ puto cũ ,pximo supiori.
Seneus promontorium est Hispaniæ:propinquum ,pmontorio sacro.
Septem fratres:septem sunt mauritaniæ mõtes interno mari ex ordie suppositi:& a numero septem:& a similitudine fratres appellantur. Hi quidem oli frequentes elephantibus fuere.hodie præter idiam nemo habet.
Seriphion promontorium est thraciæ: ebro flumini propinquum.
Serius mons est thraciæ.
Siagrium arabiæ promontorium est.
Sigeum promontorium est asiæ:ea in parte ubi hellespontus apertius dilatatur: oppositum urbi calisiæ quæ in europa est:& in eo oppidũ sigeum æque dictum:& Hecubæ monumentũ quod Cynosema dicitur.Huius in sinum xantus simoenti iunctus immittit.Dicitur aũt sigeus propter Herculis taciturnitatẽ:quẽ cũ nolet hospitio Laumedon suscipere:tacens finxit abire:& demũ rediit hostiliter cũcta dissipans.Sige quippe silentium sonat.
Signia mons ẽ minoris asiæ circũfusus flumine Marsiæ:cuius in radicibus Tiboron ciuitas sita est.
Silla seu silleum mons est leucaniæ.
Sillios mons est atticæ regionis.
Sinay mons est in regione madya super arabiam: qui & Coreb & Ereb aliquando sacris in litteris nominatur.Hic excelsus plurimum est:& altitudine cæteros superare uidetur.In eo deũ habitare ueteres credidere:cum Moysi pascenti greges ardens in rubo apparuerit:præcipiens illi:ut calciamenta solueret. Venerabilis quippe plurimis ex causis est.In hoc lex Moysi ab ipso deo data est:cuius uirga diuino opere in serpentem conuersa est:& mox in uirgam: cuius manus leprosa & demũ sana est facta. Ex petra huius uirgæ ictu aqua excerpta est:& ne cũcta uetustiora recitẽ:nouissimæ Catherinæ uirginis & ob Christi nomen passæ corpus post supplicium exanime a diuinis ministris in summitatẽ delatum atq; pie tumulatum est.
Sion paruus in hierusalem mons est: cuius in uertice

quondam ciuitatis arcē construi fecit Dauid: a quo sacro carmine plurimū celebratus est.
Sipilus mons est maximus inter lydiam & phrygiā: tantalus olim dictus. In hoc qdem dixere prisci locum esse: qui dicitur Acheloon: in quo nympharū cubilia. Clarus uero est tumulis filiorum Niobis: & mutatione ipsius in saxū: in eo lapidem cylindro similem nasci dicunt: non permittentem filios īobedientes esse parentibus.
Sipilus mons fuit in magnesia. & in eodē loco cyprus ciuitas fuit: q̄ una cū mōte ab hiatu terræ absorpta ē
Sira mons in tribu Dan est in quo Thannasara ciuitas iesu filii Naue: in qua diu etiam post eiusdē iesu sepulchrum uisum est.
Sithon mons thraciæ est: ꝑpetuis dānatus niuibus.
Sithoris mons est a chio insula distās. lxiii. mil. pas.
Silanius mons est hyberniæ insulæ altissimus: dictus a silanio rege in uertice eius sepulto.
Smaragdon mons est æthiopiæ: mari supereminens rubro: qui surgente sole flammas emittit usq; ad horam quintam.
Sophim mons est effraim.
Siophora mons est indiæ orientalis: iuxta quem habitauerunt filii iecten filii heber: ad quem Salomō classem quandoq; transmisit nō minus triēnio itineri immorantem.
Solis promontoriū in mauritania est.
Solimi possidiæ montes sunt.
Soloxius mōs terraconēsis hispaniæ ē: & ex oretanis iugis carpētanisq; & a betica atq; lusitania distiguit.
Solurius mons est hispaniæ a singularitate dictus: cū solus altior oīum uideatur: uel q̄ solis radius in eo appareat anteq̄ alibi oriatur.
Somorus mons est syriæ.
Soractis mons est hirpinoꝝ: secūdum alios faliscoꝝ: olim diti patri sacer: sed scd̄m alios Apollini: ī quo speluca comperta latebram sibi elegit Siluester pontifex summus Constantino Cæsare Augusto imperante Romanis.
Spames mons est atticæ regionis.
Sperchium ꝑmōtorium thraciæ est: nobile Orphei uatis origine.
Steffia rus mons est molossorum.
Stimphalon mons est archadiæ: in quo Hercules stiphalidas occidit aues.
Stopedon promontoriū est ciliciæ: haud lōge a flumine callidado in conspectu insulæ cypri.
Strimon mons est thraciæ: ex quo hebrus & neston flumina emittuntur.
Subar mōs est in galilea: īsignis Heliæ ꝓphetæ raptu & helysei memoria ob fōtē ab eo ibidē benedictū.
Sueuus mōs est ab ortu solis germaniæ initiū faciēs: & cum permaximus sit. ad cymbrorum usq; promontorium tenditur. Ab hoc autem sueui nuncupati sunt.
Suismocū mons est galliæ cisalpinæ apud ligures.
Sunium promontorium est atticæ regionis: finiēs ad littus elados: quod spectat ad orientem. apud hoc aiunt ab Apolline sagittis occisum phitonem: onitoridem gubernatorem nauis Menelai: & a menelao ibidem sepultum.
Surrentum ꝑmontorium maritaneæ: in occasum excurrens: montesq; bracæ includens.

Abim mons est inter antropophagos scythas eminens: oceano septētrionali iunctus: inter quem & tauꝝ seres habitant.
Tabor mons est in medio galileæ: mira rotūditate spectabilis atq; sublimis: quē penes Nazareth ciuitas: ex qua denoīatus saluator humani generis christus: uenerabilis qdē mons iste est: cum solus in terris in suā transfiguratū diuinitatem christum uiderit nōdum passum.
Taburius syriæ mons est: isacar terminans sortem.
Taburnus mons est in samnio oliuetis conspicuus.
Tager mons est in hispania: olisipo propinquus: in quo equæ sunt statuto anni tempore ex uento concipientes fauonio.
Taygeta mons laconū inter lacedæmoniam & mare positus: libero patri & Apollini sacer olim.
Taman mons est asiæ maioris: inter quem & taurum montem habitauerunt filii Iapheth.
Tamus promontorium est: qd̄ taurus attollit: collis credo idem cum superiori.
Tarpius epyrrhi mons iuxta leucadam.
Tarpeius mons est Romæ: qui olim Saturnus: postea capitolinus dictus est.
Taunus mons est germaniæ altissimus.
Tauromitanus Siciliæ mons est asper: eo q̄ acutissimos habeat lapides.
Taurus mons a multis idem cū caucaso credit̄. Nam asiam omnem ab eois incipiens & in cilicium mare desinens in duas fere æquales diuidit partes. Sane quantūcunq; de caucaso multa dicta sint: & si reiterari fere uideantur: de hoc ueterum opiniones scripsisse non pigebit. Is igitur a primis orientis littoribus surgens Celidonio disterminatur promontorio. Et ubi primo ab indico sese extollit oceano in occiduum tendens per uarios circūagitur flexus. Hinc phoenicum: inde ponticum. Illinc caspiū hircanūq; aduersus Meotidas paludes agitur. Ergo sic inter hæc claustra coactus postq̄ superans flexuosus euadit: ad cognita ripheorū montiū iuga: infinitis fere nominibus & extraneis clarus īcedit. Nam primo Egidus: mox Paropanisus: circeus: compages: pariadis: coatras: oreges: orantes: impetus: taurusq; dictus est. Et ubi semetipsum exuperat caucasus. Vbi ingentia emittit brachia: sarpedon: toraces: garas: iterūq; taurus nominatur. Vbi uero declinat: seq; populis facilem exhibet: portarum sibi tunc uendicat nomina: quæ alibi armenicæ: alibi caspiæ: alibi ciliciæ nominantur: & quia nunc contractus & effugiens aliquando maria plurimis immisceatur gentibus: a dextris hircanus & caspius: a leua uero pariedrus: mortius: aromanicus: torosicus: scythicus appellatus est. ab uniuersa uero græcia Ceraunius: & tandem dū in nostra exit maria: taurus dictus est. Ex quo & si longe plura scribi possint: hæc superioribus ubi de caucaso iuncta dicta sufficiāt. Solers autem lector quod uerius arbitrabitur: id sequatur.
Temistea ꝑmontoriū est in conspectu insulaꝝ aprodisiaꝝ positum: initio persidis propinquum.

Tenarus laconiæ ꝓmõtorium eſt circa finem Mallei montis: in quo quia hiatus eſt: & ex eo agente ſpiritu qdam audiunť rumores: & murmura ꝓgredi: iferoꝶ ueteres dixere deſcenſum.

Tenintrus macedoniæ mons eſt: ꝓximus apolloniæ.

Tenothema mons eſt æthyopũ: iũctus oceano occidẽtali: flãmis flagrans aſſiduis.

Termophile mons eſt longiſſimus a leucade in occidente incipiens & in ægeum mare haud longe a demetriade ciuitate finiens: omnemq; græciam ꝑ medium diuidens. marathonum: epyrum: perebiam: magneſiam: atq; theſſaliam: & optiotas cũ ſinu malliaco derelinquẽs. In auſtrum autem oetoliæ ꝑtem maiorem: arcaniam: locridem atq; phocidẽ: & boetiam cũ inſula euboea & attica regione in modum promontorii ſeſe in eum extollente & una cũ iſtis a tergo peloponenſum. Inſignis quippe multoꝶ egregiorum facinoꝶ tam græcoꝶ q̃ exterorum ducũ: ſed potiſſime inclyta atq; memorabili morte Leonidæ cõmilitonũq; ſuorum: & tam grandi q̃ turpi ſtrage perſarum.

Tetercus Italiæ mons fiſcello ꝓximus.

Tetricus mons ſabinoꝶ eſt aſperrimus.

Temeſon mons Thebis propinquus: ex quo aiunt ſe præcipitẽ dediſſe una cũ Melicerta filio Inonẽ cadmi filiam & Athamantis cõiugem. Volũt apud hũc Herculẽ alterum ex leonibus occidiſſe.

Ticiunta mons eſt græciæ: ſeu unus ex cacuminibus termophilaꝶ dicitur.

Tiphata campaniæ mons eſt: Capuæ ſupereminens ciuitati.

Tiphernus mons eſt in ſamnio.

Tilarus mõs eſt apud moloſſos: & ibi dodonei iouis tẽplum circa huius mõtis radices centũ uel ultra fõtes exundare creduntur.

Timmã ꝓmõtoriũ eſt thraciæ: & i. eꝑ urbes helmideſon & phylias & phinopolis: helleſpõto ꝓpinquũ.

Tinolus quẽ alii tmolus ex i. & n. tãtum facientes m. ſcribunt: & ut credo bene: nam ſic græci ſæpe faciũt mõs eſt Ciliciæ uel mœoniæ: & nõnulli liciæ dicũt croco & uitibus abundans & melle: habens ex parte una ſardos ex altera ipeplos: & ex eo pactolus aurifer fiuuius oritur. Hic molus in ſuperioribus nũcupatur.

Tiſcus mons græciæ excelſus: Demetriadi ciuitati ꝓpinquus.

Tomarus ambrachiæ mons eſt.

Trapeze: qđ troezam aliq uocant: ꝓmontorium europæ eſt: a quo primo ſe concitat helleſpontus.

Trebanoꝶ mons eſt: ex quo anio fluuius ortus in tyberim effluit.

Triſone ꝓmontorium: in quo bizantiũ ante ligos dictum: Conſtantinopolis ultimo.

Aticanus mons eſt: in quo iouem nutritũ dicunt aliqui.

Vecillus mons italiæ prope algidum.

Veneris promontoriũ ciliciæ: cũ eiuſdẽ nominis oppido: Cypro propinquum.

Veſeuus ſeu ueſulus mons eſt liguriæ iuxta alpes: inter cæteros alpiũ clariſſimus: cuius ex imis radicibus padus erũpit fluuius.

Veſeuu campaniæ mons eſt: nulli montium coniunctus: undiq; uinetis atq; fructetis abũdans. Hinc ab euro auſtro pompeios in radicibus habuit: atq; ſarnum ab euro fere: ſed remotius beneuentum: & a uulturno capuam: & a cirtio Neapolim calchidenſium parthenopem dictam in tumulo ſirenæ ſedẽtem. Ex hoc enim maximo cum incolarum pauore Nerone Cæſare imperante repente tam grãdis erupit circa uerticẽ fumus: ut omnis breui tractu tpis ab eo tegereť regio: nec euanuit ilico: quinimo per dies plures adeo condenſus permanſit: ut ſublatis oĩno ſolaribus radiis noctem faceret pluriũ dierũ cõtinuam. Tandẽ cũ adiacentia oĩa & ipm mare qđ in conſpectu ſub radicibus eſt ab occiduo cõpleſſet cineribus: ceſſans flãmam ingentẽ e culmine mõtis euaporantẽ uidiſſe pmiſit: q̃ multis ſæculis poſtea exuſtos enomens lapides ꝑdurauit. Hodie nec fumus nec ignis emittiť. Stat tñ in montis uertice hiatus ingẽs ꝑteriti teſtis incẽdii. Huius aũt i radicibus pugna fuit cõmemorabilis inter Romanos atq; latinos: in qua. P. decius unus cõſul ſe ꝓ uictoria obtinẽda deuouit diis manibus: & inde decubuit. Incolæ hodierni montem hũc uulgo ſũmam uocitant.

Viminalis mõs eſt Romæ a Ioue uiminio nũcupatꝰ.

Virinius mons eſt hiſpaniæ.

Voſegus mons eſt in finibus ligonũ: & ex eo moſa ꝓgreditur. fluuius.

Vranius mons eſt: hũc in eppicantia chalchedonenſium aiunt eſſe ſiluis omnimodis abũdantem: atq; uerſicoloribus floribus uariatũ: & ex eis uiatoribus incoliſq; plurimũ odoris fundentem: & quod longe maius eſt: in eo olei fõtem aſſerũt habentis odorem corticis cedri: cui uolentem propinquari nudum eſſe neceſſe eſt: & ſic etiam ſi hauriatur ex illo oleum augeri. Præterea penes hunc fontem lapidem ingentis magnitudinis ortum dicunt: & eum æſtate flãmam emittere. Hyeme aũt eis ex partibus unde exalauerat ignis aquæ ſcaturigines apparere: adeo frigidæ: ut glaciei ſimillima uideať: nec hoc clam cõtingere: aut ꝑ tempuſculũ perdurare: quinĩmo q̃diu durat æſtas & ignis: & ecõuerſo tota hyeme proſilit aqua.

Vultur mons eſt apuliæ.

z Apaortenus mons partoꝶ eſt: in quo ſita ciuitas Daran ab arſace primo parthoꝶ rege condita. Mons quidem amœnus plurimum & natura loci adeo munitus: ut inexpugnabilis uideatur.

Zephirum ꝓmontorium italiæ protendens in ioniũ mare: in quo petilia ciuitas.

Ziph mons eſt ſqualidus uel caligans: ſeu nebuloſus puto in ſyria eſt.

¶ De Montibus Finis.

¶ De Syluis tractatus.

YLVA nemus: & lucus idem. Verũ ſylua primum ubicunq; longe lateq; apud latinos arborum & potiſſime ſilueſtrium & plurimum infructuoſorum multitudo frequens excreuit:

dicta est q̃si soliua.i.solitaria: eo ꝙ raro ab hoibus frequentent̄ quæ si alicui numini more gentilium uetusto forsitan dicata fuisset: ilico a numine nemoris sortiebatur nomen: quod tamen superstitionibus illis cessantibus syluis minoribus in hodiernū usq; tribuitur. Lucus autem & sylua & nemus esse potest: dummodo per ætatem & negligentiam frequentia arborum & ramorum condensentur: adeo ut diei lux auferatur solo: ex quo per antiphrasim sylua uel nemus qd' obscuꝶ est: lucius postea appellat̄. Cæteꝶ qa syluæ uti barba hominum & mulierum crines mōtium sunt ornamenta: feraꝶ domicilia: ac pastoꝶ armētorūq; persæpe refugia: necnō & multis mortaliū opportunitatibus præstent cōmoda: postq̃ de montibus dictū est: de eis & nemoribus lucisq;: & potissime de his: quæ apud auctores priscos famosæ sunt: singularis mentio facienda est: in quibus uti ante fecimus: etiā sequemur ordinem alphabeti: & ab Albunea: quæ primum se offert dei nomine inuocato sumemus exordium.

ALbunea hetruscoꝶ fuit famosissima sylua: in qua & si tetri odoris fons esset: non obsistit quin ad eam omnis Italiæ multitudo uetusto errore decepta pro respōsis cōcurreret. Erat ꝑfecto seu in fonte seu arboris in trūco spiritus aliquis imundus: q deceptis orantibus responsa daret ambigua.

Angitia nemus marsis inclytum.

Arduena sylua galliæ est: magnitudine sua celebris ualde. Hæc &enim per medios fines treueroꝶ a ripis rheni fluminis: & remoꝶ initiū ad neruios usq; pertinet: & mil.pas. amplius. d.occupans.

Aricinum nemus ab aricia oppido cui ꝓpinquum ē: nomē obtinuit: & apud priscos olim insigne fuit. In hoc quidem post reuocatum opere æsculapii ab inferis Hyppolytum a Diana: quam perfecte colebat ipse translatus est. In hoc insup egeriæ fons: apd' quē Numa pompilius hydromantiam exercens secum Egeria nympha de agendis consilium sumere simplicibus ostēdebat. Apud hoc etiā nemus & Symon magus Petri & Pauli aduersarius claudus iam post casum factus misere expirauit.

Arsia hetruscoꝶ sylua fuit: quā dum Valerius publicola cōsul Romanoꝶ aduersus ueiētes & hetruscos bellum pro tarquiniis pulsis gerentes in aciē descēsurus esset: repente e sylua ꝓdeūtem ingentē uocē audiunt atq; dicentem: uno plus hetrusci cadent. Qd' post obtētam uictoriā a Valerio ueꝶ fuisse cōpertū est: & Syluanū deum Romanis fauentē hoc dixisse creditum.

Angui seu anguiciæ lucaniæ nemus est.

BAcenis germaniæ sylua est: infinitæ magnitudinis: Cheruscos diuidens a sueuis: & q̃si natiui muri loco alternis eoꝶ aduersus se incursionibus obstaculū est.

Bebryacū nemus in bithynia est: in quo aiūt quondā bebrycioꝶ Regem consuetū uim hospitibus inferre: quā cū in eodē Polluci a colchide redeūti facere conaret̄: a Polluce occisus est.

CImina sylua hetruriæ est oli permaxima & horrēda: adeo ut nec mercatoribus esset puia: nec habitata latronibus: postea tamen apertissima facta est. Nam quom nemo præter ducem eius eam esset intrare ausus: disponentibus Romanis in hetruscos agere bellum. M. Fabio &. C. Mario rutiliano consulibus: primus qui illam transire ausus est Fabius in habitu pastorali uno tātum sociatus seruo fuit.

Clariū nemus ē colophōiæ: apollini clario cōsecratū

Coricū nemus thebis ꝓpinquum est: ab ogigio rege suo a thebanis postea Ogigium nominatum.

DAunia sylua apud apulos: ut arbitror est: a Dauno rege eoꝶ nuncupata.

Dodona celebris īter poetas plurimū sylua est. Hæc in dodoneo monte Chaoniæ frequens est: & ea in templū fuisse dr̄ Dodoneo ioui sacrū. Fert̄ præterea in hac duas de cælo columbas descendere solitas: & ueteribus insidere quercubus: & ex eis postulantibus dare responsa. Tandē ex eis: ut aiunt alteꝶ trāsuolauit in delphos boetiæ ciuitatē & ibi Apollinis delphici claꝶ fecit oraculū. Altera ad amonis iouis templū in africā transmigrauit: & sic dodona mutata relicta est.

ERicina multis syluis nomē est. Sed maior atq; notior ea est: quā apud germanos et græci ueteres cognouere: eāq; dixer̄ oriciniā. Huius qdem latitudo nouē dieꝶ iter expedito homini patet. Oritur aūt ab Eluetiorum & Nemetum atq; curiacorum finibus: & recta danubii fluminis regione ad fines Daciorum & anaritium usq; cōtingit. Inde se sinistrosum flectens ꝓpter imensam sui magnitudinem multaꝶ gentium fines attingit & quadraginta dierum in longitudinē eius progressus factus sit. Nemo tamen ex germanis est: q se audisse aliquem ad eius deuenisse finē dicat: aut quo sub cælo oriat̄: seu potius finiatur accepit. Multa qdem in ea feraꝶ sunt genera: cum q̃bus pro gloria robusti iuuenes syluæ ꝓpinq exercentur.

FOloe thessaliæ sylua est: a Folo centauro icola denominata.

GRineū nemus in finibus Ionii est: & apollini cōsecratum: in quo ferūt prisci mopsū uatem fuisse apollinis qui & grineus etiā exinde cognominatus est. Addentes in eodem aliquando calcantem cū Mopso de diuinandi peritia disputasse.

IDa sylua est phrygiæ ab Ida mōte: in quo excreuit denoīata. apud hanc ad ostentū somnii Hecubæ effugiendū expositus est Alexāder: q postea paris dictus est & huius in uallibus de pulchritudine seu dignitate dearū ab eodem iudiciū latum est.

Idaliū nemus in insula cypri est ueneri sacratū.

Ideū græciæ nemus est: in quo liberi patris filius cū furto subtraxisset pastori iuuencū & ad restitutionem cogeret̄: patris auxiliū inuocauit: q confestim iuuencū transformauit in ceruū: & sic filiū rubori surripuit & ditauit rapina.

Inia sylua est in rhetia: in qua rhenū & danubiū oriri qdam tradiderunt.

Ircania īgens sylua est adeo ut ab ea hircania regio nominet̄ scythis cōtigua: alit qppe animalia siluestria plura: sed tygres præcipue.

Aurea sylua olim in latio propinqua tyrrheno littori fuit insignis tamē excisa ubi erat uicus ædificatus est: cui ab ea laurentum nomen īpositum est.

Libistris sylua est: ut q̄dam dicūt thessaliæ. Alii uero illā apud Bistonas esse cōfirmant: quæ & si multorum aīalium altrix sit: ursos tamē prægrādes alit & ualidos.

Icana sylua est in gallia cisalpina: in q̄ galli Borlutiū posthumiū cōsulem legionesq; romanorꝝ trucidauere.

Miciosa uel Iiciosa olim sylua fuit in campo sabino: penes quā Tullius hostilius romanorum rex aduersus sabinos hostes habuit pugnā & syluā uictoria sua fecit insignem.

Marathonidis sylua apd' marathonem montem ī regione attica est: in qua Icarus a rusticis ebriis occisus est: & ab Erigone filia requisitus & canis ductu reptus. In hac Theseus taurꝝ regioni infestū occidit.

Molorcos nemus est & nemea syluæ uocatū: sed sic eo dictū: quia dū accederet Hercules aduersus leonem nemeū a Molorco pastore susceptus & hospitatus est: ob qd' beneficiū nemus postea molorcū nūcupatum est.

Assamonū nemus apud nassamones ē: ad qd' sunt q uelint Herculem accessisse: & ibidē oppressisse leonem.

Nemea sylua est inter argos & thebas: apd' quā regnauit Lycurgus. Hæc quidem clara est ob leonem ab Hercule ī eadē superatū & ob agonē annuū in honorē Archemori occisi a serpente: dum hypsypile nutrix langiam monstraret argiuis celebratum.

Arthemium nemus est Archadiæ: in quo quondā Iuppiter transformatus in Dianam Calistonē uirginē uitiauit. Dictum enim partheniū a uirginibus: quæ in eo consueuerant uenationibus exerceri. Nam parthenos græce latine uirgo sonat.

Peliū nemus apud pelion montē & ab eo denoīatū credo: Chironis centauri domicilio clarum.

Plantus silua est haud longe a hierosolymis: in qua dudū Dauid retinuit exercitum suum.

Rosinne silua est: argo ꝓpinqua.

Stymphalis silua in stymphalio monte: in qua Hercules stym phalidas occidit aues.

Egea silua est orchadiæ: in qua Pan archadū deus honore plurimo celebrabatur.

Tempe nemus est hēmoniæ iter ossam & olympū: cuius p mediū peneius amnis a pindo monte ueniens discurrit.

Thymbra silua est troiæ ꝓpinqua: sacra apollini: & in quo eius templū tymbrei apollini noiatū: in quo Achilles ab hecuba deceptus p insidias noctu a Paride uulneratus & occisus inermis est. Dicit' autem silua hæc a tymbra herba qua abūdat plurimum. Hanc aūt herbam aiunt latine uocari cyanem.

Vrbis silua ꝓpe ticinū galliæ cisalpinæ.

Zonæ nemora sunt: haud longe ab hebro flumine: & ꝓmontorio Seriphione thraciæ: quæ q̄dem secuta dicunt canentem cythara Orpheum.

¶De Syluis Finis.

¶De Fontibus eiusdem tractatus alius.

Ostq̄ de montibus & eorum ornatu: siluis atq; nemoribus expeditū est: antequā ꝑgrediamur ad flumia: de fontibus his quos celebres antiquorꝝ fecere traditiones non erit absurdum. Est igitur fons cuiusq; fluminis seu alterius congregationis aquarꝝ initiū: a fundendo dictus. Et ideo cum parentes filiis præponendi sint. fontes loco parentum lacubus fluminibusque præponemus & quasi montium partus post eos explicitos adnectemus. Fons igitur aliqualis in primo e uisceribus terræ exitu aquarum congregatio est in se nonnunquā aliquādiu subsistens. Esto utplurimum postea aut in riuum tenuem aut in ampium flumen ꝓcedat: quos cum eorum mirabilibus exponentes ut in prælibatis factum est: sic præstante deo ordinem seruabimus alphabeti. Et quoniā persæpe amœnissimi sunt: & uenereis delitiis suope uident' esse conformes ab Acidalio fonte olim ueneri consecrato sumemus initium.

Cidalius fons est in Orchomeno ciuitate boetiæ: q q̄dē ueneri sacer fuit: & ab eo Venus aliquādo acidalia nomiata est. In hoc aūt dixere poetæ grās tres iouis filias: q̄ ueneri obsequētes sunt: lauari cōsuetas: uolētes ostendere sub figmento qualis sit fontis huius ꝓprietas: cū nomē etiā faciat manifestū. Acida q̄dē græce latine cura sonat: q̄ plurimū infestant' amantes & ī qua lauare. i. a sordibus excutere debemus gratias: ut non cōcedamus indignis: aut illas sincero animo meritis largiamur.

Acidalus agri uenefrani in campania fons est: ægris oculis mederi consuetus.

Acilius fons est in sicilia: ex quo talis fert' fabula. Acis iuuenis q̄dam siculus Calatheam nympham amauit: & ab illa amabat': quam cum amaret Poliphemus cyclops: & sperni se cerneret: uidissetq; aci Galatheæ misceri: iratus eum occidit: Qui Galatheæ nymphæ dilectæ suæ precibus in fontē sui nominis a Neptuno conuersus est.

Aganippe fons est boetiæ celebris plurimū: eo ꝙ musis dicatus sit: a quo & ipsæ musæ aganippæ nōnūq̄ nuncupatæ sunt.

Albunea fons est in altissimis montibus tyburtinis: q̄ sic ab aquæ qualitate denomiatus est. hunc nōnulli Leucothoeam uocauere.

Alis fons est in potionibus adeo suauis: ut nulla potius aqua desideretur.

Amimoneus fons est apud argos: ab amimone danai regis argiuorꝝ filia denoīatus: ex quo talis consueuit narrari fabula. amimon cū studiose in quadā silua iaculo uenaret': minus aduertens percussit satyrū: q̄ cū uellet satyrus uitiare: illa Neptuni auxiliū ꝑcata est. Ipse aūt fugato satyro illam oppressit: & ex ea suscepit Nauplū postea Palamedis patrē: fontēq; loco ꝓpinquū & flumen ab ea denoīauit. alii dicunt eam uitæ tedio affectam in fontē sui nominis fuisse conuersam.

Anxir fons uolscorū fuit haud longe a terracina: q̄ anxir antea dicta est. Qui eo ꝙ ignaris lœtalē hau-

ftum præberet: ab incolis iniectis lapidibus & terra oppletus est.

Aon fons est ab aonia regione in qua est denominatus musis sacer: a quo & ipsæ uocantur aonides.

Apollinis fons est in licia turius appellatus.

Archemorus fons est ĩ nervea sylua: iuxta quem celebratur agon ĩ honore archemori Lycurgi regis filii: ab eodem denominatus: cũ ante diceretur langia.

Archidemia siciliæ fons ẽ in agro effluẽs syracusano.

Areth fons est syriæ: apud quẽ gedeon aduersus madianitas tendens castramentatus est.

Aretusa fons est siciliæ: syracusarum proxima muris ea in parte quæ dicitur archadina celebris plurimũ poetarũ carminibus. Ex quo cõsueuit talis fabula recitari. Arethusam elidis fuisse nympham: & se lauãtem ĩ elidis flumine ab eodem fuisse dilectam: quẽ cum ipsa fugeret: eiusq; sequẽtis circuitionibus teneretur: aiunt deorum implorasse auxiliũ: quo in fontem sui nominis uersa est: cuius undis cum misceri uellet se alpheus deorum miseratione per subterraneos meatus euasit in Siciliam: quã etiam secutus ꝑ eosdẽ meatus alpheus ibidem immixtus est: alii eã siculam dicunt fuisse nympham: & ab alpheo ex elide uenientẽ in siciliã fuisse dilectã. Sed seu ab Elide fons ueniat: seu in sicilia oriat̃ hoc pro comperto habetur. alpheum ab elide in siciliã penetrare: fontiq; prædicto misceri. cuius rei euidentissimum aiũt esse argumentũ: fontẽ arethusam de quiquẽnio in qnquenniũ emittere purgamẽta: nec illa aliud apparere q̃ stercora hostiarum in alpheũ apud Elidẽ in sacris olympiacis secũdo flumine proiecta. & sic in arethusam delata. Hunc insuper fontem dicunt nõnulli de quinquennio in quinquennium transflocari.

Arethusa fons est. alter a superiori in Ytachia: erumpens apud petram quæ corax denominatur. Ex quo talis recitatur fabula. Fuit corax uenator quidam: q quacũq; de causa fecerit: ex petra illa in mare se præcipitem dedit: a se petræ nomen relinquens. Cuius arethusa mater præcipitium uidens ægre ferens: in proximum se fontem deiecit miseranda & fonti nomen dedit mortua.

Arethusa & hic a superioribus fons est alius: ut q̃busdam placet in agro thebano.

Arthacus fons est apud listrigonas.

Asnanicus fons est circa thiana. Ertio ioui sacer: eo sic uocitatus: quia sic incolæ uocent aquas. Is quidem plurimum mirabilis est. Nam ut fertur aquæ eius ex subterraneis meatibus frigidissimæ in fontem ueniunt in quo ilico feruent: & ex astantibus ĩcolis his: qui pro re aliqua recte iurauerunt suauis potui & dulcis est. Deierantibus uero aduersa: & ex fonte ꝓsiliens tanquam in hostes oculos pedes manusq; talium feriens hydropisim atq; depilationis ægritudines infert. Nec est læsis abire possibile: donec periurium suum confiteantur his: quorum in præiudiciũ deierarunt.

BAiarum fontes memoratu quidẽ dignissimi sunt. Nã paruo soli spatio plurimi salubresq; oẽs scaturiũt. Baiæ autẽ locus est inter puteolos & miseni monimentum: secus cãpanũ mare non longum littoris tractũ occupans. tanta cæli benignitate: & agrorum fertilitate: atq; nemorũ: & maris amœnitate conspicuus: & obtabilis ut olim in se posset romanos attrahere proceres: & Roma relicta hyeme: atq; uere detinere toto: quod satis ædificia ingentia & uetustate semesa testantur. Et ꝙ non parũ eis ignominiæ infert: apparẽt adhuc conchiliorum & piscium medio in gurgite carceres. Est & præterea templorum insignis. Nam ibi uidere est Apollinis oraculum ingens opificũ artificio non deitate numinis uenerabile. Sibyllæ insuper auerno supereminens lacui: uetustissimã atq; ingentem ædẽ & ꝙ nõnulli templum fuisse ueneris arbitrantur ꝑ cæteris neglectum. Quid multa? fontium abundantissimus est: & omnes pro diuersitate diuersis ægritudinibus præstant remedium salutare. Et quod mirabile est: ubicunq; in littore fodias: facile & fere circa ipsam soli superficiem tepentes comperies undas morbisq; aliarum more uidentes. Quibus uero conferant: præbet experientia documentum. Sed inter alios a cæteris semotus est in littore præcipuus riuus quem tritolim indigenæ uocant. Hic quidem exciso manibus monte superba testudine atq; amplo habiculo conspicuus æstuatius oceani maris more bis in die feruidas eructat undas: & totidem tepentes absorbet: & opitulans infirmitatibus uariis cæteros excedit inclyta fama.

Bandusiæ fons est lympidissimus.

Biblis fons est Mesopotaniæ haud longe a Carris: ex quo fabula talis. Biblis Cauni fuit soror: eumq; ĩfausto amore dilexit: qui cum sororis amorem horresceret: & fugeret: infœlix illum usq; Carras frustra sequuta est: ibi autẽ doloris impatiens miseratione deorũ in fontem sui nominis conuersa est.

Bituminis fons est: ut arbitrari possum: apud æthiopas iuxta corambim.

Blandus fons est iuxta senam iuliam aquarum abundans: & quia ꝓportunitatibus incolarum copia sua blandiri uidetur: blandi nomen consuetus est.

Apharnaum fons est galileæ: quem pleriq; credunt per subterraneos tramites a nilo flumine deriuari: eo ꝙ piscem procreet coratinum nusquã alibi præter hunc fontem q̃ in nilo repertum.

Calliroe fons est atticæ regionis: & medicæ salubritatis fert gloriam: haud longe scaturiẽs a hierosolyma sic ab ipso aquarum præconio nominatus est.

Calipia fons est in epheso ciuitate: penes eximiũ amazonum opus dianæ ephesiæ templum.

Camœnarum fons romæ fuit.

Caminon fons est calidas aquas habens citra feruorẽ: quas si uino miscueris: triduo potionis calorem seruant.

Carmamenis meoniæ fons est.

Castalius fons est poetis familiaris plurimũ: cum musis sacer sit. Hic in parnaso monte est: & dicitur castalius a uirgine quadam castalia: quæ cum illi Apollo uim uellet ĩferre: in fontem se præcipitem dedit: & in eo nomen uitãq; reliquit.

Chebron fons est iudææ: apud quem expugnatus fuit Ismael uir non ex genere Dauid: qui post solatam Hierusalem a Naburzada principe regis Babyloniæ multos iudæos occiderat.

Celpsia fons est atticæ regionis.

Chii fons est in insula chio:a qua etiam denominatur: ex cuius aqua siquis potauerit hebes efficitur.

Cianæ Ciliciæ fons est in agro syracusano:de quo talem ueteres fabulā recitabāt. Fuit cianæ sicula nympha:& ꝓserpinæ socia:quæ cum cerneret illā asportari a plutone:iter raptoris uoluit impedire:nec potuit. Tandē se spretam uidens dolore deflens nimio in fontem sui nominis mutata est. Esto sint qui dicāt eam stagnum esse:seu paludem.

Ciceronis fons haud longe a puteolis est:calidas euomens aquas:quæ ægris oculis plurimum cōferunt. Et ideo Ciceronis uocatur : quia in uilla eius : quā achademiam uocauerat:ea in uia quæ ab Annio lacu fert puteolos:est. Nec tamen eo uiuente fons erat: sed breui interposito post eius necem tempore : illā Antistio uetere possidente eius in parte prima prorupit:quem etiam laurenas tullius unus ex libertis olim Tullii carminibus celebrem reddidit:ut appareret clarum hominem dum uiueret sciētia sua mētalibus mortalium oculis præstitisse medelam : & eius post nomen eo defuncto ꝓstare corporeis.

Cizius fons apud cizium asiæ ciuitatem sic existimo: & a ciuitate denominatus. Esto cupidinis fons ab aliquibus nuncupetur:a quo putarunt ueteres ueneris incendia aboleri.

Clanius in campania fons est apud acerras: quē aiunt incolæ:dum creuerit : circūadiacentium agrorum præsagire pestem.

Cleon fons est asiæ minoris haud longe a cilene Marsiæ ciuitate.

Clitor archadiæ fons est:qui potus odiū īducit uini.

Clitūnus:ut quidam dicūt Meuaniæ fons est:alii umbriæ lacum:& circa cum maximos boues gigni. Alii uero Meuaniæ flumen asserunt.

Coralis fons carpati.

Crimescon seu crimos atticæ regionis fons est.

Dan fons est in libano mōte:ex quo progreditur fluuius:qui nomen fontis tādiu seruat:donec alteri ex eodem monte effluenti:cui nomen Ior iungatur. Iuncti autem simul iordanem faciunt flumen.

Daulotos fons est sabæorum.

Debris fons est apud maceglæ oppidum garamantū miræ conditionis. Eius quidem aquæ a meridie usq; in mediam noctem feruentissimæ sunt:a media uero nocte in meridiem usq; econtra frigidissimæ.

Delius fons dianæ sacer est:& ab eo ipsa delia denominata est.

Dirces fons est boetiæ thebis proximus : ex qua talis narratur fabula. Antiopa nictei regis filia nupsit lynceo regi thebarum:qui eo ꝙ comperisset eam ex Ioue concepisse:illam abdicauit:& Dircem superinduxit:quæ timens ne lynceus traheretur in amorem antiopæ:illam carcerari iussit. Sane cum Antiopa Amphionem & zetum peperisset:carcere liberata adultos filios irritauit in lynceum & dircē:qui occiso lynceo & thebarū occupato regno:Dircem īdomitis tauris alligauere:qui dum eam traxissent atq; occidissent:ubi postea fons dirces erupit reliquere:quē quidem ex eadem dirce miseratiōe deorum in fontem mutata factum atq; denominatū quidam uolunt.

Dora fons est Sabæorum.

Edipode fons est boetiæ:credo ab edipo rege thebarum denominatus.

Egeria fons est i aricino nemore Ariciæ ꝓpinquum:quem numma pompilius romanorum rex camœnis dicauit:& cum ex opaco ꝓgrederetur:ad fidem dictis augēdam ibidem se dāni cōsulturum de agendis fingebat:cum hydromātiam exerceret solus.

Egelon fons est i phrygia haud lōge a fonte Marsiæ.

Ena fons est:a quo & locus in quo est ena denomiatus ubi quondam ingens idolum fuit toti regioni uenerabile. Hic autem locus propinquus taimæ nicogrādi intra heliam & diopolim.

Enuscabeles fons est in arabia:quod nomen camelorum fons sonat.

Epigramea fons est boetiæ:apud quē quidā arbitrantur cadmum characteres litterarum excogitasse.

Esculapii fons athenis est:& quæ in eo merguntur: in phalerio flumine i atrino campo delata cōperiunt.

Esus fons fodi.

Exampeus paruus fons apud Caliopodas est:qui scythæ sunt. Hic adeo amaras emittit aquas: ut hyppane permaximum scytharum fluuium ꝙcito illi misceatur omnem reddit amarum: cum eo usq; dulcis atq; potabilis fuerit.

Frigidi fontes in agro sunt ardeatino: odore sulphureo fœtidi.

Fultia fons est Siciliæ.

Garga fons est euboeæ : in quo se balneantē Dianam uidit Actæon:a qua mutatus in ceruum:secus hūc fontem a suis canibus laceratus est.

Gargaphiæ fons est boetiæ Dianæ quondam seu hecati sacer:quem eundem cum superiori quidam putant:nec obstat locorum diuersitas:cum facile unus pro altero sumi potuerit. Non enim euboea alio medio ꝙ Euripo a boetia separatur.

Geon fons est in iudæa:apud quem Salomon a Nathan propheta & Sadoch sacerdote in regem iudæorum unctus est.

Geron mesciacodice fons est:ex quo bibentes oues si albæ sint efficiuntur nigræ.

Hezara fons est samariæ propīquus: in quo samaritæ corpus occisi acab regis sui referentes samariam: currum eius sanguine regio respersum lauerunt.

Imea fons est atticæ regionis.

Inessa fons est apud rhodios:a quo & Siciliæ fons nūcupatur.

Iob fons in Iudæa est:qui ut aiunt colorē mutat quater in anno:puluerulentum:sanguineum: uiridem: atq; limpidū:ternis mēsibus unūquēq; conseruans.

Iouis fons in dodone est duplici de causa mirabilis. Nam cum frigidus sit:si mergantur ardentes faces: illas more aliorum extinguit:extinctas autem accendit. Præterea semper in meridie deficit:cū circa medium noctis exūdet:quam ob causam anapanomenon uocatur ab incolis.

Ippocrene fons est boetiæ hunc aliqui fingūt ob equi Pegasii percussionem factum : & hinc denominatū Quod quidem figmentum facile detegitur:si secūdum quosdam inspiciatur hystoria. Volūt quidam

cadmum equo insidentem: dum sedem sibi sociisq; perquireret primo haud hunc fontem constitisse: & quia litterarum græcarum repertor fuit quarum forsan meditationem ibidem sumpsit illum musis sacrum esse uoluit.

Iuturna fons est in italia apud Numicum fluuium. & quia saluberrimus sit Iuturnæ a iutãdo nomen sortitus est. de hoc enim fonte Romam ad sacra deferre semper consueuit antiquitas.

LAngia fons est in nemea sylua quem penes agon annuus celebratur Archemoro lycurgi filio: a quo postmodum archemorus denominatus est.

Larine fons est atticæ regionis.

Lerneus fons est quem aiunt Neptunum postq̃ Amimonem filiam Danai a satyro liberatam compressit locum tridẽte percussisse & fontem produxisse lerneum: & eum qui ex eo progreditur fluuiũ amimonem a cõpressa uirgine nominauit. Hunc tamen aliorũ secuti opinionem supra amimonem scripsimus.

Lerneus fons est archadiæ cuius aquas aiunt abortus fieri non pati.

Leucogei fontes inter puteolos & neapolim sunt: qui oculis medentur ægris.

Libetros magnesiæ fons est musis sacer: a quo musæ dicuntur libetrides.

Linus archadiæ fons qui abortus fieri non patitur.

Linope fons est in quo aiunt se prio uidisse narcisum & amore sui captum eum penes occubuisse.

MAgia siciliæ fons est in agro syracusano.

Marsia fons est in phrygia ad cylenarum oppidum.

Melle fons est in esciato: ex cuius aqua si biberint nigræ oues albæ efficiuntur.

Menais fons est in sicilia apud leontides: per quem iurare timent.

Messis thessaliæ fons est.

Molus fons est in insula delo: quem aiunt eodem tempore cum nilo flumine crescere atq; decrescere.

Miturnion fons est in argolico sinu.

NAst fons est in tribu beniamin: quem alii napto uocant.

Neminica fons est in agro reatino.

Neptunus fons fuit apud terracinam: ex quo qui inaduertentes biberãt: occidebãtur: quamobrem ab antiquis obstructus est: hunc supra Anxurem nominauimus.

Nympheus fons est: penes quem gentiles nympharũ nomina celebrabant.

Nyobea fons est in argolico sinu.

OEstrum fons est siciliæ: apud quem musæ coluntur.

Ortorum fons iuxta collem libani mõtis efflués flumen facit: quod iter tripolim & tortosam mari miscetur.

PAneus fons est sub libano monte: in quo si qua natantia proiiciantur: in lacum: cui phiala nomen: cuncta reperiuntur.

Pegaseus fons est in monte parnaso musis sacer: & a pegaso equo ungula factus: & inde pegaseus nuncupatus: cum & alia sint illi momina plura.

Pileus fons est macedoniæ musis sacer: & a quo musæ uocitatæ pileæ sunt.

Pirene fons corynthi.

Bitonia fons est saluberrimus apud marsos. oritur q dem in ultimis pelignorum montibus: & amplius e gurgitationibus effluens Marsos transiens: & lacũ fucinum mergitur in specu. & in tiburtino agro effunditur iterum: ex quo factis fornicibus primus pducere Romam Ancus Martius ex regibus unus auspicatus est: post quem Quintus Martius rex tunc prætor: & post eum ultimus restaurauit. M. Agrippa.

Prothesis fons est apud thesiphontem persarum ciuitatem.

Psamate fons est apud thebas.

REgiæ aquæ fons est epyri haud longe a castello macroceraunis & cauna.

Rogel fons est i tribu beniamin: quem penes adonias uictimas immolatus est.

Rodiorum fons est in chersonenso: qui de nouennio in nouennium egerit purgamenta.

Rotrini fontes in phrygia sunt agro agalaseno ppinqui & apamiæ ciuitati.

Rubrus fons é æthiopiæ: ex quo qui biberit lymphatus efficitur.

SAcer fons in epyrro é frigidissimus: & spectatæ diuersitatis. nam si in eo ardẽtem demerseris facem extinguit: extinctas inflamat hũc supra iouis fontem diximus.

Salmaces fons est in caria secus Alicarnassum ciuitatem: qui falsa multorum opinione creditur unereum morbum implicare bibẽtibus: & ob id figmẽtum illud poeticum exortum putant: quod legitur de Hermete puero: a nympha salmace captum: & ex duobus eius precibus corpus unum utrũq; sexũ habens factum fit. Sed longe alia causa locum præstitit fictioni: & a minus intelligentibus infamia fonti exorta est. est & enim fontis huius aqua perlucida: & egregio sapore delectabilis gustui: & cum iudas quidam & arenanias ab argis uenientes troezen coloniã deduxissent: barbaros icolas carras. s. & lelegas eiecerunt: qui pulsi sedibus montana adicentia petierunt: & latrociniis cœperunt nouos infestare inquilinos. Cæterum cum ex colonis unus secus fontẽ aquæ bonitate tractus tabernam meritoriam condidisset: eamq; rebus omnibus quæstus causa ad alliciendos in cibum homines complesset continuando p tempus factum est: ut ex barbaris seu necessitate cibi seu delectatione quosdam traheret. post quos & alii aduenere loci fama attrahente: & sic consuetudinem cum græcis sumentes paulatim efferatos cœpere linquere mores: & humanitate quadam molliri: & tandem ex belluis mites effici homines: & sic non effœminatos in uenere: ut quidam intelligunt: reddidit: sed ex asperitate nimia & syluestri ad humanam mansuetudinem reuocauit: & ex aduersis hostibus conciues faciens in amicitiam perpetuam copulauit.

Sarsula fons est narbonensis prouinciæ non dulcibus aquis defluens: sed salsioribus q̃ sit maris: ut nomen merito sortiretur. distat autem modicum a lacu ru

breso: qui ataxem recipit fluuium.

Sames fons est in tribu beniamim.

Siala fons est in radicibus montis syon nõ iugibus effluens aquis: sed horis certis & diebus aliquibus bulit: hunc quidam uolũt ex piscina probatica fluere.

Sinomotoe notissimus achaiæ fons est: haud longe ab oppido patras.

Solis fons in cyrenaica regione est: in medio nemoris qđ amomius dicitur: qui profecto habita cõsideratione ad mutationes eiusdem mirabilis est. Sole eqdem surgente aiunt aquas eius emanare tepidas: calescente meridie frigidas: eo in uesperam inclinante tepefieri: nocte autem in tẽpesta feruescere & in tepiditatem reuerti dum diei propinquior nox accedit.

Sorgia a surgendo dictus in narbonensi prouincia: loco qui uulgo dicitur uallis clausa: fons nobilissimus est. nam e specu quadam abditissima saxei montis tanta aquarum erumpit abundantiã ut abyssi putes aperiri fontes. mitius tamen anni tempestate quadã exundans: & cum clarissima aqua sit & amœna gustui ilico facta fluuius optimorum piscium ferax ẽ producens in fundo sui herbam adeo bobus sapidã ut demersis ad illam carpendam sub undis capitibus assidue pascentes fere ad suffocationem usq; detineant: inde inter asperrimas cautes effluens paruo contẽta cursu in rhodanum mergitur. Celebris quidem & antiquorum præconio: & aquarum copia: & pisciũ atq; herbarum fertilitate est. Sed lõge celebrior in posterum factus noui hospitis carmine & incolatu. Apud hũc quidem nostro æuo solitudinis auidus: eo q̃ a frequẽtia hominum omnino semotus uideretur locus: uir inclytus Franciscus petrarcha poeta clarissimus conciuis atq; præceptor meus secessit noua babylone postposita: & paruo sibi comparato domicilio & agello: agricultoris sui contentus obsequio: abdicatis lasciuiis omnibus cum honestate ac sanctitate mirabili ibidem iuuentutis omnem florem fere cõsumpsit: Et si solitudinis amœnitate plurimum teneretur: non tamen detestabili: aut uano ocio tempus triuit: quinimo sacris & assiduis uacans studiis: inter scopulos montium: umbrasq; nemorũ teste sonoro fonte africam librum egregium heroico carmine gesta primi Scipionis africani cantans arte mira composuit. Sic & bucolicum carmen conspicuum: sic metricas epistolas plures: sic & prosaice inuectiuas in medicos: & epistolas multas: & laudabiles ad amicos. Ac insuper ad Philippum caualicensem episcopum de uita solitaria librum tam exquisito atq; sublimi stilo: ut diuino potius q̃ humão editus uideatur ingenio: quamobrem quasi obsoleto ueteri aquarum miraculo post eius discessum æstatis feruore superato tãquã sacrarium quoddam. & quodam numine plenum eius hospitium uisitant incolæ ostendentes loco miraculi ignaris & peregrinis: nec dubium quin adhuc filii nepotes: & qui nascentur ab illis ampliori cum honore tam uatis administratione uestigia uenerentur.

Spandeus fons est in insula asiæ.

Amaritiæ cantabriæ fontes sunt. nam cum tres sint inter se octonis distantes pedibus: in alueum unum coeunt uasto amne. hi q dem esto eis uicinus fons sit sine intermissione affluentissimus. singulis tamen diebus duodecies siccant & uigesies aliquando: quod in augurium cantabri sumunt.

Tanios fons arabum est haud longe a monte eo.

Tesiarum fons est conceptus mulieribus repsentans.

Tima fons est apud colophoniam in apollinis clarii spelunca: ex potu cuius miranda redduntur oracula uita tamen bibentium breuiore.

Turius fons est in promontorio æthiopiæ: a nauigantibus expetitus.

Velini fontes italiæ ultra interranas sunt.

Virninus apud lacconas fons est.

Zame fons est in africa: ex cuius aqua siqs biberit: canoram faciet uocem.

Hucusq; fontium terminus.

De Lacubus eiusdem tractatus alius.

Erat animus mihi cum de fontibus dictum esset ut de fluminibus scriberẽ. Sed quia persæpe cernimus fluuios quosdam e lacubus exundare: aut susceptos ex eis emergere: mutare propositum satius esse ratus sum: & lacus primo famosos apponere: ne si postposuerim ab hostiis in fontes uidear flumina reuocasse. Est ergo lacus aquarum p̃grandis copia ex occultis terræ meatibus in unum deueniens atq; consistens locum. Ex quo nõnulli aiunt lacum dici quasi aquarum locũ. Hos quidem maximo mortalium commodo per terrarum ambitum passim natura rerum disposuit & quicquid aliqui dixerit longe a fontibus alienos. Augentur autem fontes & minuuntur facile pluuiis aliisq; superuenientibus atq; cessantibus undis: ubi lacus absq; incremento aut sorbere ingentia flumina aut tanquam hospites suscipere & emittere ilico cernimus. habẽt & exitus fontes in riuos uel fluuios lacus non dicam omnes: sed utplurimum nullos habent. Esto ignoremus quonam recondat pluuias & torrentes. Ferunt & grãdia nauigia lacus: fontibus nec memini innatant cortices. Præterea fõtes nullos aut paruulos alunt pisces: ubi ex lacubus fere omnibus maximos atq; sapidos piscantes assumimus. Sũt & qui dicant q̃ longe inconuenientius est: lacus idẽ esse cum stagnis: cum uulgo galli facta distinctione sic uocitent. absurdum quippe est cum stagnantes aquas deficere: & nonnunquam aridum solum linquere cõtingat: & aliquando extenuatis æstiuo feruore aquis reliquas languentes paucitate putrescere & odore tetro adiacentia ĩficere loca quod lacubus cõtigisse fere nunq̃ compertum est. quid in multa procedam: cum liquido pateat fontes stagna lacusq; iter se fore diuersos: ad quos describendos fauente semper qui arida fundauit illos: per alphabetum more solito ueniẽtes acheros seu acheronta cum se primũ offerat ordini aliorũ principem faciemus.

Acheros uel acheron uolunt quidam lacũ eẽ: & ad inferos deferri: & ibi acherontem fluuium facere.

Acronius in alpibus lacus est quem descendens a fon

te rhenus facit.
Aeticus apolloniæ lacus est.
Afio lacus est cuius aqua habet uitiligines tollere.
Albanus lacus est in albano monte haud longe ab urbe: ex quo uaticiniū fuit: nunq̄ romanos ueiū capturos: ni primo ex albano lacu emitteretur aqua.
Alce lacus est per porcidamum: quem apud Indos puto: in quo cum nil mergatur fluitant omnia.
Alotrine lacus est in minori asia in monte alotrine ex quo menander oritur fluuius.
Aluuris lacus est super histropolim: haud lōge ab hostiis histri fluuioli.
Asconius lacus est in bithinia ꝓpinquus olimpo monti & heusæ ciuitati olim ab hannibale conditæ.
Ampsanctus lacus est apud lucanos: ex quo tam lœtalis euaporat odor ut uolantes desuper aues necentur eo suscepto.
Anaus lacus est in asia qui a circumnascente absinthio inficitur.
Aneticus lacus ægyptiorum est: circa quē papirus nascitur ex quo primæ chartæ factæ sunt.
Anius lacus puteolis uicinus est: quem ego arbitror hodie sudatorii lacum uocari a balneo: quod in eius est margine: cum lacus alter præter hunc in partibus illis īnominatus sit. Si is est nullum alit animal præter ranas. Et insuper nullo artificio reperiri fundus ut aiunt incolæ potest: cum altorum montium in theatri formam circūdatus sit: & cum nullos habeat exitus: non amplius octo millia passuum ambitus est Eminet inter alios huic ad austrū mons filicibus plenus: ex quo iunio ueniente mense tot serpentum inuicem glomeratorum globi se præcipitant ut mirabile uisu sit: omnesq; in subditum se demergunt lacum. nec est qui unq̄ exeuntem uiderit aliquem: aut innatantem uel aliter prodeuntem.
Arethissa armeniæ maioris lacus est: in quem impetuoso cursu tygris intrans non aliter q̄ si contineatur a ripis nulla in parte miscetur lacui. Quinimmo seruato alueo in partem exit oppositam. Semper quicquid ingerit secum trahens: quod aquarum testatur dissimilitudo. Hunc lacus uersa uice adeo libere ire permittit: ut prout nihil illi de suo cōcedit fluuius. Sic nec illi largitur lacus. Quod quidem patet in piscibus: quorum unum tantum genus lacus alit: cum plurima tygris ex quibus nunquā a piscatoribus aliquis in aquis lacus repertus est. Sic nec ex specie illa quæ in lacu nascitur: nunquam in aquis transcurrentis tygris ullus inuentus uisus aut captus est tanta seruat diligentia quisq; suos.
Aricinus lacus haud longe a Roma est ab aricia propinquo oppido dictus: apud quem Diana Hippolytum ab æsculapio ad superos reuocatum mutato nomine latere uoluit qui uirbius nominatus ibidē dianæ sacra transtulit.
Amaricus lacus est troiæ propinquus.
Asanius lacus est: cuius aquæ in summitate sunt dulces atq; potabiles: si ad profundiores processeris: uitiosas comperies.
Assaltis lacus est syriæ ea in prouincia: quæ iādudum pentapolis uocata est: qui quidem in multis mirabilis est. Nihil enim ante alia gignit: nec ex uiuentium genere quicq̄ suscipit: qđ ut experientia cerneret Vespasianus princeps iussit in eum quosdā nandi ignaros morti damnatos proiici: qui & si iactu mersi sint tanquā a uehementi spiritu ad superiora uiuentes impulsi sunt. Sic nec aues assuetas mergi suscipit. Quæ uita carent absorbet omnia: ut si ponas ardentem lucernam innatat uiuente lumine eo mortuo cōfestim mergitur. aquæ eius amaræ & fastidiosæ gustui ingentes bituminis globos ferunt: quo agēte nullis uentis agitari lacus potest. Præterea nauigationis impatiens est: cum nihil mortuum patiatur quin sorbeat: ea præter: quæ bitumine illustrentur. Est autem lauationibus ægrotātium utilis: medeturq; morbis aliquibus: & eo ꝙ ingens & absq; motu sit: a nonnullis mare mortuum appellatur. Quidam uero eum mare salinarium dici uolunt: includitur longitudine inter Ierico & zoaros arabiæ stadiis. dcc. lxxx. quom latitudinis non habeat præter. cl. circa huius margines sodomorum ciuitates diuino igne consumptas patet: ut adhuc earum quædam testantur uestigia. & quod mirabile est & memoratu dignissimum: sunt ibi campi producentes fructeta eximiæ formositatis poma facientia adeo ut qui uiderit: trahatur facile in desiderium comedendi. Verum si carpserit fatiscunt ilico & in cinerem resoluuntur: fumantesq; diuinum uidentur testari iudicium. Hunc secus iādudum colligebatur balsamum: cuius frutices Cleopatra Antonii regina ægypti extirpatos usq; ad unum omnes in ægyptum trāstulit: ibiq; plantari iussit qui permanent etiam usq; in hodiernum.
Auernus cāpaniæ lacus est in sinu baiano: celebris plurimū carminibus poetarum. huius in margine semesi uetustate parietes adhuc Sybillini oraculi testantur opus magnificum. Sunt præterea circum scaturientes assidue tepentes fontes. & quia mari contiguus sit eoq; æstuante misceatur illi: & ob sulphureas scaturigines circūiacentes impotabiles habet aquas: pisces autem paucos gignit & paruos atq; nigros: nec humano usui commodos. sed multos & maxios aliquando ab agitato impulsoq; in eum mari suscipit. Et si forsan primo haustus aquæ uideatur difficilis: assuefacti tamen in eo uiuunt a nullis hominum piscationibus infestati. Dicunt ueteres hunc auerni lacum syluis adeo densis fuisse circūdatum: ut modicum illi ad exhalandum relinqueretur spacium. Est enim modici ambitus & collibus continuis circumcinctus: & ob id uolantes desuper aues ab exhalatione illa confestim necabantur. itrorsus uero adeo umbris densus: & sulfureo odore oblitus erat: ut merito intrantibus uideretur auernus. i. absq; delectatione. & ideo quia ibi densa caligo erat fœtida: & quia sæpe obscœnū illud sacrum humano sanguine confectum inferis agebatur ab ignaris inde esse iter ad inferos creditum. Nec desunt qui arbitrentur ibidem ab Vlysse primo occiso Helpenore ui sacrorum & carminū ab inferis euocatos manes: & de futuris consultos. Sic & postea ab ænea mactato Miseno: ostenditurq; ab incolis iter in specum in domum Sibyllæ & alia quædam huic opinioni facientia fidem. Tandem aiunt Octauianum cæsarem factis undiq; excidi atq; eradicari siluis locum amœnum atq; salubrē reddidisse. Vidi ego ex hoc lacu Ruberto inclyto: Hierusalem & Siciliæ rege uiuēte tam grandem pi-

ſcium copiam eiectam in margines: ut monſtro ſimile uideretur. Et quom omnes eſſent mortui: introrſum nigri erant: & ſulphure fetidi: adeo ut nullum ex illis guſtaret animal. Creditum ex eo eſt a prudentioribus incolarum eruptas diebus illis in lacum ſulphureas uenas tanti uigoris: ut infectis aquis piſces occiderit.

Anien lacus eſt uelinorum: & per tiburtinorum fines infunditur: in tyberim fluit: ab aniene filio Apollinis nuncupatus.

Benacus lacus galliæ Ciſalpinæ eſt inter arctas montium fauces ſituatus: adeo ut coacti impetu iter eos uenti cum more maris æſtuationes undarum atq; tempeſtates facere cogant. hunc aiunt aureas harenas euoluere: & ex eis nutriri piſces: quos uocãt indigenæ carpiões nuſq̃ alibi repertos. Ex hoc Virg. Mintius fluuius excurrit in padum.

Beobis lacus eſt theſſaliæ.

Boriſtenes lacus eſt apud boriſtenas ſcythas flumen eiuſdem nominis habentes.

Biguntinus ſeu brigantinus lacus eſt in agro retico muſtellas murenis emulas generans.

Buſeſagore lacus eſt apud ſcythas a meotidis paludibus petroſo dorſo diſcluſus.

Caldaici lacus inter ſeleuciam & theſihontem ſunt: in quos tygris funditur q.lxv.M. paſſuum ampliati illum uaſto effundunt alueo: forſan caldaici dicti: quia aut in caldæa aut caldeæ nomen dederint.

Calearcium lacus eſt africæ.

Caſpius lacus eſt: eſto caſpis dicatur mare: ſicuti & aſfaltidis lacum mare mortuum appellamus. Verum huic conuenientius ob immenſam eius magnitudinem dicimus. Eſt igitur iter caſpios & hyrcanos tam lato longoq; tractu diffuſus: ut mare non incongrue nuncupetur. Sed conſtat eum ex concurſu maximorum fluminum ab aquilone cadentium inter aquas perpetuas & maximas ampliatum: nullos exitus patentes habentem: nec ſe uſq̃ alicui mari iungentem. Eſt præterea nationibus multis conterminus habẽs in circuitu portus: & littora: & nauigia uehit ingentia patiens inſuper tempeſtates & maris accidentia reliqua.

Caulas lacus eſt in iudæa haud longe a fonte chebrõ.

Clitorius lacus eſt Italiæ: cuius ex aqua ſi quis potauerit in uini odium incidit.

Clitũnus lacus eſt umbriæ: apud quẽ aiunt maximos boues gigni. ſupra eum fontem diximus.

Cocytus ſecundum quoſdam lacus eſt apud inferos alii dicunt fluuium.

Copæ ſunt lacus in Syria: Arabia: & numidia: apud quos a circumhabitantibus bituminis ingentes colliguntur moles.

Cotanicus in Sicilia lacus eſt.

Crobſitaria lacus eſt ex quo non ſolum qui biberint: ſed q ex eius aquis lauerint moriuntur.

Cuminius lacus eſt apud hetruſcos in monte: cui & ciminius nomen eſt: quem taliter natum fabuloſe dicebat antiquitas. nam quom aliquando ad hos populos deueniſſet Hercules: & ad oſtendendam uirtutem ſuam forte prouocaretur ab eis. defixit in ſolo uectem ferreum: quem cum nullus poſſet auferre: rogatus ſuſtulit: eumq; confeſtim aqua ſequuta ẽ: quæ lacum fecit.

Curtius olim lacus fuit: ubi nunc Roma eſt. Verum dum excreſceret ciuitas factis ſubterraneis cloacis exhauſtus eſt. Nominis huius triplicem cauſam retulerunt antiqui. Quidam dixerunt eo in loco terræ hiatum apparuiſſe: & ab aruſpicibus fuiſſe reſponſum deum Manio poſtilionem poſtulare. ideſt ciuem fortiſſimum eodem mitti: quãobrem Curciũ quendam ſtrennuem uirum tanquã ipſe poſtularetur armatum aiunt conſcendiſſe æquum: ac ſeſe in hiatum præcipitem dediſſe: eoq; facto coiſſe terram & ſic eius corpus humatum fuiſſe: locoq; nomen datum uiſum eſt: & ſic non lacus fuiſſe uidetur aquarum: ſed ſic locus pro libito uocitatus. Alii dicunt ſabino bello: quod inter Romulum & Tacium ob raptum ſabinarum ſuſcitatum eſt: Mecium Curcium uirum fortiſſimum unum ex ducibus ſabinorũ dũ pugnaret acriter urgente romanorum acie ſeſe in paludem ibidem exiſtentem conieciſſe: ex qua cũ ſuaſione ſuorum emerſiſſet: eoſq; i capitolium collegiſſet: a ſe lacui nomen dediſſe. Nõnulli uolunt eum locũ fulguratũ fuiſſe: & ex ſenatuſcõſulto circũſeptũ: eumq; curtiũ appellatũ: qa a Curtio conſule factũ ſit: q ea tempeſtate Marco genitio collega erat.

Cutilenſis lacus eſt in qua inſula mobilis eſt: & ĩde cutilenſis dictus.

Electrides lacus eſt ſyriæ: in quo electrum naſci dicitur.

Eptabolus lacus eſt apud mauritaniam.

Epilis lacus eſt galliæ ciſalpinæ: in quo progreditur Lambrus fluuius in padum defluens.

Exquilinus lacus Romæ fuit ſub monte: qui Oppius dicitur.

Facultatis lacus romæ fuit regione exquilina apud quem Seruius Tullius romanorum rex ſepultus fuit.

Feronia terracinæ lacus fuit.

Fiala haud multum longe a libano Lacus modicus ẽ: ex quo ſunt q credant Iordanẽ oriri: & paruo diſcurſo tractu a terra ſorberi: & ad radicem libani iterum ebulire: quod aiunt depræhẽdiſſe primũ philippũ Tetrarcham palleis in fialam poſitis: eiſq; apud paneam recollectis. Paneam enim uocant fontem ſub libano ex quo Iordanis effluit. Dicitur autem lacus iſte fiala a rotũditate: qui quidem cum ſemp plenus ſit. nunq̃ ut exundaret compertum eſt.

Fleuo Lacus eſt: quem Rhenus maximam aquarum copiam trahens de ſe ipſo poſt longum diſcurſum facit: & in eius medio inſulam: æque fleuo nominatam amplectens demum exinde exiens iterum ſeſe cogitur in ripas.

Fucinus lacus eſt apud marſos: ſeu ut quidam dicunt equiculanos forſan ambobus cõterminus. ná hodie uulgo dr̃ lacus marſi. opimos autem piſces nutrit. Ab hoc autem lacu uolunt quidam hauſtum ſeu abſorptum fuiſſe oppidũ Archippe: qđ olim Marſias lydorũ dux: a quo marſi dicti ſunt: condiderat.

Furialis lacus eſt Boetiæ inſani generator amoris. Dicunt quidam qui ex eo biberint in tantum libidinis ardorem incendi: ut fere agi furiis uideantur ob hoc

nomen sortitus est furialis.

Alileæ lacus est quē hebræi more suo mare noiant. Oēm eni aquaꝝ recollectionem tarsu uocant: qđ latine mare sonat. Is autē dulces habet aquas tanq̄ q ex Iordane fluuio efficitur. Et galileæ dicitur quia præterfluit galileam. Et nōnunq̄ etiam tyberiadis mare: eo ꝙ illi supereminear ciuitas tyberiadis. Præterea & stagnum Genesaret appellatur aliquando: eo ꝙ crispantibus undis ex se auram generaret. seu a genesara regione quā præterfluit admirabilem diuersis generibus arborum: & extēditur stadiis. clx. quom latitudinis nō amplius habeat. xl. in hoc enim piscabaꝰ Symon bariona: quando accersitus i discipulum fuit a Iesu. Sic & Andreas frater eius: & Zebedei filii. in hoc tempestatem passi sunt dormiente Christo. & huius in littore quom iam surrexisset a mortuis: illi panem & assatos parauere pisces.

Gebennensis lacus est Galliæ quem idem uolūt cum lacu lemanno ex quo rhodanus effluit.

Ylas bithiniæ lacus est abluēs trusiadem urbem: apud hunc seu in hoc resedisse creditur Hylas dilectissimus Herculi puer nimpharum rapina: & ab eo lacum atq; fluuiū ex eo manantes denominatos uolunt: eiusq; in memoriam annis singulis solenni tripudiatione populus lacum circuit Hylan uocans.

Arius lacus ē galliæ cisalpinæ propinquus ciuitati como: piscium abundantissimus ex quo addua progreditur fluuius

Lemannus galliæ transalpinæ lacus est grādis ex quo susceptus ægrediꝰ rhodanus & a quo adiacentes populi nominantur lemanni. Hunc supra gebennensem uocaui.

Licomedes lacus ē æthiopiæ ꝓpinquus psilis populis qui ore serpētū exhauriūt uenena uulneribus.

Lorisma lacus. est in minori asia in aspectu fere insulæ rhodiorum.

Lucrinus lacus est campaniæ īter mesenum baiarū caput & euboicas cumas: lucrinus: ut ueteres dicūt a lucro dictus. nam cum in eodem multitudo pisciū caperetur: ex qbus maximū mercatores consequebantur lucrum. Lucrinus dictus est. Verum cum plurimū æstuans mare qđ penes est: obesset piscantibus: & ob id minui uidereꝰ uectigal: qđ exinde ꝑsoluebatur romanis a senatu Iulio cæsari datū ē opus: ut lucrinū a maris īpetu īmunē redderet: q labore maximo atq; sumptu oppositis molibus: & paruo relicto mari hostio lucrinū ab æstu maris securū reddidit Quābrē a nōnullis postea aquæ iuliæ appellatæ sūt. Alii maris ocia uocauere. a quibusdā mare mortuū appellatur. Sane & si non omnino repletus arenis sit: modicum tamen uacui reseruauit: quod magis aliqbus nauibus quietam: aliquando stationem præstat: q̄ piscatoribus lucri cōmodum.

Lumie lacus ē apud babyloniam caldæorum plurimū liquidi bituminis euomens: quo creditur quondam a Semiramide assyriorū regina: & testaceo latere babyloniam omnē muris instauratam.

Lunæ lacus ē athamaniæ tenuia accendens ligna: ex cuius aqua si quis potauerit: aut in insaniam labitur: aut soluitur in soporem.

Aleficus lacus Scotissei est: quem etiam in sanū uocant. hic die fit amarus ac salsus: tantūdemq; dulcis atq; potabilis: nocte uero serpentes albos uicenum cubitorū emittit in aridam.

Mandalus lacus apud æthiopas est.

Mareotis lacus est: q olim crapotes dicebatur: penes quem Alexāder Macedo Alexandriā insignem ægypti ciuitatem constituit.

Meoridis lacus est in ægypto ciuitati Memphis ꝓpinquus: qui ut qdam dicunt. ccl. M. paſ. & ut alii. ccccl. longitudinis habuit: & latitudinis. l. manufactus opera Meoridi regis ægyptiorum: a quo & denominatus est.

Noleus alias Monoleus lacus ē æthiopiæ: haud longe a ptholomaida epithea cognominata: ad uenatus elephātoꝝ a philadelpha condita.

Oeris alias Moeris lacus ē in ægypto uiginti mil. paſ. ambitus: qui cāpus sit aliquādo: postmodum lacus altior q̄ ad ferenda nauigia opus sit.

Oaxus lacus ē indiæ: cuius oras incolūt bactriani atq; exostristæ: ex quo qdem oaxes emittitur fluuius.

Andosus lacus archaniæ: q̄ uocari consueuerat curretis.

Pelseis pānoniæ lacus est.

Pergusa siciliæ lacus ē olī nemoribus circūdatus: quem penes dicūt spaciabatur Proserpina flores legens: dum Plutoni placuit: & ab eodem rapta est.

Egillus lacus ē in agro Tusculano penes hūc aiunt dum Paulus posthumius dictator aduersus Mamiliū tusculanorū ducem pugnaret: uisi sūt castor & pollux pro partibus romanoꝝ acriter dimicantes. Sic & ab eisdē dicūt Valerio Publio Vationio reatinæ ꝑfecturæ uiro noctu romā petente nunciatū die ꝓcedente ab æmilio paulo persen regem macedonū uictum captūq;.

Rubresus lacus est Narbonensis prouinciæ: cui sup innatat fluuius attax fusus epyreneo.

Alentinus lacus ē Salentinorum iuxta anduriam oppidum. hic ad margines usq; plenus neq; exhaustus minuitur: neq; superinfusis augetur aquis.

Salinarum lacus est africæ inter rusicadam & montes azare.

Sara iudeæ lacus ē nō amplius ambitꝰ occupās q̄. xvi. M. paſ. urbibꝰ pluris atq; celeberrimis circūspectus.

Scaphagiolus modicus lacus ē in appennino: qui inter agrum pistoriensem atq; mutinensem sublimatur miraculo magis q̄ aquarū copia memorabilis. Nam ut omnes testantur accolæ si qs sponte uel for tuitu lapillum uel rem aliam: quæ aquas moueat i eum proiiciat: repente aer in nubes cogitur: & tanta uentorum tempestas oritur: ut nōnunquā uicinæ ualidissimæ quercus fagiq; ueteres: aut truncentur: aut radicitus euellantur. Quid animalia dicam: si qua sint: si arbores euertantur: & sic infestationibus per diem totam aliquando perseuerat.

Seriphus lacus est in quo ranæ non coaxant: quom id faciant si alibi deportentur: qui denominatus est

a feripho insula in qua est.

Sebinus cisalpinæ galliæ lacus est: ex quo olius flumẽ exundat.

Sicendus thessaliæ lacus est: in quo ranæ nullo modo coaxant: quom alibi delatæ faciant.

Semeconitis lacus est galileæ: qui a iordane fluuio intersecatur.

Sirbonis lacus est. Cassio monti arabiæ iunctus fuit: habuitq; ut tradunt ueteres. cl. M. p. circuitus: postea in modicam deuenit paludem.

Speculum dianæ lacus est haud longe ab arritia: quẽ supra aricinum nominauimus.

Age lacus est æthiopiæ.

Tarentinus lacus est apud Tarentũ Italiæ ciuitatẽ: qui æstiuo æstu siccaẽ in salem.

Tarquiniensis lacus a ciuitate æturiæ tarquiniẽsi denominatur: in quo duo magna circunferuntur nemora: nunc triquestram facientes figuram nunc rotundam impellentibus uentis: quadratam autem nunq̃.

Tepidus lacus ẽ p quẽ tigris ĩpetuoso cursu rapitur.

Tesprotie lacus est ambrachiæ: ex quo Acherusia fũditur fluuius.

Tiberiadis lacus est galileæ: hunc pauloante a galilea denominauimus.

Tolosensis lacus est tolosæ ciuitati propinquus: & ab ea denominatus: in quo tectosagi peste oppressi monitu aruspicum omne aurũ atq; argentum: quod p̃dantes quæsierant proiecere: & abiit pestis.

Trasimenus Tusciæ lacus est: hinc perusium & cortonam: inde aretinum & Senæ iuliæ agrum habens insignis clade Flãminii romanorum consulis: Hannibalis pœni uictoria.

Tragoditis lacus est: qui ter in die amarus: & totidem dulcis fit.

Adimonus lacus est in quo natat insula.

Velinus lacus iuxta agrum uesulanũ fuit. hic secundum quosdam exaruit. Alii dicunt in piceno esse & lapideo cortice cũcta iniecta obducere. Alii illum in reatino agro describunt. Alii in narem fluuium a quodam romano consule dicunt esse diffusum.

Veneris lacus ĩ syria est apud Hieropolim: ex quo uocitantibus edituis pisces ueniunt: ut fertur & adulãtur auro exornati: atq; scalpuntur: & hiantia ora præstant manibus inferentis.

Venetus lacus ẽ in alpibus a rheno flumine editus uti & acronius: ex quibus effluens efficitur fluuius.

Viturnæ lacus est haud longe a roma: cuius in margine olim fuit ædes castori & polluci sacra: eo q̧ apud eundem uisi sunt: quom pro romano pugnassent ĩperio equos lauantes suos.

Verbanus lacus est Galliæ cisalpinæ: ex quo Ticinus emergitur fluuius: seu ut dicunt alii: per quem Ticinus ex alpibus ueniens sua celeritate seruata decurrit ad padum.

Vulsinus lacus a uulsinis oppido: cui adiacet nominatus piscium fertilis in æturia est.

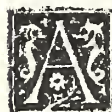
Oroanda lacus est sub tauro mõte: ubi abscondit us ultra mõtem tygris fluuius exit in lucem: quod quidem patet: eo q̧ ea q̃ in flumine specum intrante proiecta sunt altera ex parte montis redduntur in lacu.

Finis de lacubus.

De Fluminibus eiusdem tractatus alius.

Igmento poetico traditum est flumina ab oceano & terra fuisse progenita. Nec equidem credẽdum eruditos homines tanta fuisse caligine obfuscatos ut animalium more arbitrarẽtur hæc procreatio facta sit, quinimmo sub tã tenui uelamẽto senserũt ex amplissimo oceani fonte: quibusdam agentibus mediis omnem humorem in terram deduci. cuius ĩ uisceribus postquam amaritudo digesta est omnis: & cœptus meatus in exitũ usq; peractus est: his in locis ad quos aut traxit aut ĩpulit potentia maior: fontes parturiantur & lacus ex ubertate: quorum ut iam prætactum est: deriuanẽ & flumina. Et quia de fontibus atq; lacubus pro qualitate laboris assumpti satis dictum est. & si opportunitas exigat: reassumetur: & iterum de fluminibus congrue dici potest: prĩcipia fluxus & fines paucis explicando. De his potissime dico quos ad noticiam nostram antiquorum deduxit solertia: seu ipsi sumpsimus oculis regiones uarias peragrantes. Sũt igitur flumen: fluuius: riuus: & torrens: in se aliquid diuersitatis habẽtes. Esto nonnunquam scriptores secundum stili exigentiam improprie uno utantur pro altero Flumen quippe omnis aqua est: quæ ab ipso exitu ut ita loquar ex utero usq; in finem. eo scilicet quo commixtione alterius nomen extinguitur continet. Fluuius is est locus per quem flumen p̃petuo cursu deducitur. Riuus autem tenuis aqua: q̃ ex fonte uel lacu exuberante procedit: uel quæ aq̃tionis seu oblectationis alterius causa a fluuio in partem deflectitur aliquam. Torrens is est qui agẽtibus hymbribus repente fit turgidus uel impetuosus sese e montibus præcipitẽ ferens in ualles: & pluuiis cessantibus exarescit. Verum in præsenti opere nil nobis est cum riuis aut torrẽtibus: quorum cursus aut flectuntur facile aut auferuntur æstate. Et iccirco uenientes ad fluuios: quos amnes quandoq; loci amœnitas: per quem uadunt nuncupari facit: eo propitio iussu cuius eorum flexibus apparuit arida: cœptus alphabeti seruabitur ordo: longoq; agmini dux dabiẽ Arnus florentiæ ciuitatis fluuius: non quidẽ tãq̃ ob litterarũ ordinẽ meritus: sed quia patriæ flumen sit: & mihi ante alios omnes ab ipsa ĩfantia cognitus. Bõa ergo legẽtium pace fiet: eoq; paucis expedito cõfestim ordo reassumetur in reliquis.

Rus Tusciæ fluuius est ex appennino effluens mergitur in tyrrhenum: cuius lapsus paulo propensius ostendẽdus est. Is igitur ex dextero appennini latere: eo ex loco cui uulgo dicitur falterona prorumpens inter confragosa uallium occiduum petens: ab initio paucis fertur undis. Inde adiutus ab aliis grandiusculus a sinistris Aretium uetustate nobilem ciuitatẽ linquens: postq̃ florẽtinũ intrauit agrũ: eo usq; labiẽ ut anchisam pterfluat maiorũ eximii iubaris Francisci petrarchæ poetæ cõspicui uetustissimã sedem. inde florẽtiã totius Italiæ singulare decus paruo cursu cõtigit: & eius per medium currens petit alpeos: quorũ antiqssimã urbẽ Pisas postq̃ in partes diuisit duas haud lon

ge ab ea ut diximus:effunditur in tirrhenum: qui &si nauigabilis non sit:nec piscium fœcunditate famosus:si quis recitate uelit plurimum clarissimorum facinorum facile efficiet insignis. Ex quibus ut aliis præstet locus unū recitasse satis est. Is quippe certantibus de orbis impio Romanis atq; carthaginēsibus pro romanis partibus uires posuit suas. Nā cū iam alpes ex hispania ueniens Hannibal pœnus superasset:& apēnino transcenso ex gallia uenisset ī thusciam:a fesulis iturus aretiū q̄si ex composito totus effluens in tantū ripas excessit:ut Pœnum maxima exercitus parte priuaret:eumq; ducem cogeret mediis in undis elephanto superstiti insidere: quē adeo nocturnis ac palustribus auris affecit:ut oculo caperetur uno: & ob hoc arbitror a ueteri fama in hodiernum usque seruatum:ut obsemicæcatū hostem Florentini:quorum forsan in agro contigit: cognominati sunt cæci:& si tantūdem fluuius egisset alter:aut cæcus pugnasset Pœnus: aut quietam italiam omisisset.

Abana fluuius est damasci in radicibus libani mōtis exortus in syriacū effunditur mare.

Abiga fluuius est numidiæ.

Absepus fluuius est Asiæ apd' Lampascū oppidū pterfluens ex quo priapus fuit obscœnitate uirilium cognitus.

Absartus fluuius est in pachieris mōtibus asiæ ortus in pontum effluit:haud longe a Trapezonta quum Emochorum fluuius sit.

Absilis seu absilia perparuus fluuius est asiæ: latiam præterfluens ciuitatem.

Absirtus fluuius colchorꝝ:quem fingūt ex sanguine absyrti fratris medeæ:& ab eadem fugiente cū iasone occisi ortū:& ideo sic uocatæ. Ego aūt puto secus hūc fluuiū absyrtū a medea occisum: & ob id uetere fluuii nomine subtracto absyrtus denominatus sit.

Abus fluuius epyrri in finibus apolloniatum.

Abona fluuius est britāniæ.

Acates siciliæ fluuius in quo soliti reperiri lapides q & acates a flumine dicti sunt.

Acapseonsis fluui. est asiæ apud emocos prætelros colchorum gentes.

Acapsis fluuius est asiæ apud laros:qui & Colchi sūt populi.

Achelous fluuius est græciæ e Pindo thessaliæ monte effluens œtoliam ab armenia diuidit:& in malia cū sinū effluit. hic aūt apd' poetas famosissimus est: & de eo narrant multa. Sunt q dicant hūc primum erupisse terram. alii uero dicūt eū primū uinū cū poculis immiscuisse. Præterea talis ex eo fabula recitatur. Qui deianiram Meleagri sororem in coniugiū uolens cū hercule q eam desponsauerat certamē habuit:& quom se in uarias uerteret formas:tādem uersus in taurū longam cū hercule luctā exercuit. Postremo altero priuatus cornu se uictū confessus est. Hercules autem deæ copiæ dicauit illud: nimphisq; exhibuit. Cuius rei ueritas fuit:qd' cū esset achelous bicornis & multū occuparet agri: qdā rex conatus est eū in unū alueū cogere. qd' qdem & si difficillimū fuerit:tandem peregit. & locus ille q a cursu fluuii remansit imunis:quom esset pinguissimum solum maximam frumenti uini atq; fructuum copiam incolis attulit.

Acherontus fluuius apud molossos orit & in hellespontiū effluit sinū:seu potius ut placet aliis ex lacu thesprociæ oriens in ambrachiū sinū cadit hunc poetæ inferoꝝ dicūt fluuiū eo q liuentibus euehatur undis & eius nomen sonet tristitia.

Acheron fluuius lucanoꝝ est Consentiam ciuitatem circūdans. apud hunc Alexander epirotarum rex & olympiadis frater qui Brutiis aduersus lucanos auxilio uenerat: in transitu a lucano satellite occisus est.

Acesinus fluuius est persiæ:& in indum fluuiū cadit nauigabilis quidem & magnus circa quem ferunt arundines tantæ magnitudinis atque grossitiei nasci ut singula earum internodia incolis præstent nauigia.

Acestis indiæ prægrandis est fluuius atq; nauigabilis quem iuxta Alexander Macedo Bucephalam fecit construi ciuitatem dimissisq; taxile & porro idianis regibus:naues intrauit oceanū petiturus. hūc ego arbitror in gangem effluere.

Acis fluuius est siciliæ ex ætna monte ꝓcedens:ex cuius ripis fertur Poliphemū saxa in ulyssem egisse. hūc ubi de fontibus fontē diximus:& ibidem fabulam scripsimus mutationis eiusdem.

Acris Italiæ fluuius est heracleæ ciuitati ꝓpinquus.

Addua fluuius est galliæ cisalpinæ:ex alpibus scdm quosdā fusus egredit lariū lacum:& ex eo integer emergens in padū effluit. alii dicunt ex lacu originem trahere Bonos quidem pisces nutrit & potissime timulos.

Adonius fluuius. sunt qui dicant:nascitur haud lōge a tyberiade ciuitate:& longo defluens cursu a cretico recipit mari:qd' mihi impossibile uidet quū in syriacū potius credam.

Adima Numidiæ fluuius est.

Adumen fluuius haud longe a Roma.

Adusa epyrrhi flumen est a quibusdā eas appellatū apolloniæ propinquus.

Aecis uel acras macedoniæ fluuius est:& decurrit in ionium:qd' non credo.

Aesis fluuius est in piceno ex apēnino fluens in adriaticū cadit haud longe a senogallia ciuitate.

Aegos fluuius est in chersonéso naufragio atticæ classis insignis:cuius ꝓximus sextos est abido oppositus.

Afas fluuius est molossorum in sinu cadens ambrachio.

Afrodisius fluuius ī pyrea ē:rediēs steriles mulieres.

Agasinus fluuius prægrandis & clarus in Indum defluit flumen.

Agecin minoris asiæ fluuius est.

Ager fluuius est mauritaniæ:ex athlāte mōte ꝓfluēs in occiduū:quū ex septētrionali regione sit ortus in lacū eptagonū seu eptabolū tēdit. inde sub desertis mōtibus fluēs p meridiana loca manat & in paludē mergit q̄dā:ex q̄ emergēs ꝓgredit:& meroē insulā cingit &c. q de nilo:cuius hic ur initiū narrabūtur.

Agilaa fluuius est mauritaniæ cæsariensis.

Agisines fluuius est orientalis apud censonas & aphilos:per quem Alexander macedo ad oceanum tendens deuectus est.

Agnices fluuius est armeniæ celebris q i tygri effluit.
Agon fluuius est æthiopiæ.
Agera calabriæ est fluuius haud lōge a freto siculo.
Agatenia siciliæ fluuius ē a colonia terme nō distans.
Alabastros fluuius est phrygiæ: haud longe ubi Troia fuit.
Alacenon fluuius est macedoniæ: ad quem pecora: q candida nasci uolunt: deducunt incolæ: cūq; nigra uelint: ad axum.
Alader fluuius ē gallogræciæ haud lōge a uico: quē tisco uocant incolæ.
Alachim fluuius est megarensiū: cuius fontem Dædalus dilatauit: agrūq; tradidit & regionem fertilē quam idem fluuius deuastabat.
Alanus fluuius est scythiæ a quo alani populi denominati creduntur.
Alauria britannie fluuius est.
Albis germaniæ fluuius est: & sueuos a ceruetiis diuidens mergitur in oceanum.
Albæ bambleæ flumen est in uasconia
Albaneis fluuius albaniæ cui amazones & sauromathæ propinqui.
Albula fluuius dictus est qui hodie tyberis per urbē labitur.
Alces bithiniæ flumen est.
Alchione siciliæ fluuius est.
Alduasdulis fluuius uolsontionis circuit ciuitatem.
Alemon fluuius macedoniā disterminat a thessalia.
Alere uasconiæ fluuius est.
Alesus fluuius asiæ minoris est per colophoniam effluens.
Alpheus fluuius est elidis iuxta Pisam decurrens: de quo concordantibus omnibus uiris clarissimis mirabile recitatur. s. q; in achaiam mergatur: & in fontem arethusam apd' syracusas in siciliā exeat & in mare siculū uadat: qd' olim piatis sacris percipit': ut supra ubi de arethusa dictū est: scribitur: ubi amoris eius in fontem. Sūt præterea q dicant fontem in archadia esse: ex quo alpheus & arethusa procedūt separatis alueis: & demū post aliqlem cursum coeūtes in unum terram subeunt: & in syracusanū agrū effluunt.
Alsidamus thessaliæ fluuius est.
Aliartes boetiæ fluuius est.
Aliagmon fluuius est macedoniæ.
Alibocrus fluuius est orientis: nascit' ex monte lyseo & in oceanum tendit.
Alis flu. est cappadociæ inter calibes decurrens iuxta lycastam ciuitatem insignis uictoria Manilii Vulsonis: & clade gallogræcoꝝ q ibidem ducibus Louorio atq; lutario sumpserant sedes. orit' qdem in radicibus tauri montis.
Alia fluuius est non amplius. xi. M. passuū uia salaria ab urbe distans e montibus crustumeriis effluēs in tyberim: Romanis qppe abominabilis est. nā ibidē a gallis Breno duce. xv. cal. augusti uires eoꝝ omnes attritæ sunt: ex quo ilico urbis subsecuta ruina & patrum cædes atq; capitolinæ arcis obsidio.
Alintos lucanoꝝ fluuius est lucaniam a ueliensibus diuidens.
Alisicus macedoniæ fluuius est.
Almon paruus est fluuius Romæ ꝓximus: in quo simulacrum Cybelis quū trahi nō posset per tyberi lotum est: & exinde. vi. cal. aprilis lauari in eodē annis singulis consuetum.
Alloa bagorzan flumina sunt in terra mœdorum ad quoꝝ montes populus israel captiuus deductus ē.
Almanicus armeniæ maioris fluuius est.
Alpon taringiæ flu. est inclytus Sigiberti regis fracoꝝ uictoria ex aduersum se uenientibus habita.
Alotis calabriæ fluuius est.
Alsa fluuius est prouinciæ aquilegiensis.
Alto fluuius est dyrrachii in illyricū decurrens.
Alnus fluuius dacis conterminus in oceanū effluit.
Amasenus uulscoꝝ fluuius est: ultra quem Mœtabus uulscoꝝ rex fugiens telo alligatam proiecit Camillam filiam suam.
Amesa numidiæ fluuius est.
Amesus fluuius Romæ uicinus.
Amphita fluuius circa initium numidiæ.
Amphrisus fluuius est thessaliæ: penes quem apollo posita deitate propter fulminatum æsculapiū suū septem annis sub forma pastoris Admeti regis pauit armanta.
Amimon argiuoꝝ fluuius est ab amimone danai regis filia nūcupatus ut præmonstratū est supra ubi de amimone fonte.
Amis germaniæ fluuius est in oceanū effluens.
Ampsaga uel ampsacus initiū est numidiæ: in mare decurrens apud coloniam augustam.
Amissis germaniæ fluuius est in oceanū se fundens.
Amissus fluuius est haud longe a pilo ciuitate nestoris Messenam interfluens ciuitatem.
Anas fluuius est hispaniæ Lusitaniā a betica separās. orit' qdem in lauminicano agro hispaniæ citerioris & modo in stagna se fundens: & nūc in angustias resorbens aut in cuniculis totū se condens ad ultimū in atlanticū cadit oceanum.
Anapis siciliæ fluuius est leniter fluens. hūc qdā anapasolios uocant.
Anathis fluuius est Siciliæ haud longe a syracusis.
Anathis fluuius est africæ.
Anaurus thæssaliæ fluuius est sic denominatus: eo q; ex se neq; auram neq; nebulam emittat. in hoc calciamentū iason ad sacra pelie ueniens dereliqt: qd' cernens Pelias intellexit se morituꝛ cito: & eum in colchos misit.
Anarius flu. est propinquus bactris: alexādriam: quā ibi construi fecit alexander: præterfluens.
Aneus Siciliæ flu. est qui per. ii. Mil. pas. sub terram se mergens syracusis miscetur mari: appellaturque anopos.
Androchius fluuius est ciliciæ ex amano monte progrediens.
Anemon fluuius est prope Romam.
Aniene fluuius est inter sabinos & Romanos: quē aliqui anio uocant: & ex trebanoꝝ montibus oriri dicūt: insignis uictoria Tullii Hostilii regis q̄ fidenates fundit Romanoꝝ hostes.
Aniger seu antiger uel anager fluuius est thessaliæ: i quo centauri ab Hercule uulnerati lauerūt uulnera sua: q̄obrem cū primo habuisset aq̄s dulces atq; potabiles: habuit postea fœtidas atq; turpes.
Anxer fluuius tusciæ propinquus pisis.

Antrum britanniæ flumen.
Anulo fluuius eſt mauritaniæ in quo iádudũ cõſueuerant elephanti noua uiſa luna deſcendere & ſeſe lauare.ide exeũtes eam ſalutare & in ſyluas redire.
Anxius fluuius ut qdam uolũt ex monte armenio naſcit̃:& per caucaſum in meſopotamiam tranſiẽs occurrit pactolo flumini:& caucaſo cadenti:& unũ facti in euphratem demerguntur.
Aous fluuius apolloniæ inter meropũ & aſuaũ mõtes decurrit in meoniam.
Apidamus thæſſaliæ fluuius ẽ in quo eniſeus melax & phœnix miſcent̃:quos ipſe ſecũ in peneõ defert.
Aper fluuius eſt inter apolloniam & ruſiam.
Appior fluuius eſt germaniæ inter ſarmathas naſcit̃ & effluit in danubium.
Apius fluuius galliæ ciſalpinæ in padũ mergitur.
Aponus uenetoꝝ fluuius haud longe a patauio.
Arcoſia flu.circa aratoſiam ciuitatem olim a ſemiramide regina conditam fluens.
Arabis fluuius carmaniæ apud cenolophagos labens qui qdem ſunt homines teſtudinũ conchis caſas tegentes hirti coriiſq; piſciũ ueſtiti incedentes.
Aranta flu.eſt lacedæmoniæ ciuitati uicinus.
Arar germaniæ flu.eſt e uogeſo effluens monte: & p fines eduoꝝ atq; ſeq̃noꝝ adeo leniter currit ut uix intelligi poſſit quam in partem deſcendat. tandem miſcetur rhodano.
Aratus moloſſoꝝ fluuius eſt.
Araxes ingens armeniæ flu.eſt:& ab eniochoꝝ montibus originẽ trahens q̃diu ſecat arua armeniæ:placitus quietuſq; deſcendit adeo ut utram in partẽ ef fluat facile nõ poſſis dignoſcere.cum uero rupibus premitur:tanto pernicior effici uidet̃ quanto uenerat illuc uſq; quietior.Rapit quidem ſe & uaſto cũ murmure uoluit̃ adeo uelox: ut antequam alueũ attingat ſeſe ultra uehat unda.Demum ubi curuat̃ iterum fit tranquillus:& qui uno exiuerat alueo diuiſus in duos cadit in caſpium. Huius in margine Perſepolim olim perſarum metropolim:& ab Alexandro macedone deletam fuiſſe uolũt adeo ad nihilum iamdiu retractam ut arbitrentur potius quã ſciant incolæ quo in loco tam clara ciuitas ſita fuerit.aliqui putauerunt hunc iu tyrum ferri:& a tyro in caſpium mare.
Araſaces flu.eſt principio rubri maris propinquus per deſerta loca & cineri magis q̃ terræ ſimilia effluens.
Arauis ſabæoꝝ fluuius eſt.
Arbrin parthorum eſt fluuius.
Arbor armeniæ maioris fluuius.
Arceſim indiæ fluuius eſt & in indũ fluit.
Ardalio fluuius eſt inter tebaſtem & metrideram ciuitates.
Areda fluuius eſt hiſpaniæ a quo arenates denominati ſunt.
Arethon fluuius ex archanania cadens grãdis atq; nauigabilis effícit̃:& circũdatis curſu ambrachiæ ciuitatis muris in ſinũ cadit ambrachium.
Argaon hiſtriæ fluuius eſt.
Arimaſpus fluuius eſt aureis harenis effluens inter ſcythas.
Ariminus fluuius italiæ penes ariminum oppidũ a ſe denominatum.
Arinocolira fluuius eſt ægypti: & terræ ꝓmiſſionis terminus.
Arint fluuius eſt apud dacos.
Armodius fluuius apud æthiopas naſcitur & in ſinu mergitur perſico.
Armilla flu.eſt inter polloniã defluens & ruſiam.
Arnus flu.eſt arabiæ diuidens meotidem ab amoria de:& q in montibus arabiæ natus fuerat in lacu aſſa latidis terminatur.
Arnus flu. apud uaſconas eſt.De florentino in principio dictum eſt.
Aroſapon fluuius in india eſt in regione aricina feruoribus exuſta atq; circũdata deſertis: cuius cultores circa fluuiũ hũc arcon ciuitatem incolunt.
Arapſus fluuius aſiæ eſt cui arapſa ciuitas eſt appoſita ultra lycũ fluuiũ lydiæ.
Arabris flu.idiæ quẽ codroni ícolũt:quos qdã í ſinu rubri maris dicũt.hi qdẽ domoꝝ fores ex maxillis beluaꝝ faciunt:oſſibus tecta contignant:ut alexandro Macedoni relatum eſt.
Armoniacus numidiæ fluuius eſt.
Arſania armeniæ flu.eſt in eufratem defluens quẽ tygri miſceri qdam uolunt:& demũ quũ lenius fluat ſeparari:& in euphratem mergi.
Arcandus fluuius influit in limira haud longe a mõte maſitico.
Arſena galliæ fluuius eſt.
Arſia fluuius illyrici eſt.
Arula fluuius rheno propinquus.
Aruſoraſines fluuius eſt haud longe a boſphoro.
Artemon fluuius minoris aſiæ.
Aruina fluuius africæ haud longe ab hippone regio.
Aſanus fluuius meſiæ eſt.
Aſana mauritaniæ fluuius eſt ex athlante ſcaturiens: hauſtu ſalſus:crocodilos atq; hyppotamos nutriẽs.
Aſaſſus fluuius eſt theſſaliæ ſecus heracleã ciuitatẽ: q̃ in radicibus eſt montis oetæ effluens.
Aſarinaxis fluuius eſt germaniæ.
Aſcanius fluuius eſt miſiæ.
Aſcelphus fluuius eſt colchis propinquus.
Aſdrubala fluuius naſcitur in montibus Boduæ: & í mare caſpiũ fluit.
Aſiaces fluuius eſt ſcythaꝝ inter calipodas aſiacaſq; diſcurrens.
Aſimus fluuius eſt in Sicilia apud carinam in littore tauromenitanoꝝ deſcendens.
Aſima fluuius eſt britanniæ.
Aſopus boetiæ flu.ẽ:ex quo talẽ ueteres recitãt fabulã:ꝙ quũ iuppiter in aqlã trãſformatus Eginã filiã ſuã uitiaſſet:totis aqs ꝓ uiribus ulturus iniuriã ignominiãq; ſi poſſet exurgebat in cælũ:quo auſu iratus iuppiter eũ fulminauit.Hic tñ in epidanum ífluit.
Aſopus alter a ſuperiori flu.eſt aſiæ præterfluẽs una cũ capro flumine laodicem celeberrimam urbem Lyco impoſitam flumini.
Aſſis flu.eſt apud illyricum.
Aſoſima Siciliæ flu.eſt.
Aſtago uenetoꝝ flu.eſt.
Aſtabores flu.eſt inter africam & æthyopiã apud meroem inſulam:q una cũ aſtabo flumine iũctus nilũ facit:de quo plene infra ubi de nilo ſcribetur.

Astabus & hic flu. est meroë insulam æthyopū altera ex parte circūfluens ut pximo supradictum est.
Astura Hispaniæ fluuius est: a quo astures Hispani populi denominati.
Asterion achaiæ fluuius est: in nemea insula placide effluens.
Astron flu. est phrygiæ.
Astras flu. est armeniæ maioris.
Astragus flu. est æthiopiæ cuius ripas incolūt æthyopes nomades in occidentem uergentes.
Asubula flu. est africæ ppinquus salaat portui.
Atax flu. est ex pyrrheneo monte effusus: cursu lenis & inter laudanū & rhemos effluens. Narbonē attingit ubi nauigabilis efficit. hymbribus adeo turgescit ut seipm capere non possit. hic in rubreso lacu mergitur: & inde tenuis in tyrrhenū mare.
Atesmes indiæ flu. est permaximus.
Aternus flu. est Italiæ: quē penes adria colonia est. hic per marsos decurrit in adriaticum.
Athesis flu. galliæ cisalpinæ in tridentinis oritur alpibus: cursu rapidus tridentū radit. inde Veronam in duas diuidit partes: & postremo padi paludes amplissimas suprafluens haud longe a brūdulo integer in adraticū mare funditur.
Athenis galliæ flu. est.
Atir flu. est tambardiæ ciuitatis aquitaniæ in oceanū defluit.
Atiras flu. inter constantinopolim & thraciam labit.
Atisa flu. est aqlegiæ in adriaticū fluens.
Atrax flu. est octoliæ: a quo dicti sunt atraces populi hic in ionio fundit mari.
Aua flu. est scythiæ & in pontū cadit.
Auentius britanniæ fluuius.
Auelimphius flu. est hiberniæ per dublimam effluens regionem.
Auenimorus in hibernia est flu. lismonensem rigans prouinciam.
Asuphetus uolscorꝝ fluuius supra quem terracina ciuitas.
Auphidus apuliæ flu. est ex hirpinis exiens mōtibus Canusiū præterfluit: & in adriaticū mare ruit. hic tamen ab aliquibus canna uocatus est quo nomine uicus ei supereminēs nūcupat. Celebris quidem est illa romanorꝝ ingenti clade: ex qua uictor Hānibal ex occisorū manibus nobiliū tria collegit modia annulorum.
Auoceladus Hispaniæ flu. est inter celticos effluens.
Axon fluuius apud ionas in minori asia.
Axius paphlagonū est fluuius.
Axona flu. est in extremis rhemorꝝ.
Axus macedonū flu. est cuius ex aqua si pecora potēt nigros pariunt fœtus.

Arbena flu. in illirycū currens.
Baptus apud darcsios fluuius est.
Bactrus flu. est circa fines scythiæ sub mōte effluens parapanis ubi bactrorꝝ ciuitas zanestes dicta est. sed & ipsa & populi a fluuio nomen sortiti sunt.
Bacchus hispaniæ fluuius est Cordubæ ciuitati propinquus.
Balchus flu. est colchorꝝ: in ora emochianorum atq; prenstelorum.
Baccūtius flu. septentrionalis credo pannoniæ ppinquus. hic i Sao flumine apđ syrinthū oppidū fluit.
Bacturnigeron est flu. propinquus portui patenno.
Bamborus flu. est apđ æthiopas claradditas cōfertus hyppotamis & crocodillis.
Bana syriæ flu. est: quem sub libano supra diximus: & albana nominauimus.
Banna duuius est hiberniæ per ulconiam effluens regionem. nam exiēs ex lacu eiusdem prouinciæ permaximo in borealem oceanū decurrit. in hoc eni olim piscis repertus est formam salomonis habens tantæ magnitudinis ut nullo modo integre in margine trahi posset.
Balgis germaniæ fluuius est: montibus scaturiens sarmatarum.
Barbarus flu. est indici oceani: per quem trāsiuit Alexander macedo.
Bargens numidiæ fluuius.
Bargus thraciæ flu. est in ebrū cadit.
Bastros maioris armeniæ flu. est.
Batinias flu. est chersonenso ut arbitror pximus.
Bautica flu. galliæ cisalpinæ in padū fluens.
Basileus flu. insulæ cypri: syriacū prūpens in mare.
Bedesæ flu. est Rauennæ: quam sabinorꝝ oppidum qdam dicunt.
Bellus flu. phœnicis ex candea seu candebra palude in radicibus montis carmeli procedens: & paruo contentus cursu apud Ptolomaidam Claudii cæsaris coloniam: quæ quondam acron dicta est: mari miscet harenas qdem habet uitro accōmodas plurimum.
Berua flu. est hiberniæ: q & Scotia: ex monte blagme effluens: & per Lichiniam currens.
Bethis flu. est terraconensi prouincia demissus: p mediam fere hispaniam sicut nascit alueo uno decurrit: nomen imponens regioni. Post autem mari propinquus ingentem ex se lacū facit: ex quo duplex egredit tantus utroq; gurgite: quantus solus intrauerat lacum: & sic geminatus in oceanum labitur occiduum.
Betulus paruus flu. barginonis littori proximus.
Bibulus flu. est hispaniæ: cuius aquæ circa ferri temperamenta acerrimi uigoris sunt: adeo ut nullū telū approbēt incolæ nisi qđ in eodem tingat: aut in calibe: quem æquæ uirtutis aiunt.
Bicornius germaniæ flu. est: & in eadem nascitur.
Billus asiæ minoris flu. circa paphlagoniam.
Bisingibilia flu. albiæ est: & in oceanū funditur.
Blexa fluuius galliæ.
Boandus hiberniæ fluuius est & per regionem mediam funditur.
Bombos fluuius haud longe a seleucia calidano flumini imminente.
Borcani sardiniæ flu. est.
Boreus fluuius boreo pmontorio oceano serico iuncto proximus est.
Boristeus fluuius est scytharꝝ: nomen incolis sibi adiacentibus: atq; lauci tribuens: & quum cæteri scytharum fluuii turbidi fluant: solus hic clarus atq; potabilis labit: pabula læta alēs & pisces optimi saporis qbusq; nulla sunt ossa. Ex lōginquo plurimū effluit: & ex incognito fonte adeo ut per spaciū iti-

neris quadraginta dierum stringatur alueo: & tanto est nauigiis aptus spacio: & iuxta boristenidã atq; olbiam græca oppida cadit in euxinum.
Boua orientalis atq; nauigabilis est fluuius: in gangẽ fluens.
Bouzimelo ciliciæ flu. est haud longe a Lyco amne.
Bragada fluuius est africæ iuxta oppidũ musti. Huic quom uicinus esset castramentatus. M. Attilius Regulus cõsul romanorũ bellũ agens contra carthaginenses: querentibus militibus suis q ad flumen aq̃tum ibant se a serpente ĩfestari accessit: & comperit secus flumen serpentem longissimũ: in quẽ quom balistis aliisq; machinis bellicis nil agere posset: conuocato ad opus exercitu lapidibus obrui fecit. demũ sublato ei mortuo coriæ longitudĩs pedũ. cxx. Romam quasi mirabile misit.
Brison ægypti fluuius: & a Nilo ĩpletur: cuius in confinio abũdare elephantes consueuere.
Bricrates fluuius est ex timaro monte progrediens: misceturq; arino.
Brenta fluuius Venetoꝶ secus patauium fluens in extremo sinu adriatici.
Brixa fluuius est in extremo persaꝶ latere tantum limi trahens ut cœno illam oram ĩaccessibilẽ faciat.
Bruxa fluuius est ĩ confinio italiæ galliam cisalpinã pergentibus adriatico littori adiacentem q iamdudum rubicon dictus est.
Bronona uasconiæ flu. est.
Bugenis flu. est scytharum. ĩ lacu balesicoræ cadens meotidi uicino.
Bustricius pãnoniæ fluuius est.
Bura fluuius est arabum seu arabis ꝓpinquus.
Buthes fluuius est scythaꝶ cui proximi sunt sarmatæ & agatirsi.
Butrotus fluuius in extremo italiæ angulo: penes locros profluens.

Abrius persaꝶ fluuius hostio portuosus.
Caicus misiæ fluuius est: ueniẽs a teutranta loco ultra ꝑgamum ciuitatẽ: quæ teutranta iam pars colidis atq; troadis fuit.
Caistrus fluuius est labens præter asiam paludẽ asiæ ex albanis iugis cadẽs & ciuitatem abluit Prelæ sub piono monte.
Calamac fluuius est syriæ.
Calcanius campaniæ fluuius est.
Calibs hispaniæ fluuius est: cuius aqua si temperet̃ ferrũ longe acrius aquæ uiolẽtia reddit̃: q̃ sua fuerit ante natura: adeo ut nullũ approbẽt Hispani telũ ni sumpserit ex calibe temperamentum.
Calydon oetoliæ flu. est: quẽ ego Acheloũ puto a calydono oppido œtoliæ qđ præterfluit denoiatum.
Calor flu. est ĩ samnio Beneuento iũctus clarus Caroli regis Siciliæ uictoria & cæde Manfredi.
Calicadnus flu. est propiquus corico monti.
Calos Mesiæ fluuius est.
Camãder flu. est troianus q aliter Xanthus dr̃: fama longe maior q̃ facto. iũctus aũt Symoenti paludem faciũt: q ẽt camander dr̃. Hic ex ida nati in portũ effluunt acheoꝶ. Ab hoc fluuio Hector astyanactem filium noiauit camandrum.
Cãbises flu. est hircaniæ ortũ habẽs in montibus caucasi: cui quom ꝓpiquus ex coraxici mõtis radicibus erumpat cyrus abeũtes in diuersa hyberos & hircanos lõgo ĩteruallo distantes irrigant: ĩde longe a mari ĩ uno eodẽq; lacu sese recipiũt: & in hircanũ sinũ uno alueo deueniunt.
Cambri fluuius est apud seres q osseres uocant̃: qđ latine sonat syluaꝶ nobiles. Hi q̃dem mites sunt homines: & aqua perfusa frondiũ depectũt caniciem: aliorum mortalium consortium fugiunt & cõmertia appetunt.
Campicapes scythaꝶ flu. est: Nomadas disterminãs & georges. Veꝶ sunt q confluere eum dicant infra olbiam una cũ borystene.
Campania galliæ fluuius est.
Cãucos siciliæ flu. mõti adusto simili africão iũctus.
Cana flu. ẽ apuliæ: quẽ supra aufidũ nũcupauimus.
Cãnas bragmadoꝶ fluuius nauigabilis quẽ attogaligæ populi incolũt. hic in gangem effluit.
Cantabani fluui. est orientalis q susceptis aliis tribus flumĩbus in ĩdum labitur fluuium.
Cappadox amnis cappadocũ est q Galatias morinas terminat: & de se cappadociæ nomen dedit.
Caper asiæ fluuius est laodociam lico flumini appotam abluens.
Caractes flu. est pamphiliæ sic dictus: q̃a se ꝑcipitat iuxta quem perga oppidũ & Dianæ templũ quæ & Perga ab oppido dicta est.
Carcines flu. est nauigabilis ĩ extremo Italiæ positus haud longe a petilia ciuitate.
Carambucis flu. est sub arctoo ubi ripheorum montiũ iuga deficiunt: apud quem habitãt populi quos arimpheos dicũt hyperboreis gentibus similes. his quidem sedes sunt nemora: cibus baccæ: dementes habent ritus.
Caresus fluuius est ex ida troianorum monte diffusus Homeri uatis carmine celebris esto nulla eius uideantur uestigia.
Cariæ flu. est colchoꝶ in phasim profluens cuius ripas salciæ gentes incolunt.
Caruntis asiæ flu. est supra bithyniam Nicomediensem fluens.
Carco fluuius est in regione carnorum aquilegiam præterfluens.
Casilinus cãpaniæ flu. a quo & oppidũ Casilinum dictum insigne oppidanoꝶ fide erga Romanos. dum obsideret̃ ab Hanibale pœno.
Caspasus fluuius est apud scythas.
Casus fluuius per albaniam fluens.
Catimon Siciliæ fluuius est.
Caularius fluuius in agro idensiũ est: haud longe a carallite palude.
Cecina fluuius est tusciæ per agrum effluens uulterarum cadit in arnum.
Cephalcidis siciliæ flu. est himere oppido ꝓximus.
Cephesus nauigabilis flu. est ĩ finibus pãdoꝶ psarũ.
Cephisus boetiæ flu. est sub parnasi radicibus fluens cuius ĩ marginibus aiũt fuisse templũ deæ Themidis: ad qđ Deucaliõ & Pyrrha cõsulturi de restauratione humani generis post diluuiũ accesserũt & ob id aq̃ cephisi fatidica nũcupata est: q̃ aiunt cũ ex eodem lacu cũ flumine mela exeat & ille nigras aues faciat: albas facere nigras: nigras aũt rufas. Hũc præterea dicũt narcissi fuisse patrem.

Cephne fluuius est orientalis: inter quem & indiæ regionem: quæ dr̃ geria: habitarunt qui ex Ofir: q de genere fuit heber: descenderūt: & ex inde Salomoni aurum deferebatur.
Cheladon archadiæ fluuius.
Chelonates fluuius in ea ora ĩ q̃ cyllene & callipolis.
Cherati indiæ flu. est q pisciculos ꝓducit errantes p aridam & demū in fluuium redeuntes.
Cherius flu. est in leuia regione: ex quo si potent oues albæ nigræ efficiuntur: quū in neleo flumine huic propinquo contingat contrarium.
Celeus fluuius est phrygiæ.
Cerretoriū torrens est fere iter pistoriensẽ agrū atq; lucensem. hic habens izamū oppidū: inde pisciam qui miraculo suo solus torrens meruit iter flumia memorari. hic ut aiunt incolæ: paruo montis decliuo cadẽs nõ hymbre turget ut reliq: quinimmo ut idem asserunt de decẽnio in decẽniū: sed paulo amplius nõ determinato tempore sed fortuitu: & dū minus ab ipsis expectat̃: ex imo telluris uentre repente & fere in momẽto tam grandẽ lapidum euomit copiā cū ingẽti strepitu sese illidentiū saxorū ut q uiderit obstupescāt: eoq; in modū labẽtis aq ĩpellit etiā leniter in decliuū ut sese lapides mouentes uideas: motus uero causam uidere nõ possis. Et hoc ter uel quater in die ꝑ dimidiā horā ꝑseuerans agit: nec unica die tātum: qnimo duobus uel tribus aliquando cõtinuis & sereno cælo decurrens in admirationem sui nõ solum externos: sed etiā trahit ĩdigenas: & demū subsistens expectat donec decẽnium more solito elabatur.
Cerbalus apuliæ flu. est olim in finibus daunorum.
Chereste flu. ex tauro profluens in oppositū insulæ mergitur rhodiorum.
Chesimon fluuius e caucaso monte prosiliens erumpit in pontum.
Cestros flu. est pamphiliæ nauigabilis inter quem & caractes pga oppidū sitū est: & dianæ templū quæ & perga ab oppido denominata est.
Ciaos flu. est colchoꝝ uastissimus & in faucibus phasis eidem miscetur phasidi.
Cidara fluuius est insulæ taprobanes ex megiba stagno effluens & in oceanū uersus septentrionem & ĩdiam cadens.
Cidonus fluuius ciliciæ est: ut aliqui dicūt ex tauro mõte fusus. Alii uero ex alueo coidapsi: eo ꝙ dulcedie & suauitate saporis illi persimilis uideat̃. Tharsum insignẽ cilicū ciuitatem cursu diuidit & magis liquore q̃ spacio memorabilis leui tractu effluit a puro susceptus solo: cuius placidū cursum nec torrentes urgent: aut alueū turbant frigiditate plurima & ripaꝝ amœnitate desiderabilis: adeo ut Alexander macedo æstuans ob laborem dū se lauaret ĩ eo: fere lætalem ægritudinẽ traxit. Qualis emanat e fontibus talis sali miscet̃ undis: uere tantum cum liquantur niues turgescit.
Cidnus a candore denoĩatus. Nā incolæ qcqd albū cidnū uocāt. Præterea podagricis eius medent̃ aq.
Cidrinus flu. est inter ianeos & cerasmos.
Cidus ciliciæ fluuius podagra laborantibus cõferẽs plurimum.
Cinibs arabiæ flu. est gemmarum plurium generū abūdans adeo ut assumptæ camelis deportentur in oppidū tybrestum.
Cinos flu. est nomadū: q qdem ultra incomptam nauigationem in persico mergitur sinu.
Cinips flu. est in libya defluens per uberrima arua haud longe a lepti oppido: circa quem aiūt grãdes hircos oriri.
Cinga fluuius rapax est a cingendo dictus in hispania: & effluit in hyberum.
Chios fluuius est misiæ.
Cinthus laconiæ fluuius est.
Ciren fluuius ẽ hispaniæ: q alio noĩe bethis dicitur.
Cirta masiliẽsium flu. est iuxta urbem agatham.
Cirus fluui. est radicibus montis coraxici ꝓrumpens haud longe a cābiso: & postq̃ distātibus alueis hyberos hircanosq; circuiuere: quasi ex cõposito haud lõge a mari in lacū unū redeunt: & in sinū hircanum uno tramite currunt.
Cithios flu. est ultra bithiniā nicomediensem.
Clanius campaniæ flu. est haud longe a neapoli acerras præterfluens.
Clarath flu. est africæ in quo crocodilli gignuntur.
Claudus fluuius asiæ minoris lysæ oppido atq; ocrusæ uicinus.
Cled fluuius est hiberniæ.
Clerus hispaniæ fluuius est.
Clitor uel cliton arcadiæ fluuius.
Clitūnus umbriæ flu. apud meuaniā & spoletū defluens: ex quo ut qdam uolūt si confestim postquā cõcepit bos bibat albū pariet: q̃obrem romani magnas hostias ioui ĩmolaturi ad hunc locū pro albis tauris mittebant. hūc alii fontẽ: alii lacum dicunt.
Clius seu clinis fluuius est mauritaniæ ex atlantis septentrionali plaga ꝑgrediens in occidentem tẽdit: & in lacum fundit̃ epytagonū: & mutato nomine dicitur agger: & postremo multis peragratis regionibus nilus efficitur: & ideo ubi de nilo scribet̃: ĩfra plenius apponetur.
Clodianus fluuius est ex pyreneo exūdans: & ad emporia se erens.
Coapsis fluuius est mœdiæ sese in tygrim deferens apud persas. huius fluminis dulcis est aqua: & ꝑsaꝝ reges q̃diu inter ripas persidis effluebat soli ex eius aquis potabant: & profecturi peregre adhuc etiam illas deportabant.
Cobar babyloniæ fluuius est.
Cobulatus fluuius est minoris asiæ: gallogræciæ propinquus.
Cocytus infernalis est fluuius poetarum carminibus celebris.
Conderõ flu. est arianæ regiõis feruore solis exustus: desertis circūdatus nõ longe a bactris: cuius qdem cultores circa hunc fluuiū & alium nomine Aroxapem omnes inhabitant.
Coeranis minoris armeniæ flu. insignis habetur.
Cophata seu cophinus flu. est indiæ: ꝓpinquus oppido indorum qđ dicitur peucodatim.
Coganus fluuius est asiæ minoris præterfluens radices Timoli mõtis: cuius in marginibus loreni & philadelpheni habitant.
Colaphis fluuius est pānoniæ q fluit in saum p colapianos breucosq; fluẽtẽ & cū duplici mergat̃ alueo

facit insulam quam segestiam incolæ uocant.
Copen fluuius est indiæ in Indum fluuium cadens.
Coralius fluuius é frigiæ & susceptis tébrogio.& gallo fluminibus in bosphorano littore ponto miscet hic a multis sangarius appellatur.
Corineus fluuius est haud lõge ab erithriis:& ꝓmontorio mimantis & clazomene.
Coronalos fluuius est haud longe a palude:quæ olĩ ad ramitheos dicta est.
Corex persarum fluuius carmaniis proximus.
Consuagus fluuius indiæ nauigabilis est & in gãgem cadit.
Corus fluuius est asiæ minoris sub amanno defluens monte:non longe ab oppido egræ.
Cratides fluuius est calabriæ.uerũ ab aliquibus cratim dicitur:& præter taurum oppidum labitur: ex quo secundum quosdam qui biberint flaui efficiũtur.Alii uero dicunt si qua biberit pecora: candida fieri:quom nigras faciat sibaris huic ꝓpinquus. nec incolas carere beneficio dicunt.Nam sibarim bibentes nigriores fiunt atque duriores: & crispo capillo quom qui cratim bibunt candidiores sint & coma dimissa.
Cremera fluuius est inter Romam & ueios quem penes.ccc.vi.ex inclyta familia Fabiorum die una pugnantes a ueientibus cæsi sunt: quom non nisi unus & hic paruulus superesset.
Crenactas fluui.é indiæ nauigabilis & in gangé fluẽs.
Crianos fluuius est paludi propinquus cui dicebaẽ olim adramiteos.
Crinisus fluuius est Siciliæ quem aiunt Acestis regis fuisse patrem.
Crisas syracusaꝝ fluuius est ex mõte ueniens ætneo.
Criscitoras fluuius est sub imano monte:qui caucasi finis est.
Crisorus fluuius ex tmolo monte progreditur:sardibus propinquus:uulgatiori nomine pactolus nuncupatus:qui eo ꝙ aureas habeat harenas Chrysori nomen sortitus est.
Croconus seu crocaculus fluuius est brutiorum: seu salentinorum nauigabilis:in qué si signũ fustem ue deieceris:uel frondes lapideo cortice obdurantur.
Crustumiũ flumé est haud longe ab arimino: a quo oppidum denominatum est & defluit in adriaticũ.
Currinanta fluuius nascitur in campis comagenæ: & in persicum decidit sinum.
Cuta fluuius est persaꝝ:a quo:cutes dicti sunt persæ qui ad incolendam samariã ob iudæoꝝ captiuitaté uacuam a persis regibus missi sunt.
Cuuentus fluuius oetoliæ calidonem secus fluens.
D Alierus fluuius est indiæ & in oxum fluuium terminatur.
Danapris scythaꝝ fluuius in põtum fluẽs.
Danes fluuius est syriæ crocodillo monti propinquus.
Dania fluuius est mauritaniæ Perosis:quem alii turbulentam dicunt.
Danius acerraꝝ campaniæ fluuius qué supra claudius diximus. Vtrũ horum ueꝝ sit nomé ignoro.
Danubius fluuius europæ permaximus oritur in iugis noriæ germaniæ montis ex aduerso oppidi gallorum scaurici:& effluens ab occiduo in orientem per inumerabiles labitur natiões a sinistris linquẽs germanicas:& a dextris theutonicas: pãnonias: atq; mesias.& postq̃ plurimũ sui cursus lapsus est:muta to nomine dicitur histrus seu hister:&.lx.permaximis fluminibus auctus per septem ora: uel secũdũ alios per sex in euxinum mergitur mare: ultra. xl. mi. passuũ infra amaras undas impetu suo dulcem quærentibus exhibens haustũ:ex quibus hostiis q̃tuor nauigabilia sũt:reliqua uero nõ apta nauigiis. Primũ quidem hostium aiũt uocari peucos: & ea peuces appellatur insula:cui alueus ꝓximus est: ex quo & palus oritur ingens: & lacus super istropolĩ quem aluum uocant. Scdm aũt hostiũ uaratustoma nuncupatur:& tertiũ calaustoma secus sarmaticam insulã.Quartũ uero pseudostomon: & insulã canopondiabasis.Quintũ bonostoma.Sextũ q̃dem spirebostoma.Septimũ nomen nõ habemus.Sũt insuper q uideant☞ arbitrari ex eo tria progredi flumina eas.s.Secus appolloniam effluens:& narliburnos separans & phileo: & histrũ qui per histros labitur:& nomen largitur eisdem.
Dardanus fluuius est mesiæ a quo puto dardanos populos uocitari.
Disibaris fluuius est garamantum.
Diana fluuius est apud camarinã cuius aq̃ nisi pudice haustæ sint:in unũ corpus cũ uino non coeunt.
Diardeus fluuius est:q ab ultimis indiæ ueniés crocodilos:ut nilus & delphinos atq; alias gentibus icognitas beluas alit:in gangem tandem elabitur.
Dipsas fluuius ex tauro monte cadens.
Dirmus fluuius est apud illyrios cuius in ripis moniuolanum oppidũ:quod antea colchinũ dictum é: eo ꝙ a colchis sit conditũ:& scodra hilliorũ: cadit enim ex palude ligisti.
Drauus est pannoniæ fluuius & in danubiũ labitur.
Drica fluuius est apud dacos: & in danubiũ finitur.
Druentia fluuius est ex alpibus fluens:& apud allobras in rhodanũ sese mergens:trãsitu præ cæteris galliæ fluminibus difficilis.Nam quũ maximã aquim uehat:nullas tamen naues patitur:eo ꝙ nullis includatur ripis:sed in amplũ hinc & inde uadit:& ulterius postea alueos faciens atq; permutans:& assidue glareosa saxa reuoluens:nullam etiam expedito pediti uiam uiolentissimus præbet tutam:quem druciam nũcupari arbitror:quia obices diruat oẽs nouæ quidem babyloniæ propinquus est.
Durda fluuius est a tauro defluens monte: quam q̃dam scribunt clurda.
Duder fluuius minoris Asiæ haud longe ab Anthiochia:cuius in ripis meadropolis & eumenia oppida fuere menandro flumini propinqua.
Durius Hispaniæ ulterioris est fluuius:a quo lusitania incipit.is enim ultimi ꝓmontorii radices abluit.
E As fluuius a q̃busdam adusa uocatus qué quidam dicunt ab histro moueri: & apđ Apolloniam olim corynthiorum coloniã in epiro posita fluere: & in ionio misceri salo.
Ebenos seu euenos fluuius est:quem centauꝝ aliqui denominant:eo ꝙ in eo Nessus centaurus ob raptã a se Deianiram ab Hercule confossus sit qui in mare effluens habet in ripis lirnetos & miletos.

Ebrus iter thraciæ fluuios celeberrimus e:qui fusus a strimone adamantos adrisarūq; gentes abluit & a colentibus carbiletis pirogetis atq; dragetis necnon & lætas maiores hemo subditos: atq; minori rhodope subiacētes intus secat:habens ex parte una cicones & doriscos ex altera relictis primatibus & do longis:tinis:corpulis:aliisq; barbaris:habēs ubi mare miscetur portum tentoris:& Polydori tumulū: & ultra se apollinis zeruntii.

Ecos fluuius ingens est:nascitur quippe ex mōte taumesce:& in quinq; diuisus alueos per caucasum euehit omnes loco:qui appellatur scelantes: inde se in gangem prorípit.

Edabis mœdorum fluuius est:penes quem populus Israel captiuus religatus est.

Edas fluuius est prouinciæ septimanæ:in mare declinans gallicum.

Edripis fluuius est susianorum persarum in euleum flumen decurrens.

Egos fluuius est propontidi uicinus:cuius in ripis tē susa apposita est.

Eladus archadiæ fluuius est seruans anhelitum.

Elauer fluuius est apud aruenos gorgoniam oppidū præterfluens.

Eleorus Siciliæ fluuius est:pachino promontorio uicinus.

Eleuterus fluuius in cāpis Syriæ nascit̄:& phœniceo finit̄ mari:in quo maximæ testudines capiuntur:ultro statuto anni tempore effusa multitudine ueniētes in flumen.

Elisius fluuius est Siciliæ.

Elisos fluuius est atticæ regionis sic a flexibus nominatus. Aiunt quippe hunc a cocyto fluuio inferorū augmēta suscipe:& ob hoc furias ifernales fessos siti serpentes aquis huius recreare solitos dicunt.

Elles fluuius est minoris Asiæ cingens smyrnam ciuitatem suis undis.

Ellorus Siciliæ fluuius est:qui more nili suprafūdit̄ hunc supra eleorum dixi.

Elsa fluuius est tusciæ in agro florētino paulo supra oppidum:quod collis dicitur ad orientem ex loco cui unci incolæ tanta aquarum abundantia effunditur ut mirabile uideatur:& circa eius initium qcquid eius in aquas proieceris:infra breue dierū spatium lapideo cortice circundatum comperies: qd' postmodum in processu sui cursus non facile facit. Hic suis tantum undis perpetuo cursu in exitū usq; clarissimus effluit. Hymbribus tamen ut cæteri turbatur & augetur:& quom oppida plura hinc inde labens uideat:a dextro modico elatum tumulo certaldum uetus castellum linquit:cuius ego libēs memoriam celebro. sedes quippe & natale solum maiorum meoꝶ fuit:anteq̄ illos susciperet florentia ciues. Multas præterea & diuersarum specierum maritimarum tamen omnium radens cursu solum detegit concas uacuas:& uetustate candidas:atq; ut plurimū aut fractas aut semesas. Quas ego arbitror diluuium illud ingens:quo genus humanū fere deletum est:dum agitatu aquaꝶ maximo terras circunuolueret fundo:illis reliquit in partibus. Hic demum sub insigni castro miniatis in arnum fundit̄ flumen.

Enipheus thessalie fluuius est:ex otri monte prorūpens:& celeri se cursu uehens in epidauꝶ ruit.

Enises siciliæ flu. est haud lōge a tauromeno colonia.

Enticinus galliæ cisalpinæ ex apœnino decurrit in padum.

Eorcus fluuius est hiberniæ:q in radicibus blagmæ montis exortus per Osiriam effluit regionem.

Eonus fluuius est indiæ nauigabilis in gāgem fluens.

Epidanus fluuius est thessaliæ:satis leni defluēs cursu anteq̄ sibi misceatur enipheus: q quū rapidissimus sit:epidanū uelocissimū facit.

Epilas fluuius est macedoniæ in heraclea ora.

Eracleus fluuius colchoꝶ est:promontorio eiusdem nominis proximus:& oppido mantio.

Erandatus fluuius ante lycus nominatus:asiā Bythiniāq; disterminans orit̄ qdem in stagno artinia penes miletopoli megeston aliosq; recipiens.

Erasinus fluuius est Nemeæ adeo superbus cursu:ut ripis contineri neqat præterfluit aūt driopas. Alii āt Litiæ fluuiū dicunt.

Ericinnume boetiæ fluuius est ad trophoniū deum: qué penes duo sūt fontes:quoꝶ alter potus memoriam affert:alter uero obliuiosū facit.

Eridanus fluuius est italiæ celeberrimus apd' græcos aliasq; natiōes oēm cisalpinā irrigat galliā:& qm hic idem & padus est:nihil de eo pter ea q̄ ad græcos spectant nūc dicemus. Reliq̄ ubi de pado. Figūt græci hūc apd' inferos natū: & in terras ac superos euasisse:nihil aliud sentientes q̄ q; ex uegeso monte q propinquus est ifero.s.tyrrheno profusus tendit i adriaticū qd' græci superū uocant. Eridanus aūt nūcupat̄ ab euentu. Nam fingūt poetæ Eridanū solis fuisse filiū: cui quū falsū esse ei obiiceret̄ ab Epapho ægyptio iuuene:ad obtinendā filiationis fidē currus lucis ducere temerarie ipetrauit a sole pre. Qui quū equos neqret regere:exeūtibus ipsis orbitam:in patre cælū exustū:& in terris multa exhausta flūina. Quáobrem ab irato Ioue fulminatus e: & in padū cadens suū illi tribuit nomen. Alii sūt:q dicant Eridanū ægyptiū iuuenem:cū mutatis sedibus uenisset i ligures:eisq; imperasset:casu in padū recidisse:& in eo necatū. Quáobrem in solatiū sui regis mortui nomen flumini posuere:& hinc eridanus dcūs. Qué & ueteres ægyptii i honoré sui iuuenis bicornem inter alias cæli imagines posuere: & pluribus decorauere syderibus. Reliq̄ ad hūc spectantia:ubi de pado uide.

Erigonus fluuius est prope dorchiopū: q ex illyrico per perniam fluens maximū flumen efficit.

Ermandus fluuius est indiæ:currens apd' parabestē racosiorum.

Erimantus fluuius est archadiæ:ex mōte panetæ fluens in alpheum.

Eritrasalcos fluuius in corporibus gignens pilos.

Erginus propontidis fluuius: haud longe a lysimachia chersonensi.

Erinus scdm quosdam fluuius est lydiæ. alii dicunt ex doricilio phrygiæ natū eūq; illam a Caria diuidere. Demū campos smyrnæ aureas trahentem harenas fecundare.

Esia galliæ fluuius in secanam cadit.

Eseris flu. est Calabriæ crotonensi ciuitati ppinquus.

Esipius fluuius est liciæ.

Esicius fluuius est hispaniæ:qui ante haustu dulcis fuit:postea amarus factus est.

Esper fluuius apud quem secundum quosdam Nessus centaurus Deianiram transuadãs rapinam fugãq; meditatus ab Hercule sagittis occisus est:quod supra in ebano flumine contigisse diximus.

Eternus fluuius apud Daunos: quos nos apulos uocamus est. Alibi uero comperio eum apud aprutinos inter salinas & theanum maruncinũ.

Ethilia septentrionalis fluuius est permaximus:ut quidam ferunt:maior euphrate:æstate crescens ut nilus: a maiori burgaria descendens in caspiũ mare.

Ethimantus fluuius est indiæ uariis flexibus incuruatus:qui cum ab incolis irrigationis causa distrahatur tenuis & iam sine nomine in mare recipitur.

Eudon fluuius est: Anthiochiam alluit a thebaida ueniens:ubi pygmeos fuisse tradũt.

Euenos fluuius est:qui & licorum.

Euphrates inter cæteros fluuios memoratu plurimo celebris est: tam ueterum litteris: q̃ exundationibus suis. Hunc quidam uolunt ex paradisi fonte mortalibus quidem incognito deriuari: quod ego credo. Alii tamen dicunt in armenia maiori in monte: cui paracoatra nomẽ haud longe a fonte tygris oriri. Nõnulli asserunt eum ex radicibus mõtis armeniæ: cui catopen dicunt incolæ:supra zizimam seu zimaram erumpere:Nec desunt qui dicant ex aga eiusdem armeniæ monte effundi. Et post hos affirmant aliqui:ꝙ in uallibus montis capontis appareat primo: haud lõge a zimara de qua supra. Præterea aiunt:& si uastis e montibus exundet: undis non e uestigio sese in fluuium effundere:quinimmo factis ex se duobus lacubus: segnis sedet & iners. Ex his tandem margine facto erumpens ripis assumptis uere flumen apparet & maximo strepitu: atq; celeri cursu armenios cappadocasq; disterminans nũcupatus ab initio pixurates: deizena & anetica regionibus relictis excurrit: & iam aliquibus susceptis fluminibus ualidior factus in taurũ montem uires experitur suas:ubi elegeam uocant:cui cum non resistat taurus:progreditur uictor: sed saxosus atq; uiolentus ad dextram Comagenam. ad leuã autem relinquit Arabiam. Verum sunt qui uelint cũ in alueos duos diuidi:quorũ alium in tygrim effundi dicunt:reliquum uero permeatis mœdorum gordianorumq; terris in Mesopotamiam ferri: & Babyloniam quondam caldæorũ regiam in partes duas cursu medio separare. Inde hic idem postq̃ aliquãdiu effluxit: qui nauigabilis & ingens ante fuerat in paludibus dispersus amplissimis tenuis efficitur riuus:& incognitus:ut aiunt nusq̃ aperto exitu effluit: esto sint qui dicant eum in mare rubrum fundi. Sunt tamen q putent hunc illi ruborem iniectum a Cyro persarum rege ob susceptã iniuriam:seu ob gloriæ alicuius magni facinoris cupiditatem:ut in riuulos deductus plurimos alueus cum nomine deperiret. Volunt insuper hunc nili more:& fere eodem tẽpore Messopotamiã irrigare:atq; fœcundam facere:& sese in alueum statuto tempore reuocare. Quãobrẽ eũ nomen Euphratis sortitũ uolunt:cũ hebraicæ euphratas fertilitas appelletur. Dicunt & alii aquas eius esse uitales:& ob id a priscis auxeneum fuisse uocatum.

Euleus fluuius est: & in medis oritur: & haud longe ab ortu sorbetur:& demum in terras exiens per messopotamiam funditur:arcem Susarum circuiens: & Dianæ templum gentibus illis uenerabile plurimũ: postq̃ susianem ab elmaide disterminauit. Habet̃ hic a persis adeo sacer:ut non ex alio reges bibãt:secumq; ex eius aquis deferãt:si forsan peregre profecturi sint Facit tãdẽ una cum tygri lacum iuxta Cariacem: ex quo quorsum exeat non habetur.

Euenenius fluuius est hispaniæ propinquus tradulis ueteribus:& calabrici oppido.

Eurimedon pamphyliæ fluuius ẽ a sade oppido missus iuxta arpedon montẽ fluit insignis Cimonis atheniensium ducis nauali uictoria:& phœnicum atq; ꝑsarum clade.

Eurotas fluuius Laconum sub ipsis lacedæmoniæ muris currens:huius ripæ lauris abundant: & ideo apollini sacrum dicunt.

Euxinus fluuius propontidis:quem ab euxino mari in quod effluit: denominatũ quidam uolũt.

Exasmis fluuius est argiuorum:quem aiunt terris immergi:& iterum post exactum aliqualem cursum in publicum reuerti.

Exemontus Mesiæ fluuius est.

Exrhodus æque est Mesiæ fluuius.

Fabaris hic & farfarus dicitur: fluuius abinorum est: & corrupte faber nũcupatur a pluribus.

Fæcelinus siciliæ fluuius est pelloro iunctus & Dianæ templo conterminus.

Fanes sannitum est fluuius:qui & syris dicitur: beneuento uicinus.

Farfarus syriæ fluuius in radicibus libani mõtis emittitur: & per Anthiochiam fluens in syriaco miscetur mari apud symeonis portum.

Farnacas fluuius est haud longe a iulionopolytis.

Fasis colchorum fluuius est ingens maxima deferens diu nauigia:quem in monoschis ortum aliqui dicunt alii in morcoꝝ montibus:& quidã a garamante monte effusum: cuius in marginibus oppida fuere plura & celeberrima. Sed inter alia Tindariceum & phasimea in parte apud ipsos:& Ciaos permaximi fluuii miscentur eidem. Post habuit surium apud quod & surius fluuius isfluit. Recipit præterea Glaucum:& absarcum:& cobunꝫ e caucaso descẽdentes. Tandẽ post longissimũ cursum ultra hostia tanais in pontũ effluit:clarus q̃dem & aliis præter iam dicta isignibus fluuiis est. Penes eum Phrixi templũ fuit:& lucus ob aurum uellus ueteri fabula celebratus. Medeam fugientem cum Iasone tulit:& exilio sulmonẽsis Ouidii memorandus est. Aiunt insuper in eo uirgam oriri: quã leucosiphilon uocant tantæ uirtutis: ut asserunt: ꝙ si thalamis hominum apponat̃ matrimonia habet pudica atq; inuiolata seruare.

Fatissus olim dacorum fluuius.

Fœnix thessaliæ fluuius est.

Ferior fluuius Ienuæ oppido propinquus.

Firrites fluuius propinquus caistro flumini pegaseum impellit stagnum.

Festerus misye fluuius est.

Fesus fluuius est bosphori:quẽ alio noĩe rebas uocant.

Finus hiberniæ fluuius est:per cheneleoniam effluens

regionem.
Fison fluuius: qui & ganges in paradiso delitiarū oriri quidam uiri celebres asserūt: & exinde irrumpere eo: ubi aiunt oriri gāgem: qui talia perscutati sunt: de quo ubi de gange plenius differetur. Dicunt autem phison dici: q inundationem significet: excipitur autem ab oceano orientali.
Fitaras fluuius est apud seres: de quibus iam supra dictum est: ubi de cambri flumine.
Flautasis fluuius in finibus dacorum est.
Flegeton inferorum fluuius poetis familiarissimus est ignem quidem significat: seu ardorem.
Floxus fluuius est hispaniæ ꝓmōtorio celtico uicinus.
Focias fluuius est thessaliæ: & in epidaurum effluit.
Forion armeniæ maioris flu. in tygrim mergitur.
Forinus fluuius aquilegiæ propinquus est.
Fricinius nauigabilis fluuius apud persas.
Frygius fluuius est minoris asiæ: qui & frygiæ prouinciæ nomen dedit: & eam a Caria diuidit: est quidem magnesiæ: quæ ad sypilum est iunctus insignis Lelii Scipionis asiatici romanorum consulis uictoria & clade antiochi asiæ & syriæ regis penes eum susceptæ.
Futhi fluuius est mauritaniæ: & a quo adiacens regio futhensis appellata est.

Abellus cisalpinæ galliæ flu. in padū cadit.
Gadus fluuius ex monte Tauro effluens in mare suscipitur cycladum.
Gæsus Ioniæ fluuius est: prieni ciuitati propinquus.
Gagatis fluuius ē liciæ: a quo & locus cui proximus fuit: denominatus est.
Galesus calabriæ fluuius non amplius quinq;. M. passuum a tarento semotus.
Galbiam fluuius est Cariæ: haud lōge ab allicarnaso: infamis ob malam habitantium ualitudinem.
Gallus lycaoniæ fluuius: a quo denominati sunt sacerdotes Cybelles. Hic quidem in sangarum terminatur Potantes in furorem conuertit.
Ganges fluuius indiæ prægrādis atq; famosus. De eius uero origine ambigitur apud priscos. Nam alii ex incertis fontibus: uti nilū eū nasci uolunt. alii ex scythicis mōtibus uasto cum fragore loci erumpere: atq; sese per scopulos & aspreta locorum præcipitem dare: donec in planum deuenerit: & ibi quasi susceptum ab hospite in lacu quodam conquiescere: & ex eo tādem lenem mansuetumq; procedere: qui in orientem tendens. a. xix. maximis atq; nauigabilibus fluminibus augetur: & ultimo scđm quosdam: ut nilus septem hostiis oceanum ingreditur. alii dixere nouem: & tria q̄dam tantum esse uoluerunt. Dicitur aūt ganges a gangaro uetutissimo indiæ rege: ut placet aliquibus. aliis uero placet hunc illū esse fluuiū: quem uocant sacræ litteræ phison: de quo pauloāte pauca dicta sūt. Qui quocunq; uocetur nomine: aut quotcunq; exundet alueis in mare: adeo grādis est: ut ubi minus occupet latitudinis octo milia passuum pateat: ubi plurimū cētum altitudini: nusq̄ minus. xx. pas. reperitur: aduersus quem Cyrus persarum rex: quasi cœpti oblitus bellū inauditū sumpsisse fertur. Nā quom unū ex regiis equis candore atq; forma præcipuum: quē fiducia tractus transuadare persuaserat a uortiginibus undarū circūagi atq; absorbi: una cum insidēte cerneret: aiunt iratū iurasse se illum adeo extenuaturū: ut qui æquū atq; equitem optimū absorbuisset: mulieribus uix genua tingentibus uadosum faceret. Nec uerbis opus defuit. Nam totis in hoc expositis copiis in. ccccl x. alueos flumen detraxit anno integro operi dato: non obsistēte q nili more augeri dicatur certo anni tēpore & adiacentes fæcundare agros.
Gardo fluuius est in prouincia Narbonensi: neumaso ciuitati propinquus. Hunc aiunt sæpissime æstiuo tēpore absorberi apud eum locum: quē campianacum uocant: & sub castello priuati ampliorem renasci.
Gargarus fluuius est in insula: quā hydrophragi habitant: barbam usq; ad genua nutriētes: & pisces crudos etiam comedentes: ultra quē dicunt formicas esse catulorum magnitudinem excedentes.
Garumna fluuius est ex pyrrheneis delapsus mōtibus: gallos ab aquitanis disterminans: uadosus quidem in hymbribus: aut solutis niuibus intumescat: & in eo insula est aneros nomine: quam quidam pendere & extolli aquis crescentibus: deprimiq; eis deficiētibus credunt: & cum oceano occidētali misceatur: in exitu sui amplior & turgidior factus more æstuātis maris huc illuc nauigantes impellit.
Gela Siciliæ fluuius est: a quo & oppidum illi appositum denoīatum est inter camerinū & agrigentum.
Genesus epyrrhi fluuius est: quem a dyrachio thessaliam euntes inueniunt.
Genusus palestinæ prouinciæ fluuius est.
Geon fluuius meridionalis: quē aiunt ī paradiso delitiarum oriri: & uniuersam æthiopiā irrigare. Hic idē cum nilo est & ideo quæ multa de eo dicēda ueniunt: ubi de nilo scribitur apponentur.
Gercus schytarum fluuius in lacu busesagoræ suscipitur: qui a meotidis palude saxoso tantum disclu ditur dorso.
Gerros fluuius est bassitidarū & nomadum: & iunctus hyppacari fluuio: Carcinem urbē præterfluit.
Gessus fluuius ē apud iones ea in regione: quæ troglea appellatur: ioniis omnibus sacra.
Getilos fluuius est mauritaniæ portui tisadro propinquus. Hunc Oetebes quidam uocant.
Gis uel ger fluuius est æthyopiæ garamantum inter deserta & harenosa effluens loca.
Glanes fluuius est tardus atq; piger: adeo ut potius palus uideatur q̄ flumen: infamis plurimū aduersa ualitudine incolarum. Fertur autem tardus: ut dictū est sub Clusio uetustissima tusciæ ciuitate: & amplo occupato spatio fœnæ iuliæ cāpos a perusinis diuidit.
Glanicus fluuius est apud minturnas liris nominatus illas cursu diuidens puto hodie uocari uulgo gariglian o.
Glaucus fluuius est ioniæ: pedalio promontorio propinquus.
Glauais colchorum fluuius est: & in phasim mergitur habens eius in exitu in phasim insulam absq; noīe.
Glospes fluuius est haud longe ab olga oppido & bithyniæ propinquus.
Gna mauritaniæ fluuius est: Ampelusiæ promontorio uicinus.
Gozā fluuius est mœdorum: quē penes Salmanasar babyloniæ rex Israelitas captiuos habitare iussit.
Grateis fluuius in extremo Italiæ Siciliæ propinquus

& scilleo oppido: quem fabulæ scillæ immanis mō-
stri finxere matrem.
Granius persarum est fluuius per susianum fluēs: & paruas deferens naues cuius dextrum latus incolunt Dixi montani bitumen perficientes.
Grilhosolus fluuius est in affrodisia regione: coriphe oppido propinquus.
Granycus phrygiæ flu. est in propontidem cadēs cui zizicon ciuitas proxima clarus quidem prima Alexandri macedonis uictoria in persas.
Guatra britanniæ flu. est in cambria regione: quā uulgus ab eo denominat guall iam.
Guandalus guandalorum est fluuius.
Guatalus fluuius penthimbastrinæ: quæ dacis est cōtermina: qui in oceanum mergitur.

IAboot flu. est: penes quem Iacob noctu cū angelo luctatus est: fluens inter philadelphiam: & garasan: procedensq; suscipitur a Iordane.
Iacrus fluuius est indiæ propinquus: in meuum fluuium effluens. Nam Pompei magni edicto exploratum est membratos septem diebus ex india perueniri ad iacrum flumen.
Iader flu. est apud Salonas: qui in adriaticū se miscēs fortæ iadræ oppido nomen dedit.
Ianaus flu. est in armixia regione.
Iardanus flu. est cretæ insulæ: ciuitatē phias circūdās: cuius & in ripis Cidones habitant.
Iarothus fluuius est indiæ inter opaca nemorum ex arboribus inusitatis effluens: & siluestrium pauonū abundans.
Iberus famosissimus Hispaniæ flu. ē: & a quo ipa Hispania iberia appellata est. Hic secundum quosdam apud uacanos oritur: secundū alios apud cantabros & quum nauium ferax sit. Tulam opulentissimam eius regionis ciuitatem ex inferiori parte radit: demū sub tortosa ciuitate balearicū ingredit̄ mare.
Iberus flu. est: & per moscorū tractus in cyrū flumen effluit apud scythas seu hircanos.
Idaspes insignis flu. magnitudine: & ꝙ harenas habeat: atq; gēmas ferat: per parthiā sese ferens euadit in Indiam: & amplo atq; profundo gurgite means crebras facit insulas: & īgentia trahit saxa sub undis. Postremo quattuor susceptis fluminibus miscetur ido in regione inio: apud arcem soborum: qui ex exercitu olim Herculis fuisse testant̄ pelles uestimentoꝝ loco & clauas pro armis gestantes. Ab idaspe uero antiqssimo mœdoꝝ rege: ut placet aliqbus nominat̄.
Idros fluuius est ciliciæ Tarso ciuitati ꝓpinquus: iō idros dictus: qa in forma idri tortuosus sit.
Iectuus fluuius est in quo optimi capiuntur pisces: & inter alios unus: qui lupus uocatur: qui gustui carnium saporem præbet.
Iera flu. ē asiæ: disterminans gallatiam atq; bithyniā.
Ieros flu. est colchorum.
Ienes fluuius ē: ut arbitror hispaniæ: oceanoq; se mergens cantabrico: ubi uelabri habitant: & luceni in oppositum hiberniæ insulæ.
Ietris flu. est Mesiæ: quem iterū quidam uocant.
Ignaboo britanniæ flu. est: & mergitur oceano.
Ilas fluuius est bithyniæ præterfluens urbem trusciadem quā & lacus ilas alluit: apud quem ilas herculis puer a nymphis dicitur raptus.
Ilerda hispaniæ flu. a quo ilerdū oppidū dictū.
Ilisson flu. est: cui oliua propinqua. lx. stadiis est: quā si qs tetigerit: dānū maximū consequet̄.
Illisus fluuius est in insula ilubro: quā arbitror ægæi maris.
Imala Sabinorum est flu. prope casperiem ciuitatem qui & imelle dicitur.
Imaridis flu. est indiæ: penes quem aiunt homines ingentis staturæ habitare: & quia uiuis utuntur piscibus: Iecyphani uocant̄ ab indis.
Imera memorabilis siciliæ fluuius. Hic fere circa medium insulæ fusus in duos diuiditur alueos: quorū alter in tyrrhenum mare decurrit: & dulces atq; optimi saporis aquas trahit: alter in lybicum tēdit: sed amarus plurimū. alii contrariū dicunt: ꝙ qui in meridiē pgit dulcis sit. & amarus uergens aquilonē: ab hoc Imera oppidū siciliæ denominatum est.
Iminus siciliæ flu. est: oppido camerinæ ꝓpinquus.
Inachus argiuorum fluuius est ab inacho rege denominatus.
Indus flu. est Indiæ permaximus in Cibatharum iugis ad septentrionem. alii eū ex caro parnaso dicunt effluere: æquantē magnitudine gangem. Hic pluribus ac maximis susceptis fluminibus quasdam facit insulas: inter quas est amplissima ꝑcianes: & alia minor tantū quæ pacale noīat̄: demū in duobus diuisus alueis inter se longe distantibus ab oceano recipitur ab eo indico una cum prouincia nuncupato.
Inor mauritaniæ fluuius est per deserta effluens: esto uestigia uinearum atq; palmarum reliquias aliquādo circa eum inuenta sunt.
Instigia sarmatarum est fluuius.
Insurgis germaniæ fluuius est apud bastrinas dacis conterminos.
Inuatius fluuius apud aprutinos: haud longe a truento flumine.
Iomanes meridianus est fluuius per balibotros decurrēs īter oppida mecora: atq; catisobora: malleæ mōti propinquus.
Iordanus fluuius est diuidens iudæā & arabiam. Verum de origine eius ambigitur apud ueteres. Nam sunt qui dicant ex libano monte duos exoriri fontes inter se distantes: quorum alter dicitur Ior: & alter dan. Qui dan fere ab ortu suo subterraneū agēs gurgitem usq; ad planitiem meldā absconsus īcedit: ibi erumpens: obliquansq; se in galileam gētium ab urbe cedar iuxta spineti balnea sub mōtibus gelboe riuo ac Ior fonti altero excurrenti iungitur: & fluuium faciunt: hiq; ex se nomen componūt Iordanis alii uero dicunt ex Ior Iordanem fieri. sed eo ꝙ transeat secus dan olim ciuitatem: in qua rex Ieroboam uitulum erexit aureum: quæ latinæ riuus sonat: seu fluuius dictus est Iordan: quasi fluuius Ior. Quidā uero dicunt apud paneadam ubi templū Cæsari dicauit Herodes: speluncam in monte esse aquis imobilibus plenam: & ex ea Iordanem effluere. Nōnulli asserūt hoc Iordanis nō esse pricipium: qnimo fontem esse. cxx. stadiis ultra cæsareā: cui a rotunditate phiala nomen est: & ex eo aquas sub spelūca peneadis accedere. Quod quidē a Philippo tetrarcha cōpertum dicunt proiectis in phiala paleis: & per sub-

terraneos meatus apud paneadem redditis. Sed undecunq; oriat effluens aquarum primo facit congerié qs aquas uocitant maron isignes uictoria iosue: & Iabis regis Asor clade. Ab his prosiliens lacu facit igétem: qué alii mare galileæ: alii tyberiadis lacum uocant. Inde auté auctor factus pluribus susceptis fluminibus euadens iter sochoth & salin sub hermon: & cale oppida atq; bethesinuth accedit i cófinia Ierico: ubi suis aqs a Ioanne baptista lauari dignatus est christus: homo deus æquæ mundi creator atq; redéptor: ut ex hoc itelligeremus regenerationis lauacrum: & eius imitantes uestigia ab originali crimine lauaremur: nec multum & in lacum assaltidis: seu mortuum mare colligitur.

Ipachares fluuius est uno hostio: qq ex diuersis fontibus cú gero i carcinæ sinu i scythia mari se miscés.

Ippanis scythiæ fluuius est: ex ganoi palude inter auenhetas procedens: quá incolæ eius uocitant matrem scytharum: fluuiorum princeps: q diu qualis nascitur effluit: tandem apud calipidas: quos circuit: miscetur illi fons modicus: qui exampheus dicitur: q eum adeo reddit amarum: ut mirabile uideat: quom eo usq; fuerit dulcissimus. Et sic amarus secundum quosdam fertur i pontum: secundú alios ab sesagore lacu: haud longe a meotide suscipitur. Is quidem insignis est Alexandri macedonis termino. Moratus est eni iter eius: ut aræ ab eodem Alexandro eius in ripis positæ testátur. Præterea nascuntur ab eodem animalia quædam paulo muscis maiora quattuor pedes: & pennas habentia: ut satis quadrupedes uideantur: & aues: quorum uita die una tátum terminatur: in mane ifantes: meridie iuuenes: sero autem senes sint: & obsenium satis expertum dicunt: deficiunt: quæ incolæ himeridiones uocant.

Iparis fluuius est: quem & iectarim uocant: ex quo camerinis aqua iducta est.

Ipatos syriæ flu. est: cui & ipatos oppidum: & seleucia atq; berithos ciuitates propinquæ.

Iperis flu. est: persarum nauigabilis: & medio in sinu persico funditur.

Ipsa hispaniæ fluuius apud urbem uecon currit: qué Herculi fuisse gratum ferunt.

Ipsos fluuius est colchorum grandis: & in phasim fluuium se condens.

Iris flu. est minoris armeniæ lycum suscipiens.

Isanus dyrrachii fluuius est.

Isara galileæ fluuius est in rhodanú fluens apud qntianum.

Isaurus flu. est galliæ cisalpinæ: haud longe a Cesena in adriaticum mare prorumpens.

Isepis idiæ flu. nauigabilis est in idum cadens.

Ismeneus boetiæ flu. est: ppinquus olí thebis.

Ispasus flu. est idiæ: adeo sub solstitio positus æstiuali: ut exeunte sole i fine geminorum: & pricipio cancri ppendiculares i se solis radios recipiat: ultra húc amplissimæ sunt solitudines.

Ister flu. est: qui & danubius dictus: qui hoc nomine a fontibus ueniens: qcito tangit illyricum ister relicto danubii nomine appellatur: de cuius ortu progressu & exitu in pontum supra satis dictum est: ubi de danubio. Hic replicandú non censeo. Sunt tamen q credant ex danubio ramum progredi: q uocatur ister: & ab eo istria denominetur: & per eum Iasoné in adriaticum penetrasse nauigio a colchis uenienté quod ego ridiculum puto.

Iunculus apud basternas é flu. haud longe a dacis.

Iustula fluuius in confinio est sarmatarum in oceano effluens.

LAdon flu. est arcadiæ: non qdem ab initio terris datus: sed terræmotu quodá e paludibus panetæ emissus. Hunc aliq fingunt patrem fuisse daphnis: quá reliq dicunt penei: forsan & hic lauris abundat i ripis.

Laeros hispaniæ fluuius est lambracæ ciuitati propinquus.

Laphias fluuius est i minori asia: haud longe a iuliopolitis.

Lamber fluuius est cisalpinæ galliæ: ex upili lacu in padum fluens.

Lamissus thessaliæ fluuius.

Langueus flu. est scytharum apud carastasios & anthiadas: ex montibus catheis cadens: opharúq; suscipiés flumen apud catadas & opharitas.

Lar fluuius est galliæ.

Lanos fluuius est apud seres.

Lanus fluuius est ultra danubium: a quo lani populi dicti sunt.

Larissus flu. est græciæ: eliú agrú dirimés a dymeo.

Lauesina mauritaniæ fluuius est.

Lauth flu. est mauritaniæ ultra abilam montem nauigabilis: & tumidæ oppido propinquus.

Laxatus: laxares: laxartes credo idem sit fluuius apud scythas: quem si sic est scythæ scythim uocát. Is quidem Semiramidi cyro & Alexandro terminus fuit: finemq; dedit impetuoso itineri: & per deserta scythiæ & surdianorum regionibus uastus fonte suo sese penes dacos flectens in septentrionem uersus inter mardos & pessicados penetrans in scythicum ad extremum effluit oceanum.

Ledus flu. est galliæ haud longe a stagnis uolcarum: & castello letara & rodano fluuio.

Lentulus sub arctoo flu. est i superiori capite riphæorum montium: & medius iter alanum fluuium atq; tanaim in meotidem funditur.

Leta flu. circa augustam ciuitatem effluens.

Lethes flu. est figmento poetarum apud inferos flués & animabus defunctorum potus præteritorum habet obliuionem inducere. Sane ut aliquibus placet omissis figmentis hic fluuius i africa est apud extremú syrtium cornu non longe ab cronice ciuitate. Verum incolæ prisci fictione ducti prædacti arbitrantur eum ab inferis in terras erumpere.

Lethecus fluuius est insulæ cretæ: sic dictus ut placet aliquibus: eo q penes eú dicatur hermionam Martis & ueneris filiam cadmi uiri oblitam.

Liber fluuius est syriæ inferioris: haud longe a ciuitate lopen.

Libeus fluuius minoris asiæ est: inter galatiam & bithyniam fluens.

Libius fluuius est mauritaniæ: cui quódam fotos uel suth nomen erat ab adiacente prouincia. Verum ab uno filiorum Mersan: qui Libius uocatus est: postea sic dictus.

Licastris Coe fluuius est: a quo & lica ciuitas noiata.

Liceos flu. est in ora subiecta libano apud phoenices: haud longe ab oppido cui leonthos nomen est.
Licesius thraciæ flu. est: cuius aqs: ut ferūt si quis potauerit: ebrius efficitur.
Licus asiæ flu. est: qui qdem ab origine sua lycus non dicitur: quinimmo marsus fabulosis græcorum carminibus inclytus. Hic autem e summo uertice montis Cilenæ urbis funditur: & in subiectam decidens petram uasto cum strepitu undarum decidit & suas tantum undas euoluens campos liquidus rigat appositos: & quia eius placidus est color: mariq; persimilis: fictioni poeticæ locus adinuentus est. Ibidē scilicet amore eius tractas consedisse nymphas: qui quādiu ītra moenia ciuitatis labitur: marsus est: exiens uero & maior factus lycus denominatus ab incolis cui laodocia celeberrima ciuitas apposita est: & in heraclea & neopharia cæsareæ: tādem secūdū quosdam in euphratem decurrit. secūdum uero alios disterminata armenia minori ruit in irim. possibile tamē ut duo sint. Siue unus est: seu unus e duobus: memorabilis est uictoria Anthiochi regis: & itaclis parthorum ducis clade: nec minus secunda Alexandri macedonis in parsas gloria: & Darii regis ignominiosa fuga: cum apud uicum inter macedonas persasq; pugnatum est.
Lycus flu. est cypri insulæ se fundēs in mare syriacū.
Liger flu. est: æqtanos a celtis diuidens: seu Bithurigens ab eduis a quo æqtana denominata est: eo q̄ suis: obliqs aqs fere omnem ī circuitu cingat: & postremo in oceanū britannicū euoluat.
Limira flu. est post Tauri promontoriū nostra cōtingens maria apud limiram defluens oppidū.
Limoteus siciliæ flu. est.
Lynceus seu lincheſtius flu. mira īsignitus uirtute. Nā si qs minus moderate ex eius undis potauerit: nō aliter titubabit q̄ si uinū īmoderate potasset.
Lineus flu. ē in creta īsula p̄ter cortinā urbē effluens: per quē aiūt europā a tauro ioue fuisse portatā.
Liparis ciliciæ flu. ē mirabili proprietate nominatus. Afferūt. n. natantes in eo: aut se lauantes nō aliter ungi ab ipsa aq̄: q̄ si oleo lauarent uel adipe.
Liquentia flu. est galliæ cisalpinæ: seu Venetiarū: in adriaticū mare cadens.
Lirceus flu. est œtholiæ.
Liris flu. est minturnā coloniam cursu diuidens q & glanicus appellatus est: cuius in ripa fuisse dicit tēplū nymphæ maricæ minturniēsis.
Lisis flu. est asiæ: mandropo ciuitati p̄pinquus.
Linternus campaniæ flu. est haud longe a uulturno fluuio & oppido.
Lichis fluuius est asiæ: qui terras subit: & demū redditur terris.
Lithos flu. est phoenicū: haud longe a seleucia hipatho & beritho ciuitatibus.
Litra fluuius est mauritaniæ atri coloris ex intimis exustisq; solitudinibus torrente sole propinquo & plusquā ignito effluens.
Lixus mauritaniæ flu. a quo lixa ciuitas denominata est eiusdem regionis.
Lucta flu. est ruxultanorum apud oceanū degentiū.
Lunia fluuius hispaniæ: haud longe a gallitia & durio flumine.
Lurda flu. est: ex tauro monte cadens.
Luno flu. ē mauritaniæ propinquus gna coloniæ atq; promontorio apelusiæ
Lupia flu. est cadens in rhenum.
Lusius archadiæ flu. quem penes diu ostensum est se pulchrum æsculapii assipi & arsionæ filii: qui primus alui purgationem: atq; densis euulsionem aduenisse dicitur.

Acra flu. est in initio apennini fluens inter ligurū montes: & demū penes lunam ciuitatem defluit in tyrrhenū.
Magestion flu. est asiæ: merrando: seu lyco flumine susceptus iuxta melicopolim.
Magrada cantabrorū flu. est una cū suesa trinobellātem cingens & decium.
Malua flu. est africæ diuidens mauritaniam scythicēsem a tingitana.
Madrageus scytharum flu. apud sagos populos.
Mandrus flu. est indiæ inter aremandros atq; ianeos.
Maran fluuius est: penculis & liphorte oppidis propinquus.
Margus flu. est per seleuciam currens: q̄ prius alexandria dicebat ab Alexandro contra Parthiā condita: sed a barbaris diruta: & ab Antiocho seleuci filio restaurata. Hūc aliq apud dalmatas esse dicūt.
Marsia flu. est. Hic orit haud longe a fontibus menandri: & currēs apamiam diuidit: & inde tiboron in radice montis signiæ sitam circuit. Deinde menandro mixtus icareū mare petit: in quo una fundunt ambo: & littore micaleo: & hoc secundū quosdam: qui uolunt hūc illū esse marsiam: de quo fabula uetus extat: qui cū apolline tibiis certauit: superatusq; atq; pelle nudatus in fluuiū sui nominis conuersus est. Alii uero dicūt marsiam fluuium in uertice montis supra celenem ciuitatem irrigare: & eam exiens lycū uocari: eumq; lycū in irim: mergi: seu binomius sit menander: seu hic marsias seu marsus alius sit a marsia: quod non credo: diuersitatis causam: nec intelligo: nec aduerto.
Mathis Dyrrhachii flu. non longe a lysso.
Matrona flu. est gallos a belgis diuidens.
Mazithis flu. est ex caucaso monte cadens citra flumē syderi: propinquus hircano mari.
Menander flu. in monte alotrine lacu oritur: & adeo descendens sinuosis circūagitur flexibus: ut nōnunquā in fontem uideatur uelle reuerti: & Apameam primo irrigat regionem: inde moxeum regis Olimmidiæ: post hæc hyrgaleticos campos: & ultimo cariam: omnes fertilissimo limo fœcundans. postremo apud urbem hippum haud longe a mileto ciuitate in icareum effluit mare. Alii sibi attribuūt eam originem: quam supra marsiæ descripsimus. Is quidem multos suscipit fluuios: eiusq; sunt margines conspicui plurium ciuitatum: suscipit quidem marsiam obriuiam atq; orbam & alios. insignitur magnesia ciuitate: Comene: Nihiliuia: Prienne & aliis. aiūt insuper in eo nasci lapidem: quem per antiphrasim Euphronam uocant: quem si quis pectori alicuius alliget: in insaniam eum uertat adeo uehementem: ut aliquem ex propinquis occidat.
Meduacus Venetorum fluuius
Melas boetiæ fluuius est mineruæ sacer: eo q̄ oliuetis

abundet. Hunc tamen aliqui uolũt athenarum esse fluuium: cum ille sit moelus in sichinarum finibus. Hic tamen melas eodem fonte cum cephiso exundãs potos greges si albi sint nigros facit: quom cephisus agat contrarium: & ex hoc nomen traxit. Nã melam græcæ nigrum sonat latinæ.

Melas fluuius est chersonesi: a quo sinus: i quẽ effluit melas dicitur.

Melas seu methas thessaliæ flu. in epydanũ fluens.

Melena flu. lysimachiæ ciuitati propinquus: quẽ puto idem cum mela quem in chersoneso diximus: & sic eundem arbitror cum melena in radicibus oetæ montis fluente: & si sic est: paruus est fluuius.

Mella galliæ fluuius est: ea abundans herba: quæ ab eo uocitatur amella.

Melas fluuius est pamphyliæ nauigabilis: apud quẽ bethires bursiriq; incolunt: eum ciliciæ ueterem terminum dicunt.

Meles fluuius est in asia smyrnam circundans: haud procul nascens ab ea: quem inter asiatica flumina p̃cipuum aiunt.

Melpes fluuius buxentio oppido uicinus.

Menotaurus flu. apud cautadas & opharitas gentes.

Menuba hispaniæ fluuius apud caurasitas.

Menus germaniæ fluuius est: in quo sylurũ aiunt piscem æquos innantes deorsum trahere.

Merula flu. est ꝓpinquus albouintimilio oppido.

Mestus thraciæ flu. cui proximi habitãt bersi bossiq;: pagei montis radices ambiens.

Metaurus fluuius est Vmbriæ descendens in adriaticum sinum: haud longe a phanestri colonia uersus senogalliam: clarus quippe uictoria Salinatoris Liuii & Claudii Neronis consulum: & clade atq; cæde Hasdrubalis pœni ex hispania uenientis.

Meus fluuius est indorum sogdianorum.

Milam fluuius est siciliæ inter syracusas & leontinum fluens.

Milla fluuius est hispaniæ apud celticos: cui cognomen obliuionis attribuunt.

Mintius Venetiarum fluuius est: ex benaco lacu prodiens: qui exundans usq; mantuam labitur. Ibi autẽ in circuitu ciuitatis altero lacu facto: cum ex eo progreditur. Mincii nomen assumit: & breui cursu in padũ mergitur: & quom de se tenuis sit: adeo hymbribus augetur: ut afferant nullum esse tam modici cursus: qui tantum usq̃ suscipiat incrementi. Equidem memorabilis Maronis Virgilii diuino carmine decãtatus: & eius origine. Nam in ando uilla eius in marginibus sita natũ aiunt: haud plus. ii. M. pas. a Mantua: uocant tamẽ hodie pietola: & gloriat̃ tanti uatis incolatu: ad cuius seruandam memoriam paruo cumulo eius contiguo Virgilii montis imposuere nomen: asserentes ibidem agros fuisse suos.

Miniius flu. est iuxta arinam in mare fluens.

Minio fluuius est Italiæ: haud longe a Roma: & cæretæ propinquus.

Minius fluuius est hispaniæ a colore pigmenti: quo plurimũ abundat denominatus. Hic prope pyrenũ nascitur: & ab obuca ueniens Leunos Seubros Bractos & augustam oppidum super gallitia irrigat: & mergitur oceano.

Mirsia fluuius est ultra aquilegiam in finibus Italiæ.

Misius fluuius est plageæ: & sadacis paruis pelasgorũ coloniis: & olympo monti propinquus.

Moadus hiberniæ fluuius per concanitiam regionem currens.

Modarnus fluuius & hic in hibernia est: per chenelonianı regionem currens.

Mœnis flu. est cadens in rhenum.

Morgus cisalpinæ galliæ flu. in padum tendens.

Mossella flu. est belgicæ: cuius in ripis treueris sedet ciuitas: & in rhenum influit.

Mosa fluuius est: ex uegeso monte funditur: qui in finibus ligonum est. & recepta quadam parte rheni quæ uocatur uasus: insulam facit bataurorũ: & idẽ mergitur oceano.

Muluca flu. est numidiæ: olim dirimens Iugurtæ Bochiq; regna: numidiam. s. a mauritania.

Musecros flu. est camari insulæ meridionalis.

Munda fluuius est Hispaniæ: a quo oppidum denominatum est: apud quem inter Iulium Cæsarem & Gn. Pompeium magni filium clade Gnei ingens certamen commissum est.

Mutien flu. est apud cautadas & opharitas gentes.

NAbar fluuius est iter iocosium & rutisiam ciuitatem currens.

Nabarus fluuius nauium capax est haud longe ab Alexandria a Leonato iussu alexandri macedonis condita.

Nais fluuius ex tauro monte nascitur: & in pontum mergitur.

Namnasa fluuius est apud cantabros: auarigines & orgenomes disterminans.

Nar seu naria fluuius est secundum quosdam sabinorum de fiscello defluẽs monte: & ut quidam dicunt ex naribus cuiusdam tauri ænei: & ideo nar dictus est. Alii dicũt eum umbrorum fluuium: uicini sunt sabini & umbri: Difficile forsan terminos distiguere ueteres. Sulphureis præterea miscetur aquis: & ideo plurimũ a ueteribus cognominatur sulphureus: & sub Narina ciuitate ab eo denominata fluẽs in tyberim labitur.

Nar fluuius est alter a superiori: q a Danubio uidet̃ deriuari: & descendere inter phileos & liburnos.

Narane fluuius est dalmatiæ: ab epidauro colonia nõ distans amplius centum. M. passuum.

Natabur fluuius est apud garamantes capsado oppido propinquus.

Natisus flu. est Venetiaꝝ aqlegiæ ciuitati uicinus.

Nauia flu. ẽ apud cãtabros iter albiones & barthos.

Nauportus flu. est oriens inter Emoniam & alpes.

Nepis hispaniæ fluuius est apud celtas.

Neetus Italiæ fluuius est: haud longe a crotone oppido effluens.

Neleus flu. est i euia: ex cuius aqua si potẽt albæ oues nigræ efficiuntur: quum nigræ efficiantur albæ si ex cherio eiusdem prouinciæ flumine potent.

Neoris fluuius est albaniæ tasiæ regionis.

Nesestenes fluuius est sub caucaso monte: sigotoni occurrens flumini.

Neston thraciæ fluuius est a strimona fluẽs: secus abderem ciuitatem: ubi quõdam Diomedes equis hospites suos dabat in cibum.

Niagoras phœnicũ flu. ẽ in ora libano mõti subiecta.

Nidam fluuius est indiæ.
Niennia fluuius est æquitaniæ.
Niger fluuius oritur inter carilas æthyopes & getuliã ciuitatem omnem atq; æthiopiam ab Africa diuidit eum autem patrem nili putant:eo q eodem tempore augeatr atq; decrescat:quom eadem animalia gignat & nutriat:& calamum:& papirum: & ideo statim de eo paulo post ubi de nilo.
Nilus totius orbis permaximus fluuius arbitraf. Huic secundum quosdam latinæ nomen est melo. Alii dicunt hunc esse quem theologi Geon nuncupant: & ex paradiso delitiarum effluere. Incolæ nilum uocant propter limum:quem trahit: & eo ægyptia arua foecundat:cuius tam grandis est copia: ut etiam sint qui arbitrentur ab hoc pharon insulam a continenti longo tractu distantem:eo aucto iamdiu fuisse coniunctam. Sed nominis quæstio minor est. Hic ut ab aliquo termino eius ad ægyptios progressus sumamus initium e nigro flumine: de quo supra: quẽ accolæ nili patrem dicunt nondum nilus uocatus rapido ueniens cursu africam omnem ab æthyopia separat:& plurimas atq; prægrandes insulas faciens uenit ad eam clarissimam Meroem a dextris eius nominatus astusapes:quod idem sonat quod latens. A leua uero uocatur astobores:ex quo intelligitur e tenebris ueniens:quam postquã reliquit aliquandiu: nongiris ab aliquibus appellatur: ab ægyptiis uero homo. A quibusdam Tricon. Et partim asper: partimq; nauigia deferens in amplissimum effunditur lacum. Ex quo rapido sese proripiens impetu alterã insulam quam talésium uocitant:amplectitur:& uariis incitatus irritamentis montium coarctatur rupibus: ex quo torrentior factus ad eum æthyopum locum deueniens: qui Cattaduppa uocatur: tã uiolenter inter obuios scopulos suo impellitur impetu:ut uasto aquarum se frangentium rumore incolarum aures in surditatem usq; lædat: existimatur: & adhuc atrox:spumansq; amplo gurgite ad elephãtilem usq; ciuitatem ægyptiam euoluitur. Hinc lenis uiolentia posita placidus ac nauigabilis efficitur. Et primo circa cercasorum oppidum incipit esse triplex. Cuius pars una ad deletam & meliam declinãs iterum separatur. & sic diuisus atq; uagus. aliis etiam alueis uarie separatis in septem postremo totus diuisus partibus omnem ægyptum irrigat annuo incremento. & demum ægyptio mari per septem ingentia miscetur hostia. Quorum primum quod in Syriã uersum est pelusion appellatur. Secundum tananticon seu Patameticon uocitatur. Tertium autem mendisiacum uel mendesion. Quartum Factamicen uel Cataptistum nominant. Quintum auté Sceueniticum. Sextum uoluptionem clamitant uel uolbitium. Septimum & ultimum canopon a Menelai gubernatore nauis ibidem tumulato denominatũ. Sed postquã de eius progressu aliqua dicta sunt. quid de origine eius oppinati sint ueteres aduertendum est:& ueritate sacrarum litterarum præposita: quibus legitur eum ex paradiso delitiarum procedere sub nomine geon: de quo supra. Sũt qui uulgatiori adhærent opinioni:qua creditur huius omnino ignorari principium:in cuius credulitatis confirmationem dicunt quosdam a Nerone Cæsare missos ad huius fluminis caput inuestigandum rettulisse post longum a se peractum iter æthiopiæ regis auxilio atq; consilio ad ulteriores deuenisse reges: quorum opera se eo usq; fuisse perductos: ut immensas reperirent paludes:quarum exitum nemo nec incolæ nouerant:aut sperare poterant. Erant enim aquæ adeo herbis implicitæ. ut nec expeditus homo nedũ nauigium penetrare posse uideretur: nisi q paruũ esset:& unius tantum capax: infra quam non absq; graui difficultate progressos se referebant petras uidisse duas:ex quibus uis ingens fluminis emanabat. Vtrum hoc esset initium:an ex patentibus terris accessio aliunde foret:non satis certũ firmantes:quom ad ulteriora procedere nequiuissent. Alii uero sunt aliter sentientes: sed iudicio meo magis coniecturis q̃ experientia certa se adinuenisse. Nili fontem testari uidentur aientes in monte inferioris mauritaniæ: haud procul ab oceano lacum esse stagnantem quem uocant incolæ nulidum: in quo pisces alabetæ coratini siluri:ac etiam crocodilli reperiuntur:& squalentibus niuibus lacum excrescere:ex quo:quia hæc eadem piscium genera Nilus alit: lacum hunc nili coniecturantur initium: sumentes ex progressu aquarum lacus aliquale etiam argumentum: dicentes ex hoc lacu primo persusum nilum per harenosa & squalétia loca:quasi dedignetur excurrere hiatu terræ comperto sese condere: & aliquod dierum itinere inuisum se ferri. Mox apud maxillos mauritaniæ Cæsariensis populos in ampliorem lacum ꝑsilientem fundi:cuius rei argumentum: q idem sit: qui se merserat:nil aliud restat:præter q eadẽ aĩalia is secũdus quæ prior gignat & nutriat. Demũ iterũ ab harenis receptus absconditur: nec apparet anteq̃ excursis uiginti dierum itineribus per deserta atq; iaccessa loca:ubi primũ:q̃si habitantes homines senserit:erumpitq; in terras iterum:& ex eo fonte prosilit quem nigrum uocauere:exinde palam procedẽs ad exitum usq; prout supra demonstratum est. Nõnulli putant eum ex fonte quodam prodire: qui apud hesperos æthyopas est ab incolis aliter pyrum seu prium appellatus. Et huius nullum aliud extat argumentũ:nisi q quom alia flumina:quæ ea in regione oriuntur:omnia in oceanũ tendant:& is solus ex fonte iam dicto procedens Mœdiam capiens regionem tendit in orienté. Nutriatq; & gignat:esto minora:ea animalia:quæ nutrit & nilus. Asserũt tamen quonã exeat:sed cõiecturis eundem esse percipere uolunt. Et alii non in occiduũ nasci nilum:sed in littore rubri maris emergere:loco ubi dicitur mossilone:& in occasum profluere usq; in insulam:quã meroé desuper nominauimus. Demũ in septentrioné flecti pluribus auctus incrementis:& ægypti æquora subintrare. Ego quidem quod a primis dictum ẽ: nulla.s.ratione compertum:ex quibus erumpat fontibus arbitror:quom Cæsarem dictatorem talium indagatoré ægregiũ originis huius legamus incertum. Sed de accidentibus pauca superextant. Scripsere igitur ueteres hũc esse syluaꝝ altoré ꝑmaximũ & beluaꝝ imanium productorem:& crocodillorum & hippotamorum:& aliorum similiũ. Præterea calami atq; papiri: & agrorum foecundatorem inclytum suis annuis incrementis:quæ fieri cõtingit: utplurimum

tenente sole leonis finem: & ad mediū usq; uirginis augeri: demū declinare: & in ripas reuocare aquas īcipere: donec sol uirginis in finem uel libræ principiū uenerit: & tūc totū infra ueterem alueū contineri: cuius excrementi causas multiplices ostendere antiquitas conata est: quas q̄a minus huic operi conueniunt apposuisse superfluū ratus sum. Hoc tamen omisisse nolim. Habēt loci accolæ passim p oppida erectas colūnas in q̄bus īcremētorum uarietates signis notatæ sūt per q̄ optimæ futuri tēporis abūdantiam atq; penuriā frumentorum uaticinant̃ secūdū maius & minus incrementū. Afferūt īsuper aliq̄ fluminis huius aquas talis esse uirtutis: ut non solū fœcūdas faciant mulieres: sed q̄ diu uidebant̃ sterilitati damnatæ ad conceptū harū beneficio relaxent̃: efficiāturq; fœcūdæ. & hæc de nilo dixisse satis sit.

Niphates: ut quidam dicunt: fluuius est medorū. alii uero parthorum: & nonnulli armeniorum: cum sint qui illū afferant esse scytharum. Cadit enim e mōte nyphate: cursui cuius possunt adeo prædicte gentes eē dispositæ: ut possit ad omnes aliquando peruenire: & sic omnium esse.

Nipheus italiæ flu. est: haud lōge ab astura uolscorum.

Ninius fluuius est museo propinquus.

Nognis colchorum est fluuius inter emochianos: atq; putelzos.

Nonimbarus fluuius est propinquus Seleuciæ: q̄ calicadmo supereminet flumini.

Nouanius flu. est trans apenninū conditionis inauditæ. Nam quū in agro sit pitiniatæ æstiuis solstitiis oībus pleno effluit alueo: bruma aūt siccat̃.

Nourgiris flu. est æthiopū. Hic aliq̄ in parte nilus est: ut pauloante aduerti potest.

Nubis flu. est nauigabilis: cui propinq habitant alontigi: atq; cælistotigi.

Nundiana flu. est apud nouium.

Numicius seu numicus flu. est laurentis agri: in quo uolūt q̄dam æneam troianū cecidisse: & ex eius alueo sublatū corpus consecratū fuisse: ex quo q̄dem flumine solo ueteres consueuere in sacris Vestæ libare. Sane hic flu. ut quidam uolunt hodie non est. Nam paulatim decrescēs primo in fontem redactus est: Demū & fons ipse exaurit: & sic q plurimū Maronis carmine: & aliorū latinorum poetarum celebris factus est deuenit ad nihilū.

Nuthul flu. est æthiopiæ: aiunt aliqui sic nilum aliq̄ in parte uocari.

Oaxis siue oxus fluuius est ex oaxo lacu oriens: per deserta scythiæ ex regionibus surdianorū aliorū suffragio grandis ab oriente ueniens aliquandiu in occasum impellitur. Post hæc iuxta dacas flectit̃: & in septentrionem uersus iter ad Mardos & pesicasos illi aperitur: & limo plurimo semper turbidus in scythicū oceanū in grandi multitudine aurea deferens frusta: ut afferunt quidam labitur. Huius quidem ripas incolunt dribices: bactriani: & Exostastæ.

Oaxes: ut placet aliquibus fluuius alter a superiori ē & per insulam cretæ fertur: & ab eo ciuitas oaxia nūcupatur. Verum timeo ne decipiantur tales Virgilii carmine: ubi dicit: pars schythiam & rapidum cretæ ueniemus oaxem: quum ibi cretæ nomen nō ponat pro insula: sed pro limo: quem semper secum trahit oaxes.

Obrinia fluuius est tyboroni ciuitati sitæ in radicibus signiæ montis proximus: in menandrum fluuiū cadens.

Ocazane flu. est conterminus albanis: & hybero atq; tyro fluminibus uicinus.

Oceanus flu. est: ut q̄dam uolūt in extremo occidente. Ego q̄dem īspecta homeri littera & modo loquēdi: nō credo fluuiū: sed ipsum mare oceanū.

Octarius fluuius est scytharum: transiens per canticos & sapheos.

Ocus fluuius indiæ apud sogdianos.

Odesus flu. est macedoniæ apud menlesios: haud lōge a dionysiopoli.

Odona flu. est indorum: in oceanū tendēs: cuius in ripis aiunt oriri arundines tātæ magnitudinis: ut uix unā .xxx. possint homines ferre.

Oeagrius flu. est: quem aiunt Orphei uatis patrē. Ex eo q̄dē quū in thracia siti: hebrū nasci dicūt.

Opharus flu. est apud cantabros & opharitas in langoum fluuiū defluens.

Ollius fluuius est galliæ cisalpinæ ex sebino lacu manans in padum.

Otonus fluuius est thessaliæ.

Opadrus fluuius est prope bactros.

Ormigus fluuius est poetis sacer: cygnis abūdans bœtiæ proximus.

Oratus flu. est persas ab elymade diuidens.

Orba flu. est haud lōge a tyborone oppido in radicibus signiæ mōtis sito: in menādrū fluuiū emergens.

Orcon flu. est thessaliæ in peneū defluens amnē: quē penes quū purissimus sit: eū non finit suit aquis misceri: quinimo desuper fert non aliter q̄ si esset oleū nec etiam hoc modo diu patit̃: & eum ab se abdicat. Aiunt enim ex infernorum dite genitas has eē aq̄s & iō flumini nomen impositū conueniēs undis.

Orcatia flu. est confinio persarum tantum limi deferens una cū brixa eiusdē regionis fluuio: ut cœno inaccessibilem faciant persidem ex parte illa.

Oretus Siciliæ flu. est apud panormū.

Origeus flu. est Carmoniæ: hircanis portuosus: & auro fertilis.

Ornadus flu. est: ut ego arbitror armeniæ. Nam non multū distare uidetur a tygri.

Orodius flu. est post olympū montem: q̄ missus dicitur: olympenæ ciuitati propinquus.

Oron fluuius est haud longe a memphi ciuitate ægyptiorum.

Orontes fluuius est syriæ ex libano profluens iuxta Eliopolim oppidū. Alii uero dicunt q̄ ex casio monte ei supereminente nascatur. Anthiochiam epiphanem cognominatam præterfluit.

Ortorogœra fluuius est aquilonaris apud montanos paropanisadas: & hircanos scythas effluens in oceanum suscipitur: & incipit ab eius hostio oceanus sericus.

Orsinus flu. est menandro propinquus: una secū circūcurrens antiochiā Simecos Cranaosq; oppida.

Oscorus scytharum est fluuius.

Osphagus fluuius est græciæ haud lōge ab apollonia uersus macedoniam.

Offigitanus fluuius est hispaniæ:& in bethim fluuium effluit.

Ostata seu osta britániæ fluuius est:cui supereminet clamargantia ciuitas.

Ostura fluuius est hispaniæ circa:quem astures mōtibus siluisq; circūsepti habitát a flumie nūcupati.

Otelecanticus fluuius est inter misiam & troadem illas disterminans.

Pactolus fluuius est Lydiæ aureis harenis smyrneos irrigans agros:quæ qdem uetustate sabulæ inuenere locū.s.in eo midá regē:qui a Baccho īpetrauerat ut quicqd tangeret aurum fieret.

Pachisos fluuius est siciliæ ciuilis sanguinis notatus ī famia.Nam apud eū Sextus Pōpeius Pompeii magni filius occisus est.

Padus fluuius est galliæ cisalpinæ totius Italiæ maximus:qui qdem in celsissimo Vesuli montis cacumine in finibus ligurum gabienoꝶ ex pseudo funditur monte:seq; condens cuniculo in agro foroiuliensium iterum uenit in lucem.Alii dicūt in ifimis radicibus Vesuli oriať:& inter Naburnos & mantuanos arripiat primo cursum.Sed qualitercūq; fit: e gremio uesuli mōtis fusus prio tenuis incipit iter. demum fluminibus auctus:placido tamen incessu taurinoꝶ augustam linquit a dextris:& Placentiam Romanorum coloniam atq; Parmam Regium Lepidum mutináq;:& uetustissimam cum aliis pluribus Rauennam a sinistris augustam prætoriam curiam:Ticinū:Mediolanum:Laudū Pompeii: Veronam.Mantuam:Vicentiam:& paulo longius Patauiū.Et susceptis triginta fluminibus tam ex alpibus sinistris q̃ e dextris ex apennino cadentibus: ut scripseř quidam septem hostiis adriatico miscetur sinu.Quæ distinxisse forsan erit accōmodū. Is igiť turbulentius incedens utplurimum & incipiētibus squalere niuibus aprili & Maio mensibus: uix sese infra alueum aggeribus hincide coactus relicto Veronēsi agro bipartitur:& duo de se grandia facit flumina:quoꝶ qď a dextris labiť inueto a sinistris insigni oppido:qď olim phoꝶ alieni uocauere ueteres: hodierni uero uocát Ferrariá:iteꝶ in duos diuidiť fluuios.Qui a dextris est recto tramite Rauēná petit:& fere usq; mutiná & inde aliq̄tisper usq; Imolá maximis factis paludibus:& aliqbus susceptis fluminibus haud lōge a Rauenna ingrediť mare: hoc hostio portus magnitudinē faciens:adeo ut claudius Cæsar ex británis triumphaturus adriaticum p illud intrauerit:non solū ingenti nauigio: sed prægrandi palatio spectantium illud iudicio. Hoc prisci dixere Vatrenum:quum ante eridanum hostiū dictum sit: nonnulli spinetiem uocauere a spina ciuitate inclyta:quam a Diomede conditam ex delphicis thesauris creditum est hostio propinqua:ex qua hodie nullū extat uestigiū:& nominis fama pdita est. Vatrenum auté dictum est: eo ꝙ Vatrenus fluuius a foro Corneliensi ueniens:quem qdam hodie uocari santernum existimant: pado ibidem miscetur.Hoc tamen hodie primarum uocant incolæ quasi primū & inter alia præcipuum. Ea uero pars quæ sub oppido ferrariensi diuisa diffundiť multas faciens insulas:quas polysenos uocant indigenæ syluis plenas & accolis:postq̄ aliquandiu delapsa ē pro parte:stagnum intrat ingens:quod etiam in mare effunditur:secūdum fluuius faciēs hostium: qď olim capsiæ dictum est.Nostro auté æuo:ut nōnulli existimát uulgo dicitur mangiauacca.Reliquum autem quod fluuii more effluit tertiū facit hostiū quod uocauere ueteres & moderni uolanū seu uolane:ante tamen colane dictum.Id uero flumē quod diuisum sub agro Veronensi diximus in sinistram descendere:esto sinistrorsum maximas impleat paludes:recto tamē cursu mari se miscens hostium facit quartum:cui philastena fuisse nomē aliqui arbitratur:quum hodie uulgo uocetur Codigore idiomate incolarum.Verum reliqua tria hostia:quibus carbonaria fossiones & philisterna:ut placet aliis uocata sunt:& sic quarti hostii uetus nomē perditum plena uidenť:quum a partibus per paludes emisis ab eo qd ab agro Venorēsi diuisum ueniebát:nascerentur.Repletionis autem causa fossa in tráuersum ducta ad impetum fluminis moderandum uidetur quam autem fossam assagi fecere tusci:quoꝶ adria fuit colonia & ex tráuerso adrianorum paludum: quæ septē maria uocabanť deduxere.Quā ob cām sunt q uelint apud brūdullū effūndi qcqd expado obturatis effūdebať hostiis:qď ego nec credere nec firmare audeo:quū & athesis & brita flumina paludes augeant:& per medias sub Laureto uico athesis in adriaticum pleno penetret alueo. His tamen omnibus remittit in adriaticum multa ex ubertate gallorum nauigiis:& multa usq; etiam in taurinos ex adriatico sinu nauigiis pegrina suscipit maximo incolarū atq; negociatoꝶ cōmodo.Volunt quidam hunc tam impetuoso cursu ex uno hostiorum eflue re:ut impetum seruet:donec ad istrum ab opposito istriæ littore æque impetuose ruētem deuenerit: eiq; misceatur in mari:& sic per adriatici sinus ubique dulcis aquæ haustum nautis præbeat: qď ego ridiculum puto:quum nec ister accedat:nec procedat purus tam diu Padus.Hunc græci Eridanū uocauere a phaetontis solis filii casu:ut iam supra:ubi de Eridano satis plene dictū est.Padus autem quū Italos pudeat:utplurimum suis rebus a græcis mutuasse nomina:dictus est:eo ꝙ circa fontem eius arbores abūdent:picē sudantes:quas galli padi uocát & sic ab illis oriēs nomen adeptus est. Ligurū uero lingua non padus:sed boduigus appellatus est: qď sonat fundo carens:cui rei argnmentū est oppidum penes eum:& potissime ubi fluminis incipit altitudo uetusto nomine boduigomadū appellatum.

Padusa fluuius est:quem aiūt padi brachiū quoddā Rauēnam usq; perductum:Massanicū alio nomine appellatū.Quē ego fluuiū nō existimo:sed fossam potius:qua a flumine nauigia traherenť ad urbem.

Paneus fluuius ē colchoꝶ:cui oppidū īminet sui nominis:habēs post se bemocoꝶ multimodas gentes.

Pamisus:seu panisus fluuius est achaiæ in asmeo fluens sinu.

Panisia fluuius est scytharum:haud lōge a stagno de ueltono & bosphoro.

Pantanus fluuius portuosus est:propinquus promōtorio gargani montis.

Pantagia fluuius est siciliæ pontagius ante dictus ui-

cinus megarensibus atq; syracusanis sic denoīatus: eo q fluens per omnem audiret insulam: cui silentiū dicūt a Cerere: dum proserpinam qreret offensa sono fuisse impositum.

Panus ponti flu. est.

Paradisus flu. est ciliciæ.

Parapanisus: seu ꝑpanisus flu. est scythaꝶ glacie duratus plurima & in septentrionalē emergēs oceanū quem incolæ almatiū uocant: quod latine congelatum sonat: seu scdm Cymbros Mormorusa: quod mortuū mare sonat.

Parteius armeniæ flu. est in tygrim effluens.

Parthenius flu. est paphlagonū: haud longe a carambi ꝓmontorio paphlagonū & urbes Sesamū & crominum: in pontum sese mergens.

Parma flu. est galliæ cisalpinæ: parmam ciuitatē ab apænino ueniens diuidens: & in padum cadens.

Patiris flu. est garamiti sinu: propinquus pontico & nauaro atq; cortinæ oppidis.

Peneus flu. est thessaliæ plurimū poetarum carminibus celebratus: hūc quidam dicunt casu exortum scilicet eum ossa mons thessaliæ ab olympo monte agente terremotu separaret: primo terras erupisse: & paludes qbus laborabat thessalia exhausisse. Alii dicunt q a pindo fundatur monte: sed iuxta Gomphos oriri: qui clarissimis effluens undis Orcō seu secūdum alios himerton turpissimis sese undis misceri conātem spernit: illasq; ad instar olei aliquandiu quasi natantes uehit: demū a se repellit. Et quū stygi & inferoꝶ paludi aquas sūministrare ueteres dixerint: arbitror has orconis undas alicubi in progressu tanq̄ leuiores hyatu reperto mergi quū oēs asserentes inueniam: eū illas diu nō ferre. Is igit̄ ꝑ nemorosa cōuallia defluēs qngentis stadiis nauigia defert. Inter q famosissimus locus est: quē tēpe uocauere prisci. v. M. passuū in longitudinem tendēs: arboribus se in cælū attollentibus ab utraq; ripa: & iuga montium uisum hominum excedentia umbram præbent placidam: & gramine uestitis marginibus inter sonoros calculos labens canoro auium concentu lætior uidet̄ incedere. Esto nōnunquam exhalet fumos & nubila condat: & ingenti sono adiacentia cuncta concutiat. Tandem apertiori sub cælo fluēs a magnesia macedoniā dirimit & in termū effluit sinū. Insignis fabula natæ Daphnis quam a phœbo dilectam aiunt: & in laurum uersam: eo q lauris eius abūdent ripæ.

Peonius flu. est thessaliæ.

Permesus flu. est boetiæ: ex helicone monte declināns poetis gratus.

Persus indoꝶ fluuius est nauigabilis: in cambiꝶ suarorum fluuiū cadens.

Pingus mesiæ fluuius.

Piles tusciæ fluuius apud populoniam uetustū oppidum atq; deletum.

Pinarus flu. est ciliciæ sub amano effluens monte.

Pira flu. est in finibus histroꝶ callipidas asiaticas ab eis disterminans.

Piradas seu piratidas flu. est selimbriæ oppido atq; bithyniæ flumini uicinus. Arbitror hunc haud longe a bizantio fluere.

Piramus flu. ē ciliciæ: cui Mopsos oppidū supra ipositū i cilicū effluit mare apđ ammodē ꝓmōtoriū.

Pisaurus flu. est cisalpinæ galliæ: seu potius piceni: a quo ciuitas pisauꝶ ei superimposita denominata ē: in adriaticum fluit.

Pitormus Marsoꝶ flu. est cursu uolucri uectus ꝑ fucinum lacū absq; mixtione aquaꝶ transit.

Pixurates flu. est orientalis sub radicibus mōtis Caponte supra Cimaram ciuitatem fluit: quem aiunt uocari postea euphratem.

Plabes fluuius Venetoꝶ est inter forū Iulii & Taruisium ciuitatem.

Plemirus flu. est apud orthygiam insulam: in cōspectu siciliæ.

Poagrius flu. est in ora Locroꝶ iuxta maratonium in mare fertur.

Polesimūdus flu. est in taprobane insula orietali effluens e stagno cui Magiba nomē & iuxta oppidum eiusdē noīs currēs tribus alueis oceano miscetur.

Policarmus flu. est: ī quo ut ferūt gignit̄ herba conferens plurimū ad cæcitatis ægritudinē remouendā.

Politimetū flumē est apud Sogodianos in india per amplas solitudines a ripis tenui coactus alueo uagās & comperta cauerna: quasi cælum horreat fugit: & mergit̄: eiusq; cursum aquæ labētis sono uolētibus notū facit. Præterea & indicio alio. Nam quū areat solū undiq; id qđ cursui superpositū est humore semper aliquo desudat.

Ponanus indoꝶ fluui. est nauigabilis: pandoꝶ fluens in finibus.

Pontus flu. est inter scytos mœdos. per terrā thraciā nuncupatam: ut aiūt labitur: ex quo sumunt̄ lapides miræ operationis. Igne qdem uti ligna cremant̄ quos si percusseris extinguuntur facile: in aqua ꝓfuderis in maius excitant̄ incendium: tetrum habētes odorem assalto ꝑsimilē: adeoq; abominandū: ut nulla sit auis aut serpentū species: q̄ his ardentibus loco possit ꝓpinqua consistere.

Potamia flu. est misiæ: ꝑ mediā Martianopolī fluens ciuitatem: quā qdem Traianus Cæsar amore sororis martiæ construxit & nominauit.

Potercus fluuius est in insula cretæ: inter gnoson & gortinam defluens ciuitates.

Prinas fluuius est indiæ: apud quem Actocaligæ in gangem fluit.

Proptasia fluuius est: haud longe a dorigene ciuitate indiæ.

RAcinus fluuius est aut persarum: aut ꝑsis propinquus.

Rānus fluuius indiæ est nauigabilis: in gāgem defluens.

Rebas fluuius est: quem aliqui fessum dixerunt bosphori faucibus proximus.

Reganus fluuius est turingoꝶ: & in danubiū fert̄.

Rhenus fluuius ex lepontis: qui alpes incolunt orit̄ existentibus Vemionensibus atq; sarmetis origini suæ propinquis. Hic paruo adhuc effusus cursu duos facit lacus: uenetū scilicet & acronū. Mox in unū ex eis redactus alueū ꝑ fines nātuantiū: heluetioꝶ: sequanoꝶ: mediomatricū: tributioꝶ: atq; treuerorū uelox effert̄: ac postq̄ ꝓpinquat oceano multisiā susceptis fluminibus in plures diffusus partes: multas facit insulas: quas olim barbaræ nationes inco

luere:ex qbus & ii q piscibus ouisq; auium nutriūt fuere. Ex his tamē nobilior bachanorū isula fert iter heleiū ac fleuū fluminis hostia sane late reddētibus ripis ingentē facit lacum. Fleuo dictus ubi cāpos iun dauit:& eiusdem nois insulam amplexus est. In occi duum uero i amnem mosam se fundit & post insulam fleuo dato multis alueis oceanum petat:suo tamen nomini tenuē seruat: per quē cum cæteris misceť oceano gloriæ iulii Cæsaris dictatoris. a quo primo pōte supatus est testis perpetuus.

Rhenus flu. ē galliæ cisalpiæ bononiā latiorū coloniā i tuscorū positā:matrēq; inclitam studiorū radens.

Rexinis fluui. germaniæ est:in oceanum effluens.

Ridagius fluuius est hircaniæ grandis:zobetem susci piens amplissimum fluuium.

Rindaces flu. ē minoris asiæ:post olympū mōtē: quē misiū uocāt icolæ:ultra quē fluuiū Dasali & Mistel la a colophōiis collocata. Circa āt ripas eius imanes nascūť angues nō qdē magnitudie corporis sed pro prietate uirtutis. Nā sole feruēte oēs i eius merguntur alueū:& frigefacti emergūt:& hiatu patulo pspectā tes in altū supuolantes aues etiā si altissimæ sint: & pniciter feranť:qsi unco tractæ e uestigio decidunt: & absorbentur ab eis.

Rinatorus fluuius est ægypti:qui a sacris litteris Torrens aliquando uocatur.

Risaste fluuius est in ponto:haud longe ab anthio op pido:cui postea apollonia dictum est.

Risus fluuius fuit olim troiæ ppinquus:ex quo nunc ut qdam ferunt nullum extat uestigium: quum ante ex ida mōte defluens p septē uada ferreť in mare.

Rhodanus flu. ē galliæ:a rhodāo oppido rhodiorū:pter qđ fluit:dnoiatū. Hic uero ab alpibus orit:haud lōge a fontibus Danubii atq; rheni:& citato descen dēs cursu:p lemanū lacū ipetū seruans effertur:ite gerq; exiēs i occiduū gallias aliqdiu dirimēs:tardūq; arari deferēs labit tādē i meridiē flexus susceptis isara atq; Druētia nō mius se uelocibus iter uolcas & cauates apđ heracleā oppidū uno hostio & paulo ulterius duobus aliis i tyrrhenū mare ipetuosissimus diffūdit. Ex his hostiis unū dr hispaniēse:aliud me rapinū:tertiū uero qđ amplissimum ē Masselioticū uocauere priores. Insignis qdē nō solum magnificis euētibus:quos se penes iā dudum uidisse potuit. sed auiniōe sibi supiposita ciuitate babylōe noua: apud quā & summus pōtifex sacrūq; fratrū eius collegiū humana atq; diuina tractantes:& cernere & exorcismos audire pōt:potuitq; iādiu.

Rhodius flu. ē troiāus ex ida defluēs mōte:ex quo ne dū aq:sed nec quorsū effluxerit ēt a pqrētibus iueniri pōt. Rhoda indiæ flu. est.

Rhode fluuius est scytharū apud crobisgos effluens.

Rubicon fluuius est:ubi quondam italiæ puincia inter Ariminum & Rauēnam a prouincia galliæ cisalpinæ a Romanis ducibus separatur:paruus quidem e uicinis mōtibus in adriaticum effluit:hodie uocatus ab incolis pisciatello:uix cognitus.

Rubriacus seu rubricatus flu. ē hispāiæ apđ hylergo tas seu littora bargiōis iter suber & colobim fluens.

Rutuba fluuius est secūdum quosdam ex appennino in tyberim fluuium defluens. Alii uidentur eum dicere ppinquum oppido Albouintimilio:quod pro pinquū reor pmontorio monico i finibus ligurū.

SAbaris calabriæ flu. apud ciuitatē Turim: cuius aq ut ferūt nigredinē bobus atq; pecudibus potæ afferūt ubi cataris ei ppinquus affert albedinem:quod & icolæ testātur. nā q sabariā incolūt:& crispos habēt crines & fusci coloris sunt. Qui uero catarim candidiores sunt & coma porrecta.

Sabi flu. ē i ora carmēiæ:a quo coli uineas agrosq; icipiūt. Sabim flu. est normorū.

Sabarus fluuius est inter histrum & nauportum.

Sabris fluuius est britanniæ: a quo sabro quodam in eodem demerso iussu Gontolcenæ cuiusdam britānicis imperantis denominatus.

Sagaram calabriæ fluuius est:uictoria locrensium:& crotonensium clade memorabilis.

Sala fluuius est mauritaniæ cui:& sala oppidum supimpositum est:a quo per auctolorum gentes in atlāticas solitudines deuenerunt.

Sala germaniæ fluuius salabas diuidens a Toringis.

Salia hispaniæ fluuius est.

Salsus hispaniæ fluuius est haud longe a Corduba.

Samarius hiberniæ fluuius est per chenelcunniliam effluens regionem.

Sandis persarū flu. est setis per carmanianum defluēs.

Sanga cantabrorum est fluuius.

Sangarius flu. est ex adoreo oriens mōte & p hircanos phrygesq; decurrens aureis harenis grādis qdem susceptus a gallo & tymbro seu tymbrogio: & medius fere inter ponticū & cilicū mare haud lōge a troia in ppontidē labit:hūc qdā corialum uocauerunt cui superincidit egradiū ciuitas olim regia Midæ:& castellū Berecynthiū & ab eo incipiunt mariādri.

Sanguinus fluuius est ex apænino iter sulmonem & uulturnum fluens:ad ultimum uulturno infundit.

Sapis fluuius est galliæ cisalpinæ Cesennam ciuitatē subter labens:& in adriaticum sese fundens.

Sardana fluuius est mauritaniæ: Trinicho atq; tigrani ciuitatibus uicinus.

Sarmaticus fluuius ē apud sarmatas in oceanū fluēs: & ab eo mare Sarmaticum est.

Saron fluuius est ultra taurum montem:insignis Heraclii iperatoris uictoria:& Cosdroe persarū clade.

Sarnus flu. est cāpaniæ ex apænino i Capreā isulā tendente pluribus in locis uasto saxei mōtis murmure fundit adeo abūde ut nō ante exierit q amplissimas paludes fecerit incolis nebulis:qbus semp abundāt infestas nimiū:ex qbus tandē in alueū coactus. Pompeianū sub uesubio monte irrigat agrū:& pauco cōtentus cursu:nec alicuius alterius comitatus undis: satis tamē aquarum copiosus:haud lōge a stabia tyrrhenū igredit mare:hic apud sarnū oppidū:qđ fōtibus eius iminet ligneos fustes paleas frōdes:& qđcunq; in eū cadat lapideo paucis i diebus cortice tegit:& assidue agens materiam præbet incolis ex qua domos cōficiant. Ex hoc Neronis Cæsaris iussu paulo altius a radice mōtis inchoatus pilis fornicibusq; latere cocto factis superædificatus aquæ ductus ē:& ad misenū usq; ptractus ē habēs ut arbitror. xlv. M. pas. lōgitudis. ibi uero:eo q baiāus sinus ob sulphur potabiliū aquarū penuriā patiat i piscinā uastissimæ magnitudis fūdebat:& defectū totius oræ illius sua copia maxio incolarū cōmodo staurabat. hūc Sarnū aliq mius aduertētes arnū florētiæ fluuiū putauere.

Sardabale numidiæ fluuius est:& ultra communem regiæ gentis monumentum.
Sars flu.ē p agros fluēs nō lōge ab eius ortu & turrem augusti quā cognominat memorabilē pontū intrat.
Sarmōetus flu.ē cilitiæ iuxta pidasum ciuitatē fluens.
Satur flu.ē italiæ:quē penes.C.Meuius cōsul romāus aricios lauios:uelilernos:& ācios uolscos acie fudit.
Saus:quē supra sabū diximus:flu.ē pānoniæ:ī norico nascēs ex mōte Alpione. Alii dicūt ex alpibus carme is:ī qbus forsan alpiō ē p colapiāos ac breucos cadēs ī quo Colaphis mergit fluui.iuxta oppidū sisciæ al ueo gemino īsulā faciēsq segestia appellat. Præterea & bacūtius descendit ī saū apud oppidū sirmiū: De mū ipse saus apud taurinū miscet dāubio. Alii dnt ubi mirse uocat. Volunt quidam per hunc fluuiū ia sonem a colchis remeantem argon traxisse nauem in adriaticum transiturus.
Sauercunus fluuius est hiberniæ effluens p regionem corgagiam:blagme montis in radicibus natus.
Saunius flu.est cantabroꝝ p auariginos & orgenemos fluēs. Sausus & hic cantabroꝝ est fluuius.sonoro cursu cadens a curia.
Saxum flumen est mauritaniæ præter surrentium ꝓmontorium ultra quod æthiopes incolunt.
Scalde fluui.est galliæ apud belgas in mosam fluens.
Scaldisi flu.ē ī armēia maiori:haud lōge ab athiso op pido. Scirra flu.ē apud mauritaniā cæsariensem.
Scophias flu.ē mīoris asiæ:bythiniā disterminās a ga litia. Scultenna fluuius est galliæ cisalpīæ seu emi liæ inter bononiā mutināq; fluens tendit ī padū.
Scura etiā cisalpinæ galliæ flu.ē æquæ ī padum fluēs.
Sebetus ut qdā dicūt cāpauiæ flu.ē apud neapoli.quē ego uidisse nō mēini:nisi is sit riuus potius q e palu dibus sub mōte ueseno iter radices eiusdē mōtis at q; neapolim ī mare effluit innominatus nec alterius nedum aquæ:sed nec uestigia usq; apparent.
Sebonitides fluuius est galliæ.
Sellius messaloꝝ ē flu.a quo Selinis denoīata ciuitas plurimo abūdat appio. Credo ubi messaloꝝ scripsi dici uelit messaniorum:quū per quosdam claros ui ros hunc esse fluuiū manifestum sit.
Selliens fluuius est epyrrhi.
Sena flu.ē ī littore adriatico īter sapim & aufidū.hūc ego arbitror apud senogalliā fluere:tamē nō assero.
Sequana flu.ē galliæ:a belgicis celtas separās:secatq; ī partes parisium & leuteciā periseoꝝ insulam facit.
Seniris minoris asiæ fluuius est:inter bithiniam cur rens atq; galatiam.
Setheries fluuius est scytharum haud longe a promō toria crimora.
Sethis persarum est fluuius per carmanios fluens.
Seurus in extremo uersus siciliā brutiorum fluui.est.
Sexus fluuius est apud menubam.
Siborus flu.ē italiæ pstāo sinui atq; oppido ꝓpīquus.
Siciliensis fluuius est apud sogomam.
Saisus fluuius ē persarū:arbitror ubi macedonū por tus & alexandri ære sunt.
Sigania fluui.est scytharum apud agniticā regionem.
Sicranas flu.ē iudicio meo persaꝝ quū in ꝓmōtorio quodā sit ubi macedonū portus & alexādri aræ sūt.
Sidenus fluuius est apud sidonos:eoq; alluitur oppi dum balemonium.
Sideus flu.est mari hircano ꝓximus & maziti fluuio.
Sicoris flu.hispāiæ ē iuxta ilerdā iter surdonū gētes effluens.ab hoc se denominatos aiunt sicani:quia ide siciliā seu ausoniā priores uenere sui.
Sigota seu sigoton fluuius est indiæ ex caucaso ꝓrum pens & in gangem fluens.
Sigrada fluuius est minoris asiæ ex didimo fluēs mō te:& propinquus marso.
Silarius fluuius lucaniæ:salerno ciuitati ꝓximus quæ & ab eo creditur nuncupata.
Siler uenetorum est fluuius de montibus exiens tar uisinis:& Taruisium ciuitatem alluit.
Silis fluuius est prægrandis:adeo ut ab alexandri ma cedōis exercitu creditus sit tanaias.hūc quū scythæ omnes silim uocent:bactriani soli laxatem noiant.
Silus persaꝝ fluu.est ex susianis descendens mōtibus.
Simetos flu.est siciliæ iuxta quem ex matris aluo pali sci iouis filii excepti sunt:& usq; ad tēpus partus in fossi:haud longe ab urbe catinensi ī mare effluit.
Simiberus flu.est p cataoniā cappadociāq; decurrens.
Sinope fluuius est symbero propinquus.
Simois flu.ē ex ida troiāo defluēs mōte sub ilione de currēs ꝓpe mare mixtus Xātho facta palude apd Si geū ꝓmōtoriū ī mare cadit:nobilitatus qdē carmi ne poetarum:& Aeneæ troiani natiuitate.nam apud eum aiunt illum Anchisi Venerem peperisse
Singilis hispaniæ fluuius astigitanam coloniam aluit: nauigabilis ab ea eo usq; quo beti miscetur.
Sinneus fluui.est hiberniæ:ex lacu maximo Conan tiam Momoniamque regiones disterminante pro rumpens. Et quum inter cæteros insulæ obtineat pri cipatum non uno cōtentus alueo:in duas effunditur partes:quarum una uersus austrum tendens chileso nensem alluit ciuitatem & complectitur limericum distintisque meatu duabus momoniis Brendanicū ingredit oceanū.reliqua uero in arctoū iter arripi ens mœniā & ulteriores. Vltoniæ partes a Conātia se gregans in oceanum labitur boreum.
Sinus syriæ fluuius est:lyco flumini atq; oppido isso: quod & Alexandria dicitur uicinus.
Sirapus lucaniæ fluuius est.
Sirnus thraciæ fluuius est cadit in hebrum.
Siris fluuius.est faucibus bosphori propinquus.
Siris flu.est minoris asiæ iter bithyniā & galatiam.
Sirus fluuius est italiæ apud brutios seu salentinos:ī quo qcquid inieceris:cito saxeo uestitur cortice.
Sisius fluuius est germaniæ in oceanū emergens.
Sitecus fluui.est siciliæ haud longe a catina ciuitate.
Sitrogradus in sinu persico seu persis propinquus.
Siurus fluuius est hiberniæ ex blagniæ montis radici bus profluens:& per archiphiniam & tribraciā fun ditur:atq; apud gancefordiam a mari suscipit.
Slana & hic hiberniæ fluui.ex eodem monte prorum pens.sed per guessefordiam cursum agens.
Slicheius & æq flu.ē hiberniæ p chenelcunilā exiēs re gionē. Soban fluuius est africæ:nili pars.
Sodinus fluuius apud persas est clarus.
Sorobrin hispaniæ fluuius est ī hebrum seu in supro nem seu alterū ex alueis eius mergitur.
Spgetus græciæ flu.taumacis atq; hyppate oppido ꝓ pīquus. Sperchius thessaliæ flu.est:cuius in fauci bus termopilarū angustiæ sunt.ī pegasum exit sinū: ex quo argonautæ colchidū petentes soluere nauē: huic spchio si rediisset:uouerat comas suas achilles.

Spinon fluuius est haud longe a Roma.
Stenos flu.est thraciæ cui mauronia adiacet regio: & nemora zone q orphei citharæ cantũ secuta sunt.
Straga psaꝶ est flu.uehementia niuiũ adeo cõgela/scens ut more solidi saxi uiá præstet euntibus.
Straor fluuius est ex caucaso cadens citra siderim fluuiũ in hircanum mare.
Strimõ thraciæ flu.est í hemo mõte natus:macedõiá diuidés a thracia.hic in septé ut aiũt diffũdit lacus atq; coartat ripis:uel cursũ dirigat:cuius í marginibus dextro a latere thraces désaletæ & medilapides habitát:alueo át diggeres atq; bessi mlto cogit gelu.
Subi flu.est cessaconiæ regionis ubi colonia theracõ a scipionibus olí condita ut a pœnis carthago.
Subulus flu.é occiduæ africæ:nauigabilis atq; egrægius defluens præter coloniá bonasam.
Suero fluuius est hispaniæ in eũ hiberi alueus: q supranensis dicitur:defluit.
Sura psaꝶ flu.est cui iminet oppidũ susis menõis ut aiũt opus. Suria flu.psaꝶ é:& ab ea suria oppidũ eidé iminens:ubi phasi colchoꝶ miscetur fluuio.
Surgis flu.est in neueis:cuius in exitu oppidũ ab eodem denominatum.
Suthul flu.est numidiæ a meridie trahés originem:
TAbsus seu tarsus flu.est epyrrhi inter apolloniam & dyrrachium.
Tader fluuius í tarraconési ꝑuícia carthaginensiũ rigans agrum.
Tagus hispaniæ flu.est:aureas ut ferũt habés haréas: & ob id insignis plurimũ qué a carthagine hispana cui ꝓximus orit:denoiatũ qdam dicũt:qđ ego non credo.Huius in marginibus segobricéses celtiberũ caput capetani atq; toletani insidét nec a betula lõge fundit in oceanũ prope ulisyppũ mergitur.
Taigeta scdm quosdá laconiæ flu.est in quo uetusto more lacões frigore aquæ filios durare cõsueuerát.
Talander seu taládrus flu.est Italiæ inter heracleam & metapontũ ciuitates brutioꝶ seu salentinorum.
Taliamentũ flu.est Venetiaꝶ concordiæ coloniæ ꝓpinquus nec ab aquilegia longe distans.
Tamaris flu.est scythaꝶ apud arcos populos põto uicinus:& ut placet aliquibus a tamiri scythaꝶ regina denominatus.
Tamesis celeberrimus británis est flu.ab intrinsecis ísulæ ueniens:& in oceanũ cadens:nauigiis mediterraneis incolis accõmodus est.
Tamuda flu.est mauritaniæ nauigabilis:cui & tamuda oppidũ fuit supra impositum.
Tanager fluuius est lucaniæ.
Tanais borealis é flu.ígéti cognitus fama.ná quũ a tanao olí scythaꝶ rege denoiatus sit:ex ripheis montibus sub arctoo ꝓrũpés ꝑcipiti cursu tédit í oriété: & postq̃ diu oberrauit:uelocitate sua pugnás ne frigorib⁹ cogat í glacié:í occiduũ uertit:mltas sarmatũ atq; scythaꝶ irrigás natiões:nec diu añ í meridié mergit q̃ a palude suscipiat meotide:quá adeo late lõgeq; ápliat ut ꝑgrádis ab ignaris mons arbitret sin⁹:quá meotici alisferni:ferei:citigni:psidiáialiiq; ícolũt populi.íde tñ cursu suo europa ab asia separata í põtũ Euxinũ iuxta theodosiá urbé ígredit.Huius í ripis apđ robostoros terminũ aiũt itineris Alexádri macedõis aris ab eodé ípositis fuisse signatũ.
Tanam fluuius est africæ.
Tanarus flu.est galliæ cisalpinæ in padũ tendés.
Tanatis flu.est messiæ oppido pitanæ ꝓpinquus.
Vapsus flu.est africæ iuxta rusicadem.
Taras flu.est adriæ.
Tarus flu.é galliæ cisalpinæ ex apénino í padũ flués.
Tabellicus flu. ut nõnulli dicũt sanctonensiũ: ego ãc credo qđ asiæ minoris haud longe a marsia fluuio.
Taurominus flu.est siciliæ inter syracusas & messanã:a quo oppidũ taurominium dictum:quũ aliter eusebon cora appelletur.
Taurus flu.est minoris asiæ:ꝓpinquus pamphiliæ.
Telaulus flu.est liburnorum.
Telis flu.est sordonum.
Tembrogius flu.est phrygiæ seu misiæ in sangarum fluuiũ decidens.
Temedius flu.est ioniæ qui a glauco suscipit fluuio.
Theodorus flu.é hyberiæ:auri secũ plurimũ ferés.
Terbis flu.est arabíæ per gurdiachos & alanos flués cadit in tygrim.
Tespontia fluuius butroto oppido ꝓpinquus:in ambrachio sinu.
Teresas flu.est siciliæ nõ longe a biterme colonia.
Teria siciliæ flu.catinæ ꝓximus ciuitati.
Teriodes flu.est nascens in campis scythicis: & in caspium cadens mare.
Termus flu.est umbriæ.alii dicunt ꝙ de mõte tauro nascitur:forsan alius est.
Termodõ flu.é apud calibes paphlagonibus ꝓximus haud lõge a themiscuro oppido.huius qdé ripæ ab amazõibus diu hítatæ fuer:& íõ mazõius ab aliqb⁹ uocatus é. ná & labit ꝑter radices amazõii mõtis.alii dñt thraciæ fluuiũ fuisse.Quidá í sinu smirneo:miror.Forsá alii sũt eodé noíe nũcupati.is qdé a colchis diuidit amazonas.
Tersos flu.est colchoꝶ agniticæ regionis.
Tybris flu.é italiæ cui pituraꝶ reꝶ sub romáis ducibus uidisse gliá cõcessũ é.hic í apéino nascit paulo altius q̃ nr arnus:& descédés prio tusciá ab umbris distermíat:hic pusio íde Assisio postergatis:ét pluribus auctus fluíbus.Veio iá omisso Romá reꝶ dominá í ꝑtes diuidit duas:& apđ hostiá sepatis ætruscis a ueteribus latinis tyrrheo miscet mari tituloꝶ mltitudíe ísignitus.Huius át noís quõ átea uetustissimo uocabulo albula diceret:mltiplices prisci reddider cás q̃s eo ꝙ solus hũerit ípiũ:& psæpe ꝑciosó martyꝶ sãguia coloratus sit:dixisse nõ pigebit: & q̃ ꝑter hoc hũerit noía supaddá.Opío igr uulgatior é hũc a tyberio rege albanoꝶ casu í eodé sũmerso ex albula tiberí noíatũ:eũq; eius dixere eé sepulchrũ. Sũt q dicát lõge añ hoc illi nomen ípositũ asserétes regé quédá fuisse tuscoꝶ cui tiberis nomé erat: qui quũ pyratica ífestaret mar:seu ui:seu alr nõ dicũt. hũc aiũt eũ í fluuiũ fuisse demersũ:ex quo illi tybris nomé appositũ.Alii uolũt a tebri quodá uicio ueiétũ regulo tebri fluuiũ prio appellatũ.Nõnull placet eũ dcm a tybri rege aboriginũ iuxta eũ dimicádo íterépto.q forsan is fuit:qué alii aiũt a glauco seu a taditico mioris regis filio ibidé occiso.Quidá uero q̃ a cædibus regũ lõge aliá rõné conát oñdere cur tybris ex albula uocitat⁹ sit dicétes uetustissimis ꝑtibus athéiéses a siracusáis siculis supatos: ex qbus

cũ ingẽti multitudo captiua eẽt:oĩs a syracusãis ad effodiẽdos mõtes & mũimẽta addere ciuitati exposita ẽ:ac ĩde coacta ad fossã ĩtrĩsecus pagendã:q̃ admisso fluĩe repleta mũitiorẽ reddidit ciuitatẽ q̃ fossã:eo q̃ pẽa & ĩiuria hostiũ supatoꝝ fcã sit ybri uocauer̃ diu. Demũ quũ ad Italiã trãsfretasset: & eã p tẽ ubi postea roma cõdita ẽ:tẽuisset:& usq; rutulos & ardeã.q̃re a poeta dictũ ẽ fines usq; sicãos. Albulã fluuiũ ex pte una loco mũimẽti hñtes ut fossã apd̃ syracusas hũerãt fluuio nomẽ ĩposuerũt:qd̃ añ Syracusãæ fossæ dederãt:& eũ addita ĩ pricipio. T. uocauer̃ tybrĩ. Varie q̃dẽ:sed ĩpossibilis nł̃la. q̃ potior lectori uidebit̃:illã pbet. Fuerũt p̃terea ẽt post cõditã romã & alia q̃dã fluuio noĩa.nã & ab aliq̃bus Rumon appellatus ẽ q̃si ripas rumĩnãs & extẽdẽs & ĩ sacris sorianus a põtificibus dicebat̃:& nõnulli in pte urbis illũ uocauere Tarentũ:ad quẽ Valesius rusticus a familiaribus p salute filioꝝ obtinenda missus est:& ara ditis prĩs atq; pserpinæ cõpta obtinuit qd̃ petebat. Sic autem uocatus est: eo q̃ ripas terat. Est præterea aliq̃diu nauigabilis & potui accõmodatus totus & de eo ista sufficiant.

Ticinus flu.est galliæ cisalpiæ ex urbano lacu pcedẽs adeo lĩpidis effluit undis ut ẽt minimi calculi ĩtuẽti pfundũ aluei nõ abscõdant̃. Alluit ẽt ticiniũ:q̃ & papia olĩ nobilissima ciuitas & lõgobardoꝝ regũ regia. Trahit p̃terea ut fertur aureas harenas & pisces optios nutrit & potissime thimolos. Pado postremo miscet̃ ĩsignis clade Cn. Scipionis & Hãnibalis pœni prima post superatas alpes uictoria.

Ticis fluuius est ex pyrrheneo monte ad Clodianũ rhodam hispanoꝝ oppidum.

Ticius fluuius est apud arsias liburnoꝝ gentes:nõ lõge ab aquilegia.

Ticius flu.est fusus a monte prãdaso & pergamũ clarissimũ asiæ oppidũ præterfluit.

Ticra flu.est hispaniæ ppinquus emporiis ab hispanis græcis atq; Romanis mixtim habitatis.

Tiphernus flu.est Italiæ:larino & Ditorinæ oppidis ppinquus:nec a gargano monte remotus.

Tygris Armẽiæ maioris flu.toto orbe cognitus. Nã a nr̃is unus ex q̃ttuor padisi delitiaꝝ exeũtibus affirmat̃. Is tñ scd̃m alios ex Pãchoatra mõte e fõte cõspicuo hispãiæ loco:q̃ deges appellat̃:prĩo terris euomit̃ nec q̃dẽ totus aut uelox:q̃nimo tarde effluens Diligito appellat̃. At quũ mœdoꝝ fines attigit repẽtinus factus Tygris nomẽ assũpsit. sic.n.sagittã uolucrẽ mœdi uocãt:nec diu & cõpto aritissa lacu cursuq; seruato uiolẽtus & ĩteger atq; discolor p illũ effert̃ adeo ĩamicabilis lacui ut ex eis quos gignit piscibus nullũ suscipiat nec ex his quos ĩpe fert aliquẽ lacũ ĩtrare pmittat:quẽ postq̃ p̃riit scõ tauro mõte obuio antro mõtis smergit̃:& p latebras mersũ ĩ aduersã ptẽ uluas & purgamẽta plĩma secũ trahẽs effũdit̃ apd̃ lacũ:q̃ Zorãda seu zomada appellat̃ oĩa d̃mersa ferẽs factusq; iteꝝ fluuius lacũ cui tepidis nomẽ ẽ:trãsiẽs ĩ cũiculos mergit̃ iterato:& postq̃.xxv. M.p.occultus excurrit:tertio reddit̃ terris ĩ regiõe sophẽ circa nympheũ adeo ppĩquus arsãiæ fluuio ĩ regiõe arthẽi ut quũ q̃cũq; ex cã ĩtumuerit ꝑuatis sibi q̃sq; undis suis cõfluãt una: cuius rei testimõiũ lenior Arsaniæ cursus ẽ:q mox diuisus in euphratẽ iter dirigit relicto tygri. Qui susceptis ex armœnia claris fluĩbus:pthẽios:agnices:phoriões:arabas:oreos:adiabenesq; disiũgit & ut asserũt aliq:Niniuẽ ĩ ptes diuidit:& Mesopotamiã faciens lustratis radicibus mõtiũ coridrioꝝ circa Apamiã:Seleutiã atq; babylõiã.xxv.M.p.ĩ alueos diuisus duos fũdit̃:quorũ unus quẽ meridiẽsẽ uocãt seleuciã atq; messenẽ alluit. Alter ãt ĩ septẽtrionẽ uersus cãpos caucasi irrigat:& ubi ĩ unũ redier̃ alueũ tygris dictus ẽ. Idaspẽ nobilissimũ flumẽ recipit atq; coaspẽ ex mœdia. Inde ĩter seleuciã & caldiacos lacus d̃scẽdit:quos una secũ auget Euleꝰ flu.eosq; dñt aliq eufratis hostia. Veꝝ quũ h̃ lx.M.p.ãpliauit uasto effusus alueo dextra Carnicis oppidi psicũ ĩ mare defert̃. Nec uno tñ hostio sed pluribus miscet̃ eidẽ.nã uni d̃r artoch: alteri suffiene:tertio septẽtrionali barbetasse ĩsidet oppidũ.alii uero dicũt hunc Rubro infundi mari.

Timatus flu.est Mesiæ: in quẽ solum aiunt lapidem quem toticulũ appellant reperiri.

Timauus uenetoꝝ flu.ẽ cõcordiæ atq; tergestæ oppidis pximus. Ex mõte q̃dẽ grãdi p.ix.ora effusus amplissimũ ante alia fontẽ facit ex quo uno tãdẽ exiẽs alueo ĩ adriaticũ fũdit̃ mare ĩ sinu tergestino. Fuer̃ tñ q putauere hunc fluuiũ apud antenoridas esse & ex euganeo monte fundi:qd̃ falsum est.

Tibra flu.ẽ troianus ĩ Sãgariũ flumẽ exiẽs:penes quẽ tẽplũ erat Apollinis q̃ & tibreus a fluĩe denoĩatus ẽ. Veꝝ alibi d̃r a Tymbra herba q̃ locus abũdans est. in hoc tẽplo p insidias a paride Achilles occisus est.

Tipnis flu.est occensi ciuitati ppinquus.

Tira flu.est macrocenis mõtibus ppinquus: oppidũ eiusdẽ nois in ripis habẽs:nõ amplius longe a seudo scomo histri hostio.c.xxx.M.pas.

Tyrus flu.lyburnoꝝ est:iadræ coloniæ ppinquus.

Tyrus flu.est armeniæ. Ego puto quem supra cyꝝ diximus:eo q̃ pximum cambisi dicãt esse. Sed in hircania & scythia illi sunt.

Titanus flu.est mesiæ a quo & ciuitas denoĩata est.

Titaresus flu.est in peneũ fluuiũ efflues: nec recipit̃ tñ hũc supra orcon uocauimus:& q̃a ibidem de eo: & post hæc ubi de peneo dictũ est:sufficit.

Togisonus flu.est uenetoꝝ:ex agris patauoꝝ in paludes quas padus & athesis fecere effluens apud brundulũ in adriaticũ mixtus cadit.

Tobus flu.e caucaso mõte ruit & p suauoꝝ defluit.

Tonat sabæoꝝ est fluuius.

Torius alias torin flu.est hispaniæ ualentiæ sagũtoq; propinquus.

Tormaidon siciliæ fluuius est.

Tormeniũ flu.est nauigabilis:circa quẽ parirræ & iotiphagi deide sunt haud lõge ab Alexandria:quam alexandri macedonis iussu constituit leonnatus.

Tragodites flu.ẽ ægypti: Arsicẽ ciuitatẽ p̃terfluit quẽ ptolemæus philadelphus a se ptolemæũ appellari iussit.

Tarsimenus lydiæ fluuius est.

Trebia alias treuia flu.est galliæ cisalpinæ haud longe a Placentia ciuitate ex apœnino in padum flues: nobilitatis secunda uictoria Hãnibalis pœni & clade. L. Sempronii consulis.

Triopolo q & assolus flu. est iuxta albomagarensiũ.

Tripolis flu.est cui socitæa oppidum pximum & tripolis supereminet castellum.

Trisorcas fluuius est colchoꝝ apud basiles:& senasto poli castello ꝓpinquus.
Tritinobel ūte flu.ē cātabroꝝ:deuales cigēs & deciū.
Triton flu.est africæ ad philenoꝝ aras ex palude ua sta:cui & triton nomē est memorabilis aduētu primo in terras mineruæ:ut incolæ ueteres credidere.
Trito flu.est alter a sūpiori scđm quosdā in cāpis nascitur dardaniis:& in ægeū effluit mare.
Truentus flu.in adriatico littore hodie picenos separans ab aprutinis:cui esculū oppidū supereminet:& firmū picenū propinquus est.
Tubero flu.est ꝑ deserta æthiopiæ iter cineres pulueresq; potius q̄ ripas solidas in rubrū effundit̄ mare.
Tucia flu.est nō amplius.vi.M.pas.ab urbe distans.
Turbidus ægypti fluuius est ab ægyptiis segregās philistinos.
Turia flu.est hispaniæ:Valētiam paruo interuallo ꝑ terfluens:& in supronēsem hiberi sinū decidit.
Tusca flu.est numidiæ:haud lōge ab hipone regiōe.

Ada flu.est mauritaniæ citra mōtes qbus septem frēs nomē est:cui rusigada & Sigapuæ urbes ꝓpinquæ:& portus cui ab āplitudine magnus cognomen est.
Valdasus flu.ē pānoniæ nō ignobilis ī danubiū fluēs.
Vallus phrygiæ fluuius est.
Vādalicus flu.est ab extremis erūpēs galliæ a quo de noīati sunt uādali populi in ripis habitātes eiusdē.
Varianus uenetoꝝ est flu.& labit̄ apud anaxum.
Verraga fluuius cuius babylonii margines incolunt: cadens in uarrogam.
Varroga & hic babylonioꝝ fluuius.
Varus flu.ē grādis ex alpibus fluēs ultra nicēā galliā transalpinā a cisalpina separans uetustissimus Italiæ terminus.
Vater⁹ flu.ē apđ cappadocas claricæ oppido ꝓpīqu⁹.
Varisius flu.est apud foroiulienses.
Vaternus flu.ex agro fori corneliēs in padū defluēs: quem hodie arbitror saternū uulgo uocent.
Vduba flu.ē hispaniæ ī regione lergaonū ꝓpiquus sagūto oppido fide ītegra ī romāos socios clarissimo.
Vebar flu.est apud extremas indoꝝ siluas:quem penes nascunt̄ elephantes plurimi.
Velo flu.est celticus cognominatus apud celthas:& ꝓmontorio celtico ꝓpinquus.
Vestigia flu.est in extremis Italiæ uersus siciliā:haud lōge ab eo loco ubi iādudū caulō oppidū fuit.
Vfens flu.est galliæ cisalpinæ:inter quem & athesim fluuiū hisesones habitauere:q Romanos apud Alliā expugnauere:q ex alpibus cadēs fluit in padum.
Vfens alter a superiori flu.est uolscoꝝ haud longe a terracina in tyrrhenū defluens.
Virdus flu.circa Augustam fluens.
Virdis flu.a picenatibus diuidēs aprutinos & ītruētū cadēs:memorabilis:eo q̄ eius in ripā:q ad picēates uersa ē:iussu Clemētis pōtificis sūmi:ossa oli Māfredi regis siciliæ:q secus calorē beneuēti fluuiū sepulta erāt absq; ullo funebri offō điecta fuerūt a cōsetino cōsule:eo q̄ fideliū cōiōe priuat⁹ occubuerit.
Virbius flu.est laconū:apud quē sunt q dicāt hippolytū equis tractū arte æsculapii medici in uitā reuocatū:& ob id postmodū uirbiū a flumine noīatum.
Visera fluuius est germaniæ.
Viscilia seu uinculis uel uestilia flu.est germaniæ: & Dacis ꝓpinquus tendit in oceanum.
Vluleus dyrrachii fl.ē:ex quo dyrrachio mistrā faq.
Vmber flu.ē grādis albaniā a loegria diuidēs sic noiatus ab umbero quodā in eū locrini iussu deiecto.
Vmbro flu.est tusciæ nauigabilis inter uadas uoliternas & populoniā etruscoꝝ uetustissimā ciuitatē in tyrrhenū effluens.
Vogesus flu.est Lingonensiū ripas corrodens.
Voniāus flu.ē Italiæ:adriæ colōiæ aputinæ ꝓpiquus.
Vrbanus flu.est pannoniæ non ignobilis in danubiū effluens haud longe a taurino.
Vrgis flu.est germaniæ clarus:& in oceanū fluens.
Vsariensis flu.est:haud lōge ab ansaga atq; nabale.
Vulturnus flu.ē ī samio oriēs & rapidissīo cursu uoluēs saxa ꝑ cāpaniā labit̄:Capuāq; oli potētissimā ciuitatē alluit:& ī tyrrenū haud lōge a cumis mergit̄.

x Antus:quē scribūt zāthus auctores:fluui.ē ex ida mōte secus ilionē defluēs:lōge maior fama q̄ undis.hūc incolæ uocauere camādrum:q Symoēti iūctus facta paludē q̄ palescamādrū dicūt in ꝓpontidem funditur.
Xanthus alter a superiori flu.est per Lyciam fluens a quo & ciuitas nominata.

z Arotis fluuius est persaꝝ cui ꝓpinq sunt disimontani populi bitumē arte ꝑficientes:in persicum aūt sinum exit hostio imperitis difficili.
Zelia fluuius est ꝓpinquus lampsaco oppido qđ ante pituissa dictū est.insigne incola priapo.
Zitas fluuius est thraciæ Dionysiopolim crimos ante dictam alluens.
Zebetis flu.est hircaniæ in q̄ nemus est umbrosū altissimis arboribus & in eois orit̄ suis undis pīguefaciēs solū:q postq̄ aliq̄diu iter fecit īteruenīēte saxo in ptes diuidit duas æq̄ dispēsatis aqs:& ꝓceps inter saxa cautesq; ualliū discurrens terrā subit:&.ccc.stadiis occultus elabit̄:& q̄si ex fonte nouo ꝓrumpens iteꝝ exit in terras:nec diu & in Ridagiū fluuiū cadit.& q̄ idē esset q & superior.Alexander Macedo expientia patefecit.nā quū iussisset in sūpiorem cauernā duoꝝ cadauera ꝓiici:ab his quos p̄miserat: ad exitū emissa fuisse compertum est.
Zonus septentrionalis est flu.cui attiaci & amarbi & Isani populi ꝓpinqui sunt. Finis.

De Stagnis & paludibus eiusdē tractatus alius.

T si nōnunq̄ e stagnis atq; paludibus oriri fluīa:seu effluere testent̄ monumēta maioꝝ:utplīmū tū̄ exūdationibus eaꝝ stagna paludesq; fieri certissimū ē.Quāobrē postq̄ expediuimus: q̄ de flumibus dicēda uenerūt.De stagnis & paludibus cōgrue describemus.Sane qa aliq putauer̄ paludē & stagnū idē: eo q̄ īdifferēter unū pōat̄ ꝓ reliquo:& pīæpe ꝓ lacu:& qđ lōge īcōueniētius ē:a poetis larga eis cōcessa lnia:ꝓ fluīe: quos ēt nōnūq̄ q soluto scripsere stilo:āpliatis sibi legū fimbriis imitati sūt.Anq̄ ad ulteriora ꝓgrediamur: idē paludē stagnūq; nō ēē mōstrādū ratus sū. Palus igr̄ aqꝝ q̄dā lata cōuētio ē:ut sæpius altitudīe carēs:sese ultra citraq; mouēs ꝓut & īpē q fecit fluuius q̄cūq; ex cā minuit̄ uel auget̄:q̄s utplīmū ī mediteraneis

atq; depssis locis fluuio℞ exuberatiōe fieri conspici mus. Stagna āt iertes sūt aq: q̄ a stādo sibi nomē oc cupauere: quæ nusq̄ alibi q̄ secus maris littora uide mus ipleri æstu maris obstāte: & i cōtrariū nitēte ne fluuius in se totis uiribus effluēs īgredi possit libere ex quo adueniētes aq̄ cōtinuo ut ripas excedāt: & in depssiora loca si sint amaris imixtæ absq; regressu cōtēdāt necesse ē & ociosæ cōsistāt: & cū sint simpli ces aq̄ paludū: stagno℞ marinis imixtæ sūt sp. Alūt paludes quos secū effert fluuius genitor pisces: sta gna iniectos unda marios nutriūt. Putrescūt stagna sæpissime: cū raro paludes: & esto ambo nebulas au rasq; exhalēt pestiferas: sēp stagna letiferas: adeo ut satis pateat aliqñ apđ paludes seu saltē apđ aliqs to lerabiliorē aerē eē: cū apud stagna nūq̄. Et iō circa fluuio℞ fauces terri pallētisq; coloris incolas & ad uersa ifectos ualitudie sp cernimus. qđ uerbis imo ror? Profecto nō idē sūt. Sed qa fere eodē gignunt mō: & p eisdē hñr opione uulgata. A cōsueto alpha beti ordie nō đuiātes: eo pstāte: q̄ undis ipat atq; uē tis iuicē tractabimus đ ābobus: & ab acherusia palu de q̄ plus cæteris psunditatis hre ur sūemus initiū.

A Cherusia cāpaniæ palus ē: phlegeis cāpis cumisq; euboicis ppinq̄: quā ego puto ab exūdatiōe flumis acera℞ initiū sumer: & ibribus aucta cū uñ effluāt nō sit iter Ca puā & Auersā ciuitates p patētia plana usq; ppe cu mas diffūdi: & ide acherusia noiata. Aestate tamen arescit cū hyeme abūdantissima sit aq℞. Hanc sunt qui fabulose dicant in stygias paludes diffundi: & ab Acheronte fluuio Acherusiā nuncupari.

Ambratia palus est achaiæ: ut aiunt aliqui.

Artiminia stagnū dr minoris asiæ olim pomisio mō ti ppinquū: atq; iuxta miletopolī ciuitatem: ex quo aiūt effluere Errandacū fluuiū licū antea noiatum asiā bithiniāq; disterminantem.

Asia palus est (ut qdā dicūt) Lydiæ: caistro ppinqua flumini: circa quam inter alias aquaticas aues grues plurimæ conuersantur.

Auerigū stagnū est regiōis Auerigæ: & ab ea denoia tū: de quo mirabile qddā scripsere priores: asserūt autē q̄ si cōtigat aliquē p stagnū naue uectū aliqd ignominiosū i stagnū dicer: repēte stagni aq̄s turba ri: q̄si idignātes: & tāta tēpestate moueri: ut demer gat atq; piclitet qui oblocutus fuerat necesse sit.

B Istoniū stagnū ē thraciæ iter spchiū pmō toriū & Maroniā regionē: a quo & Bistōes thraces appellati sūt ppe qdē illi ē albera ciuitas: fuitq; oppidū igēs tyrida Diomeñ dis regia: apđ q̄ cōsueuerat hospites dare eqs i cibū.

Bobrida stagnū est græciæ.

Bobē seu Bebē palus ē græciæ: & ut satis pcipi pōt cū cercinio ciuitati ppinq̄ sit: eā Macedoniæ pximā eē.

C Amādrū seu palescamādrū stagnum est troadis: haud lōge ab Iliōe: secus acheorū portū: qđ qdē faciūt Xanthus & Symois flumina ab Ida ueniētia atq; illud agētia.

Camerina palus ē siciliæ syracusis ppiq̄: q̄ añ hespia dcā ē: q̄ quū đsiccata semel acolis pestilētiā iiecisset cōsultus apollo an eā pēitus auferret phibuit. Qui quū neglexissēt: esto exhausta palude peste carerēt ex ea tñ pte oppidi q̄ tuta aq̄s palustribꝰ eē cōsueue rat ab hostibus captū ē: & sic nō obediētes pēas đder.

Caprea palus haud longe a Roma est: apđ quā cōcio nāte Romulo Romano℞ rege exorta tēpestate a pri bus occisus est: & in eandē deiectus.

Caralites asiæ palus est inter cāpos idensiū & caula rem amnē atq; mandrapū ciuitatem torpens.

Cendebra palus est syriæ: quam nōnulli candeā: hæc sub radicibus carmeli montis ptolomaidi Claudii Cæsaris coloniæ ppinq̄ qescit emittēs bellū fluuiū.

Celauniū qđ celoniū qdā uocāt stagnū est siciliæ fe tido odore amouens pximantes.

Ciane siciliæ stagnū est nō lōge a syracusis: hoc nym pham Cyanen pserpinæ sociā finxere poetæ: q̄ quū uellet rapinæ Plutonis obsistere: & spreta nequiret lachrymans in stignū uersa est.

Ciphisis argiuo℞ stagnū est: Illi ciuitati ppinquum.

Crines scđm quosdā palus est: a qua & apollo qa ibi dem conatur denoiatus est.

Cumeriæ paludes ultra tauro℞ sunt claustra.

D Eultū stagnū qđ añ đultoniū dicebat i re giōe ascithe ē risasto flūini atq; ameldeso & phinopoli oppidis bosphoro ppinquū. Dianæ stagnū apud scythas est: qđ penes diana colitur: a qua denominat: quum & ipsa a scy this scythica nuncupetur.

e Liæ paludes sunt in calabria haud longe a pa linuro: qbus inest uelia oppidū ab eis u. sup dita nominatum.

f Idē apud idos stagnū ē: Cuius i aq̄s q̄tuncūq; leue sit nil natat: sed mergitur omne.

G Andis palus ē apđ scythas callipidas: ex q̄ hyppanus fluuius egredit. Quāobrē ico læ matrē fluminis paludem uocant. Geloniū stagnū est ferens: ut sibi quēquā fieri proximum non permittat.

Genesciret ē galileæ sta. i tribu zabulō: cui supisidet magdalū oppidū Mariæ magdalenæ. hoc supra la cū diximus. Gigeū stag. est misiæ: in latere moli mōtis ppinquum pactolo flumini: & lidiæ ciuitati.

Glanes tusciæ palus est sub clusio ciuitate: quā supra fluuiū diximus: & ibi plene de eo.

Guferi sta. ē britāniæ a gulfero đnoiatū rege: ea i pte q̄ i galliā itur: i quo quū pmittūt piscari q̄ uolūt pi sciū abūdātissimū ē si arceat ɔfesti succedit pēuria.

T Riæ sta. est: qđ & lacū aliq noiant. Ex quo talē ueteres reliqre fabulā: Irit mulierem fuisse dicūt: & cycni matrē q̄ quū uidisset filiū in auē sui nois trāsformatū: adeo tu lit ægre: ut flendo & ipsa in stagnū sui nois mutata fit: & sic filiū suis oblectat undis.

L Angelinū sta. ē hyberniæ denoiatū ab alte ro filiorū Batolaui filii Seræ de stirpe ai pheth primi hitatoris isulæ cui nomē fu it lāguinus. Lacerna sta. ē puiciæ narbonēsis i agro nemusēsiū: i quo olī mirabilis ānua piscatio uideri cōsueuit. Aiūt qdē i eo delphies q̄si ex cōposito so cietate cū hoībus scā piscari. Nā quū inūera uis mu gilū i stagnū alat: & statuto tpe ut eos natura docet expectata æstus maris reciprocatōe: arctū stagni ho stiū conēt exire retibus nō pōt pōderosæ multitudi ni obuiari: quū exeūtibus ēt reciprocū faueat mar. Sed adsūt opportūe piscatoribus fautores đlphies.

In tpe igr̃ exitus mugilũ a piscatoribus cognito ad spe ctaculũ tá pulchri certaminis oĩs ciuitatis multitudo cõ currit:& obturato qbus pñt hostio expectant mugilũ motũ:quos quũ uidét ad exitũ ꝑpari: clamore ĩgenti sublato symo symo uocat multitudo oĩs. Veꝝ delphi nes ex alto si faueat aqlo cõfesti audiũt. Si uero auster paululũ tardius clamitantiũ uoces suscipiũt: & euesti gio acie facta ĩ cõspectu hostii stagni ueniũt:nõ aliter q̃ si ꝑgrediaẽ ĩ bellũ:qb⁹ uisis stati territi cõsistũt mu giles. Tũc piscatores retia iactãt:furcisq; suppositis ad/ iuuãt:qb⁹ ĩpediri delphĩes nõ curãt trãseũtesq; nõnũq̃ aliq obstacula a piscatoribus apposita hostio adeo sen sim iter naues piscãtiũ enatãt:ut ĩ nihilo queq̃ ledãt.& si cõtigat ĩpetu mugilũ ab aliqbus:ut fit.saltu trãsilire retia:a delphĩs ĩterimũẽ & ilico sola tũc taliũ occisiõe cõtéti eis omissis ad offim̃ redeũt:donec iter retia mu/ gilũ multitudo oĩs trepida a piscatorib⁹ rapiaẽ. Quo pacto nil ãplius ea die q̃ quos occiderit mugiles ĩ cibũ capiũt. Piscatores ãt ne suo fraudét delphĩes:labore il los aut pisciũ aut ĩtritu panis & uini faciunt cõtentos. Laurétia palus ẽ iuxta alpes sub uesulo liguriæ monte. Lerna archadiæ fuit palus poetaꝝ nobilitata carmĩbus. hãc hydrã septẽ hñtẽ capita finxere poetæ:& ex dãnis multiplicãtẽ suis & igne postreõ ab hercule interẽptã. Qđ ego pestiferꝝ fuisse stagnũ intelligo:hydra dictũ: eo ꝙ hydros græce aq̃ latĩe sit:qđ auferre uolẽtes:cõtĩ gebat ꝙ uno obturato hostio scaturigines exoriebanẽ pl'imæ. Veꝝ cõpto meatu aqꝝ pricipali:eo ꝙ deuolu/ tioné alibi dĩccato stagnũ seu paludẽ illã pestiferã ab stulere. Licinia stagnũ ẽ græciæ iter argos thebasq;. Liligua stagnũ ẽ in cõfinio galliaꝝ siue cãbriæ sabĩo flu mini ꝓpiquũ. Hoc æstus maris ĩgẽtes ĩ modũ uoragis suscipit absq; absorbet:& mirabile dictu q̃tũcũq; ma/ ris ĩgurgitet. Solitos tñ ĩmargĩes nõ excedit: demũ re/ ciprocãte mari susceptas euomit ũdas:ripasq; oẽs asꝑ git tegitq;:& qđ lõge mirabile ẽ:dũ asꝑsionẽ illã euo/ mẽs facit:si queq̃ ĩ se cõuersũ aspexerit:uix euadit: & ꝑ raro cõtigit asꝑsus:qn tractus submergaẽ a stagno:ĩ quẽ q terga detinẽt uersa:ẽt si ĩsũdãt oẽs ab oĩ ꝑiculo sunt ĩmunes. Lumonoi stagnũ ẽ ĩgẽs:ĩ quo.xl.dicũt repiri ĩsulæ:quũ totidẽ suscipiat flũina: nec ẽ ex illis aliq̃ absq; ꝑcelsa rupe:ĩ q̃ nidificaẽ aqla: & sic quot ĩ/ sulæ tot aqlaꝝ nidi sũt:ĩngẽti clamore cũcta cõplẽtes.

m Egisba stagnũ ẽ ĩ ĩsula taprobães magnitudĩe ĩ/ clitũ ãbitus qdẽ.ccclxv.M.p. ĩsulas in se cõtinẽs plẽs pigui pabulo lotas. Ex eo duo erũpũt fluiã Palesmũdus.s.& cydara ĩ mare fluẽtia. Melsiagũ pa/ lus ẽ apđ germãos celeberria magnitudĩe. Meotis pa lus ẽ:ĩgẽti fama cognita & magnitudĩe mẽorabilis est. Hæc qdẽ apđ scythas hẽt ãbitus:ut qdã ferũt. dcc.M. p.quũ nusq̃ sex pedũ altitudĩe supet. Cãẽ a tanai ab aq lõe uẽiẽte:quẽ iuxta theodosiã urbẽ põto cõcedit gelu aũt ꝑmiẽ acri:adeo ut durãte glacie iter facile trãsmeã tibus pstet. Eius ĩcolũt margĩes meotidi ppl'i:a qbus & ĩpa nomẽ sortita ẽ. Præterea & alĩ serni serei & q̃plures Metia grãdis est germaniæ palus. Miturna palus ꝓ xia ẽ miturnis ĩ cãpania:a q̃ denoĩata ẽ:ĩsignis qdẽ. C. Marii fuga. Nã fugitiuus ex ea cœno plitus ab inseq̃nti us syllãis militibus ĩ aridã tractus ẽ. Murais stagnũ ẽ arturi britonũ regis uictoria claꝝ.aiũt.n.scotos pictos atq; hyberniẽses ab eodẽ ĩ hoc stagno obsessos in dedi tionẽ coactos. Mareotis palus est apđ quã uuæ nascũ tur albæ famosæ a loco mareotides appellatæ.

n Vthul stagnũ ẽ ĩferioris mauritaniæ:haud lõge ab oceão qđ alii lacũ dñt:ĩ quo alabethæ pisces coratini:siluri:atq; crocodilli ĩueniũtur: q quũ nusq̃ ꝑter ĩ nilo repiaẽ:& eo ꝙ obseruatũ sit sq̃lẽtibus mauritaniæ niuibus hoc stagnũ & ĩde nilũ excrescere creditũ est stagnũ istud nili caput existere.

p Adusa cisalpinæ galliæ palus ẽ a pado flumĩe ut satis sonat denoĩata:esto sint q illã dicãt fluuiũ: ut supra dictũ ẽ:qđ ego nomẽ puto unicuiq; paludi a pado factæ dicendũ:q̃ multiplices sunt:ut ꝑtactũ est. Paliscoꝝ stagnũ ẽ in sicilia sulphurei odoris ĩfectũ apđ hoc aiũt ueteres ex Ioue & ætna gẽitos natos fuisse pa/ liscos:& ab eis denoĩatũ uolũt. Nã apđ hoc detestabili ritu suo illos psanctæ coluer̃ priores deos existimãtes. Pegaseũ stagnũ ẽ mĩoris asiæ haud lõge ab ãne caystro ex quo dicũt phiritẽ fluuiũ exũdare. Petrẽsiũ aiũt eẽ stagnũ miræ uirtutis. Nã quũ hoĩbus salubre sit:ser pẽtibus dicũt eẽ letiferꝝ. Põtia palus ẽ apđ uolscos: ẽ ãt lõge a terracia penes Appii foꝝ mẽorabilis ob ĩpedi mẽtũ a se nerõi cæsari datũ. Fuerat huic aĩus subterra neũ atq; nauigabilẽ meatum a meseõ romã deducere. q̃ quum usq; ad põtias paludes đduxissẽt fossores:& ĩ mõtiũ saxea fũdamẽta penetrassẽt:& cursus fluminũ labẽtiũ desup ꝑteriissẽt:a putri paludis solo nec fossu rã patiẽti morati sũt. Et sic qđ.xl.M.p.& ãplius ꝑcesse/ rat opus omissũ. Sunt tñ q dicãt dispositũ Neronẽ mu ris & fornicibus paludis solubile solum supare:ni cu/ ra maior & inde mors retraxisset in aliud.

r Aphaꝝ stag.ẽ apđ lydiã:ĩ quo aiunt a piscatori/ bus nullos ꝑter nigros capi pisces. Reatia palus ẽ Italiæ:& ĩ q̃ pte nomẽ oñdit. Huius ĩ exitu aiunt ex/ crescere saxa aqs aliã ꝓprietatẽ supaddẽtes: ꝙ eaꝝ suf fragio dureẽ ungulæ iumẽtoꝝ. Ruturgium stag.ẽ hy berniæ:cui bartalãi feræ filii de stirpe iapheth primi ĩ sulæ habitatoris Rutugus filius a se nomẽ imposuit.

s Alpĩa palus a salpi citate amoris Hãnibalis pœ/ ni ĩdice dcã ẽ:quũ eidẽ ĩ cãpis apuliæ ꝓpinq̃ sit. Samacẽitides palus ẽ syriæ:cui supposita ẽ cĩtas asorith. Satura palus ẽ Italiæ:ĩter antiũ olĩ uolschoꝝ nobilẽ cĩtatẽ & circeũ mõtẽ:q̃ alii trãsmutatis primis duabus lr̃is Asturã uocãt:& ab ea oppidum Asturam mari ĩminẽs claꝝ coradini sueui captiuitate ab Antio nõ ãplius.x.M.p.distãs. Septẽ maria seu paludes seu stagna uelis adriatico ꝓxia sunt littori tã a pado athesi aliisq; supueniẽtibus flumĩbus:& a nõnũq̃ æstuãte ma ri fcã atq; ꝑpetua sunt plurimũ telluris occupãtia: sic nuncupata:qa iãdudũ ĩ septẽ grãdia erãt stagna distin cta. Hodie uero & si aliqs distĩctiões hẽant magis tñ ut locoꝝ testaẽ ĩcolæ:uideẽ ãnexa. Sũt tñ q dicãt nõ solũ de his:q̃ littori fere ĩũcta sũt ab ãtiqs septẽ maria dcm̃ ueꝝ de qbuscũq; paludibus a pado uel ab aliis flumĩ bus ĩ ꝑtibus illis factis:eo ꝙ adeo ĩgẽtes fuerũt: ut ma ria uidereẽ. Ex qbus tres circa padũ fuer̃:utputa q̃ uer sus mutinã occupat oĩa q̃ uersus bononiã & Imolã:& q̃ rauẽnam circuere oẽm. Sic & ĩter hostia padi ĩgẽs fuit q̃rta. Reliq̃ uero tres ultra padũ oẽs usq; fere patauiũ cõtigẽtes. In his ãt q littori ꝓximiores sũt:q̃rũdã cĩta/ tũ existentibus aqs claris oñdũẽ uestigia: & potissime adriæ tuscoꝝ coloniæ.& aq̃ adriaticus denoĩatus ẽ si/ nus cuius rei cãm aliq dñt solũ ĩ ꝑtibus ill' terræmotu deꝑssũ:supficie nõ mutata:& aqs ĩde oĩa occupasse:ꝙ ego nõ credo. Alii uolũt multis ĩ sæculis euomentibus assidue marinis aqs arẽas littus ĩ sublime deductũ in

aliqbus orbis locis.& ibi potissime:& sic aqrũ exitum ĩpeditũ:& ab eis de necessitate loca humilia occupata. Nec desunt dicẽtibus ad roborandã opĩonẽ suã uera aut uerisimilia argumẽta:q̃ & si recitasse p̃sentis intẽti nõ sit:ĩ fidẽ tamẽ trahor eorũ : quũ ex his multa pateãt ĩtuẽti. Sidan sũt q dicãt apud ĩdos stagnũ eẽ:ĩ quo nil penitus ĩnatet:sed imissa oĩa sorbeant. Staleobith stag.ẽ meõiæ ĩ asia:quo in loco uidenť eẽ q uelint quasdã iãdudũ fuisse ciuitates uidelicet Daphnin Hermestã & sipilũ:qď antea tãtalis uocabať meoniæ caput:& seu motu terræ uel alio dei iudicio absorte sunt:stagno tamen reliquere locum.

Styx palus est africæ ꝓpinq̃ Sieni ciuitati circa extrema ægypti uersus æthyopas:quã aiũt limosã plurimũ & papiris eẽ refertã:adeo ut difficillimũ sit ad ĩsulã quã circuit noĩe bathos trãsire.Hãc.n.stygẽ uocant qđ tristicia sonat:eo ꝙ ob difficultatẽ suã piculũ:& inde tristiciã trãseũtibus afferat. Styx palus ẽ apud inferos poetarũ carminibus ĩclyta.Hãc ditẽ ĩfernorũ ciuitatem circũdare dicunt:nec ĩmerito.Qui.n.ibi pœnam luit absq; spe ueniæ aut leuioris pœnæ in ꝑpetuã ꝑseuerat tristiciã.p hanc supos iurare dicebãt ueteres:q̃si ꝑ tristiciã gloriosis aduersam. Strimõ palus thraciæ.

Sueuia palus ẽ Germaniæ magnitudine inclyta.

Iraca siciliæ palus ẽ ꝓxima Syracusis. Tritõ

t palus ẽ africæ supra sinũ syrtiũ:haud longe ab aris philenorũ:uasta marginũ ãplitudĩe circundata:ex tritone fluĩe edita:quẽ ipsa a meridie ueniẽtẽ suscipit:& ab eo đnoĩata ẽ.Celebris qđẽ plurimũ ẽ apparitõe Mineruæ textricis:quã apđ eã primũ in terris uisam aiũt:eãq; Tritoniã a palude nũcupatã arbitrati sũt:penes quã diu ueteres ludicris uirginũ intereẽ decertãtiũ ãnis singulis ea ĩ die ĩ q̃ prĩo uisa ẽ tãq̃ natalẽ sibi celebrãtes fidẽ fabulæ fecere. Triton palus ẽ altera a supiori ĩ thracia:forsan a tritõe dardaniorũ flumĩe deriuata:ĩ q̃ aiunt si qs se merserit certiť ĩ auẽ.

Elia palus ẽ italiæ apud calabros:nõ longe a pa

u linuro:elia olĩ dcã:& ab elia ciuitas ei super apposita.Verũ addita.u.& palus:& ciuitas uelia dictã ẽ. Volscorũ stagna sũt galliæ:iter rhodãi hostia & ledũ flumẽ. His finis Paludũ & stagnorũ.

De diuersis nominibus maris.

Odica laboris assumpti pticula superest ut.s.postq̃ mõtes:fontes:lacus:fluĩa : paludes & stagna descripsimus tot aquarũ p̃rẽm atq; hospitẽ ꝑ sua scđm locorũ diuersitates uocabula:qbus antiqtas usa ẽ: ẽt describamus:ne forte qđ exũdatũ flumẽ in oceanũ athlãticũ dixius:ĩ eoũ rudis nouitas ꝑscruteť: qnimo plagis & noĩbꝰãnotatis ĩmixtionũ loca q̃si p̃sens aduertat.Ego igr̃ puio cuius ẽ mar̃ & ip̃e fecit illđ: alphabeti morẽ cõsuetũ seruãter sinuũ & maris diuersa noĩa tã mediterranei q̃ exteri appõemus.Esto ut plurimũ ab ĩsulis,ꝓuinciis & cĩtatibus qbus adiacent sibi maria sumãt agnoĩa.Et qđ unũ ẽ dato praro ab aliqbus accidẽtibus multis noĩbus nũcupať.Nos ãt ante alia de mari achaico uideamus.

a Chaicũ mare id ẽ:qđ achaiæ græcorũ ꝓuinciæ adiacet:ps qđẽ scđm quosdã Ionii maris ẽ:eo ꝙ illđ cõtigat eis ĩ ptibus:qbꝰachaia meridiẽ & occiduũ spectat. Acheoũ limẽ sinus ẽ maris:tã græcorũ gloria q̃ iliõis excidio satis ĩsignis.Hic.n.apđ troadẽ ĩcuruans littora sibi supĩminẽtẽ hẽt ilionẽ:sic noĩatus : eo ꝙ ibi oĩs acheorũ classis bello ꝑmanente hospitata sit:

fuit p̃terea ĩ eo sigeũ oppidũ. Sigeu ꝓmõtorio ĩpositũ acheorũ statio:& Scamãder atq; simois ab ida ueniẽtia fluĩa ĩ eũ cadũt. Adriaticũ ma.lõgissimus sinus ẽ:& a dextris ĩtrãtibus portuosus plurimũ:a sinistris ãt nõ sic.Incipit.n.a ceraunis mõtibus epyrri & ꝑthéos dassaretesq;:atq; paulantos encelas ac pheaces & inde illyrios:pyrreos:liburnos:& hystros ĩ sinũ usq; polaticum littoribus alluẽs.Post hos ãt & uenetos & ĩ altinũ usq; extremũ sui ĩpetus ĩpellẽs:inde littus oppositũ prĩo ĩ qt Anthẽoridas:& ĩde circa Padi hostia cisalpinos alluit gallos:picẽnates Frentãos:Daunos:Apulos: Calabros:atq; salentinos:Italos oẽs:circa quos eius ambitus termĩať.Et quũ sibi plura sint noĩa: de qbus suo loco quũ fiet mẽtio ostendeť.Adriaticus:qď eius p̃cipuum atq; antiqssimũ nomẽ ẽ:ab Adria tuscorũ ciuitate uetustissimorũ:q̃ eius olĩ fuit ĩ littore sortitus ẽ. Africũ mare ẽ ab africa ꝓuĩcia:cuius alluit littora denoĩatũ.Qď ãt ĩcipit a ꝓmõtorio metagono:qď mundi & maris ẽ finis:& ĩ oriẽtem tẽdẽs: nõ ante finẽ facit q̃ ad oras usq; ꝑueniat phileõrũ:& ĩ eo sinus aliq & ꝓmõtoria memoratu digna.Est ãt sardo:siculo:ionioq; mari cõterminũ. Almachiũ ma.uocať ea oceãi ps sub arctoo q a scythis denoĩata ẽ.Apď quã parpãisus scytharũ fluuius effluit.Hoc Cĩbri haud lõge stantes populi mormorusam uocãt:& cũ supiori noĩe congelatum significeť:hoc mare mortuũ designatur.

Amazonũ mare uolũt qđã eã euxini maris ptẽ:quã olĩ ab amazõibus cõtermĩa colchis seu emochis occupata est:cui ĩminẽs temiscurũ aiũt fuisse oppidũ:& amazonia castra.Alii calibũ noĩe signatũ hoc littus uolunt & a tabarenis finitum:quos ĩter & calibes secundũ alios: amazonũ cõtineť. Ambrachius sinus in epyrro ẽ adriaticimaris ps:seu potius eidẽ cõtermius:ab Ambrachia ciuitate cui subiacet denoĩatus. Hic faucibus non amplius.M.p.aptis amplissimũ suscipit mare. Cuius ĩ circuitu actiũ argi ãphilochis:& ipa ãbrachia olĩ æacidarũ regia:& post hãc pyrrhi regis Bitrotõ mõtesq; ceraunĩ sũt:qbus termĩať. Arabicũ mare duplex ĩ mediterraneo pui tractus unũ ẽ. Aliud uero apud rubri maris littus extẽdiť spacio ãpliori: qđ ĩ mediterraneo ẽ:a pelusio ægyptiorũ oppido sumit initiũ:& ĩ orientẽ tẽdẽs:& demũ se uersus syriacũ littus flectẽs a palestinis populis termĩať azotũ hñs portũ merciũ suarum emporiũ.Qď ãt rubro ĩminet mari:eã bicipitis rubri maris ptẽ suo ascribit noĩ:q̃ occiduo ꝓximior est:& ex opposito ab ægyptiis occupata:& ĩde se ĩ eoũ uertente sinũ:q a ꝑsis denoĩatus ẽ.Oẽ littus occupãt usq; in ꝓsũdiorẽ eius ꝓgressũ:quũ qcqđ terræ hos ĩter duos sinꝰ ẽ:arabia nũcupeť:cinami thuris: aliorũq; odoramentorũ feracissima.Ex q̃ sabæi maximã hostioq; sinus ꝓpinqorẽ ptẽ ĩcolũt habentẽ ab ea plaga: q̃ intrantibus dextra est urbes claras:utpote Chariã Arabiam & Cadinũ.Ex altera uero sunt ab extremo ĩcipiẽtes sinu beronices ĩter hieropoliticũ & stobilũ.Deĩde ĩter ꝓmontoria mœrotenõ & collaca philoteris ẽ & pionialis & ulterius arsenoe atq; alia beronices postq̃ ea sylua est:q̃ hebenũ odoresq; gignit.Inde ultra fluuiũ manufactũ aliqtisper deserta ĩfestãtibus feris loca.Cuius tñ ptẽ pãchai ĩcolũt & ophiophagi a coendẽdis serpẽtibus noĩati:Fuere ĩsup & pigmei ꝓpinq cõtra grues olĩ ꝓ frugibus dimicãtes:ĩde ꝓmõtoriũ ẽ arabicũ sinũ dirimens ab æthiopico oceão.Plures p̃terea ĩ hoc sinu sũt ĩsulæ. Sed ĩter cæteras q̃ sithegeris dr̃ clarior:eo ꝙ ibi sepulchrũ sit Eritræ regis: a quo & sinus a græcis eritræta

lasson appellat͠.i.mare eritræ hunc sinũ arabicũ nõnũ q̃ in mediterraneũ usq; mare deducere alueo manufacto ægyptii cogitauere reges:& territi ne aquaꝝ multitudo oppleret oĩa:destitere. Asiaticũ mare:& hoc duplex ẽ.Id nãq; unũ qđ a mediterraneo alluit͠ asia pelago.Reliquũ qđ ab oceano.Et qm̃ multa maria continet unũqđq; de qbus ut ordo sũptus pstabit:sigillatĩ dicemus noĩati p ea discurrisse sufficiat.Incipit ergo ĩ mediterráeo sinu asiatici maris termĩus a canopo nili hostio cyrenis cõtermĩo:ubi & ægyptiũ mare:ide arabicũ: de quo ꝓxĩo dictũ ẽ.Inde syriacũ:cui cilicũ seqt͠: & huic páphiliũ:& liciũ demũ:atq; icareũ & ioniũ.Inde æoliũ seu misiũ:& post hæc hellespõtũ atq; ꝓpõtidẽ.Inde bosphoꝝ thraciũ & paphlagoniũ littus:cui & iuncti calibes:quos amazoniũ seqt͠ mare:& inde tabarenũ & colchidũ atq; bosphoꝝ chimericũ hostio tanais iunctũ: ubi post incipit europa. Noĩa aũt qbus signat͠ asiaticus oceanus:pauca apud nos sũt. Nã ab æthyopico oceano q afer ẽ ĩdicus ĩcipit oẽm fere usq; in oriẽtẽ orã:sub diuersis tñ uocabulis occupãs.Ibi Eous ẽ oceanus.Inde inter tabũ ꝓmontoriũ qđ taurus extollit & tabĩ mõtẽ fericus ẽ oceanus inde caspius sinũ ĩtromittẽs ad scythas atq; hircanos.Post hũc hyboreus sub aquilonari fere cardĩe & scythico iunctus subseqt͠:ubi finis ẽ asiatici littoris & europici prĩcipiũ. Athláticũ ma.africani ps ẽ. Hic mediterraneũ ĩde oceanũ occupãs noĩe.Nã ĩ mediterraneo a mulaca fluuio q mauros separat a numidis ĩcipiẽs:ĩ occiduũ tẽdit magnũ portũ rusicadã oppidũ mõtes:qbus septẽ frẽs nomẽ ẽ:& ĩde abilã mõtẽ a calpe hispano opiniõe ueteri separatũ alluit. Hic oceanũ ĩntrãs tĩge oppidũ áthei hẽt ĩ littore & ampelusiã ꝓmontoriũ:apđ qđ finis ẽ illi:quũ post illud æthyopũ hesperidũ sequat͠ mare. Athláticũ ãt denoĩatũ ẽ ab Athláte mõtẽ ĩgẽti ei superĩminẽte. Ausoniũ ma.tyrrhẽi maris ps ẽ:ab ausoniis pplĩs:q iã dudũ ĩter cãpaniã latiũq;(ut placet aliqbus)sedes habuere:nũcupatũ. Axenũ mare dr̃:qđ & põticũ dicimus & euxinũ:sic a rudi truciq; barbarie ĩcolaꝝ antedictũ.Quoꝝ postq̃ aduenarũ cõmertio molliti sunt mores & habilior exteris lingua facta est:euxinum dictum est.& ideo ubi de euxino infra quæ explicanda sunt latius apponentur.

Aianus sinus ps tyrrhẽi maris puus ẽ a loci amœ
b nitate atq; medicoꝝ fontiũ salubritate famosus. Apud eũ qppe oĩs rõana fundebat͠ lasciuia:testãtibus adhuc ædificioꝝ uestigiis a puteolis & miseno terminat͠ ĩ littore:Sibyllæ atq; apollinis euboici oratoria hñs ab ipsis bais quõdã speciosissima uilla nũcupatus.

Balearicũ mare circa baleares mediterranei maris insulas ẽ in cõspectu terraconẽsis hispaniæ:ab ipsis balearibus noĩatũ.Hodie uero nõ baleares.Sed quũ duæ sint: maior Maiorica:minor minorica nũcupant͠. A tergo q dẽ numidico iungit͠ mari quũ ad oriẽtẽ cirneũ seu corsicũ habeãt & hispanum sir͠ ab occasu. Basilicus sinus Icarei maris est:inter iasum sinũ & ionium mare. Bosphoꝝ chimericũ est pars põti a chimericis populis incolẽtibus denoĩatũ:hoc a tanai circa principiũ europæ est:in quo murmecion panticapeo theodosia & hermisiũ oppida sũt chimerica. Bosphoꝝ thraciũ mare est põtici maris ps ĩ europa situ:ab ea thraciæ pte denoiatũ:q frõte una extẽdit͠ in euxinũ usq;.Occupat qdẽ arctissimũ euxini maris gressum & in eo Bizantiũ est.

Británicũ oceanũ in circiũ uergit ab ĩgẽti ĩsula Británia denoĩatũ gallico:hyberno:hispanoq; cõterminũ: in eo ãt piscant͠ ꝓ perlis ĩcolæ:ut fertur Bubæsus sinus ẽ maris icari scœno sinu tetraticoq; conterminus.

Aphareũ ma.ægei maris ps ẽ:a caphareo mõte
c euboeæ denoĩatũ:naufragio græcorum a troia redeuntiũ & naupli perfidia insigne.

Calosulimen sinus ẽ põtici maris sic a græcis denoĩatus: qa portuosus sit qđ ĩuenire raro cõtigit ĩ põto.Hic tñ ĩter duo europæ ꝓmõtoria claudit͠:quoꝝ aliud Cruimeropõ:aliđ uero pthemõ appellat͠. Carsinites sinus ẽ euxini maris hñs a tateris initiũ:ĩ quo ẽ urbs carcinea q̃ denoĩat͠:quã urbẽ græcos & ypacares e diuersis regionibus flumĩa ueniẽtia & uno effluẽtia hostio attingũt. Carpatiũ mare dictũ a carpato ĩsula mediterranei maris:ægypto ꝓpinq̃:cui ꝓtheus senex aliqñ rex fuit:q & ægyptiis ĩperauit uates antiquus atq; pmaximus: quem neptuni regis custodẽ finxere poetæ:aientes illud apud carpatiũ illos seruare. Caspiũ duplex eẽ ma.cõperio aliud ĩ mediterraneis nullo cõmunicãs mari:aliud uero ab oceano ꝓcedẽs haud longe ab oceano scythico & scythas hircanosq; descẽdẽs:arbitror.n.scriptoꝝ ĩcuria ex uno duo fcã sint.Sane ne ĩpe de duobus unum uelle facere uidear:de utroq; q̃ sũt cõperta sub breuitate describã.Primũ qdẽ moderni:q nr̃o æuo scythica pagrauere regna:dicũt caspiũ mare inter hircanos caspiosq; mõtes ĩmẽsum occupare spaciũ:nec ullũ hr̃e exitũ aut ĩtroitũ:sed ex maxĩs q ĩ eũ cõcurrũt flumĩbus factũ:& in modũ lacus redactũ.Esto ambitus sit ĩmẽsi. Veꝝ tñ pedibus circũiri posse:& eius littora caspii ĩcolũt & hircani:de reliquo sic ueteres reliq̃re. Dictũ.n.hoc.s.mare caspiũ ex oceáo hyborico ore angusto & more flumĩs terras ĩtrãte:&ubi lõgo freto diu sese tulit:amplissimũ occupat spaciũ:se deĩde ĩ tres pgrãdes sinus diffũdẽs: quoꝝ is q ĩtrãtĩ oppositus ẽ uocari dicũt hircanũ:q ad dextrã scythicũ:q ãt ad sinistrã caspiũ eẽ: reliquoꝝ ẽt noĩa suo noĩe occupare:& sæuũ asserũt atq; ĩportuosũ mare:& undiq; turbini & ꝓcellis expositũ.A dextris ãt ĩtroeũtis scythas nomades littus ĩcolæ ad caspiũ sinum caspios & amazonas:q̃s sauromatidas uocant:ad hircanũ aũt albanos emochos & hircanos:ad scythicũ amerdos & pesticos:& ad fretũ drebices:multos aientes ĩsup atq; pgrãdes annes in eos effundi sinus. Quæ ãt ex his opiniõibus uera sit diligẽtioribus scrutari pmittã: quũ ab antiqs fidẽ amouere nõ audeã: & modernis de uisu testãtibus negare nõ possim. Cilicũ ma.a cilicia asiæ ꝓuincia:cuius in cõspectu est denoĩat͠ se cõtra cyprũ insulã habẽs.Est.n.initiũ huic apud amanũ montẽ ciliciã a syria diuidentẽ.Finẽ ãt nemuriũ fecit ꝓmõtoriũ: qđ & pãphilici maris initiũ ẽ.Cuius in ora memorãda sũt qdã.Nã ante alia sinus ẽ issicus ab isso olĩ iclyta ciuitate denoĩatus.hic aminodes ꝓmõtoriũ pyrraniũ cidnũq; flumĩa ĩ mare ꝓcurrẽs tarsus inde ciliciæ totius metropolis paulo semota a littore ẽ.hĩc soloc:q postea põpeiopolis noĩata sequit͠ & coricos:specu memorabili insignis.Deĩde sarpedon ꝓmontoriũ aliquãdo sarpedonis regni finis.Post qđ centrãdis atq; natidos samioꝝ coloniæ sũt:ĩde namuriũ ꝓmontoriũ:qđ diximus mari finẽ ponere cilico. Cymbricũ oceanũ sub arctoo dicũt a ꝓmõtorio cimbrico terminatũ atq; ab ipsis cĩbris circum ĩcolẽtibus populis noĩatũ. Cirneũ ma.tusci maris pars est ab ĩsula cirne:quæ postea corsica a muliere ligustina:q illã primũ incoluit dicta:denoĩatũ est.

Codanus sinus est oceani ĩgẽs ultra hostiũ albis fluminibus ĩ septẽtrionẽ patulus magnis puisq; ĩsulis plenus.

Colchiũ mare ĩn põto dicit͠:qcqđ maris littori colchorũ adiacet amazonibus seu secundũ alios ab emochis

ab austro terminatū ab aqlone āt cymerico bosphoro. Corīthius sinus ionii maris ps ē. Nā ex aduerso cephalaniæ iacintho Dulichiæ atq; itachiæ īsulis paruo hostio more freti ī pr̄as & naupactū penetrās usq; ad ithsmon mōs: cui corīthus īsidet cītas & q illud ab ægeo tēni separat spacio: tēdit ab oetholis pelopōnesū separās: oppida hn̄s littori pelopōnesiaco insidentia ægionē. Egirā oliros: & scironē: ecōtra aūt pagē: Creusim: Anticirā: oeanthiā: chirrā. atq; calidonā Tydei pr̄iā: & euēos q qdē sinus phiō alio noīe nūcupat. Creticū mare a creta īsula nomē hēt: multa cōtigens maria. Nā ab arto sole carpatiū a uulturno icareū litiūq;: a septētriōe ægeū ab occiduo ioniū: ab austro africu ægyptiūq;. Ver̄ qd̄ mēorabilius ē. Hæc īsula medio in mari posita hēt eos cōfines: quos alteri nulli cōtigit hūisse. Nā si recte cōsiderēmus: recte in cōfinio triū orbis ptiū posita est. Hēt. n. ab oriēte asiaticū mare ab austro & occiduo africū: ab occiduo & aqlone europū ex quo patet eā orbis esse umbilicū: promōtoriis: & centū olim urbibus inclytā.

Egeū mare īsular̄ æq & regnor̄ atq; uiror̄ illu
a striū & mirādar̄ rer̄ plenū fuit. Hodie uero torpet turpi seruitio obnoxiū. Eius noīs añ alia duplex reddit cā. Alii uolūt iter tenedū & chiū īsulas surgente: & effigiē capræ: quā græci uocāt ægā: hēnte: & iō ægeus dr̄ denoīatū. Alii uero altius sentiūt: & ab ægeo athenar̄ rege & p̄re thesei: eo q eū mortuū apud cretā crediderit: & ob id se pcipitē e specula in mare dederit nūcupatū dicūt. Incipit āt apd̄ eleū helespōtiaci maris finē: & ī occiduū ueniēs masusianū iundat q latus alterū alluit: chersonēsi a iugo phaciæ uallis īclusus melas cognoīatus a noīe fluuii quē suscipit. Inde thraciā alluens usq; pallenē: ubi littus macedonū īcipit: ex quo sinus īgēs usq; thesalonicā ī arctoū effundit: & a dextris thessalos alluēs: & sipiadē pmōtoriū: & demetriadē sinū facit īde pegasū quū iā ī meridiē aliqdiu littora iā dcōr̄ pagraueritcōtigēdo Post āt pegasū maliacū facit sinū & opūtiū. īde oppidis nobilibus multis pfusis in pmōtoriū uenit sūmū & hinc pireū atheniēsiū portū & schirōia saxa: atq; megarēsiū tractū: & isthmō alluit: tēdēs in meridiē usq; malleā: & in eur̄ sese flectēs africū mare dimittit ab austro: & ī creticū atq; rhodiū usq; pgredit. Ast īde ī aqlonē uoluit: & icareū ioniū æoliūq; cōtigēs mare finē facit uñ cœpat apd̄ ellū. Hoc moderni Agios pelagū uocitāt. Aegyptiū ma. asiatici ps ē: incipiēs a ualle cathabatmō cyrenaicā puīciā ab ægypto separāte: ubi hostiū nili unū qd̄ canopon a gubernatore nauis Menelai ibidē sepulto appellatū & ī littore Alexādria īgēs ciuitas atq; clara pharoq; iūcta: & tēdit usq; pelusiū: qd̄ arabis cōterminū fine facit ægypto: hn̄s ex opposito cyprū. Ellespōtū ma. ī cōfinio troadis: ab asia separat eurupā: testimoniū seruās æternū supbiæ xersis. q ab abido ī festū illi oppositū oppidū leandri amore clarū pōtē strauit: & exercitū oēm siccis pedibus ī europā ex asia itroduxit. Cuius añq̄ littora describāt noīs cā apponēda. Helles eni athamātis filia cū phrixo frē īsidias fugiēs nouercales: aureo uecta ariete īfortunio suo has ī undas cecidit: & absorta de se nomē dedit undis ppetuū. Vt qd̄ pōtū dicebat añ: diceret postea hellespōtū. hēt igit mare istud initiū a ritheo littore. ubi aiacis sepulcrū: & ī se cōtinet bithinios & mariādineos: & ī europā chersonēsū eiq; finē facit ppōtidis seqntis initiū. Eous is uocat: q recte sub oriēte sole æqnoctii tpe conspicit: sic dictus: q eoos græcæ splēdor latiē dicat sub quo prīo terris adueniēte ipse ī eū gāges effluit fluuiꝰ.

Eoliū ma. aliq putāt apd̄ eolidas īsulas siciliæ in conspectu iacētes: qd̄ & sic forsan ab eis aliqdo uocitatū ē. Verū de quo nūc agit asiatico littori adiacet: īcipiēs fere a thermodoōte & leuchade cītate ioniæ: ab eoliis denoīatū. Postq̄ pulsis ueteribus colōis oras ipi hitauere: quū āte misiū diceret. Prīa qdē huic mari cītas iminēs mirina ē a mirio cōditore uocata: īde cymē pelopis opus & caici fluīs hostia: & cina cītas & a q ī radices Idæ mōtis facile puenit: apd̄ q̄s maris huius finis ē. & initiū troadis. Eritræ talasson ma. rubr̄ ē d̄ quo pauca supra ubi de arabico sinu & īfra plura ubi de rubro mari dicet & iō nomē hoc qd̄ latiē sonat mare eritrei apposuisse sufficiat. Esperiū ma. æthyopici oceani ps est: ab hespidis uirgibus d̄noīatū. Nā ut aliqbus placet: ultra athlāticū oceanū īsulæ qdā sūt euripis distictæ: & a cōtinēti modicū sepatæ: ī qbus aiūt aliq hitasse gorgōas. Alii uero hespidū domos illas fuisse asserūt. Possibile tn̄: ut aut ex pluribus aliq̄s illis: & reliq̄s aliis cōtigisse: uel easdē successiue hitasse hespidas & gorgones: hesperidis plus fama fauet: & q æthyopes & ecōtra hitātes uocāt hesperidi. In his poetæ finxere aurea mala & puigilē serpētē: eaq; ab hercule capta. greges qdē fuere pciosa hn̄tes uel lera. Incipit aūt mare hoc ab ampelusia pmōtorio: ubi athlātici finis. Alii uero dicūt ab hespucera pmōtorio. Quātū autē uersus eur̄ extēdat: iuenisse nō memini. Ethyopicus oceanus lōgo sub feruido sole tractu ptrahit: nec ab aliquo satis plene cognitus. Nos āt q illi sint: littora: ut accepimus breuiter exponemus. Incipit ergo ab eo pmōtorio: qd̄ supra arabicū finire sinū diximus. Cuius orā q̄citius solis fœcūditas & cæli feruor hitare pmittit: macrobios hēt populos sic denoīatos eo q uitæ spaciū fere mediū ultra alios mortales pductū in lōgū: quor̄ ps: eo q ab ægypto uenerit automales dcīsūt: forma p̄stātes & moribus regē sibi pulchritudīe & uiribus potiorē eligētes æs q̄ aur̄ pciosius arbitrātes. Infestant tn̄ a beluis nobis īcognitis plurimū. Tādē ī occiduū eūtibus solitudīes uastæ pcisi mōtes ripæq; potius q̄ littus reperiūt qbus deficiētibus muti iueniunt ppli qbus p eloqo nutus ē. Aliiq; adeo d̄formes & ab hūanis ritibus alieni: ut potius recitasse fabulosū q̄ credibile uideat. Sūt īsup & alii: qbus ignis adeo ignotus ē: ut primo dū uiderint: tāq̄ pulcherrimū qd amplectant: ultroq; sinu īponāt suo: donec exustiōe uexati desistāt. Sup hos grādis ē īsula: ī q̄ fœmīas tātū eē ueteres tradidere: hirsutas corpe toto: & qd̄ īcredibile est sine maribus sua tātū spōte fœcūdas: efferatis uiuētes moribus adeo fortes: ut uix possent uīculis detīeri. Has ultra mōs altissimus ē: & adeo iā a nr̄is cognitus: ut peō noīet a græcis: quē aiūt ignibus flagrare ppetuis: & qd̄ ridiculū uidebit asserūt ultra mōtē lōgo tractu uirere colles in littore: ex qbus patētes cāpi lōge magis uidēt q̄ sufficiat intuitu uisus. Et qa nec ī cāpis nec ī collibus hitatio ulla ē nec aliqd culti aut humanū cernit: & p diē solitudinē atq; silētiū īgēs: nocte uero ignes p totū crebri & cibalorū atq; timpanor̄ tinitus & tybiar̄ sonus maior q̄ q ab hoibus fit: audit: creditū ē Panū satyroruq; opus. Hinc rursus æthyopes incipiūt apparere: sed paupes & iā dictis forma minores: & in culti hespides cognominati: in quor̄ finibus sunt q uelīt nili fontē esse. Hos contra dicunt insulas esse orchadas olim gorgonum seu hesperidum domos. Hi tamen ab hesperucera promōtorio terminantur. Et frons incipit in occiduū recte conuersa: in qua æthyopico iungitur Athlanticus oceanus. huius frontis partē primā æthyopes tenēt: q̄ sequit exusta

& harenis obducta & a serpẽtibus occupata ẽ. Cuius ĩ cõspectu aiunt aliq̃ ĩsulas eẽ: q̃s hespidas dicĩus. In cõtinẽti uero ab harenis mõtẽ exurgere tãtæ altitudinis: ut cælũ ẽt penetrare uideaẽ: traditũ ẽ: cui ex opposito fortunatas ĩsulas asserũt. Solitudini ãt dictæ ꝓximi sequunẽ simãtopodes: & ĩflexilẽtis cruribus: q̃ potius serpe q̃ ꝓgredi arbitrãẽ. Deĩde pharusi: post quos lætiores apparẽt agri quos inter Terotæ. Berini Acebores habitant: & Zegitrarũ getulorũq; uagantium opera cognoscuntur: quibus athlanticus iungitur oceanus finem faciens æthyopico.

Euboicũ ma. ĩ mediterraneo duplex est. Aliud ĩ ægeo aliud ĩ cãpano seu tusco mari. Q̃d ĩ ægeo euboeæ adiacet ĩsulæ a q̃ denoĩatũ ẽ. Q̃d ãt ĩ tusco cumaꝶ baiarũq; alluit orã ab euboicis aduenis & cumaꝶ cõditoribus nuncupatũ. Euripus maris ẽ sinus ĩ ægeo ĩter euboã ĩsulã & boetiã seu phocidẽ ĩ lõgũ arctũq; ꝓductus. Quẽ aiũt aliq̃ septies ĩter diẽ & noctẽ statutis horis reciprocas agere uices: & ĩõ ĩfidũ eẽ carinis. Veꝶ q̃ fide digniores sũt: dicũt hunc ĩter altissimos mõtes tã cõtinẽtis q̃ ĩsulæ nũc huc nũc illuc assiduis & ĩpetuosis uẽtis ac motibus ꝓpriis adeo temere rapi: ut nõnũq̃ ex altissimo mõte uideaẽ deiici ꝑceps ĩflexuosis reuolutus ꝓcellis tã uasto absq; ĩtermissiõe agitaẽ ĩpulsu: ut nulla ĩ eo nauigiis statio tuta sit. Volunt tñ nõnulli hoc nõie euripus: q̃d tẽpestuosus sonat: alicuius maris ĩ singularitate nõ eẽ: sed oĩum ob arctũ meatũ ĩpetũ acrius faciẽtiũ: ut & fretũ ẽ. Sane q̃a hic sinus ĩpetuosior cæteris existimaẽ nomẽ ĩ singularitate sibi hos q̃si ꝑ excellentiã occupauit.

Euxinũ mare ẽ q̃d uulgatiori uocabulo põtũ dicĩus. Ab euxio fluuio: q̃ in eũ effluit: ut q̃busdã placet: denoĩatũ: quũ ante uocareẽ axenũ ut supra dictũ est. Hoc extremũ mediterranei maris totũ ĩ aq̃lonẽ uulturnũq; recedẽs maximi ambitus ẽ: & artissimo hostio ꝑ bosphoꝶ thraciũ ĩmissum atrox atq; nebulosum & raris statiõibus nautis gratũ: nec molli & harenoso littore sicut reliq̃ circũdatũ: aq̃lonibus patulũ oẽ: & ob multã aquaꝶ multitudinẽ fluctuosum feruẽsq;: & nõnunq̃ cogẽte gelu cõdensatũ est. Hoc ĩtrãtibus hẽt a dextris Calcedonẽ ciuitatẽ ab Archia megarẽsiũ prĩcipe cõditã. Inde maritidineos cum specu Acherusia: ꝑ quẽ Herculẽ cerbeꝶ ad supos traxisse credebãt: & ĩde Paphlagonũ littora. Calibes & amazonia castra: tabarenos: & inde mosinos ꝑ oẽ corpus notis ĩsignes: ac post hos Macrocephalos: discaros: busedosq; trapetis & cæra cognitos. Hĩc colchos phasis fluuius: & Phrixi tẽplũ cũ luco & in hemochoꝶ finibus dioscortas a Castore & polluce cõditã ciuitatẽ. ĩde ferinthos & bosphoꝶ chymericũ: tanais hostium meoticas paludes asiæ finẽ & initiũ Europæ. Ast hĩc sinũ cabolimẽ cortonũ oppidũ: ut ferẽ: a Diana conditum: & specu: nympheũ sinũ: carcinitẽ: borostenis hostiũ: calipidas: hystrosq;: & hystri hostia septẽ. Ac ĩde thraces ĩ orã usq; euxini penetrãtes: apud quos ꝓximã hostio hystri hystropolĩ inde portũ cariã & ꝓmõtoriũ pistri & bizonis motu terræ lapsi uestigiũ portucrinos Dionysiopolim: mesembriã: anchialos magnãq; apolloniã: thimniã ꝓmõtoriũ: ubi elmidesonẽ philas & phinopolim bosphoro thracio iunctã apud quẽ ĩmitti euxinũ a mediterraneo certissimũ ẽ. Sunt ꝑterea q̃ dicãt huius aq̃s fere dulces esse rõne ingentiũ fluuioꝶ in illud continue euomentium.

FArus nomẽ ẽ maris ubicũq; facta quocũq; casu diuisiõe furẽs ĩcidit: utputa ĩter Italiam & Siciliã: q̃s q̃dã existimãt olĩ fuisse cõiunctas: & terræmotu postea separatas a qua separatiõe id mare: q̃d mediũ ĩter eas impetu ferẽ pharus dr̃: nam pharos græcæ latinæ diuisio sonat. Veꝶ hoc nomẽ Siciliæ pharus ꝑ cæteris seruauit seu q̃a manifestior fuit diuisio: seu q̃a notior græcis atq; latinis: huic supereminent ab Italia rhegium & a Sicilia messana ciuitas inclyta.

Fœniceum mare syriaci maris pars est: a phœnicibus littus illud ĩcolẽtibus dictũ: a meridie arabũ habẽs: ab arctoo autẽ cilicũ: & in cõspectu cypricum.

Fion ma. sic. n. ab antiq̃s noĩatũ ẽ: q̃d corithũ dixĩus.

Fretũ mare: & hoc potius generale est nomẽ unicuiq; mari ꝑ artos meatus trãseũti: ut de Euripo diximus q̃ recte ꝓpriũ alicuius: & ideo nisi apponatur quod uelis: de quo dixeris non intelligetur: utputa fretum bosphoranum uel siculum: & sic de cæteris.

GAditanũ mare a gade ĩsula extremi occidẽtis nomẽ accepit olĩ a phœnicibus habitata ultra promontorium calpem.

Galileæ mare lacus ẽ: ut supra scripsimus. Sed sic more suo a iudæis qui omnes aquarum congregationes nominant denominatus.

Gallicũ mare duplex ẽ: aliud iter hispanũ spatiaẽ & tuscũ: aliud ĩter hispanũ & germanicũ oceanũ. Q̃d ãt ĩter tuscũ & hispanũ a nõnullis ꝑs tusci crediẽ. Denoĩatũ ãt est ab adiacẽte gallia bracta seu narbonẽsi: hñs scd̃m quosdã a Monico ligustioꝶ ꝓmõtorio initiũ: & sic prĩa eius ĩ littore ciuitas est nicea q̃ alpibus subiacet. Alii uolũt q̃ huius initiũ sit ab hostio uari flumĩs uetusto Italiæ termĩo: sed nõ refert. nõ sumus empturi nunc: ut acrem q̃õnẽ de terminis faciamus. Quũ igiẽ in ꝓgressu hẽat lacedonẽ massiliẽsiũ portũ & ĩpam massiliã a Phocẽsibus olĩ cõditã & hostia rhodani: & ulterius betras & littus cui leucata nomẽ & ora sardonũ: uicũ cliberræ magnæ quondã ciuitatis atq; opulẽtissimæ uestigiũ tenue: & iter ꝓmontoria pyrenei sinum salsum apud ceruariã finẽ sumit: ubi hispaniẽsis initiũ. Aliud ãt ĩ britãnicũ mare uersum & pirenei ꝓmõtorio prĩcipiũ faciẽs: & ĩ arctoũ tẽdẽs: hẽt ĩter alia garũnæ fluminis hostiũ: santones populos: & ossismos morinosq; usq; ad rheni fluminis hostiũ: apud q̃d germanicus incipit oceanus.

Germanicus oceanus ab hostio rheni ĩcipiẽs lõgo tractu usq; ad Codanũ ꝓtẽdiẽ sinũ: gelido sub cælo fere littora hñs ĩcognita: quoꝶ susceptus gremio nusq̃ late patet ĩsulis pluribus nõ lõge distãtibus. Circa eũ tamen sunt imbri & teutoni: & qui ultimi germaniæ sunt hermiões iuncti sarmatis: nec desunt qui uelint ad Cimbros usq; protendi.

IAsus sinus est icarei ma. ab alicarnaso cariæ tẽdẽs in ioniũ. Cuius initiũ a neapoli ẽ Cariæ ciuitate: finis uero basilici sinus initium & in eo barcilos ciuitas est.

Icareũ mare asiatici maris ꝑs ẽ a Telmeso licioꝶ ciuitate: q̃ liciũ finit: ĩcipiẽs & ĩde post pedalionẽ & citriã ꝓmõtoria caunũ hẽt oppidũ secus ãnẽ galbiã: & ĩde alicarnasũ nausoli regis tumlo ĩsignẽ & ĩ ꝓgressu sinus timinã scœnũ & bubesiũ & crudũ oppidũ ĩcornu pene ĩsulæ: & sinũ tetraticũ: & ultraleucæ liti miridos & neapoli sinũ iasiũ atq; basilicũ: q̃ ĩõiæ iũctus

icaro finē facit: qđ a caria addita .i. denoīatū puto.

Icareū mare aliud a supiori nullis cogit littoribus qn imo inter sardum mare & siculū esse dicunt: sic a casu Icari cum dædalo patre fugiētis dictum. Hoc alii uolunt inter creticum & siculum esse.

Illiricū ma. ps ē adriatici. Esto & adriaticū totū ēt uocet illiricū. Ná illiriū a quo denoiatū est pseuerat usq; tergestū. de hoc supra ubi de adriatico dictū ē.

Indicū mare pmaximū est: & satis patet unde denoiatū. Credit qdē tātū pgredi: ut. lx. dieꝶ noctiūq; tēsis uelis assiduæ nauigatiōi sufficiat. Incipit aūt sub uulturno: uel qsi ab eo pmōtorio: apđ qđ sericū terminat: & ab īde ad gāgis hostiū usq; palibotros h3 pplos Ex aduerso āt hostii gangis īsulā eē dicūt: cui nomē argiræ: argēteū solū hñtē. Præterea & taprobane ingēs īsula hoc in mari est diues: & a plurimis possessa pplis: & hīc ppe sūt ea hostia: q solis appellant adeo hitatiōi aduersa: ut īgressos circūfusi aeris æstus cōfestī exanimet. Eqdē nō forsan absurdū paradisi delitiaꝶ ibidē īgressū fore. Inde dicunt ꝙ a iolide usq; cudū recta sint littora & ī orietē spectātia: eaq; īcoli a timidis effœmiatisq; pplis. Veꝶ marinis opibus affatim ditibus. Post hos pmōtoriū Tamū eē dicūt. At eius ī cōspectu īsulā crisem nūcupatā: adeo auri abundātē: ut hr̄e dicat aureū pauimētū. Atamo uero a quo flecti tellus īcipit ī meridiē usq; ad rubri maris hostiū đsertā oīno a feruoribus asserūt regionē. Sed alii aliter. Ná ab hostio gāgis ī rubꝶ mare ueniētib9 cōpertū aiūt prio p littus aboridonē regionē & nicedosioꝶ ciuitatē & barbari fluminis hostia: & mocites ppsos: quos penes Alexāder macedo cōdidit ciuitatē: & macrosios īcolas ītroduxit. Post hos uero asperā atq; sterilē īueniri regionē dicūt: palmas tñ alētē: & hoies oīno īcultos: & mapalia coriis tegētes pisciū: & ītōsis unguibus ac pisciū aut beluaꝶ coriis corpora uestiētes: & bestiali ritu crudas mādētes carnes habētē. Ast post istos crodosiā repiri puinciā fertilē rerū oīum humano usui opportunaꝶ. Et īde Tamādā: & post hāc sagarā a psis hoībus cultā: q qdē psæ rubro mari ppinq sūt: cuius ī hostio indici maris finis est.

Inferū mare tuscū est: sic. n. illud psæpe ueteres per respectū ad adriaticū qđ supius ē uocauere. Ionium ma. asiatici maris ps ē ab Ionia puicia cui adiacet nūcupatū. Incipit. n. a fine sinus basilici: quē icarei maris ultimū dixius: & prio a Possidoo pmōtorio oraculū cīgēte apollinis: cui olī cognomē baramacii: & postea didymi fuit. Protēdit miletus īde urbs thaletis astrologi pr̄ia: Menādri hostiū & lacinius mons clarus Endimiōis fabula repit: & post hunc gesi fluminis hostiū pānoniū: regio phigeta atq; ephesus clarissima tēplo Dianæ ab amazoniis cōsecratū: īde caister amnis libedros & clarii apollinis phanū a māto tiresiæ filia cōditū. & post ephigonos colophon: mopsi māthonis filii opus. Inde Smirneus sinus othos & clazoniæ thermodoōtis fluminis exitus & leuca ciuitas atq; crisonea finē mari ionio faciēs eoliiq; initiū.

Ioniū mare aliud a supiori a pmōtorio malleæ sumit initiū: circa qđ terminat ægeū. Inde laconicā alluit oēm & malleā usq; tenaron pmōtoriū: & post acritā & ithi pmōtoria atq; tismeū sinū: & īde littora q īcolūt chelonates & taraxi: quos inter cyllene Mercurii natiuitate celebris habet. Inde corīthius sinus epiri regionē cū Ambrachio littore usq; mōtes ceraunos: a qbus finitur: hñs a circio adriaticū: ab occiduo siculū: a meridie africū ab oriēte creticū mare. Ioniū āt noiatum aiunt a ionio uetustissimo: atq; inclyto rege de quo pter nomē nil aliud legisse memini.

Iperboreus oceanus asiatici littoris sub actoo primus ē: ubi nō sol quottidie: sed auerno æqnoctio usq; ad autūnale ibidē cōtinue pseuerās: reliquū anni regionē illā nocti ppetuæ dereliqt. Aiūt hic ab hypboreis cultoribus noiatus: quos iustissimos eē dicūt & angustā sed apricā terrā hēre: & diutius uiuere q̄ reliq mortales faciāt: qđ ego miror plurimū uñ tā repēte mite illis oriat cælū: sed de hoc uideāt alii. Is āt uersus uulturnū a caspio termiat oceano: ut qdā dicūt. Ego āt eū hr̄e a circio cimbroꝶ: & a uulturno scythaꝶ oceanū arbitror. Eius āt ī littor nil mēoratu dignū dicūt

Ipponēsis sinus maris africi pars ē a candido & Apollinis pmōtoriis factus: & ab ippōe diaricto denoīatus.

Ircanus sinus caspii maris est: de quo qa ubi de caspio scripsimus dictū ē. ordini tantū apposuisse satis est.

Ispanū ma. diffusissimi circuitus ē: q ī mediterrāeo īcipiēs desinit ī gallico oceano. A ceruaria igit īcipiēs ubi gallici maris finē diximus. Emporia phocēsiū alluit & iouis mōtē: ī quo hānibalis scalæ atq; tarraconē Scipionū opus: Betulū: Bracinū & opulentissimā maritimaꝶ urbiū Tulcim: uallētiā: & sagūtū: & īde carthaginē: spartā uegentanū sinū: & malacā: & calpi cōtigēs exit ī oceanū: ubi prio carthaginēsiū iplens sinū: & ad Iouis pmōtoriū ueniēs terris cadētibus ī littora flectit occiduū spectātia recte: & sic fretū egressus Gadē alluit īsulā: & cepionis monumētū scopulo potiusq̄ insulæ positū Bethis hostia: & īde lusitaniā ultra anā fluuiū ī tribus pmōtoriis distictā: ultra quā retrahēte se solo ī eurū flectit: & effundit lōge lateq; oceanus īfūdēs ueteres turaulos: & oppida turduloꝶ & flumē mundā suscipiēs: & īde duriū a quo lōgo tamē tractu usq; ad pmōtoriū celticū celtas alluit. Inde ad scythicū cōtinuo obseruat littore: īfundens artabros & ianasos: & post hos astures: quoꝶ in littore tres sūt aræ: qs sestianas uocāt īcolæ pene in īsula sedētes & Augusto Cæsari sacræ: deinde se coartante hispania Cantabros irrigat: & inde uardulos pyrrenei pmontorio iunctos quos penes hispaniēsis finitur oceanus & gallicus incipit.

Issicus sinus est in mari cilico sic denoīatus ab Isso olī celeberrima ciuitate. Est enim inter amanum montem & ammodē promontoriū.

Aconicū mare ægei ps est & ionii: a scylleo pmōtorio achaiæ ubi eius initiū ē usq; ad pmontoriū malleū: Ionii āt a malleo usq; ad tenaron: ubi finis. Laconicū aūt a regione quā alluit dicitur: in qua lacedæmona.

Laturus sinus ē ī mari numidico iter auisa castellū & sardabalē fluuiū citra cōe gētis regiæ monumentū.

Libycū mater iter africū atq; ægyptū ē cyrenaicæ puiciæ adiacēs: & iō a nōnullis cyrenaicū nūcupat. Incipit qdē ab aris philenoꝶ: apud qs africi finis ē. Hēt pmōtoria zephiriō naustatinos & Parethoniū portū. Inde catabathmos deuexa uallis est: cuius in cōfinio maris huius est finis: & ægyptiaci principiū. Libycū autem a libya dictum: cuius pars cyrenes est.

Liburnicum mare adriatici pars est a liburnis illyriis denominatū: quos hodie sclauos dicimus.

Lyciū mare asiatici ps ē a lycia puicia cui adiacet de-

noiatū. Incipit āt a phaseli pāphiliæ ciuitate: quā penes pāphilii maris ē finis: a q̄ seq̄t. u. cariā eunti: inde portus: & tauri ꝓmōtoriū igēs: & ide limira flumen & ciuitas & patara cū apollinis delubro atq; oraculo fide delphico sīle. Post āt mōs gratius & thelmesos ciuitas q̄ finē mari facit: huic & icareo p̄stat initium.

Ligustinū ma. tusci maris ps ē: a liguria ꝓuīcia: cui ad iacet denoiatū. Hoc initiū sumet̄ qdā uolūt ab ostio arni fluminis: ut pisaꝝ ciuitas media liguꝝ sit & tuscoꝝ reliq̄. Alii uero dicunt ab ostio macræ fluminis lunæ ciuitati ꝓpinquo initiet̄: qd̄ uerius creditū: ex quo & corni scopulo ꝓcedēs ueneris portū facit radicesq; mōtiū optimi uini feraciū alluēs. Genua īsigni ciuitate relicta extendit̄ ad sabatiā seu saonā & albigaunū & uitimiliū atq; mōichi ꝓmōtoriū: qd̄ penes scdm quosdā maris huius ē finis: sed addūt aliq nicéā ciuitaté: & qd̄ littoris ē usq; ad hostiū uari fluminis: qd̄ Italiæ pariter & ligustini ma. terminū dicūt.

Mare aquaꝝ maximaꝝ generale nomē. Singulare aūt eius q̄ oceani tantū ē: & iō mare dictū: qa sit amaꝝ salsedine nimia: & iō si absolute mare dixeris: pro totius aquæ elemento. l. oceano sumet̄. Tunc autē pro parte: quū cognomen apponit̄. Maliacus sinus ægei maris pars ē inter sinum pegasum & opuntium.

Maurū mare & mediterranei ptē occupat & occidētalis oceani. Nā ab hespucera ꝓmōtorio: qd̄ oceani hespidū finis ē icipiēs usq; ad mulacā fluuiū q in mediterráeo a mauritania numidiā separat: tractū ducit: qd̄ qdē athláticū dr̄: & iō satis sit qd̄ de athlático dictū ē. Mauꝝ tn̄ seu mauritanū dictū ē a mauritania cui adiacet. Macedonicū mare ægei nō minima ps ē: a macedōia denoiatū qd̄ qdē icipit a pallene mōte q thraciæ finē facit: & (ut qbusdā placet) extēdit̄ usq; megarā: quo isthmos iterpositus misceri ægeū ionio nō pmittit. Cuius littora ciuitatibus signant̄ innumeris. Inter q̄s clarissima pelles tam Philippi p̄ris q̄ Alexādri filii regia. Est p̄terea & flexus megibernus iter ꝓmōtoria Dyri & panestreū: & q copos dr̄: portū ide torōis mistella & megiberna ciuitates. Post q̄s canastreo ꝓmōtoria ꝓpiq̄ iena megiberneasa in medio q̄ dat gremiū terra lōgis ī altū emissis lateribus ingens iter maria sinus ē. Inde eū axius p macedonas thessalosq; excurrit: añq̄ thessalonices & iter utrūq; cassandrea ō. Inde cindra: aloros: icaris: apeno: ad sepida: corrutra: melibæa: castaneaq; a qbus usq; megaram ellas appellat̄ græcia: quā macedoniæ ptē: ut supra dixius: qdā arbitrari uidet̄: & si sic cōcedat̄ a sapide ꝓmōtorio p demetriā: & balō & ptoleō & ethmō ī pegaseū deuenit sinū: ī quo urbs pegasa & sperchii ānis hostiū. Inde malliacus & opūtius: ī qbus laconū glīa aduersus psas thermophilæ: ide oroes carphagnemides: alope: antedon: glauci: larūnæ & aulis agaménonia: maratō īsigniū tituloꝝ memorabilis & tanais: in q̄ Amphiarai delubrū nemesis phoricos & bauronia & ꝓmōtoriū suniū: & ad meridiē se flectēs Ella pyreneū atheniensiū portū feruido obiicit soli ide schironia saxa: & ultimo megarēsiū tractū apud isthmon terminatū: qua macedonici maris finis est.

Mediterraneū mare: & id rudibus demōstrādū ē: est. n. qcqd maris hémus ab Abila mauritaniæ & calpe hispāiæ ꝓmōtoriis herculis colūnis ab oceāo hémus eo mediterraneū nūcupatū qa per medias effundatur terras: quum in circuitu stet oceanus.

Megiberneus sinus macedonici ma. ps ē: de quo paulo supra. Misiū ma. asiatici pticula ē: cuius ps ab æolis icolis denoiata supra descripta ē. Reliq̄ troas dr̄ a troianis tota misiū a ꝓuīcia cui adiacet sic olī denoiata. Incipit. n. ab idæ montis radicibus: & cytheriā andrimetionē austrā & cressam oppida ī littore alluit. Inde Antandrū & gargara: atq; assonā ætholoꝝ coloniam & acheon limen: de quo supra: & ritheum qd̄ penes huius maris finis est.

Myrtoū ma. apd̄ ꝓmōtoriū Laconiæ malleā puū iter ægeū & ioniū ē: sic a myrtillo mercurii filio dictū: q quū eēt oenomai regis elidis auriga: & illi hippodamia eēt filia q̄ cū ꝓceribus petētibus se aurigatus inibat certamen uictosq; morte mulctabat: Contigit ut pelops & peteret & iniret certamē: clā corrupto myrtilo auriga: hoc pacto si uictorē faceret se illi primū hippodamiæ cōcubitū cōcessuꝝ: q factis cæreis axibus q̄drigis: eisq; in cursu dissolutis Pelopē fecit uictorē: cui quū posceret pactū a pelope in mare deiectus ē: in quo moriēs mari nomē ppetuū dereliqt.

Mormorusa oceanus sub septentrione uocatur a cymbris: quibus proximus est: qd̄ idē sonat qd̄ mortuū mare: eo ꝙ ibidem cogente frigore congeletur.

Mortuū mare assaltidem lacum noiari iam diximus supra: eo ꝙ in eo nil uiuum recipiatur.

Massusianus sinus in mari thracio: quod ægei pars est cōsistit alteꝝ chersonensi latus occupans. Hic a iugo phaciæ uallis icludit̄: & ex fluuio quē recipit melas ēt nuncupat̄: duas in se urbes cōplectit̄ Alopochonensum & in altero isthmi littoris latere positam cardiā: inde sequit̄ Aenea ab ænea troiano conditore: de noiata: quum iam finis fuerit huic sinui.

Magnū mare id dr̄ uulgo: qd̄ nos & euxinū & axenū iā dixius: qd̄ iō magnū illud uocāt: eo ꝙ iter cæteros mediterranei maris sinus ipē sit maxius: & sp in reliquū uidet̄ effluere: & nō ut alii sinus faciūt: aliq̄do suscipere: qd̄ cōtigit pp iestimabilē aquaꝝ copiam: q̄ in illud a plurimis maximis fluminibus fundit̄: q̄ p arctissimā faucē bosphori thracii ī mediterraneū ipellit̄ cursu cōtinuo: a quo ignari existimāt reliquo mari aquas concedi omnes: non aduertentes unde de uenerunt tam huic mari q̄ reliquis.

Neptunus cuiuscūq; maris aut totius aliquā do nomē ē: quē eiusdē deitas poetica fictione ipm mare aut maris designet potentiā. Nam de se neptunus hō fuit: & Iouis frater atq; Plutonis. Et quū paternum diuiderent regnum quæ circa maris oram erant in sortem deuenere Neptuni: ex quo fabulæ locus assumptus est.

Numidicū ma. iter mauritanū seu athláticū ē: & africū: a numidia regiōe cui adiacet nūcupatū. Incipit āt a mulaca flumie: & ī oriētē tēdēs hēt ī littore ampsaci flumīs hostiū & cæsareā olī iolā Iubæ regis regiā. Inde cartimiā & arsimiā oppida & latuꝝ sinū & sardabalis flumīs fauces: quē ultra cōe regiæ gētis monimētū ē: & post mēsū aliq̄diu littus Metagonū ꝓmōtoriū: qd̄ huic mari finē faciēs africo p̄stat initiū. Sane & si ī littore nō sit: qa aliq̄do ad mare ptinuisse ur̄: mirabile quoddā nō erit icōgruū recitasse. Est ergo ad itrīseca Numidiæ locus ī quo spīæ pisciū muricū ostrearūq; fragmēta saxa attrita uti fieri solet assiduo maris motu: infixæ p̄terea cautibus ancoræ &

alia plura testantia ibidẽ iam mare & portuosum ẽt fuisse nil fidei minuẽte solo:quũ nil herbidũ alat.

Ceanus hic pr̃ & aquarꝝ ꝑpetuus hospes est adeo grãdis ut soli deo creatori suo cõphẽsibilis sit. Oẽm ꝑterea ambiẽs & cõtinue ĩde ficientibus undis terrã:quã & pluribus atq; uariis ĩcursiõibus ĩtrans cõmerciis reddit habiliorẽ: & humectatiõibus fœcũdiorẽ facit:illãq; circũ statutis uicissitudinibus adeo ĩpetuoso ĩuadit æstu: ut feras ex littore repẽtio reditu rapiat:& nõnũq̃ marinas beluas ĩ sicco destituat. Cuius æstus cãs plures reddidere maiores: q̃s ego quũ alterius uideanť cõsideratiõis omittã. Cur dicať ẽt oceanus: plures dñr rõnes. Nã alii:eo ꝙ more circuli terrã ambiat. Alii ꝙ ocius currat:qđ magis & noĩ & opi adaptať. Alii ꝙ ut ĩ cælũ purpureo colorꝫ cõspicuũ sit:& hmõi:q̃ꝝ q̃ magis placet accipiẽdã lectori reliquo. In eo ĩsulæ ĩfinitæ & beluaꝝ ĩfinita mõstra:& ex eo qcqd fontes:qcqd lacus & flumia:qcqd ubicũq; sit liquoris humiditatis uel cuiuscũq; aq̃ sumiť & deriuať exhauriẽtibus terræ uisceribus. Opuntius sinus est in ægeo mari ab opuntio ciuitate denoĩatus: Thermopylis ꝓximus.

Orcadus oceãus ab ĩsulis orcadibus: q̃bus circũfusus ẽ dr̃. Hæ ãt numero .xxx. sũt angustis ĩter se distĩctæ spaciis:ex q̃bus .vii. q̃ emodes appellãť germanico littori oppositæ sũt ĩ eo sinu quẽ supra codanũ dixĩus. Ex iis ãt codãnonia:q̃ teutoni ĩcolũt: ut fœcũditate alias sic & magnitudĩe excedit. Reliq̃ sarmatis sũt aduersæ:& fluxu atq; refluxu pelagi q̃nq; ĩsulæ apparẽt & aliq̃n cõtinẽti annexæ. In his oenes q̃dã asserũt hĩtare hoĩes:ex auenis atq; ouis palustriũ auiũ uiuẽtes. & hippodas eq̃nos hñtes & sanalos:q̃bus sũt ingẽtes aures & ad tegẽdũ oẽ corpus habiles & alios hmõi: qđ ego fabulosum credo potiusq̃ credibile reor.

Egasus sinus in ægeo ẽ mari ĩter demetriadẽ thessaliæ ciuitatẽ & malliacũ sinũ:a pegasa denoĩatus urbe:ꝓchiũ recipiẽs am̃nẽ famosus q̃dẽ & apđ ueteres ĩclitus. Aiũt.n. ꝙ miniæ colchos ituri:ex eo argon nauẽ ad iter soluunt. Pãphilicũ mare asiatici ma. ẽ ꝑs ĩter cilicũ & lyciũ positũ. Nã a nemurio ꝓmõtorio qđ eũ a cilico sepat ĩcipiẽs hẽt ante alia melã fluuiũ:aspidos ciuitatẽ ab argiuis oli cõditã in monte. Deĩde cestros & caractes fluuios. & ĩter eos pgamũ oppidũ. Vltra uero sardemisum mõtẽ & phaselis ciuitatis amopso quõdam conditã:& finẽ Pamphiliæ facientem.

Persicus sinus oceãi ꝑs ẽ:& ĩ amplissimo hostio terras ĩtret:& postmodũ diuidať in ꝑsicũ. & arabicũ sinũ. Indiã tñ ab æthiopia disgregat. Is igiť q̃ ꝑsicus dr̃:cũ orbe maxĩo terras occupauerit:& ĩ fine sui hũani fere capis uestigiũ fecerit:hẽt circa initiũ sui carmanios sine ueste:sine fruge:sine sedib9ac sine pecorꝫ hoĩes cute uelãť pisciũ:& eoꝝ carne pascũť:hirsuti corpus oẽ ꝑter caput. Per hos setis ĩ mare flumẽ fundiť:ĩde credo si ꝑsæq; sequũť. Ea uero ĩ ꝑte sinus q̃ ĩtrãti mari urꝫ opposita:Caldæi ĩsidẽt. Parte uero ex altera sinus:q̃ carmaniis opposita ẽ:arabes hĩtant oẽm tenentes orã. Polaticus sinus adriatici ma. ꝑs est:& scđm quosdã Italiã ab histris distermĩat a pola dictus:quã quõdã ĩcoluere colchi. Mare q̃dẽ ꝑcelosũ:& ora illa nauigãtibus pnitiosa plurimũ. Nũc ĩpať ãt uulgo q̃rnaro. credo a pp̃lo carnoꝝ:q̃ iã dudũ circa adiacẽtia hĩtauit. Põtus is ẽ sinus:quẽ supra euxinũ dixĩus.

seu mare magnũ. hũc denoĩatũ põtũ uolũt aliq̃ a põto mitridatis regno:qđ ego ꝑter hũc sinũ nusq̃ reppi aliq̃ dicũt dictũ põtũ:ꝙ breuis sit q̃si pũctus: & tũc breuẽ sumã q̃tũ ad ꝓfũditatẽ:q̃ illi modicã dixĩus. Et ob id tĩnos:phocas:delphĩesq; tãtũ:& nullas alias marinas bestias suscipit a lõge plurimũ ꝑfecto talẽ noĩs huius cãm piscati sũt. aliq̃ dicũt ꝙ põtus idẽ sit & æquor. Scio q̃a unũq̃dq; hoꝝ marꝫ ẽ. Sed q̃liter põtus æq̃litatẽ significet aq̃ꝝ:ut æquor facit:nõ uideo. Sic dicũt & põtũ maris ĩpetũ. Sed tũc cũ illi magisq̃ oceão:q̃ lõge ĩpetuosior ẽ. Dicũt ꝑterea põtũ idẽ qđ marinũ decus:qđ ego audio : sed nõ intelligo. dabo igiť & ĩpe nouã noĩs cãm. Arbitror q̃dẽ a priscis latinis denoĩatũ põtũ:q̃a aliq̃to tp̃e anni ĩ glaciẽ coactũ trãsire uolẽtibus p aliq̃ sui ꝑtẽ pontẽ. i. trãsitũ sui faciat:seu q̃a ob maximã aq̃ꝝ dulciũ ĩ illũ effluentiũ & eius respectiue breuitatẽ semidulce uel fere dulce factũ põtũ ꝓbeat. Veꝝ hæc supflua curiositas est.

Propõtis ma. ẽ ĩter thraciũ bosphoꝝ & hellespõtũ:ab oriẽte asiã alluẽs:ab occidẽte uero europã : & iccirco fere in modũ lacus circũdatũ. Propõtis ãt uocať q̃si põtũ ꝑueniẽs seu iuxta põtũ. Incipit exeũtibus hellespõtũ:& ĩ põtũ tẽdẽtibus a dextris apđ lãpsacũ oppidũ:finẽ ibidẽ faciẽs hellespõto:cui ꝓpĩquus fundiť granicus fluuius:ultra quẽ cizius ciuitas a cizio denoĩata:quẽ miniæ in colchos tẽdẽtes pugna fuderũt atq; occiderũt. Post hãc plagea & sidace pelasgoꝝ coloniæ. Inde ridacis flumĩs hostium ultra qđ discilos oppidũ & miserla. Hĩc sinus sequũť duo:quoꝝ alteri nõ ẽ nomẽ:quẽ chiõ emporiũ phrygiũ amplectiť Alter uocať olbianos ĩ gremio hñs astatonã olĩ a megarẽsibus cõditã. Inde seq̃ť fretũ illud exiguũ p qđ itur in euxinũ:ubi thracius bosphorus hẽt initiũ:& iõ a sinu olbiano in europã puo trãsfretãtes tractu & uersus hellespõtũ ueniẽtes relicto bizãtio thracii bosphori finẽ hẽbũt a dextris silibriã pintos bithinũ & hostia argini & atyræ fluuioꝝ:& inde eã ꝑtẽ thraciæ quã iãdudũ rhesus tẽuit rex & bisaltẽ famioꝝ & gipselã:& eũ locũ quẽ macrõtios dixere græci. Et ĩde lysimachiã ĩ radice magnepẽ:quã penes ĩ fretũ hellespõtiacũ cogi ĩcipit mare:& iõ ꝓpõtis ibidẽ termĩať.

Vbꝝ ma. ĩter ĩdicũ & æthyopicũ oceanũ amr plissimo ore ab austro ĩ septẽtrionẽ fũdiť:& ne ĩ mediterraneũ exeat a terris ꝑsaꝝ arabũq; teneť. de quo q̃a supra ubi de arabico & ꝑsico sinu scripsimus fere oĩa q̃ dici pñt sũt opposita : noĩs tãtũ cãm reddidisse sat erit. Dr̃ ãt rubꝝ q̃a rubri coloris appeat:nõ q̃dẽ q̃a sit:sed q̃a adiacẽtia littoria minio fere siĩa sũt p eũdẽ lĩpidũ atq; trãsparẽs suũ colorẽ mõstrãtia:ab ignaris rubras eẽ aq̃s arbitrari faciunt: & ĩde rubꝝ denoĩari. Insulaꝝ cõfertũ ẽ:quaꝝ notissima q̃ sepulchꝝ Eritræ regis seruat:a quo ẽt denoĩatũ ẽ:ĩsigne ꝓstiti itineris sicco uestigio hæbraico populo moyse duce ex ægypto fugiẽte:& Pharaonis cũ exercitu suo demersi:ut litteræ testantur sacræ.

Alinaꝝ ma. dr̃:qđ nos alibi assaltidẽ lacũ dif xĩmus:ĩter hierico & zorã cĩtates iudeæ. Sardũ mare a sardinia ĩsula:dictũ eo ꝙ illã circũ alluat. ab oriẽte siculũ seu Icareũ hẽt mare. Ab arctoo tuscũ. Ab occasu balearicũ. Ab austro africũ.

Sarmaticus oceanus a sarmatis populis littori adiacẽtibus dictus ẽ:ĩter cymbricũ q̃ magis extendiť ab arctoo & codanũ sinũ q̃ ĩ germaniã sursũ ꝓtẽdiť:ĩ cõ

ſpectu aũt littoris huius pars eſt orcadũ ĩſulaꝝ.
Scyllaceus ſinus in adriatico ſeu ſiculo mari eſt ĩter lacinium & zephiriũ promontoria: habẽs in littore petiliam carcinum & ſcyllaceum a quo dicitur.
Scyticũ ma. a ſcythis ẽ nũcupatũ: & q̃a lõgus ẽ tractus terræ a ſcythis occupatus ab oceano. ſ. i euxinũ tẽdẽs triplex ẽ: alios ĩ oceanũ: alios ĩ euxinũ: alios circa caſpiũ termĩos occupãs. Nã qđ ĩ oceanũ deſcribit̃ ſub ipſo ſydeꝝ cardĩe a ꝓmõtorio cĩbroꝝ hr̃e initiũ credit̃: ſcđm quoſdã terminari a limite hyperboreo. Alii uolũt hypboreũ ĩter cĩbꝝ eẽ & ſcythicũ. Aiũt tñ eius littoris ĩ cõſpectu q̃ſdã deſertas ĩſulas eſſe: nec alio q̃ ſcythicas noĩe appellari: nec littoris cultores deſcribũt̃ ulli: p̃ter adropagas & ſagas. Et hi q̃dẽ beluaꝝ ferocitate ſegregari ſũt: qđ a caſpio in ſcythas emittit̃ abſq; certis terminis cõperi. Veꝝ eius littora hĩtari ab amerdis: piſticis: ſeu peſicaſis atq; debricis ſcythis ĩuenĩ: & ĩ illud plura miſceri flumĩa: & ĩter alia araxẽ laxartẽ & oxũ. Quod ãt põtici ps eſt ab hoſtio paludũ meotidarum atq; tanais ĩcipit: & uſq; ad hoſtia hyſtri flumĩs pſeuerat ſinũ calis limẽ ſinũ carcinitæ domos achilleos boriſthẽis hoſtia: callipidas: hyſtroſq;: qui hyſtro flumĩe termĩãt̃ ĩcludẽs multa p̃ter dcã ſuſcipiẽs flumĩa. Scœnus ſinus ẽ icarei maris: inter ſinus thimĩnã & babæſũ poſitus. Sericus oceanus ſub uulturno ẽ ĩter tabĩ & tauri ꝓmõtoria: ſericũ littus alluens: q̃ q̃dẽ ſeres: ut fert̃: iuſtiſſimi ſũt hoĩes. Siculũ ma. ſiciliã ãbit ĩſulã. Ab occaſu ſardũ hñs. Ab aq̃lone tuſcũ: a ſurgẽte ſole ioniũ: a meridião africũ. Syriũ ma. aſiatici ps eſt: a ſyria cui adiacet denoĩatũ. Cuius initiũ ab initio ẽ paleſtiæ: ubi arabicũ termĩat̃: & ꝓcedẽs ĩ ſeptẽtrionẽ poſt paleſtinũ phœnicũ littus alluit oẽ: ĩ quo tyrus & ſydõ quõdã celeberrĩæ cĩtates ꝓmõtoriũ euproſopõ: & ãtiochia atq; ſeleucia: & ultĩo mõs amanus: ĩ quo ſtatĩ mariãdri cylicesq; ĩcipiũt: & ſyriũ deſinit mare: cui ĩ cõſpectu cyprus eſt inſula.
Syrtiũ gemĩus ſinus ẽ ĩ africo mari: quoꝝ prius a neapoli africana cĩtate ſumit initiũ: finẽ ãt apđ oea oppidũ cirupſo fluuio ꝓpiquũ. Imptuoſus ẽ & æſtu pluri mo ferox ob uadoꝝ frequentiã & ob alternos motus fluẽtis atq; refluentis pelagi: & ĩtermiſtos uadis euripos. Littori cuius tritona palus famoſiſſima ꝓxia eſt: ob ibidẽ prĩo uiſam ĩ terris mineruã. Scđs ãt ſyrtiũ ſinus ĩ ægyptũ a prĩo tẽdẽtibus: hađ lõge repit̃ a lepti ſupiori ſumẽs initiũ & uti noĩe ſic ope par priori eſt. Hẽt ꝓmõtoriũ boriõ: a quo ea ĩcipit ora quã lothophagos tenuiſſe aiũt: uſq; ad phicõta: qđ & ĩportuoſo littori ꝓmõtoriũ ẽ. Inde ſequũt̃ philenoꝝ aræ: q̃s penes ſyrtis huius ẽ finis. ſyrtes ãt a tractu nũcupatæ ſũt q̃a oĩa ad ſe trahere uideãt̃. Scylleũ ma. qđ ĩter ſiciliã & italiã pharõ dicĩus: a ſcylla mõſtro ex pte Italiæ adiacẽte denoĩatũ. qđ aiũt ſaxũ eẽ ĩgẽs fere ĩ ſupiori pte humanã hñs effigiẽ: quũ ĩferiori plures & refectos hẽat ſcopulos: inter quos dũ æſtuoſũ ĩtrat mare ab eiſdẽ refractũ: & ĩde tumultuãs tã rõne ſui q̃ augẽtis ex cõcauitate ſpecus ibidẽ exiſtentis latrãtiũ rabie pluriũ canũ ur̃ redder̃ ſonũ: qđ uetuſtæ fabulæ cãm dedit: ſcyllã. ſ. uirginẽ a glauco dilectã: dũ ſe lauaret ibidẽ ueneficio circis a canibus marinis uſq; ad ĩguina fuiſſe abſorptã & ibidẽ detẽtã ꝑpetuo. Volũt tñ q̃dã mulierẽ rapaciſſimã fuiſſe ſcyllã & hoſpites nudare cõſuetã: & ĩ mare ĩde deiectã ſaxo nomẽ & fabulæ locũ dediſſe. Smirneus ſinus ionii maris ps ẽ: ĩcipiẽs a ꝓmõtorio: q̃ illum a colophonia claudit habẽs ſupra anguſtias p q̃s ĩgredit̃ mari hĩc otos & illĩc Clazomenã. In ſinu ãt ẽ corina Thermodoõ annis & urbs Leuca: quũ extra ſequat̃ phoca eolio mari ꝓxĩa. Clarus q̃dẽ una cũ cĩtate a q̃ dr̃ Homeri uatis origine.
Sucronẽſis ſeu ſupronẽſis ſinus hiſpanũ ſuſcipit mare quẽ poſtq̃ ĩpetuoſe ĩtrauit: obuio facto ferrariẽſi ꝓmõtorio ĩ duos diuidit ſinus: quoꝝ prior ſupronẽſis dr̃ ſeu ſucronẽſis: qđ potius credo: cũ recipiat: Soborim: turiã: & ſucronẽ flumĩa. Amplectit̃ q̃dẽ ĩſignes urbes ualẽtiã atq; ſagũtũ: ſcđs illicitanus uocat̃: alonẽ hñs & luceciã cĩtates: & eã unde ſibi nomẽ illicẽ.
Supeꝝ ma. Adriaticum nuncupat̃ per reſpectũ ad tyrrhenum quod græci inferum uocauere: de quo ubi de adriatico ſatis dictum.

Arẽtinus ſinus adriatici maris ps ẽ in extremis, fere Italiæ a Tarẽto archite phi prĩa uocitatus ĩter Salen & Laciniũ ꝓmõtoria coactus: ĩ quo ſũt p̃ter tarentũ: Metapõtus herclea: croto & turiũ cĩtates. Teſpõtius ſinus ẽ adriatici ſeu Ionii maris ps: ĩ quo Acherõtus flu. apđ moloſſos oriẽs effluit. Timinas ſinus ẽ Icarei maris: ĩter pãdionis mõtis collẽ mare ĩmiſſum: & ſcœnũ ſinũ alterũ ſitus. Tyrrhenũ ma. græci uocãt: qđ latini tuſcũ dicũt. Veꝝ ut placet aliq̃bus tuſcũ lõge plus occupat ſpacii q̃ tyrrhenũ: cũ tyrrhenũ a tuſcia ĩ Brutios uſq; ꝓtẽdat̃ tm̃. Qđ aiũt dictũ a regulo quodã lydo tyrrheno q̃ ptis ĩ aſia copiis cum lydo fr̃e ſorte ſuſcepta nouas ſũpturus ſedẽs uenit ĩ tuſciã & Italiã ſupiorẽ: eãq; occupauit: & de ſuo noĩe tyrrheniã appellauit: mariq; nomẽ ĩpoſuit qđ ĩ hodiernũ uſq; cõſeruat.
Tuſcũ ma. lõgiſſimo dr̃ tractu. Nã q̃diu in auſtrũ ſpectat Italia: & aliq̃tulũ amplius: tm̃ illi ſpacii uetus tuſcoꝝ cõceſſit gloria. Ergo a uari fluminis gloria galliam tranſalpinã ab Italia ſeparantis hoſtio ad fretũ uſq; ſiciliæ & zephiꝝ ꝓmontoriũ: hoc inſignitũ mare uocabulo e[illegible]: cum tuſci ante Romanũ imperiũ ad uẽtũq; ĩ Italiã galloꝝ hetruriã oẽm & ciſalpinã galliã totã p̃ter Venetoꝝ angulũ ſub ſuo ĩperio tenuere: & tuſciã uocauere: & ſcđm numeꝝ nationũ ſuaꝝ ultra apœnninũ miſere colonias: ex q̃bus adria a q̃ adriaticum mare dictũ eſt una fuit. Incipiens igit̃ a Vari hoſtio Liguſtinũ oẽ qđ ſupra deſignatũ ẽ ſuo ſub noĩe cõtinet. Inde ĩter lunã ciuitatẽ & piſas ubi Liguſtinũ terminari diximus reſumẽtes hẽt ĩ littore Piſas olĩ a græcis piſanis cõditas: arni flumĩs hoſtiũ: uadas: uoliternas: umbronis fluuii exitũ. Populoniã uetuſtiſſimã hetruſcoꝝ ciuitatẽ: ſeu potius ciuitatis ueſtigia: & Telamonis portũ. Coſam oppidũ: portũq; herculis nauigiis tutũ: ĩcolis ãt aduerſum: poſt hæc & amonẽ & Pirgĩ & hoſtia tyberis. quoꝝ altius paululũ Roma reꝝ domĩa ſedet. Hĩc ĩ littore ueteris laurẽtii atq; lauinii latinoꝝ uetuſtiſſimorũq; oppidoꝝ ueſtigia: & ſic ancii quõdã uolſcoꝝ metropolis. Inde aſturam & Circeũ mõtẽ: Circis ueneficæ ſedẽ: Terracinã uolſcorũ: fondoſq; ac formias & Aeneæ troiani opus caietã & minturnas & lyris hoſtiũ. ſinueſam linturnũ ſcipiõis africani exilio atq; tumulo cõſpicuũ. Vulturni exitũ & paulo ſupra capuã tuſcoꝝ coloniã olim ĩter tres maxĩas orbis cĩtates tertiã. Inde cumas euboicas.
Miſenũ baianũ ſinũ atq; neapolitanũ ad promõtoriũ uſq; mineruæ ſeſe porrigẽtẽ. Amalphiã: falernũ: ſilarũ fluuiũ: palinuri portũ: Velias: Buxẽtiũ: clãpeciã: enũ: Iubouẽ: ioniũ: maticanã: metaurum: taurinum: ſcyllã: regiũ: regiã colũnã: locros: cauloniam: conſen

tiá atq; Brutiú a Zephiro pmótorio terminatú. Esto sint q uelit a regio finiri oppido. In cóspectu habens corsicá atq; sardiniá: Capreá: illuá ferri aluná: Igliú pontiá: pictacusas: Capreas: & clariorem mediterranei maris siciliá. Dictú aút tuscú a tuscis: q a thure sacrificiorų denoiati sút: eo q fuerint iuxta antiquorú ritú doctiores in sacrificiis peragendis.

Enetú ma. id é qd adriaticú dixius: nó qdé a paphlagóibus uenetis q ab excidio Ilionis antenoré secuti sunt: Quinimo a piscatoribus Patauis q nup occupatis altini sinus aliqbus semitectis ísulis aq: cógregatisq; ex circúadiacétibus uicis coæqliú hoium turmis ad cómodú piscatióis ultro ueniétibus sedes statuere sibi: illasq; quod multarų erat urbiú nomé: ió igétis puiciæ euocauere Venetias. Quibus adeo fortúa & astutia fauit: ut elati audeát nro æuo & maris ipiú usurpare si possint: & nouo noie uetus delere conát a se uenetú appellátes: qd p lóga retro secla a tuscis adriaticú dictú. De quo qm sub uocabulo uero ubi. s. adriaticú noiauimus satis ample dictú est: hic repetere non curamus.

Vrgitanus sinus est hispani maris haud longe a malaca ab urgi oppido: quod in eo est nominatus.

Vrias adriatici maris sinus é apulo cinctus littore sub Gargano monte: cuius asperum aiunt introitum: & extra eum dicunt esse sipontum Diomedis opus: ut a nónullis hactenus creditum est.

Am pagratis montibus: siluis: nemoribusq; lustratis & fontibus: lacubus atq; flumibus: una cum stagnis & paludibus in sinus maris oceanúq; put a ueteribus traditú accepimꝰ deductisq; eis ét receptaculis psúctorie designatis: in finé laboris assúpti eo cócedéte: q rerų oium prícipiú est & finis deuenimus. Nec dubité qn psæpe iteruenerit error & rephédéda crebro cópareát. Quis. n. táti é ut ipfectus psectú possit opus cópone: Esto (ut ab initio testatus sú) qetis cá nó anxiú acreq; sed iocosú laboré assúpsi: a quo ne aduersus itétioné meá defatigarer: qcqd i memoriá uéit nulla idagie solertiori pacta cócessi calamo. Verų defectus quosdá q forsan aliena magis q mea clpa occurrisse nónúq potuerút nó aliqliter purgasse: nil eét alid q qd alienú é meú fecisse crimé: & ió aduertédú: si sæpiꝰ idé fluuiꝰ aut mós seu lacus uel qué mauis ex aliis sub diuersis noibus uel diuersis in ptibus nulla ex hoc fcá métióe ponat: aut dissidétiú auctorų opus é: aut scriptorų: imo pictorų ignauia cótigisse potuit. Auctores cú oia uidisse nequerít: relatis credere optunú fuit: q & si súma cura exqsiuerít uera a falsis: tn aliqn decipi potuere: & ió meo iudicio ueniút excusandi. Scriptores át nó sic. Cósueuere iádudú celebri offó solú hoíes exqsiti ingenii & itelligétes assumi: ut satis antiq (si q sút) testát uolumia: postea ne qd ícorruptú supeét í terris qbuscúq; uolétibꝰ pmissú é. Quáobré eo deuenimꝰ ut q lræ seu caracteris formá apte calamo deducere nouerit: Illosq; cógrue iuicé iúgere: temerario ausu nil alid itelligétes se scriptores audét pfiteri: & apposito pcio scribere quorúcúq; uolumia: qd ét turpius relictis colo textrinisq; psæpe ausæ sút: & audét mulieres: & sic dum potius uisa q itellecta designát: qnq; uacilláte méoria: & nónúq dú ex nó itellectis multa supflua arbitrát & auferút aut casu aut eorų pmutát iudicio: eo ante alia itum é: ut si ortographia deiecta diphthongi aut sublatæ: aut debitis priuatæ notulis púctatio ois omissa & signa pdita: quorų ope locutio nú uariatióes pcipi cósueuere: ac ísup ope taliú diminutis aut additis aut pmutatis ídictióibus lris: aliter hodie legát q ueteres illustresq; scripserít auctores necesse é: & qd lóge pniciosius: esto hmói scriptores aduertát se mius recte pixisse: ne delétes erroré maculá opi suo iniecisse uideát: ultro ptereút: correctis pulchros pponétes codices. Quos qdé errores & si nó núq admonéte grámatica circa cóstructióes reducát í rectú ppria aut hoiú aut locorų fluuiorų seu hmói noia & potissime pegria nisi diuitas sit í hoíbus ísita emédari nó pnt: cú dubiú falsa ueris iniecerit. Ex qbus satis aduerti pót de necessitate cótigere: ut dú qúis ré minus oíbus cognitá iuxta scriptorų errores uarie noiatá legimus: ex una plurías arbitremur: & deducti p deuia deliremus. Qd cú pns opusculú totú fere & noíbus ppriis barbaris ex pegrinis cóstet: cótigisse nó erit mirabile: si ex uno feceri plres: seu aliqn de uno í alterų locú trástuleri. Nec ego aliqn cóiecturis aduertés desistere uolui: qn potius duo uel tria noia supflua poneré q í uno deficeré: & de una re duas uel plures facere malui q falso inaduertéter noie uná in nullá qnq; cóuertere. Qd si correctioribus libris q quos uideri usi lectores aduertát: sint qso ad itelligétiá faciles & emédét. Præterea si aliqn fons pro flumie: fluuius p lacu: p stagno lacus: uel uersa uice: hi p aliis positi cópiát: nó mea auctoritate factú affirmo: Maiorų imitatus monuméta: & potissime poetarú illustriú: circa quos plurimú hactéus uersatus sú & qbus licétiæ multú est circa imutationé fere taliú scripta sút oia fere dixi: qa arbitrio meo pauca qdá uisa aut fide dignis audita ultra q scripta cópereri apposui: nec íficiabor: uidi qdá se aliter hre q ueterų rónes ostédát: qbus tm ídulgés fui: ut mallé potius eorų auctoritati q oculis credere meis: & hoc dictú uelim ne qs putet eo q dixeri qdá uisa me ob uisa antiqtati í aliquo derogasse. Insup si æquo nó ícedo passu: núc . s. pigui & áplissimo stilo pcedés: núc téui atq; maciléto: antiqs auctoribus ascribat: q ampliora de his q exágui scribát calamo nó liqre. Abúdátiora uero aduertés scripsi: quú certissimú habeá eruditos his nó ídigere: rudibus donec í áplioré uenerit facultaté nulla tá lóga demóstratio est: q nó uideat eé breuissima. Sed erit forte q dicat: si adeo rudes tibi erát aío: cum hodie fere locorų noia pmutata sint oia: nec aliqd cóstet antiquú: cur usus nó es ubi oportunitas exegisset noibus hodiernis: his facile rndet. Nó. n. é q hanc doctriná tradiderit: aut memoriale reliqrit: nisi pauca sint. Esto p cóiecturas aliq plura dephédi possint: ut puta qué Perusinú hodie lacú dicius: trásimenú fuisse cóiecturamus: eo q fláminiú cósulé hánibalé apd aretiú expectasse legimus: & euestigio secus trásimenú lacú cóseruisse. Et qa lacus alter pter pusinú aretio ppiquus nó é. Satis illú pcipimus trásimenú: & sic de aliqbus fecisse fuerat possibile. In reliqs potius diuinasse necesse erat: q alicuius posse imitari uestigiú qd qdé ego nó didici. & si nouissem: libri ueterų q talibus utunt uocabulis: ad quorų itelligétiá opusculú hoc elaboratú é: oés erát ét imutádi: q labor erat ide ficiés: nec est meú: nec ét honeste alterius eé pót. Poteras dicet alter & noua & uetera posuisse. Iá ultro confessus sum me oia nó nouisse: q ét si nouissem satius forte fuerat scripsisse: ut factú é: ut aliqlis labor studétiú relinqueret igeniis. Ad hoc ut dú talia pquiré

do fatigabunt̃:& memoriã firmẽt:& illud ad maiora sublimẽt:& magis delectent̃ inuento. Et si q̃da præter materiã aliquãdo cõperiant̃ inserta: ad auferendũ cõtinue lectionis fastidiũ factũ est. Sane dũ raptim cœptũ stadiũ ad metã cupiẽs deueire pcurrerem: ecce & laureæ delectabilis odor oculos meos alterã traxit in partẽ:& uidi insignẽ atq; uenerabilẽ uirũ Franciscũ Petrarchã inclytũ præceptorẽ meũ honesta facie & laurea uirenti cõspicuũ p idmet stadiũ: lẽto tamẽ incedẽtẽ gradu: nõ equidẽ labore attritũ: sed altioribus cogitationibus pressum:& celebri atq; cõmẽdabili grauitate deductum. Obstupui aspectu prio miratus: qd circa tam ĩfimũ limẽ deduceret̃ hõ sublimis. ide memor Maronẽ solitũ nõ nunq̃ gregem per imas ualles deduce ̃:& aliquãdo æneã suũ etiã supra astra trãsferre: rubore suffusus plurimo cõstiti:& fortunã ante alia dãnaui meã: q͂ eo me in discrimen deduxisset: ut auditor ex minimis cũ præceptore luctarer: pendẽsq; multa euestigio animo circũuolui: an irẽ. s. & incœptũ iter pficerẽ: ut starẽ: seu potius oĩno redirẽ: & pressa humo uestigia exturbarẽ. Occurrebãt ãt mihi pluria suadentia reditũ:& ante alia clarissimi p̃ceptoris mei sublimitas stili ornatu redimita mirabili:& sententiarũ põderositate plurima stabilis: & ĩsuper lepiditate uerborũ delectabilis nimiũ: quãtũcunq; extranea uideat̃ materia. Præterea notitia reg̃: cuius plurimũ ĩdiget labor iste: quã adeo sibi familiarẽ nouerã: ut uidisse omnia:& tenaci seuasse memoria uideret̃. Et cũ his ruditas mea stilus exoticus: historiorum penuria: ĩgeniũ hebes:& fluxa memoria ueniebant: a q̃bus psuasus cũ iam essem semiflexus in reditum:& ecce puerbiũ uetus uenit in mẽtem: quo aiunt cõtraria iuxta se posita magis elucescũt. Et ex eo arbitratus fulgoris sui radios quãtũcũq; de se clarissimos opacitatis meæ tenebras penetraturos posse uideri ĩtuẽtibus clariores: mutaui cõsilium:& ad eius reuerẽtiã nõ pugil: sed obseqosus seruulus & itineris strator ĩ finẽ usq; deductus sum: uolẽs iubẽsq; si qd' meritũ mihi laboris huius expectãdũ est cautos esse lectores: ut si qd in hoc ope operi uiri inclyti cõperiant̃ adu rsum: dãnet̃ ilico:& sua sequatur tanq̃ uera stãsq; sententia. Scripsi quidẽ: quod in buccam uenit. Ipse aũt si mores noui suos: oĩa multiplici trutinatione digesta: oĩa ponderoso librata iudicio scripsit: scriberetq;. Si quid uero congruum suis cõforme scriptis comperiatur: diuinæ bonitati doctrinæ ascribatur suæ.

Registrum huius Operis.

a		g	k	n	q	t
Genealogiæ	nem animi	Hæc ille	Genealogiæ	gem:& ipsum	Diana	ge ab ea
De lãpsacio	De apolline	De daphnide	uictus	hospitio	libro quarto	Antrum
nimedem	condidisse	Castiamira	in mordẽtes	De amphiloco	ficat libro	neris q̃dragĩta
it chorinim	decisa uident̃	traiecit	Rixinor	stim:qui	idem cum	facit insulam
b	e	h	l	o	r	u
pentur	Inde uero	autẽ cantus	existimantes	ignominiosũ	Ranæ fiunt	Offigitanus
p̃ter iam	tres fuisse	lor:non	blicũ dclaret	non ob	quẽ petrarcha	luere:ex
sit:cum ipsa	ætherea	habenas	uelle purgare	quæso si	mo capitulo	Spinõ fluuius
post ait	bobus	De ægina	historiam	Vah nec	xxii.dicta	Triforcas
c	f	i	m	p	f	In tempore
De api	quod etiam	nepotem	nitantem	tamen ex	Macroceni	
Mercurius	dũ appetitus	Genealogiæ	Euristeus	uero deo	& postmodũ	FINIS.
in libro	utero cæsum	rũ fluxu	cum iterum	phia cuius	quondam	
ægyptii	mortale	augentur	debuerit esse	nõ dixerim	dicta est	

¶ Habes lector peritissime: Ioannis Boccatii deoꝝ genealogiã nouiter multis erroribus expurgatam:& in pristinum candorem deductam.
Impressamq; diligentissimæ Venetiis per Augustinum de Zannis de Portesio Anno. M.
D.XI. Die uero. xv. mensis nouẽbris.

